THOUKYDIDL·S.

THUCYDIDES

Thucydides, Dionysius : Halicarnassensis, ...

σφῶν ἀπαπλεῖσθαι γενέσθαι· γνόντες δὲ οἱ περὶ τὸν Θρασύβουλον τὰς ὑδρίας τῶν νεῶν ἐμπρήσαντες, παυσάμενοι τῆς ἐπιδιώξεως ἤδη τοῦ κέρδους, καὶ ἐπανασχέμαντες, ἐβουλεύοντό τε, καὶ ἔδεισαν· καὶ τὰς κατὰ τὸν τῶν νικῆσαι τῇ Πελοποννησίων μέρος ἔσπουδακότας ἐπαλαμήνας, ἔκ τε ἀδόκητος, καὶ ἐς φόβον τοὺς πλείους ἀμαχεὶ καθίσταντες· οἵ τε Συρακούσιοι ἐτύγχανον καὶ αὐτοῖς ἤδη τοῖς περὶ τὸν Θράσυλλον ἐνδιδωκότες, καὶ μᾶλλον ἐς φυγὴν ὁρμήσαντες, ἐπεσθαι καὶ τοὺς ἄλλους ἐώρων. πεντεμήνου δὲ τῷ ζοπῆς, καὶ καταφυσάντων τῶν Πελοποννησίων πρὸς τὸν Γύθειον μάλιστα τῷ ταμεῖον τὸ πρῶτον, ὥσθον δὲ ἐς Λιβύδον, ναῦς μὲν ὀλίγας ἔλαβον οἱ Λθηναῖοι· στεῦτο γὰρ ὧν ὁ Ελλήσποντος, βραχείας τὰς ἀποφυγὰς τοῖς αἰεὶ πλέουσι παρέχειν· πλὴν μίαν γε νίκην ταύτην τῶν ναυμαχίας ἐποιήσαντο τὴν μεγίστην λόγῳ· φοβούμενοι γὰρ τὸν ἔτι Πελοποννησίων ναυτικὸν, διά τε τὰ καταβραχὺ σφάλματα, καὶ ὅτι πρὸ τοῦ οἱ περὶ τὸν Σικελίᾳ ξυμφοραὶ, ἀπηλλάγησαν ἔτι σφᾶς τε αὐτοὺς καταμεμφόμενοι, καὶ τὸν πολεμίους ἔτι ἀξίους τοῦ ἐς τὰ ναυτικὰ νομίζειν· ναῦς μέντοι τῶν αἰεὶ πλεόντων λαμβάνουσι, χίας μὲν, δεκατὰν, ἔχειν θέσθαι δὲ, πέντε, ἀμπρακιώτιδας δὲ, δύο, καὶ βοιωτίας δύο. Λευκαδίων δὲ, καὶ Λακεδαιμονίων, καὶ Συρακουσίων, καὶ Πελληναίων, μίαν ἑκάστων. αὐτοὶ δὲ πέντε καὶ δέκα ναῦς ἀπολλύασι. σήσαντες δὲ ζοπαῖον ὑδρίᾳ τῇ ἄκρᾳ, οὗ ἦν κώμη σῖμα, καὶ τὰ ναυάγια προσχαλόμενοι, καὶ νεκροὺς τοῖς αἰεὶ πλέουσιν ὑπὸ ταφὴν δοῦναι ἀποδόντες, ἀπέστειλαν καὶ ἐς τὰς Λθήνας τειέρη ἄγγελον τῆς νίκης. ὁ δὲ, ἀφικόμενος ἡμέρᾳ τῇ αὐτῇ, καὶ αἰσθόμενος τὸν δυτυχίαν ἀκούσαντες, ἐπί τε ταῖς περὶ τὴν Εὔβοιαν αὖθις ξυμφοραῖς, καὶ καθ' ἑαυτοὺς γεγενημένοις, πολὺ ἐπεφέρωθησαν, καὶ ὠμόσαντο σφίσιν ἔτι δυνατὰ εἶναι τὰ πράγματα, ὡς προθύμως αὐτὰ λαμβάνωσι, πρὶν γενέσθαι. μετὰ δὲ τὸν ναυμαχίαν, ἡμέρᾳ τετάρτῃ, ὑπὸ αὐγὴν ἐπισπασάμενοι τὰς ναῦς οἱ περὶ Σικῶ Λθηναῖοι, ἐπέπλεον ἐπὶ κύζικον ἀφεστηκυῖαν· καὶ καταδύντες κατὰ λάπακον, καὶ πείσαντες τὸν ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου ἀκοὴ ναῦς ὁρμούσας, ἐπιπλεύσαντες, καὶ μάχῃ κρατήσαντες τοὺς ἐν τῇ γῇ, ἔλαβον τὰς ναῦς· ἀφικνοῦνται δὲ καὶ ὑδρὶ πρὸς κύζικον ἀτείχιστον οὖσαν, προσαγόμενοι πάλιν, καὶ χρήματα αἰσθ πράξαν· ἐπλεύσαν δὲ οἱ αὐτῷ καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἐκ τῆς Λβύδου ἐπὶ τὸν Ελλησποῦντα· καὶ τῶν σφετέρων νεῶν τῶν αἰχμαλώτων, ὅσαι ὑγιεῖς, ἔκαυσαν· τὰς δὲ ἄλλας, Ελαιοῦσιοι κατέκαυσαν· καὶ ἐς πρὸ Εὔβοιαν ἀπέπεμψαν Ιππαρμοστὴν, καὶ Επικλέα, καμεῖνας τὰς ἐκεῖθεν ναῦς· κατέπλευσε δὲ ὑπὸ τὸν αὐτοὺς χρόνους τούτους, καὶ ὁ Αλκιβιάδης παῖς περσὶ καὶ δέκα ναυσὶν ἀπὸ τῆς Καύνου, καὶ φασηλίδος ἐς πρὸ Σάμον, ἀγγέλλων, ὅτι τάσ τε Φοινίσσας ναῦς ἀπῳχόμην Πελοποννησίοις ὡς τε μὴ ἐλθεῖν, καὶ ὑπ' Τισσαφέρνους ὅτι φίλος ποιοῖτο μᾶλλον Λθηναίους, ἢ πρότερον· καὶ πολιορκήσας ναῦς οἴκοι πρὸς αἷς εἶχεν, ἀλλὰ πολλὰ καὶ χρήματα ἀργύρου πράξει, καὶ κῶν ἐπέχοιτο· ταῦτα δὲ πράξας, αὖθις ἀπέπλευσε· καὶ ὁ Τισσαφέρνης ἀπὸ τῆς Λασθένους ὡς ἐπύθετο τὰς τῶν Πελοποννησίων ναῦς ἐκ τῆς Μιλήτου ἐς τὸν Ελλήσποντον πεπλευκυίας, αἰσχυνόμενος, ἤλαυνεν ἐπὶ τοὺς Ιωνας. ὄντων δὲ τῶν Πελοποννησίων ἐν τῷ Ελλησπόντῳ, Λντάνδριοι, οἱ δὲ αἰολεῖς, πρῶτοι ἐκ τῆς Λβύδου ἐπῆλθον τῆς Ιδης τὸ ὄρους ὁπλίτας, ἐσηγάγοντο ἐς πρὸ τοῦ λιν, ὄντα Λσσκου τοῦ πέρσου Τισσαφέρνους ὑπέρχοντος ἀδικούμενοι, ὅτι πρὸ καὶ Δυλίσσε τοὺς Λζηνιτῶν οἰκήσαντας, ὅτι ὑπ' Λθηναίων ἀθήνου καθαρσίου εἵνεκα ἀνέστησαν, ἔλθόντες προσπολέμουν ἄδηλον, καὶ ἐπαγγελίας ἐγράψαντο αὐτῶν τοῖς βελτίστοις, ἐφ' ἁγεμονίᾳ ὡς ἐπὶ φιλίᾳ, καὶ ξυμμαχίᾳ, τυραννίδας αἱρήσειν τοὺς ἐναντιουμένους, καὶ περιστήσειν τοὺς ἐναντίους, ἡκατὸν τάλαντα. φοβούμενοι οὖν αὐτὸν ἔδοξε τὸν ὄρυγμα, μή ποτε καὶ περὶ σφᾶς τι παρανομήσῃ, καὶ ἄλλα ἐπιβάλλοντος αὐτοῦ, ἃ φοβοῦνται οὐκ ἐδύναντο, ἐκβάλλειν τοὺς φρουροὺς αὐτοῦ ἐκ τῆς ἀκροπόλεως. ὁ δὲ Τισσαφέρνης αἰσθόμενος καὶ τοῦτο τῶν Πελοποννησίων τὸν ὄρυγμα, καὶ οὐ μόνον τὸν ἐν Μιλήτῳ, καὶ κίλλῃ, καὶ ἐν ταῦθα γὰρ αὐτοῦ ἔβιπτάσαντο οἱ φρουροὶ, διαβιβλίσθαί τε νομίσας αὐτοῖς σφέσμα, καὶ δείσας μὴ καὶ ἄλλό τι ἐπιβλάπτωσι, καὶ ἅμα ἀχθόμενος, ἐφ' ὁπλίταις ἔβη ἐλάσσονος χρόνου καὶ δι' πάνυ δεξάμενος αὐτοὺς, καταρρᾴδησε τὸ μᾶλλον τῶν πρὸς τοὺς Λθηναίους, παρθήσεσθαι δοκοῦσιν πρὸς αὐτοὺς ἢ τὸν Ελλησπόντιον, ὅπως μέλλοντά τε τῶν περὶ τὸν Λντανδρον γεγενημένων, καὶ τὰς διαβολὰς, καὶ περὶ τῶν Φοινισσῶν ναῶν, καὶ τῶν ἄλλων, ὡς οὐ πρεπίστατα ἀπολογήσεται· καὶ ἀφικόμενος πρῶτον ἐς Εφεσον, θυσίαν ἐποιήσατο τῇ Αρτέμιδι· ὅπερ ὁ μετὰ τοῦτο ὁ Χέρσις χειμῶν τελευτήσας, οὗ καὶ ἀκοσὸν ἔτος πολιορκοῦντας.

ΤΕΛΟΣ·

μναῖα· καὶ αἱ πᾶσαι νῆες παρῆσαν ἑπτὰ, καὶ ἑξήκοντα, ἀφ' ὧν τῷ ἕρματι παρισκυάζοντο, ὡς ἡ ναυπρέπεις μηχανεῖσθαί τε, καὶ παντὶ τρόπῳ, ἢν δύνωνται, αἱρήσοντες τὴν Ἐρυσίνην· ὁ δὲ Μίνδαρος ἐν τούτῳ, καὶ αἱ ἐκ τῆς Χίου τῶν Πελοποννησίων νῆες, ὧδε ἐποίησαν, ὑδροποιεῖσθαι δυσὶν ἡμέραις, καὶ λαβόντες παρὰ τῶν Χίων τριῆρεις πεντηκοντόρους ἑπτὰ καὶ εἴκοσι, τῇ ζ' τῆς διαταχέως ἀπαίρουσιν ἐκ τῆς Χίας πελάγιαι, ἵνα μὴ περιτύχωσι ταῖς ἐν τῇ Ἐρυσίνῃ ναυσὶν, ἀλλὰ ἐν ἀριστερᾷ πλὼ λίσβον ἔχοντες, ἔπλουν ὧδε πλὼ ἤπειρον· κἠ προσβαλόντες τῆς Φωκαΐδος ἐς τὸν ἐν Κρατηρείοις λιμένα, κἠ ἀρίστου ποιησάμενοι, παρεκομίσθησαν πλὼ κύμαινα, ἔνθα πυνθάνονται ἐν Ἀρμοδίου οὔσας τὰς ὑπείρου, ἐν τῷ αὐτοπλόᾳ τῆς Μιτυλήνης. ἐν τούτῳ δὲ ἔτι πολλῆς νυκτὸς παρεκομίζοντες, καὶ ἀφικόμενοι τῆς ὑπείρου ἐς Ἀρμοκρῶνα, κατανοοῦσι μηδὲν μηχανῆς, ἀρίστου ποιησάμενοι, διαταχέως παρεκομίσθησαν τὴν λίκμην, καὶ λάρισαν, κἠ Ἀμάκρυνον, καὶ τὰ τούτῳ χωρία ἀφικνοῦνται ἐς Ῥοίτιον ἤδη τῆς Ἑλλησπόντου πρῶτον μέσην νυκτῶν· εἰσὶ δ' αἵ τῶν νεῶν καὶ ἐς Σίγειον καὶ τῇ Ἄκραν, καὶ ἄλλοσε τῶν τούτῳ χωρίων· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐν τῇ Σιγείῳ δυσὶ δυσὶ ναυσὶν ὄντες, ὡς αὐτοῖς οἵ τε Φρυκτωροὶ ἐσήμαινον, κἠ ἐπύθοντο τὰ πυρὰ ὑπ' Ἀβύδου πολλὰ ἐν τῇ πολεμίᾳ φανέντα, ἔγνωσαν ὅτι ἐπαύλιζοιντο οἱ Πελοποννήσιοι· καὶ τῆς αὐτῆς τοῦτον νυκτὸς ὡς ἔχει τάχους ἕκαστος τῇ χειρὶ οὔσῃ, παρέπλωσαν ἐπ' Ἐλαιοῦντος, βουλόμενοι ἐκπλῶσαι ἐς τὴν Εὐρυχωρίαν τὰς τῶν πολεμίων ναῦς· καὶ τὰς μὲν ἐν Ἀβύδῳ ἐκ καιόντας ναῦς ἔλαθον, προφθάσαντες φυλακῆς τῷ φιλίῳ ἐπίπλῳ, ὅπως αὐτῶν ἀπακῶς ἔξουσιν, ὧν ἐκπλέωσι· τὰς δὲ μεταξὺ τοῦ Μιτυλήνης ἄκρας τῆς Ἀντισσαίου, κἠ δὲ λίαν ἐν βυθοῖς ποιησάμενοι, οὐ φθαίουσι πᾶσαι, ἀλλ' αἱ μὲν πλείους, ὧδε τῆς ἠπείρου κἠ λόφου ὄντος ἐφύγοσαν. πλέουσι δὲ τῶν νεῶν αἱ ὕστατοι πλείους, καὶ ταλαμβάνονται παρὰ τὸν Ἐλαιοῦντα· καὶ μίαν μὲν ἐποίησαν ἐκπλεῖσαι καὶ τὰ τοῦ ὄρους τοῦ Γραπτοπλάτου, αὐτοῖς αἰσθόμενοι λαμβάνουσι. δύο δὲ ἐπέρασαν, ἀβύθους αἰσθόμενοι· τὴν δὲ μίαν, πρὸς τῇ Ἰμβρῳ κειμένῳ καταπλέουσι· μεθ' ἣν ἕτερον, ταῖς τε ὑπ' Ἀβύδου ξυμμαχίσασι, καὶ ταῖς ἄλλαις ξυμπέμψαι ἐξ καὶ ὀγδοήκοντα πολιορκήσαντες Ἐλαιοῦντα ταύτην τὴν ἡμέραν, ὡς ἐπροσχώρησαν, ἀπέπλευσαν ἐς Ἀβυδον· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐλαθόντες τῶν σκοπῶν, κἠ ὀκ αἰσθόμενοι σφᾶς λαβεῖν, τὸν παράπλουν τῶν πολεμίων νεῶν, ἀλλὰ καθ' ὑσυχίαν τειχομαχοῦντες, ὡς ἤλθοντο βύβλους, ἀπολιπόντες τὴν Ἐρυσίνην, καταπλέουσιν ἐς βουθμὸν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον· καὶ δύο τινὰς ναῦς τῶν Πελοποννησίων αἱροῦσιν, αἵ πρὸς τὸ πίλαγος τὸ θρασύ περι ἐν τῇ διώξει ἀπάρασαι, περιέπεσον αὐτοῖς· καὶ ἡμβρακιώτας ἄφλομόνα, ὃς μίζοντας ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ τὰς ἐκ τῆς Ἰμβρου, ὅθεν καὶ πέφυκεν, καὶ μίζοντας, κἠ ἐς τὴν ναυμαχίαν πάντα ἡμέρας παρισκυάζοντο· μιᾷ δ' ὕστερον, ἐναυμάχουν ζόπῳ τοιῷδε. οἱ Ἀθηναῖοι παρέπλεον ἐπικέρως, παξάμενοι παρ' αὐτὴν τὴν γῆν, ὧδε πᾶσι· οἱ δὲ Πελοποννήσιοι ἀναθέμενοι ἐκ τοῦ Ἀβύδου, αὐτοὶ μὲν ἠγοῦντο κἠ αὐτοί· κἠ ὡς ἔγνωσαν ναυμαχήσοντες, παρέτειναν τὸ κέρας, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι, ἀπὸ τῆς Χερρονήσου, ἀφ' ἑξήκοντα ναυσὶ μέχρι Λεκτωνίων, τῶνδε ἓξ, κἠ ὀγδοήκοντα· οἱ δ' αὖ Πελοποννήσιοι, ὡς ἀπὸ Ἀβύδου μέχρι Δαρδάνου, τῶνδε ὀκτὼ, κἠ ἑξήκοντα· κέρας ἦν, ᾗ Πελοποννησίοις ἔχει, τὸ μὲν δεξιὸν, Συρακουσίων· τὸ δ' ἕτερον, αὐτοῖς Μίνδαρος, κἠ τῶν νεῶν αἱ ἄριστα πλέουσι. Ἀθηναίοις ἦν, τὸ μὲν δεξιὸν, Θρασύλλου· ὁ ἦν Θρασύλλους, τὸ δεξιὸν· οἱ δ' ἄλλοι στρατηγοὶ, ὡς ἕκαστοι διετάξαντο. ἐπειπὼν δὲ ὁ τῶν Πελοποννησίων πρότερός τι ξυμμίξαι, καὶ κατὰ μὲν τὸ δεξιὸν τῶν Ἀθηναίων ὑπερέχοντες αὐτοὶ τῷ βιαιοτέρῳ, ἀποκλῖσαι φῦ ἔξω αὐτῶν ἔκπλουν, ἐπλώσαντο, κατὰ δὲ τὸ μέσον, ὑπεξώσαι πρὸς τὴν γῆν, οὐχ ἑκόντες οὖσαι, οἱ Ἀθηναῖοι γνόντες, ὧν μὲν ἐβούλοντο ἀποφράξαι αὐτοὺς οἱ ἐναντίοι, ἀπερήμωσαν, κἠ περιεγίγνοντο τῷ πλῷ· τὸ δ' βιαιότερον αὐτοῖς ὑπερεβλήκη ἤδη τὴν ἄκραν, ἐκλασθὲ σῦμα καλεῖται· τῷ δὲ μέσῳ, τοιοῦτον ξυμβαίνοντος, ἀθρόοι καὶ διεπαυσημέναις ταῖς ναυσὶ καθίσταντο ἄλλως τε, καὶ ἐλάσασι χρώμενοι τὸ πλῆθος· κἠ τοῦ χωρίου τοῦ περὶ τὸ κλῶσῦμα, ὀξέως καὶ παντοίως τὴν περιβολὴν ἔχοντος, ὡς τε τὰ ἐν τῷ ἐπέκεινα αὐτοῦ γιγνόμενα, μὴ ῥᾴδιον πᾶσιν εἶναι. προσπίπτουσι οὖν οἱ Πελοποννήσιοι κατὰ τὸ μέσον, ἐξέωσέ τε ἐς τὸ ἔμπαλιν τὰς ναῦς τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἐς τὴν γῆν ἐπεξέβησαν τῷ ὄγκῳ πολὺ περιόντες. ἀμύνεται δὲ τῷ μέσῳ σῦτῷ οἱ περὶ τὸν Θρασύβουλον ἀπὸ τοῦ ὀξέος ὑπὸ πλήθους τῶν ἐπικειμένων νεῶν ἐλαύνεσθαι, οὔτ' οἱ περὶ τὸν Θρασύλλον ἀπὸ τοῦ βιαιοτέρου ἀφέντες τι

ξεῖσ, οἱ Ν, βραλεῖς· καὶ οἱ μὲν, ἐπεχείρησαν, οἱ δὲ, ἄπρακτοι. ἄλλως τε καὶ ναυτικῇ ἀρχῇ πολεῖται ἀφίλοσοφοι ἔλαξαν δὲ οἱ Συρακούσιοι, μάλιστα γὰρ ὁμοίζονται γενόμενοι, ἄριστα τὴ προσπολέμησαν. ἔτι δ' οὖν τοῖς ἡγεμόνες, οἱ Αθηναῖοι ναῦς τε εἴκοσιν ὅμως ἐπλήρουν, καὶ ἐκκλησίαν ἐποίησαν, μίαν μὲν δὴ τὸ πρῶτον ἐς πλῆθος καλουμένων, οὐ πάρεσαν καὶ ἄλλοτε ἐώθεσαν, ἐν ᾗ περὶ τοὺς πρόσθους καταπαύσαντες, οἷς πεντακισχιλίοις ἐψηφίσαντο τὰ πράγματα παραδοῦναι. εἶναι δὲ αὖ τοῦτ, ὁπόσοι ὅπλα παρέχονται, καὶ μηδὲν μισθὸν φέρειν μηδενὶ ἀρχῇ· εἰ δὲ μή, ἐπάρασ τοῦ ἐποίησαν· ἐγένοντο δὲ καὶ ἄλλαι νύκτωρ πυκναὶ ἐκκλησίαι, ἐφ' ἂν τὰ νόμοι θέτας, καὶ τἄλλα ἐψηφίσαντο ἐς πλῆθος πολιτείαν· καὶ οὐχήκιστα δὴ τὸν πρῶτον χρόνον ἐπὶ πολὺ Αθηναῖοι φαίνονται δὴ πολιτεύσαντες, μετρία γὰρ ἦ τὰ ἐς τοὺς ὀλίγους, καὶ τοὺς πολλοὺς ξύγκρασις ἐγένετο· καὶ ἐκ πονηρῶν τῶν πραγμάτων γιγνομένων, τοῦτο πρῶτον ἀνέστησαν πλῆθος ἐπιβαλεῖν· καὶ Αλκιβιάδην, καὶ ἄλλους μετ' αὐτοῦ καταπαύσαντες, δικαιοῦντο αὐθάδη εἶναι τῶν πραγμάτων· ἐν ᾗ τῇ μεταβολῇ ταύτῃ, δῆλον οἱ μὲν περὶ τὸν Γάλλιον, καὶ Αλεξικλέα, καὶ ὅσοι ἦσαν τῆς ὀλιγαρχίας, μάλιστα ὑπεξέχρησαν ἐς τὴν Δεκέλειαν· Αρίσταρχος δὲ αὐτῶν μόνος, ἔτυχε γὰρ καὶ στρατηγῶν, λαβὼν καταπέλτας τε ἑξήκοντα πρὸς τοὺς βαρβάρους τείχος· ἐπολιόρκουν δ' αὐτὸ ἅμα ξυμφορὰ σφίσιν ἐκ τῆ Οἰνόης γιγνομένη, αὐθρῶν ἐκ Δεκελείας ἀκαχωρούντων διαφθορᾶς οἱ κορίνθιοι ἐκ λοντο δὲν προσκαλίσαντες τοὺς Βοιωτούς· καὶ ὁμολογησάμενος ἦν αὐτοῖς ὁ Αρίσταρχος ἀπαταῖς τῆς ἐν τῇ Οἰνόῃ, λέγων ὡς καὶ οἱ ἐν τῇ πόλει τἄλλα ξυμβαίνοιεν Λακεδαιμονίοις, καὶ ἐκείνους δεῖ Βοιωτοῖς τὸ χωρίον παραδοῦναι. ὡδὶ τούτοις γὰρ ξυμβεβάδαι· οἱ δὲ, πιθόμενοι ὡς αὐθρὶ στρατηγῷ, καὶ οὐκ ἀδύτες οὐδὲν δεῖ τὸ πολιορκεῖσθαι, ὑπόσον οὐδὲ ἔδρχοντο· τούτῳ μὲν τῷ τρόπῳ, Οἰνόην τε λαφθεῖσαν, Βοιωτοὶ κατέλαβον. καὶ ἡ ἐν ταῖς Αθήναις ὀλιγαρχία, καὶ στάσις, ἐταράχθη ὑπὸ κρύς αὐτοῦ χρόνου τοῦ θέρους τούτου, καὶ ἐν τῇ μιλήτῳ γελοποιήσει, ὡς ζοφῶν τε οὐδεὶς ἐλέσθου τῶν ὑπὸ Τισσαφέρνους τότε, ὅτε ὡδὶ πλῶ Λακεδαίμονι παρῆν, πρὸς ταχέντως, καὶ αἱ Φοίνισσαι νῆες, οὐδὲ ὁ Τισσαφέρνης πυνθάνων, ὅτι φίλιππος ὁ ξυμπεφθεὶς αὐτῷ, ἐπιστέλλει Μιλησίῳ τῷ ναυάρχῳ, καὶ ἄλλος Τισσαφέρνης αὖθρ ασπαστάτης, ἦ ὧν ἐν Φασήλιδι, ὅτι οὔτε αἱ νῆες παρεῖσιν, πάντα τε ἀδικοῖεν ὑφ' Τισσαφέρνους, φαρνάβαζός τε ἐπικωλύοι αὐτοὺς, καὶ ὡδὶ προθύμως κομίσασι τὰς ναῦς, καὶ αὐτὸς τὰς λοιπὰς ἔτι πόλλ τῆς ἀρχῆς ἀποδῶσειν τῶν Αθηναίων, ὥσπερ καὶ ὁ Τισσαφέρνης, ἐλπίζων πολίσειν τὰ χρήσειν ἀπ' αὐτοῦ· οὕτω δὴ ὁ Μίνδαρος πολλῷ κόσμῳ καὶ ἀφ' παρασκευάσματος ἀφικνεῖται, ὅπως σ λάβοι τὰς ἐν Σάμῳ, ἀρξάσ ἀφ' τῆς Μιλήτου ναυσὶ ἴσῃ καὶ βδομήκοντα, ἔπλει ὡδὶ τὸν Ελλήσποντον· προέτυχον ἦ ἐν τῷ αὐτῷ θέρει τῷ ἐκκαίδεκα ἐς αὐτὸν νῆες ἐπιπλεύσασι, καὶ τῆς χερρονήσου τὸ μέρος καταδραμόν. χειμαθεὶς δὲ αὐτόθι, καὶ αὐγησαθεὶς, καταίρει ἐς τὴν Ικαρον· καὶ μέναν ἐν αὐτῇ Λάβδ ἀπολείπει πέντε, ἃ ἐξέβησαν, ἀφικνεῖται ἐς πλῆχιον· ὁ δὲ Θρασύλλος, ἐκ τῆς Σάμου, ἐπειδὴ ἐπύθετο αὐτὸν ἐκ τῆς Μιλήτου ἀπαρκότα, ἔπλει καὶ αὐτὸς ναυσὶ πέντε, καὶ πεντήκοντα, ἐπεγόμενος μὲν φθάσαι ἐς τὸν Ελλήσποντον ἐς πολλῆς· ἀϊδόμενος ἦ ὅτι ἐν τῇ χίῳ εἴη, καὶ νομίσας αὐτὸν κωλύειν αὐτοῦ, σκοπῆσαι μὲν κατεσήσατο καὶ ἐν τῇ λέσβῳ, καὶ ἐν τῇ αὐτῇ πείρασ ὑπείρῳ, εἰ ἄρα που κινοῖντο αἱ νῆες, ὅπως μὴ λάθοιεν· αὐτὸς δὲς τὴν Μήθυμναν παραπλεύσας, ἄλφιτά τε ἦ τὰ ἄλλα ἐπιτήδεια παρασκευάζειν ἐκέλευσεν, ὡς ἐπὶ πλείους χρόνους γίγνηται, ἐκ τῆς λέσβου τοῖς ἐπὶ πλοῦσ τῇ χίῳ ποιησόμενος. ἅμα ἦ, ἔρισσος γὰρ τῆς λέσβου ἀφεστήκει, ἐβούλετο ἐπ' αὐτὴν πλεῦσαι, εἰ ἁλοίη αὐτὸ, ὀχυρόν· Μηθυμναίων γὰρ οὐχ οἱ ἀδίωκατό ταῖσι φυγάσι δικαιοῦσι τοῦτο ἐκ τῆς κύμης προσταιρεῖσθαι ὁπλίτας ὡς πεντήκοντα, ἦ τῶν ἐκ τῆς ἠπείρου μισθωσάμενοι ξύμπασιν ὡς ἑξακοσίοις, ἀνάγουσι βαλοῦ καὶ τὸ ξυγγενὲς ἠγούμενοι, προσίσαλον πρώτῃ μηθύμνῃ· καὶ ἀφορμοῦντες τῆς πείρασ λέγουσιν ἐκ τῆς μιτυλήνης Αθηναίων φρουροὺς προσλαβόντας, αὐτοὺς ἔξω μάχῃ ἀπωθήσειν, καὶ δὴ φυγάδας καταστήσειν, ἀφιστᾶσι τὴν ἔρισσον· πολλῷς οὖν ὁ Θρασύλλος ἐπ' αὐτὴν ναυσὶ, διανοεῖται προσβολὴν ποιεῖσθαι· προσφιλόμενος ἦ, αὐτόσε ἦν καὶ Θρασύβουλος πέντε ναυσὶν ἐκ τῆς Σάμου, ὅτι ἤγγελθη αὐτοῖς ἡ τῶν φυγάδων αὖτη διάβασις· ἀφθήσας δὲ, ὡδὶ πλῶ ἔρισσον ἐλθών, ἐφώρμ· προσεγένοντο δὲ καὶ ἐκ τοῦ Ελλησπόντου τριῶν ἡμερῶν ἐπ' οἴκου ἀπεκομιζόμενοι. καὶ μηθυ-

ξυσι χώρουι ισ᾽ ἀξυ, καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς ἐν τῷ Δεκελείῳ τὰ ὅπλα. ἐλθόντες δὲ ἀφ᾽ ἑκάστης πεζικοῖσιν πενταμήνοις, πρὸς αὐτοὺς αὐτοῖς αἰσθοῖ σκηλίσαντό τε, καὶ ἔπειθον, ὡς εἰ δοιεν αὐθρώπους ἑπτακοσίους, αὐτοὺς πιέσυχάζειν, καὶ τοὺς ἄλλους παρασκευάζειν, λέγοντες, ὡς τε τριακοσίους ἀφ᾽ ἑκάστου ἐν μέρει, ἢ αὖ τοῖς πεντακισχιλίοις δυοῖν, τοὺς πεζοὺς ἕξειν. τέως ἡ τὴν πόλιν μηδενὶ τρόπῳ διαφθείρειν, μάλ᾽ ἐς τοὺς πολεμίους αἰῶσειν. ὁ δὲ πᾶν πλῆθος τῶν ὁπλιτῶν, ἀφ᾽ ἑκάστης καὶ πρὸς πολλοὺς λόγων γιγνομένων, ὁ πρώτερον ὢν, ἢ πρόσθεν καὶ ἐφοβεῖτο μάλιστα περὶ τοῦ παντὸς πολιτικοῦ ἐξειχώρησέν τε, ὥστ᾽ ἐσ ἡμέραν ἐκκλησίαν ποιῆσαι ἐν τῷ Διονύσου περὶ ὁμολογιῶν. ἐπειδὴ δὲ ἐν τῇ λιθίνῃ ἐν Διονύσου ἐκκλησίᾳ, καὶ ὅσοι οὐ ξυνελεγμένοι ἦσαν, ἀγγέλλοντες ἀεὶ λύκῳ καὶ τοσαυτάκοντα ἦσθε, καὶ ὁ Ηγησισθρίδας, ἀφ᾽ ὧν μεγάλων ἐλπίδων Σκιαγμῖνα παρακαλέσαν. καὶ πᾶς τις τῶν ὁπλιτῶν αὐτὸ ἔδεισε μὴ μείζον εἶναι, τὸ πάλαι λεγόμενον ὑπὸ Θηραμένους, καὶ τῶν μετ᾽ αὐτοῦ, ὡς ἐς τὸ τείχισμα ἔλθοιεν αἱ νῆες, καὶ χρησάμενοι ὁδοῖς καθαπερ ἐπὶ Ηγησισθρίδας, τάχα μόνον ἀφ᾽ ξυγκεκλεισμένοις λόγου περί τινων Ελλήνων, καὶ ταῦτ᾽ ἀεὶ ξυμφέρειν. ἐνίους δ᾽ αὖ καὶ ἐς ὀλιγαρχίαν παρακαλοῦντας, πολλὴν ἀεὶ χεῖν. οἱ δ᾽ αὖ Αθηναῖοι, ὡσ᾽ ἐγγὺς ἦλθεν αὐτοῖς, οὐθὲν σκόμως ἐς τὸ πειρᾶσθαι ἐλθεῖν χώρουι, ὡς τὸ ἰδίᾳ πολέμιοι μείζονος ἢ ἀφ᾽ τῶν πολεμίων ὄχ ἑκόντες, ἀλλὰ πρὸς ὃν λιμῷ ὄντος. καὶ οἱ μὲν, ἐς τὰς παρούσας ναῦς ἐσβαίνειν. οἱ δ᾽, ἄλλας καθέλκειν. οἱ δὲ πᾶν, ἐς τὰ τείχη καὶ τὸ σῶμα τῶν λιμῷ παρεσκευάσθαι. ἀεὶ δ᾽ τῶν Ρηνοπανομίων νῆσθε παρασκευάσαι, καὶ περιβαλέσθαι σωμάτιον, ὁμοίως δ᾽ μιᾷ ξυθορίκῃ τε, καὶ Θρᾴκιον ἢ ἀφικνεῖσθαι ἐς Ωρωπόν. Αθηναίοις δ᾽ ἡ ἡσυχία τάχος καὶ ἀξυμφορώτερον ἐς πλῆθος ἦν ἐπιβοηθῆσαι τῷ χρόνῳ, διὰ τὸ λιὸς τὸ στρατόπεδον, καὶ τῶν μεγίστου Σκλήμενοι ἐν τάχει βοηθῆσαι, εὖ βοηθεῖ αὐτῷ, ἀπωκλῃσμένος τῶν ἀπλικῶν, πάντα δὲν, πίμπουσι θυμόχαρι στρατιὰν, καὶ ναῦς ἐς Ερετρίαν. ὧν ἀφικομένων ξυνῆν πρότερον ἐν Εὐβοίᾳ ὄντες, ἐξ καὶ ξιάκοντα ἐγένοντο. καὶ αὐθὶς ναυμαχεῖν διαγωνίζονται. ὁ δὲ Ηγησισθρίδας, ἀφεστηκότων ἐν Ωρωπῷ αὐτοῖς τὰς ναῦς. ἐλέχθη δὲ μάλιστα ὁ Ωρωπὸς τῶν τῆς Ερετρίᾳ πόλιος, θαλάσσης μέσον ἐξήκοντα σταδίους· ἦν δὲ πλοῦς, αὐθὶς ἐκπλέοντι καὶ οἱ Αθηναῖοι τὰς ναῦς, ὁλόμενοι σφίσι παρὰ τοῖς ναυσὶ τῶν στρατιωτῶν ἔσεσθαι. οἱ δ᾽, ἔτυχον οὐκ ἐκ τῆς αὐτοῦ ἀφεῖσαν ἐπισπιζόμενοι, οὐδὲ χωρὶς ἐπωλέσθαι ἀφ᾽ προνοίας τῶν Ερετριέων, ἀλλὰ ἐκ τοῦ ἐπ᾽ ἔλαττα τοῦ ἄστεος οἰκεῖν, ὅπως ὁρᾷ πλησίον καὶ ὁ Αθηναῖος

μᾶλλον, ἢ τοῖς τειχίζουσι τὴν Ηιπωνίαν πρὸς τὴν πόλιν, καὶ ἐ μέ πω ὕδη φυλάξειαν λύσειν διαφθαρόντας· ὧν δέ τι καὶ τοιοῦτον αὐτὸ τὴν ἡγεμονείαν ἐχόντων, ἡ ὁ πόνου διαβολὴ μόνον τοῦ λόγου· ἐκείνοις γὰρ μάλιστα μὲν ἐβούλοντο ὀλιγαρχούμενοι, ἄρχειν καὶ τῶν ξυμμάχων· εἰ δὲ μὴ, τάς τε ναῦς καὶ τὰ τείχη ἔχοντες, αὐτονομήσειν, ὑβριζόμενοι καὶ τοῦτον, μὴ οἷόν τε δὲ μου τε αὖ δικαίως γλυκομένου, αὖ τὸ πρὸ τῶν ἄλλων μάλιστα διαφθαρῶσαι, ἀλλὰ καὶ τοὺς πολεμίους ἐσαγαγόμενοι, αὖθις τειχῶν καὶ νεῶν ξυμβῆναι, καὶ ὁ παῦσαι τὰ τῆς πόλεως ἔχειν, εἰ τοῖς γε σώμασι σφῶν ἄλλα ἔσται. διὸ πρὸ τὴν τείχος τοῦτο καὶ πυλίδας ἔχειν, τὴν ἐσόδους, ὡς ἐπειγόντως τῶν πολεμίων, ἐπὶ τείχιζόν τε προθύμως, τὴν φυλάσσειν βέλτιον ὧν ὁρᾶν δύναιτο. πρότερον μὲν γὰρ ἡσυχάζοις τε καὶ κρύφα μᾶλλον τὰ λεγόμενα ἐδόκει· ἐπειδὴ δὲ ὁ φρούραρχος ἦκων ἐκ τῆς ἐσ Λακεδαίμονα πρεσβείας, πληγὴς ὑπ' αὐτοῦ τῶν περὶ πόλεων τινὸς οὐκ ἐπιβουλῆς εἰ τῇ ἀγορᾷ πληγείη, καὶ οὐ πολὺ ἀπὸ τοῦ βουλευτηρίου ἀπελθών, ἀπέθανε παραχρῆμα· καὶ ὁ μὲν παράξας, διέφυγεν· ὁ δὲ ξυνδραγὼν αὐτὸν ἦκεν

δου, ἔπλ καὶ αὐτὸς, λαβὼν τεσσαράκοντα ναῦς, ὑποχώρησε τῆς σὺν Σάμῳ ἀσφαλείᾳ καὶ μεγάλῃ χάρει· ἦ γὰρ αὐτὸς ἄξειν Λθηναίοις τὰς Φοινίσσας ναῦς, ἃ πλοποντησίας γιγνώσκειν ἐληθεῖν. ἐσῶσε δὲ καὶ ὁ ἐκ πλείονος πόλεως τιμᾶται Φρύνους γενόμενος, ὅτι οὐκ ἄξειν ἔμελλε· καὶ βουλόμενος αὐτὸν τοῖς πλοποντησίοις ἐς πόλεμον αὐτοῦ, καὶ Λθηναίων χιλίαν ὡς μάλιστα διαβάλλειν, ὅπως μᾶλλον δι' αὐτὸ σφίσιν αἰσχυνάξειν προσωρᾶν· καὶ ὁ μὲν, ἅμα, δίκῃ τῆς φασηλίδος, καὶ καύτου, ἐὼν ἐν πλοῦν ἐφοίτα· οἱ δὲ ἐκ τῆς Σάμου ἀφ' ὧν πεζικοσίων πεμφθέντες πρόσβασις, ἐπειδὴ ἀφικόμενοι ἐς τὰς Λθήνας, ἀπήγγειλαν τὰ παρὰ τοῦ Λλκιβιάδου, ὡς καλόν τι αὐτύχειν, καὶ μᾶλλον οἱ δίδοναι τοῖς πολεμίοις, ἐλπίδας τε ὅτι πολλὰς ἔχει, καὶ εἶναι σφίσι τὸ στράτευμα διαλλάξει, καὶ πλοποντησίων περιέσεσθαι ἀλγομένους· μὴ πρότερον τοῦ πλοῦς τῶν μετὰ χρόνον τῆς ὀλιγαρχίας, καὶ ἡλίκος δύνᾶται ὁ παλλαγέντας τῶν ἀσφαλῶς τοῦ πράγματος, πολλῷ δὴ μᾶλλον ἐπῤῥώσαντες. καὶ ξυνίσαντό τε ὅσῃ, καὶ τὰ πράγματα διαμάφοντες, ἔχοντες ἡγεμόνας τὸν πάνυ στρατηγὸν τὸν οἱ τῇ ὀλιγαρχίᾳ, καὶ οἱ ἀρχαῖς ὄντων. ὅσον Θηραμένη τε ὑπὸ λγνωσιν, καὶ Λεισκράτην, ὃν Σικελίου, καὶ ἄλλους, δι' μετέχον μὲν οἱ πρώτοις τῶν πραγμάτων· φοβούμενοι δὲ ὡς ἔφασαν, τὸ, τε οἱ τῇ στράτευμα, μὴ ὑπὸ Λλκιβιάδου, φύς τε ἐς πόλεμον ἀκίνδυνα πρεσβευόμενος ἐπιμόν, μήτε αὖθι τὸν πλοῦν ἐᾶσθαι πόλιν· οὐ δὲ παλλάξειν τὸν ἄγαν ἐς ὀλιγαρχίας ἐληθεῖν, ἀλλὰ τοὺς πεντακισχιλίους ὀνόματι μὲν χρῆναι ἀρχειν, μὴ πόλιν πολιτείαν ἐσαυτίκαν καθίστασθαι· ὧν ἦν τοῦτο μὲν, ἔργῳ τὸ λιπαρὲς τοῦ λόγου αὐτοῖς. καὶ ἰδίᾳ δὲ φιλοτιμίας, ὁ τὸ πολὺ αὐτὸν τῷ τοιούτῳ προσέκειτο, οἱ ὃν ἦν καὶ μάλιστα ὀλιγαρχία ἐκ δημοκρατίας γιγνομένη, ἀπόλυτη· πάντες γὰρ κύδιμον ἔχειν, οἱ δὲ ἦν καὶ μάλιστα ὀλιγαρχία ἐκ δημοκρατίας γιγνομένη, ἀπόλυτη· πάντες γὰρ κύδιμον ἔχειν, οὐχ ὅπως ἴσοι, ἀλλὰ καὶ τοὺ πρῶτος αὐτὸς ἕκαστος εἶναι ἐκ δημοκρατίας, αἱρέσεως γιγνομένης, ἧσσον τὰ ἀποβαίνοντα, ὡς οὐκ ἀπὸ τῶν ὁμοίων ἐλασσούμενός τις φθόνῳ· ὧν φύσεται δ' αὐτοὺς ἐπῆρε τὰ οἱ τῇ σάμῳ τὸ Λλκιβιάδου, ἡ αὐρὰ ὄντα· μὴ ὅτι αὐτοῖς ἐκ ἐδόκει μὴ νέμειν δ' τῆς ὀλιγαρχίας ἔσεσθαι. ἐπῃρε δὲ ὧν εἰς ὑπεροψὺ αὐτὸς πρῶτος προστάσσειν τῷ δήμῳ χαλεπῶς· οἱ δὲ τῇ πεζικοσίων, μάλιστα οἱ αὐτοῦ ὄντες τῷ τοιούτῳ ἕλκει, καὶ προσῶσε φρύνιχός τε, ὃς μὴ στρατηγὸς οἱ τῇ σάμῳ, τῷ Λλκιβιάδῃ τότε διενίκα, μὴ Λεισκράτης, αὖθι οἱ τοῖς μάλιστα, μὴ ἐκ πολέσου οἱ αὐτὸς τῷ δήμῳ, μὴ Πίσανδρος, καὶ Λντιφῶν, καὶ ἄλλοι οἱ δυνατώτατοι πρότερόν τε, ἐπεὶ τάχιστα κατέστασαν, μὴ ἐπειδὴ τὰ ἐν τῇ σάμῳ σφ'', ἐς δημοκρατίαν ἀπέβη· πρόσβασις τε ἀπέστελλον σφῶν ἐς πόλεμον ἐς τὰς Λθήνας, καὶ τῇ ὀλιγαρχίαν πρόθυμοι ὦσαν, μὴ ὁ οἱ τῇ Ηετιωνείᾳ καλουμένῃ τείχει ἐπιόντο, πολλῷ τε μᾶλλον ἔπι ἐπειδὴ καὶ οἱ ἐκ τῆς Σάμου πρόσβασις σφῶν ἦλθον, δρῶντες τοὺς τε πολλοὺς, μὴ σφῶν τοὺς δυνατωτάτους πρότερον πιστοὺς ὄντας, μεταβαλλομένους, καὶ ἀπέσεσθαι μὲν Λντιφῶντα, μὴ Φρύνιχον, καὶ ἄλλους δίκῃ κατατάχθης, Φοβούμενοι μὴ τὰ αὐτοῦ, μὴ τὰ ἐκ τῆς Σάμου, ἐπισάξαντες παντὶ τρόπῳ, ὅσ τις μὴ ὁπωσοῦν ἀνεκτὸς ξυναλλαγῆναι πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους. ᾠκοδόμουν δ' ἔτι πρόξυμ πρότερον, ἐν τῇ Ηετιωνείᾳ τείχει· ὧν δὲ τοῦ τείχους ἡγεμὼν αὐτὸς, ὡς ἔφη Θηραμένης, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, οὐχ ἵνα τοὺν ἐν Σάμῳ ὧν βίᾳ ἐπιπλέωσι μὴ δέξωνται ἐς τὸν πειραιᾶ, ἀλλ' ἵνα τοὺν πολεμίους μᾶλλον, ὅταν βούλωνται, καὶ ναυσὶ, καὶ πεζῷ δέξονται· χειμαζόμενοι τῆς πειραιῶσ ἡ Ηετιωνία. καὶ παρ' αὐτὸν ἐβούσ ὁ ἐπὶ πλοῦς ὕδωρ· ἐπειγόμενοι δὲ ἐν οὕτω, ἐλθὼν πρότερον πρὸς ἤπειρον ὑπάρχοντι τείχει, ὥστε καθιζομένοις ἐς αὐτὸν αὐθρώπων ὀλίγων ἀρκειν, τοῦ τε ἔσπλου, ἐπ' αὐτὸν γὰρ ἦν ἐωθὶ τῷ στόματι τοῦ λιμένος στενοῦ ὄντος, ἔνθ' ἑτέρου πύργου ἑστᾶσι· τό, τε παλαιὸν, ἦν πρὸς ἤπειρον, καὶ ἦν καινὸν ἦν ἐνὸς τείχους τειχίζόμενον πρὸς θάλασσαν· διφκοδόμησαν δὲ καὶ σταὶ, ἅπερ ἐν μεγίστη· καὶ ἐγγύτατα τούτου βύβλος ἐχόμενος ἐν τῷ πειραιεῖ· μὴ ἦρχον αὐτοῖς τῆς. ἐσ ἐν καὶ ἦν δῆτον ἐν ἅπαντας, ἦν ὑπάρχοντά τε, μὴ ἦν ἐπὶ πλέονα ὀξαιρεῖσθαι· μὴ ἐν τοῦδιν προαιρῶντας πωλεῖν· παῦ ἐκ πλείονος χρόνου, ὁ Θηραμένης διεφθάρη· καὶ ἐπειδὴ οἱ ἐκ τῆς λακεδαίμονος διεφέρουν πρὸς ὑμᾶς· ἐλθὼν πράξαντες, αἰσχύνησαν, τ' ξύμπασι ξυμβατικὸ, φάσκοντ' κινδυνεύσειν δ' τεῖχος τοῦτο, μὴ πόλιν παλιν διαφθαρεῖ· ἅμα δ' μὴ ἐκ τ' Ρελοποννήσου ἐτύγχανον, βοεῶν ἐπικαλούμενοι, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον, ὅν καὶ παρεσκευάζοντο νῆες. ὧν ἦσαν καὶ ἐκ ταίναστος, μὴ ἐκ λοκρῶν, ἰταλιώτης καὶ σικελικαί πνθ' ὁμολογουμένη ἤδη τῆς χαλκιδικῆς· καὶ παρασκευαζόμενοι ἦν ἐς πόλεμον βύβλος πλοῦν, ἔρχεσθαι δὲ αὐτῶν ἤγασαν σφίσας, ἤγασάνσφεν ἀναχωρήσας, ἐς ἔφη Θηραμένης, ἐκ βύβλος

μᾶλλον

ἐκκλησίαν γενομένην, λέγειν ἐπιχείρουσι· οἱ δὲ στρατιῶται, ἢ μὴ πρόσθεν, οὐκ ἔφασαν ἀκούσειν, ἀλλ' ἀποκτείνειν βιάσασθαι τοὺς ἐπὶ σφᾶς ἰόντας. ἔπειτα μέντοι μόλις ἡσυχάσαντες, ἤκουσαν· οἱ δ' ἀπήγγελλον, ὡς οὔτε ἀδικοῖεν οὐδὲν τὴν πόλιν μετέχοντες γένοιτο, ἀλλ' ὠδὶ σωτηρίας, οὔτε ἵνα τοῖς πολεμίοις παραδοθῶσιν. ὄζεσθαι γὰρ ὅτι ἰσόβιοι ἤδη, σφᾶσι καὶ χρόνῳ τοῦτο παύσειν, τῶν τε συντακτηλίων, ὅτι πάντες οἱ τῷ μόρῳ μηδὲν ἔχουσι, καὶ τὰ ἀκεῖνοι αὐτῶν οὔτε ὑβρίζοιτο, ὡς πρὸ κακείνων διαβάλλων ἀπήγγελλον, ὅτι κακὸν ἔχοιεν οὐδέν, ἀλλ' ὠδὶ τοῖς σφετέροις αὐτῶν ἥκιστα καταχρῶνται μέσοις. ἄλλά τε πολλὰ ἀπόντων, οὐδὲν μᾶλλον ἐσήκουον, ἀλλ' ἐχαλέπαινον· καὶ γνώμας ἄλλοι ἄλλας ἔλεγον· μάλιστα δὲ ὠδὶ ἦν πειρασθῆναι πλεῖν· καὶ ἐδόκει Ἀλκιβιάδης πρῶτος τότε, καὶ σύνεσσι ἔλεγεν ὑπὲρ τῆς πόλιν ἀφιλῆσθαι· ἁρμαμίων γὰρ τῶν οἱ Σάμῳ Ἀθηναίων πλεῖν ὠδὶ σφᾶς αὐτοὺς, οἱ ξ σαφίσασθαι Ἰωνίαν, καὶ ἐλπίσαντες βίᾳ σχεῖν οἱ πολέμιοι, κωλύσειν μὴ οἱ τῷ τότε, ἄλλος μὲν ἀδ' ἀὖ ἐς ἑκατὸν ἐγεγόνει ἀφεστηκὼς ἤδη ἄλλος. ἑκάστοις δὲ, τοῦτ' ἐπὶ πλοῦν ἔπαυσι, μὴ τοὺς ἰδίᾳ τοῖς πρόσθεν ὀργιζομένους, λοιδορῶν ἀπίζεσθαι· αὐτὸς δὲ, ἀπορρηκάμενον αὐτοῖς, ἀπέπεμπεν, ὅτι τοὺς μὲν πεντακοσίους οὐ κωλύσει ἄρχειν· τοὺς μέντοι τετρακοσίους, ἐκ' ἄλλους ἀπαλλάσσῃ αὐτοὺς, καὶ κατάσταίη πρὸ βουλῆς, ὡς πρὸ καὶ πρότερον τοὺς πεντακοσίους. ἐὰν ἢ δὲ τέλεσαί τι ξαυτῷ ἔμπαυσι, ὡς τοὺς στρατευομένους μᾶλλον ἔχειν ζοφῶ, πάντα ἐπαινεῖν. καὶ τἄλλα ἐκ' ἄλλων ἀντέχειν, καὶ μᾶλλον ἐνδιδόναι τοῖς πολεμίοις. πρὸς μὲν σφᾶς αὐτοὺς, σωζομένης τῆς πόλιως, πολλῷ ἐλπίδα ἔτ' ἔμβλωσαι. ἐὰν δὲ ἅπαξ τὸ ἕτερον σφαλῆσαι, ἢ τὸ ἐν Σάμῳ, ἢ ἐκεῖνο, οὐδὲ ὅτῳ διαλλαγήσεταί τις ἔτι ἔσεσθαι. παρῆσαν δὲ καὶ ἀρχαῖοι πρέσβεις, ἐπαγγελλόμενοι τῷ ἐν τῇ Σάμῳ τῶν Ἀθηναίων δήμῳ, ὡς τε βουλεῦσον· ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης ἐπαινέσας αὐτοὺς, καὶ ἐπῶν, ὅτου τις κακὸν παρεῖναι, οὔπως ἀπέπεμπεν. ἀρίκοντο δὲ οἱ Ἀργεῖοι μετὰ τῶν παράλων, οἳ πρότερον ἐπάχθοντο ἐν τῇ στρατιᾷ πρὸ τῶν Πελοποννησίων, περιπλεῖν βύβλινα· μὴ ἄρχειν τῶν Ἀθηναίων ἐς λακεδαίμονα ἀφ' ὧν Πελοποννησίων πέμπουσι πρέσβεις, λαμβάνειν, καὶ ἀφιστῶντα, μὴ μελήσειν. οἱ μὲν πεισθέντες ἐχώρουν πολίοντες κατ' Ἄργος, τοὺς μὲν πρέσβεις ξυλαβόντες, τῆς ἀρχαίους παρέδοσαν, ὡς τῶν σύμμαχα καταλυόντων τὸν δῆμον ὄντας. αὐτοὶ δὲ, οὐκέτι ἐς τὰς Ἀθήνας ἀφίκοντο, ἀλλ' ἄρχουσι ἐν τοῦ Ἄργους τὸ πλῶν Σάμον τοὺς πρόσθεν, ἀφικνοῦνται ἢ πρὸ ἔχον τειχίσμα. τῶν δὲ αὖ Χίων, Τισσαφέρνης κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον, ἐν ᾧ μάλιστα διάτε τἄλλα, μὴ πλῶ Ἀλκιβιάδου κήδεσθαι, ἤχθοντο αὐτῷ οἱ Πελοποννήσιοι, ὡς Φαρνάβαζον ὄντα φίλον, βουλόμενος ὡς ἐδόκει δὴ ἀφελῆσθαι πρὸς αὐτοὺς τὰς διαβολὰς, παρεσκευάζετο παρελθεῖν ὠδὶ τὰς φοινίσσας ναῦς ἐς Λακεδαίμονα. καὶ τὸν λέγειν ξυμφορήσεσθαι ἐκέλευε· τῇ δὲ στρατιᾷ προσέκειτο ἵνα τάχιστα ἑαυτοῦ ὑπάρχῃ, ὡς τε ζοφῶ ἐν ὅσῳ ἀὖ αὐτὸς ἀπῇ, δόξειε. λέγεται δὲ οὐ κατὰ ταὐτὰ, οὐδὲ ῥᾴδιον εἶναι πίστιν παρέλθειν ἐς τὸν Λακεδαίμονα. καὶ παρελθὼν, οὐκ ἔφασκε τὰς ναῦς. ὅτι μὲν γὰρ αἱ Φοίνισσαι ἦσαν ἃ καὶ πρότερον καὶ ἐκ' ἄλλων μέχρι Λακεδαίμονος ἀφίκοντο, ἐφάνη ἔδη. διότι δὲ οὐκ ἦλθον, πολλαχῇ ἀπορίζεται. οἱ μὲν, γὰρ ἵνα διατρίβῃ ἀπελθὼν, ὡς πρὸ καὶ δοκοῦσι τὰ τῶν Πελοποννησίων ζοφῶ γε οὐδὲν βέλτιον, ἀλλὰ καὶ χεῖρον ὁ Ταμῶς, ᾧ προσετάχθη, παρῆκεν· οἱ δὲ, ἵνα τὸν Φαίνακα πρὸς γαγὼν ἐς τὸν Λακεδαίμονα ἐκκομματίσειεν. ἀφεὶς μὴ γὰρ, ὡς αὐτῷ σύδεν ἔμελλε χρήσεσθαι· ἄλλοι δ' ὡς κατὰ βοῦς ἔνεκα τῆς ἐς Λακεδαίμονα, φ λέγεσθαι ὡς οὐκ ἀδίκει, ἀλλὰ καὶ σαφῶς εἶχεται ὠδὶ τὰς ναῦς ἀλλοδὸς πλουρωμένας. ἐμοὶ μέντοι δοκεῖ σαφέστατον εἶναι, μὴ αἰσχροῦς τῶν Ἑλληνικῶν, φ ναυτικὸν ἐπάγαπᾶν. φοβερὰς μὲν, ἐν ὅσῳ πρὸς ἐκείνοις, μὴ δύνασθαι· αἰσθόμενος δὲ, ὅπως μᾶλλον προσόφιμους, ἧσσον προτέρους ποιοῖ. ἐπεὶ εἴπερ ἔζελεύσεσθαι διαπολεμῆσαι, ἐπιφανὲς δ' ἦν, ἐκ ἐνδιδασκῶς· καμέζας δ' ἀὖ, λακεδαιμονίοις πλῶ νίκην κατὰ φ ἀνὴρ ἔδωκεν· δι' ἣ μὴ ὧ παρόντι αὐτὸ πάλαι μᾶλλον, ἢ ὑφιέσθαι ὧ ναυτικῷ αἰσθόμενος· κατεφθορὰ δὲ μάλιστα, μὴ ἦν δ' ἐπὶ πρόφασιν ἀκομίσας τὰς ναῦς· ἴσον δ' αὐτὰς ἐλαύνειν, ἢ ὅσας ὁ βασιλεὺς ἔταξε ξυλλεγῆναι· ὁ δὲ, χρέων ἀὖ δ' ἦν οἱ τότῳ μείζω ἔτι ἔχειν, ὅτι ἀπαλάσας πολλὰ τῶν βασιλέως, πά τε αὐτὰ ἀπ' ἐλαυσίνων πράξας ἐς δ' οἶκον πλῶ Λακεδαίμονα, ἔτι δὲ γνώμῃ ὁ Τισσαφέρνης ἀφικνεῖτο, μὴ τοῖς φοίνιξι ξυμπίπτοιτο, μὴ οἱ πελοποννήσιοι ἔπεμψαν ὡς ὃ τὰς ναῦς, καὶ λύσοντος αὐτῷ, φίλιππον, καὶ σπορέα λακεδαιμόνιον δύο ξύμπαντα. Ἀλκιβιάδης δὲ, ἐπεὶ μὴ ἦν Τισσαφέρνην ἤκουσε παρόντα ὃ τῆς Λακεδ

σας Φοινίκων ναῦς κομεῖν Αθηναίους, ἢ οὐ πελοποννησίοις. πιστεῦσαι δ' ἂν μᾶλλον μᾶσον Αθηναίοις, ἀ αὐτὸς καὶ πλεῖν αὐτῷ αἰσθέσαιτο· οἱ δὲ, ἀκούοντες ταῦτά τε καὶ ἄλλα πολλὰ, ἐβουλεύοντο μὲν ἐπὶ τοῖς παροῦσι, καὶ τὰ πράγματα πάντα αἰτιᾶσθαι· τήν τε παραυτίκα ἐλπίδα ἕκαστος τῆς τε σωτηρίας, καὶ τῆς ἐπιόσης ἐμωρέσατο, οὐδενὸς δὴ ἧσσον ἢ πρότερον ὄντες. καὶ ἐτοῖμοι ἦσαν, ἐξ ἀυτίκα τό τε παρὸν πολεμεῖν ἐκ τῶν λειφθέντων καταφρονεῖν, πλεῖν τε ὡδὶ ἐπὶ πειραιᾶ. ὁ δὲ, ἐπὶ μὲν ὡδὶ ἐπὶ πειραιᾶ πλεῖν, τῷ ἐναντίῳ πολεμίους ὑποπλεύσαντας, καὶ πάνυ δικαίως, ἐνόμιζε· ἐπειγομένων δὲ τὰ τῶν πολέμου πρῶτον ἦεν, ἀπεῖναι καὶ σκοπεῖν ἔμελλεν, πλεύσας ὡς τάχιστα Φορμίωνα πρᾶξαι· καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς ἐκκλησίας διῆλθε ὥχετο, ἵνα δὴ πάντα μετ' ἐκείνου καὶ ἐν ἅδοι καὶ ἐνθάδε· καὶ ἅμα βουλόμενος αὐτῷ τιμωτέρος εἶναι, καὶ οἱ δεόμενοι ἔδοξε ἔτι καὶ σκοπεῖν δοκεῖν, ἐξ ἀυτίκα ἐπὶ τοῖς ἐκείνοις ἐπιβῆναι· καὶ ἅμα βουλόμενος αὐτῷ τιμωτέρος εἶναι, καὶ οἱ δεόμενοι ἔδοξε τι ἔτι καὶ σκοπεῖν δοκεῖν, ἐξ ἀυτίκα ἐπὶ τοῖς ἐκείνοις ἐπιβῆναι. ἐξανίστατο δὲ τῷ Αλκιβιάδῃ, τοὺς Αθηναίους φοβεῖν, ἐκείνοις δὲ, ἐν τῷ Τισσαφέρνει. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι καὶ τῇ μελίτῃ πιστευόμενα τῶν Αλκιβιάδου καθόδου, καὶ πρότερον τῷ Τισσαφέρνει ἀπιστοῦντες, τῷ μᾶλλον ἔτι ἀπιστεῖν ἔμελλον· ἐξανιστάμενοι γὰρ αὐτοῖς καὶ δὴ τῶν μίλητον Αθηναίων ἐπῆλθον, ὡς δὴ ἁλοῦσαι αὐτανεγαγόντες ναυμαχεῖν, πολλῷ ἐς τὸν μισθοδοσίαν ἐν Τισσαφέρνῃ ἀρέσκοντερον χυόμενον, καὶ ἐσ δ' μισεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν πρότερον ἔτι τούτων ἐξ δὴ Αλκιβιάδην ἐπαλλάσσεσθαι. καὶ ἐξανισταμένοι πρὸς ἀλλήλους, εἰ ἀπὸ τῆ πρότερον οἱ στρατιῶται αἰτιολογίζοντο· καὶ πισὶ τῶν ἄλλων τῇ ἀξίωσι λόγου αὐθρώπων, καὶ οὐ μόνον δ' στρατιωτικὸν, ὡς οὔτε μισθὸν οὐπλεῖ πώποτε λαβεῖν, τε, πε δίδῶ μενον, βραχὺ, καὶ οὐδὲ ἐθέλειν ἐξανισῶσ. καὶ οἱ μή τις ἢ διαναυμαχήσει, ἢ ἀπαλλάξεται ὅθεν ἐξ ἀ

σφᾶς αὐτοὺς διαβάλων, ὡς λάθοι ἀσυνόχλητος, μὴ τιμαφέρνους φθάσαι τὰ πραγματα· τοῦ μὲν, οὐκ ἐθέλοντος οὔτε προτιμωρεῖσθαι ναυμαχεῖν, ἐώσης ἔτι αὐτοῖς τι ἔρρωτο μᾶλλον, καὶ τῶν ναυτικῶν τῶν Ἀθηναίων ὀλίγων ὄντων, οὔτε νυκτὸς, ὅτε σκοταλγίαν τινὰ λέγουσιν, καὶ αἱ νῆες αὐτῶν οὐδέπω οἱ τῷ αὐτῷ εἶσι, ἀλλὰ τὰς παρὰ τιμαφέρνους φοινίσσας ναῦς μένοντας, ἄλλως ἔνορμα, καὶ οὐκ ἐθέλειν κινδυνεύειν διακρεβῆναι· ἦν δ' αὖ τιμαφέρνην τάς τε ναῦς ταύτας οὐ κομίζειν, καὶ ζοφῶν, ὅτι οὐ ξαναχώσει, οὐδ' οἱ τελῶ δώσων, καίτοι τῶν ναυτικῶν, οὕνεκα ἔφασαν χρῆσθαι μέλλειν ἔτι, ἀλλὰ διακαυμαχεῖν· καὶ μάλιστα οἱ Συρακόσιοι οὐ ῥᾳδίως. αἰσθόμενοι δὲ οὐ ξύμμαχοι, καὶ ὁ Ἀστύοχος ἦν ἑρμῶν, καὶ δόξας αὐτοῖς ἐκ ξωνίδου ὡς τε διακαυμαχεῖν, ἐπειδὴ μὴ ἐσηγγέλθη αὐτοῖς ὑπὸ τῆ Σάμῳ παραχρῆμα, ἀφιᾶσιν ταῖς ναυσὶ πάσαις, ἕζεσθαι δώσοντες μὴ ἐκπνεῦσι, μὴ τοὺς Μιλησίους πεζῇ καλέσαντες ὑπὸ τῆς Μυκάλης πορεύσαι, ἔπλουν πρὸς τὸν Μυκάλην· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ταῖς ἐκ Σάμου ναυσὶ δυσὶν καὶ ὀγδοήκοντα, αἱ ἔτυχον οὖσαι Γλαύκης τοῦ Μυκάλης ὁρμοῦσαι, διέκειντο ὀλίγον ταύτης ὑπὲρ Σάμος τῆς ἀπείρου πρὸς τὸν Μυκάλην, καὶ ὡς εἶδον τὰς τῶν Πελοποννησίων ναῦς ἐπιπλεούσας, ὑπεκχωροῦσιν ἐς τὸν Σάμον, οὐ νομίσαντες τῷ πλήθει διακινδυνευτέον περὶ τοῦ παντὸς ἀγῶνος εἶναι· καὶ ἅμα, προείδοντο γὰρ αὐτοὺς ἐκ τῆς Μιλήτου ναυμαχησείοντας, προσεδέχοντο καὶ ἦν Σάμιοι ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου σφίσι ταῖς ἐκ τῆς Χίου ναυσὶν ἐπ' Ἀβύδου ἀφικομένοις προσβοηθήσειν· πρόπαππος γὰρ αὐτῷ ἄγγελος. καὶ οἱ μὲν, οὕτως ἐὰν τῆς Σάμου ἀνεχώρησαν. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι καὶ τὰ πλοῖα ἀνασπάσαντες ἐπὶ Μυκάλης, ἐσῆλθον πολλοί· ἦν τῶν Μιλησίων, καὶ τῆς πλησιοχώρων, ὁ πεζός· μὴ τῇ ὑσφαίᾳ, μᾶλλόν τινα αὐτῶν ἐπιπλεῖν τῇ Σάμῳ, ἀγγέλλεται ὁ Σαμβιγίδης, ταῖς ἀπὸ τοῦ Ἑλλησπόντου ναυσὶν ἀφειμένος· καὶ ὑβρίζει ἀπὸ τοῦ πλοίου πολλὰ ἐὰν τῆς Μιλήτου. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, προσχωμένοι σφίσι τῶν νεῶν, ἐπὶ πλοίων αὐτοὶ ποιοῦνται τῇ Μιλήτῳ ναυσὶν ὁκτὼ καὶ ἑκατὸν, βαλόμενοι διαναυμαχῆσαι καὶ ὡς οὐδένας αὐτοῖς αὐτανήγετο, ἀναπλεύσαντες πάλιν ἐς τὴν Σάμον· οἱ δὲ τῷ αὐτῷ ἤρει μεταπλοῦ ἐκ τῆς Πελοποννήσου, ἐπειδὴ ἀθρόαις ταῖς ναυσὶν οὐκ ἐθέλομαχεῖν νομίσαντες εἶναι, οὐκ αὐτανήγοντο, ἀπορήσαντες ὁπόθεν τοσούταις ναυσὶ χρήματα ἔξουσιν, ἄλλως τε, καὶ τιμαφέρνους κομιδῇ σιδήρεος, ἀποστέλλοισιν ὡς ἐπὶ φαρναβάζου, ὡς πᾶν καὶ τὸ πρόσθεν ἐκ τῆς Πελοποννήσου προσπαλαίσαν, Κλέαρχον ἦν Ῥαμβίου, ἔχοντα ναῦς τινας παραλήπτας· ἐπεκαλέσατο γὰρ αὐτοὺς ὁ Φαρναβάζου. καὶ ζοφῶν ἔτοιμος ἦν παρέχειν. καὶ ἅμα καὶ Δ' Βυζαντίοις ἐπεπυρπόλητο αὐτοῖς ἀποσπᾶσαι· καὶ αἱ μὲν τῶν Πελοποννησίων αὖ τοσαῦται νῆες ὁρμέσαι ἐς τὸ Τρωγίλιον, ὅπως λήθοιεν οἱ τῷ πλῷ τοῦ Ἀθηναίους χειμασθῆναι, ἡ δὲ μὲν, Δίλιον λαβόμενοι αἱ πλείους μέχρι Κλεαρέτου, καὶ ἔζεσθον πάλιν ἐλθοῦσαι ἐς Μίλητον, Κλέαρχος ἡγεμὼν αὐτῶν ἦν ἐλθὼν τοῦ κομισθέσι, ἦρχεν· αἱ δὲ μέχρι Ἐλαίας τῆ μεγαρίδος γραπτοῦ ἦκαν, ἵνα ἦν Ἑλλήσποντον διακωλύσωσι, Βυζαντίοις ἀφιστᾶσι· καὶ μεταπλοῦσαι ἐκ τῆς Σάμου τριήρεις, αἰσθόμενοι νεῶν βοήθειαν καὶ φυλακὴν, ἵνα ἦν Ἑλλήσποντον· καὶ τις καὶ ναυμαχία βραχεῖα γίγνεται πρὸς τὸν Βυζαντίου, ναυσὶν ὁκτὼ πρὸς ὁκτώ. οἱ δὲ προεστῶτες οὐ τῇ Σάμῳ, καὶ μᾶλλον Θρασύβουλος, καὶ ἀεί τι τῶν αὐτοῦ γνώμης ἐχόμενος, ἐπειδὴ μετέγνωσι τὰ πραγματα, ὥστε καταίγειν Ἀλκιβιάδην, καὶ τέλος ἀπ' ἐκκλησίας, ἔπεισι Δ' τῶν γραπτῶν· καὶ ἡμιολιαμόαν αὐτῶν Ἀλκιβιάδης κομίσαντα, καὶ ἄδειαν, πλεύσας ὡς ἦν τιμαφέρνην, καταίγει ἐς τὴν Σάμον ἦν Ἀλκιβιάδην, νομίζων μόνῳ ὠφελείας, εἰ τιμαφέρνῃ αὐτοῖς μεταστήσειν ἀπὸ Πελοποννησίων· ξυνομόσας· δὲ ἐκκλησίαν, τήν τε ἰδίαν ξυμφορὰν τῆς φυγῆς ἐποιήσατο, καὶ ὡς ὠλοφύρατο ὁ Ἀλκιβιάδης· καὶ περὶ πολιτικῶν πολλὰ εἰπών, ἐς ἐλπίδας τε αὐτοὺς οὐ μικρὰς τῶν μελόντων καθίστη. καὶ ὑπερβαλλόμενος, ἐμηχανᾶτο τὴν ἑαυτοῦ δυνάμει παρὰ τῷ τιμαφέρνει, ἵνα οἱ τε ἄκοι τὴν ὁλιγαρχίαν ἔχοντες. Φοβεῖτο ἀνὴρ, καὶ μᾶλλον αἱ ξυναμοσίαι διακλυθέσι· καὶ οἱ οὐ τῇ Σάμῳ, τιμωρὸν τε αὐτὸν ἄμεινον, καὶ αὖ τοὶ ἔτι πλέον θαρσοῦσιν· οἱ τε πολέμιοι τῷ τιμαφέρνει, ὡς μάλιστα διαβάλλοιντο, ἢ τῶν ὑπαρχουσῶν ἐλπίδων ἐκπέσειν· ὑπῆρχεν δ' ἐν τοῖς μέγιστα ἐπὶ κομπῷ ὁ Ἀλκιβιάδης, ὡς τιμαφέρνης αὐτῷ ὑπεδέξατο, ἡμῖν ἕως ἂν τι τῶν ἑαυτοῦ λείπωνται, οὐ Ἀθηναίους πιστὰ, μὴ ἀπορήσειν αὐτοὺς ζοφῶν· οὐδ' ὧν δὴ τελευτῶντα, τῶν ἑαυτοῦ στρατιῶν ὑπαργυρίσαι. τοῖς τε οἰκείοις ἤδη οὖ-

στράτου, πόσοι Ἀθηναῖοι, ξυνόμενοι ἐς τὴν μεσόγαιαν πρόσθεν μὲν, ἀποτειμῆσαι δέ τι Σάμιοι, καὶ οἱ στρατιῶται καταπράξαι τὰς Ἀθήνας, ἀγγελοῦντες τὰ γιγνόμενα. οὐ γὰρ ἤσαν τῶν τοὺς τριάκοντας καθιστάντων. καὶ καταπλεύσαντων αὐτῶν, τῶν μὲν παράλων τινὰς, οἱ τριάκοντοι, δύο οὐ βεβαίως ἔσχον· τοὺς δὲ ἄλλους, ἀφιλόμενοι τὴν ναῦν, καὶ μεταβιβάσαντες ὅσα ἄλλη στρατιῶται ναῦν, ἔπλεον Φρυνῶνδε ἐπὶ Εὔβοιαν. ὁ δὲ χαιρέας διὰ βίου διαγιγνώσκων τοὺς, ὡς εἶδε τὰ παρόντα, πάλιν ἐς τὴν Σάμον ἐλθὼν, ἀγγέλλει τοῖς στρατιώταις, ὡδὶ δὲ μᾶλλον πάντα διαφθείρας τὰ ἐκ τῶν Ἀθηναίων, ὥστε πλησίαζε τε πάντας ξυμμοῦσι, καὶ αὐτεπεῖν ἐτοίμους εἶναι οὐδὲν πρὸς τοὺς ἔχοντας τὴν πολιτείαν, καὶ ὅτι αὐτῶν καὶ γυναῖκας, καὶ παῖδας ὑβρίζοντας, καὶ διασοῦνται ὁπόσοι τε οἱ Σάμῳ στρατεύονται, μὴ ὄντες τῆς στρατιᾶς γνώμης, τούτων πάντων τοὺς προσκηνήσαντας λαβόντες εἴρξειν, ἵνα ἢν μὴ ὑπακούσωσι, πεισθήσωσι· καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἐπικατασυθύμους ἐλεγεν. οἱ δὲ ἀκούοντες, ὡδὶ τοὺς τὴν ὀλιγαρχίαν μάλιστα ποιήσαντας, καὶ ὡδὶ τῶν ἄλλων τοὺς μεταχόντας, ἧσσον ὥρμησαν βάλλειν. ἔπειτα μέντοι, ὑπὸ τῶν διαμίσου κωλυόντων, καὶ διδαχθέντες, μὴ τῶν πολεμίων αὐτοῖς πρόσθεν ἐγγὺς ἐφορμούντων, ἀπολέσωσι τὰ πράγματα, ἐπαύσαντο· μᾶλλον δὲ τοῦτο, ἀμπρῶσ ἦσαν ἐς δημοκρατίαν βουλόμενοι καταστῆσαι τὰ οἰκεῖα τῇ Σάμῳ, ὅτε Θρασύβουλος ὁ τοῦ Λύκου, καὶ Θρασύλλος, οὗπερ γὰρ μάλιστα προσῆκεσαν τῇ μεταβολῇ, ὥρκωσαν πάντας τοὺς στρατιώτας τοὺς μεγίστους ὅρκους, καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐκ τῆς ὀλιγαρχίας μάλιστα, ἢ μὲν δημοκρατήσεσθαί τε, καὶ ὁμονοήσειν. καὶ ἦν πρὸς Πελοποννησίους πόλεμον προθύμως διοίσειν. καὶ τοῖς τε Λακεδαιμονίοις πολέμιοί τε ἔσεσθαι, καὶ οὐδὲν ἐπικηρυκεύσεσθαι· ξυνώμνυσαν δὲ καὶ Σαμίων πάντες ἦν αὐτὸν ὅρκον, οἱ οἱ τῇ ὀλιγαρχίᾳ· καὶ τὰ πράγματα πάντα, καὶ τὰ ἀποδεδόμενα ἐκ τῶν κινδύνων, ξυνεκηρύσσοντο οἱ στρατιῶται τοῖς Σαμίοις, νομίζοντες ἔτι ἐκείνοις ἀποστροφὴν σωτηρίας, ἔτι σφίσιν εἶναι, ἀλλ' ἐαυτοὺς οἱ τοὺς Λακεδαιμονίους κρατήσωσιν, αὖ τε οἱ ἐκ μιλήτου πολέμιοι, διαφθαρήσεσθαι· ἴσα φιλονικίας τε καὶ ἴσχυος τῶν τότε, οἱ μὲν, τὴν πόλιν αὐτοκαλοῦντες δημοκρατεῖσθαι, οἱ δὲ, ἐστρατιῶτικὸν ὀλιγαρχεῖσθαι· ἐποίησαν δὲ καὶ ἐκκλησίαν δῆμος οἱ στρατιῶται, οἱ ἐς τοὺς προτέρους στρατηγοὺς, καὶ ἕτινα τῶν τεταραγμένων ὑπόπτως ἦν. ἄλλους δὲ αἱρεθέντες καὶ τεταράχθαι, ἢ στρατηγοὺς, ὧν Θρασύβουλός τε, καὶ Θρασύλλος ὑπῆρχον· ἢ παρασείσειε ἄλλός τις ἐποίησαν οἱ σφίσιν αὐτοῖς αἰτιάμενοι, καὶ ὡς οὐ λέγει μὲν, ὅτι ἡ πόλις αὐτῶν ἀφίστηκε· τοὺς γὰρ ἐλαύνοντας ἀπὸ σφῶν τῶν πλείστων, καὶ ἐς πάντα τρεπομένους μισθοῦσθαι. ἐχόντων γὰρ σφῶν τὴν παντικὸν, τάς τε ἄλλας πόλεις, ὧν ἀρχουσι, ἀναγκάσειν τὰ χρήματα ὁμοίως διδόναι, καὶ οἱ ἐκεῖθεν ὁρμώμενοι· πόλιν τε γὰρ σφίσιν ὑπάρχειν Σάμον οὐκ ἀδηνῆ, ἀλλ' ἱκανὴν παρεσκευάσθαι δὲ καὶ Ἀθηναίων κρατοῦντας τῆς θαλάσσης ὅτε ἐπολέμουν, ἀφιλέσθαι, φύσει τε φιλιμώτους ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου ἀμύνεσθαι, ἔτι πρὸς καὶ πρόσθεν· καὶ δυνατωτάτους εἶναι σφᾶς, ἔχοντας τὰς ναῦς, προσείεσθαι τὰ ἐπιτηδεῖα τῶν οἰκείων τῇ πόλει· καὶ λιμένας τε οἰκείους τῇ Σάμῳ προσεῖναι μέγιστος, καὶ πρότερον αὐτοὺς κρατεῖν τῇ ἴσῃ ἦν πειραθῶσι ἔσεσθαι· καὶ ναῦς ἐς τοσοῦτον καταστήσειν, μὴ βουλόμενοί σφισι πάλιν τὴν πολιτείαν ἀποδοῦναι, ὥστε αὐτοὶ καὶ δυνατωτέρους εἶναι ἐξαιρεῖν ἐκείνους τῆς θαλάσσης, ἢ ὑπ' ἐκείνων ἀρχεσθαι· βραχύ τέ τι εἶναι, μὴ οὐδενὸς ἄξιον, ὃ πρὸς ἃ πορίζεσθαι τῶν πολεμίων ἡ πόλις σφίσι χρήσιμος ἦν, καὶ οὐδὲν ἀπολωλεκέναι· οἱ γὰρ μήτε ἀργύριον ἔτι εἶχον τίμπειν, ἀλλ' αὐτοῖς ἐφείλοντο οἱ στρατιῶται, μήτε βούλεσθαι χρῆσθαι, οὐ πρὶν εὖ εἶναι πόλις στρατοπέδων κρατεῖ. ἀλλὰ μὴ οἱ τούτοις, τοὺς μὲν, ἃ μαρτάνεται, τοὺς πατρίους νόμους καταλύσαντας· αὐτοὺς δὲ, σώζειν· καὶ ἐκείνους πειράσεσθαι προσαναγκάζειν· ὥστε οὐδὲν τοῦτο, οἱ πρὸ οὗ βουλεύσει τι χρηστὸν, παρὰ σφίσι χείρους εἶναι· ἀλκιβιάδην τε, ὃν αὐτῷ ἄλλα τε καὶ ἡγεῖσθαι ποιήσωσι, ἄσμενοι πρὸς βασιλέως ξυμμαχίαν παρέξειν· ἥ, τε μέγιστον, ὦ ἀπάντων σφάλλονται, ἐπ' αὐτοῖς τοσοῦτον ἔχοντες ναυτικὸν φυλακὰς τὰς ἀποχωρήσεις, οἷς καὶ πόλις, μὴ γὴν διδόντες· ναυσὶ γὰρ ἐν ἀλλήλοις ἐκκλησιάζοντες, μὴ παραθαρσύναντες σφᾶς αὐτοὺς, μὴ καταπλεύσαντες ἐπὶ τὸ στράτευμα παρασκευάζοντο οὐδὲν ἧσσον· οἱ ἢ ἀπὸ τῶν Ταμιακῶν πεμφθέντες ἐς τὴν Σάμον, οἱ δὲ πρεσβευταὶ, ὡς ταῦτα οἱ τῇ ἀλλῳ ὄντες ἐπύθοντο, ἡσύχαζον· ὑπὸ δὲ φυλακὴν τοῦτον, μὴ οἱ οἱ τῇ μιλήτῳ τῶν Πελοποννησίων οἱ ἐπὶ ναυτικῷ στρατιῶται καὶ

τῆς τῶν Δήμου δουλώσασθαι, πλὴν Φλιασίων τῶν, οὐ κατὰ γῆν, τῶν Δακεδαιμονίων δὲ οὐδενός. τοὺς δὲ ἄλλους, οὓς μὲν κατακεράσας πλὴν ὀλίγων· καὶ αὖθις τὸ πλῆθος ἀπέκτειναν· οἱ πολλοὺς, οἱ ἐδόκουν ἐπιτήδειοι εἶναι ὑπεξαιρῆσθαι· καὶ ἄλλους ἔδησαν· φυγὴν δὲ, καὶ μετέστησαν, πρόσταξαν Δακεδαιμονίων βασιλεῖ, ὅπως οἱ τῇ δικαιοτάτῃ, ἐπεκηρυκεύοντο, λέγοντες διαλλαγῆναι βούλεσθαι. μὴ ἀνὴρ εἶναι αὐτὸν σφίσι, μὴ οὐκέτι τῷ ἀπίστῳ δήμῳ μέλλοι ξυγχωρεῖν· ὁ δὲ, νομίζων πλὴν πόλιν οὐχ ὑσυχάζειν, οὐδὲ ῥᾴδιος οὕτω τὸν δῆμον πλὴν παλαιὰν ἐλευθερίαν παρασώσειν, εἴ τι στρατιὰς πολλῷ ἔδοι σφῶν οὐκ ἀνὴ ὑσυχάσειν, οὐδὲ οἱ τῷ παρόντι πάνυ πιστεύων μὴ οὐκέτι παραλῆφθαι αὐτοὺς, τοῖς μὲν ἀφ' ὧν τεθαρσήκει ἐλευθοῦν, οὐδὲν ξυμβατικὸν ἀπεκρίνατο· προσμένειν παρεκάλουν δὲ καὶ Πελοποννήσου στρατιὰν πολλῷ, οὐ πολλῷ ὕστερον καὶ αὐτὸς τῇ ἐκ τῶν Δακεδαιμονίων φρουρᾷ μᾶλλον τῶν ἐλευθόντων, κατὰ βραχὺ πρὸς αὐτὰ τὰ τείχη τῶν Δθηναίων, ἐλπίσας, ἢ παραλήψεσθαι αὐτοὺς μᾶλλον ἀνὴ χειρωθῆναι σφίσιν ἢ βούλοντας, ἢ καὶ αὐτὸ βοηθὸν, ὅτῳ τὸ ὅδωρ τε καὶ ξύλα ἦν κατὰ τὸ ἀνὸς γλυκύμενον θέρους· τῶν γὰρ μακρῶν τειχῶν ὅτῳ πλὴν κατ' αὐτὰ ὑπομένειν, λήψεσθαι οὐκ ἀνὴ ἀμαρτεῖν· ὡς δὲ προσέμενέ τι ἐγγὺς, καὶ οἱ Δθηναῖοι τὰ μὲν ὅδωρ, οὐδ' ὅλως, οὐδ' ὁπωστιοῦν ἐκώλυσαν· τοὺς γὰρ ἱππέας ἐκπέμψαντες, καὶ μόνον τὸ πλῆθος τῶν, καὶ ψιλῶν, καὶ τοξόται, αὐτοὺς κατὰ κράτος αὐτῶν ὅτῳ τὸ ἐγγὺς προσελθεῖν, καὶ ὕλαν τινὰ, καὶ τεκμήρια ἐκφανῆ ποιοῦσιν, οὕτω δὴ γνοὺς, ἀπῆγαγε πάλιν πλὴν στρατιάν· καὶ αὐτὸς μὲν καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, κατὰ χώραν οἷ τῇ δικαιοτάτῃ ἔμενον· τοὺς δὲ ἐλευθέντας, ὀλίγαις πάσαις ἐμβάσας εἰ τῇ γῇ μείναντας, ἀπέπεμψεν ἐπ' οἴκου· μεθ' ὃ τοῦτο, παρά τε τὸν Δγιν ἐπρεσβεύοντο οἱ πελοποννήσιοι οὐδὲν ἧσσον· καὶ ἐκείνου μᾶλλον ἔδη προσδεχομένου, μὴ παραιοῦντος, ἐκπέμπουσι μὴ εἰς πλὴν Δακεδαίμονα περὶ ξυμβάσεως πρέσβεις, βουλόμενοι διαλλαγῆναι· πέμπουσι δὲ καὶ εἰς πλὴν Σάμον δὲ καὶ αὖθις παραμυθησομένους τὸ στρατόπεδον, καὶ θαρσύνοντας, ὡς οὐκ ἐνδὲ ἐλάσσω τῆς πόλεως, μὴ τῶν φυλετῶν ἓ ὀλιγαρχίαν καταστῆσαι, ἀλλ' ἓ σωτηρίᾳ τῇ ξυμπάντων πραγμάτων· πεντακοσίους τε ὅτι εἶεν, μὴ ἔτι ξυνιόντας μόνον ἀ πράσσοντας· καὶ τοὺς οὐπώ ποτε Δθηναίους δῆθ' τὰς στρατιὰς μὴ πλὴν ὑπόθεσιν ἀφορμῆς ἐς ἔδη πρᾶγμα οὕτω μέγα ἐλθεῖν βουλεύσαντας, οἷ ὧν πεντακοσίους ξυνελθεῖν. καὶ τὰλλα ἐπισυλλαβόντας τὰ πρόσφορα ἀπεῖν, ἀπέπεμψαν· ὃ δὲ ὡς μετὰ τῶν αὐτῶν μετάστασιν, δείσαντες μὴ ὅπῃ ἐγλύσῃ, καὶ πᾶσα ὅλως, οὔτε αὐτὸς μᾶλλον οἷ τῷ ὀλιγαρχικῷ κόσμῳ ἐδόκει, σφᾶς τε μὴ ἐκπέσῃ, καὶ ξαμβάνουσι τοὺς κρατίστους, μεταστήσωσι. ἐν γὰρ τῇ Σάμῳ, ἐνεωτερίζετο ἤδη τὰ περὶ πλὴν ὀλιγαρχίαν· καὶ ξυνέβη φιλονικεῖσθαι ὑπ' αὐτὸν τὸν χρόνον, ὃν πᾶν οἱ πελοποννήσιοι ξυνίσκιον. οἱ δ' ἀπό τε τῆς Σάμου ἐπανασταίντες τοῖς δυνατοῖς, καὶ ὄντες δῆμος, μεταβαλλόμενοι αὖθις, καὶ πειθόντες ὑπό τε τῶν ἐφόρων, ἅ τε ἤλεγε, καὶ τῶν ἐν τῇ Σάμῳ ξυνεστώτων Δθηναίων, ἐκεῖνόν τε τὸν στρατηγὸν ἐκέλευον πλεῖν καθίστε ξυναγωγήσαι, καὶ ἕμελλον τοῖς ἄλλοις ὡς δήμῳ ὄντι, ἐπιθήσεσθαι· καὶ γὰρ ἔβουλόντό τινα τῶν Δθηναίων μοχθηρὸν αὐθρωπον, ὡς στασιάσοντα οὐ δικαίως, μὴ ἀκινδύνως φόβον, ἀλλὰ δῆθ' πονηρίαν, καὶ αἰκίαν τῆς πόλεως, ἀποκτείνουσι μὲν χαρμίνη τε, ἑνὸς τῶν στρατηγῶν, καὶ πίνων τῶν παρὰ σφίσιν Δθηναίων, οἵσιν ἐδόκουν αὐτοῖς. καὶ ἄλλα μετ' αὐτῶν πράσσουσι ξυνεπράξαν· τοῖς τε πλείοσιν ὁρμώμενοι ἐπιτήδεσθαι· οἱ δὲ, αἰσθόμενοι τῶν τε στρατηγῶν, λέοντα, καὶ Διομέδοντα, οὓς τοι χαρ οὐ χαίροντας δῆθ' τὸ πρᾶξαι ἀπὸ τοῦ δήμου ἔφορον πλὴν ὀλιγαρχίαν, ἐμέλλον σπαίοισι καὶ Θρακοβούλῳ, καὶ Θρασυλλῳ· ὧν μὲν, στρατηγούντων· ὧν δὲ, ὁπλιτεύοντι. καὶ ἄλλοισι, οἱ ἐδόκουν αὐτοῖς μάλιστα ἐναντιοῦσθαι τοῖς ξυνεστῶσι. καὶ ὑπὸ δείου περιῆλθε αὐτοὺς σφᾶς τε διαφθαρέντας, καὶ Σάμον Δθηναίοις ἀλλοτριωθῆναι, δι' ὧν μόνον μέχρι νῦν ἐμμένει αὐτοῖς ἐς σφᾶς ξυμμένειν. οἱ δὲ, ἀκούσαντες τῶν τε στρατηγῶν ὅτι ἥκοιεν μετασκευασόμενοι μὴ ἐπιβάτεσθαι, καὶ δυσχέρειαν τοῖς παράλοις αὖθις, Δθηναίους τε, καὶ ἐλευθέρους πάντας ἐν τῇ τοῖ πολίοντας· καὶ δὲ δῆθ' τὸ ὀλιγαρχικὸν καὶ μὴ παρούσης ἐπιμελείας· δ', τε Λέων, καὶ ὁ Διομέδων αὐτοῖς ναῦς πίνας ὁπότε τοι πλείοιεν κατέλιπον φύλακας. ὥστε, ἐπειδὴ αὐτοῖς ἐπιτήδειον ἐφάνη τοῖς στρατιώτοις, ξυνθέμενοι πάντων τούτων, μάλιστα δὲ τῶν παρέλων, πλεῖ ἐγένοντο ἐπὶ τῶν Σαμίων πλείονες· καὶ στρατόπεδόν τε μὲν πίνας ἀπέκτειναν τῆς δικαιοσύνης, ὅδε ἡ τῆς αἰσχυντίας, φυγῇ ἐζημίωσαν· τοῖς δ' ἄλλοις ὁ μετασκευοῦντες, δημοκρατούμενοι, πολιτεύειν ξυνεπολίτευον· πλὴν δὲ παράλων ναῦν, καὶ χαρίεσσαν ἐπ' αὐτῆς ἦν ἀρχὴ-

καὶ τὰ ἡ αὐτὸ ἔδοξε, μὴ προσπλεφύρασθαι πνί ἀναγκαῖσαι τα· ὥστε ἀμύναζ ἐπι
ξελθόντα, ἀδυνάτου ὢν. ἢ δ' ἀγνῶται δὲν δύρον, ᾧ δῆ ἔ, ἢ γνάφειμεν, ἄπιστον. ἀλλ'
λοις δ' ἄπαντες ὑφ' ἡμῶν προσῆσαν ἀ δ' ἡμᾶς, ὡς μηδ' χρταί τινα ἢ γιγνομένων·
εἰδέναι γὰρ, καὶ οὐκ αὖ ποτε πω ἔτι ὧδε ἐς ὀλιγαρχίαν ξύπαθαι. καὶ ἐ ἄπιστον,
οὗτοι μέγιστον πρὸς τοὺς πολλοὺς ἐ τὸ ἰσον· καὶ πλεῖστα ἐς πλὴ τῶν ὀλίγων ἀσφά
λειαν ὠφέλησαν, βέβαιον πλὴ ἀπιστίαν ᾧ δῆμῳ πρὸς ἑαυτὸν καταστήσαντες. οἱ γοῦ
τῳ οὖν τῷ καιρῷ, οἱ περὶ Δὶ Πείσανδρον ἐλθόντες, δύο τῶν λοιπῶν ἔχοντο· καὶ
πρῶτον μὲν ἐν δῆμον ξυλλέξαντες, ἔφασαν γνώμην, δῆμ. αὔσραστ' ἐλέσθαι ξυγρα
φέας αὐτοκράτορας· τούτους δὲ ξυγραψαμένους γνώμην ἐσηγήσεῖς ἐν δῆμον
ἐς ἡμέραν ἐκτὸς, καθ' ὅτι αἴρεται ἡ τοῦ λιτ ἐκκλησίαν τε. ἔπειτα, ἐπειδὴ ἡμέρα ἐφῆκε,
ξυνέλεξαν πλὴ ἐκκλησίαν ἐς ἐν κολωνὸν, ἔξι δὲ ἐδρὸν Ποσειδῶνος ἔξω τῆς πό
λεως, ἀπέχοντα λίους μάλιστα δέκα. καὶ ἐσήνεγκαν ὰ ξυγγραφῆς ἄλλο μὲν οὐδέν,
αὐτὸ δὲ τοῦτο, ἔξεῖναι μὴ Αθηναίων αἰεπεῖν γνώμην, ὧν αὖ τις βούληται. ὧν δέ τις
ἐν ἀτιμόται ἢ γραφὴν ταὶ παρανόμων, ἢ ἄλλῳ τῳ ξόπῳ βλάπτ, μηδενὸς ζημί
ας ἐπέθησαν. οἱ ταῦτα δὴ λεγόντες ἐλέγοντο ὧδε μάλ' ἀρχὴν ἀρχειν μηδεμίαν ἔτι
ἐκ τοῦ αὐτοῦ κόσμου, μήτε μισθοφορᾶν. προέσρεσε τε ἐλέσθαι τούτους αὖσραστ. τοὺ
τοις δὲ, ἐλέσθαι ἐκ τῶν, καὶ τῶν ἐκ τῶν, ἕνα ἕκαστον πρὸς ἑαυτῷ ξᾶσ· ἐλθόντας δὲ
αὐτοὺς πξάκτορίους ὅντας ἐς τὸ βουλευτήριον, ἀρχειν ὅτι ὀλίγ ἐσ
σιωσιν αὐτοκράτορας, καὶ τοὺς πεντακισχιλίους δὲ ξυλλέγειν, ὁπότ' ἂν αὐ
τοῖς δοκῇ. ὧν δὲ ὁ μὲν πλὴ γνώμην ταύτην εἶπεν, Πείσανδρος· καὶ τἆλλα ἐκ τοῦ
προφανοῦς προθυμότατα ξυγκατέλυσαν ἐν δῆμον· ὁ μέντοι ἅπαν τὸ πρᾶγμα
ξωθεὰς, ὅτῳ ξόπῳ κατέςη ἐς τοῦτο, καὶ ἐκ πλείστου ἐπεμελήθη, Αντιφῶν ὧν, ἀνὴρ
Αθωναίων τῶν καθ' ἑαυτὸν, ἀρετῇ τε οὐδενὸς ὕστερος, καὶ κράτιστος ἐν βουλεύσα
χρεῖναι ξυμβαλέσθαι. καὶ ἀγωνίσ, ἐπεῖν· καὶ ἐς μὲν δῆμον ἐ παρεῖσιν, οὐδ' ἐς ἄλλον ἀγῶνα ἐκὼν
σιος οὐδένα, ἀλλ' ὑπόπτως τῷ πλήθει ὄν· δόξαν δεινότητος διακείμενος· τοὺς μέντοι
ἀγωνιζομένους, καὶ ἐν διανοίᾳ, κὴ ἐν δῆμῳ πλεῖστα, ἐκ ἀὴρ ὅστις ξυμβουλεύσαι
πότε δέον ἀμύνεσθαι ὠφελεῖν· καὶ αὐτός τε, ἐπειδὴ τὰ τῶν πξάκτορίων ἐν ὑστέρῳ μετα
πεσόντα ὑπὸ τοῦ δήμου ἐκάκου τ, αἴρεται Φαίνεται τῶν μέχρις ἐμοῦ ἔτι δὲ αὐτῶν
τούτων αἰτιαθεὶς, ὡς ξυγκατέςησε θανάτου λίνλω ἀφλογησάμενος. παρέχε δὲ κὴ
φρονίζειν ἑαυτὸν πάντων διαφερόντως προθυμότατον ἐς πλὴ ὀλιγαρχίαν, δόξαν
ἐν ἀληθεσάτην. καὶ ἐπεισάμενος ἀνδρὶ αὐτὸν ὅζα ἐν τῇ Σάμῳ πρὸς τὸν Αξυόχον
ἔπραξε, νομίζων οὐκ αὖ ποτε αὐτὸν κατὰ τὸ δῆμος, ὑπ' ὀλιγαρχίας καταλυθεὶς· τ
λὺ δὲ πρὸς τὰ δεινὰ ἐπειδὴ πᾶν ὑπέςη, Φερεκλῆν ὠπατος ἐφάνη· καὶ Θηραμένης ὁ τοῦ
Αγνωνος, ἐν τοῖς ξυγκαταλύσασι τὸν δῆμον πρῶτος ὧν. αἰὴρ οὔτε ἀπεῖν, οὔτε γνῶ
ναι ἀδυνάτως. ὥστε ἀπ' αὐτοῦ τῶν πολλῶν καὶ ξυνετῶν πραχθὲν τὸ ὄργον, οὐκ ἀπει
κότως, καὶ πᾶν μέγα ὄν, προὐχώρησε· χαλεπὸν γὰρ ἦν τὸν ἐν Αθωναίων δῆμον ἔτι ἐ
κατὸν τῷ μάλιστα, ἐπειδὴ οἱ τύραννοι κατελύθησαν, ἀλλὰ θεῖαι παῦσαι· καὶ ὃ μό
νον μὴ ὑπήκοον ἦν τι, ἀλλὰ καὶ ὑπ' ἄρχ ἦμεν τοῦ χρόνου τούτου, αὐτὸν ἄλλως ἀρχειν
ἀνωθόντα· ἐπειδὴ ἡ ἐκκλησία, οὐδενὸς αὐτεῖπόντος, ἀλλὰ κυρώσαζε ταῦτα ἀπλῶν,
αὐτὸ πξάκτορίας ξόπῳ τοιῷδε ἔςη ἤδη ἐφ' ὁ ἐκ τὸ βουλευτήριον ἐσήγαγον· ἔδοσαν δ' Α θη
ναίων πάντες ἀεί. οἱ μὲν, ὃ τεῖχε· διὰ δὲ πάξ, ἦν ἐν δεκαλείᾳ πολιμέων ἔτη, ἐφ' ὁ
πλοισ. τῇ δὲν ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, τοὺς μὲν μὴ ξανιόντας, ἅπασαν ὡς πᾶν ἀνάθεσιν ἀπελ
θεῖν. τοῖς δ' ἐν τῇ ξανασωσμένῃ εἶναι, ἐσυχῇ μὲν ἐπ' αὐτοῖσι τοῖς ὅπλοις, ἀλλ' ἄπωθεν
πειρμένους· μὴ ἰὼν τις ἐπίσηται τοῖς πολιουμένοις, λαβόντας τὰ ὅπλα, μὲν ἐπιζήτησι
δοσιν ἢ καὶ Λυσίου, καὶ Τήνιος, καὶ Καρυσίου τειακοσίοι, καὶ Αἰγινητῶν τῶν ἐπὶ
κων, οὓς οἱ Αθηναῖοι ἔπεμψαν οἰκήσοντας, ἐπ' αὐτὸ τοῦτο ἥκοντες, ἐν τοῖσ ἑαυτῶν
ὅπλοισ, ὅσα παῦτα προεῖρητο· πολλῶν δὲ σκεδαννυμένων οὕτως, ἐλθόντες οἱ πξακτόρισι μετὰ ἑξακοσίου ὁπλίτου ἄφασσον, μὴ ἀνῆσι μὴ ἐκκλῆν μετ' αὐτῶν ἐλθόντα
νικοῦσι, ὅσ ἐχρῶντο ἔ τι που δόκοι χειρουργεῖν, ἐπίστασαν τοῖς ἐπὶ τοῦ κυαλμου ἐκ
λελυταῖς, οὓσιν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ. καὶ ἅπαν αὐτοῖς ὀξέως, λαβόντα ἐν μεθόδ·
ἐφθορὸν δὲ αὐτοῖς τοῦ ὑπολοίπου χρόνου παντὸ αὐτοῖ. καὶ ὀξέως ἐλύθησαν. ὡς
δὲ ἰούτῳ τῷ ξόπῳ, ἥ τε βουλὴ οὐδὲν αὐτεπεῦσα ὑπεξῆλθε, καὶ οἱ ἄλλοι πολῖται
οὐδὲν ἐνωτρίζον. ἀλλ' ἡσύχαζον. οἱ δὲ πξακόσιοι ἐσελθόντες ἐσ τὸ βουλευτήριον,
πρότε μὲν πρυτάνεις τε σφῶν αὐτῶν ἀπεκλήρωζον, κὴ ὅσα πρὸς τοὺς θεοὺς ἐκ ἐχρῆτο
κὴ θυσίαις ἐνεστάλμενα, ἐς πλὴ αρχὴν ἐχρώζοντο. κόσφορὰ δὲ πολὺ μεταλλάξασπο

μὴν, καὶ αὖ σρατόπεδα αὖθις παγὼν πανδήμους, τοὺς τ' ἄλλους Ἕλληνας πάλιν κατοικίσας, ἐπ' Ἀβυδον ἦλθε. καὶ ὡς οὔτε προσχώρουν, οὔτε προσβαλὼν ἐδύνατο ἑλεῖν, ἐς τὸ αὐτοπώρας τῶν Ἀβύδων ἀπανίσταται, ἔτους, πόλιν τῆς Χερσονήσου, ἵνα τότε οἱ Μῆδοι εἶχον, καθίσων Φρύσιον, μὴ Φυλακὴν τὸ παράπαν ἑλληνικὸν τοῦτο. οἱ γὰρ τῷ δὲ, οἱ Χῖοί τε θαλασσοκράτορες μᾶλλον ἐγένοντο, καὶ οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ. καὶ ὁ Ἀσύλοχος πυθόμενος τὰ περὶ τὸν ναυμαχίαν, καὶ ὅτι Σάμβιχός τε, καὶ τὰς ναῦς ἀπολελυκὼς τὰ ἰθαρήσει, μὴ παρασπένδοντας δοῦναι νῦν Ἀσυλόχῳ ἐς Χίον, καμίζει αὖ τὰς ναῦς, καὶ ξυμπάσας ἤδη ἐπὶ τοῦτον ποιεῖται. ὧδε γὰρ Σάμιοι· καὶ ὡς αὖ τῷ ἀλλήλοις ὑπόσπονδος ἔχειν οὐκ ἀνεταίνοντο, ἀπέπλευσε πάλιν ἐς τὴν Μίλητον· ὑπὸ γὰρ ἐσπέρην ἦν χρόνου, καὶ ἔτι πρότερον, ἢ οἱ ταῖς Λιθύαισι δημοκρατίαι κατελύθη. ἐπειδὴ γὰρ οἱ περὶ Δᾶτιν Πέρσαι πρὸς βασιλέως παρὰ τῶν Σιγαφρένους ἐς τὴν Σάμον ἦλθον, τά τε οἱ αὐτῷ τῷ στρατεύματι ἔτι δεδαύτερον κατέλαβον, καὶ αὐτῶν τῶν Σαμίων, προδιδάσκοντων τοὺς δυνατοὺς, ὅσοι πειρᾶξ μὴ σφίσι ὀλιγαρχήσουσι, καὶ πρὸ ἐπαναστάντας αὐτοὺς ἀλλήλοισι, ἵνα μὴ ὀλιγαρχῶνται. καὶ οἱ σφίσιν αὐτοῖσι ἅμα οἱ τῇ Σάμῳ τῶν Ἀθηναίων καπολογεύμενοι ἐσκέλαστο, ἀλλ' ἐπειδὴ πρὸ ἐβούλετο, ἐᾶν· καὶ γὰρ οὐκ ἐπιτήδειον αὐτὸν εἶναι ἐς ὀλιγαρχίαν ἐλθεῖν. αὐτοὺς δὲ ἰδὼν σφῶν αὐτῶν, ὡς ἤδη καὶ κινδυνεύοντας, ὁρᾷν ὅτῳ τρόπῳ μὴ αὐτίκα ἥσονται τὰ πράγματα, καὶ τὰ τῶν πλέμου ἅμα αὐτύχειν, καὶ ἰσφέρειν αὐτοὺς ἐκ τῆς ἰδίων οἴκων προθύμως χρήματα, καὶ ἵνα τι ἄλλο δύῃ, ὡς ἀκέπι ἄλλοις, ἢ σφίσιν αὐτοῖς ταλαιπωρούντας· παρακελευσάμενοι οὕτω τοιαῦτα, ἦν μὲν Πεισανδρον βιῶσι τότε, μὴ τῶν πρόσθεν ἐς ἡμέσεσε, ἀπίστελλον ἐπ' οἴκου, πρᾴξοντας ἰφικέσθαι. μὴ ἔρητο αὐτοῖσι τὴν ὑπηκόων πόλιν, ἅτε αὐτόχωσιν, ὀλιγαρχίαν καθιστάναι. τοὺς δὲ ἡμέσεις, ἐς τἄλλα τὰ ὑπάρχοντα χωρεῖα, ἄλλης ἄλλη διέπεμπον· μὴ διοξίφιον ὄντα τὴν Χίον, ἡμιμόριον δὲ ἐσ τὰ ὠδὶ θρέψειν ἀρχήν, ἀπίστελλον ὠδὶ πὸν ἀρχήν· μὴ ἀφικνέμενος ἐσ πὸν Θάσον, ἦν δὴ μὲν καταλύσει. καὶ ἀπιλθόντος αὐτοῦ, οἱ Θάσιοι διὰ τάχους μᾶλλον πὸν πόλιν ἐτείχιζον, ὡς τῆς μὲν μετ' Ἀθηναίων ἀφίστανται οὐδὲν ἔτι προσδόμενοι, πὸν δὲ ἀχρὶ λακεδαιμονίων ἐλευθερίαν, ὅθεν ἠμύναν προσδόμενοι· μὴ γὰρ μὴ φυγὴ αὐτῶν ἔξω ὧδ' ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων παρὰ τοῖς Πελοποννησίοις· καὶ αὐτῶν μὲν τῶν οἱ τῇ πόλει ἐπιπλέοντες καὶ παραπλέοντες ἔπρασσον ναῦς τε κομίσασι, καὶ πὸν Θάσον ἀποσῶσαι. ξυνέβη οὖν αὐτοῖσι μάλιστα ἃ ἐβούλοντο πὸν πόλιν τε ἀνιστάναι ὀρθοῦσθαι, μὴ ἦν οἱ ἀστιασόμενοι δῆμον καταλιπεῖν· περὶ μὲν γὰρ πὸν Θάσον, τάδε ἐγένετο· ἐς τὴν ὀλιγαρχίαν καθίστασι τῶν Ἀθηναίων ἐγένοντο· ἔπειτα δὲ μετὰ καὶ οἱ ἄλλοισι πολλοῖσι τῶν ὑπηκόων. ὡς δὲ ἐπύθοντο γὰρ ἐν βουλῇ, καὶ ἄλλοισι τῶν πρασσομένων, ἐχώρησαν ὠδὶ πὸν αὐτοκρατίαν ἐλευθερίαν, πὸν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ὑπουλον δυνομένων οὐ προπιμένοντες· οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Πεισανδρον παραπλέοντές τε, ὡς πρὸ ἐδέκτο, τοὺς δήμους οὕτως ἥλισι καταλυον. καὶ ἅμα ἦσαν ἀφ' ὧν χωρεῖα μὴ ὁπλίτας ἔχοντες σφίσιν αὐτοῖς ξυμμαχικὸν, ἐλθὸν ἐς τὸν Ἀθήνας· καὶ καταλαμβάνουσι τὰ πλεῖστα τοῖσι ἱππεῦσι προσαργασμένα· καὶ γὰρ Ἀνδροκλέα τε τὸν στρατηγὸν δήμου μάλιστα προεστῶτα, ξυνάπτες πισθῶν τῶν ναυτέων, κρύφα ἀποκτείνουσι, ὅς πρὸ καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην οὐχήκιστα ὠφέλησε· καὶ αὖ τὸν κατ' ἀμφότερα, τῆς τε δημαγωγίας αὖ, καὶ διόμοσι τῷ Ἀλκιβιάδῃ ὡς καπόντι, καὶ τὸν Τισσαφέρνην φίλον πείσοντι χρεὼν εἶναι, μᾶλλόν τι διέφθειρε· καὶ ἄλλους πολὺ αὐτοπλείονας, τῷ αὐτῷ τρόπῳ κρύφα αὐανέλωσαν. λόγος τε ἐν τοῦ Φρυνίχου προεῖρηται αὐτοῖσι, ὡς οὔτε μεθοφορητέον ἐς ἄλλους, ἢ τοὺς στρατευομένους, οὔτε μετέπειτα τῶν πραγμάτων πλέοσι, ἢ πενταχιλίοις, καὶ τούτοις οἳ ἂν μάλιστα τῷ τε χρήμασι καὶ τοῖσι σώμασιν ὠφελεῖν δοίη τε δόσιν. ἐπὶ δὲ τούτῳ ὡπρεπεστάτῳ πρὸς τοὺς πλέονας, ἐπεὶ ἔξεσι γε πὸν πόλιν, οἱ πρὸ καὶ μεθιστάναι ἔμελλον· δῆμος μὲν γὰρ οὐκ ἔτι καὶ βουλὴ ἀχρὶ τοῦ Κυάμου ξυνελέγετο· ἐξέλαυνον ἢ ἔδει ὅ, τι μὴ τοῖς ξυνεστῶσι δοκοίη, ἀλλὰ ὧν οἱ λέγοντες ἐν τούτων ἦσαν, καὶ τὰ ῥηθησόμενα πρότερον αὐτοῖς πρόσκειτο. αἰτιλιγὶ τε οὐδεὶς ἔτι τῶν ἄλλων, δηλὸς, καὶ ὁρᾶν πλὺ ξυνεστηκός· ἃ δέ τις μὴ αὐτεῖποι, δίδοσι ἐν λόγου τισὶς ἐπιτηδείου ἐτοιμάζειν· μὴ τ' ἀρχαιότατον, ἔτε ἐξ ὑπολί

ξύλλας πολεμίους, ἃς αὐ δυνῆ, ἴσοφόν τε παρέχειν, καὶ μὴ παντὰ παῦσαν ἐκπολεμῶσθαι, δηλῶν μὴ ὧν ἀχρεῖοι πολλοῖς ναυσὶ τῆς ἴσοφῆς, ἢ τοῖς Ἀθηναίοις αἰσχυνάθῆναι ναυμαχεῖν ὑπὲρ ἀσπιδῶν, ἵνα κινδυνεύσωσι τῇ νεῶν αὖθι ἐαυτοῦ, γένῃ τοῖς Ἀθηναίοις ἀβέλτιοι. ἔτι καὶ ἐφοβεῖτο μάλιστα, μὴ τῇ ἴσοφῆς ζητήσει πρόφασιν πολέμου ἢ πειρῶν. πάντων δὲ τούτων λογισμῷ καὶ προνοίᾳ ὡς περὶ ἐβάλετο ἐπαυσόμενον τὸν Ἑλλήνας πρὸς ἀλλήλους· μετὰ πάντα μάλιστα ἦν τὸν Πελοποννησίων, ἴσοφόν τε αὐτοῖς δίδωσι, καὶ αὐτοὶ δὲ ἐς τὰς δικαιώσεις. Τρίτῳ καὶ δεκάτει ἔτει ἀρχιδάμου βασιλεύοντος, ἐφορεύοντος δὲ ἐν Λακεδαίμονι, ξενοκλείδου τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐν Λακεδαίμονι, ξυνῆλθον ἐν Λακεδαίμονι πολλῷ Λακεδαιμονίων, καὶ τῶν ξυμμάχων πρὸς τὰ ἀφόρμην, καὶ Ἰδραμίνην, καὶ τὸν φαρνάκου παῖδας περὶ τῆς βασιλείας πρὸς μάτ, καὶ Λακεδαιμονίων, καὶ τῆς ξυμμάχων, χώρας τὰ δικαιώσεις, ὅσα τῆς ἀσίας δεῖ, βασιλέως εἶναι· καὶ περὶ τῆς χώρας τῆς ἑαυτοῦ βασιλεῖ τῷ βασιλεῖ ὅπως βέλτιστα· Λακεδαιμονίοις δὲ, καὶ τὸν ξυμμάχων, μὴ εἶναι δὲ χώραν τὴν βασιλέως δὲ ἡγεμόνα μηδενί, μήδε βασιλέα δὲ τὰ Λακεδαιμονίων, μήδε τῶν ξυμμάχων δὲ ἡγεμόνα μηδενί· ἢν δέ τις Λακεδαιμονίων, ἢ τῶν ξυμμάχων δὲ ἡγεμόνα ἴῃ δὲ τὰ βασιλέως χώραν, τὸν Λακεδαιμονίουσι, καὶ τὸν ξυμμάχων, κωλύειν· καὶ ἐὰν τις ἐκ τῆς βασιλέως ἴῃ ἐπὶ δὲ ἡγεμόνα ἐπὶ δὲ Λακεδαιμονίους, ἢ τοὺς ξυμμάχους, βασιλῆς κωλυέτω· ἴσοφὰ δὲ ταῖς ναυσὶ ταῖς ναῦ παρέχειν τιθραφέρνην παρέχειν καττὰ τὰ ξυγκείμενα, μέχρις αὖ αἱ νῆδε αἱ βασιλέως ἔλθωσι· Λακεδαιμονίους δὲ καὶ τοὺς ξυμμάχους, ἐπὴν αἱ βασιλέως νῆδε ἀφίκωνται, τὰς ἑαυτῶν ναῦς ἐὰν δοῦλωνται ἴσοφῇ, ἐφ' ἑαυτοῖς εἶναι· ἐὰν δὲ παρὰ τιθραφέρνης λαμβάνῃ ἐθέλωσι τὰ ἴσοφῆς, τιθραφέρνην παρέχειν. Λακεδαιμονίους δὲ μὴ τοὺς ξυμμάχους, πολεμοῦντος τῇ πολέμου, τὰ χρήματα τιθραφέρνῃ ἀφορολόγητα, ὁπόσα δὲ λάβωσι· ἐπὴν δὲ αἱ βασιλέως νῆδε ἀφίκωνται, ἀπὸ τὰ Λακεδαιμονίων νῆδε, καὶ αἱ τῶν ξυμμάχων, καὶ αἱ βασιλέως, κοινῇ τῇ πολέμου πολεμοῦντ, καθ' ὅτι αὖ τιθραφέρνῃ δοκῇ, καὶ Λακεδαιμονίοισι, καὶ τοῖς ξυμμάχοις· ἢν δὲ καταλύειν βούλωνται πρὸς Ἀθηναίους, ἐν ὁμίῳ καταλύεσθαι. Αἱ μὲν σπονδαὶ, αὧδε ἐγένοντο· καὶ μετὰ ταῦτα παρεσκευάζετο τιθραφέρνης, τὰς τε Φοινίσσας ναῦς ἄξειν, ὡς περ εἴρητο, καὶ τἄλλα ὅσα περ ὑπῆκτο· καὶ ἐβούλετο παρεσκευασμένος γενέσθαι τοιαυτὶ δὲ, τελευτῶντος ἤδη τοῦ χειμῶνος, Ὡρωπὸν ἕλοι προδοσίᾳ, Ἀθηναίων ἐμφρουρούντ· ἔπειτα πραξάντων τῶν Ἐρετριέων τε αὐτόθεν, καὶ τῶν Ὡρωπίων, ἐπιβουλεύοντες ἀπέστησαν τῆς Εὐβοίας· ὃ γὰρ τῇ Ἐρετρίᾳ τὸ χωρίον ὃν, ἀδύνατα ἦν, Ἀθηναίων ἐχόντων, μὴ οὐ μεγάλα βλάπτειν καὶ Ἐρετρέα, καὶ τὸν ἄλλων εὐβοέων· ἔχοντες δὲ τὸν Ὡρωπὸν, ἀφικνοῦνται ἐς Ῥόδον οἱ Ἐρετριῆς, ἐπιμελόμενοι ἐς τὸν Εὐβοίαν τοὺς Πελοποννησίους· οἱ δὲ, πρὸς τὸν τῆ χίου κακουμένους βοήθειαν μᾶλλον ὥρμηντο· καὶ ἔρασται πάσχουσι τοῖς ναυσὶν, ἐκ τῆς Ῥόδου ἐπλεον· καὶ γενόμενοι περὶ τὸ Τερόπιον, καθορῶσι τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς πλαγιάσασ ἀπὸ τῆς χάλκης πλεούσας· καὶ ὡς σύλλεγοι ἀλλήλοις ἐπέπλεον, ἀφικνέονται οἱ μὲν, ἐς τὴν Σάμον, οἱ δὲ, ἐς τὴν Μίλητον· καὶ ἐώρων οὐκέτι αὖθι ναυμαχήσασ δέον τε εἶναι ἐς τὴν χίον βοηθῆσαι· καὶ ὁ χειμὼν ἐπέλαβε ταῦτα· καὶ ἐκ τοῦ ἔτος ἐπλεύσαντα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

Τ οὗ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους ἅμα τῷ ἦρι εὐθὺς ἀφορμῶν, Δωρκυλίδας τε, αὐτὸς ἀπαρτιάτης, στρατιὰν ἔχων ἐπὶ Ἑλλήσποντον, παρεπιμφθη τῇ ἐφ' Ἑλλήσποντον, Δευσθενὴς ἀφικόμενος εἰσὶ ἡ Μιλησίων ἄκρικοι· καὶ οἱ χῖοι ἐν ὅσῳ αὐτοῖς ὁ Λεύσχος ἐπορεύετο ναυμαχήσει, περιόμενοι τῇ πολιορκίᾳ, ἰωνα γκάθησαν. ἔτυχον δὲ, ἔτι ἐν Ῥόδῳ ὄντες Λευσχόν ἐκ τῆς Μιλήτου, Λέοντά τε αὐτόθεν ἀπεστάτην, ὃς Λυπόθην ἐπιβάτης ξενεξέλθη, εὑρον κεκομισμένοι μὴ τὸν πεδαρέτου βάκατον, ἀρχοντα· καὶ ναῦς δώδεκα, αἱ ἔτυχον φύλακος Μιλήτου οὖσαι, ὧν ἦσαν δοῦσαι πέντε, καὶ συρακούσιαι τέσσαρες, καὶ μία ἀναίτης, καὶ μία μιλησία, καὶ Λέοντος μία· ἐπεξελθόντων δὲ τῶν χίων παντὶ μεῖ, καὶ καταλαβόντων τὸ ὄρυμον χωρίον, καὶ τῶν νεῶν αὐτοῖς ἅμα ἐξ καὶ τεσσαράκοντα ὑπὸ τὰς τῶν Ἀθηναίων δύο καὶ τεσσάρων τα αἰσχομένων, ἵνα μάχησαν· καὶ παρτεράς γενομένης ναυμαχίας, οὐκ ἔλασσον ἔχοντες ἐν τῷ ἔργῳ οἱ χῖοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἦλθ γὰρ καὶ ὀλίγ ὑπὸ, αἱ χώρησαν ἐς τὸν τόλιν· μιᾷ δὲ ὕστερ δωρκυλίδου πεζῇ ἐκ τῆς Μιλήτου παρεγένηντο, Λυσθενὴς ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ ἀφίστατο πρὸς Δωρκυλίδαν, καὶ φαρνάκαζον, καὶ Λάμψακος δυνὶ ἡμέρων ἔσχον· Σεμέσι χίδης δὲ ἐκ τῆς χίου πυθόμενος, κατὰ τάχος βοηθήσας ναυσὶν Ἀθηναίων τιθραφέρνη, καὶ ἔπεισεν, ὥν μὴ στρατιὰ πλοῦσα ὑπὸ τὰ τόλιν ἄπουσα, ἐπεξελθόντων τῶν Λαμψακηνῶν, μάχη κρατήσας, καὶ αὐτοὺς ἀναιρήσει Λάμψακον ἀπείχησεν οὖσαν ἐλευθέραν, καὶ σκάφη

μὲν, καὶ

μίσος, καὶ πεισι. καὶ δι' ὀμολογιῶν, καὶ παρύκων περὶ τὰ μυστικὰ, δι' ἃ περὶ ἔφυγε μαρτυρούμενον, καὶ ἀδικεῖν λόγον μὴ καταίγειν, ὁ Γεόσαυρος παρελθὼν πρὸς πολλὰ ἀπλογίσω καὶ ὀπλισμὸν, ἐρώτα ἵνα εἴπωσιν παράτων τῶν αὐτηλιζόντων, μὴ τινα ἐλπίδα ἔχωσι σωτηρίας τῇ τοῦ λακεδαιμονίων ναυσὶ τι οὐκ ἐλάσσους σφῶν ἐν τῇ θαλάττῃ αὐτὶ πρώρους ἐχόντων, καὶ πόλις ξυμμαχίδας πλείους βασιλέως τε αὐτοῖς, καὶ χρήματα παρεχόντων, σφίσι τε οὐκ ἐλάσσους ἀφορῶν ἐν τῇ θαλάττῃ αὐτὶ πρώρους ἐχόντων, καὶ πόλις ξυμμαχίδας πλείους βασιλέως τε αὐτοῖς, καὶ χρήματα παρεχόντων, σφίσι τε οὐκ ἐλάσσους σφ

ἐσηγεῖτο τὰς τῶν ἡγεμόνων τῷ δήμῳ, ὅθεν ὧν τὰ πολέμια αὐτοὺς ὠφελεῖσθαι· καὶ τὸ μὲν ἐπ' ἐκείνοις εἶναι, καὶ ἄκεντροι αὖ, καὶ βιαιότεροι ἀρχθῆσεσθαι· τὸν δὲ δῆμον, σφῶν τε ἡγεμόνα φυγῇ ζημιῶν, καὶ ἐκείνων σωφρονίσαι· καὶ ταῦτα παρ' αὐτῶν τε τῶν ὀλιγαρχικῶν ἐπὶ τοὺς πολλοὺς σαφῶς αὐτὸς εἰδὼς οὕτω νομίζουσι, οὔκουν ἀνασχετὸν γε τῶν ἀφ' Ἀλκιβιάδου καὶ ἐν τῷ παρόντι πρᾶγος μέγα, ἀρέσκειν οὐδενί· οἱ δὲ ξυλλεγόντες τῶν ἐν τῇ ξυμμαχίᾳ, ὡς ἔοικε καὶ τοῦ πρώτου αὐτοῖς ἐδόκει, τά τε παρόντα ἐθέλοντες, καὶ ἐς τὰ ἔπειτα πρόσοδα, ἐποίησαν, καὶ ἄλλους παρεσκευάζοντο πέμπειν, ὅπως περί τε τῆς τοῦ Ἀλκιβιάδου ἀναδόσεως πράσσωσιν, καὶ τῆς τοῦ ἐκεῖ δήμου καταλύσεως, καὶ τὸν Τισσαφέρνην φίλον ποιῶνται· γνοὺς δὲ ὁ Φρύνιχος ὅτι ἔσοιτο περὶ τῆς τοῦ Ἀλκιβιάδου ἀναδόσεως λόγος, καὶ ὅτι Ἀθηναῖοι ἐνθένδε πεμφθήσονται αὖθις, δείσας πρὸς τὴν ἐναντίωσιν τῶν λεχθέντων ὑφ' αὐτοῦ, μὴ ἂν καταλυθῇ, ὡς κωλυτὴν ὄντα ἀναδόσεως, δεύτερον ἐπεμήνυσε πρέσβεις ἐλθόντας, ἐπιτήδειον εἶναι τὸν Ἀργεῖον τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχον, ἔπ' οὖν τὰ τότε περὶ πλείστου ἐποιοῦντο κρύφα ἐκπλεῦσαι, ὅτι Ἀλκιβιάδης αὐτῶν τὰ πράγματα φθείρει, Τισσαφέρνην Ἀθηναίοις φίλον ποιῶν· καὶ πάλαι σαφῶς ἐπράσσετο, ξυγχωρήσαντος ἤδη εἶναι ἐπὶ τῷ περὶ αὐτοῦ τοῦ μείονος, καὶ μετὰ τῆς πόλεως ἀξυμφόρου, κρύβδην τι βουλεύειν. ὁ δὲ Ἀργεῖος, τὸν μὲν Ἀλκιβιάδην, ἄλλως τε, καὶ οὐκέτι ὁμοίως ἐν χερσὶν ὄντα, οὐδὲ ἀνασχετὸν ἡγούμενος πωμορεῖσθαι· ἀπελθὼν ἢ παρ' αὐτὸν ἐς Μαγνησίαν, καὶ παρὰ Τισσαφέρνην, ἅμα λέγων τε αὐτοῖς τὰ ἐπεσταλμένα ἐκ τῆς Σάμου, καὶ μηνύων παρ' αὐτοῖς μέγιστος· προσέθηκέ τι, ὡς ἐλέγετο ὑπὸ τῶν ἐκεῖθεν, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ στρατοπέδῳ, καὶ περὶ τούτου, καὶ περὶ τῶν ἄλλων· διόπερ καὶ περὶ τῆς μισθοφορᾶς οὐκ ἐν τῷ λοῦσθαι οὖσης, μᾶλλον κωτέρως ἀπήντησε. ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης, πέμπει εὐθὺς ἡγησόμενα τὰ Φρυνίχου πράγματα ἐς τὴν Σάμον πρὸς τοὺς ἐν τέλει ὄντας δείσας μή, καὶ ἀξιῶν αὐτὸν ἀποθνήσκειν· θορυβούμενος δὲ ὁ Φρύνιχος, καὶ παρὰ τὸν μεγίστῳ κινδύνῳ ὢν ἤδη τὸ μέλλημα, ἀποστέλλει αὖθις πρὸς τὸν Ἀργεῖον, τά τε πρότερα μεμφόμενος, ἅπερ οὐ καλῶς ἐκρύφθη· καὶ νῦν, ὅτι ὅλον τὸ στράτευμα τὸ τῶν Ἀθηναίων, ἕτοιμος εἶπεν ἐν τῇ Σάμῳ παρασχεῖν αὐτοῖς διαφθεῖραι, γράψας ἡμῖν ἥκοντας, ἀτειχίστου οὔσης Σάμου, ᾧ καὶ ἔδοξεν αὐτὰ πράξειν, καὶ ὅτι αἰτιῷτο ἤδη εἴη περὶ τῆς ὑστερήσεως. καὶ ἔστιν, καὶ ἄλλο τι ἀποδοκᾶσαι μᾶλλον, ἢ ὑπὸ τοῦ ἐχθίστου αὐτὸν διαφθαρῆναι. ὁ δὲ Ἀργεῖος, μηνύει ταῦτα ᾧ Ἀλκιβιάδῃ· καὶ ὡς πρᾶξαι τοῦτον ὁ Φρύνιχος ἀδικοῦντα, καὶ ὅσων οὐ παρόντων ἀφ' ἑαυτοῦ Ἀλκιβιάδου περὶ τούτων ἐβουλεύετο, αὐτὸς προφθάσας τῷ στρατεύματι, ἐξαγγελοῦσι γένηται, ὡς οἱ πολέμιοι μέλλουσι, τειχίσαντος οὔσης τῆς Σάμου, καὶ ἅμα τῶν νεῶν οὐ πασῶν ἐνθένδε ὁρμουσῶν, ἐπιθήσεσθαι τῷ στρατοπέδῳ· καὶ ταῦτα σαφῶς πεπυσμένος εἶπε, καὶ χρῆναι τειχίζειν τε Σάμου ὡς τάχιστα, καὶ τἆλλα ἐν φυλακῇ ἔχειν· ἐστρατήγει δὲ, καὶ κύριος ἦν αὐτός, πράσσων ταῦτα· καὶ οἱ μὲν, τὸν τειχισμόν τε παρεσκευάζοντο· καὶ ἐκ Φοινίκης καὶ ἄλλοθεν ἦλθον· ἡ δὲ παρὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐπιστολὴ, οὐ πολὺ ὕστερον ἦκεν, ὅτι παραλίσβονται τε τὸ στράτευμα ὑπὸ Φρυνίχου· καὶ οἱ πολέμιοι μέλλουσιν ἐπιθήσεσθαι· ἤδεσαν δὲ ὁ Ἀλκιβιάδης οὐ παρὼν εἶναι, ἀλλὰ τὰ ἀφ' ὧν πολεμίων προσδῶσι, τῷ Φρυνίχῳ ὡς ξυμβάντα κατ' ἔχθραν αἰκισθείη, οὐδὲν ἧσσον αὐτὸν, ἀλλὰ μὴ ξυναμαρτύρησι μᾶλλον, ταῦτα ἤδεσαν· μᾶλλον ἢ ἐκεῖνος, Ἀλκιβιάδης μὲν, Τισσαφέρνην παρεσκεύαζε, καὶ αἰτεῖτο, ὅπως φίλος ἔσται τοῖς Ἀθηναίοις, δεδιότα μὴ τοὺς Πελοποννησίους, ὅτι πλείους ναυσὶ τῶν Ἀθηναίων παρῆσαν, ξυμβάλωμεν δ' ὅμως οἱ δυνάμει τὸ πᾶν, πιστεύσαι. ἄλλως τε, καὶ ἐπειδὴ τὸν ἐν τῇ κοίλῃ διαφορὰ περὶ τῶν Θρακικῶν φόρων ἤδεσαν τῶν Πελοποννησίων ἤδη χαλεπὰ ἐκείνου τὸν καιρὸν ἐν τῇ ῥάδῳ ὄντων, αὐτῷ ἐγγένοιτο, ἐν ᾧ τὸν τοῦ Ἀλκιβιάδου λόγον πρότερον ἐρημίου περὶ τοῦ ἐλευθεροῦν Λακεδαιμονίους τὰς ἀπὸ βίας πόλεις, ἐπληθύσαντο ὁ λίχας, ἃ φάσκων αὐτὸν εἶναι ξυσκευάσασθαι κρατεῖν ἐκ παλαιοῦ τῶν πόλεων, ὧν ποτε καὶ πρότερον ἦν αὐτὸς, ὃ δὴ καὶ πάνυ ἔδρασε· καὶ μᾶλλον ὁ Ἀλκιβιάδης ἄτε περὶ μεγάλων ἀποτυχόμενος, προθύμως τῷ Τισσαφέρνει ἐθεράπευον προσῆκεν. οἱ δὲ μετὰ τοῦ Γυλίππου πρίσβεις τῶν Ἀθηναίων ἀποκαλέσαντες ἐκ τῆς Σάμου, ἀφικόμενοι ἐς τὰς Ἀθήνας, λόγους ἐποιοῦντο ἐν τῷ δήμῳ, μὴ φαλακιοῦν σφᾶς ἐκ πολλῶν· μάλιστα δ', ὡς ἔδει αὐτοῖς Ἀλκιβιάδην καταπαῦσαι, καὶ μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον δημοκρατουμένοις, ἐκείνῳ τε ξύμμαχον ἔχειν, καὶ Πελοποννησίων περιγενέσθαι· αὐτοκράτορα δὲ πολλῶν καὶ ἄλλων περὶ τῆς δημοκρατίας, καὶ τῶν Ἀλκιβιάδου ἅμα ἐχθρῶν διαβοώντων, ὡς δεινὸν εἴη εἰ τοὺς νόμους ἐκείνος

μαθὼν πορίζοντα τοῖς αὐτοῖς, τῆς τε γῆς, καὶ τῆς θαλάσσης τὸ κράτος δηλῶσαι. ἔχειν δ' ἀμφοτέρους ἐξὸν δίχα πλὴν ἀρχὴν, καὶ βασιλεῖ ἐξεῖναι ἐκεῖθεν τοὺς αὐτοῦ, λυπηροὺς τῷ ἑτέρους ἐπαγαγόντα γενομένης δ' αὐτοῖς ἐν τῇ σῇ γῇ καὶ θαλάσσῃ ἀρχῆς, ἃ πορεῖν δῶ αὐτοῖν, ἵνα τοῦ κρατοῦντος ἕνεκα ἐξαιρῶσι, ἵν' μὴ αὐτοὺς βούλωνται μεγάλη δυνάμει καὶ πολλῷ αἰεί ποτε διατωνίσασθαι· οὐ τελείσεται τὰ ἀλλὰ βραχεῖ μείζω τῆς δυνάμεως· καὶ ἅμα μὴ τῆς ἑαυτοῦ ἀσφαλείας, αὐτὸν περὶ ἑαυτοῦ τοὺς ἄλλους κατασφάλλειν· ἐπιπλοτέρους τε ἕφη τοὺς Ἀθηναίους εἶναι κοπωνοῦσι αὐτῷ τῆς ἀρχῆς, ὕστερον γὰρ τῶν κατὰ γῆν ἐφίεσθαι, τὸν λόγον τε ξυμφορώτατον, καὶ τὸ δρᾶν ἔχοντας τῷ λαμβάνειν· τῶν μὲν, γὰρ ξυγκατασθυλοῦσι αὐτοῦ σφίσι τε αὐτοῖς τὸ τῆς θαλάσσης μέρος, καὶ ἐκείνων, ὅσοι ἐν τῇ βασιλέως Ἑλλησθεῖσι εἰκοῦσι. τοὺς δὲ, τοιαῦτα ἐλευθεροῦσθαι τοὺς ἄν κὴν. καὶ οὐκ εἰκὸς εἶναι λακεδαιμονίους, ἀφ' μὲν σφῶν τῶν Ἑλλήνων, ἐλευθεροῦν αὖ τοὺς Ἕλληνας, ἀφ' δ' ἐκείνων τῶν Βαρβάρων, ὧν μή ποτε αὐτοὺς μὴ ἐξέλωσι, μὴ ἐλευθερῶσαι. ζῆβὴν δ' ἐκέλευε πρῶτον ἀμφοτέρους, καὶ ἀποτιμόμενον ὡς μίγιστα ἀφ' τῶν Ἀθηναίων· ἔπειτ' ὅδη τοὺς Ἕλληνοπονησίους ἀπαλλάξαι ἐκ τῆς χώρας· καὶ διοικεῖν τὸ πολίσιν οὕτως ὁ Τισσαφέρνης, ὅσα γε ἀφ' τῶν παρουσιῶν ἐπῄνεσε. τῷ γὰρ Ἀλκιβιάδῃ δικαιοῦντα, ὡς δὴ περὶ τούτου παρασκευῶν, προθυμεῖσθαι αὐτὸν εἰς πίστιν, τήν τε Ἰοφῶντος κακῶς ἐπορεῖσθαι τοῖς Ἕλληνοπονησίοις, καὶ νῦν μαχεῖν ἐκ εἴκ, ἀλλὰ μὴ τὰς φοινίσσας ναῦς Φάσκ' ἔξειν, μὴ ἐκ τῶν περὶ τὸν ἀτραμιτίαν, ἵνα φθορὰ τὰ πρήγματα· καὶ πλὼ ἀκμὴν τῶν ναυτικῶν αὐτῶν ἀφεῖλεσθαι, γνωμένην μὴ πολὺν ἐχυρά. τά τε ἄλλα κατεφαίνετο, ὥστε λανθάνειν οὐ προθύμως· ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης ταῦτα, ἅμα μὲν τῷ Τισσαφέρνῃ, καὶ ᾧ βασιλεῖ, ὧν παρ' ἐκείνοις ἄρτια εἶναι νομίζων, παρῄνει· ἅμα δὲ, πλὼ ἐαυτῷ καὶ θοῦδον ἐς πλὼ παρίσθαι ἐπιθυμοῦντι, εἰδὼς εἰ μὴ διαφθερεῖ αὐτὸν πλὼ, ὅτι ἔσται φανερὸς αὐτῷ πέζεσθαι κατὰ γῆν· πείσας δ' ἂν ἐνόμιζε μάλιστα ἐκ τοιούτου, εἰ Τισσαφέρνης φαίνοιτο αὐτῷ ἐπιτήδειος ὤν, ὅσῳ καὶ ἐγένετο· ἐπεὶ δὴ ἔπαθον τὰ αὐτὰ ἐχύσαντα παρ' αὐτῷ εἰ ἐν τῇ Σάμῳ Ἀθηναίων στρατῷ ταῦτα, τὰ μὲν, καὶ Ἀλκιβιάδου πρὸς πέμψαντος λόγους ἐς τοὺς δυνατωτάτους αὐτῶν αὖθραι, ὡς τε μεταθῆναι περὶ αὐτοῦ ἐς τοὺς βελτίστους τῶν ἀθρώπων, ὅτι ἐπ' ὀλιγαρχίᾳ βούλεται, καὶ οὐ πονηρίᾳ, οὐδὲ δημοκρατίᾳ τῇ ἐαυτοῦ ἐκκαλούσῃ, καταλῦσαι, καὶ παραχὼν Τισσαφέρνει φίλον αὐτοῖς ξυμπολιτεύειν· ὁ δὲ πολίσιν, καὶ ἀφ' σφῶν αὐτῶν οἱ ἐν τῇ Σάμῳ ξυάρχοι τε τῶν Ἀθηναίων, καὶ δυνατώτατοι, ἄρμην ἐς τὸ καταλῦσαι πλὼ δημοκρατίαν· καὶ ἐκεινόθεν πρότερον ἐν τῷ στρατοπέδῳ τούτῳ· καὶ ἐς πλὼ πόλιν ἐν πῦ δὴ τόξοθεν, τῷ τε Ἀλκιβιάδῃ διαβάντες πρῶς ἐκ τῆς Σάμου, ἐς λόγους ἦλθον· καὶ ὑπὸ τείσαντος αὐτῷ, καὶ Τισσαφέρνην μὲν πρῶτον, ἔπειτα δὲ καὶ βασιλέα φίλον ποιήσειν, εἰ μὴ δημοκρατοῖντο, ἔπως γὰρ αὖ πιστεῦσαι μᾶλλον βασιλέα πολλὰς ἐλπίδας εἶχον. αὐτοί τε αὐτοῦ οἱ Ἀθηναῖοι τῶν πολιτῶν τὰ πράγματα, οἵπερ καὶ τὰ λακωνιῶντα μάλιστα ἐς ἑαυτοὺς περιποιήσειν, καὶ τῶν πολεμίων ἐπικρατήσειν, ἐς τε πλὼ Σάμιον ἐλθόντες, ξυνίστασάν τε τῶν ἀθρώπων τοὺς ἐπιτηδείους ἐς ξυωμοσίαν, καὶ τοὺ πολλοὺς φανερῶς ἔλεγον, ὅτι βασιλεὺς σφίσι φίλος ἔσοιτο, καὶ χρήματα παρίξει, Ἀλκιβιάδου τε κατελθόντος, καὶ μὴ δημοκρατουμένοις. καὶ ὁ μὲν ὅμιλος, ἃ καὶ τι πειρατίνοι ἔχοντο τοῖς πρασσομένοις ἐξὸ τοῦ ἀνυπόπτου τῆς ἐλπίδος τοῦ βασιλέως, μαθοῦ ὑσύχαζε· οἱ δὲ ξυνιστάντες πλὼ ὀλιγαρχίαν, ἐπειδὴ τῷ πλήθει ἐκοίνωσαν, ἀνῆσι καὶ σφίσιν αὐτοῖς, καὶ τοῦ ἐπαιρικοῦ τῷ πολίσιν, τὰ ἀφ' τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐσκόπουν· καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ἐφαίνετο δύσφορα, καὶ πισφέρουσι χώ δὲ στρατηγῶν ἔτι ὄντι, οὐδὲν ἤρισκον· ἀλλ' ὅτι Ἀλκιβιάδης, ὑποβὰ καὶ λύ, καὶ οὐδὲν μᾶλλον ὀλιγαρχήσας, ἢ δημοκρατήσας δᾶν ἄσθαι ἐδόκει αὐτῷ, ἢ ἄλλό τι σκοπεῖσθαι, ἢ ὅτῳ ζόσῳ ἐκ τοῦ παρόντος κόσμου πλὼ πόλιν μεταστήσας, ὑπὸ τῶν ἐτέρων παρακληθείς, καὶ πεισθ. σφίσι δὲ, περιοπτέον εἶναι εἶδος μάλιστα, ὅπως μὴ στασιάσωσι τῷ Σαμίᾳ, οὐκ εὔπορον εἶναι· καὶ Πελοποννησίων ἔδη ὁμοίως ἐν τῇ θαλάσσῃ ὄντων, καὶ πόλις ἐχόντων ἐν τῇ αὐτοῦ ἀρχῇ οὐκ ἐλαχίστας, Ἀθηναίους προσδέμενον, ὅσῳ οὐ πιστεύει πράγματα ἔχειν, ἢ ζὸν Πελοποννησίους, ὑφ' ὧν ἡμᾶς οὐδὲν πέπονθε, φίλους ποιεῖσθαι, τάς τε ξυμμαχίδας πόλεις, αἷς ὑπαρξᾶσθαι δὴ σφᾶς ὀλιγαρχίαν, ὅτι δὴ καὶ αὐτοὶ οὐ δημοκρατήσονται δὴ εἰδέναι ἔφη, ὅτι οὐδὲν μᾶλλον σφίσιν οὔθ' αἱ ἀφεστηκυῖαι προσχωρήσονται, οὔθ' αἱ ὑπάρχουσι βεβαιότεραι ἔσονται· οὐ γὰρ βούλεσθαι αὐτοὺς μετ' ὀλιγαρχίας, ἢ δημοκρατίας δουλεύειν μᾶλλον, ἢ μεθ' ὁποτέρου αὖ τύχωσι, τούτου ἐλευθέρους εἶναι. τούς τε καλοὺς, καὶ ἀγαθοὺς ὀνομαζομένους, ὅτι ἐλάσσω αὐτοὺς νομίσειν σφίσι πράγματα παρίξειν, τοῦ δήμου πονηροὺς ὄντας, καὶ

αὐτοῖς, ξυμπαίζειν τολμῶσαντες, μὴ ξυναίρουσιν ἐν τῇ Σύμῃ ἡσυχάσαντες, πολλὰ ἐς τὸν κίνδυνον παραβεβλημένοι. οἱ δὲ Λθηναῖοι, ταῖς ἐκ τῆς Σάμου ναυσὶ πάσαις, ὡς ἐλάσσοσι τὰς τῶν ναυμαχήσασι, πλεύσαντες ἐς τὴν Σύμην, καὶ εὐθὺς μὲν τῇ ἐν τῇ Κνίδῳ ναυτικὸν οὐκ ὁρμίσαντες, οὐδ' ἐκείνοις ἐπ' ἐκείνους. λακεδαιμόνιοι δὲ τὰς ἐν τῇ Σύμῃ σκηνὰς τῶν νεῶν, καὶ λιμενίοις τοῖς ἐν τῇ ἠπείρῳ προσβαλόντες, ἀπέπλευσαν ἐς τὸν Σάμον. ἄπρακτοι δ' ὕδη οὖσαι ἐν τῇ Κνίδῳ αἱ τῶν Πελοποννησίων νῆες, ἐπεσκέλλοντό τε, εἴ τι ἔδει, καὶ πρὸς τὸν Τισσαφέρνην, παρεγένετο γὰρ, λόγους ἐποιοῦντο οἱ ἔνδημοι αὖσθις τῶν Λακεδαιμονίων. περὶ δὲ τῶν ὕδη πεπραγμένων εἴ τι μὴ ἤρεσκεν αὐτοῖς, καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος, πολέμῳ ὁ τῷ ζόφῳ ἄριστα καὶ ξυμφορώτατα ἀμφοτέροις πολεμήσεται. μάλιστα δὲ λίχας ἐπιστάτει τὰ ποιούμενα, καὶ τὰς ξυνουσίας οὐδὲ πρὸς τοὺς θεραπεύοντας ἐφιλοτιμεῖτο ποιεῖσθαι, ἀλλὰ λιτὸν εἶναι, ἃ χαίρασ' ὅσης βασιλεῖ καὶ οἱ πρότεροι ἦρξαν πρότερον, ταύτῃσι καὶ νῦν ἀκολουθῶν ἐνόν γὰρ μὴ νόσους ἀπάσας πάλιν δουλεύειν, καὶ θεραπείας, καὶ λοιδορούς, μὴ τὰ μίχρι τοιούτων. μὴ αὐτὸ ἐλευθερίασαι δῶ, μισθοῦ ἀρχὴν τοῖς Ελλησι τοῦ Λακεδαιμονίους περιθεῖναι. ἐτέρασ' οὕτω ἐκέλευε βελτίους καταδιδάξ, ἢ ταύταις τε οὐ χρώσαξ· οὐδὲ τῶν ζοφῖς ἐνδὶ τούτοις δεῖαξ οὐδέν. ἀγαπᾶν δὲ, ὁ μὲν Τισσαφέρνης ἀπεχώρησεν ἀπ' αὐτῶν δι' ὀργῆς, καὶ ἀπράκτως· οἱ δ' ἐς τὸν Ρόδον, ἐπικαρπιούμενοι ἀφ' ἕτερα ἀπὸ τῶν ἀφόρων τὸν γνώμην εἶχον πολιτῶν, ἐλπίζοντες νῆσόν τε οὐκ ἀδύνατον, καὶ ναυσὶ κατὸν πολέθαι, καὶ πεζῷ προσέξειαξ· μὴ ἅμα ἡγούμενοι αὐτοὶ ἀφ' τῆς ὑπαρχούσης ξυμμαχίας δύνασθαι Τισσαφέρνη μὴ ἀπέχειν τὰ χρήματα, ζέφυρ τὰς ναῦς· πλεύσαντες οὖν δὴ ζοῦσι ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι ἐκ τῆς Κνίδου, καὶ προσβαλόντες Καμείρῳ τῆς Ροδίας πρὸς τὸν ναυσὶ πλησιάσαντες καὶ ἐνικήκοντα, ὑπεφόβησαν μὲν τοὺς πολλοὺς οὐκ ἀδύνατας τὰ πρακτόμενα, καὶ ἔφυγον· ἄλλας τε, μὴ ἀπεικήσου οὔσης πόλεως· ἔπτα ξυναγαλέσαντες οἱ λακεδαιμόνιοι τούτους τε, μὴ τοὺς ἐκ τῆ δυδίν πόλεων, Λίνδου τε, καὶ Ιηλυσοῦ Ροδίους, ἔπεισαν ἀφεστάναι Λθηναίων· καὶ προσχώρησε Ρόδος Πελοποννησίοις, οἱ δὲ Λθηναῖοι κατὰ τὸν καιρὸν ἔσχον, ταῖς ἐκ τῆς Σάμου ναυσὶν αἰεὶ θόμενοι, ἔπλευσαν μὲν, βουλόμενοι φθάσαι, καὶ ἐφάνησαν πελάγιοι· ἀσθενέστεροι δὲ οὐ τολμῶ, τὸ μὲν παραχρῆμα, ἀπέπλευσαν ἐς χάλκιον· ἐντεῦθεν δ' ἐς Σάμον· ἔσχον δὲ ἐκ τῆς χάλκης, καὶ ἐκ τῆς Κῶ, καὶ ἐκ τῆς Σάμου τοὺς ἐπιπλοῦς ποιούμενοι, ἐνδὶ τὴν Ρόδον ἐπολέμουν· οἱ δὲ, χρήματα μὲν ὑπέλειφαν ἐς δύο καὶ τεσσάκοντα πάλαντα, οἱ Πελοποννήσιοι παρὰ τῶν Ροδίων· τὰ δ' ἄλλα ἰσύχαζον, ἡμέρασ' ὀγδοήκοντα αἰωρήσαντες τὰς ναῦς· ἐν ᾗ τούτῳ, μὴ ἔτι πρότερον πρὶν ἐς τὴν Ρόδον αὖθις ἀνασχεῖν, τάδε ἐπράχθη. Αλκιβιάδης μετὰ τῶν Χαλκιδέων θανατον, μὴ τὴν ἐν Μιλήτῳ μάχην, οἷς Πελοποννήσιος ὕποπτος ὤν, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἀφικόμενος ἐπιστολὴν πρὸς Αρχύοχον ἐκ Λακεδαίμονος, ὡς τ' ἀποκτεῖναι, ὧν χαῖρ τῷ Αγιδι ἐχθρὸς, καὶ ἄλλως ἄπιστος ἐφαίνετο, πρῶτον μὲν, ὑποχωρεῖ λείβας, παρὰ Τισσαφέρνην· ἔπειτα ἐκάκου πρὸς αὐτὸν ὅσον ἐδυνάμην μάλιστα τῶν Πελοποννησίων τὰ πράγματα· καὶ διδάσκαλος πάντων γιγνόμενος, τήν τε μεταβολὴν ξυνέτιλεν αὐτῇ βραχυμῶς ἀπλῶσε, ὥστε ζεύξολον, μὴ ξυνέχειν μὴ ξαυτῷ λίσθαξ λέγειν κελεύων τὸν Τισσαφέρνην πρὸς αὐτὸν, ὡς Λθηναῖοι ἐκ πολλοῦ χρόνου ἐπιτήμονές ὄντες ἢ ναυτικῷ, ζιάβολον τῆς ἑαυτῶν διδάσκαν· ἀποῦν τὸν πλῆθος, ὅσον ἵνα αὐτῶν μὴ οἱ ναῦται ἐκ περιουσίας ὑβρίζοντες, οἱ μὲν, τὰ σώματα χείρω ἔχωσι, δι' ἀπαιδευσίαν ἐς τοιαῦτα, ἀφ' ὧν ἡ ἀθένεια ξυμβαίνει· οἱ δὲ, τὰς ναῦς ἀπολιπόντες, ἐς ὁμηρείαν τὸν προσοφειλόμενον μισθόν· καὶ τὸν ζιφαρέχοντα, καὶ τὸν στρατηγοὺς τῶν πόλεων ἐλίσθασκεν, ὥστε δόντα χρήματα, αὐτὸν πεῖσαι, ὥστε ξυγχωρῆσαι ταῦτα αὐτῷ, πλὴν τῶν συρακουσίων. τούτων δὲ, Ερμοκράτης τε ἦν στρατηγὸς μόνος ὑπὲρ τοῦ ξύμπαντος ξυμμαχικοῦ· τάς τε πόλεις διαμένασ' χρημάτων ἀπέλασεν αὐτὸς, αὐτελείτων ὑπὲρ ἢ Τισσαφέρνους, ὡς οἱ μὲν χῖοι καὶ αἰολεῖς ἔσαν, πλουσιώτατοι ὄντες τῶν ἐλλήνων· ἐπιπονείᾳ γὰρ σωζόμενοι, ἀκμάζουσι καὶ τοῖς σώμασι, καὶ τοῖς χρήμασιν, ἄλλους ὑπὸ ἐκείνων ἐλευθερίας κινδυνεύειν· τοὺς δ' ἄλλασ' πόλεις ἔφη ἀδικεῖν, αἳ ἐς Λθηναίους πρότερον ἀπεστῆναι αἰσχρὸν, εἰ μὴ νῦν φανῶσι, μὴ ἔτι πολεῖν ὑπὸ σφῶν αὐτῶν ἐλευθέρουσιν ἐς φθόνον, τόν τε Τισσαφέρνην ἀπέφαινεν νῦν μὲν τοῖς ἰδίαις χρήμασι πολεμοῦντα, ἐπὶ τοῖς φίλοις μενον. ἢν δέ ποτε ζοφῆ κατὰβῇ παρὰ βασιλέως, ἐντελῆ αὐτοῖς ἀποδώσειν τὸν μισθόν, μὴ τοὺς πόλεις τὰ ἐκείνου ὠφελῆσειν· παρεῖναι δὲ καὶ τῷ Τισσαφέρνει, μὴ ἄγαν ἐπείγεσθαι τὸν πόλεμον διακλύειν, μὴ δὲ βουλησθῶσι κομίσασθαι ἢ ναῦσ φοινίσσας, ἃς ὑπὸ παρεσκεύαζετο, μελλήσει πλείοσι

μισθὸν

πλὼ Σάμον, ἐσύχαζον· ἐκ δὲ τῆς Γελοπονήσου ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι, ἀὶ τῷ φαινοβολ
ζῷ ὑπὸ καλλιγένειον τοῦ μεγαρέως, καὶ Σιμαίθρου τοῦ κυζικηνοῦ πρασσόντων, παρα
σκευασθέντων ὑπὸ λακεδαιμονίων ἐπὶ ἀ καὶ ἐπλεον ὧδε, ἀφέστασι, ἔπλευσι ὡδὶ Ιωνί
ασ, περὶ λίου ζοπάς· καὶ ἀρχων ἔπλει αὐτῶν λυσιθένης ἀσπαρτιάτης· ξυνέπεμ
φαν δὲ οἱ λακεδαιμόνιοι καὶ ὕνδικα, ἄνδρα ἀσπαρτιατῶν ξυμβούλους ἀσυόχῳ, ὧδε
ἔσω λῷ λίχας, ὁ ἀρκεσιλάου· καὶ ἔμπτο αὐτοῖς, ἵς μίλητον ἀφιγμένους, τῶν τε ἄλ
λων ξυνεπιμελεῖσθαι, ἢ μέλλοι ἄρεσται ἔξειν, καὶ τὰς ναῦς ταύτας, ἢ αὐτὰς, ἢ πλεί
ους, ἢ καὶ ἐλάσσους, ἵς τὸν ἑλλήσποντον· ὡς φαινόβαζον, ὧδὶ δυνῇ, ἀποπέμπειν κλέ
αρχον τὸν ῥαμβίου, ὅσ ξυνέπλει, ἄρχοντα προσέξαντας καὶ ἀσυόχου, ὧδὶ δυνῇ
τοῖσ ἔνδικα αὐσβάσι ταύτην τῆς ναυαρχίασ· λυσιθένην δὲ κομίσαι. πρὸς γοῦν
τὰς τοῦ ῥοδακίνου ἐπιστολὰς αὐτὸν πέμψαι αὐτὸν· πλέουσι οὖν ἀὶ τῶδε ἀφ' μακε
δονίασ πλάγιαι, μήλῳ προσβάλλον· καὶ περιτυχόντες ναυσὶ δίκας λεσβίαις, τὰσ ζῆσ
λαμβάνουσι κακῶσ, καὶ κατανήσουσι. μετὰ ταῦτα, δοκοῦντες μὴ ἀὶ διαφυγοῦσαι τῶν
Αθηναίων ἐκ τῆς μιλήτου τῶδε, ὅπωρ ἐγένετο, μηνύσωσι τοῖς ἐν τῇ νήσῳ τὸν ἐπίπλουν
αὐτῶν, πρὸς πλὼ Κρήτην πλεύσαντες, καὶ πλεῖω τὸν πλοῦν ὄντ. Φυλακῆς τυχοῦσαι
μίλησι, ἵς πλὼ καῦνον τῆς Λιβυσσ καὶ τῆρον· ἐν τῶδε πλὼ ὡς ἐν ἀσφαλεῖ ὄντες, ἀγγελίαν
ἔπεμπον ὡδὶ τὰς ἐν τῇ μιλήτῳ ναῦς τοῦ ξυμπαραμυθήσασθαι· οἱ δὲ χῖοι, καὶ ῥοδί
οις, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον οὐδὲν ἦσαν, καὶ πᾶν διαμέλλοντες τὸν ἀσυόχου, πέμ
ποντες ἀγγέλους, ἠξίουν σφίσι πολιορκουμένοις βοηθῆσαι ἀπάσαις ταῖς ναυσὶ, μὴ
μὴ περιδεῖν τὴν μιλήσιον τῶν ἐν ἰωνίᾳ ξυμμαχίδων πόλεων, ἐκ τε θελάσσης εἰργομέ
νων, καὶ κατὰ γῆν λῃζομένων πρόθυμοι ὄντες. οἱ γὰρ δὴ μίλητοι τοῖς χίοις πολλοὶ ὄντες, καὶ
μεγάλη πόλει, πολλῷ λακεδαιμονίων, πολὺ ἰσχύοντες, καὶ ἅμα δὴ τὸ πολὺ θρασ χαλε
πωτέρως ἐν ταῖς ἀδικίαις κολαζόμενοι, ὡς ἡ σφετερὰ τῶν ἀθηναίων εὐεργεσία ἔ
δωκε μὴ τείχους ἐφορᾶν, ἀθῦσ αὐτομολίᾳ τε ἐχρῶντο πολλοὶ πρὸς αὐτούσ· καὶ τὰ
πολέμια καὶ ἐπισάμενοι τὴν χώραν οὕτω ἔσφασαν· ἔφασαν οὖν χῖοι ἴασ
ἔτι ἐλπὶς καὶ δυνατὸν κωλῦσαι, τειχιζομένου τοῦ δελφινίου, καὶ ἀτελοῦσ ὄντασ, μὴ
στρατοπέδῳ, καὶ ναυσὶν ὁρμαθοσ μείζονοσ πρὸσ περιβαλλομένου, βοηθῆσαί σφισιν·
ὁ δὲ λυσόχοσ, καίπερ οὐ δικαιούμενοσ δίκ. τὴν τότε ἀπειλὴν, ὡσ ἑώρα καὶ τοὺσ ξυμμά
χουσ προθύμουσ ὄντασ, ὥρμητο ἐσ τὸ ἐσβαίνειν· ἐν τούτῳ δὲ, ἐκ τῆς καύνου παρεγίγνε
το ἀγγελία, ὅτι αἱ ἐπὶ ἀὶ τῶδε ἔπλεον νῆεσ, καὶ οἱ τῶν λακεδαιμονίων ξύμβουλοι, πα
ρῆσαν· καὶ νομίσασ πάντα ἤδη εἶναι τὰ ἄλλα, πρὸσ τὸ ναῦσ τε ὕστερον θαλασσοπορ
τοῖσ μᾶλλον τοσούτοισ ξυμπαρασκευάζειν, καὶ τοὺσ λακεδαιμονίουσ, οἳ ἦσαν καὶ πάσαν
ποιεῖσθαι αὐτοῦ ἀσφαλῶσ τὴν παρασκευήν, ἀνῆκε τὸ ἐσ τὴν χῖον, ἔπλει ἐσ τὴν καῦ
νον· καὶ ἐσ κῶ τὴν μεροπίδα, ἐν τῷ παράπλῳ ἀποβᾶσ, τήν τε πόλιν ἀτείχιστον οὖ
σαν, καὶ ὑπὸ σεισμοῦ, ὃσ αὐτοῖσ ἔτυχε μήσῃσι γε δὴ ὧν μεμνήμεθα γενόμενοσ, ξυμπε
πτωκυῖαν, ἐκποδὼν, τῶν αὐθρώπων ἐσ τὰ ὄρη πεφευγότων· καὶ τὴν χώραν κατασκο
μίσασ λείαν ἐποιεῖτο, πλὴν τῶν ἐλαθυήρων· τούτουσ γὰρ φίλ. ἐκ τῆς κῶ ἀφικόμενοσ ἐσ
τὴν κνίδον νυκτὸσ, ἀποκωμάζει· ὑπὸ τῶν κνιδίων, παρασκευὴ τ μὴ ἐκβιβάζεται τοὺσ ναύ
ταισ, ἀλλ' ὥσ περεῖχε, πλεῖ εὐθὺσ δὴ τὰσ τ Αθηναίων ναῦσ ἑπόσαι, ἃσ ἔχων χαρμῖνοσ,
ἐσ τῶν ἐκ σάμου στρατιωτῶν, ἐφύλασσε ταύτασ τὰσ ἐπὶ ἀὶ εἴκοσι ναῦσ, ἐκ τῆς γελο
πονήσου προσπλούζασι, ἐφ' ἃσ περ καὶ ὁ λυσόχοσ παρέπλει· ὑπέθετο δὲ οἱ ἐν τῇ σά
μῳ ἐκ τῆς μιλήτου τὸν ἐπίπλουν αὐτῶν· καὶ ἡ φυλακὴ τῷ χαρμίνῳ περὶ τὴν σύ
μην, καὶ κάλυκα, καὶ ῥόδον, καὶ περὶ τὴν λυκίαν ἦν· ἦδη γὰρ ἐθάνατο καὶ ἐν τῇ καύ
νῳ οὔσασ αὐτάσ. ἐπέπλει δὲ ὡσ περ εἶχε πρὸσ τὴν σύμην ὁ λυσόχοσ, πρὶν ἔκπυστοσ τι
γένηται, εἴ πωσ περιλάβοι τοὺσ ναῦσ. καὶ αὐτῷ ὑετόσ τε, ἅμα τὰ ἐκ τοῦ οὐ
ρανοῦ ξυνεφίλασε ὄντα, πλαίσιον τῶν νεῶν ἐν τῷ σκότει, καὶ παρεκτὴν παρέσχε. καὶ
ἅμα τῇ ὥρᾳ, ὅπ ἀπασεμένου τοῦ ναυτικοῦ, καὶ τοῦ μὶν, φανεροῦ ὄντοσ τοῖς ἀθηναί
οις τοῦ δώτιμου κόρωσ, ἢ δ' ἄλλου περὶ τὴν νῆσον ἔτι πλασεμένου, ἵ παύσαιτο καὶ
τὰ πέρασ ὁ χαρμῖνοσ, μὴ οἱ ἀθηναῖοι ἐλάσσοσι, ἢ ταῖς εἴκοσι ναυσὶ, νομίζοντεσ ὅτι περ
ἐφύλασσον ναῦσ, τὰσ ἀφ' ἧσ καύτε, πᾶσαι εἶεν· καὶ προσπίπτουσι ἀθῦσ, καὶ ἐύ
σαί τε ζῆσ, καὶ καταδαμάσασι ἅλλασ· μὴ ἐν τῷ ὄρμῳ ἐπικράτουν, μὶ χρῆσθαι ἐπιφό
ρωσι αὐτοῖσ παρὰ δόξαν οἱ πλέονσ τ ναῦν· καὶ παντάχοθεν ἀποκλείουσ· ἔπειτα
δὲ ἐσ φυγὴν καταστάντεσ, ἐξ μὲν ναῦσ ἀπολλύασι, ταῖσ δὲ λοιπαῖσ καταφεύγουσιν ἐσ
τὸν σίγλουσαν νῆσον· ἐν τοῦθεν δὲ ἐσ ἁλικαρνασσόν· μᾶλλ δ' ἔσχον, οἱ μὲν μιλήσιοι,
ἐσ κνίδον καθορμήσαντεσ, μὴ ξυμμαχῶσι τῶν ἐκ τῆς καύνου ἐπὶ ἀ καὶ ἔπλεον ναῦσ

ναυσὶν ἐκ τοῦ Καρύστου περιπλέουσα καθ' Ἄργιλον, ἐπιτυγχάνει ξυὶ ναυσὶ τῶν Χίων μακραῖς· καὶ ὡς πρὸς ἰδόντες, ἐπέδιωκον. καὶ χειμών τε μέγας ἐπιγίγνεται. καὶ αἱ μὲν τῶν Χίων, μόγις καταφθάνουσαι ὑπὸ τὴν Λιμνίαν καὶ δι' ὀλίγου ἀλλήλων, αἱ μὲν μᾶλλον ἐσωθήσαν ἐς Θάσον, αἱ δὲ μᾶλλον ἐς τὴν ἤπειρον πρὸς τὴν τῶν Χίων. καὶ αὖθις ὀλίγαι μὲν, ἀλίσκονται, αἱ δ' ἄλλαι, καταφθάνουσιν ἐς τὸν λιμένα τῷ μέσῳ τῆς Λιμνίας, φεύγουσαι καὶ διώκουσαι. ἐν τῷ δὲ ὕστερον ἐς τὴν Λέσβον καθορμισάμενοι, παρισκευάζοντο ἐς τὸν τειχισμόν. ἐκ δὲ τῆς Πελοποννήσου τῷ αὐτοῦ χειμῶνος, Ἰτααμένης ὁ Λακεδαιμόνιος ἐκπλεύσας, δέκα μὲν δουλείας ναυσὶν, ὧν ἦρχε Δωριεὺς ὁ Διαγόρου τέτταρες αὐτὸς, μιᾷ ἢ Λακωνικῇ, μιᾷ δὲ Συρακουσίᾳ, καὶ παραπλεῖ ἐς Κνίδον· ἤδη δὲ ἀφεστηκυίας ἤδη ἀπὸ Τισσαφέρνους. καὶ αὐτοὺς οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ ὡσπερ ἤκουον, ἐκέλευον ταῖς μὲν ἡμισείαις τῶν νεῶν, Κνίδου φυλάσσειν· ταῖς δὲ περὶ τρίακοντα ἄσαις, τὰς ἀπ' Αἰγύπτου ἡ Κολιάδης προσβαλλήσασα, ξυλλαμβάνειν· ἔστι δὲ τὸ τρίακοντα ἄκρα τῆς Κνίδου πρόχους, Λακωνικὸν ὄρος. πυθόμενοι δὲ οἱ Ἀθηναῖοι, τὴν πολιορκίαν ἐκ τῆς Σάμου, λαμβάνουσι τὰς ὀκτὼ τεσσαράκοντα ἐξ ναυσὶ Φοινίσσας· οἱ δ' αὖσθις, ἃ προφθάνουσιν ὀλίγῳ αὐτῶν· καὶ μιᾷ ἧσσον, ἐς τὸν Κνίδον καταπλεύσαντες, καὶ προσβαλόντες τῇ πόλει ἀτειχίστῳ οὔσῃ, ὀλίγου εἷλον· τῇ δ' ὑστεραίᾳ αὖθις προσέβαλλον· καὶ ὡς ἄμφοτεροι Φρασυκλέους αὐτῶν Λάκωνος τοῦ ἀρχηγέτου καὶ ἐπεισελθόντων αὐτοῖς τῶν ἀπὸ τῆς τεσσαράκοντος ἐκ τῶν νεῶν διαφυγόντων, οὐκέτ' ὁμοίως ἔβλαπτον, ἐπιπλέοντες, καὶ ἀφιέντες πρὸ τῶν Κνιδίων γῆν, ἐς τὸν Σάμον ἀπέπλεον· Λάκωνα δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον, Λυσιλόχου ὕπαρχον ὡσπερ τὸν Μίλητον ἰόντα τὸ ναυτικὸν, οἱ Πελοποννήσιοι ὑπόρριον ἐπὶ ἔχοντα πάντα τὰ κατὰ τὸ στρατόπεδον· καὶ γὰρ μαθὼν ἐλίσσοντα αὐτὸν καὶ τὰ ἐκ τῆς Ἰάσου μεγάλα χρήματα διαρπαζόντα, ὑπῆν τοῖς στρατιώταις· οἱ τε Μιλήσιοι προθύμως τὰ τοῦ πολέμου ἔφερον· πρὸς δὲ τὸν Τισσαφέρνην ἐδόκουν ὅμως τοῖς Πελοποννησίοις αἰεὶ πρῶτοι ξυμβῆναι, καὶ πρὸς Καλλικράτη γενόμενοι, ἐνδεῖς εἶναι, καὶ οὐ πρὸς σφῶν μᾶλλον· καὶ ἄλλας ἐδίδ. Θρασυλίους παρόντος ἐπύθοντο· καὶ εἰσὶν αἱδε,

Ξυνέβησαν Λακεδαιμονίοις, καὶ τοῖς ξυμμάχοις, πρὸς βασιλέα Δαρεῖον, καὶ τοὺς παῖδας τοῦ βασιλέως, καὶ Τισσαφέρνην, σπονδὰς εἶναι καὶ φιλίαν κατὰ τάδε. ὁπόση χώρα, καὶ πόλεις βασιλέως εἰσὶ Δαρείου, ἢ τοῦ πατρὸς ἦλθε, ἢ τῶν προτέρων, ὧν τούτους μὴ ἰέναι ἐπὶ πολέμῳ, μήδ' ἡκούσῃ μηδενὶ, μήτε Λακεδαιμονίους, μήτε τοὺς ξυμμάχους τοὺς Λακεδαιμονίων, μήτε φόρους πράσσειν ἐκ τῶν πόλεων τούτων, μήτε Λακεδαιμονίους, μήτε τοὺς ξυμμάχους τῶν Λακεδαιμονίων· μήδ' Δαρεῖον βασιλέα, μήδ' ὧν ὁ βασιλεὺς σπένδει, ἐπὶ Λακεδαιμονίους, μήδὲ τοὺς ξυμμάχους ἰέναι ἐπὶ πολέμῳ, μήδ' ἡκούσῃ μηδενὶ· ἢν δέ τι διάφοροι ὦσι Λακεδαιμόνιοι, ἢ οἱ ξύμμαχοι βασιλέως, ἢ βασιλεὺς Λακεδαιμονίων, ἢ τῶν ξυμμάχων, ὅ, τι ἂν πείθωσιν ἀλλήλους, ταῦτα ποιοῦσι ἀδόλως ἔχειν· τὸν δὲ πόλεμον τὸν πρὸς Ἀθηναίους, καὶ τοὺς ξυμμάχους, κοινῇ ἀμφοτέρους πολεμεῖν· ἢν δὲ ἀπολύσιν ποιῶνται, κοινῇ ἀμφοτέρους ποιεῖσθαι· ὁπόση δ' ἂν στρατιὰ ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ βασιλέως ᾖ, μετὰ πέμματος βασιλέως, πλὴν σίτου βασιλέα παρέχειν· ἢν δέ τις τῶν πόλεων, ὁπόσαι ξυνέβησαν βασιλεῖ, ἐπὶ τὴν βασιλέως ἴῃ χώραν, τοὺς ἄλλους κωλύειν, καὶ ἀμύνειν βασιλεῖ κατὰ τὸ δυνατόν· καὶ ἢν τις τῶν ἐν τῇ βασιλέως χώρᾳ, ἢ ὅσης βασιλεὺς ἄρχει, ἐπὶ τὴν Λακεδαιμονίων ἴῃ, ἢ τῶν ξυμμάχων, βασιλεὺς κωλυέτω, καὶ ἀμυνέτω κατὰ τὸ δυνατόν. μετὰ δὲ ταῦτα τὰς ξυνθήκας, Θρασύλου μὲν παρόντος Λυσάνδρου τὰς ναῦς ἀπολύει ἐς Κίλικα, ἀφασίζεται· οἱ δ' ἐκ τῆς Λέσβου Ἀθηναῖοι ἤδη διαβεβηκότες τὴν Χίον τῇ στρατιᾷ, καὶ κρατοῦντες τῆς γῆς πλὴν θαλάσσης, Δελφίνιον εἶχον τεῖχος χωρίον, ἄλλως τε ἐκ γῆς καρτερὸν, καὶ λιμένας ἔχον, καὶ τῆς τῶν Χίων πόλεως οὐ πολὺ ἀπέχον· οἱ δὲ Χῖοι ἐν τοῖς πολέμοις ταύτοις πρὸ μάχης πεπληγμένοι, καὶ ἄλλως ἐν σφίσιν αὐτοῖς οὐ πάνυ δι' ὁμονοίας ὄντες, ἀλλὰ καὶ τῶν μετὰ Τυδέως τοῦ Ἰωνος ἤδη ὑπὸ τῶν Μεσσηνίων ἐπ' Ἀθηναίοις στάσει πεπιεσμένων, καὶ τῆς ἄλλης πόλεως κατ' ὀλίγον ἐς ὀλίγον κατακρατουμένης, ὑπὸ πᾶσι διακείμενοι ἀλλήλοις, ἠσύχαζον. καὶ οὔτ' αὐτοὶ ἐξῆσαν ταῦτα, οὔτε οἱ μετὰ Μεσσηνίου ἐδύναντο ἀθρόοι μάχῃ αὐτοὺς ἐφαίνοντο· ἐς μέντοι τὸν μέλλοντα ἔπεμπον, μελλήσαντες σφίσι τὸν Λυσάνδρου βοηθεῖν· ὥσπερ δ' οὐκ ἐσήκουεν, ἐδόκει περὶ αὐτοῦ ἐς τὸν Λακεδαιμόνιον ὁ Μεσσήνιος, ὡς ἀδικοῦντος· καὶ τὰ μὲν ἐν τῇ Χίῳ, ἐς ὅδε κατέστηκε πρὸς Ἀθηναίους· οἱ δ' ἐκ τῆς Σάμου τῶν αὐτῶν, ἐπὶ πλοῦς μὲν ἐποιοῦντο ταῖς ἐν τῇ Μιλήτῳ· ἐπεὶ δὲ μὴ αὐτανάγοιον, ἀπαχωροῦντες πάλιν ἐς

τὴν

τον. καὶ Γαυδείτου τε τὸν Λίοντος ἐς τὴν Χίον ἀρχοντα, λακισθέντα μονέων πεμπάτων, ἀπὸ τέλλουσι πέξῃ μίχρι Ερυθρῶν, ἔχοντα τὸ παρὰ Αμόργου, ἱππαγωγικόν· καὶ ἐς τὴν Μίλητον αὖ τοῦ Φίλιππον καθίστασι· καὶ τὸ θῶρος ἐτελεύτα.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, ἐπειδὴ τὴν Ιασον ἡγεμόνα ὁ Γαΐα Φρύγιος ἐς Φυλακὴν, παρῆλθεν ἐς τὴν Μίλητον· καὶ μινὸς μὲν Ζοφίνου, ὡς πρὸ ὑπέρης ἐν τῇ λακεδαιμονίων ἐς ὁραχιὸν ἀπέπλει· ἐπὶ δὲ τοῖσι τοῖς ναυσὶ διέδωκε τοῦ δὲ λοιποῦ χρόνου, ἐβούλετο τειχόβολον διδόναι, ἕως δὴ βασιλέα ἐπέρηται· ἐπὶ δὲ κελεύῃ, ἔφη διδόσειν ἐν τελῇ τὴν ὁραχιάν· ἐρομένεά τους δὲ αὖ τειπόντος τοῦ συρακουσίου γραμματέος, ὁ γὰρ Θηραμένης ἀναιδὴς χρώς ἐών, ἀλλ' ἀσυόχῳ παραδιδῶσι τὰς ναῦς ξυμπολίων, μακρὸς δὲ περὶ τοῦ μισθοῦ· ὅμως δὲ, παρὰ πέντε ναῦς πλέον αἰσρεῖ ἑκάστῳ, ἃ ἔδεις ὁβολοὶ ὠμολογήθησαν· ἐς γὰρ πέντε ναῦς καὶ πεντηκοντατείας τάλαντα, ἐλίδου τοῦ μισθός· καὶ τοῖσ ἄλλοις ὅσῳ πλείους νῦθ ἦσαν, τούτου τοῦ ἀριθμοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἔδοσαν, ἐλίδοτο· τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος, τοῖς ἐν τῇ Σάμῳ Αθηναίοις, προσαφιγμένοι γὰρ ἦσαν καὶ ἄνδρες ἄλλαι νῦθ πέντε καὶ τειάκοντα· ἡ γραπτὴ γοί, χαρμῖνος, καὶ Σωμβιχίδης, καὶ Εὐκτήμων, καὶ τὰς ἀφ' Χίου πόλεσι, καὶ τὰς ἄλλας ξυμμαχίδας πέμπουσι, ἐδέοντο διακωλῦσαι μὴ ἐκπλῶσι τὸν ναυτικὸν ἐφορμεῖν πρὸς δὲ τὴν Χίον, καὶ ναυτικὸν, καὶ πλέον πέμψαι· καὶ ἐποίησαν οὕτω· Σωμβιχίδης μὲν γὰρ, καὶ Ονομακλῆς, καὶ Εὐκτήμων, δέκα ναῦς ἔχοντες, καὶ τῶν ἐς Μίλητον ἐλθόντων χιλίων ὁπλιτῶν μέρος ἀγαγόντες ἐν ναυσὶν ὁπλιτοφορίσις, ἦ Χίον λαβόντες, ἔσαλσαν· οἱ δ' ἄλλοι ἐν Σάμῳ μένοντες, πέσαρσι καὶ εἴκοσι ναυσὶν ἐθαλασσοκράτουν· καὶ ὑδάτου τὴν Μιλήτῳ ἐποιεῦτο· ὁ δ' Ασύοχος, ὡς πρότερον ἐν τῇ Χίῳ ἔτυχε, δέκα μὲν προσδοκίας τοῦσ ὁ μάρουσι καταλεγόμενος, τούτου μὴ ἐπέρα, ἐπειδὴ ἔδοτο τοῖσ τε μετὰ Θηραμένους ναῦς ἑκούσας, καὶ τοὶ περὶ τὸν ξυμμαχίαν βιλησῶν ὄντα· λαβὼν ἑπτὰ ναῦς, τάς τε πλοποντησίων δύο, καὶ Χίας δέκα, ἀπάγεται· καὶ προσβαλὼν Γρηλίῳ, καὶ οὐχ ἑλὼν, παρέπλευσεν· ἐδὲ κλαζομενὰς· καὶ ἐκ Λιβυσσοῦ τοὺς τὰ Αθηναίων φρονοῦντας, ἀναπέμψαντας ἐς τὸν Δαφνοῦντα, καὶ προσχωρῆσι ξυνεκάλεσε· καὶ τάμως Ιωνίας ὑπερχρεῶν. ὡς δ' οὐκ ἐπείθοντο, ἐσβαλὼν τοῦ ἱππέμενος, τῇ πόλει οὔσῃ ἀτειχίστῳ, καὶ οὐ δυναμένης ἑλεῖν, ἀπέπλευσεν αὐτίμων μεγάλῳ· αὐτὸς μὲν ἐς Φώκαιαν καὶ κύμην· οἱ δ' ἄλλοι νῦθ, καὶ πέραν ἐς τὰς ἐπαναμείξαντας ταῖς κλαζομενίαις νήσοις, μαραθούσσαν· καὶ πίλην· καὶ σφενδάνιον· καὶ ὅσα ὑπέκειτο αὐτόθι τῶν κλαζομενίων, ἀνδραποδίσαντο· καὶ τοὺς ἐλευθέρους ὁκτὼ μνῶν ἐμισθώσαντο· τοὺς δὲ, ἐσβαλλόμενοι, ἀπέπλευσαν ἐς Φώκαιαν καὶ κύμην, ὡς δ' Ασύοχος ἔνθα δ' αὐτοῦ ἐγένοντο, λεσβίων πρόσβολοι ἀφικνοῦνται, ἐκλόμενοι ἀποσῶσαι· καὶ αὐτὸν μὲν, πείθουσι· ὡς δ' ἦλθε πρὸς Χίους, καὶ οἱ ἄλλοι ξύμμαχοι ἀπροθύμως εἶχον ἐπὶ τὸ πρότερον σφάλμα, ἔφασαν, ἔπλει ἐπὶ τὴς Χίου· καὶ χειμασθεισῶν τῶν νεῶν, ὕστερον ἀφικνοῦνται ἄλλαι ἄλλοθεν, ἐς τὴν Χίον· καὶ μετὰ ταῦτα Γαυδείτης τότε πεμφθεὶς πέζῃ ἐκ τῆς Μιλήτου χειμῶνος ἐν βρυσέαις, διαπρησσόμενος αὐτός τε, καὶ ὁ γραπτὰς ἐς Χίον· ὑπῆρχον δὲ αὐτῷ καὶ ἐκ τῶν πέντε νεῶν γραπτοὶ ὑπὸ χαλκιδέων, ὡς ἐς πεντακοσίους ξυνεπλοις καταλιφθέντες· ἐπαγγελλομένων δὲ πάντων λεσβίων τὴν ἀποστασιν, προσδοκῶντες Γαυδείτῃ τε ἥξειν Χίους, Ασύοχος λόγον· ὡς χρὴ παρασκευομένους ταῖς ναυσὶν, ἀποσῶσαι τὴν λέσβον· ἦ γὰρ ξυμμαχὶς πλείους σφᾶς ἕξειν, ἢ νὺς Αθηναίους, ἢν τι σφάλλωνται κακώσειν, οὐκ οὖν ἐκίνουν· οὐ δὲ τὰς ναῦς ὁ Γαυδείτης ἔφη τῶν χίων αὐτῷ πρώσειν· κἀκείνος λαβὼν, τάς τε τῶν κορινθίων πέντε, καὶ ἴκτινον μεγαρέα, καὶ μίαν δρομωνίδα, καὶ ἀὲ αὐτὸς λακωνικὰς ἑλκύσειν ἔχων, ἔπλει ἦ τῆς Μιλήτου, πρὸς τὴν ναυσὶ χίαν· πολλὰ δὲ πειλήσας τοῖς χίοις, ὅμως μὴ ἐπιβουλεύσειν ὅντινα δύνανται· καὶ προσβαλὼν κωρύκῳ τῆς βρυσέας, ἐνωλίζετο· οἱ δ' ἀφ' τῆς βάσεως Αθηναῖοι αὐτὸν τὴν χίον πολίοντες τῇ γραπτῇ, καὶ αὐτοὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ θατέρα λόφου διάργοντο, καὶ ἐμάχοντο· καὶ ἐλελήθεσαν ἀλλήλους· ἐλαύνοντες δὲ παρὰ Γαυδείτου ἐπίσχλιοι, ὡς βρυσέαν ἀφικόμενοι, ἐκ σάμου αὐτὸν προσβολὰς, ἐς βρυσέας ἔκυσι ἀφειμένοι, ἀνάγονται· ὁ Ασύοχος δ' αὖθις ἐς τὰς βρυσέας πάλιν· καὶ παρακροῦται αὐτῷ, μὴ πειθόμενος τοῖς Αθηναίοις· διακωλύσας δὲ καὶ ὁ Γαυδείτης πρὸς αὐτὸν, μὴ ἀναζητήσοντας τὰ περὶ τῶν βοηθούντων προθύμως, ὡς βραχὺ ἔπειτα αὐτὸν ἐπιβοηθεῖν ἐκ τῆς σάμου προφασιζόμενος, ἀπολύσαντες τῆς αἰτίας, ἀπέπλευσαν· ὁ μὲν, ἐς τὴν Χίον· ὁ δὲ, ἐς τὴν Μίλητον ἐκομίζετο, ὅθεπερ ὥρμητο· ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἡ τῶν Αθηναίων γραπτὰ, ταῖς

ρουντες, ὑπὸ τῶν μιλησίων. μὴ διαφθείρωνται αὐτῶν ὀλίγοι ἐλάσσους ἢ κατὰ σφᾶς αὐτούς. Ἀθηναῖοι δὲ, τούς τε πελοποννησίους πρώτους νικήσαντες, καὶ φύσει βαρυθαρσοῦντες, μὴ ἐν ἄλλοις ὄντες ὡσαύτως μάχεσθαι, τοῖς μιλησίοις ἐξεμίξαντες, ἀλλ' ὑπὲρ χωρίων αὐτῶν ἐκ τῆς ἠπείρου ἐσβαίνοντες ἐς τὴν πόλιν, ὡς ἑώρων τὸ ἄλλο στρατόπεδον κατὰ μόνας, πρὸς αὐτὴν τὴν πόλιν τῶν μιλησίων κρατοῦντες, ἤδη καὶ ὅπλα τίθενται. καὶ ξυνέβη αὐτῇ τῇ μάχῃ ταύτῃ τοὺς Ἴωνας ἀμφοτέρων τῶν στρατοπέδων κρατῆσαι. τούς τε γὰρ κατὰ σφᾶς πελοποννησίους, οἱ Ἀθηναῖοι οὐ μόνον καὶ τοὺς ἀφ' ἡμῶν, οἱ μιλήσιοι. ἐπέβησαν δὲ Σαμιστῶν, ὅσοι περιετειχίσθησαν, ἐπὶ μώδιος ὄντος τοῦ χωρίου, οἱ Ἀθηναῖοι παρισκυάζοντο· νομίζοντες δὲ προσχάζεσθαι μίλητον, ῥᾳδίως ἂν σφίσι καὶ τἄλλα προχωρήσειν· οὐ τούτῳ δὲ, περὶ πλείονος ἤδη ὁπλίται, ἀγγέλλεται αὐτοῖς τοῖς ἀφ' Ἑλλησπόντου καὶ Σικελίας, πάντες μὴ ἐπιπλεῖν ταῖς ὅσαι ὕπω παρῆσαν. τῶν τε γὰρ Σικελιωτῶν Ἑρμοκράτους τοῦ συρακουσίου μάλιστα οἱ ἄρχοντες ξυναπολαβόμενοι τῆς ὑποψίας τοῦ Ἀθηναίων καταλύσεως, ἧκον νύκτωρ συρακουσίων ἕλκοντες. καὶ συλλιμενίσαντες δύο αἱ τε ἐκ Πελοποννήσου, ἃς παρισκυάζοντο, ἔτι μὴ ἦσαν οὖσαι· μὴ Θρασυλίᾳ τῷ λακεδαιμονίῳ ξυναμφότεραι, ὡς λέγοντο, ἦσαν ναυάρχῳ πρὸς ταῖς ἓξ καὶ μίξαι, καὶ πλεύσαντες ἐς Ἐλεὸν πρῶτον τοῦ πρὸς μιλήτου νήσου. ἔπειτα ἐκεῖθεν αἰσθόμενοι ἤδη μιλήτῳ ὄντας Ἀθηναίους, ἵνα μὴ ἰασσοῖ κόλπου πρότερον πλεύσαντες, ἐβούλοντο αἰσθέσθαι τὰ περὶ τῆς μιλήτου. ἐλθόντος δὲ Ἀλκιβιάδου ὕπατος ὡς ταχοῦσαν τῆς μιλησίας, οἵπερ τῆς κόλπου πλεύσαντες ὑπέλισσον, τὸν θαλῆν ταῦτα τὰ περὶ τῶν μαλχῶν. παρῆν γὰρ καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης, καὶ ξυνεμάχετο τοῖς μιλησίοις, καὶ Τισσαφέρνει. καὶ αὐτοῖς παρῆνει, ἃ μὴ βούλονται τά τε οἰκεῖα, καὶ τὰ ξύμπαντα πράγματα διολέσθαι, ὡς τάχιστα βοηθεῖν μιλήτῳ, καὶ μὴ περιιδεῖν ἀποτειχισθῆναι· καὶ οἱ μὲν, ἅμα τῷ ἔαρι, ἔμελλον βοηθήσειν. Φρύνιχος δὲ ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς, ὡς ἀφ' τῆς Δέρου ἐπύθετο τὰ τῶν νεῶν, ὡς φῶς βουλόμενοι τῶν ξυναραχόντων ὑπομένοντες διακινδυνεύειν, οὐκ ἔφη οὔτ' αὐτὸς ποιήσειν ἑκών, οὔτ' ἄκοντας, οὔτ' ἄλλῳ οὐδενὶ ἐς δύναμιν ἐπιτρέψειν. ὅπου γὰρ ἔξεστιν αὐτοῖς ὑστέρῳ, σαφῶς εἰδότας πρὸς ὁπόσας τε ναῦς πολεμίας, μὴ ὄκνοις πρὸς αὐτὰς ταῖς σφετέραις, ἀκινδύνως μὴ καθ' ἡσυχίαν παρασκευαζομένοις ἔστιν ἀχρεῖα ἔσεσθαι, οὐδέποτε τῷ αἰσχρῷ ὀνείδει ἑξόντας ἀλόχως διακινδυνεύσειν. οὐ γὰρ αἰσχρὸν εἶναι Ἀθηναίους ναυτικῷ μὲν καιροῦ ὑπερχωρῆσαι, ἀλλὰ καὶ μὲν ὀτουοῦν τρόπου, ἀλλοις ξυμβῆσαι, ὧν κατὰ γῆν. καὶ πόλιν οὐ μόνον τῷ αἰσχρῷ, ἀλλὰ καὶ τῷ μεγίστῳ κινδύνῳ περιπίπτειν, ἢ μὴ γῆς ὧν τε γεγενημένοις ξυμφοραῖς οἰόν τε μὴ ἐκβαίνειν πρασκευῆς κατ' ἐξουσίαν, ἢ πάνυ γε αἰσχύνην προτρέπεται ἐπιχειρεῖν, ἀπευνοῆ μὴ ἐκπλεόμενα, πρὸς αὐθαιρέτους κινδύνους ἰέναι. ὡς τάχιστα δὲ ἐκπλεῖν φύς τε θαυμαστὰς αἰκλαβόντας μὴ ἐν πεζοῖς, καὶ τῶν σκευῶν ὅσα ἦν ἔτι ἐν τοῖς πλοίοις· ἃ δὲ ἐκ τῆς φυλεμάχης ἐλάφασι, καταλιπόντας, ὅπου καῦσαι ὧσιν αἱ νῆσοι, ἀφανεῖς ἐς Σάμον· κἀκεῖθεν ἤδη ξυναγαγόντας πάσας τὰς ναῦς τοὺς ἐπὶ πλοῦς ἐκ τοῦ καιροῦ εἶναι ποιεῖσθαι. ὡς δὲ ἔπεσε, καὶ ἔδρασε ταῦτα, καὶ ἔδοξεν, οὐκ οἰ τῷ αὐτίκα μᾶλλον, ἢ ὕστερον οὐκ ἐς ἔτος μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐς ὅσα ἄλλα Φρύνιχος κατέστη, οὐκ ἀξυνέσει ἔσφηλε· μὴ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἀφ' ἑαυτέρας, ὀλίγοι τοῦτο τῷ τρόπῳ, ἀπελεῖν τῆς νίκης ἀπὸ τῆς μιλήτου αἰσθόμενοι· καὶ οἱ λακεδαιμόνιοι καταπλήξας, καὶ πρὸς ὀργὴν τῆς ξυμφορᾶς ἀπολλύναι ἐκ τῆς Σάμου ἐπ' οἴκου. οἱ δὲ πελοποννήσιοι ἅμα τῷ ἔαρι, ἐκ τοῦ τειχούσης ἄρασης, ἐπανέστησαν. καὶ μέν καπερ ὑμέραν μίαν, τῇ ὑστεραίᾳ καὶ τὰς χεῖρας ναῦσι προσχόντες, τὰς μὲν χαλκιδέων πρῶτον ξυναπολωλεκότας, ἐβούλοντο πλοῦσι αὖθι τὰ σκεύη, ἃ ὤφειλον ἐς τὴν χάσιαν πόλιν· καὶ ὡς ἤλθον, Τισσαφέρνης τῷ πεζῷ παρῆλθεν, πείσας αὐτοὺς ἡ Ἰασσεῖς, οἱ ἦσαν Ἀμόργου φόλιμοι ὄντες καὶ πεζῇ χαλεπώτατοι. καὶ προσβαλόντες τῇ Ἰασσῷ αἰφνίδιοι, καὶ οὐ προσδεχομένων, ἀλλ' ἢ ἐπὶ πολὺ ναῦς εἶναι, ἁρπάσαι. καὶ μάλιστα οἱ τῷ ὄρυγμα οἱ Συρακούσιοι ἐπανέσθαι. μὴ γάρ τε Ἀμόργου ζῶντα λαβόντες γιατούτου νέσθαι ὑπὸ, ἀφιστῶντα δὲ βασιλέως παρεκελεύκασι οἱ πελοποννήσιοι Τισσαφέρνει ἀπαγαγεῖν ἐκβάλλεται βασιλεῖ, ὡς πρὸ αὐτῷ προσέταξε. καὶ πόλιν Ἰασσεῖς διεπορεύθησαν, μὴ χρήματα πάνυ πολλὰ ἐγκαταλαβόντες ἔλαβε. παλαιὸ πλουτοῦσι γὰρ δὴ ἡ χώρα. τούς τε πικουρέοντας τοὺς περὶ τῶν Ἀμόργου παρὰ σφᾶς αὐτοὺς κομίζεσθαι, καὶ οὐκ ἀδικήσαντες, ξυνελάβεσθαι· ὅτι ὕστερον οἱ πελοποννήσιοι ἐκ Πελοποννήσου. τό, τε χρήσιμα Τισσαφέρνει παρεσκευάσθη, καὶ τὰ αὐτόθεν πάντα, μὴ δυνάμει καὶ ἐλπίδι ἔρκα, ὧν καὶ ὕπαιθρα τὰ πολλὰ ἐγκαταλαβόντες ἐκομίσαντο ἐς τὴν μίλητον

τον

προσεβόησεν ἐκ τῶν Αθηνῶν. ἀκαχήμενος δὲ καὶ ὁ Ασύλοχος τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐς ἀλφὸ, καὶ προσλαβὼν χίας ναῦς μίαν, ἔπλει ἐς τὴν Λέσβον, ὅπως ἀφελοίη δή τι δύναιτο, καὶ ἀφικνεῖται ἐς τὴν Μύρινα· ἐκεῖθεν δὲ τῇ ὑστεραίᾳ, ἐς ὄρεστιν· οὗτοι πωλαίμεται, ὅτι ἡμυτυλήνη ἐπεβοήθησε τῶν Αθηναίων αὐτοῖς βοηθείαν· ἀνὴρ Αθηναῖος, ὠνόματο Κλεόν, ἐκπροσθέντες, καταχάσκει ἐς τὴν λιμένα, τῶν τε χίων ναῦς ἐκπλεούσας, καὶ ἀποβαίνοντας αὐτοὺς καὶ χωρίον τι, καὶ ἐπιτειχίσαντας, ὅπη ἡμυτυλήνη ἐπεβοήθησε τῶν Αθηναίων αὐτοῖς βοηθείαν· ἀνὴρ Αθηναῖος, ὠνόματο Κλεόν, ἐκπροσθέντες, καταχάσκει ἐς τὴν λιμένα, τῶν τε χίων ναῦς ἐκπλεούσας, καὶ ἀποβαίνοντας αὐτοὺς καὶ χωρίον τι, καὶ ἐπιτειχίσαντας, καὶ τὸν ἐν τῇ μεσογείᾳ μετ' εὐβούλου χίων ναῦν, αὐτὸ τε καταληφθῆναι, καὶ ὡς ἡμυτυλήνη ἐάλω, φθήσασαι περιτυχοῦσαι τῷ ζεύγει, μίαν γὰρ ἐάλω ὑπὸ τῶν Αθηναίων, οὐκ ἐπεμβὰν τὴν μυτυλήνην ὥρμησαν, ἀλλὰ τὴν Ἐρεσσον ἀποστέλλασι, καὶ ὁπλίσας, καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ ναῦν ὁπλίτας, πλεῖν παρέπλευσαν ὡς τὴν Αἴσσαν, καὶ μάχην μαχεῖν· καὶ ἐπὶ τοῦτο τε μὲν ἑαυτῶν ναυσὶ καὶ τοῖς τειχέων τοῖς χίας, παρέπλευσαν ὡς αὐτὴν, καὶ μάχην μαχεῖν· ἐλπίζων τοὺς μαχομένους ταραχθήσειν τὰ ἐν τῇ πόλει σφίσι, καὶ ἐμμενεῖν τῇ ἀποστάσει· ὡς δὲ αὐτῷ τε καὶ τῇ Λέσβῳ πάντα ἐνδιαφέρουτο, ἀπέπλευσεν ἐπὶ ἑαυτοῦ στρατιὰν ἀναλαβών, ἐς τὴν χίον· ἀπεκομίσθη δὲ πάλιν καὶ τοῦτο· ἡ ἀπὸ τῶν ναῦν πλοῖς, ὅς ὑπὸ τὴν ἐλλάσσονα τὴν ἐμβολὴν ἐγένοντο ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἐξυμμαχίδων πλοηγουμένων ναῦν ἀφικνεῖται αὐτοῖσ ἐξ, μιᾶ παύονται ἐς τὴν χίον. οἱ δὲ Αθηναῖοι, τά τε σὺν τῇ Λέσβῳ πάλιν καταστήσαντο· ἡ πολιορκοῦντες ἐξ αὐτῆσ, κλαζομενῶν τὴν σὺν τῇ ἠπείρῳ πολίχνην τειχιζομένην ἑλόντες, ἀνεστόμωσαν πάλιν αὐτὴν ἐς τὴν σὺν τῇ νήσῳ πόλιν, πλὴν τῶν αἰτίων ἡ ἀποστάσεως· οὗτοι δὲ ἐς σφᾶς αὐτοὺς ἐσῆλθον· καὶ αὖθις κλαζομενὰς προσεχώρησαν Αθηναίοις. τῷ δ' αὐτῷ θέρους, οἵτ' ἐπὶ μελήτῳ Αθηναῖοι ταῖς εἴκοσι ναυσὶν οἱ τῇ χρήσιμοφορμοῦντες, ἀφίβασιν ποιούμενοι ἐς πάνορμον τῆς μιλησίας, χαλκιδέα τε τὸν χαλκιδαμήνιον αἴρουσι μετ' ὀλίγον παραβοηθήσαντα, ἀπωτείνουσι· καὶ ζεῦγος τεῖχι ἡμβάλλουσι διαπολιορκοῦντες, ἔτη ἕξ. ὁ δὲ μιλήσιοι, ὡς οὐ μᾶλλον πράττοις τῆς γῆς τὰ δίκαια, αἰεὶ λέων, καὶ διομήδων, ἔχοντες τὰς ἐκ λέσβου Αθηναίων ναῦς, ἐκ τε ἀνουαπῶν τῶν πρὸ χίου νήσων, καὶ ἐκ σιδυήνης, καὶ ἐκ παιονίας, ἐπὶ τὴν βρυσηΐδα εἶχον τεῖχος, καὶ ἐκ τῆς λέσβου ὁρμώμενοι, ἦν πρὸς τὸν χίουσ πόλεμον ἐκ τῶν νήσων, ἐποιοῦντο· ἔζευξε δὲ ἐπὶ βαλάτας τῶν ὁπλιτῶν, ἐκ καταλόγου αἰεὶ καὶ κατὰ μύλας ἀποβαίνοντας, καὶ οἱ βοηθοῦντες τοὺς προσβοηθήσαντας τῶν χίων καὶ τοὺς νικῶντες, καὶ πολλοὺς διαφθείραντες, αἰεὶ στᾶται ἐποίησαν τὰ τοιαῦτα χωρία. καὶ οἱ Φασηῖται αὖθις ἄλλῃ καὶ ἐπὶ ἔτεσι. καὶ τείχει οἱ λεπτοκαρυίᾳ· καὶ μετὰ ταῦτα, οἱ μὲν χίοι ἤδη οὐκέτι ἐπεξῆσαν, οἱ δὲ τὴν χώραν ἐκλῶσι καὶ ἐπισκευασμοῦσιν, καὶ ἀπαθῆ οὖσαι ἐκ τῶν μαθημῶν μέχρι νῦν, διεπόρθησαν· χίοι γὰρ μόνοι μὴ χαλκιδαμήνιοι, δὲ ὑμῶν ἐθέμην, δουλωσόμενοι, ἅμα καὶ ἰσοφορώτατοι. καὶ ὅσαι πόλεις αὐτῶν ἐλεύθεραι καὶ πόλις αὐτῶν ἐδὲν μεῖζον, νόσῳ καὶ ἐκ ἐπισημοτάτῳ ἐχυρώτερον. καὶ οὐδὲ αὐτὴν τὴν ἀποστασιν, ἐπὶ τοῦτο ἔδοκοῦσι παρὰ τὸ ἀσφαλέστερον πρᾶξαι, πρότερον ἐπόλεμουν πρόσθεν, ἢ μὴ πολλῶν τε καὶ ἀγαθῶν ξυμμάχων ἐμέλλον κινδυνεύσειν· καὶ τοὺς Αθηναίους ἐθαύμαζον, οὐδὲ αὐτοὺς αὐτὴν ἐν μὴ σκληρῷ ξυμφορᾷ, ὡς οὐ πάνυ πόνηρα σφῶν βεβαίως τὰ πράγματα ἦν· ἐδόκει τε τοῖς ἀνθρωπείοις τῦ βίᾳ παραλόγοις ὀφθαλμοῖς, μᾶλλον πολλῶν, εἰς ταῦτα ἴδοξε τὰ τῶν Αθηναίων τὰ ξυναμφισθῆσαι, πρὸ ἁμαρτίαν ξυνέγνωσαν· ἀφεμένοις οἷον αὐτοῖσ τῆς θαλάσσης, καὶ κατὰ γῆν πορευομένοις, οἰκειοῦσθαι πρὸς Αθηναίους ἀναγκῆν πρὸ πόλιν. οὓς αὐδόμενοι ἀφ' ὧν τοῖς, αὐτοὶ μὲν ἡσύχασαν, Ασύλοχον δὲ ἐξ ὑπερῶν ἐν ναυσὶ φρουρεῖν μὴ παύεσθαι, αἱ παρῆσαν αὐτῷ, καμόντας ἐσκόπουν, ὅπως μετεώτατα, ὁ ὁμήρου λόγῳ, ἢ ἄλλῳτῳ τρόπῳ, καταπαύσωσι πρὸ ἐπιβουλήν· καὶ οἱ μὲν, ταῦτα ἐπρασσον· ἐκ δὲ τῶν Αθηνῶν, τῦ αὐτοῦ θέρους πελοποννησίων, χίλιοι ὁπλῖται τῶν Αθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων, καὶ χίλιοι ἀργεῖοι, τοὺς γὰρ πεντακοσίους τῶν ἀργείων, ἀπέστειλαν ὅπλα, ἐπὶ πολίσματι Αθηναῖοι· καὶ χίλιοι ἵππῆς ξυμμάχων, ἦσαν δυοῖν δεήσεις πεντήκοντα, ἐπὶ ἔζευξε καὶ ὁπλίταγρον, φρουρίζειν καὶ ὁπομακλέα καὶ σκιρωνίδην στρατηγοῦντ', καὶ πόλιζον ἐς ζέμον· καὶ διακοσίους ἐς μίλητον, ἐσχαροπόλισαν· μιλήσιοι δὲ ἔξελθόντες, αὐτοί τε ὁπλιτεύσαντες ὁπλῖται, καὶ οἱ μὴ χαλκιδέως ἐλθόντες πλοηγήσαντες, καὶ τισαφέρνης τε ξυνῆν ἐπακολουθῶν, καὶ αὐτὸς τισαφέρνης πεζῇ, καὶ ἱππέας αὖ, ξυμβαλόντες τοῖς Αθηναίοις, καὶ ξυμμάχοις· καὶ οἱ μὲν ἀργεῖοι τῷ σφετέρῳ αὐτῶν κέρᾳ προεξάρξαντες, καὶ καταφρονήσαντες, ἀφ' ὧν ἴσασί τε καὶ οὐδεμιᾶς, ἀπαντοπόρου χω-

χήθη, καὶ ἦν Θρασυκλέα, ὃς ἔτυχεν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν θεὶς ἀνὴρ παρὼν, τὴ ξυνθήκην ἀφιστᾶσι τὴν μέλλητον· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας, μᾶλλον δὲ ἅμα τοῖς ναυσὶν ἐπιπλέουσιν, ὡς αὐτοὺς ἐκέλευσαν ἐμβαλέσθαι, οὐ χρόνῳ τῇ ἐπικειμένῃ νυκτὶ, ἀλλ' ὁρμηθέντες καὶ οἱ πρὸς βασιλέα ξυμμαχίδα χαλκιδικὴν μισθοῦσι οἱ πρῶτοι μέλλησιν οἱ ἐκ Τορώνης, καὶ Χαλκιδῆς, ἐγένοντο ὕδε.

ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ΚΑΙ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ, ΚΑΙ ΤΙΣΣΑΦΕΡΝΟΥΣ.

Ἔτει τρίτῳ, ξυμμαχίαν ἐποιήσαντο πρὸς βασιλέα, καὶ Τισσαφέρνην, καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι. ὁ τούσδε χώρα καὶ πόλεις βασιλεὺς ἔχει· καὶ οἱ πατέρων οἱ βασιλέως ἦρχον, βασιλεύουσι· καὶ ἐν φυλῇ τῇ πόλεων ὁπόσα Ἀθηναίοις φόρου τελεῖ χρήματα, ἢ ἄλλο τι, κρατήσαντων κοινῇ βασιλέως, καὶ Λακεδαιμονίων, καὶ οἱ ξύμμαχοι, ὅπως μὴτε χρήματα λαμβάνωσιν Ἀθηναῖοι, μήτε ἄλλο μηδέν· καὶ ἐν πολεμῶσιν ἐν πρὸς Ἀθηναίους, κοινῇ πολεμοῦντων, βασιλεὺς, καὶ Λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι. καὶ κατὰ τὰ αὐτὰ τῷ πολέμῳ πρὸς Ἀθηναίους, μὴ ὑστερέτω τοιάδε. ἢν μὴ ἀμφότεροι δοκῇ βασιλεῖ, καὶ Λακεδαιμονίοις, καὶ τοῖς ξυμμάχοις· ἢν δέ τινες ἀφιστῶνται ἀπὸ βασιλέως, πολέμιοι ἔστωσαν, καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις· ἢν δέ τινες ἀφιστῶνται ἀπὸ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ξυμμάχων, πολέμιοι ἔστωσι βασιλεῖ κατὰ ταὐτά. Ἡ μὲν ξυμμαχία, αὕτη ἐγένετο· μετὰ δὲ ταῦτα οἱ χῶροι ὑπῆκοοι, κἀκ τέλεσι πληρώσαντες ναῦς, ἔπλευσαν ἐς Ἄσσον. βουλόμενοι περί τε τῶν οἰκείων θέσθαι, καὶ τὰς πόλεις ἅμα ἀφιστάναι· καὶ ἐλθούσης παρὰ Καλχιδέως ἀγγελίας αὐτοῖς ἀπὸ Πολίου πάλιν· καὶ ὅτι Ἀμύρταιος παρέσται κατὰ γῆν στρατιᾷ, ἔπλευσαν ἐς Δῆρον· καὶ κατορῶσιν ἐκκαίδεκα ναῦς, ἃς ἤρχον ὑπὸ Θρασυκλέους Διομέδων ἔχων, ἀπ' Ἀθηνῶν πρόσπλει· καὶ ὡς εἶδον ἔφυγον· μᾶλλον μὲν οὐκ ἐς Ἔφεσον. αἱ δὲ λοιπαὶ, ὑπὸ τῆς πόας· καὶ τέσσαρες μὲν κενὲς οἱ Ἀθηναῖοι κατέκαυσαν, τῶν ἀνδρῶν ἐς πολὺ γῆν Φασηλιτῶν· αἱ δ' ἄλλαι ἐς πολὺ τὴν ἰσίαν πόλιν κατέφυγον· καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι, ὑπὸ τοῦ σάλου ἀπέπλευσαν. οἱ δὲ χῶροι, τοῖς λοιποῖς ναυσὶν ἀναγκαζόμενοι, καὶ ἀπίασι μετ' αὐτῶν, λέγειν δ' ἀπέσπασαν· καὶ αὖθις ὁρᾶσι· καὶ μικρὰ πρὸ, ἕκαστοι ἐπ' οἴκου ἀπεκομίσθησαν, καὶ ὁ πλοῦς· ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, καὶ οἱ ἐν Ποτειδαίᾳ ἅπαντες τῶν πελοποννησίων, καταδιαχθέντες πρότερον, καὶ Φορμίωνι ἐσῳκισμένοι ὑπὸ Ἀθηναίων, ἐπὶ κτῆσιν ἀπῆλθον πολεμίαν οὖσαν Φοτίδαν, καὶ κρατήσαντες ναυμαχίᾳ τὰς τε πόλεις καὶ τὸν λαὸν ἐποιήσαντο Ἀθηναίων. καὶ ἀφ' ὧν ἀπέπλευσαν ἐς Κόρινθον, πρὸς ἐς πολὺ χρόνον καὶ πολὺ ἐπονήσαντο αὖθις παρεσκευάζοντο, καὶ ναύαρχος αὐτοῖς ἐκ Λακεδαίμονος Ἀγησάνδρα ἐπῆλθον, ᾧπερ ἐπέτρεψαν ὅση πόλις ἡ ναυαρχία. ἀναχωρήσαντες δὲ πρῶτον ἐκ τῆς τέως πεζοῦ, καὶ Τισσαφέρνης αὐτοῖς στρατιᾷ παρεγένοντο, καὶ ἐπὶ Μιλήτου ἦλθον· ἐν τῇ τέως τείχεσι, ἐπὶ ὑπολείφθη, ἀπεχώρησαν. καὶ διαμείψαντες, ἀπῆλθόντες αὐτοῦ οὐ πολὺ ἧσσον δέκα ναυσὶν Ἀθηναίων ἀφικνοῦνται, ἐπειδὴ ἐπύθοντο ἐκ τῆς Χίου ἀποστάντα· καὶ παραπλεύσαντες ὑπὸ γῆν, καὶ προσβαλόντες, ὡς οὐκ ἐχώρουν πρὸς πόλιν, ἀπέπλευσαν. ἐγένετο δὲ καὶ τὰ ἐν χρόνῳ τοῦτον καὶ ἡ ἐν Σάμῳ ἐπανάστασις, ὑπὸ τῶν δήμου τοῖς δυνατοῖς μετὰ Ἀθηναίων, οἳ ἔτυχον ἐν τῇ νηὶ παρόντες· καὶ ὁ δῆμος ὁ Σαμίων ἐς διακοσίους μὲν πάντας τῶν δυνατῶν ἀπέκτεινε, τοὺς δὲ φυγῇ ξυμμίσαντες, καὶ αὐτοὶ τὴν γῆν αὐτῶν καὶ οἰκίας νεμόμενοι, Ἀθηναίων τε στρατιὰν αὐτονομίαν μεταπεμψάμενοι ὑπὸ βεβαίοις ἦσαν ἤδη ἀφεστηκότες, τὰ λοιπὰ διδόντες τὴν πόλιν· καὶ τοῖς χωρήσασι μετελθόντες, οὔτε ἄλλου οὐδενὸς, οὔτε ἐκ δουλείας, οὔτε ἀγαθοῦ τινος παρ' ἐκείνων, οὐδὲν ἔτι ἐκείνους οὐδὲν ἔτι τῷ δήμῳ ὑβρίζω μετὰ δὲ ταῦτα, τῷ αὐτοῦ δήμους, οἳ χῶροι ὧδε ἐπράξαντο, οὐκ ἀπολέσαντες προθυμίας, οὐδὲ τὴν πελοποννησίων, πολὺ παρόντος ἀποπίπτειν τὰς πόλεις· καὶ βουλόμενοι ἅμα ὡς πλείστους σφίσι ξυγκινδυνεύειν, στρατεύονται αὐτοί τε στρατιᾷ καὶ ναυσὶν ὡδὶ πρὸς Λέσβον, ὡς ᾐρέθη ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ἀλλ' ὕστερον ἐπ' αὐτὴν ἰέναι, καὶ ἐκάθευδον, ὡδὶ ἦν ἐλλείποντον· καὶ ὁ πεζὸς ἅμα πελοποννησίων τε τῶν παρόντων, καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων, παρῆν ὡδὶ πλαζομένων τε, καὶ κύματος ἦρχε δ' αὐτοῦ Εὐάλας ἀσπαρτιάτης. τῶν δὲ νεῶν, διανυσθεισῶν πρόσπλους· καὶ αἱ μὲν νῆες κατὰ πόλιν ἔστησαν, μάχην μὲν πρῶτον ἀφιστᾶσιν. Λύσανδρος δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος ναύαρχος, τεσσαράκοντα ναυσὶν ὥσπερ ὥρμητο πλέων ἐκ τῆς κεγχρεᾶς, ἀφικνεῖται ἐς Χίον· καὶ τελευτᾷ ἡμέραν αὐτοῦ ὕστερον, αἱ ἀπῆσαν νῆες ἐκ Λέσβου· ἦν δ' ἦρχε Λέων, καὶ Διομέδων. Λέων δὲ ἦρχε) δέκα ναυσὶ,

λη ἰωνίᾳ, ἐφ᾽ ἷλλίῳ πείσειν τὰς πόλις ἀφίστασθαι· τήν τε Ἀθηναίων λίγην ἀδικίαν, καὶ πλὴν τῶν ἐκ Καλαυρείας μενίων προξυμίας· πιστότερον γὰρ ἄλλων φανῆσθαι· ἐνδίῳ τε αὐτῷ, ἰδίᾳ ἕλιξι κειμένου εἶναι δ᾽ ἐκείνου ἀποστῆναι τε Ἰωνίαν, καὶ βασιλέα ξυμμαχεῖν ποιήσειν Χαλκιδαμηνίοις, καὶ μὴ ἀγνῶς ἐς ἀπόνοιαν τοῦτο χωρῆσαι· ἐτύγχανε γὰρ τῷ Ἀγνῶνι αὐτὸς διάφορος ὤν. καὶ ὁ μὲν πείσας τοὺς τε ἄλλους ἐφόρους, καὶ Ἐνδίου, ἀπῆγε ταῖς πέντε ναυσὶ, μετὰ Χαλκιδέως τοῦ Λακεδαιμονίου· καὶ διαπέρασις ἐν πλοῦν ἐποιοῦντο. οὐκ ὀλίγον δὲ ὑπὲρ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον, ἡ ἀφ᾽ τῆς Σικελίας στρατιὰ ἐπλοπονήσαν ἐκκαίδεκα νέες, αἱ μετὰ Γυλίππου ξυμπολεμήσασαι. καὶ περὶ πλὴν Λιπαραίων ἀπολιφθεῖσαι, καὶ ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων ἐπὶ ἀκρωτήριόν τι ἔπλευσαν. ὧν ἦρχεν Ἱππακλῆς Μεσσήνιος φυγὰς κλῆρον ἔχων, ἐφ᾽ ἀφ᾽ τῆς Σικελίας τι ὢν. αἱ γὰρ λοιπαὶ, πλὴν μιᾶς διαφυγοῦσαι τοὺς Ἀθηναίους, κατέπλευσαν ἐς πλὴν κόρινθον, ὁ δὲ Καλλιμᾶς, ἡ ὁ Ἀλκιβιάδης πλέοντας, ὅσους τε ἐπιτύχοιεν, ξυνελάμβανον, τοῦ μὲ ἐξάγγελον γιγνέσθαι· καὶ προσβαλόντες πρῶτον κωρύκῳ τῷ ἠπείρου, καὶ ἀφεῖσάν τε οἱ ταῦθα αὖ τοὺς, αὐτοὶ μὲν προξυγγενόμενοι τῶν ξυμπρασσόντων χάριν πρὸ, καὶ καλούντων κατὰ πλῆν μὴ προσπόντας, ἐς πλὴν πόλιν ἀφικνεῖσθαι αἰφνίδιον τῇ χάρις· καὶ οἱ μὲν πολλοὶ, οἱ θαύματι ἦλθον, καὶ ἐκπλήξει· τοῖς δ᾽ ὀλίγοις παρισκάμψαν, ὥστε βουλεύσασθαί τε τυχεῖν ξυλλεγομένοις. ἢ λεγομένων λόγων, ἀφ᾽ τε τοῦ Καλλιδέως, καὶ Ἀλκιβιάδου, ὡς ἄλλαί τε νῆσοι πολλαὶ προσπλέουσι, καὶ τὰ περὶ τῆς πολιορκίας τῶν οἱ τῷ πειραιεῖ νεῶν οὐδὲν ἀφέστηκεν, ἀφίστανται χάριν, ἢ αὖθις ὁρμᾶσθαι Ἀθηναίων. ἢ μεταπεμπόμενοι περὶ ναυσὶ πλέουσιν, ἢ κλαζομενὰς ἀφίστασι· διαβαίνουσι δὲ ἀκλαζομενίοι, δῆθεν ἐς πλὴν ἤπειρον, πλὴν πλίγιστα ἐπέχειν, ἤ τι δέοι σφίσιν αὐτοῖς ἐκ τῆς νησίδος, οἱ ξύνοικοῦσι πρὸς αἰεὶ χώρησιν. καὶ ἀ μὲν ἀφεστῶτες πάντα, οἱ πειρασμῷ ἦσαν καὶ παρασκευῇ πολέμου ἐσ δὲ τὰς Ἀθήνας ταχὺ, ἀγγελία τῆς χέρσου ἀφικνεῖται. καὶ νομίζοντες μέγαν δὴ καὶ σαφῆ ἤδη κίνδυνον σφᾶς περεστάναι· καὶ τοὺς λοιποὺς ξυμμαχίδας οὐκ ἐθέλήσειν τῇ μείζης πόλεως μὴ ἡσυχάζειν· τάς τε χίλια τάλαντα, ὧν, ἢ παρὸς τῷ πολέμου ἐγγίγνετο μὴ ἀφαιρεθῆναι, ἢ ὑστέρους ἕλκειν τοὺς ἐπιφορίμους ξυμμαχίδας τῷ ἐπάντι, ἢ ἐπιφορίσοντι, ὑπὸ τῆς παρούσης ἐκπλήξεως· καὶ ἐφορμίσαντο κυκλῳ, καὶ ναῦς πλαρεῖν μὲ ὀλίγας· τῶν τε οἱ τῷ πειραιεῖ ἐφορμουσῶν, τὰς μὲν ὀκτὼ ἤδη πέμπειν· αἱ δὲ πολιορκοῦσαι πλὴν Φυλακλῶ, τὰς μετὰ Χαλκιδέως διώξασαι καὶ οὐ καταλαβοῦσαι, αἰσκαλωρήσασαν. ἦρχε δὲ αὐτῶν, Σόμβιχίδης Διοτίμου. ἄλλας δὲ οὐ πολὺ ὕστερον βοηθεῖν δόξαν μετὰ Θρασυκλέους, ἀπολιπούσας καὶ ταύτας πλὴν ἐφορμοῦσαν· τάς τε τῶν χέρσου ἐπὶ ναῦς αἱ αὐτοῖς ξυνεπολιόρκουν. τὰς δὲ τῷ πειραιεῖ ἀπαναχθέντες, νῦν μὲν δούλους ὄντας αὐτῶν ἀλλὰ ἐλευθέρους κατέδυσαν. ἐπέρασε δὲ αὐτὴ πασῶν τῶν ἐπελθουσῶν νεῶν ἐς πλὴν ἐφορμοῦσαν τῶν πλοπονησίων, διακπάρσις πλεούσας, καὶ τέσσαρας. καὶ ἄλλας διώκουσιν τεσσάρακοντα πλεούσας. καὶ πολλὴ δὴ προξυμία, καὶ ὀλίγου ἐπράσσετο οὐδὲν ἐς πλὴν βοήθειαν πλὴν ἐπὶ πλὴν χέρσον· εἰ γὰρ τοῦτο, Σόμβιχίδης ταῖς ἐκπὸ ναυσὶν ἀφικνεῖται ἐσ ζέμειον. ἢ πρὸς λαβὼν σαμίας μίαν, ἔπλευσεν ἐς πόρον· καὶ ἡσυχάζειν ὑλίου αὐτοὺς· ἐκ δὲ τῆς χέρσου ἐς πλὴν πόρον· καὶ ὁ Καλλιμᾶς μετὰ τεσσάρων καὶ ἑκκαίδεκα νεῶν ἐπέπλει· καὶ ὁ πιζὸς ἅμα καὶ ὁ κλαζομενίων, καὶ ἐρυθραίων, παρῆν. προσεβοήθησαν ὁ Σόμβιχίδης προσαίγοντο· ἢ μετεωρισθεῖσα αἰ τῷ πλοΐγι, ὡς εἶδον ταῖς ναῦς φλασθ, ἰδὼν ἀφ᾽ τῆς χέρσου, φυγὴν ἐποιεῖτο ἰδὴ τῆς σάμου· αἱ δὲ, ἐλίωνται. ὑπὸ δὲ πιζὸν οἱ τῆσι πρῶτον οὐκ ἴσαν πλέμενοι, ὡς ἔφυσαν οἱ Ἀθηναῖοι, ἐσπίπτουσι· καὶ ἐπέχει μὲν ὁ φόλοι, καὶ χαλκιδέα ἐκ τῆς διώξεως περιμένοντες. ὡς δὲ ἐχώρησε, καὶ ἤρξαν αὖθις ὁ τεῖχος, ὃ αὖθις καθέμισαν οἱ Ἀθηναῖοι, τῆς πρίωνος πόλεως πρὸς ἤπειρον· ξυναθροίζουσι δὲ αὐτοῖς, ἢ πῶν βαρβάρων ἐπλησίαζον οὐ φόλοι· ὧν ἦρχεν ὁ Τάγης ὑπάρχων Περσαφήνης· χαλκιδεὺς ἢ καὶ Ἀλκιβιάδης, ὡς καπλίαξαν ἐσ σάμον Σόμβιχίδην, ἐκ μὲν τῶν ἐκ πλοπονήσου νεῶν, νεὼς ναύτας ὁπλίσαντες, οἱ χῷ καταλιμπάνουσι· αὐτὸν πληρώσαντες δὲ ταύτας τε ἐκ χέρσου, καὶ ἄλλας ἔκοσι, ἔπλεον ἐσ μίλητον ὡς ἀφεστήσοντες· ἐβούλετο γὰρ ὁ Ἀλκιβιάδης ὧν ἐπιτήδειος τοῖς προεστῶσι τῶν μιλησίων, φθάσαι τάς τε ἀφ᾽ τῆς πλοποννήσου ναῦς, προσκαγόμενος αὐτοὺς, καὶ χίους, καὶ ἑαυτῷ, καὶ Χαλκιδεῖ, καὶ τῷ ἀποστήσοντι εἰπὼν ὡς πρὸ ὑπάρχοι ἢ ἀφέστασθαι πρόθυμα εἶναι. ὅτι πλάστας τῶν πόλεων μὲν τῆς χέρσου δυνάμεως καὶ Χαλκιδέως, ἀφεστάσας. λαβόντες οἷόν ἢ πλεῖστον τοῦ πλοῦ, καὶ φθάσαντες οὐ φόλυ, τόν τε Σόμβι-

παρισκευάζεσθαι ἐς τὴν Λέσβον, καὶ τοὺς ἄλλους· ἦσαν δὲ καὶ ξύμπασαι τῶν ξυμμαχίδων νεῶν ἑξήκοντα καὶ ἑκατόν, μιᾶς δέουσαι παρὰ ἑκοντα. ὁ μὲν οὖν Καλλίμαχος, καὶ Τιμάγορας, ὁ μὲν τῆς Φαναβάζου, οὐκ ἐκπεπλευκότος ἦν σχολὴν ἐς τὴν χώραν· οὐ δὲ τὰ χρήματα ἐλάμβανεν, ἃ ἦλθον ἔχοντες ἐς τὴν ἀποστολήν, πλὴν καὶ ἕκαστα τάλαντα· ἀλλ' ἐσῳκοδόμει ἐφ' ἑαυτῶν ἑκατέρωθεν ἄλλῳ σχολῇ τεῖχος. ὁ δὲ Λάχης, ἐπειδὴ ἐώρα τοὺς Λακεδαιμονίους ἐς τὴν χώραν πρῶτον ὁρμημένους, οὐδ' αὐτὸς ἄλλο τι ἐμηχανᾶτο· ἀλλὰ ξωνηλάτησε ἐς τὸν Πύρραιον οἱ ξύμμαχοι, ἐβουλεύοντο· καὶ ἔδοξε πρῶτον ἐς Μύτιλήνην αὐτοὺς πλεῖν, ἀφ' ἧς ἄρχονται ἔχοντας Καλυδῶνα· ὃς ἐν τῇ Λιτωλίᾳ τὰς πλείστας ναῦς παρεσκεύασε. ἔπειτα ἐς Λέσβον, καὶ ἀπὸ Μηθύμνης ἄρξονται, ὅτι πρῶτον καὶ Λάχης ἐπλευσε· καὶ τελευταῖον δὴ, ἐς ἑκάστους ἐκ τῆς ἠπείρου ἀφικνεῖσθαι· προσέπλεκτο δὲ ἐς αὐτὴν ἀρχὴν, Κλέαρχος ὁ Ῥαμφίου· διαφόρως δὲ ἐν ἑκάστῃ, τὰς μίσθας τῶν νεῶν πρῶτον· καὶ βιβῦσι ταύτας ἀποστεῖλαι· ὅπως μὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι πρὸς τὰς ἀφορμὰς μᾶλλον ἐν νοῦν ἔχωσιν, ἢ τὰς πόλεις διαφθορᾶς. καὶ γὰρ ἐν τούτῳ τοιοῦτοι προφανεῖς ἐπεποίηντο· καταφρονήσαντες τῶν Ἀθηναίων ἀδικώτερον. ὅτι ναυτικὸν οὐδὲν αὐτῶν, πολὺ τῶν ἐφαίνετο· ὥστε δὲ ἔδοξε αὐτοῖς καὶ δικαιότερα βιβῦσι μίσθια καὶ ἔπεσι ναῦς, οἱ δὲ κορίνθιοι ἐπειγόμενοι αὐτῶν ἐν τούτῳ, οὐ προϊδυμήθησαν ξυμπλεῖν, πρὶν τὰ ἴδιμα ἀπὸ τῶν ἔλαβον, διορτάσωσι. Ἀπὸ δὲ αὐτοῦ ἐρημοῦσι, ἀνέμους μὲν μὴ λύειν δὲ τὰς ἰδιμάδας ἀσυνδέτως, ἑαυτοῦ ἦν σχολὴ, ἔδοξε ποιεῖσθαι. οὐ ξυγχωρόντων δὲ τῶν κορινθίων, ἀλλὰ διατειβῶσι ἐμηχανῶντο οἱ Ἀθηναῖοι ἤδη τε τὰ τῶν χρεῶν μᾶλλον· καὶ πέμπτης οὐκ τῶν στρατηγῶν λειτουργίαν ἐπιτιθέντο αὐτοῖς· καὶ ἀργυρολόγους τῶν χρεῶν τινὰς, ναῦς σφίσι ξυμπέμπειν ἐκέλευον, ἐς τὸ ξυμμαχικόν· ἀλλ' ἐπέμπετε ἐπὶ ἀργύριον δ' ἐκέλευόν τῆς ἀποστολῆς τὸ ναῦν. οἱ μὲν πολλοὶ τῶν χρεῶν, οὐκ εἰδότες τὰ πρακτόμενα· οἱ δὲ ὀλίγοι ξυνειδότες, τὸ τελοῦν ἔθος οὐ ξυνελόμενοί πω πλέμειν ἔχειν, πρίν τι καὶ ἰσχυρὸν λάβωσι, καὶ τοὺς τελοποιοῦντας, οὐκέτι προσδεχόμενοι ἥξειν, ὅτι διέτειβον. εἰ δὲ τοῦτο τὸ ἴδιμα ἐμηνυόν· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἐπαγγέλθησαν γῆν, ἐπιώρουν ἐς αὐτό· καὶ κατάδηλα μᾶλλον αὐτοῖς τὰ τῶν χρεῶν ἐφαίνετο καὶ ἐπειδὴ αἰσχρῶς ἔπαυσαν, παρεσκευάζοντο βιβῦσι, ὅπως μὴ λύσουσιν αὐτοὺς αἱ νῆσοι, ἐκ τῶν καταγωγῶν ἀφορμᾶσθαι· αἱ δὲ, μὴ πόλιν ἐορτὴν, αἰτήσαντο μιᾷ καὶ ἕκαστα ναυσὶν ἐς τὸν χρεῶν, ἀφίεσθαι ἀλλημμέλιον ἔχοντες. καὶ αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι τὸ πρῶτον ἴσως ναυσὶ πρὸς πλοῦσιν τισὶ, ἐπῆγον ἐς τὸ τέλαρος· ὡς δ' ἐπεπλοῦκει ἐπεκολούθησαν οἱ τελοποιοῦντες, ἀλλ' ἐπεξάποντο, ἐπαπεχώρησαν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι. τὰς γὰρ τῶν χρεῶν ἐπὶ ναῦς, οὐ τῷ ἀριθμῷ μᾶλλον σφῶν ἔχοντες, οὐ πάσας ὡμολόγουν, ἀλλ' ἐσῴζοντο ἄλλας πρὸς πλοῦν πρόφασιν ποιούμενοι ἐπὶ ἀκαὶ τεσσαράκοντα, παρακαλοῦντας αὐτῆς καταδιώκοιεν ἐς πειραιᾶ τῆσι κοιλοῖσι· ἔστι δὲ λιμὴν ἔρημος, καὶ ἔχατος πρὸς ἑσπέρας τοῦ ἐπισκευάς. μᾶλλον μὲν ναῦν ἀπολλύσαι μετέωροι οἱ τελοποιοῦσι· τὰς δὲ ἄλλας ξωναγάγοντες, ὁρμίζονται· καὶ προσκαλοῦντων τῶν Ἀθηναίων, καὶ κατὰ θάλασσαν ταῖς ναυσὶ, καὶ ἐς τὸν χῆν ἀφορβάτων, θόρυβός τε ἐγένετο πολὺς, καὶ ἄτακτος. Ὡς δὲ τῶν τε νεῶν τὰς πλείστας κατεζωμαπίζοντο οἱ τῇ γῇ οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ τὸν αὖ χρεῶν ἀπεπείρωσι· καὶ αὖ τῶν ἀπέβαινον· διακρινόντες ἤ πρὸς μὲν τὰς πλείστας ναῦς, ἐτάξαντο ἐφορμεῖν ἑκατέρας. ταῖς δὲ λειπούσαις, ἐς ὀλίγους ὁρμίζονται· οἱ δὲ πολλοὶ ἀπῆγον, ἐς τὸ ἀκρωτήριον· καὶ ἐς τὰς Λθήνας ἐπεβοήθει ἐπιμηνᾶ· παρῆσαν γὰρ καὶ τοῖς πλοηγοῦσι τῇ ὑστεραίᾳ, οἵ τε κορίνθιοι ξυνεβοήθησαν τοῖς ναυσὶ, καὶ ἐ πολλῷ ἔσχατον, καὶ οἱ ἄλλοι πρόσχωροι· καὶ ὁρῶντες τὸν φυλακικὸν οἱ χωρίῳ ὄχθῳ ἐπὶ πολὺ οὖσαν, ὑπόρειον· καὶ ἐπιβάσεσι μὲν, κατεκαῦσαι τοῖς ναυσὶ· ἔπειτα ἔδοξεν αὐτοῖς αἰκλικύσαι, καὶ ὃ πρῶτον προσκαθημένοις φυλακικὸν ἔχειν, ἕως ἂν τις παρατύχῃ διαφυγὰ ἐπιτηδεία. ἔπεμψε δ' αὐτοῖς, καὶ Λάχης αἰσθόμενος ταῦτα, μόρα ἀσπιστά τινα Θερμωνικὰ· τοῖς γὰρ Λακεδαιμονίοις πρῶτον μὲν ὑγκλῶσι, ὅτι αἱ νῆσοι ἀνηγμέναι εἰσὶν ἐκ τῆς ἠϊόνος, ἅμιτο γὰρ ὅταν γλύπται ὦσιν, ἀλλημμέλει ὑπὸ τῶν ἐφόρων ἱππέα πέμψαι, καὶ βιβῦσι τοὺς παρὰ σφῶν πλοῦν ναῦς, καὶ χαλκίδα ἀρχόντων καὶ Λαμβιάδην μετ' αὐτοῦ, ἐβούλοντο πέμπειν· ἔπειτα ὁρμημένων αὐτῶν, τὰ περὶ τὸν ἐν τῷ πειραιῷ τῶν νεῶν κατάφυγιν ὑγκλῶσι· καὶ ἀγνοήσαντες ὅτι πρῶτον ἀπὸ μέσου τοῦ ἰωνικοῦ πλέμει ἔπεισαν, τοὺς ναῦς τοὺς ἐκ τῆς ἑαυτῶν, ἐκλιπεῖν διεσώσατο πέμπειν· ἀλλὰ καί τινας προσαγμένους μετακαλεῖν. γνοὺς δὲ ὁ Λαμβιάδης, πείθει αὖθις ἐσθίειν καὶ τοὺς ἄλλους ἐφόρους, μὴ ἀποκλῆσι τὸν τελοῦν· λέγων, ὅτι φθήσονται πλεύσαντες, πρὶν τὸν τῶν νεῶν συμφορὰν χρῆσι αἰσθέσθαι· καὶ αὐτὸς ὅταν προσβά

ὅπως αὐτοῖς ἀσφάλεια ταῖς συναγωγαῖς τῶν νεῶν ἐν τῇ περίπλῳ· μὴ ἐξ, τε αἱ τῇ λοιπῇ τείχισμα ἐκ λιμένος, ὃ οἰκοδόμησαν παραπλέοντες ἐς Σικελίαν· μὴ τὰ ἄλλα ἃ που τι ἐδόκει ἀχρεῖον αἰαλίσκεσθαι, ξυστέλλοντες ἐς ὀστέλλειαν· μάλιστα δὲ τὰ τῶν ξυμμάχων διασκοποῦντες ὅπως μὴ σφῶν ἀποστήσονται· πρακτέον δὲ ταῦτα ἀμφοτέρων, μὴ ὄντων ἐλλιμένων, ὃ ὡς πρὸς ἀρχομένων αἰ τῇ ἡμετέρᾳ ἦν πολέμου, πρῶτον βοᾶσαι, ὡς λέγει περὶ ἀποστάσεως τῶν Δηναίων, ἐπρεσβεύσαντο αἰ τῷ χειμῶνι τούτῳ. ὁ δ', προσδεξάμενος τοὺς λόγους αὐτῶν, μετεπέμψατο ἐκ Λακεδαίμονος, ἀληθεύειν φὴν Σθενέλαϊδον, καὶ μέλλοντας, ἀρξάντας, ὡς ἐς πόλεμον βεβαιοῦσθαι· ἐπὶ δὲ λόγοις ἔχοντες τῶν πρόσθεν μισθῶν, ὡς τελευτήσαντες· καὶ παρεσκεύαζεν αὐτοῖς πόλεμον διάβασιν· οἱ δὲ τότε καὶ ἐλάσσονι ἐδόκουν, βουλόμενοι μὴ αὐτοὶ ἀποστῆναι· μὴ ξυμπροσδύντων αὐτοῖς τῶν ξυμμάχων, ἀλλ' ἐπειδὴ ἔτη, ὡς τὰ βεβαίως μὲν εἶχεν, ἐπιχώριον· τοῖς δὲ νεοβίοις παρεσκεύαζεν πόλεμον ἀποστῆναι. ἀληθεύειν τε Ἀρμοσὴν ἐδόξῃ, ὃς ἐς βεβαίωσιν ἐμέλλε. καὶ δίκης μὲν βουλὴ τοῖς ἔνδον ὑπῆρχον· δίκης δὲ ἀγὼν, καὶ ταῦτα αὖθις τῆς Λακεδαιμονίων πόλεως ἐπράσσετο. ὁ γὰρ ἀγὼν ὅσον χρόνον ἐν τῷ εἰκὸς ἦλθε, ἔχων πόλεμον ἐν ἑαυτῷ δυνάμει, κίνησις ἐν ἀπεμάχετο, ἢ περὶ τινα ἐβούλευσε πρᾶσσειν, καὶ ξυναγείρειν· μὴ χρήματα πράσσειν· μὴ πολὺ μᾶλλον ὡς ἐπεῖν κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν αὐτοῦ· ὃ ξύμμαχοι ὑπήκουον, ἢ τῶν οἱ τῇ πόλει Λακεδαιμονίων. δύναμιν γὰρ ἔχων αὐτὸς ἐναντίαν ἀδίκως παρῆν· καὶ ὁ μὲν, τοῖς νεοβίοις ἔπρασσε· χρὴ δὲ καὶ ὑβριστὰς ἀποστῆναι καὶ αὐτοὶ ἕτοιμοι ὄντες, πρὸς μὲν Ἀγιν οὐκ ἐβούλοντο· ἐς δὲ τὸν Λακεδαιμονίων, καὶ παρὰ Τισαφέρνους. ὃς βασιλεῖ Δαρείῳ τῷ Ἀρταξέρξου, στρατηγὸς ἐν τῶν κάτω, πρισβεύσας ἅμα μετ' αὐτῶν παρῆν· ἐπήγετο γὰρ καὶ ὁ Τισαφέρνης, τὸν πελοποννησίους, καὶ ὑπισχνεῖτο ζοφὸν παρέξειν. ὑπὸ βασιλέως γὰρ νεωστὶ ἐτύγχανε πεπραγμένος τὰ ἐκ τῆς ἀσίας· ἀρχὴς Φόρους. οὓς δ' Ἀθηναῖοι, ἀφ' ὧν ἐλλιμένιζον πόλεων οὐ δυνάμενος πρόσθεν φέρειν. τοὺς τε ὧν Φόρους μᾶλλον εἰσπράξειν καὶ ἀφ' ὧν ἐστέρουν. καὶ ἅμα βασιλεῖ, ξυμμάχους Λακεδαιμονίους ποιήσειν. καὶ Ἀμόργην τὸν Ψευδοσκύρου ὑὸν νόθον, ἀφεστῶτα περὶ Καρίαν, ὡς πρὸς αὐτῷ προσέταξε βασιλεύς, ἢ ζῶντα ἄξειν, ἢ ἀποκτενεῖν. οἱ μὲν ὧν ἐκεῖ καὶ Τισαφέρνης, κατὰ ταὐτὰ ἐπρασσον. Καλλίμαχος δὲ, ὁ Ἀκροφῶνος μεγαρεὺς, καὶ Τιμαγόρας, ὁ Ἀθηναγόρου κυζικηνὸς, φυγάδες τῆς ἑαυτῶν ἀμφότεροι, παρὰ Φαρναβάζῳ τῷ Φαρναβάζου κατοικοῦντες, ἀφικνοῦνται περὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν, ἐς τὸν Λακεδαίμονα, τὸν μὲν Φαρναβάζην, ὅπως ναῦς κομίσειαν ἐς τὸν ἑλλήσποντον· καὶ αὐτὸς εἰ δύναιτο ἅπερ ὁ Τισαφέρνης προύθυμεῖτο, πρός τε τῇ αὐτοῦ ἀρχῇ πόλεις, ἀποστήσειν τῶν Ἀθηναίων, ἀφ' οὗ φέρῃ· μὴ ἐφ' ἑαυτοῦ βασιλεῖ τὸν ξυμμαχίαν τῶν Λακεδαιμονίων διαπράξειν φήσειν. πρακτέον δὲ ταῦτα χωρὶς ἀπὸ τῶν Φαρναβάζου, τό τε ἀπὸ τοῦ Φαρναβάζου, καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ Τισαφέρνους, πολὺ ἄμεινον ἐδόκει εἶναι· ὅπως ὁ μὲν, ἐς τὸν Ἰωνίαν μὴ ἔλθοι, ἀφ' ἧς ἐν ἑλλήσποντον πρότερον ναῦς, καὶ στρατιὰ, πείσωσι πέμπειν· οἱ μέντοι Λακεδαιμόνιοι, τὰ τε ἔλθῃ μὴ Τισαφέρνους, παρασχὼν προσδέξασθαι μᾶλλον· ξυμπρασσόντων γὰρ αὐτοῦσι μὴ ἀλλοβιάδης ἐνδίῳ Φορβίωντι παντελῶς ἐστι μάλιστα ξένος ὢν· ὃ δὴν καὶ τοὔνομα ἐκοινώνησε τὸ ἐπὶ ἀκρα αὐτῶν κατὰ τὸν ξενίαν ἦλθε. Ἔνδιος γὰρ Ἀλκιβιάδου ἐκαλεῖτο· ὁμως δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι, πρῶτον κατάσκοποι ἐς τὸν ἦλθον πέμψαντες φρόνιν, αὐδρα περίοικον, εἰ αὐτὸς νῦν αὐτοῖσι εἶσιν, ὅσας πρὸ ἔλεγον· μὴ τὰ ἄλλα ἡ φλὶς ἐκεινοῦ δύναιτο πρὸς τὸν λεγομένην δόξαν· ἀπαγγείλαντος αὐτοῖς ὡς εἶν ἑαυτὸν ἀλεθῆ ἅπρ ὄντων, τούς τε ἵππους, καὶ τοὺς δρυθραίους αὐτοὺς ξυμμάχους ἐποιήσατο· καὶ παρεσκέυαστο ναῦς ἐκπέμψασθαι αὐτοῖς πέμπειν, ὡς ἐκεῖ οὐκ ἔλαττον, ἢ ἐξήκοντα· ἀφ' ὧν ἀ χῖοι ἔλειπον ὑπαρχουσῶν. καὶ ὁ μὲν πρῶτον, δίκα τούτων αὐτὸς ἔμελλον πέμπειν· καὶ μιλησίοις δοκεῖν. ὅσ αὐτοῖς ναύαρχος ἐκ τῶν ἐπιτηδείων ἐνομίζετο, καὶ τὴ τῆς μιλησίας, καλκιδέα ἔπεμπον· καὶ αὐτὸ τῶν δίκα νεῶν, τάττε παρεσκευάζοντο ἐν τῇ λακωνικῇ· καὶ ὁ χειμὼν ἐπελάβετο. καὶ ἐνὸς δέον, ἐνενηκοστὸν ἔτος τῷ πολέμῳ ἐπελάβετο τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους, δυοῖν ἐπέδεον μῆνες τῶν χίων ἀφεστεῖλαι τὰς ναῦς, καὶ διὰ τόδε μὴ οἱ Ἀθηναῖοι τὰ πρασσόμενα αἴσθοντο, πάντες γὰρ κρύφα αὐτῶν ἐπρεσβεύοντο, ἀπὸ πέμποντός τε οἱ Λακεδαιμονίου αὐδρα σπαρτιάτην, ἐς κόρινθον ἰόντα· ὅπως ἀφ' ἧς ἐπλεύσασ θαλάσσης, ὡς τάχιστα, ἐπὶ τὴν πρὸς τὰς Ἀθήνας ὑπερωρυγμένον τὰς ναῦς ἐν ἰσθμῷ, καλέσωσι πλεῖν ἐς χίον πάσας· καὶ ἅς ὁ Ἀγις

Σ δὲ τὰς Ἀθήνας ἐπεισὶν ἀγγελία, ἐπὶ πολὺ μὲν οὐ πίστευον· καὶ τοῖς πάνυ τῶν στρατιωτῶν ὑφ' αὐτοῦ τοῦ δρᾶγου διαπεφευγότι, καὶ σαφῶς ἀγγέλουσι, μὲ ὅπως ἐν παντὶ λόγῳ δι' εὐθαρσίαν ἐπεισέν τε ἴσως, καὶ ἵνα τοὶ μὴ ἕξειαν τοῖς ξυμπροθυμεῖσθαι, ὧν ἐντὸς ἦσαν, ὡς πᾶν σὺν αὐτοῖς ἁλισόμενοι· ὠργίζοντο δὲ καὶ τοῖς χρησμολόγοις τε καὶ μάντεσι, καὶ ὁπόσοι τι πρότερον αὐτοὺς θεσπίσαντες ἐπὶ λῆψιν, ὡς λήψονται Σικελίαν· πάντα δὲ πανταχόθεν αὐτῇ ἐλύπει τε, καὶ περιέπιπτεν ἐν τῷ μεγίστῳ φόβῳ τε, καὶ κατὰ πλῆθος μήτε δι' γὰρ ἐρώμενοι, καὶ ἡ πόλις, ὁπλιτῶν τε πολλῶν καὶ ἱππέων, καὶ ἀκμὴ ἀλικίας· ἃ μὲν οὐκ ἐτόλμων ἐώρων ὑπάρχοντα, ἃ δὲ ῥύματα οὐ πρὸς τὴν παρόντα ξυνέστησαν, ἀλλὰ τοῖς ναυσὶν, ἀνέλπιστοι ὄντες ἐν τῷ παρόντι ξυνίστασθαι· τούς τε ἀπὸ τῆς Σικελίας πολεμίους ἐν ὄμματι σφίσιν ἐνόμιζον τῷ ναυτικῷ ἤδη ἐν πειρᾷ πλεῖσθαι. ἄλλως τε καὶ τοσοῦτον πρατήσαντας· καὶ τοὺς αὐτόθεν πολεμίους, τό τε δὴ καὶ ἀπολεῖσθαι πάντα παρεσκευασμένους, καὶ κατὰ κράτος ἤδη καὶ ἐκ γῆς καὶ ἐκ θαλάσσης ἐπικεῖσθαι· καὶ τοὺς ξυμμάχους σφῶν μετ' αὐτῶν ἀποστάντας· ὅμως δὲ ὡς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἐδόκει χρῆναι μὴ ἐνδιδόναι, ἀλλὰ παρασκευάζεσθαι καὶ ναυτικὸν ὅθεν δύνανται, ξύλα ξυμπορισαμένους, καὶ χρήματα, καὶ τὰ τῶν ξυμμάχων ἐς ἀσφάλειαν ποιεῖσθαι· μὴ μάλιστα τὴν δύναμιν· τῶν τε κατὰ πόλιν τινὰς εἰ τελέσαι φρονοῖσαι. καὶ αὖ χήν τινα πρισβυτέρων ἀσφῶν ἐλέσθαι· εἴ τινος περὶ τῶν παρόντων ὡς δὴ καιρὸς ἦ προβουλεύσοιεν· πάντας τε πρὸς τὸ παραχρῆμα πειρᾶσθαι, ὅπῃ φιλανθρώπως ποιεῖν, ἵνα μοι ἕξειν βουλευτέον· καὶ ὡς ἔδοξεν αὐτοῖς καὶ ἐποίουν ταῦτα, καὶ τὸ θέρος ἐπολέμουν. τοῦ δὲ ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, πρὸς τὴν ἐκ τῆς Σικελίας τῶν Ἀθηναίων μεγάλην παρασκευήν, ἐξ ὧν οἱ ἕλληνες πάντες ἐθορυβοῦντο ἔσαν· οἱ μὲν, μητέρων ὄντες ξύμμαχοι, ὡς ἐλεύθεροι τῇ πολέμου ὄντι, ἀλλ' ἑλόντι ἑκόντι ἐκόντι ὑπὸ τοὺς Ἀθηναίους, νομίσαντες καλῶς ἐκόντι σφᾶς ἕξειν αὐτούς, εἰ τὰ οἱ τῇ Σικελίᾳ κατόρθωσαν· καὶ ἅμα ἐπιβουλοὶ βραχὺ ἔσεσθαι ἐν λοιπὸν πόλεμον, οὗ μεταχεῖν ἔμελλον ἔτι. οἱ δ' ἐκ τῶν λακεδαιμονίων ξύμμαχοι, ξυμπροθυμότεροι ἐπὶ πολέμου, ἢ πρὶν ἀπαλλάξεσθαι διαπράξαντες πολλῆς ταλαιπωρίας. μάλιστα δὲ οἱ τῶν Ἀθηναίων ὑπήκοοι, ἕτοιμοι ἦσαν μὴ παραδιδόναι αὐτῶν, ἀφίστασθαι. ἐκ ἐν ὀργῆ ποιοῦντες κρίνειν τὰ πράγματα, καὶ μὴ ἀνυπολήπτως λόγῳ αὐτοῖς, ὡς ἐν τῷ θέρει δοκεῖ τ' ἴσον ἔσεσθαι περιγίγνεσθαι· ἢ δὲ τῶν λακεδαιμονίων πόλις, πᾶσι τε τοῖς ἐθαρσεῖ· καὶ μάλιστα ὅτι οἱ ἐκ τῆς Σικελίας αὐτοῖς ξύμμαχοι, πολλῇ δυνάμει κατ' ἀνάκτων ἤδη τῷ ναυτικοῦ προσγεγενημένου, ἅμα τῷ ἦρι ὡς ἐντὸς παρέσεσθαι ἔμελλον· πανταχόθεν τε ὁλκάδας ὄντες ἀπροφασίστως ἀπήτουν θεσσοῦντο τοῦ πολέμου· λοπίζόμενοι καλῶς πλεῖν τῆς ἀπὸ τῶν ἀθηναίων ἀπαλλάξεσθαι ἀλλὰ τὸ λοιπόν· δίος καὶ ὁ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων στρατὸς ἀλλὰ αὐτοὺς οἱ τὸ σικελικὸν προσέλαβον. καὶ κατελόντες ἐκείνους, αὐτοὶ τῆς πάσης Ἑλλάδος ἤδη ἀσφαλῶς ἐγένεσθαι. ἀλλ' ὅμως ὧν ἀγις μὲν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν, οἱ τῷ χειμῶνι τούτῳ ὁρμηθεὶς στρατῷ τινὶ ἐκ δεκελείας, τάπ τῶν ξυμμάχων ἀργυρολόγησιν ἐς τὸ ναυτικὸν, καὶ ἅμα πόλεμος ἐν τῷ μηλιακῷ κόλπου, ἐστεῖλεν τε κατὰ πόλιν παλαιὰν ἔχθρας τ' ἀφ' ἑλλάδος πόλεμον πολλῷ ἀπολαβεῖν, χρήματα ἐπράξατο. Ὧν ἀχαιὸς τοῦ φθιώτας, καὶ τοῦ ἄλλης τοῦ ταύτῃ διατελῶν ὑπηκόους, μεμφομένων καὶ ἀκόντων διατελῶν, ὁμήρους τέ τινας ἠνάγκασε δοῦναι καὶ χρήματα· καὶ κατέθετο τοὺς ὁμήρους ἐς κόρινθον. ἔς τε πόλιν ξυμμαχίαν ἐπειρᾶτο προσάγειν. λακεδαιμονίοις δὲ πόλιν πρὸς ταῦτα ταῖς πόλεσιν ἐκπέμπειν τῆς ναυτικῆς ἐπιτοῦντο· καὶ ἐαυτοῖς μὲν καὶ βοιωτοῖς, τάπ τε καὶ ἑκάσιν ἐκατόρους ἔταξαν. φωκεῦσι δὲ καὶ λοκροῖς, πεντεκαίδεκα· καὶ κορινθίοις τριάκοντα καὶ δέκα. ἀρκάσι δὲ καὶ πελληνεῦσι, καὶ σικυωνίοις, δέκα. μεγαρεῦσι δὲ καὶ ζακυνθίοις, καὶ ἐπιταυρείοις, καὶ ἁλιεῦσι, δέκα· τάπ ἄλλα παρεσκευάζοντο ὡς ἐν ταῦτ' ὑπὸ τοὺς πολέμου· παρεσκευάζοντο δὲ καὶ ἀθηναῖοι, ὡς πᾶν διετοῦντο ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ· τήν τε ναυστικὴν ξύλα ξυμπορισάμενοι, καὶ σύνταξιν ποιήσαντες·

καὶ ὁ Γύλιππος μετὰ τοῦτο ζωγρεῖν ἤδη ἐκέλευε· καὶ τούς τε λοιποὺς, ὅσους μὴ ἀπ-
κρύψαντο· πολλοὶ δὲ οὗτοι ἐγένοντο, ξυγκόμισαν ζῶντας· καὶ δὴ τοὺς τετρακοσίους
οἱ πρῶ φυλακικῶ διεξῆλθον τῆς νυκτὸς, πέμψαντες τοὺς διαξομοῦντας, ξυλαβεῖν.
τὸ μὲν οὖν ἀφορμεῖν τοῦ στρατεύματος, ἐσ τὸ κοινὸν, οὐ φρονῶ ἐγκλήσιμον· τὸ δὲ διαλακπίν,
φρονῶ. καὶ διεπλήσθη πᾶσα Σικελία αὐτῶν, ἃ τε οὐκ ἀξιόχρεως ξυμβάσεως, ὥσπερ τῶν
μετὰ Δημοσθένους λαφύροντων. μέρος δέ τι καὶ ὀλίγον, καὶ ἀπέθανε. πλεῖστος γοῦν δὴ
Φόνος οὗτος, καὶ οὐδενὸς ἐλάσσων, τῶν οἱ τῷ σικελικῷ πολέμῳ τούτῳ ἐγκλῆθ· καὶ οἱ
ταῖς ἄλλαις προσβολαῖς, ταῖς κατὰ πρῶ πορείαν συχναῖς γενομέναις, οὐκ ὀλίγοι ἐ
τεθνήκασιν· πολλοὶ δὲ ὅμως, καὶ διέφυγον· οἱ μὲν, καὶ παραυτίκα. οἱ δὲ, καὶ δουλεύ-
σαντες, καὶ διαδιδράσκοντες ὕστερον, τρόπῳ δ' ἄλλῳ αἰεκχώρησις ἐς κατάλυσιν. σωκα-
θοσιδήντες δὲ οἱ συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, τῶν τε αἰχμαλώτων ὅσους ἐδύναντο
πλείστους. καὶ τὰ σκύλα αἰσλαβόντες αἰεκχώρησαν ἐσ τὴν πόλιν· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους
Ἀθηναίων, καὶ τῶν ξυμμάχων, ὁ πόσους ἔλαβον, κατεβίβασαν ἐς τὰς λιθοτομί-
ας, ἀσφαλεστάτην εἶναι νομίζοντες τὴν τήρησιν· Νικίαν δὲ καὶ Δημοσθένην, ἄκοντος
Γυλίππου, ἀπέσφαξαν· ὁ γὰρ Γύλιππος, καλὸν τὸ ἀνώνυμον οἱ δοκεῖν εἶναι, ἐπὶ
τοῖς ἄλλοις, καὶ τοῦ αἰτιᾶσθαι κομίζειν λακεδαιμονίους· ξυνέβαινε δὲ, τὸν μὴ
φιλιμώτατον αὐτοῖς εἶναι Δημοσθένη, ὀλίγα τε οἱ τῇ νήσῳ, καὶ πύλῳ. τὸν δὲ, ἀεὶ τὰ
αὐτὰ ἐπὶ τὰ δεινότατον. τοὺς γὰρ ἐκ τῆς νήσου ἀνδρας τῶν λακεδαιμονίων, ὁ Νικίας
προὐθυμήθη, ἀναπεῖσαι τοὺς Ἀθηναίους ποιῆσαι, ὥστε ἀφεθῆναι. αἰτίᾳ δὲ
οἱ πλακεδαιμόνιοι ἔσχον αὐτῷ τοὺς προσφιλεῖς, κἀκεῖνος οὐχήκιστα πιστεύσας, ἐαυτὸν τῷ
Γυλίππῳ παρέδωκεν. ἀλλὰ τῶν συρακουσίων τινὲς ὡς ἐλέγετο, οἱ μὲν, δείσαντες,
ὅτι πρὸς αὐτὸν ἐκινεῖτο πολόγυτο, μὴ βασανιζόμενος ὀλίγα τοιοῦτον παραχεῖρ σῳσιν
οἱ δύναμίαν ποιήσῃ· ἄλλοι δὲ καὶ οὐχήκιστα οἱ κρείττονες, μὴ χρήμασι πείσας τινὰς ὅτι
πλούσιος ἐῶ ἀποδρᾶ, καὶ αὖθις σῳσιν ἐπὶ πόλεμόν τι ἀπ' αὐτοῦ γένηται, πείσαντές
τε τοὺς ξυμμάχους, ἀπέκτειναν αὐτόν· καὶ ὁ μὲν, τοιαύτη. ἡ δὲ ἐπὶ τῷ τούτων αἰτίᾳ
ἐτεθνήκει· ἦκεν δὲ ἄλλος ὢν τῶν μετ' ἐμοῦ ἐλλιμένων ἐς ἔτος δυστυχίας ἀφικέ-
σθαι, ὀλίγῳ πρὸ νενομισμένου ἐς τὸ θεῖον ἐπὶ πόλεμον. τοὺς δὲ οἱ ταῖς λιθοτομίαις οἱ
συρακούσιοι, χαλεπῶς τοὺ πρώτους χρόνους μετεχείρισαν· οἱ δὲ κοίλῳ χωρίῳ ὄντας
πολλοὺς, οἱ τε ἥλιοι τὸ πρῶτον καὶ τὸ πνίγος ἔτι ἐλύπει, ὀλίγα τε ἀσίτους. καὶ αἱ νύκτες
ἐπιγιγνόμεναι τούναντίον μετοπωρινὰι καὶ ψυχραὶ, τῇ μεταβολῇ ἐς ἀθενίαν οὕτω
τρέπειν. πολλά τε τοιούτων αὐτῶν διὰ στενοχωρίαν οἱ τῷ αὐτῷ. καὶ προστὶ τῶν
νεκρῶν ὁμοῦ ἐπ' ἀλλήλοις ξαυνεστηκότων. οἱ ἔκτε τῶν τραυμάτων, καὶ ὀλίγα πρὸ μεταβο
λῆς, καὶ σηπεδόνα τοιοῦτον, ἀπέθνησκον. καὶ ὀσμαὶ ἦσαν, οὐκ αἰεκτοί· καὶ λιμῷ ἅμα καὶ νό
σῳ ἐπέπεσον. ἐλίσθοσαν γὰρ αὐτῶν ἐνίοις, ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας, κοτύλῃ ὕδατος, καὶ
σῖτος κοτύλης σίτου. ἄλλά τε ὅσα ἀνὴρ οἱ τῷ τοιούτῳ χωρίῳ, ἐμπεπωκότας καὶ πα-
πάσῃ, οὐκ ἂν ὅτι οὐκ ἐπέσχεν αὐτῷ· καὶ ὑμέρας μὲν ἑβδομήκοντά τινας, οὕτω
διατῆσαι ἀθρόοι· ἔπειτα πλὴν Ἀθηναίων, καὶ εἴ τινες σικελιωτῶν, ἢ ἰταλιωτῶν
ξυνεξέπεσον, τοὺς ἄλλους ἀπέδοντο· ἐλέφθησαν δὲ οἱ πολλοὶ· ὅμως δὲ οὐκ ἐλάσσους ἢ μυριάδος. ξυνέβη τε ὄγκον ἐκεῖ γενέσθαι· ἐλλι
πεῖν, τῶν κατὰ τὸν πόλεμον τὸν δὲ μέγιστον γένεσθαι· δοκεῖν δ' ἔμοιγε, καὶ ὧν
ἀκοῇ ἐλλιμενικῶν ἴσμεν· καὶ τοῖς τε κρατήσασι, λαμπρότατον· καὶ
τοῖς διαφθαρεῖσι δυστυχέστατον· κατὰ πάντα γὰρ πάντως
νικηθέντες, μὴ ἀθλίου ὀλίγου ἐς ἅπαν ἡκοπαθήσαν
τες, παντωλεθρίᾳ δὴ ἐκ λειπόμενον, καὶ
πεζὸς καὶ νῆσε, καὶ οὐδὲν ὅτι οὐκ
ἀπώλετο. ὀλίγοι γὰρ φυ
γόντες ἐπ' οἴκους ἀπῳκήσαν.
ταῦτα μὲν, τὰ περὶ
τὴν Σικελίαν
γενόμενα.

ΑΔΕΣ

Αἱ πρὶν μέγιστοι Φασθρῶς ὠπραξίαι.
Αἱ τῶν μεγάλων πραγμάτων ὠπραγίαι,
Ῥῶ συνεκρατῶν ἑλληνὶς ἡ πάλαι γῆθεν,
Αρτι κατηπείχθησαν αὐτοπηδησάσης,

ΡΟΤΟΝ

Τὰ σωτηρίᾳ ζόπαια καὶ ναυκρατίαι.
Υφ' ὧν αὐτοῖς ἐσ ὕψος θραύσις,
Πρὸς δυσχίας τῆσ παντωλέθρῳ χέσεως,
Τῆσ ὠτυχίας, ἐσ μακρὰν ἀτυχίαν.

ἔχειν νομίζων οὐ τὸ ὑποπτεύειν, οὐ τῷ τοιούτῳ ἐκόντας εἶναι, μὴ μάχεσθαι ὥστε εἰκάζειν· ἀλλὰ τὸ ὡς πάρεστιν ὑποχωρεῖν, τοσαῦτα μαχομένους, ὅσα ἀναγκάζονται. ὁ δὲ Δημοσθένης, ἐτύγχανε τὰ πλοῖα οὐ πόρρω τι ξυνεχῶς ὁρμοῦντα τῷ ὑδατώδει αἰεὶ χωρίῳ αὐτῷ, ἐπικαιρότατον τοῦτο πρὸς τοὺς πολεμίους. ὁ τότε γνοὺς τοὺς συρακουσίους διώκοντας, οὐ πρὸς χωρεῖ μᾶλλον, ἢ ἐς μάχην ξυνεπάγεσθαι, ἵνα σὺν διαλίβοιεν κυκλοῦσθαί τε ὑπ' αὐτῶν, καὶ πολλῷ θορύβῳ, αὖθίς τε καὶ ἐκ μετ' αὐτοῦ λθηναίοις ἦσαν. αἰεὶ ἀπὸ τοῦ χωρίου, ᾧ κύκλῳ μὲν τεῖχον περιῆν. ὀδὸς δέ, οὔθεν τε καὶ οὗθεν ἐλαίας δὲ, οὐκ ὀλίγας εἶχεν· ἐβάλοντό τε περὶ αὐτάς· τοιαῦτα δὲ προσβολαῖς, καὶ οὐ ξυστάδην μαχόμενοι, οἱ συρακούσιοι ἀκίνδυνα ἐχώρουν. ὁ γὰρ ἀπορώτατον ἐν πρὸς ἀνθρώπους ἀπορωτάτους, οὐ πρὸς ἱκανῶν μᾶλλον ἢ τῶν, ἢ πρὸς τῶν λθηναίων. καὶ ἅμα φειδώ τέ τις ἐγένετο ἐπ' ὀλίγα ἤδη σαφῆ, μὴ προαπολωλεκέναι, καὶ ἐόμενον. καὶ ὡς ταῦτα τῇ ἰδίᾳ κατεσκεύαζόμενοι, λέληθεν αὐτούς· ἐπειδὴ γὰρ οἱ μέρας βάλλοντες πανταχόθεν τοὺς λθηναίους καὶ ξυμμαχίς, ἑώρων ἤδη τε παλαιπωρημένους, τοῖς τε ζωύμασι, καὶ τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ, πύργωμα ποιοῦνται γύλινθος, καὶ συρακουσίοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι· πρῶτον μὲν τῶν νησιωτῶν εἴ τισι βουλεται ἐπ' ἐλευθερίᾳ, ὡς σφᾶς ἐποῦσι· καὶ ἀπεχώρησάν τινες πόλεις οὐ πολλαί· ἔπειτα δ' ὕστερον πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὓς μὴ Δημοσθένους, ὁμολογία γίγνεται· ὥστε τὸ πλῆθος τε παρεδόθη καὶ μὴ ἀποκτεῖναι μηδένα. μήτε βιαίως, μήτε δεσμοῖς, μήτε τῆς ἀναγκαιοτάτης οἰκέτου διαίτης· καὶ παρέδοσαν οἱ πόλεις σφᾶς αὐτούς, ἕξ καὶ χιλίους. καὶ ὁ ἀργύριον ὃ εἶχον ἅπαν κατέθεσαν· ἐσβαλόντες ἐς ἀσπίδας ὑπὲρ ἃς· καὶ οἱ ἐπλήσαν ἀσπίδας τέτταρας· καὶ τούτοις μὲν δῆλος, ἀπεμάχετο ἐς πολὺ τῆς. νικήσας δέ, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἀφικνοῦνται αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ, ἣν δὲ ποταμὸν ἦν ὄρυσσον· καὶ διαβὰς πρὸς μετέωρόν τι ἐκέλευσε πολὺ στρατιὰν. οἱ δὲ συρακούσιοι τῇ ὑσθραίᾳ κατιδόντες αὐτὸν, ἔλεγον, ὅτι οἱ μετὰ Δημοσθένους, παρακελεύονται σφᾶς αὐτοὺς, καὶ λύοντες κἀκεῖνον τὸν αὐτὸν σφᾶν. ὁ δὲ ἀπὸ τῶν ἀπολύεται, ἐπὶ πολὺ πάλαι σκοπούμενον. ὡς δ' ἐχώρουν ἀπαγγέλλει πάλιν παρακελευόντας, ἐπικηρυκεύεται γυλίππῳ καὶ συρακουσίοις εἶναι ἕτοιμος σπένδ' λθηναίοις ξυμβῆναι, ὅσα αἰδέλωσαν χρήματα συρακουσίοις ἐσ τὸν πόλεμον, ταῦτα ἀποδοῦναι. ὡς τε τὸν μετ' αὐτοῦ σφᾶς αὐτοὺς, μὴ χρῆσθαι δ' ἀδίκῳ, τὰ χρήματα ἀποδοθῇ, ἑξακόσια τάλαντα ἀργυρίου λθηναίοις ὁ μόρους, εἰ μὴ ἀπὸ τότε τὸ λοιπὸν. οἱ δὲ συρακούσιοι καὶ γύλιππος, οὐ προσεδέχοντο τοὺς λόγους· ἀλλὰ προσπεσόντες, καὶ περιστάντες πανταχόθεν, ἔβαλλον καὶ τούτους, μέχρι ἐδόκει δὲ καὶ οὗτοι πονήρως, σίτου τε καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἀπορίᾳ. ὅμως δὲ, τῇ συνοκωχῇ φυλάξαντες ἡσύχαζον ἔμελλον πορεύεσθαι· καὶ ἀναλαμβάνουσί τε τὰ ὅπλα, καὶ οἱ συρακούσιοι αἰσθάνονται, καὶ ἐπανίεσαν. γνόντες δὲ οἱ λθηναῖοι ὅτι οὐ λήσουσιν, ἐπειδὴ ἦν τὸ πάλιν, πλέω διακοσίων μάλιστα αἰῶρον. οὗτοι δὲ διὰ τῶν φυλάκων βιαζόμενοι, ἐχώρουν τῆς νυκτὸς, ἧπερ ἐδύναντο. νικήσας δὲ ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο, ἦλθε πάλιν· οἱ δὲ συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, προσέκειντο τε αὐτῷ ἅμα, παύσασθαι δόντες μηδὲν τοῦτο ἐπιδιώκειν. ἐκ δὲ λθηναῖοι ἐπείγοντο πρὸς τὸν ἀκρωτήριον τοῦ ποταμοῦ· ἅμα μὲν διαβιβάσοντες, ὑπὸ τῶν πανταχόθεν προσβολῆς ἱππέων τε πολλῶν, καὶ ἄλλης ὄχλου. διώκουσι ῥᾴδιον τί σφίσιν ἔσεσθαι, ἢν διαβῶσι τὸν ποταμόν· ἅμα δὲ ὑπὸ τῶν παλαιπωρίᾳ καὶ τῇ πάσῃ ἐπιθυμίᾳ. ὡς δὲ γίγνονται ἐπ' αὐτῷ, ἐσπίπτουσι οὐδενὶ κόσμῳ ἔτι· ἀλλὰ πᾶς τις ὅπως διαβῆναι αὐτὸς πρῶτος βουλόμενος· καὶ οἱ πολέμιοι ἐπικείμενοι, χαλεπὸν ἦσαν τὸν διαβάσει ἐφίεσθαι· ἀθρόοι γὰρ ἀναγκαζόμενοι χωρεῖν, ἐπέπιπτόν τε ἀλλήλοις, καὶ κατὰ πάλαι τε περί τε τῶν ἀπραξίας καὶ σκιδνᾶσθαι, οἱ μὲν, δι' ὀλίγων διεφθείροντο. οἱ δὲ, ἐμπαλασσόμενοι, κατὰ ῥᾴδιον ἐς τὰ ὑδατώδη πρὸς τὸν ποταμὸν παρασκευὴ τε οἱ συρακούσιοι· ἰδὼν δὲ κρημνώδης, ἔβαλλον αὖθις τοὺς λθηναίους, πάντα τε τοὺς πολλοὺς ἀσμένους. καὶ ἐν κοίλῳ ὄντι τῷ ποταμῷ, ἐν σφίσιν αὐτοῖς παρασκευόμενοι τι τοιόνδε ποιήσαντες, φοὺς ἐν τῷ ποταμῷ μάλιστα ἔσφαζον· ὑπὸ δὲ ὕδωρ δι' ὀλίγου διεφθάρη. ἀλλ' οὐδὲν ἦττον ἐπάντο τε ὁμοῦ τῷ πανταχόθεν ἐπικαιρότατον, καὶ πειρᾶσθαι ἐν τῷ ποταμῷ, ὑπὸ διεφθάρη πολὺ ἐν τῷ πράγματος, ἢ μὲν, ἐς τὸν ποταμὸν, ἐν δὲ, ἐς τὸν ἵππειον, ὁ Νικίας γυλίππῳ ἑαυτὸν παραδίδωσι. πιστεύσας μᾶλλον αὐτῷ, ἢ τοῖς συρακουσίοις. καὶ ἑαυτῷ μὲν χρῆσθαι ἐκέλευσε. ἐκείνους τε καὶ λθηναίους παύσασθαι φονεύοντας· καὶ

ὡσ εἶκοσι σταδίουσ· καὶ κατέβησαν εἰσ χωρίον ἔπαυλόν τι· καὶ αὐτοῦ ἐγένοντο· ἐδόκουν γὰρ ὁ χῶροσ, καὶ ὕδωρ μετὰ σφῶν αὐτῶν φέρεσθαι αὐτόθεν. οἱ γὰρ δὴ πρόσθεν ἐπὶ πολλὰ στάδια, ἢ ἔμελλον ἰέναι, οὐκ ἄφθονον ἐδόκουν· εἰ δὲ συρακόσιοι ἐπὶ τοῦτο προελθόντεσ, πρὶν δεῖσθαι πρὸ τῶν πρόσθεν ἀπιτείχιζον· ἐδόκει δὲ λίφοσ καρτερόσ· καὶ ἐκαθέζοντο αὐτοῦ χαρακώσασ κρημνώδησ· ἐκαλεῖτο δὲ, ἀκραῖον λέπασ· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, οἱ Ἀθηναῖοι προῆσαν· καὶ οἱ τῶν συρακοσίων καὶ ξυμμάχων αὐτοῖσ ἱππεῖσ μὴ ἀκριβῶσαι ὅτι τὸ πολλοί, ἐκπέδησιν ἐμέλλησαν· καὶ ἐσκόπουν τί, καὶ παρίππευον· καὶ χρόνοσ μὲν πολὺσ ἐμάχοντο οἱ Ἀθηναῖοι· ἔπειτα αὖ ἐχώρησαν πάλιν ἐπὶ τὰ σφέτερα σκηνώματα· καὶ τὰ ἐπιτήδεια, οὐκέτι ὁμοίωσ εἶχον· οὐ γὰρ ἔτι ἀπεχωρεῖν οἷόν τ' ἦν ἀπὸ τῶν ἱππέων· πρῶτοι δὲ αὖθισ τεσ, ἐπαρέσυρτο αὖθισ· καὶ ἐβιάζοντο πρὸσ τὸν λόφον ἐλθεῖν τὸν ἀποτειχίσματοσ· καὶ ὕδωρ πρὸ ἑαυτῶν ἔσαβον τοῦ ἀποτειχίσματοσ, πρὶν πλέον σφᾶσι παρατεταγμένοις, οὐκ ἐπ' ὀλίγον ἀπαντᾶν· στενὸν γὰρ ἦν τὸ χωρίον, καὶ προσβαλόντεσ οἱ Ἀθηναῖοι, ἐτρέψαντο· καὶ βαλλόμενοι ὑπὸ πολλῶν ἀπὸ τοῦ λόφου ἐπάντων ὄντων, διῆκουν γὰρ ῥᾷον οἱ ἄνωθεν, καὶ οὐ δυνάμενοι βιάζεσθαι αὖ ἐχώρουν πάλιν, καὶ αὖ ἐπαύοντο· ἔτυχον δὲ καὶ βρονταί τινεσ ἅμα γιγνόμεναι· καὶ ὕδωρ, διὰ τοῦτο πρὸσ μετόπωρον ἤδη ὄντοσ, φιλεῖ γίγνεσθαι· ἀφ' ὧν οἱ Ἀθηναῖοι μᾶλλον ἔτι πιὼ ἐμέλλησαν· καὶ εὐθὺσ ἐπὶ τῷ στρατοπέδῳ ὅλῳ, καὶ ταῦτα πάντα γίγνεσθαι. ἀκαταμελήσαντεσ δὲ αὐτῶν, οἱ συρακόσιοι, καὶ οἱ συμμαχοι, πλεῖστοι μέρεσ τι τῶν στρατιᾶσ, ἀπετείχιζον ἐκ τοῦ ὅπωσ αὐτοὺσ, ἢ προελθόντεσ αὐτοὶ μάχεσθαι· ἀπὸ τεμόντεσ δὲ καὶ κατὰ τὰ στρατόπεδα αὐτῶν πάσασ διεκώλυσαν· καὶ μετὰ ταῦτα πάσῃ τῇ στρατιᾷ ἀναχωρήσαντεσ πρὸσ τὸ πλέον μᾶλλον οἱ Ἀθηναῖοι, ἠυλίζοντο· τῇ δ' ὑστεραίᾳ προὐχώρουν. καὶ οἱ συρακόσιοι προσέβαλλόν τε παντα χῇ αὐτοῖσ κύκλῳ, καὶ πολλοὺσ κατεβαλλον μαχόμενοι· καὶ οἱ μὲν ἐπέκειντο οἱ Ἀθηναῖοι, ὑπεχώρουν· οἱ δ' αὖ ἀναχωροῦντεσ, ἐπέκειντο· καὶ μάλιστα τοῖσ ὑστάτοισ προσπίπτοντεσ ἅπασι κατεβραχὺ ζημίαν, πᾶν τὸ στράτευμα φοβόσεσθαι· καὶ ἐπὶ πολὺ μὲν τοιοῦτο τρόπῳ, ἀπετείχιζον οἱ Ἀθηναῖοι· ἔπειτα προελθόντεσ παύσῃ, ἢ ἐξ σταδίουσ, ἀπαντικρὺ οἱ τῷ πλίνθῳ· ἀναχώρησαν δὲ καὶ οἱ συρακόσιοι ἀπ' αὐτῶν, ἐσ τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον· τῇ δὲ νυκτὸσ, τῷ νικίᾳ καὶ δημοσθένει ἐδόκει, ἐπειδὴ κακῶσ σφίσι τὸ στράτευμα εἶχε, πρὶν τι ἐπιπλεῖον πάντων ἀπορεῖν ἤδη, καὶ κατεβεβλημένοισ ἦσαν πολλοί, οἱ πολλαῖσ προσβολαῖσ τῆσ πολεμίων χρησαμένοισ, πρὶν ἀναχωρεῖν ὡσ τάχιστα ἀπάγειν πὶ τὰ σφέτερα, μηκέτι πὶ αὐτόθεν ὁδόν, ἢ διεφθάρησαν, ἀλλὰ πρὸσ ναυτικόν, ἢ οἱ συρακόσιοι ἐπέρασαν πρὸσ πὶ θάλασσαν. ἐδόκει δὲ ἡ ξυμπᾶσα ὁδὸσ αὕτη, ἐκ ἐλάσσονοσ ἢ ἐπὶ πέντε παρασχεῖ· καὶ τὸ μὲν νικίου στράτευμα, ὡσ πρὸσ ἡγεμόνα ξυνέμενε τῇ προὔλαβε πολλῷ· τὸ δὲ δημοσθένουσ, διὰ μέσου μᾶλλον καὶ τὸ πλέον, ἀπεσκεδάσθη τε, καὶ ἀτακτότερον ἐχώρει. ἅμα δὲ τῇ ἕῳ ἀφικνοῦνται ὅμωσ πρὸσ πὶ θάλασσαν, καὶ ἐσβαίνουσιν πὶ τὴν ὁδὸν πὶ ἐλωρείνην καλουμένην, ἐπράθοντο· ὅπωσ ἐπειδὴ γένοιντο παρὰ ὃν ποταμὸν τοῦτον καὶ διαπορεύ, παρὰ τὸν ποταμὸν ἴσαν ἄνω διὰ μεσογείας. ἔλπιζον δὲ καὶ τοὺσ σικελοὺσ ταύτῃ, ὃσ μετέπεμψαν ἀπαντήσεσθαι· ἐπεὶ δ' ἐγένοντο ἐπὶ τῷ ποταμῷ, εὗρον καὶ ἐν ταύθα φυλακὴν πινα τῶν συρακοσίων ἀφιστεικέλουσαν, καὶ ἀπαναβαίνουσαν ἐν τάφρον· καὶ διασάμενοι αὐτὴν, διέβησάν τε τὸν ποταμὸν, καὶ ἐχώρουν αὖθισ πρὸσ ἄλλον ποταμὸν τὸν ὑρικόν. ταύτην γὰρ οἱ ἡγεμόνεσ ἐκέλευον ἐν τούτῳ δ' οἱ συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, ὡσ ἤ τε ἡμέρα ἐγίγνετο, καὶ ἔγνωσαν τὸν ἀθηναίουσ ἀπολελυμένουσ, ἐν αὐτάκτῳ τε οἱ πολλοὶ ἐν ἐγλίσκοντο εἶναι, καὶ σπεύδοντα τὸν ἀθηναίουσ. καὶ καταπαύσῃ διώκοντεσ, ἢ οὐχαλεπῶσ ἀθάνατοι τε καὶ χωρικοὶ ὄντεσ, καταλαμβάνουσι περὶ αὐλῶνα τινὰ ὕδατοσ· καὶ ὡσ προσέμειξαν τοῖσ μὲν δημοσθένουσ, ὑσδόοντέ τι οὖσι, καὶ χαλεπότερον, καὶ ἀτακτότερον χωροῦσιν, ὡσ τῆσ νυκτὸσ τότε ξυνεταράχθησαν, διὰ ταῦτα προσπεσόντεσ ἐμάχοντο· καὶ οἱ ἱππεῖσ τῶν συρακοσίων, ἐκυκλοῦντό τε ῥᾷον αὐτοὺσ, λίαν δὴ ὄντασ, καὶ ξυωθοῦντεσ ἐσ ταυτό· ἐν δὲ νικίου στράτευμα ἀπεῖχεν ὅσον πρόσθεν, ἐκάτον, καὶ πεντήκοντα σταδίουσ· θᾶσσον τε δὴ ὁ νικίασ

καὶσιν ὑφ' ἡμῶν ἡσσηθῆναι καὶ τοῦτο οὐμικρὸν· μυρίαδας γὰρ ξύμπαντος ὄχλου, οὐκ ἐλάττους πεντήκοντα ἄμα ἐπορεύοντο. καὶ τούτων οἱ τε ἄλλοι πάντες ὁπλῖται, ὅτι τις ἐδύνατο καὶ τὸ χρῆσιμον, καὶ οἱ ἱππῆς παρὰ τὸ ἀσθενὲς αὐτῶν ἵππους τε καὶ τὰ σφέτερα αὐτῶν σώματα· οἱ δὲ ψιλοὶ τῶν ὁπλιτῶν, καὶ οἱ ἱππῆς παρὰ τὸ ἀσθενὲς αὐτῶν ἵππους τε καὶ τὰ σφέτερα αὐτῶν σώματα· οἱ μὲν γὰρ ἀκροβολισταὶ ἀκολουθοῦντες· οἱ δὲ, ἀπίσω ἀπαντῶν πολλάκις ἐπὶ πολλοὺς τε, καὶ οἱ πλέονες πρὸς χῆμα. ὁπλῖται δὲ τοῦτο μὲν οὐκ ἐποίουν· ἐπὶ τοῦτο γὰρ οὐκ ἐπὶ τῷ σφετέρῳ πλήθει. καὶ μὴν ἡ ἄλλη αἰκία, καὶ ἰσομοιρία τῶν καθ' ἕκαστά τινα, ὅμοιος δὲ μετὰ φόβων ἦν θεῖν οὐδ' ὡς ῥᾴδια οἱ τῷ παρόντι ἐδόκει ἔσεσθαι. ἄλλως τε καὶ ἀφ' οἵας λαμπρότητος καὶ αὐχήματος τῆς πρώτης, ἐς οἵαν τε πολλὴν καὶ ταπεινότητα ἀφῖκτο. μέγιστον γὰρ δὴ καὶ διαφορὰν ἔσχε, τῷ ἑλληνικῷ στρατεύματι ἐγκύρσαν· ἦσάν τε μὲν ἄλλως δουλαγωγοῦμενοι ὑπὸ αὐτούς, τοῦτο μᾶλλον δειλότατοι μὲν πάντων, ξυνέβη δὲ ἀπροόπτως αὐτοῖς καὶ ἀνελπίστως ἐπιπεσεῖν, πάλιν τοῦτ' αὖ τοῖς οἰκείοις ἐπαυξήσαντες ἀφορμὰς πίστεως ἢ αὐτοὶ ναυβατῶν φρονιμώτατοι, καὶ ὁπλιτικῷ προσχώρησαν μᾶλλον, ἢ ναυτικῷ· ὅμως δὲ ὑπὸ μεγέθους, τῷ ἐπικρεμαμένου ἔτι καὶ δεδιότος πάντα τοῦτα αὐτοῖς εἶναι ἐφαίνετο. ὁρῶν δὲ ὁ Νικίας τὸ στράτευμα ἀθυμοῦν, καὶ οἰόμενος μεγάλῃ μεταβολῇ δεῖν, ἵνα παρακαλέσῃ ὥστε ἐκ τῶν ὑπαρχόντων, εἴθ' ὁσιούς τε, καὶ παραμυθήσηται· βοᾷ τε χρώμενος ἔτι μᾶλλον ἐκ τοῦ παρόντος καθ' ὅ τι γίγνοιτο ἐκ προθυμίας, καὶ βουλόμενος ὡς ἐπὶ πλεῖστον γιγνώσκειν ὠφελεῖν.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΝΙΚΙΟΥ ΠΡΟΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ.

» ΕΤΙ καὶ ἐκ τῶν παρόντων ὦ Ἀθηναῖοι καὶ ξύμμαχοι, ἐλπίδα χρὴ ἔχειν· οὐδὲ πῃ ἐκ
» πλανοτέρων, ἢ τοιῶνδε ἐσώθησαν. μὴ γὰρ καταμέμψασθε ὑμᾶς αὐτοὺς, μήτε ταῖς
» ξυμφοραῖς, μήτε ταῖς παρὰ τὸν ἀξίωσιν τῶν καθεστώτων· κἀγὼ ὑμῶν, οὔτε
» ἐμὴν προσθήσω, ἀλλ' ὁρᾶτε δὴ ὡς διαλήψεσθε περὶ τῶν νέων, οὔτ' ἀτυχίᾳ δυ-
» κῶν τοὺς λόγους τοὺς εἶναι καταὶ τὸν ἴδιον βίον, καὶ ἐς τἆλλα, νῦν αὖ τῷ αὐτῷ καὶ
» δικαίῳ τοῖς φαυλοτάτοις ἀκροᾶσθε. καὶ ἐγὼ πολλὰ μὲν ἂν ἔχων λέγειν παρακαλοίην
» πολλὰ δὲ εἰς ἀνθρώπους δίκαια, καὶ αἰσχύνοιμι· αὐτὸς δὲ ὢν ἡμῖν ἅμα, ἀφορμὰς
» τοῦ μέλλοντος. αἰ δὲ ξυμφοραὶ, οὐ κατ' ἀξίαν δὴ φοβοῦσι· τάχα δ' ἂν καὶ λωφήσειαν.
» ἱκανὰ γὰρ τοῖς τε πολεμίοις δύτυχήκασι, καὶ ἔτι ἴσως ἐπιφθονοῦσι ἐσπεπτώκαμεν,
» ἀπορίᾳ χρημάτων ἤδη τε πεμφθέντα· ἦλθον γάρ που καὶ ἄλλοι πόθεν, ἤδη ἐφ' ἑτέρους,
» καὶ ἀνθρώπεια σφαλέντες, αἰσχρὰ ἔπαθον. καὶ ὑμᾶς ἐκεῖ νομίζω, τά τε ἀφ' ἑτοίμου
» ἐλπίζειν ὑπάρξειν ἐξ· ἀκούω δ' ἀπ' αὐτῶν ἀξιώτερα ἤδη ἢ ἐς μέ, ἢ φθόνου· καὶ ὁρῶν
» τε ὑμᾶς αὐτοὺς, οἷοι ὁπλῖται ἅμα, καὶ ὅσοι ξυνταξάμενοι χωρεῖτε, μὴ καταπε-
» πλῆχθαι ἄγαν· λογίζεσθε δ' ὅτι αὐτοί τε πόλις εἶσι, ὅποι δὴ κατίζεσθε, καὶ
» ἄλλη ἐδαμία ὑμᾶς τῶν αἰ Σικελίαι, οὔτ' ἂν ἐπόντας ῥᾳδίως, οὔτ' ἂν ἰσχύ-
» οντας τοσοῦδε στρατεύματος ἐξελεῖν· ὥστε ἀσφαλῆ καὶ δύσκοπον ἕξ, αὐτοὶ φυλά-
» ξατε· μὴ ἄλλό τι ἡγησάμενος ἕκαστος, ἢ οἱ ἐφ' αἰσχύνῃ χωρίῳ μαχεῖσθε, τοῦτο καὶ πα-
» τρίδα καὶ τεῖχος κρατήσετε ἔχειν. ἀσυνδὴ δὲ ὁμοίως, καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν ἕξειν
» τῇσι ὁδοῦ· τὰ γὰρ ἐπιτήδεια, βραχέα ἔχομεν. καὶ ἴσως αὐτοῖς ἀναγκαιοτέρα τοῦ θείου χω-
» ρίου τῶν Σικελῶν, οὗ ἐν γὰρ ἡμῖν ἐξ ὁ συρακουσίων δῆμος ἔτι βεβαιώσασθαι, ἤδη νομί-
» ζεται εἰ τῷ ὀχυρῷ εἶναι. προστάσσω δ' ὡς αὐτοῦσι καὶ ἅπασιν εἰρημένον· καὶ σπένδε
» ἄλλα νομίζειν· ὁ γὰρ ξύμπασιν γνῶτε ὦ ἄνδρες στρατεῦσαι. ἀναγκαῖόν τ' ἦν ὑμῖν αὐ-
» τοῖς ἀγαθοῖς γίγνεσθαι, ὡς μὴ ὄντος χωρίου ἐπὶ ᾧ, ὅποι δὴ μαχεσάμενοι, ὠφέλη-
» τε καὶ ἐπὶ ἀσφαλῶς διαφυγατε, τοὺς πολεμίους, οἵ τε ἄλλοι τυγχάνομεν ἐπιόντες τοῦ
» ἐπιλεῖν. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸ μεγάλων δὴ ἀκμάζουσι τῆς φύλακος, καὶ πρὸ πάντ' ἀκμῆς ἐ-
» παιορθώσαντες· ἀσφαλὲς γὰρ πόλις, καὶ οὐ τεῖχος· οὐ δὲ νῦν ἀσφαλῶς κεται.

Ο μὲν Νικίας, τοιάδε παρακελευόμενος, ἅμα ἐπῄει· ὁ στράτευμα, καὶ εἴ τῳ ὁρῴη
διαπεπτωκότι καὶ μὴ ἐν τάξει χωροῦντι, ἐκώλυεν, καὶ ἡγεῖτο· καὶ ὁ Δημοσθένης, οὐδὲν
ἧσσον τοῖς καθ' ἑαυτὸν, τοιαῦτά τε καὶ παρακελεύσεις λέγων· ἐπεὶ δὲ, ἐχώρει ἐπὶ πλαισίῳ
τι τὸ στράτευμα τοῦ Νικίου· ἐφέπόμενοι δὲ, τοῦ Δημοσθένους. τοῦτο δὲ σκευοφόρους, καὶ
ὄχλον τὸν πολὺν ὄπισθεν εἶχον· οἱ δὲ ὁπλῖται· καὶ ἐπειδή τι ἐγκύψαντες ἐώθει
διακόπτεσθαι τοῦ παραπίπτοντος, ἔρρον ἐκ αὐτῷ παρατεταγμένοι, πῶν συρακουσίων,
καὶ ξυμμαχικὸν· καὶ ἔτειναν μέχρι αὐτοῦ ἐκράτησαν τοῦ πόρου, ἐχώρουν, ἐπὶ
πρόσω· οἱ δὲ συρακούσιοι, παρεπεπτώκοντός τε προσέκειντο· καὶ ἐσκηπτόμενοι οἱ
ψιλοί· καὶ ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ προελθόντες σταδίους, ὡς τεσσαράκοντα, ἠύλι-
σαντο πρὸς λόφῳ πηνί· οἱ Ἀθηναῖοι· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, πρωῒ ἐπορεύοντο· καὶ προῆλθον

ὡς

γυναῖκα βουλεύονται διῶξαι καὶ χωρεῖν. Δημοσθένης δὲ Νικίᾳ προσελθών, γνώμην ἐπιδεῖν πληρώσαντας ἐπὶ τὰς λοιπὰς τῶν νεῶν, βιάσασθαι διώκοντας ἅμα ἕω γενομένῃ πλοῦν. λέγων, ὅτι πλείους ἐπ' αἰλιτοπούσαις οὖσι νηυσὶ χρήσεται σφίσιν, ἢ τοῖς πολεμίοις. ἦσαν γὰρ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις, περίλοιποι ὡς ἑξήκοντα· τοῖς δὲ αὐτοῖς ἑξήκοντα, ἃ αὐτὴ ἔσχε καὶ ξυγχωρούντος Νικίου τῇ γνώμῃ, ἐβουλεύοντο πλεῖν αὖθις, ὡς ναυμαχήσοντες

τ' ἐς τὸ ἐπὶ πλεῖν ὀφθῆναι ἐλήγνυτο· πολλὴ γὰρ αὐτοῖς τύχης τ' ἀνθρωπίνης μὴ ἀπωνησμὸς πρὸς ἀλλήλους· οἵτε ἐπαίρεσθαι ἐδόκουν, ὅτε πρὸς πίστιν ναῦς τὴν, μὴ λέγω πάσας τὰς ἀφ' ἑαυτῶν καταστρώματος τῆς ἄλλης τύχης, πᾶς τις ἐν ᾧ προσέτυχεν, αὐτὸς ἑαυτὸν ἐπεῖπε τὸ πρῶτον φαίνεσθαι. ξυμπεσουσῶν γὰρ ἐν ὀλίγῳ πολλῶν νεῶν, πλεῖσται γὰρ δὴ αὗται ἐν ἐλαχίστῳ ἐναυμάχησαν· βραχὺ γὰρ ἀπέλιπον ξυναμφότεραι διακόσιαι γενέσθαι. αἱ μὲν ἐκβολαὶ, ὅλῳ τῷ μὴ εἶναι τὰς αἰσχρέσεις καὶ ἀθλίους, ὀλίγαι ἐγίγνοντο· αἱ δὲ προσβολαὶ, ὡς τύχοι, ναῦς νηὶ προσπεσοῦσα· ἔξω δὲ φύγειν, ἢ ἄλλη ἐπιπλέουσα, πικρότεραι ἦσαν. καὶ ὅσον μὲν χρόνον προσφέροντο ναῦς αἱ ἀφ' ἑκατέρων τῶν ἀντιπάλων, καὶ τοξεύματα, καὶ λίθοι, καὶ φωναὶ ἐπ' αὐτὰ ἐχρῶντο· ἐπειδὴ δὲ προσμίξειαν, οἱ ἐπιβάται οὐ χεῖρας ἐφίεσαν, ἐπειρῶντο ταῖς ἀλλήλων ναυσὶν ἐπιβαίνειν· ξυνετύγχανέ τε πολλαχοῦ ἓν πρὸς ἓν στοιχούσας· τὰ μὲν, ἄλλος ἐμβεβληκέναι· τὰ δὲ, αὐτοὺς ἐμβεβλῆσθαι· δύο τε περὶ μίαν· μὴ ἐξεῖναι, μὴ πολεμίους ναῦς κατ' αὐτόμολον ξυναρπάσαι· μὴ τοῖς κυβερνήταις, τὸ μὲν, φυλακὴν, τῶν δ' ἐπιβούλων, μὴ καθ' ἓν ἕκαστον. καὶ τὰ πολλὰ ἡ παντοίᾳ τύχη περιέστασε. καὶ γὰρ κτύπου, μέγα ἀπὸ πολλῶν νεῶν ξυμπιπτουσῶν· ἔκπληξίν τε ἅμα καὶ ἀφορίαν τῆς ἀκοῆς, ὧν οἱ καλπισταὶ φθέγγοντο παρεῖχεν. πολλὴ γὰρ δὴ παρακέλευσις καὶ ἀκοὴ ἀφ' ἑκατέρων τοῖς καλπισταῖς, κατὰ τὴν τέχνην, καὶ πρὸς πᾶν αὐτίκα φιλοπονίας ἐγίγνετο τοῖς μὲν Ἀθηναίοις, διαίρεσθαί τε τὸν ἔκπλουν ἐπιβοῶντες, καὶ περὶ τῆς ἐς πᾶν παρούσης σωτηρίας· σῶν δ' ἁπάντων καὶ αὖθις προθύμως αὐτιλαβέσθαι· τοῖς δὲ συρακουσίοις καὶ ξυμμάχοις, κωλύειν ἔτι, κωλύσαί τε αὐτῶν διαφυγεῖν, μὴ πᾶν οἰκεῖον ἐμφύσαντας παρεῖναι νικήσαντας ἐπαξιῶσαι. καὶ οἱ στρατηγοὶ προσέτι ἐκάστοις ἐβόων, εἴτε κάρυ ὁρῷεν· μὴ κατ' ἀνάγκην πρύμναν κρουόμενον, ἀσκηλοῦντες ὀνόμασι τὸν περιόρυχον, ἱερῶνων· οἱ μὲν Ἀθηναῖοι, ἐς πᾶν τὸ λειμωνώδες γῆν, ὅπως τέχνῃ ὅδη τῆς ὁδοῦ ὀλίγου καὶ πεντημέρου θαλάσσης ἐπούμενοι ἀφορμὴν σφίσιν· οἱ δὲ συρακούσιοι, οἷς σφᾶς ἴσασι προθυμουμένους Ἀθηναίους παντὶ τρόπῳ διαφυγεῖν, τούτους αὐτοὺς φθάνουσι· ὅ, τε ἐκ τῆς γῆς πλῆρες ἀμφοτέρων, ἰσορρόπου τ' ναυμαχίᾳ, καὶ θεσπιῶν, πολλὰ τὸν ἀπόνων καὶ ξύστασιν τῆς γνώμης ἔχειν· φιλοικίων μὲν, ὁ αὐτόθεν περὶ τοῦ πλέονος ἤδη καλοῦ· θεσπίζειν δὲ οἱ ἐπιλήθοντες, μὴ τῶν παρόντων ἐπιχείρα πράξεσι· πάντων γὰρ δὴ ἀσκεπεμένων τοῖς Ἀθηναίοις ἐς τὰς ναῦς, ὅ, τε φόβος ἰδὼν ἐπὶ τοῦ μέλλοντος οὐδενὶ εἰκὼς· καὶ ὅδε τὸ αὐτόματον καὶ πρὸ ἐπόψεως τῆς ναυμαχίας ἐκ τ' γῆς ἐναγωνίζοντο ἔχειν· διὰ ὀλίγου γὰρ ὅσης τῆς θέας, μὴ οὐ πάντ' ἄμα ἐς τὸ αὐτὸ σκοπουμένων, ἃ μὲν πονεῖν ἔδοξεν τοῖς σφετέροις ἐπικρατοῦσιν, αἰσθανόμενόν τε δύ', καὶ πρὸς αὐτὸν ἐπιβοῶν, μὴ περιῆσθαι σφᾶς τῆς σωτηρίας ἔζεσθαι ποιοῦντο· ὃ δὲ τὸ ἀσύμφορον ὀλίγα ἐπιστάμενον, ὁλοφυρμῷ τε ἅμα μεῖζον ἐσῄει χρῆν· καὶ ἐκ τῶν σφομένων τ' ὄψεως, καὶ τὸν γνώμην μᾶλλον, πόνον ἐν τῷ ὄψῳ ἐδούλουν· ἄλλοι δὲ καὶ πρὸς αὖ τὶ παλόν τι τ' ναυμαχίας ἀπιδόντες ἐκ τὸ ἀκριβὲς ξυνιέναι τῆς ἀμίλλης· μὴ τοῖς σώμασιν αὐτοῖς ἴσα τῇ ὄψει περιδιώκειν ξυναπονίοντες ἐν τοῖς, χαλεπῶς τὰ τοιάδε ὄψον· ἀεὶ δ' παρ' ὀλίγον, ὃ διέφθυρεν, ἢ ἀπ' αὖ λαμπρὸν· ἐν τε ἓν ᾧ αὐτῷ στρατεύματι τῶν Ἀθηναίων, ἕως δὲ χώμαλα ἐναυμάχουν, πάντα μὲν ἀκοῦσαι ὀλοφυρμός· βαῖ· νικῶντες· κρατούμενοι· ἄλλα ὅσα ἐν μεγάλῳ κινδύνῳ, μέγα στρατόπεδον, πολυφθὴ ἀναγκάζοντο φθέγγεσθαι, παρασπόνδια δὲ μὴ ὃ τῶν νεῶν αὐτοῖς ἔπαθον· πρίν γε δὴ οἱ συρακούσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐπὶ πολὺ αὐτρόπευσις τῆς ναυμαχίας, ἔξεφαύ τε τοὺς Ἀθηναίους, καὶ μᾶλλον κάμνοντες λαμπρῶς, πολλῇ κραυγῇ καὶ διακελευσμῷ χρώμενοι, καὶ τελέοντο ἐς πᾶν γῆν. ὁπότε δὲ, ὁ μὲν ναυτικὸς στρατὸς, ἄλλος ἄλλῃ, ὅσοι μὴ μετέωροι ἐάλωσαν καὶ τενεχθέντες, ὑβρίσθησαν ἐς στρατόπεδον· ὁ δὲ πεζὸς, ἀσπὶ διαφόρᾳ, ἀλλ' ἀφ' μὲν ὁρμῆ, φωνῇ τε καὶ σθένει πάντες δυσανασχετοῦντες τὰ γιγνόμενα, οἱ μὲν τὰς ναῦς παρεβοήθουν· οἱ δὲ, πρὸς τὸ λοιπὸν τὸ τεῖχος, ἐς φυλακήν· ἄλλοι δὲ οἱ πολῖται, ὅδη περὶ σφᾶς αὐτοὺς ἤδη ὄντα σωθήσονται· ἐνισκόπουν· ἔν τε ἐν ᾧ παραυτίκα, ἐπιμιᾶς δὲ τ' ξυμπάσων ἐλάσσων ἔκπληξις· παρασπόνδια τε ἐπονείζειν καὶ ὄρασιν αὐτοὶ ἐν πόλῃ· διαφθαρῆναι τ' τ' νεῶν τοῖς λακεδαιμονίοις, προσαπόλλυσθαι αὐτοῖς, καὶ οἱ ἐν τῇ νήσῳ αὖθις διαβεβηκότες· καὶ τότε τ' Ἀθηναίοις αὐέλπιστον ἔν γε κατὰ γῆν σωθήσεσθαι, ἢν μή τι παρὰ λόγον ἴδῃ)· πενομένους δ' ἰσορρόπως τ' ναυμαχίᾳ, καὶ πολλ' νεῶν ἀμφοτέρωσι, καὶ αὐθρώπων ἀφθόνως ἐχομένους, οἱ συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἐπικρατήσαντες, τότε ναυάγια, καὶ τῶν νεκρῶν αὐείλοντο. καὶ ἀποπλέοντες πρὸς τὴν πόλιν, τρόπαιον ἔστησαν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ὑπὸ μεθυσθέντες τ' παρόντ' κακῶν, νεκρῶν μὲν πέρι οὐ νανάγιον, οὐδ' ἐπὶ πόνου αὐτῶν σωτηρίαν τ' ἢ

νυκτὸς

» δ' ἡμᾶς κρατήσοντες ἐνικήσαμεν, δι' ἀπλασίας ἐχόντων ἢ ἐλαττόνων. τὰ δὲ πολλὰ πρὸς τὰς ἐπι-
» χειρήσεις, ἡ μεγίστη ἐλαττὶς, μεγίστῳ καὶ πλῆ προσθυμίᾳ παρέχεται· τάττης αὐτο-
» μεμίσθους αὐτῶν τῆς παρασκευῆς ἡμῶν· τῷ μὲν ἡ μετέρῳ δόπῳ, ξυμβαίνει τό δίκαι, καὶ
» οὐκ ἀναγκάζονται πρὸς πλῆ ἐκείνοις ἰέναι· οἱ δ' ἐπειδὴν πολλοὶ μὲν ὁπλῖ-
» ται ὦσι τῶν καταγωγίων, παρὰ τὸ καθεστηκὸς δόσι· πολλοὶ δὲ ἀκοντισταὶ χρῆσι
» μοι ὡς εἰπεῖν, ἀκαριαῖόν τε καὶ ἄλλοι ὧδε ναῦς αἰεβαίνοντες, ἢ οὐδ' ὅλως καθεζομέ-
» νους χρὴ τὸ βέλος ἀφεῖναι βρίσουσι, ὥστε οὐσφαλοῦσί τε ταῖς ναυσὶ, καὶ ἐν σφίσιν
» αὐτοῖς πάντες, οὐκ ἐν τῷ αὐτῶν δόπῳ κινούμενοι ταράξουσι, ἐπεὶ καὶ τῷ πολεμί-
» ων, οὐκ ὠφελήσουσι. ἅττης καὶ ἥδε ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἴσως ναυμαχήσει πρό-
» βατον. ἐν ὀλίγῳ γὰρ πολλοῖς, αὐτόπρακτα μὲν ἐς τὸ σφᾶς τι ὧν βούλονται ἧσσον ἔσται·
» ῥᾴστα δ' ἐς τὸ ἐλάσσω ἀφ' ὧν ἡμῖν παρισκευάσαται· τὸ δ' ἀληθέστατον γνῶ τε, ὃς ὧν
» ἡμεῖς δόμεθα σαφῶς πιστεῦται· ἔστιν βαλλόντων γὰρ αὐτοῖς τῶν κακῶν, καὶ ἐκλεί-
» πουσι, ὑπὸ τῆς παρούσης ἀπορίας, ἐς ἀπόνοιαν καθιστήκασιν· οὐ παρασκευῆς πίστει
» μᾶλλον, ἢ τύχης ἀποκινδυνεύσει, οὕτως ὅπως δύνασται· ἵν' ἢ βιασθέντες ἐκ πολέ-
» σωσιν, ἢ κατὰ γῆν μετὰ ῥᾳστώνης πλῆ ἀπορρήσιν τριῶσται· ὡς τῶν γε παρόντων, οὐκ ἂν
» πράξοντες χεῖρον· πρὸς οἷς ἀταξίαν τε τοιαύτην, καὶ τύχην αἰσθόμενοι ἑαυτῶν παρα-
» δεδωκυῖαν πολεμιωτάτων, ὀργῇ πρὸς μέξωμεν· καὶ νομίσομεν, ἅμα μὲν νομισθήσεσθαι
» εἶναι, πρὸς τὸν ἐναντίον, εἰ αὖ ὡς ἐκεῖνοι τιμωρίᾳ τοῦ πρὸς πισθέντος δικαιώσουσι, ἀπο-
» πολῆσαι τῆς γνώμης τὸ ξυμμένειν· ἅμα δὲ ἐχρὸν ἀμύνασθαι ἐγγυτάτω μένοντι ἡμῖν
» καὶ τὸ λειπόμενον πᾶν ἥδιστον εἶναι· ὡς δὲ ἐχρὴ καὶ ἔχειν, πάντες ἴσασι· ἔτι καὶ ἐκείνοι πλῆ
» μητέρα ἦλθον δεδουλωσόμενοι· ἐν ᾧ εἰ κατορθώσαμεν, αὐτόβρασι μὲν αὖ, τὰ ἄλλα τε προσέ-
» θεσαν· ταῦτα δὲ ἢ χωρεῖ, τὰ ἀπρεπέστατα· τοῦ λοιποῦ δὲ τῇ πόλει πλῆ αἰεὶ ἐς πόκλη-
» σιν· αὖθις μὴ μαλακισθῆναί τινα πρέπει· μὴ ἢ τὸ ἀκινδύνως ἀπλῆθος αὐτοῦ κρύδος
» νομίσαι· ἔστιν μὲν γὰρ καὶ ἑαυ κρατήσωσιν, ὁμοίως σράσουσι· τὸ δὲ, πραξάντων ἐκ τοῦ
» ἐνόντος ἄξιόν μέθα, ῥύσθαί τε καλῶς ἔχειν, καὶ τῇ πόλει Σικελίᾳ καὶ πανδημεὶ καὶ πρὶν
» ἐλθεῖν, βεβαιοτέραν παρασκευῆσαι, καὶ λοιὸς ἀπάντων· καὶ κινδύνων οὗτοι ἀπαιρῶται
» ρι, οἱ αὖ ἐλάχιστα ἐκ τοῦ σφαλῆναι βλάπτοντες, πολεῖται δὲ τὸ εὖ τυγχάνειν ὠφελεῖσι.

Καὶ οἱ μὲν τῶν Συρακουσίων στρατηγοὶ, καὶ Γύλιππος, τοιαῦτα καὶ αὐτοὶ τοῖς σφετέροις στρατιώταις παρεκελεύοντο, αὖθις πολεμήσειν ναυσὶν οὔσαις, ἐπειδὴ καὶ τὰς Ἀθηναίους μαθόντο. ὁ δὲ Νικίας ὑπὸ τοῦ παρόντων ἐκπεπληγμένος, καὶ ὁρῶν ὅσος ὁ κίνδυνος, καὶ ὡς ἐγνώσθη ἤδη ἰών, ἐπειδὴ καὶ ὅσον οὐκέτι μέλλοντες ἀπάξεσθαι, καὶ νομίσας ὅπερ πάσχουσιν ἐν τοῖς μεγάλοις ἀτυχήμασι, πάντα τε ὀρθῶς ἔτι σοφίσασθαι ἐνδεᾶ εἶναι καὶ λόγῳ αὐτοῖς οὕτω ἐκπεπλῆχθαι, αὖθις τε τειχομαχήσων ἔνια ἔτι ἔκρινεν αἰκιλά, παῖδά θεν τε ἐπ' ὀνομάζων· καὶ αὐτῶν ὀνομασὶ καὶ φυλήν. ἀξιῶν τότε καθ' ἑαυτὸν, ᾧ πῦρ χλαμυδοφόρος τις μὴ προσιδόντας τινὰ, καὶ τὰς παῖδικὰς αἰρέσεις, ὧν ἐπιφανεῖς ὄντες οἱ πρόγονοι, μὴ ἀφανεῖς ᾖ. παῖδός τε τῆς ἐλευθεροτάτης ὑφ' ὑμῶν ἐν αὐτῇ αἰχμαλώτου πᾶσιν ἐς πλῆ ἅπασιν ὑβρισμένης· ἄλλά τε λέγων, ὅσα ἐν τῷ τοιούτῳ ἤδη τοῦ καιροῦ ὄντος αὖθρωποι, ἃ πρὸς τὸ δοκεῖν τινὶ αὐχαυολογεῖν φυλαξάμενοι εἶφρονεῖν. μὴ ὑπὲρ ἀπολιτῶν παρακαλῶσι, ἐς τε γωνίαν καὶ, μὴ ταῖς καὶ ἀνδράσι παῖδας προφερόμενοι· ἀλλ' ὑπὲρ τῆς παρούσης ἐκ πολέμου ὠφελίμων νομίζοντες, ἐπιβοᾶν). μὴ ὁ μὲν, οὐχ ἥκιστα μᾶλλον ἢ αἰσχυνοῖτο νομίσας παρεῖναι, ἀπρεπῆσας, ἅμα τὸν πεζὸν πρὸς πλῆ θαλάσσαν· μὴ παρίταξιν ὡς ἐπὶ πολεῖον ἐλάσαι. ὅπως ὅτι μίγιστα τοῖς ἐν ταῖς ναυσὶν ὠφέλεια ἐς τὸ θαρσεῖν γίγνοιτο· ὁ δὲ Δημοσθένης, μὴ Μίνασθος, μὴ Εὔδημος, ὅτι μὲν τὰς ναῦς τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐπέβησαν, ἁρπάσαντες ἀφ' ἑαυτῶν στρατοπέδου ὅπως, ἐπλοιον πρὸς τὸ ζεῦγμα τῆ λιμένος· μὴ τὸν κατὰ λαφθέντα δίεκπλουν ἐκλόμενοι βιάσαιντο εἰς τὸ ἔξω· προεξαγαγόμενοι ἢ οἱ συρακόσιοι μὴ οἱ ξύμμαχοι ναυσὶ παρεκπλεύσειε τῆ αὐτόθεν, μὴ πρότερον κατὰ τάχος ἐκπλεῦσαι μηδὲ αὖθις ἐφύλασσον· καὶ κατὰ τὰ ἄλλα κύκλῳ λιμένα ὅπως πανταχόθεν ἅμα προσαποβήσονται τοῖς Ἀθηναίοις· μὴ ὁ πεζὸς αὖ τοῖς, ἅμα παρασκευῇ, ἅπερ καὶ αὐτοῖς ἐδόκει κατέχειν· ἔρρωτο ἢ τοῖς ναυτικοῖς τοῖς συρακοσίοις. Σικανὸς μὲν μὴ Ἀγάθαρχος, καὶ ἑκάτερος τῆ παντὸς ἔχων τυθὲν ἢ μὴ οἱ κρείνθεσι τὸ μέσον· ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἀθηναῖοι προσέμισγον τῷ ζεύγματι, τῇ μὲν πρώτῃ ῥύμῃ πολέμιοι τοῖς, ἐκράτουν τῶν τεταλμένων νεῶν πρὸς αὐτῷ· μὴ ἐπειρῶντο λύειν τὰς κλήσεις. μέσαι δὲ ἔσαν, παντα χόθεν σφίσι τῶν συρακουσίων καὶ ξυμμάχων ἐπιφερομένων, οὐ πρὸς τῷ ζεύγματι ἔτι μόνον ἡ ναυμαχία· ἀλλὰ μὴ κατὰ τὸν λιμένα ἐγίγνετο· καὶ ὧδε κάρτιστα, καὶ διαφερόντως ἔτι πρότερον· πολλὴ μὲν γὰρ ἐκατέρωθεν προθυμία ἀφ' ἑκάστου ἦν

» τῇ βαρύτητι τῶν νεῶν ἐν δὲ τῇ ἐνθάδε ἰσοκατημερίᾳ ἀπὸ τῶν νεῶν πεζομαχίᾳ, πρὸς
» σφᾶς ἔσεσθαι. οὔτε γὰρ ἡμεῖς ὅσαι μὴ αἱ πάνυ ταχεῖαι ἐσμὲν πρὸς τὰς τῶν ἐπιπλεόντων
» αὖ νῆσσι παχύτητας, ᾗπερ μάλιστα ἐλάσσοσι βλάπτόμεθα χερσὶν ἐσπεσόντες ἐπιβολαῖς· αἱ δὲ
» οὖσαι πρὸς πάλιν αὖ ἀνακρούσαι τῆς πρὸς πολὺ εὐπλοίας νεώς, ἰσοτάχεις εἰσὶ ἐπιβάσεσι
» ὑπουργοῦσιν· ἐς δὲ τὸν γε δὴ ἰσοκατημόσμεθα, ὥστε πεζομαχεῖν ἀπὸ τῶν νεῶν· καὶ τὸ μή
» τι αὖ δύ' αἰακρούεσθαι, μήτ' ἐκόντας ἐᾶν, ὦ φίλιμοι φαίνεται· ἄλλως τε καὶ τῆς γῆς,
» πολλῷ ὅσον αὖ ὁ πεζὸς ἡμῶν ἐπέχει πολεμιώτατ' οὖσης· ὧν χρὴ μεμνημένους διαμάχεσθαι,
» ὅσον αὖ δυνατὸν ἐσθ'. καὶ μὴ ἰδίᾳ βοηθεῖσθαι ἐς αὖ τὸν· ἀλλὰ ξυμπανσύσαντι νηὶ νεῶς, μὴ πρότερον
» ἄξιον ἀπολύεσθαι, ἢν μὴ πρὸς ἀρὸ τοῦ πολεμίου καθαιρεθέντος ὁ πλοῦτος, ἀπαράξῃ
» τε· καὶ ταῦτα πρὸς ὁπλίτας οὐχ ἧσσον τῶν ναυτῶν παρακελεύομαι, ὅσῳ τῶν αὖ ὁ-
» πλιτῶν μᾶλλον τὸ ὄφελος ἔστιν· ὑπάρχει δ' ὑμῖν ἔτι ναῦς τε τοιαύτας πρὸς τὰς πολεμίας τῷ πεζῷ ἐπικρατεῖν·
» πρὸς δὲ ναύτας παρανεῖν, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ τῷδε, μὴ δόκομεν, μὴ ἐκ πολλῶν χαλεπὰ πολλοῖς
» ξυμφορᾶς ἄγαν· τήν τε παρασκευὴν ἀπὸ τῶν ἡμαρτημάτων, ὡς λτίστων αὖ ἔχοντας,
» καὶ τὰς νεῶς πλείους ἐκείνων τε νῦν ὀδόντων ἐν θυμεῖσθαι, ὡς ἀξίας δὴ διασώσασθαι, οἵ
» τε ὡς ἀθλιωτάτοις νομιζόμενοι καὶ μὴ ὄντες ὑμῶν, τῆς τε φωνῆς τῇ ἐπιστήμῃ, ᾗ πῶν ξύ-
» μπαν τῇ μιμήσει, ἐθαυμάζεσθε καὶ κατὰ νῦν ἐλάσσω· καὶ τῆσ ἀρχῆς τῆς ἡμετέρας, οὐκ
» ἔλασσον ἢ κατὰ τὸ ὄφελος. ἴστε γὰρ φοβερὸν τοῖς ὑπηκόοις, καὶ τὸ ἀδικεῖσθαι πο-
» λὺ πλεῖον μετέχετε· ὥστε κοινωνοὶ μόνοι ἐλευθέρως ἡμῖν τῆς ἀρχῆς ὄντες, δικαίως
» αὖ αὐτὴν νῦν μὴ κατα προλίπητε. κατα φρονήσεις τε δὲ κομιεῖσθαι τε, οὓς πολλάκις
» νενικήκατε· καὶ σκέλεσι τῶν, ὧν οὐδ' ἂν πεῖσαι οὐδεὶς ἔως ἡμαζεν τὸ ναυτικὸν ἡμῖν ἐ-
» ξίωσε, ἀμύνασθε αὐτῶν καὶ δίκας, ὅτι καὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθαι καὶ ξυμφορῶν, ἢ ὑμε-
» τέρας ἐπιστήμης κράτησαν ἔδει, ἑτέρας δύτυχούσης ῥώμης· τούς τε Αἰγιναίους ἡμῶν πολ-
» λοὺς καὶ παῖδας ὄντας μιμήσκω, ὅτι ἅτε ναῦς ἐν τῇσ ναυσὶν ἡμῖν ἄλλας ὁμάδας ταῖς
» δι· ἅπερ ὁπλίτων ἡλικίας ὑπάρξαι τε πλεῖστα, ἅτε ξυμβάσεται τι ἄλλο, ἢ τὸ κρατεῖν ὑμῖν· τούς
» τε ἐνθάδε πολεμίους, δι' ἧσσ' ἐπίκαιρα πολιορκεῖσθαι καὶ οὓς ἐκεῖ ὑπολάμπους ἡμῖν,
» ἀλλαχόσους ἐσομένους, τούς τε αὐτοῦ καὶ τοὺς ἐπελθόντας ἀμύνασθαι. καὶ οἱ μὲν αὖ,
» ὑπὸ συρακουσίοις δι' ἧσσ' ἡγήσεσθε, ὅσ αὐτοί ἴστε, διὰ γνώμης ἐπὶ πλεῖστα· οἱ δ' ἐκεῖ ὑπὸ
» λακεδαιμονίοις. ὥστε ἐν ἐνὶ τῷδε ὑπὸ ἀμφοτέρων ἀπῶσι κινδυνεύσετε καρτερήσαι
» τε ἅπερ τοτε· καὶ ἐν ξυμβάσεσθε καὶ ἐκφύγετε τι καὶ ξύμπαντες, ὅτι οἱ ἐν ταῖς ναυσὶν
» ὑμῶν ναῦν ἐσόμενοι, καὶ πεζοὶ πρὸς Αθηναίους ἐσόμεθα· καὶ ἡ ὑπόλοιπος πόλις· καὶ
» τὸ μέγα ὄνομα τῶν Αθηνῶν, περὶ ὧν εἵνεκα πέντε πέντε προφάσεις, ἢ ἐπιστήμης, ἢ δίκη-
» χέρας, οὐκ αὖ ἐν ἄλλῳ μᾶλλον καιρῷ ἀποδειξάμενοι, αὖ τόν τε αὖ τῷ ὠφέλιμον γένη-
» σθαι, καὶ πρὸς ξύμπασι σωτήριοι.

Ο μὲν νικέσας τοσῷδε παρακελευσάμενος, δι' ἧσσ' ἐκέλευε πληροῦν τὰς ναῦς·
τῷ δὲ γυλίππῳ καὶ τοῖς συρακουσίοις, παρῆν μὲν αὐδάσθαι, ὁρῶσι καὶ αὖ νῦν
παρασκευὴν, ὅτι ναυμαχήσουσι οἱ Αθηναῖοι προσηλθεν ἢ αὖ πρὸς, καὶ ἐπιβουλὴν
σφῶν χερσὶν· καὶ πρός τι ἄλλα ἔβη κρατύνεσθαι, ὡς ἔκασα μὴ πρὸς ἐζον· τὰς γοῦν
πρώρας καὶ τὴς νεὸς αὖθ' ἐπισκευάζεσθαι, ὅπως αὖ ἀπολισθάσει, καὶ μὴ
ἔχοι αὐτὰ λαβὴν ἡ χεὶρ ἐπιβαλλομένη· καὶ ἐπειδὴ πάντα ἔνεμα λῷ, παρεκελεύοντο
ἐπ' ἐκείνοις, ὅπερ σφᾶς πρὸ, καὶ τύλιππος. καὶ ἔλεξαν τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΩΝ, ΚΑΙ ΓΥΛΙΠΠΟΥ.

» Ὅτι μὲν καλὰ τὰ προείργασμένα, καὶ ἐνθάδε καλῶς τῶν μελόντων ἀπῶν ἔχει
» ὦ συρακούσιοι, καὶ ξύμμαχοι, δῆλ πολλοῖς δοκεῖ τε ὑμῖν εἰδέναι, οὐ δὲ γὰρ αὖ οὕτως αὖ
» τῶν προὐμοῦ αὐτελάζεσθαι· ἢ εἴ τις μὴ δῆ ὅσον δεῖ ἔωθεται, σημαινοῦμεν· Αθηναίους τε
» ἐς τὴν χώραν τὴν δὲ λθόντας, πρῶτοι μὲν, δὴ τῆς Σικελίας κατασθυλάσει, ἔπειτ'
» ἐκ πορθήσειαν, ἢ τ' ἐλοποννήσου, ἢ τ' ἄλλης Ελλάδος· ἢ αρχὴν νῦν ἔδη μεγίστην,
» τῶν τε πρὶν ἐλλήνων καὶ τῶν νῦν κεκτημένων πρῶτοι ἀνθρώπων ὑποστάντα τῷ
» ναυτικῷ ᾧ περ πάντα κατέχουσι· τὰς μὲν γε νεικήκατε ναυμαχοῦντες· πλοῦτον δ' ἐν τῇ δικότες ναῦ
» νικήσετε. ἀνδρῶν τ' ἐπεισθέντες ᾧ ἀξιοῦσι πρέπειν κολασθῆσαι, τὸν γὰρ πόλιν ποιοῦσιν τῶν
» τῆς δόξης ἀθυμέστεροι αὖ τὸ ἐαυτῶν ὄφελος· καὶ μὴ δ' ὑφήσεσθε τοῦ πρῶτον, καὶ τῷ παρ' ἐλ-
» πίδα ἢ αὐχήματος σφαλλόμενοι, καὶ παρὰ ἰσχὺν τῆς δυνάμεως ἐπιθάσιν· ὃ νῦν
» Αθηναίοις εἰκὸς πεποιθέναι· ὑμῶν γ', ὅτε ὑπάρχει πρότερον, ᾗπερ μὴ ἀνεπιστήμονες ὄντ' ἔπι
» ὄντ' ἀπολμήσαμεν, βεβαιοῦτε γῦν καὶ τὸ δοκοῦν προσεπομένους αὖθ', τὸ κρατίστους ἢ

δωκεῖς τε καὶ οἱ αὐτόνομοι πάντες ξυνεμάχουν· βαρβάρων δὲ σικελοὶ μόνοι ὅσοι μὴ ἀφίστασαν πρὸς τοὺς Λιγυαίους· τῶν δ' ἔξω Σικελίας ἑλλήνων, λακεδαιμόνιοι μὲν ὑπερμόνα ἀσπιδιάτην παρεχόμενοι· νεοδαμώδεις δὲ, τοὺς ἄλλους ἢ ἐλάττους· λιμάττεται δὲ τὸ νεοδαμώδες ἑλεύθερόν πως εἶναι· κορίνθιοι δὲ καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ μόνοι παρῆσαν ὁμοίως, καὶ λεπρεάται, καὶ ἀμπρακιῶται, καὶ τὸ ξυγγενὲς. ἐκ δὲ ἀρκαδίας μὲν αὐτοφόροι· τὸ δὲ κορινθίων ἀπεσταλμένοι καὶ σκευώρια ἀσημότατοι στρατεύοντες. καὶ τῶν ἔξω τελοποννήσου ζακυνθοί· πρὸς δὲ τούτοις ἐπελθόντας τούτους, οἱ σικελιῶται αὐτοὶ τὸ πλῆθος πλέον ἢ κατὰ πόλιν παρεῖχον, ἅτε μεγάλας τὰς πόλεις οἰκοῦντες. καὶ γὰρ ὁ πλοῦτος καὶ ἐν τῷδε καὶ ἔστιν, καὶ ἄλλος ὅμιλος ἄφθονος ξυνελέγη· καὶ πρὸς ἅπαντας αὖθις ὡς εἰπεῖν τοὺς ἄλλους συμπλοϊκούς, αὐτοὶ πλεῖω ἐπορίσαντο ὀλκάδος πόλεως· καὶ οἱ μὲν ἱππαγωγοὶ ἐπικουρίαν, ὡς ἐμάθηκε ξυγκαλέσαντες· καὶ τότε ἤδη πᾶσιν ἀμφοτέροις παρῆσαν· καὶ οὐκέτι οὐδὲν οὐδετέρους ἐπὶ λῃστείαν ἦν συρεκούσῃ, ἢ οἱ ξύμμαχοι, ἐκόντως ἐνόμισαν καλὸν ἀπὸ νῦν σημάσριον εἶναι, ὃ τῇ γιγνομένῃ μὴ τὴν ναυμαχίας, ἐλθεῖν τε τὸ στρατόπεδον ἅπαν τῶν λθηναίων τοσοῦτον ὅσον, μὴ μὴ ἢ καὶ ἔπειτα αὐτοὺς, μήτε θαλάσσης, μήτε τῷ πεζῷ διαφυγεῖν· ἐκλιπὸν ἦν τὸν τε λιμένα διὰ τὸ μέγα, ἔχοντα τὸ στόμα ὀκτὼ σταδίων μάλιστα, διαιρεῖσι πλαγίαις, καὶ πλοίοις, καὶ ἀκάτοις, ἐπ' ἀγκύρων ὁρμίζοντες· καὶ τἄλλα, ὅπῃ ἔστι ναυμαχεῖν· οἱ λθηναῖοι τολμήσουσι παρεσκευάζοντο· καὶ ὀλίγον οὐδὲν ἐς οὐδὲν ἐπιόσων· τοῖς δὲ λθηναίοις, τήν τε ἀπόκλησιν ὁρῶσι, καὶ πὼ ἄλλῳ διαύσαι αὐτῶν αἰσθομένοις, βουλευτὰς ἐδόκει· καὶ ξυνελθόντες οἵ τε στρατηγοὶ, καὶ οἱ ταξίαρχοι, πρὸς πὼ παροῦσαι ἀπορίαν τῶν τε ἄλλων, καὶ ὅτι τὰ ἐπιτήδεια, οὔτε αὐτόθεν ἦν ἔτι ἔσται, προπέμψαντες γὰρ ἐς Κατάνην ὡς ἐκπλευσόμενοι ἀπεῖπον μὴ ἐπάγειν, οὔτε τὸ λοιπὸν ἔμελλον ἕξειν εἰ μὴ ναυκρατήσουσιν, ἐβουλεύσαντο τὰ μὲν τείχη τῶν ἄνω κλιπεῖν, πρὸς ἢ αὐτοῖς ταῖς ναυσὶν ἀφλακτόπυργα διατείχισμά τι· ὅσον οἷόν τε ἐλάχιστον πρὸς τὸ σκεύεσι καὶ τοῖς ἀσθενέσι ἱκανὸν γενέσθαι· ἔπειτα μὲν φρουρεῖν, ἀφ' ἁλὸς ἄλλου πεζοῦ, τὰς ναῦς πάσας ὅσαι ἦσαν καὶ ὅσα ἄκατα καὶ ἁπλοώτερα, πάντα πιμπλάντες πληρῶσαι· καὶ διαναυμαχήσαντες, ἢν μὲν νικῶσιν, ἐς κατάπλουν ὁρμίζεσθαι· ἢν δὲ μὴ, ἐμπρήσαντες τὰς ναῦς πεζῇ ξυναφέμενοι ἀπορρεῖν· ἢ αὖ τάχιστα μέλλωσι πιέσειν χωρίου, ἢ Καρκαρέικου, ἢ ἑλληνικοῦ φρουρίου αὐτοπλήμμυρα· καὶ οἱ μὲν, ὡς ἔδοξεν αὐτοῖς, ταῦτα ἐβούλευσαν· ἐκ τε γὰρ τῶν ἄνω τειχῶν ἐπορεύθησαν, καὶ τὰς ναῦς ἐπλήρωσαν πάσας, καὶ ἐκβάντες ἐς Καλὸν, ὅς τις καὶ ὁ τῶν σωσυλῆ ἐδόκει ὑλικώτατος μετέχων ἐπιτήδειος εἶναι· καὶ ξυνεπλήρωσαν νῦν δὲ παῖζει, πλὴν μάλιστα καὶ ἐκ τοῦ τοιούτου τοὺς ἐπ' αὐτὰς πολλοὺς καὶ ἀκοντιστάς· τῶν τε ἀκαρνάνων, καὶ τῶν ἄλλων ξένων ἐσβιβάζοντο· καὶ τἄλλα ὡς οἷόν τ' ἦν ἐς καιρὸν τε, καὶ τοιαύτης διασκευῆς ἐπορεύοντο. ὁ δὲ Νικίας, ἐπειδὴ τὰ πολλὰ ἐτοιμα ἦν ὁρᾶν, καὶ τοὺς στρατιώτας, πῶτε παρὰ τὸ εἰωθὸς πολὺ ταῖς ναυσὶ πρατηθῆναι ἀθυμοῦντας, καὶ ὀλιγωρῶν τῶν ἐπιτηδείων αὐτάρκειαν, ὡς τάχιστα βουλομένους διακινδυνεύειν, ξυγκαλέσας ἅπαντας, παρεκελεύσατο τότε πρῶτον, καὶ ἔλεξε τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΝΙΚΙΟΥ.

» Ἀνδρῶν στρατιῶται Ἀθηναίων τε, καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων· ὁ μὲν ἀγὼν ὁ μέλλων, ὁμοίως κοινὸς ἅπασιν ἔσται, πρός τε σωτηρίᾳ καὶ κατ' ἀξίωσιν ἑκάστοις ἐλθεῖν, ἢ τοῖς πολεμίοις· » ὧν δ' κρατήσωμεν ναῦς ταύτας ναυσὶν, ἔστι τῷδε πὼ ὑπάρχουσιν οὐ κακίαν πόλιν ἐπικτᾶσθαι· » ἀθυμεῖν δ' οὐ χρή· οὐδὲ παθεῖν, ὅπερ οἱ ἀπειρότατοι τῶν αὐτῶν τούτων· οἵ τοῖς πρώτοις ἀ » σφαλέντες, ἔπειτα διαπαντὸς πὼ ἐλπίδα τοῦ φόβου· μείουσι ταῖς ξυμφοραῖς » χρῶνται· ἀλλ' ὅσοι τε Ἀθηναίων πάρεστε, πολλῶν ἤδη πολέμων ἔμπειροι ὄντες, καὶ ὅσοι τῶν » ξυμμάχων ξυστρατεύεσθε ἀεὶ, μνήσθητε τῶν ἐν τοῖς πολέμοις παραλόγων, καὶ τὸ » τῦχον· καὶ μεθ' ἡμῶν ἐλπίσαντες σῴζεσθαι, καὶ ὡς ἀναμαχούμενοι ἀξίως φυλάξετε πλήθους, ὅσον αὐτοῖς ὑμῖν αὐτῶν ἐφορᾶτε παρασκευάζεσθαι· ἃ δὲ αὐτοῖς ἐπαίδευμεν, ὧδε » τῷ τοῦ λιμένος στενότητι, πρὸς τὸν μέλλοντα ὄχλον τῶν νεῶν ἔσεσθαι· καὶ πρὸς τὴν » ἐκείνων ὧδε τῶν καταστρωμάτων παρασκευήν, ὅτι πρότερον ἐλαττόμεθα· πάντα » καὶ ἡμῖν ναῦς ἐκ τῶν παρόντων μεῖζ τῶν κυβερνητῶν, ἐσκευάσμεθα ἱκανῶς· καὶ » γὰρ πολλοὶ καὶ ἀκοντισταὶ ὧδε βήσονται· καὶ ὄχλος· ὃ ναυμαχίας μὲν » τοιαύτης ἐν πλάτει, οὐκ ἀνῄρει χρόμενος, ἀλλὰ τὸ βλάπτειν ἂν τὸ πλῆσον ὠθισμένο-

ἐπὶ δυνάμει ἔσεσθαι πρὸς ὑπόλοιπον Ἀθηναίων δύναμιν, ἣν οὐχὶ ῥᾴδιον ἐπιχειροῦντι πόλεμον οὐγκᾶν· καὶ αὐτοὶ δέξαντες αὐτῶν αἵτιοι εἶναι, ὑπό τε τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, καὶ τῶν ἔπειτα πολὺ θαυμασθήσεσθαι· καὶ ὧδε ἄκρως ἀγὼν κατά τε ταῦτα, καὶ ὅτι οὐχὶ Ἀθηναίων μόνον περὶ ἐγίγνοντο, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων πολλῶν ξυμμαχῶν· καὶ οὐ γὰρ αὖ πρὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ μιᾷ τῶν ξυμβουλευσάντων σφίσιν, ἀγαμένοις τε γνώμῃ μιᾷ χρῆσθαι, θᾶσσον καὶ λᾴων ἐγίγνετο, καὶ πολὺ σφετέραν πόλιν ἐμπαρασχόντες προκινδυνεύσουσί τε καὶ τοῦ παντὸς μέγα μέρος προκιν̣δ̣ύ̣ε̣υ̣σ̣α̣ν̣τ̣ε̣ς· ἔθνη γὰρ πολλὰ δὴ ὧδε μία πόλις τοῦτον ξωῦλλε· πολλῷ γε δὴ τῷ ξύμπαντος λόγου, τῷ δὲ τῶν τῷ πολέμῳ πρὸς πόλιν Ἀθηναίων τε πόλιν καὶ λακεδαιμονίων· τοσοῦδε γὰρ ἐκάτεροι ὧδε Σικελίαν τε καὶ περὶ Σικελίας· τοῖς μὲν, ξυγκτησόμενοι πόλιν χώραν· τοῖς δὲ, ξωσικασοῦσαντες, ὧδε συρακουσίους ἐπολέμησαν· οὐκατὰ δίκην τι μᾶλλον, οὐ δὲ κατὰ ξυγγένειαν μᾶ̣λ̣λ̣ο̣ν̣ σ̣ύ̣ν̣τ̣ο̣σ̣· ἀλλ̓ ὡς ἐκάστοις τῷ ξυντυχίᾳ, ἢ κατὰ τὸ ξυμφέρον, ἢ ἀνάγκης ἦρχον· Ἀθηναῖοι μὲν αὐτοὶ, ἴασιν ὧδε δωρεᾶσ̣θ̣α̣ι̣ συρακουσίους ἐκόντες ἥλθον, καὶ αὐτοῖς τῇ αὐτῇ φωνῇ νομίμοις ἐπὶ χρώμενοι λύμνοισι, καὶ ἴμβρασι, καὶ αἰγινῆται οἱ τότε αἴγινα εἶχον· καὶ ἐπὶ ἐγεσταίους, οἱ οὐσίᾳ ἐσίαον ἀπολιπόντες ἄποικοι ὄντες, ξυνεστράτευον. τῶν δὲ ἄλλων οἱ μὲν ὑπήκοοι, οἱ δ̓ ἀφ̓ ξυμμαχίας αὐτόνομοι· ἐσὶ δ̓ οἳ, μὴ μαθοφόροι ξωεστράτευον· μὴ τῷ μὲν ὑπηκόων μὴ φόρῳ ὑποτελῶν, ὁπλίτας καὶ ἵππους, ἢ ναῦς παρεῖχον αὐτόνομοι· ξωὶ δὲ ἐσὶ οἳ καὶ ἀπὸ ἀθηναίων πολὺν καρυσίαν· ὅσοι δ̓ ἐσὶ οἳ οὐσίαν παρεῖχον ὑπήκοοι δ̓ ὄντες μὴ ἀνάγκῃ, ὅμως ἴασίν τε ὧδε δωρεᾶσ̣θ̣α̣ι̣ ἐκόντες ἦλθον· πρὸς δ̓ αὐτοῖς αἰολεῖς. μαξυμναῖοι μὲν γὰρ καὶ οὗτοι φόρῳ ὑπῆκοοι. τενέδιοι δὲ καὶ αἴνιοι, ὑποτελεῖς· οὗτοι δὲ αἰολεῖς αἰολεῦσι τοῖς κτίσασι βοιωτοῖς μὲν συρακουσίοις, κατ̓ ἀνάγκην ἐμάχοντο. πλατεῖ[ε] ἢ κατ̓ ὀλίγον τι μόνοι οἰκοῦσι κατ̓ ἔθνος. ῥόδιοι δὲ μὴ κνιδίοις ὧδε ἅμα Γυλίππῳ, μετὰ ἀθηναίων δὲ πλεῖστοι· ῥόδιοι δὲ, ἀρχαῖοι γένος. συρακουσίοις μὲν ὧδε ἦλθον. γελῷοις δὲ καὶ ἀποίκοις ἑαυτῶν οὖσι μετὰ συρακουσίων στρατευομένοις ἠναγκάζοντο πολεμεῖν. τῶν τε περὶ Γελῷον τόπων ἐσὶ ἐπίκρατος, καὶ φαλλικὸν μὲν, καὶ ζακυνθίοι αὐτόνομοι μὲν, κατὰ γὰρ νησιωτικὸν μᾶλλον κατειργάσμενοι ὅτι θαλάσσης ἐκράτουν ἀθηναῖοι, ξωεπόντουν. κερκυραῖοι δὲ οὐ μόνον ὧδε ἐκόντες, ἀλλὰ καὶ πρόθυμοι ὅτι ξυγγενεῖς ἐπὶ πλεῖσ̣τ̣ο̣ν̣ ἦλθον τε καὶ συρακουσίους τῶν μὲν, ἄποικον ὄντες. τῶν δὲ, ξυγγενεῖς· αἰεὶ γὰρ μὲν ἐν τῇ εὐπρεπείᾳ. βουλήσει δὲ κατὰ ἦλθες τὸ πλεῖσ̣τ̣ο̣ν̣, οὐχ ἧσσον εἴ ποτε. καὶ οἱ μεσσήνιοι νῦν κεφαλλήνων μόνοι οὐ ναυπάκτῳ ἐκπύλωτός τε ὑπ̓ ἀθηναίων ἐχομένης, ἐσ̣ ἣν πόλεμον παρελήφθησαν. καὶ ἐπ μεγαρέων φυγάδας, οὐ πολύ· μεγαρεῦσι σελινουντίοις οὖσι κατὰ ξυμφορὰν ἐμάχοντο. τῶν δὲ ἄλλων ἑκούσιος μᾶλλον ἡ στρατεία ἐγίγνετο ὧδε. ἀργεῖοι μὲν οὐ τῆς ξυμμαχίας οὕνεκα μᾶλλον, ἢ τῆς λακεδαιμονίων τε ἔχθρας· καὶ τῆς παραυτίκα ἕκαστοι ἰδίας, ὡς ἐκ ξωεδέας ἐπ̓ ὠφελείᾳ μετὰ ἀθηναίων ἰόντων ἐκπολιορκήσειν. μαντινῆς δὲ καὶ ἄλλοι ἀρκάδων μισθοφόροι, ὧδε τοὺς ἀεὶ πολεμίους σφίσιν ἀφειδεκνυμένους ἰσάει αἰεὶ, ὁπόταν, μὴ πάρεσ̣τ̣ι̣ νῦν μὴ τῶν περὶ ἴλιον ἁλόντας ἀρκάδας, οὐδὲν ἧσσον ὅτῳ κέρδος ἡ ξυμβολὴ πολεμίοις. κρῆτες δὲ καὶ οὗτοι πειθόμενοι, ξυνέβη δὲ τοῖς κρησὶ πᾶν γένος ῥᾳδίως ξυγκτίσαντας, μὴ ξωῶ τοῖς ἀποίκοις, ἀλλ̓ ὧδε τοὺς ἀποίκους ἅπαντας μὴ μαθοῦ ἐλθεῖν. καὶ ἀκαρνᾶνων πᾶσι ἅμα μὲν κέρκυρα, ἡ δὲ πόλις δι̣α̣μ̣ο̣ν̣δίνους φιλίας καὶ ἀθηναίων δύναμις, ξύμμαχοι ὄντες, ἐπεκούρουν. καὶ ὅδε μὲν ἑωυτῷ κάλῳ ὠφελίζόμενοι. ἰταλιωτῶν δὲ, θουρίοις καὶ μεταπόντιοι οἱ ταυτοὶ ἀνάγκαις· τότε στασιωτικῷ καιρῷ κατειλημμένοι ξωεστράτευον· καὶ σικελιωτῶν, καμαρινα̣ῖοι καὶ κατανα̣ῖοι βαρβαρίων, δἰ ἐγγυτάτω. διὅπερ ἐπεκαλέσαντο καὶ σικελιωτῶν πλεῖστον καὶ τῶν ἔξω σικελίας· τυρσηνῶν τε πᾶσι κατὰ διαφορὰν συρακουσίων. καὶ ἐκ πυθοῦς μαθοφόροι. τοσάδε μὲν μετὰ ἀθηναίων ἔθνη ἐστράτευον. συρακουσίοις δὲ αὖ τοιάδε βοήθησαν. καὶ καμαρινα̣ῖοι μὲν ὅμορον ὄντες, καὶ γελῷοι οἰκοῦντες μετ̓ αὐτούς· ἔπειτα ἀκραγαντῖνων ἡσυχαζόντων οἱ τῷ ἐποίκους ἰσόρροποι σελινούντιοι. καὶ ἐκ μὲν τῆς σικελίας, ἀπὸ πρὸς λιβύῃ μόρου πεντάμετρον νεμόμενοι· ἡμιόλιοι δὲ ἀφ̓ οὗ πρὸς ἕω τυρσηνικὸν τόδε τοῦ μορίου οὗ ᾧ καὶ μόνοι ἕλληνες οἰκοῦσι. οὗτοι δὲ καὶ μόνοι ὧδε αὐτοὶ ἐβοήθησαν· καὶ ἑλληνικὸν μὲν ἔθνη τὸ σικελίᾳ, πρὸς δὲ

δωρεᾶσ̣

μαλλόσαι, διατοῦτο ἡμεῖς ἐγεγένητο. οἱ δὲ συρακούσιοι καὶ αὐτοὶ ἔδεισαν πυθόμενοι, πολλῷ μᾶλλον ἐπεγερμένοι ἦσαν μὴ αἱρέωσι τὰ τῶν Ἀθηναίων, ὡς καὶ αὐτῶν κρατήσωσι τῶν ἤδη μακρῷ πρειττόνων εἶναι σφῶν, μή τε ταῖς ναυσὶν, μη τε τῷ τείχει. οὐ γὰρ ἐνόμιζον ἐκπλῶσαι ἐπιβουλεύσαι· καὶ ἅμα οὐ βουλόμενοι αὐτοὺς ἀλλοσύπους τῆς Σικελίας ἡγεμόνας ἐπιδεῖν, χαλεπωτέρους εἶναι πρὸς τὸ λιμένι· ἀλλ' αὐτοὶ ὡς τάχιστα καὶ ὡς σφίσι ξυμφέρει παρασκευάζεσθαι αὐτοὺς ναυμαχεῖν· τὰς δὲ ναῦς ἐπλήρουν. καὶ αὐτίκα πάντα τὰ μέρη, ὅσαι αὐτοῖς ἐδόκουν ἱκαναὶ εἶναι· ἐπειδὴ ἦν καιρὸς δῆ, τῇ μὲν προτεραίᾳ πρὸς τὰ τείχη τῶν Ἀθηναίων προσέβαλλον· καὶ ἐπειδὴ ἔθορυβήθησαν μέρος τινὲς οὐ πολλοὶ καὶ τῶν ὁπλιτῶν καὶ τῶν ἱππέων κατά τινας πύλας, ἀφ' ὧν ἐβοήθουν τε οὐ τοιοῦτοι τῶν ὁπλιτῶν τινες, καὶ ἐξελάσαντες κατεδίωκον· οὗπερ δὲ τοῦ στρατοπέδου, οἱ Ἀθηναῖοι, ἵππους τε ἐβδομήκοντα ἀπέλυσαν. καὶ τῶν ὁπλιτῶν, οὐ πολλούς· καὶ ταύτην μὲν τὴν ἡμέραν ἀνεχώρησαν οἱ συρακούσιοι καὶ τοῖς δὲ ὑστεραίᾳ, ταῖς τε ναυσὶν ἐπλεύσουσι, σὺν ᾧπερ καὶ ἐβδομήκοντα. καὶ τῷ τείχει ἅμα πρὸς τὸ τεῖχος ἐχώρουν· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καὶ ταύτῃ μὲν ναυσὶν ἐξ καὶ ὀγδοήκοντα· καὶ προσμίξαντες ναυμάχουν· καὶ ἦν Εὐρυμέδοντα ἔχοντα τὸ δεξιὸν κέρας τῶν Ἀθηναίων, καὶ βιαζόμενον περικλεῖσαι τὰς ναῦς τῶν ἐναντίων, καὶ ἐπεκβαίνοντα τῷ πλῷ πρὸς τὴν γῆν μᾶλλον νικήσαντες οἱ συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, τὸ μέσον πρῶτον τῶν Ἀθηναίων ἀπολαμβάνουσι· κἀκεῖνον οἱ τῷ κοίλῳ καὶ μυχῷ τῆς λιμένος, καὶ αὐτόν τε διαφθείρουσι, καὶ τὰς μετ' αὐτὸν ναῦς ἐπασσυμένας. ἐπειτα δὲ καὶ τὰς πάσας ναῦς ἤδη τῶν Ἀθηναίων κατεπλάκησάν τε, καὶ ἔξω ἐποίησαν τῆς γῆς· ὁ δὲ Γύλιππος ὁρῶν τὰς ναῦς τῶν πολεμίων νικωμένας, καὶ ἔξω τῶν σταυρωμάτων καὶ τῆς ἑαυτῶν στρατοπέδου ἀπαφθορμένας, βουλόμενος διαφθεῖραι τοὺς ἐκβαίνοντας, καὶ τὰς ναῦς ἐᾷον ἤδη συρακουσίους ἀφέλκειν, τῆς γῆς ἐλλιᾶσαι οὔσης, παρεβοήθει διὰ τοῦ χαλεποῦ, μέρος τι ἔχων τῆς στρατιᾶς. καὶ αὐτοὺς οἱ τυρσηνοὶ, οὗτοι γὰρ ἐφύλασσον τοῖς Ἀθηναίοις, ταύτῃ ὁρῶντες ἀτάκτους προσφερομένους, ἐπεκβοηθήσαντες καὶ προσπεσόντες τοῖς πρώτοις ἔτρεψαν· καὶ ἐς βάλλουσιν ἐς τοῦ λιμένος, τοῦ λυσιτελέσαντος κατὰ μέσον. πλέονος δὲ πλοίου ἤδη τοῦ στρατεύματος παρόντος τῶν συρακουσίων, καὶ ξυμμάχων, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπεβοήθησαν, καὶ λείσαντες περὶ ταῖς ναυσὶν, ἐς μάχην τε κατέστησαν πρὸς αὐτούς. καὶ νικήσαντες ἐπηλίασαν· καὶ ὁ πλοῦτος τῶν πολλῶν ἀπέκτειναν· καὶ τὰς ναῦς, τὰς μὲν πλείους, διέφθειράν τε, καὶ ἔλαβον, καὶ ἐς αὐτοὺς ἦλθον· καὶ τοὺς αὖθις πάντας ἀπέκτειναν· καὶ ἐπὶ τὰς λοιπὰς ἐμπρήσαι βουλόμενοι, ὁλκάσι παλαιαῖς κλιμακτίσιν, καὶ σανίσι γεμίζαντες, ὡς γὰρ ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους ὁ αὐτόματος οὖρος, ἀφῆσαν πῦρ ἐμβαλόντες. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι λείσαντες περὶ ταῖς ναυσὶν, αὐτοὶ μηχανώμενοί τι σβεστήρια καὶ λύματα· καὶ παύσαντες τὸ φλόγα, καὶ ἃ μὲν προσελθὸν ἐγένετο τὸ ὁλκάσι, τῇ περιόδῳ ἀπεμάχοντο· μετὰ δὲ ταῦτα οἱ συρακούσιοι μὲν, τῆς τε ναυμαχίας ἐπαύσαντο ἤδη καὶ τοῦ πρὸς τῷ τείχει ἀπολέμου τῶν ὁπλιτῶν, ὅθεν καὶ τοὺς ἵππους ἔλαβον· Ἀθηναῖοι δὲ, ὧς τε οἱ τυρσηνοὶ ἐπεποίησαντο τῶν πλοίων ἐς τὸ λιμένι, καὶ ὧς αὐτοὶ ᾧπερ ἄλλῳ στρατοπέδῳ, γιγνομένης δὲ τῆς νίκης τοῖς συρακουσίοις ἔλαμπρᾶς ἤδη τοῦ ναυτικοῦ, πρόθυμοι μὲν ἦσαν φοβοῦντο, τὰς μετὰ τοῦ Δημοσθένους ναῦς ἐπλεούσας· οἱ μὲν Ἀθηναῖοι οἱ παντὶ δὴ ἀξυμμάσαν ἔλεγον, καὶ ὁ παράλογος αὐτοῖς, μέγας ἦν· πολὺ δὲ μείζων ἔτι τῆς στρατιᾶς, ὁ μεταμέλησε· πόλιν γὰρ παύσασθαι μεγάλην ἤδη ὁμοίαν ὁποίᾳ ἐπλεύσαντες δημοκρατουμένας τε, ὡς περ καὶ αὐτοὶ ἦσαν ναῦς, καὶ ἵππους, καὶ μηχανὴν ἔχουσας, οὐδὲν ἀμέσως ἐπιτηδείαν, οὔτε ἐκπολιτεύσασθαί τι μεταβολῇ διάφορον αὐτοῖς, ᾧ προσέκειντο δὴ, οὔτ' ἐκπαρασκευάσασθαι πολλῷ κρείσσους. σφαλλόμενοι δὲ τὰ πλεῖστα, τά τε πρὸ αὐτῶν ἀπόρουν, καὶ ἐπειδή γε ταῖς ναυσὶν ἐκρατήθησαν, ὃ οὐκ ἐδόκουν, πολλῷ δὴ μᾶλλον ἀπῃώρουν. οἱ δὲ συρακούσιοι τόν τε λιμένα ᾠήθησαν περίπλειον ἀδίκως, καὶ τὸ σῶμα αὐτῶν διενοοῦντο κλείσειν· ὅπως μηκέτι μὴ δὲ ἀβούλοντο χρήσεται αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι ἐκπλέοντες· ἃ γὰρ περὶ τοῦ αὐτοὶ ὠφελεῖσθαι μόνον ἔτι πρὸ ἐμέλησε ἐπρεσβεύοντο, ἀλλὰ καὶ ὅπως ἐκείνους κωλύσωσι· νομίζοντες ὅπερ ἦν, ἀπό τε τῶν παρόντων, πολὺ σφῶν περιγεγονέναι τὰ πράγματα τοῦ ἔτι· καὶ οἰόμενοι κρατήσειν Ἀθηναίων τε, καὶ τῶν ξυμμάχων, καὶ κατὰ γῆν, ἢ κατὰ θάλασσαν, καὶ ὅσα σφίσι ἐς τοὺς Ἕλληνας ἀρχήσιμα φανεῖσθαι· τούς τε ἄλλους ἐλλωσαι βιάσασθαι, τοὺς μὲν, ἐλαυνέσθαι· τοὺς δὲ, φόβου ἀπολύεσθαι· οὐ γὰρ

αὐτὸν· καὶ οὐκ ἔφα ἀποκτείνεσθαι· ἀλλ' ἐπιστέλλουσι τῷ μὲν ὄχλῳ ἐπ' ἀμφότερα ἔχων καὶ διασκοπῶν αὐτὸν· ὃ δ' ἐμφανὲς ἦν τε λόγῳ, οὐκ ἔφα ἀποξήρανθαι τὸν στρατιάν. δύο γὰρ ἀδύνατα, ὅτι οἱ Λθηναῖοι στρατὸν ταῦτα, οὐκ ἀποδέξονται. ὥστε μὲν αὐτῶν ἡμαρτήσεσθαι ἀπιθεῖν· καὶ γὰρ οὐ τοὺς αὐτοὺς ἡμαρτῆσθαί τε περὶ στρατὸν αὐτῶν· καὶ τὰ πράγματα ὡς πρὸς τὴν αὐτοῦ ὁρῶντας, ἐκ ἂν ἐπιτιμήσειν ἀπούσαντας γνώσεσθαι· ἀλλ' ἐβούλετο διαβάλλων, ἐκ τούτων αὐτοὺς πείσεσθαι, τῶν τε παρόντων στρατιωτῶν πολλοὺς, καὶ τῶν πλείονα ἔφη δι' ἐκεῖνον βοῶσιν, ὡς οὐ διαδιδόντος ἐκεῖσε ἀφικνουμένους, τὰ ἐκ τοῦ πολέμου βούλεσθαι. ὥστε ὑπὸ χρημάτων κτᾶσθαι προδόντες οἱ στρατιῶται τὴν ἅλωσιν. οὕτω βούλεσθαι αὐτὸν καὶ πιστεύειν τοῖς Λθηναίων φύσεσι, ἐπ' αἰσχρῷ τε αἰτίᾳ καὶ δίκαιος ὑπ' Λθηναίων ἀπολέσθαι μᾶλλον, ἢ ὑπὸ τῶν πολεμίων ἁλόντα κτείνεσθαι ὑπ' ἐκείνων τοῦτο παθεῖν ἰδίᾳ· τά τε συρακούσιον ἔφη, ὅμως ἔτι ὕστερον τῶν στρατηγῶν εἶναι· χρήσασθαι γὰρ αὐτοὺς ξυνδιοικοῦντας, καὶ οἱ πρὶν πολίοις ἅμα ἄλλα καλὰ κἀγαθὰ πράσσοντας· ἢ ἑαυτῶν τε πολὺ ἔτι οἰκειοτέρως ἔχειν βουλομένους· τὰ μὲν, ἀπορεῖν· τὰ δ' ἔτι ἀμηχανίσειν· διαλλάξαι γὰρ τάχιστα ἂν αὐτοὺς καὶ ἐπὶ πολλὰ προσοφέλειν. ἐν τε καὶ ὁπόσον ἐκλείπουσι τῆς νῦν παρασκευῆς, τῷ μὲν διδόναι ξυμβῆναι, σφᾶς δὲ αὐτῶν τὰ πράγματα· ἐπικινδυνότερα μᾶλλον, ἢ δι' ἀνάγκης, ὡς πρὸς τὰ στρατόπεδα ὄντα. τελευτῶν οὖν ἔφα χρῆναι προσκαθημένους, καὶ μὴ χρήμασιν ὡς πολὺ κρείσσους ὄντας, ἀπιέναι· ὁμοῦ νικήσαντας ταῦτα λέγων, ἁρμόζεσθαι· ἀλαθόμενος τὰ οἰκεῖα συρακουσίους ἀκριβῶς· καὶ πρὸς τῶν χρημάτων ἀφορμᾶσθαι, καὶ ὅτι ἐν αὐτῷ ἔδει αὐτοὺς βουλομένους τοῖς Λθηναίοις γίγνεσθαι τὰ πράγματα. καὶ ἐπικρυπτόμενον πρὸς αὐτὸν, ὡς τε μὴ ἀπαίρεσθαι· καὶ ἅμα ταῖς γοναῖν αὐτοῦ γνώμην πρότερον θαρσήσει κρατηθείς· ὁ δὲ Δημοδίνης, πρὶν μὲν τὸν προσβῆναι, οὐδ' ὁπωσοῦν ἐπείθετο· ἐπειδὴ δὲ ἐπέγνω πρὸς στρατιὰν αὐτὸν Λθηναίων ἡμίσματος· ἀλλὰ τείβρι αὐτοὺς, ἔφη χρῆναι ἐς τὸν θαλασσαν ἀναστήσαντας ζῶντα ποιεῖν, ἐς τὸν κατάπλουν· ὅθεν τῷ τε πεζῷ ἐδόκει βοηθεῖν τὰς χώρας ἐπόντες ξυλλογῆς· παρεῖναι τὰς τῶν πολεμίων κατ' ἐκείνας βλάψουσι. ταῖς τε ναυσὶν ἐπιπλεῖν καὶ ἐκ ὑστεροχωρεῖν, ἢ πρὸς τὸ πολεμίων μᾶλλον ὄν, τοὺς ἀγῶνας ποιήσεσθαι· ἀλλ' ἐν βυθυχωρείᾳ, ἐν ᾗ τὰ τῆς ἐμπειρίας χρήσιμα σφῶν ἔσεσθαι· καὶ ἀναχωρήσειν καὶ ἐπιπλεῖν. ἐκ ἐκβραχέος καὶ περιγραπτοῦ ὁρμεῖσθαί τε καὶ καταίρουσιν ἔξεσθαι· ἅτε ἐν ἄλλῳ τόπῳ ἔφη ἀρίστους ἐν τῷ αὐτῷ ἐπὶ μέσῳ· ἀλλ' ὅπου τάχιστα ἤδη καὶ μὴ μέλλειν ὥρμῆσθαι· καὶ ὁ Εὐρυμέδων αὖ τῷ ταῦτα ξυνηρέσκετο· αὐτοκράτορες δὲ τοῦ Νικίου, ὅπως τις καὶ μέλλησις ἐγίγνετο· καὶ ἅμα ὑπόσια μή τι καὶ πλέον σώσῃ ὁ Νικίας. ἰοῦσι. καὶ οἱ μὲν Λθηναῖοι, τούτῳ τῷ τρόπῳ διεμέλλησάν τε καὶ καταχώρουν ὀλίγον· ὁ δὲ Γύλιππος καὶ ὁ Σικελὸς ἐν τούτῳ παρῆσαν ἐς τὰς συρακούσας. ὁ μὲν Σικελὸς, ἅμα ἦρι τῶν ἀκροάγκλων, οἷ γὰρ ὄντος αὐτοῦ ἔτι, ἐς τὸν συρακουσίους, ταῖσις ἐς φυλακὴν ὕβρεως ἐπὶ αὐτῷ· ὁ δὲ Γύλιππος, ἅμα τῷ στρατιᾷ πολλῇ ἔχων, ἦλθεν ἀπὸ τῆς Σικελίας ἐκ τῆς Σικελοποντίου τοῦ ἦρος οἱ ταῖς ὁλκάσιν ὁπλίτας ἀφορτιζόμενος, ἀφικομένους ἀπὸ τῆσ λιβύης ἐς σελινοῦντα. ἀπειχθέντες γὰρ ἐς λιβύῃ, καὶ δόντων κυρηναίων τετρήρεις δύο, καὶ τῆ πλοῦ ἡγεμόνας, καὶ ἐν τῷ παράπλῳ βύζακιον πόλισμα λιβύων ξυμμαχίσαντες, ἐκ νικήσαντες τοὺς λίβυς, καὶ αὐτόθεν παρεπλεύσαντες, ἐς νέαν πόλιν καρχηδονιακὸν ἐμπόριον. ὅθεν πρὸς Σικελίαν ἐλαχίστου δοῦ ἐμβῶν καὶ ἡμέρῶν πλοῦς ἀπέχει· καὶ ἀπ' αὐτοῦ πορευθέντες, ἀφίκοντο ἐς σελινοῦντα. καὶ οἱ μὲν συρακούσιοι δύο τῶν αὐτῶν ἐλθόντων παρεσκευάζοντο, ὡς ἐπὶ ἡσυχίαν μενοῦσι καὶ ἐπὶ ἀμφότερα αὖθις τοῖς Λθηναίοις καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ· οἱ δὲ τῶν Λθηναίων στρατηγοὶ, ὁρῶντες στρατιάν τε ἄλλην προσιοῦσαν μέγα αὐτοῖς, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἅμα οὐκ ἐν δὴ βέλτιον χωροῦντα, ἀλλὰ καὶ ἐμέρανθρῶσι χαλεπώτερον ἔχοντα, μάλιστα ἐν τῇ ἀθυμίᾳ τῶν ἀνθρώπων ἐπεξόμενοι. μετεμέλοντό τε πρότερον οὐκ ἀναστάντες· καὶ ὡς αὐτοῖς ἀπὸ Νικίου ἐπ' ὀλίγον ἀνεστηκότο· ἀλλ' ἦ μὴ φανερῶς γε ἀκμὴν ἡμέρᾳ ἐκβαίνειν, προεῖδον ὡς ἐδύναντο, ἀφικόμενα ἐκπλοῦν ἐκ τῶν στρατοπέδων πάσι. καὶ παρασκευάζεσθαι ὅταν, τισι σημήνῃ· καὶ μελλόντων αὐτῶν, ἐπειδὴ ἔτοιμα ἦν ἀποπλεῖν, ἡσυχίαν ἐκλείπει. ἐτύγχανε γὰρ πανσέληνος οὖσα· καὶ οἱ Λθηναῖοι, οἵ τε πλείους ἐπῆλθον ἐκλείπειν τοὺς στρατηγοὺς ἐν ἡμέρᾳ τριακοστῇ μενοῦσι, καὶ ὁ Νικίας· ἦν γάρ τι καὶ ἄγαν θεσμῷ τε, καὶ τῷ τοιούτῳ προσκείμενος· οὐ δ' ἂν διαξυλλέξασθαι ἔτι ἔφη, πρὶν ἂν οἱ μάντεις ὄζωσιν ἐπὶ τὰ πάλιν ἐπὶ τὰ ἱερὰ ἡμέρᾳ ὁπόσας ἂν πρότερον κελεύσῃ· καὶ τοῖς μὲν Λθηναίοις

Ἀθηναίων δὲ μὴ, ἤδη οἰκοῦντ· οἱ δ', ἔτι τῇ πρώτῃ φόβῳ αἰσθόμενοι ἐχώρουν· πολὺ δὲ μὴ ἧσσον ἄλλου στρατεύματος αὐτοῖς, ἀ μὴ, αὖθις αἰσβεβήκει· ἀ δ' ἔτι προσῆν ἐσ τ' οὐκ ἐπίστατο, πρὸς ὅ, τι χρὴ χωρεῖν· ἤδη γὰρ τὰ πρόσω τῆς ξυστῆς γεγενημένης ἐπαίρετο πάντα· μὴ χαλεπὰ ἰδεῖν ἀπὸ τῆς βοῆς διαγνῶναι. οἵ τε γὰρ συρακούσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι πρὸς αὐτοὺς, παρεκελεύοντό τε, πρωτεῖα οὐκ ὀλίγα χρώμενοι· ἀδύνατον δὲ σὺν νυκτὶ ἄλλῳ τῳ σημῆναι· καὶ ἅμα τοὺς προσφερομένους ἐδέχοντο. οἵ τε Ἀθηναῖοι, ἐζήτουν τε σφᾶς αὐτοὺς, καὶ πρὸς τὸ ἐναντίον, μὴ ἀφίλιον ὄν, τῶν ἤδη πάλιν φθεγγόντων τὸ λέγειν οἱ ὁμέζυγοι· καὶ τοῖς ὁπλίταις τῆς ξυμμαχίας πυκνὸς χρώμενοι ὅμ· τὸ μὴ εἶναι ἄλφιτα γνωρίζειν. σφίσι τε αὐτοῖς βάρυβον πολλὸ παρεῖχον ἅμα πάντες ὁρῶντες, καὶ τοὺς πολεμίους σαφῶς αὐτὸ ποιοῦντας· τὸ δὲ κάτω, οὐχ ὁμοίως ὑπῆστατο, ὅμ· τὸ κρατοῦντας αὐτοὺς, μὴ διασπασμοῦ ἴσου ἀγωνίζεσθαι· ὥστ' εἰ μὲν αὐτύχησέ τισι, κρείσσους ὄντες τῶν πολεμίων, διέφθειρον αὐτούς, ἀπὸ ἐκείνων ἐπισπόμενοι τὸ ξαύτομα· εἰ δ' αὖ τοὶ μὴ ὑποχωροῖεν, διεφθείροντο. μίγιστον δὲ μὴ ὀχλήσαι ἔβλαψεν ὁπλομαχισμός· ἀεὶ γὰρ ἀμφοτέρων παρατολύσιος ὢν, ἀπορίαν παρεῖχε· οἵ τε γὰρ ἀφίλιοι, μὴ οἱ κῆρυκες ἦσαν, μὴ ὅσον διῳκηκὸτ μετ' Ἀθηναίων ἦ, ὁπότε παιωνίσειαν φόβον παρεῖχε τοῖς Ἀθηναίοις. οἵ τε πολέμιοι ὁμοίως· ὥστε τέλος ξυμπεσόντ' αὐτοῖς ἐκ τὰ ὅπλα τὸ στρατοπέδου, ἐπεὶ ἅπαξ ἐπαράχησαν, φίλοι τε φίλοις, καὶ πολῖται πολίταις, οὐ μόνον ἐσ φόβον κατέστη ἄλλα καὶ ἐς χεῖρας ἀλλήλοις ἐλθόντες, μόλις ἀπελύοντο· μὴ διωκόμενοι καὶ ἅ τε τῶν κρημνῶν, οἱ πολλοὶ ἐρίπτοντες ἑαυτοὺς, ἀπώλλυντο. στενῆς οὔσης τ' ἐκ τῶν ἐπιπολῶν πάλιν κατα βάσεως· καὶ ἐπειδὴ ἐς τ' ὁμαλὸν οἱ ὠθούμενοι αὖθις κατεβαίνουν, οἱ μὲν πολλοὶ αὐτῶν, μὴ βίᾳ ἧσσον τῶν προτέρων στρατιωτῶν ἐμπειρίᾳ μᾶλλον τῆς χώρας, ἐς τ' στρατόπεδον διεφύλαττον. οἱ δὲ ῥᾴδιον ἡγησάμενοι, ἀσὶν οἱ διαμαρτόντες τῶν ὁδῶν, κατὰ πλὺ χώρας ἐπλανήθησαν. οὓς ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο, οἱ ἱππεῖς τῶν συρακουσίων περιελάσαντες, διέφθειραν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, οἱ μὲν συρακούσιοι, σῶν ξυστῆς ἕσπετο ἐπί τε τοῖς ἐπιπολαίοις, ἢ πρόσβασις· μὴ κατὰ τ' χωρίον, ἧ ἀβατώτατ' ἦ πρῶτοι αὖ τίσησαν· οἱ δ' Ἀθηναῖοι τοῖς γυμνῆτ' ὑποστάσεως ἐκ μέζονος· ἀ πλάτους δὲ οὐκ ὀλίγου αὖ τῶν τε ἵππων ἕνεκα· ὁπλίτου δ' ἕνεκα μέλλοντος ἢ κατὰ τοὺς γυμνῆτ' ἐλάφου· οἱ γὰρ κατὰ τῶν κρημνῶν βιαζόμενοι ἄλλοθεν ἄλλῃ ἔπιπτον, οἱ μὲν, ἀπώλλυντο· διό' ἐσώθησαν· μέχρι δὲ νυκτὸς, οἱ μὲν συρακούσιοι, ὡσ ἐπὶ προσβοήτῳ ἐπεραίνοντο, πάλιν αὖ ἀναχωρήσαντες ὡσπερ καὶ πρότερον, ἐς μοῖ' ἀπραξίαν κατασχόντες, τὸν τειχισμὸν ἐπαύσαντο· ὅπως ὑπαγάγοιτο πλὺ πόλιν ἀδιωλύτως· τύλιππος δὲ κατὰ γῆν ἐσ πλὺ Σικελίαν ὥχετ' αὖθις, ἄξων στρατιὰν ἔτι, ἀς οἱ ἐλαβεῖν ὧν καὶ τὸ τεῖχος τῶν Ἀθηναίων ἀμύσειν βίᾳ. ἐπειδὴ τὰ οἱ ταῖς ἐπιπολαίοις οὕτω ξυνέβη· οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐν τούτῳ ἐβουλεύσαντο, πρός τε πλὺ γεγενημένην ξυμφοράν, καὶ πρὸς πλὺ παροῦσαν οἱ ᾧ στρατοπέδῳ κατα πάντα ἀξύστασίαν· τῆς τε γὰρ ἐπιχειρήσεσιν ἐώρων οὐ κατορθοῦντες, καὶ τῶν στρατιωτῶν ἀχθομένους τῇ μονῇ. νόσῳ τε γὰρ ἐπιέζοντο κατ' ἀμφότερα· τῆς τε ὥρας τοῦ ἐνιαυτοῦ παντὸς οὔσης ἐν ᾗ ἀνθοῦσιν αἱ ὧραι μάλιστα· καὶ τὸ χωρίον ἅμα ἐν ᾧ ἐστρατοπεδεύοντο ἐλῶδες, μὴ χαλεπὸν ὂν· τά τε ἄλλα ὅπῃ αἰσχύνοντο αὐτοῖς ἐφαίνετο· τῷ οὖν Δημοσθένει, οὐκ ἐδόκει ἔτι χρῆναι μένειν· ἀλλ' ἅπερ μὴ διανοεῖσθαι τὸ ταῖς ἐπιπολαῖς διαπεπολιορκῆσθαι, ἐπειδὴ ὕσφαλτο, διακινδυνεύειν ἐν ᾧ ἔξεστιν· μὴ μὲ διατείβειν ἕως ἔτι τὸ πλῆθος οἷόν τε πρᾶσσεσθαι· καὶ τῷ στρατεύματος, ταῖς ναυσὶ ἐπιπλεῖν ἕως ἔτι τὸ πλοῦς ἐστὶν, καὶ τῇ πόλει ὠφελιμώτερον εἶναι ἔφη, πρὸς τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ σφῶν ἐπιτειχίζοντας τὸν πόλεμον ποιεῖσθαι, ἢ συρακουσίους, οὓς δικαίως ἐφέδιον ἔχειν ἐδόκει. οὐδ' ἂν ἄλλως χρήματα πολλὰ δύνασθαι πορίσασθαι ἀκὸς ἔστ' προσκαθῆσθαι· καὶ ὁ μὲν Δημοσθένης, τοιαῦτα ἐγίγνωσκεν· ὁ δὲ Νικίας, ἐνόμιζε μὲν μὴ αὐτὸς τοιαῦτα σφῶν τὰ πράγματα εἶναι· τῷ δὲ λόγῳ, οὐκ ἐβούλετο αὖ τὰ ἀθλητὴ ἀποδειλοῦσθαι· δέ' ἐμφανῶς σφᾶς ἡσσημένους μὲν πολλῶν πλὺ αἰσχρῶσιν τῆς πολεμίοις κατὰ γνώμην γίγνεσθαι, λαθεῖν γὰρ οὐ ὁπότε βούλοιντο ὄντες πλοῦτος πολλῷ ἔσσον· τὸ δὲ τι καὶ τὰ τῶν πολεμίων ἀφ' ὧν ἐπῆλθον, ἢ ἄλλοι ἀθλητὴ αὖ τῶν· ἐλπίδας τε ἔτι παρεῖχε· πονηρότερα τῶν σφετέρων ἔσεσθαι, ὧν καρτερῶσι προσκαθήμενοι. χρημάτων γὰρ ἀπορίᾳ αὖ τοὺς ἐκ ξυχώσειν ἄλλως τε καὶ ἐπὶ πλέον ἤδη ταῖς ὑπαρχούσαις ναυσὶ θαλασσοκρατοῦντων· καὶ ὧν γὰρ τι καὶ ἐν ταῖς συρακουσίων βουλόμενοι τοῖς Ἀθηναίοις τὰ πράγματα ἐν δουλῶσαι, ἐπικρυπτόμενοι δὲ

πον· τῷ δὲ προτέρῳ στρατεύματι τῶν Ἀθηναίων ὡς ἐκ πομπῆς ῥᾴθυμότερον ἐγένετο, ὁ δὲ Δημοσθένης ἰδὼν ὡς εἶχε τὰ πράγματα, καὶ νομίσας, οὐκ εἶδέ τε εἶναι διατείβειν οὐδὲ παθεῖν, ὅτῳ ὁ Νικίας ἔπαθεν· ἀφικόμενος γὰρ τοῦ πρώτου ὁ Νικίας Φοβερὸς ὡς οὐκ ἀδῄους προσέκειτο τοῖς συρακουσίοις, ἀλλ' οἱ καὶ πάνυ διεχείμαζον, ὑπερῴφθη τε καὶ ἔφθασεν αὐτὸν ἐκ τῆς Πελοποννήσου στρατιᾷ Γύλιππος ἀφικόμενος· ᾧ οὐδὲν μετέπεμψαν οἱ συρακούσιοι, ἀλλ' ἐκεῖνος ἀδῄους ἐπέκειτο· ἐπεὶ γὰρ αὐτὸν οἰόμενοι εἶναι, ἅμα τ' αὖ ἐμάνθανον ὅστις ὢν τυγχάνει καὶ ὅτι μὴ πάνυ τι ἐπιτήδειος ἦν, ἀπὸ τοσούτου χρόνου ἐσήεσαν αὖ· ὡς τε μὴ μετέπεμψαν ἔτι, ὁμοίως δὲ αὐτοὺς ὠφέλουν· ταῦτα οὖν ἀκούσας ὁ Δημοσθένης, καὶ γιγνώσκων ὅτι καὶ αὐτὸς οὐ τῷ παρόντι, τῇ πρώτῃ ἐμβολῇ μάλιστα δεινός τις ἦν τοῖς στρατιώταις, ἐβούλετο ὅτι τάχιστα ἀποχρῆσθαι τῇ παρούσῃ τοῦ στρατεύματος ἐκπλήξει· καὶ ὁρῶν παρατείχισμα τῶν συρακουσίων, ᾧ ἐκώλυσαν περιτειχίζειν σφᾶς τοὺς Ἀθηναίους, ἀπλοῦν τι ὂν καὶ ἐπικρατήσειέ που, τῶν τε ἐπιπολῶν τῆς ἀναβάσεως, καὶ αὖθις τοῦ αὐτοῦ στρατοπέδου ῥᾳδίως ἂν αὐτὸ λυθείη· ἐδόκει γὰρ ἂν σφᾶς ἀδύνατα, ἢ πείσεσθαι ἐπὶ πλέθρα τῇ πείρᾳ· καὶ ἐξαπορωτάτην ἐπὶ τὸ διακωλύμησιν. ἦλθε, καὶ ῥᾳδίως ἔξεπλευσαν συρακούσας, ἃ ἐπάλξεων πλὼ στρατιᾷ, καὶ οὐ τείβεσθαι ἄλλως. Ἀθηναίους τε τοὺς ξυστρατευομένους, καὶ πλὼ ξύμπασαν βάλλει· πρῶτον μὲν οὖν τὴν τε γῆν ὑξελήθησε τῶν συρακουσίων ἔπεμπον οἱ Ἀθηναῖοι, περὶ ἣν αὖ πάντα· καὶ τῷ στρατεύματι ἐπικράτεσαν, ὥστε πρῶτον τῷ τε πεζῷ, καὶ ταῦτα ναυσίν· ἐδὲ γὰρ καὶ ἐκ πόδας οἱ συρακούσιοι αὐτοὺς ἐπεξῆεσαν. ὑπὲρ μὲν τοῦτο ἱππεῦσι καὶ ἀκοντιστῆς ἀπὸ τοῦ ὀλυμπιείου. ἔπεσθαι μαχαιτῆς ἔδοξε τῷ Δημοσθένει πρότερον ἀποπειρᾶσθαι, τῆς ἀποτειχίσματος· ὡς δὲ αὐτῷ προσαγαγόντι. καὶ τι καὶ ἐκ τῶν οἰκείων, ἀπὸ τῆς πείρας ἀμωμοσίαν αἰμοχαιτά· καὶ τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ πολλαχῇ προσβάλλοντες ἀπεροῦντο, οὐκέτι ἐδύκει διατείβειν. ἀλλὰ πείσας τόν τε Νικίαν, καὶ τοὺς ἄλλους ξυναρχόντας, ὡς ἐπιθέσθαι τῶν ἐπιπολῶν, ἐποιεῖτο· καὶ ἐμβάσας μὲν ἀδύνατα ἐδόκει εἶναι λαθεῖν· προσελθόντας τε καὶ ἀναβάντας· παραγγέλλει δὲ τοῖς ὁπλίταις σιτία, καὶ τὸν λιθολόγον καὶ τέκτονας πάντας λαβεῖν, καὶ ἄλλῳ παρασκευῇ τοξεύματος τε, καὶ ὅσα ἐλαφρῶ πρασπῶσι πείχεσι τοὺς ἔχειν, ὡς τε μὲν ἀπὸ πρώτου ὕπνου, καὶ εὐρυμέδων, καὶ μοίραρχος, ἀναλαβὼν πλὼ πᾶσαν στρατιὰν, ἐχώρει πρὸς τὰς ἐπιπολῆς· Νικίας δὲ οἱ πρὸς τείχεσιν ὑπολείλειπτο. καὶ ἐπειδὴ ἐγένοντο πρὸς αὐτοῖς κατὰ τὸν αὐλῶνα, ἔδοξε καὶ ὁ πρότερος στρατιὰ, ὁ πρῶτον ἀνέβη λαμπάσι τε τὸν φύλακας τῶν συρακουσίων. καὶ προσβάντες τὸ τείχισμα, ὃ ἐκ τῶν συρακουσίων, αἱροῦσι· καὶ ἀνδρας τινὰς τῶν φυλάκων ἀποκτείνουσιν. οἱ δὲ πλείους διὰ φυγὴν αὐτοῦ πρὸς τὸ στρατόπεδα, ἃ ἐκ τῶν ἐπιπολῶν τεῖα, οἱ προτειχίσμασιν, οἱ μὲν, τῶν συρακουσίων. οἱ δὲ, τῶν ἄλλων σικελιωτῶν. οἱ δ', τῶν ξυμμάχων, ἀγγέλλουσι πλὼ Γύλιππον. καὶ τοῖς ἑξακοσίοις τῶν συρακουσίων, οἳ καὶ πρῶτοι καὶ τοῦ τὸ μέρος τῶν ἐπιπολῶν φύλακες ἦσαν, Ἕφραζον. οἱ δ' ἐβοήθουν τ' αὐτοῦ καὶ αὐτοῖς ὁ Δημοσθένης καὶ οἱ Ἀθηναῖοι οἱ τυγχάντες ἀμωμοσίους προσῄεσαν. καὶ αὐτοὶ μὲν αὐτοῦ ἐχώρουν ἐς τὸ πρόσθεν· ὅπως τῇ παρούσῃ ὁρμῇ τοῦ περαίεσθαι ὧν εἶεν ἤλθον μὴ βραδίως γλύωνται. ἄλλοι δὲ τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης πρασπείχισμα τῶν συρακουσίων οὐχ ὑπομένοντων τῶν Φυλάκων· ἥρουν τε, καὶ τοὺς ἐπάλξεσι ἀπίσυρον. οἱ δὲ συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ ὁ Γύλιππος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, ἐβοήθουν ἐκ τῶν προτειχισμάτων. καὶ ἀδοκήτου τοῦ πολεμάρχου σφισιν ἐν νυκτὶ γλυομένοις, προσέβαλλόν τε τοῖς Ἀθηναίοις, ἐκπεπληγμένοι· καὶ βιαζόμενοι ὑπ' αὐτῶν τὸ πρῶτον ὑπεχώρησαν· προϊόντων δὲ τῶν Ἀθηναίων, ἐν ἀταξίᾳ μᾶλλον ὄντι, ὡς κρατοῦντων, καὶ βουλομένων διαπαντὸς τοῦ μύρου μαχομένου τῶν ἐναντίων ὡς τάχιστα διελθεῖν. ἵνα μὴ αἰεί τινων σφῶν τοῖς ἐφόδου αὖθις ξυστρέφωσι, οἱ ζωιοτοὶ πρῶτοι αὐτοῖς, αὐτέχρον. καὶ προσβαλόντες, ἔτρεψαν τε, καὶ ἐς φυγὴν κατέστησαν. καὶ ἐν ταύτῃ ὕδατι ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ ἀφειᾷ ἐγίγνοντο οἱ Ἀθηναῖοι. ᾗ οὐ δὲ πυθέσθαι ἐφέβοντο ᾗ οὐδ' ἀφ' ἑτέρων ὅτῳ ζόπῳ ἕκαστα ξυνετίχθη· ἐν μὲν γὰρ ἡμέρᾳ, ἀφόβως μᾶλλον ἢ μόνος δὲ, οὐ δὲ ταῦτα οἱ παρακελεύμενοι πάντα πλὼ τοῦ δυνατοῦ ἕκαστος μόνος δὲν. οἱ δὲ νυκτομαχίᾳ· ἡμέρᾳ δὲ στρατοπέδων μεγάλων ἐν τῷ δὲ τῷ πολέμῳ ἐγένετο, ὥστε αὖ τισι ἀφόβως τι ἐδόκει, ᾗ μὲν γὰρ σιλήνῃ λαμπρᾷ· ἐώρων δὲ οὕτως ἀλλήλους, ὡς ἐν σιλήνῃ ἀνδρας. πλὼ μὲν ὄψει τοῦ σώματος προσῆκεν· πλὼ δὲ γνώσιν τῶν οἰκείων, ἀπιστεῖσθαι. ὁπλῖται δὲ ἀμφοτέρων οὐκ ὀλίγῳ ἐν στενοχωρίᾳ αἰεὶ ξυνέφυρτο· καὶ τῶν

κοντα μάλιστα. τῆς δὲ ἡμέρας ἐπὶ πολὺ προσπλέοντες· καὶ αἰσκρυδόμενοι, ἢ πειρασάμενοι ἀλλήλων, ἢ ἀδίκημά τι λόγῳ παραλαβεῖν, οἱ μὲν ναῦν μίαν ἢ δύο τῶν Ἀθηναίων, οἱ συρακούσιοι καταδύσαντες, διεκπλέουσιν· καὶ ὑπερβὸς ἅμα ἐχὼ τῶν τειχῶν ἀπέπλεον. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, οἱ μὲν συρακούσιοι, ἡσύχαζον, οὐδὲν δὲ λοῦντες, ὅ τι δέον τι ἢ μᾶλλον ποιήσοντες· οἱ δὲ Νικίας, ἰδὼν αὐτὶ παλῳ τὰ τῆς ναυμαχίας γιγνόμενα, μὴ ἀλπίζων αὖ τοὺς αὖθις ἐπιχειρήσειν, τούς τε τεσσαράκοντα οἱ ἐμάλλον ἐπισπάζειν τὰς ναῦς, ἅπερ τι ἐπιτυγχάνει· μὴ ὁλκάσιν προσόρμοις πρὸ τοῦ στόματος τοῦ λιμένος, ὃ αὐτοῖς πρὸ τῶν νεῶν αὐτὶ λιμένος πλατοῦ οἱ τῇ θαλάσσῃ ἐπιπήγνυ· διαλιπούσας δὲ τὰς ὁλκάδας ὅσον δύο πλέθρα, ἀπ' ἀλλήλων καὶ πέντε, ὅπως ἔστιν βιάζοιτο ναῦς, ἐν καταφύλακις ἀσφαλές· καὶ πάλιν καθ' ἡσυχίαν ἐκπλους. παρασκευαζόμενοι δὲ ταῦτα ὅλην τὴν ἡμέραν, διετέλεσαν οἱ Ἀθηναῖοι, μέχρι νυκτός· τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ συρακούσιοι, τῆς μὲν ὥρας ἡ πρότεροι, τῇ ἢ ἐπιχειρήσει τῇ αὐτῇ φῦ τε παζοῦ καὶ τοῦ ναυπηκοῦ προσίμεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, μὴ αὐτὶ καταστάντες ταῖς ναυσὶ, ἐν αὐτὶ ἔπου αὖθις ἐπὶ πολὺ διῆγεν τῆς ἡμέρας, περώμενοι ἀλλήλων. πρὶν δὲ ἀρίστου ὁ πυρρίχου κορύνθιος, ἀρίστου ὧν κυβερνήτης τῶν μετὰ συρακουσίων, πάλιν τοὺς στρατήρους τῶ ναυπηκοῦ αἴροντας πάμπαντας ὡς τοὺς οἰ τῇ πόλῃ ἐπιμελομένους, καλέσαι ὅτι πάλιστα πλὼ ἀγορανὸν τῶν πολυμέναν παρὰ πλὼ θάλασσαν μετασῆσαι καμίσαντας, καὶ ὅσα πρὸς ἔχει ἐδώδιμα πάντας ἐκέσθαι φέροντας, ἀνάπαξαι τὰ ὅλα, ὅπως αὖ τοὺς ἐμβιβάσαντες τοὺς ναύτας, θᾶσσον παρὰ τὰς ναῦς αἴρεσθαι τε, καὶ δι' ὀλίγου αὖθις, καὶ αὖθημερὸν ἀπροσδόκητος τῆς Ἀθηναίοις ἐπιχειρῆσαι. καὶ οἱ μὲν, πειθόντες ἔπεμψαν ἄγγελον, καὶ ἀγορὰ παρεσκευάσθη. καὶ οἱ συρακούσιοι ἅλις φῦτε πρύμναν κρουσάμενοι, πάλιν πρὸς πλὼ πόλιν ἐπλεύσαν. καὶ θᾶσσον ἐκβαίνετε αὐτοῦ, ἀρίστου ἐποιοῦντο. οἱ δ' Ἀθηναῖοι νομίζοντες αὖ τοὺς ὡς ἀσημοτέρους στρατὸν πρὸς πλὼ πόλιν αἰσκρούσασθαι, καὶ ὑσυχίαν ἐκβαίνετε, τά τε ἄλλα διεπράσσοντο, καὶ τὰ ἀμφὶ τὸ ἄρίστον· ὡς τῆς γε ἡμέρας ταύτης, οὐκέτι ἐδόκουσι δὺ ναυμαχήσειν. ἅλις δὲ οἱ συρακούσιοι πλησάζοντες πρὸς ναῦς, ἐπὶ πλεῖον αὖθις· οἱ δὲ, ὅξ πολλοῦ θορύβου καὶ ἄσιτοι οἱ πλέονες, οὐδὲν ἰκόσμῳ ἐσβαίνετε μὴ γὰρ τοῦ αὐτὸν ἐπιβαίνετο· μὴ χρόνου μόνον τινὲ ἀπέχοντο ἀλλήλων φυλαξούμενοι. ἔπειτα οὐκ ἐδόκει τοῖς Ἀθηναίοις αὖ τοῦ, ὑπὸ στρατὸν αὖ τῶν διαμέλλοντας πῶ πλησιάσθαι· ἀλλ' ἐπιχειρεῖν ὅτι πάχιστα. καὶ ἐπιφερόμενοι ἐκ παρακελεύσεως, ἐναυμάχουν. οἱ δὲ συρακούσιοι ἐξέπεμπον, ἐμύοντο μὴ ταῖς τε ναυσὶν αὐτὶ πρῶτοις χωρίοις ὥσπερ ἀπειθῆσιν, πῶν ἐμβολῶν τῇ παρασκευῇ ἀπεβλήγνυσιν ταῖς τῶν Ἀθηναίων ναυσὶ ἐπὶ πολὺ τῆς περιέπεσθαι. καὶ οἱ ἀφ' τῶν καταστρώματος αὖ τοῖς ἀκοντίζοντες, μαχὴν ἔβλεπον τοὺς Ἀθηναίους· πολὺ δὲ ἔπι μάζω, οἱ ἐν τοῖς λεπτοῖς πλοίοις περιπλέοντες τῶν συρακουσίων. καὶ ἴσ τε τοὺς παρούσ ὑποπίπτοντες τῶν πολεμίων νεῶν, καὶ ἐς τὰ πλάγια παραπλέοντες, καὶ ὑξ αὖ τῶν ἐς τοὺς ναύτας ἀκοντίζοντες· τέλος δὲ τούτῳ τῷ τρόπῳ καταμαθόντες οἱ συρακούσιοι, οἷ ἐκπεσον. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ζακπόμενοι ὅξ τῶν ὁλκάδων, πλὼ καταφθεῖραι ἐποιοῦντο, ἴσ ἐν ἑαυτὸν ἔρμον· οἱ δὲ τῶν συρακουσίων νῆες μέχρι μὲν ἔξ ὁλκάδων ἐπλέιωσον. ἔπειτα αὖ τοὺς οἱ καραῖοι ὑπὲρ τῶν ἔσχατων, ἀπὸ τῶν ὁλκάδων πλησίον ἐπλέοντες· δύο δὲ τῶν τῶν συρακουσίων ἐπαρόμενοι τῇ γίκᾳ προσίμεσαν αὖ τῶν ἐγγὺς καὶ διεφθάρησαν· καὶ οἱ ἐτέρκ, αὐτοῦ αὐθράσον ἐάλω. καταδύσαντες δὲ οἱ συρακούσιοι τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ τὰ ναῦς, καὶ καταζαυματίζοντες πολὺς, αὖθρασε τε, τοὺς μὲν ζωγρήσαντες, τῇ ἢ, ἀποκτείναντες, ἀπεχώρησαν. καὶ ζοπαῖ ἀ τε ἀμφοτέρων τῶν ναυμαχιῶν ἔστησαν· καὶ πλὼ ἐλαχίστε ἢ δὲ ἐχυραὶ ἔσχον· ταῖς μὲν ναυσὶ, πολὺ κρείσσους εἶναι· δοκεῖ δὲ καὶ ἐπὶ πλεῖόν χειρώσεσθαι· καὶ οἱ μὲν, ὡς ἐπισθόμενοι καὶ ἀμφότερα παρεσκευάζοντο αὖθις. οἱ τούτῳ δὲ, ἀνομοθέτης καὶ εὐρυμέδων, ἔχοντες πλὼ ἀφ' τῶν Ἀθηναίων Σολύειαν, παραγγέλλουσαι, ναῦς τε ζεῖς καὶ ἑβδομήκοντα μάλιστα ξὺν ταῖς ξυμμαχίσι· καὶ ὁπλίτας περὶ πεντακοσίους ἐαυτῶν τε καὶ τῶν ξυμμάχων· ἀκοντιστάς τε βαρβάρους καὶ ἱππέας σύν ὀλίγους· καὶ στρατοπεδεύσαντας καὶ ἐξέτασαι, καὶ πλὼ ἄλλῳ παρασκευὴν ἐναυλιῶ. καὶ τῆς μὲν συρακουσίοις καὶ ξυμμάχοις, καταπάλκις ἐπαναπλέουσι δὲ ὀλίγα ἐχλύζω. ἀπείρατο μᾶλλον ἔσαι στρατὸν τῇ ἀπαλλαγῆναι τῇ κινδύνου· ὁρῶντες, οὔτε ἔξ πλὼ ἀκέλευστοι τειχιζομένην οὐδὲν ἔσαν ἔργον ἔθν καὶ παρασκευὴν ἐποιοῦντο τῷ προτέρῳ ἐπιπλοῦ, ἡδέως· τήν τε τῶν Ἀθηναίων δύναμιν, πάντα χρόνον πολλῷ φανομέ-

ἢ τῶν Ἀθηναίων ἐς πλὼ ναῦ παντὸς, οἱ περὶ Νικίαν βιβῦσ ζοπαῖοι ἔτησαν ὡς νικῶντες, ὅτι πλείους τῶν σφετέρων ναῦς ἄπλους ἐποίησαν. καὶ νομίσαντες δι' αὐτὸ οὐχ ἱσασθαι· διότι γὰρ περὶ Νίκαιαν ἐγένοντο κρατεῖν, εἰ μὴ πολὺ ἐκρατοῦντο. οἱ τ' Ἀθηναῖοι ἐπαμύνοντες ἠσυχάζειν, εἰ μὴ πολὺ ἐνίκων· ἀποπλυσάντων δὲ τῶν πελοποννησίων, καὶ τοῦ πηλοῦ διαλυθέντος, οἱ Ἀθηναῖοι, ἔτι ζοπαῖον· καὶ αὐτοὶ ἐν τῇ ἀρχαιΐᾳ ὡς νικήσαντες ἀπέχειν τοῦ ὑφιεῖ· εἰ ᾧ οἱ περὶ Νίκαιαν, εἰ ὥρμουν ὡς ἔπλουν ἐπὶ λίμενα. καὶ ἐμὶ ναυμαχία, οὕτως ἐτελεύτα. ὁ δὲ Δημοσθένης καὶ Εὐρυμέδων, ἐπειδὴ ξυστρατεύειν αὐτοῖς οἱ βοῦλοι παρεσκευάσθησαν, ἐπὶ ἀκροθίνια μὲν ὁπλίταις, τειχοσίοις δὲ ἀκοντισταῖς, τοὺς μὲν ναῦς παρεπλήρουν ἐκ κύκλου ὑπὸ τῆς κρηπῖδος αὐτῆσδε· αὐτοὶ δὲ ἐπὶ τὸ πεζὸν πάντα ὄχλον ἐτάξαντο, πρῶτον μὲν ὑπὸ τῷ συβαλέσθαι τὰ μῆ, ὅσον ὅπλῳ τῆσ βοιωτιάτιδος γῆς· καὶ ὡς ἐγγύτατα ὑπὸ τῷ ὑλίᾳ ἐτάξαντο· καὶ αὐτοῖσ οἱ κρατοῦντες ἀπὸ προσπέμψαντες εἶπον, οὐκ ἂν σφίσι βουλομένοις εἶναι, ὅπῃ τῆσ γῆς σφῶν ἐν σφετέρᾳ οἰκίαι, ἐπιστρατεύειν, ἢν λίσωνται πρὸς πλὼ βάλλεσθαι, καὶ πλὼ ἐκ βολῆ τῇ ὑλίου· καὶ οἱ μὲν δὴ αὐτοὶ, ἐσ ἐν αὐτὸ ἀπήντων, τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἀναβιβασάμενοι, παρέπλουν, ἔχοντες πρὸσ ταῖς πόλισι πλῶ λευκῇ οἷος ἀφίκοντο ὑπὸ πίλαν τῆσ ῥηγίνησ· οἱ δὲ συρακούσιοι, οἱ τούτῳ πιστευσάμενοι αὐτῶν ἐν ἐπάπλουν, αὖθις ταῖς ναυσὶν ἀποπειρᾶσαι ἐβούλοντο· καὶ τῇ ἄλλῃ παρεσκευῇ τῷ πεζοῦ, ὡ' ἅμα ἐπ' αὐτὸ τοῦτο πρὶν ἐλθεῖν αὐτοὺς φθάσαι βουλόμενοι, ξαυλίζοντο· παρεσκευάσαντο δὲ, τότε ἄλλο ναυπηγοῦν, ὡς ἐκ τῶν προτέρων ναυμαχίαν πλείον οἰήσοντο· καὶ τὰσ πρώρασ τῶν νεῶν ξαυτεμόντες ἐς ἔλασσον, στερεωτέρας ἐποίησαν, καὶ ταῖς ἐπωτίσιν ἐπέθεσαν ταῖς πρώραις παχείασ· καὶ αὐτῇ ἐσίασ ἀπ' αὐτῶν ὑπὸ πεῖσαν πρὸς τοὺς πέριξ· ὡς ὑπὸ ἐξ ἑπτήκοντα αὐτοῖς τε καὶ ἔξω θεν· ᾧ πρὸ ζόπῳ, καὶ οἱ περὶ Νίκαιαν πρὸσ ταῖς οἰ τῇ ναυπάκτῳ ναυσὶ ἐπισκευασμένοι πρώραθεν οἰ αὐμαλέως. ἐνόμιζον δ' οἱ συρακούσιοι, πρὸσ ταῖς τῶν Ἀθηναίων ναυσὶ, οὐχ ὁμοίως αὐτοὶ παντὸς γεμίσαντες ἀλλὰ λιπαρὰ τὰ πρώραθεν ἐχούσασ. ὅπῃ δ' μὴ αὐτὶ πρώροισ μᾶλλον αὐτοὺς, ἢ ἐκ περίπλου ταῖς ἐμβολαῖς χρῆσθαι, οὐκ ἔλασσον ἐμέσειν· καὶ πλῶ οἱ τῷ μεγάλῳ λιμένι ναυμαχίαν, οὐκ ἐν πολλῷ πολλαῖς ναυσὶν οὖσαν, πρὸσ ἑαυτῶν ἔσεσθαι· αὐτῇ πρωρεῖ δ' ταῖς ἐμβολαῖσ χρώμενοι, αἱ ἀρχὴ ἔξω τὰ πρώραθεν αὐτοῖς στερέφοιεν καὶ παχέσι, πρὸσ κοῖλα καὶ ἀσθενῆ παρέχοντες τοῖς ἐμβόλοις· τοῖσ δὲ Ἀθηναίοις οὐκ ἔσεσθαι σφῶν οἱ στενοχωρίᾳ, οὔτε περίπλουν οὔτε διέκπλουν ᾧ πρὸ τῆς πόλεως μάλιστα ἐπίστευον. αὐτοὶ γὰρ κατὰ τὸ δυνατὸν, ξ' μὲν, ἐ δώσειν διεκπλεῖν· ξ' δὲ, πλῶ στενοχωρίαν κωλύσειν, ὥς τε μὴ περιπλεῖν· τῇ τε πρότερον ἀμαθίᾳ, τῶν κυβερνητῶν δυνούσῃ εἶναι τὸ αὐτὶ πρωρεῖν ξυγκρούσαι, μᾶλλον αὖ αὐτοὶ χρήσασθαι· πολλῷσιν δ' οἱ αὐτῷ ὀφίσειν· πλῶ δ' ἐπάρασιν ὀκ ἔσεσθαι τ' Ἀθηναίοις ὀξωθεμιόσιος ἄλλοσε, ἢ ἐς πλῶ γῆν· μὴ ταῦτην δ' ὀλίγον· μὴ ἐς ὀλίγον, κατ' αὐτὸ τὸ σχῆμα τὸ πεῖον τὸ ἑαυτῶν· τῷ δ' ἄλλου λιμένοσ, αὐτοὶ κρατῆσειν· καὶ ξυμφερόμενοι αὐτοὺς ἰῶσιν βιάζεσθαι· ἐν ὀλίγῳ τε καὶ πολὺ πάσασ ἐν τὸ αὐτὸ προσπίπτοντας ἀλλήλοις ταράξεσθαι. ὅπῃ καὶ ἥκιστα μάλιστα τοὺς Ἀθηναίους ἐπὶ πλεῖσαις ταῖς ναυμαχίαισ· οὐκ οὔσησ αὐτοῖς ἐς πολὺ τὸ λιμένα τῆς ἀνακρούσεως, ὥσπερ τοῖς συρακουσίοις. πρὸσ πολλῷσιν δὲ ἐς πλῶ βύρυχωρίαν σφῶν ἐχόντων πλῶ ἐπὶ πλοῦσιν ἀπὸ τοῦ πλάτους τε καὶ ἀνακρουσιν, οὐ δίωκεσθαι αὐτοὺς· ἄλλως τε καὶ τοῦ πλεόμενον ἐσ πολεμίου πολεμίου τε αὐτοῖσ ἐσομένου. καὶ τῷ σώματος οὐ μεγάλου ὄντος τοῦ λιμένος. τοιαῦτα οἱ συρακούσιοι πρὸς πλῶ ἑαυτῶν ἐπισήμῳ τε καὶ δίωκεμεν ἐπιτήδειοι, καὶ ἅμα τεθαρρηκότες μᾶλλον ἢ πρὶν ἀπὸ τῆσ προτέρασ ναυμαχίας, ἐπιχείρουν τῷ τε πεζῷ ἅμα καὶ ταῖς ναυσί. καὶ ξυ μὲν πεζὸν ὀλίγῳ πρότερον ἐν ἐκ τῆς πόλεως, Γύλιππος προσεβεβλήκει προσπίπτῳ τῷ τείχει τῶν Ἀθηναίων. καθήσθαι πρὸς πλῶ πόλιν αὐτοῦ ἑώρα καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ ὀλυμπιείου· οἵ τε ὁπλῖται ὅσοι ἐκεῖ ἦσαν καὶ οἱ ἱππῆς, καὶ ἡγεμονία τῶν συρακουσίων ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα προσπίπτῳ τῷ τείχει· αἱ δὲ νῆες μετὰ τοῦτο ξυβέπλεον τῶν συρακουσίων, ἐπὶ ξυμμάχων, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὸ πρῶτον αὐτοὺς οἰόμενοι τῷ τὰ ζῷ μόνῳ πειράσειν· ὁρῶντες δὲ ἐπὶ ταῖς ναυσὶ ἐπιφερομένας ἄφνω, ἐθορυβοῦντο· καὶ οἱ μὲν, ἐπὶ τὰ τείχη καὶ πρὸ τῶν τειχῶν τοῖς προσέβοσαν αὐτε παρατάσσοντο· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πρὸς τοὺς ἀπὸ τῷ ὀλυμπιείου καὶ τῶν ἔξω κατὰ χώρας χωροῦντας ἱππέασ τε πολλοὺς καὶ ἀκοντιστὰς αὐτε παξήσαν· ἄλλοι δὲ, ταῖς ναυσὶ ἐπλήρουν. καὶ ἅμα ἐπὶ ξυ ναῦν παρεβοήθουν. καὶ ἐπειδὴ πλέραν ἦσαν, αὐτανῆσον πέντε καὶ ἑβδομήκοντα ναῦσ· καὶ αὐτῶν συρακουσίων ἦσαν ἑξήκοντα·

δίκαιον εἶναι ὁ Δημοσθένης καὶ ὁ Εὐρυμέδων, τὰς αἰτίας σφίσι πλουσίους ἀφ' ὧν αὐτοὶ ἔχουσι, ξυμπέμπειν πρὸς τὰς οἱ τῇ ναυπάκτῳ· αὐτοὶ δὲ τὰ πρὸ τῆς στρατιᾶς, ἣν ξύλλογον ποιῶνται. Εὐρυμέδων μὲν, ἐπὶ τῶν κατὰ γῆν ἀπολιόρκησιν, καὶ ταύτας δοκεῖ τε ναῦς πλεύσας αὐτοὺς, καὶ ὁπλίτας καταλιπόμενος, ξυνάρχειν· ὁ δὲ Δημοσθένης ἀπὸ τοῦ καπνοῦ ὡς πρὸ καὶ ἡμέρας. Δημοσθένης δ' ἐκ τῆς πρὸ τῶν ἀκαρνανίας χωρεῖν, σφενδονήτας τε καὶ ἀκοντιστὰς ξυναγείρων. οἱ δ' ἐκ τῶν συμμάχων, τότε μὲν τῶν τῆς πλημμυρίδος ἄλωσιν προσδοκίας οὐχ ὁμοίως ἐς τὰς πόλεις, ἐπειδὴ ἐπεισάν τε καὶ ξυναγείραντες ἔμελλον ἄξειν τὴν στρατιάν, ὁ Νικίας προπέμπει ἐς τοὺς Σικελούς, τοὺς τῶν Ἰάρητας καὶ ξυμμάχους, καὶ τοξότας τε καὶ ἀλικυαίους καὶ ἄλλους, ὅπως μὴ διαφθείρωσι τοὺς πολεμίους, ἀλλὰ ξυστρέφωσι, κωλύσωσι διελθεῖν. ἄλλη γὰρ αὐτοὺς, οὐ δι' εἰράσιον. ἀπραγμάτευτοι γὰρ οὐκ ἐδίδοσαν ἄλλο τῆς ἑαυτῶν, ὁδόν. παρῆν μὲν ἤδη τῶν σικελιωτῶν, οἱ σικελοὶ ἡγεμόνα πρὸ ἐδίδουν οἱ Ἀθηναῖοι, οἱ ἔφορα τινὰ ξυνέπεμπον, ἀφυλάκτους τε μὴ ἐξαίφνης ἐπιγιγνόμενοι, διαφθεῖραι ἐς ὀκτακοσίους μάλιστα. καὶ τοῦ πρόσθεν, πολλῷ ὕστερος τῆς κορινθίου, παίονται. οὗτος δὲ, τοὺς διαφυγόντας ἐς πεντακοσίους καὶ χιλίους, ἐκόμισεν ἐς τὰς συρακούσας. καὶ πρὸ τὰς αὐτὰς ἡμέρας, ἧς οἱ κορίνθιοι ἀφικνοῦνται, καὶ τοῖς βοιωτοῖς· πεντακόσιοι μὲν ὁπλῖται, τετρακόσιοι δὲ ἀκοντισταί. καὶ τοξόται τετρακόσιοι. ἐπέμψαν καὶ οἱ χαλκιδῆς καὶ οἱ ἐν θράκῃ ναυτικόν τι ἐς πέντε ναῦς, καὶ ἀκοντιστὰς τριακοσίους. καὶ ἱππέας διακοσίους. ἦλθον γὰρ πᾶσαι ἡ Σικελία, πλὴν ἀκραγαντίνων. οὗτοι δ' οὐδὲ μετὰ τῶν ἄλλων ἦλθον τοὺς Ἀθηναίους, μετὰ τῶν συρακουσίων, οἱ πρότερον στελλόμενοι ξυνέπεμψαν ἐβούλοντο. καὶ οἱ μὲν συρακούσιοι, ὡς αὐτοῖς ἐν τοῖς σικελοῖς πάλαι ἐχύθη, ἐπῆλθον διώκοντες τοῖς Ἀθηναίοις ἐπὶ χειρῶν· ὁ δὲ Δημοσθένης καὶ Εὐρυμέδων, ἑτοίμους ἤδη τῆς στρατιᾶς ὄντας, ἐκ τῆς κορκύρας, καὶ ἀπὸ τῆς ἠπείρου ἐπεραιώθησαν, ξυμπαραλαβόντες τὴν στρατιὰν ἣν ἐν τῷ ἰδίῳ ἐπ' ἄκρας ἐποιήσαντο· καὶ ὁρμηθέντες αὐτόθεν, κατέσχον ἐς τὰς χοιράδας νήσους ἐκπλέοντες· καὶ ἀκοντιστάς τέ τινας τῶν ἐκπύλων πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν τοξότας μετὰ τοῦ ἔθνους, ἀναβιβάζονται ἐπὶ τὰς ναῦς· καὶ τῷ ἄρτι ὕστερα καὶ τοὺς ἀκοντιστὰς ὧν παρέσχον αὐτοῖς, αἰκατωσάμενοί τινα παλαιὰν φιλίαν, ἀφικνοῦνται ἐς μεταύριον τῆς ἰταλίας· καὶ τοὺς μετὰ ποντίου πείθουσι κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν ἀκοντιστάς τε ξυμπέμπειν τετρακοσίους, καὶ τετρήρεις δύο· καὶ αἰκαλησβόντιοι ταῦτα, παρέπλευσαν ἐς θουρίαν. καὶ καταλαμβάνουσι νεωστάσιον τοὺς τῶν Ἀθηναίων οἰκιστὰς ἐκ τῶν πλοίων ὑγιεινοῦ τοῦ χωρίου ὄντος καὶ βουλόμενοι πρὸ στρατιὰ αὐτοῦ πάλιν ἀφικέσθαι τοῦ χειμῶνος ἐπὶ τὴν ὑπολίμνιον ὑγιεινότατον, καὶ τοὺς θουρίους πείθουσι ξυστρατεύειν τε ὡς προθυμότατα· καὶ ἐπειδὴ πρὸ οἱ τούτῳ τύχης ἐσῖ, τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους τοῖς Ἀθηναίοις νομίζειν, πρεσβεύονται ἐς τὴν θουρίαν, καὶ ἔπρασσον ταῦτα· οἱ δὲ πλοποντήσιοι καὶ οἱ πρὸ τοῦ τότε, οἱ οὐ ταύτῃ πίστει καὶ ἔθνους αὐτοῦ, ἅτε τῶν ὁλκάδων οὐκ ἐκ τῆς ἐς σικελίαν νομιζῆς, αὐτοῦ ὁρμοῦντο πρὸς τὰς ἐν ναυπάκτῳ ναῦς, παρασκευαζόμενοι, ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν· καὶ προσπλεύσαντες ἐπὶ ναῦς, ὡς πολίγνωτον εἶναι αὐτοῖς τῶν ἀπὸ τῶν νεῶν, ὁρμίζοντο κατὰ χρήσιμον τῆς ἀκρωτηρίας ἐν τῇ ἐυπλίᾳ. καὶ αὐτοῦ τοῦ χωρίου μίσος ἐσῖ ὄντος ἐφ' ᾧ ὥρμουν, ὁ μὲν πλοῦς ἐκ πέρας, πρὸς βοιωτικὸν πως, τῶν τε κορινθίων καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων, ἐπὶ πολὺ ἀκρωτήριον ἄκρας παρατείνων· αἱ δὲ τῦθαι, ὀλίγον ἐκχωρεῖ ἐμφέρασαν. ἦρχε δὲ τοῦ ναυτικοῦ, πολυάνθης κορίνθιος. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Ναυπάκτου, ἴσοι ἀπὸ πάντα ναυσὶ καὶ ἴσοι· ἦρχε δὲ αὐτῶν Διφίλεως, ἐπέπλευσαν αὐτοῖς καὶ οἱ κορίνθιοι· τὸ μὲν πρῶτον ἠύχουν ἔπειτα ἀρθέντες αὐτοῖς τοῦ σημείου, ἐπεὶ καιρὸς ἐδόκει εἶναι, ἄρμενοι ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἐναυμάχουν. καὶ χρόνον μὲν πολὺν ἀλλήλοις· καὶ τῶν μὲν κορινθίων, ἓξ νῆες διεφθάρησαν· τῶν δὲ Ἀθηναίων, κατέδυ μὲν δεκαμίαν πλοῖα· ἀπὸ δὲ πολὺ ἀπολειφθέντα, αὐτὰ περιῆλθε καὶ ἀνείλοντο καὶ ἀπῆραν τὰς παρεξειρεσίας· ὑπὸ τῶν κορινθίων νεῶν, ἐπ' αὐτὰ ἔτρεψαν παχυπέρας τὰς ἐπωτίδας ἐχούσῶν· ναυμαχήσαντες δ' αὐτὰ πάλαι μὲν, ἧς αὐτῶν ἐκπύρους ἀλλήλων ἐκάτεροι· ὁμοίως δὲ τῇ ναυμαχίᾳ, κρατησάντες τῇ Ἀθηναίων, διά τε τὸ τῇ αὐτόμολον ἅπασι αὐτῶν ἐς τὸ πέλαγος, καὶ διὰ τὸν τῶν κορινθίων, οὐκέτι ἐπαιτιῶν, ὅτι κερδάναντες ἀπ' ἀλλήλων· καὶ δίωξις οὐδεμία ἐγένετο· οὐδ' αὖ ὑπὸ τῶν ἐφόλκων ἐάλωσαν· οἱ μὲν γὰρ κορίνθιοι τῇ πλοποντήσοι πρὸς τῇ γῇ ναυμαχοῦντες ῥᾳδίως διεσώζοντο. τῶν δὲ Ἀθηναίων, οὐδεμία ἐκπύρου ναῦς, ὁ πολλοὶ σὺν τοῖς

ραν. ὡς τε ἔτει ἑπτακαιδεκάτῳ μετὰ τὴν πρώτην ἐσβολὴν ἦλθον ἐς Σικελίαν, ὅση ξυμπολεμήσασα τοῖς Ἀθηναίοις τὸ ξυγχωρηθὲν καὶ πόλεμον οὐδὲν ἐλάσσω παρασκευάσασα, ἢ πρότερον ὑπῆρχον ἐκ Πελοποννήσου· δι' ἃ καὶ τότε ὑπό τε τῆς Σικελίας πολλὰ βλαπτόμενοι, καὶ τῶν ἄλλων αἰκλωμάτων μεγάλων προσπιπτόντων, ἀθλιώκατοι ἐγένοντο τοῖς χρήμασι· καὶ τὴν ἀποχὴν οὐδὲν ἔσχον τοῦ χρόνου, τῶν κατὰ θάλασσαν αὐτὴ τοῦ Φόρου τοῖς ὑπηκόοις ἐπαίνεσαν, πολέμου νομίζοντες αὖ σφίσι χρήματα, οὕτω παρασκευάσαι· ἀεὶ μὲν γὰρ ἐπαύσαι οὐκ ὀλίγῳ καὶ πρότερον· ἀλλὰ πολλῷ μείζους κατέστησαν, ὅσῳ καὶ μᾶλλον ὁ πόλεμος ἐπῆν· ἀεὶ δὲ πρόσοδοι, ἀπαλλάσσοντο οὐκ ὀλίγαι, τοῖς θρᾳκικοῖς, τοῖς διὰ τοὺς ἐπιτειχισμοὺς ἐνστᾶσι, τοῖς παροῦσαι ἀπορίαι τῶν χρημάτων, οὐ βουλόμενοι δὲ παῦσαι, δι' ἣν ἀπ' ἀρχῆς πρόσταξαν κομίσαι αὐτοῖς δι' ἔτους· καὶ ἐπέπεσε ἅμα ἐν τῷ παρόντι, ἐπορεύοντο γὰρ δι' ἐτέρου, καὶ τοὺς πολεμίους ἤν τι ἄλλῳ τῳ ἀπ' αὐτῶν βλάπτωσι, ἐς τὸν τοιοῦτον ἀπαιτοῦσαι αὐτοῖς, καὶ αὖ παγκοίνῳ τινὶ ἐποιήσαντο διατάξαι, καὶ ἐκ χαλκίδος τῆς Βοιβιάδος, ἀφ' ἑκατόμπολιν· καὶ ἐπέπλευσε τὸν ἔαρος τοῦτον. καὶ ἀποβιβάσαντες ἐς τὴν Σκιωναίαν, ἦγεν αὐτοὺς ἐπὶ Μενδαίους· καὶ τὴν μὲν νύκτα ἐκάθευδον, πρὸς τῷ ἐξ μεσῴ ἦν ἐπὶ λίζετο· ἀπέχει δὲ τῆς Μενδαίων ἑκατὸν καὶ πέντε μάλιστα σταδίους· ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ, τῇ πόλει προσέκειτο σὺν μεγάλῃ· καὶ αἰρεῖ, ἀφυλάκτοις τε ἐπιπεσὼν, καὶ ἀπροσδοκήτοις, μὴ αὖ ποτέ τινά σφισιν ἀπὸ θαλάσσης τοσοῦτον ἐπανακάμψαντα ἐπιθέσθαι, τοῦ τείχους ἀσθενοῦς ὄντος· καὶ ἐστὶν ἡ καὶ πεσόντος τοῦ δι', ζεμαχίσε ὡς ἐδόκει μηκίστου, καὶ πύλαι ἄμα ἐξέπλουν ἀνεῳγμέναι· ἐσπεσόντες δὲ οἱ θρᾷκες ἐς τὴν μεσόγαιαν, τάς τε οἰκίας καὶ τὰ ἱερὰ ἐπόρθησαν. καὶ τοὺς ἀνδρώπους ἐφόνευον· φόβῳ μὲν οὔτε πρισβυτέρας, οὔτε νεωτέρας, ἡλικίας· ἀλλὰ πάντας ἐξῆσόπας ἐντύχοιεν, καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας κτείνοντες· καὶ προσέτι καὶ ὑποζύγια, καὶ ὅσα ἄλλα ἐμυχᾶτο· τὸ γοῦν γένος τῶν θρᾳκῶν, ὅμοια τοῖς μάλιστα φιλοχαρβαρικῶν, ἐν ᾧ δὲν θαρσήσαν, φονικώτατόν ἐστι· καὶ τότε ἄλλο τι περαχὲ οὐκ ὀλίγα, καὶ ἐδίκα πᾶσα καθεστήκει ὀλέθρου· καὶ ἐπὶ πόσον τε ἐδίωκον καλεῖν πεδίων, ὅσον μέγιστον ἦν αὐτόθι, καὶ αὖθις ἔτυχον ἐπαθόντες ἐσελθόντες, καὶ πάντας· καὶ ξυμφορὰ τῇ πόλει πᾶσιν, οὐδεμιᾶς ἧσσων μᾶλλον ἐπέρασε, ἀδυνατός τε ἐπὶ πόσοι αὐτῇ καὶ ἀνήκεστος ἐλθεῖν· οἱ δὲ βαρβάροι ἀφόβως ἐδήουν, ἰδόντες, καὶ πάντα ἔλαβον

τῆς θαλάσσης κατὰ πέρας. ὡς τε δεινὸν ἐδόκει πρὸς πολεμίους, μὴ οὐ προϊδόντι τις ὡς τάχος περίβραμα περιβάλῃ πλοῖον· ἀλλὰ καὶ τούτους κωλυμβῶσι λυόμενα, ὄζῃ προσμαθόντι· δύσοδα δ' αὖ δῆτα οἱ συρακούσιοι ἐσαύρωσαν. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα πρὸς ἀλλήλους οἷον εἰκὸς τῶν στρατοπέδων ἐχόντων καὶ αὐτοτασιμίαι ἐμάχοντο, καὶ ἀκροβολισμοῖς, καὶ πείραις παντοίαις, ἐχρῶντο. ἐπεμέμφοντο δὲ τῇ τῶν πόλεως πρεσβείᾳ οἱ συρακούσιοι, ὅσην εἶδον καὶ ἀμπρακιωτῶν, καὶ λακεδαιμονίων· ἀγγέλοντας τήν τε τοῦ πολεμικοῦ λῆψιν, καὶ τῆς ναυμαχίας πέρι· ὡς οὐ τῇ τῶν πολεμίων ἐχρῆν μᾶλλον, ἢ τῇ σφετέρᾳ παρασκευῇ ἐπιθέσθαι. τά τε ἄλλα αὖ δηλώσοντας ὅτι ἐν ἐλαττόσι εἰσὶ, καὶ ἀξιώσοντας ξυμβοηθεῖν σφίσιν αὐτοῖς καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ· ὡς καὶ τῶν ἀθηναίων προσδοκίμων ὄντων ἄλλῃ στρατιᾷ· καὶ ὡς φιάσουσι αὐτοὶ πρότερον διαφθεῖραι τὸ παρὸν στράτευμα αὐτῶν, διαπολεμοῦσιν· καὶ οἱ μὲν ἐν τῇ Σικελίᾳ, ταῦτα ἔπρασσον· ὁ δὲ δημοσθένης ἐπεὶ ξυνελέγη αὐτῷ τὸ στράτευμα, ὅτι ἦλθον τὰ ἐς τὴν Σικελίαν βοηθεῖν, ἀρᾶσθαι ἐκ τῆς αἰγίνης, καὶ πλεύσας πρὸς τὴν Πελοπόννησον, τῷ τε χαρικλεῖ, καὶ ταῖς τεσσαράκοντα ναυσὶ τῶν ἀθηναίων ξυμμίσγει καὶ πορασκευάσας τῶν αἰγείων ὁπλίτας πλὴν ὧν τὰς ναῦς, ἔπλευσεν ἐς τὴν λακωνικήν· καὶ πρῶτον μὲν τῆς ἐπιδαυρίας τι τῆς λιμηρᾶς ἐδῄωσαν· ἔπειτα χίλιοι ἐς τὰ κατὰ πύρρου κυθήρου τῆς λακωνικῆς· ἔνθα τὸ ἱερὸν τοῦ ἀπόλλωνός ἐστι, τῆς τε γῆς ἔστιν ἃ ἐδῄωσαν καὶ ἐπεῖχόσαν ἀθρόοι τι χωρίον· ἵνα δὴ ὅπλα ἔλωσι τῶν λακεδαιμονίων αὐτόσε αὐτομολῶσι· καὶ λῃστὰς ὄζῃ αὐτοῦ ὡς τάχος ἐκ τῆς πόλεως αἱρήσαντες ποιῶνται· καὶ ὁ μὲν δημοσθένης δὴ ὑστερος, ἐπειδὴ ξυγκατέλαβε τὸ χωρίον, ἀπέπλει αὖθις κρήνυρα· ὅπως καὶ τῶν ἐκεῖθεν ξυμμάχων παραλάβῃ, τὸν ἐς τὴν Σικελίαν πλοῦν ὅτι τάχιστα ποιῆται. ὁ δὲ χαρικλῆς τὸν μεῖναι ἕως τὸ χωρίον ὄζῃ τείχισε, καὶ κατὰ λιμένα τῶν Φυλακίων αὐτοῦ, ἀπεκομίζετο· καὶ αὐτὸς ὑστερος ταῖς τεσσαράκοντα ναυσὶν, ἐπ' οἴκου· καὶ οἱ αἰγεῖς ἅμα· ἀφίκοντο δὲ καὶ τῶν θρᾳκῶν τῶν μαχαιροφόρων τῶν σιτάλκου γένους. ἐς τοὺς ἀθηναίους πέλτας τε, ἐν τῷ αὐτῷ θέρει τούτῳ, τετρακόσιοι καὶ χίλιοι· οὓς ἦλθε τῷ δημοσθένει ἐς τὴν Σικελίαν ξυμπολεῖν· οἱ δ' ἀθηναῖοι ὡς ὕστερον ἦσαν, διεσώθη τὸ αὐτοὺς πολλὴν ὁδὸν ἐλθόντας ἐς θρᾴκην ἀκροπέμπειν· τὸ γὰρ ἔχειν πρὸς τὴν ἐκ τῆς δεκελείας πόλεμον αὐτοὺς, πολυτελὲς ἐφαίνετο· θρᾳκὴν γὰρ τῆς ἠπείρου ἄκριτος ἐλάμβανεν· ἐπειδὴ γὰρ ἡ δεκέλεια, τὸ μὲν πρῶτον λακεδαίμονος τῆς στρατιᾶς ἐν τῷ θέρει τούτῳ τειχισθεῖσα, ὕστερον δὲ φρουρεῖσθ' ὑπὸ τῶν πόλεων, καὶ διαβαλὴν χρόνου ἐπουσῶν τῇ χώρᾳ ἐπῳκεῖτο, πολλὰ ἔβλαπτε τὸν ἀθηναίους· καὶ ἐν τῇ πρώτῃ, χρημάτων τ' ἐλέρφ, καὶ ἀνθρώπων φθορᾷ, διῳκίσατο τὰ πράγματα· πρότερον μὲν γὰρ ἑξακισχιλίων μὴ ἐγγιγνομένων ἀεὶ ἐς δεκέλειαν, ἢ ἄλλου χρόνου σφίσιν ἐπιλαμπόντος, ὅτε ἐκώλυεν· τότε δὲ ξυνεχῶς ἐπικαιομένου, καὶ ὅτε μὲν οὐ πολέμιον ἐπόνει· ὅτε δ' ἐξαπίνης σφίσιν ὁρμηθεὶς, καταθέσεις τε τῶν χρημάτων, καὶ λεηλασίας ποιουμένης, βασιλέως τε παρόντος ἢ τῶν λακεδαιμονίων ἀγοντος, ὃς οὐκ ἐκ παρέργου τὸν πόλεμον ἐποιεῖτο, μεγάλα οἱ ἀθηναῖοι ἐβλάπτοντο· τῆς τε γὰρ χώρας ἀπάσης ἐστέρηντο, καὶ αἰσθρακοπόδων πλέον ἢ δύο μυριάδων ἠνδραπόδισαν· καὶ τούτων πολὺ μέρος χειροτέχναι· πρόβατά τε πάντα ἀπωλώλει, καὶ ὑποζύγια· ἵπποι τε σπάνει τοῦ σιτοῦ ἀγελαιοτέρων τῶν ἱππέων, πρός τε τὴν δεκέλειαν καταδρομὰς ποιουμένων, καὶ κατὰ τὴν χώραν φυλακὴν ποιουμένων, οἱ μὲν ἀπεχώλουν τὸ ἐν γῇ ἀκροπρότερα τε καὶ ξυνεχῶς ταλαιπωροῦντες· οἱ δ' ἔτι ζώσκοντο· ἔκ τῶν ἐπιτηδείων παρακομιδὴ ἐκ τῆς εὐβοίας· πρότερον ἐκ τοῦ ὠρωποῦ κατὰ γῆς, διὰ τῆς δεκελείας θάσσον οὖσα περὶ σούνιον κατὰ θάλασσαν, πολὺ τελεσιεργὸς ἐγίγνετο. τῶν τε πάντων ὁμοίως ἐπακτῶν ἐλάσσων ἡ πόλις· καὶ αὐτὴ τοῦ πόλεμος ἔσεσθαι, φρούριον κατέστη· πρὸς γὰρ τῇ ἐπάλξει, πλὴν μὲν ἡμέρας κατὰ διαβολὴν οἱ ἀθηναῖοι φυλάσσοντες, πλὴν δὲ νύκτας, μὴ ξύμπαντες πολὺν τῶν ἱππέων· οἱ μὲν, ἐφ' ὁπλοις παρεσκευάμενοι, οἱ δ' ἐπὶ τοῦ τείχους, καὶ θέρους, καὶ χειμῶνος ἐταλαιπωροῦντο· μάλιστα δ' αὐτοὺς ἐπίεζεν, ὅτι δύο πολέμους ἅμα ἦρχον, καὶ ἐς φιλονεικίαν καθίστασαν τοιαύτην· πρὶν γενέσθαι τὰ σίσιον ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως, τὸ γὰρ αὐτοὺς πολιορκουμένους ἐπὶ τειχισμῷ ὑπὸ πλοπονησίων, μὴ δ' ὡς ἀποσῆναι ἐκ σικελίας· ἀλλὰ ἐκεῖ συρακουσίους ᾧ αὐτῷ τρόπῳ αὐτὴ πολιορκεῖν φίλιν δέον ἐλάσσονα, αὐτήν τε καὶ αὖ πλὴν τῶν ἀθηναίων, καὶ τὸν παράλογον τοσοῦτον ποιεῖσθαι τοῖς ἄλλοις τῆς δυνάμεως καὶ πόλεμος, ὅσον καθαρχὰς τοῦ πολέμου· οἱ μὲν, ἐν αὐτῷ· οἱ δὲ λύο· οἱ δὲ τριῶν γε ἐτῶν οὐδὲς πλείω χρόνον ἐνέμειναν περιοίσειν αὐτοὺς, οἱ δὲ πελοποννήσιοι ἐσβάλλειν ἐς πλὴν χώ-

συρακουσίων ἅμα καὶ ἀπὸ ξυνθήματος. πέντε μὲν καὶ ἑβδομήκοντα ἐκ τοῦ μεγάλου λιμένος ἐπὶ πλοῦν· αἱ δὲ πέντε καὶ πεντήκοντα, ἐκ τοῦ ἐλάττονος, οὗπερ καὶ τὸ νεώριον αὐτῶν ἐστίν, καὶ περίπλουν ξυνέβαλλον πρὸς τὰς ἐν τοῖς προσμίξασι· καὶ ἅμα ἐπέπλεον τῷ πλημμυρίῳ, ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι ἀμφοτέρωθεν θορυβῶνται. οἱ δ' Ἀθηναῖοι διακοσίαις αὐτοπληρώσαντες ξύμπασαι ναυσὶν, τεσσαράκοντα μὲν καὶ πέντε πρὸς τὰς πέντε καὶ ἑβδομήκοντα τῶν συρακουσίων, τὰς ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι ἐναυμάχουν· τὰς δ' ἐπὶ πλοίοις ἀπὸ πάντων ὀκτὼ τὰς ἐκ τοῦ νεωρίου περιπλεύσας· καὶ οὗτοι πρὸ τοῦ στόματος τοῦ μεγάλου λιμένος ἐναυμάχουν, καὶ αὐτεῖχον ἀλλήλοις ἐπὶ πολύ· οἱ μὲν, ὡς ἐκβαθεῖαι βουλόμενοι τὸν ἔσπλουν· οἱ δὲ, κωλύειν. ἐν τούτῳ δὲ ὁ Γύλιππος τῶν ἐν τῷ πλημμυρίῳ Ἀθηναίων πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπιναταβαίνων, καὶ τῇ ναυμαχίᾳ τὴν γνώμην προσέχοντων, Φθάσας πρὸς πισσῶν ἅμα τῇ ἐφ' ἑαυτοῦ ἑκάστου τὸ μίσσον πρῶτον ἔπειτα δὲ καὶ τὰ ἐλάσσω δύο, οὐχ ὑπομεινάντων τῶν Φυλάκων ὡς εἶδον τὸ μίσσον ἁλίσκεσθαι, ἐνέβαλλον· καὶ ἐκ μὲν τοῦ πρώτου ἀλόντος, χαλεπῶς οἱ ἄνθρωποι ὅσοι καὶ ἐς τὰ πλοῖα, καὶ ὁλκάδα τινὰ παρὰ Φοινισσῶν, ὑξεκομίζοντο ἐς τὸ στρατόπεδον· τῶν γὰρ συρακουσίων ταῖς ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι ναυσὶ κρατούντων, τῇ ναυμαχίᾳ, ὑπὸ τειχέρους μᾶλλον καὶ δι' ὀλιγοστοὺς ἐπεβοήθησαν. ἐπειδὴ δὲ καὶ δύο τειχίσματα ἁλίσκεται, ἐν τούτῳ καὶ οἱ συρακούσιοι ἐτύγχανον ἤδη νικῶμενοι· καὶ οἱ ὑπ' αὐτῶν Φθάνοντες ἔξω παρέπλωσαν· αἱ γὰρ τῶν συρακουσίων ἐκ πρὸ τοῦ στόματος νῆσοι ναυμαχοῦσαι, βιαζόμεναι ταῖς τῶν Ἀθηναίων ναυσὶ, οὐδὲν ἧσσον εἴσω παρεχωρήσαν· πρὸς δὲ ἀλλήλας, παρέσχοντο πλοῦν τοῖς Ἀθηναίοις· παύσας τε γὰρ ἔδιωξαν, καὶ ὑφ' ὧν τὸ πρῶτον ἐνικῶντο ἐν τῷ λιμένι· καὶ ἔνθεν μὲν ναῦς τῶν συρακουσίων κατέδυσαν, καὶ τοὺς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἀπέκτειναν. πλὴν ὅσοι ἐκ διῶν νεῶν οὓς ἐζώγρησαν· τῶν δὲ σφετέρων ἓξ νῆσοι διεφθάρησαν· τὰ δὲ ναυάγια ἀνελκύσαντες τῶν συρακουσίων, καὶ στησάμενοι ἐν τῷ νησιδίῳ τρόπαιον, τῷ πρὸ τοῦ πλημμυρίου, ἀνεχώρησαν ἐς τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον. οἱ δὲ συρακούσιοι καὶ τὰ μὲν τῇ ναυμαχίᾳ, οὕτως ἐπραξαν. τὰ δ' ἐν τῷ πλημμυρίῳ τεῖχος εἶχον. καὶ στρατιὰ ἔτι σφῶν αὐτῶν διά· καὶ τὸ μὲν ἕτερον, τοῦ λυσιτελοῦς τοῦ ὑστέρου λιφθεόντος, κατέβαλον· τὰ δὲ λύσιτελοῦντες ἐφρούρουν· ἄνθρωποι δ' ἐν τῷ τείχει τῇ ἀλώσει ἀπέθανον, καὶ ἐζωγρήθησαν πολλοί· καὶ χρήματα πολλὰ τὰ ξύμπαντα ἑάλω· ὥστε γὰρ τὰ μισθῷ χρώμενοι τῶν Ἀθηναίων τοῖς τείχεσι πολλὰ μὲν ἐμπόρων χρήματα καὶ σῖτος ἐνῆν· πολλὰ δὲ καὶ τῶν ξυναρπαζάντων· ἔπειτα καὶ ἐξ ἁπάσης πανστρατιᾶς ξυνῆλθε πολὺς ὄχλος, καὶ τἄλλα σκεύη ἐγκατελέφθη· καὶ ξυνέβη αἰσχυσμὸν εἶναι ξένῃ στρατιᾷ μέγιστον δὴ καὶ τῶνδε τῶν πολέμων, πρῶτον ἐκβῆναι τὸ στράτευμα τὸ τῶν Ἀθηναίων, ἐπὶ τοῦ πλημμυρίου λῦσαι. οὐ γὰρ ἔτι οὐδὲν ἐδόκει ἀσφαλὲς ἔσεσθαι τῆς ἐπαναγωγῆς τῶν ἐπιτηδείων. οἱ γὰρ συρακούσιοι ναυσὶν αὐτῶν ἐφορμοῦντες ἐκώλυον· καὶ δὴ μάχης ἤδη ἐγίγνοντο· αἱ ἐς κομιδαὶ ἔς τε τὰ ἄλλα καὶ τὰ πολέμια παρέσχε καὶ ἀθυμίαν τῷ στρατεύματι. μᾶλλον δὲ τῶν, ναῦς τε ἐκ πέμπουσι δώδεκα οἱ συρακούσιοι, καὶ Ἀγάθαρχον ἐπ' αὐτῶν συρακούσιον ἀρχοντα· καὶ αὐτῶν μίαν μὲν, ἐς Πελοπόννησον ὤχετο, πρίσβεις ἄγουσα, οἳ παρὰ τοὺς σφετέρους φράσουσιν, ὅτι ἐν ἐλπίσι εἶσι· καὶ τὴν ἐκεῖ πόλεμον ἔτι μᾶλλον ἐποτρυνοῦσι γίγνεσθαι· αἱ δὲ ἕνδεκα νῆες, πρὸς τὰ Ἰταλίας ἐπλεύσαν· πυνθανόμενοι πολίσκους τῶν Ἀθηναίοις γόμους χρημάτων προσστελεῖν· καὶ τῶν τε πολίων ἐπιτυχοῦσαι τὰ πολλὰ διέφθειραν· καὶ ξύλα ναυπηγήσιμα ἐν τῇ καυλωνιάτιδι κατέκαυσαν, ἃ τοῖς Ἀθηναίοις ἔτοιμα ἦν. ἔς τε Λοκροὺς μετεπαύσαντο ἅλωσον· καὶ ὁρμουσῶν αὐτῶν, καταπλεύσασι μάταν τῶν ὁλκάδων τῶν ἀπὸ Πελοποννήσου ἄγουσαι σιτηρέσιον ὁπλίτας· καὶ αἱ λαβόντες αὐτὰς οἱ συρακούσιοι εὐθὺ τὰς ναῦς, παρέπλεον ἐπ' οἴκου. φυλάξαντες δ' αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι ἔλαθον ναῦν τὴν πρὸς τῆς μεγάλης, μίαν μὲν ναῦν λαμβάνουσιν κενὴν τοῖς αὐτόθεν· τὰς δ' ἄλλας ἀπέβαλον. ἀλλ' ἀπεφθείρουσιν εἰς τὰς συρακούσας. ἐπὶ τούτῳ ἡ ἐπὶ τῷ σταυρῷ ἀκροβολισμὸς ἐν τῷ λιμένι· οὗπερ οἱ συρακούσιοι πρὸ τῶν παλαιῶν νεωσοίκων κατέστησαν ἐν τῇ θαλάσσῃ· ὅπως αὐτοῖς αἰνῶσθ' ἐντὸς ὁρμίσει· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπιπλέοντες μὴ βλάπτωσιν ἐμβαλόντες· προσαγαγόντες γὰρ ναῦ μυελοφόρον αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι, πύργους τε ξυλίνους ἔχουσαι καὶ παραφράγματα, ἔκτεμον τῶν ἀκροτίνων ὥστε μὴ ἀσφαλῶς τοὺς σταυροὺς καὶ αὐτίκλων· καὶ κατακολυμβῶντες ὑξέπριον· οἱ δὲ συρακούσιοι ἀπὸ τῶν νεωσοίκων ἔβαλλον· οἱ δ' ἐκ τῆς ὁλκάδος αὐτὸ ἐβαλλον· καὶ τέλος, τοὺς πολλοὺς τῶν σταυρῶν ἀφεῖλον οἱ Ἀθηναῖοι· καλεπῶς τὰ δὲ ἰῶ τῆς σταυρώσεως ἀκριβῶς. ἦσαν γὰρ τῶν σταυρῶν οὓς οὐκ ἐδυνήχοντας,

τῶν

σφίσι πρότερον ἡμαρτηκότο, αὖθις ἐς τοὺς Ἀθηναίους, ἐπὶ αὐτὸ τοῦτο ἐστάναι, προθύμους ἔσεσθαι ἐς τὸν πόλεμον· καὶ ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ διηρέθη τὸ στράτευμα τὸ ἐπὶ τοὺς ξυμμάχους. καὶ τὰ ἄλλα ἐγκλήματα ἐπὶ μᾶζον ἐς τὸν ἐπιτειχισμὸν· καὶ ἐς τὴν Σικελίαν ἅμα ὡς ἀποπέμψοντες ἐν ταῖς ὁλκάσιν ἐπηγγείλαντο, αὐτοί τε ἐπέρεσθαι καὶ τοὺς ἄλλους πλοσπονησίους προσηνάγκαζον· καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα. καὶ ὄγδοον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

Τὸ δ' ἐπιγιγνόμενον θέρος δύο μοῖρα ἦρχε πολεμεῖν, πρῶται μὲν αἱ τάττα δὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι μόνοι καὶ οὐ ξύμμαχοι ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσέβαλον ἡγεμόνι δὲ Ἀγίδι τῷ Ἀρχιδάμου Λακεδαιμονίων βασιλεῖ· καὶ πρῶτον μὲν τὴν χώραν τὰ περὶ τὸ πεδίον ἐδῄωσαν. ἔπειτα δεκέλειαν ἐτείχιζον, ἃ καὶ τοῖς δεκελεῦσι μάλιστα τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ ξυμβαίνει τοῖς Ἀθηναίοις πόλεως, εἴκοσι καὶ ἑκατὸν παρασπόνδους διὰ παντὸς πλοῦν τῆς βοιωτίας. ὠδὶ δὲ τῷ πλήθει καὶ τῆς χώρας τῆς κρατησούσης ἐς τὸ πανουργεῖν, ὥκοδόμητο τὸ τεῖχος ἐπὶ φανεῖς μάλιστα τῆς Ἀθηναίων πόλεως· καὶ οἱ μὲν ἐν τῇ ἀττικῇ πλοσπονήσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἐτείχιζον· διῄρητο γὰρ τῷ Πελοποννήσῳ, ἀπίστευτον περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον ταῖς ὁλκάσιν τοὺς ὁπλίτας ἐς τὴν Σικελίαν· λακεδαιμονίοις μὲν, ὅσα τε ἀλάων ἐπλεξάμενοι φοῦς βελτίσους, καὶ τῶν νεοδαμωδῶν ξυναμφοτέρων ἑξακοσίους ὁπλίτας· καὶ ἔκκριτον αὐτοῖς πάντα ἀφ' ὧν τὰ βοιωτοὶ δὲ, διακοσίους ὁπλίτας, ὧν ἦρχον Ξένων τε καὶ Νίκων, θηβαῖοι· καὶ Ἡρακλεώτης θραιξίν· οὗτοι μὲν ἦσαν ἐν τῇ πρώτῃ ὁρμήσαντες ἐκ τοῦ ταινάρου τῆς λακωνικῆς, ἐς τὸ πέλαγος ἀφῖκοντο. μετὰ δὲ τούτους ἤδη, οὐ πολλῷ ὕστερον, πεντακοσίους ὁπλίτας· τοὺς μὲν, ἐξ αὐτῆς καρίνθου, τοὺς δ', προσμισθωσάμενοι αἰγινήτων· καὶ αὐτοῖς ἀλίξαρχον καὶ ἕνα προστάξαντες, ἀπέπεμψαν. ἀκτέους δὲ καὶ σικυωνίους, διακοσίους ὁπλίτας ὁμοῦ τοῖς κορινθίοις, ὧν ἦρχε σαργεὺς σικυώνιος. οἱ δὲ πάντες καὶ ἅπαντες οὗτοι τῶν κορινθίων οἱ τοῦ χειμῶνος πληρωθέντες, ἀνῆγον ταῖς ἐν τῇ ναυπάκτῳ οὔσαις ἀπίσω, ἕως αὐτοῖς οἱ ὁπλῖται ταῖς ὁλκάσιν ἀφίκωνται· βουλόμενοι καὶ τὸ πρότερον ἐκπλρῶσαι· ὅπως μὴ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὰς ὁλκάδας μᾶλλον, ἢ πρὸς τὰς ξυμβούλους τὸν νοῦν ἔχωσιν. ἐν δὲ τούτῳ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἅμα δεκελείᾳ τῷ τειχισμῷ· καὶ τοῦ θέρους ἀρχομένου, περὶ Πελοπόννησον ναῦς ἑβδομήκοντα, ἔσεσθαι· καὶ χαρικλέα τὸν Ἀπόλλωνος ἄρχοντα· ᾧ εἴρητο, καὶ ἐσ Ἀργος ἀφικομένῳ καὶ τὰ ξυμμαχικὰ, παρακαλεῖν ἀρχαίαν τὸ πόλιν· ὠδὶ τὰς ναῦς, καὶ τὸν δημοσθένην ἐς πλῦ Σικελίαν ὡς περ ἔμελλον ἀπόστελλον· ἐβούλοντο μὲν ναυσὶν Ἀθηναίων, μὴ πάντα χίλιοι ὁπλῖται ὁπλῖται ἢ ἐκ κεφαλληνίας Ἀθηναίων διακοσίοις καὶ χιλίοις, καὶ ναυσὶ τῶν ὅσοις ἐκράτησαν δίον τ' ἂν πλείοσι χρήσασθαι· καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ξυμμάχων τῶν ὑπηκόων ἐποθέν τι ἔχειν ἐπιτήδειον ἐς τὸν πόλεμον ξυμπορήσαντες· εἵρητο δ' αὐτῷ πρῶτον μὲν φῦ χαιρικλείους ἅμα περὶ πλείονα ξυγκαταπύλαξ περὶ τὴν λακωνικὴν· καὶ ὁ μὲν δημοσθένης ἐς τὴν αἴγιναν προσπλεύσας, φῦ στρατεύματός τε ἐπυπλείπετο περιέμενε, καὶ τὸν χαρικλέα τοὺς ἀργείους παρακαλοῦντ· ἐν τῇ Σικελίᾳ πρὸ τοὺς αὐτοῦ χρόνους φῦ ἦρος τούτου, καὶ ὁ γύλιππος ἦκεν ἐς τὰς συρακούσας, ἄγων ἀπὸ τῶν πόλεων, ὧν ἔπεσε, στρατιὰν ὅσην ἐκκλησιάσαι ἐδύνατο· καὶ ξυγκαλέσας τοὺς συρακουσίους, ἔφη χρῆναι πλῆρος ναῦς ὡς δύνανται πλείστας· καὶ ναυμαχίᾳ σφᾶς ἀπὸ πείρας λαμβάνειν· ἐλπίζειν γὰρ ἀπ' αὐτοῦ τι δρᾶσαι ἄξιον λόγου κινδύνου ἐσ τὸν πόλεμον καταστήσασθαι. ἐωσὰκ πεζῇ ἦ καὶ ὁ δημοσθένης οὐχ ἥκοι τοῖς ναυσὶ μὴ ἀθυμεῖν ἐπιχειρῆσαι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους· λίπων οὐ δι' ἐκείνοις πάλιον τὴν ἐμπειρίαν· οὐ γὰρ ἧσσον τῆς θαλάσσης ἴσχυον. ἀλλ' ὑπειράτας μᾶλλον τῶν συρακοσίων ὄντας, ἢ αἰσχυνθέντας ὑπὸ μόνων, ναυτικοὺς γενέσθαι· καὶ πρὸς αὐτοσὰ πολεμοῦντ' οἴους καὶ Ἀθηναίους φοῦς αὐτοτολμῶντας χαλεπωτάτους δὴ αὐτοῖς φαίνεσθαι· ᾧ γὰρ ἐκεῖνοι τοὺς πόλας οὐ δικαίως ἔστιν ὅτε προύχοντες, τῷ ὑβρίσει ἐπιχειροῦντες, καὶ τὰ θεοβοῦσι· καὶ σφᾶς αὖ, τὸ αὐτὸ ὁμοίως τοῖς ἐναντίοις ὑποχεῖν· καὶ συρακουσίους δὲ ἐλέσθαι ἔφη τῷ τολμᾶσαι ἀπροσδοκήτως, πρὸς μὲν Ἀθηναίων ναυτικὸν αὐτοῖς ἔσεσθαι πολέμιον, ὃ μὲν ἰοσοῦτον ἐκ πολλῶν αὐτῶν περιεσομένους, ἢ Ἀθηναίους τῇ ἐπιπλήμνι, πλὴν συρακουσίων ἀπειρίᾳ βλάπτοντας. ἰέναι οὖν ἐκέλευεν ἐς τὸν πείραν τοῦ ναυτικοῦ, καὶ μὴ ἀποκνεῖν· καὶ οἱ μὲν συρακούσιοι, τούτῳ γυλίππου καὶ τῶν ἑρμοκράτους, καὶ ἄλλου ἄλλου πειθόντων, ἐρμίλλιόν τε εἰς τὴν ναυμαχίαν, καὶ τὰς ναῦς ἐπλήρουν· ὁ δὲ γύλιππος, ἐπειδὴ παρεσκεύαστο ἡ ναυτικὸν, ἀναπαύσας ὑπὸ νύκτα πᾶσαν τὴν στρατιὰν τὴν πεζὴν, αὐτὸς μὲν, τῆς ἐν τῷ πολεμικῷ τείχισιν ἡκούσης γῆν ἔμελλε προσβαλεῖν· αἱ δὲ τεσσαρεσκαίδεκα

εἶναι ταῦτα μὲν κωλῦσαι τῷ στρατηγῷ, χαλεπὰ γὰρ ἀεὶ ὑμῖν πρᾶξαι φύσεις ἀρξαι·
ἢ ὅτι οὐκ ἀπὸ πόθεν ἐπισπεισόμεθα τὰς ναῦς ἔχομεν, ὃ τοῖς πολεμίοις πολλαχοῦ ἔστιν
ὑπάρχειν· ἀλλ' αὐτάγκη ἀφ' ὧν ἔχουσι ἥκομεν· τά τε ὄντα μὴ ἀπαναλίσκεσθαι, γίνε-
σθαι δὲ καὶ ναῦς ἄλλας ξύμμαχοι, ἀλλάσσειν κέρδος μὴ ἡγούμενοι· εἰ δὲ προσγενήσεται ἐν
ἔπει τοῖς πολεμίοις, ὡς τὰ ξίφη τὰ ἡμέτερα χωρία τῶν Ἰταλιωτῶν ἐστιν ἐν ᾧ τις ἐσμὲν, ἢ
ὑμῶν μὴ ἐπιβοηθούντων πρὸς ἐκείνους χωρῆσαι, διαπολεμήσεται αὐτοῖς ἀμαχεὶ ἐκ πο-
λιορκίας ἥττων ἡμῶν ὁ πόλεμος· τούτων ἑκάτερα ἐστὶ μᾶλλον ἢ ἐν τῷ ἡσσᾶσθαι μάχῃ ἐν πε-
δίῳ

αὐαθύμους εἶναι, καὶ ὁρῶν καὶ ἀκούων ἐπιδιδοῦναί τινί τι τῶν πολεμίων ἐκ τῆς πόλεως καὶ σφετέραν ἀπραξίαν, ἐπιπλῆξαι αὐτοῖς εἰς τὰς ἀθλίως ἀγγέλοντας· πολλάκις μὲν καὶ ἄλλο τι καθ' ἕκαστα τῶν γιγνομένων· μάλιστα δὲ καὶ τότε νομίζων ἐλπίδας τε εἶναι, καὶ ἢν μὴ ὡς τάχιστα, ἀσφαλῶς μεταπέμψασθαι, ἢ ἄλλους μὲν ὀλίγους ἀποστέλλουσιν, οὐδὲ μείαν εἶναι σωτηρίαν· φοβούμενος δὲ μὴ οἱ πεμπόμενοι, ἢ κατὰ τὴν λιγνὺν ἀλωσκόμενοι, ἢ κατὰ γνώμας ἑλλιπεῖς γιγνόμενοι, ἢ ὅλως πρὸς χάριν τι λέγοντες, ἃ τὰ ὄντα ἀπαγγείλωσιν, ἐγκλεῖν ἐπισολιῶν· νομίζων οὕτως ἂν μάλιστα πρὸς αὐτοῦ γνώμην μηδὲν ἐν τῷ ἀγγέλῳ ἀφανισθεῖσαν, μαθόντας τοὺς Ἀθηναίους βουλεύσασθαι, περὶ τῆς ἀληθείας· καὶ οἱ μὲν, ὥσπερ φθάνοντες, οὓς ἀπέστειλε τὰ γράμματα, καὶ ὅσα ἔλεγεν αὐτοῦ ἐπεῖν· ὁ δὲ, τὰ κατὰ τὸ στρατόπεδον ὡς ἔχοι, ἃ δ' ἐκουσίως κατέλυσαν ἐπεμελεῖτο· ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει πλεύσαντῶν Ἀθηναίων, καὶ εὐθὺς στρατηγοῦντος Ἀθηναίων, μετὰ Περδίκκου στρατεύσας ἐπ' ἀμφίπολιν θρᾳξὶ πλησίος, πλὴν μιᾶς πόλεως οὐχ ἑλών· ἐς ἣν τὸν στρυμόνα περικομίσας τειχέρεις, ἐκ τοῦ τεναμοῦ, ἐπολιόρκει ὁρμώμενος ἐξ Ἠιόνος αἰεί· καὶ τὸ θέρος ἐπελεύτα ἔβδομον.

Τ οὗ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος ἧκον πρὸς τοὺς Ἀθήνας οἱ παρὰ τοῦ Νικίου, ὅσοις ἀφῆλωσαν ἔρχεσθαι αὐτοῖς εἰπόντες· καὶ εἴ τις πυνθάνοιτο ἀπεῖναι· καὶ πλὴν ἐπισολῶν ἀπόδοσαν. ὁ δὲ γραμματεὺς τῶν Φλειασίων, παρελθὼν, αἰτιᾶται τοὺς Ἀθηναίους, ὅπλα ἔχειν τοὺς

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΝΙΚΙΟΥ, ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

Τὰ μὲν πρόσθεν πραχθέντα ὦ Ἀθηναῖοι ἐν ἄλλαις πολλαῖς ἐπισολαῖς ἴστε· νῦν δὲ καιρὸς οὐκ ἔτι ἐστὶν μαθόντας ὑμᾶς ἐν ᾧ ἐσμὲν βουλεύσασθαι· κρατησάντων γὰρ ἡμῶν μάχαις ταῖς πλείοσι συραξυσίους, ἐφ' οὓς ἐπέμφθημεν, καὶ τειχῶν ἀναδομησαμένων, ἐν δὲ τῷ παρόντι ἐσμὲν, ἅλις γὰρ λακεδαιμόνιος στρατιὰν ἔχοι ἐκ Πελοποννήσου, καὶ ἀφ' ὧν ἐν Σικελίᾳ πόλεων ἔστιν ὧν. καὶ μάχῃ τῇ μὲν πρώτῃ νικῶμεν ὑφ' ἡμῶν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἱππεῦά τε πολλοῖς καὶ ἀκοντιστὰς διακόντες, αἰεὶ χωρίζομεν ἐς τὰ τείχη. νῦν οὖν ἡμεῖς μὲν παυσάμενοι τοῦ περιτειχισμοῦ ἀλλὰ πολὺ ἧσσον τῶν ἐναντίων, ἱσυχάζομεν· οὐ γὰρ ξυμπάσῃ τῇ στρατιᾷ λαναὶ μεθ' αὑτῶν χρήσασθαι· ἀπαλακισάσῃ τὰς φυλακὰς τῶν τειχῶν μέρος τι τοῦ ὁπλιτικοῦ· οἱ δὲ, περιφκοδομήσαντο ἡμῶν τεῖχος ἀπολοῦν· ὥστε μὴ εἶναι ἔτι περιτειχίζειν αὐτοὺς, ἢν μή τις τὸ παρατείχισμα ἔσω τοῦ λιμένος στρατιᾷ ἐπελθὼν, ἔλῃ· ξυμβαίνει τε πολιορκεῖν ἀδυνάτους ὑμᾶς ἄλλους, αὐτοῦ μᾶλλον ὄντας γε καὶ κατὰ γῆν ἔστιν πάχεα· οὐδὲ γὰρ τῆς χώρας ἐπιπολὺ ὀλίγοι τοὺς ἱππέας ὄντες κρατοῦμεν, πρόσβασιν ἐπ' ἄλλην στρατιᾷ· καὶ ἐς τὰς ἐν Σικελίᾳ πόλεις, γύλιππος οὐκ ἔτι ταῖς μὲν, καὶ πείσων ξυμπολεμεῖν, ὅσῳ καὶ ἀσυχάζουσιν· ἀφ' ὧν ἔτι, μὴ στρατιὰ πλέῃ· μὴ ναυτικῷ πανασκευὴν ἔτι ἀλλῃ ἄξων· ἀλλοῦ τε ἀφ' ὧν ἐκεῖ πυνθάνομαι, τῷ τε πλέῳ ἅμα τῶν τειχῶν ὑμῶν πειρᾶν· καὶ ταῖς ναυσὶ κατὰ θάλασσαν· καὶ ἀλλοῦ μηδενὶ ὑμῶν δόξειν ἔτι, ὅτι καὶ κατὰ θάλασσαν· τὸ γὰρ ναυτικὸν ὑμῶν ὅπερ κἀκεῖνοι πυνθάνονται, τὸ μὲν πρῶτον ἔκπληξιν καὶ τῶν νεῶν τῇ ξυρότητι μὴ τῶν πληρωμάτων τῇ σωτηρίᾳ· νῦν δ' αὖτε οὐ διαφέρουσι τοσοῦτον χρόνον ἤδη θαλασσεύοντες, μὴ τὰ πληρώματα ἐφθαρται· τὰς μὲν γὰρ ναῦς οὐκ ἔστιν αἰεὶ νεώσαντας διαμένειν· ὅσῳ τὸ ἀκίνητον πάλαι μὴ φ πλεῖν, μὴ ἐπὶ πλέοντας τὰς τε πολεμίων οὔσας, ἀεὶ προσδοκίαν παρέχειν, ὡς ἐπὶ πλεῖσται· φανεραὶ δ' ἂν ἀπὸ πειρώμενοι μὴ αἱ ἐπιχειρήσεις ἐπ' ἐκείνοις, μὴ ἀπὸ ξηρᾶναι τὰς σφετέρας· μᾶλλον ἐξουσίᾳ· οὐ γὰρ ἐφορμοῦσιν ἀλλήλοις· ἡμῖν δ' ἐκ πολλῶν ἀνὴρ ἠσυχάσας τι ἔσται, μόλις ἔστιν ὑπέρχειν. μὴ μὲν ἀναγκαζομένοις ὡς πρῶτον παύσασθαι φυλάττειν· εἰ γὰρ ἀφαιρούμεθά τι μὴ βραχὺ τῶν πρόσθεν, τὰ ἐπὶ πλέον ἔχ' ἔρομεν παρὰ τοῦ ἐκείνων τρόπου, καὶ πάντως μὴ ναῦς ἐσκομιζόμενοι τὰ τε πληρώματα, καὶ τὸ πολὺ φθαρῆναι τῶν, μὴ ἐπὶ πλοῦν φθαίρεται· τὸ δὲ ναυτῶν, τὸ μὲν, καὶ φρυγανισμὸν μὴ ἀφ' παγὲν μακρὸν, μὴ ὑσρεῖσθαι ὑπὸ τοῦ ἱππέων ἀπολυμένων· οἱ δὲ θράσει πεύσοντες, ἐπειδὴ ἐς ἀνάπαλαι ἡμεθεσπέσαμεν, αὐτομολοῦσι. καὶ οἱ ξένοι, οἱ μὲν ἀναγκαῖοι ἴσθασι, ὅθεν καὶ τὰς πόλεις ἀποχωροῦσιν· οἱ δὲ ὑπὸ μεγάλου μισθοῦ τοῦ πρώτου ἐπαρθέντες, μὴ οὐ μένειν χαμαιπετῆσθαι μᾶλλον, ἢ μαχεῖσθαι, ἐπειδὴ παραγώμεν, ναυπήκτοι δὴ μὴ τ' ἄλλα ἀπὸ τοῦ πολεμίων ἀνθεστῶτα ὁρῶσιν, οἱ μὲν, ἐπεσπεύσαντο προφάσει ἀπέρχονται· οἱ δὲ, ὡς ὑπῆσαν ἀλλάσσονται· πολλοὶ δ' ἢ σικελίᾳ· εἰσὶ δ' οἳ μὴ αὐτοῦ ἐμπορευόμενοι ἀνδράποδα ὑπήκοοι καὶ, ἀνεπιβάτευτοι ὑπὸ τοῦ σφῶν πείθοντες τοὺς ζυγαυτάρχους, πλὴν ἀπρίβαντο τοῦ ναυτικοῦ ἀφίεσαν) ἐπίστασθε δ' ὑμεῖς στρατιᾷ ὅτι ἔρχεται ἀνεπιβάτευτος πλήρωματος· καὶ ὀλίγοι τοῦ ναυτοῦ, οἱ ὀρμῶντες πὶ ναῦν· καὶ ξυνέχοντες πλὴν εἰρεσίας. φύσιν δ' ἁπάντων ἀπορώτατον, τό τε μὴ διότι

λῶ γάρ τι τοῖς Ἀθηναίοις τοῦ τείχους ἀθυρὸς, νυκτὸς αἰσθόμενοι πλῷ στρατιᾷ, ἐπῆλθον πρὸς αὐτό· οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ἅτε χρὴ γὰρ ἔξω αὐλιζόμενοι, ὡς ἔδοξε τὸ αὐτὸ ἔπραξαν· ὁ δὲ, γνοὺς, κατὰ τάχος ἀπῆγαγε τὸν στρατὸν πάλιν· ἐποιήσατο μάχην τε αὖ τὸ οἱ Ἀθηναῖοι ὑπερέβαλον, καὶ φίλιον μὲν ταύτη ἐφύλαξαν· τῶν δὲ ἄλλων ξυμμάχων, κατὰ τὸ ἄλλο τείχισμα ὅπη ἑκάστοις ἔμελλον ἔσεσθαι φερουρεῖν· τῷ δὲ Νικίᾳ ἐδόκει, ἐπὶ πλεῖστον μὲν καλύπτουσι τὸ τείχισμα ἔξω δὲ ἄρασθαι τῆς πόλεως· ὅπερ προῦχουσα μεγάλου λιμένος τὸ στόμα ἐστὶν ποιεῖ· καὶ αὐτὸ τείχισθέν, ῥᾷον αὖ τῷ ἐφαίνετο ἡ ἔσοψις ἔσεσθαι τῶν ἐπιπλεόντων ἔσωθεν· ἦν γὰρ πρὸς τῷ λιμένι τῷ τῶν συρακουσίων ἐφορμήσεως σφᾶς, καὶ οὐχ ὥς ποθεν ἄλλοθεν ἐκπλευσεῖσθαι τοῦ λιμένος τὰς ἐπαναγὰς ποιήσασθαι, ὧν τὸ ναυτικὸν κατεῖχον· προσεῖχε τὸν νοῦν μᾶλλον δὲ καὶ τὸ θάλασσαν πολέμιον ὁρῶν τὰ ἐκ τῆς γῆς σφίσιν ἐπιτήδεια ἔσεσθαι· ἀνάγκη τε ἦν μάχεσθαι ὧν στρατιᾷ καὶ τοῖς ναυσὶ, ἐξειργάσατο τοιάδε Φρούρια· καὶ ἐν αὐτοῖς τάδε σκεύη τὰ πλοῖα ἔκειτο· καὶ τὰ πλοῖα ἦν ἐκεῖ τὰ μεγάλα ὑφ' ἃ καὶ αἱ ταχεῖαι νῆες· ὅθεν καὶ τῶν πληρωμάτων οὐχήκιστα πρὸς τὴν πρώρην κάκωσις ἐγίνετο. τῶν τε γὰρ ὕδατι ἀναντίῳ χρώμενοι καὶ οὐκ ἐγγὺς ὄντι· καὶ ἐν δὴ Φρυγανισμοῖ ἅμα ὁπότε ὑξέλθοιεν αἱ ναῦς ταῦτα ὑπὸ τῶν ἱππέων τῶν συρακουσίων κρατούντων τῆς γῆς, διεφθείροντο· ἔτι τε μᾶλλον τῶν ἱππέων πρὸς συρακουσίους ὄντων· τὸν δὲ ἐν ᾧ πλημμυρίᾳ, ἵνα μὴ κακουργῶσιν ὑξίοντες, ἐν δὴ τῇ ἐν ᾧ ὁλυμπιάδι πολλὴ χιὼν ἐπέπεσε· καὶ ἐν τοιούτῳ ἦν ἡ τῶν λιθίνων νεὼς πρὸς πλοῦσαν ὁ Νικίας, ἡ πέμπει ἐς Φυλακὴν αὐτῶν, ἔλαθον ναῦς· εἷς ἔρετο περί τε λακρούς καὶ ῥύγιον, καὶ πλὴ προσβαλὼν τῶν Σικελίας ναυλοχεῖν αὐτάς· ὁ δὲ Γύλιππος ἅμα μὲν ἐπεῖχε τὸ ὄρος τῶν ἐπιπολῶν τείχους, τοῖς λίθοις χρώμενος οὓς οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς παρεβάλοντο σφίσιν· ἅμα δὲ παρήσαν ὑξάπαν ἀεὶ πρὸ τοῦ τειχίσματος τοὺς συρακουσίους, καὶ τοὺς ξυμμάχους· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, αἰ πε παρεσκευάσαντο· ἐπειδὴ δὲ ἔδοξε Γυλίππῳ καιρὸς εἶναι, ἤρχε τῆς ἐφόδου, ἡ ἐν χερσὶ νενόμισε μάχεσθαι μετὰ ξὺν τῶν τειχισμάτων ἢ τῆς ἵππου· ἦν συρακουσίων καὶ τῶν ξυμμάχων, οὐκ ἔλασσον ἢ καὶ πλείω τῶν συρακουσίων καὶ τῶν ξυμμάχων καὶ νεκροὺς ὑποστάντες αἰσχρούς, καὶ τῶν Ἀθηναίων ζωγρήσαντες ὀκτὼ, ὁ Γύλιππος ξυγκαλέσας τὸ στράτευμα ἐκ ἔφη τὸ μέρος τιμᾶσθαι ἑκάστοις, ἀλλ' αὖ τῇ πείθῃ· τὸ δὲ ἴσον καὶ τῇ ἄκοντι τῶν πολιτῶν πᾶσι φιλίαν, τῇ πάξει ἐν τοῖς λίαν τῇ τείχει ποιήσας ἀφιλέαθη· καὶ ἦν αὖ δίκη ἐκπλεύσῃ, καὶ δικαιοῦσθαι οὕτως ἐκέλευσε αὖ τοῦ, ὡς τῇ μὲν παρασκευῇ οὐκέλασσον ἔχοντας· τῇ δὲ γνώμῃ ἂν αὐκκὸν ἐσόμενοι, εἰ μὴ ἀξιώσουσι πλουσιωτέροι τε ὄντες, καὶ δουλείας ἑαυτῶν καὶ τῶν πόλεων καὶ καὶ ξυγκαλύψαι ἀνθρώπων κρατήσαντες, ἐξελεύθερα ποιήσασθαι· τὰ δὲ χρήματα καὶ μεταταῦτα ἐπειδὴ καιρὸς ἦν, αὖ δίκη ἐπῆλθεν αὖ τούς· ὁ δὲ Νικίας καὶ οἱ Ἀθηναῖοι νομίζοντες καὶ ἐκεῖνοι ἂν μὴ ἐθέλοιεν μάχης ἄρχειν, αἰσχρὸν ἔσεσθαι σφίσι μὴ περιορᾶν παρασκευαζομένους τὸ τεῖχος· ἤδη γὰρ καὶ ὅσον οὐ παρεληλύθει πλῶ τῷ Ἀθηναίων τὸ τείχους τελευτῶν ἐκείνων τείχισις, καὶ ἐπροέλθοι, ταῦτ' ἤδη ἐπολέμουν τοῖς· νικᾶν τε μαχομένους διαπαντὸς καὶ μὴ ἡμάχεσθαι· αὐτεπίστασαν δὲ φίλοι συρακουσίοις, καὶ ὁ Γύλιππος τῶν μὲν ὁπλίτας ἔξω τῶν τειχῶν μᾶλλον ἢ πρότερον προεξάγων, ξυνίσμουν αὐτοῖς· τῶν δ' ἱππέας καὶ τῶν ἀκοντιστὰς, ἐκ πλαισίου τάξας τῷ Ἀθηναίων, κατὰ πλῶ εὐρυχωρίαν, ἢ τῶν τειχῶν ἀμφοτέρων αἱ ὑπωρεῖαι ἐλάγιστον· καὶ προσβαλόντων ἱππεῖς ἐν τῇ μάχῃ τῷ εὐωνύμῳ κέρᾳ τῷ Ἀθηναίων, ὅπερ κατ' αὐτοὺς ἦν, ἔβιαζον· καὶ δ' αὖ καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα νικηθὲν ὑπὸ τῶν συρακουσίων, κατεράχθη ἐς τὰ τείχισματα· καὶ τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ, ἔφθασαν παρασκευαζόμενοι· καὶ παρελθόντες πλῶ τῷ Ἀθηναίων οἱ κωλύσαι, ὡς τε μηκέτι μήτε αὖ σφᾶς κωλύεσθαι ὑπ' αὐτῶν, ἐκείνους τε, καὶ πεντάπασιν ἀπεστερηκέναι, εἰ μὴ κρατοῖεν μὴ αὖ ἔτι σφᾶς ἀποτειχίσαι· μίᾳ δὲ ἔδοξε αὐτοῖς τῶν καρινθίων νῆσόν, καὶ ἀμπρακιωτῶν καὶ λευκαδίων ἐσπλεύσαντι αὐ ὑπὸ τὰ λοιπὰ σφῶν τὰ Ἀθηναίων Φυλακὴν· ἦρχε δὲ αὖ τῶν Ἐρασινίδης κορίνθιος· καὶ ξυνετείχιζεν ὁ λοιπὸς τοῖς συρακουσίοις, μίᾳ φῦ ὑγιεῖ τείχους· καὶ ὁ Γύλιππος ἐς τὴν ἄλλην Σικελίαν ὡδὶ στρατείαν τε ὥχετο, καὶ ναυτικὸν καὶ πεζικὸν ξυλλέξων, καὶ τῶν πόλεων ἅμα προσαξόμενος, εἴ πῃ εἰ μὴ πρόθυμος ἦν, ἢ παρατάπασιν ἔτι ἀφίστασθαι τοῦ πολέμου. πείσθης τε ἄλλοι τῶν συρακουσίων καὶ κορίνθιον ἐς λακεδαιμόνα καὶ κόρινθον ἀπεστάλκασιν· ὅπως στρατιὰ ἔτι πορεύωσιν· ὅπῃ ὡς αὖ ἐν ὁλκάσι, ἢ πλοίοις, ἢ ἄλλως ὅπως αὖ προχωρῇ· ὡς καὶ τῶν Ἀθηναίων ἐπιμεταπεμψομένων. ὅτι συρακούσιοι ναυτικὸν ἐπληρώσω, καὶ αὐτοὶ πειρῶντο, ὡς καὶ ἔστιν ἐπιχειρήσοντες, καὶ ἐς τὰλλα πολὺ ἐπλῄρωντο· ὁ δὲ Νικίας

αἰωδὸ

δὲ Γύλιππος καὶ ὁ Γυλίππου, ἐκ τοῦ πάρεργος ἐπεὶ ἐπισκέπτεσθαι τὰς ναῦς, παρέπλευσαν ἐς Λοκροὺς τοὺς ἐπιζεφυρίους. καὶ πυθανόμενοι σαφέστερον ἤδη ὅτι οὐ παντελῶς τὸ ἀκρωτήριον χεμάζεται οὐ συρακούσαι εἶσιν, ἀλλ' ἔτι οἷόν τε κωλύειν τὰς ἐπὶ πολλὰς στρατιᾶς ἀφικνουμένους ἐσπλεῖν, ἐβουλεύοντο εἴτ' ἐν δεξιᾷ λαβόντες τὴν Σικελίαν διακινδυνεύσωσιν ἐσπλεῦσαι εἴτ' ἐν ἀριστερᾷ ἐς ἰμβραν πρῶτον πλεύσαντες καὶ αὐτοὺς πείσαντες, καὶ στρατιὰν ἄλλην προσλαβόντες, οὕς δὴ πείσειν, καὶ τὰ χρήματα λήψεσθαι· καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς οὕτω τῆς ἰμέρας πλεῖν. ἄλλως τε καὶ τῶν ἀπὸ Σικελίας νεῶν παρουσῶν ἐν τῷ ἑνὶ λιμένι, ἃς ὁ Νικίας ὅμως πυθανόμενος αὐτοὺς ἐν λοκροῖς εἶναι ἀπέστειλε· φθάσειν τε ἡγοῦντο καὶ τὴν παρασκευὴν ταύτην περαιοῦσθαι λαβόντες τὴν πορθμεῖαν καὶ χρήματα ἐκ τῆς ἠπείρου καὶ μισθὸν, ἀφικνεῖσθαι ἐς ἰμβραν ἐκεῖ ὄντας, νοῦς τε ἰμβραίας ἔπεισαι ξυμπολεμεῖν, καὶ αὐτοὺς πεζῇ τε ἐκ τῆς νεὼς τῆς σφετέρας καὶ πάσας ὅσαι μὴ οἷόν τε ἦν ἅλα παραγαγεῖν· τὰς γὰρ ναῦς αὐτῶν ἐν ἰμβρᾳ· καὶ τοὺν σελινουντίους πιμπλάντες ἐκείνην ἀπαίρειν πανστρατιᾷ, ἐς πλοῦν μὲν πίμπλη δὲ πιν αὐτοῖσ ὑπῆρχεν στρατιᾶς ὁ πολλὴν· καὶ οἱ γυλίππου καὶ τῆς σικελῶν τινὲς, οἳ πολὺ πρόθυμότερον προσχωρεῖν ἐνόμισαν ἔσεσθαι τῆς λεοντίνων στάσεως πεπαυμένης· ὃς τῆς ταύτης Σικελῶν βασιλέων πινὲς, καὶ ὧν οὐκ ἀδυνάτως, τοῖς Ἀθηναίοις φίλος ἦν· καὶ τῆς Γυλίππου ἐκ λακεδαίμονος πρόθυμος δὲ κίνητος ἦκε· καὶ ὁ μὲν Γύλιππος αἰσθόμενος τῆς τε στρατιᾶς ναυτῶν καὶ ἐπιβατῶν τοὺς ὠφελιμωτάτους ἐκ πάσης μάλιστα, ἰμεραίους ἢ ὁπλίτας καὶ ψιλοὺς ξυναμφοτέρους χιλίους, καὶ ἱππέας ἑκατὸν, καὶ σελινουντίων πεντακοσίους ψιλοὺς, καὶ ἱππέας καὶ τελφώσων ὀλίγους, Σικελῶν τε ἐς χιλίους τοὺς πάντας, ἀνεχώρει πρὸς τὰς συρακούσας· οἱ δ' ἐκ τῆς λεοντίνης καρίνην, θίνες τε ἄλλαι ναυσὶν ὡς ἑκάστοις τάχους, ἐβούλοντο καὶ τῆς γύλιππος ἐς τὴν κορινθίων ἀρχὴν πρῶτον μὲν ἀφικνεῖσθαι ἐς τὰς συρακούσας· ὀλίγον ἢ πρὸ γυλίππου. καὶ καταλαβὼν αὐτοὺς τὰ ἀπὸ μηχανῆς τε φλέμια μέλλοντας ἐκ κλησίσιον, διεκώλυσέ τε, καὶ παρεκάλεσε λέγων, ὅτι νῆσός τε ἄλλη ἔτι προσαλίσκοιτο, καὶ γύλιππος ὁ κλεανδρίδου λακεδαιμόνιος ἀρχοφλακίδης αὐτῆς ἄρχων· καὶ οἱ μὴ συρακόσιοι ἐπερρώσθησάν τε, καὶ τῷ γυλίππῳ δίκην παντὸς ἄξια ἔδοξεν ἤδη ἐπιτηδεύειν, ὥστε καὶ ἐπιβατεύεσθαι, καὶ ἐπεθάρσυνε αὐτοὺς ὁ ἡγησὼ ὅτι, ἐπειδὴ τὸ τεῖχος ἐν τῇ παρόδῳ τῶν σικελῶν ἑλῶν, καὶ ξυναπαξάμενος ὡς ἐς μάχην, ἀφικνεῖται ἐς τὰς ἐπὶ πολὰς· καὶ αἰσθόμενοι τὰ τῶν βαρβάρων οἱ ἀθηναῖοι, τὸ πρῶτον ἐχώρει μὲν τῶν συρακοσίων, ὡς τὸ τεῖχισμα τῶν ἀθηναίων ἔτυχε ἡμιτελὲς καιρῷ ἐληλυθώς, ἐν ᾧ ἐπὶ τὰ μὲν ἤδη ὀκτὼ σταδίων ἤδη ἐπετετέλεστο τοῖς ἀθηναίοις ἐς τὸ μέγας λιμένα διατεῖναι τεῖχος, πλὴν κατὰ βραχύ τι, τὸ πρὸς πόλιν θάλασσαν· ἔξω δ' ἔτι φώρυγά μουν· τῷ ἡ ἄλλῳ τῶν κύκλου πρὸς τὸν ζεφύριον ὡς τὴν ἑτέραν θάλασσαν, λίθοι τε παρέβαλλον μεγάλοι τῷ πλόῳ τινὶ ἤδη ἕστασαν· καὶ ἔστιν ἃ καὶ ὑπέβρυχα· τὰ δὲ, καὶ ὑξέργασμένα κατέλειπτο· παρεφοῦν τον μὲν οὖν συράκουσαι ἦλθον κινδυνεύσασαι δὲ ἀθηναῖοι αὖθις πλέω τοῦ τε γυλίππου, καὶ τῶν συρακουσίων σφίσιν ἐπιόντων, ἐθορυβήθησαν μὲν πρῶτον, παρεσκευάσαντο δ' ὅ δὲ, θέμενος τὰ ὅπλα ἐγγὺς, κήρυκα πρὸς πέμπει αὐτοῖς λέξοντα, εἰ βούλονται ὑξιέναι ἐκ τῆσ Σικελίασ, πλέοντες ἁμῶς, λαβόντες τὰ σφέτερα αὐτῶν, ἴσον μος εἶναι αὐτοῖς θάτερα· οἱ δὲ, ἐν ὀλιγωρίᾳ τε ἐποιοῦντο, καὶ οὐδὲν ἀπεκρίναντο, ἀπέπεμπον· καὶ μὴν τοῦτο αὐτοὶ παρεσκευάζοντο ἀλλήλοισ ὡς ἐς μάχην. καὶ ὁ γύλιππος ὁρῶν τοὺν συρακουσίους παρασκευαζομένους, καὶ οὐ βραδέως ξυνπαταξομένους, ἐπαυξήσε τὸ στρατόπεδον ἐς τὴν ὑρυχωρίαν μᾶλλον· καὶ ὁ Νικίας οὐκ ἐπῆλθε τοῖς ἀθηναίοις, ἀλλ' ἡσύχαζε πρὸς τῷ ἑαυτοῦ τείχει. ὡς δ' ἔγνω ὁ γύλιππος ἀπροσδόκητος αὐτοὺν, ἀπήγαγε τὴν στρατιὰν, καὶ τὴν ἄκραν τὴν τεμενίτην καλουμένην, καὶ αὐτῇ τῷ ἡυλίσαντο· τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἄνω, τὴν μὲν πλείστην στρατιᾶν, παρέταξε πρὸς τὸ τεῖχος τῶν ἀθηναίων· ὅπως μὴ ἐπιβοηθήσουσιν ἄλλοσε· μέρος δέ τι πέμψας πρὸς τὸ φρέαρον τὸ λάβδαλον αἱρεῖ· καὶ ὅσους ἔλαβεν ἐν αὐτῷ πάντας ἀπέκτεινεν. ἔνθα ἦν ἐκ ἐπαφασίσ φησ ἀθηναίοις τὸ χωρίον· καὶ διέβησαν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ἀλίσκει τῶν ἀθηναίων ὑπὸ τῶν συρακοσίων ἐφορμῶσα ᾗ λιμένι· καὶ μεταπαύσαντα ἐπετείχιζον οἱ συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἀπὸ τῆς πόλεως, ἀφ' ὑψηλοτάτου ἀρξάμενοι πρὸς τὸ ξυμφέρουσι τεῖχος ἀπολεῖν· ὅπῃ οἱ ἀθηναῖοι εἰ μὴ δυνήσοιντο κωλύειν, μὴ κλῆσι δοίη τις ἔσοιτο ἀφ' ὑτέρου τείχισμα· καὶ εἴ τι ἀθηναίοις αἰσθοίσιμον ἦλθε πρὸς τὸ θαλάσσης τεῖχος ἐπιτελέσαντες, καὶ ὁ γύλιππος

νύσας, ἐπισκιάζειν· ὁ δὲ Νικίας τὸν Δήμητρος αὐτὸν τὸν ἱερὸν τὰ, ἵνα δρᾷ ἐκ τοῦ πλήθους τῶν νεῶν· ὁ δὲ καὶ ἐθύετο ἔτι ἦν· καὶ λῃστικώτερον ἔδοξε, παρασκευασαμένους πλεῖν· καὶ οὐδεμίαν φυλακὴν τῶν ἐπιόντων· κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τούτου τοῦ θέρους, καὶ Λακεδαιμόνιοι ἐς τὸ ἄργος ἐσέβαλον, αὐτοί τε καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ τῆς γῆς πολλὴν ἐδῄωσαν. καὶ ἀθλωταῖοι ἀργείοις, ἐπιόντα ναυσὶν ἐξαπίνης, αἰσθόμενοι τὰς αὐτονομίας φανερώτατα πρὸς Λακεδαιμονίους αὐτῶν ἔλυσαν· πρότερον μὲν γὰρ λεπρεάτης ἐκ πύλου, καὶ τοῦδε πολὺ ἄλλῳ ἐλοπόννησον μᾶλλον, ἢ ἐς πολὺ λακωνικὸν ἀφορμαίνοντες μετά τε ἀργείων καὶ μαντινέων, ἐπολέμουν· καὶ πολλάκις ἀργείων καὶ ξυμμάχων, ὅσον ἀφίκοντο μόνον ξυὼ ὅπλοις ἐς πολὺ λακωνικὸν, καὶ τὸ ἐλάχιστον μὲν σφῶν δῃώσαντας ἀπιέναι οὐκ ἔφθειρον· ὅτε δὴ γυθεῖον καὶ λαμπωνίου καὶ δημαράτου ἀφικόντων, ἀφορμώμενοι ἐς ἐπίδαυρον πολὺ λιμηρὰν καὶ πρασιὰς, καὶ ὅσα ἄλλα ἐδῄωσαν τῆς γῆς, καὶ τοῖς λακεδαιμονίοις ἤδη δῆλον προφάσιον μᾶλλον πολὺ αἰτίαν ἐς τοὺς ἀθλωταίους, τοῦ ἀμύνασθαι ἐποίησαν. αὐτοχωρησάντων δὲ τῶν ἀθλωταίων ἐκ τοῦ ἄργους ταῖς ναυσὶ, καὶ τῶν λακεδαιμονίων, οἱ ἀργεῖοι ἐσβαλόντες ἐς πολὺ φλιασίαν, τῆς τε γῆς αὐτῶν ἔτεμον, καὶ ἀπέκτειναί τινας, καὶ ἀπῆλθον ἔπ' οἴκου.

πάφρον. καὶ τὸ Λακεδαιμόνιον ἄλσος, καὶ μάχη ἐγένετο· καὶ ἐν αὐτῇ ἐνίκων οἱ Ἀθηναῖοι. καὶ τῶν συρακουσίων, οἱ μὲν τὸ Ἡραῖον κρύψαντες ἔρχονται, πρὸς τὴν πόλιν ἔφυγον· οἱ δ' ἐπὶ τῷ Διονύσῳ, παρὰ τὸν ποταμόν· καὶ αὐτῶν βουλόμενοι ἀκροβολίζεσθαι τῆς διαβάσεως, οἱ τῶν Ἀθηναίων ἱππεῖς, σφόδρα ἐπέκειντο πρὸς τὴν πάφρον· διώκοντες δὲ οἱ συρακούσιοι, ὅσοι μὴ τῶν ἱππέων αὐτοῖς οἱ πολλοὶ ἐντυγχάνοιεν, ὁμοῦ χωροῦσι, τοῖς ψιλοῖς φεύγουσι· καὶ ξύνοδοί τε αὐτούς, καὶ ἐσβάλλουσιν ἐς τὸ Ἡραῖον κέρας τῶν Ἀθηναίων· καὶ προσπίπτουσιν αὐτῶν, ξυνεφόβησάν τε καὶ πρώτην φυλακὴν τῶν κρύβων ἔσωθεν διὰ λαμπάδος, παρὰ βοηθείας ἀπὸ τοῦ Διονύσου τοῦ ἑαυτῶν, μετὰ τοξοτῶν τε οὐ πολλῶν· καὶ τοὺς ἀφ' ἵππων παρεκελεύσαντο, καὶ ἐπεσβάντες τὰ φεύγοντα, ἐπὶ μονας θεὶς μετ' ὀλίγων τῶν ξυνδιαβάντων, ἀπέκτειναν αὐτῶν τε καὶ πέντε, ἃ ἐξ ὧν μετ' αὐτοῦ· καὶ τούτους μὲν οἱ συρακούσιοι ὕστερον καθ' ἑκάστην φθείρουσιν, ἀφ' ἑαυτῶν πέραν τοῦ ποταμοῦ, ἐς τὸ ἀσφαλές. αὐτοὶ δέ, ἐπόντος ἤδη καὶ τοῦ ἄλλου στρατεύματος τῶν Ἀθηναίων, ἀνεχώρουν· ἐν τούτῳ δή, οἱ πρὸς τὴν πόλιν αὐτῶν προφθάσαντες καθ' ἑαυτούς, ὡς ἑώρων τοῦ τε γιγνόμενα, αὐτοί τε πάλιν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀναβαρσήσαντες, αἵ τε τάξεις πρὸς τοὺς κατὰ στόμα Ἀθηναίους· καὶ μέρός τι αὐτῶν πέμπουσιν ἐπὶ τὸν κύκλον τὸν ἐπὶ ταῖς ἐπιπολαίαις· ἠβούλοντο δρόμῳ αἱρήσειν· καὶ τὸ μὲν ἄνω πλέθρον προτείχισμα αὐτῶν αἱροῦσι, καὶ διαπορθοῦσιν· αὐτὸν δὲ τὸν κύκλον νικῶσιν ἐπὶ πολύ. ἔτυχε γὰρ ἐν αὐτῷ δι' ἀθλήτων Λακεδαιμονίων· τὰς γὰρ μηχανὰς καὶ ξύλα ὅσα πρὸ τοῦ τείχους ἦν κατασκευασμένα, ἐμπρήσαντες οὗτοι ὑπερίσταντο ἐκκλίνουσιν ὡς ἔγνωσαν ὀλίγους αὐτοὺς ὄντας, δρόμῳ μᾶλλον ἢ ἀσφαλείᾳ ἄλλῳ τρόπῳ περιγενέσθαι· καὶ ξυνέβη οὕτως. οὐ γὰρ ἐπροσῆλθον οἱ συρακούσιοι ἐς τὸ πρόσω, ἀλλ' ἀπεχώρουν πάλιν· καὶ γὰρ πρός τι τὸν κύκλον βοήθεια ἤδη καὶ πόθεν τῶν Ἀθηναίων ἀφωπλισμένων τοὺς ἐκεῖ ἐπαναγκάζει· καὶ οἱ ἵππῃ ἅμα αὐτῶν ἐκ τῆς θαλάσσης ὡς τάχιστα ἔφερον, καὶ κατέπλευσαν ἐς τὸ μέγαρα λιμένα· ἅτε δὲ ὁρῶντες οἱ Ἀθηναῖοι καταπάχος ἀπῆσαν· καὶ ἡ ξύμπασα στρατιά, τῶν συρακουσίων ἐς τὴν πόλιν· νομίσαντες μὲν αὖ ἐπὶ ἀφ' ἑαυτῆς παρούσης σφίσι νικᾶν ἅμα, καὶ οὐ μετέθαλε κωλῦσαι τὸν ἐκ τὴν θάλασσαν τειχισμόν· μετὰ δὲ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι ξυστάντες ἔστησαν· καὶ τοὺς νεκροὺς Λακεδαιμονίους ἀπέδοσαν τοῖς συρακουσίοις· καὶ τὸν μὲν Λακεδαιμόνιον καὶ αὐτὸν ἐκομίσαντο· καὶ παρόντος ἤδη σφίσι πάντας τοὺς στρατιώτας, ἡ τοὺς ναυτικούς, καὶ τοῦ πλοῦ, ἀφ' ὧν ἐπιπλοῦν καὶ τῷ κρημνώδους ἀφ' ἑκατέρου, ἀπεπείχλεον μέχρι τῆς θαλάσσης, τείχει διπλῷ τὸν συρακουσίους· τὰ δ' ἐντὸς τοῦ τείχους τῇ στρατιᾷ ἐσήνεγκαν ἐκ τῆς Ἰταλίας πάντα τὰ χρήσιμα· ἦλθον δὲ καὶ τῶν Σικελῶν πολλοὶ ξύμμαχοι τοῖς Ἀθηναίοις. ὧν πρότερον περιεωρῶντο· καὶ ἐκ τῆς Τυρρηνίας νῆες πεντηκόντορος ἦλθε· καὶ τἄλλα προυχώρει αὐτοῖς ἐς ἐλπίδας. καὶ γὰρ οἱ συρακούσιοι, πολέμῳ μὲν, οὐκέτι ἐνόμιζον ἀλλ' ἤδη περιγενέσθαι, ὡς αὐτοῖς οὐδὲ ἀφ' ἑαυτῆς Πελοποννήσου ὠφέλεια οὐδεμία ἔτι· τοὺς δὲ λόγους ἐποιοῦντο αὐτοῖς ἐπὶ σωτῷ ξυμβατικοὺς, καὶ πρὸς τὸν Νικίαν· οὗτος γὰρ δὴ μόνος ἦν Λακεδαιμονίων τὸν ἀρχὴν· καὶ κύρωσις μὲν, οὐδεμία ἐγίγνετο· δίκη δὲ εἰκὸς αὐθρώπων ἀπορουμένων, καὶ μᾶλλον ἢ πολιορκουμένων, πολλὰ ἐλέγετο πρός τε ἐκεῖνον, καὶ ἀλλήλους ἔτι καθ' ἑαυτὴν πόλιν· ἦ γάρ τινα καὶ ὑποψίαν ὑπὸ τῶν παρόντων κακῶς ἐς ἀλλήλους εἶχον. ἦ τοὺς στρατηγούς τε ἐφ' ὧν αὐτοῖς ταῦτα ξυνέβαινε πάσχειν· ὡς ἢ ὄνους τυχία, ἢ προδοσία, τῇ ἐκείνου ἁλόντες ἔφθησαν· καὶ ἄλλους αἱρεθέντο Ἡρακλείδην καὶ Εὐκλέα καὶ Τελέαν· ἐν δὲ τούτῳ Γύλιππος ὁ Λακεδαιμόνιος, καὶ αἱ ἀπὸ τῆς Σικελίας διατριβαὶ βοηθοῦσι καὶ ὡς αὐτοῖς αἱ ἀγγελίαι ἐφόβουν δεινὰ, καὶ πᾶσαν ἐλπίδα αὐτοῦ ἐξῃρήκεσαν, ὡς ἤδη παντελῶς ἀπολωλεκότες αἱ συρακουσίαι· τῆς μὲν Σικελίας, οὐκέτι ἐλπίδα οὐδεμίαν εἶχον ὁ Γύλιππος· τὴν δὲ Ἰταλίαν βουλόμενος περιποιῆσαι, αὐτὸς μὲν καὶ Πυθὼ ὁ Κορίνθιος ναυσὶ, δυσὶ μὲν Λακωνικαῖς, δυσὶ δὲ Θουριάσι, ὁ τριήραρχος ἐπραιώθησαν τὸν ἴδιον ἐς πόραπλοῦν· οἱ δὲ Κορίνθιοι πρὸς ταῖς στρατήραις δύο, καὶ ἀμφακοσιόπλοα σφῶν ἔτι προσαπλήρωσαν τῆς, ὕστερον ἔμελλον πλεύσεσθαι· καὶ ὁ μὲν Γύλιππος ἐκ τοῦ πόραπλοῦ ἐς πὼ Θουρίαν πρῶτον προσβιασάμενος κατὰ πὼ τοῦ παζόστομον τοῦ λιτρείου, καὶ οὐ δυνάμενος αὐτοῦ προσεκβιάζεσθαι, ἀφ' ὧν παρέπλει πὼ Ἰταλίαν· καὶ ἀναρπασθεὶς ὑπ' αὐέμου κατὰ τὸν περιπλοῦν κόλπον, ὃς ἐκπνεῖ ταύτῃ μέγας κατὰ βορέαν ἐσηκώσθη, ἀποφερόμενος ἐς τὸ πέλαγος· καὶ πάλιν χειμασθεὶς ἐς ταμέλιτα, τῷ πόραπλοῦ προσμίσγει, καὶ τὰς ναῦς ὅσαι ἐπόθησαν ὑπὸ τοῦ χειμῶνος, αὖθις

πολλῷ ὕστερον αὐτοῖς ἐλθοῦσι, ἐκπε-
πλεύκασι τειχισάντων· καὶ σκευῶν καὶ νεκρῶν καὶ ἄλ-
λων τινῶν, ὡς εἰκὸς, καὶ ἀθηναίων ὀλίγων ἐγένετο περὶ τὸν τοῖχον, καὶ διεκόμισαν· οἱ δ' ἴσθμιοι,
τὸν μὲν, παρ' ἐλπίδα καὶ ἀθηναίων ἐλάβετο· φύσει δ' ἐπιρίαστον· καὶ ξύμπαντες,
περὶ κνέφας καὶ ἐξαίφνης ἐπεξελθόντες ἐκ τῆς ἐπιτειχίσεως· καὶ κατασύραντες τὸν
τῷ λαβδοειδεῖ Φυλακεῖῳ, ἐχώρουν πρὸς τὸν συνεῖναι· οἱ δ' ἀθηναῖοι ἐπὶ τὰ τῶν
κύκλον διατάξαντες· καὶ ἐκατέρωθεν τῆς συρακουσίοις παρέχον, τῷ τάχει τῆς ὁδοῦ
ὁμοίως· καὶ ἐπεξελθόντες, μάχην διεκόσμησαν τοιάδε, καὶ μὴ περιορᾶν· καὶ ἦσαν
αὐτῶν παρατεταγμένοι ἀλλήλοις, οἱ μὲν συρακόσιοι καὶ τῶν ξυμμάχων, ὡς εἶπον σφίσι τὸ
ξύμπαν διεσταλμένοι τε καὶ οὐ ῥᾴδιον ξυνταξόμενοι, ἀνάγκη πάλιν ἐς τὸν
πόλιν, πλὴν μέρους τινὸς πρὸς τῷ ἱππέων· οὗτοι δὲ ἐπομένοντες, ἐκώλυον τοὺς ἀθηναί-
ους, λιθοφορεῖν τε καὶ ἀκροβολίζεσθαι μακρότερον, καὶ τῶν ἀθηναίων φυλὴ μία
τῶν ὁπλιτῶν, καὶ οἱ ἱππεῖς μετ' αὐτῶν πάντες, ἐξέλασαν τοὺς τῶν συρακουσίων ἱπ-
πέας προσβαλόντες· καὶ ἀπέκτειναί τινας, καὶ ζωγρίαν τῶν ἱππέων ἔσχον
ἕνα· καὶ τῇ ὑστεραίᾳ, οἱ μὲν, ἐτείχιζον τῶν ἀθηναίων, τὸ πρὸς βορέαν τοῦ κύκλου τεί-
χος· οἱ δὲ, λίθους καὶ ξύλα ξυμφορεῖτε, παρέβαλλον ὑπὸ τὸν ζωγρίου ἡσυχίου μέ-
νου ἀεί· ἦσαν δὲ βραχύτατον ἐλίγνιτο αὐτοῖς ἐκ τοῦ μεγάλου λιμένος, ὑπὸ τὸν ἑτέραν
θάλασσαν τὸ ἀρχαῖον τεῖχισμα· οἱ δὲ συρακόσιοι οὐχ ἥκιστα ἐρρωμενέστατοι τῶν στρατιωτῶν ἐ-
σηγεμένου, μάχεσθαι μὲν παρήνεσε πρὸς ἀθηναίους οὐκέτι βούλεσθαι διακινδυ-
νεύειν· ὑποτειχίζειν δὲ ἄμεινον ἐδόκει εἶναι, ἢ ἐκεῖνοι ἔμελλον ἄξειν τὸ τεῖχος· ἢν δὲ φθά-
σωσιν ἀκροκλείσεις γένεσθαι· καὶ ἅμα εἰ τύχοιεν, μᾶλλον αὐτοῖς ἐπιμένειν αὐ-
τοὺς τῆς στρατιᾶς· καὶ φθαίειν ἂν σφῶν στρατῷ προκαταλαμβάνοντας τὰς ἐφόδους·
ἐκείνους δὲ αὖ πανωμένους τὸ ἔργον πάντας ἀθρόους σφᾶς ζῆπαι· ἐτείχιζον οὖν ὧδε
ἐλθόντες ἀπὸ τῆς σφετέρας πόλεως ἀρξάμενοι, κατὰ τὸν τοῦ κύκλου τῶν ἀθηναί-
ων, ἐγκάρσιον τεῖχος ἄγοντες, πρὸς τὰ ἐλαίας ἐκεῖ ὄντας τοὺς τειχίους, καὶ πύρ-
γους ξυλίνους καθιστάντες· οἱ δὲ νεῦσι τῶν ἀθηναίων, οὕτω ἐκ τῆς θάλασ-
σης πλεύσαντες ἐς τὸν μέγαν λιμένα· ἀλλ' ἔτι οἱ συρακούσιοι ἐκράτουν τῇ περὶ τὴν θάλασ-
σαν· καὶ τὰ ξύλα δὲ ἐκ τῆς θάλασσης οἱ ἀθηναῖοι τὰ ἐπιτήδεια ἐκόμιζον· ἐπειδὴ δὲ οἱ συρα-
κούσιοι ἀρκούντως ἐδόκει ἔχειν ὅσα τε ἐστανρώθη, καὶ ὡκοδομήθη τοῦ ὑποτειχίσμα-
τος· καὶ οἱ ἀθηναῖοι αὐτῶν οὐκ ἔλαθον κωλύσοντες, φοβούμενοι μὴ σφίσι διέκβασιν ὁμο-
νοίας ἔχοντα μάχωνται· καὶ ἅμα τὴν καθ' αὐτοὺν περιτείχισιν ἐπεγόμενοι· οἱ μὲν συρα-
κούσιοι φυλὴν μίαν καταλιπόντες φύλακα τοῦ οἰκοδομήματος, ἀπεχώρησαν ἐπὶ τὰ
πόλιν· οἱ δὲ ἀθηναῖοι τῶν τε ὀκτὼ τοὺς ἀρίστους αὐτῶν, οἳ ἐπὶ τὴν πόλιν ὑπονομηδὸν ποιοῦντο ὕδατος,
ἐκκόψοντες ἦλθον, διέφθειραν· καὶ τριήρεσιν τοὺς τε ἄλλους συρακουσίους, καὶ τὰ σκηνὰς ἔν-
τας ἐν μεσημβρίᾳ, καὶ τινας ἐκ τὰ πόλιν ἀποκεχωρηκότας, καὶ τοὺς ἐν τῷ στα-
ρώματι τὰ μελλοῦς φυλάσσοντας, διακοσίους μὲν σφῶν αὐτῶν λοχαγοὺς, καὶ τῶν ἄλλων τι
νας ἐκ λευκοῦ ὡπλισμένους, πρῶτα μὲν ὁρμῇ ἐξεπίπλους πρὸς τὸ ὑποτείχ
σμα· οἱ δὲ ἄλλοι στρατιὰ διέσχε· οἱ μὲν, μετὰ φυλὴν ἑτέρου στρατιοῦ πρὸς τὸν πόλιν ἐπὶ ἰδίᾳ
βοηθοῦσι, ἐχώρουν· οἱ δὲ, μετὰ τοῦ ἑτέρου πρὸς τὸ σταύρωμα, τὸ παρὰ τὴν πυλίδα.
καὶ προσβαλόντες ἐτείχισαν, αἱροῦσι τὸ σταύρωμα· καὶ οἱ φύλακες αὐτοῦ ἐκλι-
πόντες, καὶ ἐφυγον ἐς τὸ προτείχισμα, τὸ περὶ τὸν τειμένιον, καὶ αὐτοῖς ξυνε-
πεσον ἐπὶ διώκοντες· καὶ ἐν τοῖς γειμένοις, βίᾳ ὑπεκρούσθησαν πάλιν ὑπὸ τῶν συρα-
κουσίων· καὶ τῶν ἀργείων τινὲς αὐτοῦ δὴ, καὶ τῶν ἀθηναίων οὐ πολλοὶ διεφθάρησαν·
καὶ ἐπαναχωρήσασι ἐκ πάσης στρατιᾶς, τὸν τε ὑποτείχισιν καθεῖλον, καὶ τὸ σταύρωμα
αὖ ἔστησαν· καὶ διέφερον τοὺς σταυροὺς παρ' ἑαυτῶν, καὶ ζωπαῦσι ἔστησαν· τῇ δ' ὑ-
στεραίᾳ, ἀπὸ τοῦ κύκλου ἐτείχιζον οἱ ἀθηναῖοι, τὸν κρημνὸν τὸν ὑπὸ τοῦ ὕλους, ὃς
τῶν ἐπιπολῶν ταύτῃ πρὸς τὸν μέγαν λιμένα ὁρᾷ· καὶ ἦν ὑπὸ αὐτοῖς βραχύτατον
ἐλίγνιτο καθαβάσι ἐκ τοῦ ὁμαλοῦ καὶ τοῦ ὕλους ἐς τὸν λιμένα, τὸ περιτείχισμα· καὶ
οἱ συρακούσιοι ἐν τούτῳ ὑξελθόντες καὶ αὐτοὶ, ἀπεναντίον αὐτῶν, ἀπὸ ξύμπαντος ἀπὸ
τῆς πόλιως, ἐκ μέσου τοῦ ὕλους, καὶ τάφρον ἅμα παραφύσαντο· ὅπως μὴ δίοδον τε ἔ
τοῖσ ἀθηναίοις μέχρι τῆς θαλάσσης ἀποτειχίσωσι· δι' ἐπειδὴ τὸ πρὸς τὸν κρημνὸν
αὐτοῖς ὑξείργαστο, ἐπεχείρουν αὖθις τῷ τῶν συρακουσίων σταυρώματι, καὶ τάφρῳ.
τὰς μὲν ναῦς κελεύσαντες περιπλεῦσαι ἐκ τῆς θαλάσσης, ἐς τὸν μέγαν λιμένα, τὸν τῶν
συρακουσίων· αὐτοὶ δὲ περὶ ὄρθρον καταβάντες ἀπὸ τῶν ἐπιπολῶν ἐς τὸ ὁμαλὸν, καὶ
ἐκ τοῦ ὕλους, ἦν πλῶς λῷ ἢ στερεώτατον, καὶ θύρας μὴ ξύλα πλατέα ἐπιβύντες,
μὴ ἐπ' αὐτῶν διαβαλλόντες, αἱροῦσι ἅμα ἕω, τὸ σταύρωμα, πλὴν ὀλίγου, καὶ πλὴν

λαν ὁι στρατηγοὶ, ἐπί τε χρήματα καὶ ἱππέας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες, ἐλπίσαν τὸ τὴν τε ζοφὼ τιμπειν τῇ στρατιᾷ, καὶ φῦσ ἱππέας· καὶ ὁ χειμὼν ἐπελθύτα, καὶ ἔβδομον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐπελθύτα τῷδι, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

Α μακδ τῷ ἦρι ἀθὺς ἀρχομένῳ, τοῦ ἐπιγνομένου θέρους, οἱ ἐν τῇ Σικελίᾳ Ἀθηναῖοι, ἀραντες ἐκ τῆς κασσάνης, παρέπλευσαν ἐὰδ μεγάφαν τῶν ἐν τῇ Σικελίᾳ· οὗς ἐὰδ τίλωνος τοῦ τυραύνου, ὡς τοῦδ καὶ πρότερόν μοι εἴρηται, αἰκισάντες συρακύσιοι αὐτοὶ ἔχουσι πλὼ γᾶν· ἀγροικίδες δ' ἐλήϊσαν τούς τε ἀγροὺς, καὶ ἐλαθύντες δ' ἔρυμά τι τῶν συρακυσίων, καὶ οὐχ ἑλόντες, αὖθις καὶ πεζῇ καὶ ναυσὶ παρακομεθέντες δ' ὑπὸ τῶν τριάκοντα πόλεων μόνον, ἥ, τι πλέον αἰαβαίνοντες, ἐλήϊσαν, καὶ τὸν σῖτον ἐνεμπίπρασαν. πρὸς δὲ τῶν συρακυσίων περιτυγχάνοντες πισὶν οὐ πολλοῖσ, μὴ ἀγροικοτέραις τέ πισι, καὶ ζοπαῖσι σίδηρα ἔχουσιν, αἰεὶ χώρησαν ὑπὸ τὰς ναῦς· καὶ ἀγροικύσαντες ἐς κασσάνην, ἐκεῖθεν ἢ ἐπισπόμενοι πάλιν τῇ στρατιᾷ, ἐχώρουν ὑπὸ κεντόρειπα σικελῶν πόλισμα· καὶ προσκαλόμενοι ὁ μολοττίας, ἀπῆσαν· πιμπράντες ἅμα τὸν σῖτον τῶν τε ἐνναταίων, καὶ τῶν ὑβλαίων, καὶ ἀφικόμενοι ἐς ηκατάλην, ηκατα λαμβαύουσι τούς τε ἱππέας ἥκοντας ἐκ τῶν ἀθηνῶν, παρὰ πλοῦν τε καὶ διακοσίους. αὖθι τῶν ἵππων μιᾷ σκυβύῃ, ὡς αὐτό θεν ἵππων παρειθισμένων, καὶ ἱππονόταις τειακόσια, καὶ τάλαντα ἀργυρίου ζυσκύσαι.

Σ οὗ δ' αὖ τοῦ ἦρος καὶ ἐπ' ἀρῶγος στρατεύσαντες λακεδαιμόνιοι, μέχρι μὲν κλεωνῶν ἦλθον· σεισμοῦ γ' ἐνομένου, ἀπεχώρησαν· καὶ ἀργεῖοι μετὰ ταῦτα ἰσβαλόντες ἐς πλὼ ζυρείαν ὄμορον οὖσαν, λείαν τῶν λακεδαιμονίων πολλὼ ἔλαβον. ἦ τε πράθη παλαιὰ τῶν οὐκ ἔλαττοι πέντε καὶ ἑκατόν. καὶ ὁ θρασύλειος σῦμος ἐν τῷ αὐτῷ θέρει, οὐ πολὺ ὕστερον ἐπὶ θέμιλος τοῖς τὰς ἀρχὰς ἔχουσιν, οὐ κατέχυε. ἀλλὰ βοηθησάντων ἀθηναίων, οἱ μὲν, ξυνελύφθησαν. οἱ δ' ἐξέπεσον ἀθηνάζε. καὶ οἱ συρακύσιοι τοῦ αὐτοῦ θέρους ὡς ἐπύθοντο, τούς τε ἱππέας ἥκοντας τοῖς ἀθηναίοις, καὶ μέλοντας ἥξειν ἐκ τῶν ἀθηνῶν, παντὶ σθένει καὶ διακοσίους. αὖθι τῶν ἵππων μιᾷ σκυβύῃ, ὡς αὐτό θεν ἵππων παρειθισμένων, καὶ ἱππονόταις τειακόσια, καὶ τάλαντα ἀργυρίου ζυσκύσαι.

οὗ δ' αὖ τοῦ ἦρος καὶ ἐπ' ἀρῶγος στρατεύσαντες λακεδαιμόνιοι, μέχρι μὲν κλεωνῶν ἦλθον· σεισμοῦ γ' ἐνομένου, ἀπεχώρησαν· καὶ ἀργεῖοι μετὰ ταῦτα ἰσβαλόντες ἐς πλὼ ζυρείαν ὄμορον οὖσαν, λείαν τῶν λακεδαιμονίων πολλὼ ἔλαβον. ἦ τε πράθη παλαιὰ τῶν οὐκ ἔλαττοι πέντε καὶ ἑκατόν. καὶ ὁ θρασύλειος σῦμος ἐν τῷ αὐτῷ θέρει, οὐ πολὺ ὕστερον ἐπὶ θέμιλος τοῖς τὰς ἀρχὰς ἔχουσιν, οὐ κατέχυε. ἀλλὰ βοηθησάντων ἀθηναίων, οἱ μὲν, ξυνελύφθησαν. οἱ δ' ἐξέπεσον ἀθηνάζε. καὶ οἱ συρακύσιοι τοῦ αὐτοῦ θέρους ὡς ἐπύθοντο, τούς τε ἱππέας ἥκοντας τοῖς ἀθηναίοις, καὶ μέλοντας ἥξειν ἐκ τῶν ἀθηνῶν, παντὶ σθένει καὶ διακοσίους. αὖθι τῶν ἵππων μιᾷ σκυβύῃ, ὡς αὐτό θεν ἵππων παρειθισμένων, καὶ ἱππονόταις τειακόσια, καὶ τάλαντα ἀργυρίου ζυσκύσαι.

» οὐ περιέσεσθαι τὰκεῖ, μάλιστα ὅτι καὶ Σικελιῶται γε ἀπειρότεροι μάλιστ' ἂν
» ξυστραφέντες, ἀφ' ὧν καὶ νῦν ἔτι περιγίγνονται συρακούσιοι δὲ μόνοι, μάχης τε ὧν πολ-
» λῆς μετὰ μόνης μέλλουσι, καὶ ναῦς οὐκ ἄπειρα πεπληρῶσθαι, ἀλλὰ πάντων ἴσως τῶν τῇ δυνατὰ
» ἐκεῖ παρασκευὴ αὐτοῖς ἔστι· καὶ εἰ αὖ τι δέονται, ἡ πόλις λαμβάνεται, ἔχεται καὶ ἡ πᾶσα Σι-
» κελία· καὶ δι' ὀλίγου, καὶ Ἰταλία· καὶ ὃν αὖ τι κίνδυνον ἐκεῖθεν προεῖπον, οὐκ ἐν ἀλ-
» λοτρίῳ ὑμῖν ἐποιήσοντο· ὥστε μὴ περὶ τῶν Σικελιωτῶν τοὺς οἰκοθεν μόνον βουλεύεσθαι,
» ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν Πελοποννησίων ἐμὲ πείσαντες τάδε ἐπιτάξετε πρᾶξαί τε ὡδὶ καὶ
» πέμψετε τοιαύτην ἐκεῖσε· οἱ γὰρ αὖ περίοικοι καμοὶ δόξουσι, καὶ ὁπλιτεύουσι θᾶσ-
» σον. καὶ ὁ τῆς πρᾶξεως ἔπι χρησιμώτερον εἶναι νομίζω, ἄσπερ ἀσπαστάτην ἀρ-
» χοντα ὡσαύτως τοὺς τε παρόντας ξυντάξαι, καὶ τοὺς μὴ ἐθέλοντας προσαναγκάσαι· οὕ-
» τω γὰρ οἵτε ὑπάρχοντες ὑμῖν φίλοι θαρσήσουσι μᾶλλον, καὶ οἱ ἐνδιαζόμενοι ἀφι-
» στέρου προσκτᾶσθε· καὶ τὰ ἐνθάδε χρὴ ἄμακρα φυλάσσειν, ἐκ πολεμίου ἵνα συρακούσιοί τε
» νομίζοντες ὑμᾶς ἐπιμελέσθαι, μᾶλλον αὐτόθεν σχῶσι, καὶ ἀθρόοι τοῖς ἐκεῖθεν ἧσσον
» ἄλλῳ ἐπικουρίαν πέμψωσιν. τειχίζειν δὲ χρὴ Δεκέλειαν τῆς ἀττικῆς, ὅπερ ἀθη-
» ναῖοι μάλιστα ἀεὶ φοβοῦνται· καὶ μόνου αὐτοῦ νομίζουσι τῶν ἐν τῷ πολέμῳ, οὐ
» διὰ πείρας θαυμάζεται βεβαιότατα δ' ἂν τις οὕτω τοὺς πολεμίους βλάπτοι, εἰ ἃ μάλι-
» στα φιλοῦσι τοὺς αὐτοὺς αἰσθάνοιτο, ταῦτα ἔργῳ τὸν θανάσιμον ὑπόφοβον· οἰκοῦσι γὰρ
» αὐτοὺς ἀκριβέστατα ἐκείνους τὸ στρατόπεδον αὐτῶν ἀεὶ ἐπισκοποῦντας φοβεῖσθαι· ἃ
» δ' ἂν τῇ ἐπιτειχίσει αὐτοὶ ὡφελοῦμεν τοὺς ἐναντίους, κωλύσετε· πολλὰ παρεὶς,
» τὰ μέγιστα κεφαλαιώσω. ὅσα τε γὰρ ἡ χώρα κατοικίζεται, τὰ πολλὰ πρὸς ὑμᾶς,
» τά τε μέρη, λαμβάνεται τὰ δ' αὖ τόκατα ἐξ· ἥ τε τοῦ λαυρείου τῶν ἀργυρίων μετάλ
» λων προσόδους. καὶ ὅσα ἀφ' ἡμῶν καὶ διακωλύσει τὰ ὠφελοῦνται, δῆλους ἀποστή-
» σονται. μάλιστα δὲ τῆς ἀφ' ὧν ξυμμάχων προσόδου ἔσονται διαφορούμενοι, ὅτι τὸ παρ'
» ὑμῶν νομίσουσι τὴν κατάκρατος πολεμεῖσθαι διὰ γεωργήσουσι· γίγνεσθαι δ' ἐπ' αὐ-
» τῶν, καὶ ἐν τάχει καὶ πρόθυμότερον ἐν ὑμῖν ἔστιν ὧν λακεδαιμόνιοι ἐπεὶ ὧς γε λόγῳ
» τε, καὶ οὐχ ἁμαρτήσεσθαι οἱ μὲν γρώμης, πάνυ θαρσῶ· καὶ χεῖρον οὐδενὶ ἀλλῳ
» δοκεῖν ὑμῶν εἶναι· εἰ τῇ μὲν τοῦ μετὰ τῶν πολεμιωτάτων φιλοπολίς τε δοκῶν
» εἶναι, καὶ ἐμπρακτώτατος περὶ τὰ μάλιστα ἐπέρχεσθαι μου εἰς τὸν φυσικὸν προ-
» θυμίαν τὸν λόγον· φυγάς τε γὰρ ἐμὶ τῆς τῶν ὀλιγαστάτων, πονηρίᾳ, καὶ οὐ
» τῆς ὑμετέρας ὧν πείθομαι ὠφελεῖσθαι· καὶ πολεμιώτεροι οὐχ οἱ τοὺς πολεμίους
» πολεμοῦντας ὑμᾶς, ἢ οἱ τοὺς φίλους ἀναγκάσαντες πολεμίους γενέσθαι· τό,
» τε φιλόπολι, οὐκ ἐν ᾧ ἀδικοῦμαι ἔχω, ἀλλ' ἐν ᾧ ἀσφαλῶς ἐπολιτεύθην· οὐδ' ἐμὲ
» παίδευσις οὐδεμία ἐπήνουμεν· καὶ ἴσασι πολὺ δὲ μᾶλλον τῶν οὐκ οὖσι ἀκριβῶσθαι·
» καὶ φιλόπολις οὗτος ὁρίζων, οὐχ ὃς ἂν μὴ ἀδίκως ἀπολίσας μὴ ἐπίῃ, ἀλλ'
» ὃς ἂν ἐκ παντὸς τρόπου ἀρχὴν ἐπιθυμῇ, πειρᾶσθαι ἀνακαλεῖν· οὕτως ἐμοὶ γε ἀ-
» ξιοῦ ὑμᾶς, καὶ εἰς κίνδυνον, καὶ εἰς παλαιστωρίαν πᾶσιν ἀνθρώποις χρῆσθαι, ᾧ λακεδαι-
» μόνιοι γνώτας· ἔξεστι δὲ τοῖς ὑφ' ἁπάντων προσκαλλόμενοι λόγοι, ὡς εἰ πολεμίοις γε
» ὧν σφόδρα ἕξ λακεδαιμόνιοι, καὶ αὖ φίλος ὤν, ἱκανῶς ὠφελοίην. ὅσῳ τὰ μὲν ἀθηναίων ἴσθε,
» τὰ δ' ὑμέτερα ἔπιξενοι. καὶ αὐτοὺς ἧσσον νομίσαντας περὶ μεγίστων δὴ τῶν διαφερόν
» των βουλεύσεσθαι, μὴ ἀποκνεῖν τὴν ἐς τὴν Σικελίαν τε καὶ ἐς τὴν ἀπ' ἐκείνης στρατείαν·
» ἵνα τά τε ἐκεῖ βραχεῖ μορίῳ ξυμπαραγενόμενοι μεγάλα σώσητε, καὶ ἀθλιωτέ-
» αν τὴν τε οὖσαν καὶ τὴν μέλλουσαν δύναμιν καταλύητε· καὶ μεταπαύσατε αὖ-
» τοὶ ἀσφαλῶς ἀνθ' ὑμῶν καὶ τῆς ἀπάσης Ἑλλάδος ἡσύχους καὶ σὺν ἐλευθερίᾳ, ἧσπερ ἔνεισθε
» διαγάσεσθε.

Ὁ μὲν Ἀλκιβιάδης, τοιαῦτα εἶπεν. οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι διανοούμενοι μὲν καὶ αὐτοὶ
πρότερον στρατεύειν ὡδὶ τοὺς ἀθηναίους, μᾶλλον τε ἤ, ἔτι καὶ περιορώμενοι, πολλῷ μᾶλ
λον ἐπῳρώθησαν διδάξαντος ταῦτα ὑπερτα αὐτοῦ· καὶ νομίσαντες παρὰ τοῦ ξαφέ-
στατα ἀκούσεσθαι, ἀκριβέστερα. ὡς τε τῇ ἐπιτειχίσει τῆς Δεκελείας προσέχειν ἤδη τὸν νοῦν·
καὶ τοῦ παραυτίκα καὶ τοῦσ' ἐν τῇ Σικελίᾳ πέμπειν τινὰ στρατιάν· καὶ τὸν μὲν
Κλεαν δρίδου προστάξαντες αὖ χρῆσθαι τοῖς συρακουσίοις, ἐκ Βοιωτῶν μετ' ἐκείνων
τῶν κορινθίων· τὸν Βοιωτάρχην πείθειν· ὅπως ἐκ τῶν παρόντων μάλιστα καὶ τάχιστά τῆς
ὠφελίας ἕξεται τοῖς ἐκεῖ· ὃ δὲ, δύο μὲν ναῦς τοὺς κορινθίους ἤδη ἐκέλευε· οἱ πέμπειν ἐς
Ἄσσον· τὰς δὲ λοιπὰς παρασκευάζεσθαι ὅπως διασωθῶσι πέμπειν, καὶ ὅταν κα
καιρὸς ᾖ ἑτοίμας εἶναι πλεῖν. ταῦτα δὲ ξυνεβούλευεν, αὐτοκράτορα ἐκ τῆς
λακεδαίμονος· ἀφίκετο δὲ καὶ ἐκ τῆς Σικελίας τελευταῖος τῶν ἀθλιωτάτων· ὧν ἃ πάσα

καὶ Λακεδαιμόνα τῶν συρακουσίων ἀχρεμόνιτας πρίσβεις, τούς τε Ἰταλιώτας ἅμα παρασκόπους ὄντας, ἐπειρῶντο πείθειν, μὴ περιορᾶν τὰ γιγνόμενα ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ὡς καὶ ἐκείνοις ὁμοίως ἐπιβουλευόμενα· καὶ ἐπειδὴ ἐν τῇ κορίνθῳ ἐγένοντο, λόγους ἐποιοῦντο ἀξιοῦντες σφίσι καὶ τοῖς ξυγγενέσι βοηθεῖν· καὶ οἱ κορίνθιοι ἀξιούμενοι αὐτοὶ πρῶτοι, ὡς τὰ πολλὰ προθυμίᾳ ἀμυνεῖν. καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα ξυνεκάλεσαν αὐτοῖς πρέσβεις ὅπως καὶ ἐκείνους ξυναπεπέμφεσαν· γνόντες τε αὐτῶν πόλεμον ἀφέστεον ποιεῖσθαι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους· καὶ ἐς τὴν Σικελίαν ἀφίλλαν τινὰ πέμπειν· καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς κορίνθου πρέσβεις παρεσκευάσαν ἐς τὴν Λακεδαίμονα, καὶ Ἀλκιβιάδης μετὰ τῶν ξυμφυγάδων παραγενόμενος, τότ' αὖθις ἐδιδάσκετο πλοίου φορτίου παρ' ἐκ τῆς θουρίας ἐς κυλλήνην τῆς ἠλείας πρῶτον· ἔπειτα ὕστερον ἐς πύλον Λακεδαιμονίων, αὐτῶν τε Λακεδαιμονίων μεταπεμψάντων ὑπόπτως ἐλθεῖν, φοβοῦντο γὰρ αὐτοὺς λάθρᾳ περὶ τῶν μαντικῶν πρᾶξαι· καὶ ξυνέβησαν τῇ ἐκκλησίᾳ διὰ τῶν Λακεδαιμονίων, πρῶτα μὲν τοὺς παρόντας, ἔπειτα καὶ τοὺς συρακουσίους, τὰ αὐτὰ καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους παρακελεύσασθαι· τοὺς Λακεδαιμονίους· καὶ διανοουμένων τῶν τε ἐφόρων καὶ τῶν ἐν τέλει ὄντων πρίσβεις πέμπειν ἐς συρακούσας κωλύσοντας, μὴ ξυμβαίνειν ἀθλιώτερα· βοηθεῖν δὲ οὐ προθύμων ὄντων, παρελθὼν ὁ Ἀλκιβιάδης, παρώξυνέ τε τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ ἀξιώσαντας, λέγων τοιάδε·

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ·

» Ἀναγκαῖον πρῶτον τῆς ἐμῆς διαβολῆς πρῶτον ὑμᾶς ἐπεῖν· ἵνα μὴ χεῖρον τὰ καιρικὰ τῷ ὑστέρῳ μου ἀκροάσησθε· τῶν δ' ἐμῶν προτέρων τὴν προαιρεσίαν, ὑμῶν καταγνόντων, ἔγκλημα ἀπειπόντων, αὐτὸς ἐπὶ πλεῖον ἀναλαμβάνειν, ἵνα μὴ ἀπεσκευασμένος ὑμᾶς, ἀλλά τε καὶ περὶ πλείονος ξυμφορᾶς καὶ διαπολεμοῦντος μου προθύμου, ὑμεῖς πρὸς ἀθυμοτέρους καταλαμβάνοισθε, τοῖς μὲν ἐμοῖς ἐχθροῖς δύναμιν δ' ἐκείνων πράξαντες, ἐμοὶ δὲ, ἀτιμίαν περιθέντες· καὶ διὰ ταῦτα διπλοῦς ὑπ' ἐμοῦ, πρός τε τὰ μαντικὰ καὶ ἀρχαῖον ξαπομένου, καὶ ὅσα ἄλλα λωποδυτοῦμεν ὑμεῖν ἐβλάπτεσθε· καὶ νῦν εἴ τις καὶ τότε ἐν τῷ παρόντι οὐκ εἰκότως ὠργίζετό μοι, μᾶλλον δὲ ἀλλοθύσει σκοπῶν, αὐτὰ τὰ πράγματα ἤδη· ἢ εἴ τις δίκαιος καὶ τῷ δήμῳ προσκείμην μᾶλλον, χείρωμι ἐνόμιζε, μὴ δ' οὕτως ἡγεῖσθε τὰ ὀρθῶς ἄρχεσθαι· τοῖς γὰρ τυραννικοῖς ἀεί ποτε διάφοροί ἐσμεν· πᾶν δὲ τὸ ἐναντιούμενον τῷ δυναστεύοντι, δῆμος ὠνόμασται· καὶ ἀπ' ἐκείνου ξυμπαρέμενεν ἡ προσασία ἡμῖν τοῖς πολίταις· ἅμα δὲ καὶ τῆς πόλεως δημοκρατουμένης τὰ πολλὰ, αἰτίαν ἦν τοῖς παροῦσιν ἐπισπεῖσθαι. τῆς δὲ ὑπαρχούσης ἀνεπισκεύαστος ἐπειρώμεθα μετριώτερον ἐς τὰ πολιτικὰ εἶναι· ἄλλοι δ' ὅσοι καὶ ἐν τῶν πολλῶν καὶ νῦν, εἰ ἐν τοῖς πατρίοις ἤδη ἦσαν τὸν ὄχλον· διὸ καὶ ἐμὲ ἠδίκησαν· ἡμεῖς δὲ τοῦ ξύμπαντος προίσημι· δικαιοῦντες ἐν ᾧ σχήματι μεγίστη ἡ πόλις ἐτύγχανε καὶ ἐλευθεριώτατα οὖσα, καὶ ὁ τῶν ἰδίᾳ τι σφίσιν ἐξεῖναι ξυνιέναι· ἐπειδὴ δημοκρατίαν γε καὶ ἐγγιγνόμενοι οἱ φρονοῦντες τι, καὶ αὐτοὶ σύνεσιν ἂν χεῖρον, ὅσον καὶ λοιδωρήσαιμι· ἀλλὰ περὶ ὁμολογουμένης οὐσίας, οὐδεὶς ἂν καινὸν λέγοιτο, καὶ τὸ μαθησόμενον αὐτῶν, οὐκ ἐδύνατο ὑμῖν ἀσφαλὲς εἶναι, ὑμῶν πολιτείαν προσκαθημένων· καὶ τὰ μὲν ἐς τοὺς ἐμοὺς διαβολὰς, τοιαῦτα ἔγνωμεν περὶ δὲ ὧν ὑμῖν τι βουλευτέον καὶ ἐμοί, εἴπερ πολίου δίδασκαλίου, μάθητε δὴ· ἐπολεμοῦμεν ἐς Σικελίαν· πρῶτον μὲν, εἰ δυνατοὶ ἦμεν Σικελιώτας καὶ τοὺς ξυμμάχους μετὰ δ' ἐκείνους αὖθις, καὶ Ἰταλιώτας. ἔπειτα καὶ τῆς καρχηδονίων ἀρχῆς καὶ αὐτῶν ἀπειράσοντες. εἰ δὲ προχωρήσειε ταῦτα ἢ πολλὰ ἢ καὶ τὰ πλείω, ἤδη τῇ πελοποννήσῳ ἐμέλλομεν ἐπιχειρήσειν καμίσοντες ξύμπαν μὲν πλῶν ἐκεῖθεν προσπεμφθὲν δυνάμεν τῶν ἐλλήνων· πολλοὺς ἢ βαρβάρους μισθωσάμενοι καὶ τοξότας· καὶ ἱππέας· ἢ ἄλλους τῶν ἐκεῖ ὁμολογουμένους ναῦ βαρβάρων, μαχιμωτάτους· ξυλῆς τε πρὸς ταῖς ἐπιτείχεσι πολλὰς ναυπηγησάμενοι, ἐχούσης τῆς Σικελίας ξύλα ἄφθονα· διὰ πλῶ πελοποννησου πλεῖν πολιορκήσοντες, ἢ ᾧ πλῷ ἅμα ἐκ γῆς ἀφορμαῖς τε πόλεων, τὰς μὲν βίᾳ λαβόντες τὰς δ' ἐπειχισμένοι, ῥᾳδίως ἠλπίζομεν κατὰ πολεμήσειν. ἢ μᾶλλον ταῦτα ἢ τοῦ ξύμπαντος ἕλλησι κακῶς ἄρξειν· χρήματα τε ἢ διὰ ἔστι πορίσασθαι τίνα αὐτῇ, αὐτὰ τὰ προσπεσόμενα ἐκεῖθεν χωρία ἔμελλε διαρκεῖν αὐθις ἐνθένδε προσόδου παρέξειν· τοιαῦτα μὲν περὶ τῆδε οἱ χόμενοι σόλωνα τε τὰ ἀκριβέστατα εἰδότες, ὡς δυνατὸν ἦν ἐπιστάμενοι· καὶ ὅσοι ὑπόλοιποι στρατηγοὶ, ἢν δύνωνται ὁμοίως αὐτὰ πράξειν· ὡς δὲ οὐ βεβήκοτε

» δυνάμει μείζονι πρὸς πολὺ τῶνδε ἰοῦσι πολεμεῖσθαι· πολὺ δὲ μᾶλλον
» τοῖσδε ἀπεῖσι· ὑμεῖς μέν γε, οὔτε ἐμμένειν δοκοῦντες μὴ μεθ' ὑμῶν, εἴτε καὶ γενόμε-
» νοις καιροῖ καταφεύγειν μέλλοντες, ἀλλάσσοι κοσμοῦντες, δι' μὴ κόσμου τε πολοῦ, καὶ ἀφορία φυλα
» κῆς τῶν λεων μεγάλων· καὶ τῷ παρασκευῇ, ᾗ πειρατέον· ὅπλα δὲ οὐ σφαρ πέλα, τάλ-
» λα δὲ μέζονι τῆς ἡμετέρας παρουσίας ἐποικοδομοῦντες ὑμῖν ἀεί τε ἐν βουλεύουσιν,
» ὅταν καιρὸν λάβωσιν ἐκπέμπουσιν· ἐξαίφνης δὲ καὶ ἄλλα ὅπλα καὶ τὰ ἐς λεοντί-
» νους, καὶ ναῦ πολλῶσιν ὧδε οὖν ταῦτα κωλύοντας, καὶ αὐέχοντας τὴν Σικελίαν μέ
» χρι τοῦδε μὴ ὑπ' αὐτοὺς εἶναι, παρακαλεῖν ὑμᾶς ὡς ἀναθήνους. πολὺ γὰ ὧδε ἀλη-
» θέστερα γε σωτηρίας ὑμεῖς αὖτε παρασκολοῦμεν, δόμοιοι πὼ ὑ πολεμοῦσιν ἀπ' ἀλλή-
» λων ἀμφοτέροις, μὴ προσήκοντα νομίσητε τῆσδε μὲν καὶ αὖθις ξυμμάχων, ἀεὶ ἐφ' ὑ-
» μᾶς ἑτοίμων δὲ τὸ πολῦ δος ἔστ' ὀφθ. ὑμῖν δ' οὐ πολλάκις παρασχόσιν μᾶς τοσῦσδε
» ὧδε καιρίας ἀμυνάσθαι· ἵνα εἰ τῷ ὑ πόπω, ἃ ἔπρασσον ἐάσητε ἀπελθεῖν, μὴ σφαλεῖ
» σιν ἔτι βουλήσασθαι καὶ πολλοστημόριον αὐτῆς ἰδέᾳ· ὅτε οὐδενὶ ἔτι παραγε
» νόμενον ὑμῖν· ἀλλὰ μήτε ὑμεῖς ὧν αμαρτάνεσθε ταῖς τῶνδε διαβολαῖς ἀπαπείθεσθε,
» μήτε νί ἄλλοι ἐρήμους δ' ὑμῖν πάσσειν πὼ ἀλήθεια, πδρὶ ὧν ἔστ' εἰπεῖν δόμβθα· καὶ ἔ
» τι ἐν κεφαλαίοις ὑ παμνήσσοντες, ἀξιώσομεν πείθεσθαι· φαμὲν γὰρ αὖχειν μὲν, τῶν ἐκεῖ ἵνα
» μὴ ὑ πακούωμεν ἄλλου· ἐλευθεροῦν δὲ τὰ ἐνθάδε, ὅπως μὴ ὑπ' αὐτῶν Ελασπῶμεθα·
» πολλὰ δ' ἀναγκάζεσθαι πράσσειν, διότι καὶ πολλὰ φυλασσόμεθα· ξύμμαχοι δὲ
» καὶ ναῦ καὶ πρόσοδον τοῖς ἐνθάδε ὑμῶν ἀδικουμένοις οὐκ ἄκλητοι, παρακληθέν-
» τες δ' ἥκειν· καὶ ὑμεῖς μήθ' ὡσπερεὶ γεγόμενοι τῶν ὑμῖν τοιουμένων, μήθ' ὡσ
» σωφρονεῖτε ὅ χαλεπὸν ἤδη ἐκβιάζεσθαι πειρᾶσθε· καθόσον δέ τι ὑμῖν τῆς ἡμετέρας
» πολυπραγμοσύνης καὶ ζόπου τὸ αὐτὸ ξυμφέρει, τούτῳ ἀφελαβόντες, χρῆσασθε· καὶ
» νομίσατε μὴ πάντας ἐν ἕνι σφῳ, βλάπτειν αὐτό· πολὺ δὲ πλείουσι τῶν ἐλλήνων καὶ ὠ
» φελεῖν· ἐν παντὶ γὰρ πόλεμῳ χωρίῳ, καὶ ᾧ μὴ ὑ πολεμοῦμεν ὅ, τε ἀδικούμενος ἀδικεῖσθαι,
» καὶ ὁ ἐπιβουλεύων, ἢν τὸ ἑτοίμων ὑ πεῖναι ἐλπίδα, τῷ μὲν, αὐτὸ τοῦτο χρῆσθ ἐπικουρίας
» ἀφ' ἡμῶν· τῷ δὲ, ἀπὸ ξομεν μὴ ἀ θελεῖς εἶναι καὶ διωθύειν, ἀμφότεροι ἀναγκάζοντες· ὁ
» μὲν, ἄκων σωφρονεῖν· ὁ δ' ἀ πραγμόνως σώζεσθαι· ταῦτα οὖν πὼ καὶ νῦν τῷτε δικαί-
» ῳ καὶ ὑμῖν ναῦ παρούσαις ἀσφάλειαν, μὴ ἀ ποστῆναι θε· ἀλλ' ὄρισάντες τοῖς ἄλλοις
» μεθ' ἡμῶν τοῖς συμφέρουσιν αὐτὶ τοῦ ἀεὶ φυλάσσεσθαι αὐτοὺς, καὶ αὐτοὶ βουλεύσει
» ποτε ἐκ τοῦ ὁμοίου μετιόντες.

Τοιαῦτα μὲν ὁ Εὔφημος· οἱ δὲ Καμαριναῖοι, ἐπεπόνθεσαν τοιόνδε τοῖς μὲν ἀθη-
ναίοις ἀεὶ ἦσαν πολῦ καὶ διότι οὐ πὼ Σικελίαν ὤοντο αὐτῶν δουλώσεσθαι· τοῖς δὲ συ
ρακουσίοις ἀεὶ κατὰ τὸ ὅμορον διάφοροι· δεδιότες δ' οὐχ ἧσσον τοὺς συρακουσίους ἐγγὺς
ὄντας, μὴ καὶ αὖθις πρῶν περιγένωνται· τό τε πρῶτον αὐτοῖς τοὺς ὀλίγους ἱππέας
ἔπεμψαν· καὶ τὸ λοιπὸν ἐβόκει αὐτοῖς ξυεργάν μὲν τοῖς συρακουσίοις μᾶλλον βρ-
γῳ, ὡς αὖ δωσόμενοι μετειώτατα· ἐν δὲ τῷ παρόντι, ἵνα μὴ δὲ τοῖς ἀθηναίοις ἔλασ-
σον δοκῶσιν εἶναι· ἐπειδὴ καὶ ἐπεκρατέστεροι τῇ μάχῃ ἐγένοντο, λόγῳ ἀπορίαν δοῦναι ἔξω
ἀμφοτέροις, καὶ οὕτω βουλευσάμενοι ἀπῆρκαντο. Ἐπειδὴ τυγχάνει ἀμφοτέροις σύ-
σα ξυμμάχοις σφῶν πρὸς ἀλλήλους πόλεμος ὤν, δίορκον δοκεῖν εἶναι σφίσιν ἐν τῷ
παρόντι μὴ λ' ἑτέρους ἀμύνειν· καὶ οἱ πρόσθεν ἐκπλέοντες, ἀπῆλθον· καὶ οἱ μὲν συρα
κούσιοι, τὰ καθ' ἑαυτοὺς ὑβηρτύοντο ἐς τὸν πόλεμον· οἱ δ' ἀθηναῖοι ἐν τῷ ἀφιγμένῳ
πλῷ μέρει, τὰ πρὸς τοὺς Σικελοὺς ἔπρασσον, ὅπως αὐτοῖς ὡς πλεῖστοι προσχωρή
σουσι τοῦ· καὶ ἡ μὲν πρὸς τὰ πλέα μᾶλλον τῶν Σικελῶν ὑπῆκτο ὄντες τῶν συρακου
σίων, οἱ πολλοὶ ἀφεστήκεσαν· τῶν δὲ πὼ μεσόγαια ἐχόντων αὐτόνομοι οὖσαι, καὶ
πρότερον ἀεὶ οἰκίσεις βίᾳ σπλῶ ὀλίγοι μεῖξι τῶν ἀθηναίων ὄντες· καὶ ὅτόν τε κα-
τεκόμιζον τῷ στρατεύματι, καὶ εἶπον δὴ καὶ χρήματα· ὧδε δὲ τοὺς μὲν προσχωροῦντας
οἱ ἀθηναῖοι στρατεύοντες τοὺς μὲν, προσηνάγκαζον· τοὺς δὲ, καὶ ἀπὸ τῶν συρακου-
σίων φρουρούς τε πεμπόντων καὶ βοηθούντων ἀπεκώλυον· τόν τε χειμῶνα με-
θορμεπάμενοι ἐκ τῆς νέσου ἐς πὼ καταπάλω καὶ τὸ στρατόπεδον ὅ, κατεκαύ-
θη ἀπὸ τῶν συρακουσίων αὐθις αὐορθίζοντες, διεχείμαζον· καὶ ἔπεμψαν μὲν ἐς
καρχηδόνα περὶ συμμαχίας· ἐδύναντό τι ὠφελεῖσθαι· ἔπεμψαν δὲ καὶ ἐς
τυρσηνίαν, ἔστι δὲν πόλεων ἐπαγγελομένων καὶ αὐτῶν ξυμπολεμεῖν· πειήγγε-
λον δὲ καὶ ῥῆς σικελοῖς, καὶ ἐς πὼ ἴσχυσαν πέμψαντες, ἐκέλευον ἵππους σφίσιν ὡς
πλείστους πέμπειν· καὶ τἄλλα ἐς τὴν παρασκευὴν, πλείστα, καὶ ἐδόκει
ἡ τοίμαζον· καὶ ἴσχ ἕνεκα ὡς ἅμα τῷ ἦρι ἐξόμενοι τοῦ πολέμου· ἐπὶ ἐς τὴν κύριον ἧλθ

τοιαῦτα μὲν ὁ Ερμοκράτης εἶπεν· ὁ δ' Εὔθυμος ὁ τῶν Αἰολικῶν πρεσβευτὴς, μετ' αὐτὸν, τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΕΥΘΗΜΟΥ.

Ἀμφιλήμβακ μὲν δὴ τῆς πρότερον οὔσης ξυμμαχίας ἀφασιώσει· τοῦ δὲ συρακουσίοις καὶ Δαμίλου, ἀνάγκη καὶ πόλεμὸν τῆς ἀρχῆς εἰπεῖν ὡς ἀκόντως ἔχομεν. τὰ μὲν οὖν μέτρια μαρτύρια αὐτὸς ἕκαστος ἔχει, ὅτι οἱ Ιωνες ἀεί ποτε πολέμιοι, τῆς δουλείας εἰσὶν ἕκαστοι ἢ, μὴ οὕτως· ἡμεῖς γὰρ Ιωνες ὄντες, πλοσπονησίοις δωριεῦσι καὶ πλείοσι οὖσι, καὶ παροικοῦσι, ἰσονομούμεθα τῷ τρόπῳ ὑπεστάθημεν τῶν ὑπακουόμεθα· καὶ μέχρι τοῦ μηδενὸς ἕνεκα πιέζομεθα, τῆς μὲν λακεδαιμονίων ἀρχῆς καὶ ἡγεμονίας ἀπολλάγημεν· σὺ δὲ νῦν προσέοικεν μᾶλλόν τι ἐκείνους ἡμῖν, ἢ καὶ ἡμᾶς ἐκείνοις ἐπιτάττειν. πλὴν ἡγεῖσθαί γε τῷ παρόντι μείζονα ἔχουσι. αὐτοὶ γὰρ τῶν ὑπὸ βασιλεῖ πρότερον ὄντων ἡγεμόνες κατεστάμεθα οἰκοῦντες μέν· νομίσαντες ἴσως δὲ καὶ ὑπὸ πελοποννησίοις οὕτως εἶναι, δύναμιν ἔχοντες, ἣν ἀφελόμεθα. καὶ ἐς τὸ ἀκριβὲς ἀπεῖπεν, οὐδὲ ἀδίκως κατεσχεδιάμεθα, φύσει τε Ιωνας καὶ νησιώτας, οὓς ξυγγενεῖς φασιν ὄντας, ἡμᾶς συρακουσίοις δουλῶσθαι. ἦλθον γὰρ ἐπὶ τὴν μητρόπολιν ἐφ' ἡμᾶς μετὰ τοῦ μήδου· καὶ οὐκ ἐπολέμησαν ἀφειστάντες τὰ οἰκεῖα φθείραντες· ὡς τοῦ ἡμεῖς ἐκλιπόντες τὴν πόλιν, δουλείας δὲ αὐτοί τε βούλονται· καὶ ὑμῖν τὸ αὐτὸ ἐπιτηδεύειν. αἰδῶ δὲ ἄλλοί τε ὄντες ἅμα αἰσχρὸν· ὅτι τε ναυτικὴν πολεμίαν τε καὶ προθυμίαν ἀπροφάσιστον παρεχόμεθα ἐς τοὺς Ἕλληνας· καὶ διότι καὶ τῷ μήδῳ ἐπόμενοι οὐκ ἀφεστῶτες, οὐδὲ ἡμᾶς ἔβλαπτον· ἅμα δὲ τῶν πρὸς πελοποννησίους ἰσχὺς ὀρεγόμενοι, καὶ οὐ πάλαι ἐπόμεθα ὡς ἢ νὺν βαρβάροις μόνοις καθελόντες εἰκότως αἰσχρὸν ἢ ἐπ' ἐλευθερίᾳ τῇ τῶνδε μᾶλλον, ἢ αὖ ξυμπολίταις τε καὶ τῇ ἡμετέρᾳ αὐτῶν κινδυνεύσαντες· πῶς ἢ αἰτιφοβητὸν νῦν προσκτήσασθαι σωτηρίαν ἐκ πολεμίας ἔσεσθαι. μὴ ναῦ τῆς ἡμετέρας ἀσφαλείας ἔτι ἐκεῖ, καὶ ἐν θαλάσσῃ παρόντες ὁρᾶμεν, καὶ ὑμῖν ταῦτα ξυμφέροντα· ἐξαφαιρούμενοι δὲ ἴδιόν τι διαλλάξουσι· καὶ ὑμεῖς μάλιστα ἐνθένδε τὸ φοβερώτερον ὑποπτεύετε· ἐνθένδε τοῦ πειθὼ ὑποπτότατόν τι· λόγου μὲν ἀδυνήσει τὰ παραυτίκα πρεσβεύσειν· τῇ δ' ἐγχειρήσει ὕστερον τὰ ξυμφέροντα πράσσοντας. πλήν τε γὰρ ἐκεῖ ἀρχὴν ἐξαιρούμενοι διὰ βίου ἔχειν· καὶ τὰ ἐνθάδε ἤδη τὸ αὐτὸ, ἅπαντι μᾶλλον τῶν φίλων ἀσφαλῶς κεκτησόμενοι, καὶ οὐ δουλωσόμενοι· μὴ πάθητε δὲ μᾶλλον ἔτερα κωλύσοντες· ὑπολαβόντες δὲ μηδεὶς, ὡς οὐδὲν προσῆκον ὑμῖν κινδύνευσόμεθα· γνοὺς ὅτι σωζομένων ὑμῶν, καὶ ἡμῖν τὸ μὴ ἀδικεῖσθαι ὑμᾶς ὄντας αὐτόχειρ συρακουσίους, δοῦλον αὖ τοῦτο πεμφθέντων παρὰ δαναίαν πελοποννησίοις, ἡμεῖς βλαπτόμεθα· καὶ ἐν τούτῳ προσκεῖται ἤδη ἡμῖν τὰ μέγιστα· διόπερ καὶ τῶν λοιπῶν ἥλιστοι καὶ πιέζειν, μὴ ὑπηκόους ὡς περ τοῦ ξυγγενεστάτου αὐτῶν τοὺς ἐν δούλοις, ἀλλ' ὡς ἀνακτοτάτους. ἵνα ἐκ τῆς σφετέρας ὁμοροῦντος, τοῖς ἡ ἐνθάδε ἡμῶν λυτηροῖ ὦσι· τὰ μὲν γὰρ ἐκεῖ, καὶ αὐτοὶ αἱρήσομεν πρὸς τοὺς πολεμίους· καὶ ὁ χαλκεὺς, ὃν ἀλόντες ἡμᾶς φασι δουλωσασθαι ὄντα τῶν ἐνθάδε ἐλευθεροῦσθαι· ξύμφορος ἡμῖν ἀπαράσκευος ὤν· καὶ χρήματα μόνον φθείρωσι τὰ δὲ ἐνθάδε, καὶ λεοντῖνοι καὶ οἱ ἄλλοι φίλοι ὅτι μάλιστα αὐτονομούμενοι· αἰσθοῖτο δὲ τυραννίδι, ἢ πόλει, ἀρχὴν ἀρχούσῃ, οὐδὲν ἄλογον, ὅτι ξυμφέρον. οὐδ' οἰκεῖον, ὅτι μὴ ταὐτόν· πρὸς ἕκαστα δὲ δεῖ, ἢ ἐχθροὺν ἢ φίλον μᾶλλον καιρῷ γίγνεσθαι· καὶ ὑμᾶς ὄντας ὁμοίους ἐνθάδε οὐκ ἐῶ τοὺς φίλους ποιεῖσθαι, ἀλλ' ἐῶ δὲ ἐχθροὺς ἤδη· πῶν τῶν φίλων βέβαιον ἀλλάττει ὅσῳ ἀπιστεῖν δὲ οὐ χρή· καὶ γὰρ τοὺς ἐκεῖ ξυμμάχους ὡς ἥκιστα χρήσιμοι ὑπηγούμεθα· χρῆσαι μὲν καὶ μεθυμεναίους, εἰ ὧν παρέχῃ αὐτονόμους, τοὺς δὲ πολλοὺς, χρημάτων βεβαιότερον φορᾷ· ἄλλους δὲ καὶ πάνυ ἐλευθέρως ξυμμαχομένους· καὶ σφᾶς νησιώτας ὄντας καὶ ἀβλαβεῖς· διότι εἰ χωρίοις ἐνδιαιτήσεσθαι πρὸ πολεμοῦντας. ὥστε καὶ τὰ ἐνθάδε εἰκὸς πρὸς τὸ λυσιτελοῦν· καὶ ὃ, λέγομεν, ἐς συρακουσίους δίκης κεκρίσεται· ἀρχὴς γὰρ ἐρίζονται ὑμῶν· καὶ βουλόμενοι ἐνδὺ τῷ μητρῴῳ ξυσπάζαντες ὑμᾶς ὑπὸ πῶ βίᾳ ἢ κατ' ὀργὴν μᾶλλον ἀπράκτων ὑμῶν ἀπελθόντων, αὐτοὶ αὖ ξαίρεσθαι· αἰδῶ δὲ ἰὼ ξυσπᾶν τε πρὸς αὐτοὺς, οὔτε γὰρ ἡμῖν ἔτι ἔσται ἰσχὺς τοσαύτη ἐς ἐν συστάσει ἀμυναχεῖσθαι· οὔθ' ὅλη ἀδυνεῖς αὖ ὑμῶν μὴ παρόντων πρὸς ὑμᾶς εἶναι· καὶ ὅτῳ ταῦτα μὴ δοκεῖ, αὐτὸ τὸ ὄφελον ἐλέγχει· τὸ γὰρ πρότερον ὑμᾶς ἐπιχαίρειν, οὐκ ἄλλοθί τινα προσόντες φόβοι, ἢ ἐκ περιαλόμεθα ὑμᾶς ὑπὸ συρακουσίοις γενέσθαι· ὅτι καὶ αὐτοὶ κινδυνεύσομεν· καὶ νῦν οὐ λίκαιον ὅσον μὴ ἡμᾶς ἐκλοῦτε λόγῳ πείθειν, ὃ αὐτὸ ἀπιστεῖν· ἀλλ' ὅτι

» ἢ μῆδον, ἢ ὅτα γέ τινα αἰεὶ μεταβάλλοντες, δουλοῦνται· ἀλλὰ δωρεᾶσθ' ἑλεύθεροι ἀ-
» π' αὐτονόμου τῆς Πελοποννήσου πλὴ Σικελίας οἰκεῖτε, ἢ μέλλοντι ἴσως δι' ὀλίγου
» καὶ τὰ πόλεσι λυθῆσεσθαι. ἀδύτες ὅτι ταὐτὰ μόνοι ἀλαστολίς μεν. καὶ ὁρῶντες αὖ-
» τοὺς ἄδη τοῦτο τὸ εἶδος ξυμπαλέχθη· ὡς τε τοὺς μὲν, λόγοις ὑμῶν διϊσύεται· τοὺς δ', ξυμ
» μαχοι ἐλπίδι ἐκπολιμοῦ πρὸς ἀλλήλους· τοῖς δὲ, ὡσὶ ἐκείνοις τὶ προσπίτς λέγον
» τες, δωλώσεται καινοτροπῶν. καὶ εἰόμεθα τοῦ ἄπωθεν ξυνοίκου προκαλλυμμένου, οὐκ
» ἐς αὐτόν τινα ὑξειν· ἀλλὰ πρὸ ἡ αὐτοῦ μέλλον τε πάσχοντα, καθ' ἑαυτὸν δυστυχεῖν·
» καὶ ἅτερ αἰτία παρέσκευε, ἢν μὴ συρακούσιοι, ἑαυτὸν δ' οὐ πολέμιον εἶναι τῷ ἀθ
» ναίῳ· καὶ δεινὸν ὑγεῖται ὑπάρχειν τῆς ἡμῶν κινδυνεύειν, οὐ ξυμπαθῆ πρὸς τῆς ἡ-
» μῶν μᾶλλον· εἰ ἴσῳ δὲ καὶ τῆς ἑαυτοῦ ἅμα οἱ τῇ ἡμῇ μαχούμενοι· τοσούτῳ δὲ μὴ ἀσ-
» φαλέστερον, ὅσῳ οὐ προσκεφαλαιούμενοι μόνοι, ἔχοντι δὲ ξύμμαχοι ἡμῖ, μὴ οὐκ ὀρθῶμεν
» ἀγνοεῖται. νῦν τε ἀξυναίσιμον, μὴ πλὴ τοῦ συρακοίου ἔχθραν καλῶς ἀθαι· τῇ δ' ἡμῇ προ
» φάσει πλὴ ἐκείνου φιλίαν οὐχ ἥκιστον βεβαιώσασθαι βούλεσθαι. εἰπέ τις Φθονεῖ μέν,
» ἢ καὶ φοβεῖται. ἀμφοτέρα γὰρ ταῦτα πάσχω τὰ μέζω· δίῃ δὲ αὐτὰ τοὺς συρακου-
» σίους καινοῦσθαι μέν, ἵνα ὠφελιμώτερα βούλεται· περιγενέσθαι δέ, εἴπερ τῆς αὐ
» τοῦ ἀσφαλείας· οὐκ αὐθεραπίνης δίκαιος βούλεσθαι ἑλπίζειν· οὐ γὰρ δίοτε ἅμα τὸ
» τε ἐπιθυμεῖσθ', ἢ τῆς τύχης, ἢν αὐτὸν ὁμοίως ταμίαν χρῆσθαι. ἢ ἀγνοεῖμεν ἀμάρ
» τοι. τοῖς αὐτοῦ καιροῖσ ὀλοφυρθεῖς, τάχ' ἂν ἴσως καὶ τοῖσ ἡμῶν ἀγαθοῖς ποτε βου
» λυθεῖη αὖθις φθονῆσαι. ἀδίκως δὲ προμιλίῳ μὴ μὴ τοὺς αὐτοὺς κινδυνεύσοντας περὶ
» τῶν ὁπομάτων, ἀλλὰ περὶ τῶν ὄντων ἐπιπλῆσαι πρόσχρεῖν. λόγῳ μὲν γάρ, πλὴ
» ἡμετέρων δίκαιμεν σώζοι αὖ πω. ὄργῳ δὲ, πλὴ αὐτοῦ ὧτ περίκει· καὶ μάλιστα ἀπὸσ
» λῶ ὑμᾶσ ὧν αἰμελεῖται ὁμόρους ὄντας μὴ τὰ ἀλλότρια κινδυνεύσοντας προορᾶσθ
» αὐτὰ καὶ μὴ μαλακῶσ ὡς πόρρω νῦν ξυμμαχεῖν. αὐτοὺς δὲ πρὸς ἡμᾶσ μᾶλλον ἰόν-
» τας, ἀ πόρ ἀνὴρ εἰ ἐς πλὴ αἰμελεῖται πρῶτον ἀφίκοντο οἱ ἀξυναῖοι, δόμενοι ἂν ἐπε-
» καλεῖθε ταῦτα ἐκ τοῦ ὁμοίου καὶ νῦν παρακελευομένοις ὑπωσ μηδὲν εἰσδύσομεν
» φαίνεσθαι· ἀλλ' οὔθ' ὑμῖν τῶν γέ που, οὔθ' οἱ ἄλλοι ἐὰν ταῦτα ὁρμᾶσθ. δεινὸσ δ' ἴ-
» σωσ τὸ δίκαιον πρόσ τε ὑμᾶσ καὶ πρὸς τοὺσ ἐπόντας δηλαπύσαι τε, λέγοντες ξυμ-
» μαχίαν εἶναι ὑμῖν πρὸς ἀθηναίους, ἵνα γε οὐκ ἐὰν τοῖσ φίλοισ ἐποιήσασθε· τῶν δ'
» ἐχθρῶν ἵνα τισ ἐφ' ὑμᾶς ἴῃ, καὶ τοῖσ γε ἀθηναίοις βοηθεῖν, ὅταν ὑπ' ἄλλων, καὶ μὴ αὖ
» τοὶ ὡσπόρ νῦν τοὺς πέλας δεδιώσοσι. ἐπεὶ τό γ' οἱ ξυγγένει ὄντες χαλκιδεῖς, χαλκιδέας
» ὄντασ λιοντίνας ἐκπέλουσι ξυμμαχικίζειν· καὶ δίκαιον, εἰ ἐκεῖνοι μὲν ἐφ' ὁρῶν τοὺ πα
» λαῖ δικαιώματος ὑποπτεύοντσ ἀλόγως φρονοῦσιν. ὑμεῖς δ' οὐ δικαίῳ προφάσει,
» τοὺς μὲν φύσει πολεμίους, βούλεσθε, τοὺς δὲ ἔτι μᾶλλον φύσει ξυγγενεῖσ,
» μετὰ τῶν ἐχθίστων διαφθεῖραι. ἀλλ' οὐ δίκαιον· ἀμύνειν δέ, καὶ μὴ φοβεῖσθαι πλὴ πα
» ρασκευῇ αὐτῶν· ἃ γ' ἐγὼ ὑμεῖς ξυνεῶμεν πάντες, δεινὰ ἔσται· ἀλλ' ἐῶ ἃ πᾶσι δῆλα
» δύσει ταῦτα δηλοῦμεν· ἐπεὶ οὐδὲ πρὸς ὑμᾶσ μύθους ἐλεύθεροι καὶ μάχῃ πειρα
» νόμενοι, ἔπραξαι ἃ ἐβούλοντο· ἀπῆλθον δὲ διατάχεως ὥσ τε οὐκ ἀπόρους γε ὄντας,
» ἀνὴρ ἀξυμεῖν· ἰσάσαι ἢ ἐς πλὴ ξυμμαχίαν προξυμβάλλον· ἄλλως τε καὶ ἀφ' πελοπον
» νήσου παρισμένῃ ἀπειλέσαι· οἱ τῶν δὲ κρεῖσσοις εἰσὶ τοπαράπαν τὰ πολέμια· πλὴ
» μὴ ἐκείνην πλὴ προθυμίαν δοκεῖν, τῷ ὑμᾶς μὲν ἴσον εἶναι, ὑμῖν δὲ ἀσφαλῆ. φ μηδ'
» τέροισ δή, ὡσ καὶ ἀμφοτέρων ὄντας ξυμμαχίας βοηθεῖν. οὐ γὰρ ὄργῳ ἴσον ὡσπόρ ἢ
» δικαιώματί ἔβη· ἐὰ γὰρ δ' ὑμᾶς μὴ ξυμμαχήσαντας, ὅ, τε παθὼν σφαλῆσται, πλὴ ὁ
» πραπὼν πειρᾶσθαι, τί ἄλλο, ἢ τῇ αὐτῇ ἀπουσίᾳ· τοῖς μὲν οὐκ ἠμύναπτ σωθῆναι· τὸν
» δὲ, οὐκ ἐκλύσαπτε ἡμεῦν γενέσθαι· καὶ τοι κρείσσιον τοῖσ ἀδικουμένοις πλὴ ἄμα ξυμ
» φοδικεῖσθαι, τήν τε κοινὴν ὠφέλειαν τῇ Σικελίᾳ φυλάξαι, καὶ τοὺς ἀ-
» θηναίους φίλους ὄντας, μὴ ἐᾶσαι ἁμαρτεῖν· ξυνελόντές τε λέγομεν οἱ συρακούσιοι
» ἐκ διδάσκειν μέν, οὐδὲν ὄργῳ εἶναι σαφῶς, ὅπ ὑμᾶς, ὅπ τῶν ἄλλων· περὶ δὲν αὐτοῦ
» οὐδὲν χεῖρον γιγνώσκειτε· δόμενοι δὲ καὶ μαρτυρόμενοι ἅμα, ἃ μὴ πείθεσθε, ὅπ ἐ-
» πιβουλεύομεθα μέν, ὡσ τὸ ἰώνων ἀεὶ τοπολεμίου· προδιδόμεθα δὲ, ὡσ ὑμῶν, ὡσ-
» εὖσ ὡσειέων. καὶ εἰ ἡμᾶσ ἀφελοῦνται ὑμᾶς ἀδίκωσοι. ταῖς μὲν ὑμετέραις γνώμαις
» κρατήσουσι, τῷ δ' αὐτῶν ὀνόματι πιμηθήσονται· μὴ τῆσ νίκης ἀπ' ἄλλου τινὰ ἕλη
» ἢ ἐν πλὴ ἐκλω παραχρῆμα λύσοντα. καὶ οἱ αὖ ὑμεῖς πειρισόμεθα τῆσ αἰτίασ τῆ
» κινδύνου, οἱ αὐτοὶ πλὴ πιμελέσαι ὑφέξειν· σκοπεῖτε οὕτω καὶ ἀρχῆθε ὕσ. ἐπὶ αὐ-
» τῇ ἀκινδύνως δουλεύειν, ἢ πλὴ πειρεῖν ὁμένοι μεθ' ὑμῶν, τοὺς δέ τε μὴ ἀφεῖσθαι δι-
» αὐτὰς λαβεῖν· καὶ πλὴ πρὸς ὑμᾶσ ἔχθραν μὴ ἀπ' βραχέσαν χρεομένῳ διαφυγεῖν.

Τοιαῦτα

» τ' ἄλλα καὶ τὰ ὑδρεῖα, καὶ ἀπροφασίστως παρασκευάζεσθαι.

Καὶ οἱ συρακόσιοι αὖ τὸν ἀκούσαντες, ἐνθυμήθησάν τε πάντα ὡς ἐκάλλυε, καὶ ἔρατο τὸν αὐτόν τε ἕλληνα τὸν ἑρμοκράτην, καὶ Ἡρακλείδην τὸν λυσιμαχου. καὶ Σικανὸν τὸν ἐξηκέστου, τούτους ξένους · καὶ ἐστρατήγουν, καὶ ἐς τὸν κόρινθον, καὶ ἐς τὸν λακεδαίμονα, πρέσβεις ἀπέστειλαν, ὅπως ξυμμαχία τε αὖ τοῖς παραγένηται · καὶ τὸν πρὸς ἀθηναίους πόλεμον βεβαιότερον ποιήσωσι τοῖς ἐκεῖθεν προφασεῖς, ἵνα σφῶν τοὺς λακεδαιμονίους · ἵνα, ἢ ἐκ τῆς σικελίας ἀπαγάγωσιν αὐτούς, ἢ πρὸς τὸν σικελίᾳ στράτευμα ἧσσον ἀφίλλαν ἄλλο ἐπιπέμπωσιν, τὸν δ' ἐν τῇ κατάνῃ στράτευμα τῶν ἀθηναίων, ἔνθα ἦν ὑπὸ τοῖς ὑδρεῖοις μισθίλιοι, ὡς προσδοκωμένους · καὶ ἅμα ἐπιπράσειν, οὐκ ἐγένετο. ἀλκιβιάδης γὰρ ὅταν ἀπῇει ἐκ τῆς ἀρχῆς ἤδη μετὰ τὴν μῆνος, ἐπισάμενος ὅτι φθόνος, μηνύει τοῖς τῶν συρακουσίων φίλοις τοῖς ἐν μεσσήνῃ, ξυναισθῶσι τὸν μέλλον. οἱ δὲ, τύχῃ τινὶ αὖθις διεφθάρη πρότερον, καὶ τὴν στασιάζοντες καὶ οἱ ὅπλοις ὄντες, ἐπικρατοῦντο μὴ δέχεσθαι τοὺς ἀθηναίους οἱ τοῦτο βουλόμενοι · ἡμβλύνθη δὲ μείναντος τοῦ τειχισμάτος οἱ ἀθηναῖοι, ὡς ἐχειμάζοντο καὶ τὰ ἐπιτήδεια οὐκ εἶχον, καὶ προὐχώρει οὐδέν, ἀπιόντες ἐσ ναξον, ἢ θράκης σαύρωμα περὶ στρατόπεδον ποιησάμενοι, αὖθις διεχείμαζον. καὶ τειχίσαντες ἀπέστειλαν ἐς τὰς ἀθήνας, καὶ τι χρήματα καὶ ἱππέας, ὅπως ἅμα τῷ ἦρι παραγένωνται. ἐτείχιζον δὲ καὶ οἱ συρακόσιοι οἱ τῷ χειμῶνι πρός τε τῇ πόλει, τὸν πόλεμον ἐνόμιζον εἶναι ποιεῖσθαι τεῖχος παρὰ πόλιν ὃ πρὸς τὰς ἐπιπολὰς ὁρᾷ · ὅπως μὴ δι' ἐλάσσονος ἀπορεῖχοι ὦσιν, ἵνα ἅμα σφίσι καὶ τοῦτο ἐπιτελῶνται. καὶ τὰ μέγαρα φρέαρ. καὶ οἱ τῷ ὀλυμπιείῳ ἄλλο. καὶ πρὸ ἐλάσσονος προεσταύρωσαν παντᾳ, ἵν' ἀπορώτεροι ὦσιν. καὶ τοὺς ἀθηναίους ἐδόκουν οἱ τῇ ναυσὶ μᾶλλον κρατήσειν, ἢ τῷ πεζῷ, καὶ τοῦτο μὲν ὑπὸ τὸν χειμῶνα παρεσκευάζοντο, ἐς δὲ τὸ ἔαρ ἐπενόουν τοὺς ἀθηναίους ἐν τῇ ναυσὶ μᾶλλον τοῦ χειμῶνος ἐπιθέσθαι, ὡς ἐν τῷ ἐλάσσονι ὄντας, ἐς τὸ πεζὸν ἐπὶ τὸν χειμῶνα. καὶ τῶν τε ἡμερῶν τὴν μὲν, καὶ τὰς τῶν ἀθηναίων σκηνὰς καὶ τὸ στρατόπεδον ἐμπρήσαντες, αἰεὶ χωρεῖν ἐπ' ὄπου. καὶ τὴν ναυμαχίαν τοὺς ἀθηναίους, ἐς τὸν καμάρινα καὶ τὸν ὑδρεῖον λαμπρὸν γενομένην ξυμμαχίαν πρὸς ἑλληνας, ἵνα τῶν προσκαλέσωνται αὖ τοὺς, αἰ τι προσβάλοιντο καὶ αὖ τοῖσι γὰρ ὑπὸ τοῖς αὖ τοῖς οἱ καμαρινᾶιοι, μὴ προθύμως σφίσι, μήτ' ὑδρεῖον τὸν πρῶτον μάχῃ πόμφαι, ἃ ἔτεμνον, ἴσα τε τὰ λοιπὰ μὴ οὐκέτι βούλωνται ἀμύνειν, ὁρῶντες τοὺς ἀθηναίους ἐν τῇ μάχῃ ὑπερβάλλοντας. προεχώρουν δ' αὐτοῖς καὶ τὸν πρότερον φιλίαν πεποιήκεσαν. ἀφικομένων οὖν τῶν συρακουσίων, ἑρμοκράτους, καὶ ἄλλων ἐς τὸν καμαρίναν. ἀφὶ δὲ τῶν ἀθηναίων εὐθύμου μὲν ἐτέθη, ὁ ἑρμοκράτης ξυλλέγων γνώμην τῶν καμαρινᾶιων, βάλλόμενος προσλαβεῖν τοὺς ἀθηναίους, ἔλιπε τάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΕΡΜΟΚΡΑΤΟΥΣ.

» Οὐ πάρεσμεν δυνάμεων τῶν ἀθηναίων ὦ καμαρινᾶιοι, μὴ αὖ πάλαι τι, δείσαντες ἐπρεσβεύσαμεν. ἀλλὰ μᾶλλον τῶν μέλλοντας ἀπ' αὐτῶν λύσειν. περί τε καὶ ἐμοῦ ἀκούσει, μὴ ὑμᾶς πείσωσιν ἥκειν γε ἐς τὴν σικελίαν, προφάσει μὲν, ὡς τὸν ἰωνικὸν στασιάσοντες, ἐπὶ δὲ, ὡς πόλιν τινὰ ὑποτήσοντες. καὶ μοι δοκοῦσιν ὀλιγοπίστους βέλεσθαι καμαρινάζειν, ἀλλ' ἡμᾶς μᾶλλον ὀρθοῦσθαι · οὐ γὰρ δὴ βούλοιτο, τὸν μὲν ἐκεῖ τοὺς αὐτοῦ τοιοῦτον ποιεῖν, τὸν δὲ οἰκεῖον καμαρινάζειν · καὶ ὀλιγοπίστων μὲν χαλκιδέων ὄντων, καὶ τὰ ἐγγυτάτω κύκλωθεν, χαλκιδέας δὲ τοὺς ἐν εὐβοίᾳ, ὧν οὐδὲν ἀποικοί εἰσι, βουλωσαμένους ἔχειν · τῇ δὲ αὖ τῇ ἰδίᾳ, ἐκεῖναί τε ἔχοι, καὶ τὰ οἰκεῖα ναῦν πειρῶνται · ἡγεμόνος γὰρ γενόμενοι ἐκόντων τῶν τε ἰώνων, ἢ ὅσοι ἀφ' σφῶν ἦσαν ξύμμαχοι, ὡσ οὐδὲν τοῦ δήμου τιμωρίᾳ. τοὺς μὲν, λιποστρατίαν, τοὺς δὲ, ἐπ' ἀλλόλους στρατεύῃ · τοῖς δ' ὡς ἐκείνοις τινὰ ἕξουσι αἰτίαν οὐ πρὶν ἐπεξιόντες, καταστρέψασθαι · καὶ οὐ πρὸ τῆς ἑλλησπόντου ἀρξαι, οὔτε οὐ πρὸ τῶν ἑλλήνων, οὔτ' οἱ ἕλληνες τῆς ἑαυτῶν, ᾧ μήπω αὐτέσησαν · πρόφασι, οἱ μὲν σφίσι, ἀλλὰ μὴ ἐκείνῳ καταδουλώσεως. οἱ δ' ἐκεῖ ἀεισότου μεταβολῆ οὐκ ἀξιωτέρου, καὶ ἀξιωτέρου δ' ἀλλ' οὐ γὰρ δὴ πρὸ τῶν ἀθηναίων δίκαιον τὸν ὅρκον οὕτω τοῦτο, νῦν ἥκομεν ἀποφαινοῦντες οὐ δίκαιον ὅσα ἀδικεῖ. σφῶν δὲ μᾶλλον ὑμᾶς αὐτοὺς αἰτιασόμενοι, ὅτι ἔχοντες παραλείγματα τῶν τε ἐκεῖ ἑλλήνων, ὡς ἐδουλώθησαν, ἀκριβοῦντα σφίσιν αὐτοῖς · ἢ τῶν ἐφ' ἡμᾶς τῶν τὰ παρόντα σοφίσματα, λιποστρίων τε ξυγγνώμη καὶ οἰκείοις, καὶ ἐγγαίων ξυμμάχων ἐπικουρίᾳ, οὐ ξυσκαφέντες βουλόμεθα προθύμως δοῦναι αὐτοῖσ, ὅτι οὐκ ἴσασθε τάδε ὄντα · οὐδ' ἐλλιπόντα, καὶ ἐπιόντα, οἱ δὲ ἀπόντα

λοὺς, ἀλλήλων ἐποίουν· ἔπειτα δὲ, μαθόντες τὸ σφέτερον προὔφθασεν τὰ νομιζόμενα κὴ ἁλῶναι, ξυλίσθησαν ἐπὶ τῶν πλοίων τῶν ὁπλίτων. οἱ δ' ἐχώρουν. συρακούσιοι μὲν πρὸς τὰ παρεῖσθαι μαχούμενοι, καὶ τῶν ἰδίων ὡς ἕκαστοι, ἢ μὴ αὐτίκα σωτηρίας· ἢ δὲ μέλλον, ἀλλὰ καὶ ἐλευθερίας· τῶν δὲ σφετέρων ἀξιοπίστων μὲν, πρός τε τῶν ἄλλοτε δικαίαν ἀρχὴν· καὶ πρὸς δίκαια μὴ βλάψαι ἡσσώμενοι· ἀρχαίοις δὲ καὶ τῶν ξυμμάχων οἱ αὐτόνομοι, ξυνεπιθέσθαί τε ἐκείνοις ἐφ' ἃ ἦλθον, καὶ πρὸς ὑπερέχουσαν σφίσι παρεῖσθαι νικήσαντες, πάλιν ἐπιθεῖν· ἢ δ' ὑπήκοον τῶν ξυμμάχων, μίσει μὲν πρὸ τῆς αὐτίκα ἀπολαύσεως ὧν πείσεσθαι, ὡς μὴ κρατῶσι· πρόθυμον ἔχειν. ἔπειτα δὲ οἱ παρόντες © εἴ τι ἄλλο ξυμπαρεσκευάμενόν ἐστιν αὐτοῖς ὑπάρχουσιν· ὑπομένουσι δ' οἱ χρεὼν τῆς μάχης ἐπὶ πολὺ αὐτέχειν ἀλλήλοις. καὶ ξυνέβη βροντάς τε ἅμα πιέσαι γενέσθαι, καὶ ἄσχαπτα, καὶ ὕδωρ πολὺ· ὥστε τοῖς μὲν πρόσω μαχομένοις, καὶ ἐλάσσω πολλῷ ὁμίλησαι, καὶ τοῦτο ξυνεπιλαβέσθαι τῇ φόβου· τοῖς δ' ἐμπειροτέροις τὰ μὲν γιγνόμενα, καὶ ὥρας ἔτους παραινέσθαι δοκεῖν· τῶν δὲ αὖ ἡσσωμένων, πολὺ μείζω ἐκπλῆξαι καὶ μὴ νικωμένους παρέχειν· ὡς ἁμάρτοι δὲ πρῶτον τῶν ἀρχαίων, ἐς φόβον μέγα τῶν συρακουσίων, καὶ μετ' αὐτοὺς τῶν ἀθηναίων· ἢ καταστᾶσα αὐτοὺς παρεβόησεν ὠδή. καὶ ἡ ἄλλο σφάλημα τῶν συρακουσίων, καὶ ἐς φυγὴν καθέστη. καὶ ἐπὶ πολὺ μὲν οὐκ ἐλάσσους οἱ ἀθηναῖοι· οἱ γὰρ ἐπ πεῖς τῶν συρακουσίων φθάσαντες μὴ ἀντέχοντες, ἔφυγον· μὴ ἐξαλόντες ἐς τὴν ὁπλίτας αὐτῶν εἴ πῃ σφίσι προσβάσιμον ἴδοιεν αὐτέλεσθαι· ἐπαναλαβόντες ἐς ἄθρόοι ὅσον ἀσφαλὲς ἦν, πάλιν ἐπανεχώρουν, καὶ ξυνεστῶτες ἵσταντο· οἱ δὲ συρακούσιοι ἄφροντίστως ἐς τὸ ἐλαφρότερον ὁδὸν, καὶ ὡς ἐκ τῶν παρόντων ξυνταξάμενοι, ἐς τὸ ὁλυμπίαιον ὅμως σφῶν αὐτῶν παρέπεμψαν φυλακὴν· λύσαντες, μὴ οἱ ἀθηναῖοι τῶν χρημάτων ἃ ἐκ τοῦ αὐτοῦ θήσουσι, καὶ οἱ λοιποὶ ἐπανεχώρουν ἐς τὸ πόλιν· οἱ δὲ ἀθηναῖοι πρὸς μὲν τὸ ἱερὸν, οὐκ ἦλθον. ξυγκομιζόντες δὲ τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς, καὶ ἐν ὀλίγῳ πυρὰν ἐπιθέντες, ὑπελίσσοντο αὐτοῦ, τῇ ὑστεραίᾳ, τοῖς μὲν συρακουσίοις, ἀπὸ δόξαν ὑποστόνδους τοὺς νεκροὺς· ἀπέθεσαν δὲ αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων, πρὸ ἑξήκοντα, καὶ διακοσίους· τῶν δὲ σφετέρων τὰ ὀστᾶ ξυλλεξάμενοι ἀπέθεσαν δὲ αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων, ὡσαυτήκοντα· καὶ τὰ τῶν πολεμίων σκῦλα ἔχοντες, ἀπέπλευσαν ἐς ἑκατόν. χειμών τε γὰρ ἦν καὶ ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτόθεν ποιεῖσθαι, οὔπω ἐδόκει δίωκτὸν εἶναι, πρὶν ἀνὶ ἱππέας τε μεταπέμψασθαι ἐκ τῶν ἀθηνῶν· καὶ ἐκ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων ἀκίρωσιν ὥσπως μὴ παντάπασιν ἰσοκρατῶνται, μὴ χρήματα ἢ ἅμα αὐτόθεν τε ξυλλέξωνται, μὴ παρ' ἀθηναίων ἔλθῃ τι τῷλεων τινὰς προσαγάγωνται. ἀσπίδιον μὲν ἐκ τῶν μαχῶν μᾶλλον σφῶν ὑπανύσαντο, τά τε ἄλλα καὶ σῖτον καὶ ὅσον πέρι παρασκευάσωνται· ὡς ἐς τὸ ἔαρ ἐπιχειρήσοντες ταῖς συρακούσαις. καὶ οἱ μὲν, ταύτῃ τῇ γνώμῃ ἀπέπλευσαν ἐς τὸ νάξον, καὶ κατὰ τὸν διαχειμάσαντες· συρακούσιοι δὲ, τοὺς σφετέρους θάψαντες, ἐκκλησίαν ἐποίουν. καὶ παριὼν αὐτοῖς ἑρμοκράτης ὁ ἑρμωνος, ἀνὴρ καὶ ἐς τὰ ἄλλα ξύνεσιν οὐκ ἐλάσσων πόνου, καὶ κατὰ τὸν πόλεμον, ἐμπειρίᾳ τε ἀνὼν γιγνόμενος, καὶ αἰσθόμενος ἐπιφανὴς, θαρσύνει τε, καὶ οὐκ εἶα τῷ γεγενημένῳ ἐκπλήττεσθαι.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΕΡΜΟΚΡΑΤΟΥΣ.

» τιμῶ μὲν γὰρ γνώμην αὐτῶν οὐχ ἥσσων εἶναι, πλὼ δὲ τάχιστα βλάψαι· οὐ μόνον τοσοῦτον γε λείπεσθαι ὅσον ἀνὸς εἶναι· ἄλλως τε τῆς πρώτης τῶν ἐναντίων ἐμπειρίας ἐπιόντας ὡς ἐκ πεῖ χειροτέχνας αὐτὰ γεγενημένους· μίγα δὲ βλάψαι καὶ τὸ πλῆθος τῶν στρατηγῶν καὶ πλὼ πολυαρχίαν. δοκεῖ γὰρ τὸ πολλοὶ καὶ ἄπειροι αὐτῆς. τῶν τε πολλῶν πλὼ ἀξύντακτον αὐαρχίαν· ὧν δὲ ὀλίγοι τε στρατηγοὶ γένωνται ἔμπειροι, καὶ ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ, παρασκευάσωσι τὸ ἐπιτήδειον, ὅς τε ἔπλαι μὴ ἔστιν ἐκπορίζοντες ὅπως ὡς πλεῖστοι ἔσονται. καὶ τῇ ἄλλῃ μελέτῃ προσαναγκάζοντες, ἔφη κρατεῖν τὸ ἑαυτῶν κράτος τῶν ἐναντίων. αἰσθέσθαι μὲν σφίσιν ὑπαρχούσῃ, ὃ ταχέως δὲ ἐς τὸ ὄργα προσχωμένους· ἐπισθόσειν γὰρ ἀμφότεραι αὐτοί· πλὼ μὲν, μᾶλλον πανδημεὶ μελετωμένων· πλὼ δ' ἀφυχίαν αὐτῶν ἑαυτῆσι, μὴ πολὺ πρὸς τῆσ ἐπιστήμης θαρσαλεωτέρας ἔσεσθαι, τούς τε στρατηγοὺς, καὶ ὀλίγους καὶ αὐτοκράτορας χωῶν ἐλάσθαι· καὶ ὁμόσαι αὐτοῖς τὸν ὅρκον, ἢ μὲν ἐᾶσειν ἀρχειν ὅτῳ ἂν ἐπίστωνται· οὕτω γὰρ, ἅτε κρατεῖσθαι δεῖ· μᾶλλον ἂν σέσθαι. καὶ

τ' ἄλλα

τὰς συρακουσίας. καὶ ὅτι τε ἀθηναῖοι ἅμα ἕω ὑβίβασιν, ἐς ὃν καιρὸν ὁ ὁλυμπίοι, ὡς σφᾶς αὐτοὺς καταλήψόμενοι πρὶν οἱ ἱππεῖς οἱ συρακουσίων, πρῶτοι προσλάσαντες ἐς τὸν καταντίον καὶ αἰσθόμενοι ὅτι ἐκ τοῦ ἀφανοῦς ἄφνω αἴφνης, ἀπορήσαντες, ἀγγέλλουσι τοῖς πεζοῖς. καὶ ξύμπαντες ἤδη ἀποχωροῦσιν, ἐβοήθουν ἐπὶ τὴν πόλιν. οἱ δὲ οὕτω δὴ οἱ ἀθηναῖοι μακρᾶς οὔσης τῆς ὁδοῦ αὐτοῖς, καὶ ἅτε συχνὰς καὶ ἀσήμους ἐκ τοῦ ἀφανοῦς ἐκβεβηκότας, καὶ ἐς μάχην τε αὖ ξύντομον καὶ ἐπιπόνου βουλομένους, καὶ οἱ ἱππεῖς τῶν συρακουσίων, ὥστε δὴ αὐτοὺς, καὶ οἱ τῷ ὄχλῳ, καὶ πρὸ αὐτοῦ λυπήσουσι. τῇ μὲν γὰρ, τειχία τε καὶ σκηναὶ ἦρχον· καὶ δένδρα, καὶ λίμνη· παρὰ δὲ τὸ ὑψηλότερον. καὶ τὰ ἐγγὺς διαβρακόψαντες, καὶ καταπηγάσαντες ἐπὶ πολὺ θάλασσαν, παρά τε τὰς ναῦς, σταυρώματι ἔπηξαν· καὶ ἐπὶ τῷ διάσπασιν, ὄχυρώματί τε ἦν διεφθείραντον ἐπὶ τοῖς πολεμίοις, λίθοις λογάδην καὶ ξύλοις διαπαχέσιν ὠρθωσαν· καὶ πολὺ τοῦ αἰγιάλου γύφυραν ἔλυσαν. παρασκευαζομένων δὲ, ἐν μὲν τῷ τῆς πόλεως, οὐδεὶς ἐκώλυε ἐκβαίνειν· πρῶτοι δὲ οἱ ἱππεῖς τῶν συρακουσίων προσεβοήθησαν· ἔπειτα δ' ὕστερον καὶ ὁ πεζὸν ἅπαν ξυνελέγη· καὶ προσῆλθον μὲν ἐγγὺς τοῦ στρατεύματος τῶν ἀθηναίων τὸ πρῶτον· ἔπειτα δὲ, ὡς οὐκ αὐτοῖς προήεσαν αὐτοῖς, ἀναχωρήσαντες καὶ διαβάντες πάλιν ἐλωφέδιον ὁδὸν, ἡσυχίαν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, οἱ ἀθηναῖοι πάλιν οἱ ξύμμαχοι παρεσκευάζοντο ὡς ἐς μάχην· καὶ ξυνετάξαντο ὧδε. δεξιὸν μὲν κέρας αἰεὶ εἶχον οἱ μαντινῆς· ἀθηναῖοι δὲ μέσοι· ἐπὶ δὲ ἄλλοι, οἱ ξύμμαχοι οἱ ἄλλοι. πάλιν δὲ μέσοι αὖ τῶν τοῦ στρατεύματος οἱ τῷ πρόσθεν μὲν πεταγμένοι, ἦσαν· ἐπὶ δὲ μέσοι ἦσαν καὶ τοῦτο πεταγμένοι. δίσσοι ἦσαν δὲ τοῦ στρατεύματος τὸ πρόσθεν, μάλιστα ἐφορῶντας, παραγίγνεσθαι. καὶ τοὺς σκηνοφόρους οἱ ἐς τοῦτον τὸν τῶν ἐπιτακτῶν ἐποίησαν. οἱ δὲ συρακούσιοι, ἐτάξαντο μὲν ὁπλίτας, ἐφ' ἑκατέρῳ κέρατος ὄντας παντὸς μὴ συρακουσίους, καὶ ὅσοι ξύμμαχοι παρῆσαν. ἐβοήθησαν δὲ αὐτοῖς οὐ πολὺ τοῖς μὲν μάλιστα. ἔπειτα δὲ καὶ γελῷων ἱππεῖς, ἐς ξύμπαντες δια κοσίους· καὶ ἡμιμακεταίων ἱππεῖς, ὅσοι ἦσαν· καὶ τοξόται, ὡς πεντήκοντα· τοὺς δὲ ἱππέας ἔπταξαν ὧδε τῷ δεξιῷ· οὐκ ἔλασσον ὄντας, ἢ διακοσίους καὶ χιλίους. πρὸ δὲ αὐτοὺς καὶ τοὺς ἀκοντιστάς· μάλιστα δὲ τοῖς ἀθηναίοις προτέροις ἐπιχειρήσουσι, ὁ νικήσας, κατά τε ἔθνη ἐπαγειὼν ἕκαστα, καὶ ξύμπασι τοιάδε παρεκελεύσατο.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΝΙΚΙΟΥ.

» Πολλῆς μὲν παραινέσεως δ' οὐδενὸς τί δεῖ χρῆσθαι· οἱ παρόντες γὰρ ἐν αὐτοῖς ἀγῶσι· αὐτὴ γὰρ ἡ παρασκευὴ ἱκανωτέρα μοι δοκεῖ εἶναι θαρσοῦς παρασχεῖν, ἢ καλῶς λεχθέντας λόγῳ. μεῖς ἀθανοῦσ στρατοπέδου· ὅτου γὰρ ἀρίστοις, καὶ μαντινεῖς, καὶ ἀθηναῖοι, καὶ νησιωτῶν οἱ πρῶτοι ἑσμοῦ, πᾶσ οὐχὶ μεῖς νικῶντι καὶ τοῦτο ξυμμάχων πλῆτα, πηὰ μεγάλων τὸν ἐλπίδα τῆσ νίκησ ἔχειν; ἄλλος τι καὶ πρὸς αὖθρασ παντὶ μέτι ἀμεινομένους, καὶ σὺν ἀπολέκητι ὡς πρὸ καὶ ὁμᾶς· καὶ προσέτι Σικελιώτας. δὶ ὑπροροτοῦσι μὲν ὁμᾶσ, ὑπομένοῦσι δὲ, οὐ· ἀλλ' ἐν τὸν ἐπισήμων τῆς γ' ἁλμησ ὕπω ἔχειν. παρασκήσω δέ τινι καὶ τόδε, πολὺτι ἀχὸ τῆσ ὁμετέρασ αὐτῶν εἶναι· καὶ πρὸς γῆ οὐδεμιᾷ φίλοι, ἢ τινα μὴ αὐτοὶ μαχεῖμενοι κτήσεσθε· καὶ τοὐναντίον, ὑπομενοῦσθαι ὁμᾶς· ἢ οἱ πολέμιοι σφίσιν αὐτοῖς δὴ δ' ὅτι παρακελεύσεται· οἱ μὲν γ' ὅτι περὶ πατρίδος ἴσασι ὁ ἀγών. ἐγὼ δὲ, ὅτι οὐκ οἶδ' ἐν τοῖς πατρίδι ἢ ἐς κρατεῖν δεῖ, ἢ μὴ ῥᾳδίως ἀποχωρεῖν. οἱ γ' ἱππεῖς ὅλοι ἐπικείσονται· τῆσ τε οὖν ὑμετέρασ αὐτῶν ἀνίκα μηδὲν τάσσ, ἢ πάλιν τοῖς οἰκείοις προσβοήσωσι. καὶ τὸν παροῦσιν αὐάγκαιον καὶ ἀποφεύσεσθαι ἐναντίοις τῶν πολεμίων.

Ὁ μὲν νικήσασ, τοιαῦτα παρεκελεύσατο· ἐπῆγε δὲ στρατόπεδον ἕκαστος. οἱ δὲ συρακούσιοι ἀπροσδόκητοι μὲν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ἦσαν, ὡς ἔδει μαχεῖμενοι· καὶ πρὸθ' αὐτοῖς ἐλίσσ, τῆσ πόλεως οὔσης καὶ ἐπιπολύ ζειν· οἱ δὲ καὶ διὰ ταυτησῆσ προσβοηθοῦντες ὁρόμῳ, ὑπερίζον μὲν, ὡσ δὲ ἕκαστός τι τῶν πολεῖσι προσμίξειν ἐδόκουν. οὐ γὰρ δὴ προθυμίᾳ ἐλλιπεῖς ἦσαν, οὐ δὲ τόλμῃ, οὔτ' ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ, ὅτ' ἐν ταῖς ἄλλαις· ἀλλὰ τῇ μὲν αὐσρείᾳ, οὐχ ὑπῆσαν ἐς ὅσον ἐπισήμην αὐτάρχει. τῷ δὲ ἐλλείποντι αὐτῆς, καὶ πλῆ βουλήσει ἄκοντες προὐδίδοσαν. ὅμως δὲ οὐκ ἀνέμενον σφίσι τοὺς ἀθηναίους προτέρους ἐπιπλεῖν· καὶ διατάξαις αὐαγκαζόμενοι ἀμύνασθαι· αὐαλαβόντες τὰ ὅπλα διῆσσ αὐτεπήσαν· καὶ πρῶτον μὲν αὐτῶν ἐκατόβδον, οἵ τε λιθοβόλοι, καὶ σφενδονῆται, καὶ τοξόται, προὐμάχοντο· καὶ ἔστησσ οἵασ ἀκὴσ ἐμ

Φαιακὸν ἔβδομον, ἤρχετο ἀπὸ τελείου τοῦ Ἀλκιβιάδου ἕως Φυλάσω, ὃς τοὺς ἐπὶ
ρου, ὧδε τελείου ἐπεραιώθη ἐς Πελοπόννησον ἐκ τῆς Θουρίας. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ὡς ἐ-
μὴ δίκη, θάσσον ἡγοῦνται αὐτοῦ τε, καὶ τῶν μετ' ἐκείνου· μεταταῦτα δὲ οἱ λοιποὶ
τῶν ἀθλιωτέων στρατηγοὶ οὐ τῇ Σικελίᾳ, δύο μόνοι ποιήσαντες τοὺ στρατεύματος,
καὶ λαβὼν ἑκάτερος, ἕκαστον ξυμπαντὶ, ὧδε σκευοῦντο καὶ ἐγένετο· βουλόμενοι
μὲν, ἀδίκαι τὰ χρήματα ἀδίδοσθαι οἱ ἐγγενεῖς· καταστήσασθαι δὲ καὶ τῶν σκευ-
φορούντων τὰ πράγματα· καὶ τὰ διάφορα μαθεῖν τὰ πρὸς ἐγγενεῖς· παρασκεύον-
τες δ' οἱ στρατιῶται Σικελίαν, ἡ μόνος δὲ πρὸς τὸν Συρακούσιον κόλπον, ἔχον ἐς
μέρας· ἢ πρὶν μὴ οἱ τοῦτο τῷ μόρᾳ τῆς Σικελίας, ἀλλὰς τελείωθη. καὶ ὡς οὐκ
ἔχοντο αὐτοῦς, παρεκομίζοντο, καὶ οἱ τῷ παράπλῳ ἀφορμοῦσι ὅπλα καρα· τελείωσε
Σικελίαν μὲν, ἐγγενεῖς δὲ τελείωσε. ὧδε δὲ παρεσκευάσθησαν. καὶ αὐτόκαπόλεσαν
τες πλὴ τελείων, παρέδοσαν ἐγγενεῖς· παρεγένοντο γὰρ αὐτῶν ἱππεῖς. αὐτοὶ δὲ
πάλιν τῷ μὲν πεζῷ, ἐχώρουν διὰ τῶν Σικελῶν, ἕως ἀφίκοντο ἐς καταίνην· ἐν δὲ τῇ
ἐς περιεπλεύσαν, τὰ αὐτόμολα πόλις ἀγοῦσιν. Νικίας δὲ εὐθὺς, ἧς ὑπακούων ὧδε ἐγέ-
νετο παρεπλεύσαν, καὶ τάλλα χρηματίσας· καὶ λαβὼν τάλαντα τριάκοντα, πα-
ρέλυσε ἐς τὸ στράτευμα. καὶ ταύτῃ μὲν πόλις ἀπέδοσαν· καὶ ἐγένοντο ἧς αὐτῶν ἕνεκα τῇ
ἐκείνου τάλαντα. καὶ ἐς τοὺς τῶν Σικελῶν ξυμμάχους, περιεπλεύσαν στρατιὰ κα
λέσαντες τὰ μέτεσι· τῇ τε ἡμισείᾳ τῆς ἑαυτῶν ἕλληνι ὧδε ὑβρίσαν πλὴ γελεάτην πο
λεμίαν οὖσαν, καὶ οὐχ ἕλλον· καὶ ὁ Ἥρος ἐπολέμησε· τοῦ δ' ἐπαγγελομένου χειμῶ
νος, ἧς τῶν ἔφοδον οἱ ἀθλιωτέων ὧδε συρακούσιοι παρεσκευάζοντο. οἱ δὲ συρακού-
σιοι καὶ αὐτοὶ ὡς ἐπ' ἐκείνους ἰόντες· ἐπειδὴ γὰρ αὐτοῖς πρὸς τὸν πρῶτον Φόβον,
καὶ πλὴ προσδοκίαν οἱ ἀθλιωτέων οὐκ ἧς ἐπέκειντο, κατὰ τε πλὴ μόρᾳ ἐκράτησε
προϊοῦσι αὐτοὺς ἀνεθάρσυνε μᾶλλον. καὶ ἐπειδὴ τελείωσε τάτε ἐπέκεινα τῆς Σικελί
ας φιλῶ ὑπὸ σφῶν ἐφάνησαν· καὶ πρὸς πλὴ ὕβλαν ἐλθόντες καὶ πειράσαντες, οὐκ
ἄλλον βίᾳ, ἐπὶ τελείου κατέφρόνησε. καὶ ἠξίουν τοὺς στρατηγοὺς, ὅσον δὴ ἧκον θε-
λεῖν θαρσοῦσι ποιεῖν, ἄγειν σφᾶς ὧδε κατὰ πλὴ· ἐπειδὴ γὰρ οὐκ ἐκείνοι ἐφ' ἑαυτοὺς
ὁρμῶνται ἱππεῖς προσκαλούσαντες δὲ καταλύσασθαι τῶν συρακουσίων, πρὸς ὃ στρά
τευμα τῶν ἀθλιωτέων ἐσβάλλειν, ἄλλα τε, καὶ εἰ ξυνοικοῦντες σφίσιν αὐτοῖς μᾶλ-
λον ἥκοιεν οἱ τῇ ἀλλοτρίᾳ, ἢ λειοντίνοις ἐς πλὴ οἰκείαν καταπλοῦντες· ἄγειν ὡσκοῦν-
τες οἱ στρατιῶται τῶν ἀθλιωτέων. καὶ βουλόμενοι αὐτοὺς ἄγειν παρεσκευάζοντο ἐκ τῆς πό-
λεως ὅπλα ἔλεσθαι, αὐτοὶ δὲ παῖς ναυσὶν, οἱ τοσούτῳ ὕστερῳ νύκτα παρακαλέσαντες,
στρατιὰν μὲν καταλαμβάνει οἱ ἐπιτηδείῳ καθ' ἡσυχίαν, εἰδότες οὐκ ἀξιόμαχοι ὄν-
τες, καὶ εἰ ἐκ τῶν νεῶν προσπαρασκευασόμενοι ἐκ βιάζεσθαι· καταγὰρ ἰόν
τες γνωσθέντες· τοὺς γὰρ ἀξιόλεγους τῶν στρατιῶν, καὶ ἐν ὅπλοις τῶν συρακουσίων τοὺς
ἱππέας τοὺς μὲν ὄντας, στρατιὰν δὲ οὐ παρόντων ἱππέων βληθῆναι ἀξιόμαχον, ὅτε
δὲ λύεσθαι χωρίον, ὅθεν ὑπὸ τῶν ἱππέων οὐ βληθήσονται ἀκοντίοις· ἐπίστασκον
δ' αὐτοὺς περὶ τοῦ πρὸς τῷ ὀλυμπιείῳ χωρίου, ὅπερ καὶ κατέλαβον συρακουσίων
Φυλάσσ, οἱ ξυνέπιπτον, ποιοῦσι δ' ἔτι οὕτω πρὸς ἃ ἐβούλοντο ἀγεσθαι στρατηγοὶ μηχανῶνται·
τὰ μὲν τοιαῦτα αὐτοῖς στρατιὰ μὲν ἐστὶν· τοῖς δὲ τῶν συρακουσίων στρατηγοῖς, τὴν δικαίαν
οὐκ ἦσαν ἐπιτήδειον. ὧδε δὲ καταναῦς ὁ ἀνὴρ. καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐκ τῆς καταίνης ὅπλα
ἔφασαν, ὧν ἐκεῖνοι τὰ ὀνόματα ἐγίγνωσκον, καὶ ὑπῆρχον οἱ τῇ τελείᾳ ὑπολοίπους ὄν
τας τῶν στρατιῶν ὕστερα. ἔλεγε δὲ τοὺς ἀθλιωτέους αὐλίζεσθαι ἀπὸ τῶν ὅπλων οὐ τῇ
τοῦ λόφου. καὶ εἰ βούλονται ἐκεῖνοι παρασκευὴ οἱ ἡμῶν ῥᾳτῇ ἄμαχῳ, ὧδε ἂν στράτευμα
ἐλθεῖν· αὐτοὶ μὲν ἀποκλείσειν τοὺς παρὰ στρατιὰν, καὶ τὰς ναῦς ἐμπρήσειν· ἐκείνους δὲ
ῥᾳδίως ἂν στράτευμα προσβαλόντας τῷ στρατεύματι αἱρήσειν. εἶναι δὲ ταῦτα τοῦ
ξυμφορωτάτους πολλοὺς καταναλῶσαι· καὶ ἑτοιμάσθαι ὅπλα, ἀφ' ὧν αὐτοὺς ἥκειν· οἱ δὲ
στρατιῶται τῶν συρακουσίων, μὴ τῇ ἐς τὰ ἄλλα θαρσεῖν, ἐν ᾗ οἱ διανοίᾳ, ἐν αὐτῷ τοῦ
ἰσαίου παρατηρήσαι ἂν ἡ καταίνη. ἐπίστευόν τε τῷ ἀνθρώπῳ πολλῷ ἀπειρεσκεπόν
τερον· καὶ ὑπὸ ἡμέραν ξυνῆκον, ἢ παρίσονται, ἀπέστειλαν αὐτόν· ἐν αὐτοῖ, ὅσοι
γὰρ καὶ τῶν ξυμμάχων συλιοσύτοι, καὶ ἄλλοί τινες παρῆσαν· προσῆκον παρασκευ
πεσεῖν ἐξιόντας συρακουσίους ἐπεὶ δὲ ἐτοῖμα αὐτοῖς κατὰ τῆς παρασκευῆς ἦν, ἐν ἡ
ἡμέραι ἐν ᾗσε ξυνῆκον ἔξιν ἐγῶς ἔχει, παρῄεσαν ἐπὶ καταίνης ἐνυλίζοντο ὡδὶ ὅπ
συμκέλῳ τεταμένῳ, ἐν τῇ λειοντίνοι· οἱ δ' ἀθλιωτέοι ὡς ἤκουσαν αὐτοὺς προσόντας, ἀναλα
βόντες τὰ, τε στράτευμα ἅπαν ἐς ἑαυτῶν, καὶ ὅσοι Σικελῶν αὐτοῖς, ἢ ἄλλός τις προ
σελήλυθε. καὶ ἐπιβαλόμενοι ἐπὶ τὰς ναῦς καὶ τὸ τελείᾳ, ὑπὸ νύκτα ἔτελοι ἧ

τὰς

τῶν πολλοὺς ἐκπεσεῖν, καὶ πρὸς τὰ ἕξω ἅμα διοικοῦντες, ἅπασιν ἀσφαλεστάτην ὁρῶντες μεταβολὴν γιγνομένην· ὁ πόλεμος ἐδόκει. Ἰσθμοκλεῖς μὲν τὸν Λακεδαιμονίων τυραννίδα ἑαυτῷ μεταστῆσαι ἀρξάμενος Ἀθηναίους ὤν, Λακεδαιμονίῳ ἔδωκεν· αἰσθανόμενος αὐτοὺς μίαν παραβασιλεῦσαι δυνάμει, καὶ αὐτῆς σῶμα οἱ Λακεδαιμόνιοι ὄντες, ἐπίγραμμα ἔχρησε τόδε.

» Λυσοῖς κρίστυφος εἰ Ἕλλασι τῶν ἐφ' ἑαυτοῦ.

» Ἰσθμὶς ἀρχελίκην, ἣν δὲ κέκλυκε νύμις·

» Ἠπαλός τε καὶ ἀσφὸς, ἀδελφοὶ τ' ἔσαν τυράννων,

» Γαλδῶν τ' οὐκ ἔρξην οὐδ' ἐς ἀπαθαλίλιν.

Τυραννίσας δὲ ἔτη τεῖα Ἰσθμιὰς ἐπ' ἀθλιαίοις καὶ πασθεὶς οἱ τῷ τε τάρῳ, ὑπὸ Λακεδαιμονίων, καὶ ἀλκμαιωνιδῶν τῶν Φλυάντων, ἐχώρει ὑπ' αὐτονόμους ἐς τὸ ὄγκιον, καὶ παρ' αἰανπίδην ἐς Λέμβακον. ἐκεῖθεν δὲ, ὡς βασιλέα ἀρεῖσθαι. ὅθεν καὶ ὁρμώμενος ἐς μαραθῶνα ἔζευξεν ἔτει ἑκκαιδεκάτῳ ὕδη γέρων ὤν, μιᾷ μόνῃ ἐσχαίπυσιν. ἔνθα δὴ μυούμενος ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων, καὶ μεμνησκόμενος ὅσα ἀκοῇ περὶ αὐτῶν ἠπίστατο. χαλεπῶς δὲ τότε καὶ ὕπαπτος, ἐς τοὺς περὶ τῶν μυστικῶν λόγους πᾶσι λαβόντας· καὶ πάντα αὐτοῖς ἐδόκει δι' ὀλιγαρχικῆς καὶ τυρανικῆς, πραχθῆναι· καὶ ὡς αὐτῶν λέγοντα ὀργιζομένων, πολλά τε, καὶ ἀκόλουθοι αὐθρωποι, ὕδη δὲ τῷ δημοτερείῳ ὄντες. καὶ οὐκ ἐφαίνετο· ἀλλὰ καὶ ἐμβάντες ἐπλήσθησαν μᾶλλον ἐς τὸ ἀγριώτερόν τε καὶ πλέως ἔτι ξυλλαμβάνον· οἱ τοῦθ' ἁπεῖπον, ὡς τῶν ἀλμίων, ἐς πρὸ ἐδόκει αἰτίως πάσας εἶναι, ὑπὸ τῶν ξυνδεσμωτῶν τινος, ἢ τι αὖθις καὶ τὰ ὄντα μιμοῦνται, ἅτε καὶ οὔ· ἐπ' ἀμφότερα γὰρ ἐκπέζειν· τὸ δὲ σαφὲς, ἐθέσ οὔτε τότε, οὔτε ὕστερον ἔχει ἐπεῖν πρὸ τῶν θρασάντων τὸ ὄργανον. λέγουσι δὲ ἔνιοι αὐτὸν, ὡς χρὴ ἀμὴ καὶ δίσβακον, αὐτόν τε ἄλλαν ποιησάμενον σῶσαι, καὶ πᾶν πόλιν τῆς παρούσης ὑποψίας παῦσαι. βεβαιοτέραν γὰρ αὐτῷ σωτηρίαν εἶναι ὁμολογήσαντα μετ' ἀλείας, ἢ ἀρνησάμενον ὅλῳ λίνῳ ἁλῶναι· καὶ ἀμὴ, αὐτός τε καὶ ἑαυτοῦ καὶ κατ' ἄλλων μηνύσαι τῶν δρώντων· ὁ δὲ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων ἄσμενος λαβὼν ὡς ᾤετο τὸ σαφὲς, καὶ ἀλόνα ποιούμενος πρόπυρον. εἰ τὸν ἐπιβουλεύσαντας σῴζων τῷ πλήθει μὴ ἕξονται, ἐν μὲν μιαιφονῶν ἀνθρώπους καὶ τοὺς ἄλλους μετ' αὐτοὺς ὄντας μὴ κατεργάσηται, ἕλυσαν. τοὺς γὰρ κατειπόντας, κρίσεις φονίας ἔχοντες, τοὺς μὲν, ἀπέκτειναν, ὅσοι ἐφωράφθησαν· τῶν δὲ διαφυγόντων, ἐπὶ κακῷ κατάγοντες, ἐποίησαν αὐτοῖς ἀγῶνα πρὸς τὸν ἀποκτείναντα· κἀντεῦθεν οἱ μὲν πάντες, ἄδηλον ἐπὶ, εἰ ἀδίκως ἐτιμωρήσατο. ὁ μέντοι ἄλλος πόλις οὐ τῷ παρόντι πεισθεὶς ὡφέλητο· περὶ δὲ τοῦ Ἀλκιβιάδου, εἰσαγόντων τῶν ἐχθρῶν, οἱ πρὸ καὶ πρὶν ἐκπλεῖν αὐτὸν ἐπίφθονον, χαλεπῶς οἱ Ἀθηναῖοι ἐλάμβανον· καὶ ἐπειδὴ τὸ τῶν ὁρμῶν, ὅσον ἐφῆκε ἔχειν, πολὺ δὴ μᾶλλον καὶ τὰ μυστικὰ, ὧν ἐπαίπυσε ἐπὶ, μᾶλλον τοῦ αὐτοῦ λόγου καὶ τῆς ξυνωμοσίας ὑπὸ τῷ δήμῳ ἀπ' ἐκείνου ἐδόκει πραχθῆναι· καὶ γάρ τις καὶ σφαγὰς λακεδαιμονίων οὐ πολλῷ ὕστερον ἐν καιρῷ τοῦτον, οἷ ἐφ' ἑαυτοῦ ἐπὶ Θρυβοῦλον, μέχρι ἐθέμου παρελθοῦσα, πρὸς βουλευτήν τινα πρόσωπον. ἐδόκει οὖν ἐκείνου πρᾶξαι, καὶ ἐβουλῶν οἱ μὲν ἔξω ξυνδήμακες ἦκον· καὶ οἱ μὲν ἔφθασαν δὴ αὐτοὶ κατὰ τὸν μύνυμα ξυλλαβόντες τοὺς ἄνδρας, προδοθῆναι δοῦ ἡ πόλις· καί τινα μίαν νύκτα καὶ κατέδαρθον, οἱ Θησείῳ τῷ οἰκείῳ πόλει οἱ ὑπλοῖσι· δι' ὃ ξεύσαν Ἀλκιβιάδου ἐν ἄργει, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὑπὸ δυθῆναι τῷ δήμῳ ἐπὶ πίθαδαι. καὶ τοὺς ὁμήρους τῶν ἀργείων, τοὺς ἐν ταῖς νήσοις καὶ μέσους, οἱ Ἀθηναῖοι τότε παρέδοσαν τῷ ἀργείων δήμῳ διαπαῦσα διαχρήσασθαι· πᾶν παχθὲν τε πεμπτικὸν ὑποψίας ἐς τὸν Ἀλκιβιάδην. ὥστε βουλόμενοι αὐτὸν ἐς κρίσιν ἀγαγόντες ἀποκτεῖναι, πῇ μηποιῶν ἔπω πὼ σαλαμινίαν ναῦν, ἐς πὼ Σικελίαν, ἐπί τε ἐκεῖνον καὶ ὧν περὶ ἄλλων ἐμμένυν. ἔρατο δὲ πρόσπεῖν αὐτῷ ἀπολογησόμενῳ, ἀκηλουθῶν· ξυλλαμβάνει δὲ μέθ' ἱερατικὸς τός, τε πρὸς τοὺς ἐν τῇ Σικελίᾳ, στρατιώτας τε στρατηγοὺς καὶ πολεμίους, μὴ δορυβεῖν· καὶ οὐχήκιστα τῶν μαντικὰς καὶ ἀργείους βουλόμενοι παρακμάζειν· δι' ἐκείνου νομίζοντες πειθθῆναι στρατὸς ξεωστρατεύειν· καὶ ὁ μὲν, ἔχων πὼ ἑαυτοῦ ναῦν, καὶ οἱ ξυνδιαβιβλημένοι ἀπέπλουν μετὰ τῆς σαλαμινίας, ἐκ τῆς Σικελίας, ὡς ἐς τὰς Ἀθήνας· καὶ ἐπειδὴ ἐγένοντο ἐν θουρείῳ, οὐκέτι ξεωπάτουτο. ἀλλ' ἀπιόντες ἀπὸ τῆς νεὼς, οὐ φανερῶς ἦσαν. λάθρα τε ὧδε διαβολῆς ἐς Λίκωνα κατατρίβουσι. οἱ δὲ ἐκ τῆς σαλαμινίας, πόας μὲν ἐξήτουν τὸν Ἀλκιβιάδην καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ· ὡς δ' οὐδαμοῦ,

μοις ἐχθρὸν πλὴν ἢ ἦσον ἀεί τινα ἐπιμέλοντο σφῶν αὐτῶν οἱ τοῖς ἀρχαῖς ἦ, καὶ ἄλλοι τε αὐτῶν ἦρξαν, πλὴ οἰκιστοῦ ἀρχαίοις ἀρχήν. καὶ Γοργίστου ὁ Ἰσπέλ τοῦ τυραννεύσαντος ὑός, τοῦ πάππου ἔχων τοὔνομα· ὃς τῶν δώδεκα θεῶν βωμὸν ἔστ οἱ τῇ ἀγορᾷ ἀρχῶν, αὐτὸς ἦκε· καὶ ἦν τοῦ Ἀπόλλωνος οἱ πυθίου· καὶ τῷ μὲν οἱ τῇ ἐπορᾷ προσεικοδόμησε, ἥδιστον ὁ δῆμος ἀρχαίων μεῖζον μᾶκος τοῦ βωμοῦ, φαίσι τὸ πίγραμμα· τοῦ δ' οἱ πυθίου, ἔτι καὶ νῦν δῆλόν ἐστιν ἀμυδροῖς γράμμασι, λέγων τάδε·

» μνῆμα τόδ' ἦς ἀρχῆς Γοργίστου Ἰσπέου ὑὸς,

» Θῆκεν Ἀπόλλωνος πυθίου οἱ τεμένει.

Ὅτι δὲ πρισβύτατος ὢν Ἰσπέας ἦρξεν, ἀκούσας μὲν, καὶ ἄλλῃ ἀκριβέστερον ἄλλων ἐκ ῥίζομαι· γνοίη δ' ἄν τις καὶ αὐτῷ τούτῳ· παῖδες γὰρ αὐτῷ μόνῳ φαίνονται, ἔτ γνησίων ἀλλοφῶν γενόμενοι. ὡς δ', τε βωμὸς σημαίνει, καὶ ἡ στήλη περὶ τῆς τῶν τυράννων ἀδικίας, ἣ οἱ τῇ ἀγναίων ἀκροπόλει τεθεῖσα· οὐ δὲ Θρασυλοῦ μὲν οὐδ' ἵππαρχον οὐδεὶς πώποτε γέγραπται. Ἰσπέου δὲ πέρι, διὰ τῷ ἐκ μυρρίνης τῆς Καλλίου τοῦ Ὑπερόχου θυγατρὸς ἐγένοντο. ἐπεὶ γὰρ ὧν πρισβύτατον πρῶτον γῆμαι. καὶ οἱ τῇ πρώτῃ στήλῃ, πρῶτος γέγραπται μετὰ τὸν πατέρα· οὐ δὲ τοῦτο ἀπεικότως, ἀλλ' ἢ πρισβεῖόν τι ἀπ' αὐτοῦ καὶ τυραννεῖσαι. οὐ μὲν οὐδ' ἀνὴρ ἀγαθὸς μοι δοκεῖ πρὸς τὰ μάλιστα γενέσθαι Ἰσπέας ὁ παραχρῆμα ῥᾳδίως τὸν τυραννίδος, εἰ ἵππαρχος μὲν ἐν τῇ ἀρχῇ ὢν ἀπέθανεν, αὐτὸς δὲ αὖθημέρου ἡμιθνὴς ἐκομίσθη. ἀλλὰ καὶ ὕβρει ἐπὶ πρότερον ξυμφορὰς, τοῖς μὲν πολίταις, φοβερόν. ἐς δὲ τοὺς ἐπιτηδείους, ἀκριβὲς τοῖς λῷ τῷ περὶ τι τοῦ ἀσφαλοῦς ἡκιστα κρατῆσαι. καὶ οὐχ ὡς ἀλλοῖος πάντερος ὤν, ὑπόπτευεν. ἐν ᾧ οὐ πρότερον ξυνεχῶς ὁ μελλήσει τῇ ἀρχῇ· Ἰππάρχῳ δὲ ξυμβὰν τοῦ παθεῖν τῇ δυστυχίᾳ ὀνομαζόντα μὴ πάντα δόξαν τῆς τυραννίδος, ἐς τὰ ἔπειτα προσλαβεῖν· ἦν δ' οἷον ἁρμόδιον ἀπαρτηθέντα πᾶν πείρασιν, ὡς πρὸ διεσοῖτο προύπτι λάκεσιν· ἀλλοφῶν γὰρ αὐτοῦ κύριοι παγκληθέντες ἦκαν καιροῦ δίσυσχεν ἐν πομπῇ τινὶ, ἀπέκλησαν λέγοντες, οὐ δὲ ἐπαγγεῖλαι πᾶν ἀρχὴν δῆλ· ἢ μὴ ἀλύειν εἶναι· χαλεπῶς δὲ ἐνεγκόντος τοῦ Ἁρμοδίου, πολλῷ δὴ μᾶλλον δ' ἐκεῖνον καὶ ἀρίστοτέλους παροξύνω. καὶ αὐτὸς τὰ μὲν ἄλλα, πρὸς τοὺς ξυνειδηθόμενος τῷ ὄγκῳ ἐπίπρακτο· περιέμενον δὲ παιαθῶσαι τὰ μεγάλα, ἐν ᾗ μόνον ἡμῶν ὀχυρόπτολον ἐχέω ἐν ὅπλοις τῶν πολιτῶν τοὺς πᾶν πομπὴν τὰ μάλιστα, ἀθρόους γενέσθαι· καὶ ἔλεγε ἀρξαι μὲν αὐτοὺς, ξυνεπαμύνειν δὲ δῆμος τὰ πρὸς τοὺς δορυφόρους ἐκείνους· ἦσαν δὲ οὐ πολλοὶ οἱ ξυνομωμοκότες, ἀσφαλείας οὕνεκα· ἤλπιζον γὰρ, καὶ τοὺς μὴ προειδότας ἐκ καὶ ὁπωσοῦν τὰ μέσειαν, ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἕξεσθαι γε ὅπλα, ἐπελόσειν σφᾶς αὐτοὺς ξυνελθεῖν ἱερούν. καὶ ὡς ἐπῆλθεν ἡ ἑορτὴ, Ἰσπέασ μὲν ἔξω τῷ κεραμεικῷ καλουμένῳ, μετὰ τῶν δορυφόρων διεκόσμει, ὡς ἕκαστα ἐχρῆν τοὺς πομπεύσοντας προϊέναι. ὁ δὲ ἁρμόδιος, καὶ ὁ ἀριστογείτων, ἔχοντες ἤδη τὰ ἐγχειρίδια, ἐς τὸ ὄψον προήεσαν· καὶ ὡς εἶδόν τινα τῶν ξυνωμοτῶν σφίσι, διαλεγόμενον οἰκείως τῷ Ἰσπέᾳ, ὑπὸ δὲ πᾶσιν ὑποψίαν ὁ Ἰσπέασ, ἔλεγεν· καὶ ἐνόμιζεν μεμηνῦσθαί τε, καὶ ὅσον οὐκ ἤδη ξυλλαμβάνεσθαι· ἦν λυπήσειν τὰ ὅπλα σφᾶς· καὶ δι' οὗπερ πάντα ἐκινδύνευον, ἐβούλοντο πρότερον ἐπιθέσθαι προπεμφθῆναι· μὴ ὡς πρὸς εἰ χον ὥρμησεν ἔσω τῶν πυλῶν. μὴ πρὸς κτύχῃ τῷ Ἱππάρχῳ παρὰ τὸ λεωκόριον καλούμενον, διὰ τὸ ἐπιεικῶς πῶς προσπεσόντες, καὶ δοκοῦν μᾶλλον δι' ὀργῆς, ὁ μὲν, ὡς τυχῆς, ὁ δὲ ὑβρισμένος, ἔτυπτον, καὶ ἀποκτείνουσι τοῦτον. καὶ ὁ μὲν, τοὺς δορυφόρους παυτίκα διαφθείρει ὁ ἀριστογείτων, ξυνορμήσαντος τοῦ ὄχλου. καὶ ὕστερον λυθέντα, οὐ ῥᾳδίως διετέθη. ἁρμόδιος δὲ αὐτοῦ παραχρῆμα ἀπόλλυται. ἀγγελθέντος δὲ Ἱππίᾳ ἐς τὴν κεραμεικὴν, οὐκ ἰδὲ ὁ γενόμενον, ἀλλ' ἰδὲ τοὺς πομπέας, τοὺς ὁπλίτας πρὸ τῶν, ἢ ἀπέθανε αὐτοὺς ἄπωθεν ὄντας, διὰ τὸ ἐν χώρᾳ. καὶ ἀθρόως τῇ ὄψει πλησσόμενος πρὸς τὸ ξυμφορᾶ, ἐκέλευσεν αὐτοὺς λέξας τι χωρίον ἀπελθεῖν ἐς ἀσπὶς, αὖθι τῶν ὅπλων· καὶ οἱ μὲν, ἀνέχώρησαν, διέμελοί τι δρᾶν αὐτόν· ὁ δὲ, ὡς ἐπικούρους φράζας τὰ ὅπλα λαβεῖν, ὑπελέγετο διὰ τὸ, οὐσ ἐπιπᾶν· καὶ εἴ τις ὑρίθη ἐγχειρίδιον ἔχων. μετὰ γὰρ ἀσπίδος καὶ δόρατος ἐώθεσαν τὰς προπομπὰς ποιεῖν. τοιούτῳ μὲν δόπῳ διὰ τὸ πλῶ λυθῆναι, ἵπ ἀρχὴ τῆς ἐπιβουλῆς, καὶ ἡ ἀλόγιστος τόλμα ἐκ τοῦ παραχρῆμα περιεδοῦσα ἁρμοδίῳ καὶ ἀριστογείτονι ἐχυρόν. τοῖς δ' ἀθήναίοις, χαλεπωτέρα μετὰ τοῦτο ἡ τυραννὶς ἦ πρόσθεν· καὶ ὁ Ἱππίας διαφθείρων ἤδη μᾶλλον, ὡς τῶν τε πολι-

τῶν

γαξέων δ' ἀλαμβάνων τῇ πόλῃ, παρεπλεον ἐς κατάνην. καὶ ὡς αὐτοὺς ἀπέκτειναν, οὐκ ἐδέχετο, οὐδὲν γὰρ αὐτῷ ἐδόκει τὰ συρακουσίων βουλόμενοι, ἵνα μὴ δόξειαν δι' ἐκείνου τοῦτο πρᾶξαι. καὶ αὖ λιβύῃσι τῇ ὑπερβαλλούσῃ, ἐπὶ συρακούσας ἔπλεον, ἐπὶ καιρὸν ἔχοντες τὰς ἄλλας ναῦς· ἔλεγε δὲ τῶν νεῶν προσπεπλεῦσθαι ἐς ἑκάστην μίαν καὶ πλοῖόν τι μὴ κατασκεύασθαι ἄπο ναυπηγίου καὶ παλαιουμένου, μὴ κυρίως ἐκ τῶν νεῶν προσπλέοντας, ὅτι οἱ ἀθηναῖοι ὑπὲρ σφῶν λοιπὸν ἐς πλῶ ἑαυτῶν κατὰ σπουδὴν καὶ ξυμμαχίαν καὶ ξυγγένειαν. τοὺς οὖν ὄντας οὐ συρακουσίους λοιπὸν, ὡς παρὰ φίλους καὶ εὐεργέτας ἀθηναίων, ἀδίκως ἀπολέσαι. ἐπεὶ δ' ἐκπύθοιτο, μὴ κατασκεύασαντο τὴν τε πόλιν καὶ τοὺς λιμένας, καὶ τὰ περὶ πλῶ χώρια, ὄντα τοῖς ὁρμωμένοις πολεμήσειν, ἀπόπλουσαι πάλιν ἐς κατάνην. καὶ ἐκκλησίας γενομένης, πλῶ μὲν στρατιᾷ, οὐκ ἐδέχοντο οἱ κατανταῖοι. τοὺς δὲ στρατηγοὺς ἐσελθόντας ἐκέλευον ὅτι βούλονται ἀπεῖν. μὴ λέγοντος δὲ ἀλκιβιάδου, μὴ ὧν σὺν τῇ πόλει πρὸς πλῶ ἐκκλησίαν ποιήσασθαι, ἀλλὰ στρατηγοὺς αὐτοκράτορας αἱρεῖσθαι τινὰς οἵτινες ἀφίξονται ἐκ πλῶ, ἔλεγεν ὁ ἀλκιβιάδης. καὶ ἐσελθόντες, ἠγόρευον ἐς πλῶ πόλιν· ὧν δὲ κατανταῖοι, δι' μὲν τὰ τῶν συρακουσίων φρονοῦντες, ὡς εἶδον τὸ στράτευμα οὐδὲν, ἐβιάζοντο περιελθεῖν γενόμενοι, ὑπεξῆλθον, οὐ πολλοὶ τινες. οἱ δὲ ἄλλοι, ἐλπίζοντό τε ξυμμαχίαν τοῖς ἀθηναίοις, καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα, ἱκανὸν ἐκ ἐγγὺς καμίζειν· μᾶλλον δὲ τοῦτο πολέμιοι ἐς τὸ ἔγγιον, πολεμοῦσι τῇ στρατιᾷ, ἐβοήθησαν ἐς πλῶ κατάνην, ἐπειδὴ ἀφίκοντο, κατεσκευάζοντο τὸ στρατόπεδον· ἐσηγγέλλετο δὲ αὐτοῖς ἔκπλους κατὰ μαρίνης, ὡς οἱ ἕλληνες προχωροῖεν δῆλον· καὶ ὅτι συρακούσιοι πλησίον ναυτικόν· ἀπόπλουν οὖν τῇ στρατιᾷ, παρεσκευάζοντο πρῶτον μὲν ἐπὶ συρακούσας· καὶ ὡς οὐδὲν ὄφελος ναυτικὸν πλησίον μόνον, παρεκομίζοντο αὖ ἐς ὧδε κατὰ μαρίνης· μὴ ἐθέλοντες ἐς τὸ αἰγιαλὸν, ἐπὶ κυρίκλου ἐστρατοπεδεύσαντο. οἵπερ οὐκ ἐδέχοντο λέγοντες σφίσι τὰ ὅρκια εἶναι μιᾷ νηὶ κατὰ πλείστων ἀθηναίων δέχεσθαι, ἢν μὴ αὐτοὶ πλείους μετὰ πέμπωσιν· ἀπράκτοι δὲ γενόμενοι, ἀπῆλθον· καὶ ἀπὸ βαθείας κατὰ τὴν τῶν συρακουσίων, καὶ αὖ παγὼν ποιησάμενοι, καὶ τῶν συρακουσίων ἱππέων βοηθησάντων, καὶ τῶν ξυμμάχων τινὰς ἐσκιδασμένους διαφθείραντων, ἀπεκομίσθησαν ἐς κατάνην· μὴ κατασκευάσεσθαι νῦν ἐκ τῶν ἀθηνῶν ὕστερον, ἐπὶ τε ἀλκιβιάδην ὡς καλέσοντας ἀπῆλθον ἐς ἀθηναίους· καὶ ἡ πόλις ἐνυκάλει, καὶ ἐπ' ἄλλους τινὰς τῶν στρατηγῶν, ἅτε μετ' αὐτοῦ μεμυημένοις περὶ τῶν μυστηρίων ὡς ἀσεβοῦντων, τῶν δὲ, μὴ περὶ τῶν ὁμῶν. οἱ γὰρ ἀθηναῖοι ἐπειδὴ ἡ στρατιὰ ἀπέπλευσε, οὐδὲν ἧσσον ζήτησιν ἐποιοῦντο τῶν περὶ τὰ μυστήρια, καὶ τῶν περὶ τὰς ὁρμὰς σφᾶς αὐτοὺς ὡρκωμότων· καὶ οὐ δοκεμαζόντως τοὺς μηνυτὰς, ἀλλὰ πάντας ὑπόπτως ἀποδεχόμενοι ἅτε φανερῶν αὐθρώπων τῶν, πόλιν χρηστὴν τῶν πολιτῶν ξυλλαμβάνοντες κατέδουν, χρησιμώτερον ἡγούμενοι εἶναι βασανίσαι τὸ πρᾶγμα, καὶ εἰ ἀνὴρ, ἢ ὄχ· μηνυτῆ, πορίαι τινὰ, καὶ χρηστὸν δοκοῦντα εἶναι αἰτιᾶσθαι, αὐλίζεσθαι διαφυγεῖν· ἐπιστάμενος γὰρ ὁ δῆμος ἀκριβῶς τὰ Πεισιστράτου καὶ τῶν παίδων τυραννίδα χαλεπὴν τελευτῶσαν γενομένην, καὶ προσέτι οὐδὲν ὑφ' ἑαυτῶν καὶ ἀρμοδίου καταλυθεῖσαν. ἀλλ' ἔστιν ἃ καὶ δεδιεμένων ἐφοβεῖτο ἀεὶ, καὶ πάντα ὑπόπτως ἐλάμβανε. ὁ γὰρ ἀρίστογείτονος καὶ ἁρμοδίου πάλαιμα, δι' ὃν αὐτὸν ἐξαυτυχίαν ἐπεχείρησε. ὧν ἐγὼ ἐπὶ πλέον διηγησάμενος ἀποφαίνω, ἔς τε τοὺς ἄλλους, οὔτε αὐτοὺς ἀθηναίους περὶ τῶν σφετέρων τυράννων. οὐ δὲ περὶ τοῦ γενομένου ἀκριβὲς οὐδὲν λέγοντας. Πεισιστράτου γὰρ γαιοῦ πάλαι τοῦτο τελευτήσαντος ἐπὶ τῇ τυραννίδι· οὐκ ἐπαρχὸς, ὥσπερ οἱ πολλοὶ οἴονται, ἀλλ' ἐπεὶ σὸν πρεσβύτατος ὢν, ἔχων τὴν αὐχήν. γενομένου δὲ ἁρμοδίου ἄρα ἐλπίσας χρήσεσθαι, ἀριστογείτονι τῶν ἀστῶν μέσῳ τοῦ λίπος θρασὺς ὤν, ἔσχεν αὐτόν. πειραθεὶς δὲ ὁ ἁρμόδιος οὐκέτι ἐπάρχου τοῦ Πεισιστράτου, καὶ οὐ πειθὰς, καταγαρύει τῷ ἀριστογείτονι· ὁ δὲ, ὀργῇ κρὸς πεπαλαιόζως, καὶ φοβηθεὶς τὴν ἐπάρχου δύναμιν, μὴ βίᾳ προσαγάγηται αὐτὸν, ἐπιβουλεύει εὐθὺς, ὡς ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων ἀτειόσεως καταλύσει τὴν τυραννίδι· καὶ οὐ τούτῳ ὁ ἐπάρχου ὡς αὖθις πειράσασι, οὐδὲν μᾶλλον ἔπειθε τὸν ἁρμόδιον, βίαιον μὲν οὐδὲν ἐβούλετο ὁρᾶν· οὐ τόπῳ δέ τινι ἀφανεῖ ὡς ἀφικτοῦτο δὴ παρισκευάζετο προσκαλεῖσθαι αὐτόν· οὐδὲ γὰρ πὴν ἄλλην αὐχὴν ἐπαχθὴς ἦν ἐς τοὺς πολλοὺς, ἀλλ' αὐτοφυῶς καταστάσας· καὶ ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν ἐπιτήδειον δὴ τύραννοι οὗτοι αὐτὴν καὶ ξηλοῦσι· καὶ ἀθηναίους ἀκοσὴν μόνον πρακτὸν μενοι τῶν γιγνομένων, τήν τε πόλιν αὐτῶν κατὰ δὲ διεκόσμησαν, καὶ τοὺς πολέμους διέφθειρον· καὶ ἐς τὰ ἱερὰ ἔζυγον· τὰ δὲ ἄλλα αὐτὴν ἡ πόλις τοῖς πρὶν κατεστῶσι

λύσαντες ξυγκατέπλευσαν, ὃς πρῶτον ὥρμητο πείθειν. καὶ ἐκὼν εἰμὶ μάλιστα λεοντίνων τε ξυγγενὴς ὄντας, καὶ σφίσιν ἀεὶ ἐπιτηδείους. καὶ τῷ μὲν Νικίᾳ προσῆκεν μᾶλλον, τὰ δὲ τῶν ἐγκλημάτων. ἐμοὶ δὲ ἐπέρωσε καὶ ἀλογώτερα· οἱ γὰρ ἐγκαλέσαντες, τοιόνδε τι ὄζει τὸ ἐγκλημά τε, ὅτι οἱ πρῶτοι πρόσβασις τῆς Ἀθηναίων ἦλθον αὐτοῖς ἐπὶ τὴν κατάσκεψιν τῶν χρημάτων· ἔστι δ' οἷ ὄρνις ἱδρὺς τῆς Ἀφροδίτης ἀγαγόντας αὐτοὺς, ἐπὶ λεξεν τὰ ἀνακτήματα· φιλάλφ τε, καὶ οἰνοχόας, καὶ ξυμπαιδείαν, καὶ ἄλλην κατασκευὴν οὐκ ὀλίγην· ἃ ὅταν ἀργυρᾶ, πολλῷ πλείω τὰ ὄμματα ἀπὸ ὀλίγης δυνάμεως χρημάτων παρείχετο· καὶ ἱλίκας ξενίσεις ποιούμενοι τῶν τειχῶν, τάτε ἄλλα τῆς Ἐγέστης ἐκ τοιούτου, καὶ χρυσᾶ, καὶ ἀργυρᾶ ξυλλέξαντες, καὶ τὰ ἐκ τῶν ἐγγὺς πολίων καὶ Φοινικικὰ, καὶ Ἑλληνίδα τὰ τῇ σάμῳ, ἐσέφερον ἐς τὰς ἑστιάσεις ὡς δικαίας ἥκοντες. τῇ πάντων ὡς ἐπὶ πολὺ τοῖς αὐτοῖς χρωμένοις, καὶ πάντα χρῶ πολλῶν φαινομένων, μεγάλην τὴν ἐκπλῆξιν τοῖς ἐκ τῶν τειχῶν ἀθηναίοις παρεῖχε. τῇ ἀρχομένοις ἐς τὰς λιθίνας, διεφθάρθαι, ὡς χρήματα πολλὰ ἴδοιεν. καὶ οἱ μὲν, αὐτοί τε ἀπατηθέντες, καὶ τοὺς ἄλλους τότε πείσαντες, ἐπειδὴ διῆλθεν ὁ λόγος, ὅτι οὐκ εἴη οἱ τῇ ἐγέστῃ τὰ χρήματα, πολλῷ πλείω τὴν αἰτίαν ἔσχον ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν· οἱ δὲ στρατιῶται πρὸς τὰ παρόντα ἐβουλεύοντο.

ΝΙΚΙΟΥ ΓΝΩΜΗ ΠΡΟΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ.

» Καὶ Νικίας μὲν ὧδε γνώμην ἔλεγεν ἔτι Σελινοῦντα πλέον τῇ στρατιᾷ, ἐφ' ὅπερ μάλιστα ἐπέμφθησαν. τῇ ὧδε μὲν παρέχεσθαι χρήματα παντὶ τῷ στρατεύματι ἐγκαίσει, πρὸς ταῦτα βεβαιοῦσθαι. εἰ δὲ μή, ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶν ὅσαις πρῶτον ἦτησαν, ἀκοῦσαι δοῦναι αὐτοὺς ζοφῶ· καὶ παρακελεύσασθαι Σελινουντίους, ἢ βίᾳ, ἢ ξυμβάσει διαλλάξαι αὐτοῖς· καὶ ὅτῳ παρασκευάσαντας τὰς ἄλλας πόλεις, καὶ ἐπιδείξαντας μὲν τὴν δυνάμειν τῆς ἀθηναίων πόλεως, διαλύσαντας δὲ, πάλιν ἐς τοὺς φίλους καὶ ξυμμάχους προθυμίας, ἀπὸ πολλῶν ὀλίγα, ἵνα μή τι δι' ὀλίγου, καὶ ἀφ' οὗ ἀδικήσουσι, ἢ λιπεῖν τινους δόξαι τε ὦσιν ὠφελῆσαι, ἢ τῶν ἄλλων τινα πόλιν προσαγαγέσθαι, καὶ τῇ πόλει δαπανῶντας, τὰ οἰκεῖα μὴ κινδυνεύειν. Ἀλκιβιάδης δὲ, οὐκ ἔφη χρῆναι τοσαύτῃ δυνάμει ἐκπλεύσαντας, αἰσχρῶς ἂν ἀπράκτους ἀπελθεῖν· ἀλλ' ἔς τε τὰς πόλεις ἐπικηρυκεύσασθαι, πλὴν Σελινουντίων, μὴ συμπολεμεῖν τοῖς ἄλλοις· μὴ πειράσαι, μὴ τοὺς Σικελοὺς. τοὺς μὲν, ἀφιστάναι ἀπὸ τῶν Συρακουσίων. τοὺς δὲ, φίλους ποιῆσαι, ἵνα σῖτον μὴ στρατιᾷ ἔχωσι· πρῶτον δὲ πειρᾶν μισθοῖς, εἰ πόρρω μάλιστα καὶ προβολῇ εἶναι αὐτοὺς τῆς Σικελίας· καὶ λιμένα μὴ ἐφορμεῖσθαι τῇ στρατιᾷ ἡμῶν τὰ τῆς ἑστιάσεως προσταχθησόμενον ἢ τὰς πόλεις, ἀδύνατος μὲ ὢν τις πολεμοῖτο, οὕτως ἤδη συρακουσίους μὴ Σελινοῦν τι ἐπιχειρεῖν· ἵνα μὲν οἱ μὲν, ἐγκαίοις ξυμβαίνωσιν· οἱ δὲ, λεοντίνους ἐᾶσι κατοικίζειν.

ΛΑΜΑΧΟΥ ΓΝΩΜΗ.

» Λάμαχος δὲ, αὖ πρῶτον ἔφη χρῆναι πλεῖν ἐπὶ Συρακούσας, καὶ πρὸς τῇ πόλει, ὡς τάχιστα τὸν μάχην ποιεῖσθαι. ἕως ἔτι ἀπαρασκεύους τὸ ἐκ, καὶ μάλιστα ἐκπεπληγμοῖσι· τὸ γὰρ πρῶτον παῦον στράτευμα δεινότατον ἔστιν. ἵνα δὲ χρονίσῃ πρὶν ἐσβαλεῖν ἐλθεῖν, τῇ γνώμῃ αἰσθάνεσθαι αὐτοὺς αὐθρώσκοντας· μὴ τῇ ὄψει καταφρονεῖν μᾶλλον· αἰφνίδιοι δὲ ἐπὶ προσπίπτουσιν, ὡς ἔτι περιείδεσ προσέχοντας, μάλιστ' ἂν σφᾶς περιγίνεσθαι· καὶ κατὰ πάντα ἂν αὐτοὺς ἐκφοβῆσαι· τῇ τε ὄψει πλεῖστοι γὰρ ἂν νῦν φανῆναι· μὴ τῇ προσδοκίᾳ ὧν πείσονται. μάλιστα δ' ἀν ᾗ αὐτὴ κινδύνῳ μάχης· εἰκὸς δὲ, καὶ οἱ πρῶτοι ἀγροῦσι πολλοὺς ἀπολωφῆσαι ἔξω, ὅθεν ἀπαντεῖν σφᾶσι μὴ ᾖ ἔτι. καὶ ἐς κομιζομένων αὐτῶν πρὸς στρατιᾷ, οὐκ ἀποδύσειν χρήματα, ἵνα πρὸς τῇ πόλει κρατοῦσι κομίζηται. τούς τε ἄλλους Σικελιώτας οὕτως ἤδη μᾶλλον, μὴ ἐκείνοις οὐ ξυμμαχήσειν, καὶ σφίσι προσιέναι· καὶ οὐ διαμελλήσειν περισκοποῦντας ὁπότερα κρατήσουσι· καὶ σφίσιν μὲν ἐπικαχωρήσαντας, μὴ ἐφορμεῖσθαι, μέγαρα ἔφη χρῆναι τειχίσαι· ἄλλο ἔρημα. ἀπὸ χρήματα συρακουσῶν οὔτε πλοῦν πολὺν, ὅτε ὁδόν.

Λάμαχος μὲν ταῦτα εἶπεν, ὅμως προσέθετο, καὶ αὐτὸς τῇ Ἀλκιβιάδου γνώμῃ· μετὰ δὲ τοῦτον, Ἀλκιβιάδης τῇ αὐτοῦ τε διαπλεύσας ἐς Μισήνην. καὶ λόγους τινὰς σάμιους περὶ ξυμμαχίας πρὸς αὐτοὺς ὡς οὐκ ἔπεισεν, ἀλλ' ἀπεκρίναντο, πόλεμον μὲν οὐδὲ δέχεσθαι, ἀργύριον δὲ παρέξειν, ἀπέπλευσε· καὶ ἀφικόμενος ξυμπλεφώσαντας ἐξήκοντα ναῦς ἐκ παντὸς οἱ στρατηγοὶ, καὶ τὰ ἐπιτήδεια λαβόντες, παρέπλεον ἐς νάξον· ἐκεῖ ἄλλην στρατιὰν οἱ ῥᾳδίως καταλιπόντες, καὶ οἴκαδε αὐτῶν.

ναξίων

παριλθεῖν. αὐτὸς δὲ πρὸς τὰ παρόντα ἐλεξε τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΩΝ.

Διαβολὰς μὲν οὐ σῶ Φρον, οὔτε λέγειν παῖς ἐς ἀλλήλους, ὅτε τοὺς ἀκηδοῦντας ἀποδέχεσθαι. πρὸς δὲ τὰ εἰς γιγνόμενα μᾶλλον ὁρᾶν, ὅπως ἐς τὸ ἔπειτα καὶ ἡ ξύμπασα πόλις καλῶς τοῦσι παροῦσι πράσσηται. καὶ ἐγὼ αὖτε μηδὲν λύσῃ, οὐδὲ μία ἐλάβη τοῦτο τὸ καινὸν κοσμεῖσθαι, καὶ ἐν τοῖσι καὶ ὁπλοις, ἢ τοῖς ἄλλοις, ὧς ὁ πόλεμος ἀγαθὰ παρέχεται. πῶς δ' ἂν μάλιστα καὶ ἥδιστα αὐτῶν, ἐμοῦ ἐξόμενον. καὶ τῶν πρὸς τοὺς πόλεμον ἅπασι τοῦτο, μὴ ἐν τι καταστοῦν, μὴ ἐν τι ἄλλο φαίνηται ἐπιτήδειον. τὰ δὲ, καὶ ἐπιμελήμεθα ἡμεῖς. ἃ δ', τι ἂν αἰσθώμεθα ἐς ὑμᾶς εἶσομεν.

Καὶ οἱ μὲν συρακούσιοι, τοσαῦτα εἰπόντος τοῦ στρατηγοῦ, διελύθησαν ἐκ τοῦ ξυλλόγου. οἱ δ' ἀθηναῖοι ἤδη ὑπὸ τὴν κηρύκων αὐτοί τε καὶ οἱ ξύμμαχοι ἅπαντες ἦσαν. καὶ πρῶτον μὲν ἐπῆξαν τοῦ στρατεύματος καὶ ξυνέταξαν ὡς τάχιστα ἐμέλλον ἁρμεῖσθαί τε καὶ στρατοπεδεύεσθαι οἱ στρατηγοὶ ἐποιοῦντο. καὶ τεῖχος μέγα ποιήσαντες, οὐ ἐκάστῳ ἐκλήρωσαν, ἵνα μήτε αὐτοῖς πλοῦτος ἀπορῶσιν ὕδατος, καὶ λιμοῦ, καὶ τῶν ἐπιτηδείων οἱ ταῖς ναυσὶ στρατιῶται πρὸς τὰλλα δυσκόλως ἔχοιεν καὶ φεύγοντες ἀρχὴν δῶσι, καὶ τὸ πλῆθος στρατηγῷ πρὸς τὸ παραυτίκα ὄντι. ἔπειτα δὲ προὔπεμψαν, καὶ ἐς πλῶ Σικελίαν ἐπραιοῦντο. τειχίσαι μὲν τὰς πόλεις οὐ παῖς πάσαις, μὴ ξιάκοντα, μὴ ἐκατόν. μὴ δυοῖν ἐλλοῖν πεντηκοντόροιν. τούτων, ἃς πλεῖστοι μὲν ἦσαν ἐκατόν. δυοῖν δὲ μὲν ἐξήκοντα, παχεῖαι. αἱ δ' ἄλλαι, στρατιώτιδες. τὸ δὲ ἄλλο ναυτικὸν, χίλιοι, καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων ὁπλῖται οἱ δὲ τοῖς ξύμπασιν, ἐκατὸν, καὶ πεντακισχίλιοι. καὶ τούτων ἀθηναίων μὲν αὐτῶν ἦσαν τριακόσιοι μὲν ἱππῆς, μὴ χίλιοι ἐκατὸν τὰ λόχου. ἱππαγρέται δὲ ἦσαν οἱ ἱππεύσαντες τῶν νεῶν. ξύμμαχοι δὲ, οἱ ἄλλοι ξυνεστράτευον. οἱ μὲν, τῶν ὑπηκόων. οἱ δ' ἀρχαίων, πεντακόσιοι. καὶ μαντινέων, μὴ μισθοφόρων, πεντήκοντα, καὶ ἑκατόν. τοξόται δὲ τοῖς πᾶσιν, ἑβδομήκοντα, καὶ τριακόσιοι. καὶ τούτων κρῆτες οἱ ὀγδοήκοντα ἦσαν. καὶ σφενδονῆται ἐλάφων ἱππάκοσίοι, καὶ μεγαρῆσι φυγάδων εἴκοσι, καὶ ἑκατόν. καὶ ἱππαγωγὰ μὲν τεσσαράκοντα ἀτύφοιν ἱππέων. τοσαῦτα μὲν πρῶτα παρασκευή. πρὸς ἣν ἄλλοι τε ἐπέπλεον τούτοισι δὲ τὰ ἐπιτήδεια ἄγοντες, ὁλκάσι μὲν τεσσάκοντα σιταγωγοί. καὶ φοῦσσα ποιοῦς ἔχοντες, καὶ λιθολόγους, καὶ τέκτονας, καὶ ὅσα ἐς τειχισμὸν ἁρμόζει. πλοῖα δὲ ἑκατὸν, ἄνευ ἀκάτων μὲν τῶν ὁλκάδων ξυνέπλει. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα πλοῖα καὶ ὁλκάδες ἐκοῦσαι ξυνεπελαύνοντο τῇ στρατιᾷ ἐμπορίας ἕνεκα. ἀπὸ τούτου ἐκ τῆς κηρύκων ξυνωμοσίας ἐν Ἰόνιον ἦλθον. καὶ προσβαλοῦσα ἐπεξῆλθε τῇ παρασκευῇ, πρός τε ἄκραν ἰαπυγίαν, καὶ πρὸς τάραντα, καὶ ὡς ἕκαστοι δυνάμενοι παρεκομίζοντο πρὸς Ἰταλίαν. τῶν μὲν πόλεων, οὐκ ἐθελόντων αὐτοὺς ἀγορᾷ, ὃ δὲ ἔστι. ὕδατι ἢ καὶ θερμῷ. ταράντινοι δὲ καὶ λοκρῶν οὐ δὲ τοῦτο, ἕως ἀφίκοντο ἐς ῥήγιον τῆς Ἰταλίας ἀπρωτήριον. καὶ οἱ ταῦθα ὕδατι ἱεροῖ ἐτύγχανον. καὶ ἔξω τῆς πόλεως, ὡς αὐτοὺς ἔσω οὐκ ἐδέχοντο, στρατόπεδόν τε καταστησάμενοι οἱ τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερῷ, οὗ καὶ τοῖς καὶ ἀγορὰ παρεῖχον. μὴ τοῖς ναῶ αἰτιλαμβάνοντες, ἠσύχασαν. μὴ πρός τε τοὺς ῥηγίνους λόγους ἐποιοῦντο, ἀξιοῦντες χαλκιδέας ὄντας, χαλκιδεῦσι ξυμμιγνῦσι, βοηθεῖν. οἱ δ', οὐ δὲ μεθ' ἑτέρων ἔφασαν ἐσιέναι, ἀλλ' ὅτι, μὴ ἀλλ' μὴ τοῖς ἄλλοις Ἰταλιώταις ξυμβῆναι, πρῶτα ποιεῖσθαι. οἱ δὲ, πρὸς τὰ οὐ τῇ Σικελίᾳ πράγματα ἐσκέπτοντο, ὅτῳ τρόπῳ ἄριστα προβίσονται. καὶ τὰς πρόπλους ναῦς ἐκ τῆς Ἐγέστης ἅμα προσέμενον βουλόμενοι εἰδέναι περὶ τῶν χρημάτων, εἰ ἔστιν ἀλλήλοις οὐ ταῦτα ἀθλώσαις οἱ ἄγγελοι. τοῖς δὲ συρακουσίοις οὐ τοῦτο πολλαχῇ τι ὕδη μὴ ἀφ' τῶν κατασκόπων σαφῆ ἀγγέλλεσθαι, ὅτι οὐ ῥηγίνοι αἱ τῆσδε εἰσι, καὶ ὡς ἐωθεῖ τοῦτοις παρεσκευάζοντο πόλεμον τῇ γνώμῃ, καὶ οὐκέτι ἐπέστειλαν. καὶ ἐς τὸ τοὺς Σικελοὺς περιέπεμπον. εἴθα μὲν, φύλακας. πρὸς δὲ τοὺς πρίσβεις, καὶ ἐφ' τὰ περὶ πόλιας τὰ οὐ τῇ χώρᾳ, φρουρὰς ἐσκέμψεσθαι. ταῦτα οὐ τῇ πόλει ὅτῳ τάσει, καὶ ἵππων ἐσκόπουν, ἢ οὐ πολὺ ἦν. καὶ τἆλλα ὡς ἕκαστα χεῖ πολέμῳ, καὶ ὅσον οὐ παρόντι ἐβουλεύοντο. αἱ δ' ἐκ τῆς Ἐγέστης ξύμβασιν ἐδόθη αἱ πρότερον πέμψαντες πρὸς ἀθηναίους ἐς τὸ ῥήγιον ἀγγέλουσι, ὅτι τἆλλα μὲν οὐκ ἔστι χρήματα, ἃ ὑπέσχοντο. τεσσάκοντα δὲ τάλαντα μόνα φαίνεται, καὶ οἱ στρατηγοὶ δὴ ἀγανακτήσαντες, ὅτι αὐτοῖς ἦ τότε πρῶτον αὐτὰ κρυπτά. καὶ οἱ ῥηγῖνοι ἐκ ἐδε

ὥστε περὶ ἐμοῦ ἀπειλεῖσθω· ἐγὼ δὲ ὑμᾶς κελεύω, ἐπειδὴ αὐτῇ ἡ
γνώμη Πελοποννησίους τε ὑπολιπόντας, καὶ
μὴ ἐν ἐκείνῃ πόλει) μὴ πάνυ ἐξαίφνης καταπεπληγμένους, ἐπ' ἄλλον πόλεμον ἐκ ἑτοίμου
ἑκόντας ἰέναι· ἐπεὶ ἔγωγε ἀγαπῶ, εἴ σοι καὶ τοῦτο, ὅτι οὐχ ἡμᾶς ἐπ' ἐκείνους ὁρμᾷ
μᾶλλον, πόλεως τοσαύτης, μὴ οὕτω μεγάλως ἐπὶ δὲ σὲ ὡς πρὸς λέγω) ἕλληνον, ἡσυχῇ τε
ραυ ἐπιόντες Σικελίαν Πελοποννήσου, ἅπαν πολεμήσειε, ὅσῳ καὶ πόντια ἀμείνον ὑφ' ὑ
μῶν· πρὸς δὲ ὑμετέραν πόλιν αὐτὴν, τῆς ναῦ στρατιᾶς, ὡς φασιν, ἐπιούσης, μὴ οὐκ ἂν
τοσαύτη ἕλληνι, πολὺ κρείσσω εἶναι· δίκαιόν γε πάντως ἐστὶν, οὔθ' ἵππους ἀπόλουθήσοντας,
οὐδ' αὖ ὁπλίτας παρεσκευασμένους, εἰ μὴ ὀλίγους τινὰς παρ' ἑαυτῶν, οὐδ' ὁπλίτας
ἴσους πλήθει τοῖς ἐκείνοις, ἰδίᾳ πάντας μεγάλους· μέγα γὰρ δὴ, μὴ αὐτοῖς ταῖς ναυ
σὶ κούφοις, τοσοῦτον πλοῦν ἄδηλον καὶ μεθήνειν, πρὸς τε ἄλλα παρασκευὴν, ὅσην δεῖ
ἰδίᾳ πόλιν τοιάνδε παρεσθήναι ἐκ ὀλίγων οὔσαν, ὡς τε παραπορευτὸν γῆν ὡσαύτως· μά
λιστ' αὖ μοι δοκοῦσιν οἱ πόλιν ἑτέραν τοσαύτην, ὅσαι συμπέπλευκασί εἰσιν, ἕλληνες ἔχον
τες, καὶ ὅμορον οἰκήσαντες τὴν πόλεμον τοιοῦτο, οὐκ ἂν παντάπασι διαφθαρῆ
ναι· ἢ φυγὴ δὴ οὐ πάσῃ πολεμίᾳ Σικελίᾳ ξυνίσταται γὰρ στρατοπέδῳ τε ἐκ πολλῶν
ὁρμηθέντι, καὶ ἐκ σκηνιτίδων, καὶ ἀναγκαίας παρασκευῆς, οὐκ ἐπιπολὺ λύσει τῶν ὑ
μετέρων ἱππέων ὄχλιόντες· ἢ δὲ ξύμπασι, δι' αὐ κρατῆσαι αὐτοὺς τῷ γῇ ἡγοῦμαι·
τοῦτῳ πλῷ ὑμετέραν παρασκευὴν πρέπειν νομίζω· ἀλλὰ ταῦτα ὡς πρὸς ἐγὼ λέγω,
εἴ τι ἀθηναίοις πιγώσκοντες, τὰ σφέτερα αὐτῶν δι' ὅτι σῴζοιεν. καὶ οἱ ἥνδε αὖ-
θορδε οὔτε ὄντα, οὔτε αὖ γνόμενα λογοποιοῦσιν, οὔσ' ἐγὼ οὐ νῦν πρῶτον, ἀλλ' ἀεὶ ἐπί
σταμαι ὅτοι λέγοισ γε φίλῃ δι, καὶ ἐπὶ τούτων ἡκουφαγοτόροις, ἢ ὀρθοῖσι βουλομένοις
καταπλήξαντας ὑμέτερον πλῆθος, αὐτοὺς τῆς πόλεως αὖρχειν· μὴ δόκημα μέ
τοι μήποτε πολλὰ πειρῶντες καὶ ἡμαρτηθέσουσιν ὑμῶν ἢ καλοὶ, πρὶν αὐτῷ παθεῖν ὧ
μεν, προφυλάξασθαί τε μὴ αἰσθόμενοι ἐπελθεῖν. πρίγαρ τοι δι' αὐτὰ ἡ πόλις ὑμῶν,
ὀλιγάκις μὲν ἡσυχάζει, σάσεις δὲ πολλὰς καὶ ἀπώνασ', οὐ πρὸς τοὺς πολεμίους πολεύ
σας, ἢ πρὸς αὐτῶν αἱρεῖται· τυραννίσασ δ' ὅτι μὴ δουλεύειασ ἀλίκους, ὧν ἐγὼ
πειράσομαι, ἢν γε ὑμεῖς ἐθέλητε ἕπεσθαι, μή ποτε ἐφ' ὑμῶν τι περιδεῖν γενέσθαι.
ὑμᾶς μὲν τοὺς θρασυτέρους πείθων, τοὺς δὲ τὰ τοιαῦτα μηχανωμένους καλῶ· μὴ μό
νον αὐτοφύρους, χαλεπὸν γὰρ ἐστὶν τυγχάνειν, ἀλλὰ καὶ ὧν, βούλονται μὲν, δυνάμενοι
δ' οὔ· ἐν γὰρ ἐλάσσονι οὐκ ὧν ὁρᾷ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν διανοίασ προσαμύνεσθαι χρὴ, εἴ
πῃ μὴ προφυλάξαμεν· τῶν προτείσαντων. τοὺς δ' αὖ ὀλίγους, τὰ μὲν, ἐλάσσω, τὰ
δὲ, φυλάσσων. τὰ δὲ, καὶ διδάσκων. μάλιστα γὰρ δοκῶ αὖ μοι οὕτω ἀποζεύγνυσθαι
τῶν ἡκουφίασ. καὶ δίκαια, ὃ τοῦ μάλιστ' ἐστὶν ἐπιστάμην, τί καὶ βούλεσθε ὧ πάτροι, τοῦ
τόρον, αὖρχειν ἢ μὴ, ἀλλ' οὐκ εἶναι μον· ὁ δὲ νόμος ἐκ τῆς μὴ δουλεύειν ὑμᾶς μᾶλλον, ἢ δυ
νάμενόν τε πάθειν ἀπαλλάξαι. ἀλλὰ δὲ μὴ μᾶλλον πολλῶν ἴσον νομίζεσθαι, καὶ τῶν ἄλλων
τοὺς αὐτοὺς μὴ τῶν αὐτῶν ἀξιοῦσθαι. φύσει τοι, δημοκρατία οὔτε ξυνιέναι, οὔτε δ
σον εἶναι· τοὺς δ' ἔχοντας τὰ χρήματα, καὶ αὖρχειν αὖρίστα βελτίστους· ἐγὼ δὲ φημι
πρῶτα μὲν δῆμον ξύμπαντα ὠνομάσθαι· ὀλιγαρχίαν δὲ, μέρος. ἔπειτα φύλακασ μὲν
αὖρίστους εἶναι χρημάτων, τοὺς πλουσίους. βουλεύσαι δ' αὖ βέλτιστα φῦς ξυνετούς.
κρῖναι δ' αὖ ἀκούσαντας αὖρίστα τοὺς βουλεύσαντας· καὶ ταῦτα ὁμοίως καὶ κατὰ μέρη καὶ
ξύμπαντα, εἰ δημοκρατία ἰσομοιρεῖν ὀλιγαρχίαν δὲ, τῶν μὲν κινδύνων, τοῖς πολ
λοῖς μεταδίδωσι· τῶν δ' ὠφελίμων, οὐ πλεονεκτεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ ξύμπαν ἀφει
λομένη ἔχει, ἃ ὑμῶν εἵτε δυνάμεσι, καὶ ἀνδρὶ προθυμοῦνται ἀδικεῖσθαι εἰ μεγάλη
πόλει καταχεῖν. ἀλλ' ἔτι μὴ νῦν ὦ πάντ' ἀξυνετώτατοι, ἀ μὲ μανθάνετε κακὰ ποιοῦ
ντες, ἢ ἃ μανθάνετε· ἴστε, ὧν ἐγὼ δίδαξ ἕλλησιν, ἢ ἀδικώτατοι, εἰ ἀδίκως τολμᾶτε·
ἀλλ' ἢν μαθόντες γε, ἢ μεταγνόντες, ἐν τῆς πόλεως ξύμπασι κοινὸν αὖξιπ. ἐγκατά
μενον τοῦτο μὲν αὖ δοκεῖ καὶ πλέον οἱ ἀγαθοὶ ὑμῶν, ἢ πρὸ τῆς πόλεως πολλῷ μᾶλ
λον μετεχεῖν. ἀλλ' ἄλλα βουλήσασθε, καὶ τοῦ παντὸς κινδυνεύσασι σῴζεσθαι. καὶ τῶν τοιῶν
δὲ ἀγγελιῶν, ὡς προαισθανόμενοι, καὶ μὴ ἐπιζέοντας ἀπαλλαγῆναι· ἡ γὰρ πόλις
ἥδε, καὶ εἰ ὀλίγον ταῦτα ἀθηναίοις, ἀμαυῆται αὐτοὺς ἀξίως αὐτῶν. καὶ στρατηγοὶ εἰσιν
ἡμῖν, οἱ σκέψονται αὐτά· ἢ εἰ μή τι αὐτῶν ἀλλοῖος ἔσται, ὡς πρὸς οὐκ εἰσομαι, οὐ πρὸς
τὰς ἡμετέρας ἀγγελίας κατακλεῖσαι, καὶ ἐλομένοις ὑμᾶς αὖρχοντας, αὐθαίρε
τον δουλείαν ἐπιθελεῖν. αὐτὰ δ' ἐφ' ἑαυτῆς σκοπουμένοις, τούς τε λόγους ἀφ' ὑμῶν ὡσ
ὀρθὰ δικαιοῦσι κρινεῖ. καὶ πάντ' ὑπάρχουσιν ἐλευθερίαν, οὐχὶ ἐκ τοῦ ἀκούειν ἀφαι-
ρεθήσεται· ἐκ δὲ τοῦ ὀρθῶ φυλάξασθαι μὴ ἐπιζέπειν, πειράσεται σῴζειν.

Τοιαῦτα Δημοκόρατος εἶπε· τῶν δὲ στρατηγῶν ἔσαν ἀδικεῖς, ἄλλοι μὲν οὐδὲν ἔτι ἔπασι

» λίαν τιμωμένοι πρόσβασις, δηλοῦντες ὡς κοινὸς ὁ κίνδυνος· καὶ ἐς πᾶν Ἰταλίαν, ὅ-
» πως ἢ ξυμμαχίαν ποιώμεθα ἡμῖν, ἢ μὴ δέχωνται ἀθυμοτέρους. δοκεῖ δέ μοι καὶ ἐς ἡμᾶς
» χρήσιμα ἂν μᾶλλον εἶναι τιμᾶσθαι. οὐ γὰρ αὐτίκα τοσοῦτον αὐτοῖς, ἀλλ' ἀεὶ διαφόρου ἐσόμεθα,
» τε ἀθυμοῦσι αὐτοῖς ἢ πᾶσι πόλιν ἑλεῖν. ὥστε τάχ' ἂν ἴσως νομίζοντες, ἐπαίδευτοι πρό-
» τερον ὄντες, μὴ ἂν σφᾶς αὐ πόνῳ εἶναι, ἐλπίσαντες ἡμῖν, ὅτι κράτιστα, ἢ φανερῶς, ἢ ἐξ
» ὑπογῆς τοῦ τρόπου ἀμῦναι· δικαιοῦσι δὲ ἀσφαλέστατα τῶν ἄλλων, βουλευόμενοι· χρυσὸν τε καὶ
» ἀργύριον πολλοῦ κέκτηνται· ὅπλα δέ, τε πόλεμος, καὶ ἄλλα, ἢ πορεῖα. τιμῶμεν δὲ
» μὴ ἐς τὸ λακωνίζειν μᾶλλον, μὴ ἐς κόσμον δοκῇ, πόλεμοι δὲ τοῦτο καὶ τοῖς ξυνοῦσιν, μὴ ἐπὶ ἐκεῖ
» πόλεμον πυνθάνωμεν· ἢ, δι' μάλιστα ἐγὼ τε, νομίζω ἐπιτήδειον, ὑμεῖς τε ἐν ξυνόδοις ἤδη
» χρῆ, ἵνες' ἂν ἐξίωσι πειθόμενοι, ὅμως ἀρέσκεται. Σικελιῶται γὰρ οἱ δίλοιποι ξύμπαν-
» τες· εἰ δὲ μή, ὅτι τολεῖσι μεθ' ἡμῶν, καὶ ἐλεύσεσθαι ἅπαν τὸ ὑπάρχον ναυτικὸν μεχ' ἑκάστων μυρίων ὁπλίτων, ἀπαντήσει ἀθυμοτέρους ἐς τὰ ἔργα, καὶ ἄπρακτα ἐκπλήσει· καὶ ἅμα
» λοι ποιῆσαι αὐτοῖς, ὅτι οὐ περὶ τῆς Σικελίας πρότερον ἔσται ὁ ἀγών, ἢ περὶ ἐκείνους τε
» ρωσθῆναι τὸν ἴσιον, μᾶλλον δὲ αὐτοὺς ἐκπλῆξαι μεν. καὶ ἐς λογισμὸν καταστήσω
» μεν, ὅτι ὁρμώμεθα μὲν ἐκ Σικελίας χώρας φύλακος ὑποδέχεται γὰρ ἡμᾶς τάραντ· ἡ
» δὲ πλοῦς αὐτοῖς πολὺ περαιοῦσθαι μᾶλλον πάσης τῆς παρασκευῆς. χαλκὸν δέ, ἢ
» πλοῦ μῆκος οὐ τάξομεν· καὶ ἡμῖν δὲ ἐπιτήδειος ἔσται, βραδεῖά τε ἡ κατὰ λόγον
» προσπίπτουσα· εἰ δ' αὖ τῷ ταχυναυτοῦντι ἀθρόῳ τε κουφίζοντες προσβάλοιεν,
» εἰ μὲν κρήνας χρύσεται, ἐπιθοίμεθ' ἂν κἀκμηκόσιν· εἰ δὲ μὴ δοκοίη, ἔστι καὶ ὑποχωρῆ-
» σαι ἡμῖν ἐς τάραντα. οἱ δέ, μετ' ὀλίγον ἐφολίων ὡς ἐπὶ ναυμαχίᾳ πρᾳωθήσοντες,
» ἀπορήσουσιν ἂν κατὰ χωρία ὅρμα· καὶ ἢ μέσοντες πολιορκοῖντο ἄν, ἢ πειρώμενοι κα-
» ταπλεῖν, τήν τε ἄλλην παρασκευὴν ἀπολοίποιεν ἄν, καὶ τὰ τῶν πόλεων οὐκ
» ἂν βέβαια ἔχοντες, οἳ ὑποδέξονται, ἀθυμίαν· ὥστε ἴσχειν τούτῳ τῷ λογισμῷ ἡγοῦ-
» μαι ἀποκλεισμένους αὐτοὺς, οὐ δ' ἂν ἀπέρασι ἐκ κορκύρας· ἀλλ' ἢ διαβεβλαυσαμέ
» νους, καὶ καταισκοπεῖσθαι χωμένους, ὁπόσοι τ' ἐσμὲν ἐν οἷ χωρίῳ ὀζωθῆναι ἂν τῇ
» ὥρᾳ ἐς χειμῶνα, ἢ κατὰ πλαγίους ἢ ἀδυνάτῳ καταλῦσαι ἂν τὸν πλοῦν. ἔπειτ' τε
» καὶ τῶν ἐμπειροτάτων ἔστι τῶν ἐκεῖ, ὡς ἐγὼ ἀκούω ἅπαντος ἐπιθυμίου, καὶ ἀσμένως ἂν
» πρόφασιν λαβόντες, εἴ τι ἀξιόχρεων ἀφ' ἡμῶν ὀφθείη. ἀγχιλοίμεθ' δ' ἂν οὐ δι' ὅπ
» ὑδὲ ἢ πλεῖον. τῶν δ' αὐθρώπων πρὸς τὰ λειόμενα, καὶ αἰσχύνομαι ἵστασθαι, καὶ τοὺς
» προϊσχυροῦντας, ἢ τοῖς γε ἐπισχυροῦσι προσκλοῦντας, ὅτῳ ἀμυνοῦνται, μᾶλλον τε
» φόβλωνται, ἰσοκινδύνως ἢ τύμενοι. ὅπερ δὲ ἂν νῦν ἀθηναῖοι πάθοιεν. ἐπιδέχονται γὰρ
» ἡμῖν ὡς οὐκ ἀμυνουμένοις, δικαίως κατηγορηκότες ὅτι αὐτοὺς ὁ μὲν λακεδαιμόνιων
» ἐφθείρομεν· εἰ δ' ἴδοιεν παρὰ γνώμην τολμήσαντας, τῷ ἀδυνάτῳ μᾶλλον ἂν κατα-
» πλαγεῖεν, ἢ τῇ ἐκ τοῦ ἀληθοῦς δυνάμει. πεπιθεῖν οὖν μάλιστα μὲν ταῦτα τολμή
» σαντες. εἰ δὲ μή, ὅτι τάχιστα ἅπαντας ἐς τὸν πόλεμον ἑτοιμάζεσθαι· καὶ παρασκευὴν παντὶ-
» τὸν μὲν, καταφρονεῖν τοὺς ἐκεῖ πόντους, οἱ τῶν ὁπλίτων τῇ ἀλκῇ διέκπυσθαι. τὸ δ' ὕδωρ, τοὺς
» μὲν Φόβου παρασκευὰς ἀσφαλιστάτας νομίζοντας ὡς ἐπὶ κινδύνους πράσσειν,
» χρησιμώτατα ἂν ξυμβῆναι· οἱ δὲ αὖ σφῶν καὶ ἐπιδέχονται, μὴ οἱ πολῷ δι' ὅπ ὕδωρ
» ἐσῇ, καὶ ὕδωρ οὔ πω πάρεσι·

Καὶ ὁ μὲν Ερμοκράτης, τοσαῦτα εἶπε. τῶν δὲ συρακουσίων ὁ δῆμος, οἱ πολλῇ πρὸς ἀλλήλους ὁρῶσι ἦσαν· οἱ μὲν, ὡς οὐδενὶ αὖ τρόπῳ ἐλεύσοιεν οἱ ἀθηναῖοι· οἱ δ' ἀληθῆ ὄντα δέλεπε· τοῖς δέ, οὐ καὶ ἐλεύσοιεν, τὰ αὖ σφάσεσθαι αὐτοὺς, ὅπ οὐκ αὖ μᾶλλον αὐτὰ πολέμιοι. ἄλλοι δὲ καὶ πάνυ καταφρονοῦντες, ἐς γέλωτα ἔλεγον τὸ πρᾶγμα· ὀλίγοι δ' ἦν ἐπιεικέστατοι τῷ Ερμοκράτει, καὶ φοβούμενοι μᾶλλον. παρελθὼν δ' αὐτοῖς Αθηναγόρας, ὅσπερ δημάρχου τε προστάτης ἦν, καὶ οἱ τῷ παρόντι πιθανώτατος τοῖς πολλοῖς, ἐλεγε τοιάδε,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΑΘΗΝΑΓΟΡΟΥ ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΟΥ.

» Τοὺς μὲν ἀθηναίους, ὅς τις μὴ βέλτιον οὕτω καὶ σφρονοῦσι, καὶ ὑποχειρίους ἡμῖν
» γενέσθαι οὐδὲν ἐλαθόντας, ἢ δειλίᾳ ἴσιν, ἢ τῇ πολλῇ οὐκ ἄγνοιαν· τοὺς δ' ἀγγέλοντας
» τὰ τοιαῦτα, καὶ περιφόβους ὑμᾶς ποιοῦντας, τῆς μὲν τόλμης, οὐ θαυμάζω. τῆς δ'
» ἀξυνεσίας, ἐμὲ μὴ δέον ταῦτα εἶναι. οἱ γὰρ δειλότατοι, ἰδίᾳ τι βούλονται πλὴ θάλατ
» ἐς ἔκπληξιν καθίσταντες ὅπως τῷ κοινῷ φόβῳ δ' σφίσι τόρον ἐπαναλίσκωσι· καὶ ναῦ
» αὖται αἱ ἀγγελίαι τοῦτ' ἐποίησαν, οὐκ ἀφ' ταὐτομάτου· ἐκ δὲ αὐσθρῶν, οἳ πρὸ ἀεὶ
» τὰ δὲ κινοῦσι, ξύγκεινται· ὑμεῖς δὲ ἢν οὐ βουλεύσθε, οὐκ ἔξ ἔσ οὗτοι ἀγγέλουσι σκο
» πεῖν πῶ λογιεῖσθε τὰ εἰκότα, ἀλλ' ἔξ ἔσ αὖ αὔθρωποι δεινοὶ, καὶ πολλῶν ἔμπειροι,

καὶ παρασκευῇ πολυτελέσι χρησομένων, καὶ ἐς τὰ μακρότατα προϐιβάντες οὐδὲ ἐκείνου ὅπως αὐτῷ τινι ὑπερπέσῃ τε καὶ ἀναῦλα μᾶλλον προέξει, καὶ τῷ παχυνεῖν· ἡ δὲ πλείστη καταλόγισις τοῦ ξυνοίσοντος ἐκεῖσε ἦν, καὶ ὅπλων, μὴ τῶν περὶ τὸ σῶμα σκεπῶν μεγάλη σπουδῇ πρὸς ἀλλήλους ἀμελλητί· ξυνέβη δὲ πρός τε σφᾶς αὐτοὺς ἅμα ἔρει γενέσθαι, ᾧ τις ἕκαστος προσετάχθη, μὴ ἐς τοὺς ἄλλους ἐλλιπεῖν μᾶλλον ἐκεῖσε ἀφικόμενος, καὶ ὀξυσίασαι, ἃ ἐνδὲ πολεμίοις παρασκευᾷ· οἱ γὰρ πλείους ἐλογίσαντο, πίνειν τε τῆς πόλεως αἰδέσεσθαι δημοσίᾳ, καὶ τῶν ξρατευομένων τὴν ἰδίαν, τὴν μὲν πόλιν, ὅσα τε ἤδη προσετετελέκει, μὴ ἀξιοῦντας τοὺς ξρατιώτας ἀπολείπειν· τῶν δὲ ἰδιωτῶν, ἃ τε περὶ τὸ σῶμα τισι καὶ τρεφάνῃσι ἐς πολυτέλειαν καλὰ ἐνόμιζε, καὶ ὅσα ἔτι ἐμέλλον αἰκαλώσειν· χωρεῖς δ' ἀνὴρ ἕκαστος ἐνδεὴς ἦν, καὶ αὖθις ἐκ δημοσίου μισθοῦ, πάλιν τὰ πικαπαρασκευάζεσθαι ἐφόδιον, ὡς ἐπὶ χρόνιον ξρατιάν· καὶ ὅσα ἐνδὲ μετασκολῇ τις, ἢ ξρατιώτης, ἢ ἔμπορος ἦλθεν ἐπὶ πλέ, πολλὰ ἐνῆν τὰ λεγόμενα ὠφελήσειν ἐκ τῆς πόλεως τὰ πρὸς τὰ ὅπλα μέγα. Ὁ δὲ ὀξύλος ἐκ ἔφασκε πόλεμος τὸ παρὸν ἔσεσθαι, καὶ βέλτιον λαμπρότητι περιβόητος ἐγένετο, ἢ ξρατιᾶς πρὸς οὐδὲν ἐπήνεσεν ὑπερβολῇ, καὶ ὅτι μέγας ἦν διάπλους ἐκ τῆς οἰκείας, καὶ ἐνδὲ μεγίστη ἐλπίδι τῶν μελόντων, πρὸς τὰ ὑπάρχοντα ἐπιχειρήσειν· ἐπειδὴ δὲ αἱ νῆες πλήρεις ἦσαν, καὶ εὐκαίρατο πάντα ὅσα ἔμελλον αἰδέξεσθαι, τῇ μὲν σάλπιγγι, σιωπὴ ὑπεσημάνθη. ἐπηρᾶτο δὲ ταῖς νηὶ μιᾷ ἑκάστῃ, ξύμπαντες δὲ ὑπὸ κήρυκος ἐποιοῦντο· κρατῆράς τε κεράσαντες παρ' ἄκρον τὸ ξράτευμα, καὶ ἐκ πώμασι χρυσοῖς τε καὶ ἀργυροῦς, οἵ τε ἐπιβάται, καὶ οἱ ἀρχόντες σπένδοντες· ξυνεπεύχετο δ', καὶ ὁ ἄλλος ὅμιλος ὁ ἐκ τῆς γῆς, πῶν τε τοὐλιπὸν, μὴ εἴ τις ἄλλος ἔνδον παρῇ σφίσι· παιωνίσαντες δὲ, καὶ πελεύσαντες τὸν σπονδεῖον, ἀνέστησαν. καὶ ἐπεκέρων τὸ πρῶτον ἐκ πολὺ σαντες, ἅμιλλαν ἤδη μέχρι αἰγιαλοῦ ἐποιοῦντο. καὶ οἱ μὲν, ἐς πλὺ κέρυσαν, οὐθὲν πρὸ καὶ ἡ ἄλλο ξράτευμα τῶν ξυμμάχων ξυνελίκτο, ὑπεῖχον δὲ ἀφικέσθαι· ἐς δὲ τὰς συρακούσας, ἠγγέλθη μὲν πολλαχῇ ἰὸν τὰ περὶ τὸ ἐκπλουν, οὐ μέντοι ἐπιστεύετο ἐνδὲ πολὺ χρόνου οὐδέν· ἀλλὰ καὶ γενομένης ἐκκλησίας, ἐλέχθησαν γνῶμαι λόγοι, ἀπ' ὀλίγου ἄλλων, τῶν μὲν, πιστευόντων τὰ περὶ τῆς ξρατείας τῶν ἀληθεστάτων· τῶν δὲ, τὰ ἐναντία λεγόντων. καὶ ἑρμοκράτης ὁ ἑρμωνος παρελθὼν αὐτοῖς ὡς ἔσται φῶν οἰόμενος εἰδέναι τὰ περὶ αὐτῶν, ἔλεγε, καὶ παρῄνει τοιάδε.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΕΡΜΟΚΡΑΤΟΥΣ.

» Ἅπαντα μὲν ἴσως, ὡς πρὸς καὶ ἄλλοί τινος δέξω ὑμῖν περὶ τοῦ ἐκπλου τῆς ἀληθείας λέγειν. καὶ πυνθάνομαι, ὅτι οἱ τὰ μὲν ἔστε δοκοῦντα εἶναι, ἃ λέγουσι, ἅπαντες ἴσμεν τες, οὐ μόνον οὐ πείθουσιν, ἀλλὰ καὶ ἄφρονος δοκοῦσιν εἶναι· ὅμως δὲ οὐ καταφοβηθεὶς, ἐπιχώσω, κινδυνευούσης τῆς πόλεως. πείθομαι γὰρ, ὡς φόβῳ τι ἐκ τοῦ εἰδὼς, λέγειν. ἀθηναῖοι γὰρ ἐφ' ὑμᾶς, ὁ πάνυ θαυμάζετε, πολλῇ ξρατιᾷ ὥρμηται, καὶ ναυτικῇ. καὶ πεζικῇ, πρόφασιν μὲν, ἐπιτειχίσαι ξυμμαχίᾳ, καὶ λεοντίνων κατοικίσει. δ' δὲ ἀληθὴς, σικελίας ἐπιθυμίᾳ. μάλιστα δὲ τῆσδε ἡμετέρας πόλεως· ἡσυχάζουσι, εἰ ταύτην χρῆσαι, ῥᾳδίως καὶ τἆλλα ἕξειν. ὡσοῦν οὐ πάσχει παρὰ τοῦ μὲν ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων ὅτῳ ξυμφέρει ἀμυνεῖσθαι αὐτούς. καὶ μήτε καταφρονήσητε, ἄφρακτοι ληφθῆναι, μήτε ἀπειθήσητε, τοῦ ξυμπαντος ἀμελήσαι τε· ἀλλ' ὡς καὶ πλὺ τάλμαν αὐτῶν καὶ δυνάμει μὴ ἐκπλαγῆναι. ὅτε γὰρ ἐλάχιστα ἡμᾶς πλοίῳ δεῖ τε ἕσθαι, καὶ πάχειν· οὔθ' ὅτι μεγάλῳ στόλῳ ἐπέρχονται αἰσχυνεῖσθαι· ἀλλὰ πρός τε τοὺς ἄλλους σικελιώτας, πολὺ ἄμεινον. μᾶλλον γὰρ ἐλεύσονται ἐκπλαγέντες, ἢ μὴν ξυμμαχεῖν· καὶ ἐν αὐτοῖς ἤκιστα δρᾶσαι πῶμεν αὐτοὺς, ἢ ἀπράκτους ὧν ἐφίενται ἀπὸ πόσωμεν. οὐ γὰρ δὴ μὰ τύχωσίγε ὧν προσδέχονται φοβοῦμαι, πάλισιν δὲ ὄρχηστὴ ἡμῖν ξυμβήσεται. καὶ οὐκ αἰσθάνεσθον ἐμοί τε ὀλίγοι γῆς δὴ στόλοι μεγάλοι, ἢ ἐλθόντων, ἢ καρβαρίων, πολὺ ἀφ' ἑαυτῶν ἀπόρατοι, καὶ τόρθωσαν. οὔτε γὰρ πλείους ἐνοικοῦντων, καὶ ἀσυγκρότων ὄρχηνται, πάντα γὰρ δὴ ὑπὸ δίκης ξωΐσεται· ἐν τε σπανίᾳ τῶν ἐπιτηδείων οἱ ἀλλοτρίᾳ γῇ σφαλῶσι, τοῖς ἐπιοῦσιν ἄνομα καὶ ἀπειρίσιν αὐτοῖς τὰ πολέμου πᾶσιν, ὅμως καταλείποιεν, ὅπως μὴ ἀφικοῖτο αὐτοὶ οὖν, τῷ μήδυ παρὰ λόγον πολλὰ σφαλεῖσθαι τῷ ὀνόματι, ὡς ἐπ' ἀθήνας ἦλθ, ἐνεξήνεγκεν· μὴ μὲν δὴ ἀπέλιπεν ἀποιοῦτο ξυμβῆναι θαρσοῦντες οὖν τά τε αὐτοῦ παρασκευαζώμεθα· μὴ ἐς τοὺς σικελοὺς πέμποντες, τούς μὲν, μᾶλλον βεβαιωσώμεθα, τοῖς δὲ, φιλίαν καὶ ξυμμαχίαν πειράμεθα πιθέσθαι· ἐς τε τὴν ἄλλαν σικε-

ξυμμαχικὸν ἔπεμπον, καὶ αὐτόθεν καταλόγους ἐποιοῦντο· αὖθις δ' αὖ ἐλλόφια ἐπόλις ἑαυτῶν ἐκ τῶν νέων καὶ τῶν ξυνοικούντων φιλίμου, ἐς τὴν ἑλικίαν ἀπογεγραμμένους, καὶ ὅσον χρημάτων ἄθροισιν ἐκ τῶν ἱκανῶν ἔχειν· ὅς τι ῥᾴδιον πάντα ἐγεγίγνετο. καὶ ἐπὶ μὲν, οἱ παρασκευῇ ἦσαν· οἱ δὲ τούτῳ ὄντες μᾶλλον ἐδόκουν ἐλεύθεροι εἶναι τῇ πόλει τῇ ἀθηναίων, ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ ἐπιχώρια, ὑπὸ πολέμου ὄντα, ἐλῃζόμενα ὑπὸ τῶν πολεμίων καὶ οἱ ἰδίοις προθύμως καὶ οἱ ὁρῶντες, μᾶλλον ἐπεκηρύσσοντο τὰ πρὸς τὸν πόλεμον. καὶ τοὺς σφαλέντας ἤλπιζον οὐδέν· ἀλλὰ μεγάλους μισθοὺς δημοσίᾳ οὗτοί τε ἐζημιοῦντο, καὶ προσέτι ἐνεφανίζοντο· καὶ εἴ τις ἄλλό τι οἶδεν ἀσύμφορον πεπραγμένον, μηνύειν ἐκέλευον· ἦν δὲ λόμενον, καὶ ἀστῶν, καὶ ξένων, καὶ δούλων. καὶ ἡ πρᾶγμα μείζονος ἐλάμβανον· οὗτε γὰρ ἂν πλοῦτον οἰκεῖον εἶναι, καὶ ἀδεῶς ξυνωμοσίᾳ ἅμα νεωτέρων πραγμάτων, καὶ δήμου καταλύσεως γενέσθαι· μηνύεται οὖν ἀπὸ μετοίκων τινὶ, καὶ ἀκολούθων, περὶ μὲν τῶν ὅπλων, οὐδὲν· ἄλλων δὲ ἀγαλμάτων περικοπαί τινες πρότερον ὑπὸ νεωτέρων μὴ παιδιᾶς καὶ οἴνου πεφενημέναι· καὶ τὰ μυστήρια ἅμα ὡς ποιητῇ οἰκείᾳ ἐφ' ὕβρει· ὧν καὶ ἐν Ἀλκιβιάδην ἐπετίθεντο· καὶ αὐτὰ ὑπολαμβάνοντες οἱ μάλιστα τῷ Ἀλκιβιάδῃ ἀχθόμενοι ἐμφανῶν ὅτι τι σφίσι, μὴ αὐτοῖς τὸ δῆμον βεβαίως προστάναι· καὶ νομίζοντες εἰ αὐτὸν ὑβρίσαντας, πρῶτον μὲν εἶναι, ἐμμελλοντα, ἢ βόαν, ὡς ἐκεῖ δῆμον καταλύσει, ταῦτα μυστικὰ, ἃ ἦν δῆμον περικοπὴ γένοιτο. οὐδὲν οὖν αὐτῶν, δι, τι ὁ μετ' ἐκείνου ἐπολέχθη, ἐπιλογίζοντες τιμωρίαν, τὴν ἄλλων αὐτοῦ ἕνεκα τὰ ἐπιτηδεύματα οὐ δημοτικὴν παρανομίαν· ὃ δ' οὖν τι τῷ παρόν τι, πρὸς τὰ μυστήρια ἀπιλογίᾳ· καὶ ἕτοιμοι ἦσαν πρὶν ἐκ πολέμου κρίνεσθαι, εἴ τι τούτων ἀργασμένος ἦν· ἤδη γὰρ καὶ τὰ τῆς παρασκευῆς ἐπαπόειστο. καὶ εἰ μὲν τούτων τῇ ἄργασο, δίκην δοῦναι· ἀλλ' ἀπολυθείη, ἀρχειν· καὶ ἐπὶ μαρτύρου μὴ ἀπόντος περὶ αὐτοῦ διαβολὰς ἀποδέχεσθαι, ἀλλ' ἤδη ἀποκτείναι, εἰ ἀδικεῖ· καὶ ὅτι ξωφρονίσθησον εἰ μὴ μέχρι τοιούτου αἰτίας, πρὶν διαγνῶσι, πέμπειν αὐτὸν ἐπὶ δίκην· διὰ ἐχθρὰ δοθέντες τό, τι γράψιμα μὴ ἔνοχα ἔχει, ἵνα ἤδη ἀγωνίζηται, ὅτι δήμου μὴ μαλακίζηται θεραπεύων. ὅτι δ' ἐκεῖνον οἵτ' ἀρετῇ ἐνεγράψαν, οἵτε μανίαν τινὲς ἀπέφηναν· καὶ ἀπίστευσαν ἄλλοις ῥήτορας οἰκείους, οἳ ἐλεγον ναῦν μὴ πλεῖν αὐτὸν, καὶ μὴ καταλῦσαι τὸν ἀγῶνα. ἐλθόντα δὲ, περὶ πολλῶν ὁ δήμος ἐνταῦθα, βαλὸ μενον ἐκ μείζονος διαβολῆς, ἵνα ἔμελλον ῥᾴδιον αὐτοῦ ἀπόντος, πορεύειν, μετὰ πάντων ὁμοθύμως ἀνῆγον ἀγωνισόμενον. καὶ ἐδόκει πλεῖν μὲν ταῦτα, δέρας μισθωτὰς, ὕστερον ἐκ τῶν ἱκανῶν ἐς τὸν Σικελίαν· τῶν μὲν οὖν ξυμμάχων τὰ πλείσια, καὶ τοῖς ὁπλίταις τοῖς ὁλκάσι, καὶ τοῖς πλοίοις, καὶ ὅσα ἄλλα παρασκευὴ ξυλλέγειν, πρόθυμον ἦν ἐς κάρυκας ξυλλέγεσθαι· ὡς ἐκεῖσε ἀφέξειν ἐν ὀλίγῳ διαβαλοῦσιν· αὐτοὶ δ' Ἀθηναῖοι, καὶ εἴ τινος ἔτ' ξυμμάχων παρῆσαν ἐς τὸν πειραιᾶ, καταλέγοντες οἱ ἡμέρᾳ ἑνὶ ἅμα ἐπλήρουν τὰς ναῦς, ὡς αἱκόμενοι. ξυγκατέβη, καὶ ὁ ἄλλος ὅμιλος ἅπας ὡς ἐπεῖν, ὁ οἰ τῇ πόλει, καὶ ἀστῶν, καὶ ξένων. οἱ μὲν ἐπιχώριοι, τοὺς σφετέρους αὐτῶν ἕκαστοι προπέμποντες. οἱ μὲν, ἐταίρους. οἱ δὲ, ξυγγενεῖς· οἱ δὲ, φίλους· καὶ μετ' ἐλπίδος τε ἅμα ἰόντες καὶ ὀλοφυρμῶν, τὰ μὲν, ὡς κτήσοιντο. τοὺς δ' ἅπαξ ὄψοιντο· ἐν θυμούμενοι ὅσον πλῆθος ἐκ τῆς σφετέρας ἀπουσίας ἔσοιντο, καὶ ἐν τῷ παρόντι καιρῷ ὡς ὕστερ ἔμελλον μὴ κινδυνεύσειν ἀλλὰ λιπεῖν, μᾶλλον αὐτοὺς ἐσιόντας ἀπεῖναι, ἢ ὅτι ἐκπλεύσοντο. ἐν δὲ πλοῦτος ἐκ τῶν ἔξω ἐπῆν τῇ πάρουσι ῥώμῃ ἔτι δὲ πλῆθος ἐκ τῶν ἐπιχωρίων ὧν ἐώρων τῇ ὄψει αὐτοὺς ἀπιθανότερον ὠνήσεσθαι· οἱ δὲ ξένοι, καὶ ὁ ἄλλος ὄχλος, καταθεώμενοι, ὡς οὐδὲν ἀκμὴν χρήσιμον καὶ ἄπιστον διαθέσθαι· παρασκευὴ γὰρ αὐτὴ πρώτη ἐκπλεύσασα μιᾶς πόλεως δίωκε μεγίστη, πολυτελεστάτη δὴ καὶ εὐπρεπεστάτη, τῶν ἐς ἐκεῖνον ἦν χρόνον ἐγένετο. ἀριθμῷ δὲ πλοίων, καὶ ὁπλιτῶν, καὶ ἱππέων καὶ σκευῶν μὲν περιφανέστατον, καὶ ἡ αὐτὴς ποτέσθαι μετὰ ἀγωνίας οὐκ ἐλάσσων ἦν· τὰ γὰρ ἀκμὴ γε ὁπλῖται ὁπλιτῶν αὐτῶν ἀθηναίων, καὶ τελευταῖοι ἱππεῖς, καὶ τελευταῖ ἐκπλεύσαντες, καὶ λιπόβολοι, καὶ ἄλλων πυνθανόμενοι, καὶ ξύμμαχοί τε πολλοὶ ξυνεπλήθησαν· ἀλλὰ ἐπί τε βραχεῖ πλῷ ὥρμηθησαν, καὶ παρασκευῇ φαύλῃ· οὗτος δὲ ὁ στόλος ὡς χρόνιός τε ἐσόμενος, καὶ καθ' ἑκάστην οὗ λῶ δέῃ, καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ ἅμα ὑπαρτυθείς, τὸ μὲν ναυτικὸν μεγάλως διεπόνησε τῶν τε τεταράχων, καὶ τῆς πόλεως ἐκπονηθέν, τοῦ μὲν δημοσίου ὁρμισμὸν τῷ ἑκάστου τῷ ναυτῇ ἐπάξιον διδόντος, καὶ ναῦς παρεχόντος μακράς, ἑξήκοντα μὲν ταχείας, πεντηρεικὰς δὲ ὁ πλείστους γούς· καὶ ὑπηρεσίας, καὶ ταμίας τοὺς κρατίστους· τῶν τεταράχων τε φορᾶ τε, πρὸς τῷ ἐκ δημοσίου μισθῷ διδόντων τοῖς βραδυτέροις τῶν ναυτῶν, καὶ τοῖς ὑπηρεσίοις, καὶ τἆλλα σημείοις καὶ

τὰ μὲν, ἴδια, τὰ δ', καὶ οἱ τῶν ἱδρῶς ἓν σκληρουτίοις· συρακουσίοις δὲ καὶ ἀφ' ἁρ
μοσμένων πόλεων ἀπαρχὰ ἀσφίρεν· ᾧ δ' μάλιστα ἡμῶν προσχρῆν, μ' ἔστις τε θέλοι σ
κάπτειν τῇ, μὴ οἵτῳ οἰκείῳ, μὴ ἐκ πάντῳ χρόνῳ. πρὸς ἃν τοιαύτην δύναμιν, οὐ ναυ
τικῆς καὶ φαύλης στρατιᾶς μόνον δεῖ, ἀλλὰ μὴ πολὺ ἐλαττόν τε πολὺ ξυμπολέμ, ἃ πρὸς βου
λόμεθα ἀκούειν τι τῆς διανοίας σφᾶς, καὶ μὴ ἐκ τοῦ ἐπείγειν πολλὰ ἐπιχειρῆσαι τῆ γῆ σ.
ἄλλως τε, καὶ ἢ ξυνῶσιν αἱ πόλεις φοβηθῆναι, καὶ μὴ αὐτὴ παράσχωσιν ἡμῖν φίλοι
πεῖσι χλυόμενοι ἄλλοι, ἢ ἐγγενέσθαι, ᾧ ἀμυνόμεθα ἐπικόν. αἰσχρὸν γὰρ βιαθέντας ἀπολ
θεῖν, ἢ ἥσσον ἐπιμένταπάσχειν, τοῦ πρῶτον ἀσκήπτως βουλευσαμένους. αὖ τ' ἐκ
δὲ παρασκευῇ ἀλύχρωμεν ἐπεσεῖν, γνόντας ὅτι πολύ τε ἀφ' ἡμῖν ἐμπέρασ αὐτῇ μέλ
λομεν πολεῖν, μὴ οὐκ οἱ τῷ ὁμοίῳ στρατευσόμενοι· καὶ οὐκ οἱ τοῖς τῇδ' ἐπικοῖς ξυμ
μαχοῖ ἄλλοι τε ἐπὶ πνα, ὃ ἐκ ἐφάσκειν αἱ καμεῖσαι ἐκ τῆς φιλίας, δὲ προσόλλ, ἀλλ' ἐς
ἀλλοτεί αν πάσχειν ἀπαρτήσον τες, ὧς ἔσ μὲν ὧν οὐδὲ πανάρων τῶν χειμῶνων, ἄγ
γελον ἐφάσκειν ἐλθεῖν· ὁπλίτας τε ἓν πολλούς μοι δοκεῖ χρῆναι ἡμᾶς ἄγειν, μὴ ἡμῶν
αὐτῶν, καὶ τῶν ξυμμαχων, τῶν τε ὑπηκόων, καὶ ἓν τινα ἐκ Πελοποννήσου δυνάμε
θα, ἢ πείθειν, ἢ μισθῷ προσαγαγέσθαι· μὴ πρὸς τοὺς πολλοὺς, καὶ σφενδονήτας, ὅπως
πρὸς ἃ ἐκείνων ἐπικὴν αὐτῆς χωσι, ναυσί τε, καὶ πολὺ περιέναι, ἵνα μὴ τὰ ἐπιτήδεια
ἐφόδια ἐκομιζώμεθα· ἐν δὲ καὶ αὐτόθεν, εἰ ὀλιγόσι πυροῦσι καὶ παφρυγμένοις
πεμπὰς ἄγειν· μὴ στοποιοὺς ἐκ τῶν μυλώνων πρὸς μέρος ἠναγκασμένους ἡμᾶθαι,
ἵνα ἓν πουὐπ' ἀπλόιας ἀπολιμπανώμεθα, ἔχειν ἡ στρατιὰ τὰ ἐπιτήδεια· σφλὴ γὰ
οὖσα, ὁ πόσος ἔσται πόλεως ὑποδέξασθαι, τά τε ἄλλα, ὅσων δυνατὸν ἐπιμάσασθαι,
μὴ μᾶλλ ἐπέροις γίγνεσθ· μᾶλλον δ' χρήματα αὐτόθεν ὡς πλεῖστα ἔχειν· τὰ δὲ παρ'
ἐπιτειῶν, ἃ λέγεται ἐκεῖ ἐπιμα, νομίσαι τε καὶ λόγῳ αὖ μᾶλλον ἐπιμα εἶναι. ἓν γὰ
αὐτοὶ ἔλθωμεν οἱ Ἕλληνες μὴ αὐτὴ πάλαι μόνον παρασκευασάμενοι, πλὴν γε πρὸς τὸ
μάχεσθαι αὐτῶν τὸ ὁπλιτικὸν, ἀλλὰ μὴ ὑπερβάλλοντες τοῖς πᾶσι, μόλις οὕτως δοί
τε ἰσόμεθα, τῶν μὲν κρατεῖν, τὰ δὲ, καὶ διασῶσαι. πόλιν τε νομίζειν χρὴ οἱ ἀλλοφύ
λοις καὶ πολεμίοις οἰκήσοντας ἰέναι, ἢ πρέπει τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ, ἧ αὖ καταίρωσιν,
εὐθὺς κρατεῖν τῆς γῆς. ἢ ἐάναι, ὅτι ἓν σφάλλωνται, πάντα πολέμια ἔξουσιν, ὅ-
πῃ ἐγὼ φοβούμενος, καὶ ἐσῶσω, πολλὰ μὲν ἡμᾶς δέον οὐ βουλεύσασθ, ἐπὶ δὲ πολέω
ὐτυχῆσαι. χαλεπὸν γὰ αὐθρώπους ὄντας, ὅτι ἐλάχιστα τῇ τύχῃ παρασπὺς ἡμαντὸν βά
λομαι ἐκπολεῖν· παρασκευῇ δὲ ἀφ' ὧν ἐκὸν ἀσφαλὲς ἐκπολῶσαι. ταῦτα γαὶ
τῇ τε ξυμπάσῃ σφλῇ βιαιόταται ἡσῦμαι, καὶ ἡμῖν τοῖς στρατευσομένοις, σωτηρικω
τέ δ' ἄλλως δοκεῖ, παρίημι αὐτῷ πλὴ αἰρχήν.

Ὁ μὲν Νικίας τοσαῦτα εἶπε, νομίζων τοὺς Ἀθηναίους ᾧ πλήθει τῶν πραγμάτων
ἂ ἀρκεῖν, ἢ εἰ ἀναγκάζοιτο στρατεύεσθ, μάλιστ' ἂν ὅπως ἀσφαλῶς ἐκπολῶσαι. οἱ δ',
ἐπὶ μὲν ἐπιθυμοῦντι τῇ πλοῦ οὐκ ὀξηρέθησαν ὑπὸ τῆ ὀκνωδίας τῆς παρασκευῆς, πο
λὺ δὲ μᾶλλον ὥρμων· καὶ τοὐναντίον ποιεῖσι αὐτῷ. ᾧ τε γὰ παραινέσει ἔδοξε,
καὶ ἀσφάλεια πλεῖ δὴ καὶ πολλὴ ἔσεσθαι· καὶ ἔρως οἱ εἶπεσι τοῖς πᾶσιν ὁμοίας ἐκ
πολῶσαι· τοῖς μὲν γὰρ πρεσβυτέροις, ὡσ ἢ κατα στρεψόμενοις ἐφ' ἃ ἔπλουν, ἢ οὐδὲν
αὖ σφαλεῖεν μείζω δυνάμει· τοῖς δ' ἐπὶ τῇ ἡλικίᾳ, τῆς τε ἀπούσης πόθῳ ἕξειν,
καὶ θεωρίαν, καὶ βλέψειν ἃ πεσσυμένοις· ὁ δὲ πολὺς ὅμιλος, καὶ στρατιώτης,
ᾧ τε παρόντι ἀργύριον ἔσεσι, καὶ προσκτήσεσθαι δύναμιν, ὥστε ἀδύνατον μεθυφο
ραὶ ὑπάρξειν. ὥστε λῇ πλὴ ἄχαν τῶν πολιόντων ἐπιθυμίαν, ἓ τῳ αὖρα καὶ μὴ ἔρισκε,
δεδιὼς μὴ αὐτὴ χειροηθῶσι, κωμῳδούμενος δόξειε εἶναι τῇ ὄχλῳ, ὑπεξάγειν. καὶ τέλος
παρελθὼν τῆς τῶν ἀθηναίων, μὴ παρακαλέσασθ ἐπὶ Νικίαν, οὐκ ἔφη χρῆναι προφα
σίζεσθαι, οὐδὲ διαμέλλειν, ἀλλ' εἴ τινα ἀπόλοιπον ἤδη λέγειν ἐᾷ τινα αὐτῷ παρα
σκευὴν ἀθηναίοις ἡμῖν δέεσθαι. ὁ δὲ, ἄκρον μὲν εἶναι ὅπως μὴ τῶν ξυναρχόντων καὶ
ὑπεξάγειν μᾶλλον βουλεύσοιτο. ὅσα μέντοι ἤδη δοκεῖ αὐτῷ, τελέσθαι μὲν, οὐκ ἔλασ
σον, ἢ ἐγὼ ἐν πολυσία εἶναι· αὐτῶν δ' ἀθηναίων ἔσεσθαι ὁπλιτας χιλίους, ὅσους αὖ δο
κῇσι· καὶ ἄλλας ἐκ τῶν ξυμμάχων μεταπεμπόμενος ἐστί· ὁπλίτας δὲ τοῖς ξύμπα
σιν ἀθηναίων ἓ τῶν ξυμμάχων, πεντακισχιλίους μὲν οὐκ ἐλάσσους, ἵνα δέ τι δυνώ
ται, καὶ πλείους· αὐτῷ δ' ἄλλῳ παρασκευὴν ὡς κατὰ λόγον, μὴ τοξότων τῶν αὐτό
θεν, μὴ ἐκ κρήτης, μὴ σφενδονητῶν, μὴ ἵνα τι ἄλλο πρόσθεν δοκῇ εἶναι, ἑτοιμαζόμενοι,
ἄρξαι· ἀκηύσαντες δ' οἱ ἀθηναῖοι, ἐψηφίσαντο ἓν ὧν αὐτοκράτορα εἶναι· καὶ ἐπεὶ στρα
πᾶς πλήθους, μὴ ἐπεὶ τῇ παντὸς πλοῦ τῇ τοὺς στρατιώτας πράσσειν, ἢ αὖ αὐτοῖσ
δοκῇ ἀρίστη εἶναι ἀθηναίοις. καὶ μεταπαύσαντα ἡ παρασκευὴ ἐγίγνετο· καὶ ἐς τὸ τοὺς

» ϛαρϛαρόνς τε γὰρ πολλὰς ἔχομεν, αἳ συρακουσίων μίσει ξυνεπηκολουθήσουσιν αὐτοῖς· καὶ
» τὰ αἰτιάματα οὐκ ἐπικωλύσει, ἢν ὑμᾶς ὀρθῶς βουλεύηται. οἱ γὰρ πατέρες ἡμῶν τοὺς
» αὐτοὺς τούτους οὓς νῦν φασι πολεμίους, ὑπολιπόντας ἐν ἡμῖν πλείω, καὶ πρὸ
» σθεν ἐν μείζονι ἔχθρᾳ ὄντας, πλὴν αἰχμῆς ἐκτήσαντο, οὐκ ἄλλῳ τινὶ ἢ τῇ περιουσίᾳ τῇ
» ναυτικῇ ἰσχύοντες. καὶ νῦν ἅπερ αὐλιπεῖν τῶν μᾶλλον τελοῦντα νῆσοι ἐς ἡμᾶς ἐγέ
» νοντο, εἴτε καὶ πάνυ ἔρρωνται, ἡ μὲν ἐς πλῆθος ἡμῶν ἰσοβάλλεται, κἀν μὴ ἐκπολεμῶ-
» μεν, ἐκπεσεῖται· τῇ δὲ ναυτικῇ, οὐκ ἐν δυσὶν ἢ τρισὶ ναυσὶν ὑπόλογον ἡμῖν ἔστιν ἀν
» τίπαλον ναυτικόν. ὥστε τί ἂν λέγοντες εἰκῇ, ἢ αὐτοὶ ἀπεχνοῦμεν, ἢ πρὸς τοὺς ἐκεῖ
» ξυμμάχους σπεύδομεν, μὴ βουθυῶμεν, ὃς χρεών, ἐπειδή γε καὶ ξυνωμόσαμεν, ἐπε
» μνήσθημεν, καὶ μὴ αὐτοὶ ἥκωμεν, ὅτι οὐδὲ ἐπάνειμι ἡμῖν· οὐ γὰρ ἵνα δῆθεν αὐτοὶ βοηθῶσι προ-
» σεβήμεθα αὐτοῖς, ἀλλ' ἵνα τοῖς ἐκεῖ ἐχθροῖς, ἡμῶν λυπηροὶ ὄντες, ἧσσον κωλύωσιν αὐ
» τοὺς ἐπιέναι. τήν τε ἀρχὴν οὕτως ἐκτησάμεθα καὶ ἡμεῖς. καὶ ὅσοι δὴ ἄλλοι ἔρχον
» παρακαγγέλλονται πρυθύμως τοῖς ἀεὶ παρόντος, ἢ ἵνα μὴ σπανίζωσι τοῦ πλουμίου. ἐπειδή τε
» ἀσυχάζοιεν πάντες, ἢ φιλοπονίᾳ, ὃς χρεὼν βουθεῖν, ἔρα χὠ αὖ τι προσκτῶμενοι αὐ
» τῇ, περὶ αὐτῆς δὴ ταύτης μᾶλλον κινδυνεύοιμεν· ἢν γὰρ προῦχοντα οὐ μόνον ἐπι-
» όντά τις ἀμύνηται, ἀλλὰ καὶ μὴ ὄντως ἔπεσι προσαταλαμβάνῃ· καὶ ἐκ τούτου ἡμῖν
» ταμιεύεται, ἐς ὅσον βουλόμεθα ἀρχειν, ἀλλ' αὐτόματα ἐπειδὴ πρὸ τῶν ἐλαθήκαμεν,
» τοῖς μὲν, ἐπιβουλεύειν, τοὺς δὲ, μὴ ἀδικεῖσθαι, ἢ ἐφ' ἑτέροις, αὐτοῖς
» κίνδυνον εἶναι, ἐὰν μὴ αὐτοὶ ἄλλων ἀρχώμεθα. καὶ οὐκ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐπίσης ἐπ' ἴσοι ἡ-
» μῖν τοῖς ἄλλοις ἡ ὑποψία, ἐὰ μὴ καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ἴσα ἢ ὅμοιον μεταλήψεσθαι.
» λογισάμενοι οὖν ταῦτα μᾶλλον αὐξίσειν, ἐπ' ἐκεῖνα ἰὼν ἴωμεν, ποιώμεθα ἢν πλοῦν,
» ἵνα πλουσιώσειν τε σωρίσωμεν ἢ φρόνημα, ἐὰ δόξωμεν ἢ περιόντες, καὶ οὐκ ἀγαπη-
» σαντες νῦν οὐ τῷ παρόντι ἡσυχάσαι, καὶ ἰδίᾳ σικελίαν πλεῦσαι. νῦ ἄμα ἢ τῆς ε λλά
» δος τῶν ἐκεῖ προσγενομένων πάσης τῷ εἰκότι ἀρξόμεν, ἢ κατασ[illegible]μένῃ συρακουσίους,
» οἷ ἂν καὶ αὐτοὶ νῦ οἱ ξύμμαχοι ὠφελησόμεθα· ἢ δὲ ἀσφαλίσ ασθαι μένειν ἰσῶ τι προ-
» χωρῆσαι, καὶ ἀπιθέναι, αἰεὶ ἔσθ' ὅπου παρίξεσιν· αὐτοκράτορες γὰρ ἐσόμεθα, καὶ ξυμπάντων
» σικελιωτῶν. καὶ μὴ ὑμᾶς ἡ νικίου τῶν λόγων ἀπραγμοσύνη καὶ διάσασις τοῖς νέοις
» ἐς τοὺς πρεσβυτέρους ἀποσχάσῃ· τῷ δὲ αὐτῷ τρόπῳ, ὥσπερ καὶ οἱ πατέρες ἡ-
» μῶν, ἅμα νέοι γεραιτέροις βουλεύσαντες, ἐς τάδε ἦραν αὐτά. καὶ νῦν τῷ αὐτῷ τρόπῳ
» πειρᾶσθε προκαλεῖν πάλιν. καὶ νομίσατε πόλιν καὶ γῆρας, αὖ ἀλλή-
» λων, μᾶλλον ξυναύξεσθαι. ὁμοῦ δὲ, τό, τε φαῦλον, καὶ τὸ μέσον, καὶ τὸ πολὺ ἀκριβὲς ἀν
» ξυμπραθὲν, μάλιστ' ἂν ἰσχύοι· καὶ πάλιν ἂν μὲν ἡσυχάζῃ, ξυναύξεσθαί τε αὐτὴν περὶ
» ἑαυτὴν, ὥσπερ καὶ ἄλλό τι, καὶ πάντων πάλιν ἐπιστήμην ἐγγράσεσθαι· ἀγωνιζομένην δὲ
» ἀεὶ προσλήψεσθαί τε πάλιν ἐμπειρίαν, καὶ τὸ ἀμύνασθαι οὐ λόγῳ, ἀλλ' ὄργῳ μᾶλ-
» λον ἐξειθισμένην ἔξειν. παραινῶ τε ξυγγιγνώσκων πόλιν μὴ ἀπράγμονα τὰχιστ' ἂν μεί
» ζονι δικεῖν ἀπραγμοσύνῃ μετὰ κολῆς διαφθαρῆναι· καὶ τῶν αὐθρώπων ἀσφαλίστατα
» τούτοις δικεῖν, οἳ ἂν τοῖς παροῦσιν ἥδιστα, καὶ νόμοις ἐπὶ καὶ χείρωσι, ἅπερ διαφέρως
» πολιτεύωσι.

Τοιαῦτα μὲν ὁ ἀλκιβιάδης εἶπεν. οἱ δ' ἀθηναῖοι ἀκούσαντες ἐκείνου τε, καὶ τῶν ἐγ
γυτάτω, καὶ λεοντίνων φυγάδων, οἳ παρελθόντες, δέονταί τε, καὶ τῶν ὁρκίων ὑπομε
μνήσκοντες, ἐκέλευον βοηθῆσαι σφίσι, πολλῷ μᾶλλον ἢ πρότερον ὥρμηντο στρατεύ
ειν. νῑ ὁ νικίας γνοὺς ὅτι οὐχ ἡμὲν τῶν αὐτῶν λόγων, οὐκ ἐν ἔτι ἀποχάσκει, παρασκευ
ῆς δὲ πολλῆ ἐν πολλῷ ἐπιπάξει, πάχ' ἂν μεταστήσειεν αὐτοὺς, παρελθὼν αὐτοῖς,
ὀλίγα τοιάδε,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΝΙΚΙΟΥ.

» Ε πειδὴ πάντας ὁρῶ ὑμᾶς ὦ ἀθηναῖοι, ὡρμημένους στρατεύειν, ξυνεκλογισάμενος καὶ
» τὰ ὡς βουλόμεθα· ἐγὼ δὲ τῷ παρόντι, οὐ γιγνώσκω, σιμαυτῷ· ἐγὼ γὰρ πόλεως, ὡς ἐμοὶ
» ἀκοῇ αἰσθάνομαι, μέλλοντι ἰσῶ μεγάλης, καὶ οὔθ' ὑπηκόους ἀλλόφυλον, ἅτε δημοκρά
» τα βουλῆς, ἢ αὖ ἐκ βιαίου πρὸς δουλείας ἄσμενος ἐς ἡμᾶς μετάστασιν χωρεῖν· οὐδ' αὖ
» πρὸς ἀρχὴν πρὸς μητέρας ἐκ πόνου αὐτ' ἐλαθηρεύσας προσδεξομένας, τόν τε πλεῖστον ὡσ
» αὐτῇ μεθ' ἡμῶν πολλὰς τῶν ἐλλήνων ἰσάσας, πολλῷ γὰρ νεῖον, καὶ κατάπονος, ἂς ἐλπίζω ἡ-
» μῖν ἤκειν τὰ λεοντίνων ξυγγενεῖς, προσίσεσθαι, ἄλλως τε ἐσοὶ ἐπ' ἀ, νῑ παρεσκευασμέ-
» νους τοῖς παροῦσιν ὁμοιοτρόπως, μᾶλλον τῇ μετρίᾳ δουλείᾳ· καὶ οὐχήκιστα ἐὰν
» μᾶλλον πολέμου ξειλινοῦς, καὶ συρακουσίους. ἄλλοι μὲν γὰρ ἐπλῆται οἴδασι, καὶ τρέ
» ται, νῑ ἄκοντισταί. πολλαὶ γὰρ ἱππάδες, νῑ ὅπλων ὁ πληθὼν αὐτοῖς. χρήματα δ' ἔχουσι,

Ο μὲν Νικίας ταῦτα εἶπε. τῶν δὲ Ἀθηναίων παρόντων, οἱ μὲν πλῆθει, στρατεύειν παρήνουν, καὶ τὰ ἐψηφισμένα μὴ λύειν· οἱ δὲ πολὺ, καὶ αὐτόθεν ἔτι. οὐδὲν δὲ προθυμότατα πρὸς στρατείαν Ἀλκιβιάδης ὁ Κλεινίου, βουλόμενος τῷ τε Νικίᾳ ἐναντιοῦσθαι, ὃν καὶ ἐς τὰ ἄλλα διαφόρως τὰ πολιτικὰ, καὶ ὅτι αὐτοῦ διαβέβλωτο μάλιστα ἐπεθύμει. καὶ μᾶλλον στρατηγεῖν τε ἐπιθυμῶν, καὶ ἐλπίζων Σικελίαν τε δι' αὐτοῦ, καὶ χρήματα πολλὰ λήψεσθαι· καὶ τὰ ἴδια ἅμα εὐτυχήσας, χρήμασί τε καὶ δόξῃ ὠφελήσειν. ὧν γὰρ οἱ ἀκμάζοντες ὑπὲρ τῶν αὐτῶν, τοῖς ἐπιθυμίαις μάλιστα, ἃ καὶ τὰ ὑπάρχοντα σώζειν ἐθέλουσι, καὶ τὰ ἐπὶ πλέον ἰέναι, ὅ τε καὶ ἔμπειρος ἐστὶ καὶ ἀγαθὸς εἶναι ἥδιστα πολιτεύεται. φοβούμενοί τε ὁ αὐτὸν οἱ πολλοὶ ἐμεγάλυνον τῆς τε ἡλικίας τὸ ἐπαυτοῦ σῶμα παρανόμως ἐς τὰ δίαιταν, καὶ τῆς διανοίας, ὧν καὶ ἐν ἑκάστῳ οἱ ὅτῳ μάλιστα ἐπρασσεν, ὡς τυραννίδος ἐπιθυμοῦντι, πολλὰ μὲν ἠχθέσθησαν· καὶ δημοσίᾳ πραχθέντα διὰ τὰ τῆς πολλῆς, ἃ ἑκάστοις τοῖς ἐπιπλέουσιν αὐτοῦ ἀκριβῶς ἐπῆλθον, καὶ ἄλλοις ἐπιτέλεσεν, οὐ δι' μακρᾶς ἔσφηλαν τὴν πόλιν· ὥστε δ' οὖν παρελθὼν, τοῖς ἀθηναίοις παρῆνει τάδε,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ·

Καὶ προσήκει μοι μᾶλλον ἑτέρων ὦ Ἀθηναῖοι, ἄρχειν· αἰδήμων γὰρ οἰκ πόλιν αὐξήσας, ἐπεὶ δέ μου Νικίας κατέλεγε, μὴ ἄξιος ἅμα νομίζω εἶναι· ὧν γὰρ πέρι, ἐπιβάντος ἐμοῦ, τοῖς μὲν προγόνοις μου καὶ ἐμοὶ δόξαι φέρει ταῦτα, τῇ δὲ πατρίδι, καὶ ὠφέλειαι· ἐγὼ γὰρ Ἕλλησιν, μὴ ὑπὲρ δύναμιν μάζω ἡμῶν τὴν πόλιν ἐνόμισαν τῷ ἐμῷ δαπρεπεῖ τῆς ὀλυμπίαζε διωρέασε, πρόπαρ ἐλπίζοντες καὶ τὴν ἡλικίαν ἐπὶ πολέμῳ, ὃ δὴ μακρῷ ἔσφηλαν τὴν πόλιν· πότ

νηῶν ἀπολέσθαι, καὶ πάλιν αὖ ξωνιτᾶσθαι μᾶλλον σκηλιωτῶν, οὐδὲ πρὸ τοῦ πολλῶν ἀξίων
πρίασθαι τὸ ξυμμάχους σφίσι γενέσθαι ὡς τῷ παρόντι χρόνῳ, ὥστε καὶ σκοπεῖν τινα αὐ-
τὰ, καὶ μὴ μετέωρόν τι πόλει ἀκοῦσαι κινδυνεύσαι, μὴ ἀρχῆς ἄλλης ὀρέξασθαι, πρὶν ἂν ἐ-
γγυήσωμεν, ἢ βεβαιωσόμεθα, εἰ χαλκιδέως τι ἢ ὑφ' ἡμῶν ἔτι τοσοῦτον ἀφεστῶς ἡμῶν, ἔ-
τι ἀχείρωτον ἔσται καὶ ἄλλοι τινὲς κατὰ τὸν ὑπείροντες, οἱ δικαιοῦσιν ἀκροᾶσθαι. ἡμᾶς δ'
ἐγγυήσασθαι οὐ οἷόν τε ξυμμαχίσασθαι ἀδικουμένοις ὀξέως ἐοικότας ἡμῖν, ὑφ' ὧν δ' αὐτῶν πά-
λαι ἀφεστῶτων ἀδικούμεθα, ἔτι μέλλομεν ἀμυνέσθαι· καίτοι τοῦ μὲν, ἢν τὸ δρᾶσαι μέ-
νοι, πάνυ ἂν εἰκότως ἡμῖν, τῶν δ' οἱ καὶ πραξάντων ἡμῖν, ὀλίγα πολλοῦ γε καὶ πολλῶν ὄντων, χα-
λεπὸς ἂν ἄρχειν δοκῶ εἶναι. ἀνόητον δ' ἂν δὴ τοιούτους ἰσχύσαι, ὧν πραξάντων τι, μὴ κω-
λύσῃ τὸν, καὶ μὴ κατορθώσαντα, μᾶλλον ἢ τῷ ὁμοίῳ, καὶ πρὶν ἐπιχειρῆσαι ἴσχυσε· σκη-
λιῶται δ' αὖ μοι δοκοῦσιν ὡς γε νῦν ἔχουσι, καὶ ἔτι ἂν δοκεῖν λοιποὶ ἡμῖν γένεσθαι, εἰ
ἀρξαίμεθα αὐτῶν συρακούσιοι, ὁπερ οἱ ἐγγυᾶσθαι μᾶλλον ἡμᾶς ἐκφοβοῦσι· νῦν μὲν γὰρ
κοινὸν ἔλαθον ὄντες λακεδαιμονίων ὑπήκοοι χάριν τινὰ, ἐκείνως δ' οὐκ εἰκὸς ἀρχὴν ὑφ' ἁρ-
χὴν ἐγκατιδεῖν· ᾧ γ' ἂν ξόφῳ πάνυ ἡμῖν δόξαιμεν μᾶλλον πιλοποιησίων ἀφίλων εἶναι, ἐ-
κὸν ἐλθὼν τῶν αὐτῶν καὶ πάνυ σφίσι τέρας ὀλίγον αὐτοῦ κρατῆσαι. ἡμᾶς δ' ἂν
οἱ ἐκεῖ ἐλλιμένι μᾶλλον ἐκπολεμῆσαι δέος, εἰ μὴ ἀφικοίμεθα· ἔπειτα δὲ καὶ
εἰ δέξαιτο πάνυ δυσάμενοι, δι' ὀλίγου ἀπολεῖσθαι· εἰ δὲ σφαλείη μέν τι, πάλιν ἂν ὑ
πεδέξαιτο, μᾶλλον τῶν αὐτῶν ἐπιθυμοῦντα. τὰ γὰρ ὀλίγα πλείονα πάντα ἴσως θαυμα-
ζόμενα, καὶ τὰ πέρα ὑπερβάντα τῆς δόξης δίοντα· ὅπερ καὶ ἡμεῖς ὧν ἐπαίομεν ἐς σκη-
λιωτικοὺς καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐποιήσατο, ὀλίγα τε παρὰ γνώμην αὐτῶν πρὸς ἃ ἐ
φοβεῖτο προθύμως περιγενόμενοι, καταφρονήσαντος ἤδη, καὶ σκηλίαις ἐοικότι. χρὴ
δὲ μὴ πρὸς τὰς τύχας τῶν αὐτίκα ἑτοίμως θαρσεῖν, ἀλλὰ τὰς διανοίας κρατήσαντας,
βεβαίως εἶναι. μηδὲ σκηλιωτικοῦ ἄλλό τι ἡγήσασθαι, ὃ ὀλίγα τε σκοπεῖν, ὅτῳ ἔπεσθαι
ἔπειτα καὶ νῦν ὧν διανοεῖσθε σφίσι τε ἡμᾶς, τὰ σφίσιν ἀρτίως δοκοῦντα, ὅσον δὲ
καὶ περὶ πλείονος, καὶ διὰ πλείονος, δόξαν ἀρίστης μελετῶσαν. ὥστε οὐ περὶ τῶν σ
σκηλίαις ἐπεσταλμένων ἡμῖν αἰσχρῶς βαρβάροις ὁ ἀγὼν, ἀλλ' ὅπως πό-
λιν ὀλιγαρχίας ἐπιβουλεύουσαν, ὀξέως φυλαξόμεθα. καὶ μεμνῆσθαι χρὴ ὑ-
μᾶς, ὅτι νῦν ἀρὸ νόσου μεγάλης, καὶ πολέμου, βραχύ τι λιλαφέκαμεν, ὥστε καὶ
χρήμασι, καὶ τοῖς σώμασι θυξῆσθαι· καὶ ταῦτα ἐπὶ ἡμῖν δίκαιον εἰσθαι ἀσκα-
λοῦν, καὶ μὴ ὑπὲρ αἰσχρῶν φυγάδων τῶνδε ἐπικινδύνως διομόσαι, ὅστ' ἄν τι ἀδίκε
σθαι καλῶς, χρήσιμον, καὶ τῷ τοῦ πλήθους κινδύνῳ, αὐτοὺς λόγοις μόνον παρα-
καλοῦντας, ἢ καταρᾳδῶσαι τινας, χάριν μὴ ἀξίαν ἀδίκαι, ἢ πεῖσαί τινάς που, τοὺς φί-
λους ξωνα πολέσθαι· ἃ τί τις αὖ ἄρχειν ἄσμενος αἱρεῖσθ', παραινεῖ ὑμῖν ἐκπολεῖν, ἢ
ἑαυτοῦ μόνον σκοπῶν, ἄλλως τε καὶ πόθεν ὢν ἐς τὸ ἀρχεῖν, ὅπως θαυμασθῇ μᾶλ-
λον τῆς ἰσοψηφίας. ὅστ' ἀπολυτέλειαν, καὶ ἀφιλιᾶν ἐν τῷ ἀρχῆς, μᾶλ-
λον παραλαβεῖν, τῇ τῆς πόλεως κινδύνῳ, ἰδίᾳ ἐλλαμπρύνεσθαι. νομίσατε δὲ
τοὺς φιλίους, τὰ μὲν δημόσια ἀδικεῖν, τὰ δὲ ἴδια, αἰσχύνεσθαι, ἢν δὲ πρᾶγμα μέγα ᾖ,
καὶ μὴ δίκην κατορθῶν βουλεύσασθαί τι, ἢν ὀξέως μεταχειρίσωσι. οὕσ' ὁρῶν ἐγὼ νῦν οἱ
θάδε ὢν αὐτῷ αἰσχρὰ πράκλαυσον καθημένους, φοβοῦμαι, μὴ τοῖς πρεσβυτέροις αὖτι
παρακελεύομαι, μὴ κατὰ σχολὴν βουλεύσασθαι ἢ τῷ τῆς παρασκευῆς πόνῳ, ὅπως μὴ δόξῃ αὖ
μὴ ἀφελέσθαι τὸν λιμένα, μᾶλλον ἢ εἶναι· μηδ' ὅπερ αὖ αὐτοὶ πάθωσι, δυσόρα-
τον εἶναι τῶν ἀπόντων, γνόντας, ὅτι ἐπιθυμίᾳ μὲν, ἐλάχιστα κατορθοῦται, προ
νοίᾳ δὲ, πλεῖστα· ἀλλ' ὑπὲρ τῆς πατρίδος ὡς μέγιστον δὴ τὸν πρὸ κινδύνου αἰεὶ ἀρέ-
σκουσιν, αὐτὴν χειροῦσθαι, καὶ ἀφελέσθαι τοὺς μὲν σκηλιώτας, ὅσ' ὑπὲρ νεῶν ὅρμου χω
μένους πρὸς ὑμᾶς, ῥᾳδίως μεμπτοῖς, τῷ τε Ἰωνίῳ κόλπῳ παρὰ γῆν ἰοῦσι τῆς πόλεως, καὶ τῷ
Σικελικῷ ὁμοίως πλάτους τὰ αὐτῶν νεμομένοις, καὶ αὐτοὺς καὶ ξυμφορήσεσθαι. τοῖς
δ' ἐγγυησαμένοις ἰδίᾳ αὐτοῖς, ἐπειδὴ αὖθις αὐτοὶ καὶ ξωνῆται πρὸς σκληρυντέοις ἐν
πρώτοις πολεμοῦσι, μετὰ σφῶν αὐτῶν καὶ κατὰ λύεσθαι, καὶ τὸ λοιπὸν ξυμμαχίας μὴ
ποιεῖσθαι, ὡς ὅπερ αὐτοὶ ἐποίησαν. ὃς καὶ ὧν μὲν πράξασιν, ἀμωσγέπως μοι· ὠφελίᾳσθ' δ' αὖ
τοῖς ἀκούσασι, οὐ πυξόμενα. καὶ σὺ ὦ πρύτανι, ταῦτα εἴπερ ἠβούλου προσκαλε
κέσθαί τι τῆς πόλεως, καὶ βουλὴ γενέσθαι πολίτης ἀγαθὸς, ἐπιθήκῃ, μὴ γνώ
μασι προτίθεσ' αὖ δίκαια ἀπαίσια, νομίζεσθε ὀλέθρου δὲ ἀπαλλάξει, ἢ μὲν λύσει τοὺς
νόμους, μὴ μέχρι τοσῶνδ' ἀνδρῶν μαρτύρων αἰτίαν ἔχειν, τῆς δὲ πόλεως βεβλαμμένης,
ἴσος ὢν γένῃ, καὶ ἢ καλῶς ἀρξαι τοῦτ' ἔστι, ὃς ἂν τὸν πατρίδα ὠφελήσῃ μᾶλ
λον ἢ τοὺς ἐναντίους εἶναι μηδὲν βλάψῃ.

αν, τῆς τε γῆς ἔτεμον οὐ πολλῷ, καὶ δίκην αἰτεῖν μέσαν, πρὶν ἐλθεῖν νομίσαντες· μὴ ἐσ ὀργὰς καταστήσαντες τοὺς ἀγρίους φυλάσσειν, καὶ τῆσ ἄλλησ στρατιᾶσ παρασκευὴν ποιούμενοι αὐτοῖσ ὀλίγοις· καὶ ἀπειρήμενοί τινα χρόνον, ὥστε μὴ ἀδικεῖν ὁρκίοις, καὶ ἀργίους τὴν ἀλλήλων, ἀπεχώρησαν τῷ στρατῷ ἐπ' οἴκου· ἐλθόντων δὲ Ἀθηναίων, οὐ πολλῷ ὕστερον ναυσὶ πεζοῖσι καὶ ἱππεῦσι, καὶ ξένοισι ὁπλίταις, οἱ ἀργίοι μετὰ τῶν Ἀθηναίων παρεσκευασμένοι ἦλθον, τοὺς μὲν οἰκοῦντας, μίαν ἡμέραν ἐπολιόρκουν· τοὺς δὲ ἐνύκτα αὐλισαμένους τοῦ στρατεύματος ἅπαν ἐκ τῶν ὁρκίων· καὶ τῇ ὑστεραίᾳ οἱ ἀργίοι ὡς ἤδοντο, καταβαίνοντας τοὺς ὁρκίους, ἀνεχώρησαν. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ὕστερον ταῖς ναυσὶν ἐπ' οἴκου· καὶ ἐς μεσόγειαν πόλιν ὅμορον μακεδονίᾳ, ἱππεῖς καὶ τοξότας ἔπεμψαν νομίσαντες Ἀθηναίοις σφῶν τε αὐτῶν, καὶ μακεδόνων τοὺς παρὰ σφίσι φυγάδας, ἐπακολουθήσειν πολὺ τὸ ὁρμώμενον. χαλεπαινόντων δὲ τῶν μακεδόνων παρὰ χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ θράκης ἄρχοντας πρὸς Ἀθηναίους ἀχαμίρους αὐτονόμους, ξυμπολεμεῖν ἐκέλευον Περδίκκᾳ. οἳ δ' οὐκ ἤθελον. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα· καὶ ἕκτον καὶ δέκατον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους ἅμα ἦρι, οἱ τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις ἦλθον ἐκ τῆς Σικελίας· καὶ οἱ ἐγκλητοὶ μετ' αὐτῶν ἄγοντες ἑξήκοντα τάλαντα ἀσήμου ἀργυρίου, ὡς ἐς ἑξήκοντα ναῦς μισθὸν ἅσ[ημ]α) δώσοντες, πέμπειν. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκκλησίαν ποιήσαντες, καὶ ἀκούσαντες τῶν τε ἐγκλητῶν, καὶ τῶν στρατηγῶν πρέσβεων τά τε ἄλλα ἐπαγωγὰ, καὶ οὐκ ἀληθῆ, καὶ περὶ τῶν χρημάτων, ὡς εἴη ἕτοιμα σῦτε τοῖς ἱδρῶσι πολλὰ, καὶ οἱ τῷ κοινῷ, ἐψηφίσαντο ναῦς ἑξήκοντα πέμπειν ἐς Σικελίαν. καὶ στρατηγοὺς αὐτοκράτορας Ἀλκιβιάδην τε τὸν Κλεινίου, καὶ Νικίαν τὸν Νικηράτου, καὶ Λάμαχον τὸν Ξενοφάνους· βοηθοὺς μὲν ἐγκλητοῖς πρὸς Σελινουντίους· ξυγκατοικίζειν δὲ καὶ Λεοντίνοις, ἢν τι περιγίγνηται τοῖς τοῦ πολέμου· καὶ τἆλλα τὰ οἰκεῖα τῇ Σικελίᾳ πρᾶξαι, ὅπῃ ἂν γιγνώσκωσιν αὐτοῖς ἄριστα Ἀθηναίοις· μετὰ δὲ ταῦτα, ἡμέρᾳ πέμπτῃ ἐκκλησίαν αὖθις ἐγίγνεσθαι, περὶ ὅτου χρὴ τὴν παρασκευὴν ταῖς ναυσὶ ταύταις γίγνεσθαι, καὶ ὅτῳ στρατηγοῖς δέον τοὺς προσέντας, ἅμα βουλεύειν ἐς ὅ τι ἄριστον. καὶ ὁ Νικίας ἀκούσας μὲν ἠρεμαῖος ἀφῆκεν. νομίζων δὲ τὴν πόλιν οὐκ ὀρθῶς βεβουλεῦσθαι, ἀλλὰ προφάσει βραχείᾳ καὶ ὑπερπετεῖ τῆς Σικελίας ἀπάσης, μεγάλου ἔργου ἐφίεσθαι, παρελθὼν, ἀποτρέψαι ἐβούλετο καὶ παρῄνει τοῖς Ἀθηναίοις τάδε,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΝΙΚΙΟΥ.

Ἡμεῖς ἐκκλησίαν περὶ παρασκευῆς τῆς ἡμέρας ταύτης ξυνελέγημεν, ὅπῃ χρὴ τὴν Σικελίαν ἐκπέμπειν· ἐμοὶ μὲν οὖν δοκεῖ μὴ περὶ αὐτοῦ τούτου ἔτι χρῆναι σκέπτεσθαι, εἰ ἀμείνων ἔσται ἐκπέμπειν τὰς ναῦς, καὶ μὴ οὕτω βραχεῖα βουλῇ περὶ μεγάλων πραγμάτων αἰσθάσθαι ἀλλοφύλοις πολεμίοις, πόλεμον οὐ προσήκοντα αἴρεσθαι· καίτοι ἔγωγε καὶ τὴν μῶμαι ἐκ τοῦ τοιούτου, καὶ ἧσσον ἑτέρων περὶ τῷ ἐμαυτοῦ σώματι ὀρρωδῶ· νομίζων ὁμοίως ἀγαθὸν πολίτην εἶναι, ὅσ' ἂν μὴ τοῦ σώματός τι, καὶ τῆς οὐσίας προνοῆται. μάλιστα δ' ἂν ὀργίσαις, μὴ τὰ τῆς πόλεως ἰδίᾳ ἑαυτὸν βουλοίατο ὁρᾶσθαι· ὅμως δὲ, οὔτε οἱ τῷ προτέρῳ χρόνῳ ὀλίγα τὰ προτιμᾶσθαι πάρα γνώμην, οὔτε νῦν. ἀλλὰ ἃ μὲν γιγνώσκω βέλτιστα, δρῶ, καὶ πρὸς μὲν τοὺς λόγους τοὺς ὑμετέρους, ἀδεὴς αὖ μέν ὀλόγῳ εἰμὶ, ἀτὰ τε ὑπάρχοντα σώζειν παραινῶ, μὴ καὶ τοῖς ἑτοίμοις περὶ τῶν ἀφανῶν, μὴ μᾶλλόν τι κινδυνεύειν. ὡσαύτως δὲ οὔτε οἱ καιρῷ παύεται, οὔτε ῥᾴδιά ἐστι καταλῦσαι ἐφ' ἃ ὥρμησε, τοῦτο δὴ ἐξῶ· φημὶ γὰρ ὑμᾶς πολεμίους μὲν ἐθέλειν ἐπὶ πολιτεύοντας, καὶ ἑτέρους ἐπιθυμεῖν ἐκπέμπειν πολὺ ἔξοντας, ἄλλο τι παραγγέλλεσθαι. καὶ οἶμαι ἴσως τὰς γνωμένας ὑμῖν αὐτοσχεδίους ἔχειν τὸ εὖ εἰπεῖν, αἱ ἐσυχαζόντων μὲν ὑμῶν, ὀνόματι αὐτοσχεδίαι ἔσονται. ὅτου γὰρ οἱ λόγοι τε αὖ ὄφελος ἔπραξαν αὐτὰ τὰ, καὶ ἐκ τῶν οἰκείων σφαλέντων τοῦ, ἀκαίρου χρεία διωλύμη, ταχεῖαν τὴν ἐπιχείρησιν ὑμεῖν οἱ ἀγροὶ ποιήσουσι. δεῖ πρῶτον μὲν, ὅπῃ ξυμφορῶν ἢ ξυμβάσεως καὶ ἐκ τοῦ αἰσχύνου, ἢ ἡμεῖν καὶ αὖ αἰσχύνη ἐγένετο· ἔπειτα οἱ αὖ τῇ ταύτῃ ἀλλὰ τὰ ἀμφισβητοῦμεν ἔχομεν· εἰσὶ δ' οἳ λέγουσι τοῦτον τὸν πόλεμον ὁ μολογίαν ἐλέξαντο, μὴ οὐχ οἱ ἀδικήσαντες, ἀλλ' οἱ μὴ, αὖ πικρὸς πολεμοῦσιν, οἱ ἢ, μὴ ἀξιοῦ λακεδαιμονίους ἐπὶ ἡσυχάζειν ἀχαμίρους αὐτονόμους καὶ αὖ τοὶ ἔτι καὶ τότε χρῆναι· τάχα δ' ἂν ἴσως εἰδέναι ἡμῶν πῶν διωλύμενον χαίροιεν ὅπερ

ρίας ὥρισαν τοὺς ὑβλαίους κληδίνταν, καὶ ἔτη διῳκίζοντο πέντε καὶ πεντήκοντα, καὶ διακόσια, ἀπὸ Γέλωνος τύραννου συρακουσίων ἀϊζήσαντι ἐκ τῆς πόλεως, καὶ χώρας. πρὶν δὲ αἰκεσῆναι ἔτεσιν ὕστερον ἑκατὸν ἢ αὖτις διῳκίζοντο, τὰ μὲν πλείω τῶν ἐπὶ Δωρικοῦ τὴν σελινοῦντα κτίζουσι· τὴν ἐκμισθάρνου τῆς μητροπόλιος οὔσης αὐτοῖς ἐπελθὼν, ξυγκατῴκισε· Γέλων δὲ λιπόμενος ἐκ ῥόδου, τὴν ἐντιμοσ ἐκκρήτης, ἰδοίκησε ἀγαγόντες, κοινῇ ἔκτισαν ἔτει πέμπτῳ & πεντηκοστῷ μὴν πὼ συρακουσῶν οἴκησιν. καὶ τῇ μὲν πόλει, ἀπὸ τοῦ Γέλωνος τοῦ πατρὸς, τοὔνομα ἐγένετο. τὸ δὲ χωρίον, οὗ νῦν ἡ πόλις ἐστὶ, καὶ ὃ πρῶτον ἐπεχάθη, λίνδιοι κωλοῦσι. νόμιμα δὲ σφίσι καὶ ἐτέθη αὐτοῖς. ἔτεσι δὲ ἐγγύτατα ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν μετὰ πὼ σφετέρας οἴκησιν γελῶοι, ἀκραγαντα ὥκισαν. πὼ μὲν πόλιν, ἀπὸ τοῦ ἀκραγαντος ποταμοῦ ὀνομάσαντες· οἰκιστὴς δὲ ποιήσαντος, ἀριστόνους, καὶ Πυθίλος· νόμιμα δὲ τὰ γελῶων δόρπος· ζαγκλη δὲ, πὼ μὲν ἀρχὴν, ἀπὸ κύμος τῆς οἱ ὁπικὰ χαλκιδῆς πόλιως, λησταὶ ἀφικομένων, φκίσθη· ὕστερον δὲ ἀπὸ χαλκίδος, καὶ τῆς ἄλλης δυβοίας πολλοὶ ἐλθόντες, ξυγκατῴκησαν πὼ γᾶν. καὶ οἱ νῦν καὶ Πιερίης, καὶ κραταιμένης ἐγένοντο αὐτῆς· ὁ μὲν, ἀπὸ κύμος, ὁ δὲ ἀπὸ χαλκίδος· ὄνομα δὲ τὸ μὲν πρῶτον, ζάγκλη ὠνόμασεν· καὶ ἰμέρα ἀπὸ ζαγκλης φκίσθη ὑπὸ εὐκλέους, καὶ Σίμου, καὶ Σωκρατος· τὴν χαλκιδέων μὲν οἱ πλεῖστοι ἦλθον ἐς πὼ ἀποικίαν. ξυῳκησαν δὲ αὐτοῖς καὶ ἐκ συρακουσῶν Φυλάδης, εἷς τῶν γεωμόρων, ἐκπεσὼν στάσει νικηθέντες, οἱ μυλαντίδαι ὠνομασμένοι· καὶ Φαντὴ μὲν μεταξὺ τῆς τε χαλκιδέων, καὶ δωρίδος ἐκράτησαν· νόμιμα δὲ, τὰ χαλκιδέων ἐκράτησαν· ἄκραι δὲ καὶ κάσμεναι, ὑπὸ συρακουσίων φκίσθησαν· ἄκραι μὲν, ἑβδομήκοντα ἔτεσι μετὰ συρακούσας· κάσμεναι δὲ, ἐννέα ἔτεσι μετὰ ἄκρας. καὶ ἡ μακεῖνα τὸ πρῶτον ὑπὸ συρακουσίων φκίσθη, ἔτεσιν ἐγγύτατα πέντε καὶ τεσσαράκοντα καὶ ἑκατὸν, μετὰ συρακουσῶν κτίσιν. οἰκισταὶ δὲ ἐγένοντο αὐτῆς, Δαλσκων, καὶ μανίκωλος· αἰκασταὶ δὲ ἡμακεινάιων γενομένων πολέμῳ ὑπὸ συρακουσίων θ' ἑκατὸν ἔτεσιν, χρόνῳ ἱππαρίνης ὕστερον Γέλωνος τύραννος, λύβα αἰσθόμενος συρακουσίων αἰχμαλώτων χαβὼν πὼ γᾶν πὼ ἡμακεινάιων, αὐτὸς οἰκιστὴς γενόμενος, κατῴκισε ἡμακείναν. καὶ αὖθις ὑπὸ Γέλωνος αἰάστατος γενομένη, τετάρτῳ κατῳκίσθη ὑπὸ Γέλωνος. τοσαῦτα ἔθνη ἑλλήνων καὶ βαρβάρων Σικελίαν ὤκει· πὼ δὴ τοσήνδε οὖσαν καὶ πὼ, οἱ ἀθηναῖοι στρατεύσαντες ἄρμωσι, δριζόμενοι μὲν τῇ ἀληθεστάτῃ προφάσει, τῆς παρούσης ἀρχῆς· βοηθοῦντες δὲ ἅμα ὑπερτόνως βουλόμενοι τοῖς ἑαυτῶν ξυγγενέσι, καὶ τῶν προσχωρησάντων ξυμμαχίᾳ. μάλιστα δ' αὐτοὺς ὤρμησαν, ἐγέρσαι ἐν τε πρόσθεν παρόντες, καὶ προθυμότατον ἐπηλεύμενοι· ὄμηροι γὰρ ὄντες τοῖς σελινουντίοις, ἐς πόλεμον ἐκαίεσαν, περί τε γαμικῶν τινων, καὶ περὶ γῆς ἀμφισβητήσεως· καὶ οἱ σελινούντιοι συρακουσίους ἐπαγόμενοι ξυμμάχους, κατεῖργον αὐτοὺς τῷ πολέμῳ, καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν· ὥστε πὼ γενομένω ἔτεσι πολλοῖς καὶ τοῦ πρότερα πολέμου λειότητι, οἱ ἐγεσταῖοι ξυμμαχίαν ἀναμνησάμενοι πρὸς ἀθηναίους, ἐδέοντο σφίσι ναῦς πέμψαντες ἐπαμῦναι. λίγοντες ἄλλά τε πολλὰ, καὶ φέλαιον, ἐὰν συρακούσιοι λειοτίνους τε ἀναστήσαντες, ἀπομάχῃ γενόμενοι, καὶ τὸν λοιποὺς ἔτι ξυμμάχους αὐτῶν διαφθείροντες, αὐτοὶ πὼ ἅπασαν δυνάμει τῆς Σικελίας ἀδουσι· κίνδυνον εἶεν μήποτε μεγάλη παρασκευῇ δωρικῆς τε δωρικῶσι καὶ τὰ ξυγγενεῖς, πὼ ἅμα ἄποικοι πρὸς ἐκπέμπασι πλοποννησίοις βοηθοῦντες, πὼ πὼ ἐκείνων δυνάμει ξυγκαθέλωσι. σῶφρον δ' εἶεν μὴ τῶν ὑφλοίπων ἔτι ξυμμάχων αὐτόχειρ τῆς συρακουσίοις. ἄλλως τε, πὼ χρήματα σφῶν παρεξόντων ἐς τὸν πόλεμον ἱκανά δ' ἀκούοντες ἀθηναῖοι οἱ ταῖς ἐκκλησίαις, τό τε ἐγεσταίων πολλάκις λεγόντων, πὼ τὸ ξυναχθρύσοντων αὐτοῖς, ἐλπίσαντο πρόσθεν τε πέμψαντες πρῶτον ἐς πὼ ἴσπασι, περί τε τῶν χρημάτων σκοπομένους, ἐὰν ὑπάρχει ὥς τῷ Φασι ἐν τῷ κοινῷ, πὼ οὐ πρὸς ἱερᾶς· καὶ τὸν πρὸ πολέμου ἅμα πρὸς τοὺς σελινουντίους, οἵ ὅτῳ ἔδει ἰσομένους· πὼ μὲν πρόσθεν τῶν ἀθηναίων, ἀπιστήσαντα ἐς πὼ Σικελίαν· χαμαιδαιμόνιοι δὲ τῷ αὐτοῦ χειμῶνος, καὶ οἱ ξυμμαχοι, πολλῷ κρείσσοσι, στρατεύσαντες ἐς πὼ ἀρχὴ

οὖν ἀπ' αὐτοῦ χειμῶνος, ἀθηναῖοι βουλόμενοι αὖθις μείζονι παρασκευῇ τῆς μετὰ λαχητοῦ καὶ εὐρυμέδοντος, ὡσπερ Σικελίαν πολιορκήσοντες, κατεσκεύαζον ἐσθῶσαι τὸ ἄπειρον ἀεὶ πολλοὶ ὄντες τοῦ μηχθοῦς τῆσ νήσου, καὶ τῶν οἰκεόντων τοῦ πλήθους, ἢ ἑλλήνων, ἢ βαρβάρων, ἢ ὅτι οὐ πολλῷ τινι ὑποδεέστερον πόλεμον αἱρήσειν, ἢ τῶν πρὸς πελοποννησίους. Σικελίασ γὰρ περὶ πλοῦτου μέγιστον ὁλκὴν οὐ πολλῷ τινι ἔλασσον, ἢ ὁκπὼ ἡ μαχὼν· καὶ τοσοῦτη οὖσα, οἱ ἔκγονοι σικελίων μάλιστα μίξαντεσ τῆσ βαρβαρίσησ δὴ ἐρέχθαι, ἔ μὴν ἥκιστα δοκεῖ. ᾧ κόθη δὲ ἔδει τοιαρχεῖον, καὶ τοσάδε ἔθνη ἔχοντα ξύμπαντα. Παλαιότατοι μὲν λέγονται οἰ μέρα τινὶ τῆ χώρασ, κύκλωπεσ, ἢ λαιστρυγόνεσ οἰκῆσαι. ὧν ἐγὼ οὔτε γένος ἔχω ἀκριβῶσ, οὔτε ὁπόθεν ἦσαν ἢ, ὅποι ἀπεχώρησαν· αὐτάρκεσ δὲ ὡσ ποιηταῖσ τε εἴρηται, καὶ ὡσ ἕκαστοσ τι γιγνώσκει περὶ αὐτῶν. Σικανοὶ δὲ μετ' αὐτοὺσ πρῶτοι φαίνονται οἰκισάμενοι· ὡσ μὲν αὐτοί φασι, καὶ πρότεροι, ἦσαν δὲ αὐτόχθονεσ ὄντεσ. ὡσ δὲ ἡ ἀλήθεια ἐξεύρισκεται, ἴβηρεσ ὄντεσ ἢ ἐκ τοῦ Σικανοῦ ποταμοῦ, τοῦ οἰ Ἴβηρεσ, ὑπὸ λιγύων ἀνασάντεσ· καὶ ἀπ' αὐτῶν σικανία τότε ἐκλήθη, πρότερον τερακρία καλουμένη· οἰκοῦσι δὲ ἔτι καὶ νῦν, τὰ πρὸσ ἑσπέραν τῆσ Σικελίασ· ἰλίου δὲ ἁλισκομένου, τῶν ζώων τινὲσ διαφυγόντεσ ἀφικνοῦνται πρὸσ τὸν Σικελίασ· καὶ ὄμορον τοῖσ Σικανοῖσ οἰκήσαντεσ, ξύμπαντεσ μὲν ἔλυμοι ἐκλήθησαν· πόλεισ δ' αὐτῶν ἔρυξ τε, καὶ ἔγεστα· προσξωφήσαντεσ ἢ αὐτοῖσ τῆ Φωκέων τινὲσ, τῶν ἀπὸ Ἰλίασ τότε χειμῶνι εἰσ λιβύλυν πρῶτον, ἐπειτα εἰσ Σικελίαν ἀπ' αὐτῆσ ναυπηγησάμενοι. Σικελοὶ δ' ἐξ Ἰταλίασ, οὐ γὰρ ἐθέλουν χαίρωνοι, διέβησαν ἐσ Σικελίαν, φεύγοντεσ ὀπικοὺσ· ὡσ μὲν εἰκὸσ καὶ λέγεται ὠιδῇ χρησθῶν, τριάσαντεσ τὸν ποταμὸν, καὶ πόντου τοῦ αἰόλου. τάχα δὲν δὴ καὶ ἄλλωσ πωσ ἐσπλεύσαντεσ· εἰσὶ δὲ καὶ νῦν ἔτι οἱ τῆ Ἰταλίᾳ Σικελοί· καὶ ἡ χώρα ἀπὸ Ἰταλοῦ βασιλέωσ τινοσ ἀρχαίωσ τοὔνομα τοῦτο ἔσχεν τοτε, οὔτωσ Ἰταλία ἐπωνομάσθη· ἐλθόντεσ δὲ ἐσ τὴν Σικελίασ στρατῷ πολυῖ, πρόσ τε Σικανοὺσ κρατοῦντεσ μάχῃ, ἀπέστειλαν πρὸσ τὰ μεσημβρινὰ, καὶ ἑσπέρια αὐτῆσ, καὶ αὐτὴ Σικανία, Σικελία τὸ ἀπὸ τοῦδε ἐκλήθησαν· καὶ τὰ κράτιστα τῆσ γῆσ ὤκησαν ἔτη ὄντεσ. ἐπεὶ δὲ βίᾳ ἔτη ἐπῆσαν τετρακόσια πρὶν ἕλλησι ἐσ Σικελίαν ἐλθεῖν ἔτι δὲ καὶ νῦν τὰ μέσα καὶ τὰ πρὸσ βορρᾶν τῆσ νήσου ἔχουσι. ὤκησαν δὲ καὶ Φοίνικεσ περὶ πᾶσαν μὲν τὴν Σικελίαν, ἄκρασ τε ὠδῇ τῇ θαλάσσῃ ἀπολαβόντεσ, καὶ τὰ ἐπικείμενα νησίδια, ἐμπορίασ οὕνεκα τῶν πρὸσ τοὺσ Σικελούσ· ἐπεισὶ δὲ οἱ ἕλληνεσ πολλοὶ κατὰ θάλασσαν ἐπεισέπλεον, ἐκλιπόντεσ τὰ παλαιὰ μετοίκια, καὶ Σολόεντα, καὶ Πάνορμον, ἐγγὺσ τῶν ἐλυμαίων οἰκήσαντεσ, οἰκέμενα. ξυμμαχίᾳ τε πίσυνοι τῇ τῶν ἐλυμαίων, καὶ ὅτι ἐκεῖθεν ἐλάχιστον πλοῦν ἠρχησθαι Σικελίασ· ἀπέχει γὰρ βαρὺ μὲν οὖν τοῖσ Σικελίαν καὶ οὕτωσ ὤκησαν· ἑλλήνων δὲ πρῶτοι χαλκιδῆσ ἐξ εὐβοίασ πλεύσαντεσ μετὰ Θουκλέουσ οἰκιστοῦ, ναυξοι ὤκησαν, καὶ Ἀπόλλωνοσ ἀρχηγέτου βωμὸν, ὃσ πρὸσ νῦν ἔξω τῆσ πόλεώσ ἐστιν, ἱδρύσαντο· ἀφ' ᾧ ὁπόσαι ἐκ Σικελίασ ἑορταὶ πλέονται, πρῶτον ἄρχουσι. συρακούσασ δ' ὤκισαν χαλκιδέων ἔτεσι ἀρχὰσ τῶν ἱπποκλείων ἐκ κορίνθου ὕστερον ὤκισε, Σικελοὺσ ἐξελάσασ πρῶτον ἐκ τῆσ νήσου, οἱ ἦν νῦν οὐκέτι περικλυζομένη ἡ πόλισ ἐν τῷ ἔξω προτειχίσματι, πολυανδρώτατον ἐγένετο. Θουκλῆσ δὲ καὶ οἱ χαλκιδῆσ ἐκ ναξου ὁρμηθέντεσ ἔτει πέμπτῳ μετὰ συρακούσασ οἰκισθείσασ, λεοντίνουσ τε πολέμῳ τοὺσ Σικελοὺσ ἐξελάσαντεσ, οἰκίζουσι. καὶ μετ' αὐτοὺσ, καταῖνα. οἰκισὴν δὲ αὐτὴ καταναῖοι ποιήσαντο Ἔυαρχον· καὶ τὰ μὲν αὐτὰ χρόνου, καὶ λάμις ἐκ μεγάρων ἀθηναίων ἦρχεν, ἐσ Σικελίαν ἀφίκετο. καὶ ὑπὲρ μὲν καταπλέοντα τὸν ποταμὸν, Ἰσπλέοντι τὸ ὄνομα χωρίον οἰκίσασ, ἡ ὕστερον αὐτόθεν τοῖσ χαλκιδεῦσιν ἐσ λεοντίνουσ ὀλίγον χρόνον ξυμπολιτεύσασα, ἡ ὑπ' αὐτῶν ἐκπεσοῦσα, ἡ θαῦμον οἰκίσασα, αὖθισ μὲν ἀποτύσσεται. οἱ δ' ἄλλοι ἐκ τῆσ θάμου αἰκασάντεσ, γέλωνοσ βασιλέωσ Συρακοσίων προσθέντοσ τῇ χώρᾳ, ἡ ἀθηναίων μάχῃ, μεγα-

ρίας

» δὲ καὶ ἀθηναῖοι, διαλυόμενοι ἤδη ἐκ τῶν λόγων, ἔφασαν,
» Ἀλλ' οὖν μήτοι γε ἐκ τούτων τῶν βουλευμάτων ὡς ἡμῖν δοκῆ τι, τὰ μὲν μέλλοντα τῶν ὁρωμένων, σαφέστερα κρίνειν. τὰ δὲ ἀφανῆ τῷ βούλεσθαι, ὡς γιγνόμενα ἤδη
» θεᾶσθαι· καὶ ἀκινδυνοτέρους, καὶ τύχῃ, καὶ ἑλπίσι πλέονι δὴ παρακεκινδυνευμένοις
» πιστεύσαντας, πλεῖον καὶ σφαλέσθαι.

καὶ οἱ μὲν ἀθηναῖοι πρόσβολα, εἰσεχώρησαν ἴσα τὰ ἑρκύματα· οἱ δὲ ἑρκυματοῦ αὐτῶν, ὡς οὐδὲν ὑπήκουον ἀμύνειν, πρὸς πόλεμον ὥρμουν ἐξ ἱππου· καὶ διελόμενοι κατὰ φύλας, περιετείχιζον κύκλῳ πᾶσι μολίβδῳ, καὶ ἄζυλον φυλακὴν σφῶν τε αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων κατέλιπόντες οἱ ἀθηναῖοι καὶ κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλασσαν, ἀνεχώρησαν τῷ πλείονι τοῦ ἑρκυτοῦ· οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι, παραμείναντες, ἐπολιόρκουν τὸ χωρίον. καὶ ἀρξάμενοι κατὰ τὸν χρόνον τὸν αὐτὸν ἐσβαλόντες εἰς τὴν Φλιασίαν, μὴ λοχαθέντες ὑπό τε τῶν Φλιασίων, καὶ τῶν σφετέρων φυγάδων, διεφάρησαν ὡς ἐγνώσθησαν. μὴ ἀπὸ τῆς πύλου ἀθηναῖοι, λακεδαιμονίων πολλῷ λείαν ἔλαβον καὶ λακεδαιμόνιοι δι' αὐτὸ, πρὸς μὲν σπονδὰς, οὐδὲν ἧσσον ἐφοίτων, ἐπολέμουν αὐτοῖς· ἐκήρυξαν δὲ, εἴ τινα βούλονται παρὰ σφῶν ἀθηναίους λυτρεῖσθαι· ☾ καὶ εἴθισται ἐπολέμησαν ἰδίᾳ τινων διαφορῶν οὕνεκα τοῖς ἀθηναίοις· οἱ δ' ἄλλοι πελοποννήσιοι, ἡσύχαζον. ἄλλοι δὲ καὶ οἱ μήλιοι τῶν ἀθηναίων τὴν περιοχίσματος τὸ κατὰ τὴν ἀγορὰν, προσβαλόντες νυκτὸς. καὶ αὖθις τε ἀπεκρούσαντο· καὶ ἐπιγιγνόμενοι αὐτόν τε καὶ ὅσα πλεῖστα ἐδῃώσαντο χρήμασιν, ἀνεχώρησαν τες, ἡ σύχαζον. καὶ οἱ ἀθηναῖοι ἔμειναν τὴν φυλακὴν τρίπηχυ παρεσκευάζοντο· μὴ τὸ ἦρος ἐπελθόντα· τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, λακεδαιμόνιοι μηχανὴν μελλήσαντες ἐς τὴν αἰρέσιν τοῦ τειχίσματος, ὡς αὐτοῖς τὰ διαβατήρια ἱερὰ οὐ τοῖς θεοῖσι οὐκ ἐγίγνετο, ἀνεχώρησαν. καὶ αἰρήσειν ἔδη τὴν ἐκείνων μέλλησιν, τῶν οὐ τῇ πόλει τὰς ὑποσπονδήσαντες, τοὺς μὲν, ξυνέλαβον· οἱ δ' αὐτοὺς καὶ διέφυγον· καὶ οἱ μήλιοι περὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους αὖτις καὶ ἐπέρου τοῦ περιτειχίσματος εἷλον τῶν ἀθηναίων, παρόντων οὐ πολλῶν τῶν φυλάκων· καὶ ἐλαθούσης ἑρκτικὴς νύκτος

ἐκ τῶν αἰσιωνῶν ἄλλης, ὡς ταῦτα ἐγίγνετο, ἧς ἦρχε φιλοκράτης ὁ δημίου
μὴ καταπράκτος ἤδη φλιασιωτῶν, χλιαμίνης μὴ προδοσίας τινος,
ἀφ' ἑαυτῶν ξυνεχώρησαν τοῖς ἀθηναίοις, ὥστε ἐκείνους ἅπαν
αὐτοῦ βουλεῦσαι· οἱ γὰρ ἀπέκτειναν μηλίων, ὅσους
ἡβῶντας ἔλαβον· παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας
ἠνδραποδίσαντο· τὸν δὲ χωρίον
αὐτοὶ ᾤκησαν, ἀπὸ κοινοῦ
νεμόντων πεντακοσίοις
οὓς πέμψαν
τοῖς.

» σμὸν. Ηγοῦμαι γὰρ τό, τι θεῖον δόξαν, τὸ ἀνθρώπειόν τε σαφῶς διαπαντὸς ὑπὸ φύσεως
» ἀναγκαίας ἐξ ὧν κρατῇ, ἄρχειν. Ὃ ἡμεῖς ὅτε θέντες νόμον, ἔπι ἡμέρᾳ πρῶτοι χρη-
» σάμενοι ὅταν τε παραλαβόντες, ἀεὶ κατάλυόντες, χρώμεθα αὐτῷ, εἰ
» δότες καὶ ἡμᾶς ἀνθρώπους, καὶ ἄλλους οἳ τῇ αὐτῇ δυνάμει ἡμῖν γενομένους, σφῶντας ἂν αὐ
» τό. καὶ πρὸς μὲν τὸ θεῖον, ἅπασι ἐκ τοῦ εἰκότος ἃ φοβούμεθα ἐλαφρύνομεν. τὸ δὲ εἰς Λακεδαι
» μονίους δόξαν, ὧν λέγει τὸ αἰσχρὸν δι' βουλήσεσθε, ὑμῖν πιστεύσαντες αὐτοὺς, μακροθύμους
» ὑμῶν ἀπειρήσεσθε, οὐ ζημιοῦμεν τὸ ἄφρον. Λακεδαιμόνιοι γὰρ, πρὸς σφᾶς μὲν αὐ
» τοὺς καὶ τὰ ἐπιχώρια νόμιμα, πολλοῖς αἰσθητῇ χρῶνται. πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους, πολ-
» λῷ αὖ πλείω ἴσχυσι τὰ πεῖν, ὡς προσφέρονται, ξυμβολὰ μᾶλλον ἀν δηλώσειεν, ὅτι ἐπιφα
» νέστατα ὧν ἴσμεν, τὰ μὲν ἡδέα, ἡγοῦνται νομίζοντες· τὰ δὲ ξυμφέροντα, δίκαια· καὶ περὶ τὰ
» πρὸς τοῦτο ἐναντιώματα ὀλίγου ἂν τρόπου διάνοια. ΜΗΛΙΟΙ

» Ἡμεῖς δὲ κατ' αὐτὰ τοῦτο ἥδιστα καὶ μάλιστα πιστεύομεν τῷ ξυμφέροντι αὐτῶν, μὴ λί
» θους ἀπολίτους ὄντας, μὴ βούλεσθαι προδόντας· τοῖς μὲν ἔργοις τῶν ἐλλίπων, ἀπό-
» στασις κατασκῆναι· τοῖς δὲ πολεμίοις, ὠφελίμους. ΑΘΗΝΑΙΟΙ

» Οὐκοῦν δίκαιόν γε ξυμφέρον μὲν, μετὰ ἀσφαλείας εἶναι. τὸ δὲ δίκαιον, μὴ κωλύειν, μετὰ
» κινδύνου σφάζεσθαι. Λακεδαιμόνιοι ἥκιστα ὠφελίμοις πολὺ τοῖς πολεμίοις. ΜΗΛΙΟΙ

» Ἀλλὰ μὴ τῇ κινδύνους τε ἡμῶν οἰκειοτέρους ἡγούμεθ' ἂν ἐγχειρίζεσθαι αὐτοῖς,
» καὶ βεβαιοτέρους ἢ ἐς ἄλλους νομίζειν, ὅσῳ πρὸς μὲν τὰ ὅρια τῆς Πελοποννήσου,
» ἐπῆς κείμεθα· τῆς γῆς ἀνάγκας, τῷ ξυγγενεῖ, πιστοτέρους τοῦδε ἴσμεν. ΑΘΗΝΑΙΟΙ

» Τὸ δ' ἐχυρόγλωσσον τοῖς ξυναγωνιουμένοις οὐ δοκοῦν τῶν ἐπικαλεσαμένων φαίνε-
» ται· ἀλλ' ὧν τῶν ὁρῶντάς τις δυνάμει, πολὺ προὔχει· ὃ Λακεδαιμόνιοι καὶ πλεῖόν τι τῶν
» ἄλλων σκοποῦσι. τῆς γοῦν οἰκείας παρασκευῆς ἀπιστίᾳ, καὶ μετὰ ξυμμάχων πολ-
» λῶν τοῖς πλασίοις ἐπέρχονται· ὥστε οὐκ ἂν οἴκοι γε αὐτοὺς ἡμῶν ναυκρατόρων
» ὄντων, περιφανῶναι. ΜΗΛΙΟΙ

» Οἱ δὲ, καὶ ἄλλους ὧν ἔχουσι τιμωρεῖσθαι· πολὺ δὲ τὸ κρατοῦν πλάσει, ἢ οὗ τῶν κρα-
» τούντων ἀπορρώστερον ἢ λῃστεύσει, ἢ τῆς χαθεῖν ξυλλεγέντας, ἐπὶ θάλασσαν· μὴ δὲ τοῦδε σφάλ
» λεσθαι, ξύπαντ' ἂν καὶ ἐς τὴν γῆν ὑμῶν, μὴ ἐὰν τοὺς λειπούσας τῶν ξυμμάχων, ὅσους
» μὴ βρασίδας ἐπῆλθε· καὶ οὐ πρεῖ τῆς μὴ προσκεκοῦσθαι μᾶλλον, ἢ τῆς δικαιότερα
» ξυμμαχήσαντας καὶ γῆς ὁπόσον ὑμῖν ἔσται. ΑΘΗΝΑΙΟΙ

» Τότων μὲν καὶ πεπειραμένοις αὖτοι γίγνεσθε καὶ ὑμῖν καὶ οὐκ αἰνετὰ πάσχομεν, ὅτι ἐκ
» δὲ ἀρχῆς μιᾶς τῶν ποτε πολιορκίαν ἀφειμένοι δι' ἄλλων φόβον ἀπεχώρησαν· οἱ δυμοῦ-
» μεθα δὲ ὅ, τι φύσεως πρεῖ σωτηρίας βουλεύσειν, ἐκὶν αὐτοσυτῷ λόγῳ ἀρέσκητε, ᾧ
» ἄνθρωποι ἀνθ' ἁπλοῦ πιστεύσαντες νομίσειεν σωθήσεσθαι. ἀλλ' ὑμεῖς τὰ μὴ ἰσχυρότατα ἐλ
» πίζόμενα, μᾶλλον τῶν δ' ὑπαρχόντα, βεβαίᾳ πρὸς τὰ ἤδη αὐτίπαλα γιγνόμενα περι-
» γίγνεσθαι· πολλοῦ τε ἀλογίστου τῆς διανοίας πρίχετε, εἰ μὴ μεταστήσεσθε ἔτι ὑ-
» μᾶς, ἄλλότι τῶν δὲ σωφρονίσθητε γε ὠφεληθέντες· ἐγὼ δὲ ἐπεί γε τῷ οὐ τοῖς αἰσχροῖς καὶ πρὸ
» πτοις κινδύνοις, πολλῶν δὴ φθόνου ἀνθρώποις αἰσχύνῃ, ξύνεσθε. πολλοῖς γὰρ
» προσῆλθεν ἔτι ἐς δίκαι φθόνου ἔσται, ἀ αἰσχρὸν καλέσαντα, ἀνάγκης ἐπαγωγοῦ δυνά-
» μει, ἐπιστάσαντα ἀσκήσασθαι ἢ ῥήματος δίκῃ ξυμφοραῖσι αὐτικύτοις ἐκόντας περιπε
» σεῖν. καὶ αἰσχύνῃ αἰσχρὰ μᾶλλον αἰσίας, ἢ τύχης προσχωρεῖν. ὃ, ἡμεῖς ὧν βουλόμε
» θα, φυλαξόμεθα καὶ οὐκ ἀπιστεῖσθε νομίζητε πολεμίων τε τῆς μεγίστης ἀποστῆναι μέτεσι
» προσκαλουμένους, ξυμμάχους χειρώσασθαι ἔχοντας πλὴ ἡμετέρας αὐτῶν ὑποτελεῖς καὶ
» δοθείσης αἱρέσεως φιλίους εἶναι, καὶ ἀσφαλείας, μὴ τὰ χείρω φιλονεικοῦσι· ὧν οἱ
» πόθ', τοῖς μὲν ἴδιος, μὴ ἕπεσθαι, τοῖς, ἢ κρείασσοι, καλῶς προσφέρονται. πρὸς δὲ τοὺς
» ἤδη μέζοσι εἶσι, πολεῖ' ἂν ὀρθότατο· σκοπεῖτε οὖν καὶ μετασκέπτων ἡμῶν, καὶ οὐ-
» δυμεῖσθε πολλάκις, ὅτι περὶ πατρίδος βουλεύεσθε, ἑνὶ μιᾶς πόλει, καὶ ἐς μίαν βο
» λήν, τυχοῦσάν τε, καὶ μὴ κατορθώσασαν ἔσται.

Καὶ οἱ μὲν ἀθηναῖοι, μετεχώρησαν ἐκ τῶν λόγων· οἱ δὲ μήλιοι κατὰ σφᾶς αὐτοὺς γε
νόμενοι, ὡς ἐδόκει αὐτοῖς ἀπεκρίναντο τάδε, ΜΗΛΙΟΙ

» Οὔτε ἄλλα δοκεῖ ἡμῖν, ἢ ἐν πρῷ καὶ τοῦτον τὸν ἀθηναῖοι, οὔτ' οἱ ὀλίγῳ χρόνῳ πό-
» λεως, ἐπακούσαι ἐν τῇ ἥδη οἰκουμένῳ, πλὴ ἐλπίδι ἀφαιρεῖσθαι· ἀλλὰ τῇ τε μέ
» χρι τοῦδε σωζούσῃ τύχῃ ἐκ τῆς θεῶν αὐτῶν, καὶ τῇ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων μὴ λακεδαιμο
» νίων τιμωρίᾳ πιστεύοντες, πειρασόμεθα σώζεσθαι. προσκαλούμεθα δὲ ὑμᾶς, φίλοι μὲν ἔτ',
» πολέμιοι δὲ μηδετέροισ· μὴ ἐκ τῆσ γῆς ἡμῶν ἀναχωρῆσαι ταυτησὶ πομπῇ μόνους, ἀλ
» λὰ τοῦτ' δοκοῦσι ἐπιτήδειοι εἶναι ἀμφοτέροις· οἱ μὲν δὴ μήλιοι, τοσαῦτα περίναντο·

οἱ δὲ

πείσοντά τινα ὠφελῆσθαι· μὴ πρὸς ὑμᾶς ἐχθροὺς ὄντας τοσοῦτον, ὅσον μὴ ὠδὶ μεγίστην τιμωρίαν
σφαλόντες ἀῶ, τοῖς ἄλλοις παράδειγμα γλύσιδι. ΑΘΗΝΑΙΟΙ
Ἡμεῖς δὲ τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς οὐκ ἂν μισθοφορήσαιμεν οὐδὲ πολυπρα-
γμονήσαιμεν πρὸς ἀνθρώπους καὶ λακεδαιμονίους οὐ τοιούτους, ἀλλὰ τοῖς ΝΗΜΕΣΙΟΙΣ. ἔστι δὲ οὐ
πρὸς λακεδαιμονίους ἡμῖν ὁ ἀγών, ἀλλ' ἢν οἱ ὑπήκοοι φυγόντες τῶν ἀρξάντων αὐτοὶ ἑαυ-
τοῖς μέσοι κρατήσωσι καὶ περὶ μὲν τούτου, ἡμῖν ἀφέλιμα νικήσαι δοκεῖ. ὡς δὲ καὶ ἀ-
φελεῖσθαί τε πολεμοῦντες τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς, καὶ ὠδὶ σωτηρίαν, νῦν φυλάξεις ὑμῖν οὖ-
σαν, τῆς ἡμετέρας πόλεως, ταῦτα δηλώσομεν. ἐκλέλοιπε δὲ τούτου μὲν ὑμῶν ἀρξαι,
χρησίμη δ' ὑμᾶς ἀμφοτέρως γενέσθαι. ΜΗΛΙΟΙ
Καὶ πῶς χρήσιμ) ἂν ξυμβαίη ἡμῖν δουλωθῆναι, ὡς πρὸ ἡμῖν ἄρξαι. ΑΘΗ.
Ὅτι ὑμῖν μὲν πρὸ τοῦ τὰ πλείστα παθεῖν, ὑπακοῦσαι ἂν γλύσιν. ἡμεῖς δὲ μὴ διαφθείραντες ὑμᾶς, κερδαίνοιμεν ἄν. ΜΗΛΙΟΙ
Ὥστε δὲ ἡσυχίαν ἄγοντας ἡμᾶς, φίλους μὲν εἶναι αὐτὸ πολεμίους· ξυμμάχους δὲ, μὴ
διαφόρων οὕνεκα ἂν δέξοιδι. ΑΘΗΝΑΙΟΙ
Οὐ γὰρ τοσοῦτον ὑμᾶς βλάπτει ἡ ἔχθρα ὑμῶν, ὅσον ἡ φιλία μή, ἀδικούσας, φ ἡ μῖσος,
δυνάμεως παράδειγμα τοῖς ἀρχομένοις δηλοῦμεν. ΜΗΛΙΟΙ
Σκοποῦσι δ' ὑμῶν ἅπασι τὰ ὑπήκοα φ αὐτοὺς, ὡς τι τούς τε μὴ προσήκοντας, καὶ ὅσοι ἂ
πάροι ὄντες ἐπὶ πολλοὶ, μὴ ἀποστάντες τινὸς καιρίου), ἐς φ αὐτὸ πεῖσαι. ΑΘΗ.
Δικαιώματα γὰρ οὐδὲ τόρσας ἐλλείπειν ἡγοῦνται. καὶ τὰ δυνάμει δὲ, τοῦς μὲν, πε-
ριγίγνεσθαι· ἡμᾶς δὲ, φόβῳ οὐκ ἐπιτρέπειν. ὥστε ἔξω καὶ τοῦ πλέονας ἀρξαι· καὶ φ
ἀσφαλὲς ὑμῖν ἀν φ καταστρέψασθαι αὐ παράσχοιτε. ἅλλως τε καὶ νησιώτης ναυτικὰ
τύραννα, καὶ ἀσθενέστερος ἑτέρων ὄντας, ἐπὶ μὴ περιγενέσθαι. ΜΗΛΙΟΙ
Εὖ δ' ἐκείνῳ νομίζετε ἀσφάλειαν. δεῖ δ' αὖ μὴ οὕτω ὧδε ὑμᾶς τὸ δικαίων
λόγῳ ὑπ' ἐκείνων διδάσκοντας, φ ὑμετέρῳ ξυμφόρῳ ὑπακοῦσαι πείθετε· μὴ ἡμῖν φ ὑμῖν χεῖσ-
θαι δίδασκοντας, εἰτυγχάνοι μὴ ὑμῖν φ αὐτὸ ξυμβαῖνον, πειρᾶσθαι πείθειν· ὅσοι γὰρ
καὶ μακρόθυμοι ξυμμαχοῦσι, πῶς ἀπολεμώσειδι αὐτοὺς, ὅταν ἐσ πάλαι φίλιαν τις,
ἀγάγωνται ποτε ἡμᾶς μὴ ἐπίσφαλες ἄξειν· καὶ τούτῳ τί ἄλλο, ἢ τοὺς μὴ ὑπάρχοντας πο
λεμίους, μεγαλύνετε, οὓς ἢ μὴ δι μεμίσηνται φίλους, ἄκοντας ἐπάγεσθαι. ΑΘΗΝ.
Οὐ γὰρ νομίζομεν ἡμῖν τούτους ἀσφαλεστέρους, ὅσοι ἂν πειρῶνται φυλάττοντες, φ ἀλλοτρίῳ
πόλει πλὴν διαμέλλουσι τ' πρὸς ἡμᾶς συλακῆς πρόσωνται· ἀλλὰ τοὺς νησιώτας τε καὶ
αὐτάρκους, ὥσπερ ὑμᾶς, μὴ τοῦδε τ' ἀρχῆς φ ἀναγκαίῳ προεξαμύνειν. ὅταν γὰρ
πλεῖσ' αὖ φ ἀλοπήσῳ ἐπιζέλασσι, σφ' τε αὐτοὺς μὴ ἡμᾶς ἐς προῦπτον κίνδυνον, κα-
Ἦν οὖν ἅρα τοσοῦτόν τι γε ὑμῖς τε μὴ πασθῆναι ἀρχῆς. (τασήσεσθε. ΜΗΛΙΟΙ
μὴ δὲ δουλεύοντες ἥδη, ἀπαλλαγῆναι πολὺ παρακινδυνεύσαντες φόβῳ, ὑμῖν γε τῖσ' ἔτι
ἐλευθέροις, σπουδὴ καὶ τοσῷδε, μὴ φιλία, μὴ πᾶν πρὸ τ' δουλωθῆναι ἐπιξυλᾶν. ΑΘΗ.
Οὐκ, ἰὼ γε σωφρόνες ἐκλεύσεσθε· ὁ τ' τ' αἰσθάνεσθαι ὁ ἀγὼν ἀφ' τ' ἴσου ὑμῖν μὴ αἰ-
σχύνη ὄφλειν· τ' ἢ ὠφελεῖ μᾶλλ) ἐκλεῖν, πρὸς τὸν πρείσσονα φόβῳ μὴ αἰδέσασθαι. ΜΗ.
Ἀλλ' ἐπισταμένοις τὰ τῶν πολεμίων, ἔστιν ὅτε καιροτέραις τύχαις ξυμβαίνοντα,
ὥσπερ τὰ φ διαφόρου ἐπιτέρασι πλῆθος· καὶ ἡμῖν φ μὲν ἔξεστι βίᾳ, αἰέλπιστον· μᾶλλ
δὲ τῷ σφαλερῷ ἔτι καὶ σῶσαι ἐλπὶς, ὀρθοῦσι. ΑΘΗΝΑΙΟΙ
Ἐλπὶς δὲ κινδύνῳ παραμυθίαν δοῦσα, τὸν μὲν ἀφ' ὑπερουσίας χωμένους αὐτῇ, κἂν
βλάπτῃ, ἀνηθέλητον τοῖς δ' ἐς ἅπαν τὸ πάρεχον αἰρεῖσθαι οὖσι, δι' πάνος γὰρ φύσει, ἅμα
τε μεγαίσκεται σφαλεῖσιν, καὶ οἷ ὄτῳ ἔτι φυλάξεταί τις αὐτὸν γενόμενον
σαι, οὐκ ἐλλείπει· ὃ ἡμᾶς ἀδικεῖς τε καὶ οὐδὲ ῥᾳδίᾳς μιᾶς ὄντος, μὴ βάλησθε παθεῖν·
μή δ' ὁμοιωθῆναι τοῖς πολλοῖς, οἷς παρὸν ἀνθρωπείως ἔτι σώζεσθαι, ἐπειδὰν πει-
σομένοις αὐτοὺς ἐπαλήσωσιν ἀφανοῦσιν ἐλπίδες, ἐπὶ τὰς ἀφανεῖς καὶ μάντεσι τῇ, μαν
τικὰ τε καὶ χρησμοὺς, καὶ ὅσα τοιαῦτα μετ' ἐλπίδων λυμαίνεται. ΜΗΛΙΟΙ
Χαλεπὸν μὲν καὶ ἡμεῖς ὀλίγοι νομίζομεν, πρὸς δυνάμεί τε τὴν ὑμετέραν, καὶ τὴν τύ
χην· ἐμὲ ἀπὸ τῆς ἴσου ἔσται ἀγωνίζεσθαι· ὅμως δὲ πεπείσμεθα τῇ μὲν τύχῃ ἐκ τῆς θεοῦ
μὴ ἐλαττώσεσθαι, ὅτι ὅσιοι πρὸς οὐδικαίους ἱσάμεθα· τῆς δὲ δυνάμεως τῷ ἐλλείπειν
τι, τὴν λακεδαιμονίων ἡμῖν ξυμμαχίαν προσέσεσθαι, αἰδούμενοι ἐγγυσεν καὶ εἰ μή
που ἄλλως, τῆς τε ξυγγενείας εἵνεκα, καὶ αἰσχύνη βοηθεῖν· καὶ οὐ πανταπάσιν, ἄπωσ ἀλό-
γως θρασυνόμεθα. ΑΘΗΝΑΙΟΙ
Τῶν μὲν θείων πρὸς τὸ θεῖον εὐμενείας, δοκεῖ ἡμεῖς εἰσόμεθα, ἐναντίον τε ἔξω τῆς
ἀνθρωπείᾳ, τ' μὲν, ἐσ τὸ θεῖον νομίσαι, τ' δ' ἐς σφᾶς αὐτῆς βεβαίως, δικαιοῦμεν ἡ πρᾶσ

μὴ τὸ θέρος ἐπελθόντα. Τοῦδ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, λακεδαιμόνιοι ὡς ἔδοξε τοῖς
ξυμμάχοις, ἐστράτευσαν ἐς τὸ Ἄργος, αὐτήν τε, καὶ οἱ ξύμμαχοι, πλὴν Κορινθίων· ὑπῆρχε δ' ἐπ' αὐτοῖς μὴ ἐκ τοῦ ἴσου αὐτόνομον προκατάβολον. ἦγε δὲ τὴν στρατιὰν Ἀγις ὁ Ἀρχιδάμου Λακεδαιμονίων βασιλεύς· καὶ τὰ μὲν ἐκ τῆς πόλεως δῃοῦντα πρῶτα παρῆν, οὐ προσχώρησιν ἔτι τὰ δὲ οἰκοδομούμενα τείχη ἐλόντες, καὶ καθαιροῦντες, μὴ
ὑπαὶς χωρίον τῆς Ἀργείας λαζόντες, μὴ τοὺς ἐλευθέρους ἅπαντας, οὓς ἔλαβον ἀκροπελίσαντες, ἀνεχώρησαν, καὶ διελύθησαν κατὰ πόλεις ἐστράτευσαν δὲ μετὰ τοῦτο καὶ
αὖθις οἱ τῶν Φλιασίων καὶ Κλεωναίων, ἀδικούμενοι ἀπὸ λῃστῶν, ὅτι σφῶν τοὺς φυγάδας ἀπεδέχοντο. οἱ γὰρ πολλοὶ αὐτῶν οὐ ταῦτα κατέλιπον· κατέλιπον δὲ τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος
μὴ μακεδονίσαι ἀθλιωταὶ Τροφωνίκαι, ὑπὸ καλοῦντες τὸν τε πρὸς Ἀργείους καὶ Λακεδαιμονίους γιγνόμενον ξυνωμοσίαν, καὶ ὅτι παρασκευασαμένων αὐτῶν στρατιὰν ἄγειν ὑπὸ χαλκιδέων τῶν ὑπὲρ Θράκης, μὴ ἀμφὶ τὸν Διῖ, Νικίου τοῦ Νικηράτου στρατηγοῦντος, ἔλευσε πρὸ ξυμμαχίαν, καὶ ἡ στρατιὰ μάλιστα διελύθη, ἐκείνου ἀπαράντος· πολέμιος ἦν ὧδε· καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα οὕτω· μὴ πέμπτον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα. Τοῦδ' ἐπιγιγνομένου θέρους, Ἀλκιβιάδης τε ἀπέδρα σας ναυσὶν ἔκπλουν, ἀργείων τὸν δῆμον τοὺς ἐπιτηδείους εἶναι καὶ τὰ λακεδαιμονίων Φρυγῶν, ἔλαβε Διακρίους αὖθις. καὶ κατέθετο αὐτοὺς Ἀθλιωταὶ οὓς τὰς ἐμπρήσας νήσους, ὧν ἦρχεν· καὶ ὑπὸ Μήλου πλοῦν Ἀθλιωταὶ ἐστράτευσαν ναυσὶν ἐπὶ τῶν μήλιων, Διάκριοι, χίλιοι ὁπλῖται, ξένοι ὀλίγοι, λεσβίων δὲ ὀγδοήκοντα, καὶ ὁ πολίτικος ἐκ τῶν μήλιων διακόσιοι, καὶ χίλιοι, καὶ τοξόται Διακρίων, καὶ ἱππεῖς ἑξήκοντα εἴκοσι· τῶν δὲ ξυμμάχων, καὶ νησιωτῶν, ὁ πολίτικος μάλιστα πεντακόσιοι, καὶ χίλιοι· οἱ δὲ μήλιοι, Λακεδαιμονίων μὲν ἄποικοι, τῶν δ' Ἀθλιωταίων οὐκ ἤθελον ὑπακούειν, ὡς πρὸ οὐδὲν ἄλλο ἢ σφῶν αὐτῶν· ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον σὺν ἡσυχίᾳ ἦσαν, οὐκ ἐκδρῶντες· ἐπειδὴ δὲ ὡς αὐτοὺς ἐώκασι καὶ οἱ Ἀθλιωταὶ δῃοῦντες τὴν γῆν, καὶ πόλεμον φανερὸν κατέστησαν· στρατοπεδευσάμενοι οὖν καὶ αὐτοὶ τῇ παρασκευῇ ταύτῃ οἱ στρατηγοὶ Κλεομήδης τε ὁ Λυκομήδους, καὶ Τισίας ὁ Τισιμάχου, πρῶτον ἀδικοῦσί τι τῆς γῆς, λόγους πρῶτον ποιησόμενοι ἔπεμψαν πρὸς σφᾶς· ἦρξε δὲ μάλιστα, πρὸς μὲν τὸ πλῆθος, οὐκ ἔλαττον· οἷ δὲ τοὺς ἀρχοντας, καὶ τοὺς ὀλίγους λέγειν ἐκέλευον περὶ ὧν ἤκουσι· οἱ δὲ τῶν Ἀθλιωταίων πρόσβεις, ἔλεγον τοιάδε,

Λόγοι τῶν Ἀθλιωταίων πρόσβεων πρὸς μηλίους.

» Ἐπειδὴ οὐ πρὸς τὸ πλῆθος οἱ λόγοι γίγνοιντο, ὅπως δὲ μὴ ξυνεχῶς ῥήσει ἀλλὰ πολλοὶ ἑ-
» ξῆς τὰ, καὶ αἰέλεγκτα ἐσαῦθις παρέξητε ἀκούσαντες ἡμῶν ἅπαξ πιθῶσι, πυνθανόμεθα γὰρ
» ὅτι δεῦρο Φρονεῖν ἡμῶν ἐς τοὺς ὀλίγους ἀπῆγε, ὑμεῖς οἱ καθήμενοι, ἔτι ἀσφαλέστερον πο-
» ιῆται. καθ' ἕκαστον γὰρ καὶ μάλ' ὑμεῖς ἐν ὀλίγῳ, ἀλλὰ πρὸς τὸ μὴ δοκοῦν ἐπιτηδείως
» λέγειν ἢ θὺς ἐξαπολαμβάνοντες, κρίνετε· μὴ πρῶτον εἰ αὐτίσκεσθε ὡς λέγομεν, ἅπαντες·
» Οἱ δὲ τῶν μηλίων ξυνέσεσθαι, ἀπεκρίναντο, Ἡμῖν ἐπιτήδεια τοῦ διδάσκειν καὶ ἡσυχίᾳ
» ἀλλήλους, οὐ λέγεται· τὰ δὲ τοῦ πολέμου παρόντα ἥδε, καὶ οὐ μέλλοντα, διαφέρον-
» τα αὐτοῦ φαίνεται. ὁρῶμεν γὰρ αὐτούς τι καὶ τοὺς ἥκοντας ὑμᾶς ἢ τοὺς ξυμμάχους,
» καὶ πλὴν πολεμίους ὄντας αὐτοῦ καιρὸν εἶναι· περιγιγνομένοις μὲν τῷ δικαίῳ, καὶ διὰ τὸ
» μὴ ἐνδοῦσι, τοῖς μὴ ὑμῖν φόβου ὄντα· πειθομένοις δὲ, δουλείας. Ἀθλιωταῖοι.

» Εἰ μὴ τοίνυν ὑποψίας τῶν μελλόντων λογισόμενοι, ἢ ἄλλό τι ξυνήκατε, ἢ ἐκ τῶν παρ-
» όντων, καὶ ὧν ὁρᾶτε, περὶ σωτηρίας βουλεύσοντες τῇ πόλει, παυσόμεθ' ἄν· εἰ δ' ὧδε
» ἔχει, λέγοιμεν ἄν. Μήλιοι.

» Εἰκὸς μὲν μὴ ξυγγνώμην ἐν τῷδε καθεστῶτας, ὧδε πολλὰ καὶ λέγοντας, μὴ δοκοῦντας, βλάπτεσθαι· ἡ μέντοι ἐξόδους, μὴ περὶ σωτηρίας ἢ δι' αἰσχύνης μὴ λόγους, ἔφ' προκαλεῖσθε βόπφ εἰδόκει, γιγνέσθω. Ἀθλιωταῖοι.

» Ἡμεῖς τοίνυν οὔτε αὐτοὶ μετ' ὀνομάτων καλῶν, ὡς ἢ δικαίως τὸν μῆδον καταλύσαντες ἀρχόμεν, ἢ ἀδικούμενοι ναῦν ἐπέβημεν, λόγων μὴ κακῶς ἄπιστον παρέξομεν,
» οὔθ' ὑμᾶς ἀξιοῦμεν, ἢ ὅτι λακεδαιμονίων ἄποικοι ὄντες, οὐ ξυνεστρατεύσατε, ἢ ὡς ὑ-
» μᾶς οὐδὲν ἠδικήκασι λέγοντας, δίκαια πείσειν· τὰ δυνατὰ δ' ὧν ἐκάτεροι ἀληθῶς
» Φρονοῦμεν διαπράσσεσθαι ἐπισταμένους πρὸς ἀνθρώπους, ὅτι δίκαιόν μὲν ἐν τῷ ἀνθρωπείῳ
» λόγῳ κρὸ τῆς ἴσης ἀνάγκης κρίνεται· δίκαια δὲ οἱ προὔχοντες πράσσουσι, καὶ οἱ ἀ-
» σθενεῖς ξυγχωροῦσι. Μήλιοι.

» Ἡ μὲν δὴ νομίζομέν τε χρήσιμον, ἀνάγκη γοῦν ἐπειδὴ ὑμεῖς οὕτω παρὰ τὸ δίκαιο-
» ον, τὸ ξυμφέρον λέγειν ὑπίθεσθε, μὴ καταλύειν ἡμᾶς τὸ κοινὸν ἀγαθόν, ἀλλὰ τὸ ἀεὶ
» ἐν κινδύνῳ γιγνομένῳ εἶναι τὰ εἰκότα, καὶ δίκαια· καὶ τι καὶ ἐν τοῖς τοῦ ἀκριβοῦς

πείσονται.

ἐλθεῖν, ἢ πρὸ ἀθηναίων ξυμμαχίαν ἀ Φοίτας ἀργείους, αὐτονόμους, ἢ ξυμμαχίαν ποιεῖσθαι πρὸς λακεδαιμονίους· καὶ ἐγένετο οὕτω,

ΣΥΜΜΑΧΙΑΙ ΑΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ·

» κατὰ ἀδικίδου ξυνθῆκαι τοῖς λακεδαιμονίοις, ἢ ἀργείοις, αὐτονόμους καὶ ξυμμαχίαν ἡμῖν ποιεῖσθαι τὴν αὐτὴν, ὑπὲρ τοῦ ἴσους, καὶ ὁμοίους, λίνεσθαι διδόντας κατὰ πόλεις· ταῖς δὲ ἄλλαις πόλεσιν, ταῖς ὑπὸ Πελοποννήσου, καὶ ἂν ἐλθόντων τῶν αὐτονόμων καὶ τῶν ξυμμαχιῶν, αὐτονόμους, καὶ αὐτοπολίτας τὰς αὐτῶν ἐχόντων, κατὰ πόλεις διδόντας τὰς ἴσους, καὶ ὁμοίως· ὅσοι ἢ ἔξω Πελοποννήσου λακεδαιμονίοις ξύμμαχοι εἰσὶ, ἐν τοῖς αὐτοῖς εἶναι, τοῖς τοῦ καὶ τοὶ λακεδαιμόνιοι· μὴ τοὶ τῶν ἀργείων ξύμμαχοι ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι, ᾧ τοῦ μὴ οἱ ἀργεῖοι τὰν αὐτῶν ἔχοντες· αἱ δέ ποι στρατιᾶς δέηται κοινᾶς, βουλεύεσθαι λακεδαιμονίους, μὴ ἀργείους, ὅπως κα δίκαι ὀπάονται περὶ ταύτας τοῖς ξυμμάχοις· αἱ δέ τινι τᾶν πολίων ἢ ἀμφίλογα, ἢ τᾶν ἐν τοῖς, ἢ τᾶν ἐκτὸς Πελοποννήσου, αἴτε περὶ ὅρων, αἴτε περὶ ἄλλου τινός, διακριθῆμεν· αἱ δ' τις τῶν ξυμμάχων πόλις πόλει ἐρίζοι, ἐς πόλιν ἐλθεῖν, αἳ τινα αἴσαι ἀμφοῖν ταῖς πολίεσιν δοκοῖ· τοῖς δὲ ἔπαισις, κατὰ πόλεις διαιρεῖσθαι·

Αἱ μὲν αὐτονόμαι, μὴ ὑ ξυμμαχίᾳ αὐτὴ ἐπεγένετο· μὴ ὁ τούτῳ ἀλλήλων πολεμῷ ὃ οἱ τι ἄλλο ἔχοι, διαλύεσθαι· καὶ τῇ δ' ἤδη τὰ πράγματα τιθέμενοι, ἐλπίσαντο κήρυκα, μὴ πρισβείαν παρ' ἀθηναίων μὴ πρὸς δέχεσθαι, ἰὼν μὴ ἐκ πελοποννήσου ἰέναι, πὶ τεῖχος ἐκλιπόντες, καὶ μὴ ξυμβαίνειν τῳ, μήδ' πολεμεῖν, ἀλλ' ὅμα καὶ πάντα ὑμῖν ἔφορον, καὶ ἐς τὰ ἐπὶ θρᾴκης χωρία· καὶ ὡς Περδίκκαν ἔπεμπον ἀμφότεροι πρίσβεις, καὶ αὖ πείσαντες Περδίκκαν ξυνεμάχεσθαι σφίσιν· οὐ μόνον δὲ θεύς τε ἀπέστη τῶν ἀθηναίων, ἀλλὰ διενοεῖτο, ὅπλα καὶ τοὺς ἀργείους ἐπάγειν· ἰὼν δὲ μὴ αὐτὸς παρασκευὴν ἴσχοι ἀργείους· καὶ τοῖς χαλκεῦσι τούς τε παλαιοὺς ὅρκους ἀνανεώσαντο, μὴ ἄλλους ὀμόσαι· ἔπεμπον δὲ καὶ παρὰ τοὺς ἀθηναίους οἱ ἀργεῖοι πρίσβεις, τὸ ὕστερον τοῦ χρόνου κελεύοντες ἐκλιπεῖν· οἷσπερ ὁρῶντες ὀλίγοι πρὸς πολλοὺς ὄντας τοὺς ξυμφύλακας, ἔπεμπον ὁμοδέκλιν, τοὺς σφετέρους ἴσχέσοντας· ὁ δὲ, ἀφικόμενος, μὴ ἀπεδίδου τινα πρόφασιν γιγνομένην ἔξω τοῦ φερομένου τοιήσας, ὡς ἴσχηλθε τ' ἄλλο φερόμενον, ἀπέκλεισε τὰς πύλας· καὶ ὕστερον ἐπισπασάμενοι τὰς αὐτονόμους, αὐτοὶ οἱ ἀθηναῖοι ἀπέδοσαν τὸ τεῖχισμα· μετὰ δὲ ταῦτα τῶν ἀργείων ἀρξάντων ἐκ τῆς ξυμμαχίας, μὴ οἱ μαντικῆς, τὸ μὲν πρῶτον αὐτίκα τεθνάντες, ἔπειτ' οὐ δυνάμενοι ἄνευ τῶν ἀργείων, ξυνέβησαν καὶ αὐτοὶ τοῖς λακεδαιμονίοις, καὶ ταῦτα ἀρχὴν ἀφεῖσαν τῶν πόλεων· καὶ λακεδαιμόνιοι, μὴ ἀργεῖοι χίλιοι ἑκάτεροι ξυστρατεύσαντες, πρώτ' ἐν Σικυῶνι ἐς ὀλίγους μᾶλλον κατέστησαν αὐτοὶ οἱ λακεδαιμόνιοι ἐλθόντες, καὶ μετ' ἐκεῖνα ξυναμφοτέρα ἤδη, μὴ τὸν δ' ἀργεῖον δῆμον κατέλυσαν· καὶ ὀλιγαρχίαν ἐπέτηδεια τοῖς λακεδαιμονίοις κατέστη· καὶ πρὸς ἔαρ ἤδη ταῦτα ἐγίγνετο· καὶ τὰ τείχη μὴ νίος λήγοντος· καὶ τὰ τάφρευμα μὴ δὲ κάρυξ ἦν τῷ πολέμῳ ἐπαύετο· τοῦδ' ἐπιγιγνομένου βέρους, δῆς τοὶ ἐν Λεφῷ, ἀπέστησαν ἀθηναίων πρὸς χαλκιδέας, καὶ λακεδαιμόνιοι τὰ ἐν ἀχαΐᾳ οὐκ ἐπιτήδειος πρότερον ἔχοντα, κατέστησαν· καὶ ἀργεῶν ὁ δῆμος κατ' ὀλίγους ξυνεσταλμένός τε, καὶ ἀναθαρσήσας, ἐπέθετο τοῖς ὀλίγοις, περίσαντες αὐτὰς τὰς γυμνοπαιδικὰς ἃς ἄγουσι λακεδαιμόνιοι· καὶ μάχης γενομένης ἐν τῇ πόλει, ἐπικράτησεν ὁ δῆμος· μὴ τοὺς μὲν, ἀπέκτειναν· τοὺς δ', ἐξέλασαν. οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι, ἴσας μὲν αὐτοὺς μετεπέμποντο οἱ φίλοι, οὐκ ἦλθον ἐκ πλείονος· ἀναβαλλόμενοι δ' τὰς γυμνοπαιδικὰς, ἐβοήθουν· καὶ ἐν τιτίᾳ πυθόμενοι ὅτι κινήκωνται οἱ ὀλίγοι, προελθόντ μὴ οὐκέτι ἠθέλησαν, διεμέσαι τῶν διαπεφυγότων· ἀναχωρήσαντες δ' ἐπ' οἶκου, τὰς γυμνοπαιδικὰς ἄγον· καὶ ὕστερον ἐλθόντων πρίσβεων ἀφ' ἑκατέρων τῶν ἐν τῇ πόλει ἀγγέλων, μὴ τῶν ἔξω ἀργείων, παρόντων τε τῶν ξυμμάχων, μὴ ἐνθένδε πολλῶν ἀφ' ἑκατέρων, ἔγνωσαν μὲν ἀδικεῖν τοὺς ἐν τῇ πόλει· καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς στρατεύειν ὅτ' ἄργος· διαζῦσαι δὲ καὶ μελλήσεις ἐγίγνοντο· ὁ δὲ δῆμος τῶν ἀργείων ἐν τούτῳ φοβούμενος τοὺς λακεδαιμονίους, καὶ νῦν τῶν ἀθηναίων ξυμμαχίαν πάλιν προεβάλετό τε, καὶ νομίζων μέγιστον αὐτοῖς ὠφελήσειν, τειχίζει μακρὰ τείχη ὅτ' θάλασσαν, ὅπως ἰὼν τῆς γῆς εἴρητο), ἡ κατὰ θάλασσαν σφᾶς μὲν τῶν ἀθηναίων ἐπαγωγὰ τῶν ἐπιτηδείων, ὠφελῇ· ξυμβήσεσθαι δὲ τὸν τειχισμὸν καὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πρὸς πόλιν. καὶ οἱ μὲν ἀργεῖοι παρεσκευάζοντο καὶ αὐτοί, μὴ γνώμῃ, μὴ δικαίᾳ τειχίζειν· μὴ ἐκ τῶν ἀθηναίων αὐτοῖς ἦλθε τύχῃ, μὴ λιθροί·

του δὴ χρόνου μεγίστη δὴ τῶν ἐν Ἕλλησι κῶν, καὶ ὑπὸ ὀλιγοτατῶν πόλεων ξυνελθόντα· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι προθύμως τῶν φθινόντων τὰ ὅπλα, ἐς ταῦτα οὐδὲν ὄντα, καὶ τοὺς νεκροὺς ἐσκύλευον, καὶ τοὺς αὐτῶν ἀνῄλισκον, καὶ ἀπῆραν ἐς τὴν γῆν, οὐκέτι παρόντος, καὶ τοὺς τῶν πολεμίων οὐδένα αὐτόθεν ἀπιόντα ἐθεώρουν· ἀπέθανον δὲ αὐτῶν μὲν, καὶ ὀγδοήκοντα, καὶ ἑκατὸν καὶ χίλιοι· μαντινέων δὲ, ἑβδομήκοντα· τῆς δὲ μάχης μᾶλλον ἐκράτησαν· τῆς γὰρ μάχης μᾶλλον ἐκράτησαν οἱ τὸ δεξιὸν ἔχοντες τῶν ἑτέρων καὶ ἐκράτουν τῶν ἀντιτεταγμένων· καὶ μάχῃ μὲν τοιᾷδε

γῆν ἔλθῃ· τοῖς μὲν ἀργείοις καὶ ξυμμάχοις, ταῦτα παρῃνέθη· λακεδαιμονίοις δὲ, καθ' ἑκάστους τε, καὶ μεθ' ὧν πολεμικῶν νόμων, αὐσφίσιν αὐτοῖς ὧν ἐπίστευσε, τὴν παρουσίλλυσιν τῆς μνήμης ἀγαθοῖς οὖσιν ἐποιοῦντο, εἰδότες ὄφελος ἐκ πολλοῦ μελέτην πλείω σώζουσαν, ἢ λόγων δ' ὀλίγου καλῶς ἐπιθεῖσαν παραίτησιν· καὶ μετὰ ταῦτα ἡ ξύνοδος ὧν· ἀργείοις μὲν καὶ οἱ ξύμμαχοι, αὐτόνομοι, καὶ ὀργῇ χωρεῖν τες· λακεδαιμονίοις δὲ, βραδίως, καὶ ὑπὸ αὐλητῶν πολλῶν τόμῳ ἐγκαθεστώτων, οὐ ῥᾴθειον χάρειν, ἀλλ' ἵνα ὁμαλῶς μὲν ἐυθμοῦ ἕαίνοντες, προέλθοιεν, καὶ μὴ διαπαταδίῃ αὐτοῖς ἡ πάλις, ὅσῳ ῥιλεῖ τὰ μέγιστα σφαλερὰ σὺ ταῖς προσόδοις ποιεῖν ἐξαυθύτων δ' ἔτι, ἀγις ὁ βασιλεὺς φοίνδ ἐβουλεύσατο σφᾶσθαι· τὰ σφαλερὰ πολεῖ μὲν καὶ ἄπαντα τοῦτο, ὐδὲ τὰ δεξιὰ κίρατα αὐτῶν, ἐν ταῖς ξυνόδοις μᾶλλον ὄφελεν σθαι· καὶ πόνῳ ἐχρυσηκοσὰ τὸ τῶν ἐναντίων βιώνυμον ἀμφότεροι τῷ δεξιῷ, λὲ τὸ φοβουμένους προσέλλειν τὰ γυμνὰ ἕκαστον, ὡς μάλιστα τῇ τοῦ ἐν δεξιᾷ παρατεταγμένου ἀσπίδι· καὶ νομίζειν πὼ πυκνότατα τῆς ξυγκλείσεως ὐσκιασόταται εἶναι. καὶ ἡγεῖται μὲν τῆς αἰτίας αὐτῆς ὁ πρωτοστάτης τοῦ δεξιοῦ κέρως, προθυμούμενος ὄφελλάττειν ἀεὶ τῶν ἐναντίων πὼ ἑαυτοῦ γυμνωσιν· ἕπονται δὲ ὅλῳ τὸν αὐτὸν Φόβον καὶ οἱ ἄλλοι· καὶ πότε περίχορι μὲν οἱ μαντινεῖς τῷ κόρᾳ τῶν λοχῶν τῶν σκηνῶν· ἔτι δὲ πλέον οἱ λακεδαιμόνιοι, ἢ τεγεάται τῶν ἀθηναίων, ὅσῳ μεῖζον τὸ στάτυμα εἶχον· διόσασα δὲ ἅπας μὴ σφῶν κυκλωθῇ τὸ βιώνυμον, καὶ νομίσας ἄγαν περιέχειν φὺς μαντινέας, τοῖς μὲν σκηνίταις καὶ ξενικοῖσιν ἐσήμηνε ἐπεκταθῆναι ἀπὸ σφῶν, ὄφελος σθαι τοῖς μαντινεῦσιν· εἰς δὲ τὸ διάκενον φῦτο, παρήγγελλεν ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ κέρως δύο λόχους τῶν πολεμαρχῶν, Ἱππονοΐδα, καὶ Ἀριστοκλέα, ἔχουσι παρελθεῖν· καὶ ἐσβαλόντας πληρῶσαι, νομίζων τῷ ἴσῳ αὐτῶν δεξιῷ ἔτι πολυουσίαν ἔσεσθαι, καὶ τὸ κοῖλα τοὺς μαντινέας, βιβαιότερον τιτάξεσθαι· ξενίσκων οὖν αὐτῷ ἄπεν αὐτῇ τῇ ἐφόλῳ, καὶ ὄφελος παραγγείλαντα, τὸν τε Ἀριστοκλέα, καὶ τὸν Ἱππονοΐδαν, μὴ θελῆσαι παρελθεῖν, ἀλλὰ καὶ διακῦσαι τὸ αἰτίαμα ὕστερον φόβον εἶναι ἀπόρητος, δόξαντας μαλακισθῆναι, καὶ φὺς πολεμίους φθάσαι τῇ προσμίξει· καὶ πελθύσαντος αὐτοῦ ὧδε φὺς σκηνίτας, ὡς ὁ παρῶν λθοι οἱ λόχοι, πάλιν αὖ σφίσι προσμίξαι μὴ δυνηθῆναι ἔτι, μήδε τούτους ξυγκλεῖσαι, ἀλλὰ μάλιστα δὲ κατὰ πάντα τῇ ἐμπειρίᾳ λακεδαιμονίοις ἐλαττωθέντες τότε, τῇ αὐσφορᾷ ἔδοξαν οὐχ ἧσσον περιπονέμενοι· ἐπειδὴ χαρὶ ἐν χρῷ ἐγένοντο τοῖς ἐναντίοις, τὸ μὲν τῶν μαντινέων δεξιὸν, ὑπερεκώλυσε αὐτῶν φὺς σκηνίτας, καὶ τοὺς βρασιδείους· καὶ ἐς πισθοντες οἱ μαντινεῖς, καὶ οἱ ξύμμαχοι αὐτῶν, μὴ τῶν ἀργείων οἱ χίλιοι λογάδες κατὰ τὸ διάκενον, μὴ ὃ ξυγκλεισθέν, τοὺς λακεδαιμονίους διέφθειρον· καὶ κυκλωσάμενοι, ἔτρεψαν, καὶ ὑβίωσαν τὰς ἀμάξας· καὶ τῶν πρόσθεν τῶν ἐπὶ πεταγμένων, ἀπέκτειναί τινας· μὴ ταύτῃ μὲν ἀσῶν τε οἱ λακεδαιμόνιοι· τῷ δὲ ἄλλῳ στρατοπέδῳ, καὶ μάλιστα τῷ μέσῳ, ὅπερ ὁ βασιλεὺς λπις ἦν, καὶ περὶ αὐτὸν οἱ ἱππεῖς καλούμενοι, προσπίπτοντες, τῶν τε ἀργείων τοῖς πρισβυτέροις, καὶ πεντηκοντόροις ὠμομασμένοις, μὴ κλεωναίοις, καὶ ὀρνεάταισι, μὴ ἀθηναίων τοῖς παρατεταγμένοις, ἔτρεψαν· οὐδὲ εἰς χεῖρας τοὺς πολλοὺς ὑπομείναντας, ἀλλ' ὡς ἀπήεζαν οἱ λακεδαιμόνιοι, βύβις ἐνδόντας, μὴ ἔστιν ὅς μὴ κατὰ πατηθέντας, τοῦ μὴ Φθῆναι τὴν ἐγκατάλημψιν· ὡς δὲ ταῦτ ἐγένετο διεδόκει τὸ τῶν ἀργείων μὴ ξυμμάχων στράτευμα, παρεξέῤῥηγνυτο ὧδε ἅμα καὶ ἐφ' ἑκάτερα· καὶ ἅμα τὸ δεξιὸν τῶν λακεδαιμονίων καὶ πεγμάτων, ἐκυκλοῦτο τῷ περιέχοντι σφῶν τοὺς ἀθηναίους. μὴ ἀμφοτέρωθεν αὐτῶν κίνδυνος περιέστηκεν, τῇ μὲν, κυκλουμένοις, τῇ δ', ὧδε μὴ πατημένοις· μὴ μάλιστ' αὖ τοῦ στρατεύματος ἐταλαιπώρησαν, εἰ μὴ οἱ ἱππεῖς παρόντες, αὐτοῖς ὠφέλιμοι ὧσαν· μὴ ξυνέβη γὰρ ἀγνῶς ἤδετο τὸ βιώνυμον σφῶν φρονοῦν, τὸ κατὰ φὺς μαντινέας, μὴ τῶν ἀργείων τοὺς χιλίους, παρεγγεῖλαι παντὶ τῷ στρατεύματι χωρεῖν ὑδὲ τὸ νικώμενον· μὴ γινομένῳ τούτῳ, οἱ μὲν ἀθηναῖοι οὐ φύτῳ ὡς παρῶν λθε, μὴ ὑβίκλινεν ἀπὸ σφῶν τὸ στράτευμα, καθ' ἡσυχίαν ἐσώθησαν, καὶ τῶν ἀργείων μετ' αὐτῶν τὸ κατηδίν· οἱ δὲ μαντινεῖς, καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ τῶν ἀργείων οἱ λογάδες, οὐκέτι πρὸς τὸ ἐγκεῖσθαι τοῖς ἐναντίοις πὼ γνώμῃ εἶχον, ἀλλ' ὁρῶντες φύς τε σφετέρους νενικημένους, καὶ τὸν λακεδαιμονίους ἐπιφερομένους, ἐς Φυγὴν ἐξάποντο· καὶ τῶν μὲν μαντινέων, καὶ πλείους διέφθαρησαν· τῶν δὲ ἀργείων λογάδων, τὸ πολὺ ἐσώθη· ἡ μέντοι Φυγὴ καὶ ἀποχώρησις, οὐ σίμως, οὐδὲ μακρὰ ὧδε· διὰ χαρὶ λακεδαιμονίοις, μέχρι μὲν τοῦ ζίλαι, χρονίους τὰς μάχας, καὶ ξεβαίους τῷ μένειν ποιοῦνται· ζίλαντες δὲ, βραχέα σα, καὶ ἐκ ἐπὶ πολὺ τὰς διώξεις· καὶ ἡ μὲν μάχη, τοιαύτη· ᾗ ὅπερ ἐγνώσθη τὰ τούτων ἐγένετο, πολέ

ἅτε καὶ αὐτῷ ἄλλο τι ἢ κοσμᾷ τὸ αὐτὸ δόξαν ὠφελίφιμος, πάλιν τὸ στράτευμα κοσμιώτατα πρὸς ξυμμίξαι, ἀπῆγε· καὶ ἀμικλίμενος πρὸς τὴν τετράπυλον, τὸ ὕδωρ ὠφέλησε πρὸς πλὼ μαστιγίαν, περὶ ὅπερ ὡς τοῦ φλὰ ξλάπτονος ὀρτέρωσι αὖ ἐς πίπτῃ, μάχη τινὲς, καὶ τετράπυλαι πολεμοῦσιν· ἐβούλετο δὲ τοὺς ἀπὸ τοῦ λόφου βοηθοῦντας, ἐὰν πλὼ τοῦ ὕδατος ἐκβοπὴν, ἐπειδὴ πείθωνται, καταβιβάζειν τοὺς ἀρχίλους, μὴ τοὺς ξυμμάχους, καὶ οὐ ῥᾳδίως πλὼ μάχην ποιεῖσθαι. καὶ ὁ μὲν, πλὼ ἡμέραν ταύτην μέσαι αὐτοῦ περὶ τὸ ὕδωρ, ὠφέλησεν· οἱ δ' ἀρχίλοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, τὸ μὲν πρῶτον κατὰ τλαγίους τῇ ὠφ ὀλίγου ἀφισιδίῳ αὐτῶν ἀναχωρήσει, οὐκ εἶχον ὅ, τι ἀκάσωσιν· ἔπειτα ἐπειδὴ ἀναχωροῦντες ἐκείνοί τε ἀπεκρύπτοντο, καὶ σφεῖς ἠσύχαζον, καὶ ἐπανεκολέθουν, ἐν ταῦθα τοὺς ἐαυτῶν στρατιώτας αὖθις ἐν αὐτίᾳ εἶχον, ἤ τε πρότερον καλῶς λωφεῖν τοὺς πρὸς ἀρτεμλασιάδαι μονίους ἀφιθῆναι· καὶ ναῦ ὅπ' ἀποδιδράσκοντας, οὐ λείς ἐπὶ διώκειν, ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν, ὀμὲν, σῴζοιτο, σφεῖς δὲ προσίδοιτο· οἱ δὲ στρατηγοὶ, ἐθορυβοῦντο μὲν τὸ παραυτίκα, ὕστερον δὲ ἀπολύουσιν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ λόφου· καὶ προελθόντες θ' τὸ ὁμαλὸν, ἐστρατοπεδεύσαντο, ὡς ἑῶντες ὠδὶ τοὺς πολεμίους· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, οἵ τε ἀρτεῖοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐξανιστάσαντο, ὡς ἐμελλον μαχεῖσθαι, ὡῶ περιτύχωσιν· οἵ τε λακεδαιμόνιοι ἀπὸ τοῦ ὕδατος πρὸς τὸ ἡράκλειον πάλιν ἐς τὸ αὐτὸ στρατόπεδον ἰόντες, ὁρῶσι δ' ὀλίγου τοὺς ἐναντίους, ἐν τάξει τε ἤδη πάντας, καὶ ἀπὸ τοῦ λόφου προελθόντας· μάλιστα δὲ λακεδαιμόνιοι ἐς ὃ ἐμέμνηντο, ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ὠφελήσασι· ὧῳ βραχέα σφ' γὰρ μελήσασα ἡ παρασκευὴ αὐτοῖς ἐγίγνετο· καὶ εὐθὺς ὑπὸ αὐγῆς καθίσαντο θ' κῆς μὸν τὸν ἑαυτῶν, λόδος τοῦ βασιλέως ἑκάστου ὠφ ἡμερομένου κατὰ τὸν νόμον· βασιλέως γὰρ ἄγοντος ὑπ' ἐκείνου, πάντα αὖ ἄρχεται· καὶ τοῖς μὲν πολεμάρχοις, αὐτὸς φράζει τὸ δοκοῦν· οἱ δὲ, τοῖς λοχαγοῖς· ἐκείνοι δὲ, οἷς ἐπιτήδευται· αὐθις δ' οὗτοι, τοῖς ἐνωμοτάρχαις· καὶ οὗτοι τῇ ἐνωμοτίᾳ· καὶ αἱ παραγγέλσεις ὧῳ τι δοκοῦντα ἐστί, κατὰ τὰ αὐτὰ χωροῦσι, καὶ τάχιστα ἐπιδὴ γίγνεται· ὀλίγη γὰρ ἡ πόλις, πλὴν ὀλίγου, τὸ στρατόπεδον τῶν λακεδαιμονίων, αὖ ἄρχοντες ἀρχόντων εἰσί· καὶ ὃ ὠδὶ μελὲς φοβερώτατον, πολλοῖς προσήκει· τότε δὲ κίρασι μὲν ἐῴκεσαν, σκιεῖται αὐτοῖς καθίστασθαι, ἀεὶ ταύτην πλὼ τάξιν μόνοι λακεδαιμονίων ὠδὶ σῴζων αὐτῶν ἔχοντα· παρὰ δ' αὖ σφῖς οἱ ὠδὶ τρέφικες βραχίοσι στρατιῶται, καὶ νεοδαμώδεις μετ' αὐτῶν· ἔπειτ' ὤδε λακεδαιμόνιοι αὖ σφὶ ἐξῆς καθίστασαν τοὺς λόχους· καὶ πῇ αὖ ὧδ', ἀρκάδων ἱππεῖς· μετὰ δὲ τούτους, μαντινῆται· καὶ λακεδαιμονίων ὀλίγοι τὸ ἔσχατον ἔχοντες· καὶ οἱ ἱππεῖς αὐτῶν ἐφ' ἑκατέρῳ ᾧ κίρα· λακεδαιμόνιοι μὲν, οὕτως ἐτάξαντο· οἱ δ' ἐναντίοι αὐτοῖς, ἐκεῖνοι μὲν κίρασι μαντινεῖς εἶχον, ὅτι ἐν τῇ ἐκείνων ὄρχηστο ἐήγνυτο· παρὰ δ' αὐτοὺς, οἱ ξύμμαχοι ἀρκάδων ἦσαν· ἔπειτα ἀργεῖοι οἱ χίλιοι λογάδες, οἷς ἡ πόλις ἐκ πολλοῦ ἄσκησιν τῶν ἐς τὸν πόλεμον ὁπλομοδίαν παρεῖχε· καὶ ἐχόμενοι αὐτῶν οἱ ἄλλοι ἀργεῖοι, καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ ξύμμαχοι αὐτῶν, κλεωναῖοι, καὶ ὀρνεᾶται· ἔπειτα ἀθηναῖοι ἔσχατοι τὸ εὐώνυμον κίρας ἔχοντες, καὶ ἱππῆς μετ' αὐτῶν οἱ ἀθηναῖοι. πάντες μὲν ὧδε καὶ παρασκευὴ ἀμφοτέρων ἦν· τὸ δὲ στρατόπεδον τῶν λακεδαιμονίων, μεῖζον ἐφάνη, ἀεὶ θ μὸν ἡ γράφαι, ἢ καθ' ἑκάστους ἑκατέρων, ἢ ξύμπαντας, οὐκ ἂν ἐλλογάμην ἀκριβῶς· τὸ μὲν γὰρ λακεδαιμονίων πολῖται, ἀπὸ τῆς πολιτείας, τὸ κρυπτὸν ὑγνοεῖτο· πῶν δ' ὧδ' διὰ τὸ ἀνθρώπειον κομπώδης ἐς τὰ οἰκεῖα πολίθυμὸν πάσχειν. ἐκ μέσου φιδὶ λογισμοῦ, ἐξεστί τῳ σκοπεῖν τὸ λακεδαιμονίων τότε παρεπόμενον πολῖται· λόχοι μὲν γὰρ ἐμάχοντο ἑπτὰ, ἄνδρα σκιριτῶν ὅπως ἑκαστάων. ἐν ἑκάστῳ λόχῳ, πεντηκοσύοθ ἦσαν πάντοθ· καὶ ἐν τῇ πεντηκοσύῃ, ἐνωμοτίαι πῆς σταθθ· τῆς τε ἐνωμοτίας ἐμάχοντο ἐν ᾧ πρῶτῳ ζυγῷ πέντε θ· ὠδὶ ἡ βάθος ἐτάξαντο μὲν, οὐ πάντες ὁμοίως, ἀλλ' ὡς λοχαγὸς ἕκαστος ἐβούλετο· ἐπὶ πλὲν δὲ κατέστησαν ὠδὶ ὀκτώ· παρὰ δὲ ἄκπαν, πλὼ σκιεῖται ὧν, τεσσαράκοσι, καὶ δυσὶ δέουσι πεντήκοντα αὖθροθ· ἡ πρώτη τάξις ἦν· ἐπεὶ ἡ ξυνιέναι ἐμέλλοντο ὧδε ἐνταῦθα, καὶ παραινέσεις καθ' ἑκάστους ὑπὸ τῶν σφετέρων στρατηγῶν τοιάδε ἐήγνυτο, μαντινεῦσι μὲν, ὅτι ὑπὲρ τε παζίδος ἡ μάχη ἔσται, καὶ ὑπὲρ ἀρχῆς ἅμα, καὶ δουλεύσασ', πλὼ μὲν, μὴ πειρασθῆναι μείοις ἀφαιρεθῆναι, τῆς ἡ· μὴ αὖθις πειρασθῇ· ἀργείοις δὲ, ὑπέρ τε τῆς τε παλαιᾶς ἡγεμονίασ', καὶ τῆς ἐν πλοποννήσῳ πρώτε ἰσομοιρίασ', μὴ διαπαντὸς στρισκομένους αἰσχυνθῆ, καὶ αὖσθασ' ἅμα ἐχθροὺς καὶ ἀσυγκρίτους, ἐπαθὸ πολλῶν ἀδικημάτων ἀμύνασθαι· σφῖς δὲ ἀθηναίοις, ἡλίθ ἔστ' μετὰ πολλῶν καὶ ἀγαθῶν ξυμμάχων ἀπωλέσθαι, μηδενὸς λέπεσθαι· καὶ ὅπως ἐν πλοποννήσῳ λακεδαιμονίους νικήσαντες, τὴν τε ἀρχὴν βεβαιοτέραν καὶ μείζω ἔξουσι, καὶ οὐ μήποτέ τῳ αὐτοῖς ἄλλῳ ἐς πλὼ

κρκεῖνοι μὴ αὖσφίσι ποτὲ κάλλιον παραχὸν λακεδαιμονίους διαπφυγέναι, πρός τε γὰρ τῇ σφετέρᾳ φύλει καὶ μετὰ πολλῶν καὶ ἀγαθῶν ξυμμάχων τὸν ἀγῶνα αὖ γίγνεσθαι, τόν τε Θρᾴσυλλον ἀνεχωρήκεισαν ἐν τῷ χαράκωμα, οὗπερ τὰς ἀφ' ἑσπέρας σπονδὰς πρὶν ἐσῆναι κρίνουσι, ἤρξαντο λέγειν ὁδί, κοὐκ ἀφιστῶν ὧδε τὸν λόγον, ὡς μὴ γίγνεται· τὰ μέτοι χρήματα ἐάν μένωσιν αὐτοῦ· μετὰ δὲ τοῦτο, ἀθλιωτάτων βουλεύσαντων ἀνδρῶν, καὶ ξυνέσεως ἐπὶ πᾶσι, ὧν ἑσπερίων λάχος, καὶ νικήσαντες, οἱ ἀρχαῖοι ὅμως γὰρ τὰς σπονδὰς ὤκνουν λύειν, πρὸς τοὺς λακεδαιμονίους ἀπιέναι ἐκέλευον αὐτούς· καὶ πρὸς τὸν δῆμον οὐ προσῆγον, βουλομένους χρηματίσαι, πρὶν ἢ μαντεῖα ἦλθεν, εἴτι χρὴ παρεῖναι, κοὐκ ἀνάγκασαν δόμενοι, καὶ ἔλεγον οἱ ἀθηναῖοι, ἀλκιβιάδου προσβάντος αὖ τοῦ παρόντος οὔτε τοῖς ἀρχαίοις, καὶ ξυμμάχοις, ταῦτα, ὅτι οὐκ ὀρθῶς εἰσπονδεῖ αὖθις τῶν ἄλλων ξυμμάχων καὶ πίνειν, καὶ νὺξ οὐ κεκρῷ γὰρ παρεῖναι σφισι, ἅπαντας χρῆναι τοῦ πολέμου· μὴ πείσαντες ἐκ τῶν λόγων τοὺς ξυμμάχους, λύσις ἐχώρουν· ὧδε ὀργισθεὶς τὸν ἀρκαδικὸν πόλις, πλὴν ἀργείων· δυσὶ δ' ὅμως καὶ πειθόντες, ὑπελάμπανον πρῶτον· ἔπειτα δ' ὕστερον καὶ δυτοὶ ἦλθον· καὶ προκαθεζόμενοι, τὸν ὀργισθεὶς πάντες ἐφολίμεων· καὶ προσβολὰς ἐποιοῦντο, βουλόμενοι ἄλλως τε προσγενέσθαι σφίσι· καὶ ὅμηρον ἐκ τῆς ἀρκαδικῆς· ὅσον αὐτοὶ λακεδαιμονίων κέμενοι· οἱ δ' ὀργισθεὶς λύσαντες τὸν τε τοῦ πέριξ ἀδύνειαν, καὶ τοῦ τραχήλου τὸ πλῆθος, καὶ ὡς οὐδὲς αὐτοῖς ἐβούλετο μὴ προσαπόλωνται, ξυνέβησαν ὥστε ξύμμαχοι τε εἶναι, καὶ ὁμήρους σφῶν τε αὐτῶν δοῦναι, καὶ μαντεῖα, καὶ οὓς κατέθεντο λακεδαιμόνιοι, παραδοῦναι· μεχὶ δὲ τούτου, ἔχοντες ἤδη τὸν ὀργισθεὶς, ἐξελθόντο οἱ ξύμμαχοι, ἐφ' ὅ, τι χρὴ πρῶτον ἰέναι τῆ λοιπῶν· μὴ ἦλθεν μὲν, δὴ λέ πρεσ ἐκέλευον· μαντεῖα δ', ὧδε τέτρασι· καὶ προσέθεντο οἱ ἀργεῖοι, μὴ ἀθλιωτάτοις τοῖς μαντεύσι· καὶ οἱ μὲν ἦλθεν ὀργισθέντες ὅτι οὐκ ὧδε λέπρεσ ἐληΐσαντο, ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου· οἱδὲ ἄλλοι ξύμμαχοι, παρισκάζοντο ἐν τῇ μαντείᾳ, ὡς ὧδε τέγεα ἰόντες· καὶ τινθ' αὐτῆς, καὶ αὐτῶν τιτρακτὸς σὺν τῇ πόλει οἰκλίδοσαν τὰ πράγματα· λακεδαιμόνιοι δὲ, ἐπεὶ δὴ ἀνεχώρησαν ὑβ' αὑτοὺς, τὰς πλαμένας σπονδὰς ποιούμενοι, λγιν εἰ μεγάλη αἰτία ἔχον, ὃ χειρωθέντες σφίσιν ἀργος, παραχὸν καλῶς, ὡς οὔπω πρότερον αὐτὸ ἐνόμιζον· ἀθρόους γὰρ τοσούτους ξυμμάχους, καὶ φιλίους, ὧν ῥᾴδιον ἔσ' λαβεῖν· ὧδε δὴ ἡ τῷ τοῦδ' ὀργισθεὶς ἠγγλλεν ἐαλακυῖαι, πολλῷ δὴ μᾶλλον ἐχαλέπαινον, καὶ ἐβούλθυον ὧδὲς ὑπ' ὀργῆς παρὰ τὸ ξύμπον τῶν ἑαυτῶν, ὡς χρὴ τὴν τε πόλιν αὐτοῦ κατασκάψαι, καὶ δίκα μυρίαις σφισιχιλίοις ζημιῶσαι· ὁδὲ, παρετέτο μὴδὲ τούτων σφᾶν, ἕνεκα γὰρ ἀγαθῷ βύσεσθαι ταῖς αἰτίαις σχαπτοσάμενος, ἢ τι ποιεῖν αὐτοὺς ὅ, τι βούλονται· ὁδὲ, πλὼ μὲν ζημίαις καὶ πλὼ κατασκάψω ἐπίσχον· τὸ μὲν γὰρ ἐν τῷ παρόντι, ὃς οὔπω πρότερον ἐπέτρεψαν αὐτοῖσ· δίκα γὰρ ἀνδρὰς ἀσεβεπαῖν προσέλοντο αὐτῷ ξυμβούλους, ἀθλίων μὴ κύριον εἶναι ἀπαίτειν σχαπτοσὰν ἐκ τῆς πόλεως· ἐν τούτῳ δ' ἀφικνεῖται αὐτοῖς ἀγγελία παρὰ τῶν ἐπιτηδείων ἐκ τιμῶσ', ὅτι εἰ μὴ παρέσονται ἐν τάχει ἀποστήσονται αὐτῶν τέπα πρὸς ἀργείους, καὶ τοὺς ξυμμάχους, καὶ ὅσον οὐκ ἀφέστηκεν· ἐν ταῦθα δὴ βοήθεια τῶν λακεδαιμονίων γίγνεται αὐτῶν τε καὶ τῶν ἐλάττων παυσημεὶ ὀξέα, καὶ ὡς οὔπω πρότερον· ἐχώρουν δὲ ἐς ὀρέσθειον τῆς μαινάλιδσ· καὶ τοῖς μὲν ἀρκάδων σφετέροις οὖσι ξυμμάχοισ, προσῆσαν ἀθρόοι θᾶσσον, ἰέναι ἡγεῖτο τὸ δόδασ αὐτῶν ἐς τέγεα· αὐτοὶ δὲ μέχρι μὲν τοῦ ὀρεσθείου πόλεις ἐλθόντες, ἐκεῖθεν δὲ τὸ ἕκτον μέρος σφῶν αὐτῶν ἀποπέμψαντες ἐπ' οἴκου, ἐν ᾧ τὸ πρισβύτερόν τε καὶ τὸ νεώτερον ἓν, ὡς τε τὰ οἶκοι φρουρεῖν, τῷ λοιπῷ σχατεύματι ἀφικνοῦνται ἐς τέγεα· καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον οἱ ξύμμαχοι ἀπ' ἀρκαδίαν παρῆσαν· πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὴν κρήτην, καὶ βοιωτούς, καὶ φωκέασ, καὶ λοκρούς, ξυμβοηθεῖν κελεύοντες καταστάσης ἐς μαντίνειαν· ἀλλὰ τοῖς μὲν, ὑβ' ὁλίγου τε ἐγίγνετο, καὶ ἐφόβησαν ἓν μὴ ἀθρόοις, καὶ ἀλλήλους περιμένασι σκλβεῖν τὴν πολεμίαν· ἐννέκλειε γὰρ διαμέσου, ὅμως δὲ ἐπείσθησαν· λακεδαιμόνιοι δὲ, ἀναλαβόντες τοὺς παρόντας ἀρκάδων ξυμμάχους, ἐσέβαλον ἐς τὴν μαντινικήν· καὶ σχατοπεδευσάμενοι πρὸς τῷ ἡραικλείῳ, ἐλήϊζον τὴν γῆν· οἱ δ' ἀργεῖοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, ὡς εἶδον αὐτοὺς, καταλαβόντες χωρίον ὑψηλὸν, καὶ δυσπρόσοδον, παρετάξαντο ὡς ἐς μάχην· ἡ οἱ λακεδαιμόνιοι οὐθὺς αὐτοῖς ἐπῆσαν· καὶ μέχρι μὲν λίθου καὶ ἀκοντίου βολῆς ἐχώρησαν· ἔπειτα δ' πρισβυτέρων τὶς λγιλι ἐπιβόησεν, ὁρῶν πρὸς χωρίον καρτερὸν ἰόντας σφᾶς, ὅτι δι' ἀσοδίαν ἡμῶν ἡμῶν ἰαφθ, σλλῶν τῶν ὑβ' ἀργους ἐπιόντων ἀναχωρήσωσι τὴν παροῦσαν ἄκαιρον προθυμίαν ἀπάλλαξιν βουλομένην ἔσ' ὁ ὑ, εἴ τι μὴ ἐπιόντα,

ὡς αὐτοῖς μή τι ἐπιθαύριοι ξύμμαχοι ὄντες, ἐπαλαιστώρουν· καὶ τἆλλα ἐν τῇ πλο
πονήσῳ τὰ μὲν ἀφεῖσαν, τὰ δ' οὐ καλῶς εἶχε, νομίσαντες εἰ μὴ προκαταλήψονται
οὐ τάχα, ἐπιτολίον χωρήσαντας αὐτὰ, ἐστρατεύοντο αὐτοὶ, καὶ οἱ ἐλάσσους παντὶ μοὶ
ἐπ' ἄρχοσι γίγνεται. δὶ Ἄγησ ὁ Ἀρχιδάμου Λακεδαιμονίων βασιλεὺς· ξυνεστράτευον δ'
αὐτοῖς τελέσαντες τι, ἢ ὅσοι ἄλλοι ἀρκάσων Λακεδαιμονίοις ξύμμαχοι ἦσαν· οἱ δ' ἐκ τῆ
ἄλλης πλοποννήσου ξύμμαχοι, καὶ οἱ ἔξωθεν, ἐς Φλιοῦντα ξυνελέγοντο· βοιωτοὶ μὲ,
πεντακισχίλιοι ὁπλῖται, καὶ τοσοῦτοι ψιλοὶ, καὶ ἱππῆς πεντακόσιοι, καὶ αὐτοῖσι
ἴσοι· κορίνθιοι δὲ, δισχίλιοι ὁπλῖται· οἱ δ' ἄλλοι, ὡς ἕκαστοι· Φλιάσιοι δὲ, πανστρατιᾷ,
ὅπου ἐν τῇ ἐκείνων ἰὼν τὸ στράτευμα· ἀργεῖοι δὲ προσεβοήθησάν τε πρῶτοι τὴν παρα-
σκευὴν τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ ἐπειδὴ ἐς τὸν Φλιοῦντα βουλόμενοι τοῖς ἄλλοις
προσμίξαι χώρουν, τότε δὴ ὑστεροῦσαν ἡ αὐτοὶ ἐβοήθησαν δ' αὐτοῖς καὶ μαντινῆς
ἔχοντες τοὺς στρατιώτους ξυμμάχους, καὶ ἠλείων χιλίοι ὁπλῖται· καὶ προῖόντες,
ἅπαντῶσι τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐν μεσογείῳ τῆς Ἀρκαδίας· καὶ κρατοῦσιν
ἐκ πόρου λόφου· καὶ οἱ μὲν ἀργεῖοι, ὡς μεμονωμένοις τοῖς Λακεδαιμονίοις, παρεσκευάζοντο μάχεσθαι· ὁ δὲ Ἄγις, τῆς νυκτὸς αἰσθόμενος τὸν στρατὸν, καὶ λαθὼν, ἐπορεύετο ἐς
Φλιοῦντα παρὰ τοὺς ἄλλους ξυμμάχους· καὶ οἱ ἀργεῖοι αἰσθόμενοι, ἅμα ἕῳ ἐχώρουν,
πρῶτοι μὲν, ἐς ὄρος, ἔπειτα ᾗ, ἧ προσδέχοντο τοὺς Λακεδαιμονίους μέλλειν τοὺς ξυμ-
μάχους κατὰ βάσεσθαι τὴν κατὰ πεμίασ ὁδόν. Ἄγις δὲ ταύτην μὲν οὐ προσδέχετο,
οὐκ εἰδώς που· παραγγείλασ δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ ἀρχῇσι, καὶ ἐπισπαυείοισ,
ἄλλῃ ἐχώρησε χαλεπῇ, καὶ κατέβη ἐς τὸ ἀργεῖων πλίον· καὶ κορέηθεν, καὶ πλα-
τανῆς, καὶ Φλιάσιοι, ὄρθιον ἑτέραν ἐπερῴοντο· τοῖς δὲ βοιατοῖς, καὶ μεσαρεῦσι, καὶ
σικυωνίοις, ἔρημον τὴν ὁδὸν κατέβαινεν, ἣ οἱ ἀργεῖοι ἐκέλευον, ὅπως εἰ οἱ ἀρ
γεῖοι ἐπισφᾶσ' ἴοντες, ἐς τὸ πλίον ἔσοιθεν, ἐφεπόμενοι τοῖς ἵππουσι χωροῖντο· καὶ
ὁ μὲν, οὕτω διατάξασ, καὶ ἐσβαλὼν ἐς τὸ πλίον, ἐλήϊσε μέν θέ τι, καὶ ἄλλα· οἱ δ'
ἀργεῖοι γνόντες, ἐβοήθησαν μόλασ ὕδη ἐκ τῆς πεμίασ· καὶ περιτυχόντες τῶν Φλι
ασίων καὶ κορεηθίων στρατοπέδῳ, τῶν μὲν Φλιασίων, ὀλίγους ἀπέκτειναν· ὑπὸ δὲ τῶν
κορινθίων αὐτοὶ οὐ πολλῷ πλείους διεφθάρησαν· καὶ οἱ βοιατοὶ, καὶ οἱ μεσαρεῖς,
καὶ οἱ σικυώνιοι ἐχώρουν ὡς τάχιστα εἶχεν αὐτοῖσ ὠθῆ τῆς πεμίασ. μὴ τῶν ἀργείους ἔτι
τι κακὸν ἔλαβον· ἀλλὰ κατασπάσαντες, ὡς ἑώρων τὰ σφῶν αὐτῶν ἡσσώμενα, ἐς μάχην παρε-
τάσαντο· αὐτοὶ παρεσκεύαζοντο ᾗ καὶ οἱ λακεδαιμόνιοι· ἐν μέσῳ δὲ ἀπειλημμένοι ἦσαν
οἱ ἀργεῖοι· ἐκ μὲν γὰρ τοῦ πλίου οἱ λακεδαιμόνιοι ἔργον τῆς πόλεως, καὶ οἱ μετ' αὐ
τῶν· καὶ ὑπερθε δὲ κορέηθεν, καὶ Φλιάσιοι, καὶ τὰ πλείωσ. τὸ δὲ πρὸς πεμίασ, βοιω-
τοὶ, καὶ σικυώνιοι, καὶ μεσαρεῖς· ἴσοι δὲ αὐτοῖς οὐ παρῆσαν. οὐ γὰρ πω οἱ ἀθρόοι
μόνοι τῶν ξυμμάχων ἦκον· τὸ μὲν οὖν πλῆθος τῶν ἀργείων, καὶ τῶν ξυμμάχων, οὐχ οὕτω δι-
νὸν τὸ παρὸν ἐνόμιζον, ἀλλ' ἐν κακῷ ἑδόκει ἡ μάχη ἔσεσθαι· καὶ τοὺς λακεδαιμονίους ἀπει
λικρινέναι ἐν τῇ αὐτῶν τε, καὶ πρὸς τῇ φύλῃ· τῶν δὲ ἀργείων δύο ἀσπίδες θεάσυλλός τε
καὶ πέντε στρατιῶται ἐσ ὧν, καὶ ἀλκιφρὼν πρόξενος λακεδαιμονίων, ἔδη τῶν στρατοπίσω
ὄσοι οὐ ξυνίσταντο, προσελθόντε, λέγει δι' ἐλεγχόθην, μὴ ποιεῖν μάχην· ἐν πολέμους γὰρ
εἶναι ἀργείους πλίασ δυνῶαι, καὶ δίκασθαι ἴσασ, καὶ ὁμοίασ, εἴ τι ἐπηκόλουθοι αἰτίσει
οις λακεδαιμόνιοι· καὶ τοιαῦτα ἀπολύειν ἀσπονδὶ πεισαμένους· μὴ δὲ μὲν, ταῦ
τα εἰπόντες τῶν ἀργείων, ἀφίεσαν τῶν, καὶ οὐ τοῦ πλήθους κελεύσαντος εἶπον· καὶ
ὁ λέγις λεξάμενος τοὺς λόχους αὐτοὺς, καὶ οὐ μετὰ τῶν πολειόνων, οὐ γὰρ αὐτὸς ξυνελθεσα-
μένος, ἀλλ' ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατάσας τῶν ἐν τέλῃ ξυστρατευομένων, ἀπῆλθεται πλατανιστὰ
μένασ, ἐν ὅσ ἦσαν ἐπὶ τελέσει αὐτῶν τὰ ῥηθέντα· καὶ ἀπήγαγε τὸν στρατὸν διὰ τῆς
Φράξας τῶν ἄλλων ξυμμάχων· οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, εἵποντο
μὲν ὡς ἠγεῖτο δι' τὸν νόμον, ἐν αἰτίᾳ δ' ἔχοντες κατ' ἀλλήλους τοιαῦτα τὸν λιγι, νομίζοντες ἐν καλῷ παρατυχὸν σφίσι ξυμβαλεῖν· καὶ παντελῶς αὐτῶν ἀκροκλεισμέ
νων, καὶ ὑπὸ ἱππέων, καὶ πιζῶν, βύλει σφάσαντες ἅπαντας τῆς παρασκευῆς, ἀπέπε-
σε τὸ πόδι γὰρ δὴ τοῦτο καλλίστον ἐλπιζόντων τῶν μάχῃ τοῦδε ξυνοῦ λῆϊον. ὥφθη δὲ μά
λιστα ὧν ἔπειδὴ ἀνέβαινον ἐν πεμίᾳ, ἐν ᾧ λακεδαιμόνιοί τε παντελῶς ἔσαν, καὶ ἀργεῖοι, καὶ βοιατοὶ, καὶ κορίνθιοι, καὶ σικυώνιοι, καὶ μεσαρεῖς, καὶ Φλιάσιοι, καὶ μαντινῆς· καὶ οὗτοι πάντες λοχάδην ἀφ' ἑκάστων ἀξιόμαχοι δοκοῦντες εἶναι, οὐ τῇ ἀργείων μόνον ξυμμαχίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἄλλῃ ἔτι προσγενομένῃ· τὸ μὲν οὖν στρατόπεδον ἅπαν ἐν αἰ-
τίᾳ εἶχον τὸν λιγι, ἀνεχώρουν τε καὶ διελύθησαν ἐπ' οἴκου εὐθύσ· ἀργεῖοι δὲ καὶ
αὐτοὶ ἔπειτα πολλῷ πλείονι αἰτίᾳ εἶχον τὴν αὐτοκομίδην αὕδι τῆ πλήθους, νομίζοντ-

ὁ κνίδιος λακεδαιμόνιος ἀρχων αὐτῶν, ἀπέβαιν· οἱ δὲ φθαρέντες καὶ ἄλλοι τῶν ἱππέων, καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα, καὶ ἐδῄουν ἔτι τῷ τοῦ λίμνῃ ἐτελεύτα· τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους οἱ Ἰωνες ἀρχομένου, πλὴν ἐρέτριάς, ὡς μετὰ πλὴν μάχην ναυμαχίας ἐφθάρησαν, βουλεται παρέλαβον· καὶ ἡγησιστράτου τὸν λακεδαιμόνιον, ὡς οὐ καλῶς ἀρξαντα, ἐξέπεμψαν· λάβοντες δὲ, παρέλαβον τὸ χωρίον, μὴ λακεδαιμονίων τὰ ναυτικὰ πλοπόννησον ἐφορεῖν μέλλοντα, ἀθηναῖοι λέβεσι· λακεδαιμόνιοι μέντοι ἀρχὴν ἐποιοῦντο αὐτοῖς· καὶ τοῦ αὐτοῦ θέρους ἀλκιβιάδης ὁ κλεινίου, στρατηγὸς ὢν ἀθηναίων, ἀρχαίων, καὶ τῶν ξυμμάχων ξυμπραττόντων, ἐλθὼν ἐς πλοπόννησον μετ' ὀλίγων ἀθηναίων ὁπλιτῶν, καὶ τοξοτῶν, καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων, καὶ παραλαβὼν τάτε ἄλλα, ξυνεκόσμησε περὶ πλὴν ξυμμαχίαν, διαφθαρέντος πλοπόννησον τῇ στρατιᾷ· καὶ παλαιόν τι τεῖχος ἀναβῆναι ἔπεισεν ἐς θάλασσαν· καὶ αὐτὸς ἔτειχε δίοικον τὸ τεῖχος ἐκεῖ τῷ ἕλει τῷ ἀχαϊκῷ· ἀναίθιον ἦ, καὶ σκυθίνοις, καὶ ὅτι λίθ ἐν βλαβῇ τειχισθὲν, ξυνθέντες, δικαίως τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους, ἐπιδαυρίοις, καὶ ἀργείοις, τὸ λεμος ἐγένετο· προφάσει μὲν, περὶ τοῦ θύμητος τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ πυθέως, ὃ δὴ ἀπαγαγὼν, οὐκ ἀπέπεμπτον ἐπιδαυρίοις· κυρεῖ δ' αὐτὸν ἢ τοῦ θροῦ ἦσαν ἀργεῖοι· ἐβόων δὲ αὖθις τῆς αἰτήσασ', πλὴν ἐλαίας· τὸν τε ἀλκιβιάδην, καὶ τοῦσ ἀργείοις προσλαβεῖν, ἵνα δύνωνται, τῆς τε κορίνθου ἔνεκα ἡσυχίασ· καὶ ἐκ τῆς αἰγίνης στρατιὰν ἔσεσθαι πλὴν Σούνιον, ἢ σταύλιον περιπλεῖν τοῖς ἀθηναίοις· παρεσκεύαζοντο οὖν ἀργεῖοι, ὡς αὐτοὶ ἐς τὴν ἐπίδαυρον διὰ τοῦ θύμητος τὴν ἔφοδον ἐσβαλοῦντες· ἀναστάντων δὲ καὶ οἱ λακεδαιμόνιοι κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους παρῆσαν ἐς λεῦκτρα τῆς ἀκτῆς τῶν μεσσηνίων, καὶ ἀγησιπολιδασ τοῦ ἀρχιδάμου βασιλέως ἀναμένοντες· ἦλθε δὲ σύλλεως ὅπως στρατεύσουσι, σὺν δὲ αἱ πόλεις, ἀναβοήσαντες ἐπεμφθησαν· ὡς δ' αὐτοῖς τὰ διαβατήρια θυομένοις οὐ προὐχώρει, αὐτοῦ τε ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου, καὶ τοῖσ ξυμμάχοις περιήγγειλαν μὴ ἰέναι, μέλλοντα, καρνεῖος δ' ἦν μὴν, ἱερομηνία, ὥστε οἱ παρασκευάζεσθαι, ὡς στρατευσομένους· ἀργεῖοι δ' ἀναχωρησάντων αὐτῶν, τοῦ πρὸ τοῦ καρνείου μηνὸς ἀναλαβόντες τὰ σκεύη φθάνοντες, καὶ ἄγοντες τὴν ὑμβρακιῶτιν, πάντα τὸν χρόνον ἐσέβαλον ἐς τὴν ἐπίδαυρίαν, καὶ ἐδῄουν· ἐπιδαύριοι δὲ, τὸν ξυμμάχους ἐπεκαλοῦντο. ὧν τινὲς, οἱ μὲν, τὸν μῆνα προὐφάσισαντο· οἱ δὲ, καὶ ἐς μετρίαν τῆς ἐπιδαυρίας ἀναβάντες, ἡσύχαζον· καὶ καθ' ὃν χρόνον ἐν τῇ ἐπιδαύρῳ ἀργεῖοι ἦσαν ἐς μαντίνειαν, πρεσβεῖαι ἀφ' ὧν πόλεων ξυνῆλθον, ἀθηναίων παρακαλεσάντων· καὶ γνωμῶν λόγων, ἐφαμίδας ὁ κορίνθιος εὖ ἔφη τοὺς λόγους τοῖς ὁρκίοις ὁμολογεῖν, σφᾶς μὲν γὰρ περὶ εἰρήνησ ξυγκαθεῖναι τὸν δ' ἐπιδαυρίους, καὶ τοὺς ξυμμάχους, καὶ τοὺς ἀργείους, μεθ' ὅπλων ἀπιέναι κελεύειν· διελθόντων οὖν πρώτων χρῆναι ἀφ' ἑκατέρων ἐλθόντας τὰ σκεύη, καὶ οὕτω πάλιν λέγειν περὶ τῆς εἰρήνης· καὶ πειθόντες, ὧχοντο· καὶ τοὺς ἀργείους ἀπήγαγον ἐκ τῆς ἐπιδαυρίας· ὕστερον δὲ ἐς τὸ αὐτὸ ξυνελθόντες, οὐδ' ὡς ἐδυνήθησαν ξυμβῆναι, ἀλλ' οἱ ἀργεῖοι πάλιν ἐς τὴν ἐπίδαυρον ἐσέβαλον, καὶ ἐδῄουν· ἔβοων δὲ στρατεύσειν καὶ οἱ λακεδαιμόνιοι ἐς καρύας· καὶ ὡς οὐδὲν ἦσσον ἐκεῖνοι ἐπαύοντο, ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου· καὶ ἀθηναίων αὐτοῖς χίλιοι ἐβοήθησαν ὁπλῖται, καὶ ἀλκιβιάδης στρατηγός· πυθόμενοι δὲ τὸν λακεδαιμονίους ὄντας στρατιᾷ, καὶ ὡς οὐδὲν ἦσσον ἐπαύοντο, ἀπῆλθον· καὶ τὸ θέρος οὕτω διῆλθε· τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, λακεδαιμόνιοι λαβόντες ἀθηναίους, Φρυνιδάς τε ξενικάσαντα, καὶ ἀγησιπολιδαν ἄρχοντα ναυτικὸν, ἐς ἐπίδαυρον ἐσέπεμψαν· ἀργεῖοι δ' ἐλθόντες παρ' ἀθηναίους, ἐπηγάλλοντο ὅτι γεγραμμένον ἐν ταῖς σπονδαῖς ἦν τῆς ἐαυτῶν ἡμέρους μὴ ἐᾶν πολεμίους διέρχειν, ἐάσειαν ναυτικὸν θάλασσαν παραπλεῦσαι· καὶ εἰ μὴ κἀκεῖνοι ἐς πόλεμον σφίσιν εὐθὺ λακεδαιμονίους τοὺς μασσαλίους, καὶ ἕλωτας, ἀδικεῖσθαι αὐτοῖ· ἀθηναῖοι δὲ, ἀλκιβιάδην πείσαντος, τῇ μὲν λακωνικῇ πάλαι πέγραλαν, ὅτι οὐκ ἐνέμφαινον οἱ λακεδαιμόνιοι τοῖς ὅρκοις· ἐς ἣ πύλον ἐκόμιζον τοὺς ἐκπρεσβεις ἕλωτας λαμβάνειν· τὰ δ' ἄλλα ἡσύχαζον· τὸν ἡ χειμῶνα εὐθὺς, πολεμούντων ἀργείων, καὶ ἐπιδαυρίων, μάχη μὲν οὐδεμία ἐγένετο ἐκ παρασκευῆς, ἐλίσθαι ἢ καὶ κατασκομαὶ, ἐν αἷς ὡς τύχοιεν ἑκατέρων τινὲς διεφθείροντο· καὶ τελευτῶντος τοῦ χειμῶνος πρὸς ἔαρ ὕδη, κλίμακας ἔχοντες οἱ ἀργεῖοι, ἦλθον ἐπὶ τὴν ἐπίδαυρον, ὡς δρύμου οὔσης ἔξω τοῦ τοίχου, εἶτα ἐπεξιόντες· καὶ ἔπραξαν ἀπῆλθον· καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα· καὶ τέτου καὶ δεκάτου ἔτους τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα· τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους μισωνῶς, λακεδαιμόνιοι

» ἡ βουλὴ, καὶ αἱ ἄλλαι ἀρχαί. ἔβοήθουν δὲ, ὁπόσοι παρῆσαν, καὶ οἱ πολέμαρχοι· ἦν δὲ ἡ μία
» δὲ, ὁπόσοι μεσουργοί, καὶ οἱ τὰ τέλη ἔχοντες, καὶ οἱ ἐξακόσιοι. ἔβοήθουν δὲ, οἱ σημε-
» ουργοὶ, καὶ οἱ θεσμοφύλακες· αἱ ἀπὸ σταθμοῦ δὲ τῶν ὅπλων, ἀθηναίους μὲν, ἰόντας ἐς ἄ-
» λλην, καὶ ἐς μαντίνειαν, καὶ ἐς αὖθις ἰόντας ἡμέρας πρὸ ὀλυμπίων. ἀργείους δὲ,
» καὶ ἠλείους, καὶ μαντινέας, ἰόντας ἀθροίζει δέκα ἡμέρας πρὸ παναθηναίων τῶν
» μεγάλων· τὰς δὲ ξυνωμοσίας τὰς περὶ τῶν σπονδῶν, καὶ τῶν ὅρκων, καὶ τῆς ξυμμαχί-
» ας, ἀναγράφαι ἐν τῇ λιθῃ· ἀθηναίους μὲν, ἐν πόλει· ἀργείους δὲ, ἐν ἀγορᾷ, ἐν τοῦ
» Ἀπόλλωνος τῷ ὁρῷ· μαντινέας δὲ, ἐν τοῦ Διὸς τῷ ὁρῷ, ἐν τῇ ἀγορᾷ κομίζειν δὲ καὶ ὀλυμ-
» πάδα λίθου χαλκοῦ καινὴν ὀλυμπίους τοῖς νῦν· εἶναι δέ τι δοκῇ ἄμεινον εἶναι ταῖς πό-
» λεσι ταύταις, προσθεῖναι πρὸς τοῖς ξυγκειμένοις· ἢ, τι δ' ἂν δόξῃ ταῖς πόλεσιν ἁπά-
» σαις καινῇ βουλευσαμένοις, εἶναι κύριον εἶναι.

Αἱ μὲν σπονδαὶ, καὶ αἱ ξυμμαχίαι, οὕτως ἐγένοντο· καὶ αἱ τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ ἀθηναίων, οὐκ ἀπέρρηγτο πω τοῦ ἔτους, οὐδ' ὑφ' ἑτέρων κωλύεται δὲ ἀργείων ὅτι τις ξύμμαχος, οὐκ ἐσῆλθον ἐς αὐτὰς, ἀλλὰ καὶ γενομένης πρὸ τούτου ἐλαίας, καὶ ἀργείας, καὶ μαντινεῦσι ξυμμαχίας τοῖς αὐτοῖς σπονδαῖς, καὶ ἐρήνης ἄγειν, οὐ ξυνώμοσαν· ἀρκεῖν δ' ἔφασαν σφίσι πρώτην γενομένην ἐπιμαχίαν ἀλλήλοις βοηθεῖν, ξυνεπιστρατεύειν δὲ μηδενί· ἀπὸ μὲν κορίνθου, οὕτως ἀπίστησαν τῶν ξυμμάχων· καὶ πρὸς τὸν λακεδαιμονίους πάλιν πρώτον ἦλθον ὀλύμπια δ' ἐγένετο τοῦ θέρους τούτου, ὃς λεοντιάδης ἀρχὴν ἐπὶ τετράμηνον τὸν πρῶτον ἐνίκησε· καὶ λακεδαιμόνιοι τοῦ θεοῦ ὑπὸ ἀλείων ἐμβληθέντες, ὡς τὰ μὴ θύειν, μάλ' ἀπωτέρω ἐποιήσαντο, οὐκ ἐκτίνοντες τῷ θεῷ ἀλίκλεω αὐτοῖς, ὧν ἐν τῷ ὀλυμπιακῷ νόμῳ ἀλεῖται κομίσασθαι τῶν, φάσκοντές σφᾶς ὧδε φύσει τε τεθρᾶχθαι ἐπιτηδεῖν, καὶ εἰς λέπρειον αὐτῶν ὁ πολίτας οὐ πείθεσι ὀλυμπιακοῖς σπονδαῖς ἐς πέμψαι· ἡ δὲ κατάδικη, δισχίλιαι μναῖ ἦσαν, καὶ τὸν ὁπλίτην ἕκαστον δύο μναῖ, ὡς περ ὁ νόμος ἔχει· λακεδαιμόνιοι δὲ πρὸς ταῦτα πέμψαντες, αὐτόλεοντον, μὴ δικαίως σφῶν κατακριθῆναι, λέγοντες μὴ ἐπηγγέλθαί πω ἐς λακεδαίμονα τὰς σπονδὰς, ὥστε ἐσπέμψαι τὸν πολίτας. ἠλεῖοι δὲ, πάλαι παρ' αὐτοῖς ἐκκεχειρίας ἦδη ἔφασαν εἶναι· πρόκριτος γὰρ σφίσιν αὐτὰς ἀπαγγέλλουσι· καὶ ἡσυχάζοντων σφῶν, καὶ οὐ προσδεχομένων ὡς ἐν σπονδαῖς αὐτὸν λαθεῖν ἀδικήσαντας· ἐπὶ δὲ λακεδαιμονίοις ὑπάλαμβανον οὐ χρῆναι εἶναι αὐτὸν ἐπελθεῖν ἐπὶ σφ λακεδαίμονα, ἐπὶ ἀδικοῦντας γε ὧδε ἐνόμιζον αὐτούς· ἀλλ' οὐχ ὡς νομίζοντας ταῦτα σφᾶς ἔλεγον· καὶ ὅπλα οὐδαμόσε ἐπὶ αὐτοῖς ἐπενεγκεῖν· ἠλεῖοι δὲ τοῦ αὐτοῦ λόγου ἔχεσθαι, ὡς μὴ οὐκ ἀδικοῦσι, μὴ αὖ πειθῆναι· εἰ δὲ βούλονται σφίσι λέπρειον ἀφοδῶ ναι, τό, τε αὐτῶν μέρος ἀφιέναι τοῦ ἀργυρίου, καὶ ὃ θεῷ γίγνεται, αὐτοὶ ὑπὲρ ἐκείνων ἐκτίσειν· ὡς δ' οὐκ ἐσήκουον, αὐθις τάδε ἦλθον, λέπρειον μὲν, μὴ ἀποδιδόναι, εἰ μὴ βούλονται· αἰκαζόντες δὲ ὧδε τὸν βωμὸν τοῦ Διὸς τοῦ ὀλυμπίου, ἐπειδὴ προθυμοῦνται χρῆσθαι τῷ ἱερῷ, ἀπομόσαι ἕκαστον τῶν ἑλλήνων ἢ μὴν ἀποδώσειν ὕστερον πάλιν κατάδικον· ὡς δὲ οὐ δὴ ταῦτα ἤθελον, λακεδαιμόνιοι μὲν, ἔργοντο τοῦ ἱεροῦ, θυσιάσαί τε καὶ ἀγῶνα, καὶ δίκην ἔθεσιν· οἱ δὲ ἄλλοι ἕλληνες ἐθεώρουν, πλὴν λεπρεατῶν· ὅμως δὲ οἱ ἠλεῖοι διεδίδοσαν μὴ βίᾳ θύσωσι, ξὺν ὅπλοις τῶν νεωτέρων φυλακὴν ἔχοντες· ἦλθον δὲ αὐτοῖς καὶ ἀργεῖοι, καὶ μαντινῆς, χίλιοι ἑκάτεροι, καὶ ἀθηναίων ἱππῆς, οἱ ἐν ἀργεῖ ὑπῆλθον πάλιν ἑορτήν. ὄχλος δ' ἐγένετο τῇ παρεκβολῇ μάχη, μὴ ξὺν ὅπλοις ἐλθόντων οἱ λακεδαιμόνιοι ἄλλως τε, καὶ ἐπειδὴ καὶ λέοντος ὁ ἀρκεσιλάου λακεδαιμονίου ἐν τῷ ἀγῶνι ὑπὸ τῶν ἐκβεβύκλων τοὺς ἵππους ἐλάσαι, ὑπονικῶντος τοῦ ἁρματος ζεύγους, καὶ ἀναπηρχθέντος βοιωτῶν δημοσίου κατὰ πάλαι οὐκ ἔζευξάν τῳ σπονδῆς, προελθὼν ἐς τὸν ἀγῶνα, ἀνέδησε τὸν ἡνίοχον, βουλόμενος δηλῶσαι ὅτι ἑαυτοῦ ἦν τὸ ἅρμα· ὥστε πολλῷ δὴ μᾶλλον ἐπιφθόνως πάντες, καὶ ἐδόκει τί κτίσαι ἕκαστα· οἱ μέντοι λακεδαιμόνιοι, ἠτύχησάν τε, καὶ ἑορτὴ αὐτοῖς οὕτω δὴ ἔλαθεν ἐς ἣ κόρειθον μετὰ τὸν ὀλύμπια ἀργεῖοί τε καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἀφίκοντο δεησόμενοι αὐτῶν παρὰ σφᾶς ἐλθεῖν· καὶ λακεδαιμονίων πρέσβεις ἔτυχον παρόντες· καὶ τἄλλα λόγου γενομένου, τέλος, οὐδὲν ἐπράχθη. ἀλλὰ στρατὸς πανδημεὶ, ἐπὶ λήθην ἦλθε τοῦ ἐπὶ δίκῃ, καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα. τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, ἡρακλεώταις τοῖς ἐν θρᾴκῃ, μάχη ἐγένετο πρὸς αἰνιᾶνας, καὶ βόλους, καὶ μηλιέας, καὶ θεσσαλούς τινας· προσοικοῦσι γὰρ τὰ ἔθνη ταῦτα τῇ πόλει, πολεμίαν δὲ· οὐ γὰρ ἐπ' ἄλλη τινὶ γῇ, ἢ τῇ τούτων τὸ χωρίον ἐγεγράφθη· καὶ βούς τε καὶ θεσσαλὸν τῇ πόλει ἐναγισαμένῃ ἐποιοῦντο, ἐς ὃν ἐδύσαντο φθείροντες· καὶ ἁπτόμενοι τῇ μάχῃ ἐνίκησαν τοὺς ἡρακλεώτας· καὶ ξενάρης

ὁ καὶ

δὲ δυστυχοῦσιν, ὅτι πάλαι ἄδικα ἔδοξαν εἶναι διακινδυνεῦσαι, ἐπεισέ τε πέμψαι πρέσβεις, ὧν καὶ αὐτὸς ἦν, μεταθέσθαι τοὺς Λακεδαιμονίους, εἴ τι δίκαιον διαφορᾶς τοῖς, παύσαντόν τε ὀργὴν ἀπωλιδόναι, καὶ ἀμφίπολιν, καὶ τὴν βοιωτῶν ξυμμαχίαν ἀφεῖναι, ἵνα μὴ ἐς τὰς αὐτονομίας ἐσιοῦσι, καθ' ἃ ἔδρων ἀλλήλων μᾶλλον ξυμβαίνειν· εἰ δὲ μή τι κέλλοιεν, ὅτι καὶ σφᾶς, εἰ βούλοιντο ἀδικεῖν, οὐκ ἂν αὖ ἀργείους ξυμμάχους ποιῆσθαι, ὡς καὶ δεῖ γ' αὐτοὺς αὖ τοῦτον ἕνεκα· εἴ τί τι ἄλλο ἐνκάλοιεν, πάντα ἐπισάλαστις, ἀπέπεμψαν τὸν περὶ τὴν Νικίαν πρόσοδον. καὶ ἀφικνοῦμένων αὐτῶν, καὶ ἀπαγγελλόντων τά τε ἄλλα, καὶ τέλος εἰ πάντων, ὅτι εἰ μὴ νῦν ξυμμαχίαν ἀνήσουσι βοιωτοῖς μὴ ἐσιοῦσιν ἐς τὰς αὐτονομίας, ποιήσονται καὶ αὐτοὶ ἀργείους, καὶ τὸν μετ' αὐτῶν ξυμμάχους, νῦν μὲν ξυμμαχίαν οἱ λακεδαιμόνιοι βοιωτοὺς οὐκ ἔφασαν ἀνήσειν, ἐπικρατούντων τὸν περὶ τὸν Ξενάρητον ἔφορον ταῦτα γίγνεσθαι, καὶ ὅσοι ἄλλοι τῆς αὐτῆς γνώμης ἦσαν· τὸν δὲ ὅρκους ἀνομόσαντο Νικίου, αὐτοὶ πάντες τοῦτο ἔφοβεῖτο γὰρ μὴ πάντα ἀτελῆ ἔχῃ ἃ πέπρακται, καὶ διαβληθῇ, ὅπερ καὶ ἐγένετο, αὖθις δοκῶν εἶναι τῶν πρὸς λακεδαιμονίους αὐτονόων· ἀπεχωρήσαντός τε αὐτοῦ, ὡς ἤκουσαν οἱ ἀθηναῖοι οὐδὲν ἐκ τῆς λακεδαίμονος πεπραγμένον, εὐθὺς δι' ὀργῆς εἶχον· καὶ νομίζοντες ἀδικεῖσθαι, ἐτύγχανε γὰρ παρόντες οἱ ἀργεῖοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, παρακαλέσαντες Ἀλκιβιάδου, ἐποίησαν αὐτοὺς μὴ ξυμμαχίαν πρὸς αὐτοὺς πῆναι,

ΣΠΟΝΔΑΙ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΚΑΙ ΑΡΓΕΙΩΝ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΕΙΣ.

» Σπονδὰς ἐποίησαντο ἐπὶ τῶν ἀθηναίοις ἔτη, μὴ ἀργίοι, μὴ μαντινεῖς, μὴ ἠλεῖοι ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν, μὴ τῶν ξυμμάχων, ὧν ἄρχουσιν ἑκάτεροι, ἀδόλους, μὴ ἀβλαβεῖς, μὴ κατὰ γῆν, μὴ κατὰ θάλασσαν· ὅπλα δὲ μὴ ἐξέστω ἐπιφέρειν ὅτῳ μηδενί, μήτε αὐτίοντι, καὶ » ἠλείοις, μὴ μαντινέασι, μὴ τοῖς ξυμμάχοις, ὧν ἄρχουσιν ἀθηναῖοι, μήτε ἀθηναίοις, καὶ » τῶν ξυμμάχων, ὅτῳ ἀργείοις, μὴ ἠλείοις, μὴ μαντινεάσι, μὴ τῶν ξυμμάχων, τέχνῃ μηδεμιᾷ μηχανῇ μηδεμιᾷ· κατὰ ταὐτὰ ξυμμάχους εἶναι ἀθηναίοις, καὶ αὐτίους, καὶ ἠλείους, καὶ » μαντινέας ἐπὶ τῶν ἔτη· καὶ ἐὰν πολέμιοί τινες ἴωσιν ἐς τὴν γῆν τῶν ἀθηναίων, βοηθεῖν ἀργείους, » καὶ ἠλείους, καὶ μαντινέας ἀθηναίοις, καθότι ἂν ἐπαγγέλλωσιν ἀθηναῖοι, ὅπῃ ὁ τοῖς » αὖ δύνωνται ἐλαχιστάτῳ κατὰ τὸ δυνατόν· ἢν δὲ δηώσαντες οἴχωνται, πολεμίαν » εἶναι ταύτην τὴν πόλιν ἀργείοις, καὶ μαντινεῦσι, καὶ ἠλείοις, καὶ ἀθηναίοις, καὶ κατὰ » κῶς πάσχειν ὑπὸ πασῶν τῶν πόλεων τούτων· κατὰ λύειν δὲ μὴ ἐξεῖναι τὸν πόλεμον » πρὸς ταύτην τὴν πόλιν μηδεμιᾷ τῶν πόλεων, ἢν μὴ ἅπασαις δοκῇ· βοηθεῖν δὲ καὶ » ἀθηναίους ἐς ἄργος, καὶ μαντίνειαν, καὶ ἦλιν, ἢν πολέμιοι ἴωσιν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἠλείων, ἢ τὴν μαντινέων, ἢ τὴν ἀργείων κατὰ τὰ αὐτὰ ἐπαγγέλλωσιν αἱ πόλεις αὗται, ὅπῃ ὁ τοῖς αὖ δύνωνται ἐλαχιστάτῳ κατὰ τὸ δυνατόν· ἢν δὲ δηώσαντες οἴχωνται, πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν ἀθηναίοις, καὶ ἀργείοις, καὶ μαντινεῦσι, καὶ ἠλείοις, μὴ κακῶς πάσχειν ὑπὸ πασῶν τούτων τῶν πόλεων· κατὰ λύειν δὲ μὴ ἐξεῖναι τὸν πόλεμον πρὸς ταύτην τὴν πόλιν, ἢν μὴ ἅπασαις δοκῇ ταῖς πόλεσιν· ὅπλα δὲ μὴ ἐᾶν ἔχοντας διΐέναι διὰ πολέμου τῆς γῆς τῆς σφετέρας αὐτῶν, μὴ τῶν ξυμμάχων, ὧν αὖ ἄρχωσιν ἕκαστοι, μήδὲ κατὰ θάλασσαν, ἢν μὴ ἁπάσαις δοκῇ τῶν πόλεων ἁπασῶν, τὴν αὐτὴν δὲ ταύτην ἀθηναίοις, καὶ ἀργείοις, καὶ μαντινεῦσι, καὶ ἠλείοις· τοῖς δὲ βουλομένοις τῶν πόλεων ἁπασῶν, τὴν πόλιν ἡ πέμπουσα παρεχέτω μέχρι μὲν δεκάτου ἡμέρου, ὅπου, ἐὰν ἔλθῃ τὴν πόλιν τὴν ἐπαγγείλασαι βοηθεῖν, καὶ ἀπιέναι κατὰ ταὐτά· ἢν δὲ πλείονα χρόνον τῇ στρατείᾳ χρῶνται, ἡ πόλις ἡ μεταπεμψαμένη, διδότω σῖτον· τῷ μὲν ὁπλίτῃ, καὶ ψιλῷ, καὶ τοξότῃ, ἓξ ὀβολοὺς αἰγιναίους τῆς ἡμέρας ἑκάστης· τῷ δ' ἱππεῖ, δραχμὰς αἰγιναίας· ἡ δὲ πόλις ἡ μεταπεμψαμένη τὴν ἡγεμονίαν, ἐχέτω ὅταν ἐν τῇ αὐτῇ ὁδῷ ὁ στρατὸς ᾖ· ἢν δὲ πλείω ὁδὸν ταύτῃ πόλεσι κοινῇ στρατεύωνται, τὸ ἴσον τῆς ἡγεμονίας μετεῖναι ἀπὸ ἑκάστων ταύτῃ πόλεσιν· ὁμόσαι δὲ ταύτας τὰς σπονδὰς ἀθηναίους μέν, ὑπέρ τε σφῶν αὐτῶν, καὶ τῶν ξυμμάχων· ἀργείους δὲ, καὶ μαντινεῖς, καὶ ἠλείους, καὶ οἱ ξύμμαχοι τούτῳ κατὰ πόλεις ὁμνύτω· ὁμνύτω δὲ τελείοις ὅρκοις ἕκαστοι τῷ μέγιστον καὶ κάλλιστον τελεῖον· ὁ δὲ ὅρκος ἔστω ὅδε, ἐμμενῶ τῇ ξυμμαχίᾳ κατὰ τὰ ξυγκείμενα δικαίως, καὶ ἀβλαβῶς, καὶ ἀδόλως· καὶ οὐ παρακόσομαι τέχνῃ, οὐδὲ μηχανῇ οὐδεμιᾷ· ὁμνύντων δὲ ἀθηνῶσι μὲν, ἡ βουλὴ καὶ οἱ ἔνδεκα μετὰ τοὺς ἑξήκοντα πρυτάνεις· ἐν αὐτῇ δὲ, ἡ βουλὴ, καὶ οἱ ἐννεάκοντα, καὶ οἱ ἄρχοντες· ὀμνύντων δὲ, οἱ ἐννεάκοντα. ἐν δὲ μαντινείᾳ, οἱ δημιουργοὶ, καὶ

παλαιὸν, μηδετέρους δικεῖν τὸ χωρίον, ἀλλὰ κοινῇ νέμειν· τὸν δ' αὖθις ὃν εἶχον αἰχμαλώτων οἱ Βοιωτοὶ Ἀθηναίων, παρελαβόντες οἱ περὶ τὸν Δινόφανον, ἐκόμισαν τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ἀπέδοσαν· τοῦ τε παντὸς τοῦ πρὸ Δηλίου ἔλεγον αὐτοῖς, νομίζοντες καὶ ἐκεῖνο ἀποδίδοναι· πολέμιον γὰρ οὐκέτι ἐν αὐτῷ Ἀθηναίοις δίκαιον οὐδὲν εἶναι· λεγομένων δὲ τούτων, οἱ Ἀθηναῖοι ἔφασαν ἐκείνα μὲν ἐπίστασθαι, νομίζοντες ἀδικεῖσθαι ὑπὸ Λακεδαιμονίων, τοῦ τε παντὸς τοῦ πρὸ Δηλίου, ὃ ἔδει ὀρθὸν παραδοθῆναι, καὶ τῶν ἀνδρῶν ὅτι καὶ Βοιωτοῖς ἰδίαν ξυμμαχίαν ποιοῦνται, φάσκοντες πρόθυμοι εἶναι τοὺς μὴ ἀκρομένους τὰς σπονδὰς προσαναγκάσειν, τά τε ἄλλα ἐσκόπουν ὅσα ὠφελεῖ λείπεσθαι τῆς ξυνθήκης, καὶ ἐνόμιζον ὀλίγα πᾶσθαι· ὥστε χαλεπῶς πρὸς τοὺς πρέσβεις ἀπεκρίναντο, ἀπέπεμψαν· καὶ τοιαύτην δὴ διαφορὰν ὄντων τῶν Λακεδαιμονίων πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, οἱ ἐν ταῖς Ἀθήναις αὖ βουλόμενοι λῦσαι τὰς σπονδὰς, ὅπως ἐκείνοις ἦσαν δι' ἄλλο τε, καὶ ἅλις βιάσης ὁ Κλεωνύμου, αἰσθόμενοι μὲν ἔτι πρότερον ὠνίου, ὡς ἐν ἄλλῃ πολλάκις μέμνηται δὲ προγόνων τι μόμενος· ᾧ ἐδόκει μὲν καὶ ἄμεινον εἶναι πρὸς τοὺς ἀργείους μᾶλλον χωρεῖν· οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ Φρονίμαχον ξυλλοχῶν, ὡς αὐτοῦ ὄντα Λακεδαιμονίοις δι' Νικίου καὶ Λάχητος ἐπραξαν τὰς σπονδὰς, ἐς αὐτὸν κατά τε τὰ νῦν παρόντα ἐπιθρύπτοντες, καὶ κατὰ τὰ παλαιὰ προξενίαν ποτὲ οὖσαν, οὐ τιμῶντες, ὡς τοῦ πολέμου ἀπειπόντος, αὐτὸν τοὺς ἐκ τῆς νήσου αὐτῶν αἰχμαλώτους θεραπεύσαντα, διενοεῖτο ἀπαναστῆσαι· παντάπασί τε νομίζων ἐλασσοῦσθαι, ὁπότε πρῶτον αὐτεῖπεν, οὐ βεβαίους φάσκων εἶναι Λακεδαιμονίους, ἀλλ' ἵνα ἀργείους σφίσι ποιησάμενοι ὀξύλωσι, καὶ αὖθις ἐπ' Ἀθηναίους μόνους ἴωσι, τούτου ἕνεκα σπουδάσθαι αὐτούς· καὶ ὁπότε ἐπεισῆλθε διαφορὰ ἐγεγένητο, πέμπει δὴ ὑστερον ἐς ἄργος ἰδίᾳ, κελεύων ὡς τάχιστα ἐλθεῖν πρὸς τὸ ξυμμαχίαν προκαλουμένους, ἥκειν μετὰ μαντείων, καὶ ἐλείων, ὡς καιρὸν ὄντος, καὶ αὐτὸς ξυμπράξων ταμάλιστα· οἱ δὲ ἀργεῖοι ἀκούσαντες τῆς τε ἀγγελίας, καὶ ἐπειδὴ ἔγνωσαν οὐ μετ' Ἀθηναίων πραχθεῖσαν πρὸς τῶν Βοιωτῶν ξυμμαχίαν, ἀλλ' ἐς διαφορὰν μεγάλην καθιστῶντας αὐτῶν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, τῶν μὲν ἐν Λακεδαίμονι πρέσβεων, οἳ σφίσι περὶ τῶν σπονδῶν ἔτυχον ἀπόντες, ὑμέλουν· πρὸς δὲ τοὺς Ἀθηναίους, μᾶλλον τὴν γνώμην εἶχον, νομίζοντες πόλιν τε σφίσι φιλίαν ἐκ παλαιοῦ, καὶ δημοκρατουμένην ὥσπερ καὶ αὐτοί, καὶ ναῦς μεγάλην ἔχουσαν τὴν κατὰ θάλασσαν, ξυμπολεμήσειν σφίσιν, ἵνα καθίστωνται ἐς πόλεμον· ἐπὶ μὲν οὖν τοιούτοις πρέσβεσιν ὡς τοὺς Ἀθηναίους περὶ τῆς ξυμμαχίας ἐφοίτων δι' καὶ ὑλεῖοι, καὶ μαντικὸς· ἀφίκοντο δὲ καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεις καὶ τάχος, δυνησόμενοι ἐπιτηδειοι εἶναι τοῖς Ἀθηναίοις, φιλοχρήματοι, καὶ λίαν, καὶ Ἐνδιος, δείσαντες μὴ τὴν τε ξυμμαχίαν ὀργιζόμενοι πρὸς τοὺς ἀργείους ποιήσωνται, μὴ ἅμα πάλιν ἀποστήσωσιν αὐτῶν παντάπασιν, μὴ περὶ τῆς Βοιωτῶν ξυμμαχίας ἀπολογούμενοι, ὡς οὐκ ἐξὸν ἦν τῶν Ἀθηναίων ἐπιτίσασιν· μὴ λέγοντες ἐν τῇ βουλῇ περί τε τούτου, μὴ ὡς αὐτοκράτορσι ἥκουσι περὶ πάντων ξυμβῆναι ἢ διαφόρων, ἃ Λακεδαιμόνιοι ἐφόβουν, μὴ καὶ ὧν ἐς τὸν δῆμον ταῦτα λέγωσιν, ἐπαγάγωνται τὸ πλῆθος, μὴ ἀποστῇ ἀργείων ξυμμαχίας· μηχανῶνται δὴ πρὸς αὐτὸν τοιόνδε τι ὁ Ἀλκιβιάδης, τοὺς Λακεδαιμονίους πείθει σφίσιν αὐτοῖς δοὺς, ἵν' μὴ ὁμολογήσωσιν ἐν τῷ δήμῳ αὐτοκράτορσιν ἥκειν, πόλιν τε αὐτοῖς ἀποδώσειν· πείσειν γὰρ αὐτὸς Ἀθηναίους, ὥστε περὶ πάντων αὐτοὺς ἐλθεῖν, μὴ τὰ ἄλλα ξυναλλάξειν· ἐκ τόλμης δὲ αὐτὸν Νικίᾳ τι ἀποδῶναι, ταῦτα ἔπραξε· μὴ ὅπως ἐν τῷ δήμῳ διαλαλῶν αὐτὸν, ὡς οὐδὲν ἀληθὲς ἐν τῷ ἔχουσιν, ἀδικεῖ λέγουσιν οὐδὲ τὸ τοῦ ταῦτα, τὸν ἀρίστους, μὴ ὠλέους, καὶ μαντικὰς ξυμμάχους ποιῶν μὴ ἐγένετο οὕτως· ἐπεὶ δὲ ἦλθον τὸν δῆμον παρελθόντες, καὶ ἐπερωτώμενοι ἐκ ἔφασαν ὡς τάχος ἐν τῇ βουλῇ αὐτοκράτορσιν ἥκειν, οἱ Ἀθηναῖοι οὐκέτι ἠνείχοντο, ἀλλὰ τ' Ἀλκιβιάδου πολλῷ μᾶλλον ἢ πρότερον κοσμοῦντος τῶν Λακεδαιμονίων, ἐσκηνοῦτό τε, καὶ ἔτοιμοι ἦσαν δίκην παραγαγόντες τὸν ἀρίστους, μὴ τὸν μετ' αὐτῶν ξυμμάχους ποιεῖσθαι· σεισμοῦ δὲ γενομένου πλεῖν τι ἐπικυρωθῆναι, ἐκκλησία αὐτὴ αὖθις βλάβη. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐκκλησίᾳ, ὁ Νικίας, καὶ τοῦτο τῶν Λακεδαιμονίων αὐτῶν ὑπαπτήσας, καὶ αὐτὸς ὀξύπαπτήσας περὶ τοῦ μὴ αὐτοκράτορας ὁμολογῆσαι ἥκειν, ὅμως τοῖς Λακεδαιμονίοις ἔφη χρῆναι φίλους μᾶλλον γίγνεσθαι, καὶ ἐπιόντας τὰ πρὸς ἀργείους, πέμψαι ἔπὶ ὡς αὐτὸν, καὶ εἰρέσθαι ὅ, τι διανοοῦνται, λέγειν, ἐν μὲν τῷ σφετέρῳ καλῷ, ἐν δὲ τῷ ἐκείνων ἀπρεπεῖ, τὸν πόλεμον ἀναβάλλεσθαι· σφίσι μὲν γὰρ οὐ ἐσῶντων τῶν πραγμάτων, ὡς εὐθὺ πολέμου αἴρεσιν εἶναι διασώσασθαι τὴν εὐπραγίαν· ἐκείνοις

δὲ δὲ νῦς

ξυνομνύωσι· οἱ δ' ἐν ταῖς βχλαῖς τῶν Βοιωτῶν ὄντες, ἐπὶ προσδόκῃ τῶν λόγων, δηλόντων μὴ ἐναντία λακεδαιμονίοις πρᾶσσειν, τοῖς ἐκείνων ἀφιεῖσι κρείττοσι ξυνομνύουσι· οὐ γὰρ ἐᾶν αὐτοῖς οἱ βοιωτάρχαι τὰ ἐκ τῆς λακεδαίμονος, ὅτι τῶν τε φόρων κλέπτουσι, καὶ ξενικὸν, καὶ οἱ φίλοι παραινοῦσιν, ἀρχεῖον πρῶτον μὴ κρεῖν, δίκην γενομένης ξυμμάχοις, ὕστερον μέντοι τῶν λακεδαιμονίων γίγνεσθαι, εἰ δόμενοι τῷ βουλῷ καὶ μὴ ἐπαύσαντο, οὐκ ἄλλα ἀφιέναι, ἢ ἃ σφίσι προσλαγόντες, παραινοῦσιν· ὡς δὲ αὐτὸς τὸ πρᾶγμα, οἱ μὲν κρείττους, καὶ οἱ ἀπὸ θράκης πρίσβεις, ἄπρακτοι ἀπῆλθον· οἱ δὲ βοιωτάρχαι μέλλοντες πρότερον ἀπαλλάσσεσθαι τῶν ἐπιτηδείων, καὶ πρὸ ξυμμαχίαν πειράσεσθαι πρὸς ἀργείους ποιεῖν, οὐκέτι ἐσήνεγκαν περὶ ἀργείων ἐς τὰς βουλάς, οὐδ' ἐσῆλθε τὸ ἀργος τῶν πρίσβεων, οὓς ὑπῆρχον ἔτι πέμπειν· ἀμέλειά δέ τις ἦν καὶ διαζιβύη τῶν πάντων· καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι τούτῳ, μηνὶ βοηδρομιῶνι, ἀθηναῖοι φρουροῦντες, ἐπισφαλῶς τινες, ἅλων· μετὰ ταῦτα, ἐπῆλθον τοῖς τε ἀθηναίοις, καὶ λακεδαιμονίοις, περὶ ὧν εἶχον ἀλλήλοις, ἐλπίζοντες οἱ λακεδαιμόνιοι οἱ πάνυ καὶ ἀθηναῖοι παρὰ βοιωτῶν ἀχολάβειαν, καὶ μίσθαξ αὖ αὐτοὶ πύλον, ἣν δὴν ἐς τὸν βοιωτὸν πρισβευόμενοι· καὶ ἐδόκουν σφίσι πάνυ τι, καὶ τὸν ἀθηναίων δεομένων παραδοῦναι, ἵνα αὐτὴν αὖθις πύλῃ κομίσωνται· οἱ δὲ βοιωτοὶ ἀκέλευσαν ἀποδώσειν, ἢν μὴ σφίσι ξυμμαχίαν βλάπτωσιν· ὡς περ ἀθηναίοις· λακεδαιμόνιοι δέ, εἰδότες μὲν ὅτι ἀδικήσουσιν ἀθηναίους, εἰ ξυμμίσουσι, αὖθις ἀλλήλων μήτε κακῶς ἀκούσεσθαι τῷ, μήτε πολεμεῖν, ἐκελόμενοι δὲ τὸ πάνυ κρὺ παραλαβεῖν ὡς πρὸ πύλου αὖτ' αὐτοῦ κομίσωνται, καὶ ἅμα τῶν, ξυγχέαι σπουδόντων τὰς σπονδὰς πρόθυμουμένων τοῖς βοιωτοῖς, ἐποιήσατο πρὸ ξυμμαχίας, τοῦ χειμῶνος πλεστῶν τος ἤδη, καὶ πρὸς ἔαρ καὶ τὸ πάνυ κρὺ αὖθις καθιεῖσι. καὶ ἐν δὴ καὶ τὸν ἔτος τῷ τοῦ λίμνῃ ἐπὶ πλοῦτα· λμα δὲ τῷ ἦρι αὖθις ἐσ ἐπιγνομένῃ θόρους, οἱ ἀργεῖοι, ὡς οἵ τε πρίσβεις τῶν βοιωτῶν, οὓς ἔφασαν πέμψειν οὐχ ἥκοντα, τό, τε πάνυ κρὺ ἤδοντο καὶ θαιρούμενοι, καὶ ξυμμαχίαν βλάπτ γεγενημένῃ τοῖς βοιωτοῖς πρὸς τοὺς λακεδαιμονίους, ἔλεισαν μὴ μοιωθῶσι, καὶ ἐσ λακεδαιμονίους πᾶσαι ἡ ξυμμαχία χωρήσῃ· τὸν γὰρ βοιωτὸν ὥοντο πειθαναὶ ὑπὸ λακεδαιμονίων τό, τε πάνυ κρὺ καθελεῖν, καὶ ἐς τὰς ἀθηναίων σπονδὰς ἐσιέναι, τούς τε ἀθηναίους αἰδέναι ταῦτα, ὥστε οὐδὲ πρὸς ἀθηναίους ἔτι σφίσιν εἶναι ξυμμαχίαν ποιήσασθαι, πρότερον ἐλπίζοντες ἐκ τῶν διαφορῶν, αἱ μὴ μένειαν αὐτοῖς αἱ πρὸς λακεδαιμονίους σπονδαὶ, τοῖς γοῦν ἀθηναίοις ξύμμαχοι ἔσεσθαι· ἀπορούντες οὖν ταῦτα οἱ ἀργεῖοι, καὶ φοβούμενοι μὴ λακεδαιμονίοις, καὶ περιάττειν, βοιωτοῖς, καὶ ἀθηναίοις ἅμα πολεμῶσι, πρότερον οὐ δεχόμενοι τὰς λακεδαιμονίων σπονδὰς, ἀλλ' ἐν φρονήματι ὄντες τῆς πελοποννήσου ἡγήσεσθαι, ἔπεμπον ὡς ἐδύναντο τάχιστα ἐς τὸν λακεδαιμονα πρίσβεις, Εὔτρεφον, καὶ Λύσωνα, οἳ ἐδόκουν προσφιλέστατοι αὐτοῖς εἶναι ἡγούμενοι, ἐκ τῶν παρόντων κράτιστα πρὸς λακεδαιμονίους σπονδὰς ποιησάμενοι, ὅτου αὖ ξυγχωρῇ, ἡσυχίαν ἔχειν· καὶ οἱ πρίσβεις ἀφικόμενοι αὐτῶν, λόγους ἐποιοῦντο πρὸς τοὺς λακεδαιμονίους, ἐφ' ᾧ αὖ σφίσιν αἱ σπονδαὶ γίγνοιντο· καὶ τὸ μὲν πρῶτον, οἱ ἀρχεῖοι ἡλίους λίκνις ἐπιζοπὴν σφίσι τείχαζε, ὃς πόλιν τινὰ, ἢ δι' ὀλίγου περὶ τῆς κυπαρῆσσης, ἧς ἀεὶ περὶ, δι' ἀφόρου ταῖς, μεθορίας οὔσης· ἔχει δ' ἐν αὐτῇ θυρέαν, καὶ αἰθήνην πόλιν· νέμονται δ' αὐτὴν λακεδαιμόνιοι ἔπειτα δ' ἐκ ἐόντων λακεδαιμονίων μνησθαι περὶ αὐτῆς, ἀλλ' οἱ βούλονται σπονδὰς θαι ὡς τάχ πρότερον ἔτι οἱ ἀρχεῖοι πρίσβεις ταῦτα, ἅμας ἐποιήσαντο τὸν λακεδαιμονίους ξυγχωρῆσαι, ἐν μὲν τῷ παρόντι σπονδὰς ποιήσασθαι ἔτη πεντήκοντα· ὕστερον δ' ὁπότεροι οὖν προσκαλοῦσιν μήτε νόσου οὔσης, μήτε πολέμου, λακεδαίμονι καὶ ἄργει διαμάχεσθαι περὶ τῆς γῆς ταύτης, ὡς τοῦ καὶ πρότερον τοῦτο, ὅτε αὖ τοὶ ἑκάτεροι ἐκράτησαν νικᾶν· διδόναι δὲ μὴ ὕστερον τοῦ αὐτοῦ τῶν πρὸς ἄργος καὶ λακεδαίμονα ἄρων· τοῖς δὲ λακεδαιμονίοις, τὸ μὲν πρῶτον, ἐδόκει μωρίαν εἶναι ταῦτα· ἔπειτα, ἐπιθυμοῦντι τὸ ἄργος πάντως φίλον ἔχειν, ξύλα χώρησαν ἐφ' οἷς ἐξίοιεν, καὶ ξυνεσκάλαπτον. ἐκέλευον δ' οἱ λακεδαιμόνιοι πρῶτα τέλος τί αὐτῶν ἔχειν, ἐς τὸ ἄργος πρῶτον ἐπαναχωρήσαντας αὐτοὺς, λέξαι τῷ τελεῖν· καὶ ὧν ἀρίσκοντα ἦ, ἔκειν ἐς τὰ ὑκλία, δια, τοὺς ὅρκους ποιησομένους. καὶ οἱ μὲν, ἀνεχώρησαν· ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τούτῳ ᾧ οἱ ἀργεῖοι ταῦτα ἔπρασσον, οἱ πρίσβεις τῶν λακεδαιμονίων ἀνεβόμενος, καὶ φαίλιμος, καὶ ἀντιμενίδας, οὓς ἔλει τὸ πάνυ κρὺ, καὶ τοὺς αἰχμὰς τοὺς παρὰ βοιωτῶν παραλαβόντας, ἀθηναίοις ἀποδοῦναι, τὸ μὲν πάνυ κρὺ ὑπὸ τῶν βοιωτῶν αὖ τῶν καθημένων ἐᾶσαι, ἀδὴ προφάσει μὴ ἔσαι ποτὲ ἀθηναίοις, καὶ βοιωτοῖς ἐκ διαφορᾶς περὶ αὐτοὺς ὅρκους

σπονδὰς ἀχρείους, οὐδὲ ξυμπάσῃ, οὐδὲ κοινῇ δίους, λέγοντες ἀεὶ ὡς μετ' ἀδικαίων τούτους, ὧν μὴ ἥλασσον, κοινῇ αἰσχυνόσασι· χρόνου τε προϊόντος αὖθις ξυγγραφῆς, ἐν ἧς χρὴ τοὺς μὴ ἐσιόντας, ἀμφοτέρους πολεμίους εἶναι· τούτων οὖν ὁρῶντες οἱ Ἀθηναῖοι οὐδὲν δίκαιον γιγνόμενον, ὑπώπτευον τοὺς Λακεδαιμονίους μηδὲν δίκαιον διανοεῖσθαι· ὡς τε οὐ πόλεσι ἀπαντῶσιν αὐτῶν ἀπιδίδοσαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐκ τῆς νήσου δορυφώτας μετεμέλοντο ἀποδιδόντες· τά τε ἄλλα χωρία ἔχοντες, μέσους ἴσως σφίσι καθεῖναι τοὺς ὑπηκόους· Λακεδαιμόνιοι δὲ, τὰ μὲν δυνατὰ, ἔφασαν πεποιηκέναι· τοὺς γὰρ παρὰ σφίσι δορυφώτους ὄντας ἀθλιωτάτους, ἀποδόντες καὶ τοὺς ἐκ Θρᾴκης στρατεύσαντας ἀπαγαγεῖν, καὶ ἃ τοῦ ἄλλου ἐγκρατεῖς ἦσαν· ἀμφὶ τοῦ λιμένος δὲ, οὐκ ἔφασαν κρατεῖν, ὥστε παραδόναι· βουλεύεσθαι δὲ περὶ σφῶν καὶ κοινῇ δίους ἐς τὰς σπονδὰς ἐσαγαγεῖν, καὶ πάντα ἀποδοῦναι· καὶ ἀθλιωτάτους ὅσους ἕξειν ἐν βουστοῖς αἰχμαλώτους, νομίζειν· πόλεσι μέντοι ἧσσον σφίσιν ἀποδόναι· εἰ δὲ μή, μισητοὺς τε καὶ τοὺς ἑλωτας ἐξαγαγεῖν, ὡς καὶ αὐτοὶ τοὺς ἀπὸ Θρᾴκης· ἀθλιωτάτους δὲ φρουρεῖν τὸ χωρίον αὐτοὺς εἰ βέλοιεν· πολλάκις δὲ καὶ πολλῶν λόγων γενομένων ἐν ᾧ ἦσαν τούτῳ, ἔπεισαν τοὺς ἀθλιωτάτους, ὥστε ἐξαγαγεῖν ἐκ πύλης μεσογείους, καὶ τοὺς ἄλλους ἑλωτάς τε, καὶ ὅσοι ὑπομολήκεσαν ἐκ τῆς Λακωνικῆς· καὶ κατῴκισαν αὐτοὺς ἐν κρανίοις τῆς Κεφαλληνίας· τὸ μὲν οὖν ἦρος σῖτον, ἠσυχίᾳ ἐλῶ, καὶ ἐφόδια παρ' ἀλλήλους· τοῦ δ' ἐπιγενομένου χειμῶνος, ἔτυχον γὰρ ἐφορεύοντες, καὶ οὐκ ἐφ' ὧν αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο, ἀρξάντες ὧδε, καὶ πόθεν καὶ αὐτῶν ἕκαστοι σπονδάς, ἐλθόντων πρεσβέων ἀπὸ τῆς ξυμμαχίδος, καὶ παρόντων ἀθλιωτάτων, καὶ βουστῶν, καὶ κοινῇ δίων, καὶ πολλὰ ἐν ἀλλήλοις εἰπόντων, καὶ οὐδὲν ξυμβαινόντων, ὡς ἀπήεσαν ἐπ' οἴκου, τοῖς βουστοῖς, καὶ κοινοβίοις, Κλεόβουλος, καὶ Ξενάρης, οὗτοι οὐ πάνυ τῶν ἐφόρων ἐβούλοντο μάλιστα διαλῦσαι τὰς σπονδὰς, λόγους ποιούμενοι ἁλίους, παραινοῦντες ὅτι μάλιστα ταῦτά τε γιγνώσκειν, καὶ πειρᾶσθαι βουστοὺς, ἀρχαίων γενομένους πρώτων αὐτῶν ξυμμάχους, αὖθις μετὰ βουστῶν, ἀρχαίους λακεδαιμονίους ποιῆσαι ξυμμάχους· οὕτω γὰρ ἥκιστα ἀσκόπως ἔχειν βουστοὺς ἐς τὰς ἀπιούσας σπονδὰς ἐσελθεῖν· ἐλπίδας γὰρ λακεδαιμονίους πρὸ τῆς ἀθλιωτάτης ἥξασθαι, καὶ διαλύσεως τῶν σπονδῶν, ἀρχαίους σφίσι φίλους καὶ ξυμμάχους γενέσθαι· τὸ γὰρ ἀρχαῖον ἀεὶ ἐπιστήμην ἐπιφυομένους τῶν λακεδαιμονίων ἡκιστ' ἂν σφίσι φίλιον γενέσθαι, ἡγούμενον τὸν ἔξω πλοῦν τοῦ λιμένος ῥᾴω αὖ εἶναι· τὸ μέντοι πλοῖον τὸ ἐκείνου βουστῶν, ὅπως παραδώσουσι λακεδαιμονίοις ἵνα αὐτ' αὖ τὴν πόλιν, ᾗ δύνωνται, ἀποβάντες, ῥᾴστ' ἂν ἡγεμονεύσαιεν ἀθλιωτάτοις ἐς πόλεμον· καὶ οἱ μὲν βουστοὶ, καὶ ὅπως εἰσθήσονται, παῦσαι ἐπισταλμένοι, ἀπό τε τοῦ Ξενάρους καὶ Κλεοβούλου, καὶ ὅσοι φίλα ἦσαν αὐτοῖς τῶν λακεδαιμονίων, ὡς τε ἀπαγγεῖλαι ἐκεῖ τὰ γενόμενα, ἐκπέμπουσιν αὐτοῖς καὶ ὁδόν· μὴ ξυγγνόμενοι, ἐς λόγους ἐλθεῖν, εἰ πως οἱ βουστοὶ σφίσι ξύμμαχοι γένοιντο, ὥς τε δρᾶν, μὴ πείθειν, μὴ μαστηρίᾳ νομίζειν γὰρ αὖ τούτου προχωρήσαντος, ῥᾳδίας ἤδη, μὴ πολεμεῖν, μὴ σπένδεσθαι· μὴ πρὸς λακεδαιμονίους εἰ ξύλλοιντο, κοινῷ λόγῳ χαμαιμόνους, καὶ εἴ τινα πρὸς ἄλλον δίκαι· τοῖς δὲ τῶν βουστῶν πρέσβεσιν ἀκούουσιν, ἥρισκε κατὰ τύχην γὰρ ἐλέγετο τοῦτον, ὃν τρόπον καὶ οἱ ἐκ τῆς λακεδαίμονος αὐτοῖς φίλοι ἐπεστάλκεσαν· μὴ οἱ τῶν ἀρχαίων ἀσφαλῶς, ὡς ῥᾴδιον τὸ αὐτὸν δικαιοῦσθαι τὸν λόγον, ἀπόντες ὅτι πρέσβεις πέμψουσιν ἐς βουστοὺς, ἀσπάσασθαι ἀφικόμενοι· οἱ βουστοὶ, ἀσπάσασθαι φῖσι βουστάρχαις τά τε ἐκ τῆς λακεδαίμονος, καὶ τὰ ἀφ' ὧν ξυγγνωμόνων ἀφίκοντο· καὶ οἱ βουστάρχαι ἠρέσκοντό τε, μὴ πολλῷ προθυμότεροι ὄντες, ὅτι ἀμφοτέρωθεν ξυνεβεβήκει αὐτοῖς, φῦς τε φίλους τῶν λακεδαιμονίων αὐτῶν ἀδεῶς, μὴ τὸν ἀρχαῖον ἐς τὰ ὅμοια αὐτῶν· μὴ οὐ πολλῷ ὕστερον πρέσβεις παρῶσιν ἀρχαίων, τὰ ἐκείνοις προσκείμενοι. καὶ αὐτοὺς ἀπέπεμψαν ἐπαινέσαντες τοὺς λόγους οἱ βουστάρχαι, καὶ πρέσβεις ὑποφήμισαν ἀποστελεῖν περὶ τῆς ξυμμαχίας ἐς ἀρχάς· ἐν δὲ τούτῳ ἐδόκει πρῶτον τοῖς βουστάρχαις, καὶ κοινοβίοις, καὶ μισθοῦσι, καὶ τοῖς ἀπὸ Θρᾴκης πρέσβεσιν, ὁμόσαι ὅρκους ἀλλήλοις, ἢ μὴν ἕν τι τῷ παρακτηθέντι ἀμυνεῖν τῷ δημοσίᾳ, καὶ μὴ πολεμήσειν, τῷ μὲν δὲ ξυμβῆσθαι αὖθις καινοῖς χρώμενοι· καὶ οὕτως ἤδη τοὺς βουστοὺς καὶ μισθοῦσαι, τὸ γὰρ αὐτὸ ἐποίουν, πρὸς τὸν ἀρχαίους αὐτονόμους εἶναι· πρὸν δὲ τοὺς ὅρκους γενέσθαι, οἱ βουστάρχαι ἐκήρυσσον τοῖς στρατιώταις τοῖς βουστῶν ταῦτα, αἵπερ ἄπαντα τὸ κῦρος ἔχουσι· καὶ παρῆσαν γενέσθαι ὅρκους ταῖς πόλεσιν, ὅσαι βούλονται ἐπ' ἀφελείᾳ σφίσι

ξυωμοσίαν.

ἔξειν, αἰνίττεσθαι τὴν ἐπιστολὴν, λιπαρεῖς τὴν γῆν ἔτεμον· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, οὐδὲν ἧσσον ἐβούλοντο αὐτονόμους εἶναι λιπαρεῖς, ἢ ἀδικεῖν ἐθέλειν· ἢ ὡς οὐκ ἐμμενεῖ τῶν ἐπιστολῇ, φρουρεῖσθαι ὁ πολίτης ὡς ἐπὶ πλεῖον ἐς λιπαρεῖς· οἱ δὲ ἐθέλειν νομίζοντες τὸν λιμένα σφῶν ἀφεῖσθαι δίκαιον εἶναι τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ τὴν ξυμβολὴν προφέροντες, ἐν ᾗ οὐκ ἦν ἐν τοῖς ἀπίστοις πόλεμον καθίστασθαι τινὸς τῶν ἐχόντων, καὶ βιαίως, ὡς οὐκ ἴσον ἔχοντος, ἀφίστασθαι πρὸς τοὺς ἀργείους· καὶ τὴν ξυμμαχίαν, ἣν πρότερον, οὕτω ἐποιήσαντο· ἐγένοντο δὲ καὶ περίοικοι οἱ ξὺς μετ' ἐκείνους, καὶ οἱ ἐκ θράκης χαλκιδῆς ἀργείων ξύμμαχοι. βοιωτοὶ δὲ, καὶ μεγαρεῖς τὸ αὐτὸ λέγοντες, ἠσύχαζον, περιορώμενοι ὑπὸ τῶν λακεδαιμονίων, καὶ νομίζοντες σφίσι τὴν ἀργείων δημοκρατίαν αὐτοῖς ὀλιγαρχουμένοις, ἧσσον ξύμφορον εἶναι τῆς λακεδαιμονίων πολιτείας. περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ θέρους τούτου, σκιωναῖοι μὲν ἀφεστηκότες ἐκ τοῦ λιμένος, ἀπέπεμψαν τοὺς ἡβῶντας· παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας ἐπὶ θράκης ἔστειλαν· καὶ τὴν γῆν τὴν τελαμωνίαν ἔδοσαν νέμεσθαι· σκιλλούντιοι δὲ καὶ πηγαῖοι πάλιν ἐς σκίλλον, ἐν ξυμμάχοις τότε τοῖς μάχεσθαι ξυμφορᾶς, καὶ τοῦ ἐν δελφοῖς θεοῦ χρήσαντος, καὶ φωκῆς, καὶ λοκροὶ ὕστερον πολεμεῖν· καὶ περίοικοι, καὶ ἀργεῖοι ἤδη ξύμμαχοι ὄντες, ὁρμῶνται ἐς πύλας, ἀποστάντες λακεδαιμονίων, ὁρῶντες μέγα μέρος ὄν, καὶ εἰ σφίσι προσγένοιτο, νομίζοντες ἅπασαν ἂν ἔχειν πελοπόννησον· ὡς δὲ οὐδὲν αὐτοῖς ἐφάνησαν ἐπαγωγὰ οἱ πεμφθέντες λακεδαιμονίοις, οἱ περίοικοι μέχρι τούτου προθύμως πράσσοντες, ἀνέστησαν τοὺς φιλοπερσικοὺς, καὶ ὠφέλησαν, μὴ οὐδὲν σφίσιν ἔτι τῶν ἄλλων προσχωρῆ· ὅμως δὲ ἐλθόντες ἐς φῦς βοιωτοὺς, ἐδέοντο σφῶν τε καὶ ἀργείων γίγνεσθαι ξυμμάχους, καὶ τὰλλα κοινῇ πράσσειν· τάς τε δεχομένους ἐπὶ ποτιδαίας, ἐᾶν ἔσαν ἀθηναίοις καὶ βοιωτοῖς πρὸς ἀλλήλους, οὐ πολλῷ ὕστερον γενόμενα τούτων τῶν πεπραγμένων τῶν ἐπὶ θράκης ποτιδαίαν ἀπωσθῆναι, ἐκ σκιλλοῦντος οἱ περίοικοι τοὺς βοιωτοὺς ἀκολουθήσαντας ἀθλιάζει, καὶ σφίσι τοιῷδε ὡς τοὺς βοιωτοὺς ἔχον, μὴ δεχομένων δὲ ἀθηναίων, ἀπιέναι πάλιν ἐκ χειρίας, καὶ τολμῶντάς τινας ἀπὸ σκιλλοῦντος ἀνελθεῖν αὖθις· βοιωτοὶ δὲ, δεομένων τῶν περιοίκων, περὶ μὲν τῆς ἀργείων ξυμμαχίας, ἐπιχεῖν αὐτοὺς ἐκέλευον· ἐλθόντες δὲ ἀθλιάζει μετὰ περιοίκων, οὐχ εὕροντο τοὺς δεχομένους ἀπωσθέντας, ἀλλ' ἀπεκρίναντο οἱ ἀθλιάται, περίοικους εἶναι ἀποστάς, εἰ αὖθις λακεδαιμονίοις ξύμμαχοι. βοιωτοὶ μὲν οὖν οὐδὲν μᾶλλον ἀπέπεμπον, τοὺς δεχομένους ἀξιοῦντες, καὶ αὐτομολίαν περίοικον ἐνεῖναι σφίσι· περίοικοι δὲ αἰσχυνθέντες ἔφασαν ἐνεῖναι, οὐκ ἐθέλειν δὲ τοὺς δεχομένους ἀποστάς·

ἀρχείους ξυμμαχίαν ποιεῖσθαι, ὥστε τῇ ἀλλήλων ἐπιμαχεῖν· ἀποδιδῶσι δὲ ἑκάτεροι ἃ ἔλαβον τοῦ πολέμου, καὶ μὴ πρὸς τὸν δῆμον λόγους ἔχειν, ἢν μὴ κατὰ φανερὸν γένηται τὸν μὴ πείσαντας τὸ πλῆθος· ἔφασαν δὲ πολλοὺς προχωρήσασθαι μίσει τῶν Λακεδαιμονίων· καὶ οἱ μὲν κρείττω δόξαι διδάξαντες ταῦτα, ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου· οἱ δὲ τῶν ἀρχείων ἄσμενοι ἀκούσαντες, ἐπειδὴ αὐτοῖς ἐγένετο τοὺς λόγους ἔχειν τὰς ἀρχὰς, καὶ τὸν δῆμον, ἐβουλεύσαντο ἀρχεῖοι, μὴ ἄσμενοι ἔλαττον δοῦναι, πρὸς οὓς τὸν βουλόμενον τῶν ἄλλων ξυμμαχίαν ποιεῖσθαι, πλὴν Λακεδαιμονίων· γνῶναι δὲ μᾶλλον τοῖς πολίταις, εἰ αὐτοῖς ἀρέσκοι τὰ ξυμφορὰς, εἴ τι ἀρχεῖοι ἄρισται ἔσονται τοῖς πᾶσιν, οὐ ξυναιρόμενοι τοῦ ἀπίστου πολέμου ἀμφοτέροις ἢ μᾶλλον ἴσον αὐτοὺς δοῦντες, ἐκκαρπωσόμενοι. οἱ μὲν δὴ ἀρχεῖοι, ὅπως ἐς τὴν ξυμμαχίαν προσοίσονται τοὺς βέλτιστους τῶν ἄλλων· μαντικὴν δ' αὐτοῖς οὐ μία ἔχει αὐτῶν, πρῶτοι προσχώρησαν, δίκαιοι τοῦ Λακεδαιμονίους· τοῖς γὰρ μαντικοῖς, μόρος τὴν τῆς ἀρχαιολατρείας καταστροφὴ ὑπάρχειν, ἐπὶ τοῦ πρὸς ἀθλιωτέρους πολέμου ὄντος· οὐ γὰρ ἐνόμιζον οὐ παραβαίνεσθαι σφᾶς τοὺς Λακεδαιμονίους ἀρχεῖν, ἐπειδὴ οὐ σχολὴν ἦν· ὥστε ἄσμενοι πρὸς τοὺς ἀρχείους ἐξάπινα, πάλιν τε μεγάλων νομίζοντες, οὐ Λακεδαιμονίοις ἀεὶ διάφορον δημοκρατουμένῃ τε, ὡς πρὸ οὐ πολὺ ἀπεστάτουν δὲ τῆς μετριότητος, οὐ δὲ ἄλλη πλοπόννησος ἐς θροῦν κατέστη, ὡς οὐ σφίσι φιλίαν ἔσεσθαι· νομίζοντες πολίτας τε πείσθαι μετασχεῖν αὐτοῦ, οὐ τοὺς Λακεδαιμονίους ἅμα δι' ὀργῆς ἔχειν τε σφᾶς, ἐν ἄλλοις τε, καὶ ὅτι ἐν ταῖς σπονδαῖς ταῖς ἀπὸ Καλαύρειαν ἐγένοντο πρόθυμοι εἶναι, καὶ ἀφιλεῖν ὅ, τι ἂν ἀμφοῖν τοῖν πόλεοιν δοκῇ Λακεδαιμονίοις, οὐ Ἀθηναίοις· τοῦτο γὰρ τὸ γράμμα μάλιστα τὸν πλοποννήσου δικαιοῦσθαι, καὶ ἐς ὑπεροψίαν καθίστη, μὴ μᾶλλον Ἀθηναίων σφᾶς βούλωνται Λακεδαιμόνιοι δουλώσασθαι. δίκαιον γὰρ εἶναι πᾶσι τοῖς ξυμμάχοις γράφεσθαι πρὸς μεταδιδόναι· ὥστε φοβούμενοι οἱ πολλοὶ, ἔρημον πρὸς τοὺς ἀρχείους, καὶ αὐτοὶ ἕκαστοι ξυμμαχίαν ποιεῖσθαι Λακεδαιμονίοις· οἱ δὲ ἀθόμενοι τὸν βρόχον τὸν ἐν τῇ πλοποννήσῳ καθιστῶντα, καὶ τοὺς καιρίους δίκας διδόντας τε καὶ λαμβάνοντας, καὶ αὐτοὺς μέλλοντας ἀπείσεσθαι πρὸς τὸ ἄρχειν, πέμποντες πρέσβεις ἐς πρὸς κύριον, βουλόμενοι προκαταλαβεῖν τὸ μέλλον· μὴ ἢ πόνον τίνα τε ἐσήγαγον τοῦ παντὸς, μὴ οἱ ἀρχεῖοις, σφῶν ἀποστάντες, ξύμμαχοι ἔσονται· παρακελεύσασθαί τε ἔφασαν αὐτοῖς τοὺς ὅρκους· μὴ ὅσιον εἶναι, ὅτι οὐδὲ χρῆσθαι τὰς ἀθηναίων σπονδὰς, ἐρημίαν κύριον ἔχειν, ὅ, τι αὐτὸ τὸ πλῆθος ἢ ξυμμάχων ἀφέσιν, ἐᾶν μή τι ἀδικεῖσθαι, ἢ ἡρέασθαι κώλυμα ἢ κρείττω δίκαιον, παρόντι σφίσι ξυμμάχῳ, ὅσοι οὐδὲ αὐτοὶ ἐδέξαντο τὰς σπονδὰς, παρεκάλεσαν δὲ αὐτοὺς αὐτοῦ πρότερον, αὐτέλιγον τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἃ μὴ ὑπῆρχον πρὸ ὁπλομαχίας αὐτοῖς, ἔτι ὄντα σύλλογον σφίσιν ἀπίλαστον περὶ ἀθλιωτέρων, οὔτε αἰσχρὸν εἶναι, οὔτε τι ἄλλο ἐνόμιζον ἐλαττοῦσθαι· πρόσχημα δὲ πάμπολυ τοῦ δὴ θράσους μὴ προσῴσειν, ὀμόσαντι αὐτοῖς ὅρκους ἰδίᾳ τε, ὅτι ποτισάμενοι τοῦ πρώτου ἀφίσταντο, μὴ ἄλλως ὕστερον· ἔτι παραβαίνουσι τοὺς τῆς ξυμμαχίας ὅρκους ἔφασαν, ἐκ δικαίου τε τοῖς τῆς ἀθηναίων σπονδαῖς· ἦσάν τε πίστεις ὀμόσαντες, ἐκείνοις ἐκ μὲν βιαίου προδιδόντες αὐτοὺς, ἀρχὰς δ' ὅτι οὐ μὴ ἔτι ἦσαν ἡρέασθαι κώλυμα ἦ· φαίνεσθαι δὲ σφίσι κώλυμα θεῖον τοῦτο· μὴ περὶ μὲν τῶν παλαιῶν ὅρκων, τοσαῦτα εἶπον. περὶ δὲ τῆς ἀρχείων ξυμμαχίας, μὴ σφίλων βουλευσάμενοι πρόσθεν ὅ, τι αὐ δίκαιον ἦ, καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμονίων πρίσβεις, ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου· ἔτυχον δὲ παρόντες ἐν κορίνθῳ μὴ ἀρχείων πρίσβεις, οἱ ἐκέλευον τοὺς κορινθίους ἴέναι ἐς πὼ ξυμμαχίαν, καὶ μὴ μέλλειν· οἱ δὲ ἐς τὸν ὕστερον ξύλλογον αὐτοῖς τὸν παρὰ σφίσι προδοῦναι ἔφασαν· ἔλεγόν δὲ μὴ ἀλείαν πρισβείαν βίᾳ, μὴ ἐπομόσαντο πρὸς κορινθίους ξυμμαχίαν πρῶτον· ἔπειτα ἐκκλησίας γενομένης ἐς αὖθις, καὶ ἐπομόσαντες ἀρχείοις ξύμμαχοι ἐγένοντο· διαφερόμενοι γὰρ ἐτύγχανον τοῖς Λακεδαιμονίοις περὶ λιπαρίου· πολέμου γὰρ γενομένου πρὸς ἀρκαδίαν ὑπὸ λιπαρέων, καὶ ἀλείων παρακληθέντων ὑπὸ λιπαρικῶν ἐς ξυμμαχίαν ὧδε τῇ ὑμετέρᾳ σπονδῇ, μὴ λυσάντων τὸν πόλεμον, ἀλείοις πὼ γενομένοις αὐτοῖς τοῖς λιπαρίκοις, τάλαντα ἔταξαν οἱ τῷ ἀλυμπίῳ ἀποφέρειν· καὶ μέχρι τοῦ ἀπίσω τοῦ πολέμου ἀπέφερον· ἔπειτα παυσαμένων δὲ πρόφασιν τοῦ πολέμου, οἱ ἀλείοι ἐπανάγκαζον. οἱ δὲ ἐξάπινα πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους· καὶ ἅμα Λακεδαιμονίους ἐπιβατεύοντας, ἔσω τοῦ πόσαντες οἱ ἀλείοι μὴ δοῦναι

ἔξω,

» ἴωσι τοὺς ἐλίμιους, καὶ κακῶς ποιῶσιν ἀθλωαίους, ἀφιλεῖν λακεδαιμονίους ζόπυρον τὴν
» αὖ λιθέων τοὺς ἰοχυροτάτην κατὰ τὸ λιμανόν. ὧν δὲ δικάσαντες ἔλθωσι, τοὺς ἐλιμίους
» εἶναι τοὺς τὴν νῆσον τοὺς λιν λακεδαιμονίους, καὶ ἀθλωαίους, καὶ κακῶς πάσχειν ὑπ' ἀμ
» φοτέρων· καταλύειν ἢ ἅμα ἀμφω τὼ πόλει· ταῦτα δ' εἶναι δικαίως, ἢν προθύμως,
» καὶ ἀδόλως· ἐὰν δὲ ἀδυνατέωσι, ἐπικουρεῖν ἀθλωαίους λακεδαιμονίοις παν
» τὶ σθένει κατὰ τὸ λιμανόν. Ομοσάτω δὲ ταῦτα ἴσοβρ καὶ τοὺς ἄλλους συνοδοὺς ὧ-
μοσιν ἑκατέρ. ἀπαιτεῖσθαι δὲ ταῦτα κατ' ἐνιαυτὸν λακεδαιμονίους μὴ ἰόντας ἐς Ἀθλῶ
πρὸς τὰ διονύσια, ἀθλωαίους δὲ ἰόντας ἐς λακεδαίμονα πρὸς τὰ ὑακίνθια· σπένδω δὲ
ἑκατέρους σπεῖσαι, πρῶ μὲν ἐν λακεδαίμονι, παρ' Ἀπόλλωνι ἐν ἀμυκλαίῳ· πρῶ δὲ, ἐν
Ἀθλωαις, ἐν τῶλᾳ παρ' Ἀθλωᾷ· ὧν δὲ τι δόκῃ λακεδαιμονίοις καὶ ἀθλωαίοις προσθεῖ
ναι ἢ ἀφελεῖν περὶ τῆς ξυμμαχίας ὅ, τι κα δόκῃ βέλτιον ἀμφοτέροις εἶναι· τὸν δ' ὅρ
κον, ὤμοσαν λακεδαιμονίων μὲν, οἵδε, Πλίσταρχος· Ἀγησι· Γλαυκίδας· Δαμάγητος· Χεί
σις· Μεταγένης· Ἀκεσθος· Δαΐθος· Ἰοχαγόρας· Φιλοχαρίδας· Ζεύξιδας· Ἀνδρόσθενες.
Ἀλκινάδας· Τέλλις· Ἐμπεδίας· Μίλτας· Λάφιλος· ἀθλωαίων δὲ, Λάμπων· Ἰαθμιόν
κος· Λάχης· Νικᾶ· Εὐθύδημος. Πρόκλης· Πυθόδωρος· Ἀγνων· Μυρτίλος· Θρασυκλῆς.
Θεαγένης· Ἀριστοκράτης· Ἰάλκιος· Τιμοκράτης· Λίσσ· Λάμαχος· Δημοδίνης· Λῦτη ἡ
ξυμμαχία ἐγένετο μετὰ τὰς συνοδὰς οὐ πολλῷ ὕστερον· καὶ τῶν αἰσθρατῶν ἐκ τῆς
νήσου ἀπέβησαν οἱ ἀθλωαῖοι τοῖς λακεδαιμονίοις· καὶ ὁ θόρυβος ἦρχε τοῦ ἐνδημόφυ
λους· ταῦτα δὲ τὰ ἔκκλητα, ὁ πρῶτος πόλεμος ξυνεχῶς γενόμενος, γέγραπται·
Μετὰ τὰς συνοδὰς, καὶ τὴν ξυμμαχίαν τῶν λακεδαιμονίων, καὶ τῶν ἀθηναίων, αἱ ἐπέσπον-
μὴ τὸν δικαιτὸν πόλεμον ἐνδὶ Γλαύκαμιὸ ἐν λακεδαίμονι ἐφόρου, Ἀλκαίου δ' ἀρ
χοντος Ἀθήνῃσι, τοῖς μὲν ἑξακοσίοισι αὐτὰς, εἰρήνην· οἱ δὲ κοεῖνοι, καὶ τῶν ἐν πελο-
ποννήσῳ πόλεων τινὲς, ἐκίνουν τὰ πρακτικά· καὶ ἄλλη παρασκευὴ κατέστα
το τῶν ξυμμάχων πρὸς τὸν λακεδαίμονα· καὶ ἅμα καὶ τοῖς ἀθλωαίοις οἱ λακεδαι-
μόνιοι, προσόντος τοῦ χρόνου, ὕστατοι ἐγένοντο· ἦσαν ἐν οἷς οὐ θρασύνοντες ἐκ τῆ ξυγκεί
μένων ἔφερον· καὶ ὃ ἓξ ἔτη μὲν καὶ δέκα μῶλλον ἀπέσχοντο, μὴ ἐνδὶ τὸν ἐκποδὼν χῆν
στρατὸν ἐξαγαγεῖν ἢ μετ' αἰσκοπῆς οὐ βεβαίου ἕλκεσθαι ἀλλήλους τὰ μάλιστα· ἔπει
τα μέντοι καὶ ἀναγκαζόμενοι λῦσαι τὰς μὴ τὰ δέκα ἔτη συνοδὰς, αὖθις ἐς πόλε-
μον φανερὸν κατέστησαν· γέγραφε δὲ καὶ ταῦτα ὁ αὐτὸς Θουκυδίδης ἀθλωαῖος ἑ-
ξῆς ὡς ἕκαστα ἐπένετο καὶ ἐπράθη, καὶ χειμῶνας, μέχρις οὗ τὸν τε ἀρχὸν κοσμήσαν
των ἀθηναίων λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ τὰ μακρὰ τείχη, καὶ ὁ πειραιᾶς κα
τέλαβον· ἔτη ἦ ἐς ὅσον τὰ ξύμπαντα ἐγένετο τῷ πολέμῳ ἑπτὰ, καὶ εἴκοσι· καὶ τὼ
δε μέσου ξύμβασιν, εἴ τις μὴ ἀρέσκοι πόλεμον νομίζειν, οὐκ ὀρθῶς δικαιώσει· τοῖς τε
γὰρ ὄρκοις ὧν ἐλύοντο ἀφεθήσεται, καὶ οὐρήσει, οὐκ εἰκὸς ὃν ἐρήνην αὖ τὼ κρεῖσσον· οἳ
δ' οὔτε ἀπέδοσαν πάντα, οὔτ' ἀπελέξαντο ἄξιόν τι· ἔφε τε φύτων πρὸς τὸν μαν-
τινικὸν καὶ τὸν λακωνικὸν τὸν πόλεμον, καὶ ἐν ἄλλα ἀμφοτέροις ἁμαρτήματα ἐγένετο·
καὶ οἱ δὲ Θρᾴκης ξύμμαχοι, οὐκ ἔλασσον πολέμιοι ἦσαν· βοιωτοί τε ἐκεχειρίαν διεγένε
ρον ἴσην, ὥστε ξὺν ᾧ πρώτῳ ἐπολέμῳ τῷ δεκατεῖ, καὶ τῇ μετ' αὐτὸν ὑπόσπονδοι ἦσαν τῷ
χῆ, καὶ τῷ ὕστερον ὑβ αὐτῆς πολέμῳ, εὑρήσει τίς τοσοῦτα ἔτη λογιζόμενος κατὰ τὸν
χρόνον, καὶ ἡμῶν ὁ πολλὰς παρενεγκούσας καὶ τοῖς ἀρχὴ χρησμῶν τε ἐχρεωμένοις, μό
νον δὴ τοῦτο ἐχυρῶς ξυμβαί· ἀεὶ ἐν ἔσεσθε μέμνησθαι, καὶ ἀρχομένου τε πολέμου, καὶ μέχρις
ἂν τελεύτησε, προθύμως ὑπομένοντας ὅτι ἐς ἐνίκα τε δέοι γενέσθαι αὐτόν· ἐπιβου-
λοτέρους δὲ διαπονεῖσθαι αὐτῷ ἀλθαινόμενός τε τῇ ἡλικίᾳ, καὶ προσέχων τὸν νοῦν, ὅπως
ἀκριβές τι εἴσομαι· καὶ ξυνίδη μοι φθάνον τὸν ἐμαυτῷ, ἔτη εἴκοσι, μετὰ τὴν ἐς ἀμφί
πολιν στρατηγίαν· καὶ γνοὺς παρ' ἀμφοτέροις τοῖς πράγμασι, καὶ ἐχθοσον τοῖς πε
λοποννησίων δὲ τὴν φυγὴν, καὶ ξυμφορὰ τῇ αὐτῇ μᾶλλον αἰδέσθαι· τὸν δὲ μὴ τὰ δέκα
ἔτη διαφοράς τε καὶ ξύγχυσιν τῶν συνοδῶν, καὶ τὰ ἔπειτα ὡς ἐπολεμήθη, ὕστε-
γράσομαι· Ἐπειδὴ γὰρ αἱ πεντηκοντούτεις συνοδοὶ ἐλύοντο, καὶ ὕστερον αἱ ξυμμαχίαι, καὶ
αἱ ἀρχὴ τῆς Πελοποννήσου πρισβεῖαι, αἱ πρῶ παρικλήθησαν ἐς αὐτὰ, αἱ ἐχώρουν ἐκ
τῆς λακεδαίμονος· καὶ οἱ μὲν ἄλλοι, ἐπ' οἴκου ἀπῆλθον· χορίνθιοι δὲ ἐσ Ἄργος
ζατοῦμενοι πρῶτον, λόγους τοιοῦτοι πρὸς τινας τῶν ἐν τέλει ὄντων ἀργείων, ὡς
χρὴ, ἐπειδὴ λακεδαιμονίοις οὐκ ἐσ ἀγαθῷ, ἀλλ' ὃ καταδουλώσει τὴν Πελοποννήσου
συνοδὰς καὶ ξυμμαχίας πρὸς Ἀθηναίους τοὺς πρὶν ἐχθίστους πεποίηνται, ὁρᾶν
τοὺς ἀργείους ὅπως σωθήσονται ἡ Πελοποννησος, καὶ ἀμφισβητεῖν τὴν βουλο-
μένῳ πόλιν τῆ ἐλάσσονι, ἢ τῆς αὐτονόμου τε ὄσι, καὶ ὁλκὰς ἴσας καὶ ὁμοίας διδόναι πρὸς

πνας ἔχρισὰν ἀθηναίων, καὶ τῶν ξυμμάχων, κατὰ ταυτά· σπονδαὶ ἐγένοντο καὶ σπονδαὶ, καὶ συμμαχία, καὶ ἃ πρότερον ἐψηφίσαντο ἀθηναῖοι, ἀθηναίους βουλεύειν περὶ αὐτῶν, καὶ τῶν ἄλλων πόλεων, ὅ, τι δὲν δοκῇ αὐτοῖς· ὅρκους δὲ ποιήσασθαι ἀθηναίους πρὸς λακεδαιμονίους, καὶ τοὺς ξυμμάχους κατὰ πόλεις· ὀμνύναι δὲ τὸν ἐπιχώριον ὅρκον ἑκάστους ἡβηδὸν μέγιστον ὄντα ἑκάστῃ πόλει· ὀμόσαι δὲ ταῦρον, ἔμμενεῖν ταῖς ξυνθήκαις, καὶ ταῖς σπονδαῖς ταύταις, δικαίως, καὶ ἀδόλως· ἔστω δὲ καὶ λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις κατὰ ταῦτα ὅρκος πρὸς ἀθηναίους· τὸν δὲ ὅρκον ἀναπολοῦντας κατ' ἐνιαυτὸν ἀμφοτέρους· στήλας δὲ στῆσαι ὁλυμπάδι, καὶ πυθοῖ, καὶ ἰσθμοῖ, καὶ ἐν ἀθήναις ἐν πόλει, καὶ ἐν λακεδαίμονι ἐν ἀμυκλαίῳ· εἰ δέ τι ἀμνημονοῦσιν ὁπότεροι οὖν, καὶ ἃ τοῦ πάρεστι λόγοις δικαίοις χρωμένους, βούλεσθαι εἶναι ἀμφοτέροις ταῦτη μεταθεῖναι, ὅτῳ δὲν δοκῇ ἀμφοτέροις, ἀθηναίοις, καὶ λακεδαιμονίοις. ἀρξει δὲ τῶν σπονδῶν ἔφορος Πλαταιᾶσι, ἀρχοντος μισοῦ μηνὸς τεταρτῃ φθίνοντος· ἐν δὲ ἀθήναις, ἄρχων Λάχης ἦν, ἐλαφηβολιῶνος μηνὸς ἕκτῃ φθίνοντος. ὤμνυον δὲ ὧδε, καὶ ἐποίησαν, λακεδαιμονίων μὲν, Πλειστόλας Δαμαγήτου· Χῖοι· Μεταγένης· Λυκώφρων· Δαΐφρων· Ἰφιάδας· Ἀγήλοχος· Φιλοχαρίδας· Ζεύξιππος· Ἀντίοχος· Τίλλις· Ἀλκινάδης. Ἐμπεδίας· Μνασᾶς· Λάμπιλος· Ἀθηναίων δὲ, οἵδε, Λάμαχος. Ἰσθμιόνικος· Νικίας· Λάχης· Εὐθύδημος· Προκλῆς· Πυθόδωρος· Ἀγνων. Μυρτίλος· Θρασυκλῆς· Θεογένης· Λεισκέπτης· Ἰόλλιος. Τιμοκράτης· Λέων· Λάμαχος. Δημοσθένης·

Λῦται δὲ σπονδαὶ ἐγένοντο, πελοποννησίων τῶν χειμῶνος ἄμα ἦρι, ἐκ Διονυσίων δυοῖν ἡμέραιν, αὐτοῖς τε ἀπέχουσι, καὶ ἐν δεκάτοις τῶν δηλίων τοῦτον, καὶ ὑμεραῖον ὀλίγον παρεληλυθυῖαν, ἐπὶ ὡς τὸ πρῶτον ἡ ἐσβολὴ ἐς σπλὼ ἀπῆλθε, καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ πολέμου τοῦδε ἐγένετο. συνεπέπτωκε δὲ τοῦτο κατὰ τοὺς χρόνους, καὶ μὴ τῶν ἐναντίων ξυνιέναι, ἢ ἀρχόντων, ἢ ἀφ' ἱερείου τινὸς τοῦτο ἐλπίσαντας· ἀλλ' ἀκριβείᾳ ἔδει ἐς καὶ ἀρχομένοις, καὶ μεσοῦσι, καὶ ὁπωσοῦν ἐντυχὸν τῷ ἑπομένῳ τι κατὰ δὲ ἦρι καὶ χειμῶνα ἀεὶ ὁμῶς, ὡς πρὸ γέγραπται, μὴ ῥῆσαι ἐξ ἡμισείας ἑκατέρου τοῦ ἐνιαυτοῦ πρὸ δυοῖν μοῖραν ἕκατερος, δίκα μὲν θέρη, ἴσους δὲ χειμῶνας τῷ πρώτῳ πολέμῳ τῷδε γεγενημένους· λακεδαιμονίοις δ', ἐλαχεν ἐν πρώτοις ἀποδιδόναι ἃ εἶχον, τούς τε ἄνδρας ἀφεῖναι τοὺς παρὰ σφίσιν αἰχμαλώτους ἀφίεσαν· καὶ πέμπτον ἐστὶ τὰ ἐν τῷ ἱερῷ πρόσοδος, ἐφ' ἁλόφιν, καὶ μυνᾶν, καὶ φιλοχαρίδαν, ἐκ Λύσιν δ' κλεαρίδαν πρὸ ἀμφίπολιν παραδιδόναι τοῖς ἀθηναίοις, καὶ τοὺς ἄλλους ταῖς σπονδαῖς ὡς εἴρητο ἐκέτοις δ' εἶναι· διὰ οὐκ ἤθελον, νομίζοντες οὐκ ἐπιτηδείως εἶναι· οὐ δὲ ὁ κλεαρίδας παρέδωκε πρὸ βολίν, χαλεπήνας τοῖς χαλκιδεῦσι, λέγων, ὡς ἃ δυνατὸς εἴη βίᾳ ἐκείνων, παραδιδόναι· ἐλθὼν δὲ αὐτὸς καταπάλιν μὲν πρόσοδον αὐτὸν ἔδωκεν, ἀπολογησάμενός τε ὡς πρὸ λακεδαίμονα, ἵνα πυθόμενοι ἐκεῖνοι, εἰ τί μεταγνῶσι τὸν ὁμολογίαν, ἐπὶ δὲ ὕρι καὶ τειλημμένῳ, αὐτὸς μὲν πάλιν ἐπανῆλθον τῶν λακεδαιμονίων, καὶ καλυόντων μάλιστα μὲν καὶ τὸ χωρίον παραδοῦναι, εἰ δὲ μὴ, ὁπόσοι ἐπελοποννησίων ἔνεισιν ὕβριστοί τε καὶ παρὰ τάξιν ἐπορεύοντο· οἱ δὲ ξύμμαχοι, ἐν τῇ λακεδαίμονι αὐτοῖ ἔτυχον ὄντες· καὶ αὐτῶν τοὺς μὲν ἐξαμείνους τὸν σπονδῶν, ἐκέλευον ἐκ λακεδαιμονίων ποιεῖσθαι· οἱ δὲ, τῇ αὐτῇ προφάσει, ἥπερ καὶ τοπρότερον ἀπεώζοντο, οὐκ ἔφασαν ἐξαιδεῖσθαι, ἐὰν μή τινας δικαιοτέρας τούτων ποιῶνται. ὡς δὲ αὐτῶν οὐκ ἐπείθοντο, ἐκείνους μὲν, ἀπέπεμψαν, αὐτοὶ δὲ πρὸς τοὺς ἀθηναίους ξυμμαχίαν ἐποιήσαντο, νομίζοντες ὕστατα δὴ σφίσι, τούς τε ἀργείους ἐπειδὴ οὐκ ἤθελον ἀμπελίδου καὶ λίχου ἐλθόντων, ἐπαύεσθαι, νομίσαντες αὐτοὺς αὖθις ἀθηναίους, ἐκ δίκης ἔχ, καὶ πρὸς ἄλλων πλοπόννησον μᾶλλον ἂν ἡσυχάζειν· πρὸς γὰρ ἂν τοὺς ἀθηναίους ἐθέλειν χωρεῖν· παρόντων οὖν πρόσοδον ἐκ τῶν ἀθηναίων, καὶ ὑμομένων λόγον, ξυνέβησαν. καὶ ἐγένοντο ὅρκοι, καὶ ξυμμαχία ἥδε, κατὰ τάδε·

ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΑΘΗΝΑΙΩΝ, ΚΑΙ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ·

Σύμμαχοι ἔσονται λακεδαιμόνιοι τεσσαράκοντα ἔτη· ἐὰν δέ τινος ἴωσιν ἐς πρὸ γῆν πολέμιοι πρὸ λακεδαιμονίων, καὶ κατὰ σφᾶς ποιῶσι λακεδαιμονίοις, ἀφελεῖν ἀθηναίους λακεδαιμονίους τρόπῳ ὁποίῳ ἂν δύνωνται, ἰσχυροτάτῳ κατὰ τὸ δυνατόν. ἐὰν δὲ δηώσαντες ἀπέλθωνται, πόλιν εἶναι ταύτην πρὸ πόλιν λακεδαιμονίοις, καὶ ἀθηναίοις· καὶ κατὰ σφᾶς πάσχειν ὑπ' ἀμφοτέρων· καταλύειν δὲ ἄμα ἄμφω τὸν πόλεμον. ταῦτα δὲ εἶναι δίκαια, καὶ προθύμως, καὶ ἀδόλως. καὶ ἐὰν μή τινος ἴωσι πρὸ τῶν ἀθηναίων γῆν

ἴωσι

τοὺς πολίτας παῦσαι· καὶ τῷ μέλλοντι χρόνῳ καταλιπεῖν ὄνομα, ὡς ἀδίκως σφίλας τὴν πόλιν διεγλύφει, νομίζων ἐκ τοῦ ἀκινδύνου τοῦτο ξυμβαίνειν· καὶ ὅστις ἐλάχιστα τύχῃ αὐτὸν παρακινδυνεύσων· τὸ δὲ ἀκίνδυνον, τὴν ἀρχὴν ὡς παρίσχειν· Πλεῖστα δὲ, ἐκ τῶν ἐχθρῶν διαβαλλόμενος περὶ τῆς καθόδου, καὶ ἐς οἰκείαν τοῖς λακεδαιμονίοις ἀεὶ προβαλλόμενος ὑπ' αὐτῶν, ὁπότε τι πάσχοιεν, ὡς δι' ἐκείνου καθόδου παρανομηθῆναι ταῦτα ξυμβαίνοι· τὴν γὰρ πρόμαντιν τὴν οἰκείαν ξενίζειν μετ' ἀρειστοκλέους τοῦ ἀδελφοῦ, ἅστε χρῆσθαι λακεδαιμονίοις ἐπιτηδείως, διὰ τὸ ἀεὶ τὰ δίκαια ἀφελοῦσιν, ἀλλὰ καὶ τὰ ξυμφέροντα ἐκ τῆς ἀπ' ἐκείνου καθόδου παρασκευάζεσθαι· καὶ τὸν μὲν πρόμαντιν τὴν οἰκείαν ξενίζειν, τοὺς δὲ λακεδαιμονίους χρῆσθαι· ἐπεὶ δὲ ἐκ τῆς ἀπ' ἐκείνου καθόδου ἐπὶ τὸν

διασώσαντες, ἐς πὼ πόλιν ἐπὶ ἔμπνευσιν ἐσιόντι μίζαι· καὶ ἔφθη μὴ ὅπως ἐσῆλθον οἱ μετ' αὐτοῦ· οὐ πολὺ δὲ διαλιπὼν ἐπέλαβε τοῖς. καὶ ἄλλα πρατικὰ αἰσχρήσασα μὴ τ' κλεαρίδου ἐκ τῆς διώξεως, νικηθέντες τε ἐσπολλοὶ, καὶ ζωπύρου ἔσποι· μᾶλλον δὲ ταῦτα, ὧν βρασίδας ἀφ' ἑμμαχοι πάντες ξυνῆλθον ἐπὶ πόλιν, δημοσίᾳ ἐβαλε οἱ τῇ πόλει πρὸ τῆς νεὼ ἀγαθῆς οὔσης. καὶ τολμήσαντι ἀμφὶ πολίτου περιδέξαντες αὐτοῦ τὴ μνημεῖον, ὡς ἥρωΐ τε ἐντιμήσουσι, καὶ τιμὰς δώσωσιν, ἀπῶνας, καὶ ἐπὶ σίσσε θυσίᾳ. καὶ πὼ ἀποικίαν ὡς οἰκιστῆ προσ' ἔσονται, καὶ τὰ βαλόντος τὰ ἀγωνίσια οἰκοδομήματα, καὶ ἀφανίσαντες εἴ τι μνημεῖον πού ἐστιν ἐμέλλον αὐτοῦ τὴ οἰκήσεως περίσεσθαι, νομίζοντες τ' μὴ βραχίδαν σωτῆρά τε σφῶν γενέσθαι, καὶ οἱ δὲ παρόντι ἅμα πὼ τ' λακεδαιμονίων ξυμμαχίαν φόβῳ τ' ἀθηναίων ἱκρατεύοντες. τ' ἢ ἀγῶνα καὶ τὰ δ' πλέμου τ' ἀθηναίων, ἐκ δὲ ὁμοίως σφίσι ξυμφόρως, ἀλ' ἀὺ ἴσως ἴσας τιμὰς ἔχειν· καὶ τῇ νικῇ τ' ἀθηναίους ἀπίδοσαν· ἀπίθανον ἢ ἀθηναίων μὴ, τ' ἐξακοσίους· τ' δ' οἰ αὐτῶν ἐπὶ ἁ, δὲ δὲ μὴ ἐκ παρατάξεως, ἀφ' ἢ τοιαύτης ξυντυχίας καὶ προσκροῦσαι, πὼ μάχην μᾶλλον γενέσθαι· μᾶ ἢ πὼ αἵρεσιν, οἱ μὴ, ἐπ' ὄκνου ἀπίπλευσαν· οἱ ἢ μᾶ τῷ κλεαρίδου, τὰ τ' τ' ἀμφίπολιν καθίσταντο· καὶ ὑπ' αὐτοὺς χρόνους τ' θέρους τελευτῶντος, βραμφίας, καὶ Αὐτοχαρίδας, καὶ ἐπικυδίδας, λακεδαιμονίοις, ἐς τὰ δ' θράικης χωρία βοήθειαν ἦσαν οἱ ταγοὶ δὲ ἀπλιτῶν. καὶ ἀφικόμενοι ἐς ἡραΐκλειαν πὼ οἱ ζαχίνῳ, καθίστανο, ὅπ αὐτοῖς ἐδόκει μὴ καλῶς ἔχειν. οἱ διατρεβόντων δι αὐτῶν, ἔτυχεν ἡ μάχη αὐτῃ γενομένη, καὶ τ' θήρος ἐτελεύτα. Τὸ δ' ἐπιγιγνόμενον χειμῶνος, δὲ ζεὺς μέχρι μὲν πλείου τῆς θεσσαλίας διῆλθον οἱ περὶ τὸν βραμφίαν· κωλυόντων δὲ τῶν θεσσαλῶν, καὶ ἅμα βρασίδου πέμποντος, ὃ πρῶτ' ἦλθε πὼ στρατιὰ, ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου, νομίσαντες ἐδίνα καιρὸν ἐπ' εἶναι, τῶν τε ἀθηναίων ἤδη ἀπελθόντων, καὶ οὐκ ἀξιόχρεων αὐτῶν ὄντων σῶσαι τι, ὧν κἀκεῖνος ἐπεπόλ. μάλιστα δὲ ἀπῆλθον εἰδότες τοὺς λακεδαιμονίους ὅτι ὑβρίσαντ, πρὸς πὼ ἀρχὴν μᾶλλον πὼ γνώμην ἔχοντας. ξυνέβη τε διὰ ζεὺς μὴ πὼ οἱ ἅμα πόλεμον μάχαι, καὶ πὼ βραμφίᾳ αἰσχρήσαν ἐκ θεσσαλίας. ὥστε πολέμου μὲν μηδὲν ἐπ' ἄλλοις μηδετέρους, πρὸς δὲ πὼ εἰρήνην μᾶλλον πὼ γνώμην εἶχον. οἱ μὲν ἀθηναῖοι πολιορκήσαντες ἐπὶ τε τῷ δηλίῳ, καὶ δι' ὀλίγον αὖθις οἱ ἅμα πόλεμον, καὶ ἐκ ἔχοντες πὼ ἐλαχίστα τῆς ἑώμης πεζὴν ἐπ', ἢ πρὸ οὐ προσελέχοντο πρότερον τὰς ἀσυνθέσεις, δόξαντες τῇ παρούσῃ δυνάμει ἐνεχθήσεσθαι ῥᾳδίως, καὶ τῶν ξυμμάχοις ἅμα ἐβουλήσεσθαι σφ', μᾶ δὲ ἰσχὺς ἀσφαλὰ ἐπεμένοντι, ἐπὶ πλέον ἀφῶσι, μετὰ μέλλοντά τε, ἢ τὰ μὴ πόλῳ καλῶς πραχθὲν ἐξενέγκασθαι· οἱ δ' αὖ λακεδαιμόνιοι πὼ γνώμην μὲν ἀπὸ βαίνοντος σφίσι τ' πολέμου, οἷ ᾧ ἦσαν τὸ δίκαιον ἐπὶ τῶν καθαρόσει τῇ τ' ἀθηναίων δυνάμει, εἰ πὼ γῆν τέμνοιεν· ἔτι ἐπεσόντ' ἢ τῇ οἱ τῇ νόσῳ ξυμφορᾷ, ὅπα ἄπω γενέσθαι τῇ ἀπαρτῇ, καὶ λητευομένης τ' χώρας ἐκ τῆς πύλου, καὶ κυθήρων, αὖ τε μολόντων τε τ' ἁλῶσιν, καὶ ἀεὶ προσδοκίας οὔσης μή τι καὶ ὑπομένοιεν τοῖς ἔξω πίστεως πρὸς τὰ παρόντα σφίσιν, ὥστε ἐς πρότερον νεωτερίσωσι. ξυνέβαινε δὲ καὶ πρὸς τὴν αἰχμίσιν αὐτοῖς, τὰς διακοσίας ἐπ' ἰβόλῳ ἔτη, καὶ ἄλλας ἐκ ἦθελον αὐτίκα λῦσαι οἱ αἰχμῖσι, εἰ μή τι σφ' αὐτοῖς πὼ κωλυσείαν γὰν ἀποδώσει. ὥστ' ἀδύνατα ἦ ἐφαίνετο αἰχμίσις καὶ ἀθηναίοις ἅμα πολεμεῖν· τ' τε οἰ τελοποννήσῳ πόλεων ὑπὸ πᾶσιν πνας ἀποστήσαι πρὸς τοὺς αἰχμίσους, ὅπ καὶ ἐγένετο. ταῦτ' οὖν ἀμφοτέροις αὐτοῖς λογιζομένοις, ἐδόκει φρονίμα εἶναι ἡ ξύμβασις, καὶ οὐχ ἧσσον τοῖς λακεδαιμονίοις ἐπιθυμία τῶν ἀσφαλῶν τῶν ἐκ τῆς νήσου κομίσασθαι. ἦσαν γὰ οἱ ἀπαρτιάται αὐτῶν πρῶτοί τε, καὶ ὁμοίως σφίσι ξυγγενεῖς. ἤρξαντο μὲν ἦ καὶ διὰ τὸ ἅλωσιν αὐτῶν πρᾶσιν· ἀλλ' οἱ ἀθηναῖοι, οὐπω ἤθελον δὲ φοβόμενοι, ἐνδὶ τῇ ἴσῃ καταλύεσθαι· σφαλεί τον δι αὐτ' δὲ ἦ δὲ σπλίῳ, παραχρῆμα οἱ λακεδαιμόνιοι γενόντες ναῦ μᾶλλον δὲ οἰ δεξομένους, ποιοῦντες πὼ οἰκαίσιν ἐκ χειρίαν, οἰ ἢ ἐλπὶ ξωιόντας, καὶ περὶ τὸ πλείονος χρόνου ἔχεσθαι. ἐπειδὴ δὲ κὴ ἡ οἰ ἀμφιπόλει ἔδοσαν τοῖς ἀθηναίοις ἐγεγένητο, καὶ ἐπεύνικει κλέων τε καὶ βρασίδας, ἵ πρῶτ' ἀμφοτέρῳ ἦν μάλιστα ἰὼ αστοῦντο τῇ ἀρέσῃ, ὁ μὲν, ᾧ ἢ δὲ τυχεῖν τε καὶ τι μᾶθαι ἐκ τοῦ πολεμεῖν, ὁ δὲ, γενομένης ἡσυχίας καταφανὲς τοσοῦτο νομίζων δὲ ἔσεσθαι κακουργηθῆναι, καὶ ἀπισότερος διαβαλλόμενο. τότε δὲ ἐκπεπόρα τῇ πόλῃ αὐτύδοντος τα μάλιστα πὼ ἐκ μισγίαν, τραισαὶ ᾧ τε ὁ παυσανίου βασιλέως λακεδαιμονίων, καὶ νικίας ὁ νικηράτου, πλεῖστα πὸν τότε δὲ φοβόμενος οἰ στρατηγίας, πολλῷ δὴ μᾶλλον προθυμούμενο. νικίᾳ μὲν βουλόμενος οἰ ᾧ ἅπαν ἦσ ὠ, καὶ ἡσυχῇ διασῴζεσθαι πὼ ἐκ τυχίαν, καὶ ἐς τ' παυτίκα πόνων πεπαῦσθαι καὶ αὐτὸς, καὶ

ἢ ἀναστῆσαι ἀναξίως καταφρονήσει τι ἡμῶν, μὴ ἀπ' ἀνδρὸς ἐλπίσαι τὰς ὡσαύτως ἐπεξελθεῖν
τῆσ αὐτοῖς ἐς μάχην, αἰσχύνη τε πρὸς ἀ χωρίον, μὴ ναῦν ἀτάκτως κατὰ θέαν πλέ-
μενόν ὀλιγωρεῖν· ὅς περ δὴ τὰς πρώτας ἁμαρτίας τῶν ἀναστίων κάλλιστα ἰδὼν, καὶ
ἅμα πρὸς πλῆθος ἑαυτοῦ διανοούμενον πλῆθι ἐπιχείρησιν φυλάττῃ, μὴ ἀφ' ἧσ προφανῶς μᾶλλον
μὴ αὐτὶ παρασκευῆς, ἢ ἐκ τῆς πρὸς τὸ παρὸν ξυμφορᾶς ὁρμῶντος, πολλῷ ἂν ὀρθότερα
κλέμματα ταῦτα, καὶ μᾶλλον δόξαν ἔχει, ἃ τῶν πολεμίων μάλιστ' αὖ τις ἀπατήσας, τῆ
φίλῃ μέντ' ἂν ὠφελήσειεν· ἕως ἂν ἔτι ἀπροσκόπως θαρσοῦσι, καὶ τὸ ὑπερφέρειν πολλὸν
ἢ τῷ μέσῳ σφῶν, ὑφ' ὧν ἐμοὶ φαίνονται πλῆθι διάφορα ἔχοντες οὐ τῷ αὐτομόλῳ αὐτῷ τῶν γνώ-
μης, μὴ πρὶν ξαυτὰ χθῆναι μᾶλλον πλῆθι δόξαι, ἐγὼ μὲν ἔχων τοὺς μετ' ἐμαυτοῦ, καὶ φθά-
σας ἂν διανοήσωμαι, προαπαντοῦμαι σφίσι καὶ μέσου δ' ἐμπέσημα· σὺ δὲ κλιαρίδα
ὥςθρον, ὅταν ἐμὲ ὁρᾷς ἤδη προσκείμενον, καὶ κατὰ τὰ εἰκότα φοβοῦντα αὐτούς, τοὺς μὴ
σαυτοῦ, τοὺς τ' ἀμφὶ πολίτας, καὶ τοὺς ἄλλους ξυμμάχους ἄγων, αἰφνιδίως τὰς πύ-
λας αἰσίξας ἐπεκθεῖν, καὶ ἐπείγεσθ ὡς τάχιστα ξυμμίξαι· ἐλπὶς δὲ μάλιστα αὐτοὺς
ἔτω φοβηθῆναι. τὸ δὲ πλῆθος ὥςθρον, δεινότερον τοῖς πολεμίοις, ἢ παρόντος, καὶ μαχο
μένῳ. καὶ αὐτός τε αὖθις ἀγαθὸς γίγνου ὥσπερ σὺ εἰκὸς ἔστα ἀπαρτάτην. καὶ ὑμεῖς δὲ
αὖ ὅρισι ξυμμαχοι, ἀκολουθήσατε αἰσίως, καὶ νομίζατε εἶναι τῶν καλῶς πολεμεῖν, τὸ
ἐθέλειν, καὶ τὸ αἰσχύνεσθαι, καὶ τοῖς αὖχροις πειθεσθε. καὶ τῆδε ὑμῖν τῇ ἡμέρᾳ. ἢ ἀγα-
θοῖσι γνωμίοις ἐλευθερίαν τε ὑπάρχειν, καὶ χαλκιδαιμονίων ξυμμάχοις καλεῖσθαι,
ἢ ἀθηναίων τε δούλοις, ὧν τὰ αὖτα αὖθι αἰσχροπραγήσαντ, ἢ θανατώσεως πράξαντε, καὶ
δουλείαν χαλεπωτέραν, ἢ πρὶν εἶχε τε· τοῖσ δὲ λοιποῖσ ἕλλησι, κωλυτὰς γενέσθαι
ἐλευθερώσεως· ἀλλὰ μήτε ὑμεῖς μαλακισθῆτε, ὁρῶντες περὶ ὅσων ὁ ἀγὼν ἔσται, ἐπί τε
δοίξω, οὐ παρασκεύασε δίος τε ὢν μᾶλλον τοῖς πέλας, ἢ καὶ αὐτὸς ὁρῶν ἐπεξελθεῖν.

Ὁ μὲν Βρασίδας ταῦτα εἰπὼν, πάν τε ἔξοδον παρισκευάζετο αὐτός, καὶ τοὺς ἄλ-
λους μετὰ τοῦ κλιαρίδα καθίστη ἐπὶ τὰς θρακίας καλουμένας τῆ πυλῶν, ὅπως ὡς πέρ
εἴρητο, ἐπεξίοιεν· τῷ δὲ κλέωνι, φανερᾶ γνωμίᾳ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ καρδυλίου καταβαί
τος, καὶ οὐ τῇ πόλῃ ἐπιφανεῖ ὄσῃ ἔξωθεν περὶ τὸ ἱερὸν τῆς ἀθηνᾶς ξυνομίσου, καὶ ταῦ-
τα προάστατος, ἀγγέλλεται· πρόκα χωρίκῃ γάρ τε καὶ τὴν θέαν, ὅπ ἤ τε στρατιὰ
ἅπασα φανερὰ ἦν πολεμίων οὐ τῇ πόλῃ, καὶ ὑπὸ τὰς πύλας ἵππων τε τοῦδε πολ
λοὶ καὶ ἀνθρώπων ὡσ οὐδίοτων ὑποφαίνοιτο. ὁ δὲ, ἀκούσας, ἐπῆλθε· καὶ ὡς εἶδεν,
οὐ βαλόμενος μάχῃ διαγωνίσασθ πρὶν οἱ Θ΄ τοῦσ βοηθοὺς ἥκειν, καὶ ἀέμενος ὀφθῆναι
ἀσθενέσι, σημαίνει τε ἅμα ἐκέλευσε αἴρεσθαι, καὶ παρήγγελλε τοῖσ ἀποῦσιν
ἐὰν ἐν βάσιμον κέρας, ὡσπερ μόνον οἷόν τ' ἦν ὑπάρχειν ἐὰν τῆς ὁδοῦ. ὡσ δ' αὐτῷ ἐ
δόκει χαλεπὸν γίγνεσθαι, αὖθισ ἐπεσέβαλε δ' ἐξιὸν, καὶ τὰ γυμνὰ πρὸσ τοὺσ πολεμί-
ους ἐδοὺς, ἀπῆγε πρὸσ πολιτικά· καὶ τούτῳ βρασίδασ ὡσ ὁρᾷ ἐν καιρῷ, καὶ ἐν στρα-
τεύματι τῶν ἀθηναίων κινούμενον, λέγει τοῖσ μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ τοῖς ἄλλοισ, ὅτι οἱ αὖθισ
ἡμᾶσ οὐ μένουσι· δηλοῖ δὲ τῶν τε θαράπων τῇ κινήσει, καὶ τῶν καφαλῶν· ὃς γὰρ ἂν τοῦ
τε γίγνεται, οὐκ εἰώθασι μένειν φοὺς ἐπόντασ, ἀλλὰ τάσ τε πύλασ τοῖσ αἰσιγκύτω ἐ-
μοὶ, ἃς εἴρηται, καὶ ἐπεξίωμεν ὡσ τάχιστα θαρσοῦντεσ. καὶ ὁ μὲν, κατὰ τὰς ἐπὶ τὸ σταύ
ρωμα πύλασ, ἐξ τὰσ πρώτασ τῆ μακρᾶ τείχους τότε ὄντος, ἐξελθὼν, ἐδίωκε πρόμῳ πλῆ
ὁδὸν ταύτην δύθεσαν, ἧπερ νῦν κατὰ τὸ καρτερώτατον τῆς χωρίσ ἱόντι ξυστὰσιν ἐστή-
κει· καὶ προσβαλὼν τοῖσ ἀθηναίοις ταφροβομένοις τε ἅμα τῇ σφετέρᾳ ἀπειρίᾳ, καὶ τῷ πόλ
μαν αὐτοῦ ἐκπεπληγμένοις, κατὰ μέσον δ' στράτευμα ζέπει· καὶ ὁ κλιαρίδασ, ὡσπερ
εἴρητο, ἅμα κατὰ τὰσ θρακίας πύλας ἐπεξελθὼν ᾧ στρατῷ, ἐπιφέρεσθ· ξυνέβη τε ᾧ
ἀδυκήτῳ καὶ ὑβαπίστοις ἀμφοτέρωθεν, τοῦ ἀθηναίοισ θορυβεῖσθαι· καὶ τὸ μὲν δίωνυμον κέ
ρασ αὐτοῦ τὸ πρὸσ πλῆ λόφα, ὅπερ δὴ καὶ πρόκα χωρίκῃ, βύθισ ἀφῆρκεν, ἔφυγε· καὶ ὁ
βρασίδασ, ὑπερχωρήσαντασ ἤδη αὐτοῦ, ἐπιπαρελῶν ᾧ δεξιῷ, παῖσκαπτ. καὶ πεσόντα αὐ-
τὸν, οἱ μὲν ἀθηναῖοι, οὐκ εἰσθέοντεσ· οἱ δὲ πλησίον, ἅραντεσ, ἀπῆγκαν· τὸ δὲ δεξιὸν
τῶν ἀθηναίων ἐμοί τε μᾶλλον. καὶ ὁ μὲν κλέων, ὡσ τὸ πρῶτον ξυνέστη τὸ μοῖρα,
δὺ ἅμα φύγων, καὶ καταληφθεὶσ ὑπὸ μυρκινίου πελταστοῦ, ἀπεθνήσκει· οἱ δὲ αὐτοῦ
συσκαφεύτεσ ὀπλῖται ἐμὲν λόφον, τόν τε κλιαρίδαν ὑμένοντα, καὶ δίσ ἢ τρὶσ
προσβαλόντα, καὶ οὐ πρότερον ἀνέδωκαν, πρὶν ἢ τε μυρκινία, καὶ ὁ χαλκιδικὸσ ἵππασ,
καὶ οἱ πελτασταὶ περιστάντεσ, καὶ ἐξαπορήσαντεσ αὐτοὺς, ἔβιβασαν· ἔπω δ' ἐν στρατεύματι
πᾶν ἤδη τῶν ἀθηναίων φυγὴν χαλεπὸν, καὶ πολλὰς ὁδοὺς ξυστὰν μένων κατὰ ὄρη, ὅσοι
μὴ διεφθάρησαν, ἢ αὐτίκα οἱ χρεὼν, ὑπὸ τῆς χαλκιδικῆς ἵππου, καὶ τῶν πελταστῶν,
οἱ λοιποὶ ἀπεκομίσθησαν ἐσ πλῆ ἡόνα· οἱ δὲ, σὺν βρασίδᾳ ἅραντεσ ἐκ τῆς μάχησ, καὶ

τῇ παρακομιδῇ τῇ ἐς τὴν σικελίαν, καὶ πάλιν ἀναχωρήσει καὶ οἱ τῇ ἰταλίᾳ, πρὶν ξύλλογον ποιήσασθαι περὶ φυλακῆς τοῖς ἀθηναίοις· καὶ λοκροὶ συνέτυχόν τοῖσι ἐκ μεσσήνης ἱππεῦσιν ἐκπεπωκόσιν, οἳ μὴν τὴν σικελιωτῶν ὁμολογίαν, τὰ σκάφη τῶν μεσσηνίων, καὶ ἐπαγομένων τῶν ἐπιχωρίων λοκρῶν, ἔπεισι καὶ ὑπεμφθησαν. καὶ ἐγένοντο μεσσήνη λοκρῶν, πνὰ χρόνον· τούτοις δὲ φαίαξ συντυχὼν τοῖς κομιζομένοις, ἐκώλυσεν· ἐπεγένετο δὲ τοῖς λοκροῖς πρὸς αὐτὴν ὁμολογία ξυμβάσεως πέρι, πρὸς τοὺς ἀθηναίους. μόνοι γὰρ τῶν ξυμμάχων, ὅτε σικελιῶται ἔναυμάχουν, οὐκ ἐβοήθησαν ἀθηναίοις· ἀλλ' ὧν τότε, ἐμὲ αὐτοὺς κατεῖχε ὁ πρὸς ἰαπυγίας, καὶ μιλησίους πόλεμος, ὁμόρους τε ὄντας, καὶ ἀποίκους· καὶ ὁ μὲν φαίαξ, ἐς τὰς ἀθήνας χρόνῳ ὕστερον ἀφίκετο. ὁ δὲ κλέων, ὅσα ἐχρὴ τῶν πρόσθεν τε περὶ πύλον ἃ τὴν ἀμφίπολιν, ὁρμώμενος ἐκ τῆς ἠϊόνος, τὰ γίγνεσθαι προσβάλλων αὐτοῖς ἀποπέμπει, καὶ οὐκ ἐᾶν ἐκπλεῖν ἢ τὴν θρᾴκιον ἀφικέσθαι μεμενηκότα· ἐν πέμπτῃ ὡς ἤφθη ἡμέρᾳ πρόσβασις, ὅπως παραλύσιτο τὰ πρὸς τὴν ξυμμαχικὴν, καὶ ὡς τὴν θρᾴκην ἄλλως παρὰ πόλλιν τὴν ὀδομάντων βασιλέα, ἄξεσθαι μισθοῦ θρᾴκας ἐς πελοπόννησον, αὐτὸν ὑποζύγιον πεζομένων ἐν τῇ ἠϊόνι· βραδίσας ἢ τὴν ταχίστην ταῦτα, αὐτὸς ἐπύθετο καὶ αὐτὸν ἐδεῖ τῷ καρδυλίῳ. ἔστι δὲ τὸ χωρίον ἔξω αὐχένος, ὃν μακρὸν, τάφρος τε ποταμία, ἀφ' ἑνὸς ἐπέχον τῆς ἀμφιπόλεως· καὶ παρεφαίνετο πόλεται αὐτόθεν ὅτι ἐκ τοῦ ἐλάσσω ἐκ τούτου ὁρμώμενοι ὁ κλέων τῷ στρατῷ, ὅπερ προσεβάλλετο ποιήσειν αὐτὸν ἐν τῇ ἀμφιπόλει, ὑπεισιόντα σφῶν τὸ πλῆθος, τῇ παρόδῳ στρατιᾷ ἀναβήσεσθε. ἅμα δὲ καὶ παρεσκευάζετο θρᾴκας τε μισθοῦσθαι πεντακοσίους, καὶ χιλίους· καὶ τοὺς ἐπιδρομους παρακαλῶν πελταστὰς, καὶ ἱππέας, καὶ μυρκινίων, καὶ χαλκιδέων χιλίους πελταστὰς ἔσχε πρὸς τοῖς αὐτόθι ἀμφιπολῖ. τὸ δὲ πλεῖστον ξύμπαντος ἐπρόσθη σφίσιν ἡμέρᾳ ἑβδόμῃ μάλιστα, καὶ ἐπῆλθε λύγκου τε καὶ ὀρεστῶν τετρακόσιοι· τούτων βραδίσας μὲν ἔχων ἐπὶ καρδυλίῳ ἐκέλευσε πεντακοσίους, καὶ χιλίους. οἱ δ' ἄλλοι οἱ ἀμφιπόλει μᾶλλον κλεαρίδου ἐπιτάξαντος· ὁ δὲ κλέων, τέως μὲν ἡσύχαζεν. ἔπειτα ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο, ὅπερ ὁ βραδίσας προσεδόκητο· τὸ γὰρ στράτευμα ἀνεχώρουν μὲν τῇ ἕω, ἀναλογιζόμενοι δὲ τὸν ἐκείνῃ ἡγεμονίαν πρὸς δίαν ἐμπειρίας καὶ πόλεμον, μᾶλλον δίας αἰσθησομένους καὶ μαλακίαν ὑπόνοιτο, καὶ ἅμα δι' ὧν ἐπορεύοντο ὡς ἄκοντες αὐτῷ ξυνέλαβον, καὶ ὁδὸν μὴ τὴν βραδίσου καὶ αὐτοὺς ἐκ τοῦ αὐτοῦ κατιόντας ἐπιθέσθαι, καὶ λαβὼν, ἢν ἐκ τοῦ παρόντος ἐπιτρέψωσιν καὶ μάλακίαν ὑπόνοιτο, καὶ ἅμα

οὖ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους, αἱ μὲν σπονδαὶ ἦσαν αὐτοῖς, διελέλυντο μέχρι πυθίων· καὶ ἐν τῇ ἐκεχειρίᾳ, ἀθηναῖοι δηλίους ἐξέπεμψαν ἐκ δήλου, ἡγησάμενοι κατά τι παλαιὸν τὴν αὐτὴν οὐ καθαρὸν ὄντας ἱδρῦσθαι· καὶ ἅμα ἐλπίδας σφίσιν εἶναι τοῦτο τῇ καθάρσει, ἧ προτέρου μοι δεδήλωται, ὡς ἀνελόντες τὰς θήκας τῶν τεθνεώτων, ὀρθῶσ' ἐὸμενοι θήσειν· καὶ οἱ μὲν δήλιοι, ἀξιωμύβριον, φαρσάλιος δόντες αὐτοῖς, οἰκῇ ἀσίᾳ ᾤκησαν οὕτως, ὡς ἕκαστος ὥρμητο. κλέων δὲ ἀθηναίους πείσας, ἐς τὰ ἐπὶ θρᾴκης χωρία ὠξέπλευσε μετὰ πολλῆς ἐκκλησίας, ἀθηναίων μὲν ὁπλίτας ἔχων δισχιλίους καὶ χιλίους, καὶ ἱππέας τετρακοσίους· τῶν δὲ ξυμμάχων, πλείους· καὶ δὴ καὶ ἐστάλησαν· ἐλθὼν δὲ ἐς σκιώνην πρῶτον, ἐπὶ πολιορκουμένην, καὶ προσλαβὼν αὐτόθεν ὁπλίτας τῶν φρουρῶν, κατέπλευσεν ἐς τὴν καλοφωνίδα λιμένα τῶν τραιτικῶν, ἀπέχει δὲ καὶ οὐ πολὺ τῆς πόλεως· ἐκ δ' αὐτοῦ αἰσθόμενος ὑπ' αὐτομόλων, ὅτι οὐδὲ βρασίδας οἱ τῇ τορώνῃ, οὔτε οἱ ἐν ὀλύνθῳ ἀξιόμαχοι εἶεν, τῇ μὲν στρατιᾷ πεζῇ ἐχώρει ἐπὶ τὴν πόλιν· ναῦς δὲ περιέπεμψε δέκα τὴν λιμένα περιπλεῖν· καὶ πρὸς τὸ περιτείχισμα πρῶτον ἀφικνεῖται, ὃ προσπεριέβαλε τῇ πόλει ὁ βρασίδας, οἵπερ βουλόμενος ποιῆσαι τὸ προάστειον· καὶ δηλῶν τοῦ παλαιοῦ τείχους, μίαν αὐτὴν ἐποίουν πόλιν· βοηθήσαντες δὲ ἐς αὐτὸ γρασιπλίδας ὁ λακεδαιμόνιος ἄρχων, ἐκ τοῦ παρόντος φυλακῇ, προσβαλόντων τῶν ἀθηναίων, ἐμύνετο. καὶ ὡς ἐβιάζοντο, καὶ αἱ πύλαι ἅμα περὶ πλίον ἦσαν τὸν λιμένα περιπεμφθέντες, δείσας ὁ γρασιπλίδας, μὴ αἱ τε πύλαι φθαίωσι λαβοῦσαι ὄρθυμον τὴν πόλιν, καὶ τοῦ τείχισματος ἁλισκομένου ἐγκαταληφθῇ, ἀφλιπὼν αὐτὸ, ὁρμῇ ἐχώρει ἐς τὴν πόλιν· οἱ δὲ ἀθηναῖοι φθάνουσι, καὶ τὰ κατὰ τῶν νεῶν ἐλόντες τὴν τορώνην, καὶ ὁπλίσαντες αὐτοβοεὶ κατὰ τὸ διηρημένον τοῦ παλαιοῦ τείχους ξυναπαντῶσιν. καὶ τοὺς μὲν ἀπέκτειναν τῶν πελοποννησίων, καὶ τορωναίων ὀλίγους οἱ χροί· τοὺς δὲ, ζῶντας ἔλαβον, καὶ γρασιπλίδαν τὸν ἄρχοντα. βρασίδας δὲ βοηθεῖ μὲν τῇ τορώνῃ· αἰσθόμενος δὲ καθ' ὁδὸν ἐκλαμπούσας, ἀνεχώρησεν, ἀπορῶν πανταχοῦ πολλοὺς μὴ φθάσαι ἐλθών. ὁ δὲ κλέων, καὶ οἱ ἀθηναῖοι, ἵστανται ἀπὸ τοῦ τείχους σὺν, τὸ μὲν, πρὸς τὴν λιμένα, τὸ δὲ, πρὸς τῷ τειχίσματι. καὶ τῶν τορωναίων, γυναῖκες μὲν καὶ παῖδας ὑποστρατηλάσιαν· αὐτοὺς δὲ, καὶ πελοποννησίους, καὶ εἴ τις ἄλλος χαλκιδέων ἦν, ξύμπαντας ἐς ὀκτακοσίους ἀπέπεμψαν ἐς τὰς ἀθήνας· καὶ αὐτοῖς τὸ μὲν πελοποννήσιον ἔζυθεν οἰκαδε ξυμμάχους ποιησάμενοι, ἀπῆλθε· τὸ δὲ ἄλλο, ἐκ μέσου ὑπ' ὀλιγωρίας ἦν, αὖθις αὐτὰ αἰσθόμενοι λυθείσ· εἶναι δὲ καὶ παλαιτορ ἀθηναίων οἱ μισθοφόρους πεζοὺς βοηθοὺς ἐς τὴν ἀφ' ἑσπέρας χώραν, προδοσίᾳ· καὶ ὁ μὲν κλέων, φυλακὴν καταστησάμενος τῆς τορώνης, αὖθις, περιέπλει δι' ἄθω, ὡς οἰκεῖ πόλιν ἀμφίπολιν. φαίαξ δὲ ὁ ἐρασινίδου ζάκυνθος αὐτὸς, ἀθηναίων ἐπεμπόντων ναυσὶ δύο ἐς ἰταλίαν, καὶ σικελίαν, πρισβεύτης ὑπὸ δὲ αὐτὸν χρόνον ὠξέπλευσε. λεοντῖνοι γὰρ, ἀπολωλότων ἀθηναίων ἐκ σικελίας μετὰ πόλεμον ξύμβασιν, πολίτας τε ἐπεγράψαντο πολλοὺς. καὶ ὁ δῆμος πόλεμον ἡσύχαζε αὖθις· οἱ δὲ δυνατοὶ αἰσθόμενοι, συρακουσίους τε ἐπάγονται, καὶ ἐκβάλλουσι τὸν δῆμον. καὶ οἱ μὲν, ἐκπλέουσιν, ὡς ἕκαστοι· οἱ δὲ δυνατοὶ, ὁμολογοῦσι τοῖς συρακουσίοις, καὶ πόλιν ἐκλιπόντες, καὶ ὁρμώμενοι τοῖς συρακουσίοις, ὠδὶ πολιτείᾳ ᾤκησαν. καὶ ὕστερον πάλιν αὖθις τινὲς, ἀφ' ὧν μὲν ἀρίσκεσθαι, ἀπολιπόντες ἐκ τῶν συρακουσῶν, φωκέας τε τῆς πρὸς λιπάρᾳ τῆς λεοντίνων χωρίον καλούμενον, κατελαμβάνουσι, καὶ βρικινιάσ', ὃ ὄρυμα οἱ τῇ λεοντίνῃ. κἠ τῶν τοῦ δήμου τό τε ἐκ πεσόντων οἱ πολλοὶ, ἦλθον ὡς αὐτοὺς· καὶ κατάστασις, ἐκ τῶν τειχῶν ἐπολέμουν. ἐν τούτῳ θασίους οἱ ἀθηναῖοι, ἐν φαίακι πρέσβεις, εἴ πως πείσαιεν τοὺς στρατιώτας αὐτόθι ξυμμαχεῖν, καὶ τοὺς ἄλλους, ἵν' δύνωνται, σκελιῶντας κοινῇ, συρακουσίων δύ' ἅμιλλαι περιφρουμένων, ἐπὶ ξυστασιάζουσι, διασώσεσθαι ἐν δήμου τῶν λεοντίνων. ὁ δὲ φαίαξ ἀφικόμενος, τοὺς μὲν καθαριπαίσιν πείθει, καὶ ἀπραγμονεστέρους. οἱ δὲ γέλας αὐτίκα τοῦ πράγματος, οὐκέτι ὠδὶ τοῖς ἄλλοις ἔχειτ, αἰσθόμενος ἐκ δὴ πείθειν αὐτούς. ἀλλ' ἀναχωρήσας δι' ἠῶ σικελῶν ἐς κατάνην, καὶ ἅμα οἱ τῇ παρόδῳ, κἠ ἐς τὰς βεικινίας ἐλθὼν, καὶ παραθρασυλάσας, ἀπῆλθε. οἱ δὲ

ηι στρατόπεδον, ἐσῆλθον ἐσ αὐτόν· περιτειχιζομένου δὲ τοῦ σταυροῦ, Γύλιππος τοῖς τῶν Ἀθηναίων στρατηγοῖς ἐπεκηρυκεύσατο, ὁμολογίαν ποιεῖται πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, ἐξὸν αὐτῷ τῇ βραδυτέρᾳ ἐλθόντι τοῦ τείχους λύσαι αὐτοχωρήσας, δι' ὀλίγου τε αἱρήσεσθαι πρόδηλον. καὶ ἐτύγχανε γάρ τι καὶ ἐλπίδος μᾶλλον ἢ λογισμοῦ ἔργα παρὰ μέλλον πίπτοντα θαρσύνων ὡς βραδύτερον ὁ Νικίας, ἅμα μὲν καλοῦντος τὸν Νικίαν, ἐπειδὴ ξυνεβεβήκει οὐδενός τι φαῦλον τοῖς Ἀθηναίοις βεβαιότητος πέρι, ἅμα δὲ καὶ ὑφ' αὑτοῦ οὐκέτι βουλόμενος πλοῦν ποιήσασθαι ἐσ τὸν αὐτοῦ ἀφικνεῖσθαι, παρασκευάζετο τοὺς οἰκείους ἀπάγειν ξένους, χρώμενος ἀεὶ τοῖς πρώτοις, διηγγύλυσε τὸ στράτευμα, καὶ τὸν παρασκευὸν, ὥστε μὴ πειρᾶσθαι ἁλίσκειν. Ἰόλαός μέντοι, καὶ Δημόνικος, καὶ Ἀριστῶν, αὐτοί τε ὄντες Βραδίδεω ἀφίκοντο, ἐπαινοῦντες παμπόνων λακεδαιμονίων τὰ πράγματα. τῶν δὲ βοιωτῶν αὐτῶν παρὰ δόμους αὐτοὺς ἕξεσθαι ἐκ αὐτέρητος, ὥστε τὸν τῶν πόλιων ἀρχόντας κατιστάναι, καὶ μὴ τοῖς αὐτυρρῦσιν ἐπιτίθεσθαι· καὶ Κλεαρίδαν μὲν ἦν Κλεωνύμου, κατέλιπον οἱ ἀμφιπόλαι· ἐπιπολίδαν δὲ ἦν Ἡγησίππου, οἱ τροφῆς· οἱ δὲ τῷ αὐτῷ Ἡρᾷ, ὑβαῖοι Ἀπολλωνιᾶται τεῖχος περιέλον, ἐπικαλίζαντες ἀπὸ ἡμισυμβρίου. βουλόμενοι μὲν καὶ ἀεὶ, παρισχὸς δὲ ῥᾷον, ἐπειδὴ καὶ οἱ τῇ πρὸς Ἀθηναίους μάχῃ, ὅτι λῷστα αὐτῶν αἴσθοιτο ἀπολώλεκα· καὶ ὁ τοῦ τῆς Ἥρας τοῦ αὐτοῦ Ἥρωσι οἱ ἀρχηγὸς κατεκαύθη, χρυσίδος τῆς ἱερείας λύχνου πυρὰ θέσις ἐμμένοντος πρὸς τὰ σήματα, καὶ ἐπικατασεισθούσης, ὥστε ἐλαθεῖν ἀφθέντα πάντα, ἢ κατεφλεχθέντα· καὶ ἡ χρυσὶς μὲν διὰ τῆς γυκτὸς δείσασα τοὺς ἀρχόντους, ἐς Φλιοῦντα φεύγει. οἱ δὲ, ἄλλως τε ὁρῶντες ἐκ τοῦ νόμου τοῦ προκειμένου κατεσκόπουν, φαινόμενον ὄνομα· ἔτι δὲ χρυσὶς τῇ πολέμου τοῦδε ἐπέλαβε κατὰ, καὶ οὖσαν ἐκ μέσου, ὅτε ἐπεφεύγει. καὶ ἡ σκιὰ τοῦ Ἥρωσ ἤδη πλαγιοῦντος, περιετείχισέ τε πάντα λῶς· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπ' αὐτῇ φυλακὴν κατέλιπόντες, αἰεὶ χώρᾳ τῷ ἄλλῳ στρατῷ· οἱ δὲ τῷ ἑπόντι χειμῶνι, τὰ μὲν Ἀθηναίων καὶ λακεδαιμονίων ἠσύχαζε, λῆ· πὸν ἐκχειρίαν· μαντῆς δέ, ἢ τελεῖται, καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐκπόδων, ξανθίππου οἱ λακεδαιμονίου τῆς ὁρμιάδος· καὶ τίνα ἀμφισβήτησιν ἐγένετο. κέρας γὰρ ἑκάτερον ξυλαστὸς ἐκάστου ἐπὶ αὐτοὺς, ὅστε ἅπτεσθαί τε ἀμφοτέρους ἔσπιζον, καὶ σκῦλα ἐς φιλοφυὲς ἀπὸ πεμπταίων· διαφθαρέντων μέντοι πολλῶν ἐκατέρους, καὶ ἀγχωμάλου τῆς μάχης γενομένης, καὶ ἀφιλονείκητον γυκτὸς ἢ ὄψεσθαι, οἱ τελεῖται μὴ ἐπυνθάνετό τε, ὦ ἄνδρες ἔσπιζον ξοπαίονται ἢ ἀπεχώρησάν τε ἐς Σουκαλίωνα, καὶ ὕστερον αὖτις ἔσπισαν· ἀπαπείρασε δὲ τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος καὶ ὁ Βραδίδας τελευτῶντος, καὶ πρὸς ἕαρ ἤδη, ποτισθέντος· προσελθὼν γὰρ γυκτὸς, καὶ κλίμακα προσθεὶς, μέχρι μὲν γύτου ἔλαθε· τῆς γὰρ κρόσσωσις παρεισχέντος, οὕτως ἐσ διάκοσοι πρὶν ἐπανελθεῖν ἢ τὴν ἀσπίδα καὶ τὸ πρόδρομος ἐγένετο. ἔπειτα μέντοι βοὴ ἠέρθη μείζων πρὶν προσβῶναι, ἀπήγαγε πάλιν καὶ κατέλιπε τὸν στρατὸν, καὶ οὐκ ἀνέμενον ἡμέραν γενέσθαι· καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα· καὶ ἔνατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε, ὃν Θουκυλίδης ξυνέγραψε.

αὐτοῦ ὄδη, καὶ διαπραξάμενοι Βρασίδας δι, ὡς αὐτὴ ἔβδο τῶν μετεώρων καὶ τὰ ἀσφάλεια μᾶλλον ἰῶν, αὖ ἐπ μεροὶ ἀφικνεῖται εἰς Αρίσταιον πρῶτον τῆ Ροδόλιπεν ἀρχῆς· καὶ αὐτοὶ ὀργιζόμενοι ὑ στρατιᾶς τῇ προσαχωρήσει τῶν μακεδόνων, ὅσοις ἐν τυχρ καὶ τὰ ὁδὸν ζώγιοι αὐτῶν βουλόμενοι, ἢ εἴ τινι σκιδναι ἐκ τῆ ἀκόπ, δια ἐν νυκτερινῇ καὶ φοβερᾷ ἀναχωρήσει, ἀνὸς ἰῶ ξυμβῆναι, τὰ μὲν, ὑπολύοντες, καὶ τὰ πῆσι, τῶν δι, ἀπαίωσιν ἐποιοῦντο· ἐκὸ τούτου τε πρῶτον Ροδόλιπεν Βρασίδας τε πολέμιον εἰόμενοι, καὶ ἐς τοὶ οἰκ πλοκοινησίαν τῇ μὲν γνώμῃ δι' ἀθυμίαν οὐ ξύνῃ δις μᾶσος ἔχε, τῶν ἀναγκαίων ξυμφόρων διαπασεῖς, ἵ πρασιν ὅτῳ ζόπῳ τάχιστα, τοῖς μὲν, ξυμβάσι ται, τῶν δι, ἀπαλλάξι ται· Βρασίδας δι ἀναχωρήσας ἐκ μακεδονίας ἐς τρῶλω, καταλαμβανὰ ἀθυναίους μοίδην ἤδη ἔρχοντας· καὶ αὐτοῦ ἡσυχὰ ἔχων, ἐς μὲν τὰ παλλωνη ἀδυνάτου ἤδη εἰόμενος ἔτ' διαβᾶς πιωρεῖν, τὰ δι τοροδώλιω οἱ φυλακῆ εἶχεν. ἐπὶ γὰ ἐν αὐτὴ χρόνου, ἐς τῇ λύγκῳ ὑβὶ πλυβῖαι, ἐπὶ τε τὰ μοίδην, ὦ τὰ σκιώνη ἀθυναῖοι, ὡς πρῶ παρισκυάζοντο, ναυσὶ μὲν πεντήκοντα, ὧν ἤσαν ὀκτὰ χῖαι. ὁπλίταις δι χιλίοις ἑαυτῶν, καὶ τοξόταις ἐξακοσίοις, καὶ θρᾳξὶ μισθοφόροις χιλίοις, καὶ ἄλλοις τισὶ αὐτόθεν ξυμμάχοις πλατιστῆς. ἐστρα τήγει δι Νικίας ὁ Νικηράτου, καὶ Νικόστρατος ὁ Διϊτρεφοῦς· ἄραντες ἐκ Ροσειδώνιον, ἐχώρουν ἐς τὸν μενδαῖον· οἱ δι αὐτοῦ τε, καὶ σκιωναῖοι τειχήσαι βοηθήσαντες, πλοσπονησίαν τε ἐπῆκουραι, ξύμπαντες δι, ἐπήκοσιοι ὁπλῖται, καὶ πολυδαμίδας ὁ αρχων αὐτῶν, ἔτυχεν ὢν στρατηλατῶν ἔξω τῆς πόλεως ἐὰν λόφου καρπροῦ. καὶ αὐτοῖς Νικίας μὲν, μισθωταίους τε ἔχων ἅπασι, καὶ ἐκ τῶν Φλοῦς, καὶ λεχαίου τῆ ἀθυναίων ὁπλιτῶν ἐξήκοντα, καὶ τοὺς τοξότας ἀπαντας, καταβᾶς ἀπό τινα τοῦ λόφου περιφάνειαν προσβῆναι, καὶ βαυματιζόμενος ὑπ' αὐτῶν, οὐκ ἐδυνήθη βιάσασθαι· Νικόστρατος δι, ἄλλη ἐφόδῳ ἐκ πλείονος παντὶ τῷ ἄλλῳ στρατεύματι ἐπιὼν τῷ λόφῳ ὅτῃ ἐνῆν ἐλάτῳ, καὶ πάνυ ἐθορυβήθη· ὡς ἐς ὀλίγον ἀφίκετο πάντα τὸ στράτευμα τῶν ἀθυναίων νικηθῆναι. καὶ τούτῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ οὐκ ἐτόλμησαν οἱ μενδαῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, οἱ ἀθυναῖοι αἰαχωρήσαντες, ἐστρατοπεδεύσαντο· καὶ οἱ μενδαῖοι νυκτὸς ἐπλήθυσαν, ἐς τὸν ὁπλιτῶν ἀπῆλθον· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, οἱ μὲν ἀθυναῖοι πλεύσαντες ἐς δὲ πρὸς Σκιώνης, τό, τε προάστειον ἔλυσι, καὶ τὸν ἡμέραν ἅπασαν ἐδῄῖον τὸν γῆν, ἐλπίδος ἐπιόντος ἔτι γάρ τι ἐν στασιασμῷ ἐν τῇ πόλει· οἱ δὲ βισαλτῖναι τῆ σκιωναίων τῇ ἐπίκλησιν νυκτὸς ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου. τῇ δὲ ἐπιγενομένῃ ἡμέρᾳ, Νικίας μὲν τῷ ἡμίσει τῆ στρατοῦ προσῆν, ἅμα ἐς τὰ μεθώνη τῆ σκιωναίων, τὸν γῆν ἐλῄζων· Νικόστρατος δὲ τὰ λοιπὰ τῆς καὶ τὰ ἐπὶ θάτερα τῆ ἰσθμοῦ ἐρχομένῃ, προσεμίσγων τῇ πόλει· ὁ δὲ βολυδαμίδας, ἵνα τυχὸν τὰ τούτῳ τὰ μενδαίοις καὶ ἐπικέρας αὐτὸς τὸ τεῖχος τὰ ὅπλα κόμενα διαπάσῃ τε ἐς ἐς μάχην, καὶ πρὶν τὰ μενδαίους ἐπιβοήσαι, καὶ ἅμα αὐτῷ τῆ ἐκὸ τῆ ἀκμὴν αἰδήτου τος καὶ τὸ στασιωτικὸν, ὅτι ἐκ ἐτόλμησαν, ἐδὲ δίκαιον πολεμεῖν. καὶ ὡς αἰτεῖται, ἐπασσε αὐτόν τε τῇ χειρὶ ὑπ' αὐτοῦ, καὶ θορυβωδέστερος, ὁ δὴ μος αὖθις ἀναλαβὼν τὰ ὅπλα, περὶ ὀργῆς ἐχώρει· καὶ τε πλοσπονησίους, καὶ τοὺς αὐτόθεν σφίσι μετ' αὐτῶν πράξαντας· καὶ προασιόντες, ξυνοίσουσιν ἅμα μὲν μάχῃ αἰφνιδίῳ, ἅμα δὲ τοῦτο ἀθυναίους τῶν πυλῶν αἰσιομένων φοβερώτερον· φύσεως γὰ ἐκὸ προϊούσης πρὸς αὐτοῖς τὸ ἐπιχείρησιν χαλαπώτερον. καὶ οἱ μὲν, ἐς τὸ ἀκρόπολιν, ὅσοι μὴ αὐτίκα διεφθάρησαν καὶ ἔφυγον, ὧν πρὸ καὶ ὁ πρότερον αὐτοὶ ἦλθον. οἱ δὲ ἀθυναῖοι, ἤδη γὰ καὶ ὁ Νικίας ἐπαναστρέψας πρὸς τῇ φόλῃ, ἐπανασώσαντες ἐς τὸ μοίδην πόλιν, ἀπὸ ἐκὸ ξυμβάσεως αἰσχρᾶς ἐς καταπράτους ἐλόντες, διήρπασαν· τῇ μάλις οἱ στρατοὶ καὶ τότε, ὥστε μὴ τῇ τῶν ἀνθρώπων διαφθάρηναι· τοὺς μὲν μενδαίους, μετὰ ταῦτα πολιτεύειν ἐκέλευον, ὡς πρὸ ἐδούλευον, αὐτοὺς περίαντες ἐν σφίσιν αὐτοῖς, ἃ τινας ἠγοῦντο αἰτίους εἶν τῆ ἀφιστάσεως· τοὺς δ' ἐν τῇ ἀκροπόλῃ, ἀπὸ τείχεσιν ἐκπατέρωθεν τείχει ἐς θάλασσαν, καὶ φυλακὴν ἐπιτιθέασιν· ἐπειδὴ δὲ τὰ περὶ τὸν μύδην κατέλυσι, ἐπὶ τὸν σκιώνην ἐχώρουν. οἱ δὲ, αὐτοὶ περιελθόντες αὐτοῖ, καὶ τὸ λοποννήσιοι, ἱδρύθησαν ἔξω καρτερᾶ λόφῳ πρὸ τῆ πόλεως, ὃν ἀ μὴ ἔλοιεν οἱ ἐναντίοι, ἐκλήγειν σφῶν περιτείχισιν· προσβαλόντες δ' αὐτῷ κατὰ κράτος οἱ ἀθυναῖοι, καὶ μάχῃ ἐκράτησαν τοὺς ἐπιόντας, ἐστρατοπεδεύσαντό τε, καὶ ἐν τῷ περιτειχισμὸν ξυλίνου σφῶν ἐποιήσαντο, παρισκυάζοντο. καὶ αὐτῶν οὐ πολὺ ὄντων ἔτι ἐν ὄψῃ ὄντων, οἱ ἐκ τῆ ἀκροπόλεως ἐν τῇ μάνδρᾳ φλιορεύμενοι ἐπῆκουροι, βιασάμενοι πρὸ θάλασσαν πὸ φυλακὴν, νυκτὸς ἀφικνοῦνται. καὶ διαφυγόντες οἱ πολῖται τὸ τῇ σκιώ

ἀλλ' ὅπῃ πειρᾶναι, καὶ πάντες ἐς αἰφνίδιον φυγὴν, ἐχώρουν ἐπ' ἄκρου· καὶ ἦν γὰρ λόφος πρὸ τοῦ πρώτου οὐκ αἰσθανόμενον, ὡς ἔγωμαι, ἀνάγκασαν πρὶν ἢ τὴν Βρασίδαν ἰδεῖν. ἅπαν δὲν γὰρ πολὺ ἀλλήλων ἐστρατοπεδεύοντο προαπλοῦν. Βρασίδας δ' ἅμα τῇ ἕῳ ὡς εἶδε τοὺς μακεδόνας προκεχωρηκότας, τούς τε ἱλλυριοὺς, καὶ ἦν ἀρίβαιον μέλλοντας ἐπιόσεσθαι, ξυναγαγὼν καὶ αὐτὸς ἐς παράσχυον πάντα τὸν ὁπλίτας, καὶ ἦν ψιλὸν ὅμιλον ἴσον μέσον χαβαῖον, διεκόσμησε τὸ αἰσχρεῖν· ἐκαρτέρησε δ' ἐπὶ πολὺ προσβάλλοντα αὐτῶν, ἔπειτα τοὺς νεωτάτους, καὶ αὐτὸς λοχαγοῦσας ἔχων τεσσαράσας, πελταστὰς ὀγδώκοντα εἶχεν ὑπὸ χερσὶ τοῖς ὧν οἱ αστῖται πρῶτοι προσκαισομένους, αὐθιστέμενος ἀμυνέσθαι· καὶ πρὶν τοὺς πολεμίους ἐγγὺς εἶναι ὡς διαταχέως, παρεκελεύετο τοῖς στρατιώτας τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΒΡΑΣΙΔΟΥ.

» Εἰ μὲν μὴ ὑπὸ πλῆθος αὐτῶν τεθορυβήσθαι ὑμᾶς ἔδει τι μεμνῆσθαι, μὴ ὅτι βαρβάροις οἱ ἐπίοντες, καὶ πολλοὶ, ἕκαστον ἔχειν, οὐκ ἂν ὁμοίως διδαχὴν ἅμα τῇ παρακελεύσει ἐποιεῖμην νῦν δὲ πρὸς μὲν τὸν ἀπόλεμον τῶν ἐναντίων, καὶ ὁ πλῆθος ὑμῶν οἱ αστῖται, θρασεῖ ὑπομένειν καὶ παραίσεσι ταμίγνυσι πειράσομαι πεῖθειν. ἀγαθοῖς γὰρ ἔστ' ὑμῖν προσῆκε τὰ πολέμια, οὐδὲ ξυμμάχων παρουσίαν ἐκείσατε, ἀλλὰ δι' ἀνδρείας αὐτὸν, καὶ μᾶλλον πλῆθος τῶν φοβερῶν ἑτέρων, εἴ τι μὴ δι' ἀρὸ πολιτείαν τοιόνδε ἦκε τι, οἱ ἐσσὸ πολλοὶ ὀλίγων ἀρχῆσιν, ἀλλὰ πλειόνων μᾶλλον ἐφίεσθε. οὐκ ἄλλῳ τινὶ πιστεύοντες τὸν δικαστείαν, ἢ τῷ μαχόμενοι κρατεῖν. βαρβάρους δὲ τοὺς πολλοὺς ἀπειρίᾳ δείσητε, μαθεῖν χρὴ, ὧν τε προυχόντες τοῖς μακεδόσιν αὐτῶν, καὶ ἀφ' ὧν ἐγὼ ἐπαίρω τε, καὶ ἄλλων ἀκοῇ ἐπίστασθε, ὡ ἀνδρες ἑσομένοις· καὶ γὰρ ὄγκος μὲν πρόσεστί τι ἀθρῆσαι ὄντα τῷ πολεμίων δύναμιν ἔχει ἰσχύος, διδαχῇ ἀλκῆς προσγενομένη περὶ αὐτῶν, ἐκπλήσσει μᾶλλον τοὺς ἀμυνομένους· ὅς δὲ βεβαίως τὶ πρόσεστιν ἀγαθὸν, μὴ προφανῶς τοῦ δὲν αὐτοῖς φλαυρότερον προσφέροιτο. οὕτοι δὲ, πλὴν μέλλουσιν μὲν ἔχειν τι τῆσ ἀπείρους φοβερόν· καὶ γὰρ πολίται ὄλφασι δεινοὶ, καὶ ἔοῖσ μιγάδες ἀφόρητοι· ἢ τι δικαιοῦς ἐπαισθέσεσθε τῷ ὅπλων, ἔχει τινὰ ὄκνον ἀπειλοῦν· προσμίξαι δὲ τοῖσ ὑπομένουσιν αὐτὰ οὐχ ὅμοιον· εὖτε γὰρ τάχυ ἔχοντες αἰφνιδίως ἂν λιπεῖν τινα χώραν διαζόμενοι, ἢ τι φυγὴ μὴ ἐφοδος αὐτῶν ἴσον ἔχουσι δέος τῷ κινδύνου, αὐξήλιγκτον καὶ ἀσφαλὲς ἔχει· αὐτοκράτωρ δὲ μᾶλλον μᾶλλον δὲν καὶ πρόφασιν τῆ σώζεσθαι τινὶ προφάντως ποιήσεται, τοῦ τε θαρσεῖν ἐλάσσω, τοῦτο τε ὑφ' ἡμῶν ἐκφοβήσουσι ἐμᾶσ δὲ κινδυνώσουσιν ἡγεμόνι αὐτοῦ· ἐκείνῳ γὰρ δὲν πρὸ τούτου χρῶντο· σαφῶς τε πᾶν δ' προυπάρχον δεινὸν ἀπ' αὐτῶν, ὁρᾶτε ἔργῳ μὲν ἔρασχον ὄν, ὅτι δὲ μὴ ἀκοῇ, καταπαυόμενον· ὑπομένατε, ἐκφοβήσομεν· καὶ ὅταν κενοῖς ἢ κόσμῳ τῇ τάξει αὐδεὶς ὑπαγόντες, ἔστε τὸ ἀσφαλὲς θάσσον ἀφίξεσθε, καὶ γὰρ ὠσεσθε ἐλαφρὸν, ὅτι οἱ ἐφοβοῦντο ὄχλοι, τοῖσ μὲν πρώτην ἔφοδον δεξαμένοις, ἀπαθὲς ἐστὶ τὸ αὐσφαλὲς μᾶλλον ἐπικαμπτοῦσι· οἱ δὲν ἔξεσιν αὐτοῖς καὶ τὸ δύσκολον ἐν τῷ ἀσφαλεῖ, ὀξεῖς εἰδέναι νικῶντες.

Τοιαῦτα ὁ Βρασίδας παρῄνεσε, ὑπῆν γὲ τὸ στράτευμα· οἱ δὲ βάρβαροι ἰδόντες, πολλῇ βοῇ, καὶ θορύβῳ προσέκειντο, νομίζοντες φεύγειν τε αὐτὸν, καὶ ῥᾳδίως λαβόντες, διαφθείρειν· καὶ ὡσ αὐτοῖς ἅπτε προσπίπτουσι, ἀπάντων, καὶ αὐτὸς ἔχων τοὺς λοχαγοὺς ἐπικαμπύλους, ὑφίστατο, τῇ τε πρώτῃ ὁρμῇ παραγωρήσαι αὐτίσπασι, καὶ ὁ λοιπὸν ἐπιφερομένοις μὲν ἀνέχώρησεν, ἐμαύτου δὲ ἠσυχάζοντοι ἦ, αὐτοὶ ὑπεχώρουν. τὸ τε δὴ ἐν μέσῳ τοῦ Βρασίδου ἐλλιπὲς οἱ τῇ βουνωρείᾳ οἱ πολλοὶ τῶν βαρβάρων ἀπέκρυπτον. μέρος δέ τι καταλιπόντες αὐτοῖς ἐπακολουθεῖν προσβάλλειν, οἱ λοιποὶ χωρίσαντες σρόμῳ, ἐπί τε τοὺς φεύγοντας τῶν μακεδόνων, ὅσοι οὐ τύχοιεν, ἔκτεινον· καὶ πρὶν ἐσβολεῖν, ἔξω μεταξὺ δυοῖν λόφοιν στὰν, ἐς πρὶν ἀρίβαιον φθάσαντες, προκατέλαβον, οἱ δέ τισ οὐκ οὖσαν ἄλλην τῷ Βρασίδᾳ κατάχωσιν. καὶ προσιόντος αὐτοῦ, ἐς αὐτὸ ἤδη τὸ ἄπορον τῆσ ὁδοῦ κυκλοῦνται ὡσ ἀπολεμόμενοι· ὁ δὲ, γνοὺς, προῆκε τοῖσ μὲν αὐτοῦ Χακεδαίοις, ὃν ἤρετο μάλιστ' ἂν ἐλεῖν τὸν λόφον, χωρίζεσθαι πρὸς αὐτὸν ὁρμῶ ὡσ τάχιστα ἕκαστος δύναται, αὐτοῦ τάξεως πειρᾶζειν ἀπ' αὐτοῦ ἐκκρούζειν τοὺς ἤδη ἐπιόντας βαρβάρους, πρὶν ἢ πᾶν πλείονας κύκλωσιν σφῶν αὐτῶν προσμίξαι. καὶ οἱ μὲν, προστάξαντες, ἐκράτησάν τε τοῦ τοῦ λόφου, καὶ ὁ πολεμίων ἤδη στρατὸς τῶν ἐναντίων ἤρξατο πρὸς αὐτὸν ἐπορεύεσθαι. οἱ δὲ βάρβαροι, καὶ ἐφοβήθησαν, τῷ ζωστῷ αὐτοῖς αὐτῶν ἐκλυομένῳ σφῶν ἀφ' τοῦ μετώπου, καὶ ὡς τὸ πλεῖον οὐκέτ' ἐπικολούθουν, νομίζοντες ἢ οἱ μιθυσίσιν ἐπ'

αὐτοὺς

ων, βουλόμενος μετ' αὐτῶν τῆς τε μίσθου, καὶ τῶν ποτιδαίας ἀπο πειρᾶσαι, ἐχεῦ μέρος καὶ τοὺς ἀθηναίους βοηθῆσαι ἀὐτῷ ὡς ἰᾳ ἦσαν, καὶ βουλόμενος φθάσαι. καὶ τι καὶ αὐτῷ ἐπρέαστο ἐς τὸν πόλεμον τοῦτον προθυμίας πλεῖ. καὶ ὁ μὲν, ἔμελλεν ἐγχειρήσειν ταῖς θήλεσι ταύταις· οἱ δ' ὑπερ ἐπὶ τὰ ἐκ χερείας περιαγγέλλουσι τῶν ἀφικνοῦνται παρ' αὐτὸν, ἀθηναίων μὲν, ἀριστώνυμος· λακεδαιμονίων δὲ, ἀθηναίος. καὶ ὁ μὲν γραπτὰ, πάλιν δὲ βοᾷ ὁ τυράννου· οἱ δὲ, τῷ βρασίδᾳ αὐτίκα ἄγγελλον τὰ ἔων ἀθηναίων. καὶ ἰδόξαντο παύεσθαι ἀὐδὲ τράκιας ξύμμαχοι λακεδαιμονίων τὰ ἐπράγμενα. ἀριστώνυμος, δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις, κατὰ νόμον· σκιωναίους δὲ αἰωθόμενος ἐκ λοπσμοῦ τῶν ἡμιρῶν ὅτι ἄξυλοι ἀφίσταιντο, οὐκ ἴφη εἰ αὐτόνομοι ἔσεσθαι. βρασίδας δὲ αὖτε λεγε πολλὰ ὡς πρότερον, καὶ οὐκ ἀφίει τὰ πόλιν· ὡς δ' ἀπήγγελλον ἐς τὰς ἀθήνας ὁ ἀριστώνυμος περὶ αὐτῶν, οἱ ἀθηναῖοι βούλευόμενοι ἐπὶ μοι ἔδοξε στρατεύειν αὐδὲ τὰ σκιώνην. οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι πρόσθεσαν τὰ μέλαντος, παραβάσεως φάσκοντες αὐτοὺς τὰς σπονδάς. καὶ τῆς πόλεως αἰτιωτέρους, βρασίδᾳ πιστεύοντες· δίκῃ τε ἐτοῖμοι ἦσαν περὶ αὐτῶν κρίνεσθαι. οἱ δὲ, δίκῃ μὲν, οὐκ ἔφασαν κινδυνεύειν, στρατεύειν δὲ ὡσπάσχετο, δρῶν ταῦτα, οἱ καὶ οἱ παῖς τότε ὄντες, ἀκούοντες σφῶν ἀφίστασθαι τὴν κατὰ γῆν λακεδαιμονίων ἰσχύϊ αὐφελεῖν πιστεύοντες· ἧσσᾶσθαι περὶ τῆς ἀποστάσεως μᾶλλον, ἢ ἀθηναίοις ἰδικαίουν. δύο γὰρ ἡμέρας ἔσχον ἀπίσησαν οἱ σκιωναῖοι. ἐφορμεῖτ' αὖθις ἐποιοῦντο, κλαίοντες γνώμῃ παιδίων, σκιωναίοις ὀφειλέτι, μὴ ἀποκτεῖναι· μὴ τἄλλα ἐσυχέζοντες, ἐς τοῦτο παρισοῦσθαι ἔσεσθαι. οἱ μὲν τοῦτο δὴ, μοῖραν ἀφίστασθαι αὐτῶν πόλις οἱ τῇ παλλήνῃ, ὁρίζεσθαι ἀποικίᾳ. καὶ αὐτοὺς ἰδέξατο ὁ βρασίδας, οὐ νομίζων ἀδικεῖν, ὅτι οἱ τῇ ἐκ χερείᾳ φασὶ πρόσοικοι ἔσεσθαι. ἔστι δὲ καὶ αὐτοῖς οἰκίαι τοῖς ἀθηναίοις παραβαίνειν τὰς αὐτονόμους· διὸ μὴ οἱ μεσόγαιοι μᾶλλον ἐπόλμησαν, τὴν τε τῆς βρασίδου γνώμην ὁρῶντες ἐπ' ἴσης, τιμωρέμενοι καὶ ἀφ' ὧν σκιῶνος, ὅτι οὐ πρὸ δίδου. καὶ ἅμα τῶν πρασσόντων σφίσιν ἐλίγωι τε ὄντων, καὶ ὡς τάχιστα ἐμέλλησαν, οὐκ ἔτι αἰσίων, ἀλλὰ περὶ σφίσιν αὐτοῖς φοβεμένων· καὶ πάσηλον, καὶ καταβιαζομένων παρὰ γνώμην τοὺς πολλούς. οἱ δὲ ἀθηναῖοι δύο τινὰ μόνοι ἔτι μᾶλλον ὀργιζόντες, παρισκυαλίζοντο ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς θήλας· καὶ βρασίδας προσκεχόμενος ἦν ἐπὶ πλεῖ αὐτῶν, ὑπεκομίζετο ἐς ὅλυνθον πρὸ χαλκιδικῆν, πωλήσας, καὶ χωρήσας τῶν σκιωναίων, καὶ μενδαίων, καὶ τῶν τελοποννησίων αὐτοῖς τεττακοσίους ὁπλίτας ἀπεπεμψε, καὶ πλατανιστὸν τεττακοσίους χαλκιδέων, αὖθις τε τὰ τῶν ἀπ' αὐτῶν πολυσκαμίδιον. καὶ οἱ μὲν, τὰ περὶ σφᾶς αὐτοὺς ὡς οὐ τάχει παρισοῦσθαι τῶν ἀθηναίων, κατὰ ἡσυχίζοντο· βρασίδας δὲ, καὶ περδίκκας, ἐπὶ τοῦτο στρατεύσειν ἅμα ἦρι ἀμφίβαιον τολμήτριον ἐς λύγκον. καὶ ἦγεν ὁ μὲν, ὧν ἐκράτει μακεδόνων τῶν ἄνω ἀμύντου, καὶ τῆ ἐπικούρων τῶν ἐλίμεων ὁπλιτῶν· ὁ δὲ, πρὸς τοῖς αὐτοῦ περιλοίποις τῶν πλοωτωνικῶν, χαλκιδέας, καὶ ἀκανθίους, καὶ τἆλλα κατὰ δύναμιν ἑκάστων. ξύμπαντι δὲ ὁ ὁπλιτικὸν τῶν ἐλλήνων, τετρακίλιοι μάλιστα. ἱππῆς δὲ οἱ πάντες ἑκατὸν καὶ ἑξήκοντα μακεδόνων ξὺν χαλκιδεῦσιν ὀλίγῳ ἐς χιλίους. κὴ ἄλλος ὅμιλος τῶν βαρβάρων πολὺς· ἔσβαλον δὲ τῆς ἐς τὸν ἀμφίβαιον, καὶ διῆρον τὰ τέγη τῶν κατοικιδίων αὐτοῖς τοὺς λυγκηστάς, αἰτιασάμενοι καὶ αὐτοί. καὶ ἐχόντων τῶν μὲν πέζῶν λόφον ἐκατέρωθεν, πολὺν δὲ τὸ μέσου ὄντος, οἱ ἱππῆς ἐς αὐτὸν κατεσπασμένοι, ἐπεπειράσαντο πρῶτα ἀμφοτέρων. ἔπειτα δὲ καὶ ὁ βρασίδας, κὴ ὁ περδίκκας, προελθόντων προτέρων ἀπὸ τὸ λόφου μᾶλλον τὸ ἱππέων τὸ λυγκηστῶν ὁπλιτῶν, καὶ ἑτοίμων ὄντων μάχεσθαι, αἰτιπαταγόντες, κὴ αὐτοὶ ξυνέβαλον, καὶ ἔξεμαχον τοὺς λυγκηστάς. καὶ πολλοὺς μὲν διέφθειραν. οἱ δὲ λοιποὶ διαφόβησαν πρὸς τὸ μετέωρα, ἰσύχαζον. μάχη δὲ ἐγένετο, ἰσοπαλὴς σήξαντες, δύο μὲν ἢ ἕξ ἢ μέρεσι ἐπέχον, τοὺς ἐλυμιώτους μάλιστα, οἳ ἔτυχον τῷ περδίκκᾳ μεταθοῦ μέλλοντες ἥξειν. ἔπειτα ὁ περδίκκας ἐβούλετο προϊέναι αὐδὲ τὰς τοῦ ἀμφιβαίου κώμας, καὶ μὴ καταθέσθαι. βρασίδας δὲ τῆς τε μίσθης περιορώμενος, μὴ τῶν ἀθηναίων πρότερον ἐπιπλεύσαντων τί πόθῃ, κὴ ἅμα τῶν ἐλυμιωτῶν οὐ παρόντων, σὺ πρόθυμος ἦν, ἀλλὰ αἰσχωρεῖν μᾶλλον. καὶ οἱ τοῦτο διαφερομένων αὐτῶν, ἐγγίλθη ὅτι καὶ οἱ ἐλυμιωτοὶ μετ' ἀμφιβαίου προσβύτης περδίκκᾳ γεγένηται, ὡς τε ἤδη ἀμφοτέρας μὲν δυνατὸν αἰσχωρεῖν ἦν· ὁ δὲς αὐτῶν, ὅτων αὐθρώπων μαχῆμων· κυρωθὲν δὲ οὐ μετὰ τῆς διαφορᾶς ὀτωνίᾳ χρὴ ὁρμᾶσθαι, τυγχάσε τε ἐπιγιγνομένους, οἱ μὲν μακεδόνες, κὴ ὁ πλῆθος τῶν βαρβάρων δίχης φοβεμένης, ὁπλῖται μιχθέντες σταδὸν ἐποιήσαντο φάλαγγα ἐπὶ πολὺ γενέσθαι, καὶ νομίζοντες πολλαπλασίους μὲν ἦν ἔλυθον ἐπιέσαι, ἔσεσθαι δὲ

» ἐν νισαίᾳ καὶ μινῴᾳ, μὴ ὑπερβαίνοντας πλὴν ὁδὸν πλὴν ἀφ' ὧν πυλῶν τῶν παρὰ τῆς
» γῆς ἐστὶ τοῦ ποσειδῶνιον. ἀφ' ἧς τοῦ ποσειδωνίου, βλέπουσι ἐπὶ πλὴν μέ-
» νιππον· μήτε μεγαλίσαι καὶ τοὺς ξυμμάχους ὑπερβαίνειν πλὴν ὁδὸν ταύτην, καὶ πλὴν τῆ-
» σιον, ἰὼν πρὸς ἕλληνας οἱ ἀθηναῖοι ἔχοντας, μήτε ἐπὶ μείζονι μισθοῦ μείζονας, μήτε ἐπὶ πό-
» ρωσι. μὴ τὰ οἰκεῖα ζημιοῦν ὅσα πρὸς ναῦς ἔχουσι, καὶ ἃς ξυνέθεντο πρὸς ἀθηναίους, καὶ
» τῇ θαλάσσῃ χωρὶς οὖσι, ὅσα δὲν ἐστὶ πλὴν αὐτῶν, καὶ ἐστὶ πλὴν ξυμμαχίας, λακε-
» δαιμονίους, καὶ τοὺς ξυμμάχους πλεῖν μὲ μακρᾷ νηΐ, ἄλλῳ δ' οὐ πρόφασιν πλοίῳ ἢ τὸν
» αὐτὸν τάλαντα ἄνδρα μίαν. κήρυκα δ', καὶ πρεσβείᾳ, μὴ ἀκολούθους, ὁπόσους ἂν
» δοκῇ περὶ καταλύσεως τοῦ πολέμου, καὶ ὅπως, ἐς πλοποννησον καὶ ἀθήναζε ἀσφα-
» λεῖς εἶναι ἰοῦσι καὶ ἀπιοῦσι· μὴ ἐστὶ γῆν, καὶ ἐστὶ θάλασσαν. τοὺς δὲ αὐτομόλους,
» μὴ δέχεσθαι οὐ τούτῳ τῷ χρόνῳ, μήτε ἐλεύθερον, μήτε δοῦλον, μήτε ὑμᾶς, μήτε ἡμᾶς.
» δίκας τε διδόναι ὑμᾶς τε ὑμῖν, μὴ ἡμᾶς ὑμῖν ἐστὶ τὰ πάτρια τὰ ἀμφίλογα δί-
» κῃ διαλύοντας αὖθις πολέμου. τοῖς μὲν λακεδαιμονίοις, καὶ τοῖς ξυμμάχοις, ταῦ-
» τα δοκεῖ· εἰ δ' τι ὑμῖν ἄλλο πλείω δοκεῖ, εἴτε δικαιότερον τούτων δοκεῖ εἶναι, ἰόντες ἐς
» λακεδαίμονα, δηλώσατε. οὐδενὸς γὰρ ἀποκλείονται· ὅσα δὲ δίκαια λέγατε, οὔτε οἱ
» λακεδαιμόνιοι, οὔτε οἱ ξύμμαχοι, εἰ δὲ ἰόντες, τέλος ἔχοντες ἰόντων, ἐπὶ πρὸ καὶ ὑμεῖς
» ἡμᾶς καλεῖτε· εἰ δὲ αὐτονομεῖσθαι, οὐκ ἂν εἴη τοῦτο· ἔδοξε τῷ δήμῳ· ἀφ' ὧν τισι ἐπρυ-
» τάνευσε. φαίνεται δὲ ἐγραμμάτευε. νικόδης εἶπε τάδε· λάχης εἶπε τύχῃ ἀγαθῇ τῇ ἀ
» θηναίων, ποιεῖσθαι πλὴν ἐκεχειρίαν, καὶ τὰ ξυγχωροῦσι λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ ξύμμα-
» χοι αὐτῶν, μὴ ὁμολογοῦσιν οἱ τῷ δήμῳ πλὴν ἐκεχειρίαν εἶναι οὐκ αὐτόν· ἀρχὴν δὲ τήν
» δὲ πλὴν ἡμέραν πεζάδε ἐπὶ δέκα τῆς ἐλαφηβολιῶνος μηνός· οἱ τούτῳ τῷ χρόνῳ ἰόν-
» τας ὡς ἀλλήλους πρέσβεις, καὶ κήρυκα, ποιεῖσθαι τοὺς λόγους καθότι ἔστι ἡ κα-
» τάλυσις τοῦ πολέμου· ἐκκλησίαν δὲ ποιήσαντας τοὺς στρατηγοὺς καὶ τοὺς πρυτάνεις
» πρῶτον περὶ τῆς εἰρήνης βουλεύσασθαι ἀθηναίους καθότι δοκεῖ αὐτοῖς ἡ πρεσβεία περὶ
» τῆς καταλύσεως τοῦ πολέμου· ἐπειδὰν δὲ αὐτίκα μάλα τοὺς πρέσβεις οἱ τῷ
» δήμῳ τοὺς παρόντας, ἢ μὴν ἐμμενεῖν οἱ ταῖς σπονδαῖς ἃν οἱ αὐτόν.

Τοῦτα ξυνέθεντο λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ ὁμολογοῦσι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἀθηναίοις, καὶ
τοῖς ξυμμάχοις μετὰ οἱ λακεδαιμονίων παρόντων ἢ, καὶ ἐπὶ σπονδοῖσι
λακεδαιμονίων μὲν, οἵδε, ταῦρος, Ἐχετιμίδας· Ἀθηναῖος, Γερακλείδας· Φιλοχαρίδας,
Ἐρυθρίδας· Ἀθηναῖος δὲ, Λαρισαῖος, Πάκτου· Εὐφαμίδας, Ἀριστωνύμου· σπονδοφόροι δὲ,
Δαμότιμος, Ναυκράτους· Ὀνάσιμος, Μεγακλέους· μεγαρέων δὲ, Νίκασος, Κικιννίου·
Μενεκράτης, Ἀμφιδώρου· ἐπιδαυρίων δὲ, Δαμίας, Εὐπαιδίδα· ἀθηναίων δὲ οἱ στρατη-
γοὶ, Νικόστρατος, Διϊτρεφοῦς· Νικίας, Νικηράτου· Λύτοκλῆς, Τολμαίου· Ἡ μὲν δὴ ἐκε-
χειρία, αὕτη ἐγένετο. καὶ ξυνῆλθον ἐν αὐτῇ περὶ τῶν μειζόνων σπονδῶν διαπρᾶ-
ξαι λίγιοι· περὶ δὲ τοὺς ἡμέρας ταύτας, ἃς ἐπῆρχον, σκιωναῖοι ἐν τῇ πελλήνῃ πό-
λις, ἀφέστη ἀπὸ ἀθηναίων πρὸς βρασίδαν· φασὶ δὲ οἱ σκιωναῖοι, πελλήνης μὲν εἶναι ἐκ
πελοποννήσου, πλέοντας δ' ἀφ' ἑλλάδος σφῶν τοὺς πρώτους, καταπεπεῖσθαι ἐφ' ᾧ χω-
ρίον τοῦτο τῷ χειμῶνι, ᾧ ἐχρῶντο ἄχει ἢ, καὶ αὐ τοῦ οἰκῆσαι· ἀποστῆσαι δ' αὐτοὺς,
ὁ βρασίδας δὲ πλεύσας νυκτὸς ἐς πλὴν σκιώνην, ξυνῃ μὲν φιλίᾳ πρὸς πλεῦσαι· αὐ-
τὸς δὲ ἐν καλύτῃ ἄπωθεν ἐφεπόμενος, ὅπως οἱ μέν τινες τοῦ κάλυτος μᾶλλον πλοίῳ
περιτυγχάνοι, ἢ τειχίσας ἀμύνοι αὐτῷ· αὐτὸς δὲ ἄλλος τειχίσας ἐπιγενόμενος,
οὐ πρὸς τὸ ἔλασσον νομίζων ξυλλαβεῖν, ἀλλ' ἐπὶ πλὴν ναῦν, καὶ ἐν τούτῳ αὐτὸν διασώ
σειν. πρᾶσσοντες δὲ, καὶ ξύλλογον ποιήσαντο τῶν σκιωναίων, ἔλεγόν τε ἐν τῇ ἀκρίν-
θῳ, καὶ τοροναίοις καὶ προσέτι φάσκοντες ἀξιωτάτους αὐτοὺς εἶναι ἐπαίνου, ὅτι πρὸ τῆς
πελλήνης ἐν τῷ ἰσθμῷ ἀπεκωλυμμένης ὑπὸ ἀθηναίων, τοσόνδε χρόνον ἔχοντες, καὶ ὄντες οὐ
δὲν ἄλλο, ὅτι σῶοι εἶεν, αὐτοὶ παῤῥήγκλητοι ἐχώρησαν πρὸς πλὴν ἐλευθερίαν· καὶ οὐκ ἀνέμε
ναν ἀπολαμβάνειν αὐτὰ μὴ οὐ μετὰ ξυμβάσεως προσχωρῆσαι, περὶ τοῦ φανεροῦ ὅτι ἐκείνου ἀγαθοῦ. σημεῖ
ον δ' εἶναι τοῦ καὶ ἄλλο πλὴν αὐτοὺς τῶν μεγίστων αὐθαδέως ὑπομεῖναι, εἰ μὴ δόξαι εἶναι
καὶ τοῖς νοῦν τὰ πράγματα· πιστοτάτους τε τῇ ἀληθείᾳ ἡγήσασθαι αὐτοὺς λακεδαιμο
νίων φίλους, καὶ τἆλλα πιθανοὶ εἶναι. καὶ οἱ μὲν σκιωναῖοι ἐπῃρῆσθαί τε τοῖσδε λόγοις.
καὶ θαρσήσαντες πάντες ὁμοίως, καὶ οἷς πρότερον μὴ ἔρασκε τὰ πρασσόμενα, τότε
τε τὸν λιμένα διεκοσμοῦντο προθύμως ὄντες, μὴ ἦν βρασίδας, καὶ τ' ἄλλα καλῶς ἐκόσμη
το. καὶ δημοσίᾳ μὲν, χρυσῷ στεφάνῳ αὐτὸν ἐστεφάνωσαν, ὡς ἐλευθεροῦντα πλὴν ἑλλάδα· ἰδίᾳ δ',
ἑταιρίσαι τε, μὴ προσήρχοντο, ὡς πρὸ ἀθλητῆ· ὁ δὲ, τότε παραυτίκα φυλακὴν τινα
αὐτοῖς ἐγκαταλιπών, ἐβίβα πάλιν· καὶ οὐδὲν οὐ πολὺ στρατιᾷ πλείω ἐπεραι

ώσε,

δους, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἔχοντας, ἐς οὗσης χαλκιδέων. οἱ δὲ, ἐκλείπειν μὲν οὐκ ἔφασαν, αὐτόνομα δὲ σφίσιν ἐκέλευον ἀμύνασθαι τοὺς κακοῦς αἰτιᾶσθαι. ὁ δὲ, ἀποκρίνεται τοιάδε. οἱ ταύτας δὲ, αὐτός τε τὰς ἐγγὺς οἰκῶν ἐκπολιορκήσειν, καὶ ἀθηναίοις τὰ σφέτερα. καὶ ξύλλογον τῶν προαιτίων φήσας, ἐλέξε τοῖς αὐτῇ ἀνδράσι παρακελεύσασθαι, ὅτι δίκαιοι εἶεν τοῦ πράξαντας πρὸς αὐτὸν τὰ λῷστα τῆς πόλεως χείρους, δεῖν προδόντας ἐγκρατῆ. δεῖν δὲ δουλείας, δεῖν χρήμασι πειθομένους σῴζεσθαι ἧσσον, ἀλλ' ἐπὶ ἀγαθῷ καὶ ἐλευθερίᾳ τῆς πόλεως. οὔτε τοὺς μὴ μεταχόντας δεῖσθαι, μὴ τῶν αὐτῶν πύθεσθαι. ἀφεῖναι γοῦν οὐδιαφθεῖραι ὅτι βούλει, οὔτε ἰδιώτην οὐδένα. δὲ κήρυγμα ποιήσασθαι τοῦτο οἰκεῖα τοῖς παρ' ἀθηναίους καταπεφευγόσιν, ὡς ἐγὼ μὲν δεῖν χείρους τῆς ἑκείνων φιλίας, οὐδὲ δὴν σφῶν πειράσασθαι μείους τοὺς τῶν λακεδαιμονίων δοκεῖν εἶναι, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ὅσῳ δικαιότερα πράσσουσι, δίκῃ αὖ σφίσι γενέσθαι, ἀπειρίᾳ ἢ γνώμης ἁμαρτόντας, τούς τε πάντας παρασκευάζεσθαι ἑκάλυτον, ὡς βεβαίους τε ἰσομένους ξυμμαχίας, καὶ ἀπὸ τοῦδε ἤδη ὅτι δὴν ἁμαρτάνωσιν, αἰτίαν ἕξοντας. τὰ δὲ πρότερα οὐ σφᾶς ἀδικεῖσθαι, ἀλλ' ἑκείνους μᾶλλον ὑπ' ἄλλων κρατουμένων. καὶ ξυγγνώμην ἔχειν, εἴ τι ἁμαρτάνουσι. καὶ ὁ μὲν, ταῦτα εἰπὼν, καὶ παραθαρσύνας, ἀπῆλθε τοὺς αὐτῶν, τοῖς προσβεβλημένοις ἐποιεῖτο τὴν λακύθῳ. οἱ δὲ ἀθηναῖοι ὑμάνοντό τε ἐκ φάλακος τειχίσματος, καὶ ἀπ' οἰκιῶν, ἐπαλξεῖς ἐχρυσῶν. καὶ μίαν μὲν ἡμέραν ἀπεκρούσαντο. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, μηχανῆσι μηλούσησι προσαχθέντα αὐτοῖς ἀπὸ τῶν οἰκιῶν, ἀφεῖσσι πῦρ οὐόσειν δικνοῦντες τὰ ξύλινα παραφράγματα, καὶ προσιόντος ἤδη τοῦ στρατεύματος, ἧσσον μᾶλλον αὐτοὺς προσκομεῖν πρὸ μηχανῆς, καὶ ἐπὶ ἐπιμαχοῦντο, πύργον ξύλινον ἐπ' οἴκημα αἴρεσθαι, καὶ ὕδατος ἀμφορέας πολλοὺς, καὶ σιδήρους ἀνθρακιᾶς, καὶ λίθους μεγάλους, ἀνθρωπός τε πολλοὶ ἀνέβησαν. ὁ δὲ οἴκημα λαβὼν μεῖζον ἄχθος, ἔβαπτίσης κατερράγη. καὶ φόβου πολλοῦ γιγνομένου, τοῦτο μὲν ἐγγὺς καὶ ὁρῶντας τῶν ἀθηναίων, ἐλύπησε μᾶλλον, ἢ ἐφόβησεν. οἱ δὲ ἄπωθεν, καὶ μάλιστα οἱ διανοούμενοι ταύτῃ ἁλωκέναι ἤδη τὸ χωρίον, φυγῇ ἐσ τὸ θάλασσαν καὶ τὰς ναῦς ὥρμησαν. καὶ ὁ βρασίδας ὡς εἶδεν αὐτοὺς ἀπολείποντάς τε τὰς ἐπάλξεις, τὸ μὲν γιγνόμενον ὁρῶν, ἀποφθόμενος τῷ στρατῷ, ἔδεισε τὸ τείχισμα χαμαιρεύσῃ. καὶ ὅσους ἐγκατέλαβε, διέφθειρε. καὶ οἱ μὲν ἀθηναῖοι, πρός τε τὰ πλοῖα καὶ ταῖς ναυσὶ πρὸ τῷ ζόπῳ ἐκλιπόντες τὸ χωρίον, ἐσ πάλιν ὠθούμενοι ἐφέροντο. ὁ δὲ βρασίδας, ἔστι γὰρ αὐτῇ λακύθῳ ἀθηνᾶς ἱερόν, καὶ ἔτυχε κηρύξας ὅτι ἐλεύθερα προσβάλλειν τῷ ἐπιβάτῃ πρώτῳ τὸ τείχισμα, διάκενα μετὰ ἀργυρίᾳ δώσειν, νομίζων ἄλλῳ τινὶ ζόπῳ ἢ αὐτομάτῳ πάλαι τὸ διάκενα μετὰ τῇ θεῷ ἀποδόσθαι ἐσ τὸ ἱερὸν, καὶ πάλιν λάκυθον καθελών, καὶ ἀσκησάμενος, τὸ μέσον αὐτῆς ἔκοπε πᾶν. καὶ ὁ μὲν, πολλοὺς τῶν χειμάδιος ἀπεκτονώς, καθῆκε, καὶ ἔθαψε τοὺς ἄλλους ἐπιβουλῇ. καὶ τῇ χειμάδιος ἀπολιπόντες, ὀγδοήκοντα ἔτεσι ἐπολέμησε. λακεδαιμόνιοι δὲ, καὶ ἀθηναῖοι, ἅμα ἦρι τοῦ ἐπιγιγνομένου θέρεος, βουλόμενοι ἐκ χειρὸς ἐποιήσαντο σπονδὰς, νομίσαντες ἀθηναῖοι μὲν, οὐκ ἂν ἔτι τὸν βρασίδαν σφῶν προσαποσπάσαι ἔτι, πρὶν παρασκευάσασθαι καὶ ἰσοχείαν. καὶ ἅμα οἱ καλῶς σφίσιν ἔχοι, καὶ ξυμβῆναι τὰ πλείω. λακεδαιμόνιοί τε ταῦτα τοὺς ἀθηναίους ἐγγύμνους ἀπὸ τῶν ἑλέσθαι φοβεῖσθαι, καὶ γνόμενοι αἰσχυνθῆναι κακῶν, καὶ παλαιστρείας, μᾶλλον ἐπιθυμήσειν αὐτοὺς πειράσασθαι ξυναλλαγῆναί τε, καὶ τοὺς αἰχμὰς σφίσιν ἀποδόντας, αὐτοῖσι ποιήσασθαι καὶ ἐς τὸν πλείω χρόνον. τοὺς γὰρ δὴ αἰχμὰς περὶ πλείστου ἐποιοῦντο κομίσασθαι, ὡς ἐπὶ βρασίδᾳ δυτύχει. καὶ ἔμελλον ἐὰν μᾶζον, χωρήσαντος αὐτοῦ, καὶ αὖ τι παλαιστήσαντος, τῶν μὲν, στέρεσθαι, τοῖς δὲ ἐκ τοῦ ἴσου ἀμυνόμενοι, κινδυνεύσειν, καὶ κρατήσειν. γίγνεται οὕτω ἐκεχειρία αὐτοῖς τε, καὶ τοῖς ξυμμάχοις, ἥδε,

" Περὶ μὲν ἱερῶν, καὶ θεστείας θεσπομπίας τε πυθίου, δοκεῖ ὑμῖν χρῆναι τὰ ἐκ τῶν
" ἀθλῶν καὶ ἀθλίων κατὰ τοὺς πάλαι νόμους. τὰ μὲν λακεδαιμονίοις ταῦτα δοκεῖ,
" καὶ τοῖς ξυμμάχοις τοῖς παρόσι. ἔσαν τοὺς ἢ καὶ φωκέας, πείσειν φασὶν ἐς δυνάμει προσκυ-
" νεῖν μόνον. περὶ δὲ τῶν χρημάτων τῶν τοῦ θεοῦ, ἐπιμελεῖσθαι ὅπως ἂν δίκαια τάξω
" ὀμοῦμεν, ὀρθῶς καὶ δικαίως τοῖσι πατρίοις νόμοις χρώμενοι καὶ ὑμεῖς, καὶ ἡμεῖς.
" καὶ τῶν ἄλλων οἱ βουλόμενοι τοῖσι πατρίοις νόμοις χρώμενοι πάντες. περὶ μὲν δὴ
" τούτου, ἔδοξε λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις, ἐὰν αὐτοῖσι φαίνηται οἱ ἀθηναῖοι,
" ἐπὶ τῆς αὐτῶν μένειν ἑκατέρους, ἔχοντας ἃ νῦν ἔχομεν. τοὺς μὲν, οὐ τῷ κορυφα
" ίῳ, ἐπὶ τῆς βοιωτίδος καὶ τοῦ μέσου μέσοντας. τὸν δὲ, οὐ κυνὸς κεφαλῆς, μὴ ἐπιμισγε
" μένους ἐς πὶ ξυμμαχίαν, μήτε ἡμᾶς πρὸς αὐτοὺς, μήτε αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς. τοὺς δὲ

τοῦ μόνου στρατιᾶς, οὐκ ἀξιόλογοι οἱ ἀθηναῖοι ξυμβαλεῖν, εὐάρχου καὶ ἐπίστευον μηδέ-
να ἀνὴ ἐπίσφαστ βοηθήσειν· ἐν δὲ μέγιστον ὄλῳ ἐνόμιζον ἔχειν τὸ φαυτίκης, καὶ ὅτι τ
πρῶτον λῃστεύσειν μέλλοντες ὀργήτων, ἐμελλον πειράσεσθαι κινδυνεύειν, παντὶ τρόπῳ
ἕτοιμοι ἦσαν· ὧν αἰσθανόμενοι, οἱ μὲν ἀθηναῖοι, φυλακὴν, ὡς ἐξ ὀλίγου νὴ οὐ χειμῶνι
διέπεμπον ἐς τὰς πόλεις· ὁ δέ, ἐς πλὴν λῃστευόμενα ἑκάστου, στρατιὰ τε προσα-
ποστέλλειν ἐκέλευε, καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῷ στρυμόνι ναυστᾳγίαν τειχίζων παρεσκευάζετο·
οἱ δὲ λῃστευόμενοι, τὰ μὲν, νὴ φθόνῳ ἀπὸ τῶν πρώτων αἰσθόμενοι ἀφ' ὑποπτεύθησαν αὐ
τῷ, τὰ δέ, καὶ βουλόμενοι μᾶλλον τοὺς τε αὐτόμολους τοὺς ἐκ τῆς πόλεως κομίσασθαι, νὴ
ἦν βέλτιον καταλῦσαι. τῇ δ' αὐτοῦ χειμῶνος, μεγαρῆς τά τε μακρὰ τείχη, ἃ σφῶν
οἱ ἀθηναῖοι εἶχον, καθεῖσαν ἐλόντες ἐς ἴσα καὶ ὁμοῖα· καὶ Βρασίδας μὴν πλὴν ἀμφιπόλε
ως ἅλωσιν ἔχων τὴν ξυμμάχους, στρατεύει ἐπὶ πλὴν καλουμένην· ἔστι δὲ ἀπὸ τῆ
βατιλείας διορύγματος ἔσω προέχουσα, νὴ ὁ ἄθως αὐ τῆς ὅρος ὑψηλὸν, πλευτᾷ ἐς
τὸ αἰγαῖον πέλαγος· φύλαξ ἦ ἔχει, σάνη μὲν, αἰσθίων ἀποικίαν παρ' αὐτὴν πλὴν διώ
ρυχε ἐς τὸ πρὸς βόρειαν πέλαγος πλαμμόνιν· τὴς ἦ ἄλλας, ἡδύοντι, καὶ κλεωνὰς,
καὶ ἀκροθώους, καὶ ὀλόφυξον, καὶ δῖον, αἳ οἰκοῦσι ταῦ ξυμμίκτοις ἔθνεσι βαρβάρων
διαλῴστων· καί τι καὶ χαλκιδικὸν αὐτοῖς βραχύ· τὸ δὲ πλέον, πελασγικὸν, τῶν καὶ
λῆμνόν ποτε καὶ ἀθήνας τυρσηνῶν οἰκισάντων, καὶ βισαλτικὸν, νὴ κρηστωνικὸν, καὶ
ἤ ἡωνικόν· καὶ δι μικρὰ πολίσματα οἰκοῦσι· καὶ ὁ μὲν πολέους, προσεχώρησαν τῷ
Βρασίδᾳ. σάνη δὲ, καὶ δῖον, μὲ τέσσι· νὴ αὐ τῶν πλὴν χώραν ἐμμένασα, τῷ στρατῷ ἐλήφου·
ὡσπ' οὐκ ἐσίκουσι, διὸ ὺς στρατεύει ὠδὶ τοιῶνε πλὴν χαλκιδικὴν, καταχρμένω ὑπὸ
αθηναίων. καὶ αὐτὴν αἰσθρόν ὀλίγοι ἐκπίστοντο, ἕτοιμοι ὄντες πλὴν πόλιν παραδοῦναι.
νὴ ἀδικόμενος συνῆρε ἔτι νὴ ἦ ὄρθρου τῷ στρατῷ, ἵνα μὴ ἔχῃ πρὸς τὸ διοσκούρειον, ὃ ἀ
φέχει τῆς πόλεως ζεύς μέλισσα σταδίους· πλὴν μὲν οὖν ἄλλην πόλιν ἦ προσῄει, καὶ
τοὺς ἀθηναίους τοὺς ἐμφρουροῦντας ἔλαθεν. οἱ δὲ προέστητες αὐτῷ, εἰδότες ὅτι ἤξει,
καὶ προσελθόντες τινὲς αὐτῶν λάθρᾳ ὀλίγοι, ἐπήγειρε πλὴν πρόσοδον· καὶ ὡς ἤδυνατο
παρόντα, ἐσκευμίζοντο παρ' αὐτοὺς ἐγχειρίδια, ἔχοντας αὐθρας ἐλεύσεσθαι πα-
ρ' αὐτούς· τοῦτο γὰρ μόνον αἰσθρῶν ἔπεσθαι τὸ πρῶτον παλεόντων, οὐ κατὰ ἁλκὴν ἐσελεῖν· ἦρχε δὲ
αὐτῶν Λυσίστρατος ὁλκάδιος. οἱ δὲ διαδύντες ὄλῳ ἦ πρὸς τὸ πέλαγος τεῖχος, νὴ λα-
θόντες, τούς τε ὠδὶ τῇ αὐάστατα φυλακτηρίου φρουροὺς, οὔσης τῆς πόλεως πρὸς
ἦ λόφου, ἀναβαίνουσι διέφθειραν, νὴ πλὴν κατὰ κωνάστρειον πυλίδα διῆρον· ὁ δὲ Βρασί-
δας, τῷ μὲν ἄλλῳ στρατῷ ὑσύχιον ὀλίγον προελθὼν· ἐνόμιζε δὲ πλατείᾳ προσέμ
πειν, ὡς ὅπως ὁπότε πύλαι τινὲς αὐοιχθεῖεν, καὶ ἐς σημεῖον αὐτοῖς, ὃ ξυνέκειτο, πρῶτον
ἐσβάλοιεν· νὴ οἱ μή, χρόνου ἐπιγιγνομένου, καὶ θαυμάζοντες, καταμικρὸν ἔτυχον ἐγ-
γὺς τῆ πόλεως προσελθόντες. οἱ δὲ ἦ προαιρέσι, ἐνδοθὲν παρασκευάζοντες μὲν ἦ
ἐσελεύσθαι, ὡς αὐτοῖς ἦ τὴν πύλης διήρουν, καὶ οἱ κατὰ πλὴν ἀγορὰν πύλαι, τὸ μο-
χλῶ διακοπέντος, ἀνεῴγοντο, πρῶτον μὲν κατὰ πλὴν πυλίδα τινὰς πελταγόντες ἐσε
κομίσαντο, ὅπως κατὰ τάχος, νὴ ἀμφοτέρωθεν, ξὺν ἐν τῇ θλεῖ ἐδύνατο ὄβριμοι
νης φοβήσεται. ἔπειτα δὲ σημεῖόν τε τῷ πυρὸς, ὡς εἵμην, αἴσχρον· νὴ ὅλῳ τῶν κατὰ τὴν
ἀγορὰν πυλῶν πλὴν λοιπὴν ἤδη ἦ πελταστῶν ἐσεκέχυτο. καὶ ὁ Βρασίδας ἰδὼν τὸ ξύν
θημα, ἔθει ὁρόμῳ ἀνακλίνας τὸν στρατὸν, ἐμβοήσαντάς τε ἀθρόον, νὴ ἐκπλήξειν πολλὴν
τοῖς ἐν τῇ πόλει παρακόντας· καὶ οἱ μὲν, κατὰ τὰς πύλας δίῃσαν ἐσέπεσον. οἱ δὲ,
κατὰ δυνὴν τειχισθέντες, αἱ ἔτυχον τῷ τείχει ἐπὶ ωνήτι, καὶ οἰκοδομεμένῳ, πρὸς
λίθων αἰολικὴν προσκαίμενοι· Βρασίδας μὲν ἦν καὶ ὁ πλῆθος δίῃσαν αὖω νὴ ὠδὶ τὰ
μετέωρα τῆς πόλεως ἐξέπιπτον, βουλόμενος κατ' ἄρας νὴ βεβαίως ἑλεῖν αὐτήν. ὁ δὲ
ἄλλος ὅμιλος κατὰ πάντα ὁμοίως ἐσκεδάννυντο· τῶν δὲ τορωναίων, γιγνομένης τ
ἁλώσεως, ὁ μὲν πολὺ οὐδὲν εἰδὼς, ἐθορυβεῖτο· οἱ δὲ προέστητες, καὶ ὡς τοῦ τε ἤρι-
σκε, μᾶλλ' ἦ ἐσελθόντων δίῃσαν ὄσαν· οἱ δὲ αθηναῖοι, ἔτυχον γὰρ ἐν τῇ ἀγορᾷ ὁπλῖται
καθεύδοντες ὡς πιστήσαντα, ἐπειδὴ ἤδοντο, οἱ μὲν πισθε ὀλίγοι διαφθείρονται ἐν χερ
σὶν αὐτῶν· τῶν δὲ λοιπῶν, οἱ μὲν, ταχῦ, οἱ δὲ, ἐς τὰς ναῦς, αἳ ἐφορύρουν δύο, κατα φυ
γόντες, διασῴζονται ἐς τὸν λιμένα ὃν ἔ φρούριον, ὃ ἔχει αὐτοὶ κατελαβόντες ἄκρᾳ)
τῆ πόλεως τὴν θάλασσαν ἀπειλημμένον ἐν σφῷ· ἐσῴφυτον ὑ νὴ ἦ τορωναίων
ἐς αὐτοὺς, ὅσοι ἦσαν σφίσιν ἐπιτήδειοι· γιγνομένης δὲ ἡμέρας ἤδη, καὶ βεβαίως τῆ
πόλεως ἐχομένης, ὁ Βρασίδας τοῖς μὲν μὴ τῶν αθηναίων τορωναίοις κατα φθονῆσαι,
κήρυγμα ἐποίησαν, ὃν βουλόμενον ὠδὶ τὰ ἑαυτοῦ ἀξιελθόντα, ἀνδρῶν πολιτεύε-
τοῖς δὲ αθηναίοις κήρυκα πρὸς τὰ μάτας, ὀβελίναι ἐκέλευσε ἐκ τῆς λιμνοθου ὑποστυ-

δοντα.

καὶ λίπεται Βρασίδαι οἱ ἐξ Ἄκλωσι μὴ ἐφ' αὑτῶν παγὸν ᾧ στρατῷ ξυμπάσῃ, ἀλλ' ὕθυς χωρῆσαι πρὸς τὴν πόλιν, δοκεῖν δὲν ἐλεῖν· νυκτὸς δὲ, ὁ μὲν, ἰσθύσας τὸν στρατὸν, ἦ τὰ ἔξω ἐπόρευε. καὶ ὡς ἐδόκει αὐτῷ ἐκ τῶν οἴκοθεν ὡς προσελίξειν ἀπέβαινον, ἡσυχάζουσι δὲ οἱ αστῖται, τοῖς προδιδοῦσι κρατοῦντες τῷ πλήθει, ὥστε μὴ αὐτίκα τὰς πύλας ἀνοίγεσθαι, πέμπουσι μετὰ Εὐκλείδου τῶν στρατηγοῦ, ὅσον ἐκ τῶν ἀθηναίων παρῆν αὐτοῖς φύλακες τῶν χωρίου ἦ ἦν ἐπιτειχισις στρατηγὸν δὲ καὶ Περδίκκας, Θουκυδίδην δὲ Ὀλόρου, ὃς τὰς ξυνγραφὰς ἔγραψεν, ὄντα περὶ Θάσῳ. ἔστι δὲ ἡ νῆσος παρίσιος ἀποικία, ἀπέχουσα τῆς ἀμφιπόλεως ἡμίσειος ἡμέρας μάλιστα πλοῦν, καὶ βέβαιον πᾶσι σφίσι βοηθεῖν· καὶ οἱ μὲν, ἀκούσαντες, καὶ τὰ παρόντα χρήματα πᾶσι ναυσὶν, αἷς ἔτυχον παροῦσαι, ἐπλεύσθησαν· καὶ βάλλουσι φθάσαι, μάλιστα μὲν δὴ πρὸ ἀμφίπολιν πρίν τι αἰσθῆναι· εἰ δὲ μὴ, πρὸ ἥδονα προκαταλαβόν· εἰ τούτῳ ᾖ ὁ Βρασίδας διεσώσατο, καὶ πρὸ τῆς θάσου τὸν νῶν βοήθειαν, καὶ τὸν θορυκος Θουκυδίδην κτῆσίν τε ἔχειν τῶν χρυσείων μετάλλων δι' ἃ σασαι· οἱ τῇ περὶ ταῦτα ἀφάκη, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ὁμολογήσαντες τοῖς πρώτοις τῶν ἐπειρωτῶν, ἐπείσθησαν προκαταχεῖν ἐς ὁμολογίαν πρὸ πόλιν, μὴ ἀφικνεῖσθαι αὐτοῦ, ἐς πολῖτας τῶν ἀμφιπολιτῶν ἐλπίσαντες ἐκ βαλάσσης ξυμμαχικὸν, καὶ ἀκὸ τῆς ἀφάκης ἀχείρωτα αὐτὸν περιποιήσειν σφᾶς, ἐκ τῆ προχωρεῖ· καὶ πρὸ ξύμβασιν μετεῖναι ἑκατέροις, κήρυγμα τόδε αἰφῆσαν, ἀμφιπολιτῶν καὶ ἀθηναίων τῶν οἴκοθεν, τὸν μὲν βουλόμενον, ἐᾶν τοῖς ἑαυτοῦ τῆς ἴσης καὶ ὁμοίας μετέχοντα, μένειν· ὃν δὲ μὴ ἐθέλοντα, ἀπιέναι, τὰ ἑαυτοῦ ἐκφερόμενον πλὴν τῶν ἡμετέρων· οἱ γὰρ πολλοὶ ἀκέλευστοι πᾶσι, ἀλλοιότροποι ἐχένοντο τὰς γνώμας· ἄλλως τε καὶ βραχὺ μὲν ἀθηναίων ἐμπολιτεύον, τὸ δὲ πλεῖον ξύμμικτον· καὶ τῶν ἔξω λημφθέντων, συχνοὶ οἰκεῖοι ἔνδον ἦσαν· καὶ τὸ κήρυγμα πρὸς τὸν φόβον δίκαιον ἐδόκει ἐλάμβανον· οἱ μὲν ἀθηναῖοι, ὡς τὸ ἄσμενοι δὴ ὀξελεῖν, καὶ ἐμένοντο ἐκ ὁμοίῳ σφίσιν ἔσεσθαι, καὶ ἅμα οὐ προσδοκῶντες ἐσπλεύσεσθαι ἐν τάχει· ὁ δὲ ἄλλος ὅμιλος, πολιεύς τε ἐν τῷ ἴσῳ οὐ δεδιὼς μὴ κινδύνου παρὰ δόξαν ἀφίκηται, ὡς τῶν πραγμάτων τῷ Βρασίδᾳ ὕστερα καὶ ἐν τῷ φανερῷ διαδικαιούντων αὐτὸν, ἐπειδὴ καὶ τὸ πλῆθος ἐώρων τὸ ἀμφίπολιν, καὶ τῶν παρόντος ἀθηναίων στρατηγοῦ ἐκέτι ἀπροσμένοντος, ἐγένοντο ἐν ὁμολογίᾳ· καὶ προσελέξαντο ἐφ' οἷς ἐκήρυξε· καὶ οἱ μὲν, πρὸ πόλιν πιστῷ ζόπῳ παρέδοσαν· ὁ δὲ Θουκυδίδης, καὶ αἱ νῆσοι, ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀφ' ἑκατέρων ἐς πρὸ πόλιν ἐς ἥδονα· καὶ πρὸ μὲν ἀμφίπολιν, ὁ Βρασίδας αὖθις ἔσχε· πρὸ δὲ ἥδονα, παρὰ νύκτα ἐγένετο λαθεῖν· εἰ δὲ μὴ ἐβούλοντο αἱ νῆες διαπλεῦσαι, ἅμα ἕῳ δὲν ἔσχον· μετὰ ταῦτα, ὁ μὲν, τὰ ἐν τῇ ἠόνι κατίστη, ὅπως καὶ ταῦτα πόλις Βρασίδας, καὶ τοῖσι ἀσφαλῶς ἕξει, δεξάμενος τοὺς ἐκπλεύσαντας ἐπὶ χωρεῖν ἐᾶσθαι κατὰ τὰς συνθήκας· ὁ δὲ, πρὸς μὲν πρὸ ἥδονα κατέπλευσεν· πολλοῖς πλοίοις ἄφνω κατὰ πλεύσας, εἴ πως πρὸ προσχωρεῖν ἔκραγε ἐκ τῆ πείρου λαβὼν, κρατοίη τῆ ἔσπλου· καὶ κατὰ γῆν ἀποπειρᾶται ἅμα, ἀμφοτέρωθεν ἀπεκρούσθη. τὰ δὲ περὶ τὴν ἀμφίπολιν ὑπῆρτύνετο. καὶ μνῆμά τε αὐτῷ προσεχώρησεν ἡρῷον ἐκ πόλις, ἔτι ἀκοῦ τῆ ἡμέρας βασιλέως ἀποθανόντος ὑπὸ τῶν Γοάδεως παίδων, καὶ βραυρὸς τῆς γυναικὸς αὐτοῦ· καὶ χάλκεος οὐ πολλῷ ὕστερον, καὶ σίσυμνα, ἐπὶ δὲ αὐτοῦ θασίων ἀποικία· παρὸν δὲ καὶ ῥᾳδίλικαις δίκαις μετὰ τὴν ἄλωσιν, ξυνεκάθισεν πᾶσι τὰ ἐμπόρια· δὲ τῆς ἀμφιπόλεως, οἱ ἀθηναῖοι ἐς μέγα δέος κατέστησαν· ἄλλως τε καὶ ὅτι ἡ πόλις ἐπὶ αὐτοῖς ἐφέλιμος, ξύλων τε ναυπηγησίμων πομπῇ, καὶ χρημάτων προσόδῳ· καὶ ὅτι μέχρι μὲν τοῦ ξυμφόρου ἐπὶ ῥᾴδιος, θαλασσοκρατοῦντι· ὑπὸ τοὺς ξυμμάχους σφῶν τοῖς λακεδαιμονίοις· τῆς δὲ γεφύρας μὴ κρατοῦντων, ἄφνω μὲν μεγάλης ὄσης ἐπὶ πολὺ λίμνης τὸ ποταμοῦ, τὰ δὲ πρὸς ἥδονα ξυρίσει τεθρεμμένοις, ἐκ ὀλίγου διαβῆναι προσελθεῖν, τε δὲ ῥᾳδίλικαις ὁδοῖς ἐσόμενα χαλεπῶς. καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐφοβοῦντο, μὴ ἀποστῶσιν· ὁ γὰρ Βρασίδας ἔν τε τοῖς ἄλλοις μέγιστον ἑαυτὸν παρεῖχε, καὶ ἐν τοῖς λόγοις πάντα χρὴ ἐθέλειν, ὡς ἐλευθεροῦσι τὴν ἑλλάδα ἐκπεμφθέντα· καὶ αἱ πόλεις ἐσῳκίζοντο, αἱ τῶν ἀθηναίων ὑπήκοοι, τῷ τε ἀμφιπόλεως τὴν ἄλωσιν, καὶ ἃ παρεῖχεν, τὴν τε ἐκείνῃ πραότητα, μάλιστα δὴ ἐπιτηδεύοντα, ὡς ἐς ναυτικὸν ἔχειν· καὶ ἐπεπυρκεύοντο πρὸς αὐτὴν κρύφα, ἐπαπειλοῦσί τε καλοῦντες, καὶ βουλόμενοι αὐτοὶ ἕκαστοι πρῶτοι ἀποστῆναι· καὶ γὰρ καὶ ἄλλα ἐφαίνετο αὐτοῖς ἐπιτήδεια· μὲν τῆς ἀθηναίων δυνάμεως δὴ ποσοῦτον, ὅσον ὕστερον διέφαινε· τὸ δὲ πολέμου βουλόμενοι κρίνοντες ἀσαφῶς, ἐπὶ προυσίᾳ ἀσφαλεῖ· εἰωθότες οἱ ἄνθρωποι, οὐ μᾶλλον ἐπιθυμοῦσιν, ἐλπίδι ἀπειρεσκέπτῳ διδόναι· ὃ δὲ μὴ προσέσται, λογισμῷ αὐτοπράκτῳ διαβεῖν· ἅμα δὲ τῶν ἀθηναίων ἐν τοῖς βιαίοις νεωστὶ πεπληγμένων, καὶ τῷ Βρασίδᾳ ἐφειμένῳ, καὶ οὐ τὰ ὄντα λίποντος ὡς αὐτῷ δὴ νίσεσθαι τῇ ἐαυ-

βαλον τῷ τειχίσματι. ἄλλῳ τε ζόπῳ πειράζοντες, καὶ μηχανὴν προσήγαγον, ἣ τὸν
ἕλιν αὐτὸν, τοιάνδε. κεφαίας μεγάλας λίχα πρίσαντες, καὶ λαβίας ἀπαρτήσαντες, καὶ
ξυνάρμοσαν πάλιν ἀκριβῶς, ὥστε τὸν αὐλὸν· ἵνα ἐπ' ἄκρας λέβητά τε ὑρτησαν ἀ-
λύσεσι, καὶ ἀνθρακίου ἀχὼ τῶν κεφαλῶν σιδήρου ἐς αὐτὸν νοῦν καθεῖναν· καὶ ἐσ
σιδήρωτο ὠδί μίνα καὶ τῶν ἄλλου ξύλου· προσήγαγον δὲ ἐκ πολλοῦ ἀμάξαις τῷ τεί-
χει, ᾗ μάλιστα τῇ ἀπαλῷ, καὶ τοῖς ξύλοις ὑποδύματο· ἵνα ὁπότε δοκοίης, φύξας με-
γάλας ἐλθόντες ἐσὼ πρὸς ἑαυτῶν ἄκρον τῆς κεφαίας, ἐφύσων. ἡ δὲ πνοὴ ἐοῦσα πε-
ραία ὡς ἐς τὸν λέβητα ἔχοντα αἴθρακάς τε ἠμμένους, καὶ θεῖον, καὶ πίσσαν, φλόγα ἐφίει
μεγάλην· καὶ ὅπῃ τοῦ τείχους, ὡς τε μηλίνα ἐπ' αὐτοῦ ἔτι ῥέοιεν, ἀλλὰ ἀπολείποντας,
ἐς φυγὴν καθίστασαν, καὶ τὸ τείχισμα τοῦτο τῷ ζόπῳ ἀλῶναι. τῶν δὲ φρουρῶν, οἱ μὲν,
ἀπέθανον· διακόσιοι δὲ, ἀλόφυγον· τῶν δὲ ἄλλων ὁ πλῆθος, ἐσ τὰς ναῦς ἐμβαὶ, ἀ-
πανῃ μέθησαν ἐπ' οἶκου. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἐπὶ ἀκαιδεκάτῃ μέρᾳ λαφθέντος μὴ πώ μαλ
χαν, καὶ τῶν ἀπὸ τῶν ἀθηναίων κήρυκος οὐδὲν ἐπισταμένου τὸ γεγενημένον, ἐλθόντος οὐ
πολὺ ὕστερον αὖθις περὶ τῶν νεκρῶν, ἀπέδοσαν οἱ βοιωτοί· καὶ οὐκέτι παντὶ ἀ-
πεκρίναντο· ἀπέθανον δὲ βοιωτῶν μὲν οἱ τῇ μαχῇ ὀλίγῳ ἐλάσσους τριακοσίων·
ἀθηναίων δὲ, ὀλίγῳ ἐλάσσους χιλίων, καὶ Ἰσοκράτης ὁ στρατηγός· ἄλλοι δὲ καὶ
σκιροφόρων, πολὺς ἀριθμός. μετὰ δὲ τὴν μάχην ταύτην, καὶ ὁ Δημοσθένης ὀλίγῳ ὕ-
στερον ὡς αὐτῷ τότε πολιόρκητα, τὰ περὶ τὰς σίφας τῆς προδοσίας τοῖχον οὐ προσ-
χώρησεν, ἔχων τὸν στρατὸν ὃν τε νεῶν, ἃ τε ἀκατίων καὶ ἀγραίων, καὶ ἀθηναίων τε ἑξα-
κοσίας ὁπλίτας, ἀπόβασιν ἐποίησατο ἐς τὴν σικυωνίαν· καὶ πρὶν πάσχειν τὰς ναῦς κα-
ταπλῶσαι, ἔσω ἐποίησαν τὸν οἱ σικυώνιοι, τοὺς ἀφράκτους ἔτι ὄντας, καὶ κατέλιπον ἐς
τὰς ναῦς. καὶ τῶν μὲν ἀπέκτειναν· τοὺς δὲ, ζῶντας ἔλαβον. ζυμβαῖον δὲ γενέσθαι τοῖς,
τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀποδόσθαι· ἀπέθανε δὲ καὶ Σιτάλκης ὁ ὄρυσῶν βασιλεὺς
ἐπὶ τοὺς αὐτοὺς ἡμέρας τοῖς ὠδὶ δηλίῳ, στρατεύσας ὠδὶ τερβαλλοῦσι, καὶ νικηθεὶς
μάχῃ· ὃς ἦν ὁ Σπαραδόκου, ἀδελφιδοῦς δὲ αὐτοῦ, ἰθασιλεύσας ὄρυσῶν τε, καὶ
τῆς ἄλλης θρᾴκης, ὅσῃ περ καὶ ἐκεῖνος. τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος βρασίδας ἔχων τοὺς
ὠδὶ θρᾴκας ξυμμάχους, στρατεύσας ἐς ἀμφίπολιν τὴν ὠδὶ στρυμόνι ποταμῷ, ἀθη-
ναίων ἀποικίαν. ἡ δὲ χωρίον ἐστὶν ἐφ' οὗ νῦν ἡ πόλις ἕδρα, ἐπείρασε μὲν πρότερον
καὶ Δεμοσθένης ὁμολόσας φύλαξ βασιλέα Δαρεῖον, καὶ πικίζει, ἀλλ' ὑπ' ὀλίγων
ἐξεκρούσθη. ἔπειτα δὲ καὶ οἱ ἀθηναῖοι, ἔτεσι δύο καὶ τεσσαράκοντα ὕστερον ἐπ' οἴκισις μυ-
ρίους σφῶν τε αὐτῶν, καὶ τῶν ἄλλων, ὃν ἐβουλόμενον παῖμ ἔστιν, οἳ διεφθάρησαν οἱ
σὺν Ἀγνωνι τῷ ἀποικήσαντι. καὶ ἀθηναίοις μὲν ὅσα μέχρι τοσούτου, τελευτῷ ἔτει ἑλόντες οἱ ἀθη-
ναῖοι, Ἀγνωνος τοῦ Νικίου οἰκιστοῦ ἐκπεμφθέντος, ἔδωκαν ἐξελάξαντες, ἔκτισαν τὸ
χωρίον τοῦτο, ὃ πρότερον εἰνὶ καὶ ὁδοὶ ἐκαλοῦντο. ὁρμώμενοι δὲ ἐκ τῆς ἠϊόνος, ὡς
αὐτοὶ ἐξῆν ἐμπόριον ὠδὶ τῷ σώματι τῆ ποταμοῦ ἐκτεθαλάσσιον, τείχη τε καὶ ἔκκοσι στα
δίους ἀπέχον ἀπὸ τῆς ναῦ τοῦ λεως, ὡ ἀμφίπολιν λέγω ὠνόμασαν, ὅτι ἐπ' ἀμφότε
ρα περιῤῥέοντος τοῦ στρυμόνος, ᾗ μὲν περιέχει αὐτὴν, τείχει μακρῷ ἀπολαβὼν ἐκ
ποταμοῦ ἐς ποταμὸν, περιφανῆ ἐς θάλασσάν τε καὶ τὸν ἕτερον ὅρισεν, ὠδὶ ταύτην
οὖν ὁ βρασίδας ἔλαβε αἰρήσει τῆς χαλκιδικῆς, ἐπορεύθη τῷ στρατῷ. καὶ ἀφικνέ
νος περὶ δείλην ὠδὶ ἦν αὐλῶνα, καὶ ὁρωμίσκιον, ἃ ἐ βόλβην λίμνη ἔξεστιν ἐς θάλασ-
σαν, καὶ διαπορησάμενος, ἐχώρει τὸν νύκτα· χειμὼν δὲ ἦν, καὶ ὑπένιφεν, ᾗ καὶ μᾶλ
λον ὥρμησε βουλόμενος λαθεῖν τὸν οἱ τῇ ἀμφιπόλει, πολλῷ τῷ προσδόκητον. ἦσαν
δ' ἀργίλιοί τε οἱ αὐτῇ οἰκήτορες· ἐσὶ δὲ οἱ ἀργίλιοι, ἀποικοι ἀπὸ χαλκιδέων. καὶ οἱ ἄλλοι, οἱ
ξυνῳκισαν ταύτα, οἱ μὲν, ἐκ Βοττίας πεισθέντες, οἱ δὲ, χαλκιδέων· μάλιστα δὲ οἱ ἀργί
λιοι ἐπῆγόν τε προσοικισθῆναι, καὶ ἀεί ποτε τοῖς ἀθηναίοις ὄντες ὕποπτοι, καὶ ἐπιβουλεύ
οντες τῷ χωρίῳ. ἐπειδὴ παρέτυχε ὁ καιρὸς, καὶ βρασίδας ἦλθεν, ἐπραξάν τε ἐκ
πλέονος πρὸς τὴν ἐμπολιτεύσαντας σφῶν ἐκεῖ, ὅπως σὺν δύνωνται ἡ πόλις· καὶ τότε
δεξάμενοι αὐτὸν τῇ πόλει, καὶ ἀποστάντες τῶν ἀθηναίων ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ, καθίστησαν
ἐν στρατὸν πρόσω ὠδὶ τὸν χῶρον ἅπερ ἐστὶ ποταμοῦ. ἀπέχει δὲ ἡ πόλισμα πλέον τῆ δια
βάσεως· καὶ ἀναβᾶσι τείχει ὅσον περιτὸ φυλακὴ δέ τις ἔρχεται καθίστη, ὡς διαβάσεως
ἐφαλίας ὁ βρασίδας, ἅμα μὲν τῆς προδοσίας οὔσης, ἅμα δὲ καὶ χειμῶνος ὄντος, καὶ ἀπορος
δόκησε προσεῖναι, διέβη τὸν χῶρον, καὶ τὰ ἔξω τῶν ἀμφιπολιτῶν, οἰκοῦντων
καὶ πᾶν ἡ χωρίον, ὃ ἦν ἐς αὐτοὺς ἔχ. τῆσδε διαβάσεως αὐτοῦ ἄρασα τῆς οἱ τῇ φύλαξ
γίνομένης, καὶ τῆ ἔξω, πολλῶν μὲν ἀλισκομένων, τῆ δὲ, καὶ καταφυγόντων ἐσ τὸ τεῖχος,
οἱ ἀμφιπολῖται ἐσ βόρυσον μέγα κατέστησαν, ἄλλως τε καὶ ἀλλήλοισι ὕποπτοι ὄντες.

καὶ

καὶ κυκλωθέντων εἰ ὀλίγῳ, οἵ πᾶν διαφθαρήσεσθαι στρατιάν, οἱ χρεὼν ἀμαυρώμενοι, καὶ τελευτᾶν δεῖν. καὶ τινὸς τῶν ἀθηναίων ὀξὺ τὸν κύκλωσιν παραχρήσαντος, ἄγειν ὑποσπόνδους τε, καὶ ἀποκτεῖναι ἀλλήλους· ὁ μὲν οὖν ταύτῃ ἑκάστου τῶν βοιωτῶν, καὶ πρὸς τὸ μακρόμενον ἀπέφυγε. τὸ δὲ δεξιὸν, ἧ οἱ θηβαῖοι ἦσαν, ἐκράτει τῶν ἀθηναίων· καὶ ὡς σύμμειγνυσι καταβραχύ, τὸ πρῶτον ἐπικλοῦ δρόμου· καὶ ξυνέβη, παρὰ σπουδὴν περιπεμφθέντος ὑπὸ τέλη τῶν ἱππέων ἐκ τοῦ ἀφανοῦς περὶ τὸν λόφον ὡς ἐπόντα τὸ διάνυμον αὐτῶν, καὶ ὑπερφανέντων αἰφνιδίως, τὸ νικῶν τῇ ἀθηναίων κέρᾳ νομίσαι ἄλλο στράτευμα ἐπιόν, ὅσον φόβου παρασχεῖν. καὶ ἀμφοτέρωθεν ἤδη ὑπό τε τοῦ τοιούτου, καὶ ὑπὸ τῶν θηβαίων ἐφεπομένων, καὶ παραρρηγνυμένων, φυγὴ κατέσχεν πάντας τῆς στρατοῦ τῶν ἀθηναίων. καὶ οἱ μὲν, πρὸς τὸ ὄλιθον τε καὶ τὸ θάλασσαν ὥρμησαν· οἱ δὲ, ἐπὶ τὸ ὠρωποῦ· ἄλλοι δὲ, πρὸς παρνηθὸν ὄρος. οἱ δὲ, ὡς ἕκαστοί τινες εἶχον ἐλπίδας σωτηρίας. οἱ δὲ ἱππεῖς τῶν βοιωτῶν, ἐκτείνον. καὶ μάλιστα οἵ τε ἱππῆς αὐτῶν, καὶ οἱ λοκροὶ βεβοηθηκότες, ἀρτι τῆς ξυμμαχίας γεγενημένης· νυκτὸς δὲ ἐπιλαβούσης τὸ ὄρθρου, ἐφέπων δ' ἀπὸ πλῆθος τῶν φευγόντων διεσώθη. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ, οἵ τε ἐκ τοῦ ὠρωποῦ, καὶ οἱ ἐκ τοῦ ὄλιθος φυλακὴν ἐγκαταλιπόντες, εἶχον γὰρ αὐτὸ ὅμως ἔτι, ἀπεκομίσθησαν κατὰ θάλασσαν ἐπ' οἴκου. καὶ οἱ βοιωτοὶ τροπαῖον στήσαντες, καὶ τοὺς ἑαυτῶν αὐτόθι νεκροὺς, τούς τε τῶν πολεμίων σκυλεύσαντες, καὶ φυλακὴν καταλιπόντες, ἀνεχώρησαν ἐς πλάταιαν, καὶ τῷ ὄλιθι ἐπιβουλεύσοντες, ὡς προσβαλοῦντες· ἐκ δὲ τῶν ἀθηναίων κῆρυξ παρελόμενος ἐπὶ τοὺς νεκροὺς, ἀπαντᾷ κήρυκι βοιωτῷ, ὃς αὐτὸν ἀπεστέλλατο, καὶ ἀπιόντα ὅτι οὐδὲν πράξει, πρὶν ἂν αὖθις ἀναχωρήσῃ πάλιν, καταστὰς ἐπὶ τοὺς ἀθηναίους, ἔλεγε τὰ παρὰ τῶν βοιωτῶν, ὅτι οὐδικαίως σφάσειαν παραβαίνοντες τὰ νόμιμα τῶν ἑλλήνων. πᾶσι γὰρ ἔστιν καθεστηκὸς ἱόντας ὑπὸ τὰ ἀλλήλων, ἱερῶν τῶν εἰθισμένων ἀπέχεσθαι. ἀθηναίους δὲ ὄλιθον τειχίζοντας, οὐκεῖν. καὶ ὅς ἀνθρωπος οὐ διεβάλλω σφῶν, πάντα γίγνεσθαι αὐτόθι δοκεῖ τε, ὅλως ἄλλοσε σφίσι, πάλιν πρὸς τὰ ἱερὰ χέρνιβι χρῆσθαι, καὶ καπέβαινε ὑποβλέπων· ὥστε ὑποπτός τε ἦν, καὶ ἑαυτῶν, βοιωτοὺς ἐπικαλούμενος τοὺς ὁμοχέτας σαίνοντας, μὴ σὺν Ἀπόλλωνι, προκαθεύδειν αὐτοὺς ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἀπόντας, ἀποφέρεσθαι τὰ σφέτερα αὐτῶν. τοσαῦτα τοῦ κήρυκος ἐπόντος, οἱ ἀθηναῖοι πέμπουσι παρὰ τοὺς βοιωτοὺς ἑαυτῶν κήρυκα, τοῦ μὲν ἱεροῦ ὅτι ἀδικοῦσι φάσκειν οὐδὲν, οὔτε τοῦ λοιποῦ ἐκόντας βλάπτειν· ἐπὶ γὰρ τῷ ἀρχὴν ἐσελθεῖν ὧδε τούτῳ, ἀλλ' ἵνα ὀξὺ αὐτοῦ τοὺς ἀδικοῦντας μᾶλλον σφᾶς ἀμύνωνται. τὸν δὲ νόμον τοῖς ἕλλησιν ἕστιν, ὧν ἂν ἧ τὸ κράτος τῆς γῆς ἑκάστης, ἐκεῖνα τὰ ἱερὰ νομίζεσθαι ξένοις θεραπεύεσθαι, ἃ ἂν πρὸς τοῖς ἐαυτῶν θεοῖς καὶ οἱ ἄλλοι, ὅσοι ὀξὺ κατεστήσαντό τινα, ἐκ νέμονται γῆν, ἀλλοτρίοις ἱεροῖς τὸ πρῶτον ἐπελθόντας, οἰκεῖα νομίζειν καὶ κτᾶσθαι. καὶ αὐτοὶ οἱ μὲν ἐπὶ πλέον δυνηθέντι τῆς ἐκείνων κρατῆσαι, τῆδ' ἂν ἔχειν· νομίζειν δὲ οὐ μόνον ἐκόντας εἶναι, ὡς ἐκ σφετέρου οὐκ ἀπίασι. ὕδωρ τε οὐ τῇ αὐάγμῃ κωλύσει, ὧν οὐκ αὐτοὶ ὕβρει προσθέσθαι, ἀλλ' ἐκείνους προτέρους ὧδε τῶν σφετέρων ἁλόντας ἀμυνόμενοι διαίρεσθαι χρῆσθαι· πόλιν δ' ἀκόσ' εἶναι τῷ πολέμῳ, μὴ λαιῷ τινι κατειργόμενον, ξύγκλυδα μὴ γίγνεσθαι καὶ πρὸς τὸ θεοῦ. καὶ γὰρ τῶν ἀκουσίων ἁμαρτημάτων, κατασφυγὴν ἔστιν τοῖς βωμοῖς· παρανομίαν τε ὧδε τοῖς μὴ ἀνάγκῃ κακοῖς ὀνομασθῆναι, καὶ οὐκ ἐπὶ τοῖς ἐκ τῶν ξυμφορῶν τι τολμήσασι. τούς τε νεκροὺς πολὺ μείζονας ἐκείνους αὐτοῖς ἱεροῖς ἀνελοῦντας ἀποδιδόναι ἀσεβεῖν, ἢ τοὺς μὴ ἐθέλοντας ἱεροῖς τὰ προσπίπτοντα κομίζεσθαι. σεσφῶσθαί τε ἐκ πλέονος σφίσιν εἰκέναι, μὴ ἀποδοῦναι ἐκ τῆς βοιωτῶν γῆς· οὐ γὰρ οἷ τῇ ἐκείνων ἔτι εἶναι, οἷ ἧ δὲ θεοὶ ἐκτήσαντο. ἀλλὰ κατὰ τὰ πάτρια τοὺς νεκροὺς ἀποδιδοῦσιν αὐθαιρέτως. οἱ δὲ βοιωτοὶ ἀπεκρίναντο, ἃ μὲν οἱ τῇ βοιωτίᾳ εἶσιν, ἀποδόντας ἐκ σφῶν ἑαυτῶν, ἀποφέρεσθαι τὰ σφέτερα· εἰ δὲ οἱ τῇ ἐκείνων, αὐτοὺς πυνθάνεσθαι τὸ ποιητέον, νομίζοντες πάλιν μὲν ἀφανίσαι οἱ ἧ τοὺς νεκροὺς οἱ μιθρείσει τῆς μάχης γενομένης κεῖσθαι ξυμβάν, ἀθηναίων κατὰ τὸ ὑπήκοον ἔστιν· καὶ οὐκ ἂν αὐτοὺς βίᾳ σφῶν κρατῆσαι αὐτῶν· οὐδ' αὖ ἑαυτοῦ τοὺς ὀξὺ τῆσ ἐκείνων· τὸ δὲ ἐκ τῆσ ἑαυτῶν, ὥσπερ πρὶν ἔστιν ἀποκρίνασθαι, ἀπόντας, μὴ ἀπολαβεῖν ἀπαιτοῦσιν· ὁ δὲ κῆρυξ τῶν ἀθηναίων ἀκούσας, ἀπῆλθεν ἄπρακτος· καὶ οἱ βοιωτοὶ εὐθὺς μεταπεμάμενοι ἐκ τοῦ μαλιέως κόλπου ἀκοντιστὰς, καὶ σφενδονήτας, καὶ ἱππέων αὐτοῖς μέτα πολὺ μάχην, παρενθέντες τὰ λοχαγίαν ὁπλιτῶν, καὶ τῶν ἐκ νεισαίας ὀξὺ ἑλαφηβόλων πελοποννησίων φρουρῶν, καὶ μεγαρέων ἅμα, ἐξεπέτυσαν ὧδε· ὁ δόλιον, καὶ προσ-

» τοσοῦτο ἐπικινδυνοτέρα ἐς τὸ παρόν ἐστιν τῶνδε ἕνεκα· ἀδίκως τε οἱ ἐχθροὶ πολ-
» θρόσει τοῖς πέλας ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀθλιώτατοι γῆν ἐπιόντες, τὴν μὲν ἡσυχάζουσαν, καὶ ἐν τῇ εἰρή-
» νῃ τοῦ μόνου ἀμυνόμενον, ἀδίστερον ἐπιστρατεύσαντες· τοὺς δὲ ἐξ ὑφορῶντας προκαταλαμβά-
» νουσι, καιρὸς ἦν πολέμου αἱρόμενον, ἄνευ τοῦ μέλλοντος κωλύσοντος. πεῖραν δὲ ἔχοντες ἡμεῖς αὐτοὶ
» ἐς τοὺς δὲ· νικήσαντες γὰρ ἐν καραδοκίᾳ αὐτοὺς, ὅτε πλὴν γῆν, ἡμῶν στασιάζόντων, κωλύοντος,
» τἄλλα ἄλωτοι ἦσαν· βουλόμενοι μέχρι τοῦδε κατεσκήψαμεν· ὧν χρὴ μνησθέντας ἡμᾶς, τούς
» τε πρεσβυτέρους ὁμοίως αὖ τοῖς σπεῦδοντας, τούς τε νεωτέρους, παιδεύσαντας τὸν τό
» τε ἀγαθὸν γενόμενον παῖδας, πειρᾶσθαι μὴ ἀκεῖσθαι τοὺς προσκτησαμένους αὐτοὺς· πο-
» λέμιοι τε δὴ τῷ δικαίῳ πρὸς ἡμᾶς ὄντες, οὐ τὸ ἰσχυρὸν νόμῳ τεκμήραντες, νέμοι).
» καὶ τοῖσδε ἰσχυρὰ ἄνευ ξυμμάχων καὶ ἀφανῆ, ὁμόσε χωρῆσαι τοῖσδε· καὶ διέ-
» ξαι ὅπως μὴ ἐμβαλοῦσι, πρὸς τὸν μὴ ἀμυνομένους ἐπιόντες, κατάδωσιν. ὃς δὲ γεν-
» ναῖοι τὴν τε αὐτῶν ἀεὶ ἐλευθερωσαν μάχῃ, καὶ τὴν ἄλλων μὴ δουλοῦσθαι ἀδίκως, αὐτὰ
» τοῦτο ἐπ' αὐτῶν οὐκ ἀπέσχον·

Τοιαῦτα ὑπακούσαντες τοῖς βοιωτοῖς παρανίζεσθαι, ἔπεισαν ἡσυχάσαι τὸν ἀθηναίων· καὶ
καθεστάχθησαν ἀνασπάσαντες, ὅτι τὸν στρατὸν· ὅσον γὰρ μὴ τῆς ἐμβολῆς ἐλέλυσαν. μὴ ἐπὶ τῇ προσ-
μίξει ἐγένετο τοῦ στρατεύματος αὐτοῦ, ἐς χωρίον καθίσαι, ὅθεν λόφος ὄντος μεταξὺ ἐκ
θατέρου ἀλλήλους, ἔπαισάν τε, καὶ παρισκαλίζειν ὡς ἐς μάχην· τῷ δὲ Ἰσμηνοδώρῳ ὅτι
τὸ πρὸς τὸ ἥλιον, ὡς αὐτῷ ἐγγίλιον ὅτι βοιωτοὶ ἐκράτησαν, πέμπει ἐς τὸ στράτευ-
μα, κελεύων ἐς τάξιν καθίστασθαι· καὶ αὐτὸς οὐ πολλῷ ὕστερον ἐπῆλθε, καταλιπὼν
ὡς ξιακοσίους ἱππέας περὶ τὸ ἥλιον, ὅπως φύλακές τε ἔμενον, εἴ τι ἐπίοιεν αὐτῷ·
καὶ τοῖς βοιωτοῖς καιρὸν φυλάξαντος, ἐπῆλθον ἐν τῇ μάχῃ. βοιωτοὶ δὲ πρὸς τοὺς
αὐτοὺς ἀντιστῆσαι τὸν ἀμυνομένους· καὶ ἐπεὶ καλῶς αὐτοῖς ἔσχεν, ἐκράτησαν
τοῦ λόφου, καὶ ἔθεντο τὰ ὅπλα τῶν ἐναντίων, ὡς δὴ ἐμέλλοντες, ὁπόταν ἐπὶ κε-
φαλῆς μάλιστα, καὶ φίλοι ἐκράτησαν μενεῖν, ἐπὶ τοὺς τριακοσίους, ἐπὶ τοὺς τε ἱππέας καὶ
τοὺς πελταστὰς πιστεύσοντες· οἱ δὲ ἐκλιπόντες μὲν κρύφα ὑπεξῆσαν, τῇ δὲ ξύμπαντι αὐτοῖς. μέσοι δὲ, ἅλις ἀρέσθαι, καὶ
οὐ θρασυνάμενοι, καὶ κωφαίνοντες, καὶ οἱ ἄλλοι οἱ περὶ τὸν λίμνην· τὸ ὑπὲρ λίμνην μὲν, ἄχρι θεσπιῶν,
καὶ παυσανίου, καὶ ὀρχομενίων. ὡδὶ δὲ τῷ κόρακι ἐκράτησαν, οἱ ἱππῆς, καὶ φίλοι ἔ-
σχον· ἐπ' ἀσπίδας δὲ τάττεται μὲν καὶ ἑκκαίδεκα, ἐκέλευσαν ἐπὶ τάξαστο, οἱ δὲ ἄλλοι, ὡς ἕκαστοι ἔτυ-
χον· αὐτὴ μὲν βοιωτῶν παράσκευή, καὶ διάκοσμος ἦν· ἀθηναίοις μὲν οὐδὲ ὁπλῖται,
οὐδὲ ὅπλα τῷ στρατοπέδῳ ἐπὶ τάξαστο, ὅτι τε πολίθεις ἴσοπαλεῖς τοῖς ἐναντίοις· ἱππεῖς δὲ ἐφ' ἑκατέρῳ τῷ κόρακι φίλοι δὲ, ἐκ παρασκευῆς μὲν ὡπλισμένοι, οὔτε πρὸ
παρῆσαν, οὔτε ἐγένοντο ἐν τῇ πόλει· ὅπερ δὲ ξυνεσέβαλον ὅτι πολλακόσιοι τῶν
ἐναντίων, ἄοπλοί τε πολλοὶ ἐκπολιόρκησαν, ἅτε παυσανίου ἔξιόντων τῶν παρόντων μὴ
ἀσφαλῶς νενομίσας· καὶ ὡς τὸ πρῶτον ὥρμησαν ἐπ' ἄλλου, οὐ παρεγένοντο, ὅτι μὴ ὀλίγοι·
καὶ ἐκ τῶν δὲ ἐς πλὴν τάξιν ἦλθε, μὴ μελλόντων ξυνιέναι, Ἰσμηνόδωρος ὁ στρατηγὸς ἐπι
παρελθὼν τὸ στρατόπεδον τῶν ἀθηναίων, παρεκελεύσατό τε, καὶ ἔλεγε τοιάδε,

ΠΑΡΑΚΕΛΕΥΣΙΣ ΙΣΜΗΝΟΔΩΡΟΥ.

» Ὦ ἀθηναῖοι, δι' ὀλίγου μὲν ἡ παραίνεσις γίγνεται, τοσοῦτον δὲ πρός τε τὸν ἀγαθοὺς αὖ
» σθαι, καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς, καὶ ὑπὸ τοῦ μένειν μᾶλλον ἔχει, ἢ ἐπικέλευσιν· παρασχεῖ δὲ μαθεῖν ὑμῶν,
» ὡς ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ οὐ προσῆκον ποσὸν κίνδυνον ἀναρριπτοῦμεν· ἐν γοῦν τῇ τούτων,
» ἐὰν τῇδε σωθῶμεν ὀλίγα· καὶ ἢν νικήσωμεν, οὐ μόνον ὑμῖν πλεονεκτήσουσι
» ἐς πλὴν χώραν αὖθις τῆς τῶνδε ἴσον ἰσοβάλλοντι· ἐν δὲ μιᾷ μάχῃ, πηλίκα τε προσκτᾶ-
» σθε, καὶ κείνῳ μᾶλλον ἐλευθεροῦτε· χωρήσαντες οὖν ἀνδρείως ἐς αὐτούς, τῆς τε τοῦ λε-
» ως, ὧν ἕνεκα νῦν παρεσκευάσθε, καὶ τῆς ὑμετέρας ἐν τοῖς ἕλλησιν ἀγαλλιάσεται, καὶ τῶν πατέρων,
» οἱ τοῦδε μάχῃ κρατοῦντες μηδοικῷ ἐν οἰνοφύτοις πλὴν βοιωτίαν ποτὲ ἔσχον·

Τοιαῦτα τοῦ Ἰσμηνοδώρου παρακελευομένου, μὴ μέχρι μὲν μέσου τοῦ στρατοπέδου ἐπιλ
θόντος, τὸ δὲ πλέον ἐκπεφθάσαντος, οἱ βοιωτοὶ παρακελευσαμένου, καὶ σφίσιν ὡς
ἥδη ταχέως καὶ ἐν ταύτῃ τῇ στρατοπέδου παιωνίσαντος, ἐπῄεσαν ἀπὸ τοῦ λόφου· αὐτοὶ τε πῄ-
εσαν δὲ καὶ οἱ ἀθηναῖοι, καὶ προσέμιξαν σφίσιν· καὶ ἐκατέρωθεν τῶν στρατοπέδων τὰ
ἔσχατα οὐκ ἤλθεν ἐς χεῖρας, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἔπαθον· φύσκοι γὰρ ἐκώλυσαν· τὸ δὲ ἄλ
λο καρτερᾷ μάχῃ, καὶ ὠθισμῷ ἀσπίδων ξυνεστήκει· καὶ τὸ μὲν δεξιὸν τῶν βοιω-
τῶν καὶ μέχρι τοῦ μέσου, ἦσαν γὰρ ὑπὸ τῶν ἀθηναίων· καὶ ἐπῆσαν τοὺς τε ἄλλους ταύ-
τῃ, καὶ οὐχήκιστα τοὺς θεσπιέας· ὑπὸ τοσοῦτον γὰρ αὐτοῖς τῶν παρατεταγμένων,

καὶ

Ο μὲν Βρασίδας ποιεῖται ἔπειτα· οἱ δὲ Ἀκαρνᾶνες, πολλῶν λεχθέντων πρότερον ἐπ' ἀμφότερα, κρύφα ἐπεισάμενοι, διά τε τὸ ἐπαινεῖν τὸν Βρασίδαν καὶ περὶ τοῦ καρποῦ φόβῳ, ἔγνωσαν οἱ πλείους ἀφίστασθαι Ἀθηναίων. καὶ πίστωσαν τὰς αὐτὰς τοῖς ὅρκοις, οὓς τὰ τέλη τῶν Λακεδαιμονίων ὀμόσαντα αὐτὸν ὡξέπεμψαν, ἢ μὴν ἕξειν φιλίαν καὶ συμμαχίαν αὐτοῖς καὶ τοὺς νόμους, οὓς ἂν προσκαλῶνται, οὕτω δέξεσθαι τὸν στρατόν· καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον καὶ τάγεος, ἀσπίδιον ἀποικίαν, ξυνέπεμψαν· ταῦτα μὲν οὖν ἐν ᾧ θέρει τούτῳ ἐγένετο· τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Βοιωτοὶ μὲν Ὀρχομενὸν τὸν Μινύειον, ὡς τῷ Ἰσσωκράτει καὶ Δημοδίνῳ στρατηγοῖς οὖσιν Ἀθηναίων, τὰ ἐν τοῖς Βοιωτοῖς ἐνεδίδοτο, καὶ ἐδίδοσαν μὲν Δημοδίνῳ ταῖς ναυσὶν ἐς τὰς Φάρας ἀποπλεῦσαι, ὁ δ' ὠκίσθη τὸ Λίλιον, χωρὶς διαμαρτίας τῶν ἡμέρων, ἃς ἔδει ἀμφοτέρους στρατεύειν, ὁ μὲν Δημοδίνης πρότερον πλεύσας πρὸς τὰς Φάρας, καὶ ἔχων ἐν ταῖς ναυσὶν ἀκαριαίας, καὶ τῶν ἐκεῖ πολλὰς ξυμμάχων, ἅπερ αἰεὶ φίλιον τοσοῦτον τοῦ ἐπιτηδεύματος ὑπῆν, μένων ἐν Φανοτεῖ, ὃς Λακεδαιμονίους ἐδέξατο, ἐκίνει δὲ, Βοιωτούς· καὶ ξυνδέσας γενομένης πάντων Βοιωτῶν, οὐ γὰρ ἦσαν Ἰσσωκράτης παρελύπει ἐν τῇ γῇ ὤν, προσκαταλαμβάνουσι, εἴ τι φθάνει, καὶ ἡ χειρὼ ἐκαίετο δὲ βαθεῖα οἱ πρόσθεν τὸ ἁμάρτημα, οὐδὲν ἐκίνησεν ἐν ταῖς πόλεσιν· ὁ δὲ Ἰσσωκράτης ἀναστήσας ἀθηναίους παντοδαπὲ αὐτῶν, καὶ τῶν μισθοφόρων, καὶ ξένων ὅσοι παρῆσαν, ὕστερος ἀφικνεῖται ὑπὸ τὸ Λίλιον, ὃν τῶν Βοιωτῶν ἀνακεχωρηκότων ἀπὸ τῶν ἀφῶν· καὶ καθίσας τὸν στρατὸν, Λίλιον ἐτείχιζε τοιῷδε τρόπῳ, τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, πρὸς θάλασσάν μὲν κύκλῳ περὶ τὸ ἱερὸν, καὶ τὸν νεὼν, ὅσον πλέθρου· ἐκ δὲ τοῦ ὀρύγματος, ἀφ' οὗ ἐβάλλοντο αὐτὸ τεῖχος τὸν χῶν· καὶ σταυροὺς παραπαταγνύντες, ἄμπελον ἐνέπλεκον πρὸς τὸ ἱερὸν, ἐσέβαλλον· καὶ λίθους ἅμα, καὶ πλίνθους ἐκ τῶν οἰκοπέδων τῶν ἐνόντων καθαιροῦντες, καὶ παντὶ τρόπῳ ἐμετεώριζον τὸ ἕρυμα· πύργους τε ξυλίνους καὶ τέσσαρας ἢ κατὰ λίθου, καὶ τοῦ ἱεροῦ ἀπὸ θέματος οὐ πολὺ ὑπῆρχεν· ἦν γὰρ λίθου τραπέζιον, κατὰ πηγὰς ἐκ μεγάλου λεὼ ὑπῆρχεν· ἣ περ καὶ τὸν ναὸν ᾠκοδόμηται, ὡς ἐκ παλαιοῦ ἐπιτηδεύσαντο, ταύτην τε ἐργάζοντο, καὶ τὸν τετάρτην, καὶ τῆς πέμπτης μέχρις ἀρείσου· ἔπειτα, ὡς τὰ πλεῖστα ἀπετετέλεστο, τὸ μὲν στρατόπεδον, προσεπεχώρησεν ἀπὸ τοῦ Δηλίου ὅσον δύο σταδίους, ὡς ἐπ' οἴκου τοῖς φυλάσσουσιν· καὶ οἱ μὲν ἄλλοι οἱ πλεῖστοι οὕτως ἐχώρουν· οἱ δ' ὁπλῖται αὐτὰ Δήλιοι τὰ ὅπλα, ἡσύχαζον· Ἰσσωκράτης δὲ τοῦ μέσου ἔτι, καθίστατο Φύλακάς τε, καὶ τὰ περὶ τὸ προτείχισμα ὅλως μὲν οὐ τοῦ λοιποῦ, ὡς χρὴ ἐπιτελέσαι· οἱ δὲ Βοιωτοὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, ξυνελέγοντο ἐς τὸν τάνυγραν· καὶ ἐπειδὴ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων παρῆσαν, καὶ ἐβούλοντο τοῖς Ἀθηναίοις προσχωροῦσι τοῖς ἐπ' οἴκου, τῶν ἄλλων Βοιωταρχῶν, οἳ ἦσαν ἔνδεκα, οὐ ξυνεπαινούντων μάχεσθαι, ἐπειδὴ οὐκ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ ἔτι ἦσαν· μάλιστα γὰρ ἐν μεθορίοις τῆς ὡρμημένοι ἦσαν, ὅτε ἔθεντο τὰ ὅπλα, Γαρίττιος ὁ Λολλάδου Βοιωταρχῶν ἐκέλευεν, μετ' Ἀριανθίδου τοῦ Λυσιμαχίδου· καὶ ἠπορεῖτο οὖσης, αὐτοῦ βουλόμενος τὴν μάχην ποιῆσαι, καὶ νομίζων ἄμεινον εἶναι κινδυνεύσαντας προσκαλεῖσθαι ἱκέτας καταλόχους, ὅπως μὴ ἀθρόοι ἐκλίπωσι τὰ ὅπλα, ἔπειθε τὸν Βοιωτὸν ἰέναι ἐπὶ τὸν Ἀθηναίους, καὶ τὸν ἀτῶνα ποιεῖσθαι, λέγων τοιάδε,

ΠΑΡΑΚΕΛΕΥΣΙΣ ΠΑΓΩΝΔΟΥ·

» Χρὴ μὲν ὦ ἄνδρες Βοιωτοὶ, μήθ' εἰς ἐπίοικός τινα ἡμῶν ἐληλυθέναι τῶν αἰρόντων,
» ὡς οὐκ ἐπὶ σφᾶς ἀθηναίους, ἰὼν αὖθις μὴ ἐν τῇ βοιωτίᾳ ἔτι καταλάβωμεν αὐτούς, ἢ μά-
» χης ἐληλυθέναι· πῶς γὰρ βοιωτίαν ἐκ τῆς ὁμόρου ἐληλυθότες, τείχεσι ξυνοικοδομοῦσι, μέλ-
» λουσι φθείρειν· καὶ ἐσὶ δίκαιον τοὺς ἐλευθέρους, ἐν ᾧ τις αὖ χωρίῳ καθαλίσκηται, καὶ ἐθέλει
» πολεμεῖν, πολέμια ἔρασθαι· νῦν δ' ἃ τῷ καὶ ἀσφαλέστερον ἔδοξεν εἶναι, μετὰ γνώ-
» μης οὐ γὰρ τὸ προμηθὲς δὶς αὖ ἄλλος ἐπῇ, περὶ τῆς σφετέρας ὁμοίως ἐνδέχεται λο
» γισμόν· καὶ ὅστις τὰ μὲν ἑαυτοῦ ἔχει, τὰ δὲ πλείονος ὀρεγόμενος, εἰκότι τινὶ ἐπῆρκται·
» πάλαι δέ τι ὑμῖν στρατὸν ἀλλόφυλον ἐπελθόντα, μὴ ἐν τῇ ἀκείᾳ, μὴ ἐν τῇ τῶν πέλας, ὁμοί
» ως ἀμύνεσθαι ἀθηναίους δίκαιον, μὴ προσλαβόντας ὁμόρους ὄντας, πολλῷ μάλιστα δεῖ· πρός τε γὰρ τὸν
» ἀσυγγένειαν πᾶσι τὸ αὐτὸ παλαιὸν καὶ ἐλεύθερον καθίστανται· μὴ πρὸς τούτοις τι δή,
» οἱ καὶ μὴ τὸν ἐγγὺς, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄπωθεν πειρῶνται δουλοῦσθαι, πῶς οὐ χρὴ καὶ
» ὑμᾶς τὸ ἔλαττον ἀτῶνος ἐλθεῖν; παράδειγμα δὲ ἔχομεν τοὺς τε αὐτοπέρασι δὶ βοίας,
» καὶ τῶν ἄλλων ἑλλάδος τὸ πολὺ, ὡς αὐτοῖς διάκειται· μὴ γνῶναι ὅτι τοὺς μὲν ἄλλους,
» οἱ πλησιόχωροι, περὶ γῆς ὅρων τὰς μάχας ποιοῦνται· ἡμῖν δὲ ἐς πᾶσαν, ἣν νικηθῶ-
» μεν, ἐς ὅρος οὐκ ἀπέλιπεν παγῆσαι· εἰσελθόντες γὰρ, βίᾳ τὰ μέτρα ἔχουσι·

δή τε μᾶλλον τῶν χαλκιδέων ξυνεπαίροντες, καὶ ὁ δῆμος ὅμως δὲ δείσας τοῦ καιροῦ τὸ δεον ἔτι ἔξω ὄντες, πειθήνιοι τὸ πλῆθος ὑπὸ τοῦ Βρασίδου, λέξασθαί τε αὐτὸν μόνον, καὶ ἀκούσαντας βουλεύσασθαι, ἥκειν. καὶ ἡ στάσις αὐτὴ τὸ πλῆθος, ὡς δὲ οὐχ οἷόν τε ἦν ἄνευ τοιαύτης,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΒΡΑΣΙΔΟΥ.

Ἡμεῖς ἐκπεμφθέντες μου ὑπὸ τῆς στρατιᾶς ὑπὸ λακεδαιμονίων ὧν ἀκούετε ἥκομεν, πρῶτα μὲν αἰτίαν ἐπαληθοῦσαν, ὡς αὐτοὶ ἐλθόντες πρὸς τὸν πόλεμον, πρεσβείαν δὲ ὠλιγαίοις, ἐλθόντες πρῶτα μὲν ἐπὶ μάχην παρεσκευασμένοις, ἔπειτα δὲ καὶ ἀνάγκην ἐποιήσαντο ἐκείνοις πολεμίοις εἶναι, ἐπὶ δὲ χρόνῳ ἐπὶ πλέον, σφαλέντες τῆς ἀφ' ἑαυτῶν ἐκεῖ πολέμου δόξης, ἣν διαπράξαντες αὐτοὶ αὖθις τοῦ ὑμετέρου κινδύνου, ἦλθομεν ἀθρόοι καὶ θαρσήσαντες, μηδὲν μεμφθῆναι. νῦν γὰρ ὅτε παρέσχεν ἀφορμὴν ἡμῖν πειρασόμενα κοσμήσαντες αὐτούς. θαυμάζω δέ, τῇ τε ἀποκλείσει μου τῶν πυλῶν, καὶ εἰ μὴ ἀσμένοις ὑμῖν ἀφῖγμαι. ἡμᾶς μὲν γὰρ οἱ λακεδαιμόνιοι, δόμενοί τε παρὰ ξυμμάχους, καὶ πρὶν ὁρᾶν ἀφικέσθαι, τῇ γοῦν γνώμῃ ἦσαν καὶ βουλομένους ἴσασθαι, κίνδυνόν τε νομίσαντες ἀπειρίᾳ μὲν τῆς ἀλλοτρίας, πολλῶν ὑμῶν ὁδὸν ἰόντες, καὶ πάντα τὸν πρόθυμον παρεχόμενοι. ὑμεῖς δ', εἴ τι ἄλλοθί που ἔχετε, ἢ εἰ ἐναντιώσασθε, ἢ τι ὑμετέρας αὐτῶν ἐλευθερίας, καὶ τῶν ἄλλων ἑλλήνων, δεινὸν αὖ εἶναι καὶ οὐ μόνον ὅτι αὐτοὶ αὐθίστασθε, ἀλλὰ καὶ δι' ὃ ἂν ἐθέλητε καὶ ἀδύνατοι τιμωρῆσαι τοὺς ὑμετέρους, ἐᾶν τινα ἐμοῦ βοηθήσαντος, οὐκ ἐθέλησαι ἀφελῶσαι πλείονα ὄντες, προσμίξαι. ὥστε οὐκ εἰκὸς ταῦτά γε αὐτὸν τῶν ἐν ἡσυχίᾳ στρατῷ ἴσον πλῆθος ἐφ' ὑμᾶς ἀποστέλλειν. αὐτόν τε οὐκ ἐᾶν ἡμᾶς, ἐπ' ἐλευθερώσει δὲ τῶν ἑλλήνων παρελήλυθα. ὄρκοις τε λακεδαιμονίων καὶ ἀλλαξῶν τὰ τέλη τοῖσι μεγίστοις, ἢ μὴν οὓς ἂν ἕκαστοι προσκαλέσωμαι ξυμμάχους, ἴσους αὐτονόμους· καὶ ἅμα ἐχθρὸν ἵνα ξυμμάχους ὑμᾶς ἕξωμεν, ἢ βίᾳ, ἢ ἀπάτῃ προσλαβόντες, ἀλλὰ φῶσαι πλέον, ὑμεῖς δουλωμένοις ὑπὸ ἀθλιωτάτοις, ξυμμαχήσοντες οὐκέτι ἀξιοῦσθαι πίστεις τε διδόντες τοῖσι μεγίστοις, οὔτε τιμωρὸς ἀδεεστάτου νομισθῆναι, προχωρεῖν τε ὑμᾶς θαρσήσαντας. καὶ εἴ τις ἰδίᾳ τινὰ δεδιὼς αὖ μὴ ἐτοῖμος πρόθυμός ἐστι πάντων μάλιστα τοῦτο παύσω. οὐ γὰρ συστασιάσων ἥκω, οὐδὲ ἀσφαλῆ τὴν ἐλευθερίαν νομίζω ἐπὶ φθόνῳ εἶναι, εἰ τὸ πάσχειν παρὰ τὸ δίκαιον, τὸ πλέον τοῖς ὀλίγοις, ἢ τὸ ἔλασσον τοῖς πᾶσι δουλώσομαι. χαλεπωτέρα γὰρ αὖ τῆς ἀλλοφύλου ἀρχῆς εἶη, καὶ ἡμεῖς τοῖσι λακεδαιμονίοις, οὐκ αὖ αὐτὴ πόνων χάρις ἡμῖν γένοιτο, αἰτίᾳ δὲ τῇ μὴ δόξης καὶ δόξης, αἰτίᾳ μᾶλλον δι' ὃ τὸν ἀθυμοῦντα ἐγκλήμασι κατὰ πολεμοῦμεν, αὐτοὶ αὖ φανούμεθα ἐλάσσονα, ἢ ὁ μὴ ὑποστὰς αὖ ἀρχήν, κατακτώμενος. ἀπάτῃ γὰρ οὐ πρέπει, ἀλλοτρίοις τοῖς τε ἐν ἀξιώματι τοιούτοις τοῦσι, ἢ βίᾳ ἐμφανεῖ. τὸ μὲν γὰρ, ἰσχύος δικαιώσει, ὧν ὑπῆκοον ἔσωκεν ἐπιβουλεύεται. τὸ δὲ, γνώμης ἀλλοτρίου ἐπιβουλῇ. οὕτω τοι λαλῶ περιωπὴν τῶν ἡμῖν ἐστὶ τὰ μέγιστα διαφορῶν ποιούμεθα. καὶ οὐκ αὖ μᾶλλον πρὸς τοὺς ὅρκους βεβαίωσιν λάβοιτε, ἢ ὅσα τὰ ὄργανα ἐκ τῶν λόγων ἀναθρούμενα, δύνασιν ἀναγκαίαν παρέχεται, ὡς καὶ ξυμφέρει ὁμοίως ὡς εἶπον. εἰ δ' ἐμοῦ ταῦτα προχωροῦντος, ἀλλότριοι μὲν φύσιν εἶναι, εὖνοι δ' ὄντες ἀξιώσετε μὴ κακοῦσθαι, καὶ πάντα ἐλευθερίαν μὴ ἀκίνδυνον ὑμῖν φαίνεσθαι. δίκαιόν τε εἶναι δοῦναι καὶ λαβεῖν αὐτὸν, τούτοις καὶ ἐναντίον ἄκοντα ἢ, μηδένα προσαναγκάζειν. μαρτύρομαι μὲν θεοὺς, καὶ ἥρωας τοὺς ἐγχωρίους πεποίησαι, ὡς ἐπ' ἀγαθῷ ἥκων, οὐ πείθω. χρὴ δὲ πάντα ὑμετέραν λῆψιν, πειράσομαι βιάζεσθαι. καὶ ἐκ ἀδικεῖν ἔτι νομίζω. προσεῖναι δέ τι μοι καὶ κατὰ δύο αἰτίαν τὸ εὔλογον. τῶν μὲν λακεδαιμονίων, ὅπως μὴ τῷ ὑμετέρῳ εὖνῳ, εἰ μὴ προσαχθέντα, τοῖς ἀφ' ὑμῶν χρήμασι φθορεῖς παρ' ἀλλοτρίους, ἐλάσσω τοῦτο. οἱ δ' ἄλλοθεν ἵνα μὴ κωλύωσι τοῦτο ὑφ' ὑμῶν δουλείας ἀπαλλαγῆναι. οὐ γὰρ δὴ εἰ κάτωσ' αὖ τάδε πράσσομεν. αὐτῇ ὀφείλομεν οἱ λακεδαιμόνιοι μὴ κοινοῦ τινος ἀγαθοῦ αἰτίᾳ, τοῦ μὴ βουλομένους ἐλευθεροῦν. ἐπ' αὐτῷ ἀρχῆς ἐμέμεθα. ταῦτα δὲ μᾶλλον ἑτέρους ὑποψίαν τε, τοῦ πολέμους αὖ ἀδικοῦμεν, εἰ ξύμπασιν αὐτονομίαν ἐπιφέροντες, ὑμᾶς τοὺς ἐναντιουμένους περιόψομεν. πρὸς ταῦτα βουλεύεσθε εὖ, καὶ ἀτενίσαντες, τοῖσ τε ἕλλησιν αὖξειν προθύμως ἐλευθερίᾳ, καὶ ἐπὶ δίκαιον δόξαν καταθέσθαι. μὴ αὖ τοῖς πάθεσι μὴ βλαφθῆναι, μὴ ξυμπάσῃ τῇ πόλει, τὸ κάλλιστον ὄνομα περιθεῖναι.

αὐτῶν ὑπήκοοι ὄντες σφᾶς καταλῶσι, καὶ τέτταρσι ἐσ δέοντι τῆς Γυλίππου ἀρχῆς, ὧν τὸν τῷ ὀλύμπῳ μαντεύεσθαι· πρὸς ἃ καταλῦσαι πόλεμα κεῖται· τούτῳ δ' ὄπῃ βραδύσας καταλλάξας φθάσας διέβημι, πρίν τινα κωλύειν παρασκευάσασθαι· καὶ ἀφίκετο ὡς Πορδίκκαν, καὶ πλὼ χαλκιδικῶν· ἐκ γὰρ τῆς πλοταμνίου, ὡς τὰ τῶν ἀθηναίων διέτυχε, λείσαντες δέ τε ὑπὸ βράκης ἀφιστῶντες ἀθηναίων, καὶ Γυλίππου, ὄζυγα γὸν τὸν στρατόν· οἱ μὲν χαλκιδῆς νομίζοντες ὑπὸ σφᾶς πρῶτον δρμᾶσθαι τὸν ἀθηναίους, καὶ ἅμα αἱ πλησιόχωροι πόλεις αὐτῶν, αἱ οὐκ ἀφεστήκεσαν, ξυνεπῆγον κρύφα· Γύλιππος δὲ, τὸν λίμνης μὲν οὐκ ὢν ἐκ τοῦ φανεροῦ, φοβούμενος δὲ καὶ αὐτὸς τὰ παλαιὰ διάφορα τῶν ἀθηναίων, καὶ μάλιστα βουλόμενος Ἀρριβαῖον τὸν λυγκηστῶν βασιλέα παρασκήσασθαι, ξυνῆλθε δὲ αὐτοῖς, ὡς τε ῥᾴον ἐκ τῆς πλοταμνίου στρατὸν ὄζαγαγεῖν ὑπὸ τῶν λακεδαιμονίων ἐν τῷ παρόντι ἡσυχαζόντων· γὰρ ἀθηναίων ἐγκειμένων τῇ πλοταμνίῳ, καὶ οὐχήκιστα τῇ ἐκείνων γῇ, ἤλπιζον ἀποζῆσαι αὐφοῦς μάλιστα, εἰ αὐτὶ παραλυποῖεν, πέμψαντες ὑπὸ τὸν ξυμμάχους αὐτῶν στρατιάν· ἄλλως τε, καὶ ἐτοίμων ὄντων ζέφυρ τε, καὶ ὑπὸ τῇ ἀποστάσει σφᾶς ἐπιγελούμενον· καὶ ἅμα τῶν ἁλώτων βουλομένοις ὑπὸ προφάσει ἐκπέμψαι μή τι πρὸς τὰ παρόντα, τῆς πύλου ἐχομένης, νεωτερίσωσιν· ἐπεὶ καὶ ὁπλίζεσθαι φοβούμενοι αὐτῶν τὸ ἐπιτήδειον, καὶ τὸ στῦφος· αἰεὶ γὰρ ταπολλὰ λακεδαιμονίοις πρὸς τὸν ἥλωτας τῆς φυλακῆς περὶ μάλιστα ἐποιεῖτο, προεῖπον αὐτῶν, ὅσοι ἀξιοῦσιν ἐν τοῖς πολεμίοις γεγενῆσθαι, σφίσιν αἱρέσει κρίνεσθαι ὡς ἐλευθεροῦσοντες, πεῖραν ποιούμενοι, καὶ ἡγούμενοι τούτους σφίσι ὑπὸ φρονήματος, ὅπερ καὶ ἐξίωσαν πρῶτοι ἑκατὸν ἐλευθεροῦσθαι μάλιστα αἱ, καὶ ἐπαίρεσθαι· καὶ προκρίναντες ἐσ δισχιλίους, οἱ μὲν, ἐστεφανώσαντό τε, καὶ τὰ ἱερὰ περιῆλθον, ὡς ἐλευθερωθέντες· οἱ δὲ, οὐ πολλῷ ὕστερον, ἠφάνισάν τε αὐτοὺς, καὶ οὐδεὶς ἤκουσεν ὅτῳ τρόπῳ ἕκαστος διεφθάρη· καὶ τότε προθύμως τῷ Βρασίδᾳ αὐτῶν ξυνέπεμψαν ἐπτακοσίους ὁπλίτας· τὸν δ' ἄλλους ἐκ τῆς πλοταμνίου μισθῷ πείσας, ὤζηγαγεν· αὐτόν τε Βρασίδαν βουλόμενον μάλιστα, λακεδαιμονίων τινὰς ἀπίσεσθαι· προυθύμησαν δὲ καὶ οἱ χαλκιδῆς αὐσφαλεῖ τε τῇ ἀπαλλαγῇ δοκοῦντα σφᾶς σῴζειν εἶναι ἐς τὰ πάντα, καὶ ἐπειδὴ ὤζηλθε, ἐπλέοντο ἄλλοι λακεδαιμονίοις πενόμενοι· τότε γὰρ παραυτίκα ἐαυτὸν παρεκελεύοντο δίκαιον, καὶ μίσθοις ἐς τὰς πόλεις ἀπίσεσθαι παπολλά· τὰ δὲ, προδοσίᾳ ἕλε τῶν χωρίων, ὥστε τοῖς λακεδαιμονίοις γίγνεσθαι, ξυμβαίνειν τε βουλομένοις, ὅπερ ἐποίησαν αὐτα πόδοσιν καὶ ἀποδοχὴν χωρίων, καὶ τοῦ πολέμου ἀρχὴ τῆς πλοταμνίου λώφησιν· ἔς τε τὸν χρόνῳ ὕστερον μᾶλλον τὰ ἐκ σικελίας ἐπολέμουν, ἢ τότε Βρασίδου αὐτῇ τῇ, καὶ ξυνέσει, τῷ μὲν, πείρᾳ αἰσθομένων, τῷ δὲ, ἀκοῇ νομισάντων, μάλιστα ἐπιθυμίαν οἱ πόλεις τοῖς ἀθηναίων ξυμμάχοις ἐς τὸν λακεδαιμονίους· πρῶτος γὰρ ὤζηλθεν, καὶ δόξας εἶναι κατὰ πάντα ἀγαθός, ἐλπίδα ἐγκατέλιπε βέβαιον, ὡς καὶ οἱ ἄλλοι τοιοῦτοί εἰσι· τότε δ' οὖν ἀφικνεῖτο αὐτοῦ ἐς τὸ ὑπὸ βράκης, οἱ ἀθηναῖοι πυθόμενοι, τόν τε Πορδίκκαν τοῦ λέμνου τοῦ ὀλοῦ πειν, νομίσαντες αἴτιον εἶναι τῆς παρόδου, καὶ τῶν ταύτῃ ξυμμάχων, Φυλακλῆν πλοῖα κατασκήσαντα· Γυλίππου δὲ, Βρασίδαν καὶ πλὼ στρατιὰν λύσαντα μετὰ τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως, στρατεύει ὑπὸ Ἀρριβαῖον τὸν Βρομβοροῦ λυγκηστῶν μακεδόνων βασιλέα, ὅμορον ὄντα, διαφορᾶς τε αὐτῷ οὔσης, καὶ βουλόμενος κατασχέσθαι· ἐπεὶ δὲ ἐίσετο τῷ στρατῷ μετὰ τοῦ Βρασίδου ὑπὸ τῇ ἐσβολῇ τῆς λύγκου, βρασίδας λόγοις ἔφη βούλεσθαι πρῶτον ἐλθεῖν πρὸ πολέμου Ἀρριβαῖον ξύμμαχον λακεδαιμονίων, ὧν δύνατος ποιῆσαι· καὶ γάρ τι καὶ Ἀρριβαῖος ἐπικεκρυμμένον, ἐτοίμως ὢν Βρασίδᾳ μίσῳ δικαίῳ ἐπιζέπειν· καὶ οἱ χαλκιδῆς προσβοηθεῖς ξυμπαρόντες, ἐδέοντο αὐτὸν μὴ πιεζεῖσθαι ὑπὸ τοῦ Γυλίππου· καὶ οἱ παρὰ τοῦ Γυλίππου ἐν τῇ λακεδαιμονίων, ὡς πολλὰ αὐτοῖς τῶν περὶ αὐτὸν χωρίων ξύμμαχα ποιοῦσι. ὥστε ἐκ τοῦ τοιούτου καιροῦ μᾶλλον ὁ Βρασίδας τὰ τοῦ Ἀρριβαίου ὑπέρου πράσσειν· Πορδίκκας δὲ, οὔτε δικαίῳ ἔφη Βρασίδαν τῶν σφετέρων διαφορῶν ἀγαγεῖν, μᾶλλον δὲ δικαιοτέραν ὧν αὐ αὐτὸς ἀποφαίνειν τοὺς μίσους, ἀδικήσειν τε αὐτὸν ζέφυρος τὸ ὕμισυ τοῦ στρατοῦ, ξυνίστασι Ἀρριβαίῳ· ὁ δὲ, ἄκοντος κῆ ἐκ διαφορᾶς ξυμβίβασται· καὶ πειθεὶς τοῖς λόγοις, ἀπήγαγε τὸν στρατιὰν, πρὶν ἐσβαλεῖν ἐς τὴν χώραν· Περδίκκας δὲ μετὰ τοῦ τοῦ ζέφυρος μέρος αὐτὸ μίσους τῆς ζοφῆς ἑλλάδος, νομίζων ἀδικεῖσθαι· ἐν ᾧ τῷ αὐτῷ θέρει, δύτης ὁ Βρασίδας ἔχων καὶ χαλκιδέας, ὑπὸ ἄκανθον τὴν τοῦ ἀθηναίων ἀπὸ τοῦ ἰσθμοῦ ἀπέτεμε· ὁ δὲ, περὶ τοῦ δέχεσθαι αὐτὸν, κατ' ἀλλήλους ἐστασίαζον.

στρατιὰ, καὶ πλεύσαντες, μάχῃ τε νικήσαντες τοὺς ἐκ τῆς αὐτόσε ἐπεξελθόντας, ἀναλαμβάνουσι τὸ χωρίον πάλιν· καὶ οὐ πολὺ ὕστερον ἐσ τὸν πόντον ἐς πλεύσασα λᾳ μαχὶς, ἐν τῷ ἡρακλειώτιδι ὁρμίσας ἐς τὸν κάλπιν ποταμὸν, ἀπόλλυσι τὰς ναῦς, ὕδατος ἀῶθεν γιγνομένου, καὶ κατὰ γῆν διὰ τῶν βαρβάρων αὐτοὺς ἀφικνεῖται ἐς χαλκηδόνα, πόλιν ἓν τῷ στόματι τοῦ πόντου μιχαίων ἀποικίαν. ἐν δὲ αὐτῷ τῷ ὁρμᾷ, καὶ δημοσθένης ἀθηναίων στρατηγὸς, παραγένεται ναυσὶν ἀφικνεῖται ἐς ναύπακτον βοηθὸς μετὰ πόλιν ἐκ τῆς μιχαίδος ἀναχώρησιν· τῷ γὰρ ἰσοκράτει καὶ ἐκείνῳ τὰ ξυμπάντα πράγματα ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἐν ταῖς πόλεσιν ἐπράσσετο, βουλομένων μεταστῆσαι τὸν κόσμον, καὶ ἐς δημοκρατίαν, ὥσπερ οἱ ἀθηναῖοι, καθίστασαν· καὶ πιτθεύδου μάλιστα αὐτοῖς φυγάδος ἐκ θηβῶν ἐπηγουμένου, πάλαι αὐτοῖς παρεσκευάσθη· σίφαι μὲν ἔμελλόν τινες παραδώσειν· αὐτὴ σίφαι, ἐστὶ τῆς σκαπτῆς γῆς ἐν τῷ κειρίφῳ κόλπῳ ἐπὶ θαλάσσῃ διακοσίους χαιρώνειαν, ἣ ἐς ὀρχομενὸν τὸν μινύειον πρότερον κωλυόμενον, νῦν ὑπὸ βοιωτῶν ξυνῳκίσθη, ἄλλοι δὲ ὀρχομενοῦ ἐνέλιδόσιν· καὶ οἱ ὀρχομενίων φυγάδες ξένοι πρακτοι τὰ μάλιστα· καὶ αὐθαδέστατοι ἐκ πλοπτωνίου· ἔστι δὲ καὶ χαιρώνεια ὅρκτον τῆς βοιωτίας, πρὸς τῇ φανοτίδι τῶν φωκίδων· καὶ φωκίων μὲν τεῖχος τοῦτο· τὸν δὲ ἀθηναίους ἔλεις δήλιον καθαλαβεῖν, τὸν ἐν τῇ τανάγρᾳ πρὸς εὔβοιαν τετραμμένον ἀπόλλωνος ἱερόν· ἅμα δὲ ταῦτα ἐν ἡμέρᾳ ἑνὶ τῇ γίγνεσθαι, ὅπως μὴ ξυμβοηθήσωσιν ἀλλήλοις οἱ βοιωτοὶ ἀθρόοι, ἀλλ' ἦ τὰ σφέτερα αὐτῶν ἕκαστοι κινούμενοι· καὶ οἱ κατὰ γῆν ἦτο ἡ πεῖρα, καὶ τὸ δήλιον τειχισθέν, ῥᾳδίως ἤλπιζον οἱ καὶ μὴ παραυτίκα νιοτερίζοντες τῶν κατὰ τὰς πολιτείας τοῖς βοιωτοῖς, ἐξαμείψειν τούτων τῶν χωρίων, καὶ λεηλατουμένης τῆς γῆς, καὶ οὔσης ἐν ὁδοῖς διακραχίος ἀφεστώσης, οὐ μένειν κατὰ χώρα τὰ πράγματα, ἀλλὰ χρόνῳ τῶν ἀθηναίων μὲν προσόντων τοῖς ἀφισταμένοις, τοῖς δὲ, οὐκ οὔσης ἀβοηθησίας τῆς δυνάμεως, κατασχήσειν αὐτὰ ἐς τὸ ἐπιτήδειον· ἡ μὲν οὖν ἐπιβουλὴ, οἵα αὐτὴ παρεσκευάζετο· ὁ δὲ ἰσοκράτης, αὐτὸς μὲν ἐκ τῆς πόλεως δύναμιν ἔχων, ὁπότε καιρὸς εἴη, ἔμελλε στρατεύσειν ἐσ τοὺς βοιωτούς. τὸν δὲ δημοσθένην προαπέστειλε ταῖς παραρόντα ναυσὶν ἐς τὴν ναύπακτον, ὅπως ὡς ἐκείνῳ τῶν χωρίων στρατὸν συλλέξασθαι τε, καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων, πλοῖα μὲν τὰς σίφας, ὡς προσβησόμενος· ἡ μοῖρα δ' αὐτοῖς ἔσται, ἢ ἔδει ἅμα ταῦτα πράσσειν· καὶ ὁ μὲν δημοσθένης ἀφικνεῖται μόνος, δύο νάδας ἢ ὑπό τε ἀκαρνάνων πάντων κατεσκευασμένους καὶ παλαιῶν ἐς τὸν ἀθηναίων ξυμμαχίαν, καὶ αὐτὸς αὐτασκόπως τὸ ξυμμαχικὸν τὸ ἐκείνῃ πᾶν, ὡς ἐδύνατο ἄριστον, καὶ ἀγραίους στρατώσασθαι πρῶτον, καὶ προσποιήσασθαι τἄλλα, ἅπερ ἔμελλε ὡς ἐπὶ τὰς σίφας, ὅταν δὴ ἅπαντα παρῇ· βραχίδας δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦ θέρους παραβοηθήσας ἐκ πελοποννήσου καὶ χαλκίδος ὁλκάσι ἐς τὰ ἄνω θέρμα, ἐπειδὴ ἐγένετο ἐν ἡρακλείᾳ τῇ ἐν τραχῖνι, καὶ προπέμψας αὐτοῦ ἄγγελον ἐς φάρσαλον παρὰ τοὺς ἐπιτηδείους, ἀκολούθους διάγειν ἑαυτὸν κατὰ στρατιὰν, ἦλθον ἐς μελιτίαν τῆς ἀχαΐας παύσαρός τε, καὶ δᾶφος, καὶ ἰσολοχίδας, καὶ τορύλαος, καὶ σθόφακος πρόξενος ὢν χαλκιδέων, τότε δὲ ἐπορεύετο· ἦγον δὲ καὶ ἄλλοι θεσσαλῶν αὐτὸν, καὶ ἐκ λαρίσης νικονίδας πυρρολίκκας ἐπιτήδειος ὢν· πολὺ γὰρ θεσσαλίαν ἄλλως τε οὐκ εὔπορον ὧν διιέναι αὐθαιρέτων· καὶ μᾶλλον τε δὴ καὶ τῆς πάσης ὁμοίως ἑλλήνων, ὑποπτον καθεστηκὸς πολὺ τῶν πέλασ μὴ πείσαντας διιέναι· τοῖς τε ἀθηναίοις ἀεί ποτε τὸ πλῆθος τῶν θεσσαλῶν εὔνουν ὑπῆρχεν, ὥστε εἰ μὴ ἀναστάτους μᾶλλον, ἦ ἐσ τὸ μέσον ἐχώρουν τὸ ἐγγύτερον οἱ θεσσαλοὶ, οὐκ ἂν ποτε προῆλθον, εἰ μὴ καὶ ἐκ τοῦ παρόντος ἐπὶ φόβῳ ἐποιοῦντο τὴν ἔφοδον· θεσσαλῶν τε οὐκ ὀλίγοι καὶ λακεδαιμονίοις ἔχθρᾳ οὔσῃ, ὡς τε τῇ ἀλλήλων γῇ μὴ χρῆσθαι· νῦν τε ἀκόντων ἐκείνων, οὐκ ἂν προελθεῖν· οὐ γὰρ ἂν δυνάσθαι, οὐ μέντοι ἀξιωτός γε ἔρπαξ. καὶ οἱ μὲν, ἀκούσαντες ταῦτα, ἀπῆλθον· ὁ δὲ, κλεωνύμου τε ἀνωφλίου, πρίν τι πλέον ξυσχεῖν τὸ κρύσιον, ἐχώρει, οὐδὲν ἐπιφανὲς σῶμα· καὶ ταύτῃ μὲν ἡ μοῖρα, ἣ ἐκ τῆς μελιτίας ἀφώρμησεν, ἐς φαρσάλον τε τέλος, καὶ ἐς στρατοπεδείαν ἐν τῷ ἀπιδανῷ ποταμῷ· ἐκεῖθεν δὲ, ἐσ φάκιον τὸ αὐτῆς, ἐς παραβίαν· ἔστι δὲ τοῦτο, ἔδαφος ὂν μὴ θεσσαλικὸν ἀτειχὲς, πάλιν ἀπῆλθον· ἐπὶ δὲ παραβοὶ,

γοὶ παρῆσαν, διασκεπόμενοι μὲν, καὶ πρὶν βρασίδαν πέμψαι βοηθεῖν ἐπὶ τὰ μέγαρα, ὡς οὐκ ἀλογίστου ὄντος τοῦ κινδύνου· καὶ ἤδη ὄντες παντελῶς ἐπὶ ταῖς πύλαις ἦσαν, ἐπεὶ δὲ καὶ ἦλθεν ὁ ἄγγελος, πολλῷ μᾶλλον ἐρρώσθησαν· καὶ ἀποστείλαντες διακοσίους καὶ χιλίους ὁπλίτας, καὶ ἱππέας ἑξακοσίους, τοῖς πολεμίοις ἀπῆλθον πάλιν· παρόντος δὲ ἤδη ξύμπαντος τοῦ στρατεύματος ὁπλιτῶν οὐκ ἔλασσον ἑξακισχιλίων, καὶ τῶν ἀθηναίων τῶν μὲν ὁπλιτῶν περὶ τὸ τοῦ Ἰσσωλαίου ὄντων, καὶ τῶν θαλασσίων ἐν τάξει, τῶν δὲ χιλίων καὶ τοῦ πλείονος ἐσκεδασμένων, οἱ ἱππεῖς οἱ τῶν Βοιωτῶν ἀπροσδόκητοι ἐπιπεσόντες τοῖς χιλίοις, ἔτρεψαν τὸ τοῦ θαλασσίου· ἐν γὰρ τῷ προτέρῳ, οὐδὲ μίαν βοήθειάν πω τοῖς μεγαρεῦσιν οὐδὲ μόλις ἐπῆλθον· αὐτοὶ πρεσβεύσαντες δὲ μὴ οἱ τῶν ἀθηναίων, ἐς χεῖρας ἦσαν· καὶ ἐγένετο ἰσοπαλὴς μάχη ἐπὶ πολύ, ἐν ᾗ ἀξιοῦσιν οἱ ἱππῆς οὐχ ἥσσους γενέσθαι· τὸν μὲν γὰρ ἵππαρχον τῶν βοιωτῶν, καὶ ἄλλους τινὰς οὐ πολλοὺς, πρὸς αὐτῷ τῷ τείχει προσελάσαντες οἱ ἀθηναῖοι, μὴ ἀποκτείναντες, ἐσκύλευσαν· καὶ τῶν τε νεκρῶν τούτων κρατήσαντες, ὑπὸ τοῦ σύνδουσ ἀποδόσαι, καὶ τροπαῖον ἔστησαν· οὐ μέντοι γε τῷ παντὶ ὄγκῳ εἰδαίως οὐδετέροις τελευτήσαντος, ἀπεκέθησαν, ἀλλ' οἱ μὲν βοιωτοὶ, πρὸς τὴν ἑαυτῶν, οἱ δὲ, ἐπὶ τὴν Ἰσσωλαίαν· μετὰ ἡ ὀλίγον, βραχὺ ὄντας, καὶ τὸ στράτευμα, ἐν χώρῳ ἐν ὑπερῷ τῆς θαλάσσης, καὶ τῆς τῶν μεγαρίων πόλεως· καὶ κατὰ λαβόντες χωρίον ἐπιτήδειον, παρατεταγμένοι, ἡσύχαζον, οἱόμενοι σφίσιν ἐπιθέσθαι τοὺς ἀθηναίους· καὶ τοὺς μεγαρέας ἐπισάμενοι περιορωμένους, ὁπότερον ἡ νίκη ἔσται, ῥᾳδίως ἡγεμόνι ἕξειν σφίσιν ἀμφοτέρᾳ ἔχειν· ἅμα μὲν, τὸ μὴ ἐπιχειρεῖν πρότερους, μήτε μάχης καὶ κινδύνου ἐκόντας αὐτοὺς ἄρξαι· ἐπειδήπερ ἐν φανερῷ ἦλθεν, ἑτοίμους ὄντας ἀμύνεσθαι, καὶ αὐτοῖς ὥσπερ ἀηττήτοις δηλώσαι αὖ τὴν νίκην τιθέσθαι· ἐν τῷ αὐτῷ ἡ, καὶ πρὸς τοὺς μεγαρέας ὀρθῶς ξυμβαίνειν· εἰ μὲν γὰρ μὴ ἀφθῆσαν ἐλθόντες, οὐκ αὖ ἐν τύχῃ γίγνεσθαι σφίσιν, ἀλλὰ βεφῶς αὖ ὥσπερ ἡσσηθέντων στρατιῶ αὖ θὺς τῆς πόλεως· ναῦν δὲ κατὰν τυχεῖν αὐτοὺς τοὺς ἀθηναίους μὴ βουληθέντας ἀπωτίζεσθαι, ὡς τε ἀμαχητὶ αὖ περιγενέσθαι αὐτοῖς, ὧν ἕνεκα ἦλθον, ὅπερ καὶ ἐγένετο· οἱ γὰρ μεγαρῆς ὡς οἱ ἀθηναῖοι ἐτάξαντο μὲν παρὰ τὰ μακρὰ τείχη ὀλίγῳ ἔμπροσθεν, ἡσύχαζον δὲ μὴ αὐτοὶ μὴ ἐπιόντων, λογιζόμενοι καὶ οἱ ἐκείνων στρατηγοὶ μὴ αὐτίκα λόγον εἶναι σφίσι τὸν πλοῦν, ἐπειδὴ μὴ τὰ πλέω αὐτοῖς προυκεχωρήκει ἄρξασι μάχης πρὸς τοὺς ἐναντίους αὐτῶν, ἢ λαβεῖν νικήσαντας μεγάρα, ἢ σφᾶς λύειν τοῦ ὁπλιτικοῦ στρατεύματος· τῆς δὲ ξυμπάσης τῆς δυνάμεως καὶ τῶν παρόντων, μέρος ἔκαστον κινδυνεύειν, οἱόμενοι ἕλειν τὰ μάλιστα· χρόνου δὲ ἐπιγιγνομένου, καὶ ὡς οὐδὲν ἀφ' ἑκατέρων ἐπιχειρεῖτο, ἀπῆλθον πρότεροι οἱ ἀθηναῖοι ἐς τὴν Ἰσσωλαίαν, καὶ αὖθις οἱ πελοποννήσιοι, ὅθεν περ ὡρμήθησαν· οὕτω δὴ τῷ μὲν βρασίδᾳ αὖ τῷ, καὶ τοῖς ἀπὸ τῶν τούλεων ἄρχουσιν, οἱ τῶν Φλειασίων φίλοι μεγαρῆς ὡς ἐπικρατήσαντι, καὶ τῶν ἀθηναίων οὐκέτι ἐθελησάντων μάχεσθαι, θαρσοῦντες μᾶλλον, ἀνοίγουσί τε τὰς πύλας· καὶ ἐξέρχονται, καὶ κατὰ πελαγισμένων ἤδη τῶν πρὸς τὸν ἀθηναίους πραξάντων, ἐσ λόγους ὄρχεσθαι· καὶ ὕστερον ὁ μὲν, διαλυθέντων τῶν ξυμμάχων καὶ τοῦ πόλεμος, ἐπανελθὼν καὶ αὖ τὸς ἐς τὴν ἡγεμονίαν, τὴν ἐπὶ θρᾴκης στρατείαν παρεσκεύαζον, ὥσπερ καὶ τὸ πρόσθεν ὥρμητο· οἱ δὲ ἐν τῇ πόλει μεγαρῆς, ἀπὸ τῶν χωρησάντων καὶ τῶν ἀθηναίων ἐπ' οἴκου, ὅσοι μὲν τῶν πραγμάτων πρὸς τοὺς ἀθηναίους μάλιστα μετέσχον, εἰδότες ὅτι ὤφθησαν, φεύγουσι ἐκ πηγῶν, ὁρκώσαντες ταῖσι μεγάλαις, μηδὲν μνησικακήσειν, βουλεύσειν δὲ τῇ πόλῃ τὰ ἄριστα· οἱ ἡ, ἐπειδὴ ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἐγένοντο, καὶ ὀλίγα ὅσα ἔπαλαι ἐτύγχανε, διασήσαντες τοὺς λόγους, ὀλιγαρχίαν ἔστησαν τῶν τε ἐγχωρίων, καὶ οἱ ἐδόκουν μάλιστα ξυμπράξαι τὰ πρὸς τοὺς ἀθηναίους, αἱρεθέντες ὡς εἶπον· καὶ τούτων περὶ ἀναγκάζοντος τὸν δῆμον ὑφορᾶσθαι ἀεὶ τοὺς φανερὰν ἀπέχθειαν, ὡς ἐπὶ τυραννίδι ἀεὶ ἐπιτηδείως ἔχοντας, καὶ ἐς ὀλιγαρχίαν ἀεὶ τὰ μάλιστα καθιστάντας τὴν τοῦ πλῆθος· καὶ τελευτῶν δὴ χρόνου αὖ τὴν ὑπ' ἐλαχίστων μεταβολὴν, ἐκ στάσεως μετὰ στάσεως ξυνέμεινε· τὰ δ' αὖ τοῦ θέρους, τῆς αὐτῆς ὁδοῦ ὑπὸ τῶν μιτυληναίων, ὥσπερ διενοοῦντο, μελλούσης καταπλεῖσθαι, οἱ τῶν αὖ χαλκιδέων ἀθηναίων στρατηγοὶ, δημόδοκος, καὶ λεωτρόφης, ὄντες περὶ ἑλλήσποντον, ὁ γὰρ τέταρτος αὖ τῶν λακεδαιμονίων δέκα ναυσὶν ἐς τὸν πόντον ἐσεπεπλεύκει, ὡσ ἀθεώτατο τὴν παρασκευὴν τοῦ χωρίου, καὶ ἐδόκει αὖ τοῖς δεινὸν εἶναι, μὴ ὥσπερ τὰ ἄλλα εὐθὺ τῇ ἐμῷ γένηται, ἔνθα οἱ φεύγοντες ἔτι σαμίων καταστάντες, τούς τε πλουσιωτάτους ὠφέλουν ἐς τὰ ναυτικὰ, κυβερνῶντας πέμποντες, καὶ τὸν ἐν τῇ πόλει σαμίους ἐς ταραχὴν καθίστασαν, καὶ τοὺς ἐξιόντας ἐκάκουν, οὕτω δὴ ξυναγείραντες ἀπὸ τῶν ξυμμάχων

σιν φρουροῖ, τὸ μὲν πρῶτον αὐτοπρόντως, ἠμύνοντο ὀλίγοι, καὶ ἀπίθανοι τινες αὐτῶν· οἱ δὲ πλείους, ἐς φυγὴν καταστάσαν, φοβηθέντες, ἐν νυκτὶ τῇ πολεμίων προσπεπτωκότων, καὶ τῶν προδιδόντων μιχαρίων αὐτομαχομένων, νομίσαντες τοῦ ἅπαντας σφᾶς μιχαρίας προδεδωκέναι, ξυνέπεσε γὰρ καὶ τὸν τῶν ἀθηναίων κήρυκα ἀφ' ἑαυτοῦ γνώμης κηρύξαι, τὸν βουλόμενον ἰέναι μιχαρίων μετὰ ἀθηναίων θυσόμενον τὰ ὅπλα· οἳ ὡς ἤκουσαν, οὐκέτι αὐτόμενοι, ἀλλὰ πρόφασιν νομίζοντες καιρῆ τοῦ λεμεῖσθαι, καὶ Φυτιον ἐς πόλιν ἰόντα μετὰ δὲ ἓν ἐκλωσθέντων ἤδη τῶν τειχῶν, καὶ τῶν ἐν τῇ τοῦ λῇ μιχαρίων ἀφυλακτουμένων, οἱ πρὸς τοὺς ἀθηναίους πράξαντες, καὶ ἄλλοι μετ' αὐτῶν πλῆθος, ὅ ξυνέβη, ἔφασαν χρῆναι αὐτοῖς τὰς πύλας, καὶ ἐπεξιέναι ἐς μάχην· ξυνέκειτο γὰρ αὐτοῖς, τῶν πυλῶν αἱ εἰσοδοι ἀπὸ τοῦ ἀθηναίους· αὐτοὶ δὲ διάδηλοι ἔμελλον ἔσεσθαι· λίπαρὲς γὰρ ἀλείφεσθε, ὅπως μὴ ἀδικῶνται· ἀσφάλεια ἦ αὐτοῖς μᾶλλον ἐγίγνετο, τῆς αὐτοίκεως· καὶ γὰρ οἱ ἐκ τῆς ἐλευσῖνος κατὰ τὸ ξυγκείμενον πλησιάζειν ὁπλῖται τοῦ τῶν ἀθηναίων, καὶ ἱππῆς ἐκάστοις, οἳ τὴν νύκτα τοροθυόμενοι, παρῆσαν· ἀλλὰ μᾶλλον δὲ αὐτῶν, καὶ ὄντων ἤδη περὶ τὰς πύλας, καὶ ἀγομένης τῆς ξυναισθήσεως τοῖς ἐπὶ τοῦ λῆμα· καὶ οἱ ξυνεφάντες, ἀφῖκοντο ἦλθον, καὶ οὐκ ἔφασαν χρῆναι οὔτε ἐπιέναι, οὐδὲ γὰρ πρότερον τῶν ἔξω ἰσχύοντες μᾶλλον τὸ μῆκος, οὔτε ἐς κίνδυνον φανερὸν πόλιν καθαγαγεῖν, εἴ τε μὴ πείσαιτό τις αὐτοῦ πόλεμον ἔσεσθαι· ἐβούλοντο δὲ οὐδὲν ὅπλισασι τὰ πραχθέντα, ἀλλ' ὡς τάχιστα ξυλλέξαντες, ἀφορίζοντο· καὶ ἅμα περὶ τὰς πύλας παρέμενον φυλάσσοντες, ὥστε οὐκ ἐγένετο τοῖς ἐπιβουλεύουσι πρᾶξαι ὃ ἔμελλον· γνόντες δὲ οἱ τῶν ἀθηναίων στρατηγοὶ ὅτι ἐναντίωμά τι ἐγένετο, καὶ πόλιν πόλιν βίᾳ οὐχ οἷοί τε ἔσονται λαβεῖν, πόλιν πόλεμον βουλὺς περιετείχιζον, νομίζοντες, εἰ πρὶν ἐπιβοηθῆσαί τισι σφίσι ξυλλέξειν, θᾶσσον αὖ καὶ τὰ μιχαρα προσχωρήσειν. παρεγένετο δὲ σίδηρός τι ἐκ τῶν ἀθηνῶν ταχὺ, καὶ λιθουργοὶ, καὶ τἄλλα ἐπιτήδεια· ἀρξάμενοι δ' ἀπὸ τῆ τείχους, ὃ ἔχει, καὶ διοικοδομήσαντες πρὸς μιχαρίας, ἀπ' ἐκείνου ἐκατέρωθεν ἐς θάλασσαν τῇ σι σιλίας, τάφρους τε, καὶ τεῖχη διελόμενοι σφίσι τὰ, ἔκ τε τῆ πρακτίου λίθοις ἢ πλίνθοις χωμένοις, καὶ κόπτοντες τὰ δένδρα, καὶ ὕλῃ, ἀπεκύρουν εἴ πη δέοιτό τι· καὶ αἱ δίπλεαι τοῦ προαστείου ἐπάλξεις λαμβάνουσαι, αὖται ὑπῆρχον ἔρυμα· καὶ ταύτην μὲν πόλιν ἠμύναν ἄλλῃ ἀργάζοντο· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, περὶ δείλην τοῦ τείχους τοσοῦτον, ὅσον οὐκ ἀπετέλεσο· ἢ δὲ ἐν τῇ νίσαίᾳ δείσαντες αὐτοῦ τὰ ἀπορία, ἐφημύραν ἐκ τῶν ἄνω πόλεως ἐχώρουν, ἢ τοὺς πλοπονησίους ὑπομένοντες ταχὺ ἐπεξιέναι, τούς τε μιχαρέας πολεμίους ὑπολαμβάνοντες, ἐαυτοῦ μὲν ὀλίγον ἀργυρίου ἀπολυθῆναι, ἀπλα παραδόντας, τοῖς τε λακεδαιμονίοις, ᾧ τε ἀρχοντι, ἢ εἴ τις ἄλλος ἐν πόλῃ χρῷτο ἀθηναίους, ὅ, τι ἂν βούλωνται, ᾧ τούτοις ὁμολογήσαντες, ὑπῆλθον· καὶ οἱ ἀθηναῖοι τὰ μακρὰ τεῖχη ἀφῃρέθησαν ἀπὸ τῆς τῶν μιχαρέων πόλεως, ἢ πόλιν βίᾳσαι παραλαβόντες, τἄλλα παρεσκευάζοντο. βρασίδας δὲ ὁ τέλλιδος λακεδαιμόνιος, κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἐτύγχανε περὶ σικυῶνα καὶ κόρινθον ὤν, ᾧ θρᾴκης στρατιὰ παρασκευαζόμενος· καὶ ὡς ἤκουσε τῶν τειχῶν πόλιν ἄλωσιν, δείσας περί τε τοῖς ἐν τῇ νίσαίᾳ πλοπονησίοις, μὴ μὰ τὰ μιχαρα λῃσθῆ, πέμπει ὅ τε τοὺς βοιωτοὺς, μελλόντων κατατάξασθαι στρατιᾷ ἅπαντι ξυμβοηθήσειν. ἔστι δὲ κώμη τῆς μιχαρίδος ὄνομα τοῦτο ἔχουσα, ὑπὸ τῷ ὄρει τῇ γεράνειᾳ· καὶ αὐτοὺς ἔχοντι ἐλθεῖν ἑπτακοσίους μὲν καὶ δισχιλίους ὡσεὶ ἦσαν ὁπλίτας, φλιασίων ἢ πελληνέων σικυωνίων ἦ, ἑξακοσίους· καὶ τοὺς μεθ' αὑτοῦ, ὅσοι ἤδη ξυνειλεγμένοι ἦσαν, οἰόμενος πόλιν ἔσεσθαι ἐπὶ καλλίστᾳ αὐτῶν· ὡς δὲ ἐπύθετο, ἔτυχε γὰρ νυκτὸς ὐδὲν τὸν δίσκον ὑπελθών, ἀπολέσας δισκοσίους τοῦ στρατοῦ, πρὶν ἔκπυστος γενέσθαι, προσῆλθε τῇ τῶν μιχαρέων τοῦ λῇ, λαθὼν τοὺς ἀθηναίους ὄντας περὶ πόλαττον, βουλόμενος μὲν τῷ λόγῳ καὶ ἅμα εἰ δύναιτο ὄργῳ τῆς νισαίας πειράσειν· τὸ δὲ μέγιστον, πόλιν τῶν μιχαρέων πόλιν ἀσπαλῶν βεβαιώσασθαι· καὶ ἥκιστα δέξασθαί σφας, λέγων ἐν ἐλπίσι εἶναι ἀπαλλαγὴν νίσαιαν· αἱ δὲ τῶν μιχαρέων σπουδαὶ φοβούμεναι, οἱ μὲν, μὴ τοὺς φίλους στρίσιν ἐξαγαγὼν, αὐτοὺς ἐκβάλῃ, οἱ δὲ, μὴ αὐτὸ τοῦτο ὁ δῆμος δείσας, ἐπὶ θήκας σφίσι· καὶ ἡ πόλις ἐν μάχαις αὐτῶν οὖσα, ἐγγὺς ἐφισταμένων ἀθηναίων, ἀπόλλυται, οὐκ ἐδέξατο, ἀλλ' ἀμφοτέροις ἐδόκει ἡσυχάσασι, τὸ μέλλον περιδεῖν· ἦλπιζον γὰρ καὶ μάχην ἐκπεφευξεσθαι τῶν τε ἀθηναίων, καὶ τῶν προσβοηθησάντων· καὶ οὕτω σφίσιν ἀσφαλεστέρως ἔχειν, ὡς τισιν ἄνους κρατήσασι προσχωρῆσαι. ὁ δὲ βρασίδας, ὡς οὐκ ἔπειθεν, μετεχώρησε πρὸς τὸ ἄλλο στράτευμα· ἅμα δὲ τῇ ἕῳ, ἀπὸ σκο

» σομὲν τε δίκαιον, ὅταν ξυμβῇ, καὶ ξυγχωροῦμεν ἀγαθὰ πάλιν καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς, λόγοισι
» κοινοῖς χρώμενοι, τοὺς δὲ ἀλλοφύλους ἐπελθόντας, ἀεὶ ποτὲ αὐτὸ, ὡὐ σωφρονοῦμεν, ἀμυνό-
» μενοι, εἰ μὴ καὶ καθ' ἑαυτοὺς ἕλκοντες ἀπόμενοι, ξύμπαντες κινδυνεύομεν ξυμμάχους δὲ οὐ
» δέποτε τοιοῦτον ἐπαξόμεθα, οὐδὲ διαλλακτὰς πολὺ χεῖρον ποιοῦντες, οὔτε τῷ παρόν-
» τι δυσὶν ἀχαθοῖν οὐ στερούμενοι πρὸς σικελίας, ἀθηναίων τε ἀπαλλαγέντων, καὶ οἰκείου πο
» λέμου· καὶ ἐς τοῦπειτα, καθ' ὑμᾶς αὐτοὺς ἐλάσσους ποιούμενοι, καὶ ὑπὸ ἄλλων ἧσσον
» ἐπιβουλευομένην.

Τοιαῦτα τοῦ Ἑρμοκράτους εἰπόντος, πεισθέντες οἱ σικελιῶται, αὐτοὶ μὲν κατὰ σφᾶς αὐτοὺς ξυνωμόχησαν γνώμῃ, ὥστε ἀπαλλάσσεσθαι τοῦ πολέμου, ἔχοντες ἃ ἕκαστοι ἔχουσι· τοῖς δὲ κεκμαρινταίοις, μοχθηρότερον εἶναι ἀργύριον τακτὸν, τοῖς συρακουσίοις ἀποδοῦσιν· οἱ δὲ τῶν ἀθηναίων ξύμμαχοι παρακελεύσαντες αὐτῶν τοὺς ἐν πέλει ὄντας, εἰ που ἔτι ξυμμένουσι, καὶ αὐτοὺς εἶναι καὶ κατοίκους κοινοὺς· ἐπαινέσαντων δὲ αὐτῶν, ἐποιοῦντο πρὸς ὁμολογίαν· καὶ αἱ νῆες τῶν ἀθηναίων ἀπέπλευσαν μετὰ ταῦτα ἐκ σικελίας· ἐλθόντας γὰρ τοὺς στρατηγοὺς, οἱ ἐν τῇ πόλει ἀθηναίοι, τοὺμὲν, φυγῇ ἐζημίωσαν, Εὐρυμέδοντα, καὶ Σοφοκλέα· τὸν δὲ τρίτον Εὐρυμέδοντα, χρήματα ἐπράξαντο, ὡσ ὕστερον αὐτοῖς τὰ ἐν σικελίᾳ κατασταθῆναι, σάφρονας πεπαιδεῦσθαι, ἀπο χωρήσεσαν· οὕτω γὰρ τε παρούσῃ δυνάμει χρώμενοι, ἀξίωσαν σφίσι μηδὲν ἐναντιοῦσθαι, ἀλλὰ καὶ τὰ δίκαια ἐν ὄψει, καὶ τὰ ἀπορώτερα, μεγάλῃ τε ὁμοίως καὶ ἐνδιαίτῃ παρασκευῇ κατεργάζεσθαι· αἰτίαι δ' ἦσαν αἱ παραλόγου τῶν πλαόντων εὐπραγίαι αὐτοῖς, ὑπο πτῆσαι ἰσχὺν τῶν ἐλπίδων. τοὺ δ' αὐτοῦ χρόνου, μεγαρῆς οἱ ἐν τῇ πόλει πεζόμενοι ὑπὸ τε ἀθηναίων, τῷ τοῦ λέμῳ ἀεὶ κατὰ ἔτος ἕκαστον διὰς ἐμβαλόντων παυσσατικῆς ἐς πλὼ χώραν, καὶ ὑπὸ τῶν σφετέρων φυγάδων τῶν ἐκ τῶν οἱ, οἱ στασιάζοντες, ἐκπε σόντες ὑπὸ τοὺ πλήθους, χαλεποὶ ἦσαν λῃστεύοντες, ἐποιοῦντο τοὺς λόγους ἐν ἀλλήλοισ, ὡς χρὴ δεξαμένους τοὺς φθάνοντας, μὴ ἀμφοτέρωθεν πλὼ πόλιν φθείρειν· οἱ δὲ φίλοι τῶν ἔξω, τὸν θρονῦ αὐαθήμενοι, φασθρῶς μᾶλλον ἢ πρότερον καὶ αὐτοὶ ἠξίουν τούφυ τοὺ λόγου ἔχεσθαι· γνόντες δὲ οἱ τοῦ δήμου προσάται οὐ δυνατὸν τὸν δῆμον ἐσόμενον ὑπὸ τῶν κακῶν μετὰ σφῶν κορτυρῆν, ποιοῦνται λόγους, διδάσαντες πρὸς τοὺς τῶν ἀθηναίων στρατηγοὺς, Ἱππονικάτην τε τὸν Ἀρίφρονος, καὶ Δημοσθένη τὸν Ἀλκισθένους, βουλόμενοι ἐνδοῦναι πλὼ πόλιν, καὶ νομίζοντες ἐλάσσω σφίσι τὸν κίνδυνον, ἢ τοὺς ἐκπεσόντας ὑπὸ σφῶν κατελθεῖν, ξυσκευάσαί τε πρῶτα μὲν, τὰ μακρὰ τεῖ χη ἐλεῖν ἀθηναίους, ἢν δὲ σταλίαι μάλιστα ὀκτὼ ἀφ' ἧς πόλεως ἐὼν τὴν ἐξοδον τὸν λιμένα αὐτῶν, ὅπως μὴ ἐπιβοηθήσωσιν ἐκ τῆς νιξαίας οἱ πλοσποντήσιοι, ἐν ᾗ αὐτοὶ μένοι ἐφρούρουν, βιβασότητος ἕνεκα τῆ μεγάρων· ἔπειτα ἢ κὴ τὴν ἄνω πόλιν πειρᾶσθαι ἐνδοῦναι· ἔφασαν δ' ἤδη ἔμελλον προσχωρήσειν, τούτου γιγνομένου· οἱ δὲν ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ ἀπό τε τῶν ὁπλιτῶν κὴ τῶν λόγων παρισκύκλουν ἀμφοτέρους, ὑπὸ νύκτα πλεύσαντες ἐς μινῴαν τὴν μεγαρέων νῆσον ὁπλίτας ἑξακοσίους, ὧν Ἱππονικάτης ἦρχεν, ἐν ὀρύγματί τινι ἐκαθίζοντο, ὅθεν ἐπλίνθευον τὰ τείχη· κὴ ἀπεῖχεν ἀπὸ πολύ· οἱ δὲ μετὰ τοῦ Δημοσθένους τοῦ ἑτέρου στρατηγοῦ, πλατειῶν τε φίλοι, καὶ ἱππεῖς περίπολοι, ἐνύσπλουσαν ἐπὶ τὸν ἐνυάλιον, ὃ ἦν ἐλάσσων ἄπω θεν· καὶ ἔφθειρον οὐδέν, εἰ μὴ οἱ αὖσροι, οἷς ἐπεμε λὲς ἦν ἐκδέχεσθαι τὴν νύκτα παύτην· καὶ ἐπειδὴ ἔως ἔμελλε γίγνεσθαι, οἱ προδιδόντες τῶν μεγαρέων, οὗτοι τοιόνδε ἐπύθοντο, ἀκούσαντες ἀμφοτέρωθεν, ὡς λῃστὰὶ ἐκ πολλοῦ τινὲς κατεπεπότισ τὴν αὔοιξιν τῶν πυλῶν, αὐλίσασαι δ' ἀμάξῃ, πεῖθοντες τὸν ἄρχοντα ὅπ τῆς τάφρου καθαιρεῖσθαι τῆς νυκτὸς ὠδὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἐκπλεῖν· καὶ πρὶν ἡ μέραν εἶναι, πάλιν αὐτὸ τῇ ἁμάξῃ κομίσαντες, ἵσ τὸ τεῖχος κατὰ τὰς πύλας ἐσῆγον, ὅπως τοῖς ἐκ τῆς μινῴας ἀθηναίοις ἀφανὲς δὴ εἴη ἡ φυλακὴ, μὴ ὄντος ἐν τῷ λιμένι πλοίου φασθροῦ μηδενός· κὴ ἅμα πρὸς ταῖς πύλαις ἦν ἤδη ἡ ἅμαξα· καὶ αἰσθομένων κατὰ τὸ εἰωθὸς, ὡς τῷ ἀκοντίῳ, οἱ ἀθηναῖοι, ἐγίγνετο χαρὰ ἀπὸ ξυνθήματος τοῦτου, ἰδόντες, ἵνα ὁρμῷ ἐκ τῆς ἐνύσπλου, βουλόμενοι φθάσαι πρὶν ξυγκλεισθῆναι πάλιν τὰς πύλας· καὶ ἕως ἔτι ἡ ἅμαξα ἐν αὐταῖς ἦν, κωλυμασθεῖσα προσθεῖναι, καὶ αὐτοῖς ἅμα καὶ οἱ ξυμπράσσοντες μεγαρῆς τοὺς κατὰ πύλας φύλακας κτείνουσι· καὶ πρῶτον μὲν, οἱ περὶ τὸν Δημοσθένην πλατειῆς τε, καὶ περίπολοι ἐσέσπεσον, οὐ ναῦ τὸ ζοπαῖόν ἔβη· καὶ διὰ τῶν ἐντὸς τῶν πυλῶν, ἤδοντο χαρὰ οἱ ἐγγύτατα πλοσποντήσιοι μαχόμενοι τῶν προσβοηθούντων, οἱ πλατειῆς ἐκράτησαν· κὴ τοῖς σ τῶν ἀθηναίων ὁπλίταις ἐπιφερόμενοις, βιβαίους τὰς πύλας παρέχον· ἔπειτα δὲ καὶ τῶν ἀθηναίων ἤδη οἱ αἰὲν ἐντὸς πυγόμενος, χωρεῖ ὠδὶ τὸ τεῖχος· καὶ οἱ πλοσποντή

μαχῇ, ἢ φύσει πολέμιον ὂν πρὶν πῶς ἐσ τὸ ξυμφέρον καθίστη). πόλεμον γὰρ αἱρο-
μένων ἡμῶν, καὶ ἐπὶ πλείω αὐτῶν ὁρμᾶσθαι, οἱ καὶ τοὺς μὴ ἐπικαλουμένους αὐτοῖ
ἐπιστρατεύουσι. καὶ ὡς τε ἡμᾶς αὐτοὺς προσήκοντα τέλεσι τοῖς εἰκείοις, καὶ τῆς
ἀρχῆς ἅμα προσηπόντων, ἐκείνους εἰκὸς, ὅταν γνῶσιν ἡμᾶς τε ξυγχωμένους, καὶ πολε-
μίῳ ποτὲ σφίσιν ἐλθόντας αὐτοῦ, πάντα πειράσεσθαι ὑπ' ὀφρῦς ποιεῖσθαι. καίτοι
τῇ ἐαυτῶν ἑκάστους, εἰ σωφρονοῦμεν χρὴ τὰ μὴ προσήκοντα τοῖς ἐπικτωμένοις μᾶλ-
λον, ἢ τὰ ὑπάρχοντα ἐλάσσω ποιεῖσθαι, ξυμμάχους τε ἐπάγεσθαι, μὴ τῶν κινδύνων προσλαμ-
βάνειν· νομίσαντες τὰσσον μέλλειν Φθείρειν τὰς πόλεις, καὶ νῦν σικελίαν, ἧς τε οἱ οἴκοθεν
ξύμπαντες μὲν ἐπιβουλεύομεν, καὶ τὰ πόλεσι δὲ διέσταμεν· ἃ χρὴ γνόντας, καὶ ἐλεύ-
θερον ἐλευθερώσαντας ἄγειν, καὶ τὸ λοιπὸν πόλιν πόλει, καὶ περᾶσθαι καινῇ σύζευξιν νῦν πᾶσαν
σικελίαν· παρεσκεύασται δὲ μᾶλλον, ὡς οἱ μὲν σωζειν ἡμῶν πολέμιοι τοῖς ἀθλιωτέροις, τὸ
δὲ χαλκιδικὸν τῇ ἑδρᾳ ξυγγενείᾳ, ἀσφαλὲς· οὐ γὰρ τοῖς ἔθνεσιν ὅτι δίκαι πίφυκε
τοῦ ἐτέρου, ἔχει ὠδίασιν, ἀλλὰ τῶν ἐν τῇ σικελίᾳ ἀγαθῶν ἐλεύθεροι, ἀκοινώ-
νητοι μέθα· ἐθέλωσιν δὲ νῦν ἐν τῇ τοῦ χαλκιδικοῦ χάσους παρακελεύσει· τοῖς γὰρ οὐ-
δέποτε σφίσι καθ' ἓν ξυμμαχικὸν προσβοηθήσασιν, αὐτοὶ τὸ δίκαιον μᾶλλον τῆς ξυν-
ηθείας προθύμως παρέξονται· καὶ τῶν μὲν ἀθλιωτέρους ταῦτα πλεονεκτεῖν τε νῦ προ-
νοεῖσθαι, τοῦ δὲ ξυγγνώμην· καὶ οὐ τοῖς ἀρχειν βουλομένοις μᾶλλον, ἀλλὰ τοῖς ὑ-
πακούειν ἑτοιμοτέροις οὖσι· πέφυκε γὰρ τὸ ἀνθρώπειον διὰ παντὸς, ἀρχειν μὲν τῶν
ἴσων, φυλάσσεσθαι δὲ τὸ ἐπίπαν· ὅσοι δὲ γιγνώσκοντες αὐτὰ μὴ ὀρθῶς προσκοποῦ-
μεν, μήδ' ἐκεῖνό τις πρισβύτατον ἥκει κρίνας τὸ, καινῶς φοβηθὲν ἅπαντας εὖ ἥκαζε,
ἁμαρτάνομεν· τάχιστα δ' ἂν ἀπαλλαγὴ αὐτοῦ γένοιτο, εἰ πρὸς ἀλλήλους ξυμβαίη-
μεν· οὐ γὰρ ἐπὶ τῆς αὐτῶν ὁρμῶντας ἀδικεῖσι, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐπικαλουμένων.
καὶ οὕτως οὐ βουλόμενος πολέμῳ, εἰρήνῃ δὲ διάφορα ἀπραγμόνως ποιοῦνται· οἵ τ' ἐπί-
κλητοι βίᾳ πρὸς ἄδικα ἐλθόντες, βιαίως ἂν πρασσοιεν ἀδίκως· καὶ τὸ μὲν πρὸς τοὺς
ἀδικαίους, τοσοῦτον ἀγαθὸν ὧν βουλομένοις βιάσασθαι· πρὸς δὲ ὑπὸ πάντων ὁμολο
γουμένῳ αἱρεσιν εἶναι ἐθέλειν, πῶς οὐ χρὴ καὶ ἐν ἡμῖν αὐτοῖς φυλάσσεσθαι, ἢ δοκεῖ τε,
εἴ τῳ τί ἔστιν ἀγαθὸν, ἢ εἶναι τῷ τὰ ἐναντία, ἐχ ἡσυχία μᾶλλον, ἢ πόλεμος, ἐν μὲν, πρὸς σω
αὐτὸ ἐκπεφύκῳ, ἐν δὲ, ξυνδιασῴζει, καὶ τὰς τιμὰς καὶ λαμπρότητας ἀκινδυνοτέρας
ἔχειν πρὸς ἐθέλοντα· ἀλλά τι ὄφελος ἐν μηδὲν λόγῳ αὖ τις δείλη ἁλῷ, ὡς πολὺ περὶ τοῦ πολεμεῖν,
ἃ χρὴ σκοπεῖσθαι, μᾶλλον ἢ τοὺς ἐμοὺς λόγους ὑποβρδιδεῖν, πρὸς δὲ αὐτοῦ τινα σωτηρίαν μᾶλ
λον ἀπ' αὐτῶν προϊδεῖν. καὶ εἴ τις ἐβιάσω τι, ἢ τῷ δικαίῳ, ἢ ᾧ πράξει δίκαιον τῷ
παρ' ἐλπίδα, μὴ χαλεπῶς σφαλλέσθω, γνοὺς ὅτι πολέμου ἤδη καὶ τιμωρίας μετὰ
ὀργῆς τοὺς ἀδικουμένους, καὶ ἐλπίσαντες ἕτερα δυνάμει τινὶ πλεονεκτήσειν, οἱ μὲν,
οὐχ ὅσον οὐκ ἡμάρτανον, ἀλλ' οὐδ' ἐσώθησαν. τοῖς δ' αὐτὸ τοῦ πλέον ἔχειν, προσκτα-
λιπεῖν τὰ αὐτῶν ξυνέβη· τιμωρία γὰρ οὐκ εὐτυχὴς δικαίως, ὅτι καὶ ἀδίκως ἐστί· οὐ
δὲ ἰσχὺς βέβαιον, διότι καὶ εὔελπι· τὸ δὲ ἀσθμαντον τοῦ μέλλοντος, ὡς ἐπὶ πλεῖστον κρα
τεῖ· πάντων τε σφαλερώτατον ὄν, ἥμως καὶ χρησιμώτατον φαίνεται. ὑβίσου γὰρ
δὲ διότες, προμηθείᾳ μᾶλλον ἐπ' ἀλλήλους ὁρμῶμεθα· καὶ νῶν τοῦ ἀφανοῦς τε πύθε-
σθαι ἀκριβεστέρου δέος, καὶ ὄκνῳ τὸ ἥδονὴ φοβερούς παρόντας ἀσπαίους καὶ ἀμφότερα
ἐκ πλαγίου τίνες, καὶ τὸ ἐλλιπὲς τῆς γνώμης, ὧν ἕκαστός τι ψήθημεν πράξειν ταῖς κω-
λύμαις ταύταις, ἀναιθῶς νομίσαντες ἀρχθῆναι, τοὺς Φιτώτας πολεμίους ἐκ τῆς
χώρας ἀπεπέμψαμεν. καὶ αὖ τοῦ μάλιστα μὲν ἐς αἰδιον ξυμβῶμεν· εἰ δὲ μὴ, χρόνου
ὡς πλεῖστον ἀνειμένοι, ταῖς ἐλπίσι διαφορὰς ἐς οὓς δεῖ καταβαλώμεθα· τὸ ξύμπαν
τε δὴ γνῶμεν, περιθέμενοι μὲν ἐμοὶ, πόλιν ἔχοντες ἑκάστοις ἐλευθέραν, ἀφ' ἧς αὐτομολή-
σοντες ὅτου, τὸν εὖ καὶ καλῶς ὁρῶντα ὑβίσου ἀφειτῇ ἀμυνούμεθα· ἵν' δὲ ἀπίστησαν-
τες ἄλλοις ὑπακούσωμεν, οὐ περὶ τοῦ τιμωρεῖσθαί τινα, ἀλλὰ καὶ ἄχαν ἀ τύχωμεν,
φίλοι μὲν αὖ τοῖς ἐχθίστοις, διάφοροι δὲ, ὃς οὐ χρὴ ναὶ αὐάγκῃ πιθόμενα· καὶ ἐπὶ μὴ
ἅ περ καὶ αὐτὸς ἐκτῶν, πόλιν τε μεγίστῳ παρεχόμενος, καὶ ἐπὶ ὧν τῷ μᾶλλον,
ἢ ἀμυνούμενος, ἀξιῶ προσδοκίμους αὐτῶν ξυγχωρεῖν, καὶ μὴ τοὺς αὐαστίους οὕτω καὶ
κῶς σῴζειν, ὡς τε αὐτοὺς τὰ τελεῖα βλάπτεσθαι, μήδε μωρίᾳ φιλονεικῶν ἡγεῖσθαι·
τῆς τε δικαίας γνώμης ὁμοίως αὐτουργὸν εἶναι, καὶ ἧς οὐκ ἀρχὼ τύχης, ἀλλ' ὅσον
ἐκὸς ἡνυσθαι· καὶ τοὺς ἄλλους δικαιῶ, ταυτό μοι ποιῆσαι ὑφ' ὑμῶν αὐτῶν, καὶ μὴ
ὑπὸ τῶν πολεμίων ἔξω παθεῖν· οὐδὲν γὰρ αἰσχρὸν οἰκείους οἰκείων ἁμαρτάνειν, ἢ σωφρόνα
τινὰ, σωφρόνως, ἢ χαλκιδέα, τῶν ξυγγενῶν· τὸ δὲ ξύμπαν, γνόντας ὅτι ἐσμὲν, καὶ ξυνοι-
κοῦντας μιᾶς χώρας καὶ περιῤῥύτου, καὶ ὀνομαζομένην καλλιπόλεσι οἰκιῶν, οἷ πολεμή-

σομέν τε

βαυρότεροι ἐγένοντο, ξυνεσῶντες παρὰ τὴν ὑπάρχουσαν σφῶν ἰδέαν τ' παρασκευὴν καὶ πολιτικὴν ἀνῶνι καὶ τούτῳ πρὸς ἀθηναίους, ὃς τὸ μὴ ἐπιχειρούμενον αἰεὶ ἐλλιπὲς ἐῶ τῆς δυνάσεως τὴ πράξει· καὶ ἅμα τὰ τῆς τύχης πολλὰ, ἢ ἐν ὀλίγῳ ξυμβαίνει παρὰ λόγον αὐτοῖς, ἔκπληξιν μεγίστην παρεῖχε· καὶ ἐδόκουν μή ποτε αὖθις ξυμφορά τις αὐτ' περιτύχῃ, διὰ τὴ ἐν τῇ νόσῳ ἀπροσδοκήτως δὲ δι' αὐτὸ ἐς τὰς μάχας ἦσαν· καὶ πάνυ δή, τι καὶ ἔσεσθαι, ὥστε ἀμαρτήσεσθαι ὀλίγῳ τὸ πάν γνώμῃ αὐτοὺς ἐγκλῆναι ἐκ τῆς πρὸ ἀνθεύσης τῇ ἡσυχοπραγίᾳ· τοῖς δ' ἀθηναίοις πολὺ παρεσκεύαστο δηοῦσι, τὰ μὴ πολλὰ ὑσύχασεν ὡς καὶ ἐκφῦναι φρουρὰ γίγνοιτό τις ἀπόβασις, πλήθει τε ἐλάσσους ἔκπαλοι ἀντύμενοι ἦσαν καὶ ἐν τῷ τοιούτῳ μάχῃ φερᾷ, ἢ περ ἡμύνατο περὶ κορτύταν, μὴ ἀφροδισίασε, τὸν μὲν ὅλον τῶν ἀλλων ἐσκεδασμένον ἐφόβησεν ἐπισπόμῃ, τῶν δὲ πολιτῶν δεξαμένων, ὑπεχώρησε πάλιν· μὴ αὖσθοδε τί τηνδε ἀπέθανον αὐτῶν ὀλίγοι· καὶ ὅ πλεῖστον ἐλύφθη· ξυμπαίσαντες οἱ ἀθηναῖοι, ἀπέπλευσαν ἐς κύθηρα· ἐκ δὲ αὐτῶν, περιέπλευσεν ἐς ἐπίλαυρον πόλιν μικρὰν· καὶ δηώσαντες μέρος τῆς γῆς, ἀφικνοῦνται ἐς θυρέας, ἃ ὅδε μὲν τῆς κλεονικέος γῆς ἐκαλεμένης, μεθορία δὲ τῆς ἀργείας, μὴ λακωνικῆς· νεμόμενοι δὲ αὐτὴν ἔδοξεν λακεδαιμόνιοι αἰχμήτας ἐκπέμψαι ἐνοικήσοντας, διά τε τὰ σεισμὸν σφίσι γενόμενον, καὶ τῶν εἰλώτων πόλεμον, μὴ ἐπαναστάσιν ἐνθρῴσῃ· μὴ ὅτι ἀθηναίων ὑπακούοντες, ὅμως πρὸς πόλεμον ἐκείνων γνώμην αἰεὶ ἔσασαν· πρὸς πολέμου τῶν ἦν τῶν ἀθηναίων, οἱ αἰχμήτας τὸ μὲν ἧ τῇ θαλάσσῃ, ὅ ἔτυχεν οἰκοδόμενον πρὸ τείχος, ἐκλείπουσιν· ἐς δὲ πόλιν αὖθις πόλιν, ἐν ᾗ ὤκουν, ἀπεχώρησαν, ἀπέχουσαν σταδίους μάλιστα δέκα τῆς θαλάσσης· μὴ αὐτοῖς τῶν λακεδαιμονίων φρουρὰ μία τῶν περὶ πόλεμον χώραν, ἣ περ καὶ ξυνεπέχει, ξυνεσελθεῖν μὲν ἐς τὸ τεῖχος οὐκ ἠθέλησαν, δεδιότες τῶν αἰτιωτῶν, ἀλλ' αὐτοὺς κινδυνεύειν ἐφαίνετο ἐς τὸ τεῖχος καταπλείσθαι· ἀναχωρήσαντες δὲ ὅθεν τὰ μετέωρα, ὡς οὐκ ἐνόμιζον ἀξιόμαχοι εἶναι, ὑσύχαζον· ἐν τούτῳ δὲ οἱ ἀθηναῖοι καταχόντες, καὶ χωρήσαντες αὖθις πάσῃ τῇ στρατιᾷ, ἱεροῦσι πόλεμον θυρέαν· καὶ τὴν τε πόλιν καταλαβόντες, μὴ τὰ ἐνόντα ὕβρισαν πόρθησαν· τούς τε αἰχμήτας, ὅσους μὲν ἐν χερσὶ διεφθάρησαν, ἄγοντες, ἀφίκοντο ἐς τὰς ἀθήνας, μὴ τοὺς αὖθις ἄγοντας, ὃς παρ' αὐτοῖς ἦν τῶν λακεδαιμονίων, ταύτην τὸν τραγοκλείους, ἐξαγρόμενος· ἦσαν δὲ πάνυ καὶ ἐκ τῶν κυθήρων αὖσθις ὀλίγους, οὓς ἐδόκει ἀσφαλέστατον εἶναι μεταστῆσαι· μὴ τούτους μὲν οἱ ἀθηναῖοι ἐβούλεύσαντο καταδήσαντες ἐς τὰς νήσους· μὴ τὸν ἄλλον κυθηρέων οἰκητῆρας πόλιν ἐπ' αὐτῶν, φόρου πεντήκοντα τάλαντα φέρειν· αἰχμήτας δὲ ἀποκτεῖναι πάντας, ὅσοι ἁλῶσιν, ὅτι τὴν προτέραν ἀπέστησαν ἔχοντα· ταύτην δὲ τὴν ἄλλους τοὺς ἐν τῇ νήσῳ λακεδαιμονίους καταδῆσαι. τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους, ἐν σικελίᾳ καὶ μακαριωτάτῃ, μὴ τελέως ἐκεχειρίαν γίγνεται πρῶτον πρὸς ἀλλήλους· εἶτα μὴ οἱ ἄλλοι σικελιῶται ξυνελθόντες ἐς γέλαν, ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων πρέσβεις ἐς λόγους καθίσαν ἀλλήλοις, εἴπως ξυναλλαγεῖεν· καὶ ἄλλα τε πολλὰ ἰόντων ἐλέγετο ἑκάτερα, διαφερομένων, μὴ ἀξιοῦντες, ὡς ἔπεισέ τι ἐλάσσους ἢ ἐνόμιζον· μὴ ἑρμοκράτης ὁ ἑρμωνος συρακούσιος, ὃς περ μὴ ἔπεισε μάλιστα αὐτῶν ἐς τὸ κοινὸν, τοιάδε λόγους ἔπη.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΕΡΜΟΚΡΑΤΟΥΣ·

Οὔτε πόλεως ἂν ἐλαχίστης ἐν σικελίᾳ εἶναι, τοὺς λόγους ποιήσομαι, οὔτε πανδημίας μάλιστα τῷ πολέμῳ, ἐς κοινὸν δὲ τὴν δηλοῦσάν μοι βελτίστῳ γνώμῃ εἶναι ἀποφαινόμενος τῇ σικελίᾳ παντὶ καὶ περὶ μὲν τοῦ πολεμεῖν ὡς χαλεπὸν, τί ἂν τις πάντα τὸν ἐνόντα ἐκλέγων, ἐν ἀδόξοις μαθητηρίοις· οὐδεὶς γὰρ οὔτε ἀμαθίᾳ ἀναγκάζεται αὐτὸ ὁρᾶν, οὔτε φόβῳ, ἵνα ἔπαθέ τι πολέμου ἀφίσειν, ἀποζέπτεται· ξυμβαίνει δὲ τοῖς μὴ, πάνυ δὴ μέζω φαίνεσθαι τῶν ἀεννάων. οἱ δὲ, τοὺς κινδύνους ἐθέλουσιν ὑφίστασθαι πρὸ τοῦ αὐτίκα τί ἐλάσσους σθαι· αὐτὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν ἐν καιρῷ τύχοις ἐνάντιοι πράσσοντες, αἱ παραινέσεις τῶν ξυναλλαγῶν, ὠφέλιμοι· ὃ καὶ ἡμῖν ἐν τῷ παρόντι πειθομένοις, πολὺ σῶν αὖ ἄλλοι γεγένηται· τὰ γὰρ ἴδια ἴσασιν εὖ βουλεύόμενοι δὴ θέσθαι, τό τε πρῶτον ἐπολεμήσαμεν, καὶ νῦν πρὸς ἀλλήλους δι' αὐτὰ πλημμελῶς πειρώμεθα καταλλαγῆναι· καὶ ἢν ἁρπάκ μὴ προχωρήσῃ ἴσον ἑκάστῳ ἔχοντι ἀπιθέναι, πάλιν πολεμήσομεν. καίτοι γνῶναι χρὴ ὅτι οὐ περὶ τῶν ἰδίων μόνον, ἀσωφρονοῦμεν, ἢ ξυνόδους ἔσασε, ἀλλ' ἐπιβουλεύσομεν τὴν πᾶσαν σικελίαν, ὡς ἐγὼ κρίνω, ὑπ' ἀθηναίων, ἀναπεισθέντι δικαίως, καὶ διαλλακτὰς πολὺ τῶν ἐμῶν λόγων ἀναγκαιοτέρους περὶ τῶνδε ἀθηναίους νομίσαι. δι' ἀπόρων ἔχοντες μεγίστῳ τῷ ἀλλήνων, τοῖς τὰ μάρτυρα ἡμῶν πρῶτον, ὀλίγαις ναυσὶ παρόντ', μὴ ὀνόματι ἐνόμῳ ξυμ-

χωρίον, καὶ τὸ θορυβῶδες τῆς πολέμου. τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, Ἀριστείδης ὁ Ἀρχίππου ἐς τὴν αὐτοκρατορίαν τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς, αἰεὶ ὢν πολέμιος τοῖς Βοιωτοῖς, ἀπέστειλε πρὸς τὸν ξυμμάχους, λαβὼν φρουρὰν αὐτόθεν παρὰ τῶν βασιλέως πορευόμενον ἐς Λακεδαίμονα, ξυλλαμβάνειν ἐν ὁδῷ τῇ διὰ στρατοῦ· καὶ αὐτοῦ κομιδῇ ὄντες, οἱ Ἀθηναῖοι τοῖς μὲν ἐπιτηδείοις μετεπέμποντο ἐκ τῆς ἀκροπόλεως γράμματα, αἰνίττεσθαι ἐν οἷς, πολλῶν ἄλλων ἐπιτηδείων, καὶ Φάλακον τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους, οὐ γιγνώσκειν ὅτι βούλοιτο· πολλῶν δὲ καὶ ἄλλων πρὸς βιαν, ἅδε καὶ ταῦτα λέγειν· εἰ δή τι βέλτιον σαφὲς λέγεται, πέμπειν μὴ τὸν πάρεδρον αὖθις αὖ πρός· τὸν δὲ Ἀρταφέρνην ὕστερον Ἀθηναῖοι ἀποστέλλουσι βραχείᾳ ἐφόδῳ, καὶ πρίσβεις ἅμα· εἰ που βέλτιον αὐτόθι βασιλέα Ἀρταξέρξην τὸν Ξέρξεω τεθνηκότα, καὶ τοῦτον τὸν χρόνον ἐπολέμουν, ἐπ' ὄλεθρον αἰεὶ χωροῦσα· τὸν δ' αὖ χειμῶνος καὶ χιόνι τὸ τεῖχος περιεῖλον τὸ καινὸν, καὶ βασάνῳ Ἀθηναῖον, καὶ ὑποπτεύοντες αὐτοὺς τινὰ πρόδρομον· ποιησάμενοι μέντοι πρὸς Ἀθηναίους πίστεις, καὶ βεβαιότητα, ἐκ τῶν δυνατῶν μηδὲν περὶ σφᾶς νεώτερον βαλλέσθαι, καὶ ὁ χειμὼν ἐπέλυτο, καὶ ἔβδομον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐπέλυτο τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε. τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους, αὖθις τε πολιτικὴ κίνησις ἐγένετο περὶ νεμουσίαν καὶ τὸ αὖ μετὰ τοῦτο ἰσαμβίᾳ, ἔστεσι· καὶ οἱ μιτυληναίων φυγάδες, καὶ τῶν ἄλλων λεσβίων ὁρμώμενοι οἱ πολλοὶ ἐκ τῆς ἠπείρου, καὶ μισθωσάμενοι ἐκ τε πελοποννήσου ὁπλιτικὸν, καὶ αὐτόθεν ξυναγείραντες, αἴρουσι βέβαιον· καὶ λαβόντες σημαλλίους στρατηγοὺς φακαΐτας, ἀπέδρασαν πάλιν μηδὲν ἀδικήσαντες. καὶ μετὰ τοῦτο, δὴ αὖ ταυτὸν στρατεύσαντες, προσοδοπονούμενοι, χαμαίζηλον πρὸς πόλιν· καὶ διὰ αὐτῶν οἱ ἐνοικοῦντες τὰς τε ἄλλας πόλεις τὰς ἀκταῖας καλουμένας, ἃς πρότερον μιτυληναίων νεμόμενοι, ἀθλιώδεσι εἶχον, ἀλυθρόλυ· καὶ πάντων μάλιστα πρὸς αὐτὸν βοηθοῦντες καὶ κρατυνάμενοι αὐτὸν, καὶ τὰς τῶν ὑποχείρων αὐτόθεν, ξύλων ὑπαρχόντων, καὶ τῆς ὕδατος ἐπικαιμένης, καὶ τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ ῥᾳδίως ἀπ' αὐτῆς ὁρμώμενοι, τήν τε λέσβιον ἐγγὺς οὖσαν κακώσειν, καὶ τὰ ἐν τῇ ἠπείρῳ αἰολικὰ πολίσματα χειρώσασθαι· καὶ οἱ μὲν, ταῦτα παρασκευαζόμενοι ἔμελλον· ἀθηναῖοι δ', ἐν ᾧ αὐτῷ θορύβῳ ἐξήνεγκαν ναυσὶ, καὶ διαλλίους ὁπλίτας, ἱππεῖσί τε ὀλίγοις, καὶ τῶν ξυμμάχων μετὰ σίνος, καὶ ἄλλως πῃ ἀδικήσαντες, ἐστράτευσαν δὲ κύθηρα· ἐστρατήγει δ' αὐτῶν Νικίου ὁ Νικηράτου, καὶ Νικόστρατος ὁ Διειφοῦς, καὶ Αὐτοκλῆς ὁ Τολμαίου· καὶ ἡ κύθηρα, νῆσος ἐστὶν ἐπίκαιρος τῇ λακωνικῇ καὶ κατὰ μάλιστα λακεδαίμονίοις· καὶ εἰσὶ τῶν περιοίκων, καὶ κυθηροδίκης αὐτοῖς ἐκ τῆς ἀστικῆς ἀρχὴ ἐκ τῆς ἀστικῆς διέβαινε αὐτόσε καὶ τὸ ἔτος, ὁ δὲ τῶν Φρουρὰν διέπεμπεν αἰεὶ, καὶ τοῦτο ἐπιμελέστατα ἐποιοῦντο. διὰ γὰρ αὐτῆς, πόρος τε ἀπ' αἰγύπτου καὶ λιβύης, ὁλκάδων προσβολὴ καὶ λῃστεία ἅμα πολὺ λακωνικὸν ἦσαν ἐλύουσιν ἐκ θαλάσσης, ἢ περ μόνη δίοδος τῇ πόλει ἐστὶν· καὶ ὁπλιτῶν ἐπίκαιρος πρὸς τὸ σικελικὸν, καὶ κρητικὸν πέλαγος· καὶ ἀφορμὴ τοῖς Ἀθηναίοις τῷ στρατῷ, ὅθεν μὲν ναυσὶ, καὶ διαλλίοις μισθίοις ὁπλίταις, πολὺ ἂν θαλάσσῃ πόλιν σκαιότερα καὶ οὐδὲν μέλλουσιν, αἱροῦσι· τῷ δ' ἄλλῳ στρατεύματι ἀποβαίνοντες τῆσ νήσου, ἐς τὰ πρὸς μαλέαν τε ξαμμένα χωρίον, ἂν δὲ πολὺ ἂν θαλάσσῃ πόλιν τῶν κυθηρίων, καὶ εὗρον αὐτὸν ἐστρατοπεδευμένους ἅπαντας· καὶ μάχης γενομένης, ὀλίγον μέν τινα χρόνον ὑπέσχοσαν οἱ κυθήριοι· ἔπειτα ξυστάντες, καὶ φύγον ἐς πολὺ αὖθις πόλιν. ὕστερον ξυμβάσεις πρὸς Νικίαν, καὶ τοὺς ξυναρχόντας, Ἀθηναίοις ἐπιτελεῖν περὶ σφῶν αὐτῶν, πολλὰ βασάνου· ὅσαν δὲ τῶν καὶ γενόμενοι τῷ Νικίᾳ λόγοι πρότερον πρὸς πάντων κυθηρίων· διὸ μὴ θέλοντες καὶ ἐπιτηδειότερον ἔτι παραυτίκα, καὶ τὸ ἔπειτα τὰ τῆς ὁμολογίᾳ ἐπράχθη αὐτοῖς· αἰσθόμενοι γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι κυθηρίους, λακεδαιμονίους τε ὄντας, καὶ δὴ τῇ λακωνικῇ τῆσ νήσου οὔσῃ ἐπικαιμένῃ· μᾶλλον δὲ πάντων ξύμβασιν, οἱ Ἀθηναῖοι, τήν τε σκαιότερον τὸ ἐνθάδε τῷ λιμένι τοῦ λίσιμα παραλαβόντες, καὶ τὴν κυθήρων Φυλακὴν ποιησάμενοι, ἔπλευσαν ἐς τε ἀσίνην, καὶ ἔλος, καὶ τὰ πλοῖα τῶν περὶ θάλασσαν. καὶ ἀποβάσεις ποιούμενοι, καὶ ξυναλιζόμενοι τῶν χωρίων, οὐ καιρὸς ἦν, ἐλήϊσαν τὴν γῆν ἡμέρας μάλιστα ἑπτά· οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι βοηθοῦντες μὲν τοῖς ἀθηναίοις τὰ κύθηρα ἔχοντας, προσδοκῶμενοι δὲ καὶ ἐς τὴν γῆν σφῶν ἀποβάσεις ποιήσασθαι ἀφ' αὐτῶν, ἀθρόοι μὲν οὐδαμοῦ τῷ στρατεύματι αὐτοῦ ἔμενον, ἀπὸ δὲ τῶν χώρων φρουρὰς διέπεμπον ὁπλιτῶν παλαιός, ὡς ἐκάστοις ἔδει· καὶ τὰ ἄλλα ἐν φυλακῇ πολλῇ ἦσαν, φοβούμενοι μὴ σφίσι νεώτερόν τι γένηται τῶν περὶ τὴν κατάστασιν· γεγενημένου μὲν γὰρ ἐν τῇ νήσῳ πάλαιος αἰεὶ λιπόν, καὶ μεγάλου, πύλου δὲ ἐχομένης, καὶ κυθήρων, καὶ πανταχόθεν σφῶν περιεστῶτος πολέμου ταχέως, καὶ ἀπροφυλάκτου, ὥστε παρὰ τὸ εἰωθὸς ἱππέασι τεῖχος ἐποιοῦντο ἐκατέσθησαντο, καὶ πρέβατας, ἐς τε τὰ πολεμικὰ ἐπήρτυντο, μάλιστα δὲ

ὁκηρὸ

περὶ τ̃ κρεμνῶν, καὶ θόμενοι τὸ πεπεσημένον ἰδόντες δ᾽ οἱ ἀθηναῖοι ξύμπαντας αὐτοὺς ἐπὶ σώζοντας, μὴ νομίσαντες τ̃ ἐγγὺς ἀσυλίαν τόνδε πλοῦν ποιήσασθαι ἐπὶ νίσῳ, αὐτοὶ μὲν ἐπὶ τὰς ναῦς, ἔχοντες τὰ σκευάσματα, καὶ τὸν αὐτ̃ νυκτὸς, πλοῦν δὲ οὐκ ἐποιήσαντο, μὴ δυνάμενοι εὑρεῖν· μὴ ἀναβάντων δ᾽ τὰς ναῦς, ἐπεραιώθησαν ἐς τὰς ἐπικειμένη νήσους· ἐκ δ᾽ αὐτ̃ ἐπικηρυκευόμενοι τὸν νυκτὸς, ὡς ἐγκατέλιπον, ὑπὸ αὐτὸν δὲ τὸν ἀνάπλουν ἀπέπεμψαν δὲ κορίνθιοι μὲν ἐν τ̃ μάχῃ, δώδεκα, καὶ διακόσιοι· ἀθηναίων δ᾽, ὀλίγῳ ἐλάττους πεντήκοντα· αἰχμάλωτοι δ᾽ ἐκ τ̃ νήσων οἱ ἀθηναῖοι, ἔπλευσαν αὖθημερὸν ἐς κρομμύωνα τ̃ κορινθίων· ἀπέχει δ᾽ τ̃ πόλεως εἴκοσι καὶ ἑκατὸν σταδίους· καὶ ἡσυχίαν μιᾷ μείναντες, τὴν τε γῆν ἐλῄσαν, καὶ πρὸ νύκτα ἀνέλιξαν· τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ παρεπλεύσαν τ̃ ἐς πρὸ ἐπὶ λαυρίῳ πρῶτ), καὶ ἀφ᾽ βαθοῦλιμα ποιησάμενοι, ἀφίκοντο ἐς μεθώνην, πρὸ μεταξὺ ἐπὶ λαυρίου καὶ ζοίνης· καὶ ἀπολαβόντες τ̃ χερρονήσου ἐφ᾽ μὲν, ἐτείχισαν, ἐν ᾧ μεθώνη ἦν· καὶ φρούρι) κατασκευάσαντες, ἐλήστευλ) τ̃ ἔτ᾽ τα χρόν), τήν τε ζοίνηίαν γῆν, καὶ ἀλιάδας, καὶ ἐπὶ λαυρίαν· τ̃ δὲ ναυσὶν, ἐπειδὴ ὀλίγα τεῖχος τὸ χωρίον, ἀπέπλευσαν ἐπ᾽ οἴκου· κατὰ τ̃ αὐτὸν χρόνον, καθ᾽ ὃν ταῦτα ἐλήγετο, καὶ εὐρυμέδων, καὶ σοφαὶ, ἐπειδὴ ἐκ τ̃ πύλου ἀπῆραν ἐς πλὼ σικελίαν ναυσὶν ἀθηναίων, ἀφικνοῦντο ἐς κέρκυραν, ἐστρατεύσαν μὴ τ̃ ἐκ τ̃ πόλεως δὴ τὸν ἐν ᾧ ὄρει τ̃ ἱστώνης κορκυραίων καθιδρυμένοι, οἱ ἦσαν τὴν πόλιν οἰκοῦντ᾽, ἐκράτησαν τ̃ γῆς, καὶ πολλὰ ἐλάκτισαν· προσβαλόντ᾽), τὸ μὴ τεῖχος ἑλ)· οἱ δ᾽ αὖθ᾽ καταπεφευγότ᾽, ἀθρόοι πρὸς μιτίωρόν τι ξενικὸν, ὥστε τὸν μὴ ἐπιέρους παραδοῦναι, περὶ δ᾽ σφῶν τὰ ὅπλα παραδόντ᾽, τ̃ ἀθηναίων δῆμ) διαγωνίσαι· καὶ αὐτὸν ἐς πλὼ νῆσον οἱ στρατηγοὶ πλὼ πτυχίαν, ἐς φυλακὴν δεινὴ μιᾶν ὑπὸ αὐτόνδους, μέχρις ἀθήναζε πομφθῶσιν, ὥστε αὖτις ἁλῶ ἀποδιδράσκων, ἅπασι λελύσθαι τὰς αὐτονδύς· οἱ δὲ τ̃ δήμου προστάται τ̃ κορκυραίων, δεδιότες μὴ οἱ ἀθηναῖοι τὸν ἑλόντας ἐκ ἀκροτέλευτα, μηχανῶνται τοιόνδε τι, τῶν ἐν τῇ νήσῳ πεζευόντων τινας, ὀλίγους ὑποπέμψαντες φίλους, καὶ διδάξαντες ὡς κατ᾽ εὔνοιαν δὴ λέγειν ὅτι κράλιστον αὐτοῖς εἴη ὡς τάχιστα ἀποδιδράναι, πλοῖον δέ τι αὐτοὶ ἑτοιμάσειν, μέλλειν τ̃ δὴ τὸν στρατηγοὺς τ̃ ἀθηναίων παραδώσειν αὐτὸν τ̃ δήμῳ τ̃ κορκυραίων· δὲ πείσαι, καὶ μηχανησαμένων τὸ πλοῖον, ἐκπλέοντες, ἐλέφθησαν, ἐλέλαντό τε αὐτονδύς, καὶ τοῖς κορκυραίοις παρεδίδοντο οἱ πάντες· ξενικὰ δὲ τ̃ τοιοῦτον συνέπεσε, ὥστε ἀκριβῆ πρόφασιν γενέσθαι, καὶ τὸν τυχόντα ξυμφορὰν ἐγχειρῆσαι, οἱ στρατηγοὶ τ̃ ἀθηναίων κατασκηνοῦντες τὸν αὐτὸν μὴ αὐ βέλεσθαι ὑπ᾽ ἄλλων κωμῳδεῖσθαι, δότι αὐτοὶ ἐς σικελίαν πόλιν τὴν τῶν τοῖς ἄγουσι πρὸς ποιῆσαι· παρακαλοῦντες δὲ αὐτὸν οἱ κορκυραῖοι, ἐς δίκην μέγα κατιθεῖναι· καὶ ὕστερον ὑβάντες κατὰ ἕκοσι αὐτὸν, δίωγον δὲ δυοῖν σταδίοιν ἐκ τ̃ πόλεως ἐκπορεύσαι παρατεταγμένων, διαμίλους τε πρὸς ἀλλήλους, καὶ παιομένους, καὶ κεντουμένους ὑπ᾽ τ̃ παρατεταγμένων, εἴ που τις τῶν ἰδίων ἐχθρὸν ἑαυτ̃· μαστιγοφόρους τε παρεῖναι, ἐπιτάχυνον τ̃ ὁδὸν τὸν ὁμαλοῦντες προσιόντας· καὶ ἐς μὲν αὖθις ἑξήκοντα ἔλαττον τὸν ἐν ᾧ δικάσματι, τούτῳ ᾧ ζόπυρος ὤν, καὶ διαφθείραντες· ὧν τοὺς μὲν αὐτοὺς μετασῆσαι τοῖς ποιῆσαι, ἄλλους ἐπιτηδειοῦν· ὡς δὲ ἤλθον, κεῖ τις αὐτοῖς ἐδόκει, τούς τε ἀθηναίους ἐπικαλεῖσθαι, καὶ ἐκέλευον σφᾶς εἰ βέλοι) αὐτὸν διαφθαρῆναι, ἐκ τε τ̃ δικάσματος ἐκέτι ἤθελον ὑβιέναι, οὐδ᾽ ἐσιέναι, ἔφασαν κατὰ νόμους περιέλεσθαι ἀδίκως· οἱ δὲ κορκυραῖοι, κατὰ μὲν τὰς θύρας, δὲ αὐτοὶ διενοοῦντο βιάζεσθαι· ἀναβαίνοντες δὲ τὸ τεῖχος τ̃ δικάστρου, καὶ διελόντ᾽ τὴν ὀροφὴν, ἔβαλλ) τὸν κεράμῳ, καὶ ἐπέξιον κάτω· οἱ δὲ, ἐφυλάσσοντό τε ὡς ἐδύναντο· καὶ ἅμα οἱ πολλοὶ σφ᾽ αὐτὸν διέφθειρον· οἱ τούς τε, ὃς ἀφίεσ᾽ ἐκείνοις τὰς σφαγὰς κατατείνοντες, καὶ ἐκκλιτῶν τι᾽, ἀπαγόμενοι παντὶ ζόπυρῳ πολὺ τ̃ νικητὰς, ἐπεγένετο δὲ τύχῃ τ̃ τοιούτῳ καὶ αὐτὸν, καὶ ἄλλοι πολλοὶ σφ᾽ αὐτὸν διέφθειρον· καὶ ἐπειδὴ ὀξέως ἐπεσήμηνε τὸν ἐν ᾧ δικάσματι, ἐκ τε τ̃ δικάστρου ἐκέτι ἤθελον ὑβιέναι, οὐδ᾽ ἐσιέναι, ἔφασαν κατὰ νόμους περιέλεσθαι ἀδίκως· οἱ δὲ κορκυραῖοι, κατὰ μὲν τὰς θύρας, δὲ αὐτοὶ διενοοῦντο βιάζεσθαι· ἀναβαίνοντες δὲ τὸ τεῖχος τ̃ δικάστρου, καὶ διελόντ᾽ τὴν ὀροφὴν, ἔβαλλ) τὸν κεράμῳ, καὶ ἐπέξιον κάτω· οἱ δὲ, ἐφυλάσσοντό τε ὡς ἐδύναντο· καὶ ἅμα οἱ πολλοὶ σφ᾽ αὐτὸν διέφθειρον· οἱ τούς τε, ὃς ἀφίεσ᾽ ἐκείνοις τὰς σφαγὰς κατατείνοντες, καὶ ἐκκλιτῶν τι᾽, ἀπαγόμενοι παντὶ ζόπυρῳ πολὺ τ̃ νικητὰς, ἐπεγένετο δὲ τύχῃ τ̃ τοιούτῳ καὶ αὐτὸν, καὶ ἄλλοι πολλοὶ σφ᾽ αὐτὸν διέφθειρον· καὶ ἐπειδὴ ὀξέως ἐπεσήμηνε τὸν ἐν ᾧ δικάσματι, τούτῳ ᾧ ζόπυρος ὤν, καὶ διαφθείραντες· ὧν τοὺς μὲν αὐτοὺς μετασῆσαι τοῖς ποιῆσαι, ἄλλους ἐπιτηδειοῦν· ὡς δὲ ἤλθον, κεῖ τις αὐτοῖς ἐδόκει, τούς τε ἀθηναίους ἐπικαλεῖσθαι, καὶ ἐκέλευον σφᾶς εἰ βέλοι) αὐτὸν διαφθαρῆνα

ἐκείνῳ παρεῖχε, πρὸς τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν τῶν Ἀθηναίων, καὶ οἱ πλοῦν ποιήσαντες ἀπεχώρησαν ἐς τὴν πάλιν ἐκείνην ἐπ' οἴκου. καὶ τὸν Κλέωνος καὶ Βρασίδου πρὸς ἀλλήλους τὸν τελευταῖον πόλεμον, ἐν ᾧ καὶ ἀπέθανον ἀμφότεροι, ἐν τοῖς ὕστερον ἐγράψαμεν. τὸν δ' ἄλλον ἐνιαυτὸν οὐκ ἐσπείσαντο μὲν, ἐπολέμουν δὲ ἔτι πρὸς τὴν Ἀμφίπολιν καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἐν Θράκῃ. καὶ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ ἐπῆλθε νόσος τε μεγίστη καὶ ἀπώλεσε στρατόν τε καὶ ἄνδρας οὐκ ὀλίγους· καὶ τοὺς Πελοποννησίους ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἐπῆλθε λοιμός τε καὶ νόσος οὐ μικρὰ καὶ ἔφθειρε τὸν στρατόν.

Καὶ ὁ Βρασίδας ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ ἐπὶ τὴν Ἀκάνθιαν καὶ Στάγειρον ἐστράτευσε, καὶ ἐλθὼν ἐς Ἀκάνθον ἐπεβούλευσε τὴν πόλιν προδοσίᾳ λαβεῖν. καὶ τῶν μὲν Ἀκανθίων οὐκ ἐπῄσθοντο, ἐν δὲ τῷ Στρατωνικῷ ἐπῄσθοντο τῶν Ἀκανθίων τινὲς τὴν ἐπιβουλὴν καὶ ἐμήνυσαν τῷ Βρασίδᾳ. ὁ δὲ ἐκκλησίαν ποιήσας ἔλεγε τὰ μὲν ἄλλα ἐπιτήδεια εἶναι τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεγόμενα, τὸν δὲ τρόπον οὐκ ἐπιτήδειον, ὃν ἐβούλοντο ἐπιβουλεύσαντες τὴν πόλιν προδοῦναι· καὶ ἐκέλευε τοὺς ἐπιβουλεύσαντας ἐξιέναι πρὸς αὐτὸν ἐπὶ δίκην, ἐὰν δὲ μὴ ἐθέλωσιν, ἐπὶ τοὺς ἐπιβουλεύσαντας ἰέναι καὶ τοὺς μὴ ἐκδιδόντας. καὶ ἐκείνων μὲν οὐδεὶς ἐξῆλθεν, ἐπὶ δὲ τοὺς ἐπιβουλεύσαντας ἐπορεύοντο οἱ Ἀκάνθιοι καὶ ἐκείνους ἐκ τῶν οἰκιῶν ἐξεκάλουν. καὶ ἐπειδὴ ἐπὶ τῇ θύρᾳ τοῦ Στρατωνικοῦ ἐγένοντο, ἐκεῖνοι ἐκ τοῦ ἐναντίου ἐξεπήδησαν καὶ ἐμάχοντο· καὶ ἐν τῷ μεταξὺ ἐκ τῶν ὅπλων ἐγένετο τοῖς Ἀκανθίοις ἡ ἐπιβουλή, καὶ ἐκ τῶν ὅπλων ἀπέκτειναν τοὺς ἐπιβουλεύσαντας. καὶ ἐκ τούτου ἐπὶ τὸν Βρασίδαν ἐχώρουν, καὶ ἐκεῖνος ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν ἀνεχώρησεν· καὶ ἐπειδὴ ἐγένοντο ἐπὶ τῷ ἱερῷ, ἐστάθησαν καὶ ἐδέοντο μὴ σφᾶς ἀπολέσαι μηδὲ τὴν πόλιν ἐκπολεμῶσαι, ἀλλὰ δίκην δοῦναι τοῖς ἐπιβουλεύσασιν. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο μὴ βούλεσθαι ἀποκτεῖναι οὐδένα, ἀλλὰ δικάσασθαι ἐν Πελοποννήσῳ· καὶ ἐκ τούτου ἐκεῖνοι ἐπείσθησαν καὶ ἐπορεύθησαν ἐς Πελοπόννησον. καὶ ἐκ τούτου ἐκεῖνος τοὺς μὲν ἐπιβουλεύσαντας ἐκέλευσε τοὺς ἐκ τῆς πόλεως φεύγειν, τοὺς δὲ ἄλλους ἐκάλεσε καὶ ἐκέλευσε τὴν πόλιν ἔχειν καὶ ἐπολιτεύοντο ὡς ἐβούλοντο.

Καὶ ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ οἱ Ἀμφιπολῖται ἐπρεσβεύσαντο πρὸς τὸν Βρασίδαν καὶ ἐκέλευον αὐτὸν ἐλθεῖν ὡς τάχιστα· ἐβούλοντο γὰρ παραδοῦναι τὴν πόλιν. καὶ ὁ Βρασίδας ἐπορεύετο μὲν ὡς τάχιστα, ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἐγένοντο ἐν τῇ Ἀμφιπόλει τὰ ἐναντία ἢ ὁ Βρασίδας ἐβούλετο· ὁ γὰρ Κλέων ἐπεβούλευσε τὴν πόλιν προδοσίᾳ λαβεῖν καὶ ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν Ἀμφίπολιν. καὶ ἐπειδὴ ἐγένετο ἐν τῇ Ἀμφιπόλει, ἐκεῖνοι ἐκ τοῦ ἐναντίου ἐξεπήδησαν καὶ ἐμάχοντο· καὶ ἐν τῷ μεταξὺ ἐκ τῶν ὅπλων ἐγένετο τοῖς Ἀμφιπολίταις ἡ ἐπιβουλή, καὶ ἐκ τῶν ὅπλων ἀπέκτειναν τοὺς ἐπιβουλεύσαντας. καὶ ἐκ τούτου ἐπὶ τὸν Κλέωνα

ζοῦς ἅμα τῇ ἐπιβολῇ, ἐκπλῆξίς τε ἐνέπεσεν αὐθρώποις ἀήθεσι τοιαύτης μάχης· καὶ ὁ κονιορτὸς τῇ ὕλῃ νεωστὶ κεκαυμένης ἐχώρει πολὺς ἄνω. ἄπορόν τε ἦν ἰδεῖν τὸ πρὸ αὐτῆς ὑπὸ τῆς πολυμαθίας, καὶ λίθων ἀφὸ πολλῶν αὐθρώπων μὴ τῶν κονιορτῶν ἅμα φερομένων· τό, τε ὄρθιον ἐν ταὐτῷ θαλαττεῖν τῶν λακεδαιμονίων καὶ θέσεσι· ὅπερ ἐπὶ πλοίοις ἔστιν τὰ πολέμια, φοβερά τε ἐναποκείλασι, ἅλλομένῳ· ἐν γὰρ τῷ δεῖν σφίσιν αὐτῶν χρήσασθαι ἀποκεκλημένοις μὴ ῥᾳδίᾳ τῇ προορᾶν, ὑπὸ τοῦ μείζονος δέους τῶν πολεμίων, τὰ ἐν αὐτῷ παρασκευάσματα ἀκίνδυνα ἐνόμιζον, κινδυνώδη τε πάντα χρῆσθαι περιεσῴζοντες, καὶ ἀπέχοντες ἐλπίδας καθ' ὅ τι χρὴ ἀμυνομένοις σωθῆναι· τέλος δ', ἅμα μαθημένων ἤδη πολλῶν, δι' ὃ ἀεὶ ἐν ᾧ αὐτῷ αὐτεξουσίᾳ ξυνεκλήσθησαν, ἐχώρησε ἐς τὸ ἔσχατον ἕρυμα τῆς νήσου, ὃ ἀπὸ πολὺ ἀπεῖχε καὶ τοῦ ἑαυτῶν φύλακος· ὡς δ' ἐνίδοσαν ἐν ταῦθα ἤδη πολλῷ ἔτι πλείονι δόξῃ πεφαρσηκότες οἱ φύλακοι, ἐπέκειντο καὶ τῶν λακεδαιμονίων, ὅσοι μὴ ὑποχωρήσαντες ἐγκατελαμβάνοντο, ἀπέθνησκον· οἱ δὲ πολλοὶ διαφυγόντες ἐς τὸ ἕρυμα μὴ τῶν ταὐτῷ φυλάκων ἐπὶ ἔσαντο παρὰ πᾶν ὡς ἀμυνόμενοι, ἢ περ ἦν ἐπίμαχον καὶ οἱ αὐθναῖοι ἐπαύοντο, περίοδον μὲν αὐτῶν καὶ κύκλωσιν χωρίων οὐκ εἶχον προσάπτοντες ὑβρ ἑκάστῃ, ὅσα δὲ ἐπειρῶντο καὶ χρόνου μὲν πολλοῦ, καὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ πολέμου παυόμενοι ἀμφότερα ὑπό τε τῶν μάχῃ, καὶ πλίθους, καὶ ὑπλίσεως, αὐτείχη) πειρώμενοι, οἱ μὲν, ὀλίγα ἐκ τῶν μετεώρων· οἱ δ', μὴ ἐνδιδοῦναι· ἔφασαν δ' οἱ λακεδαιμόνιοι ἀμύνοντο, ἢν μὲν πρὶν ἀκόντος σφῶν τῶν κυκλώσεως ἐς τὰ πλάγια· ἐπειδὴ δ' ἀπέραντον ἦν, προσελθὼν ὁ τῶν μεσσηνίων στρατηγὸς κλέωνι, καὶ δημοσθένει, ἅλλῃ ἔφη σφῶν· εἰ δ' ἐθέλοιεν) ἑαυτῷ δοῦναι τὸ ἀξιοῦν μέρος τι, καὶ τῶν ψιλῶν περιιέναι καὶ ἀνωτέρω αὐτῶν ὁδῷ, ἢ αὖ αὐτὸς εὕρῃ, δοκεῖν διάσασθαι τὴν ἔφοδον· λακεδαιμόνιοι δ' ἐθέλουσιν, ἐκ τῶν ἀφανοῦς ὁρμῶν, ὡς τε μὴ ἰδεῖν ἐκείνους, καὶ ἃ τὸ ἀεὶ παρεῖκε) τὸ κρημνώδους τοῦ νήσου πρὸς Σαπίνῃ, καὶ ἢ οἱ λακεδαιμόνιοι χωρίοις αὐτοῖς πιστεύσαντες ἀκὶ φύλακος), χαλεπῶς τε καὶ μόλις περιελθὼν, ἔλαθε· καὶ ἐς τῶν μετεώρων ἐξαπίνης ἀναφανεὶς κατὰ νώτου αὐτῶν, τοὺς μὲν, ᾧ ἀδυνάτῳ ὄντι πλησίον· τοὺς δ', ἃ προσιόντας ἐδύνατο, πολλῷ μᾶλλον ἐπέρρωσε· καὶ οἱ λακεδαιμόνιοι καλλίμαχοί τε ἀμφοτέρωθεν ἤδη, καὶ πεγνόμενοι ἐν ᾧ αὐτῷ ξυμπάσματος μιᾷ μεγάλῳ εἰκάζεσθαι ἐν ὀλίγῳ πόλει, ἐκεῖνοί τε τῇ ἀξιοπίστῳ, περιελθόντες τῶν πρόσω, διεφθάρησαν· ἔστί τε ἀμφίκολοι ἤδη ὄντες, ἐκ τῶν αὐτείχη), ἀλλὰ πολλῷ τε ὀλίγοι μαχόμενοι, καὶ ἀθυμίᾳ σωμάτων, δι' τὴν στρατείαν, ὑπεχώρησαν· καὶ οἱ αὐθναῖοι ἐκράτησαν ἤδη τῶν ἐφόδων· γνοὺς ὁ κλέων, καὶ ὁ δημοσθένης, ὅτι εἰ μὴ ὀρθώσουσιν μᾶλλον) ἐνδώσουσι διαφθαρησόμενοι αὐτοὺς ὑπὸ τῶν στρατιᾶς, ἔταυσε τὴν μάχην, καὶ τοὺς ἑαυτῶν ἀπέρξαν, σκλόμενοι ἀγαγεῖν αὐτοὺς αὐθναίοις ζῶντας, εἴπως τῷ κηρύγματος ἀκούσαντες, ἐπικλασθεῖεν τῇ γνώμῃ τὰ ὅπλα πρὸ δῶσαι, καὶ ἑαυτοῖς εἶναι τῷ παρόντος δέους· ἐκήρυξαί τε εἰ βούλοιντο τὰ ὅπλα παραδοῦναι, καὶ ὅσας αὐτοὺς αὐθναίοις, ὥστε σώζεσθαι, ὅ, τι ἂν ἐκείνοις δοκῇ· οἱ δὲ, ἀκούσαντες, παρῆκαν τὰς ἀσπίδας οἱ πολλοῖσι, καὶ τὰς χεῖρας ἀνέσεισαν, δηλοῦντες προσίεσθαι τὰ κεκηρυγμένα· μετὰ δὲ ταῦτα, γενομένης τῆς ἀνακωχῆς, ξυνῆλθον ἐς λόγους, ὅ, τε κλέων, καὶ ὁ δημοσθένης, καὶ ἐκείνων, στύφων ὁ φαίακος, τῶν πρότερον ἀρχόντων, τῶν μὲν πρώτων πεθνηκότων ἐν τῇ νήσῳ, τῶν δὲ μετ' αὐτὸν ὑπολειφθέντων ἐφ' ἡμέραν μίαν, ἐν τῷ νεκρῷ ἔτι ζώντος, καὶ μάλιστα πεθνηκότος, αὐτὸς ζῶντος ἐφιεμένου ἀρχειν καὶ τὰ νόμιμα, εἴ τι ἐκεῖνοι πάσχουσιν· ἔλεγε δὲ ὁ στύφων μὴ οἱ μετ' αὐτῷ, ὅτι βέλτιστοι) διακηρυκεύσασθαι πρὸς τὸν ἐν τῇ ἠπείρῳ λακεδαιμόνιον, ὅ, τι χρὴ σφᾶς ποιεῖν· καὶ ἐκείνων μὲν ἔδεσθαι ἀφίεσθαι, αὐτῷ δὲ τῶν ἀθναίων καλέσαι ἐκ τῆς ἠπείρου κήρυκας, καὶ πεμφθέντων ἐπερωτήσαι λίαν ἧσσον, ὁ πλείστους διασωθῆναι αὐτοὺς ἀφ' ἑκατέρων ἠπείρου λακεδαιμονίων ἀνήρ, ἀπήγγειλεν ὅτι οἱ λακεδαιμόνιοι κελεύουσιν ὑμᾶς αὐτῶν, περὶ ὑμῶν αὐτῶν βουλεύεσθαι, μηδὲν ἀλγρὸν ποιοῦντας· οἱ δ', καθ' ἑαυτῶν βουλεύσαμενοι, τὰ ὅπλα παρέδοσαν, καὶ σφᾶς αὐτοὺς· καὶ παύσαν μὲν τῶν ἡμέραν, καὶ τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα, ἐν φυλακῇ εἶχον αὐτοὺς οἱ αὐθναῖοι· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, οἱ μὲν αὐθναῖοι ξυλλέξαντες σήσαντες ἐν τῇ νήσῳ, τὰ ἄλλα διεσκευάζοντο, ὡς ἐς πλοῦν, καὶ τῶν αἰχμάλωτοι τοῖς ξυναρχούσιν διελόμενοι ἐς φυλακήν· οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι κήρυκα πέμψαντες, τῶν νεκρῶν διεκωλύσαντο· ἀπέθανον δ' ἐν τῇ νήσῳ καὶ ζῶντες ἐλήφθησαν ὀκτὼ δέοντες ἑκατόν· οἱ δὲ ἄλλοι, ἀπέθανον· καὶ σπαρτιάται τούτων ἦσαν τῶν ζώντων περὶ εἴκοσι, καὶ ἑκατόν· αὐθναίων δὲ πολλοὶ διεφθάρησαν· ἦν δὲ μάχη ἐπὶ πλείστον· χρόνος δὲ ξύμπας ἐγένετο, ὅσου οἱ αἰχμάλωτοι ἐν τῇ νήσῳ ἐπολιορκήθησαν ἀφ' οὗ ναυμαχίας μέχρι τῆς ἐν τῇ νήσῳ μάχης, ἑβδομήκοντα ἡμέρας, καὶ δύο· τούτων περὶ εἴκοσιν ἡμέρας, ἐν αἷς οἱ πρέσβεις περὶ τῶν σπονδῶν ἀπῆσαν, ἐσιτοδοῦντο τοὺς δ' ἄλλας, τοῖς ἐς πλέοσι λάθρᾳ διδόντος· καὶ ἦν σῖτος ἐν τῇ νήσῳ· καὶ ἄλλα ξεύματα ἐγκατελείφθη· ὁ δὲ ἀρχὴ ἐπιτάσας ἐνδιεσῴζε

ως ὅλα ἐστὶν· τῷ δὲ καὶ τῶν στρατοπέδων καθαφανῆ αὐτὸν εἶναι πάντα τὰ ἁμαρτήματα, ὥστε πρὸς πίστιν αὖ καὶ τοὺς ἀπροσδοκήτως ἢ βέλοντο· ἐπ' ἐκείνοις γὰρ ἐστὶν αὖ πάλιν ἐπιχείρουσιν· εἰ δ' αὖ ἐς ὅσον χωρίον διάζανον ὁμοίως ἐλάσαι, τοὺς ἐλάσσους ἐμπείρως δὲ τοῦ χωρίου, πρὸς τοὺς ἐνόμιζε τῶν πολεμίων ἀπείρων λαμβάνειν τε αὖ τὸ καιρῶν στρατόπεδον πολὺ ὄφελος φθειρόμενον, ἐκ ὅσης τῆς προσόψεως, ἢ χωλοῦ ἀλλήλοις ἐπιβοηθεῖν· ἀφ' ὧν δὲ τοῦ καιροῦ πολέμους, ὃ δὴ πάλιν μόριόν τι ἐγένετο, οὐχ ἥκιστα αὖ τὸν ταῦτα ἐσηγεῖτο· τῶν δὲ στρατιωτῶν ἀναγκαζόντων δὲ πάντων στενοχωρίαν τῆς νήσου, τῆς ἐφάνης προσέχοντας ἀεὶ στοιχίαν ὀλίγην προφυλακῆς, μὴ ἐμπρήσαντός τινος ἀπροσκαταμικρὸν τὴν ὕλης ἄκαιρος, μὴ ἀφ' τούτου πνεύματος ἐπιπεσούμενον, τὸ πολὺ αὖ τῆς ἐλαφρᾶς κατασκευῆς, ὅπως δὴ τοὺς τε λακεδαιμονίους μᾶλλον κατισχύειν πλείους ὄντας, ὑπονοῶν πρότερον ἐλάσσοσι τοῖς δίκην αὖ ἐς πίμπτειν, τό τε ὡς ἐπ' ἀνόχρεων τοὺς ἀθλιωτέρους μᾶλλον ἀσυνδίκητον ποιεῖσθαι, τήν τε νῆσον διαπλοκωτέραν ὄσαν, πλὴν ἐπιχείρησιν παρισκευάζειν, στρατιάν τε μετὰ πίμπων ἐκ τῆς ἠγοῦς ξυμμάχων, μὴ τὰ ἄλλα ἐπιμάζων· κλείων ἐκείνῳ τε προπίμπας ἄγγελον ὡς ἥξων, μὴ ἔχων στρατιάν, ἵν' ἡ πλῆθος, ἀφικνεῖται ἐς πύλον· μὴ ἅμα τενόμενοι, πίμπουσι πρῶτον ἐς τὸ ἐν τῇ ἠπείρῳ στρατόπεδον κήρυκα, προσκαλέμενοι εἰ βέλοιντο αὖθις κινδύνου τοῦ ἐν τῇ νήσῳ αὖσαι σφίσι τά τε ὅπλα μὴ σφᾶς αὖ τοῦ κελεύειν παραδοῦναι· ἐφ' ᾧ φυλακῇ τῇ μιζίᾳ τηρήσουσι), ἕως αὖ τι ἵκηται πλοῖον ξυμβατὸν· ἀ προσδεξαμένων ἢ αὖ, μίαν μὴ ἡμέραν ἐπιόντων· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ἀφηγουμένου μὴ νυκτὸς ἐπ' ὀλίγας ναῦς τοῦ ὁπλίτου πάντ' ἐπιβάσαντος· πρὸ ἢ τοῦ ἕω ὀλίγον, ἀπέβαινον τοῦ νήσου ἐκ τοῦ πλάτους, μὴ πρὸ τῆς λιμένος, ὅπερ κύσοι μάλιστα ὄντ' ὁπλῖται· μὴ ἐχώρουν σφόδρα τὸ πρῶτον φυλακτέρι) τοῦ νήσου· ὡς δὲ διετετάχατο· ἐν τῷ τῇ μὲν πρώτῃ Φυλακῇ, ὡς διάκοσιοι ἦσαν ὁπλῖται, μέσου ἢ καὶ ὁμαλώτατόν τε μὴ περὶ τὸ ὕδωρ οἱ πλεῖστοι αὖτῆς, μὴ ἐπιτάσας ὁ αὖρχ ἔσχε· μέρος δέ τι πολὺ αὖ τῆς ἔσχατον ἐφύλασσε τοῦ νήσου τὸ πρὸς πλῷ πύλον, ὃ ἦν ἔκ τε θαλάσσης ἀπόκρεμνον, μὴ ἐκ τοῦ γῆς ἧκιστα ἐπιμαχ)· μὴ χάρακά τι μὴ ἔρυμα αὐτόθι ἦν παλαιὸν, λίθου λογάδην περιφανέον, ὃ ἐνόμιζον σφίσιν ὠφέλιμ) αὖ ἔσεσθαι, εἰ κρατοῖεν αὐτοῦ χωρήσας ἐκβαίνοντες· ὥστε μὴ τοσοῦδε ὄντες· οἱ ἢ ἀπιόντες τοῦ μὴ πρώτους Φύλακας, ὡς ἐπέμφαμεν), ῥᾳδίως διαφθεῖραι οὔ τε τοῦ ἔτι ἀναλαμβάνοντ' τὰ ὅπλα, μὴ λαθόντες πλῷ ἀφ' βάσαν, ἀπομένειν αὖτῆς τὰς ναῦς κατὰ τὸ εἶδος ἐσεφόρμει τοῦ νυκτὸς πλεῖν· ἅμα ἕῳ γιγνομένῃ μὴ ὁ ἄλλος στρατὸς ἐπιβαίνειν, ἐκ μὴ νεῶν, ἑβδομήκοντα, μὴ ὀλίγῳ πλοίῳ πάντες, πλὴν θαλαμίων, ὡς ἕκαστοι ἐσκευάσμένοι· τοξόται τε ὀκτακόσιοι, μὴ πλησταὶ ἐκ ἐλάσσους τούτῳ· μεσηνίων τε οἱ βεβοηθηκότες, μὴ οἱ ἄλλοι ὅσοι περὶ πύλον κατεῖχον πάντες, πλῷ τοῦ δὴ τεῖχος φυλάκων· δημοσθένης ἢ τάξαντος, διέξησαν κατὰ διακοσίους τε, μὴ πλείους, ἵνα μὴ ἐλάσσους· τοῦ χωρίου τὰ μετρώτατα λαβόντες, ὅπως ὅτι πλείστη ἀπορία ἢ τοῖς πολεμίοις πανταχόθεν κεκωλυμένοις, μὴ μὴ ἴσχωσι πρὸς ὅ, τι αὐτὰ ξωσι), ἀλλ' ἀμφίβολοι πίνωνται ὦ πλήθ, εἰ μὴ τοῖς πρόσθεν ἐπίοισιν, ὑπὸ τοῦ κατόπιν βαλλόμενοι, εἰ ἢ τοῦ πλαγίοις, ὑπὸ τῶν ἐκατέρωθεν πρατιταλμίου κατὰ νώτου τε ἀεὶ ἔμελλον αὖτοῖς ἢ χωρήσει· οἱ πλέμιοι ἔσα αὖ φελοὶ, μὴ οἱ ἀπρώτατοι τοξόμασι, μὴ ἀκοντίοις, μὴ λίθοις, μὴ σφενδόν ἐκ πολλοῦ ἔχοντες ἀλκήν, οἷς μήθ' ἐπιθεῖν δίον τε ἦν, φθείροντές τε ἐκράτουν, μὴ ἀναχωρεῦσιν, ἐπίκλητοι αὐτῇ μὴ γνώμῃ ὁ δημοσθένης τότε πρῶτον πλῷ ἀπόβασιν ἐποιεῖ, μὴ ἐν ὀργῇ ἔταξε· οἱ ἢ τ' ἐπιτάσας, μὴ ὅπερ ὦ πλεῖστον τῆς ἐν τῇ νήσῳ, ὡς εἶδον, τε πρῶτον Φυλακτέρια διεφθαρμένου, μὴ στρατὸν σφίσιν ἐπόντα, ξωνιτάξαντο, μὴ τοῦ πλῆθ τῆς ἀπιναίοις ἐπῆσαν, ἐλόμενοι ἐς χεῖρ ἐλθεῖν· ὄβελιαστὴ γὰρ ὄροι κατεστήκεσ', ἐκ πλαγίου ἢ οἱ φελοὶ, μὴ κατὰ νώτου· τοῦς μὴ ἦν ὁ πλῆθος ἐκ ἁλωσόμενοι προσμίξαι, ἢ τῇ σφετέρᾳ ἐμπειρίᾳ χρήσασθαι· οἱ τ' φελοὶ ἐκατέρωθεν ἐάλλοντ', ἐίσω· μὴ ἅμα ἐκεῖνοι ἐκ αὐτοπήσιον, ἀλλ' ἡσύχαζον· τοῦ ἢ φελοῦ ἢ μάλιστα αὖ τοῖς προσθέουτες προσκείοντο, ἔλεπον· μὴ οἱ ὑπορρίφοντες ἠμύνοντο, αὖθρωποι κούφως τε ἐσκευασμένοι, μὴ πρόλαμβάνοντες ῥᾳδίως τ' ὀυγῆς, χωρεῖόν τε χαλεπὸν τῇ μὴ ὑπὸ τῆς πρὸ ἐρημ' ξαχέων ὄντων· ἐν οἷς οἱ λακεδαιμόνιοι οὐκ ἠδύναντο διάκειν, ὅπλα ἔχοντες. χρόνου μὲν οὖν τινα ὀλίγον οὕτω πρὸς ἀλλήλους σὺ κρατοῦλίζοντο· τῇ δὲ λακεδαιμονίων οὐκέτι ὀξείως ἐπαθεῖν ἢ προσπίπτειν διανοίᾳ, γνόντες αὐτοὺς οἱ φελοὶ ῥᾳδυτέρους ὄντας τῷ ἀμύνασθαι, μὴ αὐτοὶ τῇ τοῦ φελεῖν τῇ θαρσεῖν τὸ πλέον ἀλλήφοντες, πολλαπλάσιοι φαινόμενοι, καὶ ξυνεφισμένοι μᾶλλον μηκέτι λειποὺς αὖτοὺς ὁμοίως σφίσι φαίνεσθαι, ὅτι οὐκ ἀθρόους ἔτι τῆς προσδοκίας ἐπεπόνθεσαν, ὡς πρῶτον ἀπέβαινον τῇ γνώμῃ δεδουλαμένοι ὡς ἀνδ' λακεδαιμονίους, μεταφρονήσαντες, καὶ ξμβοηθήσαντες, ἀθρόοι ὥρμησαν ἐπ' αὐτούς· καὶ ἔβαλλον λίθοις τε, καὶ τοξεύμασι, καὶ ἀκοντίοις, ὡς ἕκαστός τι πρόχειρον ἔσχε· γενομένης δὲ τῆς

ἐν τῇ γῇ ἡροῶν καθ' ἁ μᾶς, αἰ ἦ, μετέωροι ἄρμεν ἀθυμία τε πλείστη ὁ χρόνος παρῆ
κε, παρὰ λόγον ἐπαγγελόμενος· οὓς ὡς ἔοικε μᾶς ὀλίγων ἐκπολιορκήσειν, ἐν νήσῳ τε ἐρή
μῃ, μὴ ὕδατι ἁλμυρῷ χρωμένοις· ἅπαν ἦ ἰὼ ὦ λακεδαιμόνιοι, προσβάντες ἐς νῆσον ἐ-
κάγειν σῖτόν τε ἅ ἔκαλόμεθον ἀλλήλοισιν, μὴ δῆναι, μὴ τυρὸν, μὴ δ' ἄλλο ἐρῶμα, ὃ αὖ ἐς
πολιορκίαν ξυμφέρει, πάξαντες ἀφ' ἡμείων πλοῖ, μὴ τ' ἐλάσσω δ' ἑξακοσίων ἐλθεῖν ἁ
ὑπεκτίμενοι· μὴ ἐσῖσιν ἄλλοι τε πρασσινδιώδοντες, καὶ μάλιστα δὲ ἄλωτοι, ἀπαίροντες
ἀφ' ἁ πελοποννήσου ὁπόθεν τύχοιεν, μὴ κατασπλέοντες ἔπι νυκτὸς ἐς τὰ πρὸς τὸ πέλα
γος τ' νήσου· μάλιστα ἦ ἐπῆρεν αὐτέμῳ κατασφάξαι φάσκον δὲ πᾶ φυλακὴν τ' ἱέρεω ἐλαύ
νειν, ὑπό τε πυῦ μαχέν πόντου ἔλθ' ἄφρον τ' ἐπάγοιτο πειρεμεῖν· τοῖς ἦ, ἀφίσης ὁ κατά-
πλους κα θησυχῇ· ἐ πᾶκι λλοι τ' τὰ πλοῖα τε πιμιμία χρυμάτ' μὴ δι ὁ πλῖ ται περὶ τὰς
κατάρσεις τ' νήσου ἐφύλακον· ὅσοι ἦ γαλήνῃ κινδωνιῶσεια, ἐλίσσων· ἐσίν ἦ μὴ κατὰ
τ' λιμένα κολυμβᾶται ὕφυσρα κα λαλλῴ ἐν ἀσκοῖς ἐφέλκοντ' μάκωνα μεμιλιπωμένον,
μὴ λίνα σαφέρμα κεκομμένον· ὧν πρῶτον λαβεῖν τ', φυλακαὶ ὕστερον ἐπένοντο· παυπή τε
ᾧ ζόπῳ ἐκπόδων ἐ πεχῶντο, ἀ μᾶς, ἐ σαφέμεν τὰ σπέα, ἀ ἦ, μὴ λαβεῖν ἁ σφᾶς· ἐν δὲ τ'
ἀθλιότας, πανδαιμόνιος περὶ τ' σρατιᾶς, ὅτι ταλαιπωρεῖται, μὴ ὅπως τοῖς ἐν τῇ νήσῳ ὅπ
ως σωθῆ· μὴ ἐκδοίη μὲν σφῶν χειμῶν πλὼ φυλακὴν ἐπιλάβοι, ὀρῶντας τῶν τε
ἐπιπλείονα πλὼ περὶ πλὼ πλοπόννησον κομιδὴν ἀλλάσσειν ἰσομέγα ἄμα ἐν χωρίῳ ἐρή
μῳ, μὴ ἐλπὶν ὁδοῦ δοί τε ὄντες ἐκπλῶ τὰ πειρεῖμπεν, πόν τε ἐφορμον χωρίων ἀλιμένων ὄντ'
ἀκ ἐσόμενον, ἀλλ' ἢ σφῶν αὐτὸν τ' πλὼ φυλακὴν περιγνήσεσθαι τῶν ἀσφορᾶς, ἢ τοῖς πλοίοις ἃ
τ' ὦσιν αὐτοῖς ἅπε, χειμῶνα τηρήσαντας ἐκπλεύσεσθαι· πλέν τε ἐφοβοῦντο μάλιστα τῶν
λακεδαιμονίους, ὅτι ἔ χρυτός τι ὁμῦρὸν αὐτῶν ἐνόμιζον οὐκέτι σφίσιν ἐπικρυκλώσεσθαι· μὴ
μετομέλοιτο, τοὺς αὐτοσχὸς οὐ δεξάμενοι. κλέων ἦ γνοὺς αὐτῶν πλὼ ἐς αὐτὸν ὑποψίαν
περὶ τῆς κρολύμης ξυμβάσοι, ἁ τάλητῆ ἔφη λέγειν τῶν ἀπαγγέλλοντας· παρασκεύαζέ τ' ἦ τ'
ἀφιγμένων εἰ μὴ σφίσι παυσόμενοι, καταισκόπους τινὰς πέμψαι, ἐρέσθαι καταίσκοπος αὐτὸς
μᾶλ θεσσαλούς, ὑπ' ἀθηναίων· μὴ γνοὺς ὅτι αἰσχυνοῦσι ἃ ταῦτα λέγειν ἃς δέκα λέγει, ἢ
τάλητα ἐ ταῦτ', ἀλλὰ ἐς Φασήλιδα, παρὰ τοῖς ἀθηναίοις ὁρῶν αὐτῶν μὴ ὠφεμιμένον τί
πω πλοῖον τῇ γνώμῃ σρατεύειν, ὡς χρὴ καταισκόπους μὲν μὴ πέμπειν, μήθ' ἁμείλλειν καιρὸν
ποιοῦντας. εἰ ἦ δοκεῖ αὐτοῖς ἀλλὰ ἔστ' τὰ ἀγκαλόμενα, πλεῖν δ' ἐς αὖσρας· μὴ ἐς
Νικίαν τ' Νικηράτου σρατηγὸν ὅτι ἀ πισκαμαίνει ἐχθρὸς ὤν, μὴ ἐ πιπαρῶν, ἐφέδρον ἔστ' πα
ρασκευῆ· εἰ αὖσρος εἶσι οἱ σρατηγοὶ, πλεύσαντες λακεῖν τῶν ἐν τῇ νήσῳ, καὶ αὐτοὺς γ'
αὖ εἰ ῥᾳδίως, ποιήσειν ἔφη· ὁ δὲ Νικίας τῶν τε ἀθηναίων τὶ ὑπονοησάντων ἐς τὸν κλέ-
ωνα ὅτι ἐ μὴ νῦν πλεῖ ἐφέδρον γε αὐτῷ φαίνοι, μὴ ἄμα ὁρῶν αὐτὸν ἐπιπαρόντα, ἐκέλευε
λέγειν ἅ τινα ἔοικε) δώσειν λακεδαιμονίους τὰ ἐπὶ σφᾶς ἔστ' ἐπιχειρεῖν· ὁ ἦ, τοῦ πρῶτον οἱόμε
νος αὐτὸν λόγῳ μόνον ἀφεῖναι, ἔπειτα δὲ ἦ γνοὺς ἦ πάντ' παρασκευασόμενα, αὖθις χρῆ· μὴ ἔκ
ἔφη αὐτὸς, ἀλλ' ἐκεῖνον σρατηγὸν, δοκῶν ἔδη, μὴ ἐκ αὖ οἰόμενος δι αὐτὸν φλαυρῶσαι ὑποχω
ρῆσαι. αὖθις δὲ ὁ Νικίας ἐκέλευε, μὴ ὀλίσσεσθαι τῆς δὴ πύλῳ αρχῆς· καὶ μαρτύρασθαι τοὺς
ἀθηναίους ἐποιεῖτο· ἀ δὲ, δεινὸν ὄχλος φιλεῖ ποιεῖν, ὅσῳ μᾶλλον ὁ κλέων ὑπέφθυνε τὸν
πλοῦν, καὶ ἔβασε χρῆσθαι τὰ ἁρμένα, τόσῳ ἐπικελεύσειν δὴ Νικίᾳ παραδίδοναι πλὼ αρ-
χήν, καὶ ἐκείνῳ ἐπιβῆναι πλεῖν· ὥστε οὐκ ἔχων ὅπως τῶν ἁρμένων ἔτι ἔβασπαλαγῆ,
ὑφίσασθαι τὸν πλοῦν· καὶ παρελθὼν, οὔτε φοβεῖσθαι ἔφη λακεδαιμονίους, πλεῖσθαί τε λαβὼν,
ἐκ μᾶς τῆς πόλεως οὐδ' ἑξ' λιμνίους ἢ καὶ ἐμβρίους τῶν παρόντας, καὶ πελταστὰς, δίσους ἐκ τε αὐτου ξυλλοχισάντες, καὶ ἄλλοθεν ξένους πελοποννησίους· ταῦτα δὲ
ἔχων, ἔφη πρὸς τοὺς ἐν πύλῳ σρατιώτας ἐνεργὸς μὲν ἔσεσθαι, ἢ ἄξειν λακεδαιμονίους
ζῶντας, ἢ αὐτὸ ἀποκτεῖ· τοῖς ἦ ἀθηναίοις ἐνέπεσε μέν τι καὶ γέλωτος τῇ καυφολογίᾳ αὐ
τοῦ· ἀσμένοις δ' ὅμως ἐγίγνετο τοῖς σώφροσι τῶν ἀνδρῶν, λογιζομένοις ἐν οἷν ἔχα, ἐκ τοῖν
τῷδ' ἑτέρου τύχοιεν, ἢ κλέωνος ἀπαλλαγήσεσθαι, ὃ μᾶλλον ἤλπιζον, ἢ σφαλεῖσι γνώμης,
λακεδαιμονίους σφίσι χειρώσεσθαι· καὶ παύσασθαι ἐκ παρασκευῆς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ ἀνοιξε
μένων ἀθηναίων αὐτῷ τ' πλοῦν, τῶν τε ἐν πύλῳ σρατιωτῶν ἵνα προσελόμενος Δημοσθένην,
πλὼ αὐτονομὸν διακόψοντες ἐποιεῖτο· τὸν ἦ Δημοσθένην προσέλαβε, πυθανόμενος τὴν ἀπό-
βασιν αὐτῷ ἐς τὴν νῆσον διανοεῖσθαι. οἱ δ' σρατιῶται ἡκο παθόντες τ' χωρίς τῇ ἀφορίᾳ,
καὶ μᾶλλον φλιορκούμενοι, ἢ πολιορκήσαντες, ὥρμηντο διακινδυνεῦσαι· καὶ αὐτῷ ἔτι ῥᾴ-
μην καὶ ἡ νῆσος ἐμπρηνθεῖσα παρέχε πρότερον μὲν γὰρ οὖσα αὐτοῖς ὑλώδους ἐπιπο-
λῆς, καὶ ἀξύβους ὄξ' τὴν αἰεὶ ὁδὸν ἐφοβεῖτο, καὶ πρὸς τ' πολεμίων ὄχλον ἐνόμιζε μᾶλ
λον εἶναι. τοῦ μὲν γὰρ αὐσρακοπλῷ ἀφορατὸς ἦ ἀφανὴς χωρίου, προσβάλλοντας αὐ
τοὺ βλάπτειν· σφίσι μὴ γ' τὰς ἐκείνων ἁμαρτῇ, καὶ παρασκευῶ ὑπὸ τ' ὕλης, οὐκ αὖ ὁμοί

τε αὖτις μοσ ἐῶν. καὶ ἐκ τῶν ἀθίλων αὐτοῖς ἔπεσι τῆδε ἀφίκοντο ἐς πλὴ Φυλακικὴ· ὡς τε αἱ πᾶσαι, ἐβδομήκοντα ἐγένοντο· πλοπονησίοι δὲ ἐν τῇ ἠπείρῳ στρατοπεδευόμενοι, καὶ προσβολὰς ποιούμενοι τῷ τείχει, σκοποῦντες καιρὸν, ἐπῖσε παραπλῶσι, ὡσ τε τοὺς ἄσβαρας σῶσαι· οἱ φύτῳ δὲ οἱ ἐν τῇ σικελίᾳ συρακούσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, πρὸς ταῖσ οἱ μεσήνη Φρουρούσαις ναυσὶ, ἢ ἄλλο ναυτικὸν, ὃ παρεσκευάζοντο προσκομίσαντες, ἢν πόλεμον ἐποιοῦντο ἐκ τῆσ μεσήνησ· καὶ μάλιστα εὐθὺ ἐγένοντο οἱ λοκροὶ, τῶν ῥηγίνων κατὰ ἔχθραν. καὶ αὖτοὶ ἐσβιβάκασαν παντὶ μοὶ ἐς πλὴ γῆν αὐτῶν, καὶ ναυμαχίας ἀποπειρᾶσθαι ἐβούλοντο, ὁρῶντες τοῖσ ἀθηναίοισ τοὺσ μὲν παρούσασ ὀλίγασ ναῦσ, ταῖσ δὲ πλείοσι καὶ μελλούσαις ἥξειν, πιῶ θανόμενοι πλὴ ῆσαν πλιορκεῖσθαι· εἰ δὲ κρατήσειαν τῷ ναυτικῷ ἐν ῥέπου, ὕλπιζον ταχὺ τε, καὶ ναυσὶν ἐφορμοῦντεσ, ῥᾳδίωσ χειρώσασθαι, καὶ ὕδη σφῶν ἐλαφρὰ τὰ πράγματα γίγνεσθαι· ξυνεγίγνοντο γὰρ καὶ μάχαι τοῦ τε ῥηγίνου ἄκρωτηρίου τῆς ἰταλίασ, τῆς τε μεσήνησ τῆς σικελίασ, πρὸσ ἀθηναίουσ τε ἀεὶ αὐτοῖσ ἐφορμοῦν, καὶ τὸ πορθμοῦ κρατεῖν. ἔστι δὲ ὁ πορθμὸσ, ἡ μεταξὺ ῥηγίνου θάλασσα, καὶ μεσήνησ, ἧ πλεῖστον στενόν ἐστιν ἡ ἠπείρου ἀπέχει· καὶ ἔστιν ἡ χάρυβδισ καλουμένη ταύτῃ, ἧ οὐδενὸσ ὀλίγου διαπλεῖται. δύο στενότητα ἡ καὶ μεγάλων πλοίων, τοῦ τε τυρσηνικοῦ, καὶ τοῦ σικελικοῦ ἐπιπίπτουσα ἡ θάλασσα ἐς αὐτὸ, καὶ ῥοώδησ οὖσα, ἐκπλοῦν χαλεπὴν ποιεῖται· οἱ φύτῳ δὴ τῷ μεταξὺ, οἱ συρακούσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, ναυσὶν ὀλίγῳ πλείοσιν ἢ ἑβδομήκοντα, ἐναγκασθέντεσ ἐνέμενον τῆσ ἡμέρασ ναυμαχῆσαι, ἢ πλοῦσ διαπλέοντεσ αὐτε παικάζομενοι πρόσ τε ἀθηναίων ναῦσ ἐκκαίδεκα, καὶ ῥηγίνασ ὀκτώ· καὶ νικηθέντεσ ὑπὸ τῶν ἀθηναίων, διὰ τάχουσ ἀπέπλευσαν ὥσ ἕκαστοι ἔτυχον εἰσ τὰ οἰκεῖα στρατόπεδα πρότε, οἱ τῇ μεσήνῃ καὶ οἱ τῷ ῥηγίῳ μίαν ναῦν ἀφλίσαντεσ. καὶ τὸ ξ ἐπεγένετο ᾧ ὦγω. μὴ ἢ ἔσῃ, οἱ μὴ λοκροὶ ἀπῆλθον ἐκ τῆσ ῥηγίνησ· ἧ δὲ πλὴ πλωρεῖσθαι τῆσ μεσήνησ συλλιμενίζει αἱ τῶν συρακουσίων καὶ ξυμμάχων νῆεσ, ὥρμουν. καὶ ὁ πεζὸσ αὖτοῖσ παρῆν· προσπλεύσαντεσ δὲ οἱ ἀθηναῖοι, καὶ ῥηγῖνοι, ὁρῶντεσ ταῖσ ναυσὶ κενὰσ, εἰσέβαλον· καὶ χειρὶ σιδηρᾷ ἐπιβληθέντεσ, μίαν ναῦν αὖτοῖσ ἀπώλεσαν, ἢ αἱ σφέων ἀφωλυμβυζόντων. καὶ μετὰ τοῦτο, τῶν συρακουσίων ἐμβαίνοντων ἐσ τὰσ ναῦσ, καὶ παρακελευόντων ἀπὸ κάλω ἐσ πλὴ μεσήνην, αὖθισ προσβαλόντεσ οἱ ἀθηναῖοι, ἀποσιμωσάντων ἐκείνων, καὶ προσμβαλόντεσ, ἑτέρασ ναῦσ ἀφλίυσι· καὶ οἱ ᾧ ἢ ἀπλῳ, καὶ τῇ ναυμαχίᾳ τοιῷδε χρώμενοι, ἐκ ἔλασσον ἔχοντεσ οἱ συρακούσιοι, παρεκομίσθησαν ἐσ ἦπερ οἱ τῇ μεσήνῃ λιμένα. καὶ οἱ μὲν ἀθηναῖοι, καμπήνησ ἀγγελθέντεσ προσέβαλλον συρακουσίοισ ὑπ' ἀρχὴ καὶ ἢ μετ' αὖτοῦ, ἐπλῶσαν ἐκεῖσε· μεσήνιοι δὲ οἱ τούτῳ παντὶ μοὶ κατὰ γῆν καὶ ταῖσ ναυσὶν ἅμα ἐξεπλεύσαν ἐπὶ τὸ ἕρον πλὴ χαλκιδικὴ, ὅμορον ὄσαν· καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τειχήρεισ ποιήσαντεσ τοὺσ ἐκείνουσ, ἐλῄσαν πλὴ γῆν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ταῖσ μὲν ναυσὶ πλεύσαντεσ κατὰ τὴν ἀκρώνυν ποταμὸν, πλὴ γῆν ἐλῄσαν. ᾧ ἢ πεζῷ πρὸσ πλὴ πόλιν ἐσέβαλον· οἱ φύτῳ ἢ οἱ σικελοὶ ἐπεβοήθουν πολλοὶ κατὰ ἔθνοσ βοηθοῦντεσ ἓν τοὺσ μεσηνίουσ· καὶ οἱ νάξιοι ὡσ εἶδον, θαρσήσαντεσ, καὶ παρακελευόμενοι σφίσιν αὐτοῖσ, ὡσ οἱ λεοντῖνοι σφίσι, καὶ οἱ ἄλλοι ἑλλήνων ξύμμαχοι ἐσ τιμωρίαν ἐπεβοήθουν, ἐκσπάσαντεσ ἄφνω ἐκ τῆσ πόλεωσ, προσπίπτουσι τοῖσ μεσηνίοισ· καὶ ἕλασσον τεσ, ἀποκτείναντέσ τε ὑπεβοήθησαν· καὶ οἱ λοιποὶ χαλεπῶσ ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου· καὶ ὕστεροι ἐπὶ τὰ σφέτερα ἐπεσόντεσ, πολλοὺσ ἀπέκτειναν· καὶ ἐσ τὴν πόλιν ἐσελθόντεσ, τὰ μὲν ἐπιτήδεια ἐκ τῆσ πόλεωσ ἔλαβον· τὰ δὲ ἄλλα ἐπιπρήσαντεσ, ἀπῆλθον ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ, ἐπὶ τὸν ἐπὶ τῆσ ἀκρωτηρίου νεὼν, ἐβούθουν· καὶ κατὰ λίαν ἐσπλέοντεσ, τοὺσ μεσηνίουσ πάλιν ἐσ πλὴ πόλιν, τεταραγμένουσ ἐπιχωροῦντασ· καὶ ξυστάντεσ σφίσιν, ἀνεχώρησαν ἐσ τὸ ἕρυμνον· μεθ' ἡμέραν δ' ἦν τοῖσ ἀθηναίοισ ἡ Φυλακὴ, σίτου τε ἀφθονία, καὶ ὕδατοσ· ἐπὶ δὲ κρήνην ὅτι μὴ μίαν οὐ αὐτῇ τῇ ἀκροπόλει ἡ πόλισ, καὶ αὐτὴ ἡ μεγάλη· ἀλλὰ διαμόμενοι τὸ κάλλιστα οἱ πλεῖστοι ὑδὸ τῇ θαλάσσῃ, ἔπινον δύσποσ ἀνὸσ ὕδωρ. στενοχωρία τε οὐ ὀλίγῳ στρατοπεδευομένοισ ἐγίγνετο. καὶ τῶν νεῶν ἐκ ἐχουσῶν ὅρμουσ, αἱ μὲν, σίτου

οὐ τῇ

καθ' ὅσον αὖ τις αὐτοῦ μέρ' ἐθέλοντι μετασχεῖν, τοῦτο ξωνεῖσθαι, ἀλλ' ὡσεὶ αἱ τύχαι
αὐτῶν ἐγένοντο. καὶ ἐλάχιστ' ἂν οἱ τοιοῦτοι πάσχοντες, οἷς γε μὴ ὀργὴ μόνον αὐτοῦ πιστεύ-
σαντες ἐπαύρασθε, οἱ δ' ὕστερον ἂν μάλιστα καταλύσαιντο. ὅναπερ ὑμῖν ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ
ἔχει πρὸς ἡμᾶς πρᾶξαι, καὶ μή τι ἄλλο δόξῃ, ὃν ἀρὰ μὴ πειθόμενοι σφαλῆ τι, ἃ πολλὰ οὐ
δέχεται, νομισθῆναι τύχῃ καὶ τοῦ θεοῦ προχωρήσαντα κρατῆσαι, μᾶλλον ἀνέσθαι ὄν-
κασιν ἢ ἐκ τοῦ ἐναντίου ἐς τὸ ἔπειτα καταλῦσαι. καὶ κινδυνεύομεν ὑμᾶς προκαλεῖσθαι
ἐσ αὐτοσχεδίας, καὶ διάλυσίν τε πολέμου, δι' ἣν ἐρεῖν, καὶ ξυμμαχίαν, καὶ ἄλλην φιλίαν
πολλήν, καὶ οἰκειότητα ἐς ἀλλήλους ὑπάρχειν, αὐτοὺς ἀνάγκη ὁρᾶν ἢ τοὺς ἐκ τῆς νόσου αὖθις.
καὶ ἅμεινον ὑπόμνησιν ἀμφοτέροις μὴ διακινδυνεύεσθαι, εἴ τι βίᾳ διαφύγοιεν, παρατυ-
χούσης τινὸς σωτηρίας, ἢ τι καὶ ἐκπολιορκηθέντες, μᾶλλον χειρωθῆναι. νομίζομέν
τε τὰς μεγάλας ἔχθρας μᾶλλον διαλύεσθαι βεβαίως, ὅταν ἴσῳ αὐτὰς μηνόμενός τις. καὶ
ἐπικρατήσας τὰ πολέμια τῷ πολέμῳ, κατ' ἀνάγκην ὅρκοις ἐγκαταλαμβάνῃ, μὴ ἀφ' ἧσ
ἴσου ξυμβῇ, ἀλλ' ἢν παρ' ὀλίγον αὐτὸ ὁρᾶσαι πρὸς τὸ ἐπιεικές, καὶ αὐτίκα αὐτὸ νικήσας
ἅπερ ἃ προσεδέχετο, μείζοσι ξυναλλαγῇ· ὀφείλει τι ἤδη ὁ οἰκτίσας μὴ αὐτὰ μένοντα ὡς
βιασθείς, ἀλλ' αὐτὰ ποδοῦναι αὐτίκα. ὑπομιμνήσκει δὲ μᾶλλον ἐν ᾧ ἐμμένειν, εἴσι ξυνοί. ἃ
τοῦ καὶ μᾶλλον πρὸς τοὺς μείζονι ἔχθρᾳ ξύντας ὁρῶσιν οἱ ἄνθρωποι, ἢ πρὸς τοὺς τὰ μείζω
ἀδικήσαντας· πεφύκασί τε τῷ μὲν ἐκουσίως οἱ δοῦναι, αὐθαιρέτῳ μᾶλλον ἢ δόντες, πρὸς ὃ
τὰ ὑπεραγωνίᾳ. καὶ παρὰ γνώμην διακινδυνεύσαντι ὑμῖν ἢ καλῶς ἔσται τότε, ἔχει ἀμ-
φοτέροις ἐξαναλλαγῆ, πρίν τι αὐτίκα σὺν λόγῳ μέσου χωρῆσαι· ἢ μὴ καλαβῇ, οἱ μὲν αὐτοῦ
καὶ ἀίδιον ὑμῖν ἔχθραν πρὸς τῇ νόσῳ, καὶ ἰδίαν ἔχειν· ὑμᾶς δὲ σῴζεσθαι, ὧν καὶ προκα-
λούμεθα. ἔτι δ' ὑπὲρ ἀκρίτου, καὶ ὑμῖν μὲν δόξης καὶ ἡμετέρας φιλίας προσγιγνομένης, ὑμῖν
ἢ πρὸ αἰσχροῦ τινος, ξυμφορᾶς μείζονος καταπιεσθείσης, διαλλαττομένοις· καὶ αὐτό τι αὐτὸ
πολέμιον, ἐρῶσιν ἐλώμεθα, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐλθοῦσιν αὐτὰ παυσόμεθα καὶ ποιήσομεν, ὅτι καὶ οὐ
τούτῳ ὑμᾶς αἰτιωτέρους ἡγήσονται πολεμεῖσθαι γε ἀσαφῶς ὁποτέρων αὐτὸ καὶ κα-
ταλύσῃ ἢ χρόνῳ, ὅσῳ ναῦς ὑμεῖς πολίου κύριοί ἐστε, πολὺ χαλεπωτέρους ὑμῖν προσθήσουσιν.
ὧν τε γῆν τέμνετε, καὶ δουλεύσουσιν ἑξεῖν ὑμῖν φίλοις χρῆσθαι βεβαίως· αὐτῶν τε προκαλε-
ομένων, χαλεπωτέρους τε μᾶλλον, ἢ ἐκείνους. καὶ οὐ τούτῳ τὰ οὐ δοκοῦντα ἀγαθὰ σκο-
πεῖν τε, ὅσα εἰκὸς εἶναι. ἡμῶν γὰρ καὶ ὑμῶν ταῦτα λεγόντων, τό γε ἄλλο ἐλλογιμώτατόν
ἐστι ὅτῳ ὑποδείσθαι ὅτι, τὰ μέγιστα τιμᾶσθαι.

Οἱ μὲν οὖν Λακεδαιμόνιοι τοσαῦτα εἶπον, νομίζοντες τὴν Ἀθηναίων οὐ ῥᾳδίαν χρῆσιν,
ἐπὶ σφᾶς ἢν ἐπιθυμῶσι, σφᾶς ἢ οὐκ ἐπιτιμήσειν, κωλύσαι· διδομένης ἢ εἰρήνης, ἀσμένους δέξε-
σθαί τε καὶ τὴν αὐτόνομον ἀποδώσειν. οἱ δ', ἐπὶ μὲν ἴσοις ἔχοντες, τὸν αὐτὸν οὐ τῇ ἰσότητι
σφίσιν οὐδέμιζον ἐπὶ μᾶ ἢ, ὁπότ' ἂν βέλωνται φιλεῖσθαι πρὸς αὐτούς· ἢ τὸ πλέον, ὡρί-
ζοντο· μάλιστα δ' αὐτοῖς οὐδὲν ἐκλύων ὁ κλεινίου, αὐτὸν δημαγωγὸς κατ' ἐκεῖνο τὸ χρό-
νον, καὶ πρῶτον τότε θαρσοῦντας καὶ ἐπείσας ἀπειρίᾳ, ὡς χρὴ τὰ μὴ ὕπλα καὶ σφᾶς
αὐτοῖς τὸν οἱ τῇ νήσῳ προσβάντας πρῶτον, κομισθῆναι ἀθύμως ἐλθόντων, ἀποβάν-
τας λακεδαιμονίους νίσεσθαι, καὶ τοιχᾶς, καὶ ξείλησθαι, καὶ ἀγορᾶς, ἃ δὴ πολλῷ ἔλαβον,
ἀλλ' ἀφ' ἧς προτέρας ξυμβάσεως, Ἀθηναίων ξυγχωρησάντων καὶ ξυμφορᾶς, καὶ οἱ δὲ
τότε δομῶν τὸ μᾶλλον ἐπισωθῆναι τῶν αὐθρῶν, καὶ αὐτοσχεδίας ποιήσαντας, ὁπό-
σον αὐδυνῇ χρόνῳ ἀμφοτέρῳ. οἱ δ', πρὸς μὲν τὰ ἀποκρίσιν, οὐδὲν αὐτεῖπον· ξαυτοῖς δ' ἐφίσιν
ἐκέλευον ἐλέσθαι, εἴ τινες λείποντες, καὶ ἀκόντες ἐπ' ἐκείνου, ξυμβήσονται καὶ ἐπὶ συ-
χάσι, ὅ, τι αὖ τελέσωσιν ἀλλήλοις. κλέων δ' οὐκ ἔφη σφᾶς πλοῦς οὐδένας, λέγ' γνώσεσθαι μὴ
πρότερ' ὅπλα οἱ τῷ ἔχοντ' ἐλθεῖν αὐτοῖς, σφᾶς δ' ἐπὶ ναῦς οἵτινες ἐθέλουσι μὴ πλεῖν ἐπὶ
τοὺς ἐκεῖνον ἀπ', ὀλίγοις δ' αὐτοῖς ἐπὶ τοσούτοις ξυμπόροις βέλτιστ' γίγνεσθαι. ἀλλὰ εἴ τι ὑγιὲς δια
νοοῦνται, λέγειν ἐκέλευον ἅπασιν· ὁρῶντες δ' οἱ λακεδαιμόνιοι ὅτι σφίσιν δέον τε οὐ
πλεῖν ἀπ', εἴτε μὴ ὑπὸ τῶν ξυμφορῶν ἰδίᾳ αὐτῶν ξυγχωρεῖν, μὴ ἐς τὸν ξυμμάχους δια
βλαβῶσιν ἀφέντες, μὴ ὀλίγους ὄντες, ὅτε τοὺς Ἀθηναίους ἐς μείζους ξυνόντας, ἃ προκαλοῦν
το, αἰσχρῶς ἐκ τῶν ἀνυπάρκτων ἀπρακτοι ἀφικομένων δι' αὐτῶν, διαλύσοντο ἀδίκως αἰσχυν
θεῖ οἱ περὶ πύλ). καὶ τὰς ναῦς οἱ λακεδαιμόνιοι ἀπέπεμψαν, καθάπερ ξυνέκειντο. οἱ δ'
Ἀθηναῖοι ἐγκλήματα ἔχοντες, ἐσπεμπόν τε ᾧ πειρησόμενοι πρᾶσσοντας, καὶ ἄλλα δι'
ἀξιόλογα δοκοῦντα ἔ, ὅτι ἀπελίδοσαν, ἀχθεζόμενοι, ὅτι δὴ ἔφατο, ἐὰν καὶ ὁπόσ' ἂν πρᾶ
ξαιεν, λελύσθαι τὰς σπονδάς· οἱ δ' λακεδαιμόνιοι αὐτὰ λέγειν τε, καὶ ἀδίκημα ἐπικα-
λέσαντες ἀ τῶν, ἀπελθόντας, ἐς πόλεμον καθίσαντο· καὶ τὰ περὶ πύλον ὑπ' ἀμ-
φοτέρῳ κατακράτος ἐπολεμεῖτο. Ἀθηναῖοι μὲν δυνάμει οἰκοπεδεύειν αἰεὶ τὴν νῆσον περι-
πλέοντες ἀ ἡμέρᾳ, τῇ δ' ἡμέρᾳ, καὶ ἄπασαν περιώρμουν, πλὴ τὰ πρὸς τὴ πέλαγος, ὅθ

κεναὶς εἶναι, ἢ αὐσθ᾽ ἰς φυγὴν ὁρμημένων. ἀ᾽ ὁρῶντες οἱ λακεδαιμόνιοι, καὶ
φοβηθέντες μὴ πειρα-
λωθῶσι τῇ πόλει, ὅτι τὰρ αὐτῇ οἱ αὐσθ᾽ ἀπελαμβάνοντο ἐν τῇ νήσῳ, παρεβοήθουν· καὶ
ἐπισβαίνοντες ἐς πλοῖα θάλασσαν, ξυνέ-τ᾽ ὀπλοις αὐθέλκ), αὐτπλαμβάνομενοι τῇ γεφύ-
ρᾳ καὶ κωλύοντες ἐξόκειν ἔκπλουν, ἢ μή τινι καὶ αὐτὸς ὁρμῳ παρῇν. ἐγένετό τε ὁ
θόρυβος μέγας, καὶ αὐτπλαγμένος τ᾽ ἑκατέρ᾽ ζόσου ἢ τοῖς ναυσ. οἵ τε λακεδαιμό-
νιοι ὑπὸ προθυμί καὶ ἐκπλήξεως ὡς ἑπ᾽, ἄλλο ἐδέν, ἢ ἐκ ἢ᾽ αὐαμάχρων. οἵ τε αὐναῖοι
κρατοῦντες, καὶ βελόμενοι τῇ πρόσῃ τύχῃ ὡς ἐπιπλεῖσον ἐκπεσεῖν, ἐκ ὀλίγων ἐπεζο
μάχρων. φόνῳ τε πόνοι πρακόντ᾽ ἀλλήλοις, καὶ ζαυματίσαντ᾽, ἐκπεσόντες. καὶ οἱ λα
κεδαιμόνιοι τοῖς κατὰ σαυς, πλὴ ἢ τῶν πρώτων λιφθέντων, διέφθειραν· καὶ τελευτῶντες
ἐκράτησεν ἐς τὸ στρατόπεδον, ἐκ μιᾶ, ζοπαύόν τε ἔτι θεν, καὶ ναυκλίαν
ἐκρέπτησαν, καὶ τὴ νῆσον ἐύθὺς περιέπλε), καὶ οἱ φυλακὴν εἶχον, ὡς ἢ αὐσθῶν ἐκπλευμ
μένων. οἱ δ᾽ ἐν τῇ ἠπείρῳ πελοποννήσιοι, καὶ ἀπὸ πολὺ ἤδη ἐβοηθηκότες, ἐμένον κατὰ
χώρ᾽ ἢ τῇ πύλῳ. ἐς ἢ τὴ αὐτόρτην ὡς ἠγγέλθη τὰ γενόμενα περὶ πύλ), ἔδοξεν αὐ
τοῖς ὡς ἢ ξυμφορᾷ μεγάλῃ, τὰ πλοῖα καταβαίνειν ἐς τὸ στρατόπεδον, ἐκέλευόν τε πρὸς
δ᾽ χῶμα ὁρῶντας, ὅ, τι δὴ δρᾳ· καὶ ὡς εἶδον ἀδύνατον ὂν τιμωρῆσαι τοῖς αὐθράσι, καὶ κι
δυνεύσαι ἐκ ἐβέλοντο, ὑπὸ λιμῷ τι παθεῖν αὐτοὺς, ἢ ὑπὸ πολλῶν ζακοσίων ἐλθόντας, ἢ κρα
τηθέντας, ἔδοξεν αὐτοῖς πρὸς τὸν στρατιὰν τὴν ἀθηναίων, ἵν᾽ ἐθέλωσι, σπονδὰς ποιη
σαμένους τὰ περὶ πύλον, ἀποστεῖλαι ἐς τὰς ἀθήνας πρέσβεις περὶ ξυμβάσεως, καὶ τὸν
αὐθρακα ὡς τάχιστα πειρᾶσθαι κομίζεσθαι. ἀθηναῖοι ὁ τὴν στρατιὰν τὴν ἐπὶ λέσβῳ, ἐγίγνε
το σπονδαὶ τοιαίδε, λακεδαιμονίους μὲν τὰς ναῦς, ἐν αἷς ἐναυμάχησαν, καὶ τὰς ἐν τῇ
λακωνικῇ πάσας, ὅσαι ἦσαν μακραὶ, πᾶσαδοῦναι κομίσαντας ἐς πύλ) ἀθηναίοις· καὶ
ὅπλα μὴ ἐπιφέρειν τῷ τειχίσματι, μήτε κατὰ γῆν, μήτε κατὰ θάλασσαν· ἀθηναί-
ους ὁ, τὲ ἐν τῇ νήσῳ αὐθράσι, σῖτον ἐᾶν τοῦ ἐν τῇ ἠπείρῳ λακεδαιμονίοις ἐκπέμπειν,
ταλαντον, καὶ μιαγμένον, δύο χοίνικας ἑκάστῳ ἀπὸ μεδίμνου ἀλφίτου, καὶ δύο κοτύλας οἴνου, καὶ
κρέας· ὁρᾶσθαι δ᾽, τοῦτ᾽ ἡμίσεα. ταῦτα δ᾽ ὁρῶντ᾽ ἐς ἀθηναίους, ἐσπέμπειν. καὶ πλοῖον
μηδὲν ἐς πλ᾽ λάθρα. φυλάσσειν δ᾽ καὶ πλοῖα ἀθηναίους μηδὲν ἧσσον ἢ σα μὴ ἀποβαί
νοντας, καὶ ὅπλα μὴ ἐπιφέρειν ἐς πελοποννησίων στρατῷ, μήτε κατὰ γῆν, μήτε κατὰ
θάλασσαν. ὅτι δ᾽ ἂν τούτων παραβαίνωσιν ἑκάτεροι καὶ ὁποῦν, πόλεμον λελύσθαι τὰς
σπονδάς. ἐσπεῖσθαι δ᾽ αὐτὰς μίαν ἡμέραν ἢ ἐπανέλθωσιν οἱ ἐκ ἢ᾽ ἀθηνῶν λακεδαιμονίων
πρέσβεις. ἀποστεῖλαι δ᾽ αὐτοὺς πρέσβεις ἀθηναίους, καὶ πάλιν κομίσαι. ἐλθόντων δ᾽,
τὰς τε σπονδὰς λελύσθαι ταύτας, καὶ τὰς ναῦς ἀποδοῦναι ἀθηναίους ὁμοίας, οἵας
πρ᾽ δὲν παραλάβωσιν. αἱ μὲν σπονδαὶ, ἢ τοῦτοις ἐγένοντο· καὶ αἱ νῆες πρεσβεύσασαι,
ἔβαι περὶ ἑξήκοντα· καὶ οἱ πρέσβεις ἀπικόμενοι εἰς τὰς ἀθήνας, ἔλε
ξαν τοιάδε,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ·

» Ἐπέμψαν ἡμᾶς λακεδαιμόνιοι ὦ ἀθηναῖοι, περὶ τῶν ἐν τῇ νήσῳ αὐθρῶν πρᾶξον
» τας ὅ, τι δὲν ὑμῖν τε ὠφέλιμον ὄν, καὶ αὐτοὶ πείσαιμεν, καὶ ἡμῖν ἐσ πλὴ ξυμφορᾶι ὡσ
» ἐκ ἢ᾽ παρόντων, κόσμον μάλιστα μέλλη δόσειν. τοὺς δὲ λόγους μακροτέρους οὐ παρα
» σκευάσμεθα, ἀλλ᾽ ἐπαχθέσι ὄν ἡμῖν, οὔ μὲν βραχεῖς ἀρκῶσι, μὴ πολλὰς
» χρῆσθαι, πολέμοσι δέ, ἐν ᾧ δὲν καιρὸς ᾖ, διδάσκοντάς τι τῶν προὔργου, λόγοις τὸ δέον
» πράσσειν· λαβεῖτε δὲ αὐτοὺς μὴ πολεμίως, μάλ᾽ ὡς ἀξυλίτους διδασκόμενοι· ὑπομ-
» μνῆσαι δὲ τοῦ κελεύσ βουλεύεσθαι πρὸς ἑκάστους ἡγησάμενοι. ὑμεῖς γὰρ δὴ τυγχάν
» πὶ παρόσαν ἔξεσι κελεύσ κρατεῖν, ἐχρῆν μὲν ὧν κρατεῖν τε, προσλαβοῦσι δὲ τιμὴν,
» καὶ δόξαν· καὶ μὴ παθεῖν, ὅπερ οἱ ἀνθρωποι τὰ ἀγαθὸν λαμβάνοντες τῶν αὐθρώπων·
» ἀεὶ γὰρ τοῦ πλέονος ἐλπὶ δρέχονται, ὅθεν τὸ καὶ τὰ παρόντα ἀδυκότερα δὶ τυγχά-
» νει. ὅσα δὲ πόλεσι μεταβολαὶ ἐπ᾽ ἀμφότερα ξυμβεβήκασι, δίκαιοι εἰσι, καὶ ἀπι-
» στότατοι ἢ ταῖς δὶ πραγίαις· ὃ τῇ τε ὑμετέρᾳ πόλ᾽ δὶ᾽ ἐμπειρίαν, καὶ ἡμῖν μάλιστ᾽ δὺ
» ἐκ ἢ᾽ ἑκάστου προσείη. γνῶτε δὲ καὶ τὰς ὑμετέρας νῦν ξυμφορὰς ἀπιδόντες, οἵτι-
» νες ἀξίωμα μέγιστον ἢ ἑλλήνων ἔχοντες, ἥκομεν παρ᾽ ὑμᾶς, πρότερον αὐτοὶ κυριώτε-
» ροι νομίζοντες εἶν δουλῶσαι, ἐφ᾽ ἁνὶ ἀφιγμένοι, ὑμᾶς αὐτοὺμεθα. καὶ τοι ὅτε δυναά-
» μεως οὐδεμίας ἐπὶ πλέον αὐτὸ, οὔτε μείζονος προσγενομένης ὑβρίζοντες. ἀπὸ ἢ᾽ ἀεὶ
» ὑπαρχόντων γνώμη σφαλεῖσα, οὐ ἢ πᾶσι τὸ αὐτὸ ὁμοίως ὑπάρχει· ὥστε ἐκ εἰκὸς ὑ
» μᾶς ὅτε τὴ πρῶσαν νῦν ῥώμην, ὀλιγωθῆναι τε καὶ ἢ᾽ προσπεσόν᾽, καὶ ἐ τ᾽ ὑχὶς οὐκ ἀξὶ ἀεὶ
» μεθ᾽ ὑμῶν ἔσεσθαι. ὥσφόνων ἢ αὐσθῶν, οὐ τινες ἰσχυρὰ ἐσ ἀμφίβολ) ἀσφαλῶς ἔθεντο, καὶ
» τ᾽ ξυμφορᾷ οὐ αὐτοὶ δύσκωκτότερον ἂν προσφέροιντο· ἀλλ᾽ τε πόλεμον νομίσωσι μὴ

» ταχίστου προσβλέπῃ· ἐγὼ γὰρ οὐκ ἂν ἐθελήσαιμι ἐν ἀλλοτρίᾳ τινὶ μάχεσθαι,
» οὐ μὴν δὴ πολύθεοί γε οὖσι καὶ πολεμικοῖς τισι, τὰ ὑπάρχοντα ἡμῖν κρείττω κτᾶσθαι προσ-
» ῆκεν. τοῦτο γοῦν χωρὶς τῶν δυσμάχων ἡμᾶς περιορᾶν οὐκ ἂν οἶμαι· ἐμοὶ δὲ καὶ τοῦτο ἐξ ἀμάχου γίγνε-
» σθαι· ὑπὸ χωρίων γάρ, καὶ τοῦδε χαλεπὸν ὄν, οὐ πόρρω ἔσεσθαι, μηδενὸς κωλύοντος· οὐκ ἐν τῷ φανε-
» μέσῃ δηλότητι ἔχομεν, οὐδ' ἐκπλέοντας αὖ τῷ πάλιν ἔσεσθαι τὴν αἰσχωρήσεως, ἵνα μὴ ὑφ' ἡμῶν
» βιάζωνται. ἐν γοῦν ταῖς ναυσὶ ἐκάστοις εἰσὶν ἀμύναι· ἀποβαίνοντες δὲ οἱ τῷ ἴσῳ ἴσοι πρός
» τὸ πλῆθος αὖ τῶν, ἐκ δέκα δὲ ἑξῶν, κατ' ὀλίγον τε μαχεῖται, καὶ πολὺν ὄν, ἀπορίᾳ
» τῶν προσορμίσεως· μὴ ἐκ οἰκείᾳ στρατὸς ἔσται ἐκ τῶν ὁμοίᾳ μάζων, ἀλλ' ἐκ πόλεων, ἃς πολ-
» λὰ τὰ καίρια δεῖ οἱ ἧς θαλάσσης ξυμβῆναι. ὡς τε τὰς τούτων ἀφορμὰς, αὐτὴν πολλοὺς ἀ-
» τοῦμαι ἂν ἡμετέρῳ πολίσθαι. καὶ ἅμα ἀκμάζων ὑμᾶς ἀθυμοτέρους ὄντας, καὶ ἐπισταμένους ἐμπειρίᾳ
» πλοῦ ναυτικοῦ, ἐπ' ἄλλους ἀποβάσεσθαι, ὅτῳ εἴ τις ὑμῶν μὴ φόβῳ ῥοθίου καὶ πόνου πλέ-
» νότητος κατὰ πολὺ ὑπεχώρει, ἐκ δὲ ποτε βιάζοιτο, καὶ αὐτοὺς νῦν μεῖναί τε, καὶ ἀ-
» μυνομένους παρ' αὐτῶν πολὺ ῥᾳχίαν, σώζειν ἡμᾶς τε αὐτοὺς, καὶ δι' χωρίου.

Τοσαῦτα μὲν Δημοσθένης πρὸς τοὺς ξυμμάχους εἶπε· καὶ ἀθηναῖοι ἐθάρσησάν τε μᾶλλον, καὶ ἐ
πανεπαύσαντο, ἐπὶ ξένου τοῦ αὐτοῦ τὸ θάλασσαν. οἱ γὰρ λακεδαιμόνιοι ἄραντες, τῷ
τε κατὰ γῆν στρατῷ προσέβαλλον ἤδη τειχίσματι, καὶ τῇ ναυσὶν ἅμα ἕωθεν παρέπλεον
τα, καὶ ξυσί. ναύαρχος γὰρ αὖ τότε ἐπὶ πολλῇ Θρασυμηλίδας ὁ κραιπσικλείους ἀπεστάλη.
προσέβαλλε γὰρ, ἢ πόρρω ὁ Δημοσθένης προσεδέχετο. καὶ οἱ μὲν ἀθηναῖοι ἀμφοτέρωθεν ἐκ τε
γῆς, καὶ ἐκ θαλάσσης ἠμύνοντο. οἱ δὲ, κατ' ὀλίγας ναῦς διελόμενοι, διότι ἐκ ἦν πλέο-
σι προσβῆναι, καὶ αἰκαυσόντων τι, οἱ τῷ μέρει τοῦ ἐπὶ πολὺ ἐπροῦντο, προθυμίᾳ τε πάσῃ
χρώμενοι, καὶ πρὸς ἀκμάζοντι, εἴ πως ὠσάμενοι, εἶλόσαν τὸ τείχισμα· πολὺ γὰρ φανερώ-
τατον ὁ Βρασίδας ἐγίγνετο. ξυναρχὴν, καὶ ὁρῶν τὸ χωρίον χαλεπῶν ὄντας, τοὺς ξυναρχὴν,
καὶ κυβερνήτας, εἴ που καὶ ἀπόκνουν ἢ χεῖν, ἀποκτείνοντας, καὶ φυλακομένους τὸ πλεῖ-
μὴ ἐξωθίζωσιν, ἰδίᾳ λέγων, ὡς ἐκ ἐκπλεῖν ἔτι ξύλων φθονεμένων, τοὺς πολεμίους οὐ τῇ χώ
ρᾳ περιδεῖν τείχους ἀποκλῄοντας. ἀλλὰ τάς τε σφετέρας ναῦς βιαζομένους, πρὸς ἀπο
βάσεσι καταγνύναι καὶ κάλλιον. καὶ τοὺς ξυμμάχους μὴ ἀπρονόητον αὐτῇ μεγάλων δόξης
σῶν τὰς ναῦς τῶν λακεδαιμονίοις οὐ ῥᾴδιον παρέντι ἐσβῆναι· ὀκείλαντας γὰρ, καὶ παντὶ
ξόπῳ ἀποβαίνοντας, ἕτερα τε αὐσθ', καὶ ἢ χωρίᾳ κρατῆσαι. καὶ ὁ μὲν, τούς τε ἄλλους πανταχῇ
ἐπῆλθε παρεκελεύσατο. καὶ τὸν ἑαυτοῦ κυβερνήτην αὐτὸν ἀναγκάζει ὀκεῖλαι πρὸς ναῦν, ἐχόμενος δὲ πρὸς
ἀποβάθρας· καὶ πειρώμενος ἀποβαίνειν, αὐτὸς ὑπὸ τῶν ἀθηναίων καὶ ξαυματισθεὶς πολ
λαχοῦ, ἐλάμβανέ τε· καὶ πίπτοντος αὐτοῦ ἐς τὴν περιφέρειαν, ἡ ἀσπὶς περιέρρυη εἰς τὴν
θάλασσαν· καὶ ὑξιοχθέσης αὐτῆς ἐς πρὸς γῆν, οἱ ἀθηναῖοι αἰκελόμενοι, ἔγνωσαν πρὸς ἃ ξυ
πεσόντα ἐγκρίναντες, ὅτῳ σφῶν προσβολῆς ταύτης· οἱ δ' ἄλλοι πρόθυμοι τὸ μὴ, ἀσύν
τοι δ' ὄντες ἀφεθῆναι, τῇ τε χωρίων χαλεπότητι, καὶ τῶν ἀθηναίων μενόντων, καὶ ἐδίᾳ ὑπὸ
χωρίων· ἐς τοῦτό τε περιέστη τύχη, ὥστε ἀθηναίους μὴ ἐκ τῶν τε καὶ ταὐτὰ λαμπρύνε-
σθαι, ἀμύναις ἐκείνοις ἐπὶ πλέονας. λαμπρύνεσθαι γὰρ, ἐκ νεῶν τε καὶ ἐς πρὸς ἑαυτῶν πολεμί
ους δέξαι ἐπ' ἀθηναίους ἀποβαίνοντας· ἐπὶ πολὺ γοῦν ἐποιήσατο δόξης οὐ μὴ τότε, τοὺς μὲν, ἢ περι
ῥῶτας μᾶλλον ἢ, καὶ τὰ πρὸς κρατήσειν, τοῖς δ', θαλασσίοις τε, καὶ τῇ ναυσὶ πολεῖσον
προέχειν· τοῦτον μὲν οὖν πρὸς ἡμέρας καὶ τῆς ὑστεραίας μέρος τὸ προσβολὰς φυλάσ-
σοντες, ἐπαύοντο· καὶ τῇ ξύλα ἐσ μαχαιρὰς παρέπεμψαν τῶν νεῶν τινας ἐσ ἀσύ-
νετον, ἐλπίζοντες ἐκ κατὰ βραχὺ τείχος, ὕλος μὴ ἔχειν, ἀποβάσει δ' μάλιστα ἔσεσθαι,
ἐλθὼν μαχαιρῶν· οἱ γοῦν τῷ ἐκ τῆς ξακωθούσης τῶν ἀθηναίων παρακλήσεως πανταχοῦ
πολλοὶ παρῆσαν. προσεβοήθησαν γὰρ τῷ τε Φρυνίχου τινὶς αὐτοῖς τῶν ἐκ ναυπάκτου, καὶ χίοι
τέσσαρες· ὥσπερ δὲ ἦσθον τὸν τε ἤπειρον ὁπλίτῃ πρὸς πλοῖα, τήν τε νῆσον, οὗ τε μὴ λιμένι
ἔσαν τὰς ναῦς, καὶ ἐκ ἐκπλεύσασα, ἀφορίσαντες ὅπῃ καθορμίζοιντο, τό τε μὲν ἐσ πρώ
την τῆς νήσου, ἢ ὁ πολὺς ἀπέχει ἔρημος ἦσαν, ἐπλησαν, καὶ ὑλίσαντο. τῇ δ' ὑστεραίᾳ
παρασκευαζόμενοι, ὡς ἐς ναυμαχίαν αἰπόντο· ὧν μὲν αἱ τεκπλεῖν ἐδόκουν σφίσιν,
ἐσ πρὸς ἄρυ χωρίαν· ἃ ἦ μὴ, ὡς αὐτοὶ ἐκαπλώσοντες· καὶ οἱ μὲν, ἅτε αὐτανήγοντο, ἅ
τε ἀθρόοι ὁπλῖται φάξαι τῶν ἔσπλῳ, ἕτυχον ποιοῦντες· ἡσυχάζοντες δὲ οἱ τῇ γῇ, πάσ
τε ναῦς ἐπλήρουν, καὶ παρεσκευάζοντο, ὡς ἐς πλοῦν τῆς, ὡς οἱ τῷ λιμένι ὄντι σμικρῷ
ναυμαχήσοντες· οἱ δ' ἀθηναῖοι γνόντες αὐτοὺς ἤπειρον ἐς πλοῦν, ὥρμουν ἐπ' αὐτούς·
καὶ τὰς μὲν πλείους καὶ μετεώρους ἔσω τῶν νεῶν, καὶ αὐτὰς πρώρας προαποσβέντας, ἐς φυ
γὴν κατέστησαν. καὶ ἐπιδιώκοντες, ὡς διαβραχέος, ἔζωσαν μὲν πολλὰς, αὐτὰς δ' ἔλαβον,
καὶ μίαν αὐτῶν αὐτοῖς ἀνδράσι. πᾶσι δὲ λοιπαῖς οὖσι τῇ γῇ κατὰ πρόφυγμα ἐντὸς
καλῶς· οἱ δὲ, καὶ πληρούμενοι ἔτι πρὶν ἀνάπλους, ἐκώπτοντο. καὶ τινας καὶ ἀναδυόμενοι,

ρᾶ ὄντος, ἐ αὐτάνιζον ζοφῶς τ᾽ ἴς πολλ᾽· χειμών τε ἐ τοιοῦδε μέζων παρὰ πλῶ ηωδε γενέσθαι ὤρα, ἐ τάδε τε ςρατευμα, ὥςτε πολλαχόθεν ξωνέβαινε χωρῆσαί τε θᾶσσον αὐτ᾽, μὴ ἔρα χωρίτατ᾽ γιγνέσθ᾽ ἐ σβολὴν ταύτην ἡμέρας τ᾽ πιτηδείας ἔμμιναν ἐ τῇ ἀπίκιᾳ. ηωτὰ ἢ τ᾽ αὐτὸν χρόν\ Σιμωνίδης Ἀθηναίους ςρατηγὸς, ἢ ἴδια πλῶ ἓξ θραίκης, μεσδαίων ἀποικίαν, πολιμίαν ἢ ὄσαν, ξυλλέξας Ἀθηναίους τε ὁλίγους ἐκ τ᾽ φρουρίων, ἐ τ᾽ ἐκεῖθεν ξυμμάχων πολὺ ὄχλον, προσδοκῶν ἡ τὴν Ἀμφίπολιν ἐ τὸν Βρασίδαν τ᾽ χαλκιδέων ἐ βοτταίων, ὀξυτέρως τε, ἐ ἀπίβαλε τοῦ λιμ᾽ τ᾽ ςρατιᾶς τ᾽· αἰὰ χωρησάντων ἢ τ᾽ ἐκ τῆς ἀπίκιδος πλοῦ τοιουτοισίου, ὁἱ ἀσφαρτάτῃ, αὐτὸ μὲν ἐ ὁἱ ἐγγύτατα τ᾽ περιοίκων, βοηθοῦσ᾽ ἐ ἐσέβαλον ἐ τὸν τ᾽ πύλον· τ᾽ ἢ ἄλλων λακεδαιμονίων βραδύτερα ἐγίγνετο ἡ ἐφοδος, ἄρτι ἀφιγμένων ἀφ᾽ ἑτέρας ςρατιᾶς· περιήγγελ\ ἢ ηωτὰ τ᾽ πελοπόννησον βουλεῦν ὅτι τάχιστα ἢ πύλον. κ᾽ ἐ τὸ τὰς οἰ τῆ κερκύρᾳ ναῦς ςρέψ᾽ τὰς ἐξήκοντα ἐ ἑπτὰ, αἳ ὑπερενεχθεῖσι τ᾽ λευκιμμίων ἰσθμ᾽, κ᾽ χωθοῦσι τὰς οἰ ζακυνθίῳ ἀπίπεμψε ναῦς, ἀφικνοῦντ᾽ ἐ τὸν πύλον· παρῆν ἢ ὕδωρ κ᾽ ὁ πλοῦς ςρατός· δυμοδέντος ἢ προσαγγελίοντ᾽ ἔτι τ᾽ πελοποννησίων, ὑπεκπέμπει Φθάκῳ δύο ναῦς ἐ κηφαλληνίαν Εὐρυμέδοντα, κ᾽ τ᾽ οἰ τ᾽ ναυσὶν οἱ ζακυνθίῳ Ἀθηναίοις παρεῖναι, ὡς τ᾽ χωρίς κυδωνιᾶτ᾽ ὄντος· κ᾽ αἱ μὲν νῆες ηωτὰ τάχος ἔπλευν, ηωτὰ τὰ ἐπισταλμένα ὑπὸ δημοσθένους· οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι παρεσκευάζοντο, ὡς ᾧ πειρήσοντες προσβαλοῦντες ηωτά τε γᾶν, κ᾽ ηωτὰ θάλασσαν, ἐλπίζοντ᾽ ἑαλίως αἱρήσειν αὐτοὺς ἀκροδώμαια ὄλῳ ταχέων ἐργασμένον, κ᾽ αὐθρώπ᾽ ὀλίγ᾽ οἰόνπ᾽. προσδοκῶμενοι ἢ κ᾽ τῇ αἰρὸ τ᾽ ζακυνθίᾳ τ᾽ ἀπίκιν᾽ νεῶν βοήθειαν, ἐ νῷ εἶχον, ἵν᾽ ἄμα μὴ πρότερ\ ἔλωσι, κ᾽ τοῦ ἑαυτῶν ἢ λιμένος ἐμφάξαι, ὅπῃ μὴ ἢ τ᾽ ἀθηναίοις ἐφορμίσασθαι ἐς αὐτόν. ἀπ᾽ νῆσος ἠσφακτερία ηαλεμένη, πόν τε λιμένα παρατείνουσα, κ᾽ ἐγγὺς ἐ πεκεμένη, ἐ χωρὸν ποιεῖ, κ᾽ τοῦ ἑαυτῶν στενόν· τῇ μὲν, δυεῖν νεῶν διάπλουν ηωτὰ τὸ τεῖχισμα τ᾽ ἀθηναίων, κ᾽ πολὺ πύλον. τῇ ἢ, πρὸς πολὺ ἄλλην ἤπειρ\ ὀκτὼ, ὁ οὐρία· ὑλώδης τε κ᾽ ἀζυγὴς πᾶσα ὑπ᾽ ἐρημί᾽ ἦν· κ᾽ μίπερος περὶ ταυτηκοσέλπα σταλίας μάλιστα· τοῦ μὲν οὖν ἑαυτῶν τ᾽ ναυσὶν αὐτὴ πρόφρουσ᾽ βύζην κλῄσειν ἔμελλον. πολὺ ἢ νῆσον ταύτην φοβέμενοι μὴ ἔξ αὐτ᾽ ἢ πόλεμον σφίσι ἐργάσωνται, ὁ πλίτας διεβίβαζον ἐς αὐτὴν· κ᾽ ἢ πολὺ ἤπειρον ἄλλος ἑταξαν· ὅπως ἢ τ᾽ ἀθηναίοις τήν τε νῆσον φυλάμιαν ἴσειαν, τήν τε ἤπειρ\ ἀποβᾶσιν ἐκ ἐχύσουσι. τὰ δ᾽ αὐτῆς τ᾽ πύλου, ἔξω τ᾽ ἑαυτῶν πρὸς τ᾽ πέλαγος ἀλίμενα ὄντα, ἐκ ἐξὸν ὅθεν ὁρμώμενοι, ὠφελήσουσι τοῦ αὐτ᾽· σφᾶς ἢ, αὖθις τε ναυμαχῇ, κ᾽ κινδυνεύσ, ἐκ πολιορκήσειν τ᾽ χωρίον ηωτὰ τ᾽ εἰκὸς, σίτου τε ἐκ εὐόντος, κ᾽ δι᾽ ὀλίγου σπᾶσκυδῆσ᾽ ηωτειλημμένοι. ὡς δ᾽ ἐδύνατο αὐτοῖς ταῦτα, κ᾽ διεβίβαζον ἐς πολὺ νῆσον τοῦ ὁπλίτας ἀποκλῄσαντες αἰρὸ πολίτ᾽ τ᾽ λόχου, κ᾽ διέβησαν μὲν κ᾽ ἄλλοι πρότερ\ ηωτὰ διαδοχήν. οἱ ἢ πλεῦται οἱ κ᾽ ἐγκαταλφθέντες, εἵηκαν κ᾽ τὰ σκάφη, ἐ ἔβαν. κ᾽ ἔλωτες οἱ τ᾽ αὐτοῦ. ἦρχε δὲ αὐτ᾽ ἐπιτάδας ὁ μολόβρα· δημοσθένης ἢ ὁρῶν τ᾽ λακεδαιμονίους μέλλοντας προσβάλλειν ναυσί τε ἅμα κ᾽ πεζῷ, παρεσκευάζετο κ᾽ αὐτός. κ᾽ τοὺς ζυμάχους, αἳ πάρ ἦσαν αὐτῷ αἰρὸ τ᾽ ηωτὰ λφθεισ᾽ αἰκαστάσους, ὑπὸ τὸ τεῖχισμα προσεταύρωσε, κ᾽ τοὺς ναύτας ὧδ᾽ αὐτὸ ὥπλισεν ἀσπίσι τε φαύλ᾽, κ᾽ ὁἱσύναις τ᾽ πολλ᾽· ἀπ᾽ ἦν ὅπλα οὐ χωρίῳ ἱρύμῳ πρέσαθαι, ἀλλὰ κ᾽ ταῦτα ἐκ λῃςρικ᾽ μεσηνίων ζυσκευορα κ᾽ κέλητος ἔλαβ\), οἳ τύχ\ παραχθόμενοι· ὁπλῖται τε τ᾽ μεσηνίων τοῦτ᾽ ὡς παρακόσιοι ἐγένοντο, ὃς ἐχρῆτο μὴ τ᾽ ἄλλ᾽· τοῦ μὲν ἦν πλῆς τ᾽ τε ἀσπίδων, καὶ ὡπλισμένων, ὃ τὰ πτερύγεσθα μάλιστα κ᾽ ἐ χυρὰ τ᾽ χωρίᾳ πρὸς τ᾽ ἤπειρ\ ἑταξε, προφανῶς ἀμύναθαι τ᾽ πεζὸν, ἵν᾽ προσβάλῃ αὐτοῖς ἡ ἀφλιξάμ᾽ ἐκ πολίτων ἐξίοντα ὁπλίτας, κ᾽ ῥᾴδιος ὀλίσθοι, ἐχώρᾳ ἔξω τ᾽ τείχους ὃ πλῶ θάλασσαν, ἦ μάλιστα ἐκείνοις προσδέχετο πειράσειν ἀφβαίνειν. ἐς χωρία μὲν χαλεπὰ κ᾽ πεζῷδη πρὸς τ᾽ πέλαγος τε ζαμμώδα, σφίσι δὲ τῆς τείχους ταύτῃ ἀθενισάτου ὄντος, ἐ παπαίζαθαι αὐτῇ ἠκιῶτ᾽ προθυμήσαθαι. ὅτε τ᾽ αὐτοῖς ἐλπίζοντες πότε ναυσὶ κρατήσαθαι, ἐκ ἐχυρὸν ἐτείχιζον, ἐκείνοις τε βιαζομένοις πλῶ ἀποβῆσαι, ἀλῶσιμον τ᾽ χωρίον γίγνεσθαι· ηωτὰ ἔπος ἦν πρὸς αὐτοὺς πλῶ θάλασσαν χωρίσας, ἵ᾽ ταξε τοῦ ὁπλίτας ὡς ἤρξαν, ἦν δύνητ᾽, μὴ παρεκβαίνεσθαι τοιάδε,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ·

» Δεδοχθαι ὁἱ ξυναράμενοι τοῦδε τοῦ κινδύνου, μηδεὶς ὑμῶν ἐ τῇ φυλακῇ αἰσχύνεσθαι μᾶλλον ξυνὸς βουλεύεσθαι δοκεῖν εἶναι, ἐκλογιζόμενος ἄπαν τ᾽ περιεσῶσ᾽ ἡμᾶς δεινὸν μᾶλλ\, ἦ ἀπερισκέπτως βιασθῆναι ὁμόσε χωρῆσαι τοῖς ἐναντίοις, κ᾽ ἐκ τούτ᾽ δὴν περιγενόμ\ μὴ· ὅσα τ᾽ ἐσ αἰσχύνην ἀφῖκτ᾽, ὥς πᾶσ᾽ τάδε, λοπσμὸν ἤκιστα εἰδεχόμενα, κινδυνεύσ τοῖς

τ

οὖ δ' ἐπηγγελμένου ἦρχε, περὶ σίτου ἐκβολῇ, συρακουσίων λέγειν τῆς πολιτείας, μὴ λοιμώδης ἦσαι, μιασμὸν πρὸ αὐτῆς σκηλίας καὶ τάλαβον, αὖθις ἐπαγαγεῖν μείζω. μὴ ἀπὸ τοῦ μιασμοῦ ἀθηναίων. ἔπραξαν δὲ οὐδὲν μᾶλλον ἢ μὴ οὐ συρακουσίοι, ὁρῶντες προσβολὴν ἔχον τὸ χωρίον τῆς σκηλίας, μὴ φοβούμενοι τοὺς ἀθηναίους, μὴ ὧν αὐτοῦ ὁρμωμένοι ποτὲ, σφίσι μείζονι παρασκευῇ ἐπέλθωσιν· οἱ δὲ λοκροὶ, κατὰ ἓξ νέων τὸ ῥηγίνων, βαλόμενοι ἀμφοτέρωθεν αὐτοὺς κατὰ πολεμίων, μὴ ἐσβοηθῆσαι σὺν ἅμα ἐς πρὸ ῥηγίνων οἱ λοκροὶ παυσόμενοι, ἵνα μὴ ἐπιβοηθῶσι τοῖς μιασμοῖς· ἅμα δὲ ξυνεπαράντων ῥηγίνων φυλάσων, οἱ ἦσαν παρ' αὐτοῖς. τὸ γὰρ ῥήγιον, ἔστι πολὺν χρόνον ἐστασίαζε. μὴ ἀδυνάτως ἦν οὐ δὴ παρόντι τῷ λοκρῶν ἀμύνασθαι, ἢ μᾶλλον καὶ ἐπετίθεντο. ἀκούσαντες δὲ, οἱ μὲν λοκροὶ δὴ τε παίζω ἀπεχώρησαν, αἱ δὲ νῆες, μιασμὸν ἐφόρουν, μὴ ἄλλας αἱ πλεόμεναι ἐμελλον αὐτὸς ἐγκαθορμιεῖσθαι, ἢ πόλεμον οἱ πεῦσεσθαι ποιήσασθαι· ὑπὸ δὴ τῶν αὐτοῦ χρόνος ἢ ὄρος πρὶν τὸν σῖτον οἱ ἀκμῆ ἦ., πελοποννήσιοι μὴ οἱ ξύμμαχοι, ἰσθμαλον ἐς πρὸ ἀπτικήν· ἦγε δὲ λύσιππος ὁ λεχεδάμου λακεδαιμονίων βασιλεύς· μὴ ἐγκαθεζόμενοι, ἐλήϊον πρὸ γῆν. ἀθηναῖοι δὲ, τάς τε παραφυλακὰς ταῦς ἐς σκηλίαν ἀπέστειλαν, ὡς πρὸ προσβοηθήσοντο, μὴ σφᾶς τοὺς ὑπολοίπους, εὑρεμένους, μὴ σοφοκλέα· πυθόμενος δὲ ὁ λύσιππος αὐτῶν ἤδη προκεχωκὸς ἐς σκηλίαν· ἔφθη δὲ τούτοις μὴ κερκυραίων ἅμα παραπλέοντας τε οἱ τῇ πόλει ἐπιμεληθῆναι, διὰ λαπεύοντο ὑπὸ τε οἱ δὴ ὄρει φυλάσων· μὴ πλοσπησίων αὐτόσε νῆες ἐξήκοντα πρεπαπλεύκεσαν, τε οἱ τῷ ὄρει τιμωροί. μὴ λιμὸς ὄντος μεγάλου οἱ τῇ πόλει, νομίζοντες κατασχήσειν ῥᾳδίως τὰ πράγματα. δημοσθένης δὲ ὅτι ἰδιώτης, μὴ πὼ αἰσχρὸν πὼ ὀξ ἀφορμασίας αὐ τῷ δικάζοντι, εἰ μὴν χρῆσθε τ' ναυσὶ παύσασι, ἢν βάλωνται, περὶ πὼ πελοποννήσου μὴ ὡς ἐγκρύον πολίορκος κατὰ πὼ λακωνικὴν, μὴ ἐπισάσονται ὅτι αἱ νῆες οἱ κερκύρα ἤδη εἰσὶ τ' πελοποννησίων, ὁ μὲν εὐρυμέδων, καὶ ὁ σοφοκλῆς, ἀπείπον ἐσ πὼ κέρκυραν· ὁ δὲ δημοσθένης ἐς πὼ πύλον πρῶτον ἐκέλευε ὁρμῆσαι αὐτοὺς, μὴ πρᾶξασας ἃ δεῖ, ἐν πλεῖν φρίσθαι. αὐτὶ λιμόν τ' ἦ, κατὰ τύχην χειμὼν ἐπιγένηται, κατὰ νότος ἐς ταῦς ἐς πὼ πύλον· μὴ ὁ δημοσθένης βούς ἐξέστειχίζε τὸ χωρίον· ἐπὶ τοῦτο γὰρ ξύλα κατέβησαν. μὴ ἀπέφαινε πολλὴν εὐπορίαν ξύλων τε, μὴ λίθων, μὴ φύσει καρτερόν ὄν, μὴ ὄρεμον αὐτό τε μὴ ἐπὶ πολὺ τῆς χώρας. ἀπέχει γὰρ σταδίους μάλιστα ἡ πύλος τῆς ἀσπάρτης τεσσαράκοντα. μὴ ἔστι δὲ μιασμοῦ τὸ χωρίον ἀπὸ τοῦ ἡρακλέους δὲ αὐ τὸν οἱ λακεδαιμόνιοι κηρυκάσιον· οἱ δὲ, ὅλως ἐφέξειν ἢ ἄκρας ὁρίζεσθαι τῆς πελοποννήσου, ἣν βούλωνται κατὰ λαμβάνειν πὼ πόλιν, διὰ πολὺ γὰρ· τῷ γὰρ διαφόρου τι ἰσθμὸς ἢ ἔστι τὸ χωρίον μᾶλλον, λιμένας τε προσόντας, μὴ τοὺς μιασμοῦ ἐκείνους ὄντας αὐ τῷ παρεχεῖον, μὴ ὁμοφώνους τοῖς λακεδαιμονίοις, πλεῖστ' ἂν βλάπτειν ἐξ αὐτοῦ ὁρμωμένους, μὴ βεβαίως ἅμα τὸ χωρίον φυλάκας ἔσεσθαι. ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν, ἅτε τοὺς στρατηγοὺς, ὄντα τοὺς στρατιώτας, κλῶσον καὶ τοῖς ταλαιπωρίας κατώσασι, ἡσύχαζον ἐπὶ πολὺ ἀπλοίας, μὲ χρῆς αὐτοῖς τοῖς στρατιώταις χαλάζουσιν ὁρμὴ ἐπέπεσε περὶ σελσὶν ἐκτειχίζειν τὸ χωρίον· καὶ ἐγχειρήσαντες, εἰργάζοντο. σιδήρια μὲν λιθουργὰ οὐκ ἔχοντες, λογάδην δὲ φέροντες λίθους, καὶ ξυντιθέντες, ὡς ἕκαστόν τι ξυμβαίνοι· καὶ ἐν πολὺ δὲ που δέοι χρῆσθαι ἀγγείων ἀποδεία, διὰ τοῦ πάτου ἔφερον ἐγκεκυφότες τε, ὡς μάλιστα μέλλοι ἐπιμένειν. καὶ τῷ χεῖρι ἐσ τοῦτο ξυμπλέκοντες, ὅπως μὴ ἀποπίπτοι, παντί τι τρόπῳ ἐπέχοντο φθεῖραι τοὺς λακεδαιμονίους τὰ ἐπιμαχώτατα ὑπερχαρίζομενοι, πρὶν ἐπιβοηθῆσαι. ἐν γὰρ πλέον τοῦ χωρίου αὐτὸ καρτερὸν ὑπῆρχε, καὶ οὐδὲν εἶδε τεῖχος. οἱ δὲ, ἑορτήν τινα ἔτυχον ἄγοντες, καὶ ἅμα πιὼ βαδόμενοι, οἱ ὀλιγωρία ἐπὶ τοιοῦτο, ὡς ὅταν ὑπερβάλωσιν ἔχ ὑπομονοῦντα τὸ σφᾶς, ἢ ῥᾳδίως λαμβάνοντες, καὶ τι αὐτοὺς ὁ στρατὸς ἔπι οἱ ταῖς ἀθήναις ὧν ἐπόλις. τειχίσαντες δὲ οἱ ἀθηναῖοι τὸ χωρίον τὰ πρὸς ἤπειρον, μὴ ἃ μάλιστα ἐλπὶ οἱ ἡμέραις ἓξ, ἐν μὲν δημοσθένης μὴ πὼν πόλιν αὐτοῦ φύλακας κατέλιπεν, τε ἦ πλέοσι ναυσὶ, τὸ ἐς πὼ κέρκυραν πλεῖν μὴ σκηλίαν ἐπέπεσον· οἱ δὲ οἱ τῇ ἀπτικῇ ὄντες πελοποννήσιοι, ὡς ἐπύθοντο, τῆς πύλας κατειλημμένης, αὖθις χώρουν κατὰ τάχος ἐπ' οἶκου· νομίζοντες μὲν οἱ λακεδαιμόνιοι μὴ λύσιππον βασιλεῦσι οἱ κεῖσι σφίσι τὸ περὶ πὼ πύλον, ἅμα δὲ πρῶτοι ἐσβαλόντες, μὴ τε σίτου ἔτι χλω

ἦρξε δ' ὅτι θαυμάζει, καὶ ὁ πόσοι αὐτῶν τινάσιν. οἱ δὲ μισοῦσιν αὖ ὁ ὄχλος τῶν ἐν τῇ ῥητορικῇ ἀχρεῖος τῶν οἰ ἰδιωτικοὶ ὄλλ' ἔφη διακόσιοι μάλιστα· ὑπολαβὼν δ' ὁ ἱερεὺς εἶπεν, οὔκουν τὰ ὅπλα ταυτὶ φαίνεται, ἀλλὰ πλείω, ἢ χιλίων· αὖθις δὲ εἶπεν ἐκεῖνος, ἐκ αὖθις τῶν μεθ' ἡμῶν μαχομένων ὄλλ. ὄλλ' ἀπιόντων, εἶπεν γὰρ ἡμῖν οἱ ἰδιωτικοὶ χεῖρες ἐμάχοντο· ἀλλ' ἡμῖν γε οὐδενὶ ἐμαχέσαντο χεῖρες, ἀλλὰ πρώην οἱ τῇ ἀποχωρήσει· τῇ μὲν δὴ τούτων γε ἡμῖν χεῖρες ἀπὸ τῶν πόλεως βοηθήσασι τῶν ἀμπρακιωτῶν, ἐμαχόμεθα· ὁ δὲ κῆρυξ ὡς ἤκουσε, καὶ ἔγνω ὅτι ἡ ἀπὸ τῆς πόλεως βοήθεια διέφθαρται, αἰσθόμενος, καὶ ἐκπλαγεὶς τῷ μεγέθει τῶν παρόντων κακῶν, ἀπῆλθεν οὐδὲν ἀπρακτος, οὐ μὴν οὐκέτι ἀπῆτει τὸν νεκρούς· πολὺ γὰρ τοῦτο μᾶλλον ἐβούλοντο ἡμέρᾳσι μίαν σφῶν δὴ τῶν κατὰ τὸν πόλεμον τότε ἐγένετο. καὶ αὐτίκα ἐσύλησε τῶν ἀποθανόντων, διότι ἄπιστον τὸ πλῆθος λέγεται ἀπολέσθαι, ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τῆς πόλεως· ἀμπρακίας μέντοι δοῦλοι, ἔτι καὶ βεβαίως ἔσαν ἀκαρνᾶνες, καὶ ἀμφίλοχοι, αὐτόνομοι μὴ δουλεύειν πεποίηνται ὄξιλεῖν, αὐτοβοεὶ δὲν ἕλλον· τὸ δ' ἔλασσον μὲν οἱ αὐτόνομοι ἔχοντες αὐτοὶ, χαλεπῶς περισφίσι πάρεισι δῶσι· μᾶλλον δὲ ταῦτα, ἵνα τὸν μέρος νέμοντες τὴν σκύλων τοῖς αὐτονόμοις, τὰ ἄλλα κατὰ τὰς φύλης διέλοντο· μὴ τὰ μὴ τῶν αὐτονόμων πλέονα, ἐάλω. τὰ δὲ νῦν αὐτικέμενα οἱ τοῖς ἀπλικοῖς ὁρθῶς, δημοσίᾳ ἔσαν ὄξηρίθμησαν ζιακόσια παντοπλίαι· μὴ ἄχρι αὐτὰς, κατέπλευσε· μὴ ἐγένετο ἅμα αὐτῷ μᾶλλον οἱ αἰτωλίᾳ ξυμφορᾶι ἀπὸ ταύτης τῆς πράξεως ἀλισθῆναι ἡ ἡμέρᾳ. ἀπῆλθον δὲ καὶ οἱ οἱ ταῖς ἕκαστοι ναυσὶν αὐτοῖς ἐς ναῦπακτον· ἀκαρνᾶνες δὲ, καὶ ἀμφίλοχοι, ἀπῆλθον αὐτόνομοι, καὶ δημοσίους, τοῖς ὡς Σαλυνθίου, καὶ ἀγραίους κατὰ φυγὴν σὺν ἀμπρακιώταις, καὶ πελοποννησίοις, αἰσχώρησαν ἐκπεσόντας ὄξ οἰκιάσθων, οἳ πρὸ μὲν τοσούτου Σαλυνθίου, μὴ ἀγραίκες· μὴ ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον, ἀσυνθέτους μὴ ξυμμαχίαν ἐποιήσαντο ἐκατὸν ἔτη ἀκαρνᾶσι μὴ ἀμφίλοχοι πρὸς ἀμπρακιώτας ἰδίᾳ τοῖσδε, ὡς τε μήτε ἀμπρακιώτας μετὰ ἀκαρνάνων στρατεύειν ἐπὶ πελοποννησίους, μήτε ἀκαρνᾶνας μετὰ ἀμπρακιωτῶν ἐπ' αἰτωλούς, βοηθεῖν δὲ τῇ ἄλλῃλων, μὴ ἀποδιδῶσι ἀμπρακιώτας, ὁσάκις ἡ χωρία, ὃ ὁμόρους, ἀμφίλοχον ἔχουσι, καὶ ἰδίᾳ αἰσκρέων μὲν βοηθεῖν, πολέμου ὄν ἀκαρνᾶσι. ταῦτα ξυνθέμενοι, διέλυσαν τὸν πόλεμον. μετὰ δὲ ταῦτα, περὶ Δηλίου φυλακὴν ἑαυτῶν ἐσπλῶ ἀμπρακίας ἀπέστειλαν ἐς ζιακοσίους ὁπλίτας, καὶ Ξενοκλείδην τὸν Εὐθυκλείους ἄρχοντα. οἳ πορευόμενοι, χαλεπῶς διὰ τῆς ἠπείρου ἀφίκοντο· τὰ μὲν κατ' ἀμπρακίαν οὕτως ἐγένετο. Οἱ δὲ ἐν τῇ σικελίᾳ αἰθναῖοι τὸν αὐτοῦ χειμῶνος, ἔς τε πλῶ ἡμέραιαν ἀπέβασαν ἐποιήσαντο ἐκ τῆς νιδῶ μᾶλλον τῆς σικελιωτῶν αὖθις, ἐσβεβληκότων ἐς τὰ ἔρκατα τῆς ἡμέρας, καὶ ἐὰν τὰς λιβόλου νήσους ἐπλεύσεν. αἰσχωρήσαντες δὲ ἐς ἤπειρον, πυθόμενον ἦν ἐσυλόχου αἰθναίων στρατηγὸν κατάλαμβάνουσιν ἐν τῷ ναῦσ σκάφῃ χρῆν, ὃν ὁ λάχης ἦρχεν. οἱ γὰρ οἱ σικελίᾳ ξύμμαχοι πλεύσαντες, ἐπεισαν τὸν αἰθναίους βοηθεῖν σφίσι πλείοσι ναυσί· τῆσ μὲν γὰρ αὐτῶν οἱ συρακούσιοι ἐκράτουν, τῆσ δὲ βαλέσθαι ὀλίγαις ναυσὶν ἀρχόμενοι, παρισκυάζοντο, ἐν ναυπηγὸν ξυναγείροντες, ὡς οὐ περιοψόμενοι· μὴ ἐπλήρουν ναῦς τεσσαράκοντα οἱ αἰθναῖοι, ὡσ ἀποστελοῦντες αὐτοῖσ. ἅμα μὲν ἡγούμενοι ῥᾷστον ἦν ἐκεῖ τὸν πόλεμον καταλυθήσεσθαι, ἅμα δὲ βουλόμενοι μελέτην τῆς ναυτικοῦ ποιεῖσθαι. ἦν μὲν οὖν οὐκ ὧν ἐγένετο ἀπόστειλαν Πυθόδωρον ὀλίγαις ναυσί· Σοφοκλέα δὲ ἦν Σωστρατίδου, καὶ Εὐρυμέδοντα ἦν Θουκλέους, ἐπὶ τῶν πλειόνων ναῶν ἀπὸ στόλου ἕκαστον ἔμελλον. ὁ δὲ Πυθόδωρος ἤδη ἔχων τὴν τῆς λάχητος τῶν νεῶν ἀρχὴν, ἐπλευσε πλεύσαντος τοῦ χειμῶνος ἐπὶ τὸ λοκρῶν Φρούριον, ὃ πρότερον λάχης εἶλε· καὶ νικηθεὶς μάχῃ ὑπὸ τῶν λοκρῶν, ἀπεχώρησεν. ἐρρύη δὲ περὶ αὐτὸ τὸ ἔαρ τοῦτο ὁ ῥύαξ τῆς πυρὸς ἐκ τῆς αἴτνης, ὡς πρὸ καὶ τοῦ πρότερον· μὴ γάν τινα ἔφθειρε τῶν κατὰ ταῦτα, οἱ ὑπὸ τῇ αἴτνῃ τῷ ὄρει οἰκοῦσιν, ὃ πρὸ μικροῦ ἦν ὄρος οἰ τῇ σικελίᾳ. λέγεται δὲ πυνθάνεσθαι τοῦτο, μετὰ τὸ πρότερον ἐξοῦμπαν, τὸ δὲ γενέσθαι ἐξοῦμπαν, ἀφ' οὗ σικελία ὠκεῖτο ἐλλήνων οἰκεῖται· ταῦτα μὲν κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦτον ἐπελέχθη τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

κὴ μεσημερέτε, αὐτὸς παραλιφθὸς τὸν αρχὴν, κὴ ἀπορῶν μεγάλης ἕστης γενομένης, ὅτῳ ζόπῳ ἢ μέσων πολιορκήσειε ἔκ τε γῆς κὴ ἐκ θαλάσσης τ' ἀπλήκτως ναυσὶν ἀποκλειομένος, ἢ κὴ αἰσχρῶν διαθήσοιτο, προσφέρειν λόγον περὶ σπονδῶν κὴ αἰσχρὰ σὺν Δημοδόκῳ, καὶ τοῖς ἀκαρναίοις ξυγκατιοῖς, κὴ περὶ νεκρῶν ἅμα αἰσχρὰ σὺν· ἀ ἢ, περὶ νεκρὸς μὴ ἀποδόσειαν, κὴ ζοπλίσειν αὐτοὺς ἔξω, κὴ τοὺς ἑαυτῶν τειχισάσης μᾶλλον ἀφθόνως ἀναλίσκοντας αἰσχρὸν· αἰσχρὸν δὲ, ἐκ μὲν τῶν προφάσεων, ἐκ ἑαυτέσιν ἅπασι· κρύφα δὲ Δημοδόκου μὴ τ' ξυγκατιόντων ἀκαρναίων αὐτῷ δόντι μαστηδόν, καὶ μισθαρίῳ, κὴ τοῖς ἄλλοις αρχοῖς τ' πελοποννησίων· κὴ ὅσοι αὐτῶν ἔσαν ἀξιολογώτατοι, ἀποχωρεῖν κατατάξας, βαλόμὴ ἀλλᾶξαι τοὺς ἀμπρακιώτας τε, κὴ ἐν μεθορίοις ὄντων ἐν ξυνηθεῖ, μάλιστα δὲ λακεδαιμονίοις, κὴ πελοποννησίοις διαβαλεῖν ἐς τοὺς ἰκάνη χρῆζων ἐλπίδας ὡς κατὰ προδότας, ἐ ἑαυτῷ προυργιαίτερον ἐνόμισεν. κὴ ὁπόσα μὲν, νύξ τε νεκρὸς ἀνάλωτο, καὶ διὰ τάχος ἔθαπτον, ὡς ἦν ὑπῆρχε. καὶ πῶς ἀπεχώρησαν κρύφα, ὅσα ἐδόκουν ἐπιβάλλειν. τῷ δὲ Δημοδόκῳ, κὴ τοῖς ἀκαρνᾶσιν, ἀγγέλλεται τοὺς ἀμπρακιώτας τοὺς ἐκ τῆς πόλεως παντὶ μὲν κατὰ πῶν πρῶτον ἐκ τῶν ὅλων ἀγγελίαν ἐπεποιήθει ὑπὸ τῶν ἀμφιλόχων βοηθοῦντες τοῖς ὁλοσυμμίξαι, ἀδόκητος ὀδὴ τ' πλησμόνη· κὴ τέμπει δύσις τ' στρατοῦ μέρος τὶ τοὺς ὁδοὺς προλοχήσοντας, κὴ τὰ καρτερὰ προκαταλημψομένους. καὶ τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ ἅμα παρασκευάζεσθαι βοηθεῖν ἐπ' αὐτούς· οἱ δ' οὐτῳ δὴ οἱ μαστηδὸν, κὴ ὅσ' ἕκαστοι, πρόφασιν ὠδὶ λοχισμοῦ, κὴ φρυγάνων ξυλλογὴν ὑζιλθόντ', ὑπαπτίσαντ κατ' ὀλίγους ἅμα ξυμμίσγοντες ἐσ' ἅ ὑζῆλθον ὁδόν. προκαχωρακότες ἤδη ἄπωθεν τ' ὅλους, θᾶσσον ἀπεχώρουν· οἱ δ' ἀμπρακιῶται, κὴ ἄλλοι, ὅσοι μὲν ἐτύγχανον ὅπως ἑώρων ξυνελθόντες, ὡς ἔγνωσαν ἀπιόντας, ὥρμησαν κὴ αὐτοί, κὴ ἔδιωκον ὁρόμῳ ἐπικαταλαβεῖν βυλόμενοι· οἱ δὲ ἀκαρνᾶνες, τομεσπρῶτον· καὶ πάντας οἱ ὁμίσαν ἀπαύσαντας ἀπαύστους ὁμοίως, κὴ τὸν πελοποννησίους ἐπελίωκον· καὶ πάντας αὐτῶν τ' στρατιῶν κωλύσαντας, κὴ φασκοντας ἑαυτοῖς αὐτοὺς, ἱκόντας τοσούτους, νομίσας κατὰ προδίδοσθαι σφᾶς. ἔπειτα μέρος τὸν μὲν μαστηδὸν, καὶ τοὺς πελοποννησίους, ἀφίεσαν· τοὺς δ' ἀμπρακιώτας, ἔκτεινον· καὶ ἦν πολλὴ ἴεμις, καὶ ἄγνοια, εἴ τι ἀμπρακιώτης τύχοι ἕκαν, εἴτε πελοποννήσιος. καὶ ἐς δισχιλίους μέν τινας αὐτῶν ἀπέκτειναν· οἱ δ' ἄλλοι διέφυγον ἐς πὼ ἀγραΐδα, ὄμορον οὖσαν, καὶ Σαλαθοῦσσον αὐτὸν ὁ βασιλεὺς τῶν ἀγραίων φίλος ὤν, ὑπεξέκατο. οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως ἀμπρακιῶται ἀφικνοῦνται ἐπ' ἰδομένην· ἐστὸν δὲ δύω λόφω ἀ ἰδομένη ὑψηλώ. τούτοιν δὴν μείζω νυκτὸς ἐπιγενομένης, οἱ προαποστελόντες ἐπὶ τῷ Δημοδόκους ἀφ' ὧν στρατοπέδου, ἔλαθόν τε, κὴ ἔφθασαν προκαταλαβόντες. ὧν δ' ἐλάσσω, ἔτυχον οἱ ἀμπρακιῶται προκαβάντες, κὴ ἐνύλιζαντο· ὁ δὲ Δημοδόκης δεπνίσας, ἐχώρει, καὶ ὁ ἄλλος στρατεύμα ἀφ' ἑαυτοῦ ἐβόα· αὐτὸς μὲν ὁ ὕμμυος ἔχων ὠδὶ τῆς ἰσοβολῆς, οἱ δ' ἄλλοι ὀξὺ τῶν ἀμφιλοχικῶν ὁρῶν, καὶ ἅμα ὄρθρῳ ἐπιπεσεῖσθαι τοῖς ἀμπρακιώταις ἔτι οἱ ταῖς εὐναῖς, καὶ οὐ προειδημένοις τὸ γενόμενα, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον νομίσαντες τοὺς ἑαυτῶν εἶναι. καὶ γὰρ τοὺς μεσπρώτους πρῶτους ἐπιπεσόντα ὁ Δημοδόκης προὔταξε, καὶ προσεπορεύετο ἐκέλευε σωζέσθαι τε γλώσσαν ἰόντας, καὶ τοῖς προφύλαξι τοῖσιν παριοῦσι· ἅμα δὲ κὴ οὐ κατὰ τάχος ἐποιοῦντο τῇ ὁδῷ, νυκτὸς ἔτι οὔσης. ὡς οὖν ἐπέπεσον τῷ στρατεύματι αὐτῶν, ζόπουσί τε καὶ τοὺς μὲν πολλοὺς, αὐτοὺ ἀφθείραν· οἱ δὲ λοιποὶ, κατὰ τὰ ὄρη ἐς φυγὴν ὥρμησαν. προκατειλημμένων δὲ τῶν ὁδῶν, καὶ ἅμα τῶν μὲν ἀμφιλόχων ἐμπέρων ὄντων τῆς ἑαυτῶν γῆς, καὶ φίλων πρὸς ὁπλίτας, τῶν δὲ, ἀπείρων κὴ ἀνεπισήμων ὅτῳ ζάπαντας, ἐς πάντας ἴσα τε χαράσσας, καὶ τὰ προλελογισμένα σφ' αὐτοῖσιν, διεφθάρησαν· κὴ ἐς πᾶσαν ἰδέαν χωρήσαντες τ' φυγῆς, ἐζάπατό τινες καὶ ἐς πὼ ἐλάσσονα, οὐ πολὺ ἀπέχουσαν· κὴ ὡς εἶδον τὰς ἀπήκτους ναῦς πρὸ πλοῦς ἅμα τῷ ὄρθρῳ ἤδη τοῦ ἡλίου προοίνυζαν, ἡγησάμενοι αὐτῶν πάντα φόβῳ κρᾶσον ἢ σφίσιν ὑπὲρ τ' αὐταῖς ναυσὶν ἤδη διαφθαρῆναι, ὑπὸ τῶν βαρβάρων, καὶ ἀμφιλόχων. οἱ μὲν δὴ ἀμπρακιῶται, τοιούτῳ ζόπῳ κακωθέντες, ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν ἐσώθησαν ἐς πὼ πόλιν· ἀκαρνᾶνες δὲ σκυλεύσαντες τοὺς νεκροὺς, κὴ ζοπαῖα στήσαντες, ἀπεχώρησαν ἐσ αρχὴν. κὴ αὐτοῖς τῇ ὑστεραίᾳ ἦλθε κῆρυξ ἀπὸ τ' ἐς ἀχραίους κατὰφυγόντων ἀπὸ τῆς ὅλως ἀμπρακιωτῶν, καὶ αἰτήσων τ' νεκρῶν, οὓς ἀπέκτειναν ἔξωθεν τ' πρώτης μάχης, ὅτε μὴν τῶν μαστηδὸν κὴ τ' ὑπαπτίσεων ξυνεξέβησαν ἄσμενοι· ἰδὼν δ' ὁ κῆρυξ τὰ ὅπλα τ' ἀπὸ τ' πόλεως ἀμπρακιωτῶν, ἐθαύμαζε τ' πλῆθος· οὐ γὰρ ἦλπε τ' πάθος, ἀλλ' ὡς τῶν μᾶλλον σφῶν ἔσ' καὶ τῶν

δὴ οἱ ἀθηναῖοι πότε τὴν ἀτῶνα ἐποίησαν, καὶ ἐπορεύοντο ἐπὶ τὸ
πρότερον ἐκ τοῦ κατὰ τὸν χειμῶνος, ἀμπρακιῶται ὡς πρὸ μεγάλου
ἐρυλόχου πλοῖα ὑποχρίνοντες, ἐκπρατεύσεσθαι ἐκ τῆς ἠπείρου,
ἐκπρατεύσεσθαι ὧδε αὐτῆς· ἡ ἀμφιλοχικὴ τειχίλις ὁ πλοῦτος· καὶ ἐσβαλόντες
ἐς τὴν ἀργείαν, καταλαμβάσουσιν ὅλπας, πεζῇ δὲ λόφου ἐχυρὸν πρὸς τῇ θα-
λάσσῃ, ὃ ποτὲ ἀκαρνᾶνες τειχισάμενοι, καινῷ διαστείχουσιν. ἀπέχει δὲ ἀπὸ τῆς
ἀργείων πόλεως ἐπὶ θαλάσσῃ ἀσσον ὅσης, πόντε μὴ ἔκπλους μάλιστα. οἱ δὲ ἀκαρ-
νᾶνες, οἱ μὲν, ἐς ἀργους ξυνεβοήθουν· οἱ δὲ, τῆς ἀμφιλοχίας οἱ τούτῳ τῷ χωρίῳ, ὃ κρῆ
ναι καλεῖται, φυλάσσοντες τοὺς μετὰ ἐρυλόχου πλοποιησίους, μὴ χρῆσθαι πρὸς
τοὺς ἀμπρακιώτας διαβάντας, ἐσπρατοπεδεύσαντο· πέμπουσι δὲ καὶ ὠδὶ ἀμφοτέ-
ρωσε ἐν ἐς πόλιν ἀπωλίαν ἀθηναίων σρατηγήσοντα, ὅπως σρίσι ἡ πεμὼν γίγνηται·
μὴ ἐπὶ τοὺς ἔπλους ναῦσι ἀθηναίων, αἳ ἔτυχον περὶ πελοπόννησον οὖσαι, ὧν ἦρχε ἀρι-
στοτέλης τε ὁ τιμοκράτους, καὶ ἱεροφῶν ὁ λυσιμένους· ἀπέστειλαν δὲ καὶ ἄγγελον οἱ
περὶ τοὺς ὅλπας ἀμπρακιῶται ἐς πόλιν πόλιν, καὶ βοηθεῖν σρίσι βουλόμενοι,
ὡδὶ ὅτι μὴ οἱ μετ' ἐρυλόχου ἐ σύμμαχοι ἔσονται διαβῆναι τοὺς ἀκαρνᾶνας, καὶ σρίσιν ἢ μα
χεῖσθαι ἢ μάχης γενέσθαι, ἢ ἀναχωρῆσαι βουλομένοις, οὐκ ἦν ἀσφαλές· οἱ μὲν οὖν μετ'
ἐρυλόχου πλοποιησίοι, ὡς ἤκουσαν τοὺς εἰ ὅλπαις ἀμπρακιώτας ἥκοντας, ἄραν-
τες ἐκ τοῦ προαστίου, ἐβούλοντο κατὰ πάχος· μὴ διαβαίνειν ἐν ἀχελῷον, ἐχώρουν δι' ἀ-
καρνανίας, ὅπως ὡς τάχιστα, ἐς πόλιν ἐς ἀργους ἔσοιτο, οἱ δὲ λευκᾶς μὲν ἔχοντες πόλιν
ἀκαρνανίας, ἐς τὴν ἀργους ἔσβαλον, οἱ δὲ αὐτοῦ· μὴ κατέβαινε ἐς πόλιν
ἀργείων τὴν ἄνω ἤδη μὴ διεξελθόντες μεταξὺ τῆς τε αὐτείας πόλεως, καὶ ἡ δὲ κρή
ναις ἀκαρνανίων φυλακῆς, ἔλαθον· μὴ προσμείξαντες τοῖς οἱ ὅλπαις ἀμπρακιώται μα-
χούμενοι ἢ ἀθρόοι ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, κατέλιπον δὲ πόλιν καλυμένην, μὴ σρατόπε
δον ἐποίησαν· ἀθηναῖοι δὲ ταῖς ἑπομέναις ναυσὶν ὑπὸ πολλῷ ὄρθρου παραγίγνονται ἐς τὴν
ἀμπρακικὸν κόλπον, ξυνέβαινον δὲ πόλιν μὲν ἐκλελοιπέναι

αὐτὸν ἐπὶ τὸν Ἀπόλλωνα, προσευξόμενος τοῦ στρατοῦ, καὶ λύσας περὶ αὐτῆς, ἐλθὼν, πείθει ἀκαρνᾶνας χαλεπῶς, δῆλα πᾶσιν ἐκ τῆς λαμπάδος αἰσχρύνασι, βοηθῆσαι ναυπάκτῳ· μὴ πέμπουσι μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τῶν πολεμίων χιλίους ὁπλίτας· οἱ ἐπελθόντες, περιποιήσαντο τὸ χωρίον. δράσειν δ' ἔφη μὴ μικρὸν ὄντες τοῦ πλήθους, ὀλίγων ἢ τῶν ἐμῶν νομίζων, οὐκ αὐτίχωσιν. Εὐρύλοχος δὲ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, ὡς ἔμαθον τὸν στρατιὰν ἐκλελυμένην, μὴ ἀδικῶσιν ὃν τὸν τόπον βίᾳ ἐλεῖν, αὐτοχωρήσαι ἐκ ἰδίᾳ πλοίοις, ἀλλ' ἐς τὸν αἰολίδα, τὸν ναῦν καλλιμόλειαν καὶ λυσιῶνα, καὶ πλευρῶνα, καὶ ἐς τὰ παύτη χωρία, καὶ ἐς πρόξενον τῆς αἰτωλίας. οἱ γὰρ ἀμπρακιῶται ἐλθόντες πρὸς αὐτοὺς, πείθουσιν ὥστε μετὰ σφῶν αὐτῶν τε τῷ ἀμφιλοχικῷ, καὶ ἀμφιλοχίᾳ τῇ ἄλλῃ ἐπιχειρῆσαι, μὴ ἀκαρνανίσαι ἄμα, λέγοντες ὅτι ἢν τούτων κρατήσωσι, πᾶν τὸ ἠπειρωτικὸν ἕξουσι μονίοις ξύμμαχον καὶ δυσπέξει. καὶ ὁ μὲν Εὐρύλοχος πειθεὶς, καὶ τοὺς αἰτωλοὺς ἀφεὶς, ἐσύχαζε τῷ στρατῷ περὶ τοὺς χώρους τούτους, ἕως τοῖς ἀμπρακιώταις ἐκστρατευσαμένοις περὶ τὰ αὐτὰ σὺν βοηθεῖν· καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα· οἱ δ' ἐν τῇ σικελίᾳ ἀθηναῖοι, τοῦ ἐπιγιγνομένου χειμῶνος ἐπελθόντες μετὰ τῶν ἑλλήνων ξυμμάχων, καὶ ὅσοι σικελῶν καὶ κατεκράτουν αὐτοκρατορίᾳ ὑπὸ συρακουσίων, μὴ ξύμμαχοι ὄντες, ἀποστάντες αὐτοῖς ἀφ' συρακουσίων, ἐξανεπολέμουν ἐπὶ νίσαν, τὸ σικελικὸν πόλισμα, οὗ πάλαι ἀκρόπολιν συρακούσιοι εἶχον, προσέβαλλον. καὶ ὡς οὐκ ἐδύναντο ἑλεῖν, ἀπῄεσαν· οἱ δὲ τῇ αὐτοχωρήσει, ὑστέροις ἀθηναίων τοῖς ξυμμάχοις αὐτοχωροῦσιν, ἐπιτίθενται οἱ ἐκ τοῦ τειχίσματος συρακούσιοι· μὴ προσπίπτοντες, βιάζουσί τι μέρος τοῦ στρατοῦ, καὶ ἀπέκτειναν οὐκ ὀλίγους· καὶ μετὰ τοῦτο, ἀφ' ὧν ἐδύναντο ἐς πόλεμον ἐπεσάμενοι, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐπαμῶντο, τοῖς προσβοηθοῦσι λοκρῶν μὴ προξένου τῶν καπάτωνος, ὡς τετρακοσίους μάχῃ ἐκράτησαν· καὶ ὅπλα λαβόντες, ἀπεχώρησαν. τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος, καὶ δῆλοι ἐκάθηραν ἀθηναῖοι καὶ τὰ χρησμῶν δή τινα. ἐκάθηρε μὲν γὰρ καὶ πάσης ὁ τύραννος πρότερον αὐτὴν οὐχ ἅπασαν, ἀλλ' ὅσον ἀφ' ἱροῦ ἐφ' ἱερὰν τῆς νήσου. τότε δὲ πᾶσα ἐκαθαρθη τοιῷδε τρόπῳ, ὅσοι ἦσαν τῶν τεθνεώτων οἰκήσαντες, ἐξῃρέθησαν, καὶ ἐπεκηρύχθη μὴ μετὰ τοῦτο ἐνοικεῖν μήτε οἰκίσκην μήτε ἄλλο μηδὲν, μήτε τεκεῖν, μήτε ἀποθνήσκοντα· ἀλλὰ τοὺς πελάσοντας ἐς δήλιον διακομίζεσθαι. ἀπέχει δὲ μάλιστα τῆς νήσου οὐ πολὺ ὅσον τε ἐπὶ τὸν εὐβοϊκὸν μυχὸν, ἐπὶ τὸν ἀθηναίων τὸν ἐπὶ τῷ ἀπόλλωνι τῷ δηλίῳ, ἀλύσει δήσαντες πρὸς τὸν δῆλον· μὴ τὸν τε τειχίσματος τότε πρῶτον μετὰ τὸν κάθαρσιν ἐποίησαν οἱ ἀθηναῖοι τὰ δήλια. ἦν δὲ τῶν τε καὶ τὸ πάλαι μεγάλη ξυόδος ἐς τὸν δῆλον τῶν ἰώνων τε καὶ ἐπιχωρίων πάντων· ἐλθόντες γὰρ καὶ πανηγύρεσιν ἐπετέλουν, ὥσπερ καὶ ἐς τὰ ἐφέσια ἴωνες· καὶ ἀγὼν ἐποιεῖτο αὐτόθι, καὶ γυμνικὸς, καὶ μουσικὸς· χοροὺς τε αἱ πόλεις δηλίοι ἄγαλμα ὁμηρος, ὅτι τοιοῦτα ἦν ἐν τοῖς ἔπεσι τοῖσδε, ἃ λέγει ἐς τὸν προοίμιον ἀπόλλωνος·

» Ἀλλὰ σὺ δῆλῳ φοῖβε μάλιστ' ἐπιπτύσσαι ἦτορ
» Ἐνθάδε τοι ἑλκεχίτωνες ἀθηναῖοι ἀγερέσθων,
» Αὐτῆς σὺν παίδεσσι, καὶ αἰδοίῃσ' ἀλόχοισιν.
» Οἵ δέ σε πυγμαχίῃ τε, καὶ ὀρχηθμῷ, καὶ ἀοιδῇ
» Μνησάμενοι, τέρποισιν, ὅταν στήσωνται ἀγῶνα.

Ὅτι δὲ μὴ μουσικῆς ἀγὼν ἦν, καὶ ἀγῶνισύμενοι ἐφαίνοντο, οἱ τῆσδε αὖ δήλιοι, ἄλλην ἐκ τοῦ αὐτοῦ προοιμίου· τὸν γὰρ δηλιακὸν χορὸν τῶν γυναικῶν ὑμνήσας, ἐτελεύτα τοῦ ἐπαίνου ἐς τάδε τὰ ἔπη, οἱ δὴ καὶ ἑαυτοῦ ἐπεμνήσθη.

» Ἀλλ' ἄγε δὴ λητὼ μὲν, ἀπόλλωνα, ἄρτεμίδι ξυνὸ,
» Χαίρετε δ' ὑμεῖς πάντες· ἐμεῖο δὲ καὶ μεταπειτα
» Μνήσασθ', ὁπποτέ κεν τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
» Ἐνθάδ' ἀείρηται ξείνος ταλαπείριος ἐλθών.
» Ὦ κοῦραι, τίσι δ' ὔμμιν ἀνὴρ ὤφιστος ἀοιδῶν
» Ἐνθάδε πωλεῖται, καὶ τέῳ τέρπιστε μάλιστα·
» Ὑμεῖς δ' οὖ μάλα πάντες ὑποκρίνασθε ἀφ' ἡμέων.
» Τυφλὸς ἀνὴρ, οἰκεῖ δὲ χίῳ οἰὴ παν παλαίεται.

Τοσαῦτα μὲν ὁμηρος ἐπεμνήσθη, ὅτι δὴ καὶ τὸ πάλαι μεγάλη ξυόδος καὶ ἑορτὴ οἱ ἐν τῇ δήλῳ ἦγον· δοκῶ δὲ τοὺς μὲν χεῖρας, οἱ νησιῶται, καὶ οἱ ἀθηναῖοι, μετ' ἱερῶν ἔπεμπον· τοὶ δὲ περὶ τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰ πλεῖστα, καὶ τελευτῶν ὑπὸ ξυμφορῶν, ὡς ἀπὸ, πρὸ

οὔτε ὅτι πρῶτον ἐπεβουλεύθη. ἐπειδή τε ὁ στρατὸς ἐσεβεβλήκει, πολλῇ χειρὶ ἐπὶ βοήθειαν πάντες, ὡς τε καὶ οἱ ἔξωθεν ὁμοῖοι ὦσι, οἱ πρὸς τὸν μυλικὸν κόλπον κατοικοῦντες, βαμιῆς, καὶ καλλιῆς ἐβοήθησαν· τῷ δὲ δημοθόῃ, πρώτῳ τε οἱ μισθίνιοι παρῆσαν, ὅπερ καὶ ἐς πρῶτον αἰεὶ ἐπεσβάσεσθαι ἔφασαν, τῶν αἰτωλῶν ὡς ἐν ῥᾳδίᾳ ἁλώσιμον, ἰσάκαι ἐκάλουν ὅτι τάχιστα ἐπὶ τοὺς κώμας, καὶ μὴ μένειν, ἕως ἀθρόοι ξύμπαντες ἀθροισθέντες, αὐτὸ παρέξονται, τὸ δὲ οἱ πρῶτοι αἰεὶ πειρᾶσθαι αἱρ· ὁ δὲ, τούτοις τε πειθόμενος, καὶ τῇ τύχῃ ἐλπίσας, ὅτι οὐδεὶς αὐτῷ ὑπαντιοῦται, φύς λοκρὸς ἐκ αἰκαμένας, οὓς αὐτῷ ἔλεγε προσβοηθῆσαι, ἐλαῶν τ' ἀκοντιστῶν οἱ δὺς ἦν μάλιστα, ἐχώρει ἐπὶ αἰγιτίου, καὶ καταπράσσει ἐπιών· ὑπέφυσαν γὰρ οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἐκέλευον τὸν τῶν λόφων τῶν ὑπὲρ τῆς πόλεως. ἦν γὰρ ἐφ' ὑψηλῶν χωρίων, ἀπέχουσα τῆ θαλάσσης ὀγδοήκοντα σταδίους μάλιστα· οἱ δὲ αἰτωλοὶ, βιβρυνικήτης γὰρ ἦσαν ἦν ὁ αἰγίτιος, προσέβαλλον τοῖς ἀθηναίοις, καὶ τοῖς ξυμμάχοις, καταβαίνοντες ἀπὸ τῶν λόφων ἄλλοι ἄλλοθεν, καὶ ἐσηκόντιζον. καὶ ὅτε μὲν ἐπίοι ὁ τῶν ἀθηναίων στρατὸς πίδυν, ὑπεχώρουν· ἀναχωροῦσι δὲ, ἐπικέντουν. καὶ ἓξ ἐπὶ πολὺ τοιαύτη ἡ μάχη, διῴξέ τε, καὶ ὑπανεχώρει, εἰ δὲς ἀμφοτέρους ἴσους ἦσαν οἱ ἀθηναῖοι. μέχρι μὲν οὖν ἀφ' ἑσπέρας ἐβοήθουν τε τὰ βέλη αὐτοῖς, καὶ δοί τε ἦσαν χωλοί, οἱ δὲ, αὐτεῖχον· πρῴ δὲ ὑμέραι οἱ αἰτωλοὶ αὐθρωποι ἦλθον, καὶ ἐσηκόντιζον. καὶ ὅτε μὲν ἐπίοι τῶν ἀθηναίων στρατόπεδον, ὑπεχώρουν· ἀναχωροῦσι δὲ, ἐπικέντουν. καὶ ἓξ ἐπὶ πολὺ ὧδε αὐτῷ τῷ τρόπῳ ξυνεχώρησε, εἴ τε αἰτωλοὶ οἱ ἐκέντουν, καὶ ἐσηκόντιζον, ὅπως δὲ ἔφθασαν, ἐφθύζουν· καὶ ἐπὶ πολὺ ἐς τε χαράδρας αὖθις ἐσέπιπτον, καὶ χωρία, ὃν οὐκ ἦσαν ἔμπειροι, διεφθείροντο· ὁ γὰρ ὑπερῶν αὐτοῖς τῶν ὀφθαλμῶν χρόνῳ ὁ μισθίνιος ἐτύγχανε πεφυκώς· οἱ δὲ αἰτωλοὶ ἐσακοντίζοντες, πολλὸν μὲν αὐτοῦ εἰῆ ἔοπῆ κατὰ πόδας αἱροῦντες, αὐθρωποι ποδώκεις, καὶ ψιλοὶ, διέφθειρον. τοὺς δὲ πελέους τῶν ὁδῶν ἁμαρτάνοντας, καὶ ἐς πλὼ ὕλην ἐσφερομένους, ὅθεν διέξοδοι οὐκ ἦσαν, πῦρ καμισάμενοι, περικαίμπρασαν· πολλά τε ἰδίᾳ καὶ πρὸς τῆς φυγῆς καὶ τῆ ὀλέθρου τῶν στρατιωτῶν τῶ ἀθηναίων· μόλις τε δὴ πλὼ θάλασσαν καὶ τὴν ἀνεῶνα τῆς λοκρίδος, ὅθεν περ καὶ ὥρμηθησαν, οἱ περιγενόμενοι κατέφυγον· ἀπώλοντο δὲ τῶν τε ξυμμάχων πολλοὶ, καὶ αὐτῶν ἀθηναίων ὁπλῖται περὶ ἑκατὸν μάλιστα καὶ ἐκατόν· τοσοῦτοι μὲν ὁ πόλεμος, καὶ ἡλικία ἑκάστη· ἔστι δὲ ὅτε ἐλάττους ἐν τῷ πολέμῳ τῷδε ἐκ τῶν ἀθηναίων πόλεως διεφθάρησαν· ἀπόβασις δὲ καὶ ὁ ἴππος στρατηγὸς Προκλῆς. τὸν δὲ νεκρὸν ὑποσπόνδους αἰτήσαντες παρὰ τῶν αἰτωλῶν, καὶ ἀναχωρήσαντες ἐς ναύπακτον, ἔζευξαν ἐς πὸς ἀθήνας πεζῇ ναυσὶν ἐκομίσθησαν. δημοσθένης δὲ περὶ ναύπακτον καὶ τὰ χωρία ταῦτα ὑπολείφθη, τοῖς πεπραγμένοις φοβούμενος τοὺς ἀθηναίους. κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, καὶ οἱ περὶ σικελίαν ἀθηναῖοι πλεύσαντες ἐς πλὼ λοκρίδα ἐν ἀποβάσει τέ τινι φύσι προσβοηθήσαντας λοκρῶν ἐκράτησαν, καὶ περιπόλιον αἱροῦσιν, ὃ ἦν δὴ τῷ ἄλσει ποταμῷ· τοῦ δ' αὐτοῦ ἥρους αἰτωλοὶ προσέμιξαν πρότερον ἐς τε κῶμην, καὶ ἐς χαλκίδα μοῖρα πρίσβεις, τόλοφόν τε ὑπερκᾶ, καὶ βοιάδην ὑπὲρ θυρεῖον, καὶ τί σφισι σφέμμαι στρατιαὶ δὴ ναύπακτον, ὅθεν πλὼ τῶν ἀθηναίων ἐπαγωγόν· καὶ ἐξέπεμψαν λακεδαιμόνιοι περὶ τὸ φθιώτικον ζιχλίτας ὁπλίτας τῶν ξυμμάχων· τούτων ἦσαν πανταγήσιοι ὑπὲρ ἡρακλείας τῆς ἐν ζαχλῃ πόλεως, πότε νεοκτίσου οὔσης· ἀπαρτίας δ' ἦρχεν εὐρύλοχος τῶν στρατιῶν· καὶ ξυνεκολάθησαν αὐτῷ μακαρεῖος, καὶ μελίσσιππος, οἱ ἀπαρτιάται. ξυλλεγέντος δὲ τοῦ στρατεύματος ἐς δελφοὺς, ἐπεκηρυκεύσαντο εὐρύλοχος λοκρίδος τοῖς ὀζόλαις· ὅπως τούτων πὶ ὁδὸς ὡς ἴσον ναύπακτον, καὶ ἅμα τῶν ἀθηναίων ἐσόλωσι ἀπόσπασαι αὐτούς. ξυνέπρασσον δὲ μάλιστα αὐτῷ τῶν λοκρῶν ἀμφίσσης, διὰ τὸ τῶν φωκίων ἔχθος πολέμιοι ὄντες· καὶ αὐτοὶ πρῶτον μὲν ὁπλῖται ὁμήρους, καὶ τοὺς ἄλλους ἐπεῖσαν ἐθέλειν φοβουμένους τὸν ἐπίοντα στρατὸν· πρῶτον μὲν οὖν τοὺς ὁμήρους αὐτοῖς μισθοῦσι, ταύτῃ γὰρ δυσεπιβολώτατος ἡ λοκρίς· ἔπειτα ἱππέας, καὶ μεσσαπίους, καὶ ζιταλίας, καὶ χαλκίδα, καὶ φλοφωνίους, καὶ ἀγραίους, καὶ ἀμπρακιώτας, ὅτου καὶ ξυνεστράτευον πάντες· ὁλοσσοὶ δὲ, ὁμήρους μὲν ἔδοσαν, ἐκπολεμεῖν δὲ· καὶ ὑπὸ ἀθηναίων ἐδόθησαν ὁμήρους, πρὶν αὐτῶν ἐλλήνων, τὸ λιν ὄνομα ἔχουσαν. ἐπειδὴ δὲ παρεσκεύαστο πάντα, καὶ τοὺς ὁμήρους κατέλεγεν ἑσπυτίνιον ὁ σωσικλῆς, ἐχώρει ὁ στρατὸς δὴ πλὼ ναύπακτον ὅθεν τῶν λοκρῶν. καὶ πορευόμενος, οἰκεῖα αἱρεῖ αὐτὸ, καὶ οὐ πόλιον· ἐν γὰρ προσοχύρωσαν. ὑπερβαίνει δὲ ἐν τῇ ναύπακτίᾳ, καὶ οἱ αἰτωλοὶ ἅμα ἤδη προσβοηθοῦντες, ἐλήϊζον τὴ γῆν· καὶ ἐν προάστειον ἀτείχιστον ὂν, ἕλον· ἐπί τε μολύκρειον ἐλθόντες, πόλιν κοινὴν ἔθνη μὲν ἀκαρνᾶνες, ἀθηναίων δὲ ὑπήκοον, αἱροῦσι. δημοσθένης δὲ ὁ ἀθηναῖος, ἔτι δὲ ἐτύγχανεν ὢν μὴ τὰ ἐκ τῶ

αἰτωλίας

ἔξεσαν, ὅτε ξύμπασι ὥρμηντο χωρίον κτίζειν· πρῶτον μὲν οὖν οἱ ἀδελφοὶ ἐν Δελφοῖς ἐχρήσαντο· καὶ λαβόντες δι' ἐξέτασιν τοὺς οἰκήτορας αὐτῶν τε, καὶ τῶν περιοίκων· καὶ τῶν ἄλλων ἑλλήνων ἐν βουλόμενον ἐκ λέβου ἐπασθαι, πλὴν ἰώνων, καὶ ἀχαιῶν, ἔστιν οὓς ἄλλων ἐθνῶν· οἰκισταὶ δὲ ἔδοσαν λακεδαιμονίων ἡγήσασθαι, λέων, καὶ ἀλκιδάμας, καὶ δαμάγητος· καταστάντες δὲ, ἐπεχείρουν πρὸ τοῦ πόλιν ἐκ καινῆς, ἣ νῦν ἡράκλεια καλεῖται, ἀπὸ χρυσᾶ θρόμπυλῶν σταδίους μάλιστα παραράκοντα, τῆσ δὲ θαλάσσης, ἔλιμνοι. νώμισμά τε παρισοδιάζοντο· καὶ ἤρξαντο κατὰ θρόμπυλας κατ' αὐτὸ στενὸν, ὅπως εὐφύλακτοι αὐτοῖς εἶεν. οἱ δὲ ἀθηναῖοι τῆς πόλεως ταύτης ξυνοικιζομένης, τοπρῶτον ἔδεισάν τε, καὶ οὐ ὁμοίως ἐπὶ τῇ εὐβοίᾳ μάλιστα καὶ θέσπιαι, ὅτι βραχύ σφισιν ὁ διάπλους πρὸς τὸ κίναιον τῆς εὐβοίας· ἔπειτα μέντοι παρὰ δόξαν αὐτοῖς ἀσφαλῶς· οὐ γὰρ ἐγένετο ἀπ' αὐτῆσ πλοῦς οὐδένι. αἴτιον δὲ ἦν, ὅτι τε θησαλοὶ οἱ σωζόμενοι ὄντες τῶν ταύτῃ χωρίων, καὶ ὧν ἐπὶ τῇ γῇ ἐκτίζετο, φοβούμενοι μὴ σφίσι μεγάλη ἐμπεσοῦσα παροικοδομήσῃ, ἔφθειρον, μὴ θαλασσεύειν ἐπολέμουν· αἵθρώποις γὰρ ἐνῆν καταστῆναι, ἕως ἔξεζεύξαντο γλωμίους τὸ πρῶτον, καὶ πάνυ πολλούς· πᾶς γάρ τις, λακεδαιμονίων οἰκιζόντων, θαρσαλέος ἦεν, βέβαιον νομίζων πὴν πόλιν· οὐ μέντοι ἥκιστα οἱ ἀρχόντες αὐτῶν τῶν λακεδαιμονίων οἱ ἀφικνούμενοι, τὰ πράγματά τε ἔφθειρον, καὶ ἐς ὀλιγανθρωπίαν καθίστασαν, ἵνα φοβῶνται τοὺς πολλούς· χαλεπῶς τε καὶ ἔστιν ἀοὐ παλῶς ἔξεζεύγνυσθαι. ὥστε ῥᾷον ἦν αὐτῶν οἱ προβοιωτοὶ ἐπικρατῆσαι· τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους, μὴ πρὶν ἐν αὐτῷ χρόνου, ὃν οἱ τῇ μάχῃ οἱ ἀθηναῖοι κατέχοντο, μὴ οἱ ἀφ' ἑτέρου διάκενα ναῶν ἀθηναῖοι πρὶν πλεοπόννησον ὄντες, πρῶτον μὲν ἐλλομένῃ τῆσ λαμψακίας ὁρμᾶσθαι τινας λοχήσαντες, διέφθειραν· ἔπειτα ὕστερον ὑπὸ λαμψάκου μέζοσι σόλῳ ἔλθόντι, ἀκαρνᾶσί τε πᾶσιν, ὅπαντήσομεν, πλὴν οἰνιάδων, ξυνίστασθαι, καὶ ζακυνθίοις, καὶ κεφαλλῆσι, καὶ κερκυραίοις πᾶσι κοίλοις ναυσί· μὴ οἱ μὲν λαμψάκιοι, τῆς τε ἔξω γῆς ἄμυνόμενοι, μὴ τῆς οἰκείας τῆ ἰσθμῷ, οἱ δὲ μὴ ἐλαμψάκιοι ὦσι, καὶ ἐν ὁρῶντι τῷ ἀστόλλωνι, πολέμιοι βιαζόμενοι, ἠσύχαζον· οἱ δὲ ἀκαρνᾶνες, ἐξίουσι ἀμφιλόχιον ἐν στρατιᾷ τῶν ἀθηναίων ἀποπεμφθῆναι αὐτοῖς, νομίζοντες ῥᾳδίως γ' ἂν ἐκπολιορκῆσαι, πόλεώς τε αἰεὶ σφίσι πολεμίας ἀπαλλαγῆναι· ἀμφίλοχοι δ' αἰτησάμενοι κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἐπὶ μισθοφορᾷ, ὡς καλ' αὐτῷ στρατιᾶς τοσαύτης ξυλλεγομένης, αἰτωλοῖς ἐπὶ θέρει, ναυπάκτῳ τε πολεμίᾳ ἔσῃ· καὶ ἢν κρατήσῃ αὐτῶν, ῥᾳδίως καὶ τὰ ἄλλα ὑπήκοα τὰ τοῦτο, ἐνόμιζον· ἐλθόντες δὲ καὶ ἐπολιόρκουν

δύμπ, καὶ ςρογγύλη, καὶ ἱερά· τομίζουσι δὲ οἱ ἐκείνη ἄνθρωποι οἰ τῇ ἠφ ᾧ, ὡς ὁ ΗΦαιςος χαλκεύσι, ὅτε πλὴ νύκτα φαίνεται πῦρ ἀναδιδοῦς πολύ, καὶ πλὴ ἡμέραν καπνόν· κεῖνται δὲ αἱ νῆσοι αὖ ταν κατὰ πλὴ σικελῶν τὴ μεσηνίαν γῆν. ξύμμαχοι δ' ἦσαν συρακουσίων· τιμῶντες δ' οἱ ἀθηναῖοι πλὴ γῆν, ὡς οὐ προσχώρει, ἀπέπλευσαν ἐς τὸ ῥήγιον, καὶ ὁ χειμὼν ἐπέλαβε τὰ πλοῖα· καὶ τεῖχος ἔτι πλεῖον ἔτι πλεῖται τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε. τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους, πλοῖα πεντήκοντα, καὶ οἱ ξύμμαχοι, μέχρι μὲν τῆς ἰθμοῦ ἦλθον, ὡς ἐς πλὴ ἀπέκτονον ἐσβαλοῦντες, ἀγησίδαμ δ' ὁ ἀρχιδάμου ἡγούμενος λακεδαιμονίων βασιλέως σεισμῶν δὲ γιγνομένων πολλῶν, ἀπέβαινον πάλιν, καὶ ἐκ τῆς ἐσβολῆς ἐσβολή· καὶ περὶ τούτους τοὺς χρόνους τῶν σεισμῶν καὶ τῆς χάσματων τῆσ βύβλιδος οἱ ὀροβίαις, ἃ βάλλασα ἐπέλαθοῦσα ἀπὸ τῆσ πρότερ οὔσης γῆς, καὶ κυμαθωθεῖσα, ἐπῆλθ ἐπὶ τῆσ πόλεως μέρος τι· καὶ ὁ μὲν, καταπλυσι, πόλ' ὑπερνόσησε. καὶ θάλασσα νῦν ἔστι, πρότερον οὖσα γῆ. καὶ αὐθρώπους διέφθειρε, ὅσοι μὴ ἐδυνάσατο φθῆναι, πρὸς τὰ μετέωρα ἀναβαίνοντες. καὶ περὶ ἀταλάντην πλὴ ἐπὶ λοκρίδος τῆσ ὁπουντίοις τῇ ἔβ, παρατάλασσα γίγνεται ἐπίκλυσις· καὶ τοῦ τε φρουρείου τῶν ἀθηναίων παρῆλε, καὶ δύο πλὴ αἰτελικυσμένων, πλὴ ἑτέρα κατέλαξε. ἐγένετο δὲ καὶ οἱ τε παρήθω κύματος ἐπὶ πολὺ χώρησις τησ, ἀμέτρο ἐπίκλυσί γε. καὶ σεισμὸς τῇ τείχος τι κατέβαλε, καὶ ὁ πρυτανεῖον, καὶ ἄλλας οἰκίας ὀλίγας. αἴτιον δ' ἔγραπε τοῦ τοιούτου νομίζω, ἢ ἰσχυρότατος ὁ σεισμὸς ἐγένετο, καὶ τὰ τοῦτο ἀποσίλλειν τε πλὴ θάλασσαν, καὶ ὕβαθήνης πάλιν ἐπαπωμένην, βιαιότερον πλὴ ἐπίκλυσιν ποιεῖν· αὖθι δὲ σεισμοῦ, οὐκ ἂν μοι δοκεῖ ὁ τοῦτο ξυμβῆναι γένεσθαι. τῷ δ' αὐτῷ θέρους ἐπολέμουν μὲν καὶ ἄλλοι, ὡς ἐκάστοις ξυνέβαινεν, οἱ τῇ σικελίᾳ· καὶ αὐτοὶ οἱ σικελιῶται ἐπ' ἀλλήλους ςρατεύοντες, καὶ οἱ ἀθηναῖοι ξὺν τοῖς σφετέροις ξυμμάχοισι· ἃ δὲ λόγου μάλιστα ἄξια, ἢ μεθ' ὧν ἀθηναίων οἱ ξύμμαχοι ἔπραξαν, ἢ πρὸς τοὺς ἀθηναίους οἱ αὐτοὶ πολέμιοι, τούτων μνησθήσομαι. χαριεάδου γὰρ ἤδη τ' ἀθηναίων ςρατηγοῦ τελευτήσαντος ὑπὸ συρακουσίων πολέμῳ, λάχης ἄπαγε ἔχων τῶν νεῶν πλὴ αὐτῆς, ἐςράτευσε μετὰ τῶν ξυμμάχων τοὺς τῆ μεσηνίας· ἔτυχε δὲ δύο φυλαὶ οἱ τῆ μυλῶν τῆ μεσηνίας φρουροῦσαι, καὶ τινα καὶ αὐτοὶ πρόφασιν ποιούμενοι πρὸς ἀλλήλους τῆ νεῶν. οἱ δὲ ἀθηναῖοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, τούς τε ἐκ τῆ οἰκίσεως ξυπομποὺς, καὶ διαφθείρουσι πολλούς. καὶ ὃς ὁρύγματι προσβαλόντες, ἠνάγκασαν ὁμολογίᾳ τὴν τε ἀκρόπολιν παραδοῦναι, καὶ τὸ μεσήνην ξυςρατεῦσαι· καὶ μετὰ τοῦτο, ἐπῆλθον τῶν οἱ μεσήνιοι, τῆ τε ἀθηναίων, καὶ τῆ ξυμμαχῶν, προσεχώρησαν, καὶ αὐτοὶ ὁμήρους τε δόντες, καὶ τἆλλα τἀτὰ παρασκευήν. τοῦδ' αὐτοῦ θέρους οἱ ἀθηναῖοι τεσσαράκοντα μὲν ναῦς ἔσειλαν περὶ πελοπόννησον, ὧν ἐςρατήγει δημοσθένης τε ὁ ἀλκισθένους, καὶ προκλῆς ὁ θεοδώρου, ἑξήκοντα δὲ εἰς μῆλον, καὶ διακοσίους ὁπλίτας. ἐςρατήγει δὲ αὐτῶν νικίας ὁ νικηράτου. τοὺς γὰρ μηλίους ὄντας νησιώτας, καὶ οὐκ ἐθέλοντας ὑπακούειν, οὐδὲ ἐς τὸ αὐτῶν ξυμμαχικὸν ἐᾶσαι, ἐβούλοντο προσαναγκάσαι. ὡς δὲ αὐτοῖς ἀνομένοις τῆ γῆς οὐ προσεχώρει, ἄραντες ἐκ τῆς μήλου, αὐτοὶ μὲν ἔπλευσαν ἐς ὠρωπὸν τῆ πέραν γῆς. ὑπὸ νύκτα δὲ ἡ χοῦσις, διὰ τοῦ ἐπαρθένου οἱ ὁπλῖται ἀπὸ τῶν νεῶν πεζῇ ἐς τανάγραν τῆ βοιωτίας. οἱ δὲ ἐκ τῆς πόλεως παντημεὶ ἀθηναῖοι, ἱππῆς τε καὶ καλλίου ςρατηγοῦντος, καὶ εὐρυμέδοντος τοῦ θουκλέους, ἀπὸ σκηνῶν ἐς τὸ αὐτὸ καὶ κατὰ γῆν ἀπήντων· καὶ ςρατοπεδευσάμενοι ταύτην πλὴ ἡμέραν ἐν τῇ τανάγρᾳ, ἐλήϊζον, καὶ ἐνυάλιον· καὶ τῇ ὑςεραίᾳ μάχῃ κρατήσαντες τοὺς ἐκ θεσπιῶν ὁπλίτας, καὶ θηβαίων τινὰς προσβοηθήσαντας, καὶ ὀλίγα λαβόντες, καὶ τροπαῖον ςήσαντες, ἀνεχώρησαν, οἱ μὲν, ἐς πλὴ αὐτῶν, οἱ δὲ, κατὰ τὰς ναῦς. καὶ παραπλεύσας ὁ νικίας ταῖς ἑξήκοντα ναυσὶ, καὶ λοκρίδος τὰ ἐπιθαλάσσια τέμνει, καὶ ἀνεχώρησεν ἐπ' οἴκου. ὑπὸ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον, λακεδαιμόνιοι ἡράκλειαν πλὴ ἐν τραχινίαις, ἀποικίαν ἐποιήσαντο ἀπὸ τοιάδε γνώμης, μάλι' οἱ ξύμπαντες, ἀπὸ μηδίας μέρη, παράλιοι, ἱππῆς, τραχίνιοι· τοῦτ' ἦν οἱ τραχίνιοι πολέμῳ ἐφθάρμενοι ὑπὸ αἰτωλῶν ὁμόρων ὄντων, τὸ πρῶτον μὲν γὰρ ἀπὸ αἰνιάνων προσθέναι σφᾶς αὐτοὺς, δόξαντες ἧ μὲ ὀφίσι ταῖσδι δῶσι, πέμψουσιν ἐς λακεδαίμονα ἐλόμενοι πρεσβευτὴν τιμαγενίδαν. ἐλπίσαντες δ' ἂν αὐτοῖς καὶ δωριεῦσι, ἡ μητρόπολις τῶν λακεδαιμονίων, τῶν αὐτῶν θέμενοι ὑπὸ τῶν αἰτωλῶν, καὶ αὐτοὶ πολέμῳ ἐφθείροντο. ἀκούσαντες δὲ οἱ λακεδαιμόνιοι, γνώμην ἔδοξε πλὴ ἀποικίαν ἐκπέμπειν, τοῖς τραχινίοις βουλόμενοι καὶ τοῖς δωριεῦσι τιμωρεῖν· καὶ ἅμα τῷ πρὸς αἰτωλοὺς πολέμου κωλῦσαι αὐτοῖσ ἰδίᾳ ἡ πόλις κατοικῆσαι. ἐπί τε τῇ βυβλίᾳ ναυτικὸν παρασκευάσθαι δόξαν, ὡς τ' ἐκ βραχέος πλὴ διάβασιν γίγνεσθαι, τῆς τε ὠδὶ θράκης παράδου χρησίμως

ἔξειν,

καὶ ζοπάς δίχα τὰς στάσεις τῷ ἑλληνικῷ. καὶ ὃ μὲν δικαιότερος, ὃ δὲ χρησιμώτερον πολίταις μᾶλλον ἐστὶ, καταγελάσειεν, ὑφ' αἱρεθῇ. ὃ δὲ αὐτὸ τοῦτο πρὸς ἀλλήλους τῇ γνώμῃ, ἀπίστως ἐστὶ πολὺ διενεγκεῖν. ὁ γὰρ ἦν ὁ διαλύσων οὔτε λόγος ἰσχυρὸς, οὔτε ὅρκος φοβερός· πρόσοδοι δὲ ὅντες ἀπάντων λογισμῷ ἐς τὸ αὐτὸ πάντες τῷ βεβαίου, μὴ παθεῖν μᾶλλον προϊσκόπουν, ἢ τοῦ ζῆν ἐλπίδι καὶ οἱ Φαυλότεροι γνώμην, ὡς τὰ πλείω περιγίγνοντο· τῷ γὰρ διδόναι τό, τε αὐτῶν ἐνδεὲς, μὴ τὸ τῶν ἐναντίων ξυνιέναι μὴ λόγοις τε ὕστερος ὦσι, καὶ ἐκ τοῦ πολυζόπου αὐτῶν τῆς γνώμης φθάσαι προεπιβουλεύοντες, τὸ μηρῶς πρὸς τὰ ἔργα ἐχόρουν· οἱ δὲ καταφρονεῖν τε καὶ προαδικεῖσθαι, μὴ ὀργὴν σφᾶς δεῖν λαμβάνειν ἀγνώμη ἕξει, ἄφρακτοι μᾶλλον διεφθείροντο· οἱ δ' ἐν τῇ κορυφῇ, τὰ πολλὰ αὐτῶν προεπολέμουν· μὴ ὁ πόλις ὕβρει μὲν ἀρχόμενοι τὸ πλέον, ἧσσον φοβοῖντο, ὑπὸ τοῦ τιμωρίαν παραχρῆμα, οἱ αὐτὰ μισούμενοι σράσειαν. τὰς δὲ τῆς ἀνθυφαιρέσεως ἀπαλλαξείοντες τινας, μάλιστα δ' ὧν ἀεὶ πάλαι ἐπιζημιοῦντες τὰ τῶν πόλας ἔχειν, παρὰ δίκην πεγνώσκοιεν. διό τε μὴ ἐπὶ πλειονεξίᾳ, ἀρχὴ ἴσχυ ἡ μάλιστα ἐπόντες ἀπαλλάσσειν, ὀργῆς πολέμιον ἐκφερόμενοι, ὥμῳ μὴ ἀπαραιτήτως ἐπέλθοιεν. ξυνταραχθέντος τε τοῦ βίου ἐς ἀνακαιρὸν ἔζειν τῇ πόλῃ, καὶ τῶν νόμων κρατήσασα ἡ ἀνθρωπεία φύσις, ἀνθυβρίζει καὶ παρὰ τοὺς νόμους ἀδικεῖν, ἀσμενίζοντας ἀπολλάσσειν, ἀκρατὴς μὲν ὀργῆς οὖσα, χρείσσων δὲ τοῦ δικαίου, πολεμία δὲ τοῦ προὔχοντος. οὐ γὰρ δὴ τοῦ τε ὀσίου τιμωρεῖσθαι προὐτίθεσαν, τοῦ τε μὴ ἀδικεῖν τὸ κερδαίνειν, οἷς μὴ ξυμφέροι ἐφιέναι· ἐκεῖνό τε τοῦ κοινοῦ περὶ τῶν τοιούτων οἱ ἀνθρωποι νόμοις, ἀφ' ὧν ἅπασιν ἐλπὶς ὑπόκειται σφαλεῖσι, κοινῇ αὐτοὺς διασῴζεσθαι, οἱ ἄλλῃ τιμωρίαις προκαταλύῃ, μὴ ὑπολείπεσθαι εἴ ποτε αὖθις κινδυνεύσοιεν, πιθανὸν δοκοῦσι τοῖς αὐτοῖς. οἱ μὲν οὖν πλείους ἀνθρώπων, ἀνόμοις τοῖς πρώτοις ἐς ἀλλήλους ἐχρήσαντο· καὶ ὁ Εὐρυμέδων, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἀπὸ πολυδεύσαντες τοῖς ναυσὶν· ὥςθ' οἱ μὲν φεύγοντες τῶν κορκυραίων, διεσώθησαν ἐπ' αὐτὴν ἐς πεντακοσίους, πεζῇ τε λαβόντες, ἃ ἦν οἱ τῇ ἠπείρῳ, ἐκράτουν τῆς πέραν οἰκείας γῆς. καὶ ἐξ αὐτῆς ὁρμώμενοι ἐλυμαίνοντο τοὺς οἰκήτορας καὶ τοὺς ἐν τῇ νήσῳ, καὶ πολλὰ ἐβλαπτον· καὶ λιμὸς ἰσχυρὸς ἐγένετο ἐν ἧ πόλει· ἐπροσβεβύκεσαν δὲ καὶ ἐς τὸν λακεδαιμόνια, καὶ κήρυκα ἔπεμψαν, ὅπως καὶ ὡς σὺν τοῖς ἐπράσσετο, ὅτι ὀψὲ χρόνῳ πόλεσι καὶ ἐπικέρσει παρασκευαζόμενοι, δι' βραχέος ἐς πολὺ τῆσδε ἐξακοῦσαι μάλιστα οἱ πάντες· καὶ τὰ πόλεια ἐμπρήσαντες ὅσα ἀπὸ γωνίας ἦ ἄλλό τι ἦ κρατεῖν τῆς γῆς, ἀναβαίνουσι ἐς τὸ ὄρος τὸ Ἰτώνιον, πεῖραν οἰκοδομησόμενοι, ἵ φθαρεῖεν τοὺς οἰκ τῇ πόλει, καὶ τῆς γῆς ἐκράτουν· τῷ δ' αὐτοῦ ἱέρασε τελευτῶντος, ἀθηναῖοι εἴκοσι ναυσὶ ἔπλευσαν ἐς σικελίαν, καὶ λόχυτα ἐν Μελανόπου στρατηγὸν αὐτῶν, καὶ χαροιάδην ἐν εὐφιλήτου· οἱ γὰρ συρακούσιοι καὶ λεοντῖνοι, ἐς πόλεμον ἀλλήλοις κατέστασαν. ξύμμαχοι ἦ τοῖς μὲν συρακουσίοις ἦσαν, πλὴν κατμαιναίων, οἱ ἄλλοι σφίσι πόλις, οἵπερ καὶ πρὸς τὸν τῶν λακεδαιμονίων πρῶτον αὐτοῖς ἐπολέμησάν τε. τοῖς δὲ λεοντίνοις, αἱ χαλκιδικαὶ πόλεις, καὶ κατμαίνα. τῆς δὲ ἰταλίας, λοκροὶ μὲν συρακουσίοις ἦσαν, ῥηγῖνοι ἦ κατὰ τὸ ξυγγενὲς λεοντίνοις· ἐς ἣν τάσε ἀθλίως ταῖμεν τσι οἱ τῶν λεοντίνων ξύμμαχοι, κατά τε παλαιαὶ ξυμμαχίαν, καὶ ὅτι ἴωνες ἦσαν, πείθουσι τοὺς ἀθηναίους πέμψαι σφίσι ναῦς· ὑπὸ γὰρ τῶν συρακουσίων, τ' τε γῆς ἔρτοντο, καὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ἔπεμπεν οἱ ἀθηναῖοι τῆς μὲν οἰκειότητος προφάσει, βουλόμενοί τε μήτε σῖτον ἐς τὸ πελοπόννησον ἄγεσθαι αὐτόθεν, πρόπειραί τε ποιούμενοι, εἰ σφίσι δυνατὸν εἴη τὰ ἐν τῇ σικελίᾳ πράγματα ὑποχείρια γενέσθαι· κατασάντες δὲ ὡς ῥήγιον τ' ἰταλίας, ἐν πολέμου ἐποίουν μᾶλλον τ' ξυμμάχων, ἢ τοῦ ἐς τὸ αὐτὸ πλεῖν. τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, ἡ νῆσος τὸ λοιπὸν ἐπόησε τοῖς ἀθηναίοις, ἐκλιποῦσα μὲν ἀδίκως χρόνου τὸ παντὸ παισὶν· ἐγένετο δέ τις ὅμως διακωχή. παρέμενε ἡ μὲν ὕςερον, οὐκ ἔλασσον οἰαυτοῦ. ἡ δὲ πρότερον, καὶ δύο ἔτη· ὡς τε ἀθηναίους τε μὴ ἦ, ὅτι μᾶλλον ἤλπισεν, μὴ ἐκπέσοι τῷ δοκεῖν· πεντακοσίων τ' ὁπλιτῶν μὴ πεντακισχιλίων ἐκ ἐλάσσους ἀπέβησαν ἐκ τῶν ἑαυτῶν, μὴ διακοσίων ἱππέων· ἦ ἄλλως ὄχλος, αἰεὶ ἐξ ἐλάττονος ἀριθμοῦ· ἐγένοντο ἦ μὴ οἱ πολλοὶ σεισμοὶ τότε τ' γῆ, ἔν τε ἀθηνῶν, μὴ ἐν εὐβοίᾳ, καὶ ἐν θερμοπύλαις, μὴ μάλιστα ἐν ὀρχομενῷ τῷ θεσπιῷ. καὶ ἡ μὲν ἐν σικελίᾳ ἀθηναίοι, καὶ ῥηγῖνοι, ἦ αὐτοῦ χειμῶνος, διακοσίαν ναυσὶ στρατεύσαντι ὑπὸ τοῖς λιπάραις νήσοις καταλαμβάσα, ἱέρασε γὰρ λιπαραίων ἀνδράσιν, ἀνδράποδα ἐπ' ἐκείνοις ἐποιήσαντο, γεωργοῦσι, λι-

τ' ἐκεῖ, ὅσοι οὐκ ἐπείθοντο, ὡς ἑώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειραν αὐτοῦ ἐν τῷ ἱδρῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγχοντο· οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο, ἀνηλοῦντο. ἐμέρας τε ἑπτὰ ἃς ἀφικνοῦμενοι εὑρυμέδων, ταῖς ξὺν νανσὶ τῇ ἑβδόμῃ, ἀνέχοντας ἔτι τοὺς λῃστὰς αὐτῶν τοὺς ἐν τοῖς ὄρεσι σφῶν αὐτῶν φρουροῦντας ἐκέλευσεν, ἐφ' οὓς ἐστρατεύσαντο, ἀνελεῖν. ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνοι ἐκράτησαν, ἐπὶ τὰς ναῦς ἦλθον, καὶ τῶν μὲν ἐν τοῖς ὄρεσι διεφθάρησαν ὀλίγοι, τῶν δὲ ἐπὶ θαλάσσης πολλοί. ἐπεὶ γὰρ ἐπὶ τὰς ναῦς ἦλθον, ἐπιπλεύσαντες ἐκ τῆς θαλάσσης οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς μὲν πλείους ἀπέκτειναν, τοὺς δὲ ζῶντας ἔλαβον. ἐκ δὲ τούτου ἐπὶ τὴν Ἀκαρνανίαν καὶ Κεφαλληνίαν καὶ τὰ περὶ ταύτας ἐπλευσαν. καὶ ἐν μὲν Κεφαλληνίᾳ οὐδὲν ἐπολέμησαν· ἐν δὲ Σολλίῳ ἐπολέμησαν μέρος τι τῆς γῆς, καὶ ἐκράτησαν· καὶ Πρωνναῖοι καὶ Κρανναῖοι καὶ Σαμαῖοι ἐποιήσαντο ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς Κεφαλλῆσιν εἶναι. ἐν δὲ Ἀκαρνανίᾳ καὶ Ἀλυζείαν ἐπολιόρκησαν, ἣν Ἀκαρνᾶνες καὶ Κορίνθιοι εἶχον· καὶ ἐκράτησαν καὶ ἀνδράποδα ἔλαβον καὶ ἐξανδραποδίσαντο. ἐκ δὲ τούτου ἀπέπλευσαν ἐπὶ τὴν Ἰθάκην καὶ Λευκάδα, ἔτι τοῦ στρατεύματος ὄντος ἐν τῇ Ἀκαρνανίᾳ. καὶ Βραχὺν μὲν τὸν ἐν τῇ Λευκάδι ἰσθμὸν ἐτείχισαν, ὅπως μὴ παραπλέοντες ἐκ τοῦ Ἰονίου κόλπου ἐκπλέωσιν αἱ ναῦς· ἡ γὰρ γῆ ἐστὶν ἐπὶ τοῦ ἰσθμοῦ ἐπὶ στενοτάτου ἡ Λευκὰς καὶ ἡ Ἀκαρνανία. ἐπολιόρκησαν δὲ καὶ Νήριον τῆς Λευκάδος, καὶ ἐπειδὴ ἐκράτησαν, ἀπέπλευσαν ἐπὶ τὴν Ἀμπρακίαν. ἦν δὲ Ἀμπρακιωτῶν ἄποικος ἡ πόλις καὶ ἐπιφανὴς ἐν τῇ Ἀκαρνανίᾳ. καὶ ἐπὶ τοῦτο τὸ χωρίον ἐστρατεύσαντο, ὅτι ἐν τῷ πρὸ τούτου χρόνῳ ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς Κορινθίους ἐπολεμοῦντο, καὶ ἐκ τοῦ χωρίου τούτου ἐπολέμουν τοῖς Ἀθηναίοις. καὶ ἐὰν μὲν ἐν τῷ παραχρῆμα χρόνῳ ἐλθόντες προσβάλωσι τῷ τείχει, ῥᾴδιον ἐδόκει εἶναι τὴν πόλιν ἑλεῖν· ἐπειδὴ δὲ ἐμέλλησαν, ἐβοήθησαν ἐκ τῶν πλησίον πόλεων Ἀμπρακιῶται καὶ Χαλκιδῆς καὶ ἄλλοι ἐκ τῆς Ἀκαρνανίας. καὶ τέλος ἐκ τῆς μάχης ἡττήθησαν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ἀπέθανον αὐτῶν περὶ ἑκατὸν καὶ ἀπέπλευσαν ἐπὶ τὰς ναῦς καὶ ἀνεχώρησαν οἴκαδε. καὶ τῶν Πελοποννησίων ἐν τῇ Ἀκαρνανίᾳ ἀπέθανον μὲν οὐ πολλοί, ἐκομίσαντο δὲ καὶ τοὺς νεκροὺς καὶ τὰ ὅπλα τῶν ἀποθανόντων. καὶ ἐκ τούτου ἐπὶ τὴν Ἀμπρακίαν ἐστράτευσαν, ὡς εἴρηται, καὶ ἐπολιόρκησαν. ἦν δὲ ἡ Ἀμπρακία ἐπὶ κόλπῳ καὶ ἕλει ἐστὶν ἡ πόλις καὶ ἐπὶ τῷ ἑτέρῳ μέρει τοῦ κόλπου τοῦ Ἀμπρακικοῦ. ἐκτίσθη δὲ ὑπὸ Γύλιδος καὶ Κορινθίων καὶ ἦν τὸ ἀρχαῖον τὸ τεῖχος περὶ τὴν ἀκρόπολιν καὶ ἐπὶ τὸ ἕλος τὸ πρὸς τὴν θάλασσαν τετραμμένον. ἔστι δὲ καὶ ἐν τῷ ἕλει ἐπὶ τῆς θαλάσσης

λιπεῖν, ὅπως ἥσσόν τι οἱ κινήσει ὧσιν οἱ ἐναντίοι. ἔσας ἢ αὐτοὶ πλησιάζοντες ἐκ σφῶν αὐτῶν, ξυμπεμπτὴν μὲν ὁ μὲν, ξυνεχώρησαν· οἱ δὲ, τὴν ἐχθροὺς κατέλιπον ἐς τὰς ναῦς. λέσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐσ τὰς ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι, καὶ ἥξουσιν ἐσ τὸν δῆμον ὁρῶν ἰδρόν· νικήσαντες δὲ αὐτοὺς αὖθις τε, καὶ παρεμυθέντο· ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὁ πλιθὼς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοουμένων τῇ πόλει ξυμπολεῖν ἀπιστίᾳ, τά τε ὅπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε, καὶ αὐτῶν τινας, οἷς ἐπέτυχον, ἐμὲν νικήσαντες ἐκράτυνεν, διέφθειραν δὲ· ὁρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γιγνόμενα, καθίζουσιν ἐς τὸν ἱκέται, καὶ γίγνονται οὐκ ἐλάσσους πεντακοσίων· ὁ δὲ δῆμος λείξας μή τι πανστρατιᾷ ὥσωσιν, αὐίσησί τε αὐτοὺς πείσας, καὶ διακομίζει ἐσ τὴν πρὸ τῆς ἀκρωτηρίου νῆσον· καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖσ διεπέμπετο· τῆσδε δὲ στάσεως οὐ τούτῳ οὔσης, τετάρτῃ ἢ πέμπτῃ ἡμέρᾳ μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐσ τὴν νῆσον διακομιδήν, αἱ ἐκ τῆσ κυλλήνης πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆσ ἰωνίασ πλοῦν, ἐφορμοῦσιν, παραγίγνονται ἓξ καὶ πεντήκοντα. ἦρχε δὲ αὐτῶν Αλκίδας, ὅσπερ καὶ πρότερον. καὶ βρασίδας αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει· ὁρμισάμενοι δὲ ἐσ σύβοτα λιμένα τῆς ὑπείρου, ἄμα ἕῳ ἐπὶ κέρκυραν τὴν κατὰ κυρᾶ· οἱ δὲ, πολλῷ θορύβῳ, καὶ παρασκευῇ τοιαύτῃ οὐ πρόσθεν πολλῇ, καὶ ἐν ἐπὶ πλοῖα, παρισκευάζοντό τε ἅμα ἐξιόντα ναῦσι· καὶ τὰσ ἀεὶ πλεούσασ ὄξεσι μᾶλλον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παρανοήσαντων ἀθηναίων σφᾶς τε ἔσωσαν πρῶτον ἐκπλεύσαι, καὶ ὕστερον πολλὰσ ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι· ὡσ δὲ αὐτοῖς πρὸσ τοῖς πολεμίοις ἦλθεν αὐτοκράτωρ αὐτῶν ἡ ναῦς, δύο μὲν διώξαντες ἐνέπρησαν, οὐ ἐπεδίωξαν δὲ ἀλλήλοισι οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο. ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμοσ τῶν ποιουμένων· ἰδόντες δὲ οἱ πελοποννήσιοι πρῶτα παραχρῆ, ἅπασι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς κερκυραίους ἐτάξαντο. ταῖς δὲ λοιπαῖς, πρὸς τὰσ δώδεκα ναῦς τῶν ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο, σαλαμινία, καὶ πάραλος· καὶ οἱ μὲν κερκυραῖοι, καπῶς τε καὶ κατ' ὀλίγασ προσπίπτοντες, ἐταλαιπώρουν καὶ αὐτοὶ· οἱ δ' ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὸ πλῆθοσ, καὶ πρῶτον περικύκλωσιν, ἀθρόας μὲν οὐ προσέπιπτον, ἐδὲ κατὰ μέσον ταῖς ἐφ' ἑαυτοῖς τε ταγμάσας· προσβάλόντασ δὲ κατὰ κέρασ, κατέδυσαν μίαν ναῦν· καὶ μετὰ ταῦτα κυκλοῦντες ταῖσμέσαις αὐτῶν, περιέπλεον, καὶ ἐπειρῶντο θορυβεῖν. γνόντεσ δὲ οἱ πρὸς τοῖς κερκυραίοις, καὶ δείσαντεσ μὴ ὅπλα ἐν ναυσὶ κτῷ γένοιτο, ἐπιβοηθοῦσι. καὶ γνόμενοι ἀθρόοι αἱ νῆες, ἅμα τε ἐπέπλεον τοῖς ἀθηναίοις τοιοῦτο. δεῖ δ' ὑπερχώρησαν ἤδη πρύμναν κρουόμενοι. καὶ ἅμα τὰσ τῶν κερκυραίων ἐβούλοντο προκαταφυτεῦσαι, ὅτι μάλιστα ἑαυτῶν ὁρμῇ τι ὑποχωρῶντων, μὴ πρὸς σφᾶς τι ταγμένων τῶν ἐναντίων· ἡ μὲν οὖν ναυμαχία τοιαύτη γνομένη, ἐπλεύσατο ἐς ἡλίου δύσιν· μὴ οἱ κερκυραῖοι δείσαντες, μή σφισιν ἐπιπλεύσαντες αὖθις τὴν πόλιν ὡς κρατήσωσι οἱ πολέμιοι, ἃ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀναχθέντασι, καὶ ἄλλό τι πανστρατιᾷ πόσωσι, τούς τε ἐκ τῆς νήσου πάλαι ἐς τὴν ἠπειρον διακομίζειν, καὶ τὴν πόλιν ἐφύλασσον· οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν ἀπέπλευσαν ἐπιόντων τῶν ναυμαχήσαντων ἐπὶ τὰσ ναῦς ἔχοντες τῶν κερκυραίων, ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ὑπειρον, ὅθεν περ ἀνήχθησαν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ἔτι μὲν τὴν πόλιν, ἐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καίπερ ἐν πολλῇ παραχῇ, καὶ φόβῳ ὄντες, μὴ βρασίδου παραγενόμενος, ὡς λέγετο, ἀλκίδα, ἰόντα φθάσῃ· ἀλκίδας δὲ οὐκ ἦσαν. ἐπὶ δὲ τὴν λευκίμμην τὴν ἀκρωτήριον ἀποβάντες, ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. ὁ δὲ δῆμος τῶν κερκυραίων ἐν τούτῳ περιελθὼν χιόμενος, μὴ ἐπιπλεύσωσιν αὖθις, τοῖς τε ἱκέταισ ἤειρεν ἐσ λόγους, καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις· καὶ πάσας αὐτῶν ἔπεισαν ἐσ τὰσ ναῦσ ἐμβῆναι καὶ πληρῶσαι γὰρ ὅμωσ διάκοντα, προσκαλούμενοι ἐν ἐπὶ πλοῦν. οἱ δὲ πελοποννήσιοι μέχρι μέσου ἡμέρασ δηώσαντεσ τὴν γῆν, ἀπέπλευσαν· καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖσ ἐφύκτωρ θῆκεν ἐξήκοντα τῶν ἀθηναίων, προσπλέουσι πρὸς λευκίμμης· ἃς, οἱ ἀθηναῖοι πεπυσθαμένοι τὴν στάσιν, μὴ τὰσ μετ' ἀλκίδου ναῦς ἐπὶ κέρκυραν μέλλοντας πλεῖν, ἀπέστειλαν καὶ εὐρυμέδοντα ἐν θουκλέους στρατηγόν· οἱ μὲν οὖν πελοποννήσιοι τῆσ νυκτὸσ ἐπὶ τὴν ἠπειρον διεβίβασαν τὰ ὅπλα παρὰ τὴν γῆν· μὴ ὑπερσχημένοι ἐν λευκιμμίῳ ὁπλίταις, τὰσ ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσι, ἀπεκομίζοντο· κερκυραῖοι δὲ οἱ αὐτόμενοι τὰσ τε ἀπ' ἴσησ ναῦσ προσπλεύσασ, τόν τε τῶν πολεμίων ἀκροκέρκυραν, λαβόντες τούς τε μαστῆρασ ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον, πρότερον ἔξω ὄντασ· μὴ τὰσ ναῦσ περιπλεύσαι καὶ λαβόντες, ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὴ ὑλλαϊκὸν λιμένα ἐν ὅσῳ περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα χρεὼν εἴη, ἀπεκτεῖναν. μὴ ἐκ τῶν ἱερῶν ὅσουσ ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντεσ, ἀπέκτειναν. ἐσ δὲ ἡρᾴδιόν τε ἐλθόντεσ, τῶν ἱκετῶν ὡς πεντήκοντα ἄνδρασ λίκνου ὑποχείριον ἔπεισαν· καὶ κατέγνωσαν πλὴν θανάτου· οἱ δὲ πολλοὶ

λίσβου ἢ μαρτήκισαι, πολίσν τὸ ναυτικὸν ποιήσαντες, ἐς τὴν κόρκυραν πολεῦσαι τα
σάζοσαν, δώδεκα μὲν ναυσὶ μόναις, παρόντων ἀθηναίων περὶ ναυπακτον· πρὶν δὲ
πολίσν τι ἐπιβοηθῆσαι ἐκ τῶν ἀθηναίων ναυτικὸν, ὅπως προφθάσωσι· μὴ παρισκυά-
ζοντο, ὅ, τε βρασίδας, καὶ ὁ ἀλκιδάμας πρὸς ταῦτα· οἱ δὲ κόρκυραῖοι ἐσκεύαζον, ἐπειδὴ
οἱ αἰχμάλωτοι ὅλῳ αὐτοῖς, οἱ ἐκ τῶν περὶ ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν, ὑπὸ κορινθίων
ἀφιέντες, τῷ μὲν λόγῳ, ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διακυμένοι, ἔργῳ
δὲ πεπεισμένοι κορινθίοις κόρκυραν προσποιῆσαι· μὴ ἔπρασσον ὅπως ἕκαστον τῶν πολι
τῶν μετέσοντες, ὅπως ἀ πωσήσουσι ἀθηναίων τὴν πόλιν· καὶ ἀφικομένης ἀτ[illegible]κῆς τε νεὼς,
καὶ κορινθίας, πρόσβασις ἀγουσῶν, καὶ ἐς λόγους καθισάντων, ἐπέρασαν κόρκυραῖοι
ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι καθὰ τὰ ξυγκείμενα, πλὴν τοῦ νεοίοις ἢ φίλοι, ὡς περ καὶ
πρότερον· καὶ ἢν γὰρ πεισθῶσι ἐλευθέρους τῶν ἀθηναίων, καὶ τοῦ δήμου προσε-
τήκει· ὑπάρχουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ αὖθις ἐς δίκην, λέγοντες ἀθηναίοις τὴν κόρκυραν κα
τασθυλοῦν· ὁ δὲ, ἀποφυγὼν, αὐθις πάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε αὖθις,
φάσκων τὰ μὲν χρήματα ἐκ τοῦ τοίχου τιμίους, καὶ τοῦ ἀλκίνου· ξημία δὲ καθ' ἑκά
στην χάραξαι ἐπικεῖσθαι, στατῆρ· ὀφλόντων δὲ αὐτῶν, καὶ πρὸς τὰ ἱκετῶν κα-
θεζομένων, λύσ τὸ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι, ἀποδῶσι, ὀ πειθάσ, ἐ-
τύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὤν, πείθει, ὡς τε τῷ νόμῳ χρῆσθαι· οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ
ἐξείργοντο, καὶ ἅμα ἐπηλθόντο τὸν πλάθαν, ἕως ἔτι βουλῆς ὄντι μέλλειν τὸ πλῆθος
ἀναπείσειν, τὸν αὐτὸν ἀθλιαλοις φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίστατό τε. καὶ
λαβόντες ἐγχειρίδια, ἐξαπιναίως ἐσ τὸ βουλεῖον ἐσελθόντες, τόν τε πρασθάν κτεί-
νουσι, καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν, καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἑξήκοντα· οἱ δὲ τινες τῆς
γνώμης τῷ πρασθία, ὀλίγοι ἐς τὸ ἀτείχιστον τειχίον κατὰ Φυτον ἔτι παροῦσαν δρόμον
ἢ ἔθεον, καὶ ξυγκαλέσαντες κορκυραίους, ὅσοι ὄντες καὶ βέλτιστοι ἦσαν, καὶ
ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' ἀθηναίων, τό, τε λοιπὸν μηδὲν ἑτέρους ἀδικᾶσαι, ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ
ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι· ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἀνάγκα
σαν τὸ γνώμιμον· πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς ἀθήνας αὐθις πρέσβεις, περί τε τῶν πε-
πραγμένων διδάξοντας, ὡς ξυνέφερε, καὶ τὸν ἐκεῖ κατασφθάσοντας, πείσοντας μη
δὲν ἀνεπιτήδειον πρᾶξαι, ὅπως μή τις ἐπιτροφὴ γένηται· ἐλθόντων δὲ, οἱ ἀθηναῖοι,
τούς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς αἶ-
γιναν· ἐν δὲ τούτῳ, τῶν τε κορκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα, ἐλθούσας ἱέρους κρι
νθίας, καὶ λακεδαιμονίων πρέσβεις, ἐπιπέμπουσι τῷ δήμῳ· καὶ μαχόμενοι, ἐνί-
κησαν· ἀφικομένης δὲ νυκτὸς, ὁ μὲν δῆμος, ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς
πόλεως κατεφθάρη· καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς, ἱδρύθη· καὶ τὸν ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον·
οἱ δὲ, τὴν τε ἀγορὰν καθέλαβον, οὗπερ οἱ πολλοὶ ὤκηντο αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν
πρὸς αὐτὴν, καὶ πρὸς τὸν ἤπειρον· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ἀκροβολίσαντό τι ὀλίγα, καὶ ἐς
τοὺς ἀγροὺς πέμπον ἀμφότεροι τοὺς δούλους, παρακαλοῦντές τε, καὶ ἐλευ
θερίαν ὑποσχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ, τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο
ξύμμαχον· τοῖς δ' ἐναντίοις, ἐκ τῆς ἠπείρου, ὡς δισχιλιοὶ ἀκοντισταὶ ἦσαν· ὁπλιτεύσαντες δὲ
ἡμέρας, μάχη ἐγένετο, καὶ νικᾷ ὁ δῆμος, χωρίων τε ἰσχύι, καὶ πλήθει πρό
ἐχων· οἵ τε γὰρ οἰκέται αὐτῶν τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο, βάλλουσαι ἐκ τῶν οἰ-
κιῶν τῷ κεράμῳ, καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαν τὸν θέρους· ἐγνωμάσθη δὲ τῆς ξυ-
μφορᾶς περὶ πλείονος ὀλίγαν, πλέσαντες οἱ ὀλίγοι μὲν αὐτοβοεὶ ὁ δῆμος τ' τε νεωρίου κρατή
σειν ἐπελθών, καὶ σφᾶς διαφθερῶν, ἀμπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀ-
γορᾶς, καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἔφοδος, φθόμενοι οὔτε βοηθέσαι, οὔτε ἀλλοτρέ
σαι, ὥς τε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη· καὶ ἡ πόλις ἐκινδυνεύσει πᾶ
σα διαφθαρῆναι, εἰ πνεύσαντος ἐπιγένοιτο τῇ φλογὶ αὐθις φορὸς ἐς αὐτήν· καὶ οἱ μὲν, παυ
σάμενοι τῆς μάχης, ὡς ἐκράτησαν ξυνέσαντες τὴν νύκτα, ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ κο-
ρινθία ναῦς, τοῦ δήμου κεκρατηκότος, ὑπεξανήγετο· καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς
τὴν ἤπειρον ἀπέβησαν. τῇ δ' ἐπιγενομένῃ ἡμέρᾳ, Νικόστρατος ὁ Διϊτρέ
φους, ἀθηναίων στρατηγὸς, παρεγένετο βοηθῶν ἐκ ναυπάκτου σὺν δέκα ναυσὶ, καὶ
μετὰ τούτων πεντακοσίοις ὁπλίταις· ξύμβασίν τε ἐποιήσατο, καὶ πείθει ὡς τε ξυγχωρῆ
σαι ἀλλήλοις, δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κεῖναι, οἳ οὐκ ἐμέλλησαν· τοὺς δ' ἄλ
λους, οἰκεῖν, σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους, καὶ πρὸς ἀθηναίους, ὡς τε τοὺς αὐ
τοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν· καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας, ἔμελλεν ἀπλεύσεσθαι·
οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται, πείθουσιν αὐτὸν, πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καὶ τα
λη πεῖν,

» τε καὶ περὶ ἐμοῦ, λόγοις τε πείσειν, ὡς ἐπὶ ὠφελείᾳ. ἐπιθέμενοι δὲ παρὰ τὴν ξύμ-
» βασιν, ὡς μὲν ἐν χερσὶν ἀπεκτείνατε, οὐχ ὁμοίως ἁλοῦσι μέν, ἠκετὰ νόμον γ' ὅμως ἂν δί-
» κην εἶπα-
» χον. ὡς δ' ἐχεῖρας προῆλθομεν, μὴ ζωγρήσαντες ὑμᾶς ὑστερον μὴ κτείνειν,
» παρασπόμωσ' ἀφεθέραπε, πῶς ἀδικεῖσθε, μὴ ταῦτα, ἓς ἀδικεῖσθ' ἐν ὀλίγῳ
» πράξαντες, τήν τε λυθεῖσαν ὁμολογίαν, μὴ τῶν αὐσρῶν τὸν ὕστερον θάλατον, μὴ τὸν π
» αὐτῶν ἡμῖν μὴ κτείνειν ἐλυθῆσαι ὑπόχεσιν, ἰῶ τὰ ἐν τοῖς ἀγρροῖς ὑμῖν μὴ ἀδικῶ-
» μεν· ὅμως φατὲ ἡμᾶς παρανομῆσαι, μὴ αὐτοὶ ἀξιῶτε μὴ αὐτὶ δοῦναι δίκην, ἐκ ἰῶ γε
» ὅτοι τὰ ὀρθὰ πεγνώσκωσι· πάντων δὲ αὐτῶν ἕνεκα καλαθήσεσθε· μὴ ταῦ ταῶ λακε-
» δαιμόνιοι τοὺ ἕνεκα ἐπεξέλθομεν, μὴ ἀδὸ ὑμῶν, μὴ ἡμῶν, ἵνα μεῖς μὲν εἰδῆτε
» δικαίως αὐτῶν πατεγνωσόμενοι, ἡμεῖς δ' ἔτι ὀσιώτερον ἐτιμωρημένοι· καὶ μὴ πα
» λακὲς αἰρεταὶς εἴ τις αἶρα μὴ ἐγένετο ἀκόντος, ἐπικλαθῆτε, ἂς χρὴ τοῦσ μὲν ἀδίκου
» μένους, ἐπικούρους εἶν', τοῖς δ' αἰσχρόν τι σρῶσαι, διαπλασιασὰ ζημίασ', ὅτι ἐκ ἐκ προσ
» κόπτου ἀμαρτάντοσ· μὴ ἢ ὁλοφυρμῷ μὴ δίκῃ ὠφελεῖσθωσαν, παιδρῶν τε τύχης τ'
» ὑμετέρων ἐπιβοώμενοι, μὴ πλὼ σφετέρων δρημίαν· μὴ τ' ἡμεῖσ αὐταποφαίνομεν πολλῷ
» λειπότερα πασχοῦσα πλὼ ὑ τοῦ τούτων ἡλικίαν ἡμῶν διεφθαρμένων, ὧν πατέρεσ, οἱ
» μὲν, πρὸς ὑμᾶς πλὼ βιασθέντασ ἀπόντας, ἀπέθανον ἐν κορωνείᾳ· οἱ δὲ πρισβύται λελειμ
» μένοι, μὴ ἀνίαι δρῶμοι, τοῦ Μῶ διαιστέρασ ὑμῶν ἱκετείασ τοιοῦντασ, τύσδε τιμω
» ρήσασθαι, εἴκου τε ἀξιώτερα τυγχάνειν, οἱ ἀπρεπέσ τι παθρονῆσθ' τῶν αὐθρώπων·
» οἱ δὲ δικαίως, ὡς πρὸ οἱ δι, τὰ ἐναντία ἐπίχαρτοι εἶν', καὶ πλὼ νῶ ἱρημίασ δ' ἑαυτοὺς
» ἔχουσι· τοὺς γὰρ ἀμένους ξυμμάχους ἐκ ἦντο ἀπώσαντο. παρανόμησάν τε, οὐ προπα
» θόντες ὑφ' ἡμῶν, μίσει ἢ πόλιν, ἣ λίκη κρίνασθε, μὴ οὐκ αὐταποδόντες ναῦ πλὼ ἴσην
» τιμωρέαν, ἔννομα γ' πείσονται· μὴ οὐχὶ ἐκ μάχης χεῖρασ προϊόμενοι, ὡσ πρὸ φα
» σὶν, ἀλλ' ἀχὸ ξυμβάσεως ἐς δίκην σφᾶς αὐτοὺς παραδόντες· ἀμύνατε οὖν ὦ λακεδαι
» μόνιοι, μὴ ᾧ τῶν ἐλίωσιν νόμῳ, ὑ πὸ τῶνδε παραβαθέντι, μὴ ἡμῖν αὖομα παθοῦσιν, αὐ-
» ταποδόντες χάριν δικαίαν, ὧν προθύμοι γεγενήμεθα, μὴ μὴ τοῖς τῶνδε λόγοις περιωθῶ
» μεν ἐν ὑμῖν· ποιήσατε δὲ τοῖς ἕλλησι παράδειγμα οὐ λόγων τούτοις ἀτῶν ασ' προθύ-
» σοντες, ἀλλ' ὅρκων, ὧν ἀγαθῶν μὲν ὄντων, βραχεῖα ἡ ἐπαγγελία αἰτεῖ· ἀμαρτάνομέ
» νων ἢ, λόγοι ἔπεσι κοσμηθέντες, προσκλύμματα γίγνονται· ἀλλ' ἢν οἱ ἡγεμόνες, ὡς περ
» νῦν ὑμεῖς κεφαλαιώσασθε πρὸς τὸν ξύμπαντα διαβάσιμα ποιήσασθε, ῥᾴδιόν τις ἐπ'
» ἄλλῃσι ὅρκους λόγους καλοὺς ζητήσει.

Τοιαῦτα ἢ οἱ θηβαῖοι εἶπον· οἱ ἢ λακεδαιμόνιοι δικαιοῦσι, νομίζοντες τὸ ἐπρώτη μα
σφίσιν ὀρθῶς ἔξειν, εἴ τι ἐν τῷ πολέμῳ ὑπ' αὐτῶν ἀγαθὸν πεπόνθασι, λιότι πάντα ἄλλον
χρόνον ἱκέσιον δῶ δειν αὐτοὺς καὶ τὰς παλαιὰς παυσαμένους μετὰ τὴν μῆδον ασπονδὰσ
ἡσυχάζειν, μὴ ὅτε ὕστερ) ἃ πρὸ τ' περιτειχίζοντο πρὸ ἱόντο αὐτοῖς, καινὰς ἔτ' ἐπ' ἐ-
κεῖνα, ὡς οὐκ ἐλέξαντο, ἡτούμενοι τῇ ἐαυτῶν δικαίᾳ βουλήσει ἔκασπονδοι ὧδε ὑπ' αὐ
τῶν ἠκῶς πεπονθέναι, αὖθις τὸ αὐτὸ ἕνα ἕκαστον παραγαγόντες, μὴ ὁρῶντες, εἴ τι
λακεδαιμονίους μὴ τοὺς ξυμμάχους ἀγαθὸν ἐν τῷ πολέμῳ διαφαίνοντες εἰσὶν, ὁ πόλε
μὸ φαίνεν, ἀπάγοντες, ἀπέκτεινον· μὴ ἐκάρυσσον οὐδένα. διέφθειραν ἢ πλε
ίονας μὲν αὐτῶν, οὐκ ἐλάσσους διακοσίων, ἀθρωπίνων ἢ, πέντε μὴ ἑκατόν, οἱ ξυνε πο
λιορκοῦντο. γωνεῖς ἢ ἦν σφι πάντα πόλισιν· τὴν ἢ πόλιν, ἐνιαυτὸν μὲν τινα θηβαῖοι με
γαρέων αὐσράσι κατὰ σάσιν ἐκπεπωκόσι, μὴ ὅσοι τὰ σφέτερα φρουροῦντο πλατεί
ων περῶσιν, ἔδοσαν ἐνοικεῖν· ὕστερον ἢ, κατελόντες αὐτὴν ἐς ἕκαστος πάσαν ἐκ τῶν
θεμελίων, ᾠκοδόμησαν πρὸς ὃ ἠραίῳ κατατετράπον διακοσίων ποδῶν, παντα χῆ κύ-
κλῳ οἰκήματα ἔχον κάτωθεν, μὴ ἀνωθεν· μὴ ὀροφαῖσ, μὴ θυρώμασι χρῆσ τῶν πλατειέ-
ων ἐχρήσαντο· μὴ τοῖς ἄλλοις, ἀλλ' ἐν ᾧ τεῖχει, ἐπὶ πλα, χαλκὸς, μὴ σίδηρος, κλίνας κα
τασκευάζοντες, αἰεἰ θεσαν τῇ Ηρα, μὴ νεὼν ἐκατόμπεδον λίθινον ᾠκοδόμησαν αὐτῇ·
πλὼ ἢ γῆν δημοσώσαντες, ἀπέμισθωσαν ἢ δίκῃ ἑτῶ· μὴ ἐνέμοντο θηβαῖοι· ὀκνῶν δέ τι
μὴ τὸ ξύμπαν περὶ πλατειᾶ οἱ λακεδαιμόνιοι ὅτως ἀχθεσθέμενοι ἐχένοντο, θηβαί
ων ἕνεκα, νομίζοντες ἐς ἃ πόλεμ) αὐτῶν αἰρτιότατοι) ὠφελίμως ἔτ'· μὴ τὰ
μὴ καλὰ πλάτασ, ἴδιά τι τῷ μὴ ἐνεκεκωφῷ, ἐπιφθὴ ἀθλωαίων ξύμμαχοι ἐπένοντο, ἐπ' ἐ
θελῶ πισ'. αἱ δὲ πασιράκηνθιακὴσ, αἱ λεσβίοις ξυθοὶ ἐλθόμενοι, ὡς
τότε φθίνουσαι λ' τ' πλάτ') ἐκ τε τ' ἀθλωῶν ἐπιθιωχθέσαι, καὶ πρὸς τῇ κρήτῃ χει
μασθέντες, μὴ ἀπ' αὐτ' ασποράδεσ πρὸς τ' πελοπόννησ) καὶ τὴν χθονὸ, καὶ λακεδαιμονίοισιν
ἐν τῇ κυλλήνῃ ζυσκαίδεκα ζυήρεσ λαθοῦσι λέων, μὴ ἀμπρακιωτῶν, μὴ βρασίδαι τ' τέλει
σθεν, ξύμβουλον ἀλκίδα ἐπλευσθότα· ἐβούλοντο χαὶ οἱ λακεδαιμόνιοι ὡς τῶ

» Ἕλλωσι, μόνους αὖ βοιωτῶν ἀπίστως καὶ ἀνοσίως λαβὼν ἐν οἷς ἄλλοι ἐκπέρσαι ἡμῶν
» τοῦτο ἔπραξαν· ἡμῖν μὲν γὰρ ἡ πόλις πότε ἐτύγχανεν οὔτε κατ' ὀλιγαρχίαν ἰσόνομος
» πολιτεύουσα, οὔτε καθ' ὅ τι μοιχεύεται· ὅσῳ δ' ὅσιν νόμοις μὲν τῷ σωφρονεστάτῳ ἐναν-
» τιώτατον, ἐγγυτάτῳ δὲ τυραννίδος, δυναστείαι ὀλίγων αἰσθῶν εἶχε τὰ πράγματα· καὶ
» οὗτοι ἰδίας δυνάμεις ἐλπίσαντες ἐπὶ μᾶλλον χάσειν, εἰ τὰ τοῦ πλήθους κρατήσειε, πο-
» λέμιοι ὄντες ἀρχῇ τῇ πόλει, ἐπηγάγοντο αὐτόν· καὶ ἡ ξύμπασα πόλις ὧν αὐτοῦ πάνυ
» οὐχ ἑαυτῆς, τοῦτ' ἔπραξεν. οὐδὲ ἄκυρα αὐτῇ ἐνεδίδοσαν, ὧν μὴ μέγ' ἥμαρτεν ἐπεὶ
» δὴ γοῦν ὅ, τε μῆδος ἀπῆλθε, τὴν τοὺς νόμους ἔλαβε, σπένδας χρὴ, ἀθλιώταν ὕστερον ἐπ
» ὀντων, τήν τε ἄλλην ἐλπίδα, τὴν τὴν μετρίαν χώραν πειρωμένων ὑφ' αὐτοῦ σ πολε-
» σθαι, μὴ καὶ τὰ σώματα ἤδη ἐχόντων αὐτ' ταῦτα, ἐμαχέμενοι ἐν κορωνείᾳ, μὴ νικήσαν
» τες αὐτοὺς, ἀλλ' ἐλευθερώσαμεν πλὴν Θεσπιῶν, καὶ τῶν ἄλλων, νῦν προθύμως ξυνελευθερῶ
» μεν, ἵππους τε παρέχοντες, μὴ παρασκευῇ, ὅσην οὐκ ἄλλοι τῶν ξυμμάχων· μὴ τὰ μὲν
» ἐς τὸν μηδισμὸν, τοῦ πάντα ἀφειλόμεθα· ὡς ὑμᾶς μᾶλλόν τι ἠδικήκατε τῶν ἄλλων,
» μὴ ἀξιώτεροί ἐσε πόλεως ζημιῶσαι, πειρασόμεθα ἀποφαίνειν· ἐγκλήσεσι δὲ τῇ μετέρᾳ
» τιμωρίᾳ, ὡς φατὲ, ἀθλιωτάτῃ ξυμμαχεῖ, μὴ πολλῇ ταυτὸν χρῶ· τὰ πρὸς ἡμᾶς μό-
» νον ὑμᾶς ὑπάγεσθαι αὐτοὺς, μὴ μὲν ξυνεπίσπεσθαι μετ' αὐτῶν ἄλλοις, ὑπάρχον τε ὑμῖν
» εἴ τι μὴ ἄκοντες προσήγεσθε ὑπ' ἀθηναίων, ἢ τῶν λακεδαιμονίων τῶν δὲ ἤδη ἐδεῖ ᾧ μή
» πω ξυμμαχέσαι τε γενομένοις, ἵνα αὐτοὶ μάλιστα προσκάμνεσθε, καὶ γὰρ ἵνα ὑμᾶς τε ὑ-
» μῶν ἀποδέξειν, μὴ τὸ μέγιστον, ἀθῶσαι παρέχειν βουλόμεθα· ἀλλ' ἐνόντες, μὴ ἐκλύ-
» μενοι, ἔτι ἄλλεσθε μᾶλλον τὰ τ' ἀθηναίων μὴ λείπετε, ὡς αἰσχρὸν ἵνα προσθωῦσαι τοὺς θερ-
» μοὺς τας· πολὺ δέτε αἴσχιον μὴ ἀδικῶ τερον τοὺς πάντας ἑλλωσαι καὶ ἀπροσθωῦσαι, ὅτις ξυ
» ωμόσατε, ἢ ἀθηναίους μόνους· τοὺς μὲν, καταδουλωμένους πλὴ ἑλλάδος, τοὺς δ', ἐλευθε-
» ροῦντας· μὴ οὐκ ἴσον αὐτοῖσε πλὴ χάριν αὐτ' ἀποδότε, οὐ γὰρ αἰσχύνης ἀπαλλαγμένω· ὑ-
» μεῖς μὲν τ' ἀδικούμενοι αὐτοὺς, ὡς φατὲ, ἐπηγάγεσθε· τοῖς δ' ἀδικοῦσιν ἄλλους, ξυνορ-
» γοὶ καθίστατε· καίτοι τὰς ὁμοίας χάριτας μὴ ἀποδιδόναι αἰσχρὸν μᾶλλον, ἢ τὰς μὴ δι-
» καιοπαθούσας μὲν ὀφειλητέας, ἴσα δ' ἀδικίαν δ' ἀποδομένας· δῆλόν τε ποιοῦσατε, ὃ
» δ' τότε τῶν ἑλλήνων ἕνεκα μόνοι οὐ μηδίζοντες, ἀλλ' ὅτι οὐδ' ἀθηναῖοι· ὑμεῖς δ', τοῖς
» μὲν, ταυτὰ βουλόμενοι ποιεῖν, τοῖς δ', τἀναντία, μὴ ναῦ ἀξιοῦτε, ἀφ' ὧν δ' ἑτέρους ἐπ
» νεσθε ἀγαθοὶ, αὐτῶ τούτων ὠφελεῖσθε· ἀλλ' οὐκ εἰκός· ὡς τοῦ δ' ἀθηναίους ἥλωσε, τού-
» τοις ξυωκτωνίζεσθε· μὴ μὲν προσίρετε πλὴ πότε γενομένην ξυνωμοσίαν, ὡς χρὴ ἀπ' αὐ-
» τῆσ ναῦ σῴζεσθαι· ἀπελέπετε δ' αὐτὴν· μὴ παραβάντες, ξυγκατεδουλοῦσθε μᾶλ
» λον αἰχμητὰς, μὴ ἄλλους πηὰς τῶν ξυωμοσάντων, ᾗ διεκωλύετε μὴ ταῦτα, ἅπερ ἔσκον-
» τες, ἔχοντές τε τὸν νόμον, οἷς περ μέχρι δ' ἐλύρε· μὴ οὐδενὸς ὑμᾶς βιασαμένε, ὡς τοῦ
» ὑμᾶς, πλὴ τἀληθὲς ἐπὶ τε πρὸν περιτειχίζεσθε πρόκλησιν ἐς ἡσυχίαν ὑμῶν, ὡς τε μὴ δ'
» ἑτέροις ἀμύνῃ ὧν ἐδέχεσθε· τίνος αὖ ἕν ὑμῶν δικαιότερον πᾶσι τοῖς ἕλλησι μισεῖν το,
» ὁ πρὸς ᾧ ᾧ ἐκεῖν καιῷ αὐσρατεύεσθαι πρᾶξαι· μὴ δ' μέλ' πότε χρησοὶ ἐγένεσθε; Φα
» τὲ, τὸ προσήκον τα νῦν ἐπιδείξατε· ἀεὶ γὰρ ἡ φύσις αἰεὶ ἐβούλετο, ἀξιολογίᾳ εἶσ τὸ ἀλη-
» θές· μὴ τ' ἀθηναίων ἄδικον ὁδὸν ἰόντων ἐχωρήσατε· τὰ μὲν ἓν ἐς τ' ὑμέτερόν τε ἀκού-
» σουσι μηδισμὸν, μὴ τ' ὑμέτερον ἐκούσιον ἀπίστως μισθὸν, ναὶ αὖ τα ἀποφαίνομε· ἃ δὲ πλη-
» ταῖα Φατὲ ἀδικηθῆναι, παραυόμως τ' ἐλθεῖν ὑμᾶς ἐν αὐτονομίας μὴ ἐβρωμένας ᾗ τῇ
» ὑμετέρᾳ πόλιν, ἃ νομίζομεν δ' οὐ τούτοις ὑμῶν μᾶλλον ἁμαρτάνειν· εἰ μὲν γὰρ ὑμεῖς
» αὐτοὶ πρός τε πλὴ πόλιν ἐλθόντες ἐμαχέμεθα, μὴ πλὴ γᾶν ἐδῄομεν ὡς πολέμιοι, ἀδι
» κῆμεν· εἰ δ' αὖ ἄνδρες ὑμῶν οἱ πρῶτοι μὴ χρήμασι, μὴ χάριτι, βουλόμενοι τ' μὲν ἔξω ξυμ-
» μαχέσαι ὑμᾶς παῦσαι, ἵσ τ' ἐκ τὰ κοινὰ τῶν πολιτῶν βοιωτῶν παῖδα καταστῆσαι, ἐπε-
» κελέσαντο ἐκόντες, τί ἀδικῆμεν; οἱ τ' ἄγοντες, παρανομῶσι μᾶλλ᾽ τ' ἐκείνων ἀλλ'
» ὅτ' ἐκεῖνοι ᾽ ὑμεῖς κρίνομεν, ἀδ' ὑμᾶς· πολῖται δ' ὄντες, ὡς περ ὑμεῖς, μὴ πλέω παρα-
» καλλόμενοι, ἐκ τῶν τείχος αὐθέξασ', μὴ ἐς τ' αὐτῶν πόλιν φιλίως, ἐπολεμίως
» καμίσατ', ἐβόλοντο νύς τε ὑμῶν χέρος μᾶλλ᾽ πεῖσαι, νύς τε ἀμείν᾽, τὰ ἄξια
» ἔχειν, σωφρονισαὶ ὄντες τ' γνώμας, μὴ τ' σωμάτ' πλὴ πόλιν ὀκ ἀλλοζιδῆτες, ἀλλ' ἐς τ'
» ξυγγένειαν δικαιοῦντες, ἐχθροὺς οὐδενὶ καθιστάντες, ἅπασι δ' ὁμοίως ἐναντίους· ἐκ
» μέρους δὲ, ὡς οὐ πολεμίως ἐπράσσομεν, οὗ τε γὰρ ἐλθόντες ἐμαχεσάμεθα οὐδένα, πρὸς τὸ μεί τε
» τὸν βουλόμενον καθ' ὅτι πόλιν βοιωτῶν πάσχα τοῦ λιμένος, ἵνα πρὸς ὑμᾶς. καὶ
» ὑμεῖς ἄσμενοι χωρήσαντες, καὶ ξύμβασιν ποιησάμενοι, τὸ μὲν πρῶτον, ἡσυχάζετε·
» ὕστερον δὲ, καταυοήσαντες ὑμᾶς ὀλίγους ὄντας, ἐπ' αὖρα καὶ ἐδοκοῦμέν τι αὐτοπαιτέρ᾽
» πρᾶξαι, ὃ μὴ τοῦ πλήθους ὑμῶν ἐπαλθόντες, τὰ μὲν ὁμόσε ἐκ αὐτ' ἀποδότε ὑμῖν, μὴ

» μῶν πρέπει, σώφρονά τε αὐτὴ αἰχρᾶσ καμίσασθ χάριν, καὶ μὴ ὑδονλῶ ὄντας ἄλλοις, κα-
» κίαν αὐτοὺς αὐτὶ λαβεῖν· βραχὺ δ' ὂ τὰ ἐμέ τερα σώματα διαφθεῖραι, ἐπ' πονον δ'
» πλὼ δύσκλειαν αὐτοῦ ἀφαίσαι· οὐκ ἐχρεὼς γὰρ ὑμᾶς εἰκῆ τοις πιμωρήσαθαι, ἀλλ' ὕβ-
» ρους, καὶ ἀναγκίω τοὺ λιμήσαι τας· ὥστε καὶ τῶν σωμάτων ἄδειαν ποιοῦντες, ὅσα αὖ
» δικαίζοιτε· καὶ προισοῦντες, ὅτι κάντας τε ἐλάβετε, καὶ χεῖρας πεφιαρμένους· ὁ δὲ νό-
» μος τοῖς ἕλκουσι, μὴ κτείνειν τοὺς τους· ἔτι δὲ καὶ ὑιεργέτας γεγενημένους διαπαντός·
» ἀποβλέψατε γὰρ ἐσ πατέρων τῶν ὑμετέρων θύκας, οὓς ἀποθανόντας ὑπὸ μήδων, καὶ
» ταφέντας ἐν τῇ ἡμετέρᾳ, ἔτι μᾶλλον κατὰ ἔτος ἕκαστον δημοσίᾳ, ἐαθήμασί τε, καὶ τοῖς
» ἄλλοις νομίμοις, ὅσα τε ὑπὲ γᾶ ὑμῶν αἰκίδου ὡραῖα, πάντων ἀπαρχὰς ἐπφδόντες·
» εὖνοι μὲν ἐκ φιλῆ χώρασ, ξύμμαχοι δ' ὁμοίᾳ χμοις τοῦ γνωμένοις, ὧν ὑμεῖς τοὐναν-
» τίον αὖ σράζετε, μὴ ὀρθῶς γνόντες· σκέψασθε δὲ, παυσανίας μὲν ἔ ἔκαπεν αὐτοὺς,
» νομίζων ἐν γῇ τε φιλίᾳ τιθέναι, καὶ παρ' αὐσράσι τοις τοις· ὑμεῖς δὲ εἰ κτενεῖτε ὑμᾶς,
» καὶ χώρασ πλὼ πλατειάσθε, ἡδεῖάδε τοιήσετε, τί ἄλλο, ἢ ἐν πολεμίᾳ τε καὶ παρὰ
» τοῖς αὐθένταις, πατέρασ τοὺς ὑμετέρους καὶ ξυγγενεῖς ἀτίμους γοδῶν, ὧν νῦν ἔχουσι
» καταλείπετε· πρὸς ᾗ, καὶ γᾶν, ἐν ᾗ ἐλευθεράθησαν οἱ ἕλλησθ, δουλάσετε· ἰδρά τε θε,
» ὃς δέξάμενοι, μήδων ἐπεράτησαν, δρῶ μοῦτε· καὶ θυσίασ τοὺς παῖδασ τῶν ἐασαμέ-
» νων, καὶ κτσάντων, ἀφαιρήσαθε· οὐ πρὸς τῆς ὑμετέρασ δόξησ ὦ λακεδαιμόνιοι τά-
» δε, οὔτε ἐς τὰ κοινὰ τῶν ἑλλήνων νόμιμα, καὶ ἐς τοὺς προσύντας ἁμαρτάνειν, ὅτι ὑμᾶς
» τοὺς ὑιεργέτας, ἀλλοζίασ ἔνεκα ἐχθρασ, μὴ αὐτοὺς ἀδικηθέντασ διαφθεῖραι· φάσα-
» σθαι δὲ καὶ ἐπικλασθῆναι τῇ γνώμῃ, ὅτι πω σώφρονι λαβόντασ, μὴ ὧν πεισόμενα μό
» νον λαυόντα τε καταναοῦντες, ἀλλ' ὑβρίσθε αὖ ὄντες παθόντες, καὶ ὡς ἀσάθμητον τὸ τ' ξυμ
» φορᾶς, ᾧ τινί ποτ' αὖ καὶ ἀκαίρως ξυμπίσοι· ἡμεῖς τε, ὡς πρέπον ὑμῖν, καὶ ὡς ἡ χρεία προ
» άγει, αἰνούμενα ὑμᾶς, θεοὺς τοὺς ὁμοζωμίους, καὶ κοινοὺς τῶν ἑλλήνων ἐπιδεώμενοι
» πεῖθε τάδε, προσφερόμενοι ὅρκους, οὓς οἱ πατέρεσ ὑμῶν ὤμοσαν, μὴ ἀμυνεῖν· ἐκέ-
» τασ πηνόμενα ὑμῶν τῶν παίδων τάφων, καὶ ἐπικαλούμενα τοὺς κειμένους, μὴ πεί
» θασ ὑ τὸ θηβαίοις, μήδε τοῖσ ἐχθίσοισ φίλτασ τοὺσ τῶν παραδοῦναι· ἡμόρασ τε αὐκ
» μειμνήσομεν ἐκείνης, ἣ τὰ λαμπρόταθ' ἅμ' ἐαυτῶν πράξασα, νῦν ἐν τῇδε τὰ
» λαιόταθ' κινδυνεύομεν παθεῖν· ὅπερ δ' αὐαγκαῖόν τε καὶ χαλεπώτατον τοῖσ ὧδε ἔ-
» χουσι λόγου τελεῖται, δόξει μὴ τῷ βίου ὁ κίνδυνοσ ἐγγὺς μετ' αὐτοῦ, πεινώμενοι, λέγο-
» μεν δ' ἡμᾶσ, ὅπου θεαίοις παρίδομεν πλὼ τοῦ λιμᾶν· ἐλόμεθα γ' ἂν πρόγε τοῦτου, τῷ αἰ-
» σχίσω ὀλέθρῳ, λιμῷ τελευτῆσαι· ὑμῖν ᾗ πισεύσαντες, προσκλίομεν· μὴ δίκαιον εἰ μὴ
» πεῖθομεν, ἐσ τὰ αὐτὰ καταπήσαντασ τὸν ξαυτυχόντα κίνδυνον, ἰέναι ἡμᾶς αὐτοὺ
» ἐλέσθαι· ἐπισκήπτομέν τε ἅμα μὴ πλατειᾶσθ' ὄντες οἱ προθυμότατοι περὶ τοὺς ἕλ
» λίνας γενόμενοι, θηβαίοις τοῖς ἡμῖν ἐχθίσοισ ἐκ τῶν ὑμετέρων χειρῶν, καὶ τ' ὑμετέρασ
» πίστεωσ ἐκέτασ ὄντασ, ὦ λακεδαιμόνιοι παραδοῦναι, πείθεσθε τ σωτῆρασ ἡμῶν, καὶ
» μὴ τοὺς ἄλλους ἕλληνασ ἐλθθεροῦντασ, ἡμᾶς ὀλοέσαι.

τοιαῦτα μὲν οἱ πλαταιεῖς εἶπον· οἱ δὲ θηβαῖοι δείσαντες πρὸς τὸν λόγον αὐτῶν, μὴ οἱ λακεδαιμόνιοι τί ἐνδῶσι, παρελθόντες, ἔφασαν μὴ αὐτοὶ βούλεσθαι εἰπεῖν, ἐ-
πεισὴ μὴ ἐκείνους παρὰ γνώμην πλὼ αὐτῶν, μακρότεροσ λόγοσ ἐσθῆ τ' πρὸς τὸ δρῶ-
μενα ἀκροτρίσεωσ· ὡς δ' ἐκέλευσαν, ἔλεγον τοιάδε,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΘΗΒΑΙΩΝ.

» τοὺς μὲ λόγ, ἃ αὖ ἡ τῷ ἐμεθα εἰπεῖν, οἰ μὴ αὐτοὶ ἠρκλέασ τὸ δρῶ σηθὲν ἀπικρί-
» νασθ· μὴ δ' ἡμᾶς ζαπόμενοι, καὶ τηρεῖσθ ἐποιήσαν· μὴ τ' αὐτῶν, ἐξω τ' προκειμέ
» νων, μὴ ἅμα ἀδ' ἐπασμένων, τοῦ λλὼ πλὼ ἀπολοίσθ, μὴ ἔπειτον, ὧν ἐδεῖσ ἐμέμφετο·
» νῦν δὲ πρὸς μὲν τὰ, αὐτεῖ πεῖν δεῖ, τ' δ', ἔλεγχον ποιήσαθ, ἵνα μήτε ἡ μετέρα αὐ
» τοὺς καλὰ ὠφελῇ, μήτε ἡ τούτ δέξα, τὸ δ' ἀληθὲσ περὶ ἀμφοτέρων ἀκέσαντες, κεί
» νητ· ἡμεῖσ ᾗ αὐτοῖς διάφοροι ἐγενόμεθα πρόσθεν, ὅτι ἡμ' κτσάντων πολλὰ τειμωρη-
» τ' ἄλλησ ἕνεκα τῆ, καὶ ἄλλα χωρία μετ' αὐτῆς, ἃ ξυμμίκτους αὐθρώπ ὑχελόσαντες, ἔχο
» μεν, ἐκ ἡέσαν ὅτι, ὡς πρὶ τοῦ χθονὸσ τοῦ πρόσθεν, ἡ μεσόγαθ ὑφ' ἡμῶν· ἔξω ᾗ τῶν ἄλλων
» βοιωτῶν παραβαίνοντες τὸ πάλαι, ἐπειδὴ προσηκαμάζοντο, προσεχώρουν πρὸσ
» ἀθηναίουσ· καὶ μετ' αὐτῶν, πολλὰ ἡμᾶς ἔβλαπτον, αὐθ' ὧν καὶ αὐτὶ παθόντ· ἐπειδὴ
» δὲ καὶ ὁ Ξέρξησ βαρβαρος ἦλθεν ἐπὶ τὴν ἑλλάδα, φασὶ μόνοι Ξεναίων οὐ μηδίσαι· καὶ τού-
» του μάλισα αὐτοί τε ἀγαθοὶ γενέσθαι, καὶ ὑμᾶς λοιδορῆσαι. ἡμεῖσ δὲ, μηδίσαι μὲν αὐτοὺς
» οὐ φαμὲν, διότι οὐδ' ἀθηναίουσ· τῇ μέντοι αὐτῇ γνώμῃ, τῇσπερ καὶ ἀθηναῖοι ἐσ τῶν

» ἔκλημα αὐτὸ τοιοῦτο, ἀλλὰ μὴ ἄλλοις χάριν φθόνοντες, ἐπιδιεγωσμένην κρίσιν καθι
» στῶμεθα· παρεχόμενοι δὲ ὁμῶς ἃ ἔχομεν δίκαια, πρός τε τὰ ὑπαρόντα διάφορα, καὶ ἐς ὑ-
» μᾶς, καὶ ἐς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, ἢν εὖ φρασθῆτε ὑπόμνησιν ποιησόμεθα, καὶ πείθειν πειρασό
» μεθα. Φαμὲν γὰρ πρὸς τὸ ὀρθότατα ἔρασθαι εἴ τι λακεδαιμονίοις καὶ τῶν ξυμμάχων ἐν ᾧ
» τῷ λόγῳ τῷδε ἀγαθὸν πεποιήκαμεν, εἰ μὴ ὡς τοὺς λόγους ἐρωτᾶτε, ὅπως ἀσθενεῖς ὑμᾶς,
» μὴ εὖ παθόντας· φίλους δὲ νομίζοντας, αὐτοὺς ἁμαρτάνειν μᾶλλον τοὺς ὑμῖν ἐπίστρα
» τεύσαντας· τὸ δ' ἐν τῇ εἰρωνίᾳ καὶ πρὸς τὸ μὴδὲν, ἀγαθοὶ γιγνόμεθα· πλὼ μὲν, ὃ λύσαντ
» νῦν πρότερον, ᾧ δὲ, ξυνεπαθήσαμεν ὑμῖν ποτὲ ἐς ἐλευθερίαν τ' ἐλάσσους μόνοι Ἑλλήνων· καὶ γὰρ
» ἠπειρῶται τε ὄντ', ἐναυμαχήσαμέν τε πρὸς ἀρτεμίσιῳ· μάχη τε ἦν ἐν ᾗ ἡμεῖς ἀξιόμαχοι γενόμε
» νοι, παρεπονήσαμεν ὑμῖν τε, καὶ ναυσὶ σφῶν εἴ τι ἄλλο καθ' ἑκάτερον τὸ χρόνον ἐδύνατο ἐπικύ
» σαντες· ἔλιπον τ' ἔλαττον, πάντ' ἂν δουλώσαντο μετὰ ὑμῶν· καὶ ὑμῖν ὧν λακεδαιμόνιοι δίκαι' ὅτε περ
» δὴ μέγιστος Φόβος περιέστη τῶν παρόντων, μὴ τὸ σεισμῷ τε ἐς ἰθώμιον ἐπαλώτων ἀποστάντ', καὶ
» ξὺν τοῦτον μθρόος ἡμῶν αὐτῶν ὕβρει πρὸς ἃ οὐδὲν κρίσαν, ὧν οὐκ εἰκὸς ἀμνημονεῖν· καὶ τὰ
» μὴ παλαιὰ, καὶ μέγιστα, τοιοῦτοι ἠξιώσαμεν εἶναι· πολέμιοι δὲ ἐπεγόμεθα ὕστερον· ὑμεῖς
» δὲ, αἴτιοι δρομένων γὰρ ξυμμαχίᾳ σφ', ὅτε βαρβάροι ἡμᾶς ἐξιάσαντο, ὑμεῖς ἀπώσασθε, καὶ
» πρὸς ἀθηναίους ἐκείνους ἔστε, ἃ πάσασθαι, ὡς ἐγνώσθησαν, ὑμῶν δὲ μακρὰν ἀποικούσῃ·
» ἐν μέσῳ τοι τῷ πολέμῳ, οὐδὲν ἐκπρεπίστερον ὑπὸ ὑμῶν, οὔτε ἐπάθετε, οὔτε ἐμελλήσατε
» τε· εἰ δ' ἀποσῆναι ἀθηναίων οὐκ ἠξιώσαμεν, ὑμῶν κελευσάντων, οὐκ ἀδικοῦμεν· καὶ γὰρ
» ἐκεῖνοι ἐβούλοντο ὑμῖν ἐναντία βαρβάροις, ὅτε ὑμεῖς ἀπωκνεῖτε· καὶ προθύμως αὐτῶν
» ἐκείνων καλόν· ἄλλως τε καὶ οὐκ εὖ παθόντες καὶ αὐτοὶ διόμενος προσηγάγοντο ξυμμά-
» χους, καὶ πολιτείας μετέλαβεν, εἶναι δίκαιον τὰ παραγγελλόμενα εἰκὸς καὶ προθύμως.
» ἃ δὲ ἑκάτεροι ὠφελήθητε τοῖς ξυμμάχοις, ἴσχυοι ἐστόμενοι αἴτιοι, εἰ μή τι καλῶς ἐσκέψασθε,
» ἀλλ' οἱ ἄγοντες ἔδοξε τὰ μὲν ὀρθῶς ἔχοντα· βαρβάροι δὲ πολλὰ μὴ καὶ ἄλλα ἡμᾶς ἠδίκησαν.
» τὸ γὰρ πλεῖστον, αὐτοὶ ξυνίστε δ' ἃ πρὸ καὶ τάδε πάσχομεν· πόλιν τ' αὐτῶν τὴν ἡμετέρ
» αν βαλλαμβάνοντας, ἐν ἀσφαλεῖ, καὶ προσέτι ἐδρομενίαν, ὀρθῶς ἐπιμωρησάμεθα καθ' ἃ
» τ' πάσχομεν, καθίστατε, τ' ἐπόντα πολέμιον, ὅσον ἐστὶν ἀμύνεσθαι· καὶ νῦν ἐκ αὖ εἰκότως
» δ' αὐτῶν ἐλαττούμεθα· εἰ τ' ἐφ' αὐτὴν χωρήσομεν ὑμῶν τε, καὶ ἐκείνων πολεμίων, δίκαι
» λήψεσθε, τ' μὴ ὀρθῶν φανεῖσθε οὐκ ἀληθῆς κρίναντες ὄντες, τὸ δὲ ξυμφέρον μᾶλλον θρα-
» σύνοντες· καίτοι εἰ νῦν ὑμῖν ὠφέλιμοι δοκοῦσιν εἶναι, πολὺ καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλλη-
» νες μᾶλλον τότε ὄντες ἐν μείζονι κινδύνῳ ἦτε. νῦν μὲν τ' ἐτέροις ὑμεῖς ἐπέρχεσθε δεινοί· ἐν
» ἐκείνῳ δὲ ἐφ' ἑκατέρῳ, ὅτε πᾶσι δουλείαν ἐπέφερεν ὁ βάρβαρος, οἵδε μετ' αὐτοῦ ἦσαν· καὶ
» δίκαιοι ἡμᾶς τ' νῦν ἁμαρτεῖ, εἰ ἀρχὴ ἡμαρτημένη, αὐτιθεῖναι τ' τότε προθυμίαν, καὶ μέ
» ζω τε πρὸς ἐλάσσω δύνασιν, καὶ ἐν καιρῷ, οἷς ἀσταθὲς ἔδοξε τ' ἐλπὶς τὴν ἀρετὴν τῆς ξυμ
» ξου δυνάμει αὐτιπάσχειν· ἐπισκοποῦντό τε μᾶλλον οἱ μὴ τὰ ξύμφορα πρὸς τὴν ἐφοδον
» αὐτοῖς ἀσφαλείᾳ πράσσοντες, ἐθέλοντες δὲ πολλῷ μᾶλλον κινδύνων τὰ βέλτιστα· ὧν
» ἡμεῖς γνόμενοι, καὶ τιμηθέντες ἐς τὰ πρῶτα, νῦν δ' ὑπὸ τοῖς αὐτοῖς δέδιμεν, μὴ διαφθα
» ρῶμεν, ἀθηναίους ἐλόμενοι δικαίως μᾶλλ), ἢ ὑμᾶς κερδαλέως· καίτοι χρὴ ταῦτα
» περὶ τ' αὐτῶν ὁμοίως φαίνεσθαι πιστώσκοντας, καὶ τὸ ξυμφέρον μὴ ἄλλο τι νομίσαι,
» ἢ τ' ξυμμάχων τοῖς ἀγαθοῖς, ὅτι αὖ ἀεὶ βέβαιον τὴν χάριν τ' ἀρετῆς ἔχωσι· καὶ τὸ πα-
» ραυτίκα που ὑμῖν ὠφέλιμ) καθίστη· προσέχεσθέ τε, ὅτι νῦν μὴ πρὸς ἁμαρτήματα τ' πολ
» λοῖς τ' ἐλπὶς αὐσφαλείας νομίζεσθε· εἰ δὲ περὶ ὑμῶν γνώσεσθε μὴ τὰ εἰκότα, οὐ γὰρ
» ἀφανῆ κρινεῖτε τὴν δίκην τήνδε, ἐπαινούμενοι δὲ περὶ ὧν μ' μεμπτῶν, ὀρθῶς τε ὄν-
» τως μὴ ἐκ ἀπολέξω) ἀνδρῶν ἀγαθῶν περὶ, αὐτοὺς ἀμείνους ὄντας ἀπρεπεῖς τ' ἐπιτη-
» γῶναι. οὐδὲ πρὸς ἱδρῶτα τοῖς κοινοῖς σκῦλα ἀφ' ἡμῶν τ' εὑρετῶν τ' ἐλάσσω ἀνα-
» τεθῆναι· δεινὸν δὲ δόξει εἶναι πολίτευσιν λακεδαιμονίους πορεῦσθαι, καὶ τὸν μὴ πατέρ
» ἀναγράψαι ἐς τ' ζῶσαν τ' ἐν δελφοῖς δίκαρ τὴν πόλιν, ὑμᾶς δὲ καὶ ἐκ παντὸς
» τρόπου ἑλλήνων παινουμένους ἀξιοῦν ἀθηναίους ὕβρεως ἐλαύνειν. ἐς ἔπος τ' δὲ ξυμφορᾶς προκιχω-
» ρήκαμεν, οἵτινες μάλιστα τε κρατησάντ', ἀπολλύμεθα· καὶ νῦν ἐν ὑμῖν τοῖς πρὶν φιλτά
» τοις, ἀθηναίων ἀστόμεθα καὶ δύο ἀπώνασι τῶν μείστων ὑπείκομεν, τό τε μὴ τῇ πόλει ἡμῶν πρὸ
» δόμεν, λιμῷ διαφθαρῆναι, νεῶν δὲ, θανάτου δίκαι κρίνεσθαι· καὶ περιεώσμεθα ἐκ πάντ
» των πλατειῶν, οἱ παρὰ δικαίων πρόθυμοι ἐς τοὺς ἕλληνας, ὁρμηκαὶ ἀπωμόρη
» νοι· καὶ οὔτε τῶν τε ξυμμάχων ὠφελεῖ οὐδεὶς, ὑμεῖς τε ὧν λακεδαιμόνιοι μόνοι ἀπόμονοι ἐλ
» πὶς, δέδιμεν μὴ οὐ βέβαιοι ἦτε· καίτοι ἀξιοῦ μέντοι καὶ θεῶν ἕνεκα τῶν ξυμμαχικῶν τοῦ
» τε γενομένων, καὶ τ' ἀρετῆς τ' ἐς τοὺς ἕλληνας, καμφθῆναι ὑμᾶς, καὶ μεταχωρῆναι, εἴ τε
» ὑπὸ θαλαίων ἐπείσθητε· τήν τε θωρικὴν αὐτὰ παυσαμένους, καὶ τοὺς, μὴ κτείνοντ', οὓς μὴ ὑ-

ὅπως μὴ φθαρῶσιν τὴν λοιπὴν, ἀῤῥωστίᾳ διαφθαρείσῃ τὴν πόλιν· προεῖχε δὲ ἡμῶν τε τῇ νυκτὶ μάλιστα· παρασκευαζόντων δὲ τῶν μιτυληναίων πρόσβασιν τῇ νηὶ ὄντι, τὴν ἄλφιτα, τὴν μεγάλην τοῦ χρυσοῦ ἐν Φθάσσαις, ἐλήφθη ταῦτα τε πάντα τοιαῦτα, ὥστε καὶ ὀπτὰ ἔτι τὰ ἄμα ἐλαύνοντα οἴνῳ τὴν ἐλαίῳ ἄλφιτα πεφυρμένα· καὶ οἱ μὲν, ὕπνου ἦρξεν καὶ τὰ μέρος· οἱ δὲ πλάνοι, καθ' ἁρπαγὴν ἐπὶ τὸν θύμακος ἀλινὸς ἐναστρωθέντος. καὶ τὴν μὲν προτέρας νυκτὸς ἀπὸ τοῦ λιμένος, ὃν πρὸς μὲν ἀλλήλους τοσοῦτον, ὅσον πάχιτα ἀνεγωνίσαι τὸ διάβασιμα, καὶ μέλλοι σβέσειν τὰ δαδούμενα· ἡ δ' ὑστέρα αὖ τῆς ἐπιπαύσει), καὶ διεκώλυσε μὴ διαφθεῖραι· τοσοῦτον μὲν μιτυλήνη ἦλθε κινδύνου· τὸν δ' ἄλλον αὖσβας, ὃς ὁ πάχης ἀπέπεμψεν αἰτιώτατος ὄντας τῶν ἐρετῶν, κλέων γνώμη διέφθειραν οἱ ἀθηναῖοι· ἦσαν γὰρ ὀλίγῳ πλείους χιλίων· καὶ μιτυληναίων τείχη καθεῖλον, καὶ ναῦς παρέλαβον ὑστερ) δὲ, φόρ) μὲν ἐπέταξαν λεσβίοις· κλήρους δὲ ποιήσαντες τῆς γῆς, πλὴν τῶν μυθυμναίων, ἑξακοσίους μὲν τοῖς θεοῖς ἱερὰς ἀφεῖλ), ἃ δὲ τὴν ἄλλ) σῶν αὐτῶν κληρούχους τὸν λαχόντας ἀπέπεμψαν, οἳ καὶ γῆν ἐργάζονται αὐτοὶ λέσβιοι ταξάμενοι τὸν κλῆρα ἑκάστου τὸν ἐνιαυτὸν δύο μνᾶς Φέρειν, αὐτοὶ ἐργάζοντο αὐτὴν· παρέλαβον δὲ καὶ τὰ ἐν τῇ ἠπείρῳ πολίσματα οἱ ἀθηναῖοι, ὅσων μιτυληναῖοι ἐκράτουν· καὶ ὑπήκοοι ὕστερον ἀφῆκαν· τὰ μὲν κατὰ λέσβου, ὅπως ἐγένετο· ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει μετὰ τὴν λέσβου ἅλωσιν, ἀθηναῖοι, νικίου τὸν νικηράτου στρατηγοῦντος, ἐστράτευσαν ἐς μίνδα τὴν νῆσον, ἣ κεῖται πρὸ μεγάρων. ἐχώρουν δὲ αὐτῇ, πύργον ἐνοικοδομήσαντες οἱ μεγαρῆς φρουρίῳ· ἐβούλετο δὲ νικὴ τὴν φυλακὴν αὐτοῦ εἶναι ὅτι ἐλάχιστον τοῖς ἀθηναίοις, καὶ μὴ ἐκ τοῦ νισαίου καὶ τοῦ (αλαμῖνος ἔχειν τοὺς τε πλοιαρχικοὺς, ὅπερ μὴ ποιῶσι) ἐκπλεῖ αὐτόθεν λαυβάνοντες, ἀλλ' ἐρῶντες, ὅσον καὶ πρὸς τὸ μεγάρων ἐδόμεν), καὶ λησῶν ἐκ τοῦ μεγαρικοῦ, οἷς τε μεγαρικοῦσιν ἅμα μηδὲν ἐς πλεῖν· ἐλῶν δὲ ἐκ τοῦ νισαίου, πρῶτον δύο πύργω προσχώσαντες μηχαναῖς ἐκ θαλάσσης, καὶ τὸ ἐς τοῦ μεταξὺ τοῦ νάσου ἐλθεῖν ἐρώσας, ἀπεπείρᾶζε· καὶ τὸ ἐκ τοῦ ἠπείρου, ἦν καὶ τὰ γέφυραν ὀλίγα πυλάγους ἐπιβοήσεσθαι ὧν τῇ νήσῳ, ἀπολὺ διεχρῶσαν τοῦ ἠπείρου· ὡς δὲ ἔδοξε ὑβειργάσαντο ἐν ὀλίγαις ἡμέραις, ὕστερον δὲ καὶ ἐν τῇ νήσῳ τεῖχος ἐποιήσαντο, καὶ φρουρεῖ, αὐτοὶ χώρους τῷ στρατῷ· ὑπὸ δὲ τοῦ αὐτοὺς χρόνους τὸ θέρους τοῦτο, καὶ οἱ πλαταιῆς οὐκέτι ἦσαν ἔχοντες οἴκοι, οὐδὲ δυνάμενοι πολιορκεῖσθαι, ξυνῳκίσαντο τοῖς πλοπονησίοις τοιῷδε τρόπῳ, προσκαλοῦσι αὐτῶν τῷ τείχει· οἱ δὲ, οὐκ ἐδύναντο ἀμυνεῖσθαι· γνοὺς δὲ ὁ λακεδαιμόνιος αὖθις ἀπεῖναι αὐτῶν, εἰ ἐθέλοιεν ἐλεῖν, ἐρημίσειν γὰρ ἐκ λακεδαίμονος, ὅπως εἰ ἀσφαλὲς ἡγοῖντο τοῖς ἐκείνοις χρῆσθαι, τοὺς τε ἀλίκους καλάζειν, ἢ ἀλίκων ἢ οὐ λίναι· τοσῶνται μὲν ὁ κῆρυξ εἶπεν· οἱ δὲ, ὅσοι ἦσαν ἐν τῷ ἀθηναίων τῷ, παρέδοσαν τὴν πόλιν, καὶ τοὺς πλαταιᾶς ἔξιφον ἀπλοποντησίοις μέρας τινὰς, ἐν ὅσῳ οἱ ἐκ λακεδαίμονος δίκαται πέντε ἀφίκοντο· ἐλθόντες δὲ αὐτῶν, καὶ τηρία μὲν οὐδεμία προσετέθη· ἠρώτων δὲ αὐτοὺς εἰ πεποιήκασι μόνον, τοσοῦτον μόνον, εἰ πλαταιᾶς μόνους καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐν τῷ πολέμῳ τῷ καθεστῶτι, ἀγαθόν τι ἐργασμένοι εἰσὶν· εἰδὼς ἔλεγον αὐτὰ ἡμεῖς μακρότερα ἀπεῖν, καὶ προτείνουσι σφῶν αὐτῶν δικαίωμά τε τὸ λακωνικὸν καὶ λάκωνα τὸν λυσάνδρου πρόξενον) ὄντα λακεδαιμονίων καὶ ἐπιβάντ', ἔλεγ) τοιάδε,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΠΛΑΤΑΙΕΩΝ, ΛΣΤΥΜΑΧΟΥΤΕ, ΚΑΙ ΛΑΚΩΝΟΣ.

» τὸν μὲν παράσπονδον τῶν πολεμίων ὧν λακεδαιμόνιοι, πιστεύσαντες ὑμῖν, ἐποιήσαμεθα, » οὐ τοιαῦτα λέγοντα διόμενοι ὑφέξειν, νομίσαντες λέγοντα ἴσα δράσειν καὶ ἐν λιμναίοις οὐκ » ἐν ἄλλοις δὲ ἑάσαντα, ὡς τοῦ καὶ ἐσμὲν, χαίρειν. ἢ ὑμῖν, ἡγεμόνι τὸ ἴσον μᾶλλον αὖ φέ » ρεσθαι· καὶ δὲ φοβούμεθα μὴ ἀμφοτέρ' ἅμα ὑμᾶς τήνδε μὲν τὴν ἀνθ' ἡμῶν ἔχητε, τὸν τε κατὰ » σφᾶς ὑποπτεύομεν, καὶ ὑμᾶς μὴ οὐκοῦσι ἀφ' ἁπάντων, τῶν μαιρόμενοι, προσαπηορίας » τοῦ μὴ ἐς προτέρους ἡμῖν ὄντας, ἢ χὰ αὐτοὶ πεῖσαι, ἀλλ' αὐτοῦ λόγου ἅπτεσθαι, τό, τε ἐπιόντα » μαχεσχὺ ὄν, ᾧ ἀεὶ μὴ ἀλυσὶν ἀφαιρεῖσθαι, ἐναντία ἡγεῖ). ἀεὶ δὲ ἀδικεῖν, ἔλεγχ) ἐκ τοῦ παιδα » χόθεν ἡ ἄποσοι καθεστῶτ', αὐξανόμενοι καὶ ἀσφαλέστερ) δουλεῖν ἔστιν, ἐπόντας τὸ κινδυ » νεύειν· καὶ ἢν ὁ μὲν ἐνθεὶς λόγ) τοῦ σῶσαι ἔχουσι, αὐτίκα αὖ παρέχοι, ὡς ἐλέγθη, σωτῆρι » αὖ ἐοικέναι δὲ ἔχει ἡμῖν πρὸς τοῦτο ἄλλος καὶ ἢ πειθώ. ἀγνῶτες μὲν γὰρ ὄντες, ἀλλὰ ἐ » πεισπεσόντες μάρτυρα, ὧν ἔπειρεν ἦτε, ὠφελήμεθ' αὖ· νῦν δὲ πρὸς ἐνδύτας πάν » τα λελέχθ). καὶ δίδομεν ἔχειν μὴ προσβαλόντες ἡμῖν τὰς ἀρίστας ἧσας ἔστιν τῆς ὑμετέρ',

ἀλλ' ἐλασσόν᾽ ἀμαρτημάτ᾽. ὅμως δὲ τῇ ἐλπίδι ἐπαιρόμενοι, καὶ δυνάμει οὔσῃ
τῶν κατηγόρων ἐκάστου μὴ περιόντος τῷ ἐπιβουλεύματι, ἦλθον ἐς τὸ διανοῖξαι τὸν
ἀφιστάμενόν τινα πῶ, εἴτε καὶ τῇ δικαίᾳ ἔχουσι πρὸ παρασκευῇ, εἴτε ἄλλῳ ξυμμα-
χίᾳ, τοῦτο ἐπιχείρησαι· πρόφασίν τε ἅπαντες καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ ἀμαρτάνειν· καὶ ἐκ
ἔστι νόμος, ὅστις ἀπείρᾳ τοῦτο, ἐπεὶ οὐκ ἐλαλύθασί γε πολῖται τῶν ξυμμάχων οἱ ἄφρο-
νες, πρὸς τιθέντες εἴπως ἔσονται ἀδικοῦντες ὑπὸ τῶν κρατούντων· καὶ ἐκόσπερ πόλεων
μεγίστων ἀδικημάτων μελλησωτῆρες καθεστᾶσι αὐτάς· παραβαινομένων δὲ τῷ χρόνῳ, ἐς
τὸ βαίστον ἀεὶ πολλαὶ αὐξήσουσι. καὶ ἔστιν ὑμῖν παρακαίνειν. ἢ τοίνυν δεινότερόν τι τού-
του κοσμουρτίζει ἐστίν, ἢ τόδε τε ἀδίκως ἐπάγει· ἀλλ' ἢ μὴ πυθόμενοι, ἀνάπτυστον τόλμαν παρέ
σχουσι, ἢ δ' ὀξυσία, ὕστερα τὴν πλεονεξίαν, καὶ φρονήματι· καὶ δ' ἄλλοι ξυστυχήσαι, ὀργῇ
τε ἀνθρώπων ὡς ἐπὶ πλῆθος κοσμέχει· ὑπ' ἀσθενείσου τινὸς κρείττονος, ὑβρίζουσιν ἐς τοὺς κιν-
δύνους· ἢ τε ἐλπὶς, καὶ ὁ ὄρως ἐν παντί· ὁ μὲν, ἡγούμενος, ἢν ἐφέσπωμαι· καὶ ὁ μὲν, τὴν ἐπιβο
λὴν ἐκφορήσειν, ἢ δι, τὴν διάπορίαν τ' τύχης ὑποτιθεῖσα, πολλῶν ἐλάττους ὄντα ἀφανῆ, κρείσσω ὄξι τῶν ὁρωμένων δεινῶν· καὶ ἡ τύχη ἐπ' αὐτοῖς οὐδὲν ἔλασσον ξυμ
βάλλει· ἐς τὸ ἐπαίρειν· ἀδυνάτως γάρ ἔχειν ὅτε παρισταμένη, καὶ ἐκ τῶν ὑποπτεύειν κιν-
δυνεύειν τινὰ προάγει, καὶ οὐκ ἔστιν ταῖς πόλεσι, ὅσῳ περὶ τῶν μείζω, ἐλαθῆναι,
ἢ ἄλλως ἀρχῆς· καὶ μὴ πάντῃ ἔκπαγος ἀλογίστως ἢ πλέον τι αὐτὸν ἐδόξασεν· ἀπλῶς
τε ἀδύνατον, καὶ πολλῆς ὕβρεως, ὅστις δὲ τ' ἀνθρωπεῖ Φύσει ὁρμωμένης προῃρῆσθαι
τῇ πρᾶξαι, ἀποζωσάμενον τινα ἔχειν, ἢ νόμῳ ἰσχύι, ἢ ἄλλῳ τῷ δεινῷ· οὕτως χρὴ ὅτε τοῦ θα
νάτου τῇ ζημίᾳ ὡς ἐχεγγύῳ πιστεύσαντας, χεῖρον βουλεύσασθαι, οὔτε αὐλάσασιν κα-
τασκῆσαι τοῖς ἀρχομένοις, ὡς οὐκ ἔσαι μεταγνῶναι. καὶ ὅτι ἐν ὀργῇ τὰ τῶν ἁμαρτάνε
κατηλλῦχει· σκέψασθε γάρ, ὅτι νῦν μὲν τις καὶ ἀποστᾶσα πόλις μὴ περιεσομένη, ἐλ-
θοι αὖ ἐς ξύμβασιν, δυνατὴ οὖσα ἔτι τὸν δεπάνλω ἀποδοῦναι, καὶ τὸ λοιπὸν ὑποτε-
λεῖν· ἐκεῖνος δὲ τινα δῶσθε, ἵνα τινα ἀμένον μὴ ἢ νῦν παρασκευάσασθαι, πολιορκίᾳ τε
παρατενεῖ ἐς τοὔχρεον, ἢ τὸ αὐτὸ δύνασαι χρὴ καὶ ταχὺ ξυμβῶναι· ἢ μὴν τό γε πως
ἀλάβη δεπανᾶν, καὶ ἡμῖν ἐς τὸ ἀξύμβατον· καὶ ἢν ἔλαμεν πόλιν ἐφθαρμένην
παραλαβεῖν, καὶ τ' προσόδου τολαιπὸν ἀπ' αὐτῆς σίρεσθε, ἰσχύομεν δὲ πρὸς τοὺς πολε-
μίους τῷδε, ὥστε οὐδημασὲς ὄντας δεῖ ἡμᾶς μᾶλλον ἢ ὑβαμαρτανόντ' ἀκριβεῖς ἐλά
πτεσθε, ἢ ὀρᾶν ὅσῳ ἐς τ' ἔπειτα χρόνῳ μιᾷ ἔως κολάζοντ', ταῖς πόλεσιν ἐξόμεν ἐς χρη
μάτων λόγον ἰσχυούσεις χρῆσθαι, καὶ τὴν φυλακὴν μὴ ἀχρὸ τ' νόμου τ' ἀνάγκης ἀκριβῶς
ποιεῖσθαι, ἀλλ' ἀχρὸ τ' ὄρκου τ' ἐπιμελεῖ. οὗ νῦν γε πολλαστίσι σφῶν, ἵν' τινα ἐλαύθε-
ρον καὶ δίκαιαρχόμενον εἰκότως πρὸς αὐτονομίαν ἀποστάντα χειρωσώμεθα, χαλεπῶς οἰό
μεθα χρῆναι τιμωρεῖσθαι· χρὴ δὲ τοὺς ἐλευθέρους οὐκ ἀφισταμένους σφόδρα κολάζειν,
ἀλλὰ πρὶν ἀφῆναι, σφόδρα φυλάσσειν, καὶ προσαναλαμβάνειν, ὅτως μάλ' εἰς ἐπί-
νοιαν τοῦτον ἔσαι κρατήσαντας τὸ ὅτι ἐπ' ἐλάχιστον τὴν αὐτῶν ἐπιφορὰν· ὑμεῖς γὰ σκέ
ψασθε ὅσον ἂν καὶ τοῦτο ἀμαρτάνοιτε, κλέων πειθόμενοι. νῦν μὲν γὰρ ὑμῖν ὁ δῆμος ἐν πά
σαις ταῖς πόλεσιν εὔνους ἐστί, καὶ ἢ ξυναφίστ' τοῖς ὀλίγοις, ἢ ἐὰν βιασθῇ, ὑπάρχει
τοῖς ἀφισταμένοις τὸ λίμος δῆθύς· καὶ τ' ἀντιπαθισταμένης πόλεως τὸ πλῆθος ξύμμα-
χον ἔχοντες, ἐς πόλεμον ἐπέρχεσθε· εἰ δὲ διαφθορᾶ τε τὸ δῆμον τ' μιτυληναίων, ὃς οὔτε
μετέχε τ' ἀφιστάσεως, ἐπειδή τε ὅπλων ἐκράτησεν, ἐκὼν παρέδωκε τὴν πόλιν, πρῶ-
τον μὲν ἀδικήσετε, ἄνδρας εὐεργέτας κτείνοντες· ἔπειτα καταστήσετε τοῖς δυνατοῖς τῶν αὖ-
θρώπων ὃ βούλονται μάλιστα· ἀφιστάντες τὰς πόλεις, τὸν δῆμον εὐθὺς ξύμμαχον
ἔξουσι, προλιξάντων ὑμῶν καὶ ταῦτα ξυμβαίνει, τοῖς τὰ ἀλίκιστον ὁμοίως κεῖσθαι, καὶ τ'
μὴ ἀδικεῖν δὲ καὶ εἰ ἠδίκηκεν, μὴ προσκεῖσθαι, ὅπως ὃ μόνον ἡμῖν ἔτι ξύμμαχον ᾖ, μὴ πολέ
μιον γένῃ· καὶ τοῦτο πολλῷ ξυμφορώτερον ἡγοῦμαι ἐς τὴν παρόντα τ' ἀρχῆς, ἐκόν-
τας ἡμᾶς ἀδικεῖσθαι, ἢ δικαίως οὖς μὴ δεῖ διαφθείρειν· καὶ ὁ κλέωνος τὸ αὐτὸ δίκαιο
ον καὶ ξύμφορον τῆς τιμωρίᾳ οὐχ εὑρίσκεται ἐν αὐτῷ, δυνατὸν ὂν ἅμα γίγνεσθαι· ὑμεῖς
γὰ γνόντες ἀμείνω τάδε ἔσῃν, καὶ μήτε δίκῃ πλέον νεμόντες, μήτ' ἐπιεικίᾳ, ὃς ἀδίκως
ἐς προσάγεσθαι, ἀπ' αὐτῶν δὲ τῶν παρόντων μένων, πειθαρχεῖ μοι μυτυληναίων, οὓς
μὲν πάρχης ἀπέπεμψεν ὡς ἀδίκως ὄντας, κρῖναι καθ' ἡσυχίαν, τοὺς δ' ἄλλους, ἐξεν οἷς·
τάδε γοῦν, ἐς τε τὸ μέλλον ἀγαθὰ, καὶ τοῖς πολεμίοις ἤδη φοβερά· ὅστις γὰρ εὖ βου
λεύεται, πρὸς τοὺς ἐναντίους πρέπαντων ἔστιν, ἢ μετ' ὀργῶν ἰσχὺς ἀνοίᾳ ἐπιών.

τοιαῦτα μὲν ὁ διόδοτος εἶπε· ξυνθέσθην δ' τ' γνωμῶν τοῦτ' μάλιστα ἀντιπαλ' πρὸς ἀλ
λήλας, οἱ Ἀθηναῖοι ἦλθον μὲν ἐς ἀπόκλησιν τ' δόξης, καὶ ἐλεύσεσθαι ἐν τῇ χειροτονίᾳ ἀγχῶ
μαλοι· ἐκράτησε δὲ ἡ τοῦ διοδότου· καὶ ξυήκησε δεύτερος ἄλλην ἀπόστολον κομίσαι,

» πόδο τε, μὴ μαλακιεῖσθε πρὸς τὸ παρὸν αὐτίκα, μᾶλλ' τοῦ ἐπιμελεῖσθε τοῦ τὲ
» δικαίου ἀμυνομένους πολέμησατε· ἀξίως τούτου τε, καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμμάχοις πα-
» ρέλαγμα σωφρὸς κοσμήσατε, ὃς αὖ ἀφίξηται, θαυμάσῃ μενον· νῦν δ' ἴω γω
» σιν, ὅσων τῶν παλαιῶν ἀμελήσαντες, τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν μοχθήσασι ξυμμάχοις.

τοιαῦτα μὲν ὁ Κλέων ἀπεμπτὰ δ' αὖ τὸν, Διόδοτος ὁ Εὐκράτους, ὃς περ καὶ ἐν
τῇ προτέρᾳ ἐκκλησίᾳ αὖτε λιγυρὰ μάλιστα μὴ ἀποκτεῖναι μιν Λεσβίους, παρελθὼν
καὶ τότε, ἔλιπε τοιάδε,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΔΙΟΔΟΤΟΥ.

» Οὔτε τοὺς προθύντας νῦν διαγιγνώσκω αὖ δικαίως περὶ μυτιληναίων αἰτιῶσθαι, ὅτε τὸν
» μεμφομένους μὴ τοσάδε περὶ τῶν μεγίστων βουλεύσασθαι ἐπαινῶ. νομίζω γὰρ δύο τὰ
» ἐναντιώτατα ἐν βουλῇ εἶναι, τάχος τε, καὶ ὀργήν· ὧν τὸ μὲν, μὴ αἰσιάσαι φέλτιστ' ἂν ἔχοι·
» τὸ δὲ, μετὰ σωφροσύνης, καὶ ξυνετὰ τὰ πολλὰ γνώμης· τούς τε λόγους, ὅστις διαμάχεται,
» μὴ διδασκάλους τῶν πραγμάτων ἡγεῖσθαι, ἢ ἀξυνετόν δοκεῖν, ἢ ἰδίᾳ τί αὐτῷ διαφέ-
» ρειν· ἀξυνέτου μὲν, εἰ ἄλλῳ τινὶ ἡγεῖται περὶ τοῦ μέλλοντος δυνατὸν εἶναι, καὶ μὴ ἐμ-
» φανοῦς, φράσαι· διαφθόρου δ' αὖ τῷ, ἐὰ βουλόμενόν τι αἰσχρὸν πεῖσαι, τῷ μὲν εἰ πεῖσε
» οὐκ αὖ ἡγεῖται περὶ τοῦ μὴ κακοῦ, δικάσασθαι· εὖ δὲ διαβαλὼν, ἐκπλῆξαι αὖ τοὺς
» τε αὐτεροῦντας, καὶ τοὺς ἀκουσομένους· χαλεπώτατοι δ' καὶ οἱ ἀνδὶ χρήματος
» προκαθήμενοι τοῦ ἐπίδειξίν τινα· εἰ μὲν γὰρ ἀμαθίας κατηγόρουν, ὁ μὴ πείσας,
» ἀξυνετώτερος αὖ δόξαι εἶναι, ἢ ἀδικώτερος, ἀπιχώρει· ἀδικίας δ' ἐπιφθονοῦντες,
» πείσαντες τε, ὑπόπτους γίγνεσθαι· καὶ μὴ τυχὸν, μετὰ ἀξυνετίας, καὶ ἄδικος· ἢ τὰ πό-
» λεις οὐκ ὠφελῆσθαι ἐν τῷ πρὶν δὲ. Φόβῳ γὰρ ἀποστερεῖσθαι τῶν ξυμβούλων· καὶ
» πολὺ αὖ ὀρθῶς, ἀλλ' ἀτυχοῦσαν λέγειν ἔχουσα τοὺς τοιούτους τῶν πολιτῶν· ἐλάχιστα
» γὰρ αὖ πειθόμενον ἁμαρτάνειν. χρὴ δὲ τὸν μὲν ἀγαθὸν πολίτην, μὴ ἐκφοβοῦντα
» τοὺς αὐτεροῦντας, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἴσου φαίνεσθαι ἄμεινον λέγοντα· πλὴ δὲ σώφρονα
» πόλιν, τῷ τε πλεῖστα βουλεύοντι, μὴ προστιθέναι τιμὴν, ἀλλὰ μηδ' ἐλάσσονος τῆς
» ὑπαρχούσης· καὶ τὸν μὴ τυχόντα γνώμης, οὐχ ὅπως ζημιοῦν, ἀλλὰ μηδ' ἀτιμάζειν· οὕτω γὰρ ἄν, τε κατορθῶν ἥκιστα αὖ ἐνδὶ τῷ ἐπιμελέσθαι ἀξιοῖτο, παρὰ γνώ
μην τί καὶ πρὸς χάριν λέγοι· ὁ, τε μὴ ἐπιτυχὼν, ὀρθοῖτο τῷ αὐτῷ χαριζόμενός τι,
καὶ αὐτὸς προσέχεσθαι τὸ πλῆθος· ὧν ἡμεῖς τἀναντία σῴζομεν· καὶ προσέτι, ἐὰ
τις καὶ ὑποπτεύηται κέρδους μὲν ἕνεκα, τὰ βέλτιστα δ' ὅμως λέγειν, φθονήσαντες τ'
ἀξιεπαίου δοκήσεως τῶν κερδῶν, πλὴ φανερὰ ὠφελίαν τῆς πόλεως ἀφανοῦ μισθοῦ
ποιησάμενοι τἀγαθὰ ἀπὸ τοῦ ἴδιόου λειπόμενα, μηδὲν αὐτοπότρατα εἶναι τῶν κακῶν·
ὥστε δεῖν ὁμοίως τόν τε τὰ δικαιότατα βουλόμενον πεῖσαι, ἀπάτῃ προσάγεσθαι τὸ
πλῆθος, ἢ τὸν τὰ ἀμείνω λέγοντα, φόβῳ χαρίζεσθαι· μόλιν τε τὰς πόλεις περιοῦσαι, εἰ τοῦτο ἐκ τοῦ προφανοῦς, μὴ ἔστι πάσχοντα ἀδύνατον· ὁ γὰρ δὴ
δοὺς φανερῶς τι ἀγαθὸν, αὖθις τοῦτο ἀφανῶς τὸν πλέον ἔξειν· χρὴ δὲ πρὸς τὰ
μέγιστα καὶ ἐν τῷ πρὶν δὲ ἀξιοῦντι ἡμᾶς, πειραιτέρω προνοοῦντας λέγειν ὑμῶν τῶν
δὲ ὀλίγου σκοπουμένων· ἄλλως τε, καὶ ὑπόπτυον πλὴ παρεσκευάσθαι ἔχοντας, πρὸς αὐ
τὸ τοῦτο πλὴ ὑμετέρας ἀκράσει· εἰ γὰρ ὅ, τε πεῖσαι, καὶ ὁ ἀδικαιούμενος ὁμοίως ἐβλά-
πτοντο, σωφρονέστερον αὖ ἐκρίνετο· νῦν δὲ πρὸς ὀργὴν ἦν τινα τύχητε, ἔστιν ὅτε σφα-
λέντες, τὴν τοῦ πέλαγος μᾶλλον γνώμην ζημιοῦτε, καὶ οὐ τὰς ὑμετέρας αὐτῶν,
εἰ πολλαὶ οὖσαι ξυνεξήμαρτον· ἔτι δὲ παρῆλθον, οὔτε αὐτεροῦν περὶ μυτιληναί-
ων, οὔτε κατηγορήσων· οὐ γὰρ περὶ τῆς ἐκείνων ἀδικίας ὁ μῦθος ἔσται, ἐὰ σωφρονῶ μεν,
ἀλλὰ περὶ τῆς ὑμετέρας βουλεύσεως· ἢν τε γὰρ ἀποφαίνω πολὺ ἀδικοῦντας αὐτοὺς,
οὐ δικαστὸν καὶ ἀποκτεῖναι κελεύσω, ἐὰ μὴ ξυμφέρον· ἢν τε καὶ ἔχοντός τι ξυγγνώ-
μης εἶναι, ἐὰ τῇ πόλει μὴ ἀγαθὸν φαίνωμαι, νομίζω δὲ περὶ τοῦ μέλλοντος ἡμᾶς μᾶλλον
βουλεύεσθαι, ἢ τοῦ παρόντος· καὶ τοῦτο, ὃ μάλιστα κλέων ἐχυρίζεται εἰς τὸλοιπὸν
ξυμφέρον ἔσεσθαι πρὸς τὸ δοκεῖν ἀφίστασθαι, θαλάσσης ζημίαν προσεῖσι, μὴ αὐτὸς περὶ τῆς
ἐς τὸ μέλλον ἁμαρτοῦς ἔχοντος αὖ πειρώμενος τἀναντία γιγνώσκειν· μὴ δικαίως μᾶς
δ' ὑπερεπῇ τ' ἐκείνης λόγου, τό χρήσιμον τ' ἐμοῦ ἀποσκάζ· δικαιότερος γὰρ ὢν αὐτῆς
ὁ λόγος πρὸς πλὴ τῶν ὑμετέρας ὀργὴν ἐς μυτιληναίους, τάχα αὖ ἐπισπάσαιτο· ἡμεῖς ἢ
δικαζόμενοι πρὸς αὐτ', ὡς τε τὰ δικαίων δεῖν, ἀλλὰ σκοπούμενοι περὶ αὐτῶν, ὅπως
χρησίμ' ἔξουσι τὴν τ' πόλιν, πολλ' ἂν ἀνάγκην ζημίας πρόκεισθαι· μὴ οὐκ ἴσων τῷδε,

» βραλεῖς τὰ ὄξ αὐτῶν ἀποβιασόμενοι, ζητοῦντές τε ἄλλο πόθεν ἐπὶ-
» φερονται ἢν δέῃ ἐς τὸν ἀεὶ χρόνον, καὶ ἐν δὲ ξυμβῇ,
» φέροντες δὲ οὐδὲν περὶ τῶν παρόντων ἀμυνοῦσι, ἀπολῶσί τε ἀκου-
» σίως ἀδυνάτως ἔχοντες καὶ ἡττώμενοι μᾶλλον, ἢ περὶ τοῦ λοιποῦ βουλευσάμενοι.
» ὧν ἐγὼ πειρώμενος ἀποζέπειν ὑμᾶς, ἀπεφάινω μιτυληναίους μάλιστα δὴ μίαν πό-
» λιν ἀδικοῦντας ὑμᾶς· ἐτῶ γὰρ, οἳ πρόσθεν μὲν μὴ δυνατοὶ φόβῳ εἶναι ὑμῖν μὴ ἐπὶ κακῷ
» δὲ πρόσθεν ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀναγκασθέντες, ἀπέστησαν, ξυγγνώμην ἔχω· νῦν δὲ εἰ τι
» νοσοῦντες μετὰ τειχῶν, καὶ καθ' ἁλασσαν μόνον φοβούμενοι τὴν ὑμετέρουν πολε-
» μίουσ, ἐν ᾧ καὶ αὐτοὶ τοῖς ἱππεῦσι παρασκευὴ οὐκ ἄφρακτοι ὄσσα πρὸς αὐτούς· αὐτόνο-
» μοί τε οἰκοῦντες, καὶ τιμώμενοι ἐς τὰ πρῶτα ὑπὸ ἡμῶν, τοιαῦτα εἰργάσαντο· τί ἄλ-
» λο οὖν, ἢ ἐπιβουλευσάντε τι, καὶ ἐπανίστασθαι μᾶλλον, ἢ ἀπέστασαν· ἀπόστασις μέν γε,
» τῶν βιαίων τι παρόντων δέον· ἐξήπτησάν τε μετὰ τῶν πολεμιωτάτων ὑμᾶς τοὺς
» διαφθεῖραι· καὶ τοῖς ἥδονὸν ἦν, ἢ εἰ καὶ αὐτῶν διώκομεν κτώμενοι, αὐτὸς πολέμιος ἦν·
» παράδειγμα δὲ αὐτοῖς, οὗ τε οἱ τῶν πέλας ξυμφορᾷ ἐχόντων, ὅσοι ἀκροτάτης ἦσθ
» ἡμῶν ἐχειρώθησαν, οὔτε ἢ παρῆσαν δύνασθαι μεῖζα παρέχειν ὄκνον, μὴ ἐλθόν ἐς τὸ δεινὸ·
» πεύσομενοι δὲ πρὸς τὸ μέλλον θρασεῖς, μὴ ἐλπίσαντες μακρότερα μὴ δυνάμεως, ἐλάσ-
» σω ἢ τῶν βουλήσεως, πόλεμον ἤρατο, ἰσχὺν ἀξιώσαντες τῆς δικαίου προθεῖναι· ἐν ᾧ
» γὰρ φόβῳ ἦσαν περιέσεσθαι, ἐπίστευσαν ἡμῶν οὐκ ἀδικοῦμενοι· ἔωσι δὲ τῶν πόλεων αἷς αὖ
» μάλιστα καὶ δι' ἐλαχίστου ἀπροσδόκητος δύναμις ἐλθεῖν, ἐς ὕβριν ἵστην· τὰ δὲ πολ-
» λὰ καὶ καθ' λόγον τοῖς ἀνθρώποις δύτυχοῦντα, ἀσφαλέστερα, ἢ παρὰ δόξαν· καὶ ἡμᾶς
» πρασσόντας ὡς εἰκὸς, ῥᾴον ἀπαθῆναι, ἢ δύνασθαι μονίαν διακοῦσαι· χρὴ δὲ μιτυλη-
» ναίους μὴ πάλαι μηδὲν διαφθόρους τῶν ἄλλων, ὑφ' ὑμῶν τε τιμηθῆναι· μὴ ἀπ' αὐτῆς τό
» δε ἐξύφρισαν· πίφυκε γὰρ μὴ ἄλλως ἄνθρωπος, τὸ μὲν θρασὺ πιθανόν, ὑπερφρονεῖν· τὸ δὲ μὴ
» ὑπεῖκον, θαυμάζειν· κολασθῆναι δὲ καὶ νῦν ἀξίως τῆς ἀδικίας· μὴ μᾶλλον ὀλί-
» γοις ἢ αὐτῇ πρόσθεν, νῦν δὲ δῆμον ἀπολύσαντε πάντας ὑμῖν γε ὁμοίως ἐπίθεσ-
» θον, ὅτι γ' ἐξῆν ὡς ἡμᾶς ξυμμάχους, νῦν πάλιν οὐ τῇ πόλει εἶναι· ἀλλὰ τὸν μετὰ τῶν
» ὀλίγων κίνδυνον ἀγαζόμενοι βεβαιότερον, ξυναπέστησαν· ὧν τε ξυμμάχων σκέψασθε,
» εἰ χρή τε ἀναγκασθέντα ὑμᾶς τε τῶν πολεμίων, μὴ τοῖς ἐκοῦσιν ἀπιστεῖσι, τοιαῦτας ζη-
» μίας προσθῆναι τε, τίνα δικαιοῦν τινα οὐ βραχεῖα προφάσει ἀποστῆσαι, ὅταν ἢ καθ' ἁ-
» δύναμιν τὰ ἐλευθέρωσις ᾖ, ἢ σφαλέντι, μηδὲν παθεῖν ἀδικεστον; ἡμεῖς δὲ πρὸς ἐκείνην
» τὴν πόλιν ἀποκεκινδυνεύσεται, τά τε χρήματα, καὶ αἱ ψυχαί· καὶ τυχόντες μὲν πόλιν
» ἐφθαρμένην παραλαβόντες, τῆς ἐκτίσεται προσόδου, ἧ ἰσχύομεν, τοὐναντίον στρήσε-
» σθε· σφαλέντες δὲ, πολεμίους πρὸς τοῖς οὖσι ἕξομεν. καὶ οὐ χρόνον τοῖς ναῦ
» σι δικτήσασθαι λέγει ἐχθροῖς αὐθίστασθαι, τοῖς οἰκείοις ξυμμάχοις πολεμήσομεν· οὔκουν δίκαι
» προσθεῖναι ἐλαχίστα ἄτε λόγῳ τιθέντα, οὔτε χρήμασιν ὠνητὸν, ὡς ξυγγνώμην ἁμαρτεῖν
» ἀνθρωπείως λήψονται· ἄκοντες μὲν γὰρ, οὐκ ἔβλαψαν· εἰδότες δὲ, ἐπιβουλευσάντες.
» ξύγγνωμον δ' ἔστι τὸ ἀκούσιον· ἐτῶ μὲν οὖν, καὶ τότε πρῶτον, καὶ νῦν διαμάχεσθαι,
» μὴ μετεγνῶναι ὑμᾶς τὰ προδιδόγμενα, μὴ δὲ ἴσα τοῖς ἀξυμφορωτάτοις τῇ ἀρχῇ, οἷ
» κτῳ, μὴ ὀδυνᾷ λόγων, μὴ ἐπικείσῃ ἁμαρτάνειν· ἐλεεῖσθε τε ἢ πρὸς τοὺς ὁμοίους δίκαιοι ἀν-
» τιδίδοσθαι, καὶ μὴ πρὸς τοὺς οὔτ' αὐτοικτοῦντας, ὕβῃ ἀνάγκασθέντες τε καθιστῶντας ἀεὶ πο
» λεμίους· οἵ τε τέρποντες λόγῳ ῥήτορσι, ἔξουσι καὶ ἐν ἄλλοις ἐλάσσοσι ἀγῶνα, καὶ μὴ
» ἐν ᾧ ἡ μὲν πόλις βραχεῖα ἀθεῖσα, μεγάλα ζημιώσεται, αὐτοὶ δὲ ἐκ τοῦ εὖ ἐπεῖν, τὸ
» εὖ παθεῖν αὖ πλοῦτον, καὶ ἐπείκειαν πρὸς τοὺς μέλλοντας ἐπιπλείους καὶ πολιο-
» κοῦντας ἔσεσθαι μᾶλλον δίδοται, ἢ πρὸς τοὺς ὁμοίους τε καὶ οὐδὲν ἧσσον τοὺς πολεμίους ὑπο
» λειπομένους· ἐν δὲ ξυνελών, λέγω, πείθομαι μὲν ἐμοὶ, τά τε δίκαια ἐς μιτυληναίους, καὶ τὰ ξύμφορα ἅμα ποιοῦντε· ἄλλως δὲ γνόντες, τοῖς μὲν, οὐ χαριεῖσθε, ὑμᾶς δὲ
» αὐτοὺς μᾶλλον δικαιώσεσθε· εἰ γὰρ οὕτω ὀρθῶς ἀπέστησαν, ὑμεῖς αὖ οὐχ εἶναι τε
» εἰ ἦ δὴ καὶ ἀποστῆναι, ὅμως ἀξιοῦτε ἔσεσθαι σοφόν, παρὰ τὸ εἰκὸς τοῦναντίον μὴ τοὺς δὲ ξυμ
» φόρους δεῖ κολάζεσθαι, ἢ ταύτῃ σθαι τῆς αὐτῆς, καὶ ἐκ τοῦ ἀκινδύνου σοφρονεῖν, δίζε
» σθ· τῇ τε αὐτῇ ζημίᾳ ἀξιώσατε ἁμαρτάνειν, καὶ μὴ ἀναλγητότεροι οἱ διαφθόντες τῶν
» ἐπιβουλευσάντων φανῆναι, ἐνθυμηθέντες ἃ εἰκὸς ἦν αὐτοὺς ποιῆσαι κρατήσαντας
» ὑμῶν· ἄλλως τε, καὶ προϋπολέξαντας ἀδικεῖ· μάλιστα ἢ οἱ μὲν ξυὼ προφάσει τινὰ κακῶς
» ποιοῦντες ἐπεξόδους ποιοῦνται, καὶ διόλλωσι, τὸν κίνδυνον ὑφορώμενοι τοῦ ὑπολειπο
» μένου ἐχθροῦ· ὁ γὰρ μὴ ξυνανάγκαστὶ τῶν παθῶν, χαλεπώτερος διαφυγῶν, τοῦ ἀφ' ἧς
» ἴσης ἐχθροῦ· μὴ οὖν προδότας γένησθε ὑμῶν αὐτῶν. γενόμενοι δ' ὅτι ἐγώ τα τῇ
» γνώμῃ τοῦ πάσχειν, καὶ ὡς πρὸ πάντας αὖ ἐπιμήσασθε αὐτῶν χειρώσασθαι, νῦν αὖ τα-

πάθθε τε,

πλέον· τ᾽ ἧ λοιπῶς ὑπομένειν, καθάπερ τὰ περὶ τὴν μιτυληναίων, καὶ τὴν ἄλλην λέσβον, ἢ αὐτῷ ἐδόκει ἀφιστάμενον ἧ τ᾽ αὐτῶν, καὶ ἢ Σαλαμίνιοι, εἰ μὴ Σάλαμιν οὖσι ἀπέτεινον, ἔστιν ἃ παρεσκεύαστο τὰ ἄλλα, καὶ ἐκ πολλοῦ, ἔτι δ᾽ ἐπολιορκοῦντο, ἀπέξη πλοπονησίας· περὶ ἧ τ᾽ αὐτῶν γνώμ᾽ ἐποιεῖτο· καὶ ὑπ᾽ ὀργῆς ἔδοξεν αὐτοῖς, ἃ τοὺς παρόντας μόνον ἀποκτεῖναι, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀπάντων μιτυληναίους, ὅσοι ἐβοήθησαν ἧ καὶ χωρὶς αὐτῶν ἀποστάντες πόλεμον ἐνεστήσαντο τὴν τε ἄλλην ἀπόστασιν, ὅτι ἐκ ἐβούλοντο πρότερον ὡς τὰ ἄλλα ἐποιοῦντο, καὶ πρὸς ξυναλλάσσοντο ἐκ ἐλαχίστου τ᾽ ὀφείλ᾽ αἰεὶ πλοπονησίων νῦν, ἐς ἴσον αὐτοῖς ἐκείνοις ἔσεσθαι παρασκευάσαντες· ἐπὶ δὲ ἐκ τοῦ βραχέος διανοῦ ἐδόκουν τὴν ἀπόστασιν ποιήσασθαι· τάμπουσιν οὖν ξυνέβη ὡς πάχητα ἄγειλ) τ᾽ ἀναδεξάμενον, καὶ πατάξας κελεύοντες διαχρήσασθαι μιτυληναίους· καὶ τῇ ὑστεραίᾳ, μετάνοιά τις εὐθὺς ἦν αὐτοῖς, καὶ ἀναλογισμὸς, ὡς τὸ ἔργον, καὶ μέγα ἐγνώσθη, πόλιν ὅλην διαφθεῖραι μᾶλλον, ἢ ὅ τοὺς αἰτίους· ὡς δ᾽ ἤκουον τοῦτο τ᾽ μιτυληναίων οἱ παρόντ᾽ πρέσβ᾽, καὶ οἱ αὐτοῖς τ᾽ ἀθηναίων ξυμπράσσοντες, παρεσκεύασαν τοῦ ἐν τέλει, ὥστε αὖθις γνώμας προσθεῖναι· καὶ ἐπεισαν ῥᾴδιον, διότι καὶ ἐκείνοις αὖθις ἦν βουλόμενον τὸ πλῆθος τ᾽ πολιτῶν, αὖθις τινὰς στρίσαι ἀποδοῦναι ἔργον καθίσασθαι· καὶ κατασάσαι δ᾽ αὖθις ἐκκλησ᾽, ἄλλα τε γνῶμαι ἀφ᾽ ἑκάστων ἐλέγοντο, καὶ κλέων ὁ κλεαινέτου, ὅσπερ καὶ πρότερον ἐνομοθέτ, ὥσπ ἀφ᾽ ἑνὸς πείσαι, ὢν καὶ ἐς τὰ ἄλλα διαφορώτατος τῶν πολιτῶν, ᾧ τε δήμῳ παρακολοὺ ἐν τῷ τότε πιθανώτατος, παρελθὼν αὖθις, ἔλεγε τοιάδε,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΛΕΩΝΟΣ.

» Πολλάκις μὲν ἤδη ἔγωγε καὶ ἄλλοτε ἔγνων δημοκρατίαν, ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν ἑτέρων ἄρχειν· μάλιστα δ᾽ ἐν τῇ νῦν ὑμετέρᾳ περὶ μιτυληναίων μεταμελείᾳ· ἐγὼ γὰρ τὸ καθ᾽ ἡμέραν ἀλιᾶς, καὶ αἰεὶ πιθανὼτερον πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἐσ τοὺς ξυμμάχους τὸ αὐτὸ ἔχετε· καὶ ὅτι αὖ ἢ λόγῳ πεισθέντες σύπ᾽ αὐτῶν ἁμαρτητε, ἢ δικαίῳ τινὶ τε, ἐκ ἐπικινδύνως ἠγεῖσθε ἐσ ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἐς τὴν τ᾽ ξυμμάχων χάριν μαλακιζεσθε, ἀσκοποῦντες ὅτι τυραννίδα ἔχετε τὴν αρχὴν, καὶ προσεπιβουλεύοντας αὐτοὺς, καὶ ἄκοντας ἀρχομένους· ἃ οὐδ᾽ ὧν αὖ χαρίζησθε βλαπτόμενοι αὐτοὶ ἀκροῶνται ὑμῶν, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ὧν αὖ ὀρθῶς μᾶλλον, ἢ τῇ ἐκείνων βίᾳ περιέπεσθε· πολὺ δ᾽ ἀσθενέστατον, ἀβέβαιον ἡμῖν μᾶλλον ἡγεῖσθαι ἔχει, ὃν αὖ δόξῃ πέρι, μὴ δὲ γνῶσόμεθα, ὅτι χείροσι νόμοις ἀκινήτοις χρωμένη πόλις κρείσσων ἔζη, ἢ καλῶς ἔχουσι ἀκύροις· ἀμαθίᾳ τε μὴ σωφροσύνῃ ὠφελιμώτερον, ἢ δεξιότης μὴ ἀκολασ᾽· οἵ τε φαυλότεροι τ᾽ αὐθρώπων, πρὸς τὸν ξυνετωτέρους ὠφελιμώτερον, ἄμεινον οἰκοῦσι τοὺς πόλεσ· οἱ μὲν γὰρ τ᾽ τε νόμων σοφώτεροι βέλτιον) φαίνεσθαι, τ᾽ τε ἀεὶ λεγομένων ἐς τὸ κοιν᾽ περιπίπτειν, ὡς ἐν ἄλλοις μείζοσιν ἐκ αὖ δυνάμενοι τὴν γνώμ· καὶ ἐκ τ᾽ τοιούτου, τὰ πολλὰ σφάλλεσι τοὺς ᾠλεῖς· οἱ δ᾽ ἀπιστοῦντες τῇ ὀξυκοΐᾳ τῶν ξυνιέσει, ἀμαθέστεροι μὲν τ᾽ νόμων ἀκίνδυνον εἶεν, ἀδυνατώτεροι δὲ τ᾽ καλῶς εἰπόντος μὴ λαβεῖν· κρίνεται γ᾽ ὅντως, ἀλλ᾽ τ᾽ ἴσου μᾶλλον ἢ ἀπιστοῦσι, ὁρῶντες τὰ τελέως· ὡς ἔν χρὴ καὶ ἡμᾶς πείθεσθαι, μὴ λόγου τι, καὶ ξυνέσεως ἀπόντι ἐπαιρομένους, παρὰ δόξαν τῷ ὑμετέρῳ πλήθει παραινεῖν· ἀπὸ μὲν ἔν ὁ αὐτὸς ἐμὶ τῇ γνώμῃ· καὶ θαυμάζω μὴ τ᾽ προεδρίων αὖθις περὶ μιτυληναίων λέγειν, καὶ χρόνῳ διαζιζλω ἐμποιησάντ᾽, ὅδε πρὸς τ᾽ ὠδικηκότων μᾶλλον· ὁ τ᾽ παθὼν, ᾧ σφάσειν τ᾽ ἀμβλυτέρᾳ τῇ ὀργῇ ἐπεξέρχεσθ)· ἀμυνόμενος δὲ τῷ παθεῖν, ὅτι ἐκ τοιούτῳ κείμενον αὐτὴ παλαι ὄν, μάλιστα πὼ τιμωρίας ἀκλαμβάνει θαυμάζω ἧ καὶ τις ἔσται ὁ αὐτ᾽ ᾧ, καὶ ἀξιώσων ἀκροφαίνειν, τὰς μὲ μιτυληναίων ἀδικίᾳ, ἢ μᾶλ ὠφελίμους οὔσας, τὰς δ᾽ ἡμετέρας ξυμφορὰς, τοῖς ξυμμάχοις βλάβας καὶ ὀργὴν ἔχειν· καὶ δῆλον ὅτι ἢ τῷ λέγειν πιστεύσας, τὸ πάνυ δοκοῦν αὐτὰ σοφὸν εἶναι, ὡς οὐκ ἔγνωσται ἀπαντίζειν αὖ, ἢ κρίνᾳ ἐπαιρόμενος, τὸ θυμοειδὲς τοῦ λόγου ἐκπονήσας, παράγειν πειράσεται· ὧν δὲ πόλις ἐκ τῶν τοιῶνδε ἀπάντων, τὰ μὲν ἄθλα ἑτέρᾳ δίδωσιν, αὐτὴ δὲ τὸν κινδύνους ἀναφέρει· αἱ τοιαὶ δ᾽ ὑμῖν καλῶς ἀπανοήτως ἔχουσι, δι᾽ τινὸς ἐὼ θατε, θεατὴ μὲν τῶν λόγων γίγνεσθαι, ἀκροαταὶ δὲ τῶν ἔργων· τὰ μὲν μέλλοντα ἔργα, ἀφ᾽ τῶν ἰὼν ἐπόντων σκοποῦντες, ὡς δυνατὰ γίγνεσθαι, τὰ δὲ πεπραγμένα ἤδη, οὐ τὸ θαθεῖν πιστότερον ὄφει λαβόντες, ἢ τὸ ἀκουσθέν, ἀφ᾽ τῶν λόγων καλῶς ἐπαινέσαντων· καὶ μᾶλλον ἐπὶ τοὺς ἐπεῖνον ἕκαστος βουλόμενος δύνασθαι· εἰ δὲ μὴ, αὐτανιζόμενον τοῖς τὰ τοιαῦτα λέγουσι, μὴ ὕστερον ἀκολουθῆσαι δοκεῖν τῇ γνώμῃ· δέος δ᾽ πλέον τοῦ, πρὸς ταυτὶ σαι, καὶ προαιδέσθαι τε πρόθυμοι εἶναι τὰ λεγόμενα, καὶ προνοῆσαι

» Αλκίδα, μὴ πλοποιησώμεθα ὅσοι παρεσμεν ἀρχοντες τῆ στρατιᾶ, ἐμοὶ δοκεῖ πολεῖ
» μῶ δὲ μιτυλήνην πρὶν ἐκπύσους γενέσθαι, ὡς πρέσβυς ἐκπεμψαντας τὴν εἰκὼς αὐτοῦς πει
» σαι πόλιν ἐχόντας, πολὺ τὸ ἀφύλακτον εὑρόσομεν· καὶ τὰ μὴ βέλαιοι, μὴ πολιν ἐκεῖνά
» τε αὐξάνοιτο ἐπιγιγνόμενα αὖ τῶν σφέτερα πολέμιον μὴ ἡμῶν ἡ ἀλκὴ τυγχάνῃ μάλιστα δὲ
» ἐικὸς ἢ μὴν τὸ πλέον αὐτῶν κατ' ὀλίγ' ἀμελέστερον ὡς νικῶντας, διαφθείρεσθαι· εἰ δὲ ἦν
» πρὸς πόσιμον ἄφνω τε μὴ γνῶντος, ἐλπίζω μᾶλλ' ἂν ἔνδον εἴ τις αὐτὰ μὴν ὕστερον πόλεως
» εὕρης, καταληφθῆναι αὖ τὰ πράγματα, μὴ μὲν ἀπροσόμεθα ἂν κίνδυνον, νομίσαντ' ἂν
» ἄλλό τι εἶναι τὸ καινὸν ἢ πολέμιον, ὃ ἐν τῆς στρατιᾶς ἓν παῦμα φυλάσσοιτο,
» μὴ τοῖς πολεμίοις εὐφορώτερα ἐπιχειρεῖν, πολεῖς αὖ ὀρθοῦν.

Ο μὲν, τοσαῦτα εἰπὼν, ἀνεπέπειθε τὸν Αλκίδαν· ἄλλοι δέ τινες τῶν ἀπὸ ἰωνίας φυλάσσων,
μὴ ἀλίσβοις ξυμπολίοντες, παρῆσαν, ἐπειδὴ ἔσχον τὴν κίνδυνον) φοβεῖσθαι, τὸν ἐν ἰωνίᾳ
πόλεων καταλαβεῖν τινα, ἢ κύμην πρὸ αἰολίδα, ὅπως ἐκ φόλεως ὁρμώμενοι, πρὸ ἰωνίαν
ἀποκτήσωσιν· ἐλπίδα δ' εἶν, ἐὰν τὰ ἀκμῆς ἀφίχθαι· μὴ τὸ πρόσθεν ταύτην μεγίστην
δοκεῖν ἀθηναίων, ἢν ὑφέλωσι, μὴ ἅμα ἡν ἐφορμῶσιν αὐτοῦν, σφίσι δὲ πάνυ γίγνῃ), πεί-
σειν τε αὖθις καὶ ξυμβούλευειν, ὡς τε ξυμπολεμεῖν· ὁ δὲ, ὁ τῶν τε ἐνδέχεται, ἀλλὰ τοῦτον
τὸν γνώμης ἔχειν, ἐπειδὴ τὴν μιτυλήνης ὑστερήκει, ὅτι τάχιστα τῇ πλοποιήσῳ πάλιν
προσμίξαι· ἄρας τε ἐκ τῆς ἐμβάτου παρέπλει· μὴ προσχὼν μυρίσῳ τῇ τιλεω, τὸν αἰ
χμαλώτους, ὃς κατὰ πόλιν ἐλέφθη, ἀπέσφαξεν· τὸν πολλὸς μὴ ἐς τὴν ἔφεσον καθορμι
σάμενος αὖθις, σαμίων τῶν ἐξ αἰσίων ἀφεστηκότων πρέσβυς, ἔλεγον ἀπαλλάσσειν τὴν ἐλ
λάδα ἐλευθέραν αὐτόν, εἰ αὖσβας διέφθειρεν, ὅτι χέρας αὐτερομένης, ὅτι πολεμίους,
ἀθηναίων δὲ ὑπ' ἀνάγκης ξυμμάχους· εἰ δὲ μὴ ταύσει), ὀλίγους μὲν αὐτὸν τῶν ἔχειν
ἐς φιλίαν προσέξεσθαι, πολὺ δὲ πλείους τῶν φίλων πολεμίους ἕξειν· καὶ ὁ μὲν, ἐπέσθη
τε, μὴ χλωρὸν αὖσβας ὄσους ἔχει ἐπὶ ἀφῦκι, μὴ τῶν ἄλλων πάσων ὁρῶντες γὰρ τὰς ναῦς
οἱ ἄνθρωποι, ἀκίφθονοι, ἀλλὰ προσχωρεῖν μᾶλλον, ὡς ἀτειχίστοις. μὴ ἐλπίσας δὲ δὴ τὴν
ἐλαχίστην ἕξειν, μή ποτε ἀθλιωτέρων τῶν ἐλάσσονι πράσσειν, ναῦς πλοποιησάμενος ἐς
ἰωνίαν παραβαλεῖν· ἀφ' οὗ δὲ τῶν ἐφέσου ὁ ἀλκίδας ἔπλει καταπάχος, μὴ φυγὼν ἐφο
ῖτο. ὥφθη γὰρ ὑπὸ τῶν σαλαμινίας μὴ παράλου, ἔτι περὶ κλάρου ὁρμῶν· αὖ δ' ἀπ' ἀθη
νῶν ἔτυχεν πλέουσα· μὴ θαλάσσης τὴν λίσβον, ἔπλει ἐξὶ τῶν πλάγους, ὡς γῆς ἐκβύσσος
φύλασσον ἄλλη, ἢ πλοποιήσῳ· τῷ δὲ πάχητι μὴ τοῖς ἀθλιωτέροις, ὅλῃ μὴ καὶ ἀφ' τῆς
ὁρμῆς ἀγγελία, ἀφικνοῖτο δὲ μὴ παντάχοθεν· ἀτειχίστου τῶν οὔσης τῶν ἰωνίᾳ, μέγα
τὸ λέσβος ἐγένετο, μὴ παραπλέοντες οἱ πλοποιήσωσι, εἰ καὶ ὡς μὴ λιμοῦν τῶν μένειν,
πορθοῦσιν ἅμα προσπίπτοντες τοῖς πόλεσι· αὐτάγγελοι δ' αὐτὸν ἐδοῦσαν ἐν τῇ κλά
ρῳ, ὅτε πάραλος, μὴ ἡ σαλαμινία, ἔφασαν· ὁ δὲ, ὑπὸ ασυνδίας ἐποιεῖτο τὴν λίσβον·
καὶ μέχρι μὲν λάτμου τῶν νήσου ἐπεδίωξεν· ὡς δ' οὐκέτι ἐν καταλήψεσθαι ἐφαίνετο, ἐ-
παύετο κώφοδον δὲ ἐνόμισεν, ἐπειδὴ οὐ μετεώρους περιέτυχεν, ὅτι οὐδὲ μοῦ ἐγκα
ταληφθεῖσαι, ἀκαμάθῳ στρατοπέδου τε ποιεῖσθαι, μὴ φυλακὴν σφίσι, καὶ ἐφόρμησιν
παρασχεῖν· παρασκεύασθαι δὲ πάλιν ἔχειν μὴ ἐς νότιον τὸ κολοφωνίων, ὃ καθῴκηται κολο
φώνιοι, τῶν αὖ πόλεις ἐκλωκῆ ὑπὸ τὰ μαίας, μὴ τῶν Καρβαρῶν, καθάπερ σάσιν ἐλαι ἐπα
χθεῖσι· ἐάλω δὲ μάλιστα αὐτῇ, ὅτι ἡ λαυτέρα πλοποιήσεων ἐσβολὴ ἐς πὼ ἀτείχιστο
ἐγένετο· εἰ δὲν ὦ νοτίῳ, οἱ καθαφυσῶντ' μὴ καθοπάσοντ' αὐτόθι, αὖθις ἐς τὰ σισάσοντ',
οἱ μὲν, ἔτι ἰασυβύνης ἐπέρσεν αἰρηκόσιν· καὶ Καρβάρων ἐπαιτόμενοι, ἐν φιλίαν χάρα
τι δὲν· μὴ τῶν ἐκ τῶν ἄνω φίλης κολοφωνίων οἱ μηδίσαντες, ξυνεσελθόντ', ἐπολίτευ).
οἱ δὲ, ὑπεξελθόντες τούτους, μὴ ὅτι ἐς φυγάδες, τῶν ἐπάχητα ἐπαίτου). ὁ δὲ, προσκαλεσά-
μενος ἐς λόγους ἐπαίαν τῶν ἐν τῇ διατειχίσματι αἰρηκόσιν ἄρχοντα, ὡς τε μὴν μηδὲν ἀρέ-
σκῃ λέγειν, πάλιν αὖθις κατασήσειν ἐς τὸ τεῖχος σῶν, μὴ ὑγιᾶ· ὁ μὲν, ὑξῆλθε παρ' αὐτόν·
ὅλ' ἐκεῖνοι μὲν, ἐν φυλακῇ ἀδέσμῳ ἔχ· αὐτὸς δὲ προσβαλὼν ἔρτειχίσματι ὑξεπιναίοις,
μὴ ἀ προσδεχομένοις, αἱρεῖ τοὺς τε ἀρηκόσιν, μὴ τῶν Καρβάρων ὅσοι ἐνῆσαν, διαφθείρ· μὴ τῶν
Ιασίαν ὕστερ) ἐ ἐχωρίων, ὡς πρὸ ἑαυτόσε, ἐπεδὴ ἔνδον ἦν, ξυλλαμβάνῃ, μὴ κατακεξάβ
κολοφωνίοις δὲ νότῳ) παρελθόντα, πάλιν τῶν μηδισάντων· μὴ ὕστερον ἀθηναίοις οἰκισὰς πέμ
ψαντας, κατὰ σφᾶς αὐτῶν νόμους κατῴκισε τὸ νότιον, ξαναγαγόντες πολιτῶν ἐκ τῶν πόλεων,
ἃ που τίς ἦν κολοφωνίων· ὁ δὲ πάχης ἀφικόμενος ἐς πὼ μιτυλήνην, τὴν τῶν πύρραν, μὴ ὄρ
σαν, παρεισπέσετο· μὴ σάλαμῖνα λαβὼν ἐν τῇ πόλει τῶν λακεδαιμόνιον κεκρυμμένον, ἀπο
πέμπει ἐς τὰς ἀθήνας· μὴ σφᾶς ἐκ τῶν πελάδου μιτυλήναιους ἄνδρας ἅμα, ὃς κατέβη· μὴ εἴ
τις ἄλλος αὖθις αἴτιος ἐδόκει εἶν τῆς ἀποστάσεως· ἀποπέμπει δὲ καὶ τῆς στρατιᾶς τὸ

πλέον·

ὑπερέχοντες, ἐπροθυμώθησαν· ἐγένετο δὲ καὶ ἡ διάφθορὰ σφῶν μᾶλλον ἢ τῷ χειμῶνος τὸ μέγιστον· ὀρμήσαντες δὲ ἀπὸ τῆς πόλεως, ἐχώρουν ἀθρόοι τὴν εἰς Βίβλας φέρουσαν ὁδὸν, ἐνδείᾳ ἔχοντες τῶν ἀναγκαίων· ἡγοῦντο δὲ αὐτῶν, νομίζοντες ἥκιστα σφᾶς τούτῳ ὑποπτῆσαι Ἰακπέλῃ, τῷ ἐσπάνει τὸν πολεμίων καὶ ἅμα ἐφ' ὃν ἐπλεονεκτήκεσαν πλὴν πρὸς κιθαιρῶνα καὶ ὄρους κεφαλάς, πλὴν ἐπ' ἀθλίῳ φθορᾷ μὴ λαμπάδων φλόγα ποιεῖσθαι· καὶ δὴ μὴ ἐξ ἡσυχίας ἐπὶ ἀπαράσκευους οἱ πολεμίους τῷ δὴ τε ὑβρίσει χώρουν· ἐπειδὴ ὑπερξέβαλλον, ἤδεσαν πλὴν πρὸς τὸ ὄρος φθορᾶσαν ὁδὸν, ἐς ὀρυθρὰς, καὶ ὑσίας· καὶ λαβόμενοι τῆς ὁδοῦ, διαφθείρουσιν ἐς τὰς ἀθήνας αὖθις σῖτα καὶ διακόσιοι ἀπὸ πολλῶν· εἰσὶ γάρ τινες αὐτῶν, οἱ ἀπέβαινον ἐς τὴν φίλιν πρὶν ὑπερβαίνειν· ἐς δὲ ὃ ἐξέφερον τὰ φορτηγὰ τῶν ἀλλοφύλων· οἱ μὲν οὖν πλοῦν ἦσαν καὶ χώραν ἐγίνοντο, τῶν Ἑλλήνων τινὲς ἐφεπόμενοι· οἱ δὲ ἐκ τῆς πόλεως πολλαπλασίους, τῷ μὲν γε πλήθει ἀδύνατοι οὐδὲν, τῷ δὲ ἀπροθυμίᾳ ὀφθέντες ἀπαγγέλλειν, ὡς εἶεν πρὸ ὀλίγου, κύρημα ἐκπέμψαντες, ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγίνετο, ἐπανέσθοντο αὐαίρεσιν τοῖς νεκροῖς· μαθόντες δὲ τὴν ἀλήθειαν, ἐπαύσαντο· οἱ μὲν δὴ τῶν πολλαπλασίων αὖθις ὅπως ὑποβαλοῦσιν ἐκ τῆς Λακεδαίμονος, τῷ αὐτοῦ χειμῶνος πλεῦσαι, ἐκπέμπει· Σάλαιθος ὁ Λακεδαιμόνιος ἐς μιτυλήνην ξυρεῖ· καὶ πολιόσας ἐσπίρᾳ κυ, καὶ ὀξὺ αὐτῆς πέξῃ κατὰ χρέασθαι πυκά, ἢ ὑποβαλοῦν ἵνα τὸ περιτείχισμα, διαλαθὼν εἰσέρχεται ἐς τὴν μιτυλήνην, καὶ ἔλεγε τοῖς προέσθοις, ὅπως ἐσβολή τε ἅμα ἐς πλὴν ἀπὸ κλῆ ἔσται, καὶ αἱ παρακλητικαὶ παρέσονται, ἃς ἐλαβοῦσαι αὐτοῖς, προαποπέμφθῆναί τε αὐτὸς τοῦτ' ἔνεκα, καὶ ἅμα τῇ ἄλλῃ ἐπιμελησόμενος· καὶ οἱ μὲν μιτυληναῖοι, ἐθαῤῥοῦντο τε, καὶ πρὸς τὸν ἀθηναίους ἦσαν ἔχοντι πλὴν γνώμην, ὡς τε ξυμβαίνειν· ὅ, τε χειμὼν ἐπολέμητο ὅτος, καὶ τὰ παρόντα ἴσος τῷ πολέμῳ ἐπολέμητο τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους, οἱ πλοποννήσιοι, ἐπειδὴ τὰς εἰς μιτυλήνην δύο καὶ παρακλητικὰ ναῦς ἀπίσειαν ἔχοντα ἀλκιδάν, ὃς ἦν αὐτοῖς ναύαρχος, πρὸς τέσσαρας, αὐτοὶ ἴσα πλὴν ἀπλοῦν καὶ ξύμμαχοι ἰσόβαλον, ὅπως οἱ ἀθηναῖοι ἀμφοτέρωθεν θορυβέμενοι, ἧσσον τοῖς ναυσὶν ἐς πλὴν μιτυλήνην κατὰ πολέσιος ἐπιβοηθήσωσιν· ἡγεῖτο δὲ τῆς ἐσβολῆς ταύτης, Κλεομένης Λακεδαιμονίου τοῦ Ῥαισταίου τοῦ Ῥαικτοῦ ὑὸς, βασιλέως ὄντος, καὶ νεωτέρᾳ, ἔτι παῖδος ἀνηλφὸς ὄντος· ἐδήωσαν δὲ τὴν ἀπλικῆς τά τε πρότερον τεθημμένα, καὶ εἴ τι ἐβιβλασκήκει, καὶ ὅσα ἐν τῷ πρὶν ἐσβολῇ παρελέλειπτο· καὶ ἡ ἐσβολὴ αὕτη χαλεπωτάτη ἐγένετο τοῖς ἀθηναίοις, μετὰ πλὴν δευτέραν· ἐπεμένοντες γὰρ ἀεὶ ἀπὸ τῶν λεσβίων τὴν πύσασθαι τῷ νεῶν ὄρνιν, ὡς ἤδη παραπεπλεόνων, ἐπέβαλλον τὰ πολλὰ πέμποντες· ὡς δ' ἐδόκει ἀπέβαινον αὐτοῖς, ὃν προσδέχοντο, καὶ ἐπελέλοιπει ὁ σῖτος, αὖθις χώρουν, καὶ διέλυσαν καὶ αἱ πόλεις. οἱ δὲ μιτυληναῖοι ἐν τούτῳ, ὡς αἵ τε νῆες αὐτοῖς ἔχηνον ἀπὸ τῶν πλοποννήσου, ἀλλὰ ἐνεχόμιζον, καὶ ὁ σῖτος ἐπελέλοιπει, ἀναγκάζονται ξυμβαίνειν πρὸς τοὺς ἀθηναίους ὅμως τάδε, ὁ Σάλαιθος καὶ αὐτὸς ἃ προσδεχόμενος ἔτι ταῖς ναυσὶ, δοκεῖ τὸν μὲν, πρότερον ἀλλ' ἄντα, ὡς ἐπὶ ξιῶν τοῖς ἀθηναίοις· οἱ δ', ἐπειδὴ ἔλασον ὅπλα, ἅτε ἀκροβάται ἔτι τὸ ἀρχαῖον, κατὰ ξυλλόγους τε γιγνόμενοι, ἢ τὸ σῖτον ἐκλιπὸν τὸν ὀνικὸν φόβον ἐς τὸ φανερὸν, καὶ διασίμειαν ἅπασιν, ἢ αὐτοὶ ξυγχωρήσαντες πρὸς ἀθηναίους, ἔφασαν παραδώσειν πλὴν φίλιν· γνόντες δὲ οἱ ἐν τῷ πράγματι, ἅτ' ἀποκωλύσειν δυνατοὶ ὄντες, εἶτ' ἀπομονωθήσονται) τὸ ξυμβάσεως κινδυνεύσοντες, ποιοῦνται καινὴν ὁμολογίαν, πρός τε πάχητα, καὶ τὸ στρατόπεδον, ὡς τε ἀθηναίοις μὴ ἐξεῖναι ἐκλιπεῖν περὶ μιτυληναίων ὅπῃ ἂν τι βέλωνται, καὶ πλὴν στρατιὰν ἐς πλὴν πόλιν ἀγαγεῖν αὐτούς· πρισβεύσασθαι δὲ ἀποστέλλειν ἐς τὰς ἀθήνας μιτυληναίους περὶ ἑαυτῶν· εἰ ὅσων δ' ἂν πόλιν ἐλάσσωσι, πάχητα μήτε δηῖσθαι μιτυληναίων μηδένα, μήτ' αἰσθρακοπολίσαι, μήτε ἀποκτεῖναι· ἢ μὲν ξύμβασις αὕτη ἐγένετο· οἱ δὲ πράξαντες πρὸς τὸν λακεδαιμονίους, μάλιστα τῶν μιτυληναίων πειθόμενοι ὄντες, ὡς ἡ στρατιὰ ἐσῆλθον, οὐκ ἠνίαχρον, ἀλλ' ὃ τοὺς βωμοὺς ὄμοσαν καὶ ἱλάσασι· πάχης δ' αἰνασίσας αὐτῶν, ὥστε μὴ ἀδικῆσθαι, κατὰ πόλιν) ἐς πόλεσον, μέχρις ἂν τ' ἀθηναίοις τὰ δόξῃ· πέμπασιν ἢ καὶ ἐς τὴν αὖπασιν ἱλάρχας, προσκτήσασθαι· καὶ τἆλλα τὰ περὶ τὸ στρατόπεδον καθίσασιν ἢ αὐτῷ ἐδόκει· οἱ δ' ἐν τῷ πασπαράκοντα ναυσὶ πλοποννήσιοι, ὃς ἦλθον τάχα πραχθείσας, πολίορκοῦσι, περί τε αὐτὸν τὸν πλοπόννησον ἐνδιέτριβον· καὶ κατὰ τὰ ἄλλα πολλὰ ἀρολαῖοι κομιδῇ ὄντες, οὐ μὲν ἐκ τῆς πόλεως ἀθηναίοις λαθαίοσι, πρὶν δὴ τῷ δήλῳ προσέλαβον· προσμίξαντες ἢ ἀπ' αὐτοῦ τῷ καιρῷ καὶ μενοῦν, τοῦ ἀλοῦς) πρῶτον ὅπως μιτυλήνη ἁλώσει. ἐκάλουσι ἢ τὸ σαφὲς ἐδεδίεσαν, καὶ ἐς πολὺ ἐς ἔμβαλον· ἀφυβρεῖ· ἡμέρᾳ μάλιστα ἦσαν τῇ μιτυλήνῃ ἁλωσίμᾳ, ἐπὶ ἃ, ὃ' ἐς τὸ ἔμβατον καὶ ἐς πολὺ· πυθόμενοι ἢ τὸ ἀφεῖσι, ἐκάλουν ἐκ τῆς παρόντος· καὶ ἔλεγον αὐτοῖς Σαυτίκαλος αἰνὲ ἡλίας, τάδε,

παῖς ἐπιβολαῖς τῶν πολίτων ἓξ ἔτυχε πρὸς σφᾶς ἐκβαλλομένου τὸ τεῖχος αὐτῶν· ἐρεθομοῦντο δὲ καὶ ἄλλοι ἅμα τὰς ἐπιβολάς· καὶ ἔμελλον οἱ μὲν πυθόμενοι, ἀμαρτήσεσθαι, οἱ δὲ πλείους, πύθεσθαι τῇ ἀληθείᾳ λοιπομένῳ. ἄλλως τε καὶ πολλάκις ἀριθμοῦντες, καὶ ἅμα ἀπὸ πολλοῦ ἀπέχοντες, ἀλλὰ ῥᾳδίως καθορώμενα ἐσῴει τοῖς τείχεσιν· τῇ μὲν ἓν ἐμμέλησαν οἱ κλιμάκων, ὅπως ἕλασον, ἐκ δὲ πάλαιος σ' αὐτοὶ ἐπιβαίνοντες τὸ μέσον· τὸ δὲ τεῖχος ἦν οἱ πλησπονησίων τοιόνδε τῇ οἰκοδομήσει. ἔστι μὲν δύο τοῖν περιβόλοιν πρὸς τὸ πολεμεῖσθαι, καὶ εἴ τις ἔξωθεν ἀπ' ἀπηώνων ἐπίοι. διέχει δὲ οἱ περίβολοι ἐκ κοιλότητος πόδας μάλιστα ἀπ' ἀλλήλων· τὸ οὖν μεταξὺ ἦν, οἱ ἐκκαίδεκα πόδες, τοῖς φύλαξιν οἰκήματα διαπεπονημένα, ὡς μὴ δύνασθαι τεῖχος παχὺ εἶναι πάλαξις ἔχοι ἀμφοτέρωθεν. αἱ δὲ καὶ ἐπάλξεις πύργοι ἦσαν μεγάλοι, καὶ ἴσου πλατεῖς τῷ τείχει, διήκοντες ἔστι τὸ ἔσω μέτωπον αὐτοῦ, καὶ οἱ αὐτοὶ καὶ ἐς τὸ ἔξω, ὥστε παρόδου μὴ εἶναι παρὰ πύργον, ἀλλὰ δι' αὐτῶν μέσων διήκειν· τὰς δὴ νύκτ' ὁπότε χειμὼν εἴη ὑετερὸς, τὰς μὲν ἐπάλξεις, ἀπέλιπον· ἐκ δὲ πύργων ὀλίγων διὰ ὀλίγου καὶ αὐθαίρετα ἦσαν, πλὴ φυλακὴν ἐποιοῦντο· τὸ μὲν δὴ τεῖχος ᾧ περιεφράσσοντο οἱ πολεμίοις, τοιοῦτον ἦν· αὐτοὶ δὲ ἐπεισὴ προσκάθηντο αὐτοῖς, τηρήσαντες νύκτα χειμερίαν ὕσατι καὶ ἀνέμῳ, καὶ ἅμα ἀσέληνον, ὑφῆκαν· καὶ ὃ δὴ καὶ ἐποίησαν· καὶ πρῶτον μὲν πλῆθος διέφθειραν, ἢ περιῆλθον αὐτοὺς· ἔπειτα προσμίξαντες τῷ τείχει τῇ πολεμίᾳ, λαθόντες τὸν φύλακας, αἱ δὲ τὸ σκοπευτήριον μὲν, ὃ προῃδόντες αὐτῶν, τόφρᾳ δὲ, τῷ ἐκ προσίεναι αὐτοὺς, αἰτιασάμενοι τὸ τῆς ἀνέμου, ὃ κατακεκαυκότες· ἅμα δὲ καὶ διέχοντες πολὺ, ἥκιστα, ὅσῳ τὰ ὅπλα μὴ κρούοντα πρὸς ἄλληλα, αἴσθοιντο παρέχοι· ἦλθον ἢ βύσταλῆς τε τῇ ὀπλίσει, καὶ τῇ ἀρίστῃ μόνον πόδας ὑποδημένοι ἀσφαλεῖ ἕνεκα τῆς πρὸς τὴν πλόον ἡμᾶς ἦν μεταπύρη) προσίμισχον πρὸς τὰς ἐπάλξεις, αἰδόντες ὅπη δρῶν μέλλοιεν, πρῶτον μὲν οἱ τὰς κλίμακας φέροντες, καὶ προσέθεσαν· ἔπειτα ψιλοὶ σὺν ὀλίγοις ξυνεσπλίσῳ, καὶ θώρακα αἰσθόμενοι· ὧν ἡγεῖτο Λιμνέας ὁ κορίσκος, καὶ πρῶτος ἀνέβη· καὶ ἅμ' αὐτῷ, οἱ ἐπόμενοι ἐξ ἑφ' ἑκάστου τῆς πύργου ἀνέβαινον· ἔπειτα ψιλοὶ ἄλλοι μετὰ τοὺς ξὺν ὁπλίταις ἐχώρουν, ὅσοι ἔπεμπον τὰς ἀσπίδας ἕφερον, ὅπως ἐκεῖνοι ῥᾷον προσβαίνοιεν· καὶ ἔμελλον σώσειν ὁπότε πρὸς τοῖς πολεμίοις εἶναι· ἢ αὖ πολεῖς ἐπέπεσον, ἤδη τοὶ ἐκ τῆς πύργου φύλακες· καὶ ἐβόησαν γὰρ τοῖς πλατείαν, ἀσπίλα μεν ἐκ τῆς ἐπάλξεως κράμισθε· ἢ πεσοῦσα, τόφρον ἐποίησε καὶ αὐτίκα ἐσῆν· τὸ δὲ ἐγκατόπισθον, ὃ τὸ τεῖχος ὥρμησ'· ἐπὶ ἦλθε, πλὴν τὸ δεινὸν, σκοτεινὸν συνετύγχανε, καὶ χειμῶνος ὄντος· καὶ ἅμα οἱ ἐν τῇ πόλει τῷ πλατείαν ὑπολελειμμένοι ὑβριζόντες, προσέβαλλον τῷ τείχει τῷ πλησπονησίων ἐκ τοῦ μεταξὺ, ἢ οἱ αὖσρες αὐτῶν ὑπερέβαινον, ὅπως ἥκιστα πρὸς αὐτοὺς τὸ νοῦν ἔχοιεν· ἐθορυβοῦντο μὲν οὖν ἡγεμόνες μένοντες. βοηθεῖν δὲ οὐδεὶς ἐπολμᾶεν τῶν ἐπὶ τῶν φυλακῆς, ἀλλ' ἐν ἀπόρῳ ἦσαν εἰκάσαντες τὸ γιγνόμενον· καὶ οἱ ζυμπάντες αὐτῶν, ὅσ' ἐτέτακτο παραβοηθεῖν εἴ τι δέοι, ἐχώρουν ἔξω τῷ τείχους πρὸς πλῶ βοήν· φυκτοί τε ἦσαν τοῖς βύσταις τοῖς πολεμίοις· παρῆσαν γὰρ καὶ πόλεῖ, πλατταιῆς ἀπὸ τῷ τείχους φυκτοὺς πολλοὺς πρότερ) παρεσκευασμένῃ ἐς αὐτὸ ἔσω, ὅσῳ ἀσπιδῶν τὰ σημεῖα τῶν φρυκτωρῶν τοῖσι πολεμίοις ἦ, καὶ μὴ βοηθεῖν, ἀλλό τι νομίσαντες τὸ γιγνόμενον εἶναι, ἢ τὸ ὄν, πρὶν σφῶν οἱ ἄνδρες αὐτῶν ὑπερέβαινον, ὅπως ἥκιστα πρὸς αὐτοὺς τὸ νοῦν ἔχοιεν· ἐθορυβοῦντο μὲν οὖν ἡμέρας

ἐς τὴν ἀπ' ικλιν λεσβολιν, τοῖς τε ξυμμάχοις παρεῦσι κατὰ τάχος ἐφρασεν ἰέναι ἐς τὸν ἰσθμὸν τῆς λύσεως ὡς ποιησόμενοι, καὶ αὐτὸ πρῶτοι ἀφίκοντο· καὶ ὁλκοὺς παρεσκεύαζον τῶν νεῶν ἐν τῷ ἰσθμῷ, ὡς ὑπερόσοντες ἐκ τῆς κορίνθου ἐς τὴν πρὸς ἀθήνας θάλασσαν· καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ ἅμα ἐπόντες· καὶ οἱ μὲν, προθύμως ταῦτα ἔπρασσον· οἱ δὲ ἄλλοι ξύμμαχοι, βραδέως τε ξυνελέγοντο, καὶ ἐν καιρῷ πολὺ ξυγκομιδῇ ἦσαν, καὶ ἀρρωστίᾳ τοῦ στρατεύειν· ἀλαθόμενοι ὑ αὐτοὺς οἱ ἀθηναῖοι δι' ἀκριβείας σφῶν παρασκευαζομένους, σημῆναι βουλόμενοι ὅτι οὐκ ὀρθῶς ἐγνώκασιν, ἀλλ' ὅτι τε εἰσὶ μὴ κινοῦντες τὸ ἐπὶ λεσβίῳ ναυτικὸν, καὶ τὸ ἐκ πλοποννήσου ἐπὶ σφᾶς ῥᾳδίως ἀμύνεσθαι, ἐπῆλθόν σφισιν αὐτοῖς ἑκατὸν, ἐσβάντες αὐτοί τε, πλὴν ἱππέων, καὶ πεντακοσιομεδίμνων, ᾗ οἱ μέτοικοι, ᾗ ἄν τὸν ἰσθμὸν ἀναγαγόντες, ἐπὶ δεῖ ξύν τε ἐπιτρόπῳ καὶ ἀποβάσεις τῆς πλοποννήσου ἤδη δοκεῖ αὐτοῖς. οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι ὁρῶντες τὸν λιμὸν τὸν παράλογον, καὶ τὸ τῶν λεσβίων ἐπιτήδευμα ὑπὸ ὠμότητος οὐκ ἀληθῆ, καὶ ἄπορα νομίζοντες, ὡς αὐτοῖς καὶ οἱ ξύμμαχοι ἅμα ἀπαρῶσιν, καὶ ἐγγέλλοντο καὶ αὐτοὶ περὶ τὸν πλοπόννησον ἀσκοντα τὴν τῶν ἀθηναίων, τὸν περιοικήσαντες αὐτῶν προῆσαν, αὐτοχώρησαν ἐπ' οἴκου· ὕστερον δὲ ναυτικὸν παρεσκεύαζον ὅπως πέμψουσιν ἐς τὴν λέσβον· ᾗ καὶ πόλις ἐπήγγελον παραράξοντα τῶν νεῶν πλῆθος· ᾗ ναύαρχον προστάξαντα ἀλκιδᾶν, ὃς ἔμελλον ἐπιπλεῦσθαι· αὐτοχώρησαν ᾗ καὶ οἱ ἀθηναῖοι ταῖς ἑκατὸν ναυσὶν, ἐπειδὴ καὶ ἐκείνους εἶδον. καὶ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον, ὃν αἱ νῆσοι ἔπλειον, ἐν τῷ, πολιόχαρις ἅμ' αὐτοῖς ἐνδρὸς ἡμέλει ἐγένετο, παραπλήσασι δὲ καὶ ἔτι πλείους, ἀρχομένου τῆς πολέμου· τὴν τε γῆν ἀπ' ικλιν, ᾗ βύβλιναν, καὶ σαλαμῖνα, ἑκατὸν ἐφύλαττον· καὶ περὶ πλοπόννησον, ἔτερα ἑκατὸν ἦσαν· χωρὶς ᾗ, αἱ περὶ ποτίδαιαν, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις χωρίοις· ὥστε αἱ πᾶσαι ἅμα ἐγίγνοντο ἐν ἐνὶ θέρει διακόσιαι, καὶ πεντήκοντα· καὶ τὰ χρήματα τοῦτο μάλιστα ὑπανάλωσε μετὰ τὸν πρῶτον· τήν τε γῆν τὸν πέδιαν διέβρεχμοι ὁ πολίτης ἐφρούρουν· αὐτῷ γὰρ ᾗ ὑπαρχόντι σφισιν ἐλάμβανε τὰ ἡμίσεα· ξυχάλκοις μὲν οἱ πρῶτοι, ὧν οὐκ ἐλάσσους διεπολέμησαν· ἐξακόσιοι δὲ καὶ χάλκεοι μετὰ φορμίωνος, ἀπροσκωπλῆθον. νῆές τε αἱ πᾶσαι τὸν αὐτὸν μισθὸν ἐφόρουν· τὰ μὲν ἦν χρήματα, ὅπως ὑπανάλωσε τὸ πρῶτον· καὶ νῆες τοσαῦται ἀπ' πολίσαι ἐπολιόρκησαν. μιτυληναίοις ᾗ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ὃν οἱ λακεδαιμόνιοι περὶ τὸν ἰσθμὸν ἦσαν, ἀπὸ μήνυμα, ὡς προσεδόμενοι ἐστράτευσαν κατὰ γῆν, αὐτοί τε, ᾗ οἱ ἐπίκουροι· ᾗ προσκαλοῦντες τῇ πόλει, ἐπειδὴ ἀπροὺ χόρευ προσῆλθον· ἀπὸ λόφου ἐπ' αὐτὰ στρατῷ, ᾗ πύργῳ, ᾗ ὀρύσσου· καὶ κατασκευάμενοι ταῦτα ἐν ταῦτῳ πόλεσι ταῦταις βεβαιότατα, καὶ τείχη κρατύναντες, διαπέμψας ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου· ἐστράτευσαν δὲ καὶ οἱ μυτιληναῖοι, αὐαχωρησάντων αὐτῶν ἐπ' αὐτοὺς· καὶ ἐκ βοηθείας τινὲς γιγνόμενης, πληγέντες ὑπό τε τῶν αὐτοκαλῶν, ᾗ τῷ ἐπικέρσει, ἀπέθανόν τε πολλοὶ, καὶ αὐαχωρησαν οἱ λοιποὶ κατὰ τάχος· οἱ δ' ἀθηναῖοι τιμωθέντες τοὺς τε μιτυληναίους τῶν γῆς κρατοῦντας, καὶ τὸν στρατηγὸν στρατηγῶντας ἀχάριστον ὄντας ἔργων, πέμπουσι περὶ τὸ φοιβόπωρον ἤδη αφόμενον, πάχητα τὸν ἐπικούρου στρατηγὸν, ᾗ χιλίους ὁπλίτας ἐαυτῶν. οἱ ᾗ, αὐτρέτου πολὺ σαντος τῶν νεῶν, ἀφικνοῦνται, καὶ περιτειχίζουσι μιτυληναίοις ἐν κύκλῳ ἀπὸ τείχει· φορίαν δ' ἔξω οἱ ἐδὲ τῶν καρτερῶν ἐγκατῳκοδόμηται· καὶ ἡ μὲν μιτυληναίων καταπρότος ἤδη ἀμφοτέρωθεν, καὶ ἐκ γῆς, καὶ ἐκ θαλάσσης εἵρητο· καὶ ὁ χειμὼν ἤρχετο γίγνεσθαι· προσδόμενοι δὲ οἱ ἀθηναῖοι χρημάτων ἐς τὴν πολιορκίαν, ᾗ αὐτοὶ ἐσιτηγούντες, τότε πρῶτον εἰσφορὰν διακόσια τάλαντα ἐξέπεμψαν, ᾗ ἐδὲ τοὺς ξυμμάχους ἀργυρολόγους, ναῦς δώδεκα· καὶ λυσικλέα πέμπτον αὐτῶν στρατηγόν· ὁ ᾗ, ἄλλα τε ὠφέλησε πολλὰ, ᾗ περὶ πολλ· ᾗ τ' κωφὸν ἐκ μυδντος ἀναβὰς ὀλίγ· ἦ μακεδόσι πολίου μέν τι ἦ σανδίου λόφου, ἐπιπλεύσας ἦ κωφῶν, ᾗ ἀναιτίων, αὐτός τε διαφθείρεται, ᾗ τ' ἄλλης στρατῆ πολλοί· τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος, οἱ πλαταιεῖς, ἐπιτ' ἐπολιορκοῦντο ὑπὸ τῆ πελοποννησίων, ᾗ βοιωτῶν, ἐπειδὴ τῷ τε σίτῳ ἐπολιπόνητο ἐπίζεσε, ᾗ ἀκροπόλεως ἀφίεσιν οὐδαμίᾳ ἰῷ ἐλπὶς τιμωρίας, οὐ δὲ ἄλλη σωτηρία ἐφαίνετο, ἐπιβαλόντες αὐτοῦ τε, ᾗ ἀθηναίων ὁ ξυμπολιορκούμενοι, πρῶτον μὲ πάντες ὠφελεῖν, ᾗ ὑπερβιῶναι τὰ τείχη τῶν πολεμίων, ᾧ δύναντο βιάσασθαι, ἐσηγησάμενον τὴν πεῖραι αὐτοῖς, θαυμάσιον τε τὸ τὶ μέσου, ἀνδρὸς μάντεως, ᾗ εὐπολπίδου τῆ δαιμάχου, ὃς ᾗ ἐστρατήγει· ἔπειτα οἱ μὲν ὑμίσεισ ἀπώκνησάν πως, τὸν κινδυνον μέγαν ἡγησάμενοι· ἐς δὲ ἄνδρας διακοσίους ᾗ εἴκοσι μάλιστα ἐνέμειναν τῇ ὀξόλῳ ἐθελονταὶ, τόπῳ τινὶ φ δὲ· κλίμακας ἐποιήσαντο ἴσας τῷ τείχει τῶν πολεμίων· ξυνεμέτρησαν δὲ

» ἡμῖν ἢ ἀφ' ἡμῶν ἴσον ὁμιλοῦντες, χαλεπώτερ\ αἰκήσ\ ἔμελλον ὅσῳ μὴ πρὸς τὸ πλεῖον ἦ
» δι' εἶκον, ἢ μετέρχεσθαι ἔτι μᾶλλον ἀπίσουν μένε· ἀλλ\τε, μὴ ὅσων δύνασθε πόρει αὐτοὶ αὐτῶν ἐ
» πήγνυσθε, καὶ ἡμᾶς ὁρῶντες πρόθυμον τὸ δὲ αὐτίκα λέγος μόνον, ταχὺν ἐς ξυμμαχίαν. Οὐ
» παραβαίνειν τι βουλόμενος, τὸ μὴ προέχων αὖ ἐπιβῆναι, ἀπροβούλευτον· αὐτόνομόν τε
» ἐλεύθερον δ' ἄλλο τι, ἢ ὅσον αὐτοῖς ἐσπλοὺς ἄρχειν, δύσπειθές τε λόγου, μὴ γνώμης
» μᾶλλον ἐφόβῳ. ἢ ἰσχύος, τὰ πράγματα ἐφαίνετο καταλιπόντα. ἅμα μὲν γὰρ μαρτυ
» ρίῳ ἐχώροῦντο, μὴ αὖ τύχη τι ἰσοῤῥόπως ἄνωθεν, εἰ μή τι δίκαιον δόξειεν ἐπήκοοι, ξυσχάτειν
» ειν· ἐν τῷ αὐτῷ δὲ καὶ τὰ κράτιστα ἐπὶ τοὺς ὑπολοιπίους πρώτους ξυνεπίστον,
» καὶ τὰ τελευταῖα λιπόντες, τοῦ ἄλλου περιορῶμεν, ἀδικώτερα ἐμέλλοι ἔξειν· ἃ δὲ
» ἀφ' ἡμῶν ἤρξαντο, ἐχόντων ἔτι τῶν πάντων, αὐτῶν τε ἰσχὺν, καὶ πρὸς ὅ, τι χρὴ σῆναι,
» οὐκ αὖ ὁμοίως ἐχειρώσαντο· ἥ, τε ναυτικὴν ἡμῶν παρεῖχε τινα φόβον, μή ποτε κατ' ἐ
» ὲν γενόμενον, ἢ ὑμῖν, ἢ ἄλλῳ τῳ προσθέμενον, κίνδυνον σφίσι παράσχῃ· τά δὲ, καὶ ἀπὸ
» θρακιτέας τοῦ τε κοινοῦ αὐτῶν, καὶ τῶν ἀεὶ προσιόντων, περιεπογνόμεθα· ἃ μέντοι ἔτι
» πολύ γ' ἂν ἐδοκοῦμεν δυνατοὶ εἶναι, εἰ μὴ πόλεμος ὅδε κατέσχε, παραλείγμασι χρώμενοι
» τοῖς ἐς τοὺς ἄλλους· τίς οὖν αὐτὴ ἡ φιλία ἐγένετο, ἢ ἐλευθερίᾳ πίσει, ἐν ᾗ παρὰ γνώ
» μην ἀλλήλους ὑπιδιεχόμεθα· καὶ οἱ μὲν, ἡμᾶς ἐν τῷ πολέμῳ διεδόντες, ἐθεράπευον· ἡ
» μεῖς δ', ἐκείνους ἐν τῇ ἡσυχίᾳ ναυτοὺς ποιούμενοι. ὅ, τε τοῖς ἄλλοις μάλιστα βύσιον πίστιν βε
» βαιεῖ, ἡμῖν σῴζειν ὁ φόβος ἐχυρὸν παρεῖχε· δέος τε ναυτικὸν, ἢ φιλίᾳ κατεχόμενοι, ξύμ-
» μαχοι ἦμεν· ἢ ὁ αὐτὸς ὅρος θάσιον παράσχοι ἀσφάλειαν θράσους, ὅτοι πρότερόν τι ἢ πρᾶ
» βῆσθαι ἐμέλλον· ὡς τε εἰ τῷ δικοῦμεν ἀδικεῖν, προαποστάντες δίχα πόλεως ἐκείνων μέλλη
» σιν τῶν ἐς ἡμᾶς δεινῶν, αὐτοὶ ἂν αὐτανεμείναντες, σαφῶς ἐδίναντο εἴ τι αὐτῶν ἔχασι,
» οὐκ ὀρθῶς σκοπεῖ· εἰ γὰρ δυνατοὶ ἦμεν ἐκ τοῦ ἴσου καὶ αὐτοὶ βουλεῦσαι, καὶ αὐτοὶ πο
» μελῆσαι, τί ἔδει ἡμᾶς ἐκ τοῦ ὁμοίου ἐπ' ἐκείνοις εἶναι, ἢ ἐπ' ἐκείνοις δι' ὅπως ἀεὶ τῶν ἐπι
» χειρεῖν, καὶ ἐφ' ἡμῖν εἶναι δεῖ τὸ προαμύνασθαι· οἱ αὐτοὶ ἔχοντες προφάσεις καὶ αἰ
» τίας ὧ λακεδαιμόνιοι, καὶ ξύμμαχοι, ἀπίσαμεν· σαφεῖς μὲν τοῖς ἀκοῦσαι γῶναι, ὡς εἰ
» κός πω ἐσράσαμεν, ἡκοντας δ' ἡμᾶς ἐκφοβῆσαι, καὶ πρὸς ἀσφάλειαν πλάσασθαι, βου-
» λομένους μὲν καὶ πάλαι, ὅτε ἔπεμψεν ἐς τὴν ἀρχὴν ἐπιμέλεσθαι ὡς ὑμᾶς, περὶ ἀποστάσεως,
» ὑμῶν δὲ οὐ προσδεξαμένων, κωλυθέντες· νῦν δὲ ἐπειδὴ βουλευτοὶ προὐκαλέσαντο, ἧ-
» κομεν ὑπακούσαμεν, καὶ εὐθὺς ἡμῖν ἀποστῆσαι δι' ὀλίγου ἀπόστασιν, ἀπό τε τῶν ἐλλέ-
» πων, μὴ ξυνωφελοῦς ποιῆσαι αὐτοὺς μετ' ἀδικαίων, ἀλλὰ ξυνελευθεροῦν, ἀπό τε ἀδικαί
» ων μὴ αὐτοὶ διαφθαρῆναι ὑπ' ἐκείνων ἐν ὑστέρῳ, ἀλλὰ προσωφελῆσαι· ἡμῖν μὲν ἀπόστα-
» σις ἡμῶν, θάσιον γεγένηται, καὶ ἀπαράσκευος, ἢ καὶ μᾶλλον χρὴ ξυμμάχους δεξαμέ-
» νους ἡμᾶς, δίχα ταχέων βοήθειαν ἀποστέλλειν, ἵνα φαίνηται ἀμύνοντές τι δίκαι, καὶ ἐν τῷ
» αὐτῷ τὸν πολεμίους βλάπτοντες· καιρὸς γὰρ, ὡς οὕτω πρότερον· νόσῳ τε γὰρ ἐφθά-
» ρηται ἀθλιωτάτοις, καὶ χρημάτων δεομένοις τε αὐτοῖς, αἱ μὲν, περὶ πλὼ ὑμετέραι ἀ
» σίν, αἵδ' ἐφ' ἡμῖν τε τάχεται· ὥστε οὐκ εἰκὸς αὐτοὺς περιουσίαν νεῶν ἔχειν, ἢ ὑμᾶς
» ἐν τῷ θρᾴᾳ τῷδε, ναυσὶ τε καὶ πεζῷ ἅμα ἐπιβάλλοντες πολλοῦ πόνου· ἀλλ' ἢ ὑμᾶς οὐκ ἀ-
» μυνοῦνται ἐπὶ πολίοντας, ἢ ἀπ' ἀμφοτέρων ἀποχωρήσονται· νομίσῃ τε μηδεὶς ἄλλο
» βίαιον γῆς πέρι, οἰκεῖον κίνδυνον ἔξειν· ᾧ γὰρ δοκεῖ μακραὶ ἀπεῖναι ἀλέσβος, τὴν ὠφέ
» λειαν αὐτῷ ἐγγύθεν παρέξει· οὐ γὰρ ἐν τῇ ἀπείρῳ ἔσται ὁ πόλεμος, ὡς τις οἴεται, ἀλ
» λὰ δι' ὧν ἀπείρου ὠφελεῖται· ἔστι δὲ τῶν χρημάτων ἀφ' ὧν ξυμμάχων ἡ πρόσοδος,
» καὶ ἔτι μείζων ἔσται, εἰ ἡμᾶς καθάξετε ἕλοντες· οὔτε γὰρ ἀποστήσεται ἄλλος, πρός τε ἡ
» μέτερα προσγενήσεται· πολὺ δὲ μείζω τ' ἂν ὀλίγῳ πρότερα, ἢ οἱ πρὶν δουλεύοντες· βοηθησάντων
» δὲ ὑμῶν προθύμως, πόλιν τε προσλήψεσθε ναυτικὸν ἔχουσαν μέγα, οὗ μάλ' ὑμῖν μά
» λιστα προσδεῖ, καὶ ἀθηναίους ῥᾷον καθαιρήσετε, ὑφαιρούμενοι αὐτῶν τοὺς ξυμμάχους·
» θρασύτερον γὰρ πᾶς τις προσχωρήσεται· τὴν τε αἰτίαν ἀποφεύξεσθε, ὧν εἴχετε μὴ βο
» ηθεῖν σφίσι ἀδικουμένοις· ὧν δ' ἐλευθεροῦτε φαίνεσθε, τὸ κράτιστον τοῦ πολέμου βεβαιό
» τατον ἔξετε· ἀλλ' οὐθεὶς πω ἐς τοιαύτην ὧραν τὰς τε τῶν ἐλπίδας καὶ τὸν ὁλύμ-
» πιον, ἐν οὕτω ὁρῶν ἵστα καὶ ἐπὶ τοῖν ἐς μάχῃ, ἐπαμυνάτω, μιτυληναίοις ξυμμαχεῖν γενό-
» μενοι· καὶ μὴ προῖδησθε ἡμᾶς, ἴσον μὲν τὸν κίνδυνον τῶν σωμάτων παραβαλλομένους,
» κοινὴν δὲ πᾶσιν ἐκ τοῦ κατορθῶσαι ὠφέλειαν ἀποδώσοντας, ἔτι δὲ κοινοτάτην πᾶσι
» βλάβην, εἰ μὴ πειθόντων ὑμῶν, σφαλησόμεθα· γίγνεσθε δὲ αἴσιοι τοῦδε ὑμᾶς,
» οἱ τε ἕλληνες ἀξιοῦσι, καὶ τὸ ἡμέτερον θέλει τοῦτο.

Τοιαῦτα μὲν οἱ μιτυληναῖοι εἶπον· οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἐπειδὴ
ἤκουσαν, πρὸς δεξάμενοι τοὺς λόγους, ξυμμάχους τε τοὺς λεσβίους ἐποιήσαντο, καὶ πλὼ

ἐς τὴν

χη ἐγκλίνετο, ἐν ᾧ οὐκ ἔλασσον ἔχοντες οἱ μιτυληναῖοι, οὔτε ἐπανυλίσαντο, οὔτε ἐπίστευσαν σφίσιν αὐτοῖς, ἀλλ' αὐτοχώρησαν· ἔπειτα, οἱ μὲν, ἡσύχαζον, ἐκ πλοηγουμένου, μὴ μετ' ἄλλης παρασκευῆς βουλόμενοι, εἰ προσπέσοιτό τι, κινδυνεύειν· καὶ γὰρ αὐτοῖς μελέσας λάκωσι ἀφικνεῖσθαι, καὶ ἐρμοκράτους ἐκ Θάσου, οἱ προεπιστάλησαν μὲν τῆς ἐκστάσεως, φθάσαι δὲ οὐδενὶ βουλόμενοι τὸν τῶν Ἀθηναίων ἐπίπλουν, μερίσαι μὲν τὴν μάχην ὥσπερ ἐς πλέουσι ξυνέβη· καὶ παρήνουν πέμπειν ξυνέβη ἄλλῳ, καὶ πρίσβεις μεθ' ἑαυτῶν· καὶ ἐκπέμπουσιν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πολὺ ἐπιῤῥωσθέντες ἀπὸ τῶν μιτυληναίων ἡσυχίαν, ξυμμάχους τε προσκαλοῦνται, οἱ πολὺ θᾶσσον παρῆσαν, ὁρῶντες οὐδὲν ὁμοῖον ἀπὸ τῶν λεσβίων· καὶ περιορμισάμενοι, τὸ πρὸς νότου τῆς πόλεως, ἐτείχισαν σταυροῖσι δύο ἐκβολὰ τῆς πόλεως, καὶ τοὺς ἐφόρμους ἀπ' ἀμφοτέρους τοῖς λιμέσιν ἐποιοῦντο· ἵνα τε μὴ θαλάσσης ἔργον μὴ χρῆν αὐτοῖς τοὺς μιτυληναίους· τῇ γὰρ, τῇ μὴ ἄλλῃ ἐκράτουν οἱ μιτυληναῖοι, ἢ οἱ ἄλλοι λέσβιοι προσβεβοηθηκότες ἦδη. τὸ γὰρ πρὸς τὰ σταυροῖσι, οὐ πολὺ κωλύσειν ἐνόμιζον οἱ Ἀθηναῖοι· ναυστάθμευον δὲ μᾶλλον ὑπ' αὐτοῖς τοῖς πύργοις, καὶ ἀγορᾶς, ἣ μάλιστα· καὶ τὰ μὲν περὶ μιτυλήνην, οὕτως ἐπολεμεῖτο· κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦ θέρους τούτου, οἱ Ἀθηναῖοι, ἔτι ἐς πλοῦν ὄντος καὶ τοῖς ἀπὸ σικελίας ξυμμάχοις, καὶ λοιπὸν μᾶλλον ἐπιτηδείως ἔχοντος, καὶ βουλομένων ἀφαιρεῖσθαι τῶν φορμίων τινὰς φίλους πλέοντας, ἢ ὑφ' ἑαυτοῖς ἔχειν, ἐξηγγέλη, αὖθις ἔχοντα· καὶ παρασκευὴ ἐγίγνετο αἰεὶ ἐν ὑμῖν, τῇ ἐπὶ λακεδαίμονα, τοῖς μὲν πλείοσι ἀπὸ σπονδῶν ἤδη πολεμίοις ἐπὶ δίκου ὁ λοκρὸς· αὐτὸς δ' ἔχων ὁπλίτας, ἀφικνεῖται ἐς ναύπακτον· καὶ ὕστερον ἀναριταῖος αὐτὸς πανδημεὶ στρατεύει ἐπ' ἀνιάδας· καὶ ταῖς τε ναυσὶ καθ' ὁδὸν ἐν ἀχελῴῳ ἔπλευσε· καὶ ὁπλῖται γῆν στρατὸς, ἐλίου πόλιν χώραν. ὡς δ' οὐ προσεχώρουν, ἐν μὲν πλείονι ἀφίκοντο, αὐτὸς δ' ἔπλευσε ἐς ναύπακτον· καὶ ὕστερον ἀναριταῖος αὐτὸς πανδημεὶ στρατεύει ἐπ' ἀνιάδας· καὶ ταῖς τε ναυσὶ καθ' ὁδὸν ἐν ἀχελῴῳ ἔπλευσε· καὶ ὁπλῖται γῆν στρατὸς, ἐλίου πόλιν χώραν. ὡς δ' οὐ προσεχώρουν, ἐν μὲν πλείονι ἀφίκοντο, αὐτὸς δ' ἔπλεύσας ἐσ λυσιμάχειαν· καὶ ἀποβάσεις ἐς νήσον ποιησάμενος, αἰτιαχωρῶν, διαφθείρεται, αὐτός τε, καὶ τῆς στρατιᾶς τι μέρος, ὑπὸ τῶν αὐτόθεν τε ξυμβοηθησάντων, καὶ θρουρῶν τινων ἀλίων· καὶ ὕστερον ὑποσπόνδους τοὺς νεκροὺς ἀπὸ πλεύσαντες οἱ ἀθηναῖοι παρὰ τῶν λαμψακηνῶν ἐκομίζοντο. οἱ δ' ἐκ τῆς πρώτης νεὼς ἐκπεμφθέντες μιτυληναίων πρίσβεις, ὡς αὐτοῖς οἱ λακεδαιμόνιοι ἔπεμψαν ὀλυμπιάζειν παρεῖναι, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι ξύμμαχοι ἀκούσαντες βουλεύσωνται, ἀφικνοῦνται ἐς πὼ ὀλυμπίαν· ἦν δὲ ὀλυμπιὰς, ἣ δωρὶς ῥόδιος πολίτευον οἱ λακεδαιμόνιοι· καὶ ἱππικὴ μετὰ πὼ ἐορτὴ κατέστησαν ἐς λέσβους, ἐπὶ τον ναῦλα,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΜΙΤΥΛΗΝΑΙΩΝ.

» Τὰ μὲν κατὰ θεὸν τοῖς ἕλλησι νόμιμον ὦ ἄνδρες λακεδαιμόνιοι, καὶ ξύμμαχοι, ἴσμεν· » τοὺς γὰρ ἀφισταμένους ἐν τοῖσ πολέμοις, καὶ ξυμμαχίαν πὼ πρὶν ἀπολέσαντας, » οἱ δεξάμενοι, κατ' ὅσον μὲν ὠφελοῦνται, ἐν ἡδονῇ ἔχουσι· νομίζοντες δ' εἶναι προδό- » ταις τῶν προτοῦ φίλων, χείρους ἡ τοῦτοι· καὶ οὐκ ἄδικος αὐτη ἡ ἀξίωσίς ἐστιν, εἰ τύ- » χοιεν πρὸς ἀλλήλους οἱ τε ἀφισταμένοι, καὶ ἀφ' ὧν διακρίνοιντο· ἴσοι μὴ τῇ γνώμῃ ὄντες, » καὶ δυνάμει, αἰτίᾳ παλοι δὲ τῇ παρασκευῇ, καὶ δυνάμει, πρόφασίς τε ἐπιεικὴς μηδεμία » ὑπάρχοι τῆς ἀποστάσεως, ὅ ἡμῖν καὶ ἀθηναίοις οὐκ ἔστι, μὴ δέ τῳ χείρους δόξεμεν εἶναι, » οἱ ἐν τῇ εἰρήνῃ, τιμώμενοι ὑπ' αὐτῶν, ἐν τοῖς δεινοῖς ἀφιστάμεθα· περὶ γὰρ τοῦ δικαίου, καὶ ἀρετῆς πρῶτον, ἄλλως τε καὶ ξυμμαχίαν δόμενοι, τοὺς λόγους ποιησόμεθα, εἰδότες οὔτε φιλίαν ἐδιώτας σέβαιον γιγνομένην, οὔτε κοινωνίαν πόλιν ἐσ οὐδὲν, εἰ μὴ μετ' ἀρετῆς δικαιοσύνης, ἐς ἀλλήλους γίγνοιντο, καὶ τἄλλα ὁμοίζοποιεῖσθαι· ἐν » γὰρ τῷ διαλλάσσοντι τῆσ γνώμης, καὶ αἱ διαφοραὶ τῶν ὅρκων κεῖσονται· ἡμῖν δὲ » καὶ ἀθηναίοις ξυμμαχία ἐγένετο, πρῶτον ἀπολιπόντων μὲν ὑμῶν ἐκ τοῦ μηδικοῦ » πολέμου, παραμεινάντων δὲ ἐκείνων πρὸς τὰ ὑπόλοιπα τῶν ὅρκων· ξύμμαχοι μέν τοι » ἐγενόμεθα, οὐκ ἐπὶ καταδουλώσει τῶν ἑλλήνων ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐπ' ἐλευθερώσει » ἀπὸ τοῦ μήδου τοῖς ἕλλησι· καὶ μέχρι μὲν ἀρχὴ τοῦ ἴσου ἡγοῦντο, προθύμως ἐστρατεύ- » ομεθα· ἐπειδὴ δ' ἐφάνησαν αὐτοῦσι, τὴν μὲν τοῦ μήδου ἔχθραν ἀφέντας, πρὸς δὲ τῶν ξυμμά- » χων δούλωσιν ἐπαγομένους, οὐκ ἀλεκτοὶ ἔτι ὑμεν· ἀδύνατοι δ' ὄντες, καθ' ἓν γνώμην ὁμό- » πολυπειθίαν ἀμύνασθαι, οἱ ξύμμαχοι ἐδουλώθησαν, πλὴν ἡμῶν, καὶ χίων· ἡμεῖς δὲ » αὐτόνομοι δι' ὄντες, καὶ ἐλεύθεροι τῷ ὀνόματι, ξυνεστρατεύσαμεν· καὶ πίστοὺς οὐκ ἔτι ἔ- » χομεν ὑμῖν μόνοις ἀθηναίους, παραλήψεσθαι τοῖς προσγιγνομένοις χρώμενοι· οὐ γὰρ » εἰκὸς ὧν αὐτοὺς, οἷς μεθ' ἡμῶν ἐναντίοις ἐπιστήσαντες κατεστρέψασθε, τοὺς δὲ » ὑπολοίπους, ἔτι ποτε αὖθις ἐδυνήθησαν, μὴ σῴζειν τοῦτο· καὶ εἰ μὲν αὐτόνομοι ἔτι ἦμεν » ἅπαντες, δικαιότεροι ἂν ἡμῖν ἦσαν μᾶλλον νεωτερίζειν· ὑπεξειλεν γὰρ ἔχοντ' τὸν πλείστον,

Οὗ δ' ἐπηγγελμένου ἦλθον, πολυφοντίσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἅμα ᾧ σίτῳ ἀκμάζοντι, ἐστράτευσεν ἐς τὴν ἀπῳκίαν· ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν Ἀριστείδου μὲν ὁ Ξενοκλείδου, Λακεδαιμονίων βασιλέως· καὶ ἐγκαθιζόμενοι, ἐλήϊσαν τὴν γῆν. μὴ προσβολαὶ ὡς περ ἐώκεσαν ἐγίγνοντο τῶν Ἀθηναίων ἱππέων, ὅπη παρείκοι. μὴ γὰρ πολεῖσθαι ὅμιλον τῶν ψιλῶν ἔργον, τὸ μὴ προσελθόντας τῶν ὅπλων, τὰ ἐγγὺς τῆς πόλεως κακουργεῖν. ἐμμένοντες δὲ χρόνον δ' ἔσχον τὰ σιτία, καὶ ἐχώρησαν, καὶ διελύθησαν κατὰ πόλεις· μὴ ἢ τὴν ἰσβολὴν τῶν πολεμίων, θῆσσον λέσβος, πολὺν μεθύμνης, ἀπέστη ἀπ' Ἀθηναίων. βουληθέντες μὲν, καὶ πρὸ τοῦ πολέμου· ἀλλ' οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἃ προσεκλέξαντο. ἀναγκαζόντες δὴ, μὴ ταύτην τὴν ἀπόστασιν πρότερον ἢ διενοοῦντο, ποιήσασθαι. τῶν τε ἐν λιμένι τὴν χῶσιν, καὶ τειχῶν διακοσμήσιν, καὶ νεῶν ποίησιν ἑτοίμων τελεσθῆναι, καὶ ὅσα ἐκ τῆς πόνου ἐλλὰ ἀρχικὰ ἄσκησις, προβάσεις τε, καὶ σῖτον, καὶ ἃ μεταπεμπόμενοι ἦσαν· πενέσθαι γὰρ ὄντες αὐτοῖς διάφοροι, καὶ μᾶλλον μαχεῖσθαι, καὶ αὐτῇ μυτυλναίων ἰλία ἄσφρισε κατὰ στάσιν πρόξενοι Ἀθηναίων, μᾶλλον ταῖς γίγνονται τοῖς Ἀθηναίοις, ὅτι ξυνοικίζουσί τε τὴν λέσβον ἐς τὴν μυτυλήνην εἶσα, καὶ τὴν παρασκευὴν ἅπασαν μᾶλλον ἀκμάζουσι, καὶ βοιατῶν ξυγγενῶν ὄντων, ὧν δὴ ἀπεστάσει ἐπείγονται. μὴ ἐμή τις προκαταλάβηται ἤδη, στερήσαντες αὐτοὺς λέσβου. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ἦλθον γὰρ τεταλαιπωρημένοι, ὑπό τε τῆς νόσου, καὶ τῆς πολέμου αὖθις ἀναθεσμίας, μὴ ἀκμάζοντος, μᾶλλον δ' ἔλαθον ἀγαγόντες ἐς λέσβον πρὸς πολεμώσασθαι ναυτικὸν ἔχουσαν, καὶ δυνάμενον ἀκέραιον. μὴ οὐκ ἀπολέγοντο τοὺς πρώτους τὰς κατηγορίας, μεῖζον μέρος νέμοντες, τῷ μὴ βέλεσθαι ἀληθῆ εἶναι. ἐπειδὴ μέντοι μὴ ταῦτα τῆς πρόσοδος ἐκ ἐπείθοντο τῶν μυτυληναίους τὴν τε ξυνοίκησιν, καὶ τὴν παρασκευὴν διαλύειν, δείσαντες, προκαταλαβεῖν ἐβέλοντο. μὴ πέμψουσι ὕβρεως Ἀθηναίους πεισάμενοι ναῦς, αἳ ἔτυχον περὶ πελοπόννησον παρεσκευασμέναι πλεῖν· κλεομπίδης δὲ ὁ δεινίου, τέτταρας αὐτοῖς ἐστρατήγει· ἐσηγγέλθη δὲ αὐτοῖς, ὡς εἴη λατμίλιος μαλέωντος ἔξω τῆς πόλεως ἑορτὴ, οὐ δὲ πανδημεὶ μυτυληναίοις ἑορτάζουσι, καὶ ἐλατίδες εἶεν, ἐπειχθέντας, ἐπιπεσεῖν ἄφνω. μὴ λῷον μὲν ξυμβῇ ἡ πεῖρα, εἰ δὲ μὴ, μυτυληναίοις εἰπεῖν, ναῦς τε παραδοῦναι, μὴ πείσαι καὶ ἄλλως· μὴ πειθομένων δὲ, πολεμεῖν· καὶ αἱ μὲν ναῦες, ὥρμηντο· τὰς δὲ τῶν μυτυληναίων λίμνα τειχίσασα, αἳ ἔτυχον βουθοὶ παρὰ σφᾶς κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν παρβᾶσι, κατέσχον οἱ ἀθηναῖοι· μὴ τοὺς ἄνδρας ὧν αὐτῶν ἐς φυλακὴν ἐποίησαντο. τοῖς δὲ μυτυληναίοις, αὐτὸμ ἐκ τῶν ἀθηνῶν διαβὰς ἐς βοῦσιον, καὶ πεζῇ ὁδῷ γεραιστὸν ἐλθὼν, ὁλκάδος αὐτομόλου ἐτύγχανεν, πλοῖ χρησάμενος, μὴ ζητοῦσιν ἐκ τῶν ἀθηνῶν ἐς μυτυλήνην ἀφικνεῖσθαι μόνος, ἀγγέλλει δὲ ἐπὶ πολλοὺς· οἱ δ', ὅτε ἐς τὸν μαλέοντα ὧν ἦλθον, τά τε ἄλλα τῶν τειχῶν μὴ λιμένων περὶ τὰ ἐμπόλιστα φανερά μεσοῦλαττον· μὴ οἱ ἀθηναῖοι τὸ πλῷ ὕστερον κατακωλύσοντες, ὡς ἐώρων, ἀπήγγελλον μὴ οἱ στρατηγοὶ τὰ ἐπιτήδεια λαμβάνουσι. δὲ τῶν μυτυληναίων, ἐς πόλεμον κατέστησαν· ἀπαράσκευοι δὴ οἱ μυτυληναῖοι μὴ ὧν ἀναγκαζόντων τῶν ἀθηναίων, ἔκπλοι μέν τινα ἐποιήσαντο τῶν νεῶν ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν, ὀλίγον πρὸ τοῦ λιμένος· ἔπειτα κατεδιώχθησαν ὑπὸ τῶν ἀθηναίων νεῶν, λόγους ἤδη προσέφερον τοῖς στρατηγοῖς, ἐκέλευσαν τοὺς ναῦς τοῦ παραυτίκα ἀποδοῦναι, ὁμολογίαν τινὰ ἐποιήσαντο ἀφ' ἡμέρας. μὴ οἱ στρατηγοὶ τῶν ἀθηναίων ἀπεδέξαντο· καὶ αὐτοὶ φοβούμενοι, μὴ σύχ ἱκανοὶ ὦσι λέσβῳ πᾶσῃ πολεμεῖν, καὶ αἰσχυνόμενοι ποιησάμενοι, τιμωρούσι ἐσ τοὺς ἀθήνας οἱ μυτυληναῖοι, τῶν τε σκαβαλλίτων οἰκία, ᾧ μετέμελον ἤδη, καὶ ἄλλους, ἐπῆσαν πείσειαν τοὺς ναῦς ἀπελθεῖν, ὡς σφῶν οὐδὲν νεωτερουσόντων· ἐν τούτῳ δὲ, ἀποστέλλουσι καὶ ἐσ τὴν λακεδαίμονα πρεσβείαν τελευτῶσι, λαβόντες δὲ τῶν ἀθηναίων ναυτικὸν, οἳ ὥρμουν ἐν τῇ μαλέᾳ, πρὸς βορέαν τῆς πόλεως. οὐ γὰρ ἐπίστευον τοῖς ἀφ' τῶν ἀθηναίων προχωρήσειν· καὶ οἱ μὲν, ἐς τὴν λακεδαίμονα ταλαιπώρως δι' τοῦ πελάγους κομισθέντες, αὐτοῖς ἔπραξαν ὅπως τοῖς βοήθεια ἥξει· οἱ δ' ἐκ τῶν ἀθηνῶν πρόσβασιν, ὡς οὐδὲν ἦλθον πρᾶξαντες, ἐς πόλεμον κατέστησαν οἱ μυτυληναῖοι, καὶ ἡ ἄλλη λέσβος, πλὴν μηθύμνης· οὗτοι δὲ, τοῖς ἀθηναίοις ἐβεβοηθήκεσαν, καὶ ἵμβριοι, καὶ λήμνιοι, καὶ τῶν ἄλλων ὀλίγοι τινὲς ξυμμαχῶν· καὶ ἔφοδον μέν τινα ποιήσαντο οἱ μυτυληναῖοι, ὑπὸ δὲ τῶν ἀθηναίων στρατοπέδου· καὶ μα-

αν, οὐλὰς ὑπίμλοιν αὖσρας ἱππέας τε ἀγαθοὺς, καὶ πεζοὺς πεζοὺς πανσυδὶ ἐσσευε. ὑπὸ δὲ πολέ
μοιο πεπλειόμενοι, αὐτοὺς πολλακάσιν τῷ ὀμίλῳ, ἐσ κίνδυνον καθίσασαν,
ὥστε τέλος, ἰσυχίαν ἄγειν, ἀνομίζοντες ἐναι πρὸς τὸ πολέον πανδυσίην. ὁ
δὲ Σιτάλκης πρός τε τὴν Γρηδίνικαν λόγους ἐποιέετο, ὧν οὕνεκα ἐς ἐρᾶτευσε· καὶ ἐπεὶ
δὴ οἱ ἀθηναῖοι οὐ παρῆσαν τοῖς ναυσὶν, ἀπιστοῦντες αὐτὸν μὴ ἥξειν, σῶρά τε καὶ πρέ
σβυς ἐπεμψαν αὐτῷ, ἐς τε τὸν χαλκιδέα, καὶ βοτιαίους, μέρος τι τῆς στρατοῦ πέμ
πειν· καὶ πειρᾶτο πείσας, ἐλθεῖν πρὸ γῆς· καὶ ἐπήμενός οἱ αὐτοῦ περὶ τὸν χῶρους τού
τους, οἱ πρὸς νότον οἰκέουσι τὴν Θρᾴκαλοι, καὶ μάγνητες, καὶ οἱ ἄλλοι ὑπήκοοι Θρᾳκα
λῶν, καὶ οἱ μέχρι Θερμοπυλῶν ἐλθόντες, ἐφόβηθησαν μὲν καὶ ἐπὶ σφᾶς ὁ στρατὸς χω
ρήσῃ. καὶ οἱ παρασκευὴ ἦσαν. ἐφοβήθησαν δὲ καὶ οἱ πέραν στρυμόνος πρὸς βορέαν
θράκησαν, ὅσοι πεδία ἔχει, παιονῆοι, καὶ ὀδόμαντοι, καὶ σιρῶοι, καὶ δρέσται· αὐτόνομοι
δ' εἰσὶ πάντες. παρίχε δὲ λόγον καὶ αὐτὸς τῶν ἀθηναίων πολεμίους ἔλληνας, μὴ ὑπ'
αὐτῶν ἀχθόμενοι κατὰ ξυμμαχηδὸν, καὶ ἐπίσφας χωρήσωσιν· ὁ δὲ, τὴν τε χαλκιδι
κὴν, καὶ βοτιαικὴν, καὶ μακεδονίαν ἅμα ἐπίεχεν, ἔφθειρε. καὶ ἐπειδὴ αὐτῷ ὧδε ἐπρά
σσετο, ὥν οἱ ἐνῆκε ἐσύβαλε, καὶ ὑ στρατιὰ εἴπετό τε οὐκ ὀλίγη αὐτῷ, καὶ ὑπὸ χειμῶνος ἐπα
λαιπώρει, αἰκαπείδετο ὑπὸ Σεύθου τοῦ Σπαρδόκου, ἀλλ' ἀπεδίδου ὅσα, καὶ μέγιστον
μέρος ἀνθρώπων διωκμένα, ὥστ' οἰ παῖδες ἀπολιθέντες ἦσαν δὲ Σεύθῃ, κρύφα Περδίκκεω ὑπο
χόμενος ἀδελφὸν ἑαυτοῦ δώσειν, καὶ χρήματα ἐπ' αὐτῷ, προσποιεῖτο. καὶ ὁ μὲν, πει
θόμενος, καὶ μένας τε ἀκοντα τάλαντα πάλαι ἦν μέρας, τούτων δὲ ἐκπὸ οἱ χαλκιδῆσιν, ἃ
τε χρήσει ἔσ στρατῷ ἦν ἀπαλλάξαι ἐπ' οἴκου. Γρηδίνικαν δὲ ἄγοντα Στρατονίκην τὴν ἑαυ
τοῦ ἀδελφὴν δίδωσι Σεύθῃ, ὡς πρὸς ὑπέχυρα· τὰ μὲν δὴ ἦν κατὰ τὸν Σιτάλκου στρατείαν,
ὅπως ἐγένετο. οἱ δὲ οἱ ναυπάκτῳ ἀθηναῖοι, τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος, ἐπειδὴ τὸ τελο
πόννησον ναυτικὸν διέλυσε, φορμίωνος ἡγουμένου, ἐστράτευσαν παρακελεύσαντος
ἐπ' ἀσακοῦ. καὶ ἀποβάντες ἐς τὴν μεσόγειαν τῆς ἀκαρνανίας, πεζακοσίοις μὲν ὁπλί
ταις ἀθηναίων τῶν ἀπὸ τῆς νεώς, πεζακοσίοις δὲ μισθίοις, καὶ ἕν τε στρατοῦ, καὶ κεφαλ
λῆσι, καὶ ἄλλων χωρείων, αὐσρασὰ δυνατῶν ἐς βαίσδε εἶναι, ὁμήλησαν· καὶ κύνητα μὲν
θεολύτου ἐς κόρυτα καταπαγέντος, αἰεὶ χώρεσαν πάλιν δὲ ταῖς ναυσὶν· ἐς γὰρ οἰνιάδας
ἀεί ποτε πολεμίσδε ὁρμαῖς μόνοις ἀκαρνανῶν, ἐν ἐδόκει διωκᾶν ἄν, χειμῶνος ὄν
τος, στρατιήν· ὁ δ' ἀχελῷος ποταμὸς ῥέων ἐκ πίνδου ὄρεος διὰ δολοπίων, καὶ ἀγραίων,
καὶ ἀμφιλόχων, καὶ ἀμβρακικοῦ πεδίου, αὖθις μὲν παρὰ στράτον πόλιν,
ἐσ θάλασσαν διεκβάλλει παρ' οἰνιάδας, καὶ περὶ πόλιν αὐτὴν περιλιμνάζων, ἀπορον
ποιεῖ ὑπὸ τῆς ὕδατος ἐσ χειμῶνι στρατεύειν. κεῖνται δὲ καὶ τῶν νήσων τῶν ἐχινάδων
αἱ πολλαὶ κατ' αὐτὸν οἰνιάδων, τῆς ἀχελῴου τῶν ἐκβολῶν οὐδὲν ἀπέχουσαι· ὥστε
μέγας ὢν ὁ ποταμὸς, προχοὴν ἀεὶ· καὶ ἐσὶ τῶν νήσων, αἷς ὑπείρωται· ἐλάσσῃ δὲ μή πο
τε οὐκ οἰ πλεῖν πῃ ἀὸν χρόνῳ ἔξω παιδὸς, τὸ γοῦν ἐξ ἐμὲ δοκεῖ μέγα, μὴ πολὺ, μὴ δο
λερὸν, αἵ τε νῆσοι πυκναὶ, μὴ ἀλλήλαις τῆς προχοίσεως τῷ μὲν σκιδάνυσθαι, σωλῆσι
σμοὶ γίγνονται παραλλάξ, καὶ οὐ κατὰ ταὐτὸν κείμεναι, οὐδ' ἐχρύσαι· ἀύθεσά σφι
δοὺς τῆς ὕδατος ἐσ ἐκβολὰς· ὀλίγοι δ' εἰσὶ, καὶ οὐ μεγάλαι· λέγεται δὴ μὴ ἀλκμαί
ωνι τῷ Ἀμφιάρεω, ὅτε δὴ ἀλᾶσθαι αὐτὸν μέχρι τῶν Φόνου τῆς μητρὸς, τὸν Ἀπόλλω
να ταύτην τὴν γῆν χρῆσαι οἰκεῖν, ὑπειπόντα οὐκ εἶναι λύσιν τῶν δεινῶν πρὶν ἂν
ὑρῶν οἰ ταύτῃ τῇ χώρᾳ κατανεῖσται, ἢ τις, ὅτε ἔκτεινε τὴν μητέρα, μή πω ὑπὸ
ἡλίου ἑωρᾶτο, μήδε γῆ ἰδοῦσα τῆς γε ἄλλης αὐτῷ μεμιασμένης· ὅθεν ἀπορῶν, ὡς
φασι, μάλις κατεδύσατο τὴν πρόχωσιν ταύτην τῆς ἀχελῴου. καὶ ἐδόκει αὐτῷ ἱκανὰ
λῦσαι καθαίρεσθαι τῷ σώματι, ἀφ' οὗ περ κτείνασα τὴν μητέρα, σὺν ὀλίγῳ χρό
νῳ ἐπλανᾶτο· καὶ κατοικιδίης ἐς τοὺς περὶ οἰνιάδας τόπους, ἐδόκεον ἀστυνόμοι τε, καὶ
ἀπὸ Ἀκαρνάνος παῖδες ἑαυτοῦ, τῆς χώρας τὴν ἐπανόρθωσιν ἐγκατέλιπε. τὰ μὲν δὴ
περὶ Ἀλκμαίωνα, γραῦτα λεγόμενα παρέλαβομεν· οἱ δὲ ἀθηναῖοι καὶ ὁ φορμίων,
ἀραντες ἐκ τῆς ἀκαρνανίας, καὶ ἀφικόμενοι ἐς τὴν ναύπακτον, ἅμα ἦρι κα
τέπλευσαν ἐς τὰς οἰνιάδας· τοὺς τε ἐπλευθέρους τῶν αἰχμαλώ
των ἐκ τῶν ναυμαχιῶν ἀπέντες, οἳ ἦσαν αὐτῶν ἀθρόοι ἐπὶ
θηβαίους, καὶ τὰς ναῦς, ἃς εἶλον· καὶ ὁ χειμὼν ἐπέλαβε
ταύτας. καὶ τείχεσι ἔρυσε τῷ πολίσμῳ
ἐπέλαβε τῷδε, ὃν θουκυδί-
δης ξυνέγραψε.

λικὰ δωρήματα, ἃ χρυσᾶς, καὶ ἀργυρᾶς ἦν. καὶ δῶρα ἐκ ἑκάστου τούτων, χρυσοῦ τε, καὶ ἀργύρου προσφέρειν. χωρεῖσι δὲ, ὥς ὑφαντά τε, καὶ λευκὰ, καὶ ἄλλα κατασκευή· καὶ ἀ μόνον αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς παραδωσκευάζουσί τε καὶ χαλκείοις ὁσπρυσῶν· καὶ τελέσαντα δὲ τὰ νόμιστα τὰ πρῶτα βασιλεῖα ἐν νόμῳ, ὅταν μὲν μὴ τοῖς ἄλλοις θρᾴκῃ, λαμβάνειν μᾶλλον, ἢ δίδόναι. καὶ αἰσχιον ἦν αὐτὰ δίνται, μὴ δοῦναι, ἢ αἰτήσαντα, μὴ τυχεῖν. ὅμως δὲ καὶ τὰ δωρήματα, ἐπὶ πλοῦ αὐτῷ ἐχρήσαντο· οὐ γὰρ ἦν πρᾶξαι ἀδίκως μὴ διδόντα δῶρα. ὥστε καὶ μεγάλη βασιλεία ἐλάσσω ἰσχύος· τῶν γὰρ ἐν τῇ εὐρώπῃ, ὅσαι μεταξὺ τοῦ ἰονίου κόλπου, καὶ τοῦ εὐξείνου πόντου, μεγίστη χρημάτων προσόδῳ, καὶ τῇ ἄλλῃ δυνάμει ἦν. ἰσχὺς δὲ μάλιστα, καὶ στρατοῦ πλήθει, πολὺ διαφέρα μετὰ πολὺ σκυθῶν· ταύτῃ δὲ ἀσθενὲς ἂν εἴη ἰσοῦσθαι· οὐχ ὅτι τὰ ἐν τῇ εὐρώπῃ, ἀλλ' οὐδὲ ἐν τῇ ἀσίᾳ ἔθνος ἐν πρὸς ἓν οὐκ ἔστιν, ὅ, τι δυνατὸν σκύθαις ὁμογνωμονοῦσι πᾶσιν αὐτὸ σῶσαι· οὐμενοῦν οὐδὲ ἴσα πολὺ ἄλλῳ δυβουλίαι καὶ ξυνέσει περὶ τῶν παρόντων ἐν βίου ἄλλοις ὁμοιοῦνται. σιτάλκης μὲν οὖν χώρας τοσαύτης βασιλεύων, παρεσκευάζετο ἐν στρατόν· καὶ ἐπειδὴ αὐτῷ ἐτοιμα ἦν, ἀφῆκε, ἐπορεύετο ἐπὶ πολὺ μακεδονίας, πρῶτον μὲν, διὰ τῆς αὐτοῦ ἀρχῆς, ἔπειτα διὰ κερκίνης ὄρους, ὃ ὅστι μεθόριον σφῶν, καὶ παιόνων. ἐπορεύετο δὲ διὰ αὐτοῦ τῇ ὁδῷ, ἣν πρότερον αὐτὸς ἐποιήσατο τε μὲν πολὺ ὕλην, ὅτε ἐπὶ παίονας ἐστράτευσε. τὸ δὲ ὄρος ὑπὲρ ὁσπρυσῶν ἵδρυται, οἱ δεξᾷ μὲν ἔχει παίονας, οἱ ἀριστερᾷ δὲ, σιντούς, καὶ μαίδους· διελθόντι δὲ αὐτὸ, ἀφίκοντο ἐς δόβηρον πολὺ παιονικόν· πορευομένῳ δὲ αὐτῷ, ἄστε γίγνεσθαι μὲν οὐδὲν τῇ στρατοῦ, ἐμάτι νόσῳ, προσγίγνεσθαι δέ. πολλοὶ γὰρ τῶν αὐτόθεν ὁρμώμενοι θρᾳκῶν ἀπαράκλητοι ἐφ' αὑτοῖς παρῆσαν ἡδονῇ τοῦ θεάματος, ὥστε τὸ πλῆθος λέγεται οὐκ ἔλασσον γενέσθαι μυριάδων γενέσθαι· καὶ τούτων τὸ μὲν πλέον, πεζὸν ἦν· ἵππος δὲ μάλιστα, ἱππικὸν. τῆς δὲ ἱππικοῦ τὸ πλεῖστον, αὐτοὶ ὁσπρύσιοι παρείχοντο· καὶ μετ' αὐτοὺς, γέται· τῆς δὲ πεζῆς, οἱ μαχαιροφόροι. μαχιμώτατοι μὲν ἦσαν οἱ ἐκ τῆς ῥοδόπης αὐτόνομοι καὶ τότε βαίτης. ὁ δὲ ἄλλος ὅμιλος, ξύμμικτος πολλὴ φοβερώτατος ἐκολούθει ξυνθορύζοντο οὖν οἱ τῇ σκύρᾳ, καὶ παρισοῦ ἄζοντο, ὥστε καὶ κορυφὴν ἐσβαλοῦσιν ἐς πλὴν κάτω μακεδονίας, ἧσ ὁ περδίκκας ἦρχε. τῶν γὰρ μακεδόνων οἱ καὶ λυγκησταὶ, καὶ ἐλημιῶται, καὶ ἄλλα ἔθνη ἐπάνωθεν, ἃ ξύμμαχα μέν ἐστι τούτοις, καὶ ὑπήκοα, βασιλείας δ' ἔχει καθ' αὑτά· πλὴν δὲ τῶν θαλασσίων νῦν μακεδονίας, ἀλλ' ἐξαίφνης ὁ περδίκκου πατὴρ, καὶ οἱ πρόγονοι αὐτοῦ τὴν μὲν ἴδιαι, τοὐναρχαῖον ὄντες ὑπ' αὐτόχθονες, πρῶτοι ἐκτήσαντο, καὶ ἐβασίλευσαν, αἰασήσαντες μάχῃ, ἐκ μὲν πιερίας, τὸν θρᾶκα, ὃς ὕστερον ὑπ' ἐκείνων πίερες ἐπωνομάσθη, καὶ ἔτι νῦν οὕτω φάσγανα, καὶ ἄλλα χωρία· καὶ ἔτι νῦν τὸ περδικκὸν κόλπος καλεῖται, ὑπ' αὐτῷ παραλίῳ πρὸς θάλασσαν γῆ· ἐκ τῆς βοττίαιδος καλουμένης, βοττιαίους, οἳ νῦν ὅμοροι χαλκιδέων οἰκοῦσι· τῆς δὲ παιονίας παρὰ τὸν ἄξιον ποταμὸν, στενὰ τινα κατέσχον αὖθις μέχρι πέλλης, καὶ θαλάσσης, ἐκτήσαντο. καὶ πίερας ἀξίου, μέχρι στρυμόνος τῆ μυγδονίας καλουμένης, οἳ δῶνας ὄντας ἐξέσαντες, νέμονται. αἰέσσονται δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἴσα λιγκηστικοῦ κόλπου, ζόμβους, ὃν οἱ μὲν, τὸν ἀλιάκμονα διαφθείρειν· βραχὺ δέ τι αὐτῆ περὶ φύσεως καὶ τούτου. καὶ ὄζῃ ἀλμωτίδας, ἀλμώπιας· ἐκράτησαν δὲ καὶ τῆ ἄλλων ἐθνῶν οἱ μακεδόνες ὅτοι, ἃ καὶ νῦν ἔτι ἔχουσι, τόν τε αὐθεμοῦντα, καὶ γρηστωνίαν, καὶ βισαλτίαν, καὶ μακεδόνων αὐτῆ τὴν πολλήν. τὸ δὲ ξύμπαν, μακεδονίαν καλεῖ· καὶ περδίκκας ἀλεξάνδρου, ἐκ σιλλοῦ αὐτῆ ἦν, ὅτε σιτάλκης ἐπῆλθε· καὶ οἱ μὲν μακεδόνες ὅτοι, ἐπόντος πολλοῦ στρατοῦ, ἀσθενεῖς ὄντες ἀμύνεσθαι, ἡσύχαζον τὰ καρπερά, καὶ τὰ τείχη, ὅσα ἦν τῇ χώρᾳ ἐστὶ καμίσθησαν· ὃν δὲ τὰ πολλὰ, ἀλλὰ ἄζοντο ἀρχέλαος ὁ περδίκκου υἱὸς, βασιλεὺς γενόμενος, τὰ νῦν ὄντα οἰκῆ τῇ χώρᾳ, ὡκοδόμησε, καὶ ὁδοὺς διεύθεικε ἔτεμε· καὶ τὰλλα διεκόσμησε, ἵππους τε καὶ ὅπλα πολλῷ μείζω παρασκευάσας, καὶ ὅσοις καὶ πρὸ αὐτοῦ χρώμενοι. ὁ δὲ στρατὸς ὁ θρᾳκῶν ἐκ τῆ ὁδοῦ ἔρημος ἐστὶ πρὸς ἓν οὐκ ἔστιν, ὅ, τι δυνατὸν σκύθαις ὁμογνωμονοῦσι πᾶσιν αὐτὸ σῶσαι· οὐμενοῦν οὐδὲ ἴσα πολὺ ἄλλῳ δυβουλίαι καὶ ξυνέσει περὶ τῶν παρόντων ἐν βίου ἄλλοις ὁμοιοῦνται. σιτάλκης μὲν οὖν χώρας τοσαύτης βασιλεύων, παρεσκευάζετο ἐν στρατόν· καὶ ἐπειδὴ αὐτῷ ἐτοιμα ἦν, ἀφῆκε, ἐπορεύετο ἐπὶ πολὺ μακεδονίας, πρῶτον μὲν, διὰ τῆς αὐτοῦ ἀρχῆς, ἔπειτα διὰ κερκίνης ὄρους, ὃ ὅστι μεθόριον σφῶν, καὶ παιόνων. ἐπορεύετο δὲ διὰ αὐτοῦ τῆ

καὶ κατελκύσαντες ἐκ τῆς νισυίας τὰς ναῦς, ἔπλεον ὧδε μὲν ἐν πειρατᾶ, οὐκέτι ὡς πρὸ δικαιοῦντο, κατασείσαντες τὰς ἀν' κίνδυνον. καί τισ' καὶ αὖ μοσ αὐτοὺς λέγεται κωλῦσαι· ὧδε δὲ τῆς σαλαμῖνος ἐ ἀκρωτήριον τὸ πρὸς μέγαρα ὁρᾶν, καὶ φρούριον ἐπ' αὐτοῦ ἱδ, καὶ νεῶν τειῶν Φυλακὴ, τῶν μὴ ἐσπλεῖν μεγαρέῦσι, μήδ' ἐκπλεῖν μηδέν, τῷ τε Φρουρίῳ προσβαλόν, καὶ τὰς τειήρεις ἀφέλκυσαν καναλς. τὴν τε ἄλλην σαλαμῖνα ἀπροσδόκητοις ἐπιπίσύντες, ἐπόρθησαν· ἐσ δὲ τὰς ἀθλίασ Φρυκτοί τε ἤροντο πολέμιοι· καὶ ἔκπλεῦσι ἐλίσθο σύμμαχοι τῶν κατὰ ἦπειρον πολέμιον ἐλάσσονες· οἱ μὲν γὰρ σὺν τῷ ἄστει, ἐσ ἐν πειραιᾶ ὥρουτο τοὺς πολεμίους ἐφεπόμενοι καὶ ἤδη. οἱ δ' ἐν τῷ πειραιεῖ, τὴν τε τῶν σαλαμινίων πολιν ἁλῶναι, καὶ παρασφᾶσ ὅσον ἐκ ἐς πλεῖν αὐτοὺς, ὅπῃ δὲν ἐ ἐβαλλήθησαν μὴ κατακῆσαι, ῥᾳδίως δὲν ἐλίσθο, καὶ οὐκ ἂν μοσ ἐκφλυσε. ζοωθήσαντες ἡ ἀμφοτέρᾳ παν δημεὶ ἀθλιαῖοι, ἐς ἐν πειραιᾶ ναῦσ τε κατέπλευσ. καὶ ἐσβάντες κατὰ κυνοσάρ καὶ πολλῷ θορύβῳ, ταῖσ μὲν ναυσὶν, ἧ πλὴ σαλαμῖνα ἔπλεον. τῷ πλῷ δὲ, φυλακὴν τοῦ πειραιῶσ κατέλιπον. οἱ δὲ πελοποννήσιοι ὡσ ἤδοντο πλὴ βούλεσθαι, κατασφαμένης τῆσ σαλαμῖνοσ τὰ πολλὰ, καὶ αὐθρώπουσ, καὶ λείαν λαβόντες, καὶ τὰς ζεῖσ ναῦσ ἐκ τοῦ βουβόρου τοῦ Φρουρίου, κατατείχρσ ὧδε τῆς νισυίασ ἔπλεον· ἔστι γὰρ ὅτε καὶ αὐτῶν ὁδῷ χρόνου κατέλκυσθέν, καὶ οὐδὲ σίχου ζεν, ἐφόβουν. ἀφικνοῦνται δὲ ἐσ τὰ μέγαρα, πάλιν ὧδε τῆσ κορίνθου ἀπιχώρησαν πεζοί· οἱ δ' ἀθηναῖοι οὐκέτι κατασκαβόντες πρὸσ τῇ σαλαμῖνι, ἀπέπλευσαν καὶ αὐτοί. κἠ μᾶλλ' ἐφ' ὑμᾶσ, Φυλακὴν ὕδη τοῦ πειραιῶσ μᾶλλον φλοιπὸν ἐποιοῦντο, λιμιλίαν τε κλείσει, καὶ τῇ ἄλλῃ ἐπιμελείᾳ. ἐπὶ δὲ τούτου αὐτοῦ χρόνου, τοῦ χειμῶνοσ τοῦ αὐτοῦ, σιτάλκησ ὁ τήρεω ὁρμᾶσθαι θρᾳκῶν βασιλεῦσ, ἰσχυρὸν ὧδε Θρᾴκην ἐν ἀλιξάσθου, μακεδονίασ βασιλέα, καὶ ὧδε χαλκιδέασ τοῦς ὧδε θρᾴκησ ὄξω δύο ὑποχείσειν, πλὴ μὴ, βουλόμενοσ αὐτὰ πρᾶξαι, πλὴ δι, αὐτὸσ ἀποδοῦναι. ὅ, τε γὼ Περδίκκασ αὐτῷ ὑποχόμενοσ ἐ ἀθλιαίοισ τε διαλλαξεῖν ἐαυτὸν καταρχὰς τῷ πολέμῳ πιζόμενον, καὶ φίλιππον ἐν ἀδελφὸν αὐτοῦ φιλέμενον ὄντα, μὴ καταλῦσι ὧδε βασιλείᾳ, ἀὐπαλέξατο οὐκ ἐπιτόλα· τοῖσ τε ἀθλιαίοισ αὐτὸσ ὡμολογήκει, ὅτε πλὴ ξυμμαχίαν ἐποιεῖτο, ἐν ὧδε θρᾴκῃ χαλκιδικὴν τὸν πολεμίων καταλῦσειν. ἀμφοτέρων οὖν οὕνεκα, πλὴ ἐφοβεῖτο ἐποιεῖτο. καὶ τὸν τε φιλίππου υἱὸν ἀμύντου ὡσ ὧδε βασιλείᾳ τῶν μακεδόνων ὄντα, καὶ τῶν ἀθλιαίων πρόσβασιν, εἴ τυχρ παρόντα τούτων οὕνεκα, καὶ ἐχεμύθια λόγουσ. ἔλεγε γὰρ καὶ τοὺς ἀθλιαίους ναυσί τε καὶ στρατιᾷ ὡσ πλείσῃ ὧδε τοὺς χαλκιδέασ παραγενέσθαι· αὐίσχυνον οὖν ἐκ τῶν ὑσρυσῶν ὁρμώμενοι, πρῶτον μὲν τοὺς αὐτοὺσ τοῦ ἄρματοσ τε ὄρχσ, κἠ τῆσ ῥοδόπης θρᾳκῶν, ὅσων ἦρχε μέχρι θαλάσσησ τ' ἐσ ἐν εὔξεινόν τε πόντον, καὶ ἐν ἑλλήσποντον· ἔπειτα τοὺς ὑπὸ Σαίτη αὖμον γύτασ, καὶ ὅσα ἄλλα μέρη οἱ ἐφ' τοῦ ἴστρου ποταμοῦ πρὸς θάλασσαν μᾶλλον πλὴ τοῦ εὔξείνου πόντου κατῴκηκε. εἰσὶ δὲ οἱ γύται, κἠ οἱ ταύτῃ ὁμορῴ τε τοῖσ σκύθαις, κἠ ὁμόσκηνοι, πολύτροποί τε καὶ τοξόται. παρεκτείνει δὲ καὶ τῶν ὀρεινῶν θρᾳκῶν πολλοὺς τῶν αὐτονόμων, καὶ μαχαιροφόρων, οἳ λῖοι κατοικοῦσι, πλὴ ῥοδόπην οἱ πελῆσοι οἰκοῦσι. καὶ τοὺς μὲν, μισθῷ ἔπειθεν· ὧδ' ἐθέλοντασ ξυστρατεύεσθαι· αὐίσχε δὲ καὶ ἀγριᾶναι, καὶ λειαίνειν, καὶ ἄλλα ὅσα ἔθνη ποιοῦσι, ὧν ἦρχε. καὶ ἔχοντι τῆσ ἀρχῆσ οὗτοι ὅσοι, μέχρι γραικίων, καὶ λειαίων παιόνων, καὶ τοῦ στρυμόνοσ ποταμοῦ, ὃσ ἐκ τοῦ σκομίου ὄρουσ ἄρχ γραικίων, καὶ λειαίων ῥεῖ· οὗ ἀφίζετο ἡ ἀρχὴ τὰ πρὸσ παίονασ αὐτονόμους ἤδη. τὰ δὲ πρὸσ τερβαλλούς, καὶ φύσιν αὐτονόμων, ἦρχε ὧδε τοιάδε, καὶ πλατεῖα. ἀποῦσι δ' οὗτοι πρὸσ βορέαν τοῦ σκομίου ὄρουσ καὶ παρήκουσι πρὸσ ἡλίου δύσιν μέχρι τοῦ ὀσκίου ποταμοῦ. ῥεῖ δ' οὗτοσ ἐκ τοῦ ὄρουσ, ὃ δὲν πρὸ καὶ ὀρίσσει, καὶ ὁ ἔβρος. ἔστι δὲ ὄρημον τὸ ὄροσ, κἠ μέγα, ἐχόμενον τῆσ ῥοδόπησ. ἐγκάρσιον ἦν ἀρχὴ ἀσφυσσῶν, μέγεθοσ, ὃ μὲν θάλασσαν κατὰ ἀδρίαν φλεῖ ἐσ τὸν εὔξεινον πόντον μέχρι ἴστρου ποταμοῦ· αὐτὴ περίπλουσ δὲν ἡ γῆ τάχιστα μάλιστα, ἢν αὐὲ κατὰ πρύμναν ἴστηται ἐπνοὴ μακρὴ στρογγύλη παπαίου ἡμερῶν, κἠ ἴσων νυκτῶν. ὁ λῶ ἡ τάχιστα μάλιστα ἀδρίαν ἐσ ἴστρου αὖρ εὔξεινος ὠθιζόμενοσ πλεῖ, τὰ μὲν πρὸσ θάλασσαν, προσωτέρω δὲ ἐσ ἤπειρ) ἡ, ἀπὸ ζυγαστίδοσ, ἐσ λειαίους, κἠ ἢ τ' στρυμόνα. ταύτῃ δ' ἀπὸ πλείστου ἀπὸ θαλάσσησ αὖω ἐλήγουσι ἡμέρ' αὐσρὶ εὐζώνῳ χιῶν κἠ ὄκνῳ αὐτόσε· φόρος τε ἐκ πάσησ τ' ζαρβαρίασ, κἠ τ' ἐλληνίδων φλειῶν, ὅσαι προσέξασ ἢ Σεύθεσ, ὃσ ἦρξε) Σιτάλκου βασιλεύσασ, πλεῖστον δὴ ἐπῆσι, πεζαὶ σῶν καὶ παλαιᾶ ἀργυρέου μέ-

μὴ διαφύγοιεν πλέοντα ἐν ἐπιπλοῳ σφῶν οἱ Ἀθηναῖοι ἔξω τοῦ ἑαυτῶν κέρως, ἀλλ' αὐτοὶ αὐτοῖς τῶν πελοποννησίων τὰς ναῦς ἐκπλεούσας ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ. ὁ δὲ, ἅτε οὐκ ἐκπεπληγμένος πρὸς δὲ χωρίῳ βραχέϊ ὄντι, ὡς ἐώρα αὐτοὺς ἀνακομιζομένους αὖθις, ἔκπλους, καὶ κατὰ στόμα ἐμβιβάσας, ἔπλει παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὁ πλοῦς ἀμφοτέροις ἐγένετο ὅμοιος. οἱ δὲ πελοποννήσιοι καὶ κατὰ μέσας δὴ κέρως παρέπλεον τὰς, καὶ ἤδη ὄντας αὐτοὺς τῆς κλπου τε, καὶ πρὸς τῇ γῇ, ὅπῃ ἐβούλοντο μάλιστα, ἀφ' ὁμαλοῦς ἐπῆσαν ἔφθασε τὰς ναῦς, μετωπηδὸν ἔπλειον ὡς ἔχε τάχος ἑκάστη δὴ τοὺς Ἀθηναίους. καὶ ἦν πλέονα πάσας τὰς ναῦς ἀπολαβεῖν· τῶν δὲ, οἱ ἔλαθον μὲν πλέοντες, ἐπὶ δὲ ἐγγὺς μὲν ἦσαν, ὑπανεφαίνοντο δὲ κέρως τῆς πελοποννήσου, καὶ πλὴν ὀλίγων πάσας ἐπὶ τὴν γῆν ὑποφεύγουσας, καὶ διέφθειραν. ἄνδρας τε τῶν Ἀθηναίων ἀπέκτειναν, ὅσοι μὴ ἔξέφυγον αὐτῶν. καὶ τῶν νεῶν τινας αἰχμαλώτους ἔλαβον καὶ ἄδας· μίαν δὲ, αὐτοῖς αὐτοῖσιν ἔλον ἤδη. τὰς δὲ τινας οἱ μεσήνιοι παραβοηθήσαντες, καὶ ἐπισβαίνοντες ξηρὰ τοῖς ὁπλίταις ἐς πλὴν θάλασσαν, καὶ ἐπιβαίνοντες ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων, μαχόμενοι, ἀφέλοντο ἑλκομένας ἤδη· ταύτην μὲν οὖν οἱ πελοποννήσιοι ἐκπρέσαντου τε, καὶ ἔφθειραν τὰς ἄπλοους ναῦς. αἱ δὲ ἔπεσον πᾶσαι αὖθις αὖ ἀπὸ τοῦ κέρως, ἐλίγαι τὰς ὑπολοίπους τῶν Ἀθηναίων, αἳ πρὸ ὑπεξέφυγον πλὴν ἐπὶ στρογγύλου ἐς πλὴν θάλασσαν. καὶ φθάνουσαι αὐτοὺς, πλοῦν μιᾶς νεὼς, προκατέφυγον ἐς τὸν ναύσταθμον. καὶ ἔρχουσαι αἱ πρῶται καὶ τὰ δ' ἀπόλλωνιον, παρασπονδάζοντο ἀμωνούμενοι, ὡς ἐς πλὴν γῆν ἐπὶ σφᾶς ἐπιπλέοντι. οἱ δὲ, παραγνόμενοι ἡσύχαζον, ἐπαναπαύζόν τε ἅμα πλέοντες, ὡς νικηκότες. καὶ πλὴν μιᾶς ναῦν τῶν Ἀθηναίων πλὴν ὑπόλοιπον, ἐλίαζε λαθοῦσα ναῦς μία πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων· ἔτυχε δὲ ὀλιγὸς ὁρμοῦσα μετέωρος, περὶ ὧν ἀπὸ νεὼς Φθάσασα, καὶ περιπλεύσασα τῇ σιωπούσῃ λαθοῦσα, ἐμβάλλει μέσῃ, καὶ καταδύει. τοῖς μὲν οὖν πελοποννησίοις, γνομένου τούτου τοῦ ἀπροσδοκήτου τε καὶ παραλόγου, φόβος ἐμπίπτει. καὶ ἅμα ἀτάκτως διώκοντες ὅλῃ ἐπ' αὐτοὺς ὥρμησαν, οἱ δὲ, ὅλῃ τὰ ὑπάρχοντα ἁμαρτήματα, καὶ πλὴν παρεῖσαι ἀταξίαν, ὀλίγον μὲν χρόνον ὑπέμειναν, ἔπειτα ἦ ἔφυγον ἐς ἐπὶ πόνορμον, ὅθεν περ ἀνήχθησαν. ἐπιδιώκοντες ἦ οἱ Ἀθηναῖοι, τάς τε ἐγγὺς οὔσας μάλιστα ναῦς ἔλαβον ἔξ, καὶ τοὺς ἀνδρας ἀφέλοντο, ἃς ἐκείνοι πρὸς τῇ γῇ διαφθείραντες, τὸ πρῶτον ἀνέδησαν. ἔπειτα δὲ τῶν μὲν ἀπέκτειναν, τινὰς ἦ καὶ ἐζώγρησαν. ὃν ἦ καὶ λαθοῦσα ναῦς, ἣ πρὸ τῆ ὁλκάδι καταδύσα, τιμοκράτης ὁ λακεδαιμόνιος πλέων, ὡς ἡ ναῦς διαφθερῶ, ἵσταξεν ἑαυτὸν, καὶ ἀφεὶς ἐκπίπτει ἐς τὸν ναυπακτίαν λιμένα. ἀναχωρήσαντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι, τροπαῖον ἔστησαν, ὅθεν ἀνεχώρησαν, καὶ τοὺς νεκροὺς καὶ τὰ ναυάγια ὅσα πρὸς τῇ ἑαυτῶν ὑπ' ἀσθενείας ἀπέδοσαν. ἔστησαν δὲ καὶ οἱ πελοποννήσιοι τροπαῖον ὡς νικήσαντες τῶν τροπαίων, ἃς πρὸς τῇ γῇ ναῦς διέφθειραν· καὶ ὑπὲρ ἔλαβον ναῦν, ἀνέθεσαν ὑπὲρ ῥίον τὸ ἀκαρνανικὸν παρὰ τὸ τροπαῖον· μετὰ δὲ ταῦτα, φοβούμενοι πλὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν, ὑπὸ νύκτα ἐσέπλευσαν ἐς τὸ κόλπον τὸν κρισαῖον καὶ κορινθίου πόλεως, πλὴν λεπτακτρίων. καὶ οἱ ἐκ τῆς κρήτης Ἀθηναῖοι ταῖς ἕνδεκα ναυσὶν, αἷς ἔπλεον πρὸ τῶν ναυμαχίας ᾧ φορμίωνι παρεγεγένηντο, οὐ πολλῷ ὕστερον τῆς ἀναχωρήσεως τῶν νεῶν, ἀφικνοῦντες ἐς πλὴν ναύπακτον· καὶ ὁ ἥρως ἐκπλέοντα· περὶ δὲ διαλῦσαι τὸν κόρινθον τε καὶ ἐσπλεῦσαι πλὴν ἀκαρνανίαν καὶ ὁ βρασίδας, καὶ οἱ ἄλλοι ἄρχοντες τῶν πελοποννησίων, ἀρχόμενός τε χειμῶνος, ἐβούλοντο, διὰ ξεπάντων μεγαρέων, ἀπὸ πειραῖως τοῦ πειραιοῦς τῆς λιμένος τῶν Ἀθηναίων. διὰ δὲ ἀφύλακτος, καὶ ἄκλεισος, ἀκίνητος, ὅλῃ ἐπικρατεῖν πολὺ τῷ ναυτικῷ. ἐδόκει δὲ λαβέσθαι τῶν ναυπῶν ἐκπλοῦν πλὴν κώπην, καὶ ἐν ὑποκρίσιον, καὶ ἐν ζοστῳ πρα, πεζῇ ἰέναι ἐκ κορίνθου ἐς πλὴν πρὸς ἀθήνας θάλασσαν· καὶ ἀφικομένους κατὰ χρὸς ἐς μέγαρα, καθελκύσαντας ἐκ νεωσοίκων τὰς νεωρίων αὐτῶν παραράκοντα ναῦς, αἳ ἔτυχον αὐτόθι ὄσαι, πλοῦν διὰ τοῦ ὠδὶ ἐν πειραιᾶ· ὅτε γὰρ ναυτικὸν ἦν προφυλάσσον οἱ αὐτῷ οὐδὲν, οὔτε προσδοκίᾳ οὐδεμίᾳ, μὴ αὖ ποτε οἱ φθάσωσιν ἐξαπιναίως οὕτως ἐπιπλέοντες, ἐπεὶ οὐδ' ἀφ' ἑτοίμου προφανοῦς πλοῦν ἦν ἐπιπλεῖν· ἀλλ' ἐσεσοῦντο μὴ οὐκ ἂν προαισθάσθαι. ὡς δὲ ἔδοξεν αὐτοῖς, καὶ ἐχώρουν διὰ τοῦ. καὶ ἀφικόμενοι νυκτὸς,

» νόμενα, διδασκαλίαν παρέξει· θαρσοῦντες οὖν μὴ κυβερνῶσιν, μὴ ναῦται, μὴ καὶ ἰ
» αὐτὴν ἕκαστος ἐπαδῇ, χώραν μὴ λείπωσιν τοῖς, ἢ αὖ πῶς προσταχθῇ· τῶν δὲ πρότερον ἀγω
» μένων οὐ χεῖρον πλὴ ἐπιχείρησιν ἡμῖν παρασκευάσομεν. μὴ οὖν οἰδώσομεν πρόφα
» σιν οὐδεμίαν ἡσυχῇ γενέσθαι· ἢν δέ τις αὖ καὶ βουληθῇ, κολασθήσεται τῇ περιπόνῳ
» ζημίᾳ· οἱ δὲ ἀγαθοὶ, τιμηθήσονται τοῖς προσήκουσιν ἄθλοις τῆς αἱρέσεως.

Τοιαῦτα μὲν τοῖς πλοτοννησίοις οἱ αὐχοῦντες παρεκελεύσαντο· ὁ δὲ φορμίων δι
δοὺς καὶ αὐτὸς πλὴ τῶν στρατιωτῶν ὑφῳδίαν, καὶ αὐθάδη μὲν ὄτι τὸ πλῆθος τῶν
νεῶν κατὰ σφᾶς αὐτοὺς ξυνιστάμενοι ἐφοβοῦντο, ἐβούλετο ξυγκαλέσας, θαρσῦ
ναί τι, καὶ παραίνεσιν αὐτῷ παρόντι ποιήσασθαι· πρότερον μὲν ἀεὶ αὐτοῖς ἔλειπε,
καὶ προπαρεσκεύαζε τὰς γνώμας, ὡς οὐδὲν αὐτοῖς πλῆθος νεῶν τοσούτων ἰσ
πλέῃ, ὅτι οὐχ ὑπομενοῦσιν αὐτοῖς ἴδοι· καὶ οἱ στρατιῶται ἐκ πολλοῦ αὐτοὶ σφίσιν αὐ
τοῖς, πλὴ ἀξιώσειν ταύτην ἀληθίσεσθαι, μᾶλλον δ' ἅπαν ἀθηναίοις ὅσοι τὸ πλοτοννησίων τι
δὲν ὑποχωρεῖν· τότε δὲ πρὸς πλὴ παροῦσαν ὄψιν ὁρῶν αὐτοὺς ἀθυμοῦντας, ἐβούλε
το ὑπόμνησιν ποιήσασθαι τοῦ θαρσεῖν· μὴ ξυγκαλέσας τὸν ἀθηναίων, ἔλεξε τοιάδε,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΦΟΡΜΙΩΝΟΣ.

» Ορῶν ὑμᾶς ὦ ἄνδρες στρατιῶται πεφοβημένους δ' τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων, ξυνε
» κάλεσα, οὐκ ἀξιῶν τὰ μὲν παρὰ τὸν ὑφῳδίαν ἔχειν· οὔτοι γὰρ πρῶτον μὲν δίκη δ' προ
» νενικῆσθαι, καὶ μὴ δι' αὐτὸ τοῦτο δεδιέναι ὁμοίους ἡμῖν εἶναι, ἢ πλῆθος τῶν νεῶν, μὴ οὐκ ἀφ'
» ἧσσον παρεσκευάσαντο. ἔπειται ὧ μάλιστα πιστεύοντες προσέρχονται, ὡς προσή
» κον σφίσιν αἰσχρόν ἐστιν, οὐδὲ ἄλλό τι θαρσοῦσιν, ἢ ὅτι πλὴ οἱ τῷ πεζῷ ἐμπειρίαν τὰ
» πλείω κατορθοῦντες, καὶ δίκαιον σφίσι μὴ οἱ τῷ ναυτικῷ ποιεῖσθαι ναυτό· τὸ δ' ἐκ
» τοῦ δικαίου ἡμῖν μᾶλλον πλῆ πειρίσασι, εἴπερ καὶ τούτοις οἱ ἐκείνῳ· ἐπεὶ οὐ φυγῇ γε
» ἀλλὰ προφρόνως. τῷ δὲ ἐμπείροι πῖ ἐμπειρότεροι εἶναι, θρασύτερόν ἐσμεν· λακε
» δαιμόνιοί τε ἐγενόμεθα αὐτῇ ξυμμάχῳ, ὅτι πλὴ σφετέραν δόξαν, ἄκοντας προσάγου
» σι τοὺς πολλοὺς ἐς ἥν κίνδυνον, ἐπεὶ οὐκ ἂν ποτε ἐπεχείρησαν ἡσυχίην παρασχεῖν, ἀν
» δρὶς ναυμαχεῖν, μὴ δὴ αὐτῶν πλὴ τόλμαν δείσαντες· πολὺ γὰρ ὑμεῖς ἐκείνοις πλέω φό
» βον παρέχετε, καὶ πιστότερον, καὶ τε τὸ προσεπικτήσασθαι, καὶ ὅτι οὐκ ἀνὴ ἐγένετο
» μὴ μέλλοντάς τι ἄλλο γε παρὰ πολὺ προέξειν αἰσθάνεσθαι ὑμᾶς. αὐτίκα μὲν γὰρ οἱ πλείους, ὡς πρὸς οὕτω τῇ διανοίᾳ τὸ πλέον πίστωσι, ἢ τῇ γνώμῃ ἐπόρευ
» σαν· ἔπ' ἐκ πολλῶν ὑποπτεύσεων καὶ ἅμα οὐκ αἰσχυνόμενοι, μέγα τὶ τῆς διανοίας
» τὸ βέβαιον ἔχοντες, αὐτὸ τὸ λαμβάνειν· ἃ λογιζόμενοι οὕτω, τῷ οὐκ ἀκίνδυνα πλέον ποιεῖ
» βλαπτειν ὑμᾶς, ἢ τῇ κατὰ λόγον παρασκευῇ· πολλὰ δὲ καὶ στρατόπεδα ἤδη ἔπεσεν
» ὑπ' ἐλασσόνων τῇ ἀπειρίᾳ, ἔστι δὲ ἃ καὶ τῇ ἀτολμίᾳ. ὧν ἀπόστολον ὑμεῖς νῦν μετέχε
» μεν. ἦν γὰρ ἀγνῶτα οὐκ οἱ τῷ κόλπῳ ἐκόν ἔτ' ποιήσομαι, ἀδὲ πλεύσομαι ἐς αὐτόν· ὁρῶ
» ἐγὼ ὅτι πρὸς πολλὰς ναῦς αἰτιστήμεναι, ὀλίγαις ναυσὶν ἐμπείρως μὴ ἄμεινον πλεῖ
» σαι, ἢ στενοχωρίᾳ οὐ ξυμφέρει. οὔτε γὰρ ἂν ἐκπλεύσειέ τις ὡς χρὴ ἐς ἐμβο
» λὴν μὴ ἔχων πλὴ πρόσωπον τῶν πολεμίων ἐκ πολλοῦ, οὔτε ἂν ἀποχωρήσειεν οἷόν
» τε πιεζόμενος, λίαν πλοῖά τε οὐκ εὐσταλῆ, οὐδὲ αὖ ἀσφαλὲς, ἄπρῳρα μᾶλλον πλεῖ
» σαι ὄψιν ἔστιν, ἀλλ' αὐ ἀγκὼν ἂν εἴη πλὴ ναυμαχίαν, πιεζομένοις ἡμῖν ἀναδέσθαι. καὶ οἱ
» τοῦτο αὐ πλείους πόδα κρείσσους γίγνονται· τούτων μὲν οὖν ἐγὼ ἐξαίφνης πρόνοιαν
» κατὰ τὸ δυνατόν. ὑμεῖς δὲ, οὓς τακτοὶ παρὰ πᾶσι ναυσὶ μένοντες, τά τε παραγελ
» λόμενα ἐξαίφνης μέχρι ἀδ. ἄλλως τε, μὴ δὲ ὀλίγου τῆς ἐφορμήσεως οὔσης. καὶ οἱ τῷ ὄρ
» γῳ, ἡσυχίαν καὶ σιγὴν περιπλέοντες ἐγγὺς ἐλθεῖν· ὥστε τὰ πολλὰ τῶν πολεμίων ξυμ
» φορᾷ καὶ ναυμαχίαι οὐχήκιστα. ἀμηχανόν τε τούσδε ἀξίως τῶν προειργασμένων· ὁ δὲ
» ἀγὼν μέγας ὑμῖν ἢ κατὰ λύσαι πλοτοννησίων πλὴ ἐλπίδα τῆς ναυτικοῦ, ἢ ἐγκυ
» τέρω κατασπάσαι ἀθηναίοις ἐν φόβον περὶ τῆς θαλάσσης. ἃ καὶ μιμνήσκω δ' αὖ ὑ
» μᾶς, ὅτι νενικήκατε αὐτῶν φῦς πολλοῦ ἡσσημένων ἢ αἰσχρῶν, οὐκ ἐλάσσοσι αἰ γνώ
» μαι πρὸς τοὺς αὐτοὺς ναυμαχοῦσιν ὅμοιαι εἶναι.

Τοιαῦτα μὲν καὶ ὁ φορμίων παρεκελεύσατο. οἱ δὲ πλοτοννήσιοι, ἐπειδὴ αὐ
τοῖς οἱ ἀθηναῖοι οὐκ ἐπέπλεον ἐς τὸν κόλπον, καὶ τὰ στενὰ, βουλόμενοι ἄκοντας ἕως
προκαλεῖν αὐτοὺς, ἀναζεύξαντες ἅμα ἕῳ, ἔπλεον ὑπὸ τὰ πάρων παρέμενοι τοῖς
ναυσὶ, παρὰ πλὴ ἑαυτῶν γῆν ἕως ἐς τὸν κόλπον δείλῃ κέρα ἐγένοντο, ὡς πρὸ μὴ ὥρ
μουν. ἐς δὲ αὖ τῷ, ἐπεὶ εἶδον ναῦς ἔτ' αὖ τὰς αὖθις πλεούσας, ὅπως εἰ ἄρα νομίσας
ἐς πλὴ ναῦ παῦσον αὐτοὺς πλεῖν ὁ φορμίων, μὴ αὐτὸς ἐπεξιοῦσι ταύτῃ τῇ πλοῖ,

οἱ πελοποννήσιοι βοηθοῦσι ταῖς πρειλάοισι τῶν νεῶν ἐκ τῆς δύμης καὶ παῖδων ἐσκυλέυην τὴν ἐλείαν ἐπίσειον· καὶ ἀχὴ λαπιήδος, κνῆμος, καὶ αἰ ἐκεῖθεν νῆσοι, ἀσπὶς ἔλει ταύτας ξυμμίξαι, ἀφικνοῦνται μετὰ πὼ οἱ σρατῳ μάχαν ἐς πὼ κυλλίλιον. τὰ μὲν οὖν οἱ λακεδαιμόνιοι τῷ κνήμῳ ξυμβούλευε ἐωθὶ τὰς ναῦς, Τιμοκράτην, καὶ Βρασίδαν, καὶ Λυκόφρονα, καλέοντες ἄλλην ναυμαχίαν βελτίω κατασκευάζεσθαι, καὶ μὴ ὑπ' ὀλίγων νεῶν ἐργεσθαι τὴν θαλάσσης. ἐδόκει γὰρ αὐτοῖς ἄλλως τε καὶ πρῶτον ναυμαχίας πειρασαμένοις, θρασὺς ὁ παράλογος ἔσεσθαι· καὶ ὁ τοσοῦτος ὅμιλος σφῶν τὸ ναυτικὸν λείπεσθαι, γιγνώσκειν δὲ τινα μαλακίαν, ἐκ αὐτοσχεδίου πὼ ἀθηναίων ἐκ πολλῆς ἐμπειρίας τῆς σφετέρας δι' ὀλίγου μελέτησε. ὀργὴ δ' ἀπίσελλον· οἱ δὲ, ἀφικόμενοι μὴ κνήμας, ναῦς τε πειρήγγελλον κατὰ πόλεις, καὶ τὰς προύπαρχούσας ἐξερτύοντο ὡς ἐωθὶ ναυμαχίαν. πέμπει δὲ καὶ ὁ φορμίων ἐς τὰς ἀθήνας τήν τε παρασκευὴν αὐτῶν ἀγγελοῦντας, καὶ περὶ τῆς ναυμαχίας, ὡς εἰ ἐκπλεύσειαν, φάσοντας. καὶ καλέων αὐτῷ ναῦς ὅτι πολλάς διατελοῦσι ἀφεστήλαι, ὡς καθ' ἡμέραν ἐκάστην ἐλπίδος οὔσης, ἀεὶ ναυμαχήσειν· οἱ δ', ἀφικόμενοι ἔκπλουν ναῦς αὐτῷ δι' ἐναντίας, προσπίσελλαν ἐς κρήτην πρῶτον ἀφικνέονται. νικήσας δὲ κρῆς γορτύνιος, πρόξενος ὢν, πείθει αὐτοὺς ἐς κυδωνίαν πολεμεῖν, φάσκων πρὸς ποιῆσειν αὐτὴν δοῦναι πολεμίαν· ἐπῆγε δ', πολιχνίτας χρειζόμενος ὁμόροις τῆς κυδωνιατῶν. καὶ ὁ μὲν, λαβὼν τὰς ναῦς, ὥχετο ἐς κρήτην· καὶ μέρη τῶν πολιχνιτῶν ἐβλάπτε πὼ γῆν τῆς κυδωνιατῶν· καὶ ὑπὸ αὐτὸ μόνον, καὶ ὑπὸ ἀπολλὼ, οὐ διέζιναν ἐκ ὀλίγου χρόνου· οἱ δὲ αὖ τῇ κυλλήνῃ πελοποννήσιοι αὖ τούτῳ, οἱ φ οἱ ἀθηναῖοι περὶ πὼ κρήτην κατεῖχοντο, παρισκευασμένοι ὡσ ἐς ναυμαχίαν, παρέπλευσαν ἐς πολιορμοῦν τὸν ἀχαϊκὸν, ὅπῃ αὖ τοῖς ὁ κατὰ γῆν σρατὸς τῆς πελοποννήσου προσιέναι ἔμελλε· πρὶν πλεῦσαι ἢ καὶ ὁ φορμίων ἐς ῥίον τὸ μολυκρικὸν, καὶ ὁρμίσασθαι ἔξω αὐτοῦ ναυσὶν εἴκοσιν, ἐς ὅπῃ καὶ ἐναυμαχήσειν. ἦν δ' ὅδε μὲ ῥίον, φλιοῦς τ' ἀθηναίοις, τὸ δὲ ἕτερον ῥίον ὄζει αὐτοπέρας τὸ ἐπὶ τῇ πελοποννήσῳ. διέχουσι δὲ ἀπ' ἀλλήλων σταδίους μάλισα ἑπτὰ τῆς θαλάσσης· ἦ δὲ κρισαίη κόλπου σόμα φύσι ὄζει· ἧ δὴ ὧν ᾧ ῥίῳ ᾧ ἀχαϊκῷ οἱ πελοποννήσιοι, ἀπέχοντι οὐ πολὺ τῆς παλαίρμου, οἱ φ αὐτοῖσ ὁ πολέμος ἦν, ὡρμίζοντο καὶ αὐτοὶ ναυσὶν ἑπτὰ, καὶ ἑβδομήκοντα, ἐπειδὴ καὶ τὸν ἀθηναίους εἶδον. καὶ ἧ μὲν ἐξ ἑπτὰ καὶ ἡμέρας αὐθώρμουν ἀλλήλοισι μελετῶντές τε, καὶ παρασκευαζόμενοι πὼ ναυμαχίαν, γνώμην ἔχοντες οἱ μὲν, μὴ ἐκπλεῖν ἔξω τῶν ῥίων ἐσ πὼ εὐρυχωρίαν, φοβούμενοι τὸ πρότερον πάθος· οἱ δὲ, μὴ ἐμπλεῖν ἐσ τὰ στενὰ, νομίζοντες πρὸς ἐκείνων εἶναι πὼ σοφίαν ναυμαχίαν· ἔπειτα ὁ κνῆμος, καὶ ὁ Βρασίδας, καὶ οἱ ἄλλοι τῆ πελοποννησίων σρατηγοὶ, βαλέμενοι σὺ τάχει πὼ ναυμαχίαν ποιῆσαι πρίν τι ἀχὴ τῆ ἀθηναίων ἐπιβοηθῆσαι, ξυνεκάλεσαν τοὺ σρατιώτας πρῶτον. καὶ ὁρῶντες αὐτῶν τοὺ πολλοὺς ἔτι πὼ προτέραν ἧσσαν φοβουμένους, καὶ ὀ προθύμως ἔοντας, παρεκελέυσαντο, καὶ ἔλεξαν τοιάδε,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΝΗΜΟΥ, ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΝ ΑΥΤΩ ΡΕΛΟΡΟΝΝΗΣΙΩΝ.

» Ἡ μὲν χυνομένη ναυμαχία ὦ ἀνδρες πελοποννήσιοι, εἴ τισ αρ' ἔτι αὐτὼ ὑμῶν φοβεῖται πὼ μέλλησιν, ἐκ δικαίαν ἔχει πίκμαρσιν· τῇ τε ἐπαρασκευῇ αὐδὲς ἐχυρὸς, ὡς πρὸ ἴσε· καὶ οὐκ ἐσ ναυμαχίαν μᾶλλον, ἢ ἐπὶ σρατείαν ἐπλέομεν. ξυνέβη δὲ καὶ τὰ ἀχὴ σ' τύχης ἐκ ὀλίγα εἰκοσπωθῆναι· καὶ σου τι καὶ ἡ ἀπειρία πρῶτον ναυμαχοῦντας ἔσφηλεν· ὥστε ἀκατὰ πὼ ὑμετέραν γνώμην, ἀ βασανίζ προσιγένετο, ἀ δὲ ἀλλοίαν τῆσ γνώμης ἀ μὴ κατακράτος νικᾶν, ἔχει δέ τινα καὶ αὐτῷ αὐπλογίαν, σ' τε ξυμφορᾶς ᾗ ἀποβαίη ἀμβλύνειν, νομίζει δὲ ταῦτα μὴ τύχασε, καὶ δέχεσθ σφάλλειν τοὺ αὐθρώπους, ταῦτα δὲ γνώμαις, τοὺ αὐτοὺς ἀεὶ αὐσροέους ὀρθῶσ ἔχειν, καὶ μὴ ἀπειρίαν τῆ αὐσροέου παρόντος προβαλλομένους, ἀκ' ὅπως λὺ εἴ τινι καλοὺς γένεσθ. ὑμῶν δὲ οὐδ' ἡ ἀπειρία ποσοῦτον λείπεται, ὅσον πόλμη προέχετε. τῶνδε δὲ ἕνεκα μη, ἵνα μάλισα φοβεῖσθε, αὐσροέαν μὲν ἔχουσα, καὶ μενέμενον ἔχει αὐ τῷ δέ» » ῥῷ ἐπιπλεῖν ἀξίωμεν· αὐδ' δ' αὖ μία τύχη πρὸς τοὺσ κινδυνεύοντας ἰσ» » ρέπει· φόβος γὰρ μενέμενον ἐκπλήσσει· τύχη δὲ αὖδ' ἀλκῆς, οὐδὲν ὠφελεῖ. πρὸς μὲν οὖν τ ἐμπειρότερον αὐτῶν, τ πολεμικώτερον αὐτὶ τοῖ ἔχειν· πρὸς δὲ τ ᾗ πὼ ἥσσαν » δεδιέναι, τ ἀπαρασκεύοις τότε τυχεῖν· πᾶσι γὰρ ὑμῖν πολλῇδε τε νεῶν καὶ » πρὸς τῇ γῇ ἀπείρᾳ οὔσῃ, ὀπλιτῶν παρόντων, ναυμαχεῖν· τοῖ δὲ πολλὰ τῶν πλείονων » καὶ ἥμισυ παρισκευασμένοις, τ κρατεῖν τοῦ ἔοικε· ὥστε οὐδὲ κατ' ὀλίγον ἐκπλω» » τῶσ λὺ ὑμᾶσ σφαλλομένους· καὶ ὅσα ὑμαρτήμενε πρότερον, ναῦ αὐτοὶ ταῦτα προσγε

βαρβαρῶν, οἱ δὲ μισεῖν αὐτοὺς ἀεὶ τὴν πόλιν ἐλέγεν, καὶ αὐτῇ τὸ ὄφελος γιγνόμενος ἀπ' αὐτῆς οἱ στρατιῶται ἔτι προσιόντας, καὶ ἡγησάμενοι μεμονωμένων εὐκρατήσειαν, ἂν καὶ ἔτι σφίσι τοὺς Ἕλληνας ὁμοίως προσελθεῖν, προλοχίζουσι τὰ περὶ τὴν πόλιν ὁδοῦσαι· καὶ ἐπειδὴ ἐγγὺς ἦσαν, ἔκ τε τῆς πόλεως ὁμοῦ χωρήσαντες, καὶ ἐκ τῆς ὁδοῦ, προσπίπτουσι. καὶ ἐς φόβον καταστάντες, διαφθείρονταί τε πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων, καὶ οἱ ἄλλοι βαρύβαροι ὡς εἶδον αὐτοὺς οὐδὲν ὄντας, οὐκέτι ὑπέμειναν, ἀλλ' ἐς φυγὴν κατέστησαν. ἦν δὲ ἐλλιπὴς στρατόπεδον οὐδὲ πρότερον ἤδεσαν τῶν μάχων, ὅτε τὸ πολὺ προελθεῖν αὐτοὺς, καὶ στρατόπεδον εἰσιδεῖν καταλιφθέν τε ἐπείγεσθαι. ἐπεὶ δὲ οἱ Ἕλληνες Φεύγοντες οἱ βάρβαροι, αἰσχυνόμενοί τε αὐτοὺς καὶ ξυναγαγόντες τὰ στρατόπεδα, ἐδίωκον αὐτοῦ τὴν ἡμέραν. ἐς χεῖρας μὲν οὐκ ἐλθόντων στρατιᾷ στρατιᾷ, ἐς τὸ μάταιον δὲ ἀναιρεθέντες ξυμβεβοηθηκέναι, ἄποθεν δὲ στρεψοδιώκοντων, καὶ ἐς ἀπορίαν καθιστάντες, ἐπὶ πολὺ αὖθις ἕπεσθαι κενοῦν, δοκοῦσι δ' οἱ ἀναρχίαν πράσσει ἢ ἔστιν ποιεῖν. ἐπειδὴ δὲ τὰ ξυλύσθη, αἰσχωρήσας ὁ κῦμος τῇ στρατιᾷ καταπατήσας ὅ τι ἦν αὐτῶν καταμένον, ὅσα ἀπέκτεινε, καὶ ἔζωσε ὀγδοήκοντα στρατόν, τοὺς τε νεκροὺς κομίζειν τῇ ὑστεραίᾳ ἐκέλευσαν, καὶ σίνασθαι ξυμπαρατεταγμένων καταφιλίαν, ἀναχωρεῖ παρ' αὐτούς, πρὶν τὴν ξυμβοήθειαν ἐλθεῖν. καὶ ἐκεῖθεν ἐπ' οἴκου ἀπῆλθον ἕκαστοι. οἱ δὲ στρατοὶ, ὅσπερ ἐν ἀρχῇ τοῦ πολέμου ἐποίησαν τῆς μάχης τὸ πρὸς τοὺς βαρβάρους. τὸ δὲ ἐκ τοῦ κορίνθου, καὶ τῇ ἄλλων ξυμμαχίᾳ τῇ ἐκ τῆς κρισαίας κόλπου ναυτικοῦ, ὃ ἐλάμβανε παραχειμάζον κύκλῳ, ὅπῃ μὴ ξυμβοηθῶσιν οἱ ἀπὸ θαλάσσης αὖθις ἀναιρήσουσι, καὶ παραγίγνεσθαι, ἀλλὰ ναυμαχήσαντες τῇ τῆς αὐτῆς ἡμέρας τοὺς στρατῷ μάχησαν ναυμαχῆσαι πρὸς Φορμίωνα, καὶ τὰς ἑκατὸν ναῦς τῶν Ἀθηναίων, αἳ ἐφρούρουν οἱ ναυπάκτῳ· ὁ γὰρ Φορμίων πανταπλέοντας αὐτοὺς ἔξω τοῦ κόλπου, ἐτήρει, βουλόμενος οἱ τῇ εὐρυχωρίᾳ ἐπιπλεῖν· οἱ δὲ κορίνθιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἔπλεον μὲν ὡς οὐκ ἐπὶ ναυμαχίᾳ, ἀλλὰ στρατιωτικῷ πλέον παρεσκευασμένοι ἐς τὸν ἀκαρνανικὸν, καὶ οὐκ ἀνὼ ὁμοίως πρὸς ἐπὶ ἀκτὰς καταράσσοντα ναῦς τὰς στρατείρας, τολμῶσι φῦς ἀθηναίους ἔκπλοι ταῖς ἑαυτῶν ναυμαχίαν ποιήσασθαι. ἐπειδὴ μέντοι αὐτοὺς παρατεταμένους τε ἐώρων αὐτοὺς, παρὰ γῆν σφῶν κομιζομένους, καὶ ἐκ παλαιῶν τῆς ἀκτῆς πρὸς τὸν αὐτοπέρας ὑπείρου διαβαλλόντων ὧδε ἀναρραγίσασ, καταδύσαι φῦς ἀθηναίους ἀφ' ἑαυτῶν ναυμαχίαν ποιήσασθαι· ἐπειδὴ μέντοι αὐτοπα

πιων ἐνδοθεν πρακτόντων. προπεμψάντων δὲ ἐς ὅλιν θον τῶν μὴ ταῦτα βουλομένων, ὁ πλοῖα τε ἅλθον, καὶ στρατιὰ ἐς φυλακὴν. ἐς ἐπεξελθόντες ἐκ τῆς ἀσπαρτώλης, ἐσ μάχην ἀφίστανται ἀθηναίοις ὑπ' αὐτῇ τῇ πόλει. καὶ οἱ μὲν ὁπλῖται τῶν χαλκιδέων, καὶ ἐπικουροί τινες μετ' αὐτῶν, νικῶσι τοὺς ἀθηναίους, καὶ ἀναχωροῦσιν ἐς τὸ ἀσπάρτωλον. οἱ δὲ ἱππῆς τῶν χαλκιδέων, καὶ ψιλοί, νικῶσι τοὺς ἀθηναίων ἱππέας, καὶ ψιλέας. ἔχουσι δέ τινας καὶ φάλαγγα πλησίας ἐκ τῆς πρόσθεν γῆς καλουμένης. ἀρτίως δὲ τῶν μάχης γενομένης, ἐπιβοηθοῦσιν ἄλλοι πελτασταὶ ἐκ τῆς ὀλύνθου. καὶ οἱ ἐκ τῆς ἀσπαρτώλου ψιλοὶ, ὡς εἶδον, θαρσήσαντες τοῖς τε προσγεγενημένοις, καὶ ὅτι πρόσθεν ἔχωσιτο, ἐπιτίθενται αὖθις μᾶλλον τῶν χαλκιδέων ἱππέων, καὶ τῶν προσβοηθησάντων τοῖς ἀθηναίοις, καὶ ἀναχωροῦσι πρὸς τὸ σῶμα τῆς στρατιᾶς, ἀφ' ἧς ἐξῆλθον παρὰ τοὺς σκιροφόρους. καὶ ὀπότε μὲν ἐπίοιεν οἱ ἀθηναῖοι, ἀνελίσσοντο ἀπὸ τοῦ χωρίου δι' εὐκαιρίαν, καὶ ἐσηκόντιζον· ὁπότε δὲ ἐκεῖνοι, καὶ ἐσηκόντιζον. ὁπότε τῆς τῶν χαλκιδέων προσεπιβοηθοῖεν, ἠδύνατο ἐσβάλλειν. καὶ οὐχ ἧκιστα φοβήσαντες ἔδεισαν τοὺς ἀθηναίους, καὶ ἐπαλίωξαν ἐπὶ πολύ, καὶ οἱ μὲν ἀθηναῖοι, ἐς τὸ πρότερον καταφεύγοντες· καὶ οὐδὲν τοὺς ψιλοὺς ὑποστρέφοντας ἐδίωκον, ἀλλὰ τοὺς ἱππέας, πεζοὺς ὄντας καὶ ἀσπιδοφόρους, καὶ ἐπιόντες ἐδίωκον. ὁπότε δὲ ἐπίοιεν οἱ ἱππῆς τῶν χαλκιδέων προσεπιβοηθοῦντες, ἠδύναντ

τείχος ξωθέντες, καὶ ἐπισήξαντες τῷ ἑαυτῶν τείχει ἢ προσοχοῦν, ἰσοκοδόμουν ἐσ αὐτὸ πλίνθους ἐκ τῶν ἐγγὺς οἰκιῶν καθαιρεῦντες. ξυνέκεισο δ' ἂν αὐτοῖς τὰ ξύλα, ἢ μὴ ὑφηλὸν γιγνόμενον, ἀθρόως ἕστ' ἂν οἰκοδόμημα. καὶ προσαλύμματα εἶχε διῃρῆς, καὶ διφθέρας, ὥστε τοὺς ἐμβαλοῦντας καὶ τὰ ξύλα μήτε πυρφόρους ὀϊστοῖς βάλλεσθαι, ὑπ' ἀσφαλείας τε ἕνεκα. ἦρχε δὲ ἕνδος τοῦ τείχους μέγα· καὶ ὁ χῶμα οὐχ ἁλίσκετο ἀπὸ ταὐτομάτου αὐτῷ· καὶ οἱ πλαταιῆς ῥᾳδίως ἐπῄεσάν τι ἐπινοῦσι, διελόντες τοῦ τείχους ἢ προσοῦπτε ὁ χῶμα, ἐσεφόρουν πρὸ γῆν. οἱ δὲ πελοποννήσιοι ἀλοθόμενοι, ὑπ' αὐτοῖς καλάμους πολλοὺς ὑπέβαλλον ἐσ ὁ διῃρημένον, ὑπως μὴ διαχεόμενον, ὥσπερ ὑπὸ γῆ φορῶν· οἱ δὲ, παύτη ἀποκλῄοντες, ἔξεσαν μὲν ἐκ τείχους· ὑπόνομον δ' ἐκ τῆς πόλεως ὀρύξαντες, καὶ σωτικμαράμενοι ὑπὸ ὁ χῶμα, ὑφῄλκυον αὖθις παρὰ σφᾶς ὑπὸ γῆν, καὶ ἐλαύθανον ἐπὶ πολὺ τοὺς ἔξω, ὥστ' ἐπιβάλλοντας, ἧσσον αὐτοῖς ἐμπόδιον τοῦ χώματος, καὶ ἰζάνοντος ἀεὶ ὑπὸ δ' κενούμενον· διὸ τὸς μὲ οὐδ' οὕτω ἐθέλουσι ἁλίσκεσθαι ὀλίγοι πρὸς πολλοὺς αὐτεῖχον, προσαπεξύρον πόδι, ὁ μὲν μέγα ὑπεκοδόμημα ἐπαύξανον ὅσῳ ἐμβαλλόμενοι δ' κατὰ ὁ χῶμα. οὐδὲν ἦν καὶ εἴ τι ἦν αὐτοῦ αἰρόμενοι, ἀπὸ τῆ βραχέος τείχους ἐκ τῆ ὑπῆς, μέσον δὲ τὸς πόλιν προσωκοδόμει, ὅπως ἐπὶ μέγα τείχος ἁλίσκοιτο, τοῦτ' αὐτέχει, καὶ δέοι τοὺς ὑπερτίους αὖθις πρὸς αὐτὸ χωρεῖν· καὶ προχωροῦντας ἔσω, διαπλάσιόν τι πόνον ἔχειν, καὶ οὐ ἀμφιβόλῳ μᾶλλον γίγνεσθαι· ἅμα ἡ τῇ χώσει, μηχανὰς προσῆγον τῇ πόλει οἱ πελοποννήσιοι· μίαν μὲν, ἣ τῆ μεγάλης οἰκοδομήματος κατὰ δ' χῶμα προσαχθεῖσα, ὃ μέγα τι κατέσεισε, καὶ τοὺς πλαταιῆς ἐφόβησεν· ἄλλας δὲ ἄλλη τοῦ τείχους, ἃς βρέχους τι περιβάλλοντες, αὐτίκλων οἱ πλαταιῆς· καὶ δοκοὺς μεγάλας ἀρτήσαντες ἀλύσεσι μακραῖς ἐπὶ σπειρᾶς ἀπὸ τῆς γομφῆς ἑκατέρωθεν, ἀπὸ κεραιῶν δύο ἐπικεκλιμένων, καὶ ὑποτεινουσῶν, ὑποβὰς ἢ τείχους αὐτεκλύσαντες ἐγκαρσίως, ὁπότε προσπεσεῖσθαι τὴν μέλλοι ἢ μηχανὴ, ἀφίεσαν πὸ δοκὸν χαλαραῖς ταῖς ἁλύσεσι, καὶ ἀπὸ χειρὸς ἔχοντες· ἡ ἢ, ῥύμῃ ἐμπεσοῦσα, ἀπεκαύλιζε ὁ προέχον τῆς ἐμβολῆσ· μὴ δὲ ἔξω, οἱ πελοποννήσιοι, ὡς αὖ τε μηχαναὶ οὐδὲν ὠφέλουν, καὶ τῷ χώματι ὁ αὐτὸ τείχισμα ἐγίγνετο, νομίσαντες ἄπορον εἶναι ἀπὸ τῶν παρόντων μηδὲν ἐλεῖν πὸ πόλιν, πρὸς πὸ περιτείχισιν παρισωθάζοντο. πρότερον δὲ πυρὶ ἔδοξεν αὐτοῖς πειρᾶξαι εἰ δυνατὸν, πνεύματος γιγνομένου, ἐμπρῆσαι πὸ πόλιν, οὗπερ οὐ μεγάλην· πᾶσι γὰρ δὴ ἰδέαν ἐποιοῦντο, εἰ ἔστι σφίσιν αὖθι δυνατὸν καὶ πολιορκίαν προσαχθεῖν. φορῆσαι δὲ ὕλην φακέλλοις, παρεβάλοντο ἀπὸ τῆ χώματος ἐς τὸ μεταξὺ πρῶτον τῆ τείχους καὶ τῆς πρόσω. ταχὺ δὲ πλήρους γιγνομένου δὴ πολυχειρίᾳ, ἐνεπρήσθη καὶ τῆς ἄλλης πόλεως ὅσον ἐδύναντο, ἀπὸ τῆ μετεώρου πλεῖστον ἐπιπνεῦσαν· ἐμβαλόντες δὲ πῦρ ξυλοθέρᾳ, καὶ πίσσῃ, ἔδαφος πὸ ὕλην· καὶ ἐγένετο φλὸξ τοσαύτη, ὅσον οὐδεὶς πω ἔσ γε ἐκεῖνον τὸν χρόνον χειροποίητον ἔδαφος· ὕδατι γὰρ οἱ ὅρισιν ὕλη περιφθεῖσα ὑπ' αὐτῶν πρὸς αὐτὴν, ἀπὸ τοιούτου πῦρ καὶ φλόγα ἀπ' αὐτῆ αὐτὴν· τοῦτο δὲ μέγα τι δὴ, καὶ τοὺς πλαταιέας τὰλλα διαφυγόντας, ἐλαχίστου ἐδέησε διαφθεῖραι· ἐπῆσαν γὰρ πολλοῦ χωρίου τῆς πόλεως οὐκ δὴ πολλῷ πόδα τι ἐπὶ τὸ γένετο αὐτῇ ἐπιφορον, ὁπόθ' ἡ ἄλπολις οἱ ἑαυτῶν, οὐκ ἂν διέφυγον. νῶν δὲ ἡ πόδα λέγεται ξυμβῆναι, ὕδωρ ὀξὺ ἀραιὸ πολὺ, καὶ βροντὰς γιγνομένας, σβέσαι πὸ φλόγα, καὶ ὅπω παυσθῆναι ἐν κινδύνῳ· οἱ δὲ πελοποννήσιοι, ἐπειδὴ καὶ τοῦτον διέμαρτον, μέρος μέ τι κατελιπόντες τῆ ἕρατοῦ, ἐπ' ἀλλοτον ἀφίστησι, περιεπέχιζον πὸ πόλιν κύκλῳ, διελόμενοι κατὰ πόλεις τὸ χωρίον· τάφρος δὲ ἐντὸς τε δὴ, καὶ ἔξω ἦν, ὀξὺ ἧς ἐπλινθεύσαντο· καὶ ἐπειδὴ πολὺ ὑξέργασο περὶ ἀρκτούρε ἐπιτολάς, κατὰ λιπόντες φύλακας τῆ ἡμίσεος τείχους, τὸ ἥ ἡμισυβειανὸ ἐφύλασσον, αὐτεχώρησαν τῷ ἕρατῷ, καὶ διελύθησαν κατὰ πόλεις· πλαταιῆς ἡ παῖδάς μὲν, καὶ γυναῖκας, καὶ τοὺς προσβυτάτους τι, καὶ πλῆθος τὸ ἀχρεῖον τῶν ἀνθρώπων πρότερον, ἐκκεκομισμένους ἦσαν ἐς τὰς ἀθήνας· αὐτοὶ δ' ἐπολιορκοῦντο ἐγκαταλελειμμένοι τριακόσιοι, ἀθηναίων δεκάδαρχοι τε, καὶ γυναῖκες δέκα καὶ ἐπιμάγειρος τοσοῦτοι ἦσαν οἱ ξύμπαντες, ὅτε ἐς πὸ πολιορκίαν κατεστησαν. ☪ ἄλλος ἐλεὸς ἦν ἐν τῷ τείχει, οὔτε δοῦλος, οὔτε ἐλεύθερος. τοιαύτη μὲν ἡ πλαταιέων πολιορκία κατεσκευάσθη· τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους, ☪ ἅμα τῇ τ' πλαταιέων ἐπιστρατεία, ἀθηναῖοι σφενδόναις ὁ πλίνθους ἑαυτῶν, καὶ ἱππεῦσι σκηνοῖσις, ἐστρατεύσαν ἐς χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ θράκης, καὶ βοιωτούς, ἀκμάζοντος τ' σίτου· ἐστρατήγει ἡ Ξενοφῶν ὁ Εὐριπίδου Ζῆνος αὐτός. ἐλθόντες ἡ ὑπὲ ποτίδαιαν πόλιν βοιωτῶν, ἐν δίνῃ διέφθειραν· ἐδόκει δὲ μὴ προχωρῆσαι ἡ πόλις ὑπὸ

» ὅσοι μεταχόντες τῶν πρότερον, ὑμῖν τε ξυνεμόχθουν, καὶ ἀπὸ τοῦ ὑπ' ἀθηναίων
» εἰσὶ· παρασκευή τε τοσήδε καὶ τοῦ λιμοῦ τηλεύτα αὐτῶν οὔσης, μὴ τῶν ἄλλων ἐλλι
» θοφαγήσωσιν, ὥστε μᾶλλον μὲν μεταχόντες, καὶ αὐτοὶ ἐμμένατε τοῖς ὅρκοις· ἀ δὲ μὴ,
» ἃ πρὸ καὶ τοῦ πρότερον ἦσαν προυκαλεσάμενοι, ἀσυχάσατε, καὶ μὴ σοὶ τὰ ὑμέτερα
» αὐτῶν. καὶ ἔστε μὲν δὴ μέσοι τέρων. ἀλχάδε δὲ ἀμφοτέρους φίλους· ἐὰν δὲ πολέμῳ
» δὲ, μέσοι τέρους. καὶ τάδε ὑμῖν ἀρέσκει.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΤΩΝ ΠΛΑΤΑΙΕΩΝ ΠΡΕΣΒΕΩΝ.

Ο μὲν ἀρχίδαμος τοσαῦτα εἶπεν· οἱ δὲ πλαταιῆς πρόσβεις ἀκούσαντες ταῦτα, εἰσῆλθον ἐς τὴν πόλιν· καὶ ἔπειτα συλλέξαντες τὸν δῆμον πάντα κοινώσασθαι, ἀπεκρίναντο αὐτῷ, ὅτι ἀδύνατα σφίσιν εἴη ποιεῖν ἃ προκεκλήκασι, ἄνευ ἀθηναίων. ταῦτα γὰρ σφῶν καὶ γυναῖκας παρ' ἐκείνοις εἶναι. φοβοῦνται δὲ καὶ περὶ τῇ πόλει, μὴ ἐκείνων ἀπολωρυσάντων, ἀθηναῖοι ἐλθόντες σφίσιν οὐκ ἐπιτρέπωσιν, ἢ βεβαίως ὧν ὄρκοι ὄντες κατὰ τὰ ἀμφοτέρους ἀλχάδαι, αὖθις σφῶν τὴν πόλιν πειράσωσι κακῶς λαβεῖν, ὁ δὲ, θαρσοῦσιν αὐτοῦσι, πρὸς ταῦτα ἔφη,

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΑΡΧΙΔΑΜΟΥ.

» Ὑμεῖς δὲ πόλιν μὲν καὶ οἰκίας παράδοτε ὑμῖν τοῖς λακεδαιμονίοις, καὶ γῆς ὅ-
» ρους ἀποδείξατε, ᾗ δοκοῦσα ἀρίθμῳ τὰ ὑμέτερα, καὶ ἄλλο ὅτι δυνατὸν εἰς ἀριθμὸν
» ἐλθεῖν· αὐτοὶ δὲ μεταχωρήσαντες ὅποι βούλεσθε, ἕως ἂν ὁ πόλεμος ᾖ· ἐπειδὰν δὲ πα
» ρέλθῃ, ἀποδώσομεν ὑμῖν ἃ ἂν παραλάβωμεν. μέχρι δὲ τοῦδε, ἔξομεν παρακατα
» θήκην θεοὺς ὁρκίους, καὶ φορὰν φέροντες, ἣ ἂν ὑμῖν μέλλῃ ἱκανὴ ἔσεσθαι.

Οἱ δ' ἀκούσαντες, ἐσῆλθον αὖθις ἐς τὴν πόλιν. καὶ βουλευσάμενοι μετὰ τοῦ πλή θους, ἐλεξαν ὅτι βούλονται ἃ προκεκλήκασι, ἀθηναίους κοινῶσαι πρῶτον· καὶ ἢν πείσωσιν αὐτοὺς, ποιεῖν ταῦτα· μέχρι δὲ τούτου, ἀνασχέσθαι σφίσιν ἐκπλοῦν, καὶ πρὸς γῆν μὴ δρᾶν. ὁ δὲ, ἡμέρας τε ἐπανέσχεν, οἰόμενος ἂν ἧσσον ἐμποδὼν εἶναι, καὶ πρὸς γῆν οὐκ ἔτι μόνον· ἐλθόντες δὲ πλαταιῆς πρόσβεις ὡς τοὺς ἀθηναίους, καὶ βε βουλευσάμενοι μετ' αὐτῶν, πάλιν ἦλθον ἀπαγγέλλοντες τοῖς ἐν τῇ πόλει τάδε,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΤΩΝ ΠΛΑΤΑΙΕΩΝ ΠΡΕΣΒΕΩΝ.

» Οὔτ' οἱ ἔφασαν πρότοῦ χρόνῳ ὧ ἄνδρες πλαταιῆς ἀφ' ἑξ ἐμμάχοι ἐγενόμεθα, ἀθηναῖοι
» φασὶν οὐδενὶ ὑμᾶς προδόντες ἀδικουμένους, οὔτε νῦν περιόψεσθαι, βουλήσεσθαι δὲ
» κατὰ δύναμιν ἐπισκήπτουσί τε ὑμῖν πρὸς τῶν ὅρκων, οὓς οἱ πατέρες ὤμοσαν, μη-
» δὲν κακῶς ποιεῖν περὶ σφῶν ἐμμαχίαν.

Τοιαῦτα τῶν πρόσθεν ἀπαγγειλάντων, οἱ πλαταιῆς ἐβουλεύσαντο τοῖς ἀθηναίους μὴ προδιδόναι, ἀλλ' αὐτοῦ τε μένειν καὶ γῆν τεμνομένην ἐᾶν δηοῦσθαι, καὶ ἄλλο πάσχον τας ὅ, τι ἂν ξυμβαίνῃ, ἐξελθεῖν τε μηδένα ἔτι, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ τείχους ἀφικνεῖσθαι, ὅτι ἀδύνατα σφίσι ποιεῖν ὅσα ἀξιοῦσι μόνοι προσκαλοῦνται. ὡς δὲ ἀπεκρίναντο, οἱ μὲν ἔξω πρῶτον μὲν ἐπὶ μακρὰ τειχία καὶ ἔλεων καὶ ἡρώων τὴν ἐγχωρίων ἀρχάδαμος ὁ Ζευξιδᾶμου ἡγεῖτο, λέγων ὧδε,

» Θεοὶ ὅσοι γῆν τὴν πλαταιΐδα ἔχετε, καὶ ἥρωες, ξυνίστορές ἐστε, ὅτι οὔτε τὴν ἀρχὴν
» ἀλίκως ἐκλιπόντων τῶνδε πρότεροι τὸ χωρίον τὸδε ἤλθομεν, οὐδ' ἐπὶ πα
» τέρες ἡμῶν βιασάμενοι ὑμῖν, μήτων ἐκράτησαν, καὶ παρέσχετε αὐτὴν οἰκεῖσθαι ἐ
» λευθέροις τοῖς ἐλληνοτάτοις, ἔτι καὶ τῶν ἐπὶ τι φιλίαν, ἀδικούσαμεν· προσκαλεσάμενοι γὰρ πολλὰ
» καὶ οὐκ ἄτυχήσαντες ξυνιόντες δ' ἐστε, τῆς μὲν ἀδικίας κολάζεσθε τοῖσ ὑπάρ
» χουσι πρότερον, τῆς δὲ τιμωρίας τυγχάνητε τοῖσ ἐπιφέρουσι νομίμως.

Τοσαῦτα ἐπιθειάσας, καθίζει ἐς πόλεμον τὸν σφέτερον. καὶ πρῶτον μὲν περιεστή ρωσαν αὐτοὺς τοῖς δένδροισι, ἃ ἔκειντο, τῇ μηδένα ἔτι ὑβρίζειν· ἔπειτα χῶμα ἔχουσι πρὸς τὴν πόλιν, ἐλπίζοντες ταχίστην αἵρεσιν ἔσεσθαι αὐτῇ, σφετέρῳ μὲν τοσούτου ὄγκα ζομένῳ, ξύλα μὲν ἐν τῷ μετοικίσαντι Κλεομήδους, παρεῖχε δόμενα ἐκ τῶν πέριξ τῆς μορμηδὸν αὐτῇ τοίχων τιθέντες, ὅπως μὴ διαχέοιτο ἐπὶ πολὺ τὸ χῶμα. ἐφόρουν δὲ ὕλην ἐς αὐτὸ, καὶ λίθους, καὶ γῆν, καὶ εἴ τι ἄλλο αὐτῇσιν μέλλοι ἐπικαλλόμενον· ἡμέρας ἑξήκοντα ἐβδομήκοντα καὶ νύκτας ξυνεχῶς, διαναπαυόμενοι κατ' ἀναπαύλας, ὥστε τὸν μὲν φορεῖν, τὸν δ', ὕπνου τε καὶ σίτου αἱρεῖσθαι. ἐκ δὲ τῶν ἐπὶ τῆς πόλεως ξυνεφισταμένων, ἀναγκαζόντων ἐς τὸ ἔργον· οἱ δὲ πλαταιῆς ὁρῶντες τὸ χῶμα αἰρόμενον, ξύλινον

τηγὸν ἐπεμψαν, καὶ ναῦς τεσσάκοντα· ἀφικομένου δὲ τοῦ Φορμίωνος, αἱροῦσι κατὰ κράτος αὐτῶν. καὶ τοὺς ἀμπρακιώτας ἰδίᾳ σφᾶς ἀποδίδοσθαι· καὶ τι ὠφελῆσθαι αὐτὸ ἀμφίλογοι, καὶ ἀκαριαῖοι. μέχρι δὲ τούτου, ἡ ξυμμαχία ἐγένετο πρῶτον Ἀθηναίοις καὶ ἀκαρνᾶσιν. οἱ γὰρ ἀμπρακιῶται, πολὺ μὲν ἔχθρας ἐς τοὺς ἀργείους ἀπὸ τοῦ αἰσχροποδισμοῦ σφῶν αὐτῶν πρῶτον ἐποιήσαντο· ἔζεσθαι γὰρ τῷ πολέμῳ πρὸς σφᾶς ἀθηναίους ποιοῦνται αὐτῶν τε, καὶ χαόνων, καὶ ἄλλων τινῶν τῶν πλησιοχώρων βαρβάρων. ἐλθόντες τε πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, τῆς μὲν χώρας ἐκράτουν. πρὸς δὲ πόλιν ὡς οὐκ ἐδύναντο προσβαλόντες, ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου, καὶ διελύθησαν κατὰ ἔθνη. τοσοῦτα μὲν οἱ τῷ θέρει ἐγένετο. τῷ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, ἀθηναῖοι ναῦς ἔστειλαν εἴκοσι μὲν περὶ πελοποννησον, καὶ φορμίωνα στρατηγὸν, ὃς ὁρμώμενος ἐκ ναυπάκτου, φυλακὴν εἶχε μήτ' ἐκπλεῖν ἐκ κορίνθου τὴν κρισαίου κόλπου μηδένα, μήτ' ἐς πλεῖν. ἑτέρας δὲ ἔξ ὠδὶ παρεῖχε, καὶ λυκίαν, καὶ μελίσανδρον στρατηγὸν, ὅπως τοῦ λάτ τε αὐτυρολογῶσι, καὶ ἡ λῃστικὴ τῶν πλοποννησίων μὴ ἐῶσι αὐτόθεν ὁρμώμενοι, ἐλάσσω ἦν πολὺ τὴ ὁλκάδων τῇ ἀφ' ἑαυτῶν, μὴ φθονήσας, μὴ δ' ἐκεῖθεν ἡ πείρου· ἀναβὰς δὲ στρατιᾷ ἀθηναίων τε τῶν ἀφ' ἑαυτοῦ νεῶν καὶ τῶν ξυμμάχων ἐς τὴν λυκίαν ὁ μελήσανδρος, ἀποθνήσκει· καὶ τῆς στρατιᾶς μέρος τι διαφθείρει, νικηθεὶς μάχῃ· αὐτοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος οἱ πτιδαιᾶται ἐπειδὴ ἐκάτι ἐδύναντο πολιορκούμενοι αὐτόχειρ, ἀλλ' αἰτοῦσι ἐς τὴν ἀπήκλειστον ἐσβολὴν πλοηπτικῶν οὐδὲν μᾶλλον ἀπανίστασθαι τοὺς ἀθηναίους, ὅ, τε οἷος ἐπελείπει, καὶ ἄλλα τε πολλὰ ἐπηγγέλλετο αὐτὸ δὴ ἤδη βραδέως τῶν ἀναγκαίων. καί τινες καὶ ἀλλήλων ἐγένοντο· οὕτω δὴ λόγοις προσφέρουσι περὶ ξυμβάσεως τοῖς στρατηγοῖς τῶν ἀθηναίων τοῖς ὠδὶ σφίσι τε παγμέσοις, Ξενοφῶντί τε τῷ Εὐριπίδου, καὶ Ἐτεοκλεῖ τῷ Ἀριστοκλείδου, καὶ Φανομάχῳ τῷ Καλλιμάχου. οἱ δὲ, προσελθόντες ὁρῶντες μὲν τὴν στρατιὰν τὴν παλαιστινείαν οὐ χωρίῳ χειμερινῷ, ἀπαλακίας τε ἤδη τῆς πόλεως διαλλαγὰς πάλαι τὰς ἐς τὸν πολιορκίαν. δόντες δὲ σφίσιν αὖθις ξυμβῆναι ὕβριλλον αὐτοὺς, καὶ παῖδας, καὶ γυναῖκας, καὶ τοὺς ἐπικούρους ξυνεσβῆναι οἷς ἐμάτιον. γυναῖκας δὲ, ἐν δυοῖν· καὶ ἀργύριόν τι ἑκάστοις ἔχοντας ἑφόδιον· καὶ οἱ μὲν, ὑπόσπονδοι ὕβριλλον ἐς τε τὸν χαλκιδικὸν, καὶ ἔνιοσυν ἐδύναντο. ἀθηναῖοι δὲ τοὺς τε στρατηγοὺς ἐπηκτίσαντο, ὅτι αὐτὸν αὐτῷ ξυνέβησαν· οἱ ὅμως γε δὴ κρατῆσαι τῆς πόλεως ἐβούλοντο. καὶ ὕστερον ἐπ' οἴκους ἑαυτῶν ἔπεμψαν ἐς τὸν ποτίδαιαν, καὶ κατέκλεισαν· ταῦτα μὲν οἱ τῷ χειμῶνι ἐγένετο· καὶ τὸ λάυτροσυν ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν θουκυδίδης ξυνέγραφε. τῷ δ' ἐπιγιγνομένῳ θέρους, οἱ πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἐς μὲν τὸν ἀθηναίων ὅπλα οὐκ ἐκάλεσαν, ἐστράτευσαν δ' ἐπὶ τὰ πλάταιαι· ἡγεῖτο δὲ ἀρχίδαμος ὁ ζευξιδάμου, λακεδαιμονίων βασιλεύς· καὶ κατίσας ἦν στρατὸν, ἔμελλε λῄσειν τὴν γῆν· οἱ δὲ πλαταιῆς, ὧνπερ πρόσθεν πέμψαντες πρὸς αὐτὸν, ἔλεγον τοιάδε,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΤΩΝ ΠΛΑΤΑΙΕΩΝ ΠΡΕΣΒΕΩΝ.

» Ἀρχίδαμε, καὶ λακεδαιμόνιοι, οὐ δίκαια ποιεῖτε, οὐδ' ἄξια, οὔτε ὑμῶν, οὔτε πατέρων, ὧν ἐστε, ἐς γῆν τὴν πλαταιέων στρατεύοντες. παυσανίας γὰρ ὁ κλεομβρότου λακεδαιμόνιος, ἐλευθερώσας τὴν ἑλλάδα ἐκ τῶν μήδων μετὰ ἑλλήνων τῶν ἐθελησάντων ξυναραίρεσθαι τὸν κίνδυνον τῆς μάχης, ἣ παρ' ἡμῖν ἐγένετο, θύσας τε τῇ πλαταιέων ἀστρατῇ διὶ ἐλευθερίῳ ὁρᾷ, καὶ ξυγκαλέσας πάντας φυσὶ ξυμμάχους, ἀπῳλίσθου πλαταιᾶσι γῆν, καὶ πόλιν τὴν σφετέραν ἔχοντας αὐτονόμους οἰκεῖν, στρατεῦσαί τε μηδένα ἐπ' αὐτοὺς, μήδ' ἐς δουλείαν ἐᾶν μὴ, ἀμύνοντας τοὺς παρόντας ξυμμάχους καὶ τὰ δίκαια. τὰ δὲ μὲν ἡμῖν παρόντα οἱ ὑμέτεροι ἔδοξαν, ἀρετῆς οὕνεκα, καὶ προθυμίας τῆς ἐς ἐκείνους τοὺς κινδύνους γνωμίης. ὑμεῖς δὲ τἀναντία σφᾶς τε μὴ ἀδικαίωντες ἡμῖν ἐλθίστων, ἐπὶ δουλείᾳ τῇ ἡμετέρᾳ ἥκετε. μάρτυρας δὲ θεοὺς τούς τε ὁρκίους τότε γνωμίους ποιούμενοι, καὶ τοὺς μετέπειτα παλαιοὺς, καὶ ἡμετέρους ἐγχωρίους, λέγομεν ὑμῖν τὴν γῆν τὴν πλαταιίδα μὴ ἀδικεῖν, μήδε παρακελεύειν τοὺς ὁρκίους, ἐᾶν δὲ οἰκεῖν αὐτονόμους, καθάπερ παυσανίας ἐδικαίωσε. τοσαῦτα εἰπόντων πλαταιέων, ἀρχίδαμος ὑπολαβὼν, εἶπεν,

ΑΡΧΙΔΑΜΟΥ ΛΟΓΟΣ.

» Δίκαια λέγετε ὦ ἄνδρες πλαταιῆς, ἴσα φρονῆτε ὅμοια τοῖς λόγοις· καθάπερ γὰρ παυσανίας ὑμῖν παρέδωκεν, αὐτοί τε αὐτονομεῖσθε, καὶ τοὺς ἄλλους ξυνελευθερῶτε,

ματα οἱ διδόναι, ᾗ ἕν, ἄλλα τε πολλὰ ὧν οἱ μεγάλη πόλει καὶ αὐτοκρατεῖ ἐξῆν ἁμαρτεῖν, καὶ ὁ ἴσα σικελίαν πλοῦν, ὃς οὐ τοσοῦτον γνώμης ἁμάρτημα ἐδόκει πρὸς οὓς ἐπέμφθη, ὅσον οἱ ἐκπέμψαντες, οὐ τὰ πρόσφορα τοῖς παροῦσι χρήμασι ἐπιτηδεύσαντες, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἰδίας διαφορὰς περὶ τῆς τοῦ δήμου προστασίας, τά τε οἴκοι πρώτῳ ἁμβλύνοντες ἐπόρισαν, καὶ τὰ περὶ τὴν πόλιν πρῶτον οἱ ἀλλήλοις ἐπαρόχυνον. σφαλεῖσα δ' οὖν σικελία, ἄλλα τε παρεσκεύη, καὶ τοὺ ναυτικοῦ τῷ πολέμῳ μειῶ, καὶ κατὰ πόλιν ἤδη οὐ σάσει ὄντες, ὅμως τεῖα μὲν ἔτι αὐτεῖχον τοῖς τε πρότερον ὑπαίρχουσι πολεμίοις, καὶ τοῖς ἀφ' σικελίας μετ' αὐτῶν, καὶ τῶν ξυμμάχων ἔτι τοῖς πλέοσιν ἀφεστηκόσι· κύρῳ τε ὕστερον βασιλέως παιδὶ προσχωρήσαντι, ὃς παρεῖχε χρήματα πλοτοποιησίας ἰσοναυτικὸν, καὶ οὐ πρότερον ἐδίδοσαν, ἢ αὐτοὶ εἰ σφίσι κατὰ τὰς ἰδίας διαφορὰς περιποιήσοντι, ἰσφέλιξεν. τοσοῦτον τῷ περικλεῖ περίεστιν τότε, ἀφ' ὧν αὐτὸς προεγνω καὶ πάνυ ἀξιόλογος περιγενέσθαι πρὸς πόλιν τῶν πλοτοποιησίαν αὐτῶν τῷ πολέμῳ. οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, πρὸ αὐτοῦ ἤρχοντο ἰσχυρὰ ναυσὶν ἐκπλεῖν πρὸς τὸ ἴσον καὶ πρὸς πόσον, ἢ καὶ ταῖς αὐτοῖ πρόσθεν ἐλπίδος· ἐπεὶ δὲ ἀρχαίων τῶν ἐκ πλοποιησίου ἄπειροι, καὶ ἀθλιαίοις ξυνεμάχουν· ἐπὶ πλεῖον δὲ λακεδαιμονίοις χίλιοι ὁπλῖται, καὶ κῦμος ἀσπιστῶν ναυαρχοῦσι· ἀποβαίνοντες δὲ ἐς πρὸς γῆν, ἐβλάπτοντα τὰ πολλά· καὶ ἐπειδὴ οὐ ξυνεχώρουν, ἀπέπλευσαν ἐπ' οἴκου· καὶ τοῦ αὐτοῦ θέρους τελευτῶντος, λεωτυχίδου καὶ ἀρχίδαμου, καὶ λακεδαιμονίων πρέσβεις, ἀθηνέτου, καὶ νικόλαος, καὶ πρακτόδημος, καὶ τιμαγόρας, καὶ ἀγγέλου ἰδίᾳ, πόλιος, πορευόμενοι ἐς πρὸς ἀσίαν ὡς βασιλέα, εἰ πῶς πείσειαν αὐτὸν χρήματά τε παρέχειν, καὶ ξυμπολεμεῖν, ἀφικνοῦνται ὡς σιτάλκην πρῶτον τὸν τήρεω ἐς θρᾴκην, βουλόμενοι πεῖσαί τε αὐτὸν, ἀναπείσαντα τὸν ἀθηναίων ξυμμαχέσαι, στρατεῦσαι ἐπὶ πρὸς τοποτάμους, οὗ ἐπὶ στρατόπεδα ἀθηναίων πολιορκοῦν, καὶ παῦσαι βοηθεῖν τε αὐτοῖς· καὶ ἅμα ἀέρμωνα, ὃν ἐκείνου πορεύεσθαι πέραν τὸν ἑλλησπόντου ὡς φαρναβάζην τὸν φαρναβάζου, ὅσα αὐτοὺς ἔμελλον ὠφελήσειν ἐς σικελίαν αἰτήσειν. παρακινδύνευσε δὲ ἀθηναίων πρόξενος ἀρχέστρατος ὁ καλλιμάχου, καὶ ἀμεινιάδης ὁ φιλήμονος παρὰ τῷ σιτάλκῃ, πεῖθουσι τὸν σάδοκον τὸν γνησιώτατον ἀθηναίων σιτάλκου υἱὸν, τοὺς αὐτόθεν ἐγχειρίσαι σφίσι, ὅπως μὴ διαβαίνωσι ὡς βασιλέα, πρὸ ἐκείνου πόλιν δ' μᾶλλον βλάψωσιν· ὁ δὲ, πειθθεὶς, παρὰ ὁμήρους αὐτοὺς ἔδωκε τῆς θρᾴκης ἐπὶ θάλασσαν· ὁ δὲ μέλλων τὸν ἑλλήσποντον πλεύσεσθαι, πρὶν ἐσβαίνειν, ξυλλαμβάνει, ἅμα τὸν ἀρχέστρατον μετὰ τοῦ ἀμεινιάδου· καὶ ἐκέλευσεν ἐκείνοις παραδοῦναι. οἱ δὲ, λαβόντες, ἐκόμισαν ἐς τὰς ἀθήνας. ἀφικομένων δὲ αὐτῶν, δείσαντες οἱ ἀθηναῖοι τὸν ἀρισέα, μὴ αὖθις σφᾶς ἔτι πλείω κακουργῇ διαφυγὼν, ὅτι καὶ πρὸ τοῦτον τὸν τῆς ποτιδαίας καὶ τῶν ἐπὶ θρᾴκης πολιτῶν ἐφάνη πρᾶξας, ἀνῴκτιρεν καὶ βουλομένους ἔστιν ἃ ἀπέπεμψαν, αὖθις μὲν ἀτίμητον ἀπέκτειναν πάντας· καὶ ἐς φαρνάκην ἐσέβαλον, δικαιοῦντες τοῖς αὐτοῖς ἀμύνεσθαι, ὅσα πρὸ καὶ ὁ λακεδαιμονίων ὑπῆρξαν τοὺς ἐμπόρους, οὓς ἔλαβον ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων, οἱ ὁλκάσι περὶ πλοποίησιν πλέοντας ἀπαντήσαντες, καὶ ἐς φαρνάκην ἐσβαλόντες· πάντας γὰρ δὴ κατ' ἀρχὰς τοῦ πολέμου οἱ λακεδαιμόνιοι οὓς λάβοιεν οἱ τῇ θαλάσσῃ, ὡς πολεμίους διέφθειρον· καὶ τοὺς μετὰ ἀθηναίων ξυμπολεμοῦντας, καὶ τοὺς μὲν μετ' ἐπράων· κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, τοῦ θέρους πελοποννήσου, καὶ ἀμπρακιῶται, αὐτοί τε καὶ τῶν βαρβάρων πολλοὺς αὐτοσχεδιάσαντες, ἐστράτευσαν ἐπὶ ἀργος τὸ ἀμφιλοχικὸν, καὶ πρὸς ἄλλα ἀμφίλοχον. ἦρξε δὲ πρὸς τοὺς ἀργείους ἀφ' οὗπερ αὐτοῖς ἤρξαντο πρῶτον γενέσθαι. ἄργος δ' ἀμφίλοχον, καὶ ἀμφιλοχίαν πρὸς ἄλλην, ἔκτισε μετὰ τὰ ἴλιακὰ ἀμφίλοχος ὁ ἀμφιαράου, οὐ τῶν ἀμπρακικῷ κόλπῳ, ὁμώνυμον τῇ ἑαυτοῦ πατρίδι ἄργος ὀνομάσας. καὶ ἐπὶ μὲν ἡ πόλις αὐτὴ μεγίστη τῆς ἀμφιλοχίας· καὶ τοὺς δικαιοπάτορας ἔσχεν οἰκίστορας· ὑπὸ ξυμφορῶν δὲ πολλαῖς χρόνοις ὕστερον πιεζόμενοι, ἀμπρακιῶται ὁμόρους ὄντας τῇ ἀμφιλοχικῇ, ξυοικίαις ἐπῳκίσαντο· καὶ ἐλάχιστον πάνυ χρόνον ἐπῴκησαν τότε πρῶτον ἀπὸ τῶν ἀμπρακιωτῶν ξυνοικισάντων· οἱ δὲ ἄλλοι ἀμφίλοχοι, βάρβαροί εἰσιν· ἐκβαλόντες οὖν τοὺς αὐτίκα οἱ ἀμπρακιῶται χρόνῳ· καὶ αὐτοὶ ἔσχον πάντα πάλιν· οἱ δ' ἀμφίλοχοι, χωρισθέντες τούτου, ἐβοήθησαν ἐαυτοῖς ἀκαρνᾶσι· καὶ προσκαλεσάμενοι ἀμφοτέρους ἀθηναίους, οἱ, αὐτοῖς φορμίωνά τε στρα-

τηγὸν

βεῖν μὲν, ἄδηλον δὲ καὶ εἶναι, ἀφεῖναι δέ, ἐπικίνδυνον. πάλαι δ' αὖ τε πόλιν ὁ τοιοῦτος ἐτάρασσε τε, καὶ εἴ που ἄλλη σφῶν αὐτῶν αὐτόνομοί εἰσι κίνησιν παρεῖχε· ἃ γὰρ ἀρέσκοι αὐτοῖς, μὴ μᾶλλον τῶν ὁμοίων ἐστὶν ἢ τῶν ἐλευθέρων, ἐπὶ τοῖς ἐναντίοις ἐστὶ νόμος ὑμῖν, πρᾶγμα μιᾷ δὴ τῶν πάντων ἐλαφρότατον πεῖσαι μίαν. καὶ δι' αὐτὴν δὴ ὅτι μάλιστ' ἔτι μισοῦμαι, οὐδικαίως, εἰ μὴ καὶ ὅτ' ἀνὴρ παράλογόν τι δρᾶν τε, ἐμοὶ αἰτίαν τε φέρειν τοῦ τά τε ἁμαρτάνεσθαι καὶ τὰ ἀρθῆναι πολιτῶν αἰσχίω. ταῦτα δ' οὐκ ἔστι τῇδε τῇ πόλει πρότερόν τε ὧδε, νῦν τε μὴ οὐ μέγ' ἰσχύειν. γνῶτε δὲ ὄνομα μέγιστον αὐτὴν ἔχουσαν οὐ παρ' ἄλλων ἀνθρώπων, ἢ παρ' ἡμῶν τῶν ξυμφορᾷ μὴ ἔλασσον· πολλὰ δὲ σώματα καὶ φόβους ἀναλωκέναι φιλίᾳ, καὶ δυνάμει μεγίστῃ δὴ μέχρι τοῦδε κεκτημένον, ὥστε εἰς αἰσθέσθαι τοῖς ἐπιγιγνομένοις, ὧν μὴ νῦν ὑπάρχῃ μέν ποτε, πάντα γοῦν τἀφυκτα μὴ ἐλαττοῦσθαι, μνήμην καταλελεῖφθαι ἀλλήλων τε, ὅτι ἄλλοις πολέσιν ἀρξάμενοι, καὶ πολέμοις μεγίστοις αὐτόχρημα, πρός τε ξυμπάντας, καὶ καθ' ἡμέτερα· πόλιν τε τοῖς πᾶσιν ἀπορωτάτην, καὶ μεγίστην ὠκίσαμεν. καίτοι ταῦτα ὁ μὲν ἀπράγμων, μεμφαίτ' ἄν· ὁ δὲ σῴζειν τι βουλόμενος, καὶ αὖ τὸν ξυλάσει. ἃ δέ τις μὴ κέκτηται, φθονήσει. τὸν δὲ μισεῖσθαι, καὶ λυπηροῦς εἶναι οὐ τῷ παρόντι, πᾶσι μὴ ὑπάρξαι δή, ὅσοι ἐτόλμησαν ἐτόλμων ἀρχειν· ὅστις δ' ἂν μείζοσι δὴ ἐπιφθονον λαμβάνῃ, ὀρθῶς ξυλάσει· μῖσος μὲν γὰρ ἐπὶ πολὺ αὐτόχρημα· καὶ ὁ παραυτίκα τε λαμπρότατος, καὶ ἐς τὸ ἔπειτα δόξαν ἀείμνηστος καταλήξει. ὑμῖν δὲ, ἐς τὸ μέλλον προγνόντες, ἐς τὸ ταυτὶ μὴ αἰχρὸν, τῷ ὄντι προθύμως ἀμφότερα κτήσεσθε. καὶ λακεδαιμονίοις μήτε ἐπικηρυκεύεσθε, μήτε οὐδηλοί ἐστε, τοῖς παροῦσι τοῦτοις βαρυνόμενοι. ὡς οἵ τινος πρὸς τὰς ξυμφορὰς γνώμη μὲν ἥκιστα λυποῦνται, ὀργῇ δὲ μάλιστα αὐτὰ χρύσιν, οὗτοι καὶ πόλιν, καὶ ἰδιωτῶν κράτιστοί εἰσι.

Τοιαῦτα ὁ Περικλῆς λέγων, ἐπειρᾶτο τοὺς ἀθηναίους τῆς τε ἐπ' αὐτὸν ὀργῆς παραλύειν, καὶ ἐκ τῶν παρόντων δεινῶν ἀπαλλαγὴν ποιεῖν γνώμῃ. οἱ δὲ, δημοσίᾳ μὲν τὰ λόγοις αἰεὶ πείθοντο, καὶ οὔτε πρὸς τοὺς λακεδαιμονίους ἔπεμπον, ὡς τι καὶ πόλεμον μᾶλλον ὁρμῶντες. ἰδίᾳ δὲ τοῖς παθήμασιν ἐλυποῦντο. ὁ μὲν πένης, ὅτι ἀπ' ἐλαττόνων ὁρμώμενος, ἐξεβίαζε καὶ τούτων· οἱ δὲ δυνατοὶ, μεγάλ' κτήματα καὶ τὰ κατὰ τὴν χώραν οἰκοδομίας τε, καὶ πολυτελεῖ κατασκευὰς ἀπολωλεκότες· τὸ δὲ μέγιστον, πόλεμον ἀντ' εἰρήνης ἔχοντες. οὐ μέντοι πρότερόν γε οἱ ξύμπαντες ἐπαύσαντο ὀργῇ ἔχοντες αὐτὴν, πρὶν ἐξημίωσαν χρήμασιν. ἤξησαν δ' ὡδ' ἐπὶ οὐ πολλῷ, ὁ πρῶτος φιλὸς ὁμιλεῖν, στρατηγὸν εἵλοντο, καὶ πάντα τὰ πράγματα ἐπέτρεψαν. ὃς μὲν τὰ οἰκεῖα ἰδίᾳ ἤνεσε, ἀμβλὺς τὸ δὴ ὄντως· ὧν δὲ ἡ ξύμπασα πόλις προσεδεῖτο, πολίτου ἄριστον νομίζοντες εἶναι· ὅσον τε χρόνον προῆν τῆς πόλεως ἐν τῇ εἰρήνῃ, μετρίως ἦρχεν, καὶ ἀσφαλῶς διεφύλαξεν αὐτὴν, καὶ μεγίστη ἐπ' ἐκείνου μεγίστη· ἐπειδή τε ὁ πόλεμος κατέστη, ὁ δὲ, φαίνεται καὶ ἐν τούτῳ προγνώσεως δυνάμει, ἐπιβίῳ δὲ δύο ἔτη, καὶ ἐξ μᾶσασ· καὶ ἐπειδὴ ἀπέθανεν, ἐπὶ πλέον ἔτι ἐγνώσθη ἡ πρόνοια αὐτοῦ ἢ ἐν τῷ πόλεμον· ὁ μὲν γάρ, ἐσυχάζοντάς τε, καὶ τὸν ναυτικὸν ἐπηρκασύοντας, καὶ ἀρχὴν μὴ ἐπικτωμένους ἐν ᾧ πολέμῳ, μήδε τῇ πόλει κινδυνεύοντας, ἔφη περιέσεσθαι· οἱ δὲ, παῦτά τε πάντα ἐς τοὐναντίον ἔπραξαν, καὶ ἄλλα ἔξω τοῦ πολέμου δόκησιν παρεῖναι καὶ τὰς ἰδίας φιλοτιμίας, καὶ ἴδια κέρδη, καὶ ἐς τὸ σφᾶς αὐτοὺς, καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐφαλίσκεσθαι· ἃ καὶ ἐπιτυχόντα μὲν, τοῖς ἰδιώταις τιμὴ καὶ ὠφέλεια μᾶλλον ἦν, σφαλέντα δὲ, τῇ πόλει ἐς τὸν πόλεμον βλάβη καθίστατο. αἴτιον δ' ἦν, ὅτι ἐκείνου μὲν δυνατὸς ὢν τῷ τε ἀξιώματι, καὶ τῇ γνώμῃ, χρημάτων τε διαφανῶς ἀδωρότατος γιγνόμενος, καὶ εἰ χρὴ τἀληθὲς λέγειν, καὶ ἐπ' ἐξουσίᾳ μᾶλλον ἢ αὐτὸς ἦν, ὀλίγα τε μὴ κτώμενος ὀρθῶς ὧ

πόλιν πολλῷ ξύμπασιν ὀρθομένην, ὠφελεῖν τοὺς ἰδιώτας, ἢ καθ' ἡσυχίαν τὴν πολιτῶν
βιαιοῦσθαι, ἀβέβαια ἡ σφαλλομένην. καλῶς μὲν γὰρ φρονεῖν αὐτὸν ἡγεῖσθαι, διαφθειρομένης τῆς πατρίδος, ἀδύνατον ξυνακολλυμένῳ. κακοτυχοῦντι δὲ οὐ βυνχρήσιμον, πολλῷ μᾶλλον διασώζεται. ὁπότε γὰρ πόλις μὴ τὰ σφέτερα ἰδίαις ξυμφοραῖς διαφέρῃ, ἔστι ἡσυχίους τοὺς ἐκείνης ἀδύνατον, πῶς ὃ χρὴ πάντας ἀμύνειν αὐτῇ, μὴ ὑπὸ τῶν ὑμῶν ὁρᾶτε τοῖς κατ' δίκην κακοπραγήσασιν ἐκπολεμούμενοι, τῇ κοινῇ τε σωτηρίᾳ ἀφίεσθαι· μὴ ἐμὲ μὲν παραινέσαντα πολεμεῖν, μὴ ὑμᾶς αὐτοὺς, οἷς ξυνέγνωτε, δι' αἰτίας ἔχειν τι. καίτοι ἐμοὶ τοιούτῳ αἰσθοῖ ὀργίζεσθε, ὅστις ἄδικος ἕκαστα εἶναι ἡγοῦμαι ἢ γνῶναί τε τὰ δέοντα, καὶ ὀρθῶσαι ταῦτα· φιλόπολίς τε, καὶ χρημάτων κρείσσων· ὅ, τε εἰ γνοίης, καὶ μὴ σαφῶς διδάξας, εἰ ἴσῳ εἰκὸς μὴ εἰς ἐμὲ μέλλειν, ὅ, τ' ἔχων ἀμφότερα, τῇ πόλει δύσνους, ἐκ δὲ ὁμοίως τι οἰκείως φράζοι. προσέτασε δὲ καὶ τοῦδε, χρήσασθαι δὲ τοῖς ξύμπασι τοῦτον τὸν τρόπον· ὡς τὰ μὲν ἔξω καὶ μέσῳ ἡγεῖσθαι μᾶλλον ἑτέρων προσεῖναι αὐτὰ τοῖς πολεμεῖν ἐπειθῆτε, οὐκ ἀνεκτὸν ὄντα γε καὶ ἀδικεῖν αἰτίαν φέροντα· καὶ γὰρ εἰς μὲν αἵρεσιν χαλεπὴ τὰ πολλὰ δυνατοῖς, πολλὴ ἀνάγκη καίειν ἢν ἃ ἔξαντας δεήσῃ τοῖς πέλας ὑπακοῦσαι, ἢ κινδυνεύσαντας περιγενέσθαι, ὁ φυγὼν δὲν κίνδυνον, ἢ ὑποστάντα μεμπτόν· καὶ ἐγὼ μὲν ὁ αὐτός εἰμι, καὶ οὐκ ἐξίσταμαι. ὑμᾶς δὲ μεταβάλλειν, ἐπειδὴ ξυνέβητε μᾶλλον πειθῆναι μὲν ἀκεραίοις, μεταμέλειν δὲ ἡγεμόσιν, καὶ τὸν ἐμὸν λόγον οὐ φῦναι τῷ ὑμετέρῳ ἀθυμίᾳ τῆς γνώμης, μὴ ὀρθὸν φαίνεσθαι· διότι καὶ ἡμῖν ἐν τῷ παρόντι ἀδήλῳ ἐλπὶς ὠφελήσειν ἔτι ἢ βλάψουσι πᾶσι, καὶ μεταβολῆς μεγάλης, καὶ ταύτης ἐξ ὀλίγου ἐμποιούσης, τὰ πεινῶν ὑμῶν ἰδιώτεια ἐγκαρπεῖν, ἃ ἴσμεν· δουλεῖ γὰρ φρόνημα, ἢν αἰσθάνηται, καὶ ἀπροσδόκητον, καὶ τὸ πλεῖστῳ παραλόγῳ ξυμβαῖνον, ὃ ὑμῖν πρὸς τοῖς ἄλλοις οὐχὶ κἀκεῖνα καὶ ἡμεῖς νῦν γιγνόμεθα. ὅμως δὲ τὴν πόλιν μεγάλην δικαίως νομίσαντας, καὶ οἷς ἥδιστα αὐτὴ πάλαισε αὐτῇ πεφρασμένους, χρεὼν μὴ ξυμφοραῖς ταῖς μεγίσταις ἐλάσσω φρίσασθαι, μὴ νῦν ἀξιώσατε μὴ ἀφαιρεῖσθαι. οὐ γὰρ ἴσως γε οἱ ἄνθρωποι δικαιοῦσι τῆς τε ὑπαρχούσης δόξης αἰτιᾶσθαι, ὅστις μὴ ἀναγκαίᾳ ἐλλείπει, καὶ τῷ μὴ προσηκούσῃ μισεῖν τὴν βιαστὴν τιν ὀρεγόμενον. ἀπαλλάξαντας δὲ τὰ ἴδια, ἢ κοινοῦ τοῦ σωτηρίας αἰτιλαμβάνεσθαι, ἢν δὲ πόνου ἓν κατὰ τὸν πόλεμον μὴ γίγνηταί τε πολὺς, μὴ ἄδικον μᾶλλον περιγενέσθαι. ἀρκεῖτε μὲν ὑμῖν καὶ ἐκεῖνα, οἷς ἄλλοτε πολλάκις γε δὴ ἀπέβλεξα οὐκ ὀρθῶς αὐτὸν ὑποπτεύσαντα. δηλώσω δὲ καὶ νῦν, ὅμοιά δοκεῖ τε οὔτ' αὐτοῖς πώποτε οἰκείως ὑπάρχειν ὑμῖν μικρὰ ἴσως περὶ τοῦ ἀρχῆς, οὔτ' ἐγὼ σὺν τοῖς πρὶν λόγοις. οὐδ' ἂν νῦν ἐχρησάμην κομπωδέστερον ἔχοντι πρὸς πόσιν, ἐπεὶ μὴ κατὰ πολλὰ μέσατε ὑμᾶς παρὰ τὸν ἐκεῖνος ἐώρων. οἶμαι μὲν γὰρ τῶν ξυμμάχων μόνον ἄρχειν· ἐγὼ δὲ ἀποφαίνω δύο μοῖραν τῶν ἐσχηκότων θαλάσσης, γῆς, καὶ θαλάσσης, τῆς ἑτέρου ὑμᾶς παντὸς κύριωτέρους ὄντας, ἐφ' ὅσον τε νῦν ἔχετε, καὶ ἴσως πλέον βουλήσῃ τε. καὶ οὐκ ἔστιν ὅστις τῆς ὑπαρχούσης παρασκευῆς τῆς ναυτικοῦ πλέοντας ὑμᾶς, οὔτε βασιλεὺς κωλύσει, οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἔθνος τῶν ἐν τῷ παρόντι. ὥστε οὐ κατὰ πόλιν τῶν οἰκίων καὶ τῆς γῆς χρείαν, ἣν μεγάλην νομίζητε εἶναι σῴζεσθαι, αὖθις ἀναμίσει Φαίνεται. οὐδ' ἐκὼς χαλεπώτερος φέρειν αὖθις μᾶλλον, ἢ οὐκ ἤσσον. καὶ ἐγκαλλώπισμα πλούτου πρὸς ταύτην νομίσαντας ὀλιγωρεῖν, καὶ γνῶναι ἐλευθερίας μὲν, ἣν αὐτῇ λαμβάνομεν αὖθις, φασώσωμεν, ῥᾳδίως ταῦτα αἰσχυνόμενον. ἄλλων δὲ ὑπηκόους, καὶ τὰ προκεκτημένα φιλεῖν ἐλαττοῦσθαι. τῶν τε παθόντων μὴ χείρους καθ' ἁμφότερα φανῆναι, δι' μὲν πόνων, καὶ οὐ παρ' ἄλλων δεξάμενοι, καὶ τὸν τε καὶ προσέτι διασώσαντες, παρέδοσαν ὑμῖν αὐτά· αἰσχίον δὲ ἔχειν τὰς ἀφαιρεθῆναι, ἢ κτησάμενον ἀτυχεῖν. ἰσόμοιρα δὲ τοῖς ἐχθροῖς ὁμόσε, μὴ φρονήματι μόνον, ἀλλὰ μὴ καταφρονήματι· αὖχημα μὲν γὰρ καὶ ἀπὸ ἀμαθίας εὐτυχοῦς, καὶ ἀλόγῳ τινὶ ἐμφύεται· καταφρόνησις δέ, ὅσ' ἀνὴρ καὶ γνώμῃ πιστεύῃ τῶν αὐτίκα προσχειρ, ἢ ὑμῖν ὑπάρχει· καὶ νῦν πάλαι ἀπὸ τῆς ὁμοίας τύχης ἡ ξύνεσις ἐκ τοῦ ὑποδεεστέρους ἐχυρωτέρας παρέχεται. ἐλπίδι τε ἴσον πιστεύει, ὃς οἷ τῷ ἀπόρῳ ἰσχύσει. γνώμῃ δὲ ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων, ἧς βεβαιοτέρα ἡ πρόνοια. τῆς τε τοῦ λεωσυμάσσει ἐν τῷ τιμωμένῳ ἀπὸ τοῦ ἄρχειν, ᾧ πᾶσι ἀγαλλεσθε, βοηθεῖν, καὶ μὴ φεύγειν τοὺς πόνους, ἢ μὴδὲ τοῖς τιμᾶσι διάκειν, μηδὲ νομίσαι περὶ σώσου μόνου, δουλεύσασ αὖτ' ἐλευθερίας ἀγωνίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἀρχῆς στερήσεως, καὶ κινδύνου, ὧν οἷ τῇ ἀρχῇ ἀπτέσθαι, ὥστ οὐδ' ἐκπεσεῖν ἔτι ὑμῖν ἔστιν, εἴ τισι καὶ τόδε οἷ τῷ παρόντι δεδιὼς ἀπραγμοσύνῃ αὐσχραγθίζεται. ὡς τυραννίδα γὰρ ἤδη ἔχετε αὐτὴν, ἣν λαβεῖν

ἐκ τοῦ ἀκόσ οὕτως ἄξοντας. μνήμη δὲ ἐγκλήσει καὶ τῆ λακεδαιμονίων χρησμῳδία τοῖς ἀδί-
κοις, ὅτε ἐπρεσβεύοντο παρὰ τὸν θεὸν ἐκεῖνοι πολεμήσειν, εἰ ἄνευ δικαστοῦ πολεμοῦν-
τες ἰσχύειν ἔσεσθαι, καὶ αὐτοῖς ἔφη ξυλλήψεσθαι. πρὸς μὲν οὖν τὴν χρησμῳδίαν, τὰ γεγενημένα
ἔκαστον ὁμοίως ἡγησόμεθα. ἐσβάλλοντος δὲ τοῦ πελοποννησίου, καὶ οὐδὲν ἔτι τοῦ πελο-
πόννησον ἐκ ἐσβαλόντος, ὅτι μὴ ἄκων ἀπεῖναι ἐπειράσατο ἡ ἀθήνας μᾶλλον, εἰ πεῖται
ἢ, καὶ τοῦτ ἄλλ χωρίων τὰ πολυανθρωπότατα· ταῦτα μὴ τὰ κατὰ πὺν οὐδὲν γενόμενα.
οἱ δὲ πελοποννήσιοι, ἐπειδὴ ἔτμεσε τὸ πεδίον, παρῆλθον ἐς πὺν παράλιον γῆν καὶ κα-
μόλω, μέχρι λεχαίου ὄρους, ἔ τὰ αὐχμήρα μᾶλλόν ἐστιν ἀθηναίοις· καὶ πρῶτον μὲν ἔ
τεμον ταύτην, ἢ πρὸς πελοπόννησον ὁρᾷ· ἔπειτα δὲ πὺν πρὸς βοιωτούς τε, καὶ αὖθις
τε λαμβόλω. περικλῆς δὲ στρατηγὸς ὢν καὶ τότε, πρὶν μὲν τοὺς ἐσβολὰς ποιεῖσθαι τοὺς ἀ-
θηναίους, πὺν αὐτὴν γῆν ὡμίζετο, ὡς πρὸ καὶ τοῦ προτέρου ἐσβολῆς· ἔτι δ' αὖ τῶν οἰ
τῷ πελίῳ ὄντων, πρὶν ἐς πὺν παράλιαν γῆν ἐλθεῖν, ἐκάστην νεῶν ἐπὶ πέντε τοῦ πελο-
ποννήσου παρασκευάζεσθαι. καὶ ἐπειδὴ ἕτοιμα ἦν, ἀνήγετο. ἦν δ' ὧδε τῶν νεῶν ὁ
πλοῦτος ἀθηναίοις τε ἔσεσθαι, καὶ ἱππέας τετρακοσίους οἱ ἵππασι ἱππαγωγοῖς,
πρῶτον τότε ἐκ τῶν παλαιῶν νεῶν ποιηθέντας. ξυνεστρατεύοντο δὲ καὶ χῖοι, καὶ λέ-
σβιοι· αὐτὴ γὰρ ναυσὶν· ὅτε ἦλθον ἡ στρατιὰ αὕτη ἀθηναίων, πέντε ποντηκοντόροις
καὶ πέντε πλοίοις, τῆς ἀτθικῆς ὄντας οἱ τῇ παραλίᾳ· ἀφικόμενοι δὲ ἐς ἐπίδαυρον τῆς πε-
λοποννήσου, ἔτεμον τῆς γῆς πὺν πολλὴν· καὶ πρὸς πὺν πόλιν προσβαλόντες, ἐς ἐλ
πίδα μὲν ἦλθον τοῦ ἑλεῖν, ἐ μέντοι προσχώρησέ γε· ἀναχωρήσαντες δὲ ἐκ τῆς ἐπιδαύ-
ρου, ἔτεμον τὴν τε ἰοιζλωΐδα γῆν, καὶ πὺν ἀλιάδα, καὶ πὺν δρυμωΐδα. ἔστι δὲ πόλις
ταῦτα ἐπὶ θαλάσσῃ τῆς πελοποννήσου· αὖθις τε ἀπ' αὐτῶν, ἀφικόμενοι ἐς πρα-
σιάς, τῆς λακωνικῆς πόλισμα ἐπὶ θαλάσσῃ· καὶ τῆς τε γῆς ἔτεμον, καὶ αὐτὸ τὸ πόλισμα εἷλον, καὶ ἐπόρθησαν. ταῦτα δὲ ποιήσαντες, ἐπ' οἴκου αὖθις ἀνεχώρησαν· τοὺς δὲ πε-
λοποννησίους οὐκέτι κατέλαβον οἰ τῇ ἀτθικῇ ὄντας, ἀλλ' αὖθις χωρησάντας· ὅσον δὲ
χρόνον οἱ τε πελοποννήσιοι ἦσαν οἰ τῇ γῇ τῶν ἀθηναίων, καὶ οἱ ἀθηναῖοι ἐστράτευον ἐπὶ
τῶν νεῶν, ἡ νόσος οὖν τε τῇ στρατιᾷ τοὺς ἀθηναίους ἔφθειρε, καὶ οἰ τῇ πόλει. ὥστε καὶ
ἐλέχθη, τοὺς πελοποννησίους λοιδορήσαντας τὴν νόσον μᾶλλον, ὡς ἔσεσθαι τὸν αὐτὸν μόλεμον
ὅτι οἰ τῇ πόλει ἦν, καὶ θάπτοντας ἅμα ἐσῄεσαν, θάπτοντες ἐκ τῆς γῆς ὀχλοῦντο. τῇ
δὲ ἐσβολῇ ταύτῃ πλεῖστόν τε χρόνον ἐπέμειναν, καὶ πὺν γῆν πᾶσαν ἔτεμον· ἡμέρας
γὰρ παραπέμψαντα μάλιστα οἰ τῇ γῇ τῇ ἀτθικῇ ἐγένοντο· τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους, λυκί-
ων ὁ νικίδε, καὶ κλεόπομπος ὁ κλεινίου ξυστράτηγοι ὄντες περικλέους, λαβόντες πὺν στρα-
τιὰν ἣν πρὸ ἐκείνου ἐχρῶντο, ἐστράτευσαν ἐπὶ τοὺς ἐπὶ χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ θράκης,
καὶ ποτίδαιαν ἔτι πολιορκουμένην. ἀφικόμενοι δέ, μηχαναῖς τε τῇ ποτιδαίᾳ προσέφε-
ρον, καὶ παντὶ τρόπῳ ἐπειρῶντο ἑλεῖν. προσχώρει δὲ αὐτοῖς οὔτε ἡ αἵρεσις τῶν πό-
λεως, οὔτε τἆλλα τῆς παρασκευῆς ἀξίως ἐπηγνυμένη γε ἡ νόσος, οἵπερ οὖν δὴ πάν-
τυ ἐπέσε τοὺς ἀθηναίους, φθείρουσα πὺν στρατιάν, ὥστε καὶ τοὺς προτέρους στρατιώ-
τας νοσῆσαι τῶν ἀθηναίων, ἀφ' ὅτε ξὺν λακεδαιμονίοις στρατιᾶς οἰ τῷ προτέρῳ χρόνῳ ὑγιαί-
νοντας. φορμίων δὲ, καὶ οἱ ξυνάρχοντες, καὶ χίλιοι, ἀκέτι ἦσαν περὶ χαλκιδέας· ὁ μὲν
οὖν λακεδαιμόνιος ἐκ τῶν ἀθηνῶν ἐκ τοὺς ἀθήνας, ἀφ' ὅτε ἐσῆλθον ἐς θρᾴκην, ἡμέραις
χιλίοις καὶ τριακοντα τῇ νόσῳ ἀπολέσας οἰ πλείοσι παρὰ τοὺς μάλιστα ἡμέρας· οἱ δὲ
πρότερον στρατιῶται, ἐκποριζόμενοι πὺν ποτίδαιαν· μᾶλλόν τε ἡ πὺν λιβυτίδαν ἐσβολὴν τῶν πελοποννησίων, οἱ ἀθηναῖοι, ὡς ἦν τε γῆ αὐτῶν ἐτέτμητο τὸ
λιβυτέρου, καὶ ἡ νόσος ἐπέκειτο ἅμα, καὶ ὁ πόλεμος, ἐλλοίωντο τὰς γνώμας· καὶ
ἦν μὲν περικλέα οἰ αἰτίᾳ ἔχειν, ὡς πείσαντα στρατεύσασθαι πολεμίους, καὶ δι' ἐκεῖνον ταῖς
ξυμφοραῖς ἐπιπλήσσοντες· πρὸς δὲ τοὺς λακεδαιμονίους ἅρμοντο ξυγχωρεῖν· μὴ πρέ-
σβεις πέμπαντες ὡς αὐτοὺς, ἄπρακτοι ἐγένοντο. παντὶ δὲ τῷ γνώμῃ ἄ-
πορος ἦν, ὁρῶντες, οἰ ἐκείνῳ τῷ περικλεῖ. ὁ δὲ, ὁρῶν αὐτοὺς πρὸς τὰ παρόντα χαλε-
παίνοντας, καὶ πάντα ποιοῦντας ἅπερ αὐτῷ ἔλεγε, ξύλλογον ποιήσας, ἔτι δ' ἐ-
στρατήγει, ἐβούλετο θαρσῦναί τε· καὶ ἀπαγαγὼν τὸ ὀργιζόμενον τῆς γνώμης πρὸς
τὸ ἡπιώτερον καὶ ἀλυσιτελέστερον καταστῆσαι, παρελθὼν, ἔλεξε τοιάδε,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ.

» Καὶ προσδιαλέγομαί μοι, τὰ τῆς ὀργῆς ὑμῶν ἴσα μεγάλα πάσχειν. αἰσθάνομαι γοὖν
» τὰς αἰτίας. καὶ ἐκκλησίαν τούτου οὕνεκα ξυνήγαγον, ὅπως ὑμᾶς μνήσω, καὶ μέμφω-
» μαι, εἴ τι μὴ ὀρθῶς ἢ ἐμοὶ χαλεπαίνετε, ἢ ταῖς ξυμφοραῖς ἄκαιρα. ἐγὼ γὰρ ἡγοῦμαι

ἄλλα χαλεπώτερα, ἢ καθ' ἡδονὴν ἀνθρωπείαν φύσει προσπίπτειν ἐκάστῳ καὶ ἐν τῷ ἀδίκῳ μάλιστα ἄλλό τι ὄν, ἢ τῶν ξυμφόρων τί· τὰ γὰρ ὄρεα, καὶ πεδία ὅσα ἀνθρώπων ἄπειται, πολλῶν ἀπάφορα γιγνομένων, οὐ προσίεται, ἢ γυμνάμενα, διαφθείρεται. τεκμήριον δὲ, τῶν μὲν νῦν οὐτων ὀρυίθων ἐπίλειψις σαφὴς ἐγένετο, καὶ ἐκ ἐωθότων οὔτε ἄλλως, οὔτε τοῦδε τοιοῦτον οὐδέν· οἱ δὲ κώδωνι μᾶλλον αὐθησιν παρέχον τῷ ἀρχαίῳ νόμῳ, ὃ τὸ ξυμφέρον θανεῖν. τὰ μὲν οὖν νόσιμα, πολλὰ καὶ ἄλλα παραλιπόντι ἀπορπάσαι, ὡς ἐκάστῳ ἐτύγχανέ τι διαφθόρου ἐτέρῳ πρὸς ἕτερον γιγνόμενον, τοιοῦτον ἦν ἐπὶ πᾶν τὸν λοιμὸν· ἄλλο τε ἐπὶ τούτοις ἐς τὸν ὕστερον χρόνον ἐλίσσετο· ὃ δὲ καὶ γένοιτο, ἐς τοῦτο ἐπελεύτα· ἔθνησκον δὲ, οἱ μὲν, ἀμελείᾳ· οἱ δὲ, καὶ πάνυ θεραπευόμενοι· ἐν τε οὐδενὶ κατέστη ἴαμα, ὡς εἰπεῖν, ὅ, τι χρὴν προσφέροντας ὠφελεῖν· τὸ γὰρ τῷ ξυνεκτικὸν, ἄλλον τοῦτο ἐβλαπτε· σῶμά τε αὖ ταῦτα ὃν, ἐλέει διεφαίνετο πρὸς αὐτὸ, ἰσχύος, πέρι, ἢ ἀδυνάτου, ἀλλὰ πάντα ξυνάρπ, καὶ τὰ παρὰ σφίσι διαίτῃ θεραπευόμενα· δεινότατον δὲ παντὸς ἦν τοῦ κακοῦ, ἥ τε ἀθυμία ὁπότε τις αἴσθοιτο κάμνων, πρὸς γὰρ τὸ αἰεὶ ἔλπιστον εὐγνώμης ξαπόμενοι τῇ γνώμῃ, πολλῷ μᾶλλον προΐεντο σφᾶς αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἀντεῖχον· καὶ ὅτι ἕτερος ἀφ' ἑτέρου θεραπείας αἱρεῖτο μεταλάμβανοντες, ὥσπερ τὰ πρόβατα, ἔθνησκον, καὶ τὸν πλεῖστον φθόρον τοῦτο ἐνεποίει· εἴτε γὰρ μὴ θέλοιεν διὰ τὸ ἀλλήλους προσίεσθαι, ἀπώλλυντο ἐρήμοι, καὶ οἰκίαι πολλαὶ ἐκενώθησαν ἀπορίᾳ τοῦ θεραπεύσοντος· εἴτε προσίοιεν, διεφθείροντο· καὶ μάλιστα οἱ αἰδήμονες τῇ μεταδιδόντες· ἀλλοὶ γὰρ ἀφείδουν σφῶν αὐτῶν ἐσιόντες παρὰ τοὺς φίλους, ἐπεὶ καὶ τὰς ὀλοφύρσεις τῶν ἀπογιγνομένων τελευτῶντες καὶ οἱ οἰκεῖοι ἐξέκαμνον, νικώμενοι ὑπὸ τοῦ πολλοῦ κακοῦ· μᾶλλον δὲ ὅμως οἱ διαφθαρέντες τόν τε θνήσκοντα, καὶ τὸν πονούμενον ὠκτίζοντο, διὰ τὸ προειδέναι τε καὶ αὐτοὶ ἤδη ἐν τῷ θαρσαλέῳ εἶναι· δὶς γὰρ τὸν αὐτὸν ὧστε καὶ κτείνειν ἀπεπλάμβανε· καὶ ἐμακαρίζοντό τε ὑπὸ τῶν ἄλλων, καὶ αὐτοὶ τῷ παραχρῆμα τερφθέντι, καὶ ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον ἐλπίδος τι ἔσχον κούφης, μήδ' αὖ ὑπ' ἄλλου νοσήματός ποτε ἔτι διαφθαρῆναι· εὐθέως τε οἰκτίσεις ἦσαν αὐτοὺς μᾶλλον πρὸς τῷ ὑπάρχοντι πόνῳ καὶ ἐξυγκομιδὴ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐς τὸ ἄστυ, καὶ οὐκ ἦσαν τοῖς ἐπιδέουσι· οἰκιῶν γὰρ ἀνυπαρξουσῶν, ἀλλ' ἐν καλύβαις πνιγηραῖς ᾤρᾳ ἔτους διαιτωμένοι, ὁ φθόρος ἐγίγνετο ἀδύνατος, ἀλλὰ καὶ νεκροὶ ἐπ' ἀλλήλοις ἀποθνήσκοντες ἔκειντο, καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐκαλινδοῦντο, καὶ περὶ τὰς κρήνας ἁπάσας ἡμιθνῆτες, τῆς τ' ὕδατος ἐπιθυμίᾳ· τά τε ἱερὰ, ἐν οἷς ἐσκήνωντο, νεκρῶν πλέα ἦν, αὐτῶν ἐναποθνῃσκόντων· ξυμβαίνοντος γὰρ τοῦ κακοῦ, οἱ ἄνθρωποι οὐκέτι ἐνόμιζον, ὅ, τι χρὼν ἔσται, οὔτε ἁλιτεύειν ἐξάπαντος, καὶ ἱερὰ, καὶ ὁσίων ὁμοίως. νόμοι τε πάντες σφίσι διαρρέοντο, οἷς ἐχρῶντο πρότερον περὶ τὰς ταφάς· ἔθαπτον γὰρ, ὡς ἕκαστος ἠδύνατο. καὶ πολλοὶ ἐς ἀναισχύντους θήκας ἐξάπορον ἀπὸ τῶν ἐπιτηδείων, διὰ τὸ συχνὸν ἤδη πρότερον θαίειν πυρὰς ἐπ' ἀλλοτρίας, φθάσαντες τοὺς νοσήσαντας, οἱ μὲν, ἐπιθέντες ὧν ἐαυτῶν νεκρὸν, ὑφῆπτον· οἱ δὲ, καιομένῳ ἄλλου, ἀνωθεν ἐπιβαλόντες, ὃν φέροιεν, ἀπῇσαν· πρῶτόν τε ὕδατι, καὶ ἐς τἆλλα τῇ φλογὶ ἐπιπολίου ἀνομίᾳ τὸ νόσιμα· ῥᾴδιον γὰρ ἐτόλμα τὰς ἀπροτέρου ἀπικρύπτειν, μὴ καθ' ἡδονὴν ποιεῖν, ἀγχίστροφοι πρὸς μεταβολὴν ὁρῶντες, τῶν τ' ὑστεμούντων, καὶ αὐθις αὖ θνησκόντων, καὶ τῶν ἄλλων πρότερον κακοπαθούντων. ἀΰπνους δὲ ταὐτόν ἔχοντων, ὥστε τὰ χείρω τὰς ἐπιμορίσεις καὶ πρὸς τὸ περιὸν ἧσσον ποιεῖσθαι, ἐφήμερά τε σώματα καὶ τὰ χρήματα ὁμοίως ἡγούμενοι· καὶ τὸ μὲν πρόσταλαι παρεῖν δόξαν καλῷ, ἁλοὺς πρόθυμος ὢν, ἄλλον ἐμμίζων εἰπρὶν ἐπ' αὐτὸ ἐλθεῖν, διαφθαρῆσεται· ὅ, τι δὲ ἤλπισε τις ἀνδρὶ, καὶ παντὸς ἧσσον ἐς αὐτὸν κρυφθῆναι ἐς τοῦτο ἐλθεῖν, διαφθαρή

τῆς τε γῆ ὑπερχούσης φύσεως μὴ χείροσι γενέσθαι ὑμῶν, μεγάλην δόξαν ἡγοῦμαι
ἐλάχιστον αἰρεῖσθαι πέρι, ἢ λόγου εἰ τοῖς ἀρίστοις κλέος ἦν ἄρασθαι ἡμοὶ λόγῳ καὶ τἄ
νόμον, ὅσα ἔστιν πρόσφορα· ἡ δ' ἔργῳ οἱ θαπτόμενοι τὰ μὲν, ἤδη καὶ δεδομένα τοῦ, τὸ δ', αὖ
πὸν τοὺς παῖδας τὸ ἀεὶ χρῆσθαι, δημοσίᾳ ἡ πόλις μέχρις ἥβης θρέψασα, ὠφέλιμον ξύμφορον
τοῖσδέ τε, ἡ τοῖς λοιπομένοις τῶν πολεμίων ἀπὸ τοιῶνδε ἀγῶνος προτιθεῖσα ἆθλα κεῖται αἰρεῖτῆς
μέγιστα, τοῖσδε καὶ ἀνδράσι αἰρίστοι τὸ λιπεύουσι· ναῦν δὲ ἀπολοφυράμενοι ὧν προσήκει
ἑκάστῳ, ἄπιτε· τοιόσδε μὲν ὁ τάφος ἐγένετο ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ.

Καὶ ἐλθόντος αὐτοῦ, πρῶτον ἔτος τοῦ πολέμου τοῦδε ἐτελεύτα· τοῦ δὲ Ἕρμου
βοηθοῦς αἰχμαλώτου, πέλοποννήσιοι ἡμέρᾳ τῇ ἐξ ἧς ἐμαχέσαντο τὰ δύο μέρη ὡς πέρι καὶ τὸ πρῶτον
ἐσέβαλον ἐς τὴν ἀττικήν· ἡγεῖτο δὲ λεχίδαμος ὁ ζεύξιδάμου, λακεδαιμονίων βα-
σιλεύς· καὶ ἡσθέμενοι, ἐλήνουν πλὴν γῆν. καὶ ὅσων αὐτῶν ἀπολάμπουσιν ἐμβάλλουσι ἐν
τῇ ἀττικῇ, ἡ νόσος πρῶτον ἤρξατο γενέσθαι τοῖς ἀθηναίοις, λεγόμενον μὲν καὶ πρότε-
ρον πολλαχόσε ἐγκατασκῆψαι καὶ περὶ λῆμνον, καὶ ἐν ἄλλοις χωρίοις· ἀμέμνη-
σοῦν γε οὐδὲν πω λοιμὸς, οὐδὲ φθορὰ οὕτως ἀνθρώπων οὐδαμοῦ ἐμνημονεύετο γενέσθ· οὔτε
γὰρ ἰατροὶ ἤρκουν τὸ πρῶτον θεραπεύοντες ἀγνοίᾳ, ἀλλ' αὐτοὶ μάλιστα ἐθνησκον, ὅσῳ
καὶ μάλιστα προσήεσαν, οὔτε ἄλλη ἀνθρωπεία τέχνη οὐδεμία· ὅσα τε πρὸς ἱερὰ ἱκέ
τευσαν, ἢ μαντεῖα, καὶ τοῦς τοιούτοις ἐχρήσαντο, πάντα τὰ τοιαῦτα ἀνωφελῆ ἦν· τελευτῶν-
τες τε, αὐτῶν ἀπίσησαν ὑπὸ φύ κακοῦ νικώμενοι· ἤρξατο δὴ τὸ μὲν πρῶτον, ὡς λέγε-
ται, ἀπ' αἰθιοπίας τῆς ὑπὲρ αἰγύπτου· ἔπειτα δὲ, καὶ ἐς αἴγυπτον, καὶ ἐς λιβύην κα
τέβη, καὶ ἐς πολὺ βασιλέως γῆν· πολλὴν δὲ ἐν χρόνῳ ἀπροόπτως πόλιν ἔβλαπτε ἐνίσ
πισι· καὶ τὸ πρῶτον ἐν τῷ πειραιεῖ ἔθιγε τῶν ἀνθρώπων, ὥστε καὶ ἐλέχθη ὑπ' αὐ-
τῶν, ὡς οἱ πελοποννήσιοι φάρμακα ἐσβεβλήκεσιν ἐς τὰ φρέατα· κρῆναι γὰρ οὔπω
ἦσαν αὐτόθι· ὕστερον δὲ καὶ ἐς τὸν ἄστυ τοῦτο ἐφοίκει· καὶ ἔθνησκον πολλῷ μᾶλλον
ἤδη· λεγέτω μὲν οὖν περὶ αὐτοῦ ὡς ἕκαστος γνώσεται, καὶ ἰατὸς, καὶ ἰδιώτης, ἀφ' ὅ-
του εἰκὸς ἦν γενέσθαι αὐτό· καὶ τὰς αἰτίας, ἃς τοιαύτας νομίζω, τοσαύτης μεταβολῆς
ἰσχυρὰς εἶναι δυνάμενος ἐς τὸ μεταστῆσαι ἰσχύειν· ἐγὼ δὲ οἷόν τε ἐγίγνετο, λέξω· καὶ ἀφ' ὧν
αὖ τις σκοπῶν, εἴ ποτε καὶ αὖθις ἐπιπέσοι, μάλιστ' ἂν ἔχοι προῃδὼς μὴ ἀγνοεῖν, παῦ
τα δηλώσω, αὐτός τε νοσήσας, καὶ αὐτὸς ἰδὼν ἄλλους πάσχοντας· τὸ μὲν γὰρ ἔτος
ὡς ὁμολογεῖται, ἐν πολλῷ μάλιστα δὴ ἐκεῖνο αὔξον ἐς τὰς ἄλλας ἀθηναῖ ἐτύγχα-
νον ὄν· ἀδέ τις καὶ προείκοιμί τι, ἐς τοῦτο παύτα ἀπερίσκεπτος· τοὺς δ' ἄλλους, ἀπ' οὐδε
μιᾶς προφάσεως, ἀλλ' ὑγιαίνοντας ὑπῆς ὄντας· πρῶτον μὲν τῆς κεφαλῆς θέρμαι
ἰσχυραὶ, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἐρυθήματα, καὶ φλέγωσις ἐλάμβανε· καὶ τὰ ἐντὸς, ἥ τε
φάρυγξ, καὶ ἡ γλῶσσα, αἱματώδη ἦν· πνεῦμα ἄτοπον καὶ δυσῶδες ἠφίει·
ἔπειτα ὑπὸ αὐτῶν πταρμὸς καὶ βράγχος ἐπήγνετο· καὶ ἐν οὐ πολλῷ χρόνῳ κατέ
βαινεν ἐς τὰ στήθη ὁ πόνος μετὰ βηχὸς ἰσχυροῦ· καὶ ὁπότε ἐς τὴν καρδίαν στρέψειε,
αἴρεσθαί τε αὐτὴν, καὶ ἀποκενοῦσθαι πολὺ ἐπιπολάσαντα· ἔπειτα ἀκολουθήσει
ἐκ τούτου ἐξέρευξις χολῆς παντοδαπὴ ὅσαι ὑπὸ ἰατρῶν ὠνομασμέ
ναι εἰσὶ, ἐπὶ πολὺ καὶ αὐτοῖς μετὰ ταλαιπωρίας μεγάλης· λύγξ τε τοῖς πολλοῖς
ἐνέπιπτε κενὴ, σπασμὸν ἐνδιδοῦσα ἰσχυρόν· τοῖς μέν, μετὰ ταῦτα λωφήσαντα, τὸ
δὲ, καὶ πολλῷ ὕστερον· καὶ τὸ μὲν ἔξω ἦν ἁπτομένῳ σώματι, οὐ κάγαν θερμὸν ἦν, οὐδὲ χλω-
ρὸν, ἀλλ' ὑπέρυθρον, πελιτνὸν, φλυκταίναις μικραῖς, καὶ ἕλκεσιν ὑγιαινόσι· τὰ δὲ
ἐντὸς οὕτως ἐκαίετο, ὥστε μήτε τὸ πολὺ λεπτῶν ἱματίων καὶ σινδόνων τοῖς ἐπιβολαῖς,
μήτ' ἄλλό τι, ἢ γυμνὸν αὐτὸν ἥδιστά τε ἂν ἐς ὕδωρ ψυχρὸν σφᾶς αὐτοὺς ῥίπτειν· καὶ
δὴ πολλοὶ τοῦτο τῶν ἀμελημένων αὐθρώπων καὶ ἔσπρασαν ἐς φρέατα, τῇ διψῇ ἀπαύστῳ ξυ
νεχόμενοι· καὶ ἐν τῷ ὁμοίᾳ κατέστασις ἦν, τὸ πολὺ, μὴ ἐλασσον πόνον· καὶ ἡ ἀπορία, τὸ μὴ ἡ
συνεχέζειν, καὶ ἡ ἀγρυπνία ἐπικρατοῦσα διαπαντός· καὶ τὸ σῶμα ὅσον πρὸ χρόνου καὶ ἡ νόσος ἀκ
μάζοι, ἀντεμαραίνετο, ἀλλ' αὐτεῖχε παρὰ δόξαν τῇ ταλαιπωρίᾳ· ὥστε ἢ διεφθείρον
το οἱ πολλοὶ ὑπὸ τοῦ ἐν τοῖς καύμασι τῷ ἔπιπόνοις τι δίψει ἀ-
μυνόμενοι, ἢ διεφύγοντες, ἐπειδὴ πόθεν τὸ νοσήματος ἐς τὴ κοιλίαν, καὶ ἐλκώσεώς τε αὐτῇ
ἐγγενομένης, καὶ διαῤῥοίᾳ ἅμα ἀκράτῳ ἐπιπίπτούσης, οἱ πολλοὶ ὕστερον δὴ τὴν ἀσθέ
νειαν διεφθείροντο· καὶ διεξῆλθε διὰ παντὸς τοῦ σώματος ἀπωθὲν ἀρξάμενον ἐν τῇ κε φα
λῇ πρῶτον ἱδρυθὲν κακόν· καὶ εἴ τις ἐκ τῶν μεγίστων περιέγοιτο, τῶν γε ἀκρωτηρίων
αὐτίληψις αὐτοῦ ἐπολλὰ μόνε· κατέσκηπτε γὰρ καὶ ἐς αἰδοῖα, καὶ ἐς ἄκρας χεῖρας, καὶ
πόδας· καὶ πολλοὶ στερισκόμενοι τούτων, διέφυγον· εἰσὶ δ' οἳ καὶ τῶν ὀφθαλμῶν· τοῦ
δὲ, καὶ λήθη ἐλάμβανε παραυτίκα ἀπαντάντων τῶν πολιτῶν ὁμοίως· καὶ ἐγένοντο
σφᾶς τε αὐτοὺς, καὶ τοὺς ἐπιπολαίους γιγνόμενον γὰρ κρεῖσσον λύσεως τὸ εἶδος τῆ νόσου, τά τε

ι πλεῖστοι σαι· τὴ τῶν λοιπομένων πάντα πιὰ εἰκὸς ἐθέλειν ἔσεσθ' αὐτῆς κήδεσθαι·
διὸ δὴ καὶ ἐμέλλομεν τὰ περὶ τῆς πόλεως, διδασκαλίαν τε ποιήσεσθαι μὴ περὶ Γοργοῦς
μᾶλλον εἶναι τὸν λόγον, καὶ ὅσα τῶνδε μᾶλλον ὑπάρχει ὁμοίως, καὶ τὴν βλοπάδα ἅμα ἐφ'
οἷς ναῦν λέγω Φανοδαπὰ σημεῖα καὶ διτὰ· καὶ ἄρτιαι αὐτῆσι τὰ μέγιστα ἀγῶνι πόλιν
ὕμνησα, αἷς τῶνδε καὶ τῶν τοιῶνδε αἰτίαι ἐκδόσθαι· καὶ οὐκ αὖ πολλοῖς τῶν
ἑλλιμένων ἰσόῤῥοπος, ὥστ' ἔσθ' ὅτῳ τῶνδε ὁ λόγος τῶν ὄπιθεν φανεῖν· δοκεῖ δέ μοι δικαίου αὐ-
σηρὸς αἰρεῖν, πρώτη τε μιμούσους, καὶ τελευταίαι βιβασθεῖσαι, ἢ ναῦν τῶνδε κοσμήσειν
φή· καὶ γὰρ τοῖς ἄλλα χείροσι, λίκνοισιν ἐοικὼς ἐς τοὺς πολέμους ἔσθ' ὅτῳ τῆσδε παλίνδους
αἰσθήσεσθαι δίαν προσήκειν· ἀγαθῷ γὰρ κυβερνήτῃ ἀφαιρούμενοι, κωφοὶ μᾶλλον ὠφελή-
σουσι, ἢ ἐκ τῶν ἰδίων ἔλαθεν· τῶνδε ἢ οὕτε πλούτῳ τῆς πόλεως ἔτι ἀπόβλαυσιν προτιμή
σας ἐμαλακίσθη, οὔτε πυκάσας ἐλπίδι, ὡς καὶ ἔτι διαφυτὸν αὐτὸν, πλησίσειεν, αἷς
βουλῶ δ' ἀνοῦν ἐποιήσατο· τὸ δὲ τῶν ἐναντίων πιμπρᾶσι τοσοῦτον πέρας αὐτῶν λα
βόντες, μὴ κινδύνῳ ἅμα τόνδε κάλλιστον νομίσαντες, ἐβουλήθησαν μετ' αὐτοῦ, τοὺς
μὲν, πιμπρᾶσθαι, τῶν δὲ, ἐφίεσθαι· ἐλπίδι μὲν τὸ ἀφαιρὲς τοῦ κοσμοῤῥοῦσιν ἐπιζέλα
τες, ὄῤῥῳ δὲ περὶ τοῦ ὄδη ὁρωμένου σρίσιν αὐτῆς ἀξιοῦντες ποιήσειν· καὶ οἱ αὐ
τῷ δ' ἀμαύσθαι καὶ παθεῖν μᾶλλον ἠγασμένοι, ἢ δ' ἐνδύντες, σώζεσθαι, τὸ μὲν αἰσχρὸν
τοῦ λόγου ἔφυτον, τὸ δ' ὄῤῥον, τῷ σώματι ὑπέμειναν· καὶ δι' ἐλαχίστου καιροῦ τύχης
ἅμα ἀκμῇ τῆς δόξης μᾶλλον, ἢ τοῦ δίκης ἀπολλάγησαν· μὴ δίκη μὲν προσηκόντως τῇ πό
λει τοιάδε ἐγίνετο· τοὺς δὲ λοιποὺς χρὴ ἀσφαλεστέρας μὲν εὐχεσθαι, ἀπολωτέρας ἢ
μᾶλλον αἰεῖν τὴν ἐς τοὺς πολεμίους διάνοιαν ἔχειν, σκοποῦντας μὴ λόγῳ μόνῳ τὴν ὠ
φέλειαν, ἵν' αὖ τις πρὸς ἀδὲν χεῖρον αὐτοὺς ὑμᾶς ἀδύτασ' μηκύνοι, λίτων ὅσα ἐν τῷ
τοὺς πολεμίους ἀμύνεσθαι ἀγαθὰ ἔνεστιν, ἀλλὰ μᾶλλον τὴν τ' πόλεως δύναμιν καὶ ἡμέ
ραν ὄῤῥῳ θεωμένης, καὶ ὄῤῥασας γιγνομένους αὐτῆς· μὴ ὅταν ὑμῖν μεγάλη δόξῃ εἶναι,
ἐνθυμουμένους ὅτι πολλῶν τε γιγνόσκοντες τὰ δέοντα, καὶ ἐν τοῖς ὄῤῥοις αἰσχυ-
νόμενοι, ἀνδρῶν αὐτὰ ἐκτήσαντο, καὶ ὁπότε καὶ πεῖρα τοῦ σφαλείσαι, οὔκουν καὶ
τὴν πόλιν γε τῆς σφετέρας ἀρετῆς ἀξιοῦντες στερίσκειν, κάλλιστον δ' ὄῤῥανον αὐτῇ
προσῤίμμασι· καὶ ἡ γὰρ τὰ σώματα διδοῦσα, ἰδίᾳ τὸν ἀγῶνα ἕκαστον ἐλάμβανον,
καὶ τὸν τάφον ἐπισημότατον, ἐν ᾧ κεῖνται μᾶλλον, ἀλλ' ἐν ᾧ δόξα αὐτῶν παρὰ
τῷ ἐντυχόντι ἀεὶ καὶ λόγου καιρῷ, ἀεί μνησθῆ καθαλείπεται· ἀνδρῶν γὰ
ἐπιφανῶν, πᾶσα γῆ τάφος, καὶ οὐ στηλῶν μόνων ἐν τῇ οἰκείᾳ σημαίνει ἐπιγραφῇ,
ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ μὴ προσηκούσῃ, ἄγραφος μνήμη παρ' ἑκάστῳ τῆς γνώμης μᾶλλον, ἢ τ'
ὄῤῥου ἐνδιαιτᾶται· οὓς ναῦν ὑμεῖς ζηλώσαντες, καὶ τὸ εὔδαιμον, τὸ ἐλεύθερον, τὸ δὲ
ἐλεύθερον, τὸ εὔψυχον κρίναντες, μὴ περιορᾶτε τῶν πολεμικοῦς κινδύνους· οὐ γὰρ οἱ
κακῶς πραγοῦντες ὀλιγωρότεροι ἀφειδεῖς ἐν αὖ τοῦ βίου, οἷς ἐλπὶς οὐκ ἔστ' ἀγαθοῦ, ἀλλ' οἷς
ἡ ἐναντία μεταβολὴ ἐν τῷ ζῆν ἔτι κινδυνεύεται, καὶ ἐν οἷς μάλιστα μεγάλα τὰ διαφέ
ροντα, ἵν' τι πῆ αἴσωσιν· ἀλλειποτέρα γὰρ αἰσθήσις φρόνημα ἔχοντι ἡ ἐν τῷ μηδὲ πα
λαιωθῆναι κάκωσις, ἢ ὁ μὴ ῥώμης ἢ καινῆς ἐλπίδος ἅμα γιγνόμενος, μὴ αἰσθόμενος θά
νατος. διὸ σθῆ καὶ τοὺς τῶνδε ναῦ τοιάσ', ὅσοι πάρεστε, οὐκ ὀλοφύρομαι μᾶλλον, ἢ
παρακινῆσομαι, ἐν πολυζόποις γὰρ ξυμφοραῖς εὐδίσταται ζαφέντες· ὁ δ' εὐτυ-
χὴς, εἰ αὖ τῆσ' εὐπρεπεστάτης λάχοσι, ὡς σθῆ δίδ μὲν ναῦ τελευτῆσ', ὑμεῖς δ' λύπης,
μὴ ἐν οἷς ἐνθυμεῖσθαι μοιῆσαι τε βίος ὁμαλῶς καὶ ἐντελευτῆσαι ξυνεμπεζήθη· χαλεπὸν μὲ
σῶν δίδε πείθειν ὅτ', ὧν καὶ πολλάκις ἕκαστον ἐν ἄλλοις εὐτυχήσασ', οἷς τό
τε καὶ αὐτοὶ ὑγάλλεσθε· καὶ λύπη οὐχ ὧν αὖ τις μὴ πειρασόμενος ἀγαθῶν στερήσε
σθαι, ἀλλ' οὗ αὖ ἐθὰς γενόμενος, ἀφαιρεθῆναι· καρτερεῖν δὲ χρὴ καὶ ἄλλων παίδων ἐλπί
δι, οἷς ἔτι ἡλικία τέκνωσιν ποιεῖσθαι· ἰδίᾳ τε γὰρ τῶν οὐκ ὄντων λήθη ἡ ἐπιπηγόμε
νά πανέσται τε· καὶ τῇ πόλει διχόθεν ἴσ τε τοῦ μὴ ὄῤῥημοῦσθαι, καὶ ἀσφαλέσ ξυνοί
σειν· οὐ γὰρ οἷόν τε ἴσον τι ἢ δίκαιον βουλεύεσθαι, οἷ αὖ μὴ καὶ παῖδας ἐκ φύσ ὁμοίου
παραβαλλόμενοι, κινδύνῳ δίσωσιν· ὅσοι δ' αὖ παρυβήκατε, τόν τε πολέσια κρόδος ὄν, δὲ
τυχεῖτε βίου, ἡγεῖσθε καὶ τόνδε βραχὺν ἔσεσθαι, καὶ τῇ τῶνδε εὐκλείᾳ κοινοῖ ζεσθε·
τὸ γὰρ φιλότιμον ἀγάρῳ μόνον, καὶ οὐκ ἐν τῷ ἀχρείῳ τ' ἡλικίᾳ τὸ περσαίνειν, ὡς πίρ πινθά
φασι, μᾶλλον τέρπει, ἀλλὰ τὸ τιμᾶσθαι· ὧνπερ δ' αὖ ὅσοι τῶνδε πάρεστε, ἢ ἀδελφοῖς, ἀρῶ
μέγαν τ' ἀπόνατ· τὸν γὰρ ἐκ ὄντα, ἅπας ἔπαινος ἐπαινεῖ· καὶ μάλιστ' ἂν καθ' ὑπερβολὴν ἀρε
τῆς ἀχθόμενοι, ἀλλ' ὀλίγῳ χείρους κριθείητε. φθόνος γὰρ τοῖς ζῶσι πρὸς τὸν ἀντίπα-
λον, τὸ δὲ μὴ ἐμποδὼν, ἀνταγωνιστὴν εὐνοίᾳ τετιμῆσαι· ἃ δέ με δεῖ καὶ γυναικείας
τῆς ἀρετῆς, ὅσαι νῦν ἐν χηρείᾳ ἔσονται μνησθῆναι, βραχεῖα προσθήσει ἅπασι σημαίνω·

» πρὸς τὸ καινὸν πολιτεύομεν, καὶ ἐς πλὴν πρὸς ἀλλήλους τῶν καθημερινῶν ἐπιτηδευ-
» μάτων ὑποψίαν, οὐ δι' ὀργῆς τὸν πλησίον, ἢ καθ' ἡδονήν τι δρᾶν ἔχοντα· οὐδὲ ἀζημίους
» μὲν, ἀνεπαχθῶς δὲ τῷ ὁμοίῳ προσπταίειν, αἰεὶ παρεῖναι δὲ τὰ ἴδια προσομι-
» λοῦντες, τοῖς δημοσίοις ἥδιον μάλιστα οὐ παρασπόνδοις μιν, τῶν τε ἀεὶ ἐν ἀρχῇ ὄντων
» ἀκροάσει, καὶ τῶν νόμων, καὶ μάλιστα αὖ τῶν, ὅσοι τε ὑπὲρ ἀδικημένων
» κεῖνται, καὶ ὅσοι ἄγραφοι ὄντες, αἰσχύνην ὁμολογουμένην φέρουσι· καὶ μὴν καὶ τῶν
» πόνων ἀπολείπεσθαι αὐτοὺς λόγῳ τῇ γνώμῃ ποιούμεθα, ἀσθενοῦσι μὲν γὰρ καὶ ξυνδεῖσθαι δι-
» πτοίους νομίζοντες, ἰδίᾳ δὲ καθασκευαῖς ὑπερπίπτειν, ὧν καθημερινὴ ἡ τέρψις τὸ ἡ-
» δὺ τοῦτο ἐκπλήσσει· ἐπεισέρχεται δὲ ὄλῳ μέγεθος τῆς πόλεως ἐκ πάσης γῆς τὰ πάν-
» τα, καὶ ξυμβαίνει μὴ μᾶλλον οἰκειοτέρᾳ τῇ ἀπολαύσει, τὰ αὐτοῦ ἀγαθὰ πρὸ τῶν
» καθ' ἡμᾶς ἡγεῖσθαι, ἢ καὶ τὰ τῶν ἄλλων αὐθρώπων· διαφθόρως δὲ καὶ ταῖς τῶν πολεμι-
» κῶν μελέταις τῶν ἐναντίων πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς πόλιν καιρίως παρέχομεν, ᾗ οὐκ ἔστιν
» ὅτε ξενηλασίαις ἀπείργομέν τινα, ἢ μαθήματος, ἢ θεάματος, ὃ μὴ κρυφθὲν αὖ τις τῶν
» πολεμίων ἴδῃ, ὠφεληθείη, πιστεύοντες οὐ ταῖς παρασκευαῖς τοῖς πολίοις καὶ ἀπάτη-
» τοις, ἢ τῷ ἀφ' ἡμῶν αὐτῶν εἰς τὰ ὁρμητήρια δύνειν· καὶ ἐν ταῖς πρὸς γείαις, ἐπὶ μὲν τῷ
» ἀκούσει δυσχεραίνοντες, ἐπὶ ὄψει μᾶλλον θαρσοῦντες, ἡμεῖς δὲ, καὶ μένοντες ἀσκεπῶς μι-
» νον, οὐδὲν ἧσσον ἐπὶ τοὺς ἴσα παλαίειν κινδύνους χωροῦμεν· τοκμήριον δὲ, οὔτε γὰρ λα
» κεδαιμόνιοι καθ' ἡσυχίαν, μετὰ πολιτῶν δ' ἐς πλὴν γῆν ἡμῶν στρατεύουσι, τήν τε τῶν
» πέλας αὐτοὶ ἐπελθόντες, οὐχ ἁλίσκοντες ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ τοὺς περὶ τῶν οἰκείων ἀμυ-
» νομένους μαχόμενοι, τὰ πλείω κρατοῦμεν· ἀφορᾷ τε τῇ δυνάμει ἡμῶν οὐδείς πω πο
» λέμιος ἐνέτυχε, διὰ πλὴν τοῦ ναυτικοῦ τε ἅμα ἐπιμέλειαν, καὶ πλὴν ἐν τῇ γῇ ἐπὶ πολ-
» λαχοῦ ἡμῶν αὐτῶν ἐπὶ πεμπτίν. λοιδορίᾳ δέ που μοχθήρᾳ πρὸς μίξωσι, κρατήσαντές τε πάσης
» ἡμῶν, πάντας αὖ χρῶσιν ἀπίστῳ· καὶ νικηθέντες ὑφ' ἁπάντων, ἀσθενεῖς καὶ οἱ-
» ᾳ ξυμμαχίᾳ μᾶλλον ἢ πόνων μελέτῃ, καὶ μὴ μιᾷ νόμων τῷ πλείστῳ, ἢ ζῆν πόρρω αὐτοῖς
» ἐθέλουσιν κινδυνεύειν, περιγίγνεται ἡμῖν τοῖς τε μέλλουσιν ἀληθινῶς μὴ προκαμμένοις,
» καὶ ἐς αὖθις ἐλεύθοις, μὴ ἀπολιπορεύουσι τῶν ἀεὶ μοχθηρῶν που φαίνεσθαι· καὶ ἐν τε τού
» τοις, τὴν πόλιν ἀξίαν εἶναι θαυμάζεσθαι, καὶ ἐπὶ πλείοσιν ἄλλοις· φιλοκαλοῦμέν τε γὰρ
» μετ' εὐτελείας, καὶ φιλοσοφοῦμεν ἀνευ μαλακίας· πλούτῳ τε ἔργου μᾶλλον καιρῷ,
» ἢ λόγου κόμπῳ χρώμεθα· καὶ τὸ πένεσθαι οὐχ ὁμολογῶν τις αἰσχρὸν, ἀλλὰ μὴ διαφ-
» εύγειν ἔργῳ αἰσχρὸν ἔστι τε τοῖς αὐτοῖς οἰκείων ἅμα, καὶ πολιτικῶν ἐπιμέλεια, καὶ
» ἑτέροις πρὸς ἔργα τὰ ξαμμένοις, τὸ πολιτικὸν μὴ ἐνδεῶς γνῶναι· μόνοι γὰρ τόν τε μη-
» δὲν τῶνδε μετέχοντα, οὐκ ἀπράγμονα, ἀλλ' ἀχρεῖον νομίζομεν· καὶ αὐτοὶ ὅτοι κρίνο-
» μέν τι, ἢ ἐνθυμούμεθα ὀρθῶς τὰ πραγματα, οὐ τοὺς λόγους τοῖς ἔργοις βλάβην ἡ-
» γούμενοι, ἀλλὰ μὴ προσδιδαχθῆναι μᾶλλον λόγῳ πρότερον, ἢ ἐλθεῖν ἐπὶ δέον ἔργῳ ἐλθεῖν·
» διαφερόντως γὰρ δὴ καὶ τόδε ἔχομεν, ὥστε τολμᾶν τε οἱ αὐτοὶ μάλιστα καὶ περὶ ὧν
» ἐπιχειρήσομεν ἐκλογίζεσθαι, ὃ τοῖς ἄλλοις ἀμαθία μὲν, θράσος, λογισμὸς δὲ, ὄκνον φέ
» ρει· κράτιστοι δ' ἂν πλὴν τύχην δικαίως κρίνοιτο, ᾗ πάντα δεινὰ, καὶ ἡμῖν σαφῆς ἐστὶ γι-
» γνώσκοντες, καὶ δικαιοῦται μὴ ἀποζειπόμενοι ἐκ τῶν κινδύνων, ᾗ τὰς ἐς αὖθις ὑπανα-
» πόμενοι τοῖς πολλοῖς· οὐ γὰρ παθόντες εὖ, ἀλλὰ δρῶντες κτώμεθα τοὺς φίλους· βε
» βαιότερος δὲ ὁ δράσας πλὴν χάριν, ὡς τὸ ὀφειλόμενον δι' εὐνοίαν ᾧ σέσωκε σῴζειν· ὁ
» δ' αὖ ὀφείλων, ἀμβλύτερος, ἐπίδοσις οὐκ ἐς χάριν, ἀλλ' ἐς ὄφλημα πλὴν ἀφειλὼ ἀπο-
» δώσων· καὶ μόνοι οὐ τοῦ ξυμφέροντος μᾶλλον λογισμῷ, ἢ τοῦ ἐλευθερίᾳ τῷ πίσῳ
» ἀδεῶς τινα ὠφελοῦμεν· ἐπιτηδεύομέν τε λόγου τὸν τε πόσιν πόλιν τῆς ἑλλάδος παίδευ
» σιν εἶναι, καὶ καθ' ἕκαστον δοκεῖν αὖ μοι τὸν αὐτὸν αὐθρωπον παρ' ἡμῖν ἐπὶ πλεῖστ' ἂν εἶδη,
» καὶ μᾶλλ' χαρίεντα μάλιστ' ἂν εὐσταλέως τὸ σῶμα αὐτάρκως παρέχεσθαι. καὶ ὡσ
» οὐ λόγου ἐν τῷ παρόντι κόμπος τόδε μᾶλλον, ἢ ἔργων ἔστιν ἀληθεία αὐτὴ ἡ δύναμις
» τῆς πόλεως, ᾗ ἀφ' ὧνδε τῶν τρόπων ἐκτησάμεθα, σημαίνει· μόνη γὰρ τῶν νῦν ἀκοῇ
» κρείσσων ἐς πεῖραν ἔρχεται· καὶ μόνη οὔτε τῷ πολεμίῳ ἐπελθόντι ἀγανάκτησιν ἔ-
» χει ὑφ' οἵων κακοπαθεῖ, οὔτε τῷ ὑπηκόῳ κατάμεμψιν, ὡς οὐχ ὑπ' ἀξίων ἄρχεται,
» μεθ' μεγάλων δὲ σημείων καὶ οὐδὲ τοι ἀμαρτυρόν τι πλὴν δύναμιν παρεχόμενοι, οἷς
» τε καὶ τοῖς ἐπεσται θαυμασθησόμεθα, καὶ οὐδὲν προσδεόμενοι οὔτε Ὁμήρου ἐπαι
» νέτου, ἔτι ὅς τις ἐπὶ μὲν τοῦ παρόντος πρᾳ, τὸ δ' ἔργον πλὴν ὑπόνοιαν ἀλήθειᾳ λάβῃ,
» ἀλλὰ πᾶσαν μὲν θάλασσαν καὶ γῆν ἐσβατὴν τῇ ἡμετέρᾳ τόλμῃ καταναγκάσαντες πυνθά-
» νεσθαι, πανταχοῦ δὲ μνημεῖα κακῶν τε καὶ ἀγαθῶν αἰώνια ξυνεγκατοικίσαντες· περὶ
» μὲν αὐτῆς ἧς πόλεως ἅδην τε γενέσθαι δικαιοῦντες μὴ ἀφαιρεθῆναι αὐτὴν, μαχόμενοι

ἔστιν ἃ χωρία βουλόμενοι πρὸς πόλιν ποιήσασθαι· καὶ πειρᾶσθέντες, ὡς οὐκ ἠδύναντο, ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου· ἔχοντες δ' ἐν τῷ παράπλῳ ἐς κεφαλληνίαν, καὶ ἀποβάσει ποιησάμενοι ἐς τὴν Κραναίαν γῆν, ἀπατήσαντες ὑπ' αὐτῶν ὕστερόν τινὸς, ἀνάγκας τε ἐχρήσαντο, σφῶν αὐτῶν ἐπιθεμένων ἀπροσδοκήτως τῶν Κραναίων· καὶ βιασάμενοι αὐτοὺς ἀναγαγόμενοι, ἐκράτησαν ἐπ' οἴκου. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ χειμῶνι, ἐν ᾧ καὶ τὰ πρῶτα ἐνενοήθη τῷδε τῷ πολέμῳ πρῶτον ἀποθανόντων ζόπυρος καὶ φίλιππος, τὰ μὲν ὄντα προστίθεται τῶν ἀπογιγνομένων πρόξιτα σκιωλοῖ ποιήσαντες· καὶ ἐπιφορᾷ τῷ αὐτῷ ἦλθεν ἔκτορος, ἵνα τι βούλωνται· ἐπεισὲν δὲ ἡ ἐκφορὰ ἥ, λαμπάκη κυπαρισσίαν ἄσυλον ἄγαλμα, φυλῆς ἐκτορος μιᾶς· ἔνεστι δὲ καὶ ἄλλη ὁσία ἔκτορος ἵνα φυλῆς· μία δὲ κλίνη κεῖται ἐστρωμένη τῶν ἀφανῶν, οἱ αὖ μὴ ἀφικνῶνται ἐς αἵρεσιν· ξυνεκφέρει δὲ ὁ βουλόμενος καὶ ἀστῶν, καὶ ξένων· καὶ γυναῖκες παρῆσαν αἱ προσήκουσαι ἐπὶ τὸν τάφον ὀλοφυρόμεναι· τίθεται δὲ ἐς τὸ δημόσιον σῆμα, ὃ ἔστιν ἐπὶ τοῦ καλλίστου προαστείου τῆς πόλεως· καὶ ἀεὶ ἐν αὐτῷ θάπτουσι τοὺς ἐκ τῶν πολέμων, πλὴν τοὺς ἐν μαραθῶνι· ἐκείνων δὲ διαπρεπῆ τὴν ἀρετὴν κρίναντες, αὐτοῦ καὶ τὸν τάφον ἐποίησαν· ἐπεισὲν δὲ κρίσις ἦ, αἰνῆ ἡραμένους ὑπὸ τῆς φυλῆς, ὃς ἂν γνώμῃ τε δοκῇ μὴ ἀξύνετος εἶναι, καὶ ἀξιώματι προήκῃ, λέγει ἐπ' αὐτοῖς ἔπαινον τὸν πρέποντα· μετὰ δὲ τοῦτο, ἀπέρχονται. ὧδε μὲν θάπτουσι· καὶ διαπαντὸς τοῦ πολέμου, ὁπότε ξυμβαίη αὐτοῖς, ἐχρῶντο τῷ νόμῳ· ὧδέ δ' ἐν τοῖς πρώτοις τοῖσδε, Περικλῆς ὁ Ξανθίππου ἠρέθη λέγειν. καὶ ἐπειδὴ καιρὸς ἐλάμβανε, προελθὼν ἀπὸ τοῦ σήματος ἵν' ἐπὶ ὑψηλοῦ πεποιημένον, ὅπως ἀκούοιτο ὡς ἐπὶ πλεῖστον τοῦ ὁμίλου, ἔλεγε τοιάδε,

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ.

» Οἱ μὲν πολλοὶ τῶν ἐνθάδε ἤδη ἐπαινοῦντες, ἐπανοῦσι τὸν προστιθέντα τῷ νόμῳ τὸν λόγον τόνδε, ὡς καλὸν ὧδε τοῖς ἐκ τῶν πολέμων θαπτομένοις ἀγορεύεσθαι αὐτόν· ἐμοὶ δ' αὖ ἀρκοῦσαν ἐδόκει εἶναι, ἀνδρῶν ἀγαθῶν ἔργῳ γενομένων, ἔργῳ καὶ δηλοῦσθαι τὰς τιμάς, ὁποίαν καὶ νῦν περὶ τὸν τάφον τόνδε δημοσίᾳ παρασκευάζεται ὁρᾶτε, καὶ μὴ ἐνὶ ἀνδρὶ πολλῶν ἀρετὰς κινδυνεύεσθαι, εὖ τε καὶ χείρονα πίστευθῆναι. χαλεπὸν γὰρ τὸ μέτριον εἰπεῖν, ἐν ᾧ μόλις καὶ ἡδόκησις τῆς ἀληθείας βεβαίως ἵσταται· ἴδοι τε γὰρ ξυνειδὼς, καὶ εὔνους ἀκροατὴς, ταῖς μὲν τι ἐνδεέστερος πρὸς ἃ ἐπίσταταί τε καὶ ἐβούλετο, πολλάκις δοκεῖ ἀποσημαίνειν· ἄπιστον δὲ τι ἄλλο ἀκούει ὑπὲρ ἃ καὶ αὐτὸς ἴσθι· φθόνος τε γὰρ πρὸς τὰ ὑπερβάλλοντα ἔστιν· ἐπεὶ δὲ ἐς ἄλλους τοσοῦτον ἐπαινεῖσθαι ὅσον καὶ ἐς ἐμὲ ἀνέχεται, ἐνταῦθα μοι ἐπιβουλεύειν τε καὶ ἀπιστεῖσθαι ἐπιτίθεται, ὧν ἡ ἐπιτέρων λεγόμενα, ἐς ὅσον αὖ καὶ αὐτὸς ἔμπειρος εἶναι δοκεῖ τι, ὧν ἡ κουσε· τῷ δὲ ἐνδεδεχάλλοντι, αὐτῶν φθονεῖσθαι ἥδη καὶ ἀπιστοῦσιν· ἐπειδὴ ὁ τοῖς πάλαι αὐτοῖς ἐδοκιμάθη ταῦτα καλῶς ἔχειν, χρὴ καὶ ἐμὲ εἰκότως ἐπὶ τοσόνδε τῷ νόμῳ, πειρᾶσθαι ὑμῶν τῆς ἐνόδου ξυλλεώς τε καὶ δόξης τυχεῖν ὡς ἐπὶ πλεῖστον· ἀρξόμεθα δὲ ἀφ' ὧν πρόκειται πρῶτον· δίκαιον γὰρ αὐτοῖς καὶ πρέπον δὲ ἅμα ἐν τῷ τοιῷδε τὴν τιμὴν ταύτην τῶν μνημῶν διδόσθαι· τὴν εὐχώραν ἀεὶ οἱ αὐτοὶ οἰκοῦντες, διαδοχῇ τῶν ἐπιγιγνομένων, μέχρι τοῦδε, ἐλευθέραν δι' ἀρετὴν παρέδοσαν· καὶ ἐκεῖνοί τε ἄξιοι ἐπαίνου, καὶ ἔτι μᾶλλον οἱ πατέρες ἡμῶν. κτησάμενοι γὰρ πρὸς οἷς ἐδέξαντο ὅσον οὐδὲν ἐλάσσω ἀρχὴν, οὐκ ἀπόνως ἡμῖν τοῖς νῦν προσκατέλιπον· τὰ δὲ πλείω αὐτῆς, αὐτοὶ ἡμεῖς ἔτι νῦν ἔτι ὄντες, μάλιστα ἐν τῇ καθεστηκυίᾳ ἡλικίᾳ ἐπηυξήσαμεν· καὶ τὴν πόλιν τοῖσδε παρεσκευάσαμεν καὶ ἐς πόλεμον, καὶ ἐς εἰρήνην αὐτάρκεστάτην· ὧν ἐγὼ τὰ μὲν καθ' ἃ πολέμῳ ἔργα, οἷς ἐπράξαμεν ἐκάστῃ, καὶ αἷς πατέρες ἡμῶν βεβαίαν ἔλαβον τὴν ἡγεμονίαν, ἐκὼν παρήσω· ἐπὶ δὲ τὰ προύχοντα μᾶλλον ἐπιόντα προθύμως ἡμᾶς ἀνάμνησαι, μακρηγορεῖν ἐν εἰδόσιν οὐ βουλόμενος, ἐκὼν· ἀφ' ἧς δὲ ἔσται τε ἐπιτηδεύσεως ἦλθομεν ἐπ' αὐτὰ, καὶ μεθ' οἵας πολιτείας, καὶ τρόπων ὑφ' οἷων μεγάλα ἐγένετο, ταῦτα δηλώσας πρῶτον, ἔμοιγε καὶ ὧδε τῶνδε ἔστιν), νομίζων ἐπί τε τῷ παρόντι ἂν αὖ ἁρμόζειν λεχθῆναι αὐτὰ, καὶ τὸν πάντα ὅμιλον καὶ ἀστῶν, καὶ ξένων ξύμφορον εἶναι αὐτῶν ἐπακοῦσαι. χρώμεθα γὰρ πολιτείᾳ οὐ ζηλούσῃ τοὺς τῶν πέλας νόμους· παράδειγμα δὲ αὐτοὶ μᾶλλοι ὄντες τισι, ἢ μιμούμενοι ἑτέρους· καὶ ὄνομα μὲν, διὰ τὸ μὴ ἐς ὀλίγους, ἀλλ' ἐς πλείονας οἰκεῖν, δημοκρατία κέκληται· μέτεστι δὲ κατὰ μὲν τοὺς νόμους, πρὸς τὰ ἴδια διάφορα πᾶσι τὸ ἴσον· κατὰ δὲ τὴν ἀξίωσιν, ὡς ἔκαστος ἐν τῳ εὐδοκιμεῖ, οὐκ ἀπὸ μέρους τὸ πλέον ἐς τὰ κοινὰ, ἢ ἀπ' αὐτῆς προτιμᾶται· οὐδ' αὖ κατὰ πενίαν, ἔχων δέ τι ἀγαθὸν δρᾶσαι τὴν πόλιν, ἀξιώματος ἀφανίᾳ κεκώλυται· ἐλευθέρως δὲ τά τε

τοὺς ἀκόντιστας. ἐκπεσοῦσι δὲ τοῖς ἀσπίσταις, οἱ λακεδαιμόνιοι ἔδοσαν χωρίον οἰκεῖν, καὶ πλὴν γῆν νέμεσθαι, καθάπερ τὸ ἀρχαῖον διάφορον, καὶ ὅτι σφῶν ἀβρώτεροι ἦσαν ὑπὸ τὸν σεισμὸν, καὶ τῶν εἰλώτων πλὴν ἐπανέστασιν· ἡ δὲ χωρὰ τῆς γῆς, μεσόγεία τῆς ἀρχαίας καὶ λακωνικῆς ἐστιν, ὑδρὶ θάλασσαν καθήκουσα· καὶ οἱ μὲν αὐτῶν, ἐν ταύθα ᾤκησαν, οἱ δ' ἐπὶ τὴν ἄλλην ἐλλάδα· τοῦ δ' αὐτοῦ χρόνου νουμηνίᾳ καὶ τὸ σελήνιον, ὡς τότε καὶ μόνον δοκεῖ ἐν ἡμέρᾳ γενέσθαι δυνατὸν, ὁ ἥλιος ὑφέλιπε μικρὰ μεσημβρίαν, καὶ πάλιν ἀνεπλήρωσε, καὶ τελόμενος μηνοειδὴς, καὶ ἀστέρων τινῶν ἐκφανέντων· καὶ ἐν τῷ αὐτῷ θέρει νυμφόδωρος τὸν πύθεω, ἄνδρα ἀξιόπιστον, οὗ ἔνεκα τὴν ἀλλαξὶν Σιτάλκης, δυνάμενον παρ' αὐτῷ μέγα, οἱ ἀθηναῖοι πρότερον πολέμιον νομίζοντες, πρόξενον ἐποιήσαντο, καὶ μετέπεμψαν, βουλόμενοι Σιτάλκην στρίσασθαι τὸν θέρεω θρᾳκῶν βασιλέα ξύμμαχον γενέσθαι· διὰ θέρης δὲ ὁ τοῦ Σιτάλκου πατὴρ, πρῶτος ὀρούσας τὴν μεγάλην βασιλείαν ἐποίησε τῆς ἄλλης θρᾴκης ἐπὶ πλεῖστον· πολὺ γὰρ μέρος ἡ αὐτονόμου θρᾳκῶν· τυρεῖ δὲ τῷ Πρόκνιλῳ τὴν Γανδίου ἀπ' ἀθηνῶν ἡγόντι γωλαίκα; προσῆκε δὲ ὁ τέρης οὐδὲν, οὐδὲ τῆς αὐτῆς θρᾴκης ἐγένετο. ἀλλ' ὁ μὲν, ἐν λαυλίᾳ τῆς φαναίδος νῦν κατοικουμένης γῆς ὁ τυρὶς ᾤκει, πρὸς τὸ θρᾳκῶν οἰκουμένης, καὶ τὸ ὄρος τὸ περὶ τὸν στρυμόνα ἐν τῇ γῇ ταύτῃ ἔπρεξαν· πολλοῖς δὲ καὶ τῶν πρώτων ἐν ἀνδρῶν μνήμῃ, σαυλιὰς ἡ ὁρμὴ ἐγένετο· εἰκὸς δὲ καὶ τὸ κῆδος Γαυλίου καὶ Σιτάλκου τῆς δυναστείας ἕνεκα τοσούτου, ἐπ' ὠφελείᾳ τῇ πρὸς ἀλλήλους μᾶλλον, ἢ ὀλίγῳ πολλῶν ἡμῶν ἐς ὁρμὴν ἐς ὁδοῦ· τέρης δὲ, οὔτε τὸ αὐτὸ ὄνομα ἔσχον, ἐκπολὺς τε πρῶτος ἐν κράτει ὁρμῶν ἐγένετο· ὃ δὴ ὄνομα τὸν Σιτάλκην, οἱ ἀθηναῖοι ξύμμαχον ἐποιήσαντο, βουλόμενοι στρίσασθαι τὰ ἐν θρᾴκης χωρία καὶ Περδίκκαν ξυνελεῖν αὐτόν· ἐλθόντα τε ἐς τὰς ἀθήνας ὁ Νυμφόδωρος, τήν τε τοῦ Σιτάλκου ξυμμαχίαν ἐποίησε, καὶ Σάδοκον τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἀθηναῖον τόν τε ἐν θρᾴκης πόλεμον ὑπεδέχετο καταλύσειν· πείσειν γὰρ Σιτάλκην πέμπειν στρατιὰν θρᾳκίαν ἀθηναίοις, ἱππέων τε, καὶ πλατσῶν· ξυνεβίβασε δὲ καὶ τὸν Περδίκκαν τοῖς ἀθηναίοις· καὶ ἥρμοσε αὐτῷ ἔπεισεν ἀρθῆναι ξυνεστράτευσέ τ' ἐπὶ τοὺς Περδίκκας ἐπὶ χαλκιδέας μετ' ἀθηναίων, καὶ ὡρμίσατο· οὕτω μὲν Σιτάλκης τε ὁ τέρεω θρᾳκῶν βασιλεὺς, ξύμμαχος ἐγένετο ἀθηναίοις, καὶ Περδίκκας ὁ Ἀλεξάνδρου μακεδόνων βασιλεύς· οἱ δ' ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ναυσὶν ἀθηναίων, ἔπειθον περὶ πελοποννήσου, σφίσι τε κρατεῖν πόλισμα αἱροῦσι, καὶ παρασκευάζεσθαι παλιρρύσιον ἀκμαιότατον μόνοις τὴν γῆν καὶ πόλιν νέμεσθαι, καὶ ἔσεσθαι, ἧς ἔνδαρχος ἐτύγχανε, λακεδαιμονίοις καταπράσσειν, καὶ ὑφελάσειν τὸν αὐτὸν, τὸ χωρίον ἐς τὴν ξυμμαχίαν προσποιήσαντο· ὑδρὶ τε κεφαλληνίαν τὴν νῆσον προσκαλούντες, προσκάρσιον ἄνδρα μάχης· κεῖται δὲ ἡ κεφαλληνία κατὰ ἀκαρνανίαν, καὶ λευκάδα, τε ζάκυνθόν δοκεῖ παλλῆνε· κράσιοι· σαμαῖοι· πρόσνασοι· ὕστερον δ' ἀπόλλωνα, ἀνεχώρησαν αἱ νῆσοι ἐς τὰς ἀθήνας· περὶ ἣν φθινόπωρον τοῦ θέρεος τοῦτου, ἀθηναῖοι παντὶ μὲν αὐτοῖ καὶ ἡ ὁμόρριζοι ἐσέβαλον ἐς τὴν μεγαρίδα, στρατηγοῦντος τοῦ ξανθίππου τοῦ ἀρριφρονίδου· καὶ οἱ περὶ πελοπόννησον ἀθηναῖοι ἐν ταῖς ἑκατὸν ναυσὶν, ἔτυχον γὰρ ἤδη ἐν ἀσίνῃ ὄντες, ἐπ' οἴκου ἀνακομιζόμενοι, ὡς ἤκουσαν τοὺς ἐκ τῆς πόλεως παντὶ στρατιᾷ ἐν μεγάρεσι ὄντας, ἔπλευσαν παρ' αὐτοὺς, καὶ ξυνέμιξαν· στρατοπέδου τε μέγιστον δὴ ἔξω ἀθρόου ἀθηναίων ἐγένετο, ἀκμαζούσης ἔτι τῆς πόλεως, καὶ οὔπω νενοσηκότος· μυρίων γὰρ ὁπλιτῶν οὐκ ἐλάσσους ἦσαν αὐτοὶ ἀθηναῖοι· χωρὶς δὲ, αὐτοῖσι οἱ ἐν ποτιδαίᾳ χιλίοι ἦλθον· μέτοικοι δὲ ξυνεσέβαλον οὐκ ἐλάσσους χιλίων ὁπλιτῶν· χωρὶς δὲ, ὁ ἄλλος ὅμιλος ψιλῶν οὐκ ὀλίγος· ἁθρόσαντες δὴ τὰ πολλὰ τῆς γῆς, ἀπεχώρησαν ἐγένετο δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ κατὰ τὸν πόλεμον τοσαῦτα ἔτη ἐπὶ τοσοῦτον ἐσβολαὶ ἀθηναίων ἐς τὴν μεγαρίδα, καὶ ἱππέων, καὶ παντὸς στρατοῦ, μέχρις οὗ νίσαια ἑάλω ὑπ' ἀθηναίων· ἐτειχίσθη δὲ καὶ ἀταλάντη ὑπ' ἀθηναίων φρούριον, τοῦ θέρεος τούτου πελοποννησίους, ὃ δὲ λοκροῖς τοῖς ἐπικνημιδίοις οὖσα ὁρμὴ πρότερον οὖσα, τοῦ μὴ λῃστὰς ἐκπλέοντας ὑφ' ὁποτέρων, καὶ τῆς ἄλλης λοκρίδος κακουργεῖν τὴν εὔβοιαν. ταῦτα μὲν ἐν τῷ θέρει τούτῳ μετὰ τὴν πελοποννησίων ἐκ τῆς ἀττικῆς ἀναχώρησιν ἐγένετο· τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, ἔαρ ὑπάρξαν ὁ ἀκαρνὰν βουλόμενος ἐς τὴν ἄσακον κατελθεῖν, πείθει καὶ θέρους πεντακοσίους καὶ χιλίους ὁπλίτας ἑαυτὸν κατάγειν, πλεύσαντας· καὶ αὐτὸς ἐπικούρους τινὰς προσμισθώσατο· ἦρχε δὲ τῆς στρατιᾶς εὐφαμίδας τε ὁ ἀρισωνύμου, καὶ τιμόξενος ὁ τιμοκράτους, καὶ εὔμαχος ὁ χρύσιδος· καὶ πλεύσαντες, κατῆγαγον· καὶ τῆς ἄλλης ἀκαρνανίας τῆς περὶ θάλασσαν,

ἱππέας μάλιστα ὠφέλιμον εἶναι, τοὺς μὲν προσβόμους ἀπὸ τῆς στρατιᾶς ἐπὶ πᾶσιν ὄντας ἴσους τοῖς ἀγροῖς τοῖς ἐγγὺς τῆς πόλεως, κατασκηνῆς, καὶ ἱππομαχίᾳ τῷ ἐγγὺς βραχείᾳ καὶ φρυγίοις, τῶν τε ἀθηναίων τέλει οἱ ἱππῆς, καὶ Θρακῶν μετ' αὐτῶν πρὸς τοὺς βοιωτῶν ἱππέας, οἳ ἦ οὐκ ἔλασσον ἦσαν οἱ ἀθηναῖοι, καὶ θρᾷκες, μὴ χρῆσθαι προσβοηθησάντων τοῖς βοιωτοῖς τῶν ὁπλιτῶν, ἴσοι ἐγένοντο αὐτοῖς. καὶ ἀπέβαινον τῶν θρᾳκῶν, καὶ ἀθηναῖοι οἱ πολλοὶ αἰεὶ ἐλάσσους μέν τινας αὐτοὺς αὐθημερὸν ἀπεστέλλοντο· καὶ οἱ πλοποντήσιοι ἴσοι ταῖς τῆς ὑστεραίας ἦσαν. ἡ δὲ βοιωτία αὐτὴ τῶν θρᾳκῶν κατὰ τὸ παλαιὸν ξυμμαχικὸν ἐγένετο τοῖς ἀθηναίοις· καὶ ἀφίκοντο παρ' αὐτοὺς, λεμεραῖοι, φαρσάλιοι, παγασῆσι, κραναώνιοι, πειρασῆσι, γρηστώνιοι, φιραῖοι· ἐγένετο δὲ αὐτῶν, ἐκ μὲν λεμέρας, πολυμήδης, καὶ λαρισσαῖοι, ἀπὸ τῆς σατίας ὁρμώμενοι· ἐκ δὲ φαρσάλου, μόλων· ἦσαν δὲ καὶ τῶν ἄλλων κατὰ πόλεις ἀρχοντες. οἱ δὲ πλοποντήσιοι, ἐπειδὴ οὐκ ἐπεξήεσαν αὐτοῖς οἱ ἀθηναῖοι ἐπὶ μακρῷ, ἀφέντες ἐκ τῆς ἀχαρνῶν, ἐλήϊζον τὴν δήμων πάντα ἄλλους, τῶν μεταξὺ πόλεων ὄντας, καὶ βελλήσαυ ὄρους· ὄντων δὲ αὐτῶν οἱ τῇ γῇ, οἱ ἀθηναῖοι ἀπέστειλαν τοὺς ἐκείνῃ σφῶν αὐτῶν περὶ πλοποντήσιον, ἅς πρὸ παρεσκευάζοντο, καὶ χιλίους ὁπλίτας ἐπ' αὐτῶν, καὶ τοξότας πεντακοσίους. ἐστρατήγει δὲ καρκινίδης τε ὁ ξενοτίμου, καὶ πρωτέας ὁ ἐπικλέους, καὶ σακεφόρος ὁ λυσιγένους· καὶ οἱ μὲν, ἀφέντες, τῇ παρασκευῇ ταύτῃ περιέπλεον· οἱ δὲ πλοποντήσιοι, χρόνον ἐμμείναντες οἷ ἦν ἀτταλῇ, ὅσον ἔδει τὰ ἐπιτήδεια, αἰεὶ χώρησαν ὀλίγῳ βοιωτῶν, οὐχ ἧσσον ἐφόβαλον. παρελθόντες δὲ ὡρωπὸν, πρὸς γῆν πρὸς πειραϊκῷ κατὰ μέσον μάλιστα ὁρμώμενον, ὃν νέμονται ὡρωπίων οἱ ἐπήκοοι, ἐλήϊσαν· ἀφικνοῦνται δὲ ἐς πλοποντήσιον, ὅπερ καὶ πόλεως ἔκτισται, καὶ ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, οἱ ἀθηναῖοι φύλακας κατέστησαν κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, ὡς πρὸ δὴ ἔμελλον διακωλύσειν τοὺς πολίτας φυλάξειν. καὶ χίλια τάλαντα ἀπὸ τῶν ἐπὶ τῇ ἀκροπόλει χρημάτων ἐδέξαν αὐτοῖς ὑπάρξαι τοὺς ἐσομένους, χωρὶς ἀθηναίων, καὶ μὴ ἀναλοῦν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἄλλων πολεμεῖν· ἢν δέ τις ἔτι ἔπῃ, ἢ ἐπὶ φίλοις κτᾶται τὰ χρήματα ταῦτα ἐς ἄλλο τι, ἢν μὴ οἱ πολέμιοι ἐπὶ τῇ στρατῷ ἐπὶ πλέωσι τῇ πόλει, καὶ δέῃ ἀμύνασθαι, βαίοτερ ἔμελλε τὴν ἀρχὴν ἔσεσθαι. ξυνέβησάν τε μετ' αὐτῶν ὑπὲρ ἑκατὸν ἐτῶν ἐποιήσαντο καὶ τὰ ἱερὰ ἔκγονα τοῖς ἐπιοῦσι, καὶ τεμπαραῖοι αὐτοῖς, ὧν μὴ χρῆσθαι μαθεμιᾷ ἐς ἄλλο τι, ἢ μετὰ τῶν χρημάτων περὶ ἧς αὐτοῦ κινδύνου, ἢν δέῃ· οἱ δ' αὖ ταῖς ἐκείνῃ ναυσὶ πρὸ πλοποντήσου ἀθηναίοις, μὴ κορκυραίοις, μετ' αὐτῶν πεπλέουσι ναυσὶ προσβοηθοῦντες, καὶ ἄλλοι πρὸς τῶν ἐκεῖ ξυμμάχων, ἄλλα τε ἐκέκευον περιπλέοντες, καὶ ἐς μιθώνην τῆς λακωνικῆς ἀποβαίνειν, ᾗ τείχει προσέβαλον ὅτι ἀδυνεῖ, καὶ αὐθημερὸν οὐκ οἴόντων· ἔτυχε δὲ περὶ τοὺς χώρους τούτους βρασίδας ὁ τέλλιδος, αὐτὸν ἀναπεπλεύκοτες, φρουρὸς ἔχων, καὶ ἀλθόμενος, βοηθήσας τοῖς οἱ τῷ χωρίῳ μετὰ ὁπλιτῶν ἐκείνῃ· διασφαμῶν δὲ τῶν ἀθηναίων στρατόπεδον ἐσκεδασμένον κατὰ πὼ χώρας, καὶ πρὸς τὸ τεῖχος προσμίσγον, ἐπιπλέει ἐς πὼ μιθώνῃ· καὶ ὀλίγῳ πρᾶσσε τῇ ἐσόδῳ ἀπολίσας τῶν μισθίαυτοῦ, τήν τε πόλιν περιποίησε, καὶ ἀφ' τούτου τοῦ φλαμίματος, πρῶτος τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἐπῃνέθη οὐ σωτὴρ· οἱ δὲ ἀθηναῖοι ἀφέστησαν, παρέπλεον. καὶ χρόνῳ τῆς ἡλέσας ἐς φαιὰ, ἐλήϊσαν πὼ γῆν δὴ δύο ἡμέρας· πῇ προσβοηθήσαντας τῶν ἐκ τῆς κωλίας ἑλίσσης τετρακοσίους λοχαγοὺς, πῇ τῶν αὐτόθεν ἐκ τῆς περιοικίδος ἡλείων, μάχῃ ἐκράτησαν· αἰζηῶν ἤκτισαν τοσούτους, πῇ πλείστους τῶν ἔξωθεν κατὰ πὼ μισθώνιον· καὶ ὀλίγοι τινὲς ἐγένοντο ἡλώσεως πὼ ἄκρας ἐς τὴν φαιὰν λιμένα· οἱ δὲ μαντίνειοι οἱ ἰδίᾳ πῇ ἄλλοι τινὲς οἱ ξυμμάχοντες ἐπεβοήθησαν, κατὰ γῆν χωρίζοντες, πὼ φλειασίων ὁρῶν. πῇ κρῆσθαι αὐτοὺς περιπλέοντας, αἰεὶ λαμβάνειν αὐτοὺς, πῇ ὑστεραίαν ἐκ λιπόντας φλειασίων· πῇ τῶν ἡλείων οἱ πολλοὶ ἤδη στρατιὰ, προσβοηθοῦντες· πρὸς πλοῦσιν τῆς οἱ ἀθηναῖοι δὴ ἄλλα χωρία, ἐλίσσοντες ὑπὲρ ἧς αὐτὸν χρόνον ἔσχον, οἱ ἀθηναῖοι τειχίσαντες αὐτοῖς ὑβρίπεμψαν περὶ πὼ λοκρίδα, πῇ βοϊκὸν ἅμα φυλακὴν· ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν κλεόπομπος ὁ κλεονίου. πῇ ἀποβάσεις ποιησάμενος, τῆς τε παρακαλασσίου ἔστιν ἃ ἐλήϊσαν, πῇ ὑρώνιον ἕλον· ὁμάρτησε τε ἔλαβον αὐτῶν, καὶ οἱ ἀλόπῃ τοῦσι βοιωτῶν λοκρῶν μάχῃ ἐκράτησαν· αὐίσκοντας ἦ πῇ αἰγινήτας τῷ αὐτῷ ἤρκει τούτῳ ὑβρίζειν ἀθηναίους, αὐτούς τε πῇ παῖδας πῇ γυναῖκας, ἐπικλίσαντες ἐχέκυσα τῇ φλέμνᾳ σφίσιν αἰτίους εἶναι· καὶ πὼ αἴγιναν ἀσφαλίσασθαι φαίνεται τῇ πλοποντήσῳ ἐπικαμμένῃ, αὐτῶν πέμψαντες ἐποίκους, ἔχειν· καὶ ὑβρίπεμψαν ὕστερον οὐ πολλῷ ἐς αὐτὴν

τὰς τῶν πελοποννησίων πρεσβείας, ἀφίκετο τῆς ἀττικῆς ἐς ἀνάλωτον πρώτον, ἣπερ ἔμελλον ἐσβαλεῖν· καὶ ὡς ἐνταῦθα ἵζοντο, προσβολὰς παρεσκευάζοντο τῷ τείχει, τήν τε πόλιν μηχανάς τε καὶ ἄλλῳ τρόπῳ· ἡ γὰρ ἀνάληψις οὖσα ἐν μεγάλοις τῆς ἀττικῆς καὶ εὐεπιτέκτων, ἐπετείχισε· καὶ αὐτῷ Φρουρίῳ οἱ Ἀθηναῖοι ἐχρῶντο, ὁπότε πόλεμος κατάσταθείη· τάς τε οἴας προσβολὰς ἐπεξήεσαν, καὶ ἄλλως ἐνδιέτριβον χρόνον περὶ αὐτόν· αἰτίαν τε οὐκ ἐλαχίστην Ἀρχίδαμος ἔλαβεν ἀπ' αὐτοῦ, δοκῶν καὶ ἐν τῇ ξυναγωγῇ τοῦ πολέμου μαλακὸς εἶναι, καὶ τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιτήδειος, οὐ παραινῶν προθύμως τὸν πόλεμον, ἐπειδή τε ξυνελέγετο ὁ στρατὸς, ἢ τε ἐν τῷ Ἰσθμῷ ἐπιμονὴ πενόμενον, καὶ ἃ κατὰ πόλιν ἄλλῳ τρόπῳ ἡ ἀρχαιότης διέβαλλεν αὐτόν, μάλιστα δὲ ἡ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐπίληξις· οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι ἐνόμιζον ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ, ἢ ἐδόκει αὐτοῖς πλουτοῦντες ἐπὶ πλεῖον τῆς αὐξήσεως κατὰ τάχος, πάντα ἔτι ἔξω κατὰ λόγον, εἰ μὴ ἐπὶ τοῦ ἐκείνου μέλλησιν ἐν φιλοτιμίᾳ μὲν ὁ στρατὸς ὁ Ἀρχίδαμον ἐν τῇ κατ' Ἰσθμὸν ἔσχεν· ἢ, πρὸς ἀχθόμενος, ὡς λέγεται, τοῖς Ἀθηναίοις, τῆς γῆς ἔτι ἀκμαίου οὔσης, ἐνδιδόναι τι, μὴ κατοικίσειν περιϊδεῖν αὐτοῖς ἡμᾶς, αἰσθάνεται· ἐπειδὴ μέντοι προσβαλόντες ἐν Οἰνόῃ, καὶ πρῶτον ἰδίᾳ πειράσαντες οὐκ ἐδύναντο ἑλεῖν, εἰ τε Ἀθηναῖοι οὐδὲν ἐπεκηρυκεύοντο, οὕτω δὴ ὁρμήσαντες ἀπ' αὐτῆς, μᾶλλον τὰ ἐν τῷ πλατείᾳ τῶν ἑπτὰ λόφων ἐκαίοντο γενόμενα, ἡ μέρα ὀργισθεὶς μάλιστα φῦ ἥρους, καὶ φῦ σίτου ἀκμάζοντος, ἐσέβαλε τὴν ἀττικήν· ἡγεῖτο δὲ Ἀρχίδαμος ὁ Ζευξιδάμου, Λακεδαιμονίων βασιλεύς· καὶ προελθόντες, ἔτεμνον, πρῶτον μὲν Ἐλευσῖνα, καὶ τὸ θριάσιον πεδίον· καὶ Ἀχαρνὴν ἐπῆλθον, καὶ ἐνταῦθα ἱδρύσαντο στρατόπεδόν τε ἐποιήσαντο· ἔπειτα προὐχώρουν ἐν δεξιᾷ ἔχοντες τὸ αἰγάλεων ὄρος, ἕως ἀφίκοντο ἐς Ἀχαρνάς, χωρίον μέγιστον τῆς ἀττικῆς, ἐπὶ δὲ μ' καλουμένων· καὶ καθεζόμενοι ἐς αὐτὸ, στρατόπεδόν τε ἐποιήσαντο· χρόνον τε πολὺν ἐμείναντες, ἔτεμνον· γνώμῃ τοιᾷδε μάλιστα ἦλθεν ὁ Ἀρχίδαμος) περί τε τὰς Ἀχαρνὰς ὡς ἐς μάχην τεταγμένον μείναι, καὶ ἐς τὸ πεδίον ἐκείνῃ τῇ ἐσβολῇ οὐ κατα-βῆναι· τοὺς γὰρ Ἀθηναίους οὐκ ἐλπίζοντός τε νεότητα πολλὴ, καὶ παρεσκευασμένους ἐς πόλεμον, ὥστε ἴσως αὐτὸν ἐπεξελθεῖν, καὶ τὴν γῆν ἔτι αὖ περιϊδεῖν τμηθῆναι. ἐπειδὴ οὖν αὐτῷ ἐς Ἐλευσῖνα καὶ τὸ θριάσιον πεδίον οὐκ ἀπήντησαν, πεῖραν ἐποιεῖτο περὶ τὰς Ἀχαρνὰς καθήμενος εἰ ἐπεκίνησαν· ἅμα μὲν γὰρ αὐτῷ ὁ χῶρος ἐπιτήδειος ἐφαίνετο οὐ στρατοπεδεύσασθαι· ἅμα δὲ καὶ οἱ Ἀχαρνῆς μέγα μέρος ὄντες τῆς πόλεως, ἐξήλπιζον ἀπολεῖσθαι ἐλάσσω, οὐ περιόψεσθαι ἐδόκουν τὰ σφέτερα διαφθαρέντα, ἀλλ' ὁρμήσειν καὶ τοὺς πάντας ἐς μάχην· εἴτε καὶ μὴ ἐπεξέλθοιεν ἐκείνῃ τῇ ἐσβολῇ οἱ Ἀθηναῖοι, ἀλλ' ἧσσον ἤδη ἐς τὸ ὕστερον τό, τε πεδίον τεμεῖν, καὶ ἐς αὐτὸν τὸν πόλιν χωρήσεσθαι· φῦς γὰρ Ἀχαρνέας ἑστρεμμένους τῶν σφετέρων, οὐχ ὁμοίως προθύμους ἔσεσθαι ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων κινδυνεύειν, τάσιν δὲ ἐνέσεσθαι τῇ γνώμῃ· τοιαῦτα μὲν διανοίᾳ ὁ Ἀρχίδαμος περὶ τὰς Ἀχαρνὰς ἐλπ· Ἀθηναῖοι δὲ μέχρι μὲν οὗ περὶ Ἐλευσῖνα καὶ τὸ θριάσιον πεδίον ὁ στρατὸς ἦν, καὶ τινα ἐλπίδα εἶχον ἐς τὸ ἐπιτέρω αὐτοὺς μὴ προϊέναι, μεμνημένοι καὶ Πλειστοάνακτα τὸν Παυσανίου Λακεδαιμονίων βασιλέα ὅτε ἐσβαλὼν τῆς ἀττικῆς ἐς Ἐλευσῖνα καὶ θρίωζε στρατῷ πελοποννησίων, πρὸ τοῦ δὲ φῦ πολέμου τέσσαρσι καὶ δέκα ἔτεσιν, ἀνεχώρησε πάλιν, ἐς τὸ πλῆθος οὐκέτι προελθών· διὸ δὴ καὶ ἡ φυγὴ αὐτῷ ἐγένετο ἐκ τοιαύτης, δόξαντι χρήμασι πεισθῆναι πολὺ ἀνακεχωρηκέναι· ἐπειδὴ δὲ περὶ Ἀχαρνὰς ἤδη τὸν στρατὸν ἐξήνεγκε τοιαῦτα, οὐκέτι ἀνασχετὸν ἐποίουν, ἀλλ' αὐτοῖς ὡς ἀνὰ γῆς τε μνημεῖον ἐν τῷ ἐμφανεῖ, ὃ οὕτω ἐφρόνησεν οἱ γενόμενοι, οὐδ' οἱ περισωθέντες, πολὺ τὸ μισητὸν, δεινὸν ἐφαίνετο. καὶ ἐδόκει τοῖς τε ἄλλοις, καὶ μάλιστα τῇ νεότητι ἐπεκθεῖναι, καὶ μὴ περιορᾶν· καὶ τὰ ξυσσίτια τε γιγνόμενα, ἐν πολλῇ ἔριδι ἦσαν· οἱ μὲν, κελεύοντες ἐπεκθεῖναι, οἱ δὲ τινὰ, οὐκ ἐῶντες. χρησμολόγοι τε ἤδον χρησμοὺς παντοίους, ὧν ἀκροᾶτο, ὡς ἕκαστος ὥρμητο· οἵ τε ἀγορῆσι διδόμενοι παρὰ σφίσιν αὐτοῖς οὐκ ἐλαχίστην μοῖραν εἶναι ἀθηναίων, ὡς αὐτῶν ἡ γῆ ἐτέμνετο, ἐνίσχον μάλιστα· παντί τε τρόπῳ αὐτοῖς ἦν ὀξὺς ὁ τοῦ λιμοῦ, καὶ τὸν περικλέα ἐν ὀργῇ εἶχον· καὶ ὃν παρήνεσε πρότερον, ἐμέμνητο οὐδέν, ἀλλ' ἐκάκιζον, ὅτι στρατηγὸς ὢν, οὐκ ἐπεξάγοι· αἴτιόν τε σφίσιν ἐνόμιζον πάντων, ὧν ἔπασχον· παρακλῆσις δὲ ὁρῶν μὲν αὐτὸν πρὸς τὸ παρὸν χαλεπαίνοντας, καὶ ἃ τε ἄρτια φρονοῦντας, πταίειν ἢ ὀρθῶς γιγνώσκειν περὶ ἃ μὴ ἐπεξάγειν ἐκκλησίαν τε ἄκλητοι αὐτῶν, οὐ δὲ ξύλλογοι οὐδεὶς, τοῦ μὴ ὀργῇ τι μᾶλλον, ἢ γνώμῃ ξυνελθόντας ἁμαρτεῖν, τήν τε πόλιν ἐφύλασσε, καὶ οὐ κατεχάσθη μᾶλλόν ἐστιν ἢ δοκεῖ ἀρχή·

λῶ, τὸ μεταξὺ τοῦ τε μακροῦ, καὶ τοῦ Φαληρικοῦ. τοῦ δὲ μακροῦ τείχους πρὸς θάλασσαν, τεσσαράκοντα σταδίων, ὧν τὸ ἔξω φυλακὴν ἐπῃρέτουν καὶ οὗτοι πᾶσαν μουνυχίαν, ἑξήκοντα μὲν σταδίων ἅπασαν περίβολος. τὸ δὲ ἐν Φυλακῇ ὂν, λῷον μέσου τούτου. ἐπῄεσαν δ' ἀπίφασιν ὁπλῖται, καὶ χίλιοι, ξυνὶ ἱππεῖς ἑξακόσιοι καὶ ἱππέων ἑξήκοντες, καὶ ἱππόται τοῖς σταδίοις ἐπεσκόπουν. ταῦτα γὰρ ὑπῆρχεν ἀθρόα, καὶ οὐκ ἐλάσσω ἐφάνη τούτων, ὅτε ἡ ἐσβολὴ τοῖς πρώτοις ἐμέλλε πλοσπονδίαν ἔσεσθαι, καὶ ἐς τὸν πόλεμον ἡσθήσαντο· ἔλεγε δὲ καὶ ἄλλα διάφορα εἰδὼς Περικλῆς, ἐς ἀπόλαυσιν τοῦ παρεῖσθαι τῷ πολέμῳ. οἱ δὲ ἀγνοίᾳ ἀνηύσαντες, καὶ πείθοντό τε, καὶ ἐσκομίζοντο ἐκ τῶν ἀγρῶν παῖδας, καὶ γυναῖκας, καὶ τὴν ἄλλην παρασκευήν, ἣν κατ' ὄψιν ἐχρῶντο· καὶ αὐτῶν τῶν οἰκιῶν καθαιροῦντες τὴν ξύλωσιν, πρόβατα δὲ καὶ ὑποζύγια ἐς τὴν Εὔβοιαν διεπέμποντο, καὶ ἐς τὰς νήσους τὰς ἐπικειμένας· χαλεπὸν δὲ αὐτοῖς ᾤετο τὸ ἀεὶ ἀνάστασιν τοὺς πολλοὺς ἐν τῇ ἀγορᾷ διακεῖσθαι, ἢ αἰεὶ στάσις ἐπήγνυτο· ξυνεβεβήκει δὲ ἀπὸ τοῦ πάνυ ἀρχαίου ἐπὶ τόδε μᾶλλον ἀθηναίοις τοῦτο· ὑπὸ γὰρ Κέκροπος καὶ τῶν πρώτων βασιλέων, ἕως ἐπὶ Θησέα ἐς Θησέα δὲ καὶ κατὰ πόλεις ᾤκει τὰ, πρυτανεῖά τε ἔχουσα, καὶ ἄρχοντας· καὶ ὁπότε μή τι δείσειαν, ξὺν ἑαυτῇ ἐβουλεύσατο ὡς τὸν βασιλέα, ἀλλ' αὐτοὶ ἕκαστοι ἐπολιτεύοντο, καὶ ἐβουλεύσαντό ποτε καὶ τινες καὶ ἐπολέμησάν ποτε αὐτῶν, ὥσπερ καὶ ἐλευσινίοις μετ' Εὐμόλπου πρὸς Ἐρεχθέα· ἐπεὶ δὲ Θησεὺς ἐβασίλευσε, γνώμῃσι μὲν ξυνετὸς, καὶ δυνατὸς, τά τε ἄλλα διακόσμησε τὴν χώραν, καὶ καθαλύσας τῶν ἄλλων πόλεων τὰ τε βουλευτήρια, καὶ τὰς ἀρχὰς, ἐς τὴν νῦν πόλιν οὖσαν, εὖ βουλευτήριον ἀποδείξας, καὶ πρυτανεῖον, ξυνῴκισε πάντας· καὶ νεμομένους τὰ αὐτῶν ἠνάγκασε μιᾷ πόλει τούτῃ χρῆσθαι, ἣ ἁπάντων ἤδη ξαυτοῦ ὄντων ἐς αὐτὴν μεγάλη ἐγένετο, παρεδίδου δὲ ὑπὸ Θησέως τοῖς ἔπειτα· καὶ ξυνοίκια ἔτι ἀθηναῖοι ἔτι καὶ νῦν τῇ θεῷ ἑορτὴν δημοτελῆ ποιοῦσι· τὸ δὲ πρὸ τούτου, ἡ ἀκρόπολις ἦν νῦν οὖσα, πόλις ἦν, καὶ τὸ ὑπ' αὐτὴν πρὸς νότου μάλιστα τετραμμένον. τεκμήριον δέ, τὰ ἱερὰ ἐν αὐτῇ τῇ ἀκροπόλει ἢ ἄλλων θεῶν ἔστι. ἢ τὰ ἔξω πρὸς τοῦτο τὸ μέρος τῆς πόλεως μᾶλλον ἵδρυται, τό, τε τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου, καὶ τὸ Πύθιον, καὶ τὸ τῆς γῆς, καὶ τὸ ἐν λίμναις Διονύσου, ᾧ τὰ ἀρχαιότερα διονύσια τῇ δωδεκάτῃ τοῦ Ἀνθεστηριῶνος ἐπιτελεῖται, ὥσπερ καὶ οἱ ἀπ' Ἀθηναίων Ἴωνες ἔτι καὶ νῦν νομίζουσι. ἵδρυται δὲ καὶ ἄλλα ἱερὰ παλαιὰ τούτῃ ἀρχαῖα· καὶ τῇ κρήνῃ, τῇ νῦν μὲν τῶν τυράννων οὕτω κεκαλυσμένῃ ἐννεακρούνῳ καλουμένῃ· τὸ δὲ πάλαι, φανερῶν τῶν ταφῶν ὄντων, καλλιρρόη ὀνομαζομένῃ, ἐκάλει τε ἐγγὺς ὄση· καὶ τὰ πελάσιον ἄκεα ἱερῶνται. καὶ νεὼ ἔτι ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου πρό τε γαμήλων, καὶ ἐς ἄλλα τῶν ἱερῶν νομίζεται τῷ ὕδατι χρῆσθαι· καλεῖται δὲ διὰ τὴν παλαιὰν ταύτην κατοίκησιν καὶ ἡ ἀκρόπολις μέχρι τοῦδε ἔτι ὑπ' ἀθηναίων πόλις· τῇ τε οὖν ἐπὶ πολὺ κατὰ τὴν χώραν αὐτονόμῳ οἰκήσει μετεῖχον οἱ ἀθηναῖοι· καὶ ἐπειδὴ ξυνῳκίσθησαν δὲ τὸ ἔτος ἐν τοῖς ἀγροῖς, ὅμως οἱ πλείους τῶν τε ἀρχαίων, καὶ τῶν ὕστερον μέχρι τοῦδε τοῦ πολέμου παντοπαισὶ γενόμενοί τε, καὶ οἰκήσαντες, οὐ ῥᾳδίως τὰς μεταστάσεις ἐποιοῦντο· ἄλλως τε, καὶ αὖ πρὶν αἰσθανόμενοι τὸ κατασκευὰς μεγάλας τὰ μισθοῦ ἐβαρύνοντο δὴ, καὶ χαλεπῶς ἔφερον, οἰκίας τε κατὰ λιπόντες, καὶ ἱερὰ, ἃ διαπαντὸς ἦν αὐτοῖς ἐκ τῆς κατὰ τὸ ἀρχαῖον πολιτείας πάσῃ σπουδῇ τε καὶ μάλιστά τε μέλλοντες μεταβάλλειν, καὶ οὐδὲν ἄλλο, ἢ πόλιν τὴν αὐτοῦ ἀπολείποντες ᾤκησαν· ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο ἐς τὸ ἄστυ, ὀλίγοις μέν τισιν ὑπῆρχον οἰκήσεις· καὶ παρὰ φίλων τινὰς, ἢ οἰκείων κατέφυγόν· οἱ δὲ πολλοὶ, τά τε ὄψιμα τῆς πόλεως ᾠκησαν, καὶ τὰ ἱερὰ, καὶ τὰ ἡρῷα πάντα, πλὴν τῆς ἀκροπόλεως, καὶ τοῦ Ἐλευσινίου, καὶ εἴ τι ἄλλο ἐξαίφνης κλῃστὸν ἦν, καὶ τὸ πελασγικὸν καλούμενον τὸ ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν, ὃ καὶ ἐπάρατόν τε ἦν μὴ οἰκεῖν· καί τι καὶ πυθικοῦ μαντείου ἀκροπελάβιον τοιόνδε δὴ κώλυμα λέγον, ὡς τὸ πελασγικὸν, ἀρχὴν ἄμεινον· ὅμως ὑπὸ τῆς παραχρῆμα ἀνάγκης ὤκησαν· καί μοι δοκεῖ τὸ μαντεῖον τοὐναντίον ξυμβῆναι, ἢ προσδόκησαν· οὐ γὰρ διὰ τὴν παράνομον ἐνοίκησιν αἱ ξυμφοραὶ γενέσθαι τῇ πόλει, ἀλλὰ διὰ τὸν πόλεμον, ἡ ἀνάγκη τῆς οἰκήσεως, οὐκ ἐκ τοῦ μαντείου, προεῖδεν μὲν ἴσως ποτὲ αὐτὸ καὶ προπεσθησόμενον· καὶ τοσκελήσαντο δὲ καὶ οὐ τοῖς πύργοις τῶν τειχῶν πολλοὶ, καὶ ὡς ἔκαστός που ἐδύνατο· οὐ γὰρ ἐχώρησε ξαυτοὺς ἡ πόλις· ἀλλ' ὕστερον δὴ τά τε μακρὰ τείχη ᾠκησαν καταπεμάθησαν, καὶ τοῦ πειραιέως τὰ πολλά· ἅμα δὲ καὶ τῶν πρὸς τὸν πόλεμον ἦν, ξυμμάχους τε ἀγάγοντες, καὶ τῇ πλοσπονήσῳ ἐπὶ τὸν νεὼν ἐπὶ πλοῦν ὑπαντῶντες· καὶ οἱ μὲν, ἐν τούτῳ παρεσκευάζοντο ὄντες· ὀλίγας

τοὺς τῶν

» Φθείροντας· πᾶσι γὰρ οἰ ἐν τοῖς ὅμμασι, καὶ οἰ τῷ παραυτίκα ὁρᾶν πολὺ κρατοῦσί τι ἄν
» θις, ὀργὴ προσπίπτει· καὶ οἰ λογισμῷ ἐλάχιστα χαίμενοι, θυμῷ πολέμια ἐς ὀργὴν
» προθέντες· αἰσθανόμενοι δὲ μὴ πλέον τι τῶν ἄλλων ἀπὸ τοῦ σφᾶς αὐτοὺς, οἳ ἀρχειν τε
» τῶν ἄλλων ἀξιοῦσι· καὶ ἐπιθέντες τὴν τῶν πέλας δηοῦν μᾶλλον, ἢ τὴν ἑαυτῶν
» ὁρᾶν· ὡς οὖν ὧδε τοιαύτην πόλιν στρατεύοντες, καὶ μεγίστην δόξαν οἰσόμενοι, ἐς τε
» προγόνους, καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς, ἐπ' ἀμφότερα ἐκ τῶν ἀποβαινόντων, ἴσως δ' ὄφελ' αὖ τις
» ἡγῆται, κόσμον καὶ φυλακὴν περὶ παντὸς ποιήμενοι, καὶ τὰ παραγγελλόμενα ὀ-
» ξέως δεχόμενοι· πάλιστα γὰρ τόδε καὶ ἀσφαλίσαιντο, πολλοὺς ὄντας, οἰ ἡσυχῇ
» χωρεῖν ἐς φάλαγγας.

Τοσαῦτα εἰπὼν, μὴ διαλῦσαι δὲ ξύλλογον ὁ Ἀρχίδαμος, μελήσειν τὸν πρῶτον ἀπορίαν ἐς τὰς ἀθήνας ἐν ὀλίγου, αὖθις ἀπαρτίσαι τὴν, εἴ τι αὖ πᾶλιν οἰόθεν οἱ ἀθηναῖοι, ὁρῶντες ἤδη στρατὸν οἰ ὀλίγον ὄντα. οἱ δὲ, σὺν προσκλίξαντες αὖθις ἐς τὴν πόλιν, οὐδ' ὧδε ἐν καιρῷ· ὧν γὰρ περικλέους γνώμη πρότερον νικήσασα, μὴ ῥύμῃ, καὶ πρισβεύσαι μὴ προσκλίνεσθαι λακεδαιμονίοις ὀξέως πυθομένοις αὖθις ἐν τὰ πρὸ τοῦ ἐπεμπον· ἀπορήσαντες οὖν αὖθις ἐν τὰ πρὸ τοῦ ἐκρίνοντο, καὶ ἐκάλουν ἐκ τοῦ ὅρους εἶναι αὐτοῖς ἐμβρόης. ἦν τε λειπῶν αἰσχρῶς ἀπορήσαντας ὧδε τὰ σφέτερα αὐτῶν, ὧν τι βούλωνται πρισβεύεσθαι, ξυμπέμπουσί τε τῷ μελησίππῳ ἀγγέλῳ, ὅπως μηδὲν ξυγχύνηται. δοκεῖ δὲ πειθὼ ὧδε τοῖς ὀρείοις ἐγγύθεν, καὶ ἔμμελες δοκεῖν εἶναι, τοσάδε ἀπῶν, ἐπορεύετο, ὅτι ἤδη ἐν ἡμέραις τοῖς ἄλλοις μεγάλοις ἤρξε· ὡς δὲ ἀφίκετο ἐς στρατόπεδον, ἐν ἔγνω ὁ ἀρχίδαμος ὅτι οἱ ἀθηναῖοι οὐδὲν πω οἱ δώσουσιν, οὔτε δὴ αὖθις, ἔτι στρατῷ προὐχώρησε πὼ γῆν αὐτῶν· βοιωτοὶ δὲ μέρος μὲν τὸ στρέτερον, καὶ τοῦτο ἐπαρεῖχοντο πελοποννησίοις ξυστρατεύειν· τοῖς δὲ λοιποῖσιν ἐς πλαταιᾶς, ἐλθόντες, πὼ γῆν ἐλήϊον. ἔτι δὲ τῶν πελοποννησίων ξυλλεγομένων τε ἐς τὴν ἰσθμὸν, καὶ οἰ ὅλῳ ὄντων πρὶν ἐσβαλεῖν ἐς πὼ ἀττικὼ, περικλῆς ὁ ξανθίππου στρατηγὸς ὢν ἀθηναίων λέγεσθαι αὐτῷ, ὡς ἔγνω πὼ ἐσβολὼ ἐσομένῳ, ὑποπτεύσας, ὅτι ἀρχίδαμος αὐτῷ ξένος ὢν τύγχανει, μὴ πολλάκις ἢ αὐτὸς ἰδίᾳ βουλόμενος χαρίζεσθαι, τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ παραλίπῃ, καὶ μὴ δηώσῃ, ἢ καὶ λακεδαιμονίων κελευσάντων, ὧδε διαβολὴν τῇ ἑαυτοῦ γενέσθαι τοῦτο, ὡς πρὸ καὶ τὰ ἄγαλ' ἐκεῖνοι προέπον οἱ ἐκεῖνου, προεῖπε τοῖς ἀθηναίοις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὅτι ἀρχίδαμος μὲν ὁ ξένος ἔοι, σὺ μέντοι οὐδὲν ἧσσῳ γε τῶν πόλεως γίγνοιτο. τοὺς δ' ἀγροὺς τοὺς ἑαυτοῦ, καὶ οἰκίας, ὧν αἰρᾶ μὴ δηώσωσιν οἰ πολέμιοι, ὡς πρὸ μὴ τοῖς ἄλλοις, ἀφίησιν αὐτὰ δημόσια εἶναι, καὶ μηδεμίαν οἰ ὑποψίαν ἧκειν ταῦτα γίγνεσθαι. παρῄνει δὲ καὶ περὶ τῶν παρόντων, ἅπερ καὶ πρόσθεν παρεσκευάζεσθαί τε ἐς τὸν πόλεμον, καὶ τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐσκομίζεσθαι, ἔστε μαλακὸν μὴ ἐπεξιέναι, ἀλλὰ πὼ πόλιν ἐσελθόντας φυλάσσειν, καὶ ξυναπτέον, ἅπερ ἰσχύειν ὑπάρτιεσθαι· τά τε τῶν ξυμμάχων ὑπὸ χεῖρὸς ἔχειν, λέγων πὼ ἰσχὺν αὐτοῖς ἀπὸ τούτων εἶναι τῶν χρημάτων πλεῖστον προσόδου· τὰ δὲ πολλὰ τοῦ πολέμου, γνώμῃ, καὶ χρημάτων περιουσίᾳ κρατεῖσθαι· θαρσεῖν τε ἐκέλευε, προσόδων μὲν ἐξακοσίων ταλάντων, ὡς ἐπὶ πολὺ φόρου καθ' ἑαυτὸν ἀπὸ τῶν ξυμμάχων τῇ πόλει ἄνευ τῆς ἄλλης προσόδου, ὑπαρχόντων δὲ ἐν τῇ ἀκροπόλει ἔτι τότε ἀργυρίου ἐπισήμου ἐξακισχιλίων ταλάντων. τὰ γὰρ πλεῖστα τεσσαράκοντα μύρια ἐγένετο, ἀφ' ὧν ἐς τε τὰ προπύλαια τῆς ἀκροπόλεως, καὶ τἆλλα οἰκοδομήματα, καὶ ἐς ποτίδαιαν ἀπανηλώθη· χωρὶς δὲ, χρυσίου ἀσήμου καὶ ἀργυρίου ἔν τε ἀναθήμασιν ἰδίοις, καὶ δημοσίοις, καὶ ὅσα ἱερὰ σκεύη περί τε τὰς πομπὰς, καὶ τοὺς ἀγῶνας, καὶ σκῦλα μηδικὰ, καὶ εἴ τι τοιοῦτόν ἐστιν, οὐκ ἐλάσσονος ἢ πεντακοσίων ταλάντων. ἔτι δὲ καὶ τὰ ἐκ τῶν ἄλλων ἱερῶν πρόσοδοι χρήματα οὐκ ὀλίγα, ἃς χρήσεσθαι αὐτοῖς· καὶ ἢν πάνυ ἀπορῶσι, ἔξω τῶν παρόντων, καὶ αὐτῆς τῆς θεοῖς περικαλλέσιν χρυσοῖς· ἀπέφαινε δ' ἔχον τὸ ἄγαλμα τεσσαράκοντα τάλαντα σταθμὸν χρυσίου ἀπέφθου, καὶ περιαιρετὸν εἶναι ἅπαν· χρησαμένους τε ἢν σωτηρίᾳ, ἴσον χρῆναι μὴ ἐλάσσω αὐτὴν ἀποδοῦναι πάλιν. χρήμασι μὲν δὴ τοσοῖσδε ἐθαρσύνετο αὐτοῖς· ὁπλίτας δ' ἐς ἑξακισχιλίους καὶ μυρίους εἶναι, ἄνευ τῶν ἐν τοῖς φρουρίοις, καὶ τῶν παρ' ἑπτακισχιλίων ἑξακισχιλίων, καὶ μυρίων· τοσοῦτοι γὰρ ἐφύλασσον τὸ πρῶτον, ὁπότε οἰ πολέμιοι ἐσβάλλοιεν, ἀπό τε τῶν πρισβυτάτων, καὶ τῶν νεωτάτων, καὶ μετρίων, ὅσοι ὁπλῖται ἦσαν· τοῦ τε Φαληρικοῦ τεῖχος σταδίους ἑξήκοντα ἦν τὸ μὴ διαλειπόμενον πρὸς τὸν κύκλον τὸν ἄστεως, καὶ αὐτοῦ τὸν κύκλου δ' φυλασσόμενον ἦν· καὶ μετὰ τοῦτο ὅ τι ἀφύλακτον

πονήσῳ, πολλὰ δ' ἐν ταῖς ἀθλώσας, οὐκ ἀκουσίας ὑπὸ ἀπειρίας ἐπὶ τὸν πολέμου· ἢ τε ἄλλη ἑλλὰς πᾶσα μετέωρος ἦν, ξυνισουσῶν τῶν πρώτων πόλεων· καὶ πολλὰ μὲν λόγια ἐλέγοντο, πολλὰ δὲ χρησμολόγοι ᾖδον, ἐν τε τοῖς μέλλουσι πολεμήσειν, καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν. ἐπὶ δὲ δίλος ἐκινήθη ὁλίγῳ πρὸ τούτων, πρόπερσι οὕτω σεισθεῖσα, ἀφ' οὗ ἑλλήνων μέμνηται· ἐλέγετο δὲ καὶ ἐδόκει ἐκ τῶν μέλλουσι γενήσεσθαι σημεῖα εἶναι, εἴ τί πῃ ἄλλο τοιοῦτόν ποτε ξυνίσῃ γενέσθαι, πάντα ἀνεζητεῖτο. ἡ δὲ εὐνοικὰ παρεκολούθει τοῖς πολλοῖς τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἐς τοὺς λακεδαιμονίους· ἄλλως τε, καὶ προειπόντων ὅτι τὴν ἑλλάδα ἐλευθεροῦσιν, ἐῤῥώτο τε πᾶς, καὶ ἰδιώτης, καὶ πόλις, εἴ τι δύναιτο καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ξυνεπιλαμβάνειν αὐτοῖς· ἐν τούτῳ τε κεκωλύσθαι ἐδόκει ἑκάστῳ τὰ πράγματα, ᾧ μή τις αὐτὸς παρέσται· οὕτως ὀργῇ εἶχον οἱ πολλοὶ τοὺς ἀθλωτέους· οἱ μὲν, τῆς ἀρχῆς ἀπολυθῆναι βουλόμενοι· οἱ δὲ, μὴ ἀρχθῶσι φοβούμενοι· παρασκευὴ μὲν οὖν τοιαύτη καὶ γνώμη ὥρμητο· πόλεις δ' ἐκάτεραι τάδε δ' εἶχον τὰς ξυμμαχούς, ἐς τὸν πόλεμον καθίσταντο· λακεδαιμονίοις μὲν, ὅσοι ξύμμαχοι· πλοποντήσιοι μὲν οἱ ἐντὸς ἰσθμοῦ πάντες, πλὴν ἀργείων, καὶ ἀχαιῶν· τούτοις δ' ἐς ἀμφοτέρους ἡμιλίαν· πλὴν τῆς δὲ ἀχαιῶν μόνοι ξυνεπολέμουν τὸ πρῶτον· ἔπειτα δὲ ὕστερον, καὶ ἅπαντες· ἔξω δὲ πλοποντήσου, μιαρεῖς, λοκροὶ, ὀζολαὶ, φωκῆς, ἀμπρακιῶται, λευκάδιοι, ἀνακτόριοι· τούτων ναυτικὸν παρεῖχοντο, κορίνθιοι, μιαρεῖς, σικυώνιοι, πλαντῆς, ἠλεῖοι, ἀμπρακιῶται, λευκάδιοι· ἱππέας δὲ, ὀζολαὶ, φωκῆς, λοκροὶ· οἱ δ' ἄλλοι πόλεις, πεζὸν παρεῖχον. αὕτη μὲν λακεδαιμονίων ξυμμαχία ἀθηναίων ἦ, χῖοι, λέσβιοι, πλαταιῆς, μεσσήνιοι, οἱ ἐν ναυπάκτῳ. ἀκαρνάνων οἱ πλείους· κέρκυραῖοι, ζακυνθίοι, καὶ ἄλλαι πόλεις, αἱ ὑπὸ ταύτας οὖσαι, ἐν ἔθνεσι τοσοῖσδε· καρικὴ ἐπὶ θαλάσσῃ· δωριῆς καρσὶ πρόσοικοι· ἰωνία· ἑλλήσποντος· τὰ ἐπὶ θρᾴκης· νῆσοι, ὅσαι ἐντὸς πλοποντήσου, καὶ κρήτης, πρὸς ἥλιον αἱ ἔχονται· πᾶσιν αἱ ἄλλαι κυκλάδες, πλὴν μήλου, καὶ θήρας· τούτων ναυτικὸν παρεῖχοντο, χῖοι, λέσβιοι, κέρκυραῖοι· οἱ δ' ἄλλοι, πεζὸν, καὶ χρήματα· ξυμμαχίαι μὲν αὕτη ἐκατέρων καὶ παρασκευὴ ἐς τὸν πόλεμον ἦν· οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι μετὰ τῶν ἐν πελοποννήσου, καὶ τῶν ἔξω ξυμμαχίδων, στρατιὰν παρεσκευάζοντο ταῖς πόλεσι, τά τε ἐπιτήδεια, ὅπως ἐκ τοῦ ἰσθμοῦ ἔχοιεν ἕκαστοι ἔχειν, ὡς ἐσβαλοῦντες ἐς τὴν ἀττικήν· ἐπειδὴ δὲ ἑκάστοις ἕτοιμα γίγνοιτο κατὰ τὸν χρόνον τὸν ἐρημένον, ξυμῄεσαν τὰ δύο μέρη ἀπὸ πόλεως ἑκάστης ἐς τὸν ἰσθμόν· καὶ ἐπειδὴ πᾶν τὸ στράτευμα ξυνελέγμενον ἦν, ἀρχίδαμος ὁ βασιλεὺς τῶν λακεδαιμονίων, ὃς τοῦ ἡγεῖτο τῆς ὁδοῦ ταύτης, ξυγκαλέσας τοὺς στρατηγοὺς τῶν πόλεων πασῶν, καὶ τοὺς μάλιστα ἐν τέλει, καὶ ἀξιολογωτάτους παρεῖναι, τοιάδ' ἔλεξε,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΑΡΧΙΔΑΜΟΥ.

» Ἄνδρες πλοποντήσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ οἱ παρόντες ἡμῶν πολλὰς στρατείας
» καὶ ἐν αὐτῇ τῇ πλοποντήσῳ, καὶ ἔξω ἐπεποιήκασιν· καὶ ἡμῶν αὐτῶν οἱ πρεσβύτεροι ἐκ
» πείρου πολέμων ἀσφ· ὅμως δὲ τῆσδε πέρα μείζονα παρασκευὴν ἔχοντες, οὔ ἠλθο-
» μεν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πόλιν δυνατωτάτην ναῦ δρόμῳ, καὶ αὐτοὶ πολίτευσι καὶ ἄρ-
» μασι στρατεύοντες· δίκαιον οὖν ἡμᾶς μήτε τῶν πατέρων χείρους φανῆναι, μήτε
» ἡμῶν αὐτῶν τῆς δόξης ἐνδεεστέρους. ἡ γὰρ ἑλλὰς πᾶσα τῇδε τῇ ὁρμῇ ἐπῆρται, καὶ
» προσέχει πολὺ γνώμῃ, δύνασθαι χρυσὸν λέγειν τὸ ἀθλωτέων ἔχθος πρᾶξαι ἡμᾶς, ἐὰν τοι-
» ξθμεν· οὔκουν χρὴ εἴ τῳ καὶ δοκοῦμεν πολλῷ ἐπέναι, καὶ ἀσφάλειαν πολλὴ εἶναι, μὴ
» αὐ ἐλάσσω τοῦ ἐναντίου ἡμῖν ἦ μάχης, τούτων ἕνεκα ἀμελέστερόν τι παρεσκευασμένους
» χωρεῖν, ἀλλὰ καὶ πόλεως ἑκάστης ἡγεμόνα, καὶ στρατιώτην τὸ καθ' αὑτὸν ἀεὶ
» προσδέχεσθαι ἐς κίνδυνόν τινα ἥξειν· ἄδηλα γὰρ τὰ τῶν πολέμων· καὶ ὑπ' ὀλί-
» γου τὰ πολλὰ, καὶ δι' ὀργῆς αἱ ἐμβραδύτεραι χειρώσεις γίγνονται· πολλάκις τε τὸ ἔλασσον
» πλῆθος δεδιὸς, ἅμεινον ἡμύναντο τοὺς πολεμίους, ὀλίγῳ τὸ καταφρονηθὲν ἀπαρα-
» σκεύους γενέσθαι· χρὴ δὲ ἀεὶ ἐν τῇ πολεμίᾳ, τῇ μὲν γνώμῃ, θαρσαλέους στρατεύειν,
» τῷ δὲ ὀργῷ, δεδιότας, παρεσκευάσθαι· οὕτω γὰρ πρός τε τὸ ἐπιέναι τοῖς ἐναντίοις,
» εὐψυχότατοι αὐ εἶεν, πρός τε τὸ ἐπιχειρεῖσθαι, ἀσφαλέστατοι· ἡμεῖς δὲ, οὐδ' ὧδε
» ἀδύνατον ἡμῶν εἶναι οὕτω πόλιν ὀργῇ δῃῶσθαι, ἀλλὰ τοῖσπᾶσιν αὖ τοῦτο παρεσκευα-
» σμένοις. ὥστε χρὴ καὶ πάνυ ἐλπίζειν διὰ μάχης ἰέναι αὐτοὺς, εἰ μὴ καὶ νῦν ὥρμη-
» ται, ἐν ᾧ οὕτω πέρισμεν, ἀλλ' ὅταν ἐν τῇ γῇ ὁρῶσιν ἡμᾶς δῃοῦντάς τε καὶ τὰ ἐκείνων
φθείροντας.

γαρ ταχεῖα ἐπιχύσιν. ἄλλοι δὲ ἄλλη τῆς πόλεως ἀπορράδην ἀπώλλυντο. τὸ δὲ πλεῖστον, καὶ ὅσον μάλιστα ἐλῶ ξυνεγραμμένον, ἐς πίτυσσαν ἐς αἴνυμα μέγα, ὃ ἐλῶ τοῦ τείχους· καὶ οἱ Ἰβηρες ἀνεφγμένας ἔτυχον αὐτοῦ, οἱ μὲν πύλας τὰς Ἰβηρας τοῦ αἰνύματος εἶναι, καὶ αὖ πύργους λίσσοντες δὲ αὐτοὺς οἱ πλαταιεῖς ἀπειλημμένους, ἐξελθόντα δὲ πολλὰ καὶ σώσαι ὡς τάχιστα ἔχοντες ἐμπρήσαντες τὸ αἴνυμα, ἐπί τι ἄλλο χωρήσονται· πλὴν δὲ, οὗτοί τε, καὶ ὅσοι ἄλλοι τῶν Ἰβήλων περιῆσαν κατὰ πόλιν πολεμούμενοι, ξυνέβησαν τοῖς πλαταιεῦσι σφᾶς τε αὐτοὺς παραδοῦναι, καὶ ἃ ἔσται χρήσασθαι ὅ, τι αὐ βούλωνται· οἱ μὲν δὴ ἐν τῇ πλαταίᾳ, οὕτως ἐπραξαν· οἱ δ' ἄλλοι Ἰβηρες, οὓς ἔδει ἐπὶ τῆς νυκτὸς παρελθεῖν ταύτης, εἴ τι αρα μὴ προεχώρουν τοῖς ἐσελήλυθόσι, τῆς ἀγγελίας ἅμα καὶ ὁδὸν αὐτοῖς ξυνθέσεως περὶ τῆς γεγενημένων, ἐπὶ βοήθειαν ἀπεῖχεν δ' ἡ πλάταια τῶν Ἰβήρων σταδίους ἑβδομήκοντα· καὶ τὸ ὕδωρ τὸ πεπόμενον τῆς νυκτὸς, ἐπίπονον ἐρασθύτερον αὐτοὺς ἐλθεῖν· ὁ γὰρ ἀσωπὸς ποταμὸς ἐρρύη μέγας, καὶ οὐ ῥᾳδίως διαβατὸς ἐλῶ· πορθούμενοί τε ἐν ὑετῷ, καὶ ἅμα τοσαῦτα μόνοι διαβαίνοντες, ὥςθορον παρεῖναι τοῦδε τῶν αὐσρῶν, τῶν μὲν, διεφθαρμένων, τῶν δὲ, ζώντων ἐχομένων· ὡς δ' ἤσθοντο οἱ Ἰβηρες τὸ γεγενημένον, ἐπεβούλευον τοῖς ἔξω τῆς πόλεως τῶν πλαταιέων ὄσοι γὰρ καὶ αὖθρωποι κατὰ τοὺς ἀγροὺς, καὶ κατασκηνὴ, ἅμα ἀπροσδοκήτου κακοῦ ἐν εἰρήνῃ γενομένου· ἐβούλοντο γὰρ σφίσιν αὐτοῖς λάθρᾳ, ὑπάρχειν αὐτὴ τῶν ἔνδον, ἐλῶ αὖ τὰ τύχῃ ἐζωγρημένοι· καὶ οἱ μὴ, ταῦτα διενοοῦντο· οἱ δὲ πλαταιεῖς, ἐπὶ διαβουλευομένοις αὐτῶν, ὑπὸ τοῦ πίσαντες τοιοῦτόν τι ἔσεσθαι, καὶ δείσαντες περὶ τοῖσ ἔξω, κήρυκα ὑβὲ πέμπουσι παρὰ τοὺς Ἰβηραίους, λέγοντες, ὅτι οὔτε τὰ πεποιημένα ὅσα σφᾶσιν αὐ ξυνδοκεῖ σφῶν πειρασθέντες καταλαβεῖν τὴν πόλιν, τά τε ἔξω ἔλεσθαι αὐτοῖς μὴ ἀδικεῖν· ἐὰν δὲ μὴ, καὶ αὐτοὶ ἔφασαν αὐτῶν τοὺς αὖθρωπους ἀποκτενεῖν, οὓς ἔχουσι ζῶντας· αἰσχρουμένων δὲ πάλιν ἐκ τῆς γῆς, ἀπολώσειν αὐτοῖσ τοὺς αὖθρωπους· Ἰβηραῖοι μὲν ταῦτα λέγουσι, καὶ ἐπομόσαι φασὶν αὐτοὺς· πλαταιεῖς δ' οὐχ ὁμολογοῦσι τοὺς αὖθρωπους βλῆς ὑπομόσαι φασὶν ἀπολώσειν, ἀλλὰ λόγῳ πρῶτον γενομένων ὧν τι ξυμβαίνωσι, καὶ ἐπομόσαι οὐ φασιν· ἐκ γοῦν τῆς γῆς ἀναχωρήσειν οἱ Ἰβηραῖοι, οὐκ ἀδικήσαντες· οἱ δὲ πλαταιεῖς, ἐπὶ τὰ ἐκ τῆς χώρας κατὰ τάχος ἐσκομίσαντο, ἀπέκτειναν τοὺς αὖθρωπους βλῆς ἦσαν δὲ ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατὸν οἱ ληφθέντες· καὶ εὑρόμαχος ἐς αὐτῶν ἐλῶ, πρὸς ὃν ἔπραξαν οἱ πρόξενοι σφῶν δὲ ποιήσαντες, ἐς τε τὰς Ἀθήνας ἄγγελον ἔπεμψαν, καὶ τοὺς νεκροὺς ὑπὸ σπονδὰς ἀπέδοσαν τοῖς Ἰβηραίοις, τά τ' ἐν τῇ πόλει κομισθέντα πρὸς τὰ παρόντα ἠθέλησαν αὐτοῖς· τοῖς δ' ἀθηναίοις ἀγγέλλει βλῆς τὰ παρὰ τῶν πλαταιέων γεγενημένα. καὶ ξυμάχων τε παραχρῆμα ξυλλαβὴ, ὅσοι ἦσαν ἐν τῇ ἀττικῇ· καὶ ἐς τὴν πλάταιαν ἔπεμπον κήρυκα, κελεύοντες αὐτοῖς ἐπὶν μηδὲν νεώτερον ποιεῖν περὶ τῶν αὐσρῶν, οὓς ἔχουσι ἀναίων, πρὶν αὖ τι καὶ αὐτοὶ ξυλλύσωσι περὶ αὐτῶν· οὐ γὰρ ἀγγέλθη αὐτοῖς ὅπ τεθνηκότες εἶεν· ἅμα γὰρ τῇ ἐσόδῳ πομομένῃ τῶν ἀναίων, ὁ πρῶτος ἄγγελος ἐξῆει· ὁ δὲ λίσσερος, αὖθις νεκρομένων τε καὶ ξαναλημμένων, καὶ τῶν ὕστερον οὐδὲν ἧσσον· οὕτω δὴ ἐκ ἐσόδου οἱ ἀθηναῖοι, ἐπέστελλον· ὁ δὲ κῆρυξ ἀπελθόμενος, εὗρε τοὺς αὖθρωπους διεφθαρμένους· καὶ μετὰ ταῦτα οἱ ἀθηναῖοι στρατεύσαντες ἐς πλάταιαν, δέον τε ἐσήγαγον, καὶ φρουροὺς ἐγκατέλιπον, τῶν τε αὐθρώπων τοὺς ἀχρειοτάτους ξυὼ γυναικὶ, καὶ παῖσιν ὑβεκόμισαν· περιτειχισμένου δὲ τοῦ ἐν πλαταιαῖς ὄρους, καὶ λειπομένων λαμπρῶς τῶν αποσκῶν, οἱ ἀθηναῖοι παρεσκευάζοντο, ὡς πολεμήσοντες. παρεσκευάζοντο δὲ καὶ οἱ λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι αὐτῶν, ποιησόμενοί τε μέλλοντες πέμπειν παρὰ βασιλέα, καὶ ἄλλοσι ἐς τοὺς βαρβάρους, εἴ πῃ ἴσχυν τινὰ ὠφέλειαν ὑλπίζον ἐκάτεροι προσλήψεσθαι, πόλεις τε ξυμμαχίδας τῶν σφετέρων ἔχειν ὅσαι ἐκτὸς τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως· καὶ λακεδαιμονίοις μὲν πρὸς ταῖς αὐτοῦ ὑπαρχούσαις ὑβὲ πελοποννήσου, καὶ σκιλλοῦς, τοῖς τἀκείνων ἑλομένοις, ναῦς ἐπιπλέξασαι ποιεῖσθαι κατὰ μέγεθος τῶν πόλεων, ὡς ἐς τὸν πάντα αὐτῶν ἀριθμὸν, πεντακοσίων νεῶν ἐσομένων, καὶ αὐτοῦ ἐρέσσειν ἐκέλευον, πάντ' ἀλλαχόσυχέλοντας, καὶ ἀθηναίους δὲ χρήμασι μεῖζον ἢ ἐς ἐκεῖνον τὸν πόλεμον ἐσκομίζειν

ρχεται. ὁ πόλεμος οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι αὐτῶν πρὸς Πελοποννησίους καὶ τοὺς ξυμμάχους αὐτῶν. καὶ ὡς οὔτε ἐπεμίγνυντο ἔτι ἀκηρυκτεὶ παρ' ἀλλήλους, καὶ τὰς σπονδὰς τὰς ξυγχυθείσας ἐπολέμουν. γέγραπται δὲ ἕξης ὡς ἕκαστα ἐγίγνετο κατὰ θέρος, καὶ χειμῶνα. πόσα μὲν γὰρ καὶ ἃ ἔτη οἱ μεταξὺ ἐγένοντο τῶν δέκα ἐτῶν, οἷς ἐπολεμήθησαν αἱ ξυγκείμεναι σπονδαὶ, αἵ τε ἐγένοντο μετ' ἐκεῖνας ἄλωσιν· τῷ δὲ πέμπτῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει, ἐπὶ Χρυσίδος οἱ ἀρχὴν ἔτη τεσσαράκοντα ἔνδεκα ἱστορήσαντι ἔτη ἑκάστου θέρους, καὶ λιπαίου ἐφόρεια οἱ ἐπὶ τούτου ἦρξεν, καὶ τὸν δεύτερον ἔτι δύο μῆνας ἀρχοντος Ἀθηναίοις, μετὰ τὴν τῶν Πυθαίων μαντείαν, μῆνι ἕκτῳ, καὶ ἅμα ἦρι ἀρχομένῳ, Θηβαῖοι ἐσπίπτουσιν ἐς πλείους τεσσαράκοντα σταδίους, ἐς Πλάταιαν τὴν Βοιωτίδα. ἐπῆλθον δὲ αὐτῶν βουλόμενοι προδοσίαν τινὲς τῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ ἐπῆγε Νεοκλείδης τε ὁ Θηβαγενὴς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, βουλόμενοι ἐλθεῖν ἐπὶ τοὺς ἐναντίους δι' ἔχθρας τινὰς ἐμφυλίους, καὶ ἵνα μὴ ἐπὶ πλείους ἔτι προέλθωσιν ἐπαγόμενοι τοὺς ὁπλίτας τοὺς ἐναντίους διαφθεῖραι, καὶ τὴν πόλιν Θηβαίοις προστοιῆσαι. ἔπραξαν δὲ ταῦτα, διότι ἐν μεταξὺ τοῦ λοιποῦ σπόνδου, αἰσθόμενοι Θηβαίων δύναμιν οὐκ ἐπὶ δόξαν ἐλθοῦσαν τοῖς Πλαταιεῦσι καὶ ἐπιτήδειοι ὄντες ἐσῆλθον, ἐπειδὴ ἐπῆλθον, ὥστε μὴ ἐκδέχεσθαι, καὶ ἅμα ἐν τῇ ἀμελείᾳ τῶν ἐναντίων. ἐσῆλθον δὲ διὰ τοῦ τείχους τοῦ πρὸς τὴν Κιθαιρῶνα καὶ τὸν Ἐρυθρᾶς λόφον, ἐν ᾧ νῦν ἡ στήλη ἑστηκεν ἡ τοῦ τροπαίου τοῦ Μαρδονίου, ἐν νυκτὶ μέσῃ μάλιστα, ὑετοῦ ἐπιγενομένου, καὶ ἡσυχίαν ἦγον ἐν τῷ ἀγρῷ ἐν ᾧ ἐστρατοπεδεύσαντο. ἐπειδὴ δὲ ἐκρίθησαν ἱκανὸν χρόνον, καὶ ἐδόκει ὥρα εἶναι, ἀναστάντες ἐπορεύοντο κατὰ τὸ τεῖχος ἐν τετρακοσίοις ὅπλοις, καὶ ἑπτακοσίοις ἀσπίσι, καὶ ἑξακισχιλίοις ψιλοῖς, καὶ ἑξακοσίοις τοξόταις, καὶ ἑξακοσίοις τοῖς φέρουσι τὰ σφύρα τὰ τοῦ τείχους ἀφαιρεῖν. καὶ ἐπειδὴ ἐγένοντο ἐγγὺς τῆς πόλεως, ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν Ἀσωπὸν ἐκ τῆς Πλαταιίδος ἐπορεύοντο, ὃς ῥεῖ διὰ τοῦ πεδίου τοῦ Πλαταϊκοῦ, καὶ ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἐλθόντες, ἐπορεύοντο ἐν τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐπὶ τὴν Θήβαν ἀπὸ τοῦ ἑσπέρου, ὃ δὴ ἐκ τοῦ ὄρους ῥεῖ ἐπὶ τὴν πόλιν. καὶ ἐπειδὴ ἐγένοντο ἐγγὺς

» ρε σκέψασθε δι, εἰ ἐπ' ἐμὲ ποιοῦνται, πόνθ' ὅτι ἀλλ' ἢ ὅπερ ἔοικεν, ἡγούν
» τα τοῦτον διακινδυνεύοντας, τὴν μὲν χώραν, ἡμῖν διαλάσαι, ἀφεῖναι, τῆς δὲ θαλάσσης, τῆς πόλεως,
» φυλακὴν ἔχειν· καὶ πολυπραγμονοῦντες ὑπὲρ αὐτῶν ὀργισθέντας, πολλῷ πλείοσι μὴ διαμά
» χεσθε πρασπόσασθε τὸν γὰρ αὖθις ἐκ λάσεσθαι μαχούμενα· καὶ ἐν σφαλῶμεν, τὰ τ' ξυμ
» μάχων, ὅθεν ἐρχόμεθα, προσαπόλλυται· ἃ γὰρ ἐσυκάσουσι μὴ ἐκπεσεῖν ἡμῶν ὄντων ἐπ'
» αὐτοὺς στρατεύσεται, τὴν τε ὀλόφυρσιν μὴ ὀλιγωρεῖν καὶ γῆς ποιεῖσθαι, ἀλλὰ τῶν σωμάτων·
» οὐ γὰρ τοῦδε τὸν ἀγῶνα, ἀλλ' ὑπὲρ ἁπάντων τοῦτον καὶ τῶν ἄλλων τοῦτον· καὶ εἰ ὑμεῖς πείσειν ὑμᾶς αὐ –
» τοὺς ἀπέχεσθαι τῶν ἀλλοτρίων, ἐκλείπειν αὐτὰ δικαίως, καὶ δίκαιον τελοποιήσεις ὅτι τούτων γε
» ἕνεκα οὐχὶ παρεσκευάσθη· πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἔχω ἐς ἐλπίδας τοῦ περίεσεσθαι, ὧν ἐθέλη
» τε, καὶ χάριν τε μὴ ἐπιτάξαι ἅμα πολεμοῦντες, καὶ κινδύνους αὖ θαυμάζοντες μὴ προσ –
» τίθεσθε· μᾶλλον γὰρ προσθήσεσθε τοὺς ἐκείνων ἡμῶν ἁμαρτάνοντας, ἢ τὰς τῶν ἐναντίων
» διανοίας· ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν ἐᾶτε ἐν ἄλλῳ λόγῳ ἅμα τοῖς ὄργεσι δηλωθήσεται· ναῦς δὲ τού
» τοις ἐξαρκεῖ πάμεν, ἐξαπίνης μὲν ὅτι ἐάσομεν ἀτειχῆ καὶ λιμῷ χεῖ –
» σθαι, ἵνα μὴ λαμβάνωμεν ξυνηλασίας· μὴ ποιῶσι, μήτε ἡμῶν, μήτε τῶν ἡμετέρων ξυμ
» μάχων· οὔτε γὰρ ἐκεῖνο κωλύσει ἐν ταῖς αὐτονομίαις, οὔτε τόδε, τὰς δὲ πόλεις ὅτι αὖ –
» τονόμους ἀφήσομεν, εἰ μὴ αὐτονόμους ἔχοντες ἐσπεισάμεθα· καὶ ὅταν κἀκεῖνα ταῖς
» ἑαυτῶν ἀποδῶσι πόλεσι, μὴ σφίσι τοῖς λακεδαιμονίοις ἐπιτηδείως αὖ νομίζεσθαι,
» ἀλλὰ αὐτοῖς ἡγήσεως, ὡς βέλονται· δίκαιος ἢ ὅτι ἐθέλομεν δουλεῦσαι κατὰ τὰς ξυνθή
» κας, πολέμου δὲ οὐκ ἀρξόμεθ· ἀρχὴ μέντοι δὲ, ἀμυνούμεθα· ταῦτα γὰρ δίκαια καὶ
» πρέποντα ἅμα τῇδε τῇ πόλει ἀποκρίνασθαι· εἰδέναι δὲ χρὴ ὅτι αὐάγκη πολεμεῖν·
» ᾧ δὲ ἐπούσιμα μᾶλλον ἀχώρητα, ὅσον ἐγκεισομένους τοὺς ἐναντίους ἔξομεν· ἐν τε τῷν
» μείσων κινδύνῳ ὅτι καὶ πόλει καὶ ἰδιώτῃ μέγιστα τιμωρεῖ περιγίγνονται· ὁ τοιοῦ
» πατέρες θ' ἡμῶν ὑποστάντες μάδους, καὶ σὺν ἀρχῇ τοσῷδε ὁρμώμενοι, ἀλλὰ μὴ τὰ ὑπάρ
» χοντα ἐκλείποντες, γνώμῃ τε πλείονι, ἢ τύχῃ, μὴ τόλμῃ μείζονι, ἢ δυνάμει, τήν τε ξέρ
» ξαρον ἀπώσαντο, καὶ ἐς τάδε προύγαγον αὐτὰ, οὐ χρὴ λείπεσθαι, ἀλλὰ τούς τε ἐ –
» χθροὺς παντὶ τρόπῳ ἀμύνεσθαι, καὶ τοῖς ἐπιγενομένοις παρασκευάσαι αὐτὰ μὴ ἐλάσσω
» παραδοῦναι· ὁ μὲν Περικλῆς, τοιαῦτα εἶπε.

Οἱ δ' ἀθηναῖοι νομίσαντες ἀρίστα σφίσι παραινεῖν αὐτὸν, ἐψηφίσαντο ἃ ἐκέλευε·
καὶ τοῖς τε λακεδαιμονίοις ἀπεκρίναντο τῇ ἐκείνου γνώμῃ, κατὰ τὰς ξυνθήκας
σι, καὶ τὸ ξύμπαν, ὡδὲ καλυόμενοι ποιήσειν, δίκῃ δ' κατὰ τὰς ξυνθήκας
ἔτι μοι ἔτι διαλύεσθε περὶ τῶν ἐγκλημάτων, ὡδὲ ἴσα, καὶ ὁμοία·
καὶ οἱ μὲν, ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου, καὶ οὐκέτι πόλεμον ἐποιοῦντο
τὸν· Δίπλαι δὲ αὐτοῦ καὶ διαφοραὶ ἐγένοντο ἀμφοτέ
ροις πρὸ τοῦ πολέμου, ἀρξάμενοι ἐξ οὗ σπ' ἀρχὴ τῶν
ἐν Ἐπιδάμνῳ, καὶ κερκύρᾳ· ἐπεμέγνων
ἢ ὅμως ἐν αὐταῖς, καὶ παρ' ἀλλήλοις ἐ
φοίτων, ἀκηρύκτως μὲν, οὐ πάσας
ἢ οὔ· ἀνοχῶν γὰρ ξύγχυσις
τὰ πγνόμενα ἐξ, καὶ πρό-
φασις τοῦ πολεμεῖν·

σθαι τὸν πόλεμον· μᾶλλ ἐν ὑμῖν αὐτοῖς αἰτίαν ὑποληπτέον, ὡς δι' μικρὸν ἐπολεμή-
σατε· τὸ γὰρ βραχὺ εἶχεν, πᾶσιν ὑμῶν ἔχει τὴν βεβαίωσιν, καὶ πεῖραν τῆς γνώ-
μης εἰς, εἰ ξυγχωρήσετε, καὶ ἄλλό τι μᾶζον δύνης ἐπιτηχήσειν, ὡς φόβῳ καὶ εἶκον
ὑπακούοντες· ἀπιχειρεσόμενοι δι, ἀφ' ἧς αὖ κατασκήσητε αὐτῆς, ἐκ τοῦ ἴσου ὑμῖν
μᾶλλον προσφέρεσθαι· αὐτὸ δὲ ἐστὶν ἴσως, ἢ ὑπακούειν πρίν τι βλάπτεσθαι, ἢ εἰ πο-
λεμήσομεν, ὡς ἔδρ ἔμοιγε ἄμεινον δοκεῖ εἶναι, καὶ ἐπὶ μεγάλῃ καὶ ὧδι ἐραχείᾳ ὁμοί-
ως προφάσει μὴ εἴξοντες, μηδὲ ξυὼ φόβῳ ἕξοντες ἄκριτα μεθ' ἡσυχίας γὰρ αὐτὸ δύ-
νασθαι δούλωσιν ἥ τε μείζων καὶ ἐλαχίστη δικαίωσις ἐκ τῶν ὁμοίων, πρὸ δίκης τοῖς
πέλας ἐπὶ τὰ ὅπλα ἰόντων· τὰ δ' ἐν πολέμου καὶ τῶν ἐναντίων ὑπαρχόντων, ὡς ἐκ ἀ-
φανίστρα ἔξομεν, γνῶτε καὶ μᾶλλον ἀκούοντες· αὐτουργοί τε γάρ εἰσι πλοπονήσοι·
καὶ οὔτε ἰδίᾳ, οὔτε ἐν κοινῷ χρήματα ἔστιν αὐτοῖς ἔπειτα, χρονίων πολέμων, καὶ
διαπονήσων, ἄπειρος, δι' τὸ βραχέως αὐτοὶ ἐπ' ἀλλήλους ἔσθ' πνίσαι ἐπιφορέειν·
καὶ οἱ τοιοῦτοι, οὔτε ναῦς πλεῖόν τας, οὔτε πεζὰς στρατιὰς πολλάκις ἐκπέμπειν δύ
νανται, ἀπὸ τῶν ἰδίων τε ἅμα ἀπόντας, καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν δαπανῶντες, καὶ προ-
σόντι, καὶ θαλάσσης εἰργόμενοι· αἱ δὲ πλέουσαι, τοὺς πολέμους μᾶλλον, ἢ αἱ βίαιοι ἐ
σφορὰ αἱ ἔχουσι· σώματά τε ἔστι μὸ τοῖς αὐτοκρατοῖ ἢ αὐθρώπων, ἢ χρήμασι πολε
μεῖν· τὸ μὲν, πᾶσιν ἔξεστιν ἐκ τῶν κινδύνων, καὶ περιγενέσθαι· τὸ δὲ, οὐ βέβαιον, μὴ οὐ
προσαναλώσειν· ἄλλως τε, καὶ παρὰ δόξαν, ὅπερ ἐκῖς ὁ πόλεμος αὐτοῖς μηκυνῆται.
μάχη μὲν γὰρ μεᾷ πρὸς ἅπαντας ἴλλιμα σθ' ὑνατοὶ ἦ πλοπονήσοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι
αὐτοχῶν· τοὺς μὲν δὲ μὴ πρὸς ὁμοίαν αὐτὶ παρασκευὴν, ἀδύνατοι, ὅταν μήτε βου-
λευτηρίῳ ἐνὶ χρώμενοι, παραχρῆμά τι ὀξέως ἐπιτελῶσι· πάντες τε ἰσοψήφιοι ὄντες,
καὶ οὐχ ὁμόφυλοι, τὸ ἐφ' ἑαυτὸν ἕκαστος σωθῆναι, ἧς ὧν φιλεῖ μηδὲν ἐπιτελὲς ἡγεῖ-
σθαι· καὶ γὰρ οἱ μὲν, ὡς μάλιστα τιμωρήσασθαί τινα βούλονται· οἱ δὲ, ὡς ἔκιστα τὰ
οἰκεῖα φθείρειν· χρόνιοί τε ξυλλόντες, ἐν βραχεῖ μὲν μορίῳ σκοπῶσί τι τῶν κοινῶν· τῷ
δὲ πλείονι, τὰ οἰκεῖα πράσσουσι· καὶ ἔκαστος ἀπαρὰ τὸν ἑαυτοῦ ἀμέλλησιν οἴεται κλέ
πτειν, μέλειν δέ τι καὶ ἄλλῳ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τι πρόβλεψιν. ὥστε τῷ αὐτῷ ὑπὸ ἁπάν-
των ἰδίᾳ δοξάσματι λανθάνειν τὸ κοινὸν ἀθρόον φθειρόμενον· μίσησιν δὲ τῆ τῶν χρημά
των ἀπόνειαν κωλύσουσαι, ὅταν ὁρᾶν αὐτὰ περιζόμενοι, διαμέλλουσι· τοῦ δὲ πολέμου
οἱ καιροὶ, οὐ μενετοὶ, καὶ μᾶλλον οὐδ' ἑπομένης χρόνος· οὐδὲ τὸ ναυτικὸν αὐτῶν ἄσκεπτον φο-
βεῖσθαι· πᾶν μὲν γὰρ χαλεπὸν καὶ ἐν εἰρήνῃ πόλιν αὐτὶ πάλαι παρασκευάζεσθαι·
ὅπου δὲ ἐν πολέμῳ τε, καὶ ὃ χ ἧσσον ἐκείνοις ἡμῶν αὐτὶ πιτειχισμένων· φροῦριον
δ' ἐὰ ποιήσουσαι, τῆς μὲν γῆς βλάπτουσι αὖ τι μέρος καθαρπαζομένης, καὶ αὐτομολί
ας· ἀ μέντοι ἱκανοὺν γ' ἔξει ἐπιτειχίζειν τε, καὶ κωλύειν ἡμᾶς πλεῖν ἐς πᾶν ἐ-
κείνων, καὶ ὅπερ ἰόντων ταῖς ναυσὶν ἀμυνεῖσθ· πολέου γὰρ ἡμεῖς ἔχομεν τοῦ κατὰ
γῆν ἐκ τοῦ ναυτικοῦ ἐμπειρίαν, ἢ ἐκείνοι ἐκ τοῦ κατ' ἤπειρον ἐς τὰ ναυτικά· τὸ δὲ τῆ
θαλάσσης ἐπισήμονας γενέσθαι, ἀ ῥᾳδίως αὐτοῖς προσγένοιτο· οὐδὲ γὰρ ὑμεῖς
μελετῶντες αὐτὸ, δι' ὃ ἐκ τῶν μηδικῶν ὑξείργασθε πω· ταῖς δὲ ἀσφαλοῦ χωρίοι,
καὶ οὐ θαλάσσαι, καὶ προσέτι ἀδὲ μελετᾶσθαι ἐασόμενοι, δι' τὸ ὑφ' ἡμῶν πολλαῖς
ναυσὶν ἀεὶ ἐφορμεῖσθαι, ἄξιον αὖ τι φοβεῖ· πρὸς μὲν γὰρ ὀλίγας ναῦς ἐφορμοῦσας,
καὶ διακινδυνεύσεσθαι, πολλῷ πλείω μαθήσεσθαι βραισοντες· πολλαῖς δ' ἀργοῦμεν, ὑσυ-
χάσουσι. καὶ ἐν τῷ μὴ μελετῶντα, ἀξιωτοῦτο δοι ἔσονται· καὶ δι' αὐτὸ, καὶ ὀκνηρότε-
ροι· τὸ γὰρ ναυτικὸν, τέχνης ὄδιν, ὡς περ καὶ ἄλλό τι· καὶ ἀκινδύνως ἔχεται ὅταν τύχῃ, ἐκ πα
ρέργου μελετᾶσθαι, ἀλλὰ μᾶλλον μηδὲν ἐκείνῳ παρέργον ἄλλο ἡγεῖσθ· εἴτε καὶ κι
νήσαντες τῶν ὀλυμπάσιν, ἢ δι' ἀφθονίας χρημάτων, μεθ' ᾧ μείζονι πειρῶντο ἡμῶν ὑποπ
λαβεῖν τοὺς ξένους ἢ ναυτῶν· μὴ ὄντων μὲν ἡμῶν αὐτὶ πλων, ἐς βαίων αὐτῶν τε
καὶ τῶν μετοίκων, λειτὸν αὖ ὂν· ναῦ ᾗ δέ τε ὑπάρχει· καὶ ὅπερ κράτιστον, κυβερνέ
ται ἔχομεν πολλοὶ καὶ πλοῖα ἄλλα ὑπαρχοντα, πλείους, καὶ ἀμείνω, ἢ πᾶσα ἡ ἄλ
λη ἑλλάς· καὶ ὧδι τῷ κινδυνώδει οὐδεὶς ἂν δέξαιτο τῶν ξένων τὴν τε αὐτοῦ φθεῖραι,
καὶ μᾶ τῆς ἥσσονος ἄμα ἐλπίδος, ὀλίγων ἡμερῶν ἕνεκα μεγάλα μεθοῦ δόσους, ἐκεί
νοις ξυσκευάζεσθ· καὶ τὰ μὲν πλοπονησίων, ἔμοιγε τοιαῦτα καὶ παρασκευάσιμα δο
κεῖ εἶναι· τὰ δ' ἡμέτερα, τούτων τε, ὧν περ παρ' ἐκείνοις ἐμεμλήμην ἀπιλλάχθαι, καὶ
ἄλλα ἂν ἀφ' οὗ ἴσου μεγάλα ἔχειν· ἢν τ' ὧδι πλῶ χώραν ἡμῶν πεζῇ ἴωσιν, ἡμεῖς ὧδι
πλῶ ἐκείνων πλουσούμεθα· καὶ οὐκέτι ἐκ τοῦ μοίσιμοι πλοπονησίου τε μέρος τὸ τιμω
θῆναι, καὶ πλῶ ἀπίκην ἄπαρχον· οἱ μὲν, γὰρ οὐχ ἕξουσιν ἄλλην αὐτὶ πλαβεῖν ἀμαχεὶ· ἡ
μεῖς δέ δι γε πολλῇ, καὶ ἐν νήσοισ, καὶ κατ' ἤπειρον· μέγα γὰρ τὸ τῆς θαλάσσης κρά-

τος· σκέψασθε

αὐτοῦ πλὴν διαίσιαν, μὴ ἐκέλευσε ποιεῖν οὕτως ἀλλ' ἀὶ τῷ χρόνῳ, ὃν ἐπῆλθε, τῆς τε περιόδου γλίσχης ὄσης ὑδατος κατέκλυσε, καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τῆς χώρας. ἀρχικός μὲν μετὰ τὸν ἐνιαυτὸν, ἡγήσατο πατὴρ αὐτῷ μέγας, μὴ ὅσος οὐδείς πω ἑλλήνων, διά τε πλὴν προῦπολέλειπτο ἀξίωσιν, καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἐλαττόσθαι, ἰῶν ὑπὸ τῶν αὐτῷ δουλώσειν· μάλιστα δὲ ἐκ φῦ πεῖραν διδοὺς, ξυνιὼν Φαίνιππος· ἦν γὰρ ὁ Θεμιστοκλῆς βεβαιότατα δὴ φύσεως ἰσχὺν δηλώσας, μὴ διαφθόνως τὸ εἰς αὐτὸ μᾶλλον ἐπῄνεσε ἄξιος θαυμάζειν· ἀπέφηνε γὰρ ξυνίσει, μὴ οὔτε προμαθὼν ἐσ αὐτὸν οὐδὲν, οὔτ' ἐπιμαθών, τῶν τε παρεχῶν μακρὸν ἐλαχίστης βουλῆς κράτιστος γνώμων, μὴ τῶν μελλόντων ἐπὶ πολλοῖσιν φῦ γενησομένου αὐτίκης ἀκαιρίς· καὶ ἃ μὲν μετὰ χεῖρας ἔσχε, μὴ ἀμηχάνησε ὁίός τε· ὧν δὲ ἄπειρος ἔπη, κρεῖττων ἐκπλῆξαι οὐκ ἀπέλαχε· τό, τε ἄμεινον ἢ χεῖρον ἐν τῷ ἀφανεῖ ἔτι προιόρᾳ μάλιστα· καὶ τὸ ξύμπαν εἰπεῖν, φύσεως μὲν δυνάμει, μελέτης δὲ ῥᾳθυμίᾳ, πράτιστος δὴ οὗτος αὐτοχειρίᾳ ἐν τοῖς λόγοις ἐξήκοντο· νοσήσας δὲ, πλὴν τᾷ τὸν Σίσυ· λέγουσι δέ τινὸς καὶ ἐκούσιον φαρμάκῳ ἀχθεσθεῖν αὐτὸν, ἀδύνατον νομίζοντα εἶναι ἐπιτελέσαι βασιλεῖ, ἃ ὑπέσχετο· μνημεῖον μὲν δὴ αὐτοῦ οἱ μεγαλοφρόνως τῇ ἀσπίδι ἐν τῇ ἀγορᾷ· ταύτης γὰρ ἦρχε τῆς χώρας, δόντος βασιλέως αὐτῷ, Μαγνησίαν μὲν, ἄρτον, ἣ προσέφερε πεντήκοντα τάλαντα τὴν ἐνιαυτοῦ· λάμψακον δὲ, οἶνον· ἐδόκει γὰρ πολυοινότατον τῶν τότε εἶναι· μυοῦντα δὲ, ὅτιον· τὰ δὲ ὀστᾶ φασὶ κομισθῆναι αὐτοῦ οἱ προσήκοντες ὀπίσω, κελεύσαντος ἐκείνου, καὶ τεθῆναι κρύφα ἀθηναίων ἐν τῇ ἀττικῇ· οὐ γὰρ ἐᾶν θάπτειν, ὡς ἐὼν προδοσίᾳ φθόνητος· τὰ μὲν κατὰ Παυσανίαν τὸν λακεδαιμόνιον, καὶ Θεμιστοκλέα τὸν ἀθηναῖον, λαμπρότατα τῶν γενομένων τε καὶ ἐν τοῖς ἕλλησιν, οὕτως ἐτελεύτησε. λακεδαιμόνιοι δὲ ἐὼν μὲν τῆς πρώτης περιβόλου, ᾠκοδόμησαν τὰ ἐπὶ τάφῳ τε, μὴ αὖτις κωλύσασθαι περὶ τῶν ἐκατὸν τῆς ἐλάσσως· ὕστερον δὲ φοβηθέντες παρ' ἀθηναίους, ποτὲ παίσασθαι τε ἀπαυίσασθαι ἐκέλευον, καὶ αἴτιον αὐτὸν νόμον ἀφιέναι· καὶ μάλιστά γε πάντων καὶ ἐνθυμούμενοι προῦλεγον τὸ περὶ μεγαρέων ψήφισμα κωλύσοντες, μὴ αὖ γενέσθαι πόλεμον, ἐν ᾧ εἴρητο αὐτοῖς μὴ χρῆσθαι τοῖς λιμέσι τοῖς ἐν τῇ ἀθηναίων ἀρχῇ, μὴ δὲ τῇ ἀττικῇ ἀγορᾷ· οἱ δ' ἀθηναῖοι οὔτε πάλαι ὑπήκουον, οὔτε τὸ ψήφισμα κωλύουσι, ἐπικαλοῦντες ἐπ' ὀλιγαρχίαν μεγαρεῦσι τῆς γῆς τῆς ἱερᾶς, καὶ τῆς ἀορίστου, μὴ ἀσφαλῶς ἐκπλεῖν τῶν ἀφεστώτων· πλὴν δὲ ἀφεστώτων τῶν τε πολυταίων πρόσθιεν ἐκ λακεδαίμονος, ῥαμφίου τε καὶ μελησίππου, καὶ λαγαζίφορου, καὶ λεοντιάδου ἄλλο μὲν οὐδὲν ὧν πρότερον εἰώθεσαν, αὐτὰ δὲ τάδε, ἅπερ λακεδαιμόνιοι βούλονται πλὴν εἰρωνίᾳ εἶναι, εἰπόντες αὖ, εἰ τοὺς ἄλλους αὐτονόμους ἀφεῖτε, ποιήσαντες ἐκκλησίαν οἱ ἀθηναῖοι, γνώμας σφίσιν αὐτοῖς προὐτίθεσαν· ἔδοξε δὲ ἅπασι περὶ ἁπάντων βουλευσαμένοις, ἀποκρίνασθαι· μὴ παριόντες ἄλλοι τε πολλοὶ, ἔλεγον ἐπ' ἀμφότερα πεπομένοι τοὺς γνώμους, καὶ ὡς χρὴ πολεμεῖν, καὶ ὡς μὴ ἐμπόδιον εἶναι τὸ ψήφισμα εἰρήνῃ, ἀλλὰ κωλύειν· μὴ παρελθὼν Γλαυκίτης ὁ Σαμίττου, αὐτὸς καὶ ἐκείνου τὸν χρόνου πρῶτος ἀθηναίων λέγοντα, καὶ πράττοντα δυνατώτατος, παρῄνει τοιάδε,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ·

» τῆς μὲν γνώμης ὦ ἀθηναῖοι ἀεὶ τῆς αὐτῆς ἔχομαι, μὴ εἴκειν πλεοπονησίοις, καίτοι εἰδὼς τοὺς ἀνθρώπους οὐ τῇ αὐτῇ ὀργῇ ἀκαπεπομένους τε πολεμεῖν, καὶ ἐν ᾗ ὁρῶ πράττοντας, πρὸς δὲ τὰς ξυμφορὰς, καὶ τὰς γνώμας δεπομένας· ὁρῶ δὲ καὶ ναῦν ὁμοίαν καὶ παρασκευὴν ξυμβουλεύτικα μοι οὖσαν, μὴ τοὺς ἀκαπεπομένους ὑμῶν δικαίως τοῖς κοινῇ δόξασιν, ἵνα ἀφ' τι μὴ σφαλῶμεν βουλεῦσαι, ἢ μὴ ἡσσηθέντας, τῆς ξυνόδου μετασκευάσῃ· ἐνδέχεται δ' τὰς ξυμφορὰς τῶν πραγμάτων ἐχόντων ἀμαθῶς χωρῆσαι, ἢ καὶ τὰς διανοίας τοῦ ἀνθρώπου· διόπερ καὶ πλὴν τύχαι, ὅσα ἂν παραλόγως ξυμβῇ, εὐθαμβεῖ ἀπέλαβε· λακεδαιμόνιοι δὲ πρότερόν τε δῆλοι ἦσαν ἐπὶ βουλεύοντες ἡμῖν, καὶ νῦν οὐχήκιστα· ἀρημένοι γὰρ δίκης μὲν τῶν διαφόρων ἀλλήλοις δίδοναι, καὶ δέχεσθαι, ἔχειν ἢ ἑκατέρους, ἃ ἔχομεν, ὅτε αὐτοὶ δίκης πω ἔπεσαν, οὔτε ἡμῶν δίδοντων δέχονται· βούλονται δὲ πολέμῳ μᾶλλον, ἢ λόγοις τὰ ἐγκλήματα διαλύεσθαι· καὶ ἐπιτάσσοντες ὕδη, καὶ οὐκέτι αἰτοῦμενοι, παρῆσαν· ποτὲ παίσασθαί τε γὰρ ἀπαυίσασθαι κελεύουσι, καὶ αἴτιον αὐτὸν νόμον ἀφιέναι, μὴ τὸ μεγαρέων ψήφισμα κωλύειν· οἱ δὲ πλεῖστοι εἰδὼς ὄντες, καὶ τοὺς ἄλλους προκαρεύουσιν αὐτονόμους ἀφιέναι· ὑμῶν δὲ μηδεὶς νομίσῃ περὶ βραχέος αὖ πολεμεῖν, εἰ τὸ μεγαρέων ψήφισμα μὴ κωλύσομεν, ὅσῳ μάλιστα πρόσχημα ἔσται, εἰ κωλυθησόμεθ', μὴ αὖ ἡγῆσ-

γεται δ' αὐτὸν μέλλοντα ξυλλαμβάνεσθαι ὑπὸ τῆς ὁδοῦ, εἰσὶς μὲν τῶν ἐφόρων τὸ πρόσωπον προσιόντος ὡς ἔδει, γνῶναι ἐφῷ ἐχώρει· ἄλλως δὲ νυκτὶ ἀφανεῖ χρησαμένῳ, καὶ σκιδάσαντος ὑπαίθρου πρὸς τὸ ἱερὸν τοῦ χαλκοίκου χωρῆσαι σφέτερον, καὶ προκαταφυγεῖν· ὧν δὲ ἐπύθετο τέμενος, καὶ ὅσον ἄπεπται οὐ μέγα, ὁ μὲν τοῦ ἱεροῦ, ἵνα μὴ ὑπαίθριος παλαιοπωρήσῃ, ἠσύχαζεν· οἱ δὲ, τὸ παραυτίκα μὲν ὑπεδέξαντο τῇ διάξει· μετὰ γὰρ τοῦτο, φοῦ τε οἰκήματος ἂν ὅροφον ἀφεῖλον, καὶ τὰς θύρας αὖθις ὅπως τηρήσαντες αὐτὸν, καὶ ἀφυλακήσαντα ἔσω, ἀπέφηναν δόμασιν· προσκαθήμενοί τε, ὅπως λιμῷ λιμῷ· καὶ μέλλοντος αὐτοῦ ἀπολιποψυχεῖν, ὡς πᾶν εἶχεν αὐτῷ οἰκήματι, αἰσθόμενοι, ὅτι ἀγωνίᾳ ἐκ τῆς ἱεροῦ ἔτι ἔμπνουν ὄντα· καὶ ὅτι ἀκμὴν ἀπέθανε παραχρῆμα· μὴ αὐτὸν ἐμίαινεν μὲν ἐς ἂν καυσάσθαι, οὐ πᾶν τοὺς κοινοὺς ἐμβαλόντες ἐκώλυεν· ἔπειτα ἰδόξει πολλαῖσι που κατορύξαι· ὁ δὲ θεὸς ὁ ἐν Δελφοῖς, τόν τε πάθος ἤδη ἔχοντα τοῦτο λοιδορήσας καὶ φάμενος μυρίοις μετιέναι οὐ πᾶν ἀπέβαινε. καὶ νῦν κεῖται ἐν τῷ προπυλαίσματι, ὃ γραφῇ σπλαι δηλοῦσι, καὶ ὡς ἄγος αὐτοῖς ὂν ἐπεκαλοῦντο. οἱ δὲ, φυσαμένοις χαλκοῦς αὐσταλέας δύο, ὡς αὐτὸ παυσαίατο αἰτίᾳ ἔχοντες· οἱ δὲ αὖ λιμῷ ἀπέθανε. καὶ νῦν κεῖται ἐν τῷ προπυλαίσματι, ὃ γραφῇ σπλαι δηλοῦσι, καὶ ὡς ἄγος αὐτοῖς ὂν ἐπεκαλοῦντο. οἱ δὲ, φυσαμένοις χαλκοῦς αὐσταλέας δύο, ὡς αὐτὸ παυσαίατο αἰτίᾳ ἔχοντες· οἱ δὲ αὖ λιμῷ ἀπέθανε

γεμονίαν, πολλῷ μᾶλλον τότε ἔρρωτο, μὴ οὐκέτι ὑπομένοντες ἐν τῷ καθεστηκότι τρόπῳ βιοτεύειν, ἀλλὰ σκευάς τε μεταποιούμενοι, ἐκ δὲ βυζαντίου ὁρμώμενοι · μὴ ὀλιγοστῆς ἐρέσσης παραλόμενον αὐτὸν, μηδὲ, καὶ αἰγυπτίοις ἐφορμοῦσι. διατείχισμά τε μεταποιῶ ἔθετο, καὶ κατέχειν τὸν διάπλουν ἐκ ὑπελάμβανε, ἀλλ' ἔρρωσο βραχέσι προὐδήλου, ἐς τὴν γνώμην μείζονα ἐσάπειτα ἐμελλε πράξειν. ὃς προσοδόν τε αὐτῷ παρεῖχε, καὶ τῇ ὀργῇ ὅτῳ χαλεπῇ ἐχρῆτο ἐς πάντας ὁμοίως, ὥστε μηδένα διαφεύγειν προσιόντα. διὸ δὴ καὶ πρὸς τοὺς ἀθυμοτέρους οὐχέκιστα ἐξυμμαχίαν μετίεσαν · οἱ δὲ λοιποὶ μάλιστα μὲν ἀθύμουν, ἤν τε πρῶτον δι' αὐτὰ ταῦτα αἰτιῶνται αὐτόν. καὶ ἐπειδὴ ἡ ὁρμὴ μενοῦν ὑπὸ τοῦ βυζαντίου ἐκωλύθησαν, οὐ κελευσάντων αὐτῶν, τοιαῦτα ἐφαίνετο ποιῶν. καὶ ἐκ τοῦ βυζαντίου ὁρμώμενοι ὑπὸ ἀθυμίαν ἐκπλαγέντες, ἐς μὲν τὴν αὐτὴν οὐκ ἐπανεχώρει. ἐσὶ δὲ καλανδῶν τοῖς Ἰωνάδαις ἑορτὴ, πρόσωπόν τι ἐσαγγέλλεται αὐτοῖς ἐσ τὸν βαρβαρικὸν, καὶ οὐκέτ' ἀναβὰς τὴν μενοῦν ποιούμενος, οὔτω δὴ ἐκέτι τείχιζον, ἀλλὰ τὰ μέλλοντες κήρυκα οἱ ἔφοροι, καὶ σκυτάλην, ἔπεμπον τὸν κήρυκα μὴ λείπεσθαι. οἱ δὲ μὴ, τὸν λιμένα αὐτῷ ἀπαρτίσαντες προεχώρουν. ὁ δὲ, βουλόμενος ὡς ἥκιστα ὑποπτος εἶναι, καὶ πιστεύων χρήμασι διαλύσειν τὴν διαβολὴν, αἰεὶ χώραν τοῦ λιμένος ἐσ ἀπαρτίαν. καὶ ἐς μὲν τὴν ἀρκτῴαν ἐσέπλει τοῦ πρώτου ὑπὸ τῶν ἐφόρων. ἔξεσι δὲ τοῖς ἐφόροις ἐν βασιλέα σῴζεσθαι τοῦτο. ἔπειτα διαπραξάμενος, ὡς δοκεῖ ἐξελθεῖν, μὴ καθεσθῆναι ἑαυτὸν ἐς κρίσιν τοῖς βουλομένοις περὶ αὐτοῦ ἐλέγχειν. καὶ φανερὸν μὲν ἦν οὐδὲν οἱ ἀπαρτίαν σημεῖον, οὔτε οἱ χρεὼν, οὔτε ἡ πόλις, ὅτῳ δὴ πιστεύσαντες, βεβαίως ἐπεμαρτύροντο αὐσθαδέστερόν τε τῆς βασιλείου ὄντα, μὴ σὺν τῷ παρόντι τιμὴν ἔχοντα. πλείστην γὰρ ἐν λεωνίδου ὄντα βασιλέα, καὶ νέον ἔτι, αἰνιλεῖς ὄντ', ἐπεδέησεν. ὑποφλάσας δὲ πολλὰς παρεῖχε, τῇ τε παρακομιδῇ, μὴ ξυλλέσει τῶν βαρβάρων, μὴ ἔσσον βούλεσθαι ἐᾶν τοῖς παροῦσι · τά τε ἄλλα αὐτοῦ ἀνεσκόπουν, εἴ τι που ὑβριστικήτερον τῶν καθεστηκότων νομίμων · καὶ ὅτι ὠδὴ ἐν τρίποδί τῳ ἐν εἰ δελφοῖς, ὃν αἱ ἑλληνες οἱ ἑλλήνων ἀπὸ τῶν μήδων ἀκροθίνιον, ἀνέθεσαν ἐπιγράψαντα αὐτὸν ἰδίᾳ τὸν ἐλευθερίου τόδε,

ἑλλήνων ἀρχηγὸς ἐπεὶ στρατὸν ὤλεσε μήδων
Παυσανίας, φοίβῳ μνῆμ' ἀνέθηκε τόδε.

τὸν μὲν οὖν ἐλευθέριον οἱ λακεδαιμόνιοι ὑβρικὸν ἐφάμενοι εἶναι ἐξελόντες αὐτοὶ ἀπὸ τοῦ τρίποδος τοῦτο, μὴ ἐπιγράψαντες ἐνομασὶ τὰς πόλεις, ὅσαι ξυγκαθεῖλον τὸν βάρβαρον, ἐσέθεντο αὐτὸ ἀνάθημα. τοῦ μέντοι παυσανίου, ἀλλ' ἐκεῖνα καὶ τοῦτ' ἐδόκει εἶναι. μὴ ἐπὶ πᾶσι δὴ οὕτῳ καθεσθῆναι, πολλῷ μᾶλλον παρόμοιον προσχέλωσι φαίνεσθαι τῇ τῆδε διανοίᾳ. ἐπιπυθόμενοι δὲ καὶ ἐς τοὺς εἵλωτας πρόφασιν τοιαύτην · καὶ ἦν δὲ οὕτως ἐλευθεροῦσί τε γὰρ ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς, καὶ πολιτείαν, ᾗ ξυνεπαναστῶσι, καὶ τὴν πόλιν ξυγκατοικίζωνται. ἀλλ' οὐδ' ὧς οὐδὲ τῶν εἱλώτων μᾶλλόν τις ἐπιστεύσαντες, ἐπειδὴ ἐκέλευον πάντα ὑπακούειν ὅτι ἂν ἐπιτάσσωσιν, ἐπειρῶντο αὐτοὺς, μὴ τάχ' ἂν ἔτι περὶ αὐθρώπων ἀπαρτιάντων τι μεμυελῶν, ἐκλελοιπότι τὸ αἰσθάνεσθαι, πρὶν γε δὴ αὐτοῖς, ὡς λέγεται, ὁ μέλλων τὰς τελευταίας βασιλεῖ ἐπιστολὰς πρὸς λαρτάβαζον κομιεῖν, αἰτήσας λεγόμενος, παιδικά ποτε ὢν αὐτοῦ, καὶ ἐπιστάτης ἐκείνῳ μάλιστα γίγνηται, δείσας κατὰ σφᾶς μήνυσιν ἐποιήσατο, ἐπιστολὰς ἐπιδοὺς τινὰ ὅτι οὐδέπω τῷ πρὸ ἑαυτοῦ ἀγγέλων πάλιν ἀφίκετο. καὶ παραφυλασσόμενος σφραγίδα, ἵνα μὴ λάθοι τῆς δόξης, ἣ καὶ ἐκεῖνος μεταγράψαι τὴν αἰτήσιν, μὴ ἐπιγνῷ, λύει τὰς ἐπιστολὰς, οὐδὲν ὑπονοήσας τὴν ἐπιστολὴν προσεπεπλάσθαι, καὶ αὐτὸν ὧδε ἐγγεγραμμένον κτείνειν. τότε δὴ οἱ ἔφοροι, δείξαντος αὐτοῦ τὰ γράμματα, μᾶλλον μὲν ἐπίστευσαν. αὐτίκα δὲ βουλομένης ἐπὶ γλαῦκα αὐτοῦ παυσανίου τὴν λίσπορος, ἀπὸ παρασκευῆς τῆδε αὐθρώπου ὑπὸ ταίναρον ἱκέτου ἀπολομένου, καὶ σκηπτομένου διαπλῶ διαφράγματι καλύβιον, ἐς ὃ τῶν τι ἐφόρων οἱ ἐν πιὰς ἔκρυψε, καὶ παυσανίου ὡς αὐτὸν ἐλθόντος, καὶ ὑπωπτότατα πὼ πρόφασιν τῆς ἱκετείας, ἤκουστο πάντα σαφῶς, αἰτιωμένου τὸν αὐθρώπου, τά τε περὶ αὐτοῦ γραφόμενα, καὶ ἅλλ' ἀποφαίνοντος καθήκοντα, ὡς οὐδὲν πὼ ποτε αὐτὸν οἱ ταῖς πρὸς βασιλέα διακονίαις παραβαλλόντα, πρὸ μυρίου δ' οἱ ἴσα τοῖς πολλοῖς τῶν διακόνων ἀποθανεῖν · κἀκείνου αὐτά τε ταῦτα ξυνομολογοῦντος, καὶ περὶ τοῦ παρόντος οὐκ ἰδόντος ὀργίζεσθαι, ἀλλὰ πίστιν ἐκ τοῦ ἱροῦ διδόντος τῆς αἰτήσεως, καὶ ἀξιοῦντος ὡς τάχιστα πορεύεσθαι, καὶ μὴ τὰ πρακτέα μακρολογεῖν · ἀκούσαντες δὲ ἀκριβῶς, τότε μὲν ἀπῆλθον οἱ ἔφοροι · βεβαίως δὲ ἤδη ἀδόντες, οἱ τῇ πόλει πὼ ξυλλέγειν ἐποιοῦντο. λέ-

θ) οἱ πολλοὶ ἐπιζέλαντες τ᾽ οἰκία αὖ χρισθ πλὼ φυλακήν τε, κ) τ᾽ πάλιν αὐτικράτορσι
διαλεῖναι, ἢ ἀὖ αὖ ἴσα διαγιγνώσκωσι· τό τε δὴ τὰ πολλὰ τ᾽ πολιτικ᾽ οἰκία αὖ χρῆν᾽
ἕκαστον· οἱ δ᾽ μὴ τῆ Κύλωνος πολιορκήμενοι, ὁλαύρως εἶχον, ὅτου τι, κ) ὕδατος ἀ-
πορία. ὁ μὲν οὖν Κύλων, κ) ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἐκδιδράσκουσιν· οἱ δ᾽ ἄλλοι, ὡς ἐπιζέον-
τ, καί τινες κ) ἀποθνήσκουσιν ὑπ᾽ τ᾽ λιμοῦ, κ) θέξουσι δ᾽ τὸν βωμὸν ἱκέται, τ᾽ οἱ τῆ ἀκρο
πόλ· ἀνασήσαντες δ᾽ αὐ τῆ οἱ τ᾽ ἀθηναίων ἐπιπλαμβίοι πλὼ φυλακ᾽, ὡς ἐφ᾽ ἀφθό
σιοντας οὐ φ᾽ ὁρῶ, ἐφ᾽ μηδὲν κακὸν ποιήσουσιν, ἀπαγάγοντες, ἀπέκτειναν. κ) θέζο
μένους δέ τινας κ) δ᾽ τ᾽ σιμῶν θεῶν οἱ τ᾽ ἕωμβσι, οἱ τῆ παρόδω διεχρήσαντο· κ) ἀφ᾽
ρύτου, οἱ ἀπέκτεις, κ) ἀλιτήριοι τ᾽ θεῶν ἐκαλοῦντό τε ἐκαλεῖτο, κ) τὸ γένος τὸ ἀπ᾽ ἐκείνων· ἔ
λαβον μὲν οὖν κ) οἱ ἱκέται ἐν τοῦ οἰκήσεις τούτου· ἔλαθε δὲ κ) κλισμένοι ὁ λακεδαιμό
νιος, ὥςθ᾽ οἱ μὲν ἀθηναῖοι τὰς οἰκίας ἐζήτ᾽. τούς τε ζῶντας ἐλαύνοντες, κ) τ᾽ τεθνεώτων
τὰ ὀστᾶ αἰνίλοντες, ἔξω ἔβαλον· καὶ τῆ λοιπὴ μέρει ὥςθ᾽ οἱ, κ) τὸ γένος αὖ τ᾽ ἐπὶ ἐσὶν οἱ
τῆ πόλ· δέος δὴ τὸ ἄγος οἱ λακεδαιμόνιοι ἐλαύνειν ἐκέλευον δὴ διὰ τοῖς θεῖς πρῶ
τον τιμωρῆσαι· αὐτὸς γὰ Πεισίστρατος τὸν Σαμίστου προσῆκε μέτιος αὐτῷ καὶ τὰ πλὼ
μητρόθα, κ) νομίζοντες, ἐκπεσόντος αὖ τοῦ, ῥᾴδιον σφίσι προχωρεῖν τὰ αὖτ᾽ τ᾽ ἀθηναί
ων, ἀμέλουν τοσοῦτον ἦλπιζον παθεῖν ἀὖ αὖ τὸν δῆμον, ὅσον διαδοῦλ᾽ εἶσειν αὖ τῷ πρὸς
πόλιν, ὡς μὴ ὅλῳ πλὼ ἐκείνης ξυμφορᾶ τὸ μέρος ἴσαι ὁ πόλεμος· ὧν τ᾽ δίωκε πόν
τος τ᾽ καὶ ἑαυτὸν, κ) ἄγειν πλὼ πολιτείαν, ἐναντίον πάντα τοῖς λακεδαιμονίοις,
κ) ἐκ εἴκὸς ὑπείκειν, ἀλλ᾽ ἐς τὸν πόλεμον αὖτ᾽ μα τῶν ἀθηναίους· αὐτικέλευον δὲ μὴ οἱ ἀθη
ναῖοι τῶν λακεδαιμονίους τὸ ἀγὸ ταιναύρα ἄγος ἐλαύνειν. οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι αὐτοὶ
ξεμπέμποντες πρὸς ἐκ᾽ ἰόντα τ᾽ Πυθίαν τ᾽ κέλευον ἐλευθεροῦν τὴν ἑλλάδα· ἐπεὶδὴ Παυσανίας
ὁ λακεδαιμόνιος πρῶτον μὲν ὑπὸ τῶν ἐφόρων ἐπὶ ναυάρχ᾽ ἀπεσ᾽ τάλη τ᾽ αὖ τὸν πόλεμον τ᾽ οἱ ἐλ-
λησπόντῳ, κ) κειθεὶς ὑπ᾽ αὐ τ᾽, ἀπλεύσῃ μὲν ἀλιτήριον, δύο νῆας μὲν ἐκ᾽ τῆ ἐξετέμφθη.
ἐλθὼν δ᾽ αὖ ἐς Βυζάντιον λακεδαιμονίων ἀρχὴν ἔτη ἐς ἐλθόντων τον· ὃ μὲν λόγῳ, ὅτ᾽ ἐλευθε᾽ πόλεμ), ὃ δ᾽ ὄντ᾽ῳ, τὰ πρὸς Κασπλέα πράγματα βου
λόμ᾽ πράσσῃ, ὡς πᾶν καὶ τὸν πρῶτον ἐπιχείρουσι, ἐφιλμ᾽ τ᾽ ἐλληνικῶν ἀρχῆς. δύνᾳ
γεσίαν δ᾽ ἀφ᾽ τοῦδε πρῶτον ἐς βασιλέα ἡκατέθετο, κ) τ᾽ παῖδες πράγματος ἀρχὴν ἐ-
ποιήσαν· βυζάντιον γὰ ἐλῶν τῆ προτέρᾳ παρουσίᾳ μὲν πλὼ ἐκ κύπρου αἰχμάζουσι, ἔχον
δ᾽ μηδένα αὖ τὸ, κ) βασιλέως προσήκοντες τινες, κ) ξυγγενεῖς, οἱ ἐάλωσαν οὐ αὐ τῷ, τ᾽-
τε τούτους ὅσ᾽ ἐλάβετε, ἀποπέμπει Κασπλεῖ κρύφα τ᾽ ἄλλων ξυμμάχων. φ δ᾽ λόγῳ, ἀ
πέσφαξαν αὐτόν· ἔπραξαν δ᾽ ταῦτα μὲν Γογγύλῳ τῆ Ἐρετριέως, φ πὸ ἐπιτιμή, τε
Cυζαίτιον, κ) πὸν αἰχμαλώτους· ἔπεμψε δὲ καὶ ἐπιστολὴν ὅτ᾽ Γόγγυλος φέροντα αὐ
τῷ· οἱ δὲ γράπτο δὴ τάδε καὶ οἱ αὐ τῆ, ὡς ἄςθ᾽ον αἰδυρέθη,

Ἐπιστολὴ Παυσανίου πρὸς βασιλέα·

» Παυσανίας ὁ ἡγεμὼν τ᾽ σπάρτης τούσδε τέ σοι χαρίζεσθαι βουλόμ᾽, ἀφῆκέ μοι δο
» ξὴ ἐλῶν, κ) γνώμη πρῖμαι, οἱ καὶ σοι δόκῶ, δυνατός τε πὸ σὴν χῶραν, καὶ σοὶ σπάρ
» της τε κ) πὸ ἄλλην ἑλλάδα ὑφ᾽ χείριον ποιῆσαι· δυνατὸν δ᾽ δοκῶ ἔ. ταῦτα πρᾶξαι
» μὴ σοῦ βουλόμ᾽· οἱ δ᾽ ἔν τίσι τούτ᾽ αἰτίσκῃ, πέμπε αὖθις τινὰ ὃς θάλασσαν, δι᾽ δ τὸ
» λοιπὸν πὸν λόγον ποιησόμεθα. τοσοῦτα μὲν ἐγραφὴ ἐκ᾽ λε. Ξέρξης δ᾽ ἡδέως τῆ ἐπιστο
λῆ, κ) ἀφῖκέ μοι ἀρταβάζου τ᾽ φαρνάκης ὃς θάλασσαν, κ) κελεύῃ αὐτὸν τὸν τε δάσκυ
λίτην ζωγρῆσαι παραλαβεῖν, μεγα βάτην τε πασσαλάξαντα, ὅσ᾽ πρότερον ἦρχε. κ) τ᾽
Παυσανίαν ἐσ βυζάντιον ἐπιστολὴν αὐτὸν πιθέναι αὐ τῷ, ὡς πάσχοι δικαιῶμεν, ὃ
πὸν σφραγῖδα ἀποδεῖξαι, κ) ἐκ᾽ τι αὐ τῷ Παυσανί᾽ πράγμ᾽ μεῖζ᾽ τ᾽ ἑαυτοῦ πρᾶ
μεῖτ᾽, πρᾶσσ᾽ ὡς ἀρίστα, κ) πιστὰ τα· ὁ δ᾽ ἀφικόμ᾽, πά τε ἄλλα ἐποίησεν, ὡς πὸ ἐ
ρετο, καὶ πὸν ἐπιστολὴν δικέπεμψεν· αὐτὸς δὲ γράπτο δὲ τάδε,

Ἐπιστολὴ βασιλέως πρὸς Παυσανίαν·

» Ὧδε λέγει βασιλεὺς Ξέρξης Παυσανίᾳ, κ) τ᾽ αἰσθῶν ὅς μοι πίστ᾽ θαλάσσης ἐκ Cυ
» ζαντίδ᾽ δίσωσας, καίσε ταῖ Cοὶ δίδρεσία οὐ φ᾽ ὑμετέρῳ δίκῳ ἐσαεὶ ἀκήρασπτος, κ) τ᾽
» λόγοις τοῖσ᾽ ἀφ᾽ σοῦ ἀρέσκομαι. καί σε μή τι νὺξ, μή τ᾽ ἡμέρα ἐπέχῃ τω, ὡς τὰ αἰνῶν
» πρᾶσσῃ τὰ δι᾽ ἐμοῦ ὑποσχῆ· μηδ᾽ χρυσοῦ κ) ἀργύρου δεπάνη κατηλύθω· μὴ δ᾽ ὅστις
» πολλοῖ, ὃ ποι δεῖ πρᾶγ᾽ γενέσθ᾽, ἀλλὰ μετ᾽ Αρταβάζου αἰσχρὸς ἀγαθὸς, ὃν σοι ἔπεμψα,
» πρᾶσσε θαρρῶν κ) τὰ ἐμὰ, κ) τὰ σὰ, ὅπ᾽ κάλλιστα, κ) ἄριστα ἐξ ἀμφοτέρῳ. ταῦτα λα
βὼν ὁ Παυσανίας τὰ γράμματα, ὧν καὶ πρότερ) οἱ μεγάλῳ ἀξιώματι ὑπὸ τ᾽ ἐλ-

(λήνων ἐξ τῆ πλαταιάσιν ἡ

» ξυμφέρειν ἢ μὴ ὅτι οὐ μᾶλλον ἡμῶν ἦσαν ἐπίφοβοι πρὸς αὐτοὺς πόλεως περὶ ἧσσονος ὁρῶν διαφο-
» ρᾶς, οὐδὲν ἂν ὧν λῶ· νικᾷ γὰρ πρὸς ξύμπαντά σε τὰ ἐμὲ ἀθῳωθῆναι ἐπιγενόμενα, μὴ κατὰ πόλιν ἔτι
» δυνατώτερον, ὥστε ἐμὲ μὴ ἀθρόοι, μὴ κατὰ ἔθνη, μὴ ἐπ' ἴσου ἅπαν μιᾷ γνώμῃ ἀμυνοῦ-
» μεθα αὐτούς, πλὴν γε ὅσοι ἡμᾶς, ἀπὸ τῶνδε χειρώσονται· μὴ πλὴν ἔστωσαν, εἰ καὶ πλείονι τῷ
» ἀκριβείᾳ, ἴσως ἐκ πλείονος τινὸς φοβούμενοι, ἢ αὖ πικρὰς δουλείας, ὧν μὴ λόγῳ οὐ δικαιωθῆναι αὐ-
» τοῖς τῇ πολυπονήσῳ, μὴ πόλεως τοσῆσδε ὑπὸ μιᾶς ἡμέρας παθεῖν. οἷ ᾧ ἢ δικαίως δου-
» λοῦμεν, ἢ οὐχί· ἀλλ' ἔχειν, ἢ οὐκ ἐθέλειν αὐτοῖς μὴ τὰ πατρῷα χείρους φαίνεσθαι, εἰ πλὴν ἐλ
» λάδος ἐλευθερώσομεν· ἡμᾶς δ' ἐπὶ μιᾷ αὐτοῖς ξυβαίνομεν αὐτό· τύραννον ἢ ἴσον ἐγ
» κατιστάναι πόλει· ῥᾴδιον δ' οἷ μιᾷ, μοναρχοῦσ' ἀνδρὶ καταλύειν, μὴ ἐκ ἴσου ὅσῳ
» πάντ' ἐλάσσων τῇ μείζονι ξυμφορᾷ ἐκ ἀπείρακτος, ἀξιωτέος, ἢ μᾶλλον, ἵνα μὴ βλάψῃ.
» ὁ γὰρ δὴ πφοβούμενος ταῦτα, ὃ πλὴν πολέμιός γε κατὰ φύσιν καὶ χωρὶς
» τε, ἢ ἐκ τῶν πολλῶν σφάλλει, ἐν ἑαυτῷ ὄνομα ἀφοσιοῦται μετωνόμασται· τὰ μὲν οὖν
» προκείμενα μείζω τι δεῖ μακρότερον ἢ ἐς ὅσον τοῖς νῦν ξυμφορᾶς, αἰτιᾶσθαι. περὶ δὲ τῶν
» ἔπειτα μελλόντων τοὺς παρόντας βουλευτὰς, χρὴ ἐπαναλαμβάνειν· πάλιον δ' ἡμῖν
» ἐκ τῶν πόνων τὰς ἀρχὰς κατάσταθῆναι, μὴ μετακάλλειν ἐν ἔθος, εἰ αὖθις πολύτῳ τε νῦν
» μὴ ὀλιγουσίᾳ ὀλίγον προφέρειν. ἃ δ' δίκαιον ἀπὸ τῆς ἀπορίας ἐκπρᾶξαι, τῇ περιουσίᾳ ἀπο
» λέσθαι, ἀλλὰ θαρσοῦντας, ἰσότητα κατὰ φύλακὰς ἐν τῷ πολέμῳ, τοῦ τε δικαίου χρήσαντος,
» καὶ αὖ ὑφ' ὁμοίου ξυμπάθειαν, καὶ τὸ ἄλλο ἑλλάδος ἀπόνοιαν ξυναπωνασμένης. ἀπὸ μὲν
» φόβου. τὰ δ', ὠφελείᾳ· αὐτονόμους τε ἀνύσαντας, ἃς γε καὶ ὁ θεὸς κελεύων τοὺς πα-
» μὲν, νομίζειν παραβεβαῶσθαι, ἀδικημένους δὲ μᾶλλον βουθέσπιν λύσειν χρὴ ἐκ ἀμυνόμε-
» νους, ἀλλ' ἐπὶ πρότερον ἐπόντας· ὥστε πάντα χρὴ εἶναι καλῶς ὑπάρχειν ὑμῖν πολεμεῖν, καὶ
» ἡμῶν καινῇ τάδε παρασκευάσωσιν, εἰ πρὸ βεβαιότατον ἐν ταῦτα ξυμφέρον τα καὶ
» πόλεσι καὶ ἰδιώτῃ, μὴ μέλλειν ἐπιθαλάττιόν τε φιλίαν τιμωρίαν δοῦναι, καὶ ὑπὲρ
» ἰόντων πολιορκεμένους, ἢ πρότερον δὲν τύραννον, καὶ τῇ ἄλλῃ μετελθεῖν πλὴν ἐλευθερίαν,
» ὡς ἐκεῖνό γε οὐ λέγειν ἐπιόντας, τοὺν μὲν, ὅσῃ βλάψειν ἔπεσθαι, τοὺς δὲ εἰ γνωσθησόμεθα,
» ξυναλγήσοντας μᾶλλον ἀμυνεῖσθαι δὲ ἀπολωλότας, μὴ πολὺ ῥᾴδιον ἐν αὐτὸ πάσχειν. ἀλλὰ
» νομίζοντες ἐπ' ἀνάγκην ἀφῖχθαι ὧν αἴσθοιτο ξύμμαχοι, καὶ ἅμα τάδε αἴσιοι λέγειν,
» ψηφίσασθαι ἐν πόλεμον, μὴ φοβηθέντας ἐν αὐτίκα δειλόν· τῆς δ' ἀπ' αὐτοῦ δόξης
» πλείονος, ἀφελοῦσι ἐπιξυμήσαντας. ἐκ πολέμου μὲν γὰρ ἀφελοῦ μᾶλλον βεβαιοῦται·
» ἀφ' ἡσυχίας δὲ μὴ πολεμῆσαι, ἐκ ὁμοίως ἀκίνδυνον. καὶ πλὴν καθεστάναι οὐ τῇ ἑλλάδι
» φόβῳ τύραννον ἐναγῆ μένοι, ὃ πάσιν ὁμοίως καθεστάναι, ὥστε τῷ μὲν, ἤδη ἀρχειν· τῷ δ',
» δουλεύειν, παρασκευάσεσθαι ἐπὶ πλήθει. καὶ αὐτοί τε ἀκινδύνως πολιτεύσομεν, καὶ
» τοὺν νῦν δεδουλωμένους ἐλευθεροῦμεν ἐλευθερώσομεν. ταῦτα μὲν οὖν κοινῇ δεῖ πον. οἱ
» δ' ἀγαπεδαιμόνιοι ἐπειδὴ ἀφ' ἁπάντων ἤκουσαν γνώμην, ἤδεσαν ἐπόμενοι τοῖς ξυμ-
μάχοις ἅπασιν, ὅσοι παρῆσαν ἐξῆς, καὶ μείζονι, μὴ ἐλάσσονι πόλει· μὴ δ' ἐπὶ δοξῃ ἐ-
ψηφίζοντο πολεμεῖν· δεδογμένον δὲ αὐτοῖς, ὧν θύσαι μὲν ἀδύνατα ἦν ἐπιχειρεῖν ἀ-
παρασκεύοις οὖσιν· ἐκπορίζεσθαι δὲ ἐδόκει ἐπίσης, ἃ πρόσφορα ἦν, καὶ μὴ εἶναι
μέλλησιν· ὅμως δὲ καθεσταμένοις ὧν ἔδει, οἰκειοῦσθαι μὲν ἐδόκει, ἔλασσον δὲ πρὶν
ἐσβαλεῖν ἐς τὴν ἀττικὴν, καὶ ἐν τῷ πολέμῳ αὔξεσθαι φανερῶς. οἱ τούτῳ δὲ ἐπρεσ-
βεύοντο τῷ χρόνῳ πρὸς τοὺς ἀθῳωσαμένους ἐγκλήματα ποιούμενοι, ὅπως σφίσιν ὅτι
μέγιστα πρόφασις εἴη τοῦ πολεμεῖν, ἢν μή τι ἐξακούωσι· καὶ πρῶτοι μὲν πρέσβεις
πέμψαντες οἱ λακεδαιμόνιοι, ἐκέλευον τοὺς ἀθηναίους ἐκ ἄγος ἐλαύνειν τῆς θεοῦ.
Σ' δὲ ἄγος ἦν τοιόνδε. κύλων ἦν ἀθηναῖος, αἱρεθεὶς ὀλυμπιονίκης, τῶν πάλαι δύνα-
μίν τε καὶ δυναστῶν· ἐγεγαμήκει δὲ θυγατέρα θεαγένους μεγαρέως αἰσθρὸν, ὃς κατ'
ἐκεῖνον ἐν χρόνον ἐτυράννει μεγάρων· χρωμένῳ δὲ τῷ κύλωνι οἱ δελφοὶ, αἰεὶ ἄλλοτε
ὁ θεὸς οἱ τῇ τοῦ διὸς τῇ μεγίστῃ ἑορτῇ κατάλαβεῖν πλὴν ἀθηναίων ἀκρόπολιν. ὁ δὲ,
παρά τε τοῦ θεαγένους δύναμιν λαβὼν, καὶ τοὺς ξύλους αἰκπείσας, ἐπειδὴ ἐ-
πῆλθον ὀλύμπια τὰ ἐπὶ πελοποννήσῳ, κατέλαβε πλὴν ἀκρόπολιν, ὡς δὲ τυραννίδι,
νομίζων ἑορτήν τε τοῦ διὸς μεγίστην εἶναι, καὶ ἑαυτῷ τι προσήκειν ὀλύμπια νεικη-
κότι. οἱ δὲ οἱ τῇ ἀττικῇ ἢ ἄλλοθί που ἡ μεγίστη ἑορτὴ ἄρτος, οὔτε ἐκείνους ἔπεισε
, τό, τε μαντεῖον οὐκ ἐδίδου· ἔστι γὰρ καὶ ἀθηναίοις διάσια, ἃ καλεῖται διὸς
ἑορτὴ μειλιχίου μεγίστη, ἔξω τῆς πόλεως, οἷ ἢ πανδημεὶ θύουσι πολλοὶ, οὐχ ἱρεῖα, ἀλ
λὰ θύματα ἐπιχώρια· δοκῶν δὲ ὀρθῶς γιγνώσκειν, ἐπιχείρησε τῷ ἔργῳ· οἱ δ' ἀθη
ναῖοι αἰσθόμενοι, ἔδοξεν αὐτοῖς τε πανδημεὶ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἐπ' αὐτοὺς· καὶ προσκαθεζόμε
νοι, ἐπολιόρκουν. χρόνῳ δὲ ἐπιγιγνομένῳ, οἱ ἀθηναῖοι ξυχλόμενοι τῇ προσεδρείᾳ, ἀπῆλ

βραχὺ, ἠσύχαζόν τε τοῦ πλέον ἢ χρόνου. ὅτε δὴ μὴ προσοῦ μὴ ταχέσι εἶσαι ἐς τοὺς πολέμους, εἰ μὴ αἰκαμάζοιντο. πρὸς δὲ τὴ πολέμοις εἰκείοις ὄζφρχόμενοι, πρὶν δὺ ἢ δύναμις τῶν ἀθλιαίων σαφῶς ἤρετο, ἐπὶ τὴ ξυμμαχίας αὖ τὸ ἔπεσον· τότε δὴ οὐκέτι αἰκαχθέντες ἐποιοῦντο, ἀλλ' ἐπιχειρεῖα ἐδόκει εἶναι πάλαι προθυμία, ἢ ἡδαιμεῖα ἢ ἰσχὺς, ἢν διώωσιν, ἀρκαμίοις τόνδε τὸν πόλεμον. αὐτοῖς μὲν γὰρ τοῖς λακεδαιμονίοις διέγνω σε λειλῦσθαί τε τὰς σωνοδὰς, καὶ τὸν ἀθλιαίσε ἀδικεῖν· τεμμάστας δὲ ἐς ἀλφὰς, ἐπαρώτων τὸ θεὸν, εἰ πολεμῶσιν, ἀμῦν ἔσαι· ὁ δὲ, αὐδέλεν αὐτοῖς, ὡς λέγεται, καταπράτος πολεμᾶσι, νίκην ἔσαθε· καὶ αὖ τὸν ξυμμάχους, καὶ τὴν ἀκαλέμβ, καὶ ἄκλαστος· αὖθις δὲ τοὺς ξυμμάχους παρακαλέσαντες, ἔφον ἐδέλοντο ἐπαγαγεῖν, ἐς χρὰ πολεμεῖν· καὶ ἐλθόντων τὴν πρέσβειαν ἀφὸ τὸ ξυμμαχίας, καὶ ξωιόδου γιγνομένης, οἱ τε ἄλλοι εἶπον ἃ ἐβάλοντο, καὶ παγορεύοντες οἱ πλείστες τὸ ἀθλιαίους, καὶ ἐν πόλεμον ἀκοῦντο γενέσθαι· καὶ οἱ κορίνθιοι ἐπειδὴ ἐλθόντες μὴ καὶ πάλαι πρόπαροι ἐκέκλητο ἀθῆναι, ὥστε ἐμφύσαθε πόλεμον, ἐδόκουν καὶ τὴν φωνὴν ἐκείνην μὴ προσλαφθεῖν· παρόντες δὲ καὶ τότε, καὶ πολλὰ ἐπαλαθόντες, ἔλεγον τοιάδε,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ·

» Τὰς μὲν λακεδαιμονίους ὦ ἄνδρες ξύμμαχοι ἐκ δὴν ἔτι αἰπασαίμεθα, ὡς οὐ καὶ
» αὐτοὶ ἐνθυμούμενοι ἐν πολέμοις εἰσὶ, καὶ ἡμᾶς ἐς δέον νῦν ξυνάγαγον· χρὴ γὰρ τοὺς
» ἡγεμόνας τὰ ἴδια ὄζίσου νέμοντας, τὰ κοινὰ προσκοπεῖν, ὡς πρὸ καὶ οἱ ἄλλοις ἐκ
» πάντων προτιμῶσι· ἡμῶν δὲ ὄδε μὴ ἀθηναίοις ὧδε ἐναλλάγωσιν, ἐπὶ διδαχῆς δέ-
» ον ὧν τι φυλάξαθ αὐτοῖ, τοὺς δὲ πάλαι μισοῦντας μᾶλλον, καὶ μὴ οἱ πόρω κατωκημέ-
» νοις ἀλλήλοις χαλεπώτερον ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν μὴ ἀμύνωσι, χαλεπωτέραν ἔχουσι πάλαι κατάκοπε
» δὴν τὸ ἀραίων· καὶ πάλιν αὐπλώμεν, ὧν ἡ θάλασσα τῇ ἠπείρῳ δίδωσι· καὶ τῶν νῦν λε
» γομένων μὴ κακοῦσθ κρίνετε, ὡς μὴ προσηκόντων ἔτ', προσδίκαθ δέ ποτε αὐτὰ κρέ-
» τω πρόσοντ, κἄν μὲ χρισφῶν τὸ μέλλον προειλῆθε, καὶ περὶ αὐτῶν ἔχ ἕκαστον νῦν ἐκλῦσ
» αθ· διότ πρὸ καὶ μὴ ἐκείνοι δεῖ αὐτοὺς τὸν πόλεμον αὐτ' ἐρίωσε μεταλαμβάνειν· ἀν-
» δρῶν γὰρ σωφρόνων μέγ ὄζιον ἐ μὴ ἀδικοῦντα, ἡσυχάζειν· ἀγαθῶν δ', ἀδικουμένους, ἐκ μὴ
» ἐρίωσε, πολεμεῖν. δῆ δ' παραχρὴ, ἐκ πολέμου πάλιν ξυμβῆναι· καὶ μήτε τῇ κατὰ πό
» λεμον ὕστυχία ἐπαίρεαθ, μήτε τῇ ἡσυχῳ τῆς ἐρίωσε ἡδόμενοι, ἀδικεῖαθ· ὃ, τε γὰρ
» δὴ πάλαι ἀδόκητον ὀκνῶν, παρὰ τὸν ἀφαιρεθέν τ' ῥᾳστώνης δ' τὸ πόνον, δ' ὅπῃ ὀκνεῖ, ἐ
» ἡσυχάζει. ὅ, τε δὲ πολέμῳ ὕστυχίᾳ πλεονάζων, οὐκ ἐπιθυμίαν βράσει ἀπίστῳ ἐ-
» παρόμῃ. φθάσ' δ' κρατῶν γνωσθήνα, ἀβουλοτάτων τ' ἐπαίνων τυχόντα, κατωρθώ-
» θη. ᾧ ἐπὶ πλεῖον ἀκμὴ ὧδε δοκοῦντα βεβαιοῦσθαι, ἐς τοὐναντίον αἰσχρῶς πεσεῖσθ.
» ἐθυμῶται δ' ἀλλήλοις ὁμοίως τῇ πόλει, καὶ ὥγω ἐπεξόδ' χη, ἀλλὰ μετ' ἀσφαλείας μὴ
» δοξάζομεν, μὴν δίκης ἢ ἐν τῷ ὥγῳ ἐλλείπομεν· ἀμᾶς ἢ νῦν καὶ ἀδικουμένοις, ἐν πόλε-
» μον ἐγκίρομεν, καὶ ἐκπλαγὰ ἔχοντες ἐγκλήματα· καὶ ὅτ' ἂν ἀμαυώμεθα ἀθῳαίσε, καὶ τὰ
» ἐπόμεθα αὐτῶν ἐν καιρῷ· καὶ τὰ πολλὰ δὲ ἀμᾶς εἰκὸς ἐπικρατῆσαι· πρόσοντ μὲν, πολ
» λῷ δὲ πρὸ ἔχοντας, καὶ ἐμπειρίᾳ φθαμενῆ· ἔπειτα ὁμοίως πάντας ἐς τὰ παραγγελ
» μένα ἰόντας, ἑαυτοῖσ τε, ὃ ἰσχύουσιν, ἀφὸ τῆς ὑπαρχούσης τε ἐκφύσεως ἀσίας ὄζαρ τῦ
» σόμεθα, καὶ ἀφὸ τ' ἐν ἀλλοδοῖ καὶ ὀλυμπίᾳ χαμάτ· δόξομεν δ' ποιησόμενοι, ὑπ' ἀγα-
» βεῖν οἷοί τ' ἐσμὲν μεθῷ μέζονι τὸν ἔσόσε αὐτ' ναυβάτας· ὥσπερ γὰρ ἀθῳαίων ἡ
» δυνάμεσ μᾶλλον, ἢ οἰκέα· ἢ ἡμετέρα, ἔστον ἂν ἔσσον πάθωσι τοῖσ σώμασι τοῦ πλέον ἢ
» ἀχύσαι, ἢ τοῖς χρήμασι· μιᾷ τε νίκῃ ναυμαχίας κατὰ τὸ εἰκὸς ἀλλοσκοπῆ· εἰ δ' αὖτί-
» χοιεν, μελετήσομεν καὶ ἡμεῖσ οἱ πολέμοι χρόνῳ τὰ ναυτικά· καὶ ὅταν πλὼ ἐπισή-
» μλω ἴσ τὸ ἴσον κατασήσωμεν, τῇ γε δυ-ψυχίᾳ δήπου περιεσόμεθα. ὁ γὰρ ἡμεῖσ φύ-
» σει ἔχομεν ἀγαθὸν, ἐκείνοισ οὐκ ἂν γένοιτο διδαχῇ. ὃ δ' ἐκείνοι ἐπισήμῃ προὔχου-
» σι, καθαιρετέον ἡμῖν ὄδι μελέτῃ. χρήματα δ' ὥστ' ἔχειν ἴσ αὐτὰ, δίδομεν· ἢ δανει-
» σόμεθ ἂν ἔτι, εἰ δι μὲν ἐκείνων ξυμμαχίᾳ ἴσῃ δουλείᾳ τῇ αὐτῶν φθείροντες οὐκ ἀπροῦ-
» σιν, ἡμεῖσ δ' ἴσῃ τῶν τιμωρούμενοι τοὺσ ἐχθροὺσ, καὶ αὐτοὶ ἅμα σώζεσθαι, οὐκ ἄρα
» δικαιησόμεθ, καὶ ἴσῃ τῷ μὴ ὑπ' ἐκείνων αὐτὰ ἀφαιρεθέντες αὐτοῖσ τούτοισ κα-
» κῶς παθεῖν· ὑπερχωρεῖ ἢ καὶ ἄλλα ὀδοὶ τοῦ πολέμου ἡμῖν, ξυμμαχῶν τε ἀπόστα
» σις, μάλιστα παραίρεσις οὖσα τῶν προσόδων, ἃς ἰσχύουσι, καὶ ἐπειχόμενοι τῇ χώ-
» ρᾳ, ἄλλά τε ὅσα οὐκ αὖ τιμῶν προῖδοι· ἔκεισε γὰρ πόλεμος ἴσῃ ἐκτὸς χωρεῖ. αὖ
» θις δ' ἀφ' αὐτοῦ τα πολλὰ τεχήσῃ πρὸς τὸ παρατυγχάνον· εἰ δ' ὃ μὲν βιαιότατος
» αὐτῷ προσμελήσασ, βεβαιότερος ὁ ὀργισθεὶς περὶ αὐτῶν, ἢ ἐκ ἔσαιτο πάσεσθαι· εἰ

λοιπὸν μετ' αὐτῶν, καὶ Βοιῶν φυγάδες, καὶ ὅσοι τῶν αὐτῶν γνώμης ἦσαν· καὶ μάχῃ κρατήσαντες, τὸν μὲν, διέφθειραν τῶν Ἀθηναίων τὴν ἡ ζῶντας ἔλαβον· καὶ τὴν Βοιωτίαν ὕστερον Ἀθηναίοις πᾶσαν, ἀποστᾶσαν πρὸς μήδους, ἐφ' ᾧ τὸν αὐτὸν κόμβον τὴν· καὶ οἱ φεύγοντες Βοιωτῶν καταλαβόντες, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες, αὖθις ὁρμῶμαι πάλιν ἐλθόντες· μὴν ἡ ταῦτα ἃ πολλῷ ὕστερον, ἔβδομα ἀπέστη ἀφ' Ἀθηναίων· καὶ ἐς αὐτὴν διαβεβηκότων ἤδη Περικλέους στρατιᾷ Ἀθηναίων, ἐγγὺς ἦλθε αὐτῷ ὅπως μάχαρα ἀφίσηκε, καὶ πλοῦτον νήσοις μέλλοντι ἐσβάλλειν ἐς τὴν Ἀττικὴν, καὶ οἱ φυγάδες Ἀθηναίων διεφθαρμένοι εἰσὶν ὑπὸ μιχάρων, πλὴν ὅσοι ἐς Νίσαιαν ἀπέφυγον· ἐπαιχθέμενοι ἢ κρεῖττον, διὰς, καὶ σπουδὰς ἐποιήσαντο, ἀπέστησαν οἱ μιχάρ[ι]. ὁ δὲ Περικλῆς πάλιν καταπλέων ἐπὶ μιᾶς καὶ τῶν στρατιᾶν ἐκ τῆς βοιώσης· καὶ μεταῤῥυθμοῦσι, οἱ πλοῦτον νήσοις τὴν ἀττικὴν ἐς ἐλευσῖνα, καὶ θρίαζι ἐσβαλόντες, ἐλήϊσαν, πλήσταλκαντος τοῦ ραυζίου Σακεσιλέως λακεδαιμονίων ἡγεμόνος· καὶ τὸ πλῖον ὀκέτι προελθόντες, ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου· καὶ Ἀθηναῖοι πάλιν ἐσ βοιώσης διαβαίνουσι, Περικλέους στρατηγοῦντος, καὶ τοξεύσαντος πᾶσαν· καὶ τὴν μὴ ἄλλην ὁμολογίᾳ καὶ τοσῷδε σαν τὸ ἐσιέναι ἢ ὑβρικέναι τες, αὐτοὶ τὴν γῆν ἔχον· ἀναχωρήσαντες ἢ ἀφ' ἑβδομῆς, ὁ πολλῷ ὕστερον ἀποστὰς ἐπολέμησαν πρὸς λακεδαιμονίους, καὶ τὸν ξυμμάχους διὰ κοσιόντες, ἀφ' ὧν ἔστη νίσαιαν, καὶ ἀχαΐαν, καὶ πηγὰς, καὶ Τροίζηνα. ταῦτα δὲ ἔχον Ἀθηναῖοι πελοποννησίων. ἕκτῳ ἢ ἔτει σαμίους, καὶ μιλησίους πόλεμ[ο] ἐπολέσ τὴν πρῖήνης· καὶ οἱ μιλήσιοι ἐλαστούμενοι ὑπὸ πολέμῳ, παρ' Ἀθηναίους ἐλθόντες, καταπεῖσαν τὸν δῆμον· ἐγνω πλαμβαίνοντο ἢ καὶ ὕβ αὐτ[ῶ] τ' σάμι αὖθις ἐπολέμησαν, πειθαρίσαι βυλόμενοι πὼ πολιτείαν· πλεῦσαντες δὲν Ἀθηναῖοι ἐς σάμον ναυσὶ πανταράκοντα, δημοκρατίαν καπτήσαν, καὶ ὁμήρους ἔλαβον τὸν σαμίων τὴν τὰ κοντα μὴ παῖδας, ἴζους ἢ αὖθις· καὶ καταθέντο ἐς λῆμν)· καὶ φρουρὰν ἐγκαταλιπόντες, αἰεὶ χώρησαν. τὸν ἢ σαμίων, ἔσαν γὰρ πρῶτοι ἐχυτάμενοι, ἀλλ' ἐφυγον ἐς τὴν ἤπειρον, ξυνελόμενοι τὸν οἱ τῇ πόλῃ τὸν δυναστείαν, καὶ παρασκευὴν πολλὴν ποιησάμενοι, καὶ χρήματα ὑπολαβόντες παρὰ τῶν ἐν τῇ ἀσίᾳ, ὑγὸς ἔχα σάρδις τότε, ἐπανέρχονται ἐπὶ τὴν σάμον. καὶ πρῶτον μὲν δήμῳ ἐπανέστησαν, καὶ ἐκράτησαν τὸν πλείστων. ἔπειτα τῶν ὁμήρους κλέψαντες ἐκ λήμνου τῶν αὐτῶν, ἀπέστησαν, καὶ τοὺς φρουροὺς τὸν Ἀθηναίους, καὶ τὴν αὖτομολήσαντας, δι' ἣν ἔχον πρὸς σφίσιν, ὀρχήσαντο ῥιασούσῃ· ἐπί τε μίλητον ὕστερον παρεσκευάζοντο στρατεύειν· ἐναντίστησαν ἢ αὐτοῖς καὶ ξυλαπέστειλαν Ἀθηναῖοι ἢ ὡς ἔλεγον, πολιορκήσαντες ναυσὶν ἐξέκοντα δὴ ξάμα, τ' μὲν ἐκκαίδεκα τὸν νεῶν, ἐκέχρησαντο. ἐτυχον δὲ αἱ μὲν, δὴ κεῖ ἐς προσκοπὴν τὸν φοινισσῶν νεῶν ὑπόμεναι, αἱ δὲ δὴ χῖ, καὶ λέσβιαι, περιαγγέλλεσαι ξυνεῖν· παρεράκοντα ἢ ναυσὶ καὶ πλαμβαίνοντο, περικλέους ἀνδρὸς αὐτοῦ στρατηγοῦντος, ἐναυμάχησαν πρὸς ξαγίᾳ τῇ νήσῳ, σαμίων ναυσὶν ἑβδομήκοντα, ὧν ὅσαι αἱ ἔκοσι στρατιῶτιδες· ἐνίκων ἢ αἱ πλεῖσται ὑπὸ μελήτου πολίσμα. καὶ οἱ ἐκοσι Ἀθηναῖοι ὕστερον δὲ αὖτοῖς ἐβοήθησαν ἐκ τῆς Ἀθήνης παραράκοντα, καὶ χῖαι, καὶ λεσβίαι πᾶσαι, καὶ ἔκοσι. καὶ ἀποβαίντες ἐς τὴν γῆν, καὶ κρατοῦντες τῷ πεζῷ, ἐπολιόρκουν ξυσὶ τείχεσι τὴν πόλιν, καὶ ἐκ θαλάσσης ὁμοῦ. περικλῆς ἢ λαβὼν ἑξήκοντα ναῦς ἀπὸ τῆς Φορμίωνος, ἧχεν καταπλέων δὴ καιρὸν, καὶ κρείας, ἐσαγγελθόντος ὅτι φοίνισσαι νῆες ἐπ' αὐτοὺς πλέουσιν· ὧχετο δὲ καὶ ἐκτῆσε ξάμε πέντε ναυσὶ Σπουσαγόρας, καὶ ἄλλοι δὴ τὰς φοινίσσας. οἱ δὲ τῷ οἰσάμιοι ὑξαπιναίως ἐκπλεύσαντες, ἀφάκτῳ τῷ στρατοπέδῳ ἐπαπιστεύσαντες, πάσῃ τε προφυλακὴ σάσε ναῦς διέφθειραν. καὶ ναυμαχοῦντες, τὰς αὐτοναγομένας οἱ ἐκπεσεῖν, καὶ τὴ θαλάσσης τὴν καὶ ἑαυτοὺς ἐκράτησαν ἡμέρας τὴν πανταρισκαίδεκα. καὶ ἐσεκομίσαντο, καὶ ὑξεκομίζοντο αἱ ἐβδόμητο· ἐλθόντες ἢ περικλέης πάλιν τ' ναυσὶ, καταπλεύσαν. καὶ ἐκ τῆς Ἀθηνῶν ὕστερον προσεβοήθησαν, παρεράκοντα μὲν αἱ μὴ Θουκυδίδου, καὶ λυσανίου, καὶ Φορμίωνος νῆσι· ἔκοσι ἢ αἱ μὴ τλημπολέμα, καὶ λυσικλέος· ἐκ δὲ χίε, καὶ λέσβε, ξιαὶ κοντα. καὶ ναυμαχίαν μὲν πινα βραχεῖαν ἐποιήσαντο οἱ ζάμιοι· ἀδυνατοι ἢ ὄντες αὐτοχεῖν, ὑξεπολιορκήθησαν αὐτῷ μωῖ, καὶ προσεχώρησαν ὁμολογίᾳ. τεῖχός τε καθελόντες, καὶ ὁμήρους δόντες, καὶ ναῦς παραδόντες, καὶ χρήματα τὰ αἰαλωθέντα καὶ ἐς χρόνους ταξάμενοι ἀποδοῦναι. ξυνέβησαν δὲ καὶ βυζαντίοις ὡς πρῶ καὶ πρότερον, ὑπήκοοι ζ. μεταταῦτα ἢ ἤδη γίγνεται ἃ πολλῶν ἔτεσιν ὕστερον τὰ προειρημένα, τά τε κερκυραϊκὰ, καὶ τὰ ποτιδεατικὰ, καὶ ὅσα πρόφασιν μεταξὺ τοῦδε τοῦ πολέμου καὶτέστη. ταῦτα ἢ ξύμπαντα ὅσα ἐπράξαν οἱ Ἕλλη[ν], πρός τε ἀλλήλους, καὶ τοὺς βάρβαρ), ἐγενήθη αἰ ἔτεσι τοσουτῳ μάλιστα, μεταξὺ τ' τε ξέρξε αἰαχωρήσε, καὶ τ' αρχῆς τοῦδε τοῦ πολέμου, αἰ δὶς ἀθλυμπιάδι τὴν τε ἀρχὴν ἐνεκρατησάσαν καὶ τεστήκοντα, καὶ αὐτοὶ δὴ μέγα ἐχώρησαν διωδέκατον· οἱ ἢ λακεδαιμόνιοι αἰαδόμενοι, ὅτε ἐνέγλυον, αἰ μὴ ἐπὶ

υ ρωνίδου στρατηγοῦντος· καὶ μάχη αὐτοῖς πρὸς τοὺς βοιωτοὺς νικήσασιν, τῆς τε χώρας ἐκράτησαν τῆ βοιωτίᾳ, καὶ φωκέων· καὶ τὰ ἀναγραίων τὸ τεῖχος περιεῖλον. καὶ λοκρῶν τῶν ὀπουντίων ἐκδρας ὁμήρους τῶν πλουσιωτάτων ἔλαβον· τά τε τείχη τὰ ἑαυτῶν τὰ μακρὰ ἀπέτειλαν· ὡμολόγησαν δὲ καὶ οἱ αἰγινῆται μετὰ ταῦτα τοῖς ἀθηναίοις, τείχη τε περιελόντες, καὶ ναῦς παραδόντες, φόρῳ τε ταξάμενοι εἰς ἔτη τινὰ χρόνου. καὶ πελοποννησίων περίπλουσιν ἀθηναῖοι, τολμίδου τοῦ τολμαίου στρατηγοῦντος· καὶ τὸ νεώριον τῆς χερσονήσου ἐνέπρησαν· καὶ χαλκίδα καὶ βοιωτῶν τῶν ἄλλων εἷλον· καὶ σικυωνίας οἱ ἀκροβατοῦσι τῆς γῆς μάχῃ ἐκράτησαν· οἱ δ' οἱ τῇ αἰγὸς ποτ' ἀθηναίοις, καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἔτι ἐπέμενον· καὶ αὐτοῖς πολλαὶ ἰδέαι πολέμων ἐγκατέσχον· ἐπεὶ μὴ τὸ πρῶτον ἐκράτουν τῆ αἰγὸς ποταμῷ οἱ ἀθηναῖοι. καὶ βασιλῆς ὑπέπεμπε τοῖς χερσονησίοις μισθὸν βαζον, αὐτοῖς πέμπων, χρήματα ἔχοντας, ὅπως ἐς πόλεμον ἐσβαλοῦν, πειθόμενοι δὲ πελοποννήσιοι, καὶ ἀπ' αἰγὸς ποταμοῦ οἱ ἀθηναῖοι. ὡς δὲ αὖ τῷ ἀπούχωρει, καὶ τὰ χρήματα ἄλλως ἀπώλλυτο, ὁ μὲν μισθὸν ἔπεμπε καὶ τὰ λοιπὰ τῶν χρημάτων πάλιν ἐς πόλιν ἀπεκόμιζον. μισθοφόρων δὲ ἦν ξυμπάντων πέμπει αὐτοῖς πέντε στρατηγοὺς, ὧν ἀφικομένων πολλοὺς, ὧν ἀφικομένων καὶ τὰς γνώμας, τούς τε αἰγὸς ποταμοῦ ἱππέας, καὶ τὸν ξυμμάχους μάχῃ ἐκράτησαν. καὶ ἐκ τῆς μεμελίδος ὀλύνθιοι τοὺς ἕλληνας. τέλος, ἐς προσωπίδα πόλιν νῆσον κατέλεισαν, καὶ ἐπολιόρκουν οἱ αὐτῇ οἰκοῦντες, καὶ μῦνες ἐξ, μέχρις ἐξαναίας πόλεως διώρυχα, καὶ παρεζεύξας ἄλμῃ ὕδωρ, τάφρου τε καὶ ξυρβάτου, καὶ τῆς νήσου τὰ πολλὰ ἔπειρον· καὶ διαβὰς, εἷλε πόλιν πεζῇ. ὅτω μὲν τὰ τῶν ἑλλήνων πράγματα ἐφερεν ἐξ ἔτη πολεμούμενα. ὁ δὲ λίγης ἀπὸ πολλῶν φρυάμενος ὀλίγῃ τῆς λιβύης, ἐς κυρηναίους διεσώθησαν· οἱ δὲ πολῆσοι, ἀπαράλυτοι. αἴγυπτος δὲ πᾶσα ὑπὸ βασιλέως ἐγένετο· ἔσχατος δὲ ὀξυάρτου μὲν μήδου τοῦ ἵππου, πολὺν ἀμυρταίου δὲ οἱ τῆς ἕλεσι βασιλέως.

ξαν πρῶτον ἐς Ἀθηναίους γυναῖας· ἐναῦρας δὲ ὁ Ταμμητίχου, Λίβυς, βασιλεὺς Λιβύων τῶν πρὸς αἰγυπτίῳ, ἐρημώσας ἐκ μαρσίας τῆς ὑπὲρ Φαρὸς πόλεως, ἀπέστησεν αἰγυπτίους τὰ πολλὰ ἀπὸ βασιλέως Ἀρταξέρξου· καὶ αὐτὸς ἄρχων γενόμενος, Ἀθηναίους ἐπηγάγετο· οἱ δὲ, ἔτυχον γὰρ ἐς Κύπρον στρατευόμενοι ναυσὶ διακοσίαις αὐτῶν τε καὶ τῶν ξυμμάχων, ἅλαδε ἀπολιπόντες τὴν Κύπρον· καὶ ἀναπλεύσαντες ἀπὸ θαλάσσης ἐς τὸν νεῖλον, τοῦ τε ποταμοῦ κρατήσαντες, καὶ τῆς μέμφιδος τὰ δύο μέρη, πρὸς τὸ τρίτον μέρος, ὃ καλεῖται λευκὸν τεῖχος, ἐπολέμουν· οὖσαι ἡ αὐτὴ δὴ πρόσω καὶ μόσυνι οἱ καταφυγόντες, καὶ αἰγυπτίων καὶ μηδικῶν ξυναποστάντες. Ἀθηναίοις ἡ ναυσὶ ἀφῖκται ἐς ἁλιάς, πρὸς κορινθίους, καὶ ἐπιστρατεύουσι μάχῃ ἐνίκησε· καὶ οἱ ἵκανοι κορίνθιοι. καὶ ὕστερον Ἀθηναίοις οἱ αὖθις μαχησάμενοι ἐν δὴ καὶ κρυφαλείᾳ τελοποννησίων ναυσί. καὶ οἱ ἵκανοι Ἀθηναίοις· φόλεμος ἡ καταστάντες πρὸς αἰγινήτας Ἀθηναίοις, μεταπεμψάντων ναυμαχίᾳ γίγνεται ἐπ' αἰγίνῃ μεγάλῃ Ἀθηναίων, καὶ αἰγινητῶν· καὶ οἱ ξύμμαχοι ἑκατέροις παρῆσαν· καὶ οἱ ἵκανοι ἐνίκων Ἀθηναῖοι. καὶ ναῦς ἐβδομήκοντα λαβόντες αὐτῶν, ἐς τὴν γῆν ἀπέβησαν, καὶ ἐπολιόρκουν, λεωκράτους τοῦ ξυβοίου στρατηγοῦντος. ἔπειτα πελοποννήσιοι ἀμύνειν βουλόμενοι εἰσπίπτουσι, ἐς μὲν τὴν αἴγιναν, τεσσαρακοσίους ὁπλίτας πρότερον κορινθίων καὶ ἐπιδαυρείων ἐπικούρους διαβιβάζουσι· τὰ δὲ ἄκρα τῆς γερανείας κατέλαβον· καὶ ἐς τὴν μεγαρίδα κατέβησαν κορίνθιοι μετὰ τῶν ξυμμάχων, νομίζοντες ἁδωάλους ἔσεσθαι Ἀθηναίους ξυνεῖναι τοῖς μεγαρεῦσιν, οἳ τὰ αἰγίνης, ἀπούσης στρατιᾶς πολλῆς, καὶ οἱ αἰγινῆται· ἐπὶ δὲ καὶ βοηθῶσιν, ἀπ' αἰγίνης ἀνασπάσεσθαι αὐτούς. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τὰ μὲν πρὸς αἰγίνῃ στρατεύματα οὐκ ἐκίνησαν· τῶν δ' ἐκ τῆς πόλεως ὑπολοίπων, οἵ τε πρεσβύτατοι, καὶ οἱ νεώτατοι, ἀφικνοῦνται ἐς τὰ μέγαρα, Μυρωνίδου στρατηγοῦντος. καὶ μαχησάμενοι ἰσορρόπου πρὸς κορινθίους, διεκρίθησαν ἀπ' ἀλλήλων· καὶ οἱ ὁμίλων αὐτοῦ ἐκατέρου οὐκ ἔλασσον ἔχειν οἱ τῷ ὄρυγι· καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι, ἐκράτησαν γὰρ ὅμως μᾶλλον, ἀπελθόντων τῶν κορινθίων, ξοσθμὸν ἔτειχισαν. οἱ δὲ κορίνθιοι, καταξόμενοι ὑπὸ τῶν οἰκητῆς πόλεως πρισβυτῶν, καὶ παρασκευασάμενοι ἡμέρας ὀλίγας, διώκησαν μᾶλλον, ἀπελθόντων, ξοσθμὸν καὶ αὐτοὶ, ὡσὲ νικήσαντες· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκβοηθήσαντες ἐκ τῶν μεγάρων, τούς τε τοῦ ξοσθμοῦ ἐπὶ πολὺ φθείρουσι, καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμβαλόντες, ἐκράτησαν. οἱ δὲ, νικηθέντες, ὑπεχώρουν· καί τι αὐτῶν μέρος οὐκ ὀλίγον προσβιασθὲν, καὶ διαμαρτὸν τῆς ὁδοῦ, ἐς πόσιν ἐς τὸ χωρίον ἱδρῶτον, ᾧ ἔτυχεν ὄρυγμα μέγα περιέρρεον, καὶ οὐκ ἦν ἔξοδος. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι γνόντες, κατὰ πρόσω τόν τε εἱρχμὸν τοῖς ὁπλίταις· καὶ περισχόντες κύκλῳ τὸν φάλαγγας, κατέλυσαν πάντας τοὺς εἰσελθόντας· καὶ παῖδας μέχρι τοῦ χρόνου τούτου, καὶ τὰ μακρὰ τείχη Ἀθηναῖοι ἐς θάλασσαν οἰκοδόμησαν, τό τε φαληρόνδε, καὶ τὸ ἐς πειραιᾶ. καὶ φωκίων στρατευσάντων ἐς σωρίας, πόλιν λοκρικὴν μεσόγαιαν, ἐσῆ, καὶ κυτίνιον, καὶ ἔρινεὸν, καὶ ἐλάτειαν οἳ τὴν πολισμάτων τούτων, οἱ λοκρισάμενοι νικομήδους τοῦ κλεομβρότου ἀπὸ γυμνῆς ἀναγαγόντες τοῦ Παυσανίου βασιλέως, ὅτε ὕστερος ἐπὶ ἡγεμονίᾳ, ἐβούλοντο σωρίσαι, ἐαυτῶν τε τινας τοὺς τριακοσίους καὶ χιλίους ὁπλίτας, καὶ τῶν ξυμμάχων μυρίους· καὶ τῇ φωκέων ὁμολογίᾳ αἰκισμάσαντες ἀφῆκαν πάλιν οἴκαδε, ἀπιόντας ἐκ τῆς φωκίδος αὐτοῖς, Ἀθηναίοις ναυσὶ περιπλεύσαντες, ἐμέλλον κωλύσειν· ὅτε ἡ γεραιστὸς ἐκ ἀσφαλὲς ἐφαίνετο αὐτοῖς, Ἀθηναίων ἐγγὺς μάχαι, καὶ πηγαὶ, φρέατα. δύοδός τε στενὴ γεραίρα, καὶ ἐφορεῖ τὸ ἀεὶ ὑπὲρ Ἀθηναίων· καὶ τότε ἠθέλησαν αὐτοὺς μέλλοντας καὶ ταύτῃ κωλύσειν. ἔδοξε δ' αὐτοῖς οἱ ξυμπάντες περιμένασι, σταδίαις ὅτῳ ξόπῳ ἀσφαλέστατα διακριθοῦσι). ἐπὶ δὲ τῇ καὶ αὖθις τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ τῶν αὐτοὺς κρύφα, ἐλπίσαντες δὴ μὴ ὑπακούσειν, καὶ τὰ μακρὰ τείχη εἰσοδόμησαν. ἐβούλοντο ἡ ἐπ' αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι παυσόμενοι, καὶ αὐτοὶ ἐπὶ Ἀθηναίων χίλιοι, καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων, ὡς ἕκαστοι· ξύμπαντες ἡ ἐνίκων τε ξακισχίλιοι, καὶ μύριοι. νομίσαντες ἡ ἀπορεῖν ὅπη δὴ λῃστεύσουσι, ἐπεστράτευον αὐτῷ. καί τι καὶ τοῦ δήμου κατελύσαντο ὑπόλοιπον. ἦλθον δὲ καὶ θετταλῶν ἱππῆς τοῖς Ἀθηναίοις κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν, οἳ μετέσχησαν οἱ τῷ ὄρυγι παρὰ τοὺς λακεδαιμονίους· ἐνίκων δὲ μάχῃ οἱ ταπάγρα τῆς βοιωτίας, οἱ ἵκανοι λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι. καὶ φόνος ἐγένετο ἀμφοτέρων πολύς. καὶ λακεδαιμόνιοι μὲν ἐς τὴν μεγαρίδα ἐλθόντες, καὶ διαπορεύοντο μάχοντο, πάλιν ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου ἀξ γεραιστοῦ, καὶ ἰσθμοῦ· Ἀθηναῖοι δὲ διὰ τριῶν καὶ ἑξήκοντα ἡμέρας μετὰ τὴν μάχην, ἐστράτευσαν ἐς βοιωτούς,

πόλις ξυμμαχὶς παρὰ τὸ λακεδαιμονίων ἐδουλώθη. ἔπειτα δὲ καὶ τῶν ἄλλων, ὡς ἑκάστη ξυνέβη. αἰτίαι δὲ ἄλλαι τε ἦσαν τῶν ἀποστάσεων, καὶ μέγισται μὲν τῆ Φόρων, καὶ νεῶν ἔκλειψις, καὶ λοιποῖς τι πρᾶγμα, ἢ τῷ ἐλύειν. οἱ δὲ ἀθηναῖοι ἀκριβῶς ἔπρασσον, καὶ λυπηροὶ ἦσαν, οὐκ ἐν ἡθεσιν, οὐδὲ βουλομένοις παλαιστρᾶν, προσέχοντες τὰς αἰτίας καὶ ἄκνως. ἦσαν δέ πως καὶ ἄλλως οἱ ἀθηναῖοι, οὐκέτι ὁμοίως ἐν ἡδονῇ ὄντες· καὶ ὅτε ξυνεστράτευον ἀπὸ τοῦ ἴσου, ῥᾴδιόν τινα προσκαλεσάμενον αὐτοῖς τοὺς ἀφισταμένους, ὧν αὐτοὶ αἴτιοι ἐγίγνοντο οἱ ξύμμαχοι. ὀλίγου γὰρ πάντων ταύτην τὴν στρατείαν, οἱ πλείους αὐτῶν ἵνα μὴ ἀπ' οἴκου ὦσι, χρήματα τάξαντο ἀντὶ τῶν νεῶν ἃ ἐκείνοις ἐχρῆν ἀφ' ἑκάστων, ἵππους ἄλλα μὲν Φόρον· καὶ τοῖς μὲν ἀθηναίοις οὐδὲν ἦν ἐξ ὧν ταύτην

οις ἱκανὰ, νομίζων τό, τε χωρίον καλὸν ἅμα, λιμένας ἔχον ἴδιος αὐτοφυεῖς, καὶ αὐτοὺς ναυ-
πηγοὺς γεγενημένους, μέγα προσδόκιμον ἕξειν διώκημα· τῆς δὲ θαλάσσης
πρῶτος ἐπόλμησεν ἀνθρώπων τέχνῃ δόξῃ, καὶ πλοῖα ἀρχὴν δοὺς ξυμπεσκάζει-
καὶ φόβοις μοῦσαν τῇ ἐκείνου γνώμῃ τὰ παλαιὰ τοῦ τείχους, ὅπερ καὶ ἔτι δοκεῖ τισὶ
τὸν πειραικὸν· δύο δὲ ἄκρας εἰσπλεούσας ἀπέλαυσε τοῦ λιμένος ἐντὸς ὄντας· οὐ γὰρ
ἔλιξ, ἔτι πλὸν ἐδόκει, ἀλλὰ ξυνῳκοδομημένου μεγάλοις λίθοις, καὶ οὐ μὴν ἐπῶνται, σιδήρῳ
πρὸς ἀλλήλα τὰ ἔξωθεν, καὶ μολύβδῳ δεδεμένοι. τὸ δὲ ὕψος ἦν μάλιστα ἐπὶ πλέον ἢ
δεκαπόδων· ἐβάλετο δὲ ὧδε μεγέθει καὶ ὧδε πάχει ἀρίστοις τοῖς τότε ἐπιτηδείοις· ἀν-
θρώπων τε οὐδὲν ἐλάσσους ἐνόμιζεν ἢ τὸ ἀναγκαῖον ἦν φυλακὴν· τοὺς δ' ἄλλους
ἐς τὰς ναῦς ἐσβήσεσθαι· ταῖς γὰρ ναυσὶ μάλιστα προσέκειτο, ἰδὼν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τὴν
βασιλέως στρατιὰν πολὺ κατὰ θάλασσαν ἐφέρετο, οὐδεμιᾷ δυνάμει τῇ κατὰ γῆν ἴσην,
τό τε πειραικὸν ὠφελιμώτερον οὐδὲν ἐνόμιζεν αὖθις πόλεως· καὶ πολλάκις τοῖς ἀθηναίοις
παρῄνει, ἐς αὐτὰ ποτὲ καὶ κατὰ γῆν βιασθῆσι, καταβαίνειν ἐς αὐτὸν ταῖς ναυσὶ, πρὸς
ἅπαντας εὐδιαίτατον. ἀθηναίοις μὲν δὴ ὅπως ἐτειχίσθησαν, καὶ τἆλλα κατεσκευάσθη
τὸ ἀρχαῖον μὴ πολὺ μόνον ἀναχώρησιν. Παυσανίας δὲ ὁ κλεομβρότου, ἐκ λακεδαιμονος
στρατηγὸς τῶν ἑλλήνων ὀλιγαρχεῖτο μὲν ὑπὸ πολλῶν ἀφ' ἑκάστων τῶν ἐκ πελοποννήσου. ξενίσπλειον δὲ
καὶ ἀθηναίοις διάκοντα ναυσὶ, καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων πολὺ, ἦρε, καὶ ἐστράτευεν ἐς κύπρον,
καὶ αὖ τῶν τὰ πολλὰ κατεστρέψατο· καὶ ὕστερον ἐς βυζάντιον ἦλθε, καὶ ἔτι μᾶλλον
λιόρκησαν αὐτὸ τῶν ἐμμάχων· ἦσαν δὲ καὶ βυζάντιοι ὄντες αὐτοῦ, οἵ τε ἄλλοι ἐλαμπρύνθησαν τὸ
καὶ ἐκράτησε δὲ ἔτι καὶ ἐκ βασιλέως ἐπὶ ἅλωσιν ἡρωϊκὸν φοίνικός τε πρὸς
τὸν ἀθηναίους, ἐξ οὗ αὐτὸν ἐκμόνας σφῶν γενέσθαι κατὰ τὸ ξυγγενές, καὶ παυσα-
νίας μὲν ἐπέπλει, ὡς τοῦ ἔτους ἤρχετο. οἱ δὲ ἀθηναῖοι, ἐλίξαντό τε τὸν λόγον, καὶ προσέ-
χουσι τὸν νοῦν, ὡς ἀπιόντα μέλοι. τἆλλά τε κατεσκεύαζον καὶ φάσκοντα αὐτὸν.
οἱ δὲ τούτῳ δὴ οἱ λακεδαιμόνιοι μετεπέμποντο παυσανίαν, ἀνακριθέντες ὧν τάχει ἐπὶ τὸν
θάνατον. καὶ γὰρ ἀδικίᾳ φανερᾷ κατηγορεῖτο αὐτοῦ ὑπὸ τῶν ἐλλήνων τῶν ἀφικνουμένων, καὶ
τυραννίδος μᾶλλον ἐφαίνετο μίμησις, ἢ στρατηγία· ξενίβη τε αὐτῷ καὶ ἐκ βυζαντίου τὰ
ἅμα, καὶ τοὺς ξυμμάχους ὧν ἐκείνου ἦρχε παρ' ἀθηναίους μεταπαίσαντας, πολὺν δὲ ἀφ' ἑκα-
τὸν πελοποννήσου στρατιῶν. ἐλθὼν δὲ ἐς λακεδαίμονα, τῶν μὲν ἰδίᾳ πρὸς τινα ἀδικη-
μάτων οὐδενὸς ἐδικάσθη· τὰ δὲ μέγιστα ἀνωλύτῳ μὴ ἀδικεῖν. κατηγορεῖτο δὲ αὐτοῦ ἀρχόντα μη-
δισμός. καὶ ἐδόκει σαφέστατον εἶναι. καὶ ἐκείνου μὲν ἐκ τότε ἐκπέμπουσιν ἀρχοντα, Δόρκιν
δὲ, καὶ ἄλλους τινὰς μετ' αὐτοῦ, στρατιὰν ἔχοντας οὐ πολλήν, δῆσε ἐκ τότε ἐφίεσαν οἱ ξύμ-
μαχοι τῇ ἡγεμονίᾳ. οἱ δὲ, αἰσθόμενοι, ἀπῆλθον. καὶ ἄλλοθι ἐκ τότε ἔδοξεν ὀλίγοι τε
οἱ λακεδαιμόνιοι, φοβούμενοι μὴ σφίσιν οἱ ὀλίγοντες, χείρους γίγνωνται, ὅπερ καὶ οἱ ἔπειτα
παυσανίᾳ οἰήσαντο· ἀπαλλαξείοντες δὲ καὶ τοῦ μηδικοῦ πολέμου, καὶ τοὺς ἀθηναίους νο-
μίζοντες ἱκανοὺς ὀλιγαρχῆσαι, καὶ σφίσιν οὐ τῷ τότε παρόντι ἐπιτηδείους. παρελαμ-
βάνετο δὲ οἱ ἀθηναῖοι καὶ ἡγεμονίαν τούτῳ τῷ τρόπῳ, καὶ ἅτε τῶν ξυμμάχων, ὀλίγα τε
παυσανίᾳ μίσους, ἕνεκα ἄρα τε ἐλπὶς παρέχειν τῶν πόλεων χρήματα πρὸς τὸν βαρ-
βαρον, καὶ ἃς ναῦς· πρόσχημα γὰρ ἐδόκει ἀμυνεῖσθαι δὴ ἔπαθον, δηοῦντας καὶ τὴν βασιλέ-
ως χώραν. καὶ ἐλλιμενταμίαι τότε πρῶτον ἀθηναίοις κατέστη ἀρχὴ, οἳ ἐλέγοντο τὰς
φόρου· οὕτω γὰρ ὠνομάσθη τῶν χρημάτων ἡ φορά. καὶ δ' ὁ πρῶτος φόρος ταχθεὶς, τε
ξακόσια τάλαντα, καὶ ἐξήνεγκε· τὰ μεῖζόν τε δὴ λος καὶ ξυμφοραὶ ἐς τὴν
ἀρχὴν ἐγίγνοντο· ὑπόμοσεν δὲ αὐτοῖς νόμῳ τὸ πρῶτον τῶν ξυμμάχων, καὶ ἀφ' κοινῶν
ξηνόδων βουλευόντων, τοὺς μὲν ἐπὶ λῃδον πολέμῳ τε καὶ διαχειρίσει πραγμάτων
μετὰ ξὺν τοῦδε τῷ πολέμου, ᾧ τῷ μηδικοῦ, ἀξιοῦσθ πρός τε τὸν βαρβαρον αὐτοῖς,
καὶ πρὸς τοὺς σφετέρους ξυμμάχους νεωτερίζοντας, καὶ πελοποννησίων τοὺς ἀεὶ προς
τυγχάνοντας οἰκήσῳ· ἔγραψαν δὲ αὐτὰ, καὶ νόμῳ ἔκυρωσαν· καὶ λόγου ἐποιοῦντο μάλ
λὲ τόδε, ὅτι τοῖς πρὸ ἐμοῦ ἅπασιν ἐκλιπὴς ἔσται δὴ τὸ χωρίον, καὶ ἢ τὰ πρὸ τῆ μη-
δικῶν ἐλλιμενῆσαι, ἢ αὐτὰ τὰ μηδικά· τούτων δὲ ὅς πρῶτος καὶ ἤρξατο αὐτῆς
ἀξιώσεως ξυγγραφῆς Ελλάνικος, βραχέως τε, καὶ τοῖς χρόνοις ἀκριβῶς ἐπεμνήσθη·
ἅμα δὲ καὶ τῆσδε ἀρχῆς ἀφορμὴν ἔχει τῆς τῶν ἀθηναίων, οὐ ὅτῳ κατέστη πρῶτον μὴ
ἰδόντα πλὺ ἐπὶ τοῦ στρατοῦ, μόνον ἐχόντων, φλιορικὰ ἔλλον. καὶ δὴ σφᾶς πόδιξεν, κίμω-
νος τοῦ μιλτιάδου στρατηγοῦντος· ἔπειτα σκῦρον πλὺ οἱ τῷ αἰσαίῳ νῆσον, δὴ ᾤκουν
δόλοπες, δὴ σφᾶς πόδισαν, καὶ ᾤκισαν αὐτοί· πρὸς δὲ καρυστίους αὐτοῖς, ἄλλῳ τῶν
ἄλλων δὴ βοίων, πόλεμος ἐγένθο· καὶ χρόνῳ ξυνέβησαν καὶ ὁμολογίαν· τοῖς δὲ
ἀποστᾶσι, μεταπαῦται ἐπολέμησαν, καὶ πολιορκίᾳ παρῃσήσαντο· πρώτη τε αὖτη

ζειν ὧδε ἐλλιπαστέρως, ὡσπερ ἔφησεν καὶ τὰ πρῶτα· Ἀθηναῖοι δὲ ἐν τούτῳ, ἐπειδὴ αὐτοῖς οἱ Βαρβαροι ἐκ τῆς χώρας ἀπῆλθον, διενοήθησαν βύθις ὅ,τι ὑπολείποιντο, ταῦτα δὴ, καὶ γυναῖκας, καὶ τὸν πεμπόμενον καταπολιορκήσειν· καὶ τὸν πόλιν αὐτοικοδομεῖν παρεσκευάζοντο, καὶ τὰ τείχη· ἦν τε γὰρ πεμπόλλα βραχέα ἐστήκει· καὶ οἰκίαι, αἱ μὲν πολλαὶ, ἔπεσον· ὀλίγαι δὲ περιῆσαν, εἰ ἄρα αὐτοῖς ἐνοικήσειαν, ἃ σφῶν τοῖς πρέσβεσιν· λακεδαιμόνιοι δὲ αἰσθόμενοι τὸ μέλλον, ἧλθον ἐς προσβέβαια· τὰ μὲν, καὶ αὐτοὶ ὕστερον δὴ ἐρῶντες μὴ ποτ' ἐκείνους, μήτ' ἄλλον μηδένα τεῖχος ἔχοντα· τὸ γὰρ πλέον τῆς ξυμμαχίας ὄβριζον τότε, καὶ Φοβερώτατοι τοῦ ναυτικοῦ αὐτῶν ἦσαν, ὃ πρόσθεν οὐκ ὑπῆρχε, καὶ πολὺ ἐς τὸν μηδικὸν πόλεμον πλεῖστα νεμόμενοι, ἐξίεσαν τε αὐτοὺς μὴ τειχίζειν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἔξω πλοῦτον πάσου μᾶλλον ὅσοις ξυνεστήκει ξυγκαθελεῖν μᾶλλον ὁρῶν τοὺς περιοίκους· τὸ μὲν ἐκάλυεν καὶ οὐ ποιεῖν τὸ γνώμης ἀπολαύοντες τῆς ἀθηναίων· ὡς γὰρ τὰ Βαρβαρικὰ αὖθις ἐπέλθοι, οὐκ ἂν ἔχοντος ἀφ' ἑκάστου χρῆμα ὧν, ὡς πρὸς τὸν ἐκείνου ὁρμᾶσθαι, τήν τε πολεμίαν ἀποπέμψασθαι καὶ χρήματα καὶ ἀφορμὴν ἐκπορίσαι. ἃ δ' ἀθηναῖοι, θεμιστοκλέους γνώμη, τοὺς μὲν λακεδαιμονίους ταῦτ' ἀπώντας ἀποκρινάμενοι ὅτι πέμψουσιν ὡς αὐτοὶ πρεσβείᾳ πρὸς ὧν λέγουσιν, βύβις ἀπήλασαν. ἑαυτὸν δὲ ἐκάλυσε πρεσβείαν ὡσπερ πάλαι ὁ θεμιστοκλῆς ἐς σφᾶς λακεδαίμονα· ἄλλως δὲ πρὸς ἑαυτῷ ἐλομένους πρέσβεσι, μὴ βύβις ἐκπέμπειν, ἀλλ' ἐπισχεῖν μέχρι τοσούτου, ἕως ἂν ἐκπορίσωσι τὸ τεῖχος ἱκανῶσαι, ὡς τὰ ἀπομάχεσθαι ἐκ τῆς ἀναγκαιοτάτου ὑψους. πειθόμενοι γὰρ οἱ πάντας παντὶ μηχανῇ ἐκ τῆς πόλεως, καὶ γυναῖκας, καὶ παῖδας, ὁμοίως μήτε ἰδίᾳ, μήτε δημοσίᾳ ἀκοδομήματος, ὅθεν τις ὠφέλεια ἔσται ἐς τὸ ἔργον, ἀλλὰ καθαιροῦντας πάντα· καὶ ὁ μὲν ταῦτα διδάξας, καὶ ὑπειπὼν τὰ ἄλλα, ὅτι αὐτὸς ἐκεῖ προέξει, ᾤχετο· καὶ ἐς πόλιν λακεδαίμονα ἐλθὼν, ἃ προσῆκεν πρὸς τὰς ἀρχὰς, ἀλλὰ διῆγε, καὶ πρὸς φάσιν ζήτησιν· καὶ ὁπότε τις αὐτὸν ἔροιτο τὸν τείχους ὑπόνοιαν, ὅτι οὐκ ἐτοῖμος ἦν, ἔφη τοὺς ξυμπρέσβεις αὐτοῦ μενεῖν· ἀκριβέστερον δὲ πρὸς οὓσπερ αὐτοὺς ὑπολειφθῆναι, προσδέχεσθαι μᾶλλον εἰ τι ἔχει ἢ ἔξει, καὶ θαυμάζειν, ὡς οὔπω πάρεισιν· ἃ ἠνέσχοντο, τῷ μὲν θεμιστοκλεῖ ἐπείθοντο δῆθεν φιλίαν αὐτοῦ τὴν δι' ἄλλων ἀφικνουμένων, καὶ ἀφανῶς καταπυθόμενοι ὅτι τειχίζεται τε, καὶ ὕδη ὑψος λαμβάνοι, ἐπεὶ ἀκριβῶς ὅπως χρὴ ἀπιστοῦμεν. γνόντες δ' ἐκεῖνοσε, καὶ λαβόντες αὐτοὺς μὲν λόγῳ σε μᾶλλον παρέχεσθαι, ἢ τιμωρίαν σφῶν αὐτῶν ἀξιοῦσαι, οἱ πρῶτοι χρησταὶ, καὶ πιστῶσαι ἀκαγγελοῦσι σκιρφόμενοι· ἀφεστήκουσι γὰρ. καὶ περὶ αὐτοῦ ὁ θεμιστοκλῆς σφίσι ἀθηναίοις κρύφα τέμπει, καλέσαντα ὡς ἥκιστα ἐπφανῶς πρασσεῖν, καὶ μὴ ἀφεῖναι πρὶν ἂν αὐτοὶ πάλιν κομισθῶσιν. ὕδη γὰρ καὶ ἦκον αὐτῷ οἱ ξυμπρεσβεύσαντες, λεωπύθης τε ὁ λυσικλέους, καὶ ἀριστείδης ὁ λυσιμάχου, ἀγγέλλοντες ἔχειν ἱκανῶς τὸ τεῖχος. ἐφοβεῖτο γὰρ μὴ οἱ λακεδαιμόνιοι σφᾶς ὁ τότε σαφῶς ἀκούσειαν, ἀκόντων ἀφῶσιν. οἱ τε δὴ ἀθηναῖοι τοὺς πρέσβεις ὡς πρὸς ἑαυτοὺς ἀπέστελλον κατὰ τὸ τεῖχος· καὶ ὁ θεμιστοκλῆς ἐπελάβετο, τῷ λακεδαιμονίοις οὐ ταῦθ' ἁμὰ φανερῶς εἶπεν, ὅτι ἡμῖν μὲν τὸ τεῖχος ἤδη, ὥστε ἱκανῶς ἔστιν σώζειν τοὺς ἐνοικοῦντας· εἴ τι δέοι βούλεσθαι λακεδαιμονίοις ἢ οἱ ξύμμαχοι πρέσβεσθαι παρὰ σφᾶς, ὡς πρὸς δικαιογνώσοντας τὰ λοιπὰ ἰδίᾳ, ἰδίᾳ τι σφίσιν αὐτοῖς ξύμφορα, καὶ ἅμα καὶ πιθανά· τὴν τε γὰρ πόλιν ὅτε ἐβούλοντο ἐκλιπεῖν ἄμεινον ἦν, καὶ ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι, αὖθις ἐπέσθαι ἔφασαν γνόντες τὰ μὴ ξύμφορα· καὶ ὅσα αὖ μετ' ἐκείνων βελτίω ἦν, ἀδήλως ἅζοθαι γνώμῃ φανῆναι. δοκεῖ δὴ σφίσι καὶ ναῦν ἄμεινον εἶναι πόλιν ἑαυτῇ πόλιν τεῖχος ἔχειν, καὶ ἰδίᾳ τε πολίτευσιν, καὶ ἐς τοὺς πολίτευσιν ξυμμάχους ὠφελιμώτερον εἶναι. ἢν δὲ δὴ τι μὴ ἀπὸ αὐτῆς πόλεως παρασκευῆς ὁμοίου τι ἢ ἴσον ἐς τὸ κοινὸν ἐκάλυεν. ἢ πολίτευσιν δὴ ἀπειρίᾳ ἔφη χρῆναι ξυμμαχεῖν, ἢ μὴ ταὐτὰ νομίζειν ὀρθῶς ἔχειν· ἃ ἡ λακεδαιμονίοις ἀκούσαντες, ὀργὴν μὲν φανερὰν οὐκ ἐποιήσαντο τοῖς ἀθηναίοις· οὐ γὰρ ἐπὶ κωλύμῃ, ἀλλὰ γνώμῃ παραινέσει δόξαν τῷ κοινῷ ἐπρεσβεύσαντο· ἅμα δὲ καὶ προσφιλεῖς ὄντες σφίσι τῷ τότε δὴ πολὺ ἐν μηδὲν προθυμίᾳ, τὰ μάλιστα αὐτοῖς ἐπῄρχετον· τῆς μέντοι βουλήσεως ἁμαρτόντες, ἀδήλως ἔχοντο. οἱ τε πρέσβεις ἐκ τοῦ ἀστεως ἀπῆλθον ἐπὶ τὸν αὐτὸν τρόπον οἱ πρῶτον ἐλθόντες· καὶ ὀλίγῳ χρόνῳ καὶ ἄλλοι οἱ ἀκοδομήσαι ἐπὶ τῇ ναῦν ἔδοξε, ὅτι καὶ ἀσυνδήτῳ ἐγίγνετο. οἱ γὰρ θεμίλιοι, πανταχόθεν λίθοι ὑποκείμενοι, καὶ ξυνειργασμένοι ἔστιν οὗ, ἀλλ' ὡς ἕκαστός που τὸ προσφέρων. πολλαί τε σῖλαι ἀκροσωμάτων, καὶ λίθοι ἐργασμένοι ἐκ τῶν οἰκιῶν ἐλέγοντο. μείζων γὰρ ὁ περίβολος πανταχῇ ᾖ ἤθελον τοῦ πόλεως· καὶ διατοῦτο πάντα ὁμοίως κινοῦντες, ἐπέστησαν· ἔπεισε δὲ καὶ τὸ περαιοῦσθαι τὰ λοιπὰ ὁ θεμιστοκλῆς οἰκοδομεῖν· ὑπῆρκτο δ' αὐτοῦ πρότερον ὧδε τῆς ἐκείνου ἀρχῆς, ὃς ἦρξε τῶν ἀθηναίων

» βούλοιτ' ἂν ὑμῶν ἕκαστος γιγνώσκειν, ὅτι μὲν, ὅτι αἰσθῶς σωφρόνως πολεῖσιν μετέχει,
» αἰσχύνης δὲ καὶ ψυχρὰ δοκεῖ λοιδορεῖσθαι τῶν νόμων τοῖς ὑπερφίασι παραβαίνουσι,
» ἢ ξυνὸν χαλεπόν τι σωφρονεῖσθαι, ἢ ὥσπερ αὖ τῶν αἰσχρῶν ἔχεσθαι
» τοὺς ἄγαν ὄντας, τοὺς τῶν φαύλων παρασκευὰς λόγῳ καλῶς μεμφόμενοι, αἰσχύ-
» νως δρᾶν ἐπιτηδεύσαι. νομίζω γὰρ τοὺς τε διαιτᾶν τὰς πόλεις παραπλησίους εἶναι, καὶ τὰς
» προσπιπτούσας τύχας οὐ λόγῳ διαιρετέας. ἀεὶ δὲ ὧν πρὸς ἃ βουλευόμεθα τοῖς
» αὐτοῖς δρᾶν παρασκευαζόμεθα, καὶ οὐκ ἐξ ἐκείνου, ἐξ ἁπάντων ἡμῖν τὰ
» ἐναντία δρᾶν, ἀλλ' ὡς ἡμῶν αὐτῶν ἀσφαλῶς προνοεμένων. ῥᾳδίως τι διαφέρειν οὐδὲν νο-
» μίζειν ἀθρώπων ἀθρώπου, κράτιστον ἢ ἧττον, ὅστις τις αὖ τ' αἰσχιστα τοῖς παιδεύσεσι
» ἰαύτας ᾖν, ἀφ' οἵπερ τε ἡμῖν παρέδοσαν μελέτας, καὶ αὖ τοὺ διαπαιδεύσαντας ὀφε-
» λέμενοι ἔχομεν, μὴ παρῶμεν· μάλ' ἐπειδὴ οὐ βραχεῖ μείζω ἡμέρας, περὶ φιλο-
» σωμάτων, καὶ χρημάτων, καὶ τέκνων, καὶ δόξης ἕκαστος ἐκινδύνευεν, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ ξυγγε-
» νῶν ἔξεστι δὲ ἡμῖν μᾶλλον ἐπὶ ἐμοὶ. καὶ πρὸς τοῦτ' ἀθλιώτατος πάντων μὴ περὶ τοῦ πατρίδος, πάντα
» τε ἡ περὶ ὧν οἱ ξύμμαχοί φασιν ἀδικεῖσθαι ἄλλως τε, καὶ ἐπὶ τοῖσδε ὄντων αὐτῶν δίκαιος
» θανεῖσθαι. ἢ δὲ ἐν διδόντα, ἀ πρότερον νόμιμον ὡς ἐπ' ἀδικοῦντα ἰέναι· πᾶσιν δὲ
» ζῆν δὲ ἐν πόλεμον ἅπαν· ταῦτα γοῦν καὶ κράτιστα βουλεύσεσθαι, καὶ τοῖς αὐτοῖσι φο-
» βερώτατα· καὶ ὁ μὲν ἀρχόμενος, πειθόμενος τάδε. παρελθὼν δὲ Σθενέλαϊδας πολλὰ
ταῦτα, ἅτε ἐφόρων τότε ὤν, ἐκέλευε τοῖς Λακεδαιμονίοις ἅδε,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΣΘΕΝΕΛΑΪΔΟΥ.

» Τὰς μὲν λόγους τῶν πολλῶν τε Ἀθηναίων, ὁ γιγνώσκω. ἐπαινέσαντες τὰ πολλὰ ἑαυτῶν,
» ὅσα μὲ αὐτεῖσιν, ὡς οὐκ ἀδικοῦσι τοὺς ὁμοτόκους ξυμμάχους, καὶ πολὺ πλείους ἔσεσθαι· καὶ
» τοι εἰ πρὸς τοῦτο μάλιστα ἐγκύρουσι ἀγαθοὶ τότε, πρὸς δ' ἡμᾶς ἥκασι ναῦν, δίπλασίας
» ξυμμάχους ἄξιοί εἰσιν, ὅτι αὐτὰ ἀγαθῶν, κακοὶ πεπολίτευνται ἡμῖν ὄμοιοι καὶ πρότερ, καὶ νῦν ἐ-
» σμεν· καὶ τοὺς ξυμμάχους, ὧν σωφρονοῦμεν, ἃ περιοφλόμεθα ἀδικουμένους, ἃ δὲ μὴ ἐσόμε-
» θα περιορῶντ· εἰδὲ ἐκὰ τὰ μέλλοντ' ἥκαστος πάσχειν. ἄλλως μὲν ἐκ χρήματα ἔστι πολλὰ,
» καὶ γῆθεν, καὶ ἐ' ἄσοι, ἡμῖν δὲ, ξύμμαχοι ἀγαθοὶ, ἃς οὐ παρασκευὰς τοῖς Ἀθηναίοις ἔδεν, ἃ
» ἡ δίκαιος καὶ λόγῳ ἰσάκεισθαι, μὴ λόγῳ καὶ αὐτοὺς βλαπτομένους, ἀλλὰ τιμωρητέα
» οὐ τάχει, καὶ παντὶ σθένει· καὶ ὡς ἡμᾶς πρέπει βεβλάφθαι ἀδικουμένους, μηδεὶς ὁπόσα-
» σκέπτω· ἀλλὰ τοὺ μέλλοντας ἀδικεῖν, μᾶλλον πρέπει πολλῷ χρόνον βεβλάφθαι. ἀμφί-
» βολόν τοι ὦ λακεδαιμόνιοι ἀξίως τ' αὐτάρτης τὸν πόλεμον· καὶ μήτε τοῦ Ἀθηναίους ἐᾶ
» τε μέζους γίγνεσθαι, μήτε τοὺ ξυμμάχους καταπροδιδῶμεν, ἀλλὰ ξὺν τοῖς θεοῖς, ἀ-
» μυνώμεθα τοὺ ἀδικοῦντας. τοιαῦτα λέξας, ἐπεφόβιζον αὐτὸς ἐφορεύων, ὡς τὸν ἐκ
πολέμου ἐπὶ λακεδαιμονίους· ὁ δ', οἱ ἐκείνοις ἐβοᾶ, καὶ οὐ φόβου, οὐκ ἔσει διαγιγνώσκειν
τὸν βουλόμενον ὁπότερα μείζω, ἀλλὰ βουλόμενος αὐτοὺς Φαιναῖς ἀποδεικνυμένους
τὸν γνώμην, ἐς τὸν πολεμίων μᾶλλον ὁρμίσαι, ἐλέξε,

» Οτῳ μὲν ὑμῶν ἔδοξε λακεδαιμόνιοι δοκεῖν λελῦσθαι αἱ σπονδαὶ, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀδικεῖν,
» αἰσχύνην ἐς ἐκείνους τὸν χωρίον, λέξας τὸ χωρίον αὐτοῖσ. ὅτῳ δὲ μὴ δοκεῖν, ἴσ τὰ
» ἐμὰ θάτερα. λακεδαιμόνιοι γὰρ, διέσχεν. καὶ πολλῷ πλείσ ἐγένοντο, ὅσ ἐδόκει αἱ σπον-
δαὶ λελῦσθαι· προσκαλέσαντές τε τοὺ ξυμμάχους, ἔφασαν, ὅτι σφίσι μὲν δοκοῖεν ἀδι-
κεῖν οἱ Ἀθηναῖοι, ἔβουλοντ' ἂν καὶ τοὺ πάντας ξυμμάχους παρακαλέσαντες, ἐψηφοῖσθαι
γαμεῖν, ὅτῳτιν τρόπῳ βεβλαμμένοι, ἐν πολέμου τρίτῳ, ἢν δοκῇ· καὶ οἱ μὲν, ἀπεχώρη-
σαν ἐπ' οἴκου, διαπραξάμενοι ταῦτα. καὶ οἱ Ἀθηναίων πρέσβεις ὕστερον, ἐφ' ἅπερ ἦλ
θον χρηματίσαντες· ἐπεὶ δὲ διαγιγνώσκειν αὐτὰ τοὺ ἐκκλησίας, ἔτα τὰς σπονδὰς λελῦσθαι, ἐπὶ
νσδ' οὐ τῷ τε πάρεσι καὶ δικαίῳ ἔφασαν, ἔτα ξυγκατατίθεσθαι σπονδῶν προκαλουμένων, οὐ
ἐψήφισαντο· ἐπὶ δὲ καὶ διαγιγνώσκειν τὰς σπονδὰς λελῦσθαι, καὶ πολεμητέα ἦ, ἐκκλῆσαι τοὺ ξυμμάχους πειθόντες τὸ λόγιον, ὅσοι φοβέμενοι τοὺ
Ἀθηναίους, μὴ ἧσσον μείζον δυνηθῶσιν, ὁρῶντες αὐτοῖς τὰ πολλὰ τὸ ἐλάσσους ὑπάρχειν αὖ
ὅπλα ὄντα· ὁ γὰρ ἀθλιώτατοι ξόπῳ τρόπῳ ἥκοντ' ἐπὶ τὰ πράγματα, οὐ δίσ ἐξεβλάβησαν.
Ε πειδὴ μᾶλλον αἰσχρῶς ἐκ τοῦ ὑρῶντος ἐπαθόντες καὶ ναυσὶ, καὶ πεζῷ ὑπ' ἐλλήνων,
καὶ οἱ κατὰ φυγόντες αὐτοῦ τ' ναυσὶν, ἐς μυκάλης ἀπεφάρησαν, λεωτυχίδης μὲ ὁ βασι-
λεὺς τοῦ λακεδαιμονίων, ὃς πρὸ ἐπεῖνο τοῦ μυκάλης ἐλθὼν, ἀπεχώρησεν ἐπ' οἴκου, ἔ
χ' τοὺς ἀπὸ πελοποννήσου ξυμμάχους. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, καὶ οἱ ἀπὸ ἰωνίας, καὶ ἐλλησπόντου
ξύμμαχοι, ἔδοξε ἀφεστηκότ' ἀπὸ βασιλέως, ὑπομένοντες, σφῶν ἐφορίσαν, μόνων ἐχόν
των· καὶ ἐπιχειρήσαντες, εἶλον αὐτὸν, ἐκλιπόντ' τοῦ βαρβάρ. καὶ μὴ ἔτι, ἀπὸ πολ-

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΑΡΧΙΔΑΜΟΥ.

Καὶ αὐτὸς πολλῶν ἤδη πολέμων ἔμπειρός εἰμι, ὦ Λακεδαιμόνιοι, καὶ ὑμῶν τῶν τῆς αὐτῆς ἡλικίας ὁρῶ, ὥστε μήτε ἀπειρίᾳ ἐπιθυμῆσαί τινα τοῦ δρᾶν, ὅπερ οἱ πολλοὶ παίδευσιν, μήτε ἀγαθὸν καὶ ἀσφαλὲς νομίζοντα. βούλεται δ' οὖν ἐν πόλεμον τόνδε, περὶ οὗ νῦν βουλεύεσθε, ἐκ δὲ ἐλάχιστον χρόνου μενόμενον, οἱ ὠφελίμως τὴς αὐτὴν ἐκλογίζεσθε· πρὸς μὲν γὰρ τοὺς πελοποννησίους, καὶ τοὺς ἀξυμμάχους, παρόμοιος ὑμῖν ἡ ἀλκή, καὶ ὀλίγῳ ταχέως δίον τε ἐφ' ἑκάστοις ἐλθεῖν. πρὸς δὲ ἐκεῖνον, οἷ γὰρ τε ἐκεῖθεν ἔχουσι, καὶ πρόσοπα ἐλαφρότατα ἐσί, καὶ πρὸς ἅπασι παρεσκεύασται, ὑδάτῳ τε, πλοίῳ τε, ἰδίῳ, καὶ ἀμισθίῳ, καὶ ναυσί, πρὸς ἅπασι, καὶ ὁπλοις, πρὸς ὅσα οὐκ ἐν ἄλλῳ ἐστὶν ἢ ἐν χωρίῳ ὅπου, ἔτι δὲ καὶ ξυμμάχους πολλοὺς φόβου ὑποπλέους ἔχουσι, τοῦτο χρὴ πρὸς τούτους ἐφαλίως πόλεμον ἀρχεσθαι, καὶ τίνι πιστεύοντας, ἀπαρασκεύαστοι ἐπειχθῶμεν· πότερον ταῖς ναυσὶ, ἀλλ' ὅσῳ ἐσμεν· ἐν δὲ μελετήσομεν, καὶ αὐτὶ παρασκευασθησόμεθα, χρόνος οὐ ἔσται· ἀλλὰ τοῖς χρήμασιν, ἀλλὰ πολλῷ ἔτι πλέον τούτου ἐλλείπομεν, καὶ οὔτε ἐν κοινῷ ἔχομεν, ὅπως ἐκ τῶν ἰδίων φθήσομεν. πάχ' ἂν τις θαρρήσῃ ὅτι τοῖς ὁπλοις αὐτῶν, καὶ τῷ πλήθει ὑπερφέρομεν, ὥστε πολὺ γῆν δηοῦν, ἐπιφοιτῶντες· τοῖς δ', ἄλλη γῆ ἔξεσι πολλὴ, ἔσ' ἀρχοῖ. καὶ ἐκ θαλάσσης, ὧν δέονται, ἐμπλεύσονται. εἰ δ' αὖ τοὺς ξυμμάχους ἀφιστάναι πειρασόμεθα, δηλόσει μὴ τούτοις ναυσὶ βοηθεῖν, πολλοὺς ἔσπλους ἔχουσι, τόσ' οὖν ἴσαι ὑμῖν ὁ πόλεμος· εἰ μὴ γὰρ ἢ ναυσὶ κρατήσομεν, ἢ τὰς προσόδους ἀφαιρήσομεν, ἀφ' ὧν τὰ ναυτικὰ ξέφουσι, βλαπτόμεθα πολύ. καὶ τούτῳ οὐδὲ καταλύεσθαι ἐπὶ καλόν· ἄλλως τε, καὶ εἰ δόξομεν ἀρξαι μᾶλλον τῆς διαφορᾶς· μὴ γὰρ δὴ ἐκείνη γε τῇ ἐλπίδι ἐπαιρόμεθα, ὡς ταχὺ παυσόμενος ὁ πόλεμος, ὦ πρὸ γῆν αὐτῶν τεμοῦμεν· δίδοικα δὲ μᾶλλον μὴ καὶ τοῖς παισὶν αὐτὰ ὑπολίπωμεν· ὕπως ἐκεῖνοι ἀθλιώσονται Φρονήματι, μήτε τῇ γῇ δουλοῦσι, μήτε ὥσπερ ἀπείρους καταπλαγῆναι τῷ πολέμῳ. ἀμείω δὲ αἰσθάνομαι αὐτοὺς κινοῦσι, φύσει τι ξυμμάχους ἡμῶν ἐᾶν βλάπτειν, μὴ ἐπιβοηθοῦντας μὴ καταφοβᾶν, ἀλλὰ ὀλίγα μὲν μένειν, τάμπειν δὲ μὴ αἰτιάσθαι, μήτε φόρου ἄγειν δυνάμενοι, μήθ' ὡς ἐπιζήμιον. κἂν τοῦτο μὴ τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ὀξυπτώσῃ, ξυμμάχων τε προσγενομένων, μὴ ἐλλιπῆ, μὴ ἔαρ βαρῶσι, οἷ φθίνει πινα ἢ ναυτικὸν, ἢ χρημάτων δυνάμεις προσλογίζωμεθα. αἰσχρὸν γὰρ ἦν, ὅσοι ὥσπερ καὶ ἡμεῖς ὑπ' ἀθυμίαν ἐπιβουλεύμεθα, μὴ ἕλκειν μόνον, ἀλλὰ μὴ ἔαρ βαρῶσι προσλαβόντας, διασῴζεσθαι, μὴ τὰ αὐτῶν ἅμα ἐκπονοῦντας· μὴ δὲ μὴ ἐπακούωσί τι πρεσβευομένων ἡμῶν, παῦται ἀρίστου. δύο γὰρ μὴ, διελθόντων ἐτῶν δύο, καὶ ξιδῶν, ἀμείνον ὄψει, δὲ δοκῇ, πιφαυσκόμενοι, μᾶλλον ἐπ' αὐτούς. καὶ ἴσως ὀρθῶς τοῦ ἡμῶν ἤδη τὴν τε παρασκευὴν, καὶ τὸν λόγους αὐτῆς ὁμοίως ὑποπτεύοντας, μᾶλλον ἂν πείσειν, καὶ γῆν ἔτι ἄπρατον ἔχοντες, καὶ περὶ παρόντων ἀγαθῶν, ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, μὴ γὰρ ἄλλό τι νομίσητε τὸν γῆν αὐτῶν, ἢ ὅμηρον ἔχειν· καὶ οὐχ ἧσσον, ὅσῳ ἄμεινον ἐξεργάζεται· ἢς φείδεσθαι χρὴ ὡς ἐπὶ πλεῖστον, καὶ μὴ ἐς ἀπόνοιαν καταστήσαντας αὐτοὺς, ἀλκιμωτέρους ἔχειν. εἰ γὰρ ἀπαράσκευοι τοῖς τῶν ξυμμάχων ἐγκλήμασιν ἐπειχθέντες τεμοῦμεν αὐτὴν, ἁρπάσαι ὅπως μὴ αἴσχιον κἠ ἀπορώτερον τῇ πελοποννήσῳ πρᾶξωμεν· ἐγκλήματα μὲν γὰρ καὶ πόλεων, καὶ ἰδιωτῶν, οἷόν τε καταλῦσαι. πόλεμον δὲ ξύμπαντας ἀρχομένους εὖ κακῶς τῶν ἰδίων, οὐκ ὀλίγα πάρεστι ἀθέσαι καθ' ὅτῳ χωρήσει, οὐ ῥᾴδιον δὲ πρᾶξαι λῦσαι. καὶ αἰσχρὸν μηδὲ ἑνὶ πολλοὺς μιᾷ τάξει ἐπιπλέειν δοκεῖν εἶναι. οἱ γὰρ καὶ ἐκείνοις ἐκ ὀλάστους χρήματα φέροντες ξυμμαχοι· καὶ ἔστιν ὁ πόλεμος οὐχ ὁπλων τοσῶνδε, ἀλλὰ δαπάνης, δι' ὧν τὰ ὁπλα ὠφελεῖ. ἄλλως τε, καὶ ἠπειρώτῃσι πρὸς θαλασσίους· πρεσπεσόμεθα δὴν πρῶτον αὐτοῖς, καὶ μὴ τοῖς τῶν ξυμμάχων λόγοις πρότερον ἐπαιρώμεθα· οἷς ὅπερ ἢ μὴ τῶν ἀπραγμόνων πολίτου ἐπ' ἀμφότερα τῆσ αἰτίασ' ἔχομεν, οὕτω καὶ ἡσυχίαν τί αὐτῶν προϊδώμεν. καὶ τὸ βραδὺ καὶ μέλλον, ὃ μέμφονται μάλιστα ἡμῶν, μὴ αἰσχύνεσθε· ἀσθενοῦντός τε τὸ ἀρραιότερον δὴ παύσασθαι, ὅταν τὸ ἀπραγμόνειν ἐγγυᾶται· καὶ ἅμα ἐλαφρὸν καὶ ὠφέλιμον τὴν πόλιν διαπανῆσαι τεμόμενα. καὶ δικαιότατα σωφρονοῦντι ἔμφρων τῶν ἔοικε· μόνοι γὰρ δὴ αὐτὸ ἀπραγίαισι τε οὐκ ὄζημ βεβαίοις μεθ, καὶ ξυμφοραῖς ἥκιστα ἐπὶ τέρων ἥκομεν· τὴν τε ξυνετὸν ἐπαινῶ ἐπὶ ξυνόντων ἡμᾶς ὠθεῖ τὰ πλεῖα, παρὰ τὸ δοκοῦν ἡμῖν, οὐκ ἐπαιρόμεθα ἀφοβῆ· καὶ ὧν τις ἀρᾷ ξύν καὶ τὴν γε ἀρετὴ παροξύνῃ, οὐδὲν δὴ μᾶλλον ἀχειρώθητες ἂν ἐπείθημεν· φθεμικοί τε καὶ

βούλοι

μὴ ἔχοντας ναῦς ἐκπλεῖν, ναυμαχεῖν, ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν δὴ αὐτῷ προεχώρησε τὰ πράγματα ἢ ἐβούλετο. ἀφ' ἑαυτοῦ γὰρ ἐσπεσὼν τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ προθυμίᾳ οὐκ ἀπὸ τότε, καὶ γνώμης ξυνέσεως, ἀρχήν τε, ἣν ἔσχε μίαν, τοῖς ἄλλοις μὴ ἔτι ἄγαν ἐπιφθόνῳ διακεῖσθαι· καὶ ἃ αὐτὸς πάνυ ἐλάβομεν, ἃ διασάμενοι, ἀλλ' ὑμῶν μὲν οὐκ ἐθελησάντων παραμένειν πρὸς τὰ ὑπόλοιπα τοῦ βαρβάρου, ἡμῖν δὲ προσελθόντων τῶν ξυμμάχων, καὶ αὐτῶν ἀναγκάσαντας καταπλεῦσαι. ὅθεν αὖ τοῦ δρᾶσαι καὶ παθεῖν ἀφορμὴ ἐγένετο. πᾶσι δὲ ἀνθρώποις) τὰ ξυμφέροντα τῶν μισίστων πίστεις κινδύνων δοῦναι· ὑμεῖς δὲ λαβόντες ὑμῶν αὐτῶν τὴν πιστοτάτην πόλιν καὶ δυναμένην, ἣν ὑμῶν ἀφέλιμον καταστήσασθαι, ὕστερον ἐπιθέσθαι· καὶ ὅτε ὑπεμείνατε διαπονῆσαι ἀπόχρη σθαι τῇ ἐπιμονίᾳ, ὡς πρὸς ὑμᾶς, οὐκ ἔσεσθαι μὴ δίκαιον ὑμᾶς λυπηρὸν γενομένους τοῖς ξυμμάχοις, καὶ ἀναγκάσαντας δίκην ἢ ἀρχὴν ἐγκρατῶς, ἢ αὐτοὺς κινδυνεύειν, ὅπως ἀνθρώποις θαυμαστὸν ἔσται περιῆμεν. ἀλλ' ἄρχῃ τῷ ἀνθρωπείῳ λόγῳ, εἰ ἀρχήν τε διαδόσιμόν ἐστιν ἐξ ἁπάντων, καὶ τοῦτον μὴ αἰεὶ ὑπὸ τῆς μίσους νικᾶσθαι τε πρὸς, καὶ ὅσον, καὶ ὠφελείας· ἀνθ' ὧν πρῶτοι τοῦ τοιούτου ὑπῆρξαμεν, ἀλλ' ἀεὶ καθεστῶς, ἕν ἴσως ὑπὸ τῆς δυνάμεως τὸ πλεῖον ἐγκαθέξω. ἄξιοί τε ἅμα νομίζοντες ἢ, καὶ ὑμῖν δοκοῦντες, μᾶλλον δὲ τὰ ξυμφέροντα λογιζόμενοι, ᾧ δικαίῳ λόγῳ νῦν χρῆσθε, ὃν ἀδίκως πω παρατυχὸν ἰσχύϊ τὴν κτήσασθε, προθεὶς, τῷ μὴ πλέον ἔχειν, ἀπεδέξασθε· ἐπαινεῖσθαί τε ἄξιοι, εἴ τινες χαλεπώτεροι τῇ ἀνθρωπείᾳ φύσει, ὥςτε ἑτέρων ἄρχειν, δικαιότεροι ἦτε τὰ πρὸς τοὺς ὑπάρχοντας δύνασθαι παρέχεσθαι. ἄλλοσε γὰρ ἂν οἰόμεθα ἢ ἐμὲ τόδε λαβόντας δέξασθαι, μάλιστα εἴ τι μετρίᾳ ζομεν· ἡμῖν δὲ μὴ ἐπὶ τοσοῦτο ἀδυσωπήτως τὸ πλέον, ἢ ὅσον τοῦ ἀσφαλοῦς περιεῖσι. καὶ ἐλαττούμενοι γὰρ οἱ ταῖς ξυμβολαίαις πρὸς τὸν ξυμμάχους δίκαιοι, καὶ παρ' ἡμῖν αὐτοῖς οἱ τοῖς ὁμοίοις νόμοις, ποιούμενοι τὰς κρίσεις, φιλοδίκῳ δόξομεν. ᾧ συλλήσιον σκοπεῖν αὐτῷ, τοῖς μὴ ἄλλοθί που ἔχουσιν ἀρχήν, καὶ ἴσον ἡμῶν πρὸς τοὺς ὑπηκόους μετρίοις δεῖ, διότι ἐξεῖναι ἀναπολίζειν· βιαζεσθαι γὰρ δεῖ μὲν ὄφελος, ὅπως ἔδει προσλίσονται· οἱ δὲ, ἐνδιαμένοι πρὸς ἡμᾶς ἐπὶ τῷ ἴσου μέλλειν, ὅτι παρὰ τὸ μὴ ὅπλα χρῆναι, ἢ γνώμῃ, ἢ δυνάμει ἴῃ δίκῃ τὰ ἀρχήν, καὶ ὑπωσοῦν ἐλαττωθῶσιν, οὐ πολλάκις μὴ στερισκόμενοι χάριν ἔχουσιν, ἀλλὰ τὸ ἐναντίον φέρουσι, ἃ ἐπὶ πρόσθεν ἀποβλέποντες τὸ νόμιμον, φανερῶς ἐπιόντα τοῦτο ἐκείνως δὲ ἀνθ' ἀνθρώπου αὐτὸ λογιζόμενοι, ὡς ἔστιν ἀνθρώπεια, ἢ βιαζόμενοι· τὸ μὲν ἐπὶ τῷ ἴσου, δίκῃ πλείονι κτᾶσθαι, τὸ δ' ἐπὶ τῷ κράτιστον εἶναι, καταναγκάζεσθαι· ὑπὸ γὰρ τοῦ μάλιστα δεινότατα τούτων παίζοντες, ὑπείληφεν· ἢ ἡμετέρα ἀρχὴ, χαλεπὴ δόκει ἢ· εἰκότως. τὸ παρὸν γὰρ ἀεὶ βαρὺ τοῖς ὑπηκόοις. ὑμᾶς γὰρ ἂν εἰ καθέλοιτε ἡμᾶς ἀφέλοισθε, τάχα ἂν τὸ δίκαιον, ἐμοὶ δὲ τὸ μέγιστον βλάψαιτε, μεταβάλοιτε, ἅπερ διὰ τὸ πρὸς τὸ μηδὲν δι' ὀλίγου ἡγεμόσι ἀπεπλάγκατε, ὅμοια μὴ πάθωμεν ἀθρόοι· ἄμεικτα δὲ τά τε καθ' ὑμᾶς αὐτοὺς νόμιμα τοῖς ἄλλοις ἔχετε, καὶ προσέτι εἰσὶν ἐκόντες ἰδιῶται, ὅτε τοῦτοις χρῆται, ἧσσόν εἰσι τοῖς ἄλλοις ὁμοίως νομίζεσθαι· βαλλόμενοι δὲν βραδίως, ὡς ἀπεὶ βραχέων· καὶ μὴ ἀλλοδίαιτος γνώμαις, καὶ ἐγκλήμασι πειθόμενοι, οἰκεῖον πόνον πρόσθεσθαι. τὸ δὲ ἀφελίμως ἐν παλαίοις, ὅσα ἴδοι, πρὸς οὐ καὶ αὐτῷ χρήσασθαι, προσθήσω τε· μικρὸν ὁμοίως ἀν, ἀλλὰ ἴσ τύχοις τα τοῦ λοιποῦ πειρασθαι, ὧν ἴσον τι ἀπόχρωμεν, καὶ ὀπότερα ἔσται, οὐ δόξαι λόγῳ κινδυνεύειν· ἴσοτες τε οἱ ἄνθρωποι ἐς τὸν φιλίμους, τὸ ἔργον πρότερον ἐξετάζονται, ἃ χρὴν ὕστερον θαρσεῖν· καὶ πολεμίους μὲν ὄντας, τὸ λόγῳ ἀπλουστέρῳ ἡμᾶς δὲ οὐδὲ μεθ' ὅπλων ἐπιόντας, ἀλλὰ τὸ ἔργῳ ἀπιστοτέρῳ ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς, ἐπιόντας, ἀπὸ τοῦ ἐναντίου ἀμφοτέρους ἡ δίκαια, καὶ ἀσυνθέτους μὴ λύειν, μηδ' παραβαίνειν τοὺς ὅρκους, τὰ δὲ διάφορα λίπῃ λύεσθαι καὶ τὸ ξυνθήκαις. ἃ θεοὺς τοὺς ὁρκίους μαρτύρας ποιούμενοι, πειρασόμεθα ἀμύνεσθαι πολέμιον ἀρχοντας τοιούτῳ, ἢ δὲν ὑφηγεῖσθε. τοιαῦτα μὲν οἱ Ἀθηναῖοι εἶπον. ἐπεσπένδησάν τε τῷ ξυμμάχων ἤκουσαν οἱ λακεδαιμόνιοι τὰ ἐγκλήματα τὰ ἐς τοὺς Ἀθηναίους, καὶ τῷ Ἀθηναίων ἃ ἔλεξαν, μεταξυσάμενοι πάντας, ἐκαλέσαντο καὶ τὰ σφᾶς αὐτοὺς τῷ τε παρόντι καὶ τῷ μὴ πολιόνων, ἐπιτιμῶντες οἱ γνώμαι ἑκάστῳ)· ἀδικεῖν τε τοὺς Ἀθηναίους ἔφη, καὶ πολεμητέα εἶναι οἱ πάχει· παρελθὼν δὲ Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεὺς αὐτῶν, ἀνὴρ καὶ ξυνετὸς δοκῶν εἶναι, καὶ σώφρων, ἔλεξε τάδε,

» ὁ βραδυτής· νῷ γὰρ τοῖς τε ἄλλοις, καὶ ποτὲ δὴ καὶ ταῖς, ὡς πρὸ ὑμῶν ἐξαδε, ξυνελόντα
» καὶ τὰ πάντα ἑνὸς βουλεύεσθαι καὶ πάντα ἀπὼν ἐκείνῳ, ἵνα μὴ αὐθρας τε φίλας, καὶ ξυγγενεῖς τοῖς
» ἐλάσσοσι πρόνοιδε, καὶ ὑμᾶς τοῦ ἄλλου ἀξυμμάχους πρὸς ἑτέραν ποὰ ξυμμαχίαν ἴέναι
» τε· ὅρῶμεν δ' ἀῶ ἄδικον οὐδέν, ὅτε πρὸς δικαίων τῶν ὁμοίων, οὔτε πρὸς αὐθρώπων
» τῶν αἰσθανομένων· λύουσι γὰρ σπονδὰς οὐχ οἱ δι' ὀλιγωρίαν ἄλλοις προσίοντες, ἀλλ' οἱ
» μὴ βοηθοῦντες οἷς ἀῶ ξυνομόσωσι· βουλομένων δὲ ὑμῶν προθύμων εἶναι, μενέμεν.
» οὔτε γὰρ ὅσα ἀῶ ποιοῦμεν μεταβαλλόμενοι, οὔτε ξαυτοὺς ἀῶ ἄλλους ὠφελοῦμεν·
» πρὸς ταῦτα βεβουλεῦσθαι ὦ, καὶ πάλιν ἐσβαίνοντα πειρᾶσθε μὴ ἐλάσσω ὠφελεῖσθαι, ἢ οἱ
» παρόντες ὑμῖν παρέσονται. τοιαῦτα μὲν οἱ περὶ Θησέα, ἔτυχε γὰρ πρεσβεία πρότερον οὖσα τῇ λακεδαιμονίᾳ περὶ ἄλλων παροῦσα, καὶ ὡς ἔσθενον
τὸ λόγῳ, ἔδοξε καὶ τοῖς πρώτοις εἶναι τῶν λακεδαιμονίων ἕνεκα, τὸ μὲν ἐγκλημάτων
πέρι, μηδὲν ἀπολογησομένους, ἐν αὐτῷ δὲ τῷ λόγῳ σφᾶλαι δι περὶ τὸ παντὸς, ὡς
ἐν ταχεῖ ἀῶ τοῖς ξυμβαλοῦσιν ἔσ, ἀλλ' ἐν πολλοῖ σκοπεῖν, καὶ μὴ σφετέραν πόλιν ἐξαλλάσσειν σπουδῇ, ἐν ἄν δικαίᾳ, καὶ ὑβρίζουσαν τοῖς ἴσοις βοηθεῖν, ὅπερ καὶ ὑμεῖς ποιήσαιτε ἄν, καὶ
ὠφελίᾳ τῇ πρισβυτέρᾳ, ὧν ἤδη ἔτη, καὶ τοῖς νεωτέροις ὑβρίζουσιν, ὧν ἔπειρος ὢν, νομίζοιτε μᾶλλον αὐτοὺς ἐκ
τοῦ λόγου πρὸς ξυμφορᾶς ἰέναι βαπέᾳ, ἢ πρὸς τὸ πολεμεῖν· προσελθόντες δὲ τοῖς λα
κεδαιμονίοις, ἔφασαν ἐβούλεσθαι καὶ αὐτοὶ ἐς τὸ πλῆθος αὐτῶν εἰπεῖν, εἴ τι μὴ ἀπο
κρύπτοι· ἐπὶ ἐκκλησίαν τε ἐποιοῦντο· καὶ προελθόντες οἱ ἀθηναῖοι, ἔλεγον τοιάδε,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΑΘΗΝΑΙΩΝ·

» Ἡμεῖς πρέσβεσι μὲν ὑμῶν, ἐκ ἐς αὐτολογίαν τοῖς ἐμετέροις ξυμμάχοις ἐλύσθη, ἀλ
» λὰ περὶ ὧν ἡ πόλις ἔπεμψεν· αἰσθόμενοι δὲ καταβοὴν ἐκ ὀλίγην οὖσαν ὑμῶν, προύλ
» θομεν, ἐ τοῖς ἐγκλήμασι τῆ πόλεως αὐτερῦσαι, οὐ γὰρ παρὰ δικαστὰς ὑμεῖν, ἀλλ' ἐμ
» μῶν, ἄλλ' ἐ τούτων ἡ λόγος ἐγένετο, ἀλλ' ὅπως μὴ ἐφαλίας περὶ μεγάλων πραγ
» μάτων τοῖς ξυμμάχοις περιθόμενοι, χεῖρον βεβουλεύσεσθε· καὶ ἅμα βουλόμενοι περὶ τῆ
παντὸς λόγου τῆ ἐς ὑμᾶς καθεστῶτος, δηλῶσαι ὡς ἄξια πεισόμενοι ἐσμεν ἃ κακουρ
γοῦμεν, ἢ τε πόλις ὑμῶν ἀδίκως λύεται. καὶ τὰ μὲν παλαιὰ τί δεῖ λέγειν, ὧν ἀ
κοαὶ μᾶλλον λόγων μαρτυρίαι, ἢ ὄψις τῶν ἀκουσομένων· τὰ δὲ μηδικὰ, καὶ ὅσα αὐτοῖς
ξυνίστε μὴ δι' ὄχλου μᾶλλον ἔσται ἀῶ προβαλλομένοις, αὐάγκη λέγειν. καὶ γὰρ ὅτε ἐ-
σμεν, ἐπ' ὠφελείᾳ ἐκινδυνεύσθε, ὧν τῆ μὲν ὄψει, μέρος μετέχετε, τῆ δὲ λόγῳ, μὴ
παντὸς, εἴ τι ὠφελεῖ, στερισκόμενοι. ἐν δὲ τῆ σωτηρίᾳ ἃ παρεκινδυνεύσαμεν μᾶλλον εἰκὸς,
μαρτυρεῖσθαι, καὶ δηλώσειν, πρὸς οἵαν ὑμῖν πόλιν μὴ δίκαια βουλομένοισιν, ὁ ἀγὼν κατα-
στήσεται· φαμὲν γὰρ μαραθῶνί τε μόνοι προκινδυνεῦσαι τῷ βαρβάρῳ· καὶ ὕστε
ρον ἐλθόντος, ὀκ ἔχοντες ὅπλα μᾶλλον ἢ ὅσα περ ἐβαλλομένοις, αὐάγκη λέγειν· καὶ γὰρ ὅτε ἐ-
σβαίνομεν, ἐπ' ὠφελείᾳ ἐκινδυνεύθη, ὧς τῆ μὲν ὄψει, μέρος μετέχετε, τῆ δὲ λόγῳ, μὴ
παντὸς, εἴ τι ὠφελεῖ, στερισκόμεθα

κησ ἀπο χῶδαι. ἡ δι, ναυτικὸν δὲ μέγιστον παρέχε πλοπονησίοις. καὶ πῶν δὲ ὑ-
μεῖς αἴτιοι, τό, τε πρῶτον ἐάσαντες αὐτοὺς πὼ ῥᾴδιον μᾶλλον τὰ μεδικὰ πρατῦναι, μὴ
κύσθοντι τὰ μακρὰ τῆσαι τείχη. ἐσ τόδε τε ἀεὶ ἀποδροῦντες, ὁ μέγιστον τῶν ὑπ' ἐκεί-
νων δεδουλωμένοις ἄλλοι ἡγεμόνες, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑμετέρους ἤδη ξυμμαχικούς. οὐ γὰρ ὁ
δουλωσάμενος, ἀλλ' ὁ φυλάξας μὴ παῦσαι, πόθ' ἱερῶν ἦ, ἀλλὰ βέβαιον αὐτὸ σῴζει, ἐπερ
καὶ πὼ ἀξίωσιν τῆς ἀρετῆς, ὡς ἄλλοι ἡγεμόνι πὼ ἑλλάδι φόβ' ἐται. μάλις δὲ πολέ τε
ξυνέλθομεν, καὶ οὐδὲ ναῦς ἐπὶ Φασήλιδος· χρῶ γὰ ἐκεῖ ἀδικέμενοι ἐπὶ σκοπεῖν, ἀλ
λὰ καὶ ὅτι ἀμυνούμενοι· ὁ γὰρ ὁρῶντες βεβουλευμένοι, πρὸς οὓς ἀγωνιούμενοι ἦ-
δη, καὶ οὐ μέλοντες ἐπέρχονται. καὶ ἐπισκάμενοι οἷς ὀλίγοι ἀθλωσίοι, καὶ ἐπ' ὀλί
γον χωροῦσιν ἐὰδὲ τῶν πλάσ· καὶ λαθεῖν μὲν ἀόμενοι οἷς δ' αἰσθητὸν ὑμῶν, ὅσ-
σον βαρέουσι· γνόντες δὲ ἀσθόμενοι ἐπειρᾶν, ἀμυνόμενοι ἐκείσονται. ἡσυχάζετε γὰρ
μόνοι ἐλλήνων ὧ λᾳ καὶ δαιμόνιοι, ἀ τῇ δωσάμει τινὰ, ἀλλὰ τῇ μελλήσει ἀμυνόμενοι.
καὶ μόνοι σὺν αὐτῷ μέλλω πὼ αὖξιον πῶν ἐχρῶν, ἀπλασιεμένων δὲ καταλύοντες.
καίτοι ἐλέγωδε ἀσφαλῶς ἔστ', ὧν αὐτὰ ὁ λόγος τῷ ὄψει ἐκφάτει· τόν τε γὰ μέ-
λοντα αὖ τοὶ ἴσμεν ἐκ περάτων γῆς πρότερον ἐὰδὲ πὼ πολεμοῆσον ἐλθόντα, ἢ τὰ
παρ' ὑμῶν ἀξίως προσπαιτῆσαι· καὶ νῦν τῶν ἀθλωσίως οὐκ ἐκῶσ, ὡς πρὸ ἐκεῖνον,
ἀλλ' ἐνοῦς ὄντας, περᾶτε· μὴ αἰτὶ ἢ ἐπελθεῖν αὖ τοὶ, ἀμύνεσθε βέλεσθαι μᾶλ) ἐπι
όντας, μὴ ἐς τύχας πρὸς φλῶ δωσάτων τόδ' ἐσ ἀγωνιζόμενοι κατασῆναι, ἐπισάμενοι
καὶ ἦν βαρβαρον αὖ ἦ πρὸ αὖ τῷ τὰ πλείω σφαλοῦντα, μὴ πρὸς αὖ τοὺς τοὺς
ἀθλωσίως, πολλὰ ἡμᾶς ὄδη τοῖς ἁμαρτήμασιν αὐτῶν μᾶλλον, ἢ τῇ ἀφ' ὑμῶν τιμω-
ρίᾳ περιεγενημένους, ἐπεὶ αἴ γε ὑμέτεραι ἐλαττόσι ὄδη τινάς που μὴ ἀπαρασκεύους
ὄβ' ἦ ταπεῦσαι, ἐφέρεσε· μὴ μαθεῖς ὑμῶν ἐπ' ἴχθρᾳ τοπλέοι, ἢ αἰτίᾳ νομίσῃ τόδε
λέγεσθαι. λίτίᾳ μὲν γὰ, φίλων αὐσρῶν ἐστ' ἁμαρτανόντων· καταγορίᾳ δὲ, ἐχθρῶν
ἀδικουσέντων· καὶ ἅμα ἢ τέρ τινος μὴ ἄλλοι νομίζομεν ἄξιοι εἶν τοῖς πολλοῖς λόγον
ἐπενεγκεῖν. ἄλλως τε μὴ μεγάλων τῶν διαφορόντων καὶ ἰσώντων, περὶ ὧν ἐκ αἰσθά
νεσθε ἡμῖν γε δοκεῖτε, οὐ δ' ἐκλογίσασθαι πῶ ποτε πρὸς οἵους ὑμῖν ἀθλωσίους ἔν-
τας, καὶ ὅσον ὑμῶν καὶ ὡς πολὺ διαφόροντας, ὁ ἀγὼν ἔσται· οἱ μὲ γε κατοδροῶσι,
καὶ ἐπισθοῦσι ὀξέως, καὶ ἐπιτελοῦσι ῥᾴγω, ὁ δὲ γνῶσιν· ὑμεῖς ἦ, τὰ ὑπάρχοντά τε
σῴζειν, μὴ ἐπιγνῶσι μηδὲν, καὶ ῥᾴγω δὲ τἀναγκαῖα ὕβρικέσθε· αὖ θις δὲ οἱ μὲν, μὴ
παρὰ δωάμειν τολμῶσαι, μὴ παρὰ γνώμην κινδυνεύσαι, καὶ οὐ τοῖς μέτοις βέλ
τιστος. ἡ δὲ ὑμέτερον, τῆς τε δωάμεως εὐδὲ πρᾶξαι, τῆς τε γνώμης, μὴδὲ τοῖς
βεβαίοις πιστεῦσε, πῶν τε λειπῶν μηδὲν τοῦτε ἀτελῶς ἔασθαι ἀπολυθῆσεσθαι. καὶ μὴν καὶ
ἄδικοι πρὸς ὑμᾶς μέλλοντες, καὶ ἀποδεδημῶσι πρὸς οὐδεμοτέρους. διόπερ ἐκ οἱ μὲν,
τῇ ἀπουσίᾳ αὖ τι κατέλθ· ὑμεῖς δὲ, τῷ ἐπελθεῖν, καὶ τὰ ἑτοῖμα δὲν βλάβαι. κρα-
τοῦντές τε τῶν ἐχθρῶν, ἐὰδὲ πλεῖσον ὄβ' ὧν χρῶσι. ἐπὶ νικῆσαι, ἐπ' ἐλάχιστον αἰσκαθ
πέσουσι. ἔτι δὲ, τοῖς μὲν σώμασιν, ἀλλοτειωτάτοις ἐσὰδ τῆς τούλεως χρῶνται. ἦ
δὲ γνώμη, οἰκειοτάτῃ τῇς τὰ πράσσειν τι ἐσὰδ αὖ τῆς· καὶ ἃ μὲν δὲν ἐπινοήσαιτο μὴ
ἐπιξέλθωσιν, οἰκείων σῴσασθαι ὕβρει δ' ἃ δὲν ἐπελθόντες κτήσωντ', ὀλίγα πρὸς
τὰ μέλλοντα ἡυχεῖν πράξαντες. ὧν δ' αὖ τα καὶ πείρᾳ σφαλῶσι, αὐτὲ πολέσαντες
ἄλλα, ἐπολέρωσαν πὼ χρείαν· μόνοι γὰ ἔχουσί τε ὁμοίως, καὶ ἐπιζῆσαι ἃ δὲν ἐπι-
νοήσωσι, λᾷ· ἡ ταχεῖα πὼ ἐπιχείρησιν τοσοῦδε δὲν γνῶσι· καὶ ταῦτα μᾷ πόνων
πάντα καὶ κινδύνων δ' ὅλα τῇ αὐδόξῳ μοχθοῦσι. καὶ ἀπολαύουσιν ἐλάχιστα τῶν
ὑπαρχόντων, δῇ δ' ἀεὶ κτᾶσθαι· καὶ μήτε ἑορτὴν ἄλλο τι ἡγεῖσθε, ἢ τὰ πόνια
πρᾶξαι. ξυμφορά τε οὐχ ἥσσων, ἡσυχίᾳ ἀπραγμοσύνᾳ, ἀφελίαι ἐπίπονον· ὥς τε εἴ
τις αὖ τοὺς ξυνιέναι φαίη πεφυκέναι ἢ τῷ μήτε αὖ τοὺς ἔχειν ἡσυχίαν, μήτε τοὺς
ἄλλους ἀνθρώπους ἐᾶν, ὀρθῶς δὲν εἴποι. ταύτης μέτοι ταύτης αὐτῆς ἀντιδιεστηκυίας τῷ
λεως ὧ λᾳ καὶ δαιμόνιοι, διαμέλλετε. καὶ οὐδὲ πὼ ἡσυχίαν οὐ τούτοις ἦ ἀνθρώπων
ἐπιπλῆσον αἰρκεῖν, εἰ δὲν τῇ μὲν παρασκευῇ, λόγοις πράσσωσι, τῇ δὲ γνώμῃ, ὧν ἀ
δικῶνται, δῆλοι ὦσι μὴ ἐπιξέλοντες. ἀλλ' ἐπὶ τῷ μὴ λυπεῖν τε τοὺς ἄλλους καὶ αὐ-
τοὶ ἀμυνόμενοι μὴ βλάπτεσθε, ἡ ἴσον νέμετε. μάλισ δ' δὲν πόλει ὁμοίᾳ παροικοῦν
τες, ἐτυγχάνετε τούτου. νῦν δ' ὅπῳ μὴ αὖτὶ ἐδηλώσαμεν, αὖ χαλεπὸν ὑμῖν τὸ
ἐπιπλεύσαντας πρὸς αὐτοὺς ὕβριν· αἰάκιν ἦ ὡς πῷ τ' χησ ἀεὶ τὰ ἐπιγιγνόμενα κρα
τεῖν· μὴ ἡσυχαζούσῃ μὲν τοῦδ', τὰ ἀκίνητα νόμιμα αὖτισε· πρὸς πολλὰ δὲ αἰσκα
ζομένοις ἰσάσαι, πολλῆς μὴ τῆς ἐπιτηχούσης δεῖ· διόπῳ καὶ τὰ τῶν ἀθλωσίων ἀφ'
τῆς φλυπειρίας ἐπὶ πλέον ὑμῶν κακοῦνται. μέχρι μὲν δὴ τοῦδε, ὠφέλιμα ὑμῖν

πο. μετὰ δὲ τὴν μάχην, ἔτος τοῦτο ἔτελεν οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν τοῖς Βοιωτοῖς ἀπὸ τῶν Βοιωτῶν μὲν καὶ τῶν ξυμμάχων, ὀλίγῳ ἐλάσσους τετρακοσίων· Ἀθηναίων δὲ αὐτῶν, πεντήκοντα, καὶ ἑκατόν· ἡ δὲ καλλίστη ἐγένετο τῶν ἐν τῷδε τῷ μεταξὺ τείχει Βοιωτῶν καὶ Ἀθηναίων ἀποτειχίσεως, ἐφορεύοντος. ἐν δὲ τῷ παλαιῷ, ἀτείχιστον ἦν. οὐ γὰρ ἐνόμιζον εἶναι οὔτε τῷ ἐν μέσῳ φρουρεῖν, ἢ ἐς τὸν παλαιὸν διαβαίνοντας τειχίζειν, δεδιότες μὴ σφίσιν ἐκ τῆς πόλεως ἀθρόοις τὸν παλαιὸν ἀτείχιστον οὖσιν, χρόνῳ ἥσσονες πειρῶνται ἐξακοσίους καὶ χιλίους ὁπλίτας ἑαυτῶν, καὶ φορμίσκια ἐν Δημητρίου ἑκατὸν, ὅσα ἀφικόμενος ἐς τὸν παλαιὸν, καὶ ἔτι πλείω ὁρμώμενος, προσήγαγε τῇ τοῦ πεδίου ἐν ἑκατὸν καταβάσει χῦ προείων, καὶ κέραια ἅμα τὸν γῆν. ὡς δὲ οὐδὲν ἐπέβαινε τῶν μαχῶν, ἀπετείχισε τὸ ἐκ τοῦ παλαιοῦ τεῖχος, καὶ ὅ τοῦ ὕδατος κατακράτος ἐν πεδίου καμφοτέρωθεν ἐπλιόρκητο, καὶ ἐκ θαλάσσης ναυσὶν ἅμα ἐφορμοῦσι. ἀριστοῦσι δὲ ἀποτειχίσαντες αὐτοῦ, καὶ ἐλπίδα οὐδεμίαν ἔχοντες ἔτι ἐσεῖσθαι μὴ τι ἀπὸ τελοποννήσου ἄλλο παράλογον γένηται, ξυνεβούλευσε μὲν, πλὴν ὀλίγων, ἀπιέναι, ἄλλοι δὲ τινες ἐπαναστάντες τοῖς ἄλλοις ἐκώλυσαν, ὅπως ἐπιπλέον ὁ σῖτος αὐτοῖς ᾖ· καὶ αὖθις ἐκκλησία τῶν μενόντων ἔσεσθαι· ὡς δὲ οὐκ ἐπείθετο, βουλόμενος τὰ ἀεὶ δόξαντα παρασκευάζειν, καὶ ὅπως τὰ ἔξωθεν ἐξεργασθήσεται, ἐκπλοῦν ποιοῦνται λαθὼν τὴν φυλακὴν τῶν Ἀθηναίων· καὶ παραμείψαντες ἐν χαλεπῷ θαλάσσῃ, τά τε ἄλλα ἐφόλμησαν, καὶ σφενδόνῃ λογάδην πρὸς τὴν πόλιν, πολλοὺς διέφθειρον. ἔστι τε ὃν τελοποννησίων ἐπραξαν, ὅτων ὠφέλειά τις γένοιτο. μὴν δὲ τῆς ποτιδαίας τὸν ἀποτείχισιν, φορμίσκων μὲν ἔχων τὸν ἑκατόσιν καὶ χιλίοις, τὸν χαλεπὸν τὴν ἐσπλοῦν ἐλθόντα· καὶ ἔστιν ἃ καὶ πολίσματα εἶλε· τοῖς δὲ Ἀθηναίοις καὶ τελοποννησίοις, αἰτίαι μὲν αὐτοῖς προεγένοντο ἐς ἀλλήλους· τοῖς μὲν ὅτι τὸν ποτιδαίαν ἑαυτῶν ἔδοσαν ἀποικίαν, καὶ αὐθρόας ἐσεληλύθασί τε καὶ τελοφορικὸν οἱ αὐτῇ ὄντες, ἐφόλιόρκησαν. τοῖς δὲ Ἀθηναίοις ἐς τὸν τελοποννησίους, ὅτι ἑαυτῶν τε τὸν λιμὸν ξυμμαχίδα, καὶ φόρου ὑφ' ἑαυτοῖς ἀπόσπασιν. καὶ ἐλθόντες σφίσιν ἀφ' ἧς προφάσεως ἐμάχοντο μὴν ποτιδαιατῶν. ἀμύνοι δ' ἂν πόλεμός πω ξυνειλεγμένος, ἀλλ' ἔτι ἀνακωχὴ ἦν· ἐποίησαν τὰ ἐκεῖνα. ἐπραξαν· ἐφολιορκημένης δὲ τῆς ποτιδαίας, οὐχ ὑσύχαζον, ἀσθρόοι τε σφίσιν ὄντων, καὶ ἅμα περὶ τῷ χωρίῳ δεδιότες, παρεκάλουν τε ἀμύνειν τὰ ξυμμάχοις, καὶ κατιδόντες ἐλθόντων Ἀθηναίων, ὅτι αὐτοὶ δέος τε λαλυκότες εἶεν, καὶ ἀδικοῖεν τὸν τελοφορικόν· αἰτησάμενοι δὲ φανερῶς μὲν οὐ πρεσβεύσαντες δεδιότες τὸν Ἀθηναίους, κρύφα δὲ σύλλογον μετ' αὐτῶν εἶχον ἐν τῷ λιμένι, λέγοντες οὐκ εἶναι αὐτονόμοις κατὰ τὰς σπονδάς. οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι πρὸς παρακαλέσαντες τῶν ξυμμάχων τε καὶ ἐκ τῆς Πελοποννήσου, ἦλθον ἐς Λακεδαίμονα, ξύλλογον σφῶν αὐτῶν ποιήσοντες, ἐν ᾧ ἔδοξε τὰ λεγόμενα· καὶ ἄλλοι τε παρόντες ἐγκλήματα ἐποιοῦντο, ὡς ἕκαστοι, καὶ μεγαρῆς, δεηλούντες μὲν καὶ ἕτερα οὐκ ὀλίγα διαφορᾶ, μάλιστα δὲ λιμένων τε ἄρχεσθαι τὸν αὐτοὺς ἐν τῇ Ἀθηναίων ἀρχῇ, καὶ τῶν ἀπλῶς ἀγορᾶς παρὰ τὰς σπονδάς· παρελθόντες δὲ πλαυταὶ οἱ λέγοντες, καὶ τοὺς ἄλλους ἐπάναγκες πρῶτον παροξύναι τοὺς λακεδαιμονίους, ἐπεφύκει,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ.

» Τὸ μισοῦν ὑμᾶς ὦ λακεδαιμόνιοι τῆς κατὰ ὑμᾶς αὐτοὺς πολιτείᾳ, καὶ ὁμιλίᾳ ἀπεστόρεως ἐς τοὺς ἄλλους ἦν τι λέγωμεν κατὰ σπουδὴν καὶ μὴ ἀπ' αὐτοῦ, σωφρονοῦντ μὴ ἔχητε, ἅμα δίκῃ ὀλίγοι πρὸς τὰ ἔξω πράγματα χρῆσθαι· πλεῖστον δὲ προκατορθοῦντ ὑμᾶς μάλιστα ὑπὸ Ἀθηναίων ἐλαύνεσθαι, ἃ νῦν ἐστὶν ἐπιτήδευσαι ὑμῖν πρὸς τοὺς μὲν καὶ ἐν τῷδε τῷ παρόντι ἀγῶνι, ἀλλὰ τῶν λεγόντων μᾶλλον ὑποπτεύειν, ὡς οὐκ ἄν τῶν αὐτοῖς ἁμαρτάνοντες, καὶ ἐν τῷ ἔπειτα χρόνῳ ἐπιτηδείως ἕξειν πρὸς τὰ ἐκείνων διαφόρων λέγοιεν. καὶ δὴ αὖ ἃ πρὸ πολλοῦ ἐσκοπεῖτε, ἐν ἐκείνοις ἐστὶν ἐπιβουλεύσαντες, ὡς οὐκ ἐν ἴσῳ τῷ ἀδικεῖσθαι ἐστὶν ἐν τῷ ἀδικεῖν, ἀλλὰ τὸ μὲν ἀδικεῖσθαι ἐν τῷ ἐπιβουλεύεσθαι ἐστὶν, ἐν ᾧ καὶ ἐκ τοῦ προφανοῦς ἐστὶν ἀμύνασθαι· τὸ δὲ ἀδικεῖν ἐν τῷ ἐπιβουλεύειν

τῆς μυγδονίας, περὶ πὼ βόλβην λίμνην ἵδρυται, ἐσ δὺ ὁ πρὸς ἀθηναίους πόλεμος ἦ. καὶ οἱ μὲν, αἰφνιδίου τε ἡμῶν γενομένου τὰς πόλεις, καὶ ἐς πόλεμον παρασκευαζομένων· οἱ δὲ τειχίσαντα τῶν ἀθηναίων ἀφικνοῦνται ἐς τὰ ἐπὶ θράκης, ἢ ἡσυχάζομβαίοισι τήν τε ποτίδαιαν, καὶ τἄλλα ἀφιστᾶντα· νομίσαντες δὲ οἱ στρατηγοὶ ἀδύνατα ἔσ᾽ πρὸς τε περδίκκαν πολεμεῖν τῷ παρόντι στρατῷ, καὶ τὰ ἐν ἀφιστῶντα χωρία, ξέποντα ἐπὶ πὼ μακεδονίαν, ἐφ᾽ ὅπερ ἦ τοπρότερον ὥρμηντο· καὶ κατασάντες, ἐπολέμεον μετὰ φιλίππου, καὶ τῶν ἀδέλφου ἀλλάων, ἄνωθεν στρατηγὰ ἐσβεβληκότων· καὶ ἐπ᾽ τούτῳ οἱ κορίνθιοι τῆσ ποτιδαίας ἀφίστασθαι, ἦ τῶν ἀθηναίων πόλιν περὶ μακεδονίαν οὐσῶν, δεδιότες περὶ τῷ χωρίῳ, καὶ οἰκεῖον ἐν πόνδωσι ἡγούμενοι, πέμπουσι ἑαυτῶν τε ἐθελοντὰς, ἦ τῶν ἄλλων πελοποννησίων μισθῷ πείσαντες ἑξακοσίους καὶ χιλίους· τοὺς πάντας ὁ πλίτας, καὶ ψιλοὺς πεντακοσίους. ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν ἀριστεὺς ὁ ἀδειμάντου, ἢ κατὰ φιλίαν τι αὐτοῦ οὐχ ἥκιστα οἱ πλεῖστοι ἑκόντες ἐθέλουσι στρατεύεται ἐθελονταὶ ξυνέπεσθαι. ὧν γὰρ τῆς ποτιδαίας αἰεί ποτε ἐπιτήδειοι. καὶ ἀφικνοῦνται πεντεκαιεξῆ ἡμέρᾳ ἀνέχοντες ἐπὶ θράκης, ἢ ποτίδαια ἀπέστη. ἦλθε δὲ καὶ τοῖσ ἀθηναίοισι βοηθοῦσι ἡ ἀγγελία τῶν πολίων, ὅτι ἀφίστασι· καὶ ἐμποιοῦν ὡς ἤδοντο καὶ τοὺς μετὰ ἀριστέως ἐκ παρόντας διςχιλίους ἑαυτῶν ὁπλίτας, καὶ τετρακόσιους ναῦς πρὸσ τὰ ἀφιστῶτα, καὶ καλλίαν τὸν καλλιάδου πέμπουσι αὐτῶν στρατηγόν. οἱ ἀφικνέμενοι ἐς μακεδονίαν πρῶτον, κατέλαμβάνοισι τοὺς προτόρους χιλίους θέρμην αὐτὴ ἱερὰ κτίσαντας, καὶ πόλιαν ὀλιόρκητον· προσκαθίζόμενοι δὲ, ἦ αὐτοὶ πὼ πόλιαν ἐπολιόρκεσαν μέν. ἔπειτα δὲ ξύμβασιν τοιάδε ἐποιέοντο, καὶ ξυμμαχίαν ἀναγκαίαν πρὸσ τὸν περδίκκαν, ὡσ αὐτοῦσ κατὰ πεῖσιν ἡ ποτίδαια, καὶ ὁ ἀριστεὺς παρελθὼν σῶσ, ἀπανίστωνται ἐκ τῆσ μακεδονίασ. καὶ ἀφικνέμενοι ἐς βέρροιαν, κἀκεῖθεν ἐπὶ στρατόπεδον, καὶ πειρᾶσαντες πρῶτον τῷ χωρίῳ, καὶ οὐχ ἑλόντες, ἐπορεύοντο κατὰ γῆν πρὸς πὼ ποτίδαιαν, τετρακισχιλίοισι μὲν ὁπλίταις ἑαυτῶν, χωρὶς δὲ τῶν ξυμμάχων πολλοῖσ, ἱππεῦσι δὲ ἑξακοσίοισι μακεδόνων τοῖς μὴ φιλίππου, καὶ παυσανίου. ἅμα δὲ νῆσι παρέπλεον ἑβδομήκοντα. κατ᾽ ὀλίγον δὲ προϊόντες, τετραῖοι ἀφίκοντο ἐσ γήρυνα, καὶ ἐστρατοπεδεύσαντο. ποτιδαιᾶται δὲ καὶ οἱ μετὰ ἀριστέως πελοποννήσιοι προσδεχόμενοι τοὺς ἀθηναίους, ἐστρατοπεδεύοντο πρὸσ ὀλύνθῳ οἰ τῷ ἰσθμῷ. καὶ ἀγορὰν ἔξω τῆς πόλεως ἐποιέοντο· στρατηγὸν μὲν οὖν τῶν δὴ πάντων οἱ ξύμμαχοι ἦρων ἀριστέα· τῆς δὲ ἵππου, περδίκκαν· ἀπέστη γὰρ εὐθὺς πολλῶν ἀθηναίων, καὶ ξυνεμάχει τοῖσ ποτιδαιάταισι, λόγοι αὐτῷ αὐτοῦ κατασκῆψαι ἀρέσκοντα· ὧν δὴ γνώμη τῷ ἀριστέως, τὸν μὲν μισθὸν ἑαυτοῦ στρατοπέδου ἔχοντα οἰ τῷ ἰσθμῷ, ἐπιτηρεῖν τοὺς ἀθηναίους ὧν ἐπίωσι, χαλκιδέας δὲ, καὶ τοὺς ἔξω ἰσθμοῦ ξυμμάχους, καὶ πὼ παρὰ περδίκκου δισχιλίους ὄντων, οἰ ὁλκάδι μίσει. καὶ ὅταν ἀθηναῖοι ἐπίσφαγα χωρῶσι, κατὰ νῶτα βοηθοῦντας, οἰ μέσῳ θρᾴκης αὐτῶν τοὺς πολεμίους. καλλίας δ᾽ αὖ ὁ τῶν ἀθηναίων στρατηγὸσ, καὶ οἱ ξυνάρχοντεσ, τοὺς μὲν μακεδόνας, ἐπέμψασ, καὶ τῶν ξυμμάχων ὀλίγους, ὧν ἐλύθησαν ἀφικνούμενοι, ὅπωσ ἔρχωσι τοὺς ἐκεῖθεν ἐπιβουλεύσοντας· αὐτὸς δὲ αἰσθόμενος τὸ στρατόπεδον, ἐχώρουν ὧν πὼ ποτίδαιαν. καὶ ἐπειδὴ πρὸς τῷ ἰσθμῷ ἐγένοντο, καὶ εἶδον τοὺς ἐναντίους παρασκευαζομένους ὡσ ἐς μάχην, αὐτοὶ ἱδρύσαντο καὶ αὐτοί· καὶ οὐ πολὺ ὕστερον ξυνέμισγον· καὶ αὐτῶ μὲν τῶ ἀριστέως κέρασ, καὶ ὅσοι περὶ ἐκεῖνον ἦσαν κορινθίων τε καὶ τῶν ἄλλων λοχαγοὶ, ἐξέθεον τὸ καθ᾽ ἑαυτοὺς, καὶ ἐπεξῆλθον διὰ κενῆς ἐπὶ πολύ· τὸ δὲ ἄλλο στράτευμα ποτιδαιατῶν τῆ πελοποννησίων, ἐπεσε ὑπὸ τῶν ἀθηναίων, καὶ ἐς τὸ τεῖχος κατέφυγεν. ἐπαναχωρῶν δὲ ἀριστεὺς ἀπὸ τῆσ διώξεως, ὡσ εἶδε τὸ ἄλλο στράτευμα ἐσπεπτωκὸσ μέσον, ἠθύμησε μὴ ὁ τὸ πρῶτον διακινδυνεύσει χωρήσας, ἢ ὃν τῆς ὁλαιάθε, ἢ ἐς πὼ ποτίδαιαν· ἔδοξε τοῦ ξυναγαγόντι τὸν μισθὸν ἑαυτοῦ, ὡς ἐς ἐλάχιστον χωρίον στρόμῳ διαβάντι ἐς πὼ ποτίδαιαν· μὴ παρὰλθε παρὰ πὼ χαλκὶν, ἐξ᾽ τῆς ἀκρόπολισ καλλιόμενόν τε, καὶ χαλεπὸν ὀλίγοις μέν τισιν ἀπροβάλοι, τῶν δὲ πολεμίων σώζεσ· οἱ δὲ ἐκ τῆσ ὁλαιάθου, ἢ ἐς πὼ ποτίδαιαν τῶν ποτιδαιατῶν ξυνεσκευασμένοι, ἀτάκτως δὲ ἐξέπιπτον μάλιστα τοιάδε, ἢ ἐστι κατάφασις ὡσ ἡ μάχη ἐγένετο, ἢ τὰ σημεῖα ἤρθη, ἔρασχε μέν τι προῦλθον, ὡσ ξυνέβαινε· καὶ οἱ μακεδόνες ἱππεῖς αὐτίκα πρῶτα ἔστησαν, ὡσ κωλύσοντες. ἐπεὶ δὲ διακρατέσας ἡ νίκη τῶν ἀθηναίων ἐγένετο, ἢ τὰ σημεῖα κατεστάθη, πάλιν ἐπανεχώρουν ἐσ τὸ τεῖχος· καὶ οἱ μακεδόνες, παρὰ τοὺς ἀθηναίους. ἱππεῦσι δ᾽ οὐ δι᾽ ὀλίγοις παρεγένοντο

χωρίον, οὐ πρόσω δὲ μᾶλλον κατὰ τὸ διωρυχθὲν. τοιαῦτα τῶν ἀθηναίων ἀποκρινα-
μένων, οἱ μὲν κορίνθιοι τότε τε ἐπὶ πλοῦν ὁρμισθέντες, καὶ ὕστερον ἐσπλεύσαντες,
τοῖς τε ἐν τῇ ἠπείρῳ συμβόλοις. οἱ δὲ κερκυραῖοι τά τε ναυάγια καὶ νεκροὺς ἀνέλεν-
το τὰ κατὰ σφᾶς, ὕφεσι χρώμενα ὑπό τε τῆς βοῆς, καὶ αὐλῶνος, ὃς ἐλύμαινε τῆς νυ-
κτὸς, διασκίδασιν αὐτὰ πανταχῇ. καὶ ὕστερον αὖ πλεύσαντες οἱ τοῖς ἐν τῇ νήσῳ συ-
βόλοις, ὡς ναυμαχήσοντες. γνόντες δὲ ἐκ τῶν ἔργων τοὺς ἀθηναίους πλὴν ἐπὶ δέκα νη-
σῶν ἐπὶ σφᾶς ἐκπλέοντας· κορίνθιοι μὲν κρατήσαντες τῇ ναυμαχίᾳ μέχρι νυκτὸς, ὥς τε καὶ ναυάγια πολλὰ ἕλκειν καὶ νεκροὺς προσκομίσασθαι. καὶ αὖθις ἐλθόντες ἐπὶ χαλκιδέων τοὺς ἐν τῇ ἠπείρῳ ἑξακοσίους ὁπλίτας, ἐσπλεύσαντες ὕστερον· κερκυραῖοι δὲ τεσσαράκοντα ναῦς μάλιστα διαφθείραντες· καὶ ἐπειδὴ ἀθηναῖοι ἦλθον ἀνελόμενοι τὰ κατὰ σφᾶς αὐτοὺς ναυάγια, καὶ νεκροὺς, καὶ ὅτι αὐτοῖς τῇ τε προτεραίᾳ πρύμναι κρουόμενοι ὑπεχώρησαν οἱ κορίνθιοι, διὰ τοῦτο ἐλθόντες τὰς ἀπήνας ναῦς, καὶ ἐπειδὴ ἦλθον οὐκ ἀντέπλεον ἐκ τῶν συβότων, ὁμοῦ ταῦτα ὕστερον ἐσπλεύσαντες· οὕτω μὲν ἐκράτησαν νικῶντες ἡμέρων· οἱ δὲ κορίνθιοι ἀπὸ πλοίων τριάκοντα, ἀνακομίσαντο ἐπ' οἴκου, ἀναστήσαντες τὸ τρόπαιον τοῦ ἐμπροσθίου κλάρου, ἦλθον ἀπὸ τοῦ λιμένος τοῦ κερκυραίων, καὶ ἐκείνων· καὶ κατασχόντες οὐ αὐτῷ κορίνθιοι οἰκήσαντες, ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου· καὶ τῶν κερκυραίων ὁκτακοσίους μὲν, οἳ ἦσαν δοῦλοι, ἀπέδοντο· πεντήκοντα δὲ καὶ διακοσίους ἔσχον τινὲς, ἐφύλαττον, καὶ οἱ ἔτη πεῖρα εἶχον πολλῇ, ὅπως αὐτοῖς πλὴν κερκυραίοις ἀναχωρήσαντες πρὸς ποιήσειαν· ἐτύγχανον δὲ καὶ διωκισμένοι αὐτῶν οἱ πλείους πρῶτοι ὄντες τῆς πόλεως· ἡ μὲν οὖν κέρκυρα οὕτω πρὸς τὸ παρὸν ἐσηγήγνετο τῷ φλέμῳ τῶν κορινθίων· καὶ αἱ νῆσοι τῶν ἀθηναίων ἀνεχώρησαν ἐξ αὐτῆς· αἰτία δὲ αὕτη πρώτη ἐγένετο τοῖς πολέμου τοῖς κορινθίοις ἐς τοὺς ἀθηναίους, ὅτι σφίσιν οἱ αὐτονομοῦσι μετὰ κερκυραίων ἐναυμαχήσαν. μετὰ ταῦτα δὲ ὑβρεῖς καὶ πάλαι ἐγκύβια γεγένηται τοῖς ἀθηναίοις, καὶ πελοποννησίοις διαφορᾶς ἐς πολεμίην. τῶν γὰρ κορινθίων πρασσόντων ὅπως τιμωρήσονται αὐτούς, ὑποπτήσαντες πλὴν ἔχθραν αὐτῶν οἱ ἀθηναῖοι, ποτὲ μὲν αἰτίαις, οἳ οἰκοῦσιν ἐπὶ τῇ ἰσθμῷ τῆς παλλήνης ὄντες κορινθίων ἀποίκους, ἑαυτῶν δὲ ξυμμαχίδος φόρου ὑποτελεῖς, ἐκέλευον ἐς τὸ παλλήνης τεῖχος καθελεῖν, καὶ ὁμήρους δοῦναι, τοῦ τε ἐπιθήμου συργοῦν ἐκπέμπειν, καὶ τοῖσιν μὴ βέλεσθαι οὕτω κατὰ ἔτος ἕκαστον κορίνθιον ἔπεμπον, δείσαντες μὴ ἀποστῶσιν ὑπό τε περδίκκου πειθόμενοι, καὶ κορινθίων, τούς τε ἄλλους τοὺς ἐπὶ θράκης ξυναποστήσωσι ξυμμαχίδος. ταῦτα δὲ πρὸς τοὺς ἐπιθήμους οἱ ἀθηναῖοι προπαρεσκευάζοντο ἐς πόλεμον κερκυραίων ναυμαχίαν· οἵ τε γὰρ κορίνθιοι φανερῶς διαφοροὶ ἦσαν· περδίκκας τε ὁ ἀλεξάνδρου, μακεδόνων βασιλεὺς, ἐκ πολέμου, ξυμμαχὸς πρότερον καὶ φίλος ὤν. ἐπολέμωσε δὲ, ὅτι φιλίππῳ τῷ ἑαυτοῦ ἀδελφῷ καὶ δυνάστῃ κοινῇ πρὸς αὐτὸν ἐπαναστουμένοις, οἱ ἀθηναῖοι ξυμμαχίαν ἐποιήσαντο· διδόντε τε ἔπρασσον ἐς τε τὰ χαλκιδικὰ μέτωπα, ὅπως πόλεμος γένηται αὐτοῖς πρὸς πελοποννησίους. καὶ τοῦτο κορινθίους προσεποίουν, τῆς τοῦ ποτιδαιατῶν αἰτίας ἀποστάσεως· προσέφερε δ' ἱππέας καὶ τοῖς ἐπὶ θράκης χαλκιδεῦσι, καὶ βοττιαίοισι ξυναποστῆναι, νομίζων ἐν ξυμμαχίᾳ ταύτῃ τῇ χρόνῳ ὁμοροῦντα τὰ χωρία, ῥᾷον ἂν γενέσθαι πόλεμον μετ' αὐτῶν ποιεῖσθαι. ὧν οἱ ἀθηναῖοι αἰσθόμενοι, καὶ βουλόμενοι προκαταλαμβάνειν τῶν πόλεων τὰς ἀποστάσεις, ἔτυχον γὰρ τεσσαράκοντα ναῦς ἀποστέλλοντες καὶ χιλίους ὁπλίτας ἐπὶ τὴν γῆν αὐτοῦ ἀρχέστρατον τὸν λυκομήδους μετ' ἄλλων δέκα στρατηγοῦντα, ἐπιστέλλουσι τοῖς αὐτόθι τῶν νεῶν τὸ πέμπτον μέρος λαβεῖν, καὶ τὸ τεῖχος καθελεῖν, τῶν τε πολισμάτων τὰ ἁλίσιμα φυλακὴν ἔχειν, ὅπως μὴ ἀποστήσωνται. ποτιδεᾶται δὲ πέμπαντες μὲν καὶ παρ' ἀθηναίους πρόσβεις, εἴ πως πείσειαν μὴ σφῶν εἴσω νεωτοιχίζειν μηδὲν· ἐλθόντες δὲ καὶ ἐς τὴν χαλκιδικὴν μετὰ κορινθίων, ἔπρασσον ὅπως ἐπιμαίσαντο τιμωρίαν, ἢν δέῃ· ἐπειδὴ ἔκ τε ἀθηναίων ἐκ πολλοῦ πρόσοδον ποιούμενοι οὐδὲν οὗτοι ἐπήδειον, ἀλλ' αἱ νῆσοι αἱ ὑπὸ μακεδονίαν καὶ ἐπὶ σφᾶς ὁμοίως ἔπλεον, καὶ τὰ τέλη τῶν χαλκιδικῶν ὑπέχοντο αὐτοῖς, ἢν οὗτοι ποτίδαιαν ἴωσι ἀθηναῖοι ἐς τὴν ἀπήκτην ἐς βαλεῖν, τότε δὴ κατὰ τὸν κορμὸν τοῦτον ἀφίστανται μετὰ χαλκιδέων, καὶ βοττιαίων, καὶ τῆς ξυνωμοσάντες· καὶ περδίκκας πείθει χαλκιδέας τὰς ὑπὸ θαλάσσης πόλεις ἐκλιπόντας, καὶ κατὰ βαλόντας, οἰκῆσαι ἐς ὀλύνθου, μίαν τε πόλιν ταύτην ἰσχυρὰν ποιήσασθαι· τῶν τε ἐκλείποντων τὴν γῆν

τοι ἀπιχθόμενοι, ὥστε μὴ ἐμβάλλειν πρίν· ἐπειδὴ δὲ ἡ ξυστὴ ἐγίγνετο λαμπρῶς, ἡ αἰσχυντοι οἱ κορίνθιοι, ὅτι, τότε δὴ ὄργου παῖσαν ἔχοντα ὁδὸν, καὶ διεκπλεῖν ἐδύναντο, ἀλλὰ ξυνίστασαν ἐς τοῦτο ἀναλήσκοντες, ὥστε ἐπιχειρῆσαι ἀλλήλοις τοὺς κορινθίους, καὶ ἀθυμοῦντας· τῆς δὲ ξυστῆς γιγνομένης, οἱ κορίνθιοι τὰ σκάφη μὲν οὐκ ἔλκουσιν ἀκαθύμως τῶν νεῶν, ἃς κατεδύσαντο, πρὸς δὲ τοὺς ἀθηναίους ποιοῦνται τὸν φορμίωνα ὅπως πλεῖστοι μάλιστα, ἢ ζωγρῆσαι· τούς τε αὖ τῶν ἀθηναίων οὐκ ἠθυμοῦσιν ὅτι ἔλαττοι οἱ ἐν τῷ ἀκρωτηρίῳ κάρα, ἀγωνούμενοι· πολλῶν γὰρ νεῶν οὐσῶν ἀμφοτέρων, καὶ ἐν πολλῷ τῷ ἁλὸς ἐσομένων ἐν τῷ ξυμβολῇ, ἐπειδὴ ξυνέμιξαν ἀλλήλοις, οὐ ῥᾴδιον ἦν διαγνῶναι ἐποίουν, ὁ τοῖς ἐκείνων, ἢ ἐκείνοις ἐκείνων· ναυμαχία γὰρ αὕτη ἔλαβε πρὸς ἑλλήνων ἐλλήνων πλείστη δὴ τῶν πρὸ ἑαυτῆς γενέσθαι· ἐπειδὴ δὲ κατὰ ἕνα ξυνέκρουον ἀλλήλους οἱ κορίνθιοι ἐς τὴν γῆν, πρὸς τὰ ἑαυτῶν καὶ τοὺς ἐκείνων τοῦ σφετέρους ἐξαπέστελλον. ἐν τῷ πλείστῳ ἐκράτησαν, ὥστε προσκομίσαι πρὸς τὰ σύβοτα, οἷ αὐτοῖς ὁ κατὰ γῆν στρατὸς ὑπὸ Καρδαρέᾳ προσεβεβοηθήκει. ἔστι γὰρ τὰ σύβοτα τῆς Θεσπρωτίδος λιμὴν ὄρνιμος. τοῦτο γὰρ ποιήσαντες, αὖθις ἀθροισθέντες, ἐπέπλεον τοῖς κερκυραίοις, οἱ δὲ, ταῖς πλοίμοις, καὶ ὅσαι ἦσαν λοιπαὶ μετὰ τῶν ἀπηκόντων νεῶν, ἐν αὐτοῖς τοῖς πλοίοις, ἀνέζευξαν μὴ ἐς τὴν γῆν στρῶν πειρῶσιν ἀπο βλέπειν· ἤδη δὲ ὧν ὀψὲ, καὶ ἐπαπαιώνισε αὐτοῖς ὡς ἐπέπλεον· καὶ οἱ κορίνθιοι ὑπαντίοις πρύμναν ἐκρούοντο, καταδύντες ἕνδεκα ναῦς ἀθηναίων προσπλεούσας, ἐς ἑξήκοντα τῶν ἀπὸ βοηθούσας ὑπὸ σκότους ἀναχωρήσαντες οἱ ἀθηναῖοι, ἀνέζευξαν, ὁ πρὸ ἐγίγνετο, μὴ νικηθῶσιν οἱ κερκυραῖοι, καὶ αἱ σφέτεραι λίαν ὀλίγαι ἀμύνειν ὦσι· ταύτας οὖν προϊδόντες οἱ κορίνθιοι, καὶ ὑποπτήσαντες ἀπ' ἀθηνῶν εἶναι, οὐχ ὅσας ἑώρων, ἀλλὰ πλείους, ὑπανεχώρουν· τοῖς δὲ κερκυραίοις, ἐπέπλεον γὰρ μᾶλλον ἐκ τοῦ ἀφανοῦς, οὐκ ἑωρῶντο, καὶ ἐφαίνοντο τοὺς κορινθίους πρύμναν κρουομένους, πρίν τινες ἰδόντες εἶπον, ὅτι νῦν ἐκείνοι ἐπιπλέουσι· τότε δὴ καὶ αὐτοὶ ἀνεχώρουν· ξυνεσκόταζε γὰρ ἤδη· καὶ οἱ κορίνθιοι ἀπολαβόμενοι, πλοῖα διέλιπον ἐποιοῦντο· οὕτω μὲν ἡ ἀπαλλαγὴ ἐγένετο ἀμφοῖν. καὶ ἡ ναυμαχία ἐτελεύτα ἐς νύκτα· τῆς δὲ κερκυραίας στρατοπεδευομένοις ὑπὸ τῇ λευκίμμῃ, ἀπέκοπτε νῦν ἀπὸ τῶν ἀθηναίων αὐτοῖς, ὧν ἦρχε Γλαύκων τε ὁ λεάγρου, καὶ ἀνδοκίδης ὁ λειωγόρου, ἐξ ὧν τῶν κερκυραίων καὶ ναυκλέων προσκομισθῆσαι, καὶ πλοῖον ἐς τὸ στρατόπεδον οὐ πολλῷ ὕστερον ἢ ἔφθησαν· οἱ δὲ κερκυραῖοι, ὡς γὰρ εἶδον, ἐφοβήθησαν μὴ πολέμιοι ὦσιν· ἔπειτα δὲ ἔγνωσαν, καὶ ὥρμίζοντο. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἀναχθέντες αὖ τὰ ἑξήκοντα καὶ τετταράκοντα νῆες, καὶ τῶν κερκυραίων ὅσαι πλεῖστοι ἦσαν, ἐπέπλευσαν ἐπὶ τοὺς ἐν τῷ ἀθηναίων ἀκροωτηρίῳ, καὶ τὰ ἄστρα ξυμβεβηκότα, αἰχμαλώτους τε πλείους φυλακῆς, οὓς οἱ ταῖς ναυσὶν ἦρχον, καὶ ἐπισκευὴν οὐκ οὔσαν τῶν νεῶν, οἱ χωρίῳ ὀχυρῷ· τοὺς δὲ ὄπισθε πλοῦ μᾶλλον διανοίσοντας, ὅπως κομισθήσονται, δείσαντες μὴ οἱ ἀθηναῖοι νομίσαντες λελῦσθαι τὰς σπονδὰς, διότι ἐς χεῖρας ἦλθον, οὐκ ἐῶσι σφᾶς ἀποπλεῖν· ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς αὖσραι ἐς κλάσιον ἐμβιβάσαντας, αὖθις κατὰ μικρὸν προαιρεῖσθαι τοῖς ἀθηναίοις, καὶ πεῖραν ποιήσασθαι. τοιαῦτα τὰ, ἕλιγνα τοιάδε,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΩΝ.

» Ἀδικεῖτε δ' ἄρδην ἀθηναῖοι πολέμου ἀρχοντες, καὶ σπονδὰς λύοντες· ἡμῖν
» γὰρ πολεμίοις φῦσι μετέρχεσθε πημονῆς ἕμπροσθεν ἴσασθε, ὅπλα αἴροντες·
» εἰ δ' ὑμῖν γνώμη δεῖ κωλύειν τι ἡμᾶς ἐπὶ κέρκυραν, ἢ ἄλλοσε ἔτι ἐκλέμπει πόλ-
» καὶ τὰς σπονδὰς λύετε, ἡμᾶς πρώτους ἀδικοῦντας, χρῆσθε ὡς πολεμί-
» οις· οἱ μὲν δὴ ταῦτα ἔφασαν. τῶν δὲ κερκυραίων ὁ μὲν στρατόπεδον, ὅσον ὑπῆκουσεν, ἀνεβόησεν βύβλους λαβεῖν τε αὐτοὺς, καὶ ἀποκτεῖναι· οἱ δὲ ἀθηναῖοι, τοιάδε ἀπεκρίναντο,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΑΘΗΝΑΙΩΝ.

» Οὔτε ἄρχομεν πολέμου ἐξ αὐσροῦ τελοποντήσαι, οὔτε τὰς σπονδὰς λύομεν·
» κερκυραίοις δὲ τοῖσδε ξυμμαχίς οὖσι, βοηθοὶ ἥκομεν. εἰ μὲν οὖν ἄλλοσέ ποι
» βούλεσθε πλεῖν, οὐ κωλύομεν· εἰ δὲ ἐπὶ κέρκυραν πλεῖσθε, ἥκιστ' ἂν ἡμῖν τοῦ

μαλιστα αὐτοὺς ἀλλήλους, ἵνα ἀδεεστέρους οὖσιν, ἢν τι δέῃ, κρατεῖν δοκῇ τε καὶ τοῖς ἄλλοις ναυτικὸν ἔχειν, ἰσχύσῃ, πόλεμον κατάστωνται. ἅμα δὲ τῆς τε Ἰταλίας καὶ Σικελίας κατὰ ἐφάνησαν αὐτοῖς αἱ νῆσοι εὖ παράπλῳ κεῖσθαι. τοιαύτη μὲν γνώμη οἱ ἀθηναῖοι τὸν κορκυραίους προσελέξαντο, καὶ τῶν κορινθίων ἀπηλθόντων, ὃ πολὺ ὕστερον δέκα ναῦς αὐτοῖς ἀπέστειλαν βοηθοὺς ἡγεμονεύσοντι αὐτῶν, Λακεδαιμόνιός τις ὁ Κίμωνος, καὶ Διότιμος ὁ στρομβίχου, καὶ Πρωτέας ὁ Ἐπικλέους· πρόσθεν δὲ αὐτοῖς μὴ ναυμαχεῖν κορινθίοις, ἢν μὴ ἐκεῖνοι κορκυραίων πλέωσι, καὶ μέλλωσιν ἀποβαίνειν, ὅ ἐς τὴν κέρκυραν τὸ χωρίον. οὕτω δή, κατέπλευσαν κατὰ δύναμιν. πρόσθεν δὲ ταῦτα, πρὶν μὴ λύειν σπονδὰς τοῖς ἀσπονδάς· αἱ μὲν δὴ τῶνδε ἀφικνοῦνται ἐς τὴν κέρκυραν· οἱ δὲ κορίνθιοι, ἐπειδὴ αὐτοῖς παρεσκεύαστο, ἔπλεον ἐπὶ τὴν κέρκυραν ναυσὶ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. ἦρχε δὲ Ἀκάνθου μὲν, Νίκων· μιγάδων δὲ, Διῶν· καὶ Λεπτίνης, Λέπτου. ἀμπρακιωτῶν δὲ, ἑπτὰ, καὶ ἔπεσι καὶ ἀκτοριών, μία· καὶ τῶν δὲ κορινθίων, σύνταγμα· στρατηγοὶ δὲ τούτων ἦρχε μὲν καὶ κατὰ πόλεις ἑκάστων. κορινθίων δὲ Ξενοκλείδης ὁ Εὐθυκλέους πέμπτος αὐτός. ἐπειδὴ δὲ προσέμειξαν τῇ κατὰ κέρκυραν ἠπείρῳ, ἀκρὸ Λευκίμμης πλέοντες, ὁρμίζονται ἐς χειμέριον τῆς Θεσπρωτίδος γῆς. ἔστι δὲ λιμὴν, καὶ πόλις ὑπὲρ αὐτοῦ κεῖται ἄπω θαλάσσης, ἐν τῇ Ἐλαιατικῇ τῆς Θεσπρωτίδος· ἔφυρα. ἔξεισι δὲ παρ' αὐτὸν ἀχερουσία λίμνη ἐς τὸν θάλασσαν· ὑφ' ἃ δὲ τῆς Θεσπρωτίδος, ἀχέρων ποταμὸς ῥέων, ἐσβάλλει ἐς αὐτὴν, ἀφ' οὗ καὶ τὸν ὀνομασίαν ἔσχει. ῥεῖ δὲ καὶ Θύαμις ποταμὸς, ὁρίζων τὸν Θεσπρωτίδα, καὶ κιχρίλην, ὧν οἰκεῖ ἡ ἄκρα αἰέσχη· ἐν χειμέριον. ἐν μὲν οὖν τῷ κερκυραίων ἠπείρου ἐν ταύτῃ ὁρμίζοντό τε, καὶ στρατόπεδον ἐποιήσαντο· οἱ δὲ κερκυραῖοι ὡσαύτως ἤδεσαν αὐτοὺς προσπλέοντας, πληρώσαντες δέκα μὲν ἐκατὸν ναῦς, ἣν ἦρχε Μηκυβάδης, καὶ Λεωτροφίδης, καὶ Εὐρύβατος, ἐστρατηλάτουν οἱ μιᾷ τῶν μοιρῶν, αἱ ἑπτὰ οὖσαι σύμπασαι· καὶ αἱ ἀπὸ καὶ δέκα παρῆσαν· ὑπὲρ δὲ τῆς λευκίμμης αὐτοῖς ἔρημον ἠπείρου, ὁπόσον, μὴ ζακυνθίων χίλιοι ὁπλῖται βεβοηθηκότες· ἦσαν δὲ καὶ τοῖς κορινθίοις ἐν τῇ ἠπείρῳ πολλοὶ τῶν βαρβάρων παραβεβοηθηκότες· οἱ γὰρ ταύτῃ ἠπειρῶται, ἀεί ποτε φίλοι αὐτοῖς ὄντες. ἐπειδὴ δὲ παρεσκεύαστο τοῖς κορινθίοις, ἀπέβησαν τριακοσίοις μὲν ὁπλίταις, καὶ τοξόταις ὀλίγοις· ὡς δὲ ναυμαχίᾳ ἀπὸ τοῦ χειμερίου νυκτός. μὴ ἅμα ἕω πλέοντες, καταδρῶσι τὰς τῶν κερκυραίων ναῦς μετεωρίσαντες, καὶ ἐπίσπασας πλεούσας. ὡς δὲ κατεῖδον ἀλλήλους, αὐτίπαρα τάσσονται, ἐκεῖνοι μὲν τὸ δεξιὸν κέρας κερκυραίων, αἱ ἑπτὰ καὶ δέκα· τὸ δὲ ἄλλο αὐτοῖς ἐπεῖχον, τρία πλοῖα ποιήσαντες τῶν νεῶν, ὧν ἦρχε τριῶν στρατηγῶν ἑκάστου ἕν· οὕτω μὲν κερκυραῖοι ἐτάξαντο· κορινθίοις δὲ τὸ μὲν δεξιὸν κέρας, αἱ μιγάδες νῆες εἶχον, καὶ αἱ ἀμπρακιωτικαὶ πᾶσαι· κατὰ δὲ μέσον, οἱ ἄλλοι ξύμμαχοι, ὡς ἕκαστοι· εὐώνυμον δὲ κέρας, αὐτοὶ οἱ κορίνθιοι, παῖς ἀρίστη τῶν νεῶν πλεούσας κατὰ τοὺς ἀθηναίους, καὶ τὸ δεξιὸν τῶν κερκυραίων ἐκύκλουν· ξυμπεξάντες δὲ, ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἐκατέρωσε ἦρθη, ἐναυμάχουν· πολλοὺς μὲν ὁπλίτας τε καὶ ἀκοντιστὰς, τῷ παλαιῷ τρόπῳ ἐπειρότερον ἔτι παρεσκευασμένοι· ἐν τε ναυμαχίᾳ κατέτρεσε, τῇ μὲν τέχνῃ, οὐχ ὁμοίως. πεζομαχίᾳ δὲ τοὐναντίον προσφερὴς οὖσα. ἐπειδὴ γὰρ προσέβαλλον ἀλλήλοις, οὐ ῥᾳδίως ἀπελύοντο ὑπό τε τοῦ πλοῦ, θορύβου καὶ ὄχλου τῶν νεῶν, καὶ μᾶλλόν τι πιστεύοντες τοῖς ὑπὸ τοῦ κατεστρώμασι ὁπλίταις ἐς τὴν νίκην, ἢ κατασείοντες μᾶλλον τὸ, ἠσυχάζουσῶν τῶν νεῶν. μάχη δὲ οὐκ ἦσαν, ἀλλὰ ξυμπεσοῦσαι καὶ ῥᾳδίως ἀπελύοντο, ἐπειδὴ ἐκ τοῦ παραυτίκα θόρυβος, καὶ ταραχὴ ἦν ἡ ναυμαχία, οἷς ἂν αἱ ἀπὸ καὶ νῆσοι παραγένωνται ὁμόσαι τοῖς κερκυραίοις, ἐπὶ τῶν πολεμίων. φόβον μὲν παρεῖχον τοῖς ἐναντίοις, μάχης δὲ οὐκ ἦρχον, κελεύοντες οἱ στρατηγοὶ τὴν πρόῤῥησιν τῶν ἀθηναίων. μάλιστα δὲ τὸ δεξιὸν κέρας τῶν κορινθίων ἐπόνει. οἱ γὰρ κερκυραῖοι ἔκπλουν αὐτοὺς ἐκύκλουν, καὶ κατεπλάξαντες αὖθις ἐς τὴν ἤπειρον, καὶ μέχρι τοῦ στρατοπέδου προσπεσόντες αὐτῷ, μὴ ἐπιβαίνοντες, οἱ μὲν πρῶτόν τε τοὺς σκευοφόρους διήρπασαν, καὶ τὰ χρήματα διήρπασαν· ταύτῃ μὲν οὖν οἱ κορίνθιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἡσσῶντό τε, καὶ οἱ κερκυραῖοι ἐπεκράτουν· ἦ δὲ αὐτοῦ ἦρχεν οἱ κορίνθιοι αὐτῷ τῷ δεξιῷ μῳ, πολὺ οἱ ἐκεῖνοι, τοῖς κερκυραίοις τῶν ἐκεῖ νεῶν ἀπὸ ἐλάσσονος πλήθους ἐκ τῆς σκευῆς οὐ παρουσῶν· οἱ δὲ ἀθηναῖοι ὁρῶντες τοὺς κερκυραίους πιεζομένους, μᾶλλον ἤδη ἀπροφασίστως ἐπανῆλθον· τὸ μὲν πρῶ

» καὶ τὰ ἀποβαίνοντα ἔχειν. ἐγκλημάτων δὲ μόνων ἀμισθὶ οὔτω τῶν μὴ
» τὰς πρόξεις τούτων, μὴ κοινωνεῖν· ὡς μὲν οὖν αὐτοί τε μὴ δέχεσθαι προσκήδεσθαι τῶν δικαίου καὶ φαλαίους ἐς ὑμᾶς δρᾶν χρήματα, καὶ οἴδε βίαιοι καὶ πλειονέκται ἐσμὲν, δῆλον· ὡς δὲ οὐκ ἀνὰ δίκαιος αὐτοὺς δέχεσθαι, μαθεῖν χρή. εἰ γὰρ ἔφευγε τὰ ταῖς αὐτονόμοις ὑβρίζειν παρ' ὁποτέρους τῆς τῶν ἀγραλφων πόλεως βούλεται ἐλθεῖν, οὐ τοῖς ἀδίκως βλάπτουσι ἰοῦσιν ἡ ξυμβήκη ἔσται, ἀλλ' ὅστις μὴ ἄλλων ἐαυτὸν ἀποστερῶν, ἀσφαλέστατος δόξειεν· καὶ ὅσοι τοῖς δικαίοις εἰσὶ σωφρονοῦσι, τῶν λιμένων αὐτῶν ἁρμόσει ποιεῖσθαι, ὅπως ὑμεῖς μὴ πειρώμενοι ὑμῶν, παύσεσθε αὖ. οὐ γὰρ τοῖσδε μόνον ἐπικουρεῖν ἀνὰ χρήσιμον, ἀλλὰ καὶ ὑμῖν αὐτοῖς εἰ αὐτόνομοι, πολέμιοι· ἀνάγκη γὰρ ἐστὶ μετ' αὐτῶν, καὶ ἀμύνεσθαι μὴ ἄδικα ὑμῶν πρῶτον. καίτοι δίκαιόν ἐστι μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐκποδὼν σῴζεσθαι ἀμφοτέροις. εἰ δὲ μὴ, πρὸς ἀντίους, ἀνδρὶ πρὸς μεθ' ὑμῶν ἰέναι· κρεῖσσον μέν γε εἶναι τοῖς δικαίοις κρατεῖν δὲ, οὐ δὲ δι' ἀνακωχῆς τῶν ποτ' ἐχθρῶν εἶναι· καὶ γὰρ νόμον μὴ κρατεῖσθαι, ὥστε πρὸς ἐπιβάλλοντας ἀφίστασθαι. οὐδὲ ἢν ὑμεῖς, σαμίων ἀποστάντων, λῦσον προσδέησθε εἰ αὐτίκα ὑμῖν, πρὸς ἄλλων πλοηνησίων λῦσαι ἐκβιασθῆναι, ἐχρὴ αὐτοῖς ἀμύνειν· φανερῶς δὲ αἰτεῖσθαι, πρὸς προσκοντας ξυμμαχεῖν αὐτόν τινα κωλύειν. εἰ γὰρ τοὺς κατὰ τὴν ὁρῶντας δικαίως μενεῖ τιμωρήσεται, φανεῖται καὶ ἃ πρὸς ὑμετέρων οὐκ ἐξόν ἐστιν ὑμῖν πράσσεται, καὶ τὸν νόμον ἐφ' ὑμῖν αὐτοῖς μᾶλλον, ἢ ἐφ' ὑμῖν δόσεται. δίκαιώματα μὲν δὴ τάδε πρὸς ὑμᾶς ἔχομεν ἱκανὰ, κατὰ τοὺς ἑλλήνων νόμους· παραίνεσιν δὲ καὶ ἀξίωσιν χαίειν τοιάνδε, ὧν οὐκ ἐχρεὼν ὄντας, ὥστε βλάπτειν, οὐδ' ὧδε φίλοις, ὥστ' ὠφελεῖσθαι, αὐτοῖσθαι ὑμῖν οὐ τῷ παρόντι φαμὲν χρῆναι· πολὺ γὰρ μακρῷ ἀπαίσιαντες πρὸς τὸν αἰγινητῶν ἀπόβατον τὰ μάλιστα πόλεμον, παρὰ κορινθίων ἔκπλουν ναῦς ἐλάβετε· καὶ ἡ οὐδὲν χρῆσθαι αὐτῇ τε, καὶ ἐς ἐμέ, δ' δι' ὑμᾶς πλοποιησίους αὐτοῖς μὴ βοηθῆσαι, παρόντων ὑμῖν αἰγινητῶν μὲν, ἐπικρατήσαι, ἐμέ δὲ, κλέψαι. καὶ οὐ καιροῖς τοιούτοις ἐλεύθερος, οἷς μάλιστα ἄνθρωποι ἐπ' ἐλευθερίᾳ τῶν στρατεύειν ἰόντες, τὰ πάντων ἀπείρως οἱ ἐσι παρὰ τὸ κινᾶν· φίλον τε γὰρ ἡγεῖσθαι τὸν ὑποψήφιον, ὧν καὶ πρότερον ἐλευθεροῦσθαι, φίλον μὲν τὸν αἰτιάσαντα, ὧν καὶ τύχῃ φίλος ὤν, ἐπεὶ καὶ τὰ οἰκεῖα χεῖρον τιθέντας, φιλοτεκμήρατον οὖσαν τὴν αὐτίκα. δὲ οὐ ξυμβάντες, καὶ πάντρόπου τις παρὰ προσδοκίαν αὐτὰ μαθὼν, ἀκούσεται τοῖς ὁμοίοις ὑμᾶς ἀμύνεσθαι. καὶ μὴ νομίσῃ λίποιμι μὲν πάντα λέγεσθαι, ξυμφορᾶ δὲ, εἰ πολεμήσει, ἄλλα εἶναι· τό, τε γὰρ ξυμφέρον οὐ ᾧ αὖτις ἐλάχιστα ἁμαρτάνει, μάλιστα ἔστι ποιεῖσθαι, καὶ ἢ μέλλον τοῦ πολέμου, ᾧ φοβοῦντες ὑμᾶς κορκυραῖοι, κελεύουσιν ἀδικεῖν, οὐ ἀφανὲς ὂν κεῖται. καὶ σὺν ἄλλοι ἐπαρθέντας αὐτῷ, φανερᾶ ἐλθεῖν ἔσῃ, καὶ οὐ μέλλουσιν πρὸς κορινθίους κτήσεσθαι. τῆσδε δὲ ὑπαρχούσης πρότερον ἐξὸν μεγαρέας ὑπομεῖναι, σῶφρον ὑφελεῖν μᾶλλον· ἡ γὰρ πολυταίκα χαίεις καιρὸν ἔχουσα, κἂν ἐλάσσων ᾖ, δυνήσεται μεῖζον ἐγκλημα λῦσαι. μηδ' ὅτι ναυτικῷ ξυμμαχίαν μεγάλην δόξασα, τούτῳ ἐφίλησεν· τὸ δὲ μὴ ἀδικεῖν τοὺς ὁμοίους, ἐ χυρωτέρα δυνάμεως, ἢ τῷ αὐτίκα φανερῷ ἐπαρθέντας, ἐς κινδύνων τὸ πλέον ἔχειν· ἡ μέσῃ περιπεπτώκοτος ἐς τῇ λακεδαιμονίων αὐτοὶ προεί πομεν, τοὺς στρατεύοντα ξυμμαχεῖς αὐτόν τινα κωλύειν, τοῦ παρ' ὑμῶν δ' αὖ ἀκούσομεν κομίζεσθαι. καὶ μὴ τῇ ὑμετέρᾳ ὑφ' ὠφελησάντας, τῇ ὑμετέρᾳ ἡμᾶς βλάψαι. δ' δ' ἴσον αὐτὰ τοῦτο, γενόντες τοῦτον ἐκεῖνον εἶναι τὸν καιρὸν, οὐ φ' ὅ, τι ὑποψήφιον, φίλος μάλιστα, καὶ ὁ αὐτίκα, ἐχρῆσ. καὶ κορκυραίους τε τούσδε, μήτε ξυμμαχεῖς δέχεσθε βίᾳ ὑμῶν, μήτε ἀμύνητε αὐτοῖς ἀδικοῦσι· καὶ τάδε ποιοῦντες, τὰ προσήκοντά τε δράσετε, καὶ τὰ αὖριστα βουλεύσεσθε οὐ ὑμῖν αὐτοῖς· τοιαῦτα δὲ καὶ οἱ κορίνθιοι εἶπον.

Ἀθηναῖοι δὲ ἀκούσαντες ἀμφοτέρων, γενομένης καὶ δὶς ἐκκλησίας, τῇ μὲν προτέρᾳ, οὐχ ἧσσον τῶν κορινθίων ἀπεδέξαντο τοὺς λόγους· οὐ δὲ τῇ ὑστεραίᾳ, μετέγνωσαν, κορκυραίοις ξυμμαχίαν μὲν μὴ ποιήσασθαι, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν· οὐ γὰρ ἂν δόκει κορινθίοις ἐκπλοῦν στρίσιν οἱ κορκυραῖοι ξυμπλεῖν, ἀλλοτε τ' ἂν αὐτοῖς οὐ πρὸς πελοποννησίους αὐτοῦσαι· ἐπιμαχίαν δὲ ἐποιήσαντο τῇ ἀλλήλων βοηθεῖν, εἴ τισ ἐπὶ κορκυραν ἴοι, ἢ ἀθηναίους, ἢ τοὺς τούτων ξυμμάχους· ἡ δόκει γὰρ ὁ πρὸς πελοποννησίους πόλεμος ἤδη ὡς ἔσεσθαι αὐτοῖς· καὶ τὸν κορκυραν ἐβούλοντο μὴ προέσθαι τοῖς κορινθίοις, ναυτικὸν ἔχουσαι τοσοῦτον· ξυμπρούθεν ἦ ὅτι

φίλον ἔχειν· καὶ ὅτῳ πάλαι ξυμφέρονται μὴ δικαίως λέγεσθαι, φοβοῦνται δὲ μὴ δι' αὐτὰ πείθωμεν, τὰ σφέτερα λύσει, γνώτω δὲ μὴ δικαίως αὐτοὺς ἰσχὺν ἔχειν, οὐ σφετέρους μᾶλλον φοβοῦσιν. ὁ δὲ βαρσοῦν μὴ δεξαμένου, ἀδικεῖσθαι οὐ πρὸς ἰσχύοντας τοὺς ἐχθροὺς, ἀλλ' ἴσους ἰσόμοιον. καὶ ἅμα οὐ πρὸ τῆς κερκύρας ναῦν τοπλέον, ἢ καὶ τῶν ἀδικούντων βαλεῖσθαι. μὴ οὖν τὰ κράτιστα αὐτοῖς προσοῦν, ὅταν ἐς τὸν μέλλοντα, καὶ ὅσων ἄνω παρόντα βέλτιστα, ναυτικὰ πρὸς τῶν, οἰκοδομεῖσθαι χωρίον προσλαβεῖν, ὃ μὲν μεγίστων καιρῶν οἰκεῖον τοῖς τε καὶ πολεμεῖν. τῆς τε ἰταλίας καὶ σικελίας κωλύειν παράπλου κεῖται, ὥστε μήτε ἐκεῖθεν ναυτικὸν ἐᾶσαι πέλοποννησίοις ἐπιπλεῖν, τό, τε οἰκεῖν πρὸς τάκεῖ παρασκευάζεσθαι, καὶ ἐς ἅλλα ξυμφορώτατον ἔχει. βραχυτάτῳ δ' ἂν καὶ φαλαίῳ τοῖς τε ξυμπασι, καὶ κερκυραίοις τῷδ' ἂν μὴ προέσθαι ὑμᾶς μαθοιτε. εἶεν μὲν ὅτα λόγου ἄξια τοῖς ἐλλησι ναυτικῷ, ὁ παρ' ὑμῖν, καὶ ὁ μέτριον, καὶ ὁ κορινθίων, τούτων δ' οὐ ἐκ τὸ ἐπέλθοι, τὰ δύο ἐς ὁ αὐτὸ ἐληλυθεῖν, καὶ κορινθίους ὑμᾶς προκαταλήψονται, κερκυραίοις τε καὶ πελοποννησίοις ἅμα ναυμαχήσετε. δεξάμενοι δὲ ὑμᾶς, ἕξετε πρὸς αὐτοὺς τοῖς ὁποτέροις ναυσὶ ταῖς ὑμετέραις ἀγωνίζεσθαι. τοιαῦτα μὲν οἱ κερκυραῖοι ἔπον· οἱ δὲ κορίνθιοι, μετ' αὐτοὺς τοιάδε,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ·

Ἀναγκαῖον, κερκυραίων τῶνδε οὐ μόνον πρὸ τοῦ δέξασθαι σφᾶς, ὃν λόγῳ πρεσβείαν, ἀλλ' ὡς καὶ ὑμᾶς τε ἀδικοῦντας μὴ, καὶ αὐτοὶ ἀκούσαντας πολεμωθῆναι, μνησθέντας πρῶτον καὶ ὑμᾶς πρὸ ἀμφοτέρων, οὕτω καὶ ὧδ' ἂν ἄλλον λόγον ἰσάσαι, ἵνα πρὸ ἀφ' ὑμῶν τε ἀξίωσιν ἀσφαλέστερον προσθῆτε, καὶ πρὸ τῶνδε χρείαν μὴ ἀλογίστως ἀποσπᾶτε. φασὶ δὲ ξυμμαχίαν δίκῃ ἂν σωφρονοῦντός πω δέξασθαι· ὁ δ' ὧδε κακουργίᾳ καὶ οὐκ ἀρετῇ ἐπιτηδεύσειν, ξυμμαχόν τε οὐδενὸς βουλόμενοι πρὸς τἀδικήματα, οὐδὲ μαρτύρια ἔχειν, οὔτε παρακαλοῦντος αὐτοῦ ἀμύνεσθαι· καὶ ἡ πόλις αὐτῶν, ἅμα αὐτάρκη δοκοῦσα πολεμεῖν, παρέχει αὐτοὺς δικαστάς. ὧν βλαπτόντων τινὰς μᾶλλον, ἢ κατὰ ξυνωμοσίαν γίγνεσθαι, δίκῃ ἂν ἥκιστα ὧδε τοὺς πέλας ἐκπλέοντας, μᾶλλον τοὺς ἄλλους αὐτοῦ μένειν κατορύττας δέχεσθαι. καὶ τούτῳ ἂν πρεσβεῖα ἄκοντος, οὐχ ἵνα μὴ ξυνωφελῶσιν ἑτέροις προβεβλῆσθαι, ἀλλ' ὅπως κατὰ μόνας ἀδικῶσι, καὶ ὅπως οἷς μὲν ἂν κρατῶσι, βιάζωνται· οὓς δ' ἂν λάθωσι, πλέον ἴσχωσιν. ὧν δὲ πρὸς λόγου ἔφασαν, αὐτοῦ κρατοῦσιν. καίτοι εἰ ἦλθεν αὖθις, ὡς πρὸ φασὶν, ἀγαθοὶ, ὅσῳ ἀλυπότατοι ἦλθον τοῖς πέλας, τοσῷδε φανερώτατοι ἦσαν αὐτοῖς τῷ αἰτεῖν δίδοῦσι, καὶ δεχομένοις τὰ δίκαια, δίκαιοι εἶναι. ἀλλ' οὔτε πρὸς τοὺς ἄλλους, οὔτε ἐς ὑμᾶς φαίνεσθε. ἄποικοι δ' ὄντες, ἀφεστᾶσί τε δικαίως, μὴ ναῦν πολεμοῦσι, λέγοντες, ὡς οὐκ ὧδε τῷ κακῶς πάσχειν ἐκτήμεθα Φείσασθαι· ὑμεῖς δὲ οὐδ' αὐτοὶ φαμὲν ὧδε τῷ ἐλάσσω τῶν ὑβρίζεσθαι κακοπαθῆσαι, ἀλλ' ὧδε τῷ ἴσῳ μόνον τε εἶναι, μὴ τὰ εἰκότα θαυμαίζεσθαι· εἰ γοῦν ἄλλοι ἀποικίαι, τιμῶσιν ὑμᾶς· καὶ μάλιστα ὑπὸ ἀποίκων σέβεσθε· μὴ δῆλον ὅτι εἰ τῶν πόλεσιν αἰσθοντες ἴσομεν, τοῖς δ' ὧδε μόνοις ἐκ ὀρθῶς ἀπαρέσκομεν. οὐδὲ ἐπιεικεῖς ἐσμεν, μὴ καὶ διαφθόντας τι ἀδικοῦμενοι. κελεύει δ' ὧδε καὶ ἁμαρτάνομεν, τοῖδε μὲν, εἰ ἔξεστι τῇ ὑμετέρᾳ ὀργῇ, ὑμῖν δὲ, αἰσχρὸν βιάζεσθαι πρὸ τοῦ τῶν μετρίων τυχεῖν. ὕβρει δὲ καὶ ὄχλῳ ἀπὸ τοῦτου, πολλὰ ἐς ὑμᾶς ἄλλα τε ἡμαρτήκασι, καὶ ἐπὶ δίκῃ μόνον ὑμετέραν οὖσαν, κακουμένῳ μὲν, οὐ προσεποιοῦντο. ἐλθόντων δὲ ὑμῶν ὧδε τιμωρέσαι, ἐλάντες βίᾳ, ἔχουσι· καὶ φασὶ δὴ δίκῃ πρότερον ἐληλῦσθαι κρίνεσθαι, ὧ γε οὐ ἦν προὔχοντα καὶ ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς προκαλουμένου λέγειν τὶ, δοκεῖν δεῖ τηρεῖν, ἀλλὰ τὸν ἴσον ἴσον τὰ ὄργα ὁμοίως, καὶ τοὺς λόγους πρὶν διαγνίζεσθαι κατιστάντα· οὔτε δ' οὐ πρὶν πολιορκεῖν τὸ χωρίον, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡγήσαντο ὑμᾶς οὐ πρόθυμα ἔσεσθαι, τότε καὶ ὁ ὑπερικὰς τῆς δίκης παρῆλθον· καὶ λαβόντες οὐκ οἶδα, οὐ τἀκεῖ μόνον αὐτοὶ ἁμαρτόντες, ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς ναῦ ἀκουσίους οὐ ξυμμαχεῖν, ἀλλὰ ξυνωφελεῖν. καὶ διαφόρους ὄντας ὑμῖν, δίκαιοι σφᾶς, οὓς χρῆν ὅτε ἀσφαλέστερον ἦσαν, τότε προσοῦσαι. καὶ μὴ οἷ ὡς ἡμεῖς μὲν ἀδικήμεθα, ὅτι δὲ κινδυνεύουσι, μὴ δ' οἷ ὡς ὑμεῖς τῆς τε δυνάμεως αὐτῶν τότε ὑμεῖς λαβόντες, τῆς ὠφελείας ναῦ μεταδῶσετε· καὶ τῶν ἁμαρτημάτων ἀπολύσομεν, τῆς ἀφ' ἡμῶν αἰτίας ὁ ἴσον ἕξετε· πάλαι δὲ καινοῖς ὄντας πρὸ δυνάμεων,

» τὰ ἡμέτερα αὐτῶν, οὐ τῷ παρόντι ἀξύμφορον· ξύμμαχοί τε γὰρ οὐδενὸς πω
» οἱ τῷ προτέρῳ χρόνῳ ἑκόντες γενόμενοι, νεῶν ἄλλων τοῦτο διαφέροντες οὐκ ἔμα
» ἐς τὸν παρόντα πόλεμον κεκτημένοι ἦσαν καὶ ἐπιστήμονες· μὴ πειρώμενοι δὲ
» καθῦσαι ἡμᾶς πρότερον ὡφροσύνῃ, τὸ μὴ οὐ ἀλλοτρίᾳ ξυμμαχίᾳ τῇ τοῦ πλήθους
» γνώμῃ ξυγκινδυνεύειν, νεῶν ἀβουλίᾳ καὶ ἀδεΐᾳ φασκομένῳ· τὸν μὲν οὖν γενομέ
» νων ναυμαχίαν, αὐτοὶ κατεμήναμεν ἀπωσάμενοι κρείσσους. ἐπειδὴ δὲ μείζονι πα
» ρασκευῇ ἐκ πολεμιωτάτου, τῆς ἄλλης ἑλλάδος ἐφ' ἡμᾶς ὥρμηται, καὶ ὑμεῖς
» ἀδυνάτους ὁρῶμεν ὄντας τῇ οἰκείᾳ μόνον δυνάμει περιγενέσθαι, καὶ ἅμα μέγας ὁ
» κίνδυνος, εἰ ἐσόμεθα ὑπ' αὐτοῖς, αἰσχύνη καὶ ὑμᾶς, καὶ ἄλλον παντὸς ἐπικουρέ
» σαι δεῖσθαι· καὶ ξυγγνώμην, εἰ μὴ μέχρι κακίας, δόξεις δὲ μᾶλλον ἁμαρτίᾳ, τῇ πρό
» τερον ἀπραγμοσύνῃ οὐ καστίᾳ τολμῶμεν· χρήσιμοι δὲ ὑμῖν πειθομένοις κα-
» λῶς ἐξαυτυχίᾳ καὶ πολλὰ τῶν ἡμετέρων χρέασ· πρῶτον μέν, ὅτι ἀδικουμένοις,
» καὶ οὐχ ἑτέρους βλάπτουσι, πλὴν ἐπικουρίαν ποιήσεσθε. ἔπειτα, περὶ τῶν μεγί-
» στων κινδυνεύοντας διέξιμεν, ὡς δὴ μᾶλλον μετ' ἀσφαλείας τὴν μαρτυρίαν πλὴν χά-
» ριν καταθήσεσθε. ταυτηνί τε κακὶ μίαν, πολλῶν τοῦ παρ' ὑμῖν, πλεῖστον· καὶ σπάνι
» ὅτι τῆς ἠπειρώτιδος ταυτησιωτέρα, ἢ τῆς τοῦδε πολεμίους λυπηροτέρα, εἰ ἰὼν ὑμᾶς δὴ
» πρὸ πολλῶν χρημάτων καὶ χρείστου ἐπιμάχου δυνάμει ὑμῖν προσγένεσθαι, αὖ-
» τη πάρεσιν αὐτὴ παγγελτὸς αὖθι κινδυνεύσῃ δαπάνης διδοῦσα ἑαυτήν· καὶ προ-
» σόπῃ φθόνου ἴσα μὲν τοῖς πολλοῖς, αἰρετήν. ὃς δὲ ἐπαινεῖ τε, χάριν ὑμῖν δ' αὖ
» τοῖς, ἰσχύν, ἀεὶ τῷ παρόντι χρόνῳ ὀλίγοις δὴ ἅμα πάντα ξυμβῆ· μὴ ὀλίγοι ξυμ
» μαχέσασ διδόμενοι, οἷς ἐπικαλοῦνται, ἀσφαλείας μὴ κόσμου οὐχ ἧσσον διδόντες ἢ λη
» φόμενοι παραγίγνονται· ἧν δὲ πόλεμον δι' ὃν πᾶν χρήσιμοι δὴ ἔσεσθε, εἴ τις ὑμᾶς δὴ
» μὴ δέεται ἴσασθαι, γνώμας ἁμαρτάνει, καὶ οὐκ αἰσθάνεται τοὺς λακεδαιμονίους
» φόβῳ τῷ ὑμετέρῳ πολεμοστέους ὄντας, καὶ τοὺς κειμένους δουλαμένους παρ' αὐ-
» τοῖς, καὶ ὑμῖν ἐχθροὺς ὄντας, καὶ προκαταλαμβάνοντας ὑμᾶς πλοῖς πλὴν ὑμετέραν
» ἐπιχείρησιν, ἵνα μὴ τῷ κοινῷ ἔχθει κατ' αὐτῶν μετ' ἀλλήλων τῶμεν, μηδὲ συμβῆ
» φθαῆναι ἁμαρτόντας, ἢ κακοῦσαι ὑμᾶς, ἢ σφᾶς αὐτοὺς βεβαιώσασθαι. ὑμέτε-
» ρον δὲ ἀεὶ ὄφελος προτρῆσαι, τῶν μὲν, διδόντων, ὑμῶν δὲ διεξαμέσων πλὴν ξυμ-
» μαχίαν, ἢ πρεσβευομένων αὐτοῖς μᾶλλον, ἢ αὐτεπιβουλεύειν. ἰὼν δὲ λέγωσιν, ὡς
» οὐ δίκαιον τοὺς σφετέρους ἀποστῆσαι ὑμᾶς δέχεσθαι, μανθάνωμεν, ὡς ἐφέσιμα ἀ-
» ποίκια δὴ μὴ παρούσι, τιμᾷ πλὴν μητρόπολιν. ἀδικουμένῳ δὲ, ἀλλοτρίου ὄντι. οὐ
» γὰρ ἐκεῖ τῷ δοῦλοι, ἀλλ' ἐκεῖ τῷ ὅμοιοι τοῖς λειτουργοῦσιν εἶναι ἐκπέμπουσι. ὡς δὲ
» δίκαιόν ἐστιν, σαφέστατα· προκεκλημένοις γὰρ πρὸ ἐπιστάμενον ἴσον κρίσιν, πολέμῳ
» μᾶλλον ἢ τῷ ἴσῳ, ἠβουλήθησαν τὰ ἐγκλήματα μετελθεῖν. καὶ ὑμῖν ἔστω τὴ τιμή
» εσιν ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς ξυγγενεῖς ὁρῶσιν, ὡς τι ἀπόπτημα μὴ παραγίγνεσθαι ὑπ' αὐ
» τῶν, δουλείσις τε ἐκ τοῦ δικαίου μὴ ὑπουργεῖν. ὁ γὰρ ἐλάχιστα τὰς μεταμελείας
» ἐκ τοῦ χαρίζεσθαι τοῖς σωστέοις λαμβάνει, ἀσφαλέστατος δὴ διατελοῖ. λύσε-
» τε δὲ οὐδὲ τὰς λακεδαιμονίων ασπονδίας διχόμενοι ὑμᾶς, μηδετέρων ὄντας ξυμ-
» μαχικῶ. ἔρχονται γὰρ οὐ αὐτοῖς, τῶν ἐλλωτίδων τοὐλιον ἢ πισμηδαμοῦ ξυμμα-
» χεῖ, ἐξεῖναι παρ' ὁποτέρους δὴ ἀρ' ἑσκέτου ἐλθεῖν· καὶ δεινὸν, εἰ τοῖσδε μὲν ἀπό τε
» τῶν αὐτόνομων ἔξεσι πλησιοῦν τοῖς ναυσὶ, καὶ προσίσι καὶ ἐκ τῆς ἄλλης ἑλλά-
» δος, καὶ οὐχήσεται ἀφ' ὧν ὑμετέρων ὑπηκόων, ὑμᾶς δὲ, ἀφ' ὧν προπεμπόντες τε
» ξυμμαχίαν ἔρχουσι, καὶ ἀφ' ὧν ἄλλοθεν πόθεν ὠφελεῖσθαι· εἶτα οὐ δικήμα-
» τι δώσουσι, πειθόντων ὑμῶν ἃ δέομεθα· πολὺ δὲ οἱ πλέονι αἰτίᾳ ἡμεῖς μὴ πέ-
» σωμεν ὑμᾶς, ἴ ἔχομεν· ἡμᾶς μὲν γὰρ κινδυνεύοντας, καὶ οὐκ ἐχθροὺς ὄντας, ἀπω-
» σθε· τῶνδε δὲ οὐχ ὅπως κωλυταὶ ἐχθρῶν ὄντων, καὶ ἐπόντων χλυόσθε, ἀλλὰ
» καὶ ἀφ' ὧν ἡμέτερα σφίσι δώσομεν προσλαβεῖν πρόθυμοι ἔσεσθε, ὡς οὐ δίκαιον,
» ἀλλ' ἢ κακείνων κρύναι τοὺς ἐκ τῆς ὑμετέρας μαθοφόρους, ἢ καὶ ἡμῖν τιμω-
» ρεῖν ἐστὸ ὅτι δὴν πειθῆνες ὠφέλειας. μάλιστα δὲ ἀφ' ὧν προφανοῦς διεξαμέσους,
» βούλεσθε. Πολλὰ δὲ, ὡς πρὸς οἱ ἀρχῆς ὑπείπομεν, τὰ ξυμφέροντα ἀπολέλειμμεν. νῦ
» μίσατε, ὅτι εἴτε αὐτοὶ φθόνῳ ἡμῖν ὄσαις, ὅτε πρὸς σωφρόνων πίστις, νῦ οὐ τοιοῦτοι ἀ-
» δυνάσ, ἀλλ' ἡσσηθέντας βλάψαι, καὶ ἑαυτῶν καὶ οὐκ ὑπειρωτι-
» δος τῆς ξυμμαχίας διδομένης, οὐχ ὁμοίας ἀποστείωσις. ἀλλὰ μάλιστα μὲν εἰ-
» δυνάσθε, μηδεμίαν ἄλλην ἔξιν κεκτῆσθαι ναυσὶ· εἰ δὲ μή, ὅσπερ ὀχυρώτατος, τοῦτο

καὶ κάλπου, οἱ Κερκυραῖοι κήρυκός τε προέπεμψαν αὐτοῖς οἱ ἀκτίῳ ἀπερολῆται μὴ πλεῖν ἐπὶ σφᾶς, καὶ τὰς ναῦς ἅμα ἐπλήρουν, ξυλλέξαντές τε τὰς παλαιὰς, ὥστε πλοίμους εἶναι, καὶ τὰς ἄλλας ἐπισκευάσαντες. ὡς δὲ κῆρυξ τε ἀπήγγειλεν οὐδὲν ἐφλυαῖον παρὰ τῶν Κορινθίων, καὶ αἱ νῆες αὐτοῖς ἐπεπλήρωντο οὖσαι ὀγδοήκοντα, πεμπταῖοι καὶ τεσσαρακοστοῖ ἐπὶ σφᾶς μὲν ἐπολιόρκουν, αὐτοὶ δὲ ἐκ τοῦ λιμένος, μὴ παρατάξαιντο, ἐξανήχοντο, καὶ ἐν ἴσῳ ἀπέχοντες οἱ Κερκυραῖοι παρὰ πολύ. καὶ ναῦς τε αὐτοῖς καὶ ἄνδρας διέφθειραν τῶν Κορινθίων. τῇ αὐτῇ δὲ ἡμέρᾳ αὐτοῖς ξυνέβη καὶ τοὺς πρὸ τοῦ ἐπὶ σφᾶς μὲν πολιορκοῦντας παρασκέσασθαι ὁμολογίᾳ, ὥστε τοὺς μὲν ἐκπλῦσαι, ἀποδόσθαι, κορινθίους δὲ δίσασπαστας ἔχειν, ἕως ἂν ἄλλο τι δόξῃ· μᾶλλον δὲ πρὸ τοῦ ναυμαχίας οἱ Κερκυραῖοι ξυστησάμενοι ὧδε τῇ λαμπρᾷ τῆς Κερκύρας ἀκροωτηρίῳ, τοὺς μὲν ἄλλους, οὓς ἔλαβον αἰχμαλώτους, ἀπέκτειναν· κορινθίους δὲ δήσαντες, ἔχον· ὅσῳ δὲ ἐπειδὴ οἱ κορίνθιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐναυμάχουν τοῖς ναυσὶν, αἰσχώρισαν ἐπ' ἄκρου, τῆς θαλάσσης ἀπασης ἐκράτουν τῆς κατ' ἐκεῖνα τὰ χωρία οἱ Κερκυραῖοι. καὶ πολλῷ μᾶλλον ἐς λαμπρότητα πρὸ τοῦ κορινθίων ἀπωκίσαν, τῆς γῆς ἔτεμον· καὶ κυλλήνιον φ ἱλαΐων ἐπέπεσον οἱ πρῶτον, ὅτι ναῦς καὶ χρήματα παρεῖχον κορινθίοις· τοῦ τε χρόνου ἐν πλείστῳ μετὰ τὴν ναυμαχίαν ἐπεκράτουν τῆς θαλάσσης, καὶ τοὺς τῶν κορινθίων ξυμμάχους ἐπιπλέοντας, ἔφθειραν, μέχρις ἧς κορίνθιοι, πρέσβεις τε τῷ Ἥρᾳ, πέμψαντες ναῦν, καὶ γραπτὰ, ἐπεσφώνουν οἱ ξύμμαχοι ἐπόουν, ἐγραφε πλεῖστα ἐκάστῳ, καὶ πρὸ φ χειμῶνος τῆς διαφωτήσας, φυλακῆς εἵνεκα τῆς πλοηκόδος, καὶ τῶν ἄλλων τὸ λοιπὸν, ὅσα σφίσι φίλια ἦν. αὐτοὶ γραφε πλεῖστα ἢ καὶ οἱ Κερκυραῖοι ἐκάστῃ τῇ λαμπρᾷ, ναυσί τε, καὶ πεζῷ. ἐπὶ πλεῖόν τε οὐδέτεροι ἀλλήλους· ἀλλὰ φ ἦρος τοῦ αὐτοῦ θέρους, χειμῶνος ἤδη ἀνεχώμενον ἐπ' ὀκτὼ ἐπέτεσι. φν δὲ εἰσαῦθις πάντα φν μᾶλλον ἐπὶ τὴν ναυμαχίαν, ἢ φν ὀλίγον, οἱ κορίνθιοι ὀργῇ φέροντες φν πρὸς Κερκυραίους πόλεμον, οἷον ποιήσασθαι, καὶ παρεσκευάζοντο ταῦτα ἐκ τοῦ ἐπιπλεῖν· νεῶν τόλον, ἵκ τε αὐτῆς πλοσπονήσου ἀγείροντες, καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ὁλίγας μισθῷ πείθοντες· πυνθανόμενοι δὲ οἱ Κερκυραῖοι τὴν παρασκευὴν αὐτῶν, ἐφοβοῦντο· μὴ ὕστερον γὰρ οὐδὲν ὀλίγον ἀλλοῦσθαι, οὐδὲ ἐπαγράψαντο ἑαυτοὺς, οὔτε ἐς τὰς ἀθλωαίους πυνθάνεσθαι, οὔτε ἐς τὰς λαμπαδηφορίας, ἔδοξεν αὐτοῖς ἐλθοῦσιν ὡς τοὺς ἀθλωαίους, ξυμμαχίαν χρῆσθαι, καὶ ὠφέλειάν τινα πειρᾶσθαι ἀπ' αὐτῶν βουλεύσεσθαι· οἱ δὲ κορίνθιοι πυθόμενοι ταῦτα, ἦλθον ἐπ' αὐτοὺς ἐς τὰς ἀθλωαίους πρεσβευόμενοι, ὅπως μὴ σφίσι πρὸς τῷ κερκυραίων ναυτικῷ, καὶ τὸ αὐτῶν προσγενόμενον, μεταδόντων χρήσεται ἢ μὴ βούλονται· κατασάσης δὲ ἐκκλησίας, ἐς αὐτολογίαν ἦλθον· καὶ οἱ μὲν κορίνθιοι, ἔλεξαν τοιάδε,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ.

Δίκαιον ὦ ἀθλωαῖοι τοὺς μήτε βλάψασί μιν ἄλλως, μήτε ξυμμαχίας προσφόλομένους ἥκοντας παρὰ τοὺς πλησιοικήσαντας ὡς πρὸ καὶ ἐμέ ναυβατοῦντας, αἰκαδίκως πρῶτον. μᾶλλον μὲν, ὡς καὶ ξύμφορα δόκουσι· εἰ δὲ μή, ὅτι γε οὐκ ἐπιτήδεια· ἔπειτα δὲ, ὡς καὶ πρὸ χρεὼ βέβαιον ἔξουσιν· εἰ δὲ τοῦτον μηδὲν σφίσι κατασκήσουσι, μὴ ὀργίζεσθαι, ὦ ἄνδρες· κορίνθιοι δὲ μᾶλλον ἐξυμμαχίας τε αἰτήσασι καὶ ταῦτα πιστὰ ὄντας ἐχυρὰ ὑμῖν παρίξεσθαι, ἀπίστους ὑμᾶς πεύχεσθαι δὲ φ αὐτὸ ἐπιτήδευμα πρός τε ὑμᾶς ἐς πρὸ χρείας ὑμῖν ἄλλοσε, καὶ ἐς τὰ

πι γὰρ οὐ παντὸς ἀκούσεσθαι τοῖς κοινοῖς διδόντος χρήματα τὰ νομιζόμενα, οὔτε κορινθίῳ ἀνδρὶ προσταραχθέντων τῶν Ἑλλήνων, ὡς πᾶσι δὴ ἄλλοις ἀποπλεῖν. πᾶσι φρονοῦντος δὲ αὐτοῖς, καὶ χρημάτων δωρεὰν μείζονος κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ὁμοίως τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐπιστρατεύουσιν, καὶ τῇ ἐς πόλεμον παρασκευῇ δωροπόδου. ταυτηνὶ δὲ καὶ τὴν πρόσχυσιν ἔσεσθαι ὅτι ἐπανερόμενοι, καὶ κατὰ τὴν τῶν Φαιάκων προσοίκησιν τῆς Κερκύρας, ἄλλος ἄλλοθεν τὰ πρὸς τὸν ναῦν, ἃ καὶ μᾶλλον ἔμελλον ἀνύτειν ἐς ταυτηνὶ, καὶ ἦσαν οὐκ ἀδύνατοι. τειχέων γὰρ ὄντων καὶ ἐκκλησίαν ἐνταῦθα εἶναι τοῖς, ὅτε ἔρχοιντο τὸν πολεμεῖν. τούτων οὕτω τούτων ἐγκλήματα ἔχοντες οἱ κορίνθιοι, ἔπεμπον ἐς τὴν Ἐπίδαμνον ἄσμενοι τὴν ὠφέλειαν, οἰκίστορά τε τὸν βουλόμενον ἰέναι καὶ βέλτιστα, καὶ ἀπὸ πρακτικωτῶν, καὶ λαχόντα λίαν, καὶ ἐκείνων Φρουρούς. ἐπορεύθησαν δὲ πεζῇ ἐς Ἀπολλωνίαν, κορινθίων οὖσαν ἀποικίαν, λίθῳ τῶν κερκυραίων, μὴ κωλύσαντας ὑπ' αὐτῶν κατὰ θαλάσσαν πλέοντας. κερκυραῖοι δὲ, ἐπειδὴ ἔμαθον τούς τε οἰκιστὰς, καὶ Φρουροὺς ἥκοντας ἐς τὴν Ἐπίδαμνον, τήν τε ἀποικίαν κορινθίοις δοῦσαν μέλιν, ἐχαλέπηναν· καὶ πλεύσαντες δύο καὶ εἴκοσι ναυσὶ, καὶ ὕστερον ἑτέρῳ στόλῳ, τούς τε Φρουροὺς ἐκέλευον κατ' ἐπίρρησιν λέγεσθαι αὐτούς. ἦλθον γὰρ ἐς τὴν κέρκυραν οἱ τῶν Ἐπιδαμνίων Φυγάδες, πάσους τε ἀποβεβηκότες, καὶ ξυγγένειαν, ὧν προσῆκον, ἐλπίσαντες σφᾶς κατάξειν, τούς τε Φρουροὺς, οὓς οἱ κορίνθιοι ἔπεμψαν, καὶ τὴν ἀποικίαν ἀποστέλλειν. οἱ δὲ Ἐπιδάμνιοι, οὐδὲν αὐτῶν ὑπήκουσαν, ἀλλὰ στρατεύουσιν ἐπ' αὐτοὺς οἱ κερκυραῖοι ναυσὶ πεντήκοντα μὲν τῶν Φυγάδων, ὡς κατέξοντες, καὶ τοὺς Ἰλλυριοὺς προσλαβόντες· προσῆκον δὲ τῇ πόλει, προεῖπον Ἐπιδαμνίων τε τὸν βουλόμενον, καὶ τοὺς ξένους ἀπαθεῖς ἀπιέναι. εἰ δὲ μὴ, ὡς πολεμίοις χρήσεσθαι. ὡς δ' οὐκ ἐπείθοντο, οἱ μὲν κερκυραῖοι, ἕζεσαν λαβόντες χωρίον, ἐπολιορκοῦσι τὴν πόλιν· κορίνθιοι δ' ὡσαύτως ἐκ τῆς Ἐπιδάμνου ἤλθον ἀγγελοι, ὅτι πολιορκοῦνται, παρισκευαζόμενοι στρατιὰν, καὶ ἅμα ἀποικίαν ἐς τὴν Ἐπίδαμνον ἐκπέμψοντες, ἐν᾽ ᾗ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ τὸν βουλόμενον ἰέναι. εἰ δέ τινες παραυτίκα μὲν μὴ ἐθέλοιεν ξυμπλεῖν, μετέχειν δὲ βούλοιντο τῆς ἀποικίας, πεντήκοντα δραχμὰς κατατιθέντα κορινθίᾳ μίλιον ἕκαστον. πολλοὶ δὲ καὶ ἐτοῖμοι ἦσαν καὶ οἱ τὰ ἐπιτήδεια πολλοὶ, καὶ οἱ τὸ ἀργύριον κατατιθέντες. ἐδόκει δὲ καὶ τῶν μεγάρων ναυσὶ στρατεύειν ξυμπροπέμψαι, εἰ αὖθις κωλύοιντο ὑπὸ κερκυραίων πλεῖν. οἱ δὲ, παρισκευαζόντων αὐτῶν ἐκ τῶν ναυσὶ ξυμπλεῖν. καὶ παλαιὸν κακὸν λιμένων, πάσιμον· καὶ ἐπιδαυρίων ἐδόκει εἶναι, οἱ παρέχουσι πέντε ἁρμοστὴν δὲ, μίαν· καὶ Ἰονίων, δύο· λακεδαιμόνιοι δὲ, δίκην· καὶ ἀμπρακιωτῶν, ἑπτά· ἐκέλευον δὲ χρήματα ἔπεσθαι, καὶ φλιασίους· ἐλαίους τε ταῦτα τε καὶ χρήματα· αὐτῶν δὲ κορινθίων, νῆας παρισκευάζοντο ἴσας κατὰ τὰς, καὶ χρήματα τοῖς ἐπὶ τῇ ἐσβολῇ. ἐπειδὴ δὲ ἐπύθοντο οἱ κερκυραῖοι τὰ παρασκευάζοντα, ἐλθόντες ἀγγέλους καὶ κήρυκα πρὸς τὰς ἐν τῇ Ἐπιδάμνῳ ἀρχὰς, ἐκέλευον μὴ ἐξανδραποδίζειν τοὺς ἐν τῇ ἀγορᾷ καθεσθέντας ἱκέτας, μηδὲ πολεμεῖν, εἰ μὴ αὐτοὶ δίκας ἐθέλοιεν διδόναι περὶ ὧν ἠδίκουν, ἐκέλευον δὲ καὶ τοὺς ἐκ τῆς Ἐπιδάμνου ἐλθόντας ἀγγέλους, ὅτι πολιορκοῦνται, παρισκευαζομένους στρατιὰν, καὶ ἅμα ἀποικίαν ἐς τὴν Ἐπίδαμνον ἐκπέμψοντας, ἐν᾽ ᾗ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ τὸν βουλόμενον ἰέναι. εἰ δέ τινες παραυτίκα μὲν μὴ ἐθέλοιεν ξυμπλεῖν, μετέχειν δὲ βούλοιντο τῆς ἀποικίας, πεντήκοντα δραχμὰς κατατιθέντα κορινθίᾳ μίλιον ἕκαστον· εἶναι δὲ καὶ ἑτοίμους πολλοὺς, καὶ τὸ ἀργύριον κατατιθέντας· ἐδόκει δὲ καὶ τῶν μεγάρων ναυσὶ στρατεύειν ξυμπροπέμψαι, εἰ αὖθις κωλύοιντο ὑπὸ κερκυραίων πλεῖν· εἰ δὲ, παρισκευαζόντων αὐτῶν ἐκ τῶν ναυσὶ ξυμπλεῖν. καὶ παλαιὸν κακὸν λιμένων, πάσιμον· καὶ ἐπιδαυρίων ἐδόκει εἶναι, οἱ παρέχουσι πέντε ἁρμοστὴν δὲ, μίαν· καὶ Ἰονίων, δύο· λακεδαιμόνιοι δὲ, δίκην· καὶ ἀμπρακιωτῶν, ἑπτά· καὶ φλιασίους· ἐλαίους τε ταῦτα τε καὶ χρήματα· αὐτῶν δὲ κορινθίων, νῆας παρισκευάζοντο ἴσας κατὰ τὰς, καὶ χρήματα τοῖς ἐπὶ τῇ ἐσβολῇ. ἐπειδὴ δὲ ἐπύθοντο οἱ κερκυραῖοι τὰ παρασκευαζόμεν

παγγέλοισιν· ὡς δ' ἐγὼ ἐδόκουν μετ' ἐκείνους περὶ τῶν ἀεὶ παρόντων τὰ μέγιστα μάλιστα ἐπεῖν, ἐχόμενός γ' ὧν τυγχάνω τῆς ξυμπάσης γνώμης τῶν ἀληθῶς λεχθέντων, οὕτως ἔρχεται. τὰ δ' ἔργα τῶν λεχθέντων ἐν τῷ παλαιῷ, οὐκ ἐκ τοῦ παρακινδυνεύσαντος ἀκριβέστατα ἂν γνοίη, ἀλλ' ὅσα τε αὐτὸς παρῆν, καὶ παρὰ τῶν ἄλλων ὅσον δυνατὸν ἀκριβείᾳ περὶ ἑκάστου ἐπεξελθών. ἐπὶ πόνῳ δὲ ὑμεῖς κεῖσθε, διότι οἱ παρόντες τοῖς ἔργοις ἑκάστοις, οὐ ταῦτα ἢ τῶν αὐτῶν ἕλκουσι· ἀλλ' ὡς ἑκατέρων τὸν λόγον ἔχει· καὶ ἴσως μὲν ἀκρόασιν ἴσως δὲ καὶ μυθώδη αὐτῶν, ἀτερπέστερον φανεῖται· ὅσοι δὲ βουλήσονται τῶν τε γενομένων ἐς σαφὲς σκοπεῖν, καὶ τῶν μελλόντων ποτὲ αὖθις κατὰ τὸ ἀνθρώπινον, τοιούτων καὶ παραπλησίων ἔσεσθαι, ὠφέλιμα κρίνειν αὐτὰ, σκοποῦντας ἱκανὴ μὲν τὰ ἐς ἀεὶ μᾶλλον, ἢ ἀγώνισμα ἐς τὸ παραχρῆμα ἀκούειν ξυγκεῖται· τῶν δὲ πρότερον ὄντων, μᾶλλον ἐπεὶ καὶ ὁμοίων δυνατῶν γενομένων καὶ ταξομαχίαις, ταχεῖαν πλὴν κρίσιν ἔχει. τούτου δὲ τοῦ πολέμου μήκη τε μέγα προὔβη, παθήματά τε ξυνηνέχθη γενέσθαι ἃ οὐκ ἐπὶ πλεῖον ἐς ἴσῳ χρόνῳ· οὔτε γὰρ πόλεσι τοσαῦται ληφθεῖσαι ἠρημώθησαν, αἱ μὲν, ὑπὸ βαρβάρων, αἱ δ' ὑπὸ σφῶν αὐτῶν πολεμούντων. εἰσὶ δὲ αἳ καὶ οἰκήτορας μετέβαλον, ἀλισκόμεναι· οὔτε φυγαὶ τοσαίδε ἀνθρώπων· καὶ φόνος, ὁ μὲν, κατ' αὐτὴν τὴν πόλεμον, ὁ δὲ, ξὺν τοῖς στασιάζειν· τά τε πρότερον, ἀκοῇ μὲν λεγόμενα, ἔργῳ δὲ σπανιώτερον βιαζόμενα, οὐκ ἄπιστα κατέστη, σεισμῶν τε πέρι, οἳ ἐπὶ πλεῖστον ἅμα μέρος γῆς, καὶ ἐξαρκτέρους οἱ αὐτοὶ ἐτάχυνον· ἡλίου τε ἐκλείψεις, αἳ πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονεύόμενα ξυνέβησαν· καὶ χαλοί τε ἔθη, παρ' οἷς μεγάλα καὶ ἀπ' αὐτῶν καὶ λιμοί· καὶ ἡ οὐλὴ καὶ βλάψασα καὶ μέρος τι φθείρασα, ἡ λοιμώδης νόσος. ταῦτα γὰρ πάντα μετὰ τοῦδε τοῦ πολέμου ἅμα ξυνεπέθεντο. ἤρξαν τε δὲ αὐτοῦ ἀθληταί, καὶ πλεονεκήσαι, λύσαντες τὰς τεσσαρακοντούτεις σπονδὰς, αἳ αὐτοῖς ἐλύοντο μετὰ Εὐβοίας ἄλωσιν· διότι δ' ἔλυσαν, τὰς αἰτίας ἔγραψα πρῶτον, καὶ τὰς διαφοράς, τοῦ μὴ τινας ζητῆσαί ποτε, ὅθεν τοσοῦτος πόλεμος τοῖς Ἕλλησι κατέστη· τὴν μὲν γὰρ ἀληθεστάτην πρόφασιν, ἀφανεστάτην μὲν λόγῳ, τοὺς Ἀθηναίους ἐγὼ μὲν μεγίστους γιγνομένους, καὶ φόβον παρέχοντας τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἀναγκάσαι ἐς δ' πολεμεῖν· αἱ δὲ ἐς φανερὸν λεγόμεναι αἰτίαι, αἳ δ' ἔλυσαν ἑκατέρων, ἀφ' ὧν λύσεις τε τὰς σπονδὰς, ἐς τὸν πόλεμον κατέστησαν.

Ἐπίδαμνός ἐστι πόλις ἐν δεξιᾷ ἐσπλέοντι ἐς τὸν Ἰόνιον κόλπον. προσοικοῦσι δ' αὐτὴν Ταυλάντιοι βάρβαροι, Ἰλλυρικὸν ἔθνος· ταύτην ἀποίκισεν μὲν κερκυραίοις, οἰκιστὴς δ' ἐγένετο Φάλιος Ἐρατοκλείδου, κορίνθιος γένος, τῶν ἀφ' Ἡρακλείους· κατὰ δὴ τὸν παλαιὸν νόμον, ἐκ τῆς μητροπόλεως κατοικιεῖς ξυνῴκισεν δὲ καὶ τῶν κορινθίων τινὲς, καὶ ἄλλοι ἐκ τοῦ ξυμπαντὸς γένους. προελθόντος δὲ τοῦ χρόνου, ἐγκρατὴς ἡ τῶν ἐπιδαμνίων πόλις μεγάλη, καὶ πολυανθρωπος. στασιάσαντες δὲ οἱ ἀπίλιοι ἔτη πολλὰ, ὡς λέγεται, ἀπὸ πολέμου τινὸς τῶν προσοίκων βαρβάρων, ἐφθάρησαν, καὶ τὴν χώραν καὶ πολλῆς ἐστερήθησαν· τὰ δὴ παλαιὰ ταῦτα, πρὸ τοῦδε τοῦ πολέμου, ὁ δῆμος αὐτῶν ἐξεβάλλεν τοὺς δυνατούς. οἱ δὲ, ἀπελθόντες μετὰ τῶν βαρβάρων, ἐλῄζοντο τοὺς ἐν τῇ πόλει, κατά τε γῆν, καὶ κατὰ θάλασσαν. οἱ δὲ ἐν τῇ πόλει ὄντες ἐπιδάμνιοι, ἐπειδὴ ἐπιέζοντο, πέμπουσιν ἐς τὴν κέρκυραν πρέσβεις, ὡς μητρόπολιν οὖσαν, δέόμενοι μήσφας περιορᾶν φθειρομένους, ἀλλὰ τούς τε φεύγοντας σφῶν καλλαγῆναι σφίσι, καὶ τὸν τῶν βαρβάρων πόλεμον καταλῦσαι· ταῦτα δὲ ἱκέται καθεζόμενοι ἐς τὸ ἡραῖον, ἐδέοντο. οἱ δὲ κερκυραῖοι, τὴν ἱκετείαν οὐ κατέδέξαντο, ἀλλ' ἀπράκτους ἀπέπεμψαν. γνόντες δὲ οἱ ἐπιδάμνιοι οὐδεμίαν σφίσιν ἀπὸ κερκύρας τιμωρίαν οὖσαν, οἱ ἀπόροι εἶχοντο βουλῆς τὸ παρόν· καὶ πέμψαντες ἐς Δελφοὺς, τὸν θεὸν ἐπηρώτων, εἰ παραδοῖεν κορινθίοις τὴν πόλιν, ὡς οἰκισταῖς, καὶ τιμωρίαν τινὰ πειρῷντ' ἀπ' αὐτῶν ποιεῖσθαι· ὁ δ' αὐτοῖς ἀνεῖλε παραδοῦναι, καὶ ἡγεμόνα σφῶν ποιεῖσθαι· ἐλθόντες δὲ οἱ ἐπιδάμνιοι ἐς τὴν κόρινθον κατὰ τὸ μαντεῖον, παρέδοσαν τὴν ἀποικίαν. τόν τε οἰκιστὴν ἀποδεικνύντες σφῶν ἐκ κορίνθου ὄντα, καὶ τὸ χρησθὲν δηλοῦντες, ἐδέοντό τε μὴ σφᾶς περιορᾶν διαφθειρομένους, ἀλλ' ἐπαμῦναι. κορίνθιοι δὲ, κατά τε τὸ δίκαιον, ὑπεμίμνῃσκον τὴν τιμωρίαν, νομίζοντες οὐχ ἧσσον ἑαυτῶν εἶναι τὴν ἀποικίαν, ἢ κερκυραίων. ἅμα δὲ καὶ μίσει τῶν κερκυραίων, ὅτι αὐτῶν παρημέλουν ὄντες ἄφικνοι· οὔτε γὰρ

καὶ τῇ Φασηλίδι μᾶλλον καὶ περιγίγνεσθαι, καὶ τὰ πόλισμα τὰ ἀπολωλεκότα εἶναι· ἐπειδὴ δὲ οἱ τε Αἰθιοπῆς τύραννον, καὶ οἱ ἐκ τῆς Ἄλλης Αἰγύπτου ἐπὶ πολὺ, καὶ πρὶν τύραννον γενέσθαι οἱ πολῖται, καὶ πλουτεῖν, πολλὰ τῶν οἰκείων, ἀλλὰ καὶ χαλκεύματα ἐκ παλαιοῦ ἐκτήσαντο· ἡ γὰρ χαλκεία μᾶλλον μὲν πρὸ τῶν τότε οἰκούντων αὐτὴν ἐφάνη, ὑπὸ πολιτῶν δὲ ἴσμεν χρόνον τινὰ ἐσομένη, ὅμως ἐκ παλαιοτάτου καὶ ἐν τοιαύτῃ, ἐν ἀεὶ ἀτυραννήτῳ ἦν. ἔτη γὰρ ὅτι μάλιστα τριακόσια, καὶ ἐλάττω πολείω ἐστὶ πρὸ τοῦ πολέμου τοῦδε τοῦ τελεσθέντος, ἀφ' οὗ χαλκεύεται μόνοις τῇ αὐτῇ πολιτείᾳ χρωμένοις. ἐν δὲ αὐτῇ καὶ τὰ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι κεκτήσατο· μὴ δὲ πρὸ τῆς τυραννίδος κατάλυσιν ἐκ τῆς Ἄλλης Αἰγύπτου, οὐ πολλοῖς ἔτεσι ὕστερον, καὶ ἐκ Μαραθῶνι, μάχῃ μόνῃ πρὸς Ἀθηναίους ἐλύθη. Δημάρητος δὲ ἔτει μετ' αὐτὸν, αὖθις ὁ βαρβαρος τῷ μεγάλῳ πόλῳ ὑπὸ πρὸ τῆς Ἄλλης δουλωσόμενος ἦλθε· καὶ μεγάλου κινδύνου ἐπικρεμαθέντος, εἴ τι χαλκεύματι τῶν ξυμπολεμησάντων ἐλλείπειν ἐγένετο, ὅπλα μὲν πρόθυμος, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἐκπόντων τῶν μήδων, ἔλαβον ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν, καὶ ἀναχωρήσαντες, ἐς τὰς ναῦς ἐμβάντες, ναυτικοὶ ἐγένοντο. κοινῇ τε ἀπωσάμενοι τὸν βαρβαρον, ὕστερον δὲ τὸν Μῆδον διεκρίθησαν, πρός τε Ἀθηναίους, καὶ χαλκεύματι μόνοις, εἴ τι ἀποστάντες βασιλέως ἐλλείποι, καὶ οἱ ξυμπολεμήσαντες· ὅπλα μὲν γὰρ ταῦτα μέγιστα διαφαίνει. ἴσχυον γὰρ οἱ μὲν, καὶ τὰ γῆν, οἱ δὲ, ναυσί· καὶ ὀλίγον μὲν χρόνον ξυνέμεινεν ἡ ὁμαιχμία· ἔπειτα δὲ διεκρίθησαν οἱ χαλκεύματι, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἐπολέμησαν μετὰ τῶν ξυμμάχων πρὸς ἀλλήλους· καὶ τῶν ἄλλων ἐλλείπειν οὐ τινὶ σπουδαίᾳ, πρὸς τούτοις ὧδε ἐχώρουν. ὡς τε ἀφ' ὧν μισηθῆναι ἐς ἡδὺ ἀεὶ ἦν πόλεμον, τὰ μὲν, ἀπωνόμενοι, τὰ δὲ, πολεμοῦντες, ἢ ἀλλήλοις, ἢ τοῖς ἑαυτῶν ξυμμάχοις ἀφεστηκόσιν, οὐ παρεσκευάσαντο τὰ τοῦ πολέμου· καὶ ἐμπειρότεροι ἐγένοντο, μετὰ κινδύνων τὰς μελέτας ποιούμενοι· καὶ οἱ μὲν χαλκεύματι, οὐ χ ὑπὸ πολλῆς ἔχοντες φόρου φύσει ξυμμαχικῆς ἰσχύν, κατ' ὀλιγαρχίας δὲ σφίσιν αὐτοῖς μόνοις ἐπιτηδείως, ὅπως πολιτεύσουσι διαπονοῦντες. Ἀθηναῖοι δὲ, ναῦς τε τῶν πολεμίων τῷ χρόνῳ παραλαβόντες, ἤρξαν, πολλῷ χίλιαι, καὶ λεπτοῖσιν, καὶ χρήματα τοῖς πᾶσι τάξαντες φόρου· καὶ ἐγένετο αὐτοῖς ἰσχὺς τότε ἐν πόλεμον ἐπιλίᾳ παρασκευὴ μείζων, ἢ ὡς τὰ κράτιστα τε μᾶλλον ἀκριβοῦσθαι τῶν ξυμμαχίδων ὧν ἔλαβον. Τὰ μὲν οὖν παλαιὰ, ταῦτα εὗρον, χαλεπὰ ὄντα πάντῃ ἐξευρεῖν τεκμηρίῳ πιστεῦσαι. οἱ δ' ἄνθρωποι τὰς ἀκοὰς τῶν προτέρων μᾶλλον, καὶ ἐὰν ἐπὶ χώρια σφίσιν ᾖ, ὁμοίως ἀβασανίστως παρ' ἀλλήλων δέχονται. Ἀθηναίων γοῦν ἡ πόλις, Ἱππάρχου δοκοῦσι ὑφ' Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος, τύραννον ὄντα, ἀποθανεῖν. καὶ οὐκ ἴσασιν, ὅτι Ἱππίας μὲν πρεσβύτατος τῶν παίδων ἦρχε τῶν Πεισιστρατιδῶν ἡλικίᾳ· Ἱππάρχου δὲ καὶ Θεσσαλὸν, ἀδελφοὶ ὄντες αὐτοῦ· ὑποπτεύσαντες δέ τι ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ παραχρῆμα Ἁρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων, ἐκ τῶν ξυνωμοτῶν σφίσι, Ἱππίᾳ μεμνῦσθαι, ἢ μὴ, ἀπέχοντο, ὡς προὐδόθησαν. βουλόμενοι δὲ πρὶν ξυλληφθῆναι, σφαλέντες τι καὶ κινδυνεῦσαι, τῷ Ἱππάρχῳ πρὸ τοῦ ἐπιτηδείου πρὸ τοῦ ἐν Λεωκορείῳ καλουμένῳ, πᾶν ἀθρόαν ἐπὶ τὸν διακοσμοῦντι, ἀπέκτειναν. ἄλλα δὲ καὶ ἄλλα ἔτη καὶ νῦν ὄντα, καὶ οὐ χρόνῳ ἀμνησούμενα, καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες οὐκ ὀρθῶς εἴδοτες, ὡς πρὸ τοὺς τε χαλκεύματι βασιλέως, μὴ μιᾷ ἰσχύϊ προσπολεμῆσαι ἐκείνῳ τὸν, ἀλλὰ δυνεῖν· καὶ ἐν τοιαύτῃ λόγῳ αὐτοῖς εἶναι, ὅσ οὐδ' ἐγένοντο τοιοῦτοι. Οὕτως ἀπαλαίπωρος τοῖς πολλοῖς ἡ ζήτησις τῆς ἀληθείας· καὶ ἐκδὶ τὰ ἕτοιμα μᾶλλον προσπίπτουσι ἐκ δὲ τῶν ἀρμοδίων τεκμηρίων, ὅμως τοιαῦτα αἵ τις νομίζων μάλιστα ἂν εὕροι, οὐκ ἁμαρτάνων· καὶ οὔτε ὡς ποιηταὶ ὑμνήκασι περὶ αὐτῶν, ἐκδὶ ἐλάσσω κεκομψευμένοις, μᾶλλον πιστεῦσαι, οὔτε ὡς λογογράφοι ξυνέθεσαν ἐκδὶ ἐπὶ προσαγωγότερον τῇ ἀκροάσει, ἢ ἀληθέστερον, ὄντα αἰτιάσεσθαι· καὶ τὰ πολλὰ ὑπὸ χρόνου αὐτῶν ἀπίστως ἐκδὶ ἐπὶ μυθῶδες ἐκνενικηκότα. εὑρῆσθαι ἡγήσαμενος ἐκ τῶν ἐπιφανεστάτων σημείων ὡς παλαιὰ εἶναι ἀπεχαλκωτικῶς· καὶ ὁ πόλεμος οὗτος, καίπερ τῶν αὐθρώπων, εἰ ᾧ μὲν λῷ πολεμῶσι, ἐν παρόντα ἀεὶ μέγιστον κρίνοντων, παυσαμένων δὲ, τὰ ἀρχαῖα μᾶλλον θαυμαζόντων, ἀπ' αὐτῶν τῶν ἔργων σκοπουῦσι, δηλώσει ὅμως μείζων γεγενημένος αὐτῶν. καὶ ὅσα μὲν λόγῳ εἰρήκασι, ἢ μέλλοντες πολεμήσειν, ἢ οἱ αὐτῷ ἤδη ὄντες, χαλεπὸν πᾶν ἀκριβείᾳ αὐτὰ τῶν λεχθέντων διαμνημονεῦσαι ἦν, ἐμοί τε ὧν αὐτὸ ἤκουσα, καὶ τοῖς ἄλλοθέν που ἐμοὶ ἀ-

οἱ πολλῷ χρόνῳ ἠυξήσαντο ἡ Ἑλλὰς βεβαίως, καὶ οὐκέτι αἰτιαμένη, ἀπεικάσαι ἄξιόν
ἐστιν· καὶ ἴσως μὲν ἀξιοῦσι, καὶ πιστοῦν τοὺς τοιούτους ὠφελεῖν· ἐπὶ πλείστον δὲ μὴ
σκοπεῖν ἐστὶν ἀπλοῦν τεκμηρίοις, τῶν τε ἄλλων ἑλλάδος ὅσῃ ἂν χωρίᾳ· πάντα
δὲ ταῦτα, ὕστερον τῶν ζωῶν ἐκτίσθη· διὰ κατοικίαν δὲ γενομένην τῆς ἑλλάδος,
καὶ τῶν χρημάτων πολὺ κτῆσιν ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον ποιουμένων, τὰ πολλὰ τυραν
νίδες αἱ ταῖς πόλεσι κατέστησαν, τῶν προσόδων μειζόνων γιγνομένων· πρότερον δὲ
ὄσαι ἀπὸ βασιλέων γέρασι παρετέλουν βασιλικαί, ναυτικά τε ἰσχυρὰ οὐδὲ ἡ Ἑλλὰς, καὶ τὰ
ἁλώσιμα μᾶλλον ἀπετέλουν. πρῶτοι δὲ κορίνθιοι λέγονται ἐπὶ σφέτερα τὰ νῦν τρό-
που μεταχειρίσαι τὰ πρὸς τὰς ναῦς, καὶ τριήρεσι οἰκεῖόν πρῶτον τῆς ἑλλά-
δος εἶναυπηγῆσθαι. Φαίνεται δὲ καὶ σαμίοις Ἀμεινοκλῆς κορίνθιος ναυπηγὸς,
ναῦς τινὰς πέμψαι· ἔτη δ' ἐστὶ μάλιστα τεσσαράκοντα ἐς τὸν τελευτῶντα τοῦδε τοῦ
πολέμου, ὅτε Ἀμεινοκλῆς σαμίοις ἦλθε· ναυμαχία τε παλαιτάτη ὧν ἴσμεν γίγνε-
ται κορινθίων πρὸς κερκυραίους· ἔτη γὰρ μάλιστα μὴ πλείω τετρακόσια διαγε-
γόνει μέχρι τοῦ αὐτοῦ χρόνου. οἰκοῦντες γὰρ τὴν πόλιν οἱ κορίνθιοι, ἐπὶ τῷ ἰσθμῷ, ἀεὶ δή
ποτε ἐμπόριον εἶχον, τῇ ἑλλήνων τοπάλαι ἠπείρῳ καὶ γὰρ τὰ πρόσω, ἢ κατὰ θάλασσαν,
τῶν τε ἐντὸς πελοποννήσου, καὶ τῶν ἔξω δι' αὐτῆς ἐκείνων παρ' ἄλλους ἐπεμπο-
ρεύοντο· χρήματά τε δυνατοὶ ἦσαν, ὡς καὶ τοῖς παλαιοῖς ποιηταῖς δεδήλωται.
ἀφικνεῖτο γοῦν ἐπωνόμασαν τὸ χωρίον. ἐπειδή τε οἱ ἕλληνες θᾶσσον ἐπλωίζοντο, τὰς
ναῦς κτησάμενοι, ἀληθῆ καθήρουν, ἡ ἐμπόριον παρέχοντες ἀμφοτέροις, δυνα-
τὴν ἔσχον χρημάτων προσόδῳ πόλιν· καὶ ἴσασιν οὕτω καὶ τὰ ναυτικὰ
ἐπὶ κύρου, πρώτου βασιλεύσαντος, καὶ καμβύσου τοῦ υἱέος αὐτοῦ. τῆς τε
καθ' ἑαυτοὺς θαλάσσης κύρῳ πολεμοῦντες, ἐπ' ἀληθείας τινὰ χρόνον. καὶ πολυκρά
τους σάμου τυράννου, οὐδὲ καμβύσου ναυτικῷ ἰσχύσαν, ἄλλας τε τῶν νήσων ὑπηγάγετο
ἐφ' ἑαυτὸν, καὶ ἐμίλησε ἑλλησι, καὶ δηλιακῷ ἀπόλλωνι τῷ δηλίῳ. φοινικίδες τε μακρὰ
σαλπίσαντες, ἐπέπλεον ἀλλήλοις ἐπὶ ἴσης ναυμαχοῦντες. διακόσιαι γοῦν ταῦτα
τῶν ναυτικῶν ἦσαν. φαίνεται δὲ καὶ ταῦτα πολλαῖς γενεαῖς ὕστερα γενόμενα τῇ ζωῇ
κῇ, τειρήρεσι μὲν ὀλίγοις χρώμενα, πεντηκοντόροις δ' ἔτι καὶ πλοίοις μακροῖς ἀληθῶς
τριήρεσι, ὡς πρὸ ἐκείνου· ὀλίγον τε πρὸ τῶν μηδικῶν καὶ τοῦ δαρείου θαλάσσῃ, ὃς μὴ
καμβύσην, πρὸς τοὺς σκύθας, τειρήρεσι πρός τε σκαλίαν τοῖς τυραίοις ἐς πολὺ
βος ἐλθόντα, καὶ κρημνοῦσαν. ταῦτα γὰρ τελευταῖα πρὸ τῆς ξέρξου στρατιᾶς
ναυτικὰ ἀξιόλογα οἱ τῇ ἑλλάδι κατέστη αἰγυῆται γοῦν ἡ ἀθηναίοις, καὶ εἴ τινες ἄλ-
λοι, θρᾳκίαν ἐκ κτήνων, καὶ τοῦτων τὰ πολλὰ πεντηκοντόρους· ὀλίγα τε ἀφ' οὗ ἀθηναί
ους θεμιστοκλῆς ἔπεισεν αἰγινήτας πολεμοῦντας, καὶ ἅμα τοῦ βαρβάρου προσ
δοκίμου ὄντος, τὰς ναῦς φυλάξασθαι, ἃς πρὸ καὶ σαυμαλχίσαν. καὶ αὗται οὕτω εἶχον ἀ πάσης κατασκευάσματα· τὰ μὲν οὖν ναυτικὰ τῶν ἑλλήνων, καὶ τούτων
καὶ τὰ παλαιὰ, καὶ τὰ ὕστερα γενόμενα· ἰσχὺν δὲ πρὸς ἐπὶ πολὺ ἐποιήσαντο ὅμως οὐκ
ἐλάχιστον οἱ περὶ χέρσου αὐτοῦ, χρημάτων τε προσόδῳ, καὶ ἄλλων ἀρχῆ. ἐπε-
πολέμουν γάρ, τάσδε νήσους κατεστρέφοντο, καὶ μάλιστα ὅσοι διαρκῆ εἶχον χώραν.
κατὰ γῆν δὲ πόλεμος ὅδιος τις, καὶ διὰ μακροῦ ἐφάνη, οὐδεὶς ξυνῆλθε. πάν-
τες δὲ ὅσοι ἦσαν, καὶ ἐμάχοντο, περὶ ὁμόρους τοὺς σφετέρους ἑκάστοι, καὶ ἐκδή-
μους στρατείας φυῆ ἀφ' τῆς ἑαυτῶν ἐπ' ἄλλων κατασκοπῆ οὐκ ἐβούλοντο οἱ ἕλλη-
νες· οὐ γὰρ ξυνεπίκεισαν πρὸς τὰς μεγίστας πόλεις ὑπήκοοι, οὐδ' αὐτοὶ ἀφ' τῆς
ἴσης κοινὰς στρατείας ἐποιοῦντο, κατ' ἀλλήλους δὲ μᾶλλον, ὡς ἕκαστοι οἱ ἀσυγχύτοις
ἐφέλκουν· μάλιστα δὲ ἐς ἣν πόλεμοι τοῖς γενόμενοι πόλεμοι χαλκιδέων, καὶ ἐρε
τριέων, καὶ τὰ ἄλλα ἑλλήνων ἐς ξυμμαχίαι ἑκατέρων διέστη. ἐπιλέγω δὲ ἄλ-
λοις τε ἄλλοθι κωλύματα τοῦ μὴ αὐξηθῆναι, καὶ ἴσως. προχωρησάντων οὐδὲ
μέγα τῶν πραγμάτων, κῦρος καὶ ἡ περσικὴ βασιλεία, κρίσιν ἑαυτῆς οὖσα, καὶ
ὅσα οἱ ἐς ἄλλους ἐτάμου, πρὸς θαλάσσαν ἐπεστράτευσε, καὶ τοῖς οἱ τῇ ἠπεί-
ρῳ πόλεις ἐδούλωσε· δαρεῖός τε ἔσχον τῷ φοινίκων ναυτικῷ κρατῶν, καὶ τὰς
νήσους. τύραννοι δὲ ὅσοι ἦσαν οἱ ταῖς ἑλλησικαῖς πόλεσι, ἢ ἐφ' ἑαυτῶν μόνον προ
ορώμενοι, ἔσῳ τε ἢ σῶμα, καὶ ἐς ἢ ἐν ἴδιον οἶκον αὔξειν, δι' ἀσφαλείας ὅτου ἡδύναν
το, μάλιστα τοῖς πόλεσι ὤκουν· ἐπρασσόντο ἀπ' αὐτῶν οὐδὲν ὄντα ἀξιόλογα,
εἰ μὴ εἴ τι πρὸς ἰδιώτους τοὺς αὐτῶν ἐκάστοις· οἱ γὰρ ἐν σικελίᾳ, ὑπὸ πολλοῦ χρόνου κατείχετο, μέ τε

κοινῇ

τῶν ἱππακλασιῶν, καὶ ἅμα δυνατὸν δοκοῦντα εἶναι, καὶ δ' ὅλῃ δυσὶ τὸ θρασυτικόν τε τῶν μυκιναίων τε, καὶ ὅσων βύρυδυβς ἦρχε, πὼ βασιλέως λῆξιν παραλαβόντι, μὴ τῶν πρόσθεν φύσει τὸ πλοτοῦσας μείζους ἡγεῖσθαι. ἅμα μὲν δοκεῖ λαμέμνων παραλαβὼν, καὶ ναυτικῷ τε ἅμα ἰσχύοντι τῶν ἄλλων ἰσχύσας, πὼ στρατιᾶς οὐ χείρονι τὸ πλῆθος ἢ φόβῳ ξυνακολουθεῖν, τοιόσδε θαι. φαίνεται γὰρ ναυσί τε πλείστοις αὐτὸς ἀφικνούμενος, μὴ αὐτόθεν προσπαραχρῆν, ὡς ὁ μηρος τοῦτο δηλοῖ λακεδ, εἰ πω ἐπὶ τοὺς τεκμηριώσαι, καὶ οἱ τοῦ σκήπτρου ἅμα τῇ παραδόσει, ἔρικεν αὐτὸν τολμῆσαι νόσοισι καὶ αὖχμοῖ παντὶ ἀναλῶσαι. οὐ κὰρ οἷόν νόσον ἔξω τῶν περιοικίδων, αὖ ταῦ δὲ οὐ κὰρ πολλαὶ ἔπεσαι, ὑπερῴτησε ὦν ἐκπλαγεῖσι, ἀμή τι καὶ ναυτικὸν εἶχε· ἀφικέσθαι δὲ χρὴ καὶ ταύτῃ τῇ στρατιᾷ, δι' ἃ ἐγὼ τὰ πρὸ αὐτῆς· καὶ ὅτι μὲν μυκηνῶν μικρὸν ἐγὼ, ἢ εἴ τι τῶν τότε πόλισμα, πολὺ μὲν ἀξιόχρεων δοκεῖ εἶναι, οὐκ ἀκριβεῖ αὐτῷ σημείῳ χρώμενος, ἀπιστοίη μὲν γλυκέσθαι ἐν τόλοι τοσοῦτον, ὅσον οἵ τε φαίνεται ἐρήμωσι, καὶ ὁ λόγος κατέχει. λακεδαιμονίων γὰρ ἡ πόλις ἐρημωθεῖσα, λαφθείη δὲ τά τε ἱερὰ, καὶ τῶν κατασκευῶν τὰ ἐπίφθονα, πολλῷ δὴ μᾶλλον ἀπιστίαν τῆς δυνάμεως, προελθόντος πολλοῦ χρόνου, τοῖς ἔπειτα πρὸς τὸ κλέος αὐτῶν εἶναι· καὶ τοι πλοπονήσου τῶν πόλεων τὰς δύο μοίρας νέμονται, τῆς τε ξυμπάσης ἡγοῦνται, καὶ τῶν ἔξω ξυμμαχίων πολλῶν. ὅμως δὲ, οὔτε ξυνοικισθεῖσα πόλεως, ὅτε ἱερῶν καὶ κατασκευῆς πολυτελοῖ χρωμένης, κατὰ κώμας δὲ τῷ παλαιῷ τῆς Ἑλλάδος τρόπῳ οἰκισθεῖσα, φαίνοιτ' ἂν ὑπερφυᾶ. ἀθηναίων δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο παθόντων, διανάστασιν μὲν πὼ δυνάμει ἐπιζέσθαι ἀπὸ τῆς φανερᾶς ἄλωσιν τῆς πόλεως, ἣ ὕστερον· οὕτω ἀπιστεῖν ἐκὼς, οὐ δὲ τὸ σῶμα τῶν πόλεων μᾶλλον σκοπεῖν, ἢ τὰς δυνάμεις, νομίζειν δὲ πὼ στρατιὰν ἐκείνην, μεγίστην μὲν γενέσθαι τῶν πρὸ αὐτῆς, λαμπρότατον δὲ τῶν νῦν, τῇ ὁμόρου αὖ φύσει εἴ τι χρὴ κἀν ταῦθα πιστεύειν, ὧν ἐγὼ οὐδὲν ἧσσον μᾶλλον νομίζω, ὅμως δὲ φαίνεται καὶ οὕτως οἰκιστέα· πεντήκοντα γὰρ χιλίων καὶ διακοσίων νεῶν, τὰς μὲν βοιωτῶν, εἴκοσι καὶ ἑκατὸν αὐθρῶν, τὰς δὲ φιλοκτήτου, πεντήκοντα, δηλῶν ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τὰς μεγίστας, μὴ ἐλαχίστας· ἄλλων γὰρ μεγάθους τοῖς οἱ νεῶν κατὰ λόγῳ οὐκ ἐμνήσθη. αὐτρέπται δὲ ὅτι ὕζων καὶ μαλχμοὶ πόντιος οἱ ταῖς φιλοκτήτου ναυσὶ, δηλῶσα. τοξότας γὰρ πολλοὺς παρῆκε τοὺς προσπάντας. πειράσας δὲ οὐκ ἐκὼς φλοῦς ξυμπλεῖν, ἔξω τῶν βασιλέων, καὶ τῶν μαλίστα οἱ τέλει. ἅμως τε, μὴ μέλλοντας τὸ λοιπὸν πρᾶσσόσθαι μεθ' ὁπλιτῶν πολεμικῶν· οὐδ' αὖ τὰ πλοῖα κατὰ Φρύκτα ἔχοντας, ἀλλὰ τῷ παλαιῷ τρόπῳ λῃστικῷ τρόπῳ παρεσκευασμένα. πρὸς τὰς μεγίστας γὰρ καὶ ἐλαχίστας ναῦς ἐμοὶ σκοπουμένῳ, οὐ φαίνοιτ' ἂν ξυνελθόντας, ὡς οἷόν τε μάλιστα τῆς Ἑλλάδος κοινῇ παμπόμποι. αὖτοι δὲ ὧν οὐχ ἡ ὁληανθρωπία τοσοῦτον, ὅσον ἡ ἀχρηματία· τὴ γὰρ ἀπορία τὸν τε στρατὸν ἐλάσσω ἤγαγον, καὶ ὅσον ἤλπιζον αὐτόθεν πολεμοῦντα βιοτεύσειν. ἔπειδὴ δὲ ἀφίκοντο μάχῃ ἐκράτησαν, δῆλοι δὲ, ἐγὼ ὄρυμα τῷ στρατοπέδῳ οὐκ ἂν ἐτείχιζον, φαίνονται δ' οὐδ' ἐν ταῦθα πάσῃ τῇ δυνάμει χρησάμενοι, ἀλλὰ πρὸς γεωργίαν τῆς χώρας ἀποβαίνοντες, καὶ λῃστείαν τῶν ἀποβαινόντων ἀπὸ τῆς ἀκτῆς, ᾗ καὶ μᾶλλον οἱ ἀθῶς αὐτῆς διεσπαρμένων, τὰ δὲ πολλὰ ἐπὶ τείχει, βίᾳ τοῖς ἀεὶ ὑπολειπομένοις αὐτῆ παλαιόντες. πρόσουσάν τε ἡ ἅλωσιν ἔχοντες τοῖς, καὶ ὄντες ἀθρόοι, αὖθις λῃστεύσαντες καὶ γεωργήσαντες ἐκχωρῆσαι τὸν πόλεμον διέφθειρον, ῥᾳδίως δὲν μάχῃ κρατοῦντες, ἄλλοι. οἱ γὰρ οὐκ ἀθρόοι, ἀλλὰ μόριοι ᾧ ἀεὶ πρατυχόντι αὐτείχει· πλειοκία δ' ἂν προσκαθίζόμενοι, οἱ ἐλάσσονί τε χρόνῳ καὶ ἀπονωτέρῳ πὼ ἴσῃ ἄλλοι· ἀλλὰ δι' ἀχρηματίαν, τό τε πρὸ τούτων ἀθυμῶ ἐμὲ, καὶ αὐτάγα δὴ ταῦτα ὀνομαζόμενα τῶν πρὶν γενόμενα, δηλοῦσαι τοῖς ὄρεσιν ὑποκείσθαι ὄντα τῆς Φθίης, καὶ τοὺς νῦν πρὸ αὐτῶν λέ τοὺς πρώτους λέγειν κατακλυσμόν τινα, ἐπεὶ καὶ μέρη τὰ ξωτικὰ ἐλλάδος ἐπιμεταίσιά τε, καὶ μετοικίζεσθαι, ὡς τε μὴ ἡσυχάσασι, αὖ ξυβλῶσαι· ἢ τε γαῦ αἰακὴ χώρησις τῶν ἑλλήνων ὕστερον ἰλίου χρόνῳ γενομένη, πολλὰ οἰκίσαι χρόνου, καὶ σάσεις αὖ ταῖς πόλεσιν ὡς ἐπὶ πολὺ ἐγίγνοντο, ἀφ' ὧν ἐκπαίοντες, τὰς πόλεις ἔκτιζον· βοιωτοί τε γὰρ οἱ νῦν, ἐξηκοστῷ ἔτει μετὰ ἰλίου ἅλωσιν, ὕστερον ἀπὸ θεσσαλῶν, πὼ νεῶν μὲν βοιωτίαν, πρότερον δὲ καλουμένην γῆν καλουμένων, ᾤκισαν· ὧν δὲ αὐτῶν καὶ ἀπόδασμος πρότερον οἱ τῇ γῇ ταύτῃ, ἀφ' ὧν καὶ ἐς ἴλιον ἐστράτευσαν· δωρικὸν τε ὀγδοηκοστῷ ἔτει ξὺν ἡρακλείδαις πελοπόννησον ἔσχε· μήν τε

ὥστε ναυσὶν ἐπ' ἀλλήλους, ἐξὸν πολὺ πρὸς λῃστείαν, ἠγωνίζοντο αὐτοῖσιν, οὐ τῶν ἀδυνατωτάτων, κέρδους τῷ σφετέρῳ αὐτῶν ἕνεκα, καὶ τοῖς ἀθλητικοῖς ξυμφορᾶς· καὶ πρὸς τοὺς πέλας τοσοῦτοι πόλεμοι ἀπεῖχέσαν, ἢ κατὰ κράτος ἐπολέμουν, ἢ ἐν εἰρήνῃ ἐκάθηντο, ὅπλα ἔχοντες, ἢ τὸν πολέμιον ἔσχον ἢ βίου οὐ τοῦ ἐπιόντος, οὐκ ἐχόντος τῶν αὐτῶν τούτου τὴν ὄψιν, φόβου τοσοῦτος ἦν τι καὶ δόξῃ μᾶλλον δηλοῦσι δὲ τῶν τε ἐπειρωτῶν τινὰς ἔτι καὶ νῦν, εἰς νόμους καλοῦσι τοῦτο ὀφεῖν, καὶ οἱ παλαιοὶ τῶν ποιητῶν τὰς πύξεις τῶν κατὰ πολέμιον παίοντας ὁμοίως ὁρῶντες ἃ λῃσταί εἰσιν· ὥστε οὔτε ἂν ἀπιστοῖντο ἀπαξιοῦντων τὸ ὄφελος, εἰς τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι, οὔτε ἐνεδρεύοντο· ἐλυμαίνοντο δὲ μὴ καὶ ἤπειροι ἀλλήλους· καὶ μέχρι τοῦδε πολλὰ τῆς Ἑλλάδος τῷ παλαιῷ τρόπῳ νέμονται, ὥσπερ τε Λοκροῖς τοῖς Ὀζολαις, καὶ Αἰτωλοῖς, καὶ Ἀκαρνᾶσι, καὶ τοῖς τούτῃ ἤπειρον· τό, τε σιδηροφορεῖσθαι τούτοις τοῖς ἠπειρώταις, ἀπὸ τῆς παλαιᾶς λῃστείας ἐμμεμένηκε· πᾶσι γὰρ ἐκείνοις ἐσιδηροφόρει, διὰ τὸ ἀβέβαιόν τε οἰκήσεις, καὶ ἅτε ἀσφαλεῖς παρ' ἀλλήλοις ἐφόδους. καὶ ξυνῆν τοῖς λῃσταῖς μεθ' ὅπλων ἐποιοῦντο, ὡς πρὸς οἰκείους βαρύ. σημεῖον δ' ἔδει τοῦτο τῆς Ἑλλάδος ἔτι ἄλλοτε ἄλλως μεμῖχθαι, τῶν ποτὲ καὶ ἐς πόλεσιν ὁμοίων διαίτημάτων· ἐν τοῖς, πρώτοις ἡ ἀβλωβεία τόν τε σίδηρον κατέθετο, καὶ αἰεὶ μᾶλλον τῇ διαίτῃ ἴσον ἐφ' ἑνὸς ἕκαστον μετέσκεσε. καὶ οἱ πρισβύτεροι αὐτοῖς τῶν ἤδη μόνοι, ἔτι ἐν ἀβροβίοις ἦσαν, οὐ πολὺν χρόνος ἐπειδὴ χιτῶνά τε λινοῦν ἐπαύσαντο φοροῦντες, καὶ χρυσῶν τεττίγων ἐν ὄψει κρωβύλον ἀναδούμενοι τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ ἔτι ἔχειν· ἀφ' οὗ καὶ ἐς ἄνω τοῦ πρισβυτέρου κατὰ τὸ ξυγγενὲς ἐπὶ πολὺ αὖ τὴν ἀσκευὴν κατέχει. μετέβαλε δ' αὖ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐς τὸν νῦν τρόπον πρῶτοι λακεδαιμόνιοι ἐχρήσαντο· καὶ ἐς τἆλλα πρὸς τοὺς πολλοὺς οἱ τὰ μείζω κεκτημένοι, ἐσταλίαις μάλιστα κατέστησαν. ἐν μὲν γὰρ Ἰωνίᾳ τε πρῶτοι· καὶ ἐς τὸ Φαρνάβαζον ἀπεδίδρασκον, λίπα μὲν τῇ γυμναζεσθαι ἠλάμενοι. πολὺ πάλαι καὶ οὐ τῷ ὀλυμπιακῷ ἀγῶνι διαζεύματα ἔχοντες παρὰ τὰ αἰδοῖα οἱ ἀθληταί, ἠγωνίζοντο· καὶ οὐ πολλαὶ ἔτι καὶ πρὸ ἐμοῦ ταῦτα ἔπαυσαν. ἔτι δὲ καὶ οὐ τοῖς βαρβάροις ἔστιν, ὅσα νῦν, καὶ μάλιστα τοῖς ἐν Ἀσίᾳ, πυγμῆς καὶ πάλης ἆθλα τίθεται· καίτοι ζώσμασιν οὗτοι χρῶνται· πολλὰ δ' ἄν καὶ ἄλλα τις ἀποδείξειε τὰ παλαιὰ Ἑλλήνων ὁμοιότροπα τῷ νῦν βαρβαρικῷ διαιτήμασιν. τῶν δὲ πόλεων, ὅσαι μὲν καὶ ταύτα ᾠκίσθησαν, καὶ ἤδη πολὺ ἐμωτέρᾳ ὄντων, πλουσίας μᾶλλον ἔχουσι χρημάτων, ἐπ' αὐτοῖς τοῖς αἰγιαλοῖς τείχισιν ἐκτίζοντο, καὶ τοὺς ἰσθμοὺς ἀπολαμβάνουσι, ἐμπορίας τε οὔσης, καὶ τῷ πρὸς τοὺς προσοίκους ἔνεισιν ἰσχύος. αἱ δὲ παλαιαὶ, διὰ τὴν λῃστείαν ἐπὶ πολὺ αὐτὴν ἀπεῖχοῦσαι, ἀπὸ θαλάσσης μᾶλλον ᾠκίσθησαν, αἵ τε οὖσαι ὀρεσιν, καὶ αὖ πεδίοις ἐπέρασι. ἔσφσον γὰρ ἀλλήλους τε καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι ὄντες οὐ θαλάσσιοι, πρόσω ᾠκουν· καὶ μέχρι τοῦδε ἔτι ἀνωκισμένοι εἰσὶ· καὶ οὐχ ἧσσον λῃσταὶ ἕξειν οἱ νησιῶται, κῆρυξ τις ὄντες, καὶ Φοινίκων· οὗτοι γὰρ δὴ τὰς πλείστας τῶν νήσων ᾤκισαν· μάρτυρίον δέ, δῆλον γὰρ καὶ ξυμβαῖνον ἀπὸ τοῦδε τοῦ πολέμου, καὶ τῶν ἄλλων τῶν τότε αὐτοῖς ἐπιγενομένων, ὅσῳ τε ἔμεσον καρδοτέρφ ἐφαίνοντο, γνωσθέντες τῇ τε σκευῇ τῶν ὅπλων, ξυνεθαμβοῦντο καὶ τῷ τρόπῳ, ᾧ νῦν ἔτι θαλπιοῖ· καὶ τὰ δόρατα ἐς τὴν μίαν ναυπηγοῦ, πλαγιώτερα ἐχόμενα παρ' ἀλλήλοις. οἱ γὰρ ἐκ τῶν νήσων καὶ κοῦφοι ἦσαν ὑπ' αὐτοῦ, ὅτε πρὸς καὶ τοὺς πολλοὺς αὐτῶν καὶ τρόπῳ ἐχώρει. καὶ οἱ παρὰ θαλάσσαν αὖθις, μᾶλλον ἤδη καὶ τῆς ναυτικῆς τῶν χρημάτων ποιούμενοι, βεβαιότεροι ᾤκουν. καὶ τινὰς καὶ τείχη περιεβάλλοντο, ὡς πλουσιώτεροι ἑαυτῶν γιγνόμενοι· ἐφιέμενοι γὰρ τῶν κερδῶν, οἵτε ἥσσους ὑπὸ μείζονι τῶν κρεισσόνων δουλείας, εἴτε καὶ δυνατοὶ τῇ περιουσίᾳ ἔχοντες, προσεποιοῦντο ὑπηκόους τοὺς ἐλάσσους τοῖς πόλεις· καὶ οὐ τούτῳ τῷ τρόπῳ μᾶλλον ἤδη ὄντες, ὑσταίρῳ χρόνῳ ἐπὶ ζοίας ἐχώρησαν· ἀναμίμνησκε τε μᾶλλον ἡ τότε δυνάμει πρὸς χωρεῖ, καὶ οὐ τοσοῦτον τοῖς τωσδέρεω ὄρεσιν κατειλημμένους τοὺς ἐλάσσους μνησῆρας ἄρχει, ἐπὶ τόλμαν ἀγεῖται. λέγουσι δὲ καὶ οἱ τὰ Φοίνικα παλαιὰ ποιοπονησίων μνήμῃ τῆδε τῶν πρότερον ἀληθεῖ, πέλοπά τε πρῶτον πολλῷ χρημάτων, ἐξ ἧλθεν ἐκ τῆς ἀσίας ἔχοντα, ἐς ἀνθρώπους ἀπόρους δυνάμει περιποιῆσαι, πολὺ ἐπωνυμίαν τῇ χώρᾳ ἐσπαλύτην ὄντα, ὅμως σχεῖν. καὶ ῥῴδιον τοῖς ἐκγόνοις ἔτι μᾶλλον ξυναυξῆσαι· Εὐρυσθέως μὲν οὖ τῇ ἀπ' Ἰκαρίᾳ ὑπ' Ἀθηναίων ἀποθανόντος, ἀξιόω δὲ μᾶλλον ἀλλοφύλου ὄντος αὐτῷ, καὶ ἐπιβάντος Εὐρυσθέως δ' ἐς Ἀττικήν, μυκήνας τε, καὶ τὴν ἀρχὴν κατὰ τὸ οἰκεῖον ἀξιῶ, ἰσχυρὰν ἢ αὖ ἔτι φύσιν τε καὶ πατρίδα λέξαι ἐν χρυσόστομον θάλασσαν, καὶ ὡς οὐκέτι ἀνεχώρησεν Εὐρυσθεὺς, βουλομένων καὶ τῶν μηκωναίων, φόβῳ τῶν

Ουκυδίδης Ἀθηναῖος ξυνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων, ὡς ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους, ἀρξάμενος εὐθὺς καθιστάμενος, καὶ ἐλπίζων μέγαν τε ἔσεσθαι, καὶ ἀξιολογώτατον τῶν πρόγεγενημένων, τεκμαιρόμενος ὅτι ἀκμάζοντές τε ἦλθον ἐς αὐτὸν ἀμφότεροι παρασκευῇ τῇ πάσῃ, καὶ τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ὁρῶν ξυνιστάμενον πρὸς ἑκατέρους, τὸ μὲν εὐθύς, τὸ δὲ καὶ διανοούμενον. κίνησις γὰρ αὕτη μεγίστη δὴ τοῖς Ἕλλησι ἐγένετο, καὶ μέρει τινὶ τῶν βαρβάρων· ὡς δὲ ἀπεῖν, καὶ ἐπὶ πλεῖστον ἀνθρώπων· τὰ γὰρ πρὸ αὐτῶν, καὶ τὰ ἔτι παλαιότερα, σαφῶς μὲν εὑρεῖν λόγου πλῆθος, ἀδύνατον ἦν· ἐκ δέ τεκμηρίων, ὧν ἐγὼ μακρότατον σκοπῶν πιστεύσαι ξυμβαίνει, οὐ μεγάλα νομίζω γενέσθαι, οὔτε κατὰ τοὺς πολέμους, ἔτι ἐς τὰ ἄλλα. φαίνεται γὰρ ἡ νῦν Ἑλλὰς καλουμένη, οὐ πάλαι βεβαίως οἰκουμένη, ἀλλὰ μεταναστάσεις τε οὖσαι τὸ πρότερον, καὶ ῥᾳδίως ἕκαστοι πρὸ ἑαυτῶν ἀπολείποντες, βιαζόμενοι ὑπό τινων ἀεὶ πλέόνων· τῆς γὰρ ἐμπορίας οὔσης, οὐδ' ἐμιγνύντες ἀσφαλῶς ἀλλήλοις, ἔτε κατὰ γῆν, οὔτε διὰ θαλάσσης, νεμόμενοί τε τὰ αὑτῶν ἕκαστοι ὅσον ἀποζῆν, καὶ περιουσίαν χρημάτων οὐκ ἔχοντες, οὐδὲ γῆν φυτεύοντες, ἄδηλον ὂν ὁπότε τίς ἐπέλθοι, καὶ ἀτειχίστων ἁπάντων, ἄλλοτ' ἀφαιρήσοιτο, τῆς τε καθ' ἡμέραν ἀναγκαίου ζοφῆς πάντα χρῶ νομίσαντες ἴσα πανταχοῦ ἀνὴρ ἐπιμάχῳ πόλει, οὐ χαλεπῶς ἀπανίσταντο. καὶ διὰ τοῦτο, οὔτε μεγέθει πόλεων ἴσχυον, οὔτε τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ. μάλιστα δὲ τῆσδε γῆς ἡ αἰεὶ ἐπιοῦσα διὰ τὰς μεταβολὰς τῶν οἰκητόρων εἶχεν· ἥ τε νῦν Θεσσαλία καλουμένη, καὶ Βοιωτία, πεδιονησίου τε τὰ πολλὰ, ἐπέλαβε καρπὸν ἀρίστου καὶ τῆς ἄλλης, ὅσῳ ἐλάσσω κράτησε. δηλοῖ γὰρ ἀρίστην γῆν, αἱ τε δυνάμεις ἐπὶ μείζους ἐπιγιγνόμεναι, ἐκ σεσεισμένου, ὥς ἔπος εἰπεῖν, καὶ ἅμα ὑπὸ ἀλλοφύλων μᾶλλον ἐπιβουλεύοντο· ἐπὶ γοῦν ἀττικὴν ἐκ τοῦ ἐπέλθεσιν λοιμὸν λιμοῦ τε μέγιστον ἀνθρώποις ἐκείνη δὴ καὶ μνήμη τῷ λόγου οὐκ ἐλάχιστον ἔδωκε, διὰ τὰς μετοικίας ἐς τὰ ἄλλα μὴ ὁμοίως αὐξηθῆναι· ἐκ γὰρ τῆς ἄλλης ἐλάσσονος οἱ πολέμῳ ἢ στάσει ἐκπίπτοντες, παρ' Ἀθηναίους ἀσφαλοῦς, μάλιστα ἐπὶ ποίησιν πολὺ ἀνθρώπων πρὸ πόλιν· ὥστε καὶ ἐς ἰσοτέλειαν ὕστερον, ὡς οὐκ ἐλάσσους οὔσης τῆς ἀττικῆς, ἀπῳκίσαν ὑπερπλῆσαι· δηλοῖ δέ μοι καὶ τὸ δὲ τῶν παλαιῶν ἀδυναμίαν οὐ κέκτηται· πρὸ γὰρ τῶν ζωκήδων, οὐδὲν φαίνεται πρότερον κινηθὲν ὄρος ἐλασσόνων ἢ ἑλλάς. δοκεῖ δέ μοι οὐδὲ τοὔνομα ὅλον ξύμπασα τοῦτο ἔχειν, ἀλλὰ τὰ μὲν πρὸ Ἕλληνος τοῦ Δευκαλίωνος, καὶ πάνυ οὐ δοκεῖν εἶναι ἐπικλυσις αὐτή. κατὰ ἔθνη δὲ ἄλλά τε, καὶ ὁ Πελασγικὸν ἐπὶ πολὺ ἔσχον, ἀφ' ἑαυτῶν πολὺ ἐπωνυμίαν παρέχεσθαι. Ἕλληνος δὲ καὶ τῶν παίδων αὐτοῦ οἰσθείσης Φθιώτιδος ἰσχυσάντων, καὶ ἐπὶ τοὺς ἄλλους ἐπαγομένων αὐτοὺς ὑπ' ὠφελείας ἐς τὰς ἄλλας τὸ ἄλφα, καὶ ἐκείνους μὲν ὕστερον τῇ ὁμιλίᾳ μᾶλλον καλεῖσθαι Ἕλληνας· οὐ μέντοι πολλοῦ γε χρόνου κρατοῦντες καὶ ἅπασιν ἐκείνοις ἔσεσθαι. τεκμήριον δὲ μάλιστα Ὅμηρος· πολλῷ γὰρ ὕστερον ἔτι καὶ τῶν ζωκήδων γενόμενος, οὐδαμοῦ τοὺς ξύμπαντας ὠνόμασεν, οὐδ' ἄλλους, ἢ τοὺς μετ' Ἀχιλλέως ἐκ τῆς Φθιώτιδος, οἱ πρῶτοι Ἕλληνες ἦσαν. βαρβάρους δὲ οἱ τῇσι ἔπεσι, καὶ ἀφυκτους, καὶ ἀχαιοὺς οὐδαμοῦ πω καλεῖ. οὐμενοῦν οὐδὲ βαρβάρους ἔρικε, διὰ τὸ μὴ δὲ ἓν ἑλληνίδα πω, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ αὐτὶ παλαιὸν, εἰς οὐ ὄνομα ἀποκεκρίσθαι. οἱ δ' οὖν ὡς ἕκαστοι Ἑλλήνων κατὰ πόλιν τε ὅσοι ἀλλήλων ξυνίεσαν, καὶ ξύμπαντες ὕστερον κληθέντες, οὐδὲν πρὸ τῶν ζωκήδων δι' ἀσθένειαν καὶ ἀμιξίαν ἀλλήλων ἀθρόοι ἔπραξαν, ἀλλὰ καὶ τοῦτον τὸν στρατὸν, ἐκλεξάντα ἤδη παντελείᾳ χρώμενοι, ξυνέλεγον· μίνως τε παλαίτατος ὧν ἀκοῇ ἴσμεν, ναυτικὸν ἐκτήσατο, καὶ τῆς νῦν Ἑλληνικῆς θαλάσσης ἐπεπόλαιον ἐκράτησε, καὶ τῶν κυκλάδων νήσων πολλὰς ἦρξέ τε, καὶ οἰκιστὴς πρῶτος τῶν πολλῶν ἐγένετο, κῶλας ὕβλιάζας, καὶ τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας ἡγεμόνας ἐγκατασήσας, τό τε λῃστικὸν ὡς εἰκὸς κατήρει ἐκ τῆς θαλάσσης ἐφόσον ἠδύνατο, τῷ τὰς προσόδους μᾶλλον ἑαυτῷ. οἱ γὰρ Ἕλληνες τὸ πάλαι, καὶ τῶν βαρβάρων, οἱ τε ἐπὶ τῇ ἠπείρῳ παραθαλάσσιοι, καὶ ὅσοι νήσους εἶχον, ἐπειδὴ ἤρξαντο μᾶλλον πρὸς

ροί τινες εἰσι παρὰ τῷ συγγραφεῖ,

» Φαίνεται γάρ ἡ τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονία, οὐ πάλαι βεβαίως οὐκουμένη· καὶ ἔτι δὲ,
» οἱ μὲν, καὶ παρὰ δύναμιν τολμηταὶ, καὶ παρὰ γνώμην κινδυνευταὶ, καὶ ἐν τοῖς
» δεινοῖς εὐέλπιδες· τὸ δὲ ὑμέτερον, τῆς τε δυνάμεως ἐνδεᾶ πρᾶξαι, τῆς τε γνώμης,
» μήδ' ὅτοις βεβαίοις πιστεῦσαι πῶν ἂν δεινῶν μηδέποτε σῶσαι ἀπολυθήσεσθε. καὶ
ἐν δὲ τοῖς καταλαβούσαις πρὸ Ἑλλήνων συμφοραῖς ὅλῳ τοῖς τοῖσδε ἐπεξόρχεται, τοιάδε γράφων,

» Τόλμα μὲν ἀπάλοπος, αἰσχρεία φιλεταίρου ἐνομίσθη· μέλλησις δὲ προμηθὴς, δει-
» λία εὐπρεπὴς· τὸ δὲ σῶφρον, πρόσχημα τοῦ ἀνάνδρου. καὶ τὸ εἰς ἅπαξ ζητεῖν τι, ἐπι-
» πᾶν αἰρόν· πολλὰ γὰρ αὖ τὰ τῆς εὐβουλίας ἀθρόως αὖ τοῦ τῆς τύχης ἐπιόντος λαμπρύνεται. ἵνα
δὲ ἡ κλῆσις ταῦτα λαβόντος ἔτυχε, ἀρξώμεθα. ἔχεις ὦ φίλε Δαμᾶ τὰ παρατυχόντα
πράγματα ἡγήσασθαι αὐτῶν, ἐκ τῆς κοινῆς ἐξουσίας πράσσειν, ὡς ἐπιτρέπεις.

εὐτυχῶς Δαμᾶ.

ΑΛΛΩΣ·

ΒΙΟΣ ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΕΚ ΤΩΝ ΣΟΥΙΔΑ·

θ Θουκυδίδης Ὀλόρου, Θρᾴκιος· παῖδα ἡ ἔσχε Τιμόθεον· ἦν ἡ ἀκμὴ μὲν μετὰ
Μιλτιάδου τὴν στρατηγοῦ τὸ γένος Ἕλλην· ἀκμὴ ἡ παῖδος, Ὀλόρου τοῦ Θρᾳ-
κῶν βασιλέως· μαθητὴς Ἀντιφῶντος. ἐπολέμησε κατὰ πόλιν Ἀθηναίοις τοῖς
ἐπὶ Δηλίῳ τὴν Βοιωτῶν πόλιν, καὶ Δηναίοις τοῖς ἐπὶ τοῖς τυγχάνουσι, Ἡροδότου ὅσα, ἧς τῆς ὀλυμπίας τὰς ἱστορίας αὐτοῦ διῆρχε-
μεν, ἃς συνεγράψατο, κατηθὴς ὑπὸ πόθου ἐνθουσιασμοῦ, πλήρης δακρύων ἐγένετο· καὶ
ὁ Ἡρόδοτος καταπονήσας πρὸς αὐτὴν Φύσιν, πρὸς ἣν πατέρα Θουκυδίδου Ὀλορον ἔφη, μᾶλ-
λον ἐῴσασι τῆς αὐτοκράτορος Ὀλόρου· ὁ δὲ σὸς υἱὸς ὀρθῶς ἔχει πρὸς τύχην πρὸς τὰ μαθή-
ματα· καὶ οὐκ ἐξαύθη γε τῷ ἀποφαίσεως· Οὗτος ὁ Θουκυδίδης, οὐκ ἐν πολλοῖς ταῖσ
τύχαισ, ἀλλὰ λόγων, καὶ ἀκριβείᾳ πραγμάτων, καὶ στρατηγίαις, καὶ συμβουλίαις,
καὶ παραινέσεσιν ὑποθήσεσιν· οὗτος ὁ συγγραφεὺς μετεβάλετο ἔνθεν ἀπὸ τῶν Θρᾳ-
κῶν εἰς οὐδέτερα, δίον ἔστιν εἰς ἄμφω δυνάμενα, ἀφ' ὅπερ καὶ πρότερον· καὶ Θουκυδίδους γραφή.

ἔξω τὴν πελοπόννησον ἱππυμλίους αὐτῆς. πολὺ δὲ τῇ χώρᾳ μᾶλλον ἀδύνατον ἦν συμβῆναι, τῇ δὲ δόξῃ, καὶ τοῖς πράγμασι τοῖς περὶ αὐτὸν ὑπάρχουσι, δυνατὸν· μὴ βούλεται οὖν ἐξαπλοῦν. πράγματα δὲ αὐτὸ σωμάτων τὰ τοιαῦτα ὑπ' αὐτοῦ γίγνεται· λέγεται δὲ ὑπὸ τοῦ ποσειδῶνος περισβύτου πρὸς λακεδαιμονίους συγκρίνοντος τό τε ἀθηναίων, καὶ λακεδαιμονίων,

» Οἱ μὲν γὰρ νεωτεροποιοὶ, καὶ ἐπινοῆσαι ὀξεῖς, καὶ ἐπιτελέσαι ὃ ἂν γνῶσιν· ὑμεῖς δὲ, τὰ ὑπάρχοντά τε σῴζειν, καὶ ἐπιγνῶναι μηδὲν, καὶ ὃ ἂν γνῶσι οὐδὲ τὰ ἀναγκαῖα ὀξυκέλευθοι. μέχρι μὲν δὴ τούτων, τὸ σχῆμα τῆς λέξεως σῴζεται ὡς ἀκολουθίαν, ὡς δὲ προσώπων ἀμφοτέρων κείμενον. ἔπειτα ἀφορίζεται χωρὶς θάτερον τῶν μερῶν ὁ λόγος, καὶ αὐτὸ τῶν σωμάτων, πρᾶγμα πεποίηται περὶ τὸν λακεδαιμόνιον, ὅταν φῇ,

» Αὖθις δὲ, ἃ μὲν, καὶ παρὰ δύναμιν τολμῶσι, καὶ παρὰ γνώμην κινδυνεύουσι, καὶ ἐν τοῖς δεινοῖς εὐέλπιδες· τὸ δὲ ὑμέτερον, τῆς τε δυνάμεως ἐνδεᾶ πρᾶξαι, τῆς τε γνώμης, μηδὲ τοῖς ἐκ τοῦ παρόντος πιστεῦσαι τῶνδε δεινῶν μηδέποτε οἴεσθαι ἀφορμὴν ἔσεσθαι.

Τὸ γὰρ ὑμέτερον, αὐτὸ ὑμῖν παρείληπται πρᾶγμα ὑπάρχον, αὐτὸ τοῦ σώματος. εἰ δὲ τοῖς ἐν ξυμμάχοις τε, καὶ νεωμάσι, αἱ μεταξὺ παρεμπεσοῦσαι πολλαὶ πόλεμοι, καὶ μόλις ἐκ τοῦ τέλους ἀφικνούμενοι, δι' ἃς ἡ φράσις λυσιτελοῦσα ἦν τοῦ γίγνεσθαι, τολμῆσαι μὲν εἰσὶ καὶ ὅλως πολὺ ἐπιεικεῖς, ἀρκέσουσι δὲ ἐκ τοῦ προσήκοντος λύειν φθέγγεσθαι μόνον, ἢ τι ἀκόλουθον πρὸς ἀθηναίους τῶν ἀρχαίων τῆς ἑλλάδος πεπραγμάτων, καὶ τὰς αἰτίας ἀφοσιοῦσθαι.

» Τῆς δ' ἐμπορίας ἕνεκα, δι' ἐπιμιγνύμενοι ἀλλήλοις, ἔτι καὶ τὰ γῆν, οὔτε ἐξ θαλάσσης, τε μόνιμοί τε τὰ αὐτῶν ἔπεσθαι ὅσον ἀρκεῖν, καὶ πλουσίους χρημάτων ἐκ ἔχοντας, οὔτε γὰρ φυτεύοντες ἀκίνητοι ὄν, ὁπότε τις ἐπελθὼν, ἢ πειρᾶσθαι ἅμα ὄντων, ἄλλος ἀφαιρήσεται, τῆς τε καθ' ἡμέραν ἀναγκαίου ζοφῆς παντοιοῦ αὖ ἡγούμενοι ἐπιπρασκεῖν, οὐ χαλεπῶς ἀπανίστασθαι. προστεθεῖν τῇ πρώτῃ τοῦδε ὀλίγα καὶ χρηματισθῆναι ἄπω, τῆς γὰρ ἐμπορείας ἀνοῦσης, οὐδ' ἐπιμιγνύντες ἀλλήλοις, ἔτι καθ' ἁγνὰ, νεμόμενοι δὲ τὰ ἑαυτῶν ἕνεκα, ὅσον ἀποζῆν, οὐ χαλεπῶς ἀπανίστασθαι, φαιρετέραν αὖ ἐποίει τὴν διάνοιαν. τῇ δὲ περιβολῇ τῶν μεταξὺ πραγμάτων πολλοὶ ὄντων, ἀσαφῆ, καὶ λυσιπαρακολούθητον πεποίηκε· καὶ ἐπὶ τοῦδε τῆς Εὐρυδίκης γραπτῆς ἀνθ' ὧν Ἀπίκλῃ,

» Ἡ δὲ Εὐρυδίκη ἐν τῇ Ἀπίκλῃ ὑπὸ Ἡρακλειδῶν ἀπὸ θανάτου, Λάϊος δὲ μηδὲ ἀδελφοῦ ὄντος αὐτῷ, καὶ ἐπιζήσαντος Εὐρυδίκης ὅτ' ἐστράτευε Μυκήνασε τε καὶ τὴν ἀρχὴν ἣν τὸ δικαίου Λάβδ, τυγχάνει δὲ αὐτὸν Φθίωνα τὸν πατέρα, ὃς τὸν χρυσίππου θάνατον, καὶ ὡς οὐκέτι αὐτὸν χώρησαι Εὐρυδίκης, βουλομένου καὶ τῶν Μυκηναίων, Φόβῳ τῶν Ἡρακλειδῶν, καὶ ἅμα ἀπλάστου δυσκωφότητα εἶναι, καὶ τὸ τελῆσαι τε ἥρα πεπρᾶσθαι τῶν Μυκηναίων τε, καὶ ὅσων Εὐρυδίκης ἔρχε, τὴν Θεσσαλίαν Λάϊος παραλαβεῖν.

Εἰ δὲς δὲ σκολιὰ, καὶ πολύπλοκος, καὶ δυσεξέλικτος ὁ τῶν ἐνδυμημάτων καταστασιὸν γίγνεται, τοῦτο τὸν τόπον ἔχει παρ' αὐτῷ. κεῖται δὲ ἐν τῷ ἐπιταφίῳ λέξις,

» Τοὺς δὲ τῶν ἐναντίων τιμωρεῖσθαι πολεμιωτέρους αὐτῶν λακόντας, καὶ κινδύνων ἅμα ἡδὺ καλλίστου νομίζοντες, ἐβουλήθησαν, τοὺ μὲν τιμωρεῖσθαι, τῶν δὲ, ἐφίεσθαι· ἐλπίδι μὲν τὸ ἀφανὲς τοῦ κερδῶσειν ἐπιζέλαστος, ὀργῇ δὲ περὶ τοῦ ἤδη ὁρωμένου, σφίσιν αὐτοῖς ἀκίνητοι τε ποιῆσαι, ἐν τῷ ἀμύνεσθαι παθεῖν μᾶλλον ἢ κακοῦσθαι, ἢ ἐνδόντες, σῴζεσθαι, τὸ μὲν αἰσχρὸν τοῦ λόγου, ἔφυγον· τὸ δ' ὄρθιον, τῷ σώματι ὑπέμειναν· καὶ δι' ὀλίγου καιροῦ τύχης ἅμα ἀκμῇ, τῆς δόξης μᾶλλον, ἢ τοῦ δίκαιου ἀντιλάβεσθαι. τοιαῦτά ἐστι καὶ τὰ περὶ Θεμιστοκλέους ἀφηρμένα ἐν τῇ Α· βύβλῳ,

» Ἦν γὰρ ὁ Θεμιστοκλῆς βεβαιότατα δὴ φύσεως ἰσχὺν δηλώσας. καὶ διαφέροντός τι ἐς αὐτὸ μᾶλλον ἑτέρου ἄξιος θαυμάζεσθαι· οἰκείᾳ γοῦν ξυνέσει, καὶ ὅτε προμαθὼν ἐς αὐτὰν οὐδὲν, οὔτ' ἐπιμαθὼν τῶν τε παρεχρῆμα δι' ὀλιγότητος βουλῆς κράτιστος γνῶμων, καὶ τῶν μελλόντων ἐπιτελεῖσθαι τοῦ γενησομένου αὐτίκιστος εἰκαστὴς. καὶ ἃ μὲν μὴ χείρων ἔχρη, καὶ ὑπηγόσατο δίδοσθαι· ὧν δὲ ἄπειρος ἐπικρῖναι ἦν ὡς, ἐκ ἀπολλακτὸν, τι ἄμεινον ἢ χείρον ἐν τῷ ἀφανεῖ ἔπη προειδώς· καὶ τὸ ξύμπαν εἰπεῖν, φύσεως μὲν δυνάμει, μελέτης δὲ βραχύτητι, κράτιστος δὴ οὗτος αὐτοσχεδιάζειν τὰ δέοντα ἐγένετο. Οἱ δὲ μεγαλειώδεις σχηματισμοὶ τῶν αὐτηθέντων τε, μὴ παρομοίων, μὴ παρεσομένων, ἐν δὲ τῷδε τῷ τοῦ Γοργίου μάλιστα ἐπολέμησαν, ἥκιστα τῷ χαρακτῆρι τούτῳ προσήκοντες, αὐξησαι ἔχοντι τὴν ἀπαγγελῶ, καὶ τοῦ καμφοῦ πολλῆσον ἀφισπκότι, τοιοῦ-

ἥκιστος δῶ τοῖς ἰκνοῦσι φράσαι τι, ὃν ὄκνον. τὸ γὰρ ἥκιστος, καὶ τὸ ὄκνουσι, ἐνικῶ· τὰ δὲ ἐπιφερόμενα τούτοις, πλεθρον τε καὶ ζυγίτην εἶναι. τὸ δὲ ὑπερβάλλον αὐτῶν φθονοῦντες ἦλθε καὶ ἀπιστοῦσιν, οὐκ ἐπὶ τοῦ λέγεσθαι πεφύκασιν, ἀλλὰ κατὰ πολλῶν. λέξεως δέ, καὶ θηλυκῶν, μὴ οὐδέτερον αὐτὰ μεταλάξῃς ἐκβιβασθῆναι τὴν συνήθειαν ὀνομάτων, αἱ τοιαῦτ' εἰσὶν· ὅσον, πλῆθος μὲν παρακεῖται, παρακεῖται κεφαλή, τὸ θηλυκὸν ἐκφέρων ἀρρενικῶς, καὶ πλῆθος ὄχλησιν, ὄχλον· πλῆθος δὲ βουλήσιν, καὶ πλῆθος ἀνάγκην, τὸ βουλόμενον λέγει, καὶ τὸ ἀναγκάζοντα, ὡς ἐπὶ τῶν Ἀθηναίων τεθνεκέναι, ὅτι πλῆθος ἐς Σικελίαν ἀπέστειλαν στρατιάν.

Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, τὸ μὲν βουλόμενον, οὐκ ἀφῃρέθησαν ὑπὸ τῶν ἐναντίων τὴν παρασκευήν. καὶ ἐν ᾗς περὶ τῶν Θεσσαλῶν εἴρηκεν. Ὥστε εἰ μὴ ἀναγκαίᾳ μᾶλλον, ἢ ἑκουσίᾳ ἐχρῶντο τῷ ἐπιχωρίῳ οἱ Θεσσαλοί. καὶ γὰρ ἐνταῦθα οὐδέτερον πεποίηκε τὸ θηλυκόν· ὧν δὲ τὸ σημαινόμενον καὶ ὑπὸ τῆς λέξεως φιλονεικῆται, ὥστε εἰ μὴ ἀναγκαίᾳ μᾶλλον, ἢ ἑκουσίᾳ ἐχρῶντο τῇ ἐπιχωρίῳ οἱ Θεσσαλοί. Ἐν αἷς ἢ ταῖς πτώσεσι τῶν ὀνομάτων, καὶ τῶν προσηγοριῶν, καὶ τῶν μετοχῶν, μὴ συνακπομένων τούτοις αὖθις ὕβαλλάττει τε συνήθουσα, οὕτω σημαίνει τὸν φράσιν,

Σωφροσύνῃ γὰρ λαβοῦσαι αἱ πόλεις, καὶ ἄλλως τῶν πρακτομένων, ἐχώρησαν ἐπὶ τὴν αὐτόνομος ἐλευθερίαν, τῆς ἀφ' τῶν Ἀθηναίων ὑποπύλου δυνομίας οὐ προπεμφθέντες. Οἱ μὲν γὰρ ἀνολοίθως τῇ κοινῇ συνηθείᾳ σημαίνουσι τὸν φράσιν, τὸ, πλῆθος αὐτόζυξαν μόριον, μὴ τὴν πτῶσιν τῆς μετοχῆς τὴν αὐτακτικὴν αὐτὸ τῆς γενικῆς ἐτάξαν τὸν τόπον τόνδε,

Σωφροσύνῃ γὰρ λαβοῦσαι αἱ πόλεις, καὶ ἄλλως τῶν πρακτομένων, ἐχώρησαν ἐπὶ τὴν αὐτόνομος ἐλευθερίαν, τὴν ἀφ' τῶν Ἀθηναίων ὑποπύλου δυνομίας οὐ προπεμφθέντες. Οἱ ἢ, τὰ ἀρρενικὰ τοῖς θηλυκοῖς ξυνίστησιν, ὥστε ἀδύνατος πεποίηκε τὰς συνηθείας, αὐτὸ τῶν αὐτακτικῶν πτώσεων παραλαμβάνοντες. συλλαμβάνειν αὖ ὑφ' ἡμῶν λέγοιτο καὶ ἐπὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ μὴ τῷ πλήθει αὐτῶν κατακλαγέντες· οὐ γὰρ ἀνδρὸς δοτικῆς πτώσεως ἐχόμενα ἁλῶναι τὴν λέξιν ἕρμησεν, ἀλλ' ἀνδρὸς αὐτακτικῆς,

Καὶ μὴ τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων κατακλαγέντες· οὐδὲ γὰρ τῇ παρὰ τῶν θεῶν ὀργῇ φοβεῖσθαι λέγοιτ' ἄν τις, ἀλλὰ πρὸς τῶν θεῶν ὀργήν. Ἡ δὲ παρὰ τοῦ χρόνου τῶν ῥημάτων ἐκβιβασθεῖσα τὸ κρίνεσθαι φράσις, τοιαύτη τίς ἐστι,

Καίτοι εἰ ῥᾳθυμίᾳ μᾶλλον, ἢ πόνων μελέτῃ, καὶ μὴ μετὰ νόμων τὸ πλέον, ἕτοιμοι ἦσαν ἀφορμᾶσθαι ἐλευθεροῦσθαι, καὶ ἐν αὐτοῖς ἐλευθεροῦσι, μὴ ἀπολωλότερον τῶν ἀεὶ μοχθούντων φαίνεσθαι. Ἐνταῦθα γὰρ, τὸ μὲν ἐθέλοιμον ῥῆμα, τοῦ μέλλοντος ὄντος χρόνου σημαντικόν. τὸ δὲ περιλήψεται, τοῦ παρόντος. ἀκόλουθον δ' ἂν ὦ, εἰ συνέζευξε τῷ ἐθέλοιμι, τὸ περίεστι.

Τοῦτο γὰρ χωρὶς τὸ λυσιμβάνειν ὑμῖν τερον νομίζω. ὃ, μᾶλλον τῶν μὲν ὑμῶν, σύμμαχον γίγνεται· ὑπὸ χωρίζεσθαι δὲ, καὶ πάνυ χαλεπὸν ὄν, οὐ πορεύεσθαι. τὸ μὲν γὰρ γίγνεται, τοῦ παρόντος ὄντι· τὸ ἢ ἔσται, τοῦ μέλλοντος χρόνου σημαντικόν· γίγνοιτο ἢ μὴ παρὰ τὰς πτώσεις ὁ σχηματισμὸς ἀκόλουθος. ἐνδὲ μὲν γὰρ τῇ σπονδικῇ πτώσει, ὀξύνεται χ', τε μετοχικὸν ὄνομα τὸ, μέλλοντων, καὶ τὸ αὐτωνυμικὸν, τὸ ἡμῶν· ἐνδὲ δὲ τῇ δοτικῇ, τὸ ὑποχωρήσασιν· οἰκειότερον δ' ὦ τῇ ἕξει, καθ' ἃ αὐτὴν ὑξυνέχθαι πτώσιν.

Οταν δὲ πρὸς τὸ σημαῖνον ἀφ' τοῦ σημαινομένου πράγματος τὴν ἀποσοφίαν ποιῶνται, ἢ πρὸς τὸ σημαινόμενον, ἀφ' τοῦ σημαίνοντος, οὕτω σημαίνει τὸν λόγον,

Τῶν δὲ συρακουσίων ὁ δῆμος ἐν τοσούτῳ πρὸς ἀλλήλους δῆσιν ἦλθεν. Προθεὶς γὰρ ἐνικὸν ὄνομα τὸν δῆμον, ἀπέχρησε ἀφ' τοῦτου τὸν λόγον ἐνδὲ τὸ σημαινόμενον πρᾶγμα πλῆθυντικὸν ὑπάρχει, τὸ, συρακουσίους· καὶ αὖθις,

Λιπόντων γὰρ, ἀπελθόντων Ἀθηναίων ἐκ Σικελίας μὴ τὴν σύμβασιν, πολίτας τε ἐπιτράψαντο πολλοὺς, καὶ ὁ δῆμος ἐπιόσι τὴν γῆν ἀναστάσασθαι. Ἀπὸ γὰρ τοῦ πλῆθυντικοῦ ὀνόματος, τοῦ, λιπόντων, ἀπέχρησε τὸν λόγον ἐνδὲ τὸ ἐνικὸν ὄνομα τὸν δῆμον. Χρήσομαι δὲ παρ' αὐτῷ τῷ τὰ πράγματα ἡγεῖσθαι, καθάπερ ἐν τῇ Κορινθίων πρὸς Λακεδαιμονίους σημαντείᾳ γέγονεν· ἄξιον γὰρ ὁ κορίνθιος τοὺς προεισπόντας ἡμῖν λοπονήσου φυλάττειν αὐτῆς τὸ ἄξιωμα πρὸς τοὺς ἔξω πόλις, ὅσοι παρὰ τῶν πατέρων παρέλαβον, ταῦτα λέγει,

Χρὴ δὲ βουλεύεσθαι δὴ, καὶ τὴν Χελοπόννησον πειρᾶσθαι μὴ ἔλαττον ὑπηγεῖσθαι, ἢ οἱ πατέρες ὑμῖν παρέδοσαν· τὸ γὰρ ἐξηγεῖσθαι, νῦν τεθεικὸς δὴ προάγειν

σχυφὸν, καὶ πικρὸν, καὶ τὸ τυκτὸν, καὶ τὸ αὐστηρὸν, καὶ τὸ ἐμβριθὲς, καὶ τὸ λαιὸν, καὶ φοβερὸν· ὑπερέπαινται δὲ αὐτοῦ ταῦτα, τὸ παθητικὸν· τοιοῦτος μὲν οὖν τὶς ἦν ὁ Θουκυδίδης κατὰ τὴν τῆς λέξεως χαρακτῆρα, ᾧ παρὰ τοὺς ἄλλους διήνεικε. γλωσσηματικὰ μὲν οὖν, καὶ ἀπηρχαιωμένα, καὶ δυσείρηστα τοῖς πολλοῖς ἐστὶ, τό, τε ἀπραφῆς, καὶ ὁ ἐπιλογισμὸς, καὶ ἡ περιωπὴ, καὶ ἡ αὐτακολουθὶ, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις· τοιαυτηγορὶ δὲ, ὅτε κωλύμη, καὶ ἡ πρόσβλωσις, καὶ ἡ κατὰ βολὴ, καὶ ἡ ἀχλυσὶν, καὶ ἡ διηκόνησις, καὶ τὰ παρεκπλήσια· ἡ δ' ἐν τοῖς σχηματισμοῖς κακοήθης τε, καὶ πολυζωπία, καὶ ἡ ὑπαλλαγὴ τῆς συνήθους χρήσεως, ἐν ᾗ μάλιστα διαφθείρει αὐτὸν ἡ γοῦν μεθ' ἑτέρων ἄλλων, ὡδὶ τούτων ἡγεῖται τῶν ὀρθῶν φανερά· ὅταν μὲν οὖν μίαν λέξιν, εἴτε ὀνομαστικὴν, εἴτε ῥηματικὴν ἐν πλείοσιν ὀνόμασιν, ἢ ῥήμασιν ἐκφέρῃ, περιφράζων τὴν αὐτὴν νόησιν, τὴν αὐτὴν ποιεῖ τὴν λέξιν,

Ἡ δ' ὁ Θεμιστοκλῆς εὐθαρσὴς τὰ τὴν φύσιν ἰσχὺν διηλώσας· καὶ διαφθορὸν τῆς αὐτοῦ μᾶλλον ἢ πέρου ἄκρος θαυμάσαι· καὶ μὴν ἐν τῷ ἐπιταφίῳ γράφει, Οὐδ' αὖ κατὰ πλοῦτον, ἔχων δέ τι ἀγαθὸν σφᾶς ἐν τῇ πόλει, ἀκίνδυνος ἀφανείᾳ κεκώλυται.

Καὶ γὰρ ἐν τούτοις τὸ συμμεμετρημένον ποιεῖ τὸν λόγον, ὡσαὐτὶ τὸ λακεδαιμονίου βρασίδα τεθεικεν, ὅτι μαχόμενος περὶ τῆς πόλεως, ἐκ τῆς νεὸς ἀναπηδήσας γενόμενος, ἔξω ποι· ποσὶν ὡς αὐτοῦ φησὶν εἰς τὴν παρεξαιρεσίαν, ἡ ἀκαὶς περιερρύη. βούλεται γὰρ δηλοῦν τὸ, ὄντως δὲ αὐτοῦ ἔξω τῆς νεὼς ὡδὶ τὰ προλεχθέντα μόρια τῆς ἀρετῆσας αἰσθάλεσθαι. εἰ δὲς ἢ τὰ ῥηματικὰ μόρια τὴν λέξεως ὀνομαστικὴν σχηματίζῃ, ποιεῖ τὴν ποιᾶ τὴν φράσιν· ἔστι δ' αὐ τῷ πρὸς λθωναίους ὁ κορίνθιος ἐν τῇ πρώτῃ βύβλῳ τάδε λέγων,

Δικαιώματα μὲν οὖν τάδε πρὸς ὑμᾶς ἔχομεν, παραλείπειν δὲ καὶ ἀξιοῦσιν χάριτος, καὶ δή. Τὸ γὰρ παραινεῖν, καὶ ἀξιοῦν, ῥήματα ὄντα, ὀνομαστικῶς γίγνεται παραλείπειν, καὶ ἀξιοῦσιν. παύτης δ' ἐστὶ τῆς ἰδέας ἤ τε οὐκ ἀποτείχισις τοῦ πολυμνείου, ἣν ἐν τῇ ζ. βύβλῳ τέθεικεν ἐν δημηγορίᾳ. τὸ δ' ἀποτειχίζειν, καὶ ἀπολοφύραθαι, ῥήματα ὄντα, ὀνομαστικῶς ἐσχημάτικεν, ἀποτείχισιν, καὶ ὀλόφυρσιν. Ὅταν δ' αὐτοτρεχίας ἐκατέρου τούτων τὴν φύσιν, τὰ ὀνόματα ποιῇ ῥήματα, τοῦτον τὸν τρόπον ἐκφέρει τὴν λέξιν, ὡς ἐν τῇ α. βύβλῳ περὶ τῆς αἰτίας τοῦ πολέμου γράφει,

Τὴν μὲν οὖν ἀληθεστάτην αἰτίαν, λόγῳ δὲ ἀφανεστάτην, τὸν λθηναίους οἶμαι μεγάλους γνωμένους, ἀναγκάσαι εἰς τὸ πολεμεῖν.

Βούλεται γὰρ δηλοῦν ὅτι μεγάλοι γνόμενοι οἱ λθηναῖοι, ἀνάγκην παρέχει φοβοῦ πολέμου· πεποίηκε δὲ αὐτὴ τῆς αἰτίας καὶ τοῦ πολέμου ὀνομαστικῶς ὄντων, ῥήματος, τό, τε αἰτιᾶσθαι, καὶ τὸ πολεμεῖν. Ὅταν δὲ τῶν ῥημάτων ἀλλάττῃ τὰ εἴδη τῶν παθητικῶν, καὶ ἐνεργητικῶν, οὕτω σχηματίζῃ τὸν λόγον,

Οὔτε γὰρ ἐκεῖνο κωλύει ταῖς ἀπουσίαις, οὔτε τόδε. Τὸ γὰρ κωλύειν ῥῆμα ἐνεργητικὸν ὑπάρχον, αὐτὴ τοῦ κωλύεσθαι παθητικοῦ ὄντος, παρείληπται. ὧδε δὲ τὸ συμμεμενόμενον τοῦ τῆς λέξεως τοιοῦτο, οὔτε γὰρ ἐκεῖνο κωλύεται ταῖς ἀπουσίαις, οὔτε τόδε. καὶ ἔτι τὰ ἐν τῷ προοιμίῳ λεγόμενα,

Τῆς γὰρ ἐμπορίας ἀκουούσης, οὐδὲν ἐπιμεμψιμοίρτες ἀλλως ἀλλήλοις. καὶ γὰρ ἐν τούτοις, τὸ ἐπιμεμψιμοίρτες ἐνεργητικὸν ὑπάρχον ῥῆμα, τοῦ ἐπιμεμψιμοίρεσθαι παθητικοῦ ὄντος, χώραν ἐπέχει. Ὅταν ἡ αὐτὴ ἡ ἐνεργητικοῦ τὸ παθητικὸν πρὸς ἀλλαμβάνῃ, τοῦτον σχηματίζῃ τὸν τρόπον,

Ἡμᾶς δὲ ὅσοι μὲν λθωναίους ἤλθομεν ἐπολλάξαμεν. βούλεται μὲν γὰρ δηλοῦν, ἡμᾶς ἢ ὅσοι μὲν λθωναίους συνήλλαξαν· παρείληφε δὲ τὸ ἐπολλάξαμεν παθητικοῦ ὑπάρχον, αὐτὴ ἐνεργητικοῦ τὸ συνήλλαξαν· καὶ τὸ ἐπιφερόμενον τὸ, καὶ τιμωμένους· αὐτὴ ἐκ τοῦ ἐνεργητικοῦ ῥήματος τὸ κατωκημένους, τὸ παθητικὸν παρείληφε, τὸ, κατωκημένους. ἔστι δὲ τὰς τῶν ἐνικῶν τε καὶ πληθυντικῶν διαφορὰς, ὅταν ἐναλλάττῃ πρὸς ἑκατέρου τούτων τάξιν, ἐνίοτε μὲν αὐτὴ πληθυντικῶν ὄντων ἐκφέρῃ, καὶ ὄντως αὖθις παρίστηκε,

Τὸν μὲν συρακούσιον, αὐτὸν ἢ τὸ πολέμιον εἶναι τῶν λθωναίων. βούλεται μὲν ἐκ τοῦ Συρακουσίους λέγειν, καὶ τοὺς λθωναίους. πεποίηκε δὲ τῶν ὀνομάτων ἑκάτερον ἑνικὸν, καὶ ἐν οἷς φησὶ, καὶ τὸν πολέμιον λαυθάνειν ἔξομεν, μὴ ῥᾳδίως αὐτῷ πολιτεύσης τῆς αἰχμαλωσίας· τοῦτο γὰρ πολεμίους ἐσχημάτικεν ἑνικῶς, ἐκ πληθυντικῶς· αἰτιᾶ ἢ τοῦ ἑνικοῦ, τὸ πληθυντικὸν παρακαμβαλὼν ῥῆμα τὸν τρόπον ὑπαλλάττων πρὸς συνήθη φράσιν. καὶ τοι δὲ ἡ λέξις ἐν τῷ προοιμίῳ τοῦ ἐπιταφίου,

μέχρι γὰρ τοῦδε, αὐτοὶ τε ἐπεποίθεισαν περὶ ἑαυτῶν λεγόμενοι· ὡς ὅσοι αὖ μὴ αὐτοὶς

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΕΩΣ ΓΕΡΙΤΩΝ ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΙΔΙΩΜΑΤΩΝ.

Διονύσιος Ἀμμαίῳ τῷ φιλτάτῳ χαίρειν.

Γῶ μὲν ὑπολάμβανον ἀρκούντως δεδηλωκέναι τὸν Θουκυδίδου χαρακτῆρα, τά τε μέγιστα καὶ κυριώτατα τῶν ὑπαρχόντων περὶ αὐτὸν ἰδιωμάτων ἐπεξελθών, ἐν οἷς γε δὴ μάλιστα διαφθορὰν ἔδοξέ μοι τῶν πρὸ αὐτοῦ ῥητόρων τε, καὶ συγγραφέων. πρότερον μὲν ἐν τοῖς περὶ τῶν ἀρχαίων ῥητόρων πρὸς τὸν ὅλον ὄγκον συνταχθεῖσιν ὑπομνηματισμοῖς, ὀλίγοις δὲ πρόσθεν χρόνοις, ἐν τῇ περὶ αὐτοῦ τοῦ Θουκυδίδου κατασκευαθείσῃ γραφῇ, προσέθηκον τὸν Διονύσιον τὸν Ἑλικαρνασσέα· ἐν ᾗ πάντα τὰ δόμενα λόγου, μετὰ τῶν ἀκμαίων ἀρχαιοτήτων διεξελήλυθα κατὰ τὴν αὐτοῦ δύναμιν· οὗ δὴ καὶ ἐπιβαίνοντες ἤδη ἐπὶ βραβεῖα τοὺς τρακτέους, ἐπειδὴ προκατέβημεν ἅπαντα τὰ συμβεβηκότα τῷ χαρακτῆρι, πότε τοὺς περὶ αὐτῶν πίστεις παρέχωμεν· ἀκριβεστέραν δὲ τὴν δήλωσιν τῶν ἰδιωμάτων τοῦ χαρακτῆρος ἐπαγγελλόμενοι, εἰ παρὰ μέρος ἐκάστην τῶν παρατάσεων τὰς λέξεις τοῦ συγγραφέως παραθείμεν, ὅσοι τὰς τέχνας, καὶ τὰς εἰσαγωγὰς τῶν λόγων προγυμνασάμενοι ποιοῦσι, προελόμενος εἰς μικρὸν ἐλλιπεῖν, καὶ τοῦ πολυμαθοῦς, τοῦ διδασκαλικοῦ ὀνόματος λαβεῖν, αὐτὸ τοῦτ' ἐπιδεικτικῶς· ἵνα ᾖ δῆλον ὅτι παρακολουθήσας ὁ λόγος σοι γένηται, προθεὶς καθ' ἓν λέγειν ὅσα περὶ τοῦ συγγραφέως τυγχάνω προαιρούμενος, ἐπιζητήσειν αὖ καλλίονα μεν τῶν προθέσεων ἐκάστην, καὶ τὰς ἀποδείξεις παρίξομεν, καθάπερ εἴωθεν· ἐπεὶ καὶ τοῖς περὶ Ἡροδότου γράφουσι, τὰ μέλλοντα δηλοῦσθαι· τούτῳ γὰρ Θουκυδίδης τῷ αὐτοῦ ἐπιβαλὼν, καὶ τοῖς ἄλλοις, ὧν πρότερον ἐμνήσθημεν, καὶ συνισὼν ἅπασιν αὐτῶν ἔχω αἰτιάσασθαι, ἰδιόν τι γένος χαρακτῆρος, οὔτε πλέον αὐτοπελῶς, οὔτε ἐμμιξοῦν ἀπηρτισμένως, καινὸν δέ τι καὶ μικτὸν ὑφ' ἁρμονίαν ὑφασάμενος, ἐξ ὧν ἰσοστασιῶν πραγματείαν ἐπανύσασιν εἰσαγαγών· ὧδε μὲν τῆς ἐκλογῆς τῶν ὀνομάτων, πλὴν ζοπικῶν, καὶ γλωσσηματικῶν, καὶ ἀπηρχαιωμένων, καὶ ξένων λέγειν παραλαμβανόντων τολμᾶν, αὐτὰ τὰ σήμαντα καὶ ξυνήθεσι τοῖς ἰδιώταις τῶν ἀνθρώπων· ὧδε δὲ τῶν σχηματισμῶν, ἐν οἷς μάλιστα ἐβουλήθη διενεγκεῖν τῶν πρὸ αὐτοῦ, πλείστην εἰσενεγκάμενος πραγματείαν, τοτὲ μὲν, λόγου ὑφ' ὑπόμνητος πιθῶν, τοτὲ δὲ, εἰς ὄνομα συνάγων τὸ λόγον· καὶ ἐνίοτε μὴ τὸ ἐνματικὸν ὀνομαστικῶς ἐκφέρων, αὐθις ἐρωτῶμενον ῥῆμα ποιῶν· καὶ αὖ τῶν γε τούτων αἰακτέφεων τοῖς χρήσεις, ἵνα τὸ μὲν ὀνοματικὸν, ἐνματικὸν, τὸ δὲ ἐνματικὸν, ὀνοματικὸν λέγηται· καὶ τὰ μὲν παθητικὰ ἐνματα, σκαστέρια, τὰ δὲ σκαστέρια, παθητικά. πολιθωτικῶν δὲ, καὶ ἐπικῶν ἀλλάττων τοὺς φύσεις, καὶ αὐτὰ ταῦτα ἀλλήλων, θηλυκὰ τε ἀρσενικοῖς, καὶ ἄρρενα θηλυκοῖς, καὶ οὐδέτερα τούτων πᾶσι συνάπτων, ὑφ' ὧν ἡ κοινὴ φύσει ἀκολουθεῖν πολλαχοῦ ταῦτα· τοὺς δ' ὀνοματικῶν ἢ μετοχικῶν πτώσεις, τοτὲ μὲν, πρὸς τὸ σημαινόμενον, ἀπὸ τοῦ σημαίνοντος ἀκριβοῦσθαι, τοτὲ δὲ, πρὸς τὸ σημαῖνον, ἀπὸ τοῦ σημαινομένου· ἐν δὲ τοῖς ζωδιστικοῖς, καὶ τοῖς προθετικοῖς μορίοις, καὶ ἔτι μᾶλλον ἐν τοῖς διαρθροῦσι τὰς τῶν νοημάτων δυνάμεις, πρωτοῦ τόπου ἐνιεὶς ἀξιῶ. πλεῖστα δ' ἂν τις εὕροι παρ' αὐτῷ τῶν σχημάτων, προσώπων τε ἀκριβοῦς ἐναλλαγὰς, καὶ χρόνων ἐναλλαγὰς, καὶ τοπικῶν σημειώσεων μεταφορᾶς ὑφ' ἁρμονίαν, καὶ συλλογισμῶν λαμβανόντων φαντασίαν ἀκριβῆ, ἢ τὰ πράγματα αὐτὰ σωμάτων, ἢ τὰ σώματα αὐτὰ πραγμάτων· ὑφ' ἑκάτερα ἐνθυμημάτων τε καὶ νοημάτων αὖ μεταξὺ παρεμπτώσεις πολλαὶ γινόμεναι, ὀλίγα μακρῶν ἀκολαθίαν κομίζουσαι, τά τε σκολιὰ, καὶ πολύπλοκα, καὶ δυσεξέλικτα, καὶ τὰ ἄλλα τὰ συγγενῆ φύσεις· εὕροι δ' ἂν τις οὐκ ὀλίγα καὶ τῶν διακτικῶν σχημάτων κέρδεα παρ' αὐτῷ· τὰς παρισώσεις λέγω, καὶ παρομοιώσεις, καὶ παρονομασίας, καὶ αὐτοθέσεις, ἐν αἷς ἐπλεόνασε Γοργίας ὁ Λεοντῖνος, καὶ οἱ περὶ Γῶλον, καὶ Λικύμνιον, καὶ πολλοὶ ἄλλοι τῶν κατ' αὐτὸν ἀκμασάντων· ἐκπλήττεται δ' αὐτοῦ καὶ χαρακτηρισικῶτατά δέ πως πεπεῖσθαι δ' ἐλαχίστων ὀνομάτων, πλείστα σημαίνειν πράγματα· εἰς ἃ, καὶ ἔτι προσθεὶς μόνον τι τὸν ἀκροατὴν ἀκούσεσθαι, κατα λείπει· ὑφ' ὧν ἀξιοῖς ἡγεῖται τὸ ξεσχυλίνα δὲ συνελὼν εἴπω, πάσαρκα μέν ἐστιν ὡς πρόφρασις τῆς Θουκυδίδου λέξεως, τὸ ποιητικὸν τῶν ὀνομάτων· τὸ πολυειδὲς τῶν σχημάτων· τὸ ζαχρὺ τῆς ἁρμονίας· τὸ πάχος τῆς σημασίας· χρώματα δὲ αὐτῆς, τό, τε

συμφοίτων, πικρὸς ἐν τοῖς αὐτηρότητι ἠθῶν μιμητὴς, καὶ αὐξητὴς διατριφῆς. ὅθεν
τοῦ παρ' αὐτῷ Φρόνημα Περικλέους, μὴ κλέους· οὐκ οἶδ', παῖ εἴ πω τις· ἀλκι-
βιάδης ἐκτήσατο. θεμιστοκλέης παίνεται· νικᾷ χρυσότητα διδόσθαι μοι δόξ' ὑπηχέων μὲ
χρι Σικελίας· μὴ ἄλλα μύρια, ἃ κατὰ μόρσιμ' ἐπιδεῖν πειρασόμεθα· ὡς ἐπ' ὀλέσσον
ἢ χρῆσθαι τῇ ἀρχαίᾳ ἀτυφίᾳ τῇ παλαιᾷ, ἣ τὸ ξ. αὐτὴ τ' ἐ. παρείληφεν, ὅταν ξυνὶ
γραφῇ, μὴ ξυμμαχίαν λέγῃ· καὶ πῶ δ' Φθόγγον πῶ αὖ αὐτὴ τ' ἀ τραφῇ, αἰεὶ λέγων·
καὶ ὅλως ἐφθυρεπής ἔβη κακιῶν ὀνομάτων· τὰ μὴ, χάρ ἔβην ἀρχαιότροπα τῶν καθ' αὑ-
τὸν χρόνων, τὸ αὐτὸ βοᾷ, μὴ τὸ τοῦ λεμυσείου πνεῖν, μὴ παγχάλεπον, καὶ ἁμαρτάδα, μὴ
ὕλης φακέλους· τὰ δ', ποιητὰς μελῇ, οὗ) τὸ ἐπιλύξαι, μὴ τὸ ἐπιλύσαι, μὴ τὸ αἰτα-
κῶς, καὶ τὸ φιαῦσαι· ταῖν' ἴδια· οἶδ, αἰχράμωσαν, μὴ κωλύμη, καὶ αἰχρεῖ χασιν, μὴ ὅσα
ἄλλα, παρ' ἄλλοις μὲν οὐκ εἴρηται, ὑπ' αὐτοῦ δὲ λέλεκται· μελῇ δ' αὐτῷ καὶ ὄγκου τ'
ὀνόματος, καὶ λειότητος τῶν ξυμμάτων· καὶ ὡς πρὸ Φθάσαντες ἂν ποιεῖ, ξεραχύ-
τητος συντάξεως· τὰ δ' ἐπιλλὰ τῶν πραγμάτων καὶ λέξῃ λείπουσι· τίθησι δ' ἐπι-
λάτους καὶ πάθη, καὶ πράγματα αὐτάδη ἔφη, ὡς τὸ αὐτόματον ἔλεγε· καὶ τι τοῦ
παντὸς θείου, ἐν οἷς ἐπιτυφίους λέγῃ, καὶ ποικίλως ἐρωτεῖσαι εἰσφέρων, καὶ ὁρῶ
τήσεις τε ἐμεῖ, μὴ φιλοσόφοις εἴδεσι δημηγορ· οὐδὲ ἵν' ἀμοιβαῖος ἔβη, φιλοσοφεῖ, τὴν
μέντοι ἰδέαν αὐτοῦ τ' λέξεί, μὴ τ' συνθέσει, αἰτιᾶν) ἀπολείους, ὧν ἔβη Διονύσιος ὁ ἁ-
λικαρνασσεύς· μέμφεται δ' αὐτῷ δ' πιξῆ μὴ πολιτικῇ λέξει χρῆσθαι μὴ δοκαμέσῳ, ἐκ
ἐθέλῃς ὅτι ταῦτα πάντα δοκάμως ἔβη περιττῶς, καὶ ἕξεως πολιτικὴν ἀφαίνεται ἡ
ἰδέα τῶν Ηροδότου χρόνων γενόμενος, εἴγε ὁ μὲν Ηρόδοτος μέμνηται τῆς Θουκαίων ἐς
Κολχὶς ἐστόλου πλάτους, περὶ ἧς ἱστορεῖ Θουκυδίδης ἐν τῇ λαυτέρᾳ· λέγει δέ τι μὴ γε
οὖν, ὡς ποτε τοῦ Ηροδότου τοὺς ἰδίας ἱστορίας ἐπιδεικνυμένου, παρὼν τῇ ἀκροά-
σει Θουκυδίδης, μὴ ἀκοῦσαι, ἐδάκρυσεν· ἔπειτά Φασὶ τ' Ηρόδοτον ἔσχον Θουρίοι, εἰ
πεῖν αὐτοῦ πρὸς τ' πατέρα τ' Ολορσι, ὦ Ολορσι, ὀργᾷ ὁ Φύσις τοῦ ὑοῦ σου πρὸς μα
θήματα· ἐπιλαθέσθαι δὲ ἐν τῇ Θράκῃ· καὶ οἱ μὲν, λέγουσιν ὅτι ἐκεῖ ἐπάφη· ἄλλοι λέγου
σιν ὅτι ἐν τοῖς Αθήναις ἰὼν ἔχοι τοὺς ὀστᾶ αὐτοῦ κρύφα παρὰ τῶν συγγενῶν, καὶ ὅπως
ἐπάφη· δὲ ἧς ἰὼν Φασὶ ὡς θάπτειν ἐν Αθήναις τὸν ἀδὶ προσδοκᾷ Φθήσονται· ἔστι δὲ
αὐτοῦ τάφος πλησίον τ' πυλῶν, ἐν χωρίῳ τῆς ἀπίκης, ὃ κοίλη καλεῖται, καθὰ Φη
σιν Αντυλλος, ἀκούσας αὐτὸν μαρτυρῆσαι, μὴ ἱστορίαν γνῶναι, μὴ διδάξαι δεινὸς· καὶ
ξένη δ' Φησὶν ἔπηκεν ἐν τῇ κοίλῃ, Θουκυδίδης ἀλιμούσιος ἔχουσα ἐπίγραμμα· πινὲς
δ' προσέθηκαν καὶ τὸ, ἐνθάδ' κεῖται· ἀλλὰ λέγομεν ὅτι νοούμενόν ἔβη ἔξω, καὶ προ
συπακουόμενον· οὐδὲ γὰρ ἔκειτο ἐν τῷ ἐπιγράμματι· ἔστι δὲ πρὸ ἰδίαν καὶ τὸν χαρα-
κτῆρα μεγαλοπρεπὴς, ὡς μάλ' ἐν τοῖς οἴκοις ἀφίσταθ' τοῦ μεγαλοπρεποῦς· ἐμβρι
θὴς πρὸ φράσαι· ἀσαφὴς πρὸ διαίσαι, δεῖ· τὸ περβατὸς χαίρειν· ὀλίγιστα ὀνόμασι
πολλὰ πράγματα δηλοῦ· καὶ ποικιλώτατος μὲν ἐν τοῖς τῆς λέξεως σχήμασι,
κατὰ δὲ πρὸ διαίσαι, τοιοῦτος ἀλίου ἀφαπάτιος· οὔτε γὰρ ἐρωτήσεσι, οὔτε ἐπαπορήσεσιν,
οὔτε ταῖς ἐκ πολαγίου ῥήσεσιν, οὔτε ἄλλαις ποῖ παρεργίαις πρὸς τὸν ἀκροατὴν κέ-
χρηται, τοῦ δημοσθένους μάλιστα ἐν τούτοις ἐπιδεικνυμένου τὴν δεινότητα· ὅμως
δὲ οὐκ ἀγνοίᾳ σχηματισμοῦ τοῦ κατὰ διαίσαιν, παρεῖναι τὸν Θουκυδίδην τοιού-
τον, ἀλλὰ τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις πρέποντας, καὶ αρμόζοντας, καὶ συν
πηθῆναι τὸν λόγον· οὐ γὰρ ἔπρεπε περικλεῖ, καὶ Αρχιδάμῳ, καὶ Νικίᾳ, καὶ Βρα-
σίδᾳ, αὐθράποισι μεγαλόφροσι, καὶ γενναίοις, καὶ ἐρωικλῶ ἔχουσι δόξαν, λόγους ἀφω
νέασαι, καὶ παρεργίασαι περιπλῆναι, ὡσπερ μὴ παῤῥησίαν ἔχουσι φανερῶς ἐλέγχειν,
καὶ αὐτικρυς μέμφεσθαι, μὴ ὁπόσον βούλοιτο λέγειν· διαφέρον, τὸ ἄπλαστον μὴ αὖ
θοπόητον ἐπιτήδευσι, σῴζων κἀν τούτοις τὸ πρόσηθες, καὶ τῇ τέχνῃ δοκοῦν· τεχνί
τευ γὰρ αὐθρώπου φυλάξαι τοῖς προσώποις πρὸ ἐπιβάλλουσαν δόξαν, καὶ
τοῖς πράγμασι, τὸν ἀκόλουθον κόσμον· Ισόν γ' ὅτι τὸν πρα-
γματείαν αὐτοῦ, ὁ μὲν, κρίνετο μὲν εἰς Ἰσοκαίδηνα
ἱστορίαν, ἄλλοι δ', ἄλλως· ὅμως γ' ἡ πολίσκη μὴ ἡ κοι
νὴ κικράτησι, τὸ μίχρι τῶν ὀκτὼ δημηθῆναι
τὴν πραγματείαν, ὡς καὶ ἐπέ-
κρεμεν ὁ Ασκληπιός.

ὅτι ἀλλ' ἡ συγγραφὴ καφαλαίοις διαιρεῖται, καὶ οὐδὲ ἅδος ἀνάγκη τὴν ἐπιγραφὴν· καὶ ἐνίως μὲν πᾶσα συγγραφὴ οὐδὲ τὸ σύμβολον λυτικόν· ἄλλοι δέ, καὶ ὅσοι τὸ παντελὲς ἀνάγουσι, φάσκοντες, ὅτι ἐκομιδῇ τὸν ἀρίστους ἐν τῷ πολέμοις γενομένης· ὅλως μὲν οὖν οὐκ ἀναγκαῖον τὸν Θουκυδίδου ἐν τοῖς ξυγγράμμασιν ὑποτίθεσθαι τῷ μὴ συμβολευτικῷ, δεῖ τὸ ὅλον ἐπιμελοῦς, πλὴν τῆς Πλαταιέων, ἢ Θηβαίων, ἀλλὰ τῇ ξύμπασι πολέμοις γενομένης· τῷ δὲ ἐπιταφίου· τῷ δὲ ἐπιμελοῦς, διὰ τῆς ἐπιμελείας τῶν Πλαταιέων, καὶ τῶν Θηβαίων, ἃς αὐτοτέρω τῶν ἄλλων ὑπεξελόμενα. ὅπου γὰρ ἐπιμελεῖται κρίνουσι λακεδαιμονίων οἱ παρακελεύονται, καὶ κρίνεται πρὸς πλὴν ἐρώτησιν ὁ Πλαταικὸς λόγος, καὶ ἀσχολογεῖται, περὶ ὧν δρᾶται, διὰ πλόνων τὸν λόγους ποιέμενος· καὶ αὖ πλέγει τούτους ὁ Θηβαῖος, εἰς ὀργὴν τὸν λακεδαιμονίων προκαλούμενος· ὁ δὲ λόγου τέλος, καὶ μίσθος, καὶ τὸ χρῆμα, ἐπιμελὲς καθαρῶς ἀποφαίνει τὸ εἶδος. λέγουσι δέ τινες πλὴν ὀγδόῳ ἰσορίαν τοῦδε γεγράφθαι, καὶ μὴ εἶναι Θουκυδίδου· ἀλλ' οἱ μέν, φασὶν εἶναι τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ, οἱ δέ, Ξενοφῶντος· πρὸς οὓς λέγομεν, ὅτι τῆς μὲν θυγατρὸς ὡς οὐκ ἔστι, δῆλον· οὐ γὰρ γυναικεῖα ὧδε φύσεως τοιαύτην ἀρετὴν τε καὶ τέχνῃ μεμισθαι· ἔπειτα, εἰ τοιαύτην τὴν ὧδε, οὐκ ἂν ἐσωθήσαν λαθεῖν, οὐδ' ἂν πλὴν ὀγδόῳ ἔγραψε μόνον, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ πόλιτικὰ ἂν, πλὴν οἰκείαν ἐκφαίνουσα φύσιν· ὅτι δὲ Ξενοφῶντός ἐστιν, ὁ χαρακτὴρ μαρτυρεῖ· πολὺ γὰρ τὸ μέσον ἰσχνοῦ χαρακτῆρος, καὶ ὑψηλοῦ. οὐ μὴν οὐδὲ Θεοπόμπου, καθάπερ ἔνιοι φασίν· πόθεν δέ, καὶ μᾶλλον τοῖς χαρακτῆρσιν, Θουκυδίδης μὲν ἐστὶν ὁμοιότατος, ἀλλ' ἀπολλώπιστος δ' ἐκείνων γεγραμμένος· καὶ πολλῷ πλείονι ἐν καφαλαίῳ πραγμάτων καλλωπισθῆναι, ἢ λαβεῖν ἔκτασιν δυνάμενον· ἐν δὲ ἢ λέγομεν, ὡς ἀθετέστερον πέφρασται, καὶ ὀλίγον, καὶ ὅτι ἀξιόπιστον, αὖ πλὴν φαίνεται (ὧν τεκμήριόν· ἀθανάτους ὄντας ἢ σώματος, ξρηχύτητι ἢ ὁ λογισμὸς ἀνιαρότερος ἔστι φιλεῖ· μικρῷ δ' συμπαίρουσι ἀλλήλοις, ὅ, τε λογισμὸς, καὶ τὸ σῶμα. ἃ πίθηκι δὲ μετὰ τὸν τὸ λιμὸν τὸν πελοποννησιακὸν ἐν τῇ Θράκῃ, συγγράφων τὰ πράγματα τοῦ ἑκόντος ἢ πρόνοιαν ἐναυτοῦ· εἴκασι δ' ἢ ἀκριβέστερον ὁ πόλεμος· τὰ δὲ τῶν ἄλλων ἓξ ἑνὸς πράγματα, ἀκαπλήρωτ' ὅ, τε Θεόπομπος, καὶ ὁ Ξενοφῶν, ὡς συνάπτει πλὴν ἑλληνικὴν ἰσορίαν. ἴσον δὲ, ὅτι ξρατηγέσας ὁ Θουκυδίδης ἐν Αμφιπόλει, καὶ δόξας ἐκεῖ βραδέως ἀφικέσθαι, καὶ προλαβόντος αὐτὸν τὸν Βρασίδου, ἐφυγαδεύθη ὑπ' Αθηναίων, διαβάλλοντος αὐτὸν τὸν Κλέωνος· διὸ καὶ ἀπεχθάνεται τῷ Κλέωνι, καὶ ὡς μεμισθωμένον αὐτὸν εἰσάγει παντελῶς, καὶ κωφόν· καὶ ἀπλεῖν, ὡς φασιν, ἐν τῇ Θράκῃ, τὸν πόλεμον ἐκεῖ τῆς συγγραφῆς συνέχοντι· ἀφ' οὗ μὲν γὰρ ὁ πόλεμος ἤρξατο, ἕως μέσου τοῦ τὰ λεγόμενα ἅπαντα, καὶ τὰ πραχθέντα· οὐ μὴν κρείττους ἐφάνησαν πλὴν ἀρχήν, ἢ τὸν μόνον σῶσαι τῇ σπουδῇ τὰ πράγματα· ὅθεν ἡ μὲν πλὴν ὄψεως, ἐν σκαπτῇ ὕλῃ τῆς Θράκης χωρίῳ διαπεπόλεμος, συντάξει μετὰ τοὺς κρείττους, ἃ ὄψ ἀρχῆς μόνον ἴσα σπουδῇ· ἐξ δὲ τὴν μνῆμον· ἔστι δὲ τοῖς μύθοις ἐναντίος, ὅτι· τὸ χαίρειν ταῖς ἀληθείαις· οὐ γὰρ ἐπιτήδευσε τοῖς ἄλλοις παντὸν συγγραφεῦσιν, οὐδὲ ἱστορικοῖς, οἱ μύθους ἐγκατέμειξαν ταῖς ἱστορίαις, τὸ πιστὸν τοῦ ἀληθέος· αὐτὸ πιστεύομεν· ἀλλ' ἐκεῖναι μὲν ὅπω. τῷ συγγραφεῖ δ' οὐκ ἐμέλησε πρὸς τέρψιν τῶν ἀκουόντων, ἀλλὰ πρὸς ἀκρίβειαν τῶν μελλόντων σκοπεῖν· καὶ γὰρ ὠνόμασεν κτῆσιν πλὴν ἑαυτοῦ συγγραφὴν· πολλὰ γὰρ τῶν πρὸς ἡδονὴν ἀπέφυτε τὰς παρουσήσεις, ἃς εἰκάθασι ποιεῖν οἱ πολέμους, ἀπὸ κλίνας· ὅπου τὸ μὴ παρ' Ηροδότῳ καὶ ὁ Διλφίς ἐστὶν ὁ φιλήκοος, καὶ λρίων ὁ κυβερνήμενος μουσικῇ, καὶ ὅλως ἡ λαμπρὰ τῶν ἰσορίων πλὴν ὑπόθεσιν λέλεκται· ὁ δὲ συγγραφεὺς οὗτος, αὖ αὐαμνησθῆ τινὸς περιπεσοῦ, διὰ μὲν πλὴν αὐάγκην λέγει, διηγεῖται δὲ μόνον εἰς γνῶσιν τῶν ἀκουόντων ἀφικνούμενος. ὅ, τε γὰρ περὶ Κηρίνθου αὖ τῷ λόγος πέφρασται μόνον, περὶ παθῶν τῶν γυναικῶν, ἥ τε κυκλάδων ἰσορία, τῶν τόπων ἐμνημονεύθη χάριν· καὶ ὁ Αλκμαίων, ὅτε σωφρονεῖν μνημονεύεσθαι), ἵνα δὲ ἡ σωφροσύνης αὖ τῷ νόσου ποιεῖ, τὰ δ' ἄλλα, ὅπ ἀκριβῶ· περὶ μὲν οὖν τοὺς μύθους, τοιοῦτος· λεγὼς δὲ ἡδονὴν γράφειν· καὶ ἐν μὲν τοῖς μάχαις, ἐμφύς· ὑπὸ ἢ πλὴν σύνταξιν, ἐνίοτε δὲ τὸ ἐπιτεῖνον τῆς ὀργὴ μᾶλλον ἀδηλος εἶναι δοκῶν. ἔχει ἢ χαρακτὴρ ὑπέρσεμνον, καὶ μέγα· τὸ δὲ τῆς ξυνέσεως ζαχύτητος ὂν μεσὸν, καὶ ἐμβριθὲς, καὶ ὑπερβατικὸν, ἐνίοτε ἢ, πλὴν ἀσαφές. αἱ δὲ ξραχύτητες θαυμασταὶ, πλὴν τῶν λέξεων ἀνάδυσ πλεόνως· τὸ δὲ γνωμολογικὸν αὖ τοῦ, πάνυ ἐπαινετόν· ἐν ἢ ταῖς ἀφηγήσεσι, σφόδρα δυνατὸς, ναυμαχήσας ἡμῖν, καὶ πολιορκήσας, νόσους τε, καὶ στάσεις διηγούμενος· τὸ λυσιτελὲς δὲ ἐν τοῖς χρήμασι τὰ πολλά· πλὴν τῶν γοργίου τοῦ λεοντίνου μιμούμενος, ταχὺς ἐν ταῖς

σημαίνεις,

τῆς ἀληθείας ὕπεσχον· μὴ ἀγνοεῖσθαι δὲ ὅτι ἐγένοντο Θουκυδίδαι πολλοί· οὗτός τε ὁ Ὀλόρου παῖς, καὶ Δᾶπυρος δημαγωγὸς Μιλησίου, ὅσα καὶ ῥήτωρ ἱκανὸς ἅπαντα πύσατο· Ζῆτος δὲ γένει Φαρσάλιος, οὗ μέμνηται Πολέμων ἐν τοῖς περὶ Ἀκροπόλεως, Φάσκων αὐτὸν εἶναι παῖδα Μένωνος· πέμπτος ἄλλος Θουκυδίδης ποιητὴς, ὃν δῆμοι ἀχρεῖόσασ, οὗ μέμνηται Ἀνδροτίων ἐν τῇ ἀτθίδι, λέγων εἶναι παῖδα Λείσωνος. συνεχρόνισε δ' ὡσὶ φησι Πραξιφάνης ἐν τῷ περὶ ἱστορίας, Πλάτωνι τῷ κωμικῷ, Ἀγαθωνι Ἰαγνικῷ, Νικηράτῳ ἐποποιῷ, μὴ κωμῳδίῳ, μὴ Μιλησιστῇδη· μὴ ἐπεὶ μὲν ἔζη Ἀρχέλαος, ἄδηξεσ ἦν ἐπιτελεῖσθαι, ὡς αὐτὸς Πραξιφάνης φησίν. ἄζηλον δὲ δαιμονίως ἐθαυμάσθη. οἱ μὲν, ὅτι ἐκεῖ λέγουσιν αὐτὸν ἀποθανεῖν, ἵνα μὴ δικάζοι βροτοῖς ὦσι· μὴ φέρουσι μαρτύριον τοῦ μὴ κεῖσθαι τὸ σῶμα ἐνθάδε τοὺς Ἀττικοὺς· ἱκρίον γὰρ ἐνθάδε τοῦ τάφου κεῖσθαι, φησὶ κενοτάφιόν γε τοῦτο γνώρισμα εἶναι ἐπιχώριον, καὶ νόμιμον ἀττικὸν, ὃ ἐνθάδε τοιαῦτα δυστυχήματα πεπλαυτικότων, μὴ μὲν ἐν Λεύκαις ταφέντ· Δίδυμος δ' ἐν Λεύκαις αὐτὸ τὸ Φυγάς ἐλθόντα, διαύξων θανάτῳ φυσὶν ἀποθανεῖν· τοῦτο δ' Φύσι Ξώπυρον ἱστορεῖν· τὸν γὰρ Ἀθηναίοις κρίθηναι θανατῶσαι τοῖς φυγάσι, πλὴν τῶν περὶ στρατηγῶν μὴ πλὴν ἢ παῖσι πλὴν ἐν Σικελίᾳ· ἔνιοντα δὲν αὐτὸν ἀποθανεῖν ἐκεῖ, μὴ πεθάνειν ἐν τοῖς κεμωνίοις μνήμασι· μὴ κατανοῆσαι δύνασθαι ἐκεῖ Φυγὴ νομιζόντ αὐτὸν ἐκ τοὺς μὲν πεπλαυτικέναι, ἐνθάδε γᾶς γ' Ἀττικῆς πεθάφθαι· εἰ γὰρ οὐκ ἀπέτεθη ἐν τοῖς παῖζοις μνήμασι συλλύβδην τεθεὶς, οὐκ αὖ τυχεῖν οὔτε τάλλα, ὅτε ἐπιγράμματος, ὃ τῷ τάφῳ προσκειμένῳ, τοῦ συγγραφέως μνημόνευμα· ἀλλὰ δῆλον ὅτι κἀθάδε τοὺς φθίνουσιν, ὡσ καὶ φιλόχορος λέγει, καὶ Δαμάζιος ἐν τοῖς ἀρχαίοις· ἐπὶ δὲ Ξώπυρον λυρεῖν νομίζω, λέγοντα τοῦτον ἐν θράκῃ πεπλαυτικέναι, καὶ ἀληθεύειν νομίζειν κράτιστος αὐτόν· τὸ δ' ἐν Ἰταλίᾳ τίμαιον αὐτὸν μὴ ἄλλους λέγειν κεῖσθαι, μὴ καὶ σφόδρα κατηγλακται ἢ· λέγεται δ' αὐτὸν τὸ εἶδος γεγονέναι σύνεσιν μὲν πρόσωπον, πλὴν δὲ μετρίαν καὶ τὰσ ζίχας, ὡσ ὀξὺ πεφυκέναι, τόν τε λογισμὸν ἔκλινε πρὸς πεφυκέναι τῇ συγγραφῇ. ταῦτα δὲ ἦν βίου ὑπὲρ τὰ πεπραγμένα ἔτη, μὰ πολλαχόθεν τῆς συγγραφῆς τὴν προθεσμίαν ξυλωτὸς δὲ γένοντο ὁ Θουκυδίδης, εἰς μὲν τὴν οἰκονομίαν, Ὁμήρου. ρητορέρου δὲ, εἰς τὸ μεγαλοφυὲς, καὶ ὑψηλὸν τῆς χαρακτῆρος. ἀσαφὴς δὲ λέγων αὐτὸς ἐπίπλησε, ἵνα μὴ πᾶσιν ἐν βάτος, μὴ δὲ τοῖς φαένη) παντὶ τῷ βουλομένῳ τοῦμηνος δύχρῳς, ἀλλὰ τοῖς λίαν σοφοῖς δοκιμαζόμενος, παρὰ τοῖς θαυμάζεται. ὁ γὰρ τοῖς ἀρίστοις ἐπαινούμενος, καὶ κεκριμένῳ δόξαν λαβὼν, αὐάγκαιον ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον κέκτηται τὴν τιμὴν, οὐκ εὐδοκιμοῦντα ὑπ' ἀλλοφύλων τοῖς ἐπικρίνουσιν ἐζήλωσε δὲ ἐπ' ὀλίγον ὡσ φησιν Ἀστυλλος καὶ τὰσ Γοργίου φῦ λιοτήτου παρισώσεις, καὶ τὰσ αὐτιθέσεις τῶν ὀνομάτων ἀδόκιμούσασ καὶ ἐκεῖνο καιροῦ παρὰ τοῖς Ἕλλησι. καὶ μέντοι καὶ πρόλογον φῦ κάλον τὸν ἀδὲ τοῖς ὀνόμασιν ἀκριβολογίαν· μάλιστα δὲ πάντων ὅπερ εἴπομεν, ἐζήλωσεν Ὁμηρον, καὶ τῆς περὶ τὰ ὀνόματα ἐκλογῆς, καὶ τῆς περὶ τὴν σύνθεσιν ἀκριβείασ, τῆς τε λόγος τῆς καὶ τὰ τῆς ἰδέμιλειασ, καὶ τοῦ κάλλους, καὶ τοῦ τάχους· τῶν δὲ πρὸ αὐτοῦ συγγραφέων τε, καὶ ἱστορικῶν, ἀψύχους ὥσ τοῦ ἐκπαγόντων τὰσ συγγραφὰς, καὶ ἀπλῆ μόνη χρησαμένων ὀλιγαπλοῖς διηγήσει, προσώποις δὲ οὐ περιθέντων λόγους πλὰς, οὐδὲ τοιαύτων δημηγορίασ, ἀλλ' Ἡροδότου μὲν ἐπιχειρήσαντος, οὐ μὴν ὑψηλωσαντος, δ' ὀλίγων τὶ ἐπάνω λόγων, ὡσ προσωποποιήσασ μᾶλλον, ἢ τοῦ δημηγορήσασ, μόνος ὁ συγγραφὴς ὑψοῦ ῥέπτε δημηγορήσασ, καὶ τελείως ἐποίησε μετὰ κεφαλαίων, καὶ διαιρέσεως, ὡσ τε καὶ στάσει ὑποπαπεῖν τὰσ δημηγορήσασ, ὅπερ ὅτι λόγων τελείων εἰκών. ζῆλον δὲ ὅπων χαρακτῆρων Φρασικλῆν, ὑψηλοῦ, ἰσχνοῦ, μέσου, παρεὶς τοὺς ἄλλους, ἐζήλωσε τὸν ὑψηλὸν, ὡσ ὅταν τῇ Φύσει πρὸς Φορὸν τῇ οἰκείᾳ, καὶ τῷ μεγέθει πρέποντα τοῦ τοσούτου τοῦ λέμου· ἦν γὰρ αἱ πράξεισ μεγάλαι, καὶ τὸν περὶ αὐτῶν ἔπειτο λόγον ἐοικέναι ταῖς πράξεσιν· ἵνα δὲ μάλ' τοὺς ἄλλους ἀγωνῆς χαρακτῆραι, ἴσθι ὅτι μέσῳ μὲν Ἡρόδοτος ἐχρήσατο, ὃς οὔτε ὑψηλός ἐστιν, οὔτε ἰσχνός. ἰσχνῷ δὲ ὁ Ξενοφῶν· διάγλωσσον τὸν ὑψηλὸν, ὁ Θουκυδίδησ καὶ τερπικαῖς πολλάκισ ἐχρήσατο λέξεσι, καὶ μεταφοραῖς πολ· περὶ δὲ πάσησ τῆς συγγραφῆς, ἐτόλμησάν τινες ἀπορφήνασθαι, ὅτι αὐτὸ τὸ εἶδος τῆσ συγγραφῆς, οὐκ ἔστιν ἱστορικῆς, ἀλλὰ ποιητικῆς· καὶ ὅτι μὲν οὐκ ἔστι ποιητικῆσ, λῆλον ἐξ ὧν οὐχ ὑπόπεπτε μέζω τινί· εἰ δέ τις ἡμῖν αὐτείπαι, ὅτι οὐ πάντωσ ὁ πλέσ λόγος ἱστορικῆσ ἐστιν, ὡσ τοῦ οὐδὲ τὰ Πλάτωνοσ συγγράμματα, οὐδὲ τὰ Ἀστεικὰ, λέγομεν

φυγὼν, σώζεται. ἐκ δὲ τούτου δῆλον ὅτι οὐκ ἀναιρεῖ τὴν συνωφελείαν ἐγκλή-
ματα ἐπ' αὐτῷ Θουκυδίδης τὸν τυραννίδα. ἀπὸ φόβου δὲ
καὶ πλήθους τὸν πρὸς τοὺς βαρβάρους πολέμου γίγνεσθαι. ἀπὸ τούτου δὴ καὶ
μάλιστα φησὶν ὁ Θουκυδίδης γενέσθαι. τὴν μὲν γὰρ πατρίδα οὐ νομίζειν τὸν πολλὴν πε-
ριουσίαν, καὶ τὰ ἐκ τῆς θράκης κτήματα, τὴν μέταλλα χρυσοῦ· δοκεῖ οὖν τοῖν
εἶναι τῆς Μιλτιάδου, ἣ βιάζεται δοῦς· παρέχε δ' ἡμῖν τινὰ λόγον αὐ-
τὸς ζήτησιν, μαθεῖν μέν μοι περὶ τοῦ χρόνου τὰ ποτὲ μέρος· μὴ ἀγνοῶμεν δὲ τοῦτο
ὅτι Ὀρόλος, ὁ πατὴρ αὐτῷ ἦν, τῆς μὲν πρώτης συλλαβῆς ῥ ἐχούσης, τῆς δὲ
λευτέρας, ὁ λ· αὐτὸν γοῦν γράφει ὡς μὴ διδύμῳ δοκεῖ, ἡμαρτῆσθαι. ὅτι δὲ Ὀρόλος
ἦν, ἡ στήλη δηλοῖ ἡ ἐπὶ τῆς τάφου αὐτοῦ κειμένη, οὕτω κεχάραται,
Θουκυδίδης Ὀρόλου Ἁλιμούσιος ἐνθάδε κεῖται.

Πρὸς γὰρ ταῖς μιλησίαις πύλαις καλουμέναις, ἔξω ἐστὶ κοίλη τὰ καλούμενα κεμά-
ρια μνήματα, οὗ θάπτονται Ἡροδότου καὶ Θουκυδίδου τάφος· διεσκευή δηλονότι
τῆς μιλτιάδου γένεσις ἄνωθεν· ξένος δ' ἐδόκει ἐκεῖ θάπτεσθαι. καὶ Πολέμωνα δ' ἐν τῷ περὶ ἄκρο
πόλεως μαρτυρεῖ, οὕτω καὶ Ἡρο αὐτῷ γεγενῆσθαι προσηκε-
ρεῖ· ὁ δὲ Ἑρμιππος καὶ ἐκ τῆς Παυσιστρατιδῶν αὐτὸν λέγει τῆς τυραννίδος ἐλθεῖν τὸ γένος·
διὸ καὶ διαφθορεῖν αὐτὸν φησιν ἐν τῇ συγγραφῇ τοῖς περὶ Ἁρμόδιον, καὶ λειποτάκτια,
λέγοντα, ὡς ἐκ γένους τυραννοφόνου, δ' γὰρ ἐφόνευσαν τὸν τύραννον, ἀλλὰ τὸν ἀδελ
φὸν τῆς τυραννίδος Ἱππαρχον. ἐγένετο δὴ γυναῖκα ἐκ Σκαπτῆς ὕλης τῆ θράκης πλη-
σίον σφόδρα, καὶ μέταλλα κέκτηται ἐν τῇ Θράκῃ· τοῦτον δὲ τὸν πλοῦτον ἐκ μεταλλείων,
ἐκ οἷς ζυφὸν αὐλίσκον, ἀλλὰ πρὸς τὴν Πιλοποννησιακὴν φλέγμον δὲ τοὺς μὴ ἀλυθ
θοὺς κινεῖσθαι μέλλοντα, προσλόμενος συγγράψαι αὐτὸν, παρέχε φωλὰς τῶν λευκαίων
σχεπώτους, καὶ τοῖς λακεδαιμονίοις, καὶ φωλοῖς ἄλλοις, ἵνα ἀπαγγέλλοιεν αὐτῷ ἐκ
λογίῳ συγγράφειν τὰ γενόμενα κατὰ καιρὸν, καὶ λεγόμενα ἐν αὐτῷ τῷ πολέμῳ.
ζητητέον δὲ, διὰ τί μὴ λακεδαιμονίοις παρέχε, καὶ ἄλλοις, ἴδιον λευκαίοις μόνοις δὲ
δόναι, καὶ παρ' ἐκείνων μαθεῖν. καὶ λέγομεν, ὅτι οὐκ ἀσκόπως καὶ τοῖς ἄλλοις
παρέχε· σκοπὸς γὰρ ἦν αὐτῷ πάντα ἀληθέως τὰ πραγμάτων συγγράψαι· ἀκριβῶς δὲ
ἦν λευκαίους πρὸς τὸ χρήσιμον ἀπαγγέλλοντας ἑαυτῶν, ἐδίδοσθαι, καὶ λέγειν
πολλάκις ὡς ἡμεῖς ἐν ἡσυχίᾳ μένομεν, οὐ τιμώμενοι τοῖς· διὸ πᾶσι παρέχει ἐκ τῆς πολλῶν
συμφωνίας ἀναρόμενος πάντα τὰ ἀληθέα καταλαμβάνειν. τὸ γὰρ ἀσαφὲς, ὑβριζόμεν
ται τῇ τῶν πολλῶν σωματοειδεῖ συμφωνίᾳ· διὸ καὶ Φησὶν ὁ Αντυλλος, καὶ ἄδικος ἐρέ-
μα ὁ ὀμίχλη, τῆς ἐκείνου ἀκριβείας ἐμφορητέον. ἔκπυστοι δὲ διδασκάλων, ἀπαξαπά-
ντων μὲν, οἱ φιλοσόφοις, ἀντιφῶντος δὲ ἐπὶ πᾶσι, λειτουργικῶ αὐξομένου, οὗ καὶ
μέμνηται οὐ τῇ ὀγδόῃ, ὡς αἰτίᾳ τῆς δημοκρατίας, καὶ τῆς τῶν τε
ζακοσίων καταστάσεως· ὅτι δὲ μιᾷ ἐν θαλάσσῃ πυρούμενοι τὸν ἀντιφῶντα οἱ λευ
καῖοι ἐξέβαλον ἔξω τῆς πόλεως τὸ σῶμα, σεσωφρονικὸν ὡς διδασκάλῳ χρεῖ ὁμένος.
λέγεται γὰρ ὡς ἐξέβαλον αὐτοῦ τὸ σῶμα οἱ λευκαῖοι, ὡς αἰτίου τῆς μεταβολῆς τῆς δη-
μοκρατίας. οὐκ ἐπολιτεύσατο δὲ ὁ συγγραφεὺς γενόμενος οὐ λακικός, οὐδὲ προ-
σῆλθε τῷ βήματι, ἐγγράψασθαι δ' αὐτὸν ἠξίωσαν ἀρχὴν παραλαβόντα· ἐκ γὰρ τούτου
φυγαλεύεται· τὸ μὲν γὰρ ἐπ' ἀμφίπολιν, βρασίδου φθάσαντος, καὶ προλαβόν-
τος αὐτὴν, ἔχει αἰτίαν· καίτοι μὴ πάντα ἠτιάσατο λευκαίους, τῆς μὲν, γὰρ
ἁμαρτάνει· ἡττόνα δὲ τὴν ὑδὶ ξυμφορὰν ἐβούλετο, ἀλλὰ καὶ οὕτω, τὸ πρῶτον ἀτύ-
χημα εἰς ἁμάρτημα μεταβάλλοντος, φυγαλεύουσιν αὐτόν· γενόμενος δ' ἐν λιμένι
μέσῃ τὴν φυγὴν, ὡς ἀνὴρ πλουτῶν, ἐδάπανα τὰ πλείστα τῶν χρημάτων. ἀλλὰ κἀκεῖ-
θεν μετέβη. καὶ διατείβων ἐν Σκαπτῆς ὕλῃ, ὑπὸ πλατείᾳ ἔγραφε· μὴ δὲ δὴ πει
θόμενα τιμαίῳ λέγοντι, ὡς φυγὼν, ὥκησεν ἐν Ἰταλίᾳ· ἔγραφε δ' ὅ δ' ὅτω μνησικα-
κῶν τοῖς λευκαίοις, ἀλλὰ φιλαλήθης ὤν, καὶ τὰ ἔθη μέσος, ἅτε οὔτε κλέων παρ' αὐτῷ,
ὅτι βρασίδας ὁ τὴν συμφορὰς αἴτιος, ἀπολαύσας λοιδορίας, ὡς ἀνὴρ συγγραφεὺς ὀργι
ζομένῳ· καίτοι ἐν πολλοῖς τοῖς ἰδίοις παθήσει σωζόμενος τὰς ἰσοφείας, ἥκιστα μελῆσαι
αὐτοῖς τῶν ἀληθέως. Ἡρόδοτος μὴν ὑπροφθεὶς ὑπὸ Κορινθίων, ἀποδράσας φησὶν αὐ
τοὺς πρὸς τοὺς Σαλαμῖνι ναυμαχίαν· Τίμαιος δ' ὁ ταυρομενίτης τιμηλίστατα ὑπε-
ριπήσει τῶν μετείου, καθότι Διονύσιος ἦν αὐτοῦ πατρίδα, ἀπατήλυσε τῶν μισαρ
χίαν. φίλιστος δὲ, τῷ νέῳ Διονυσίῳ τοῖς λόγοις πολεμεῖ· ξενοφῶν δὲ, πολλοῦ λοιδορεῖ
ται τῷ Γλαύκωνος ταύτῃ, διὰ ἦν πρὸς Γλαύκωνα ζῆλον· ὁ δὲ μίτειος, καὶ ἐπαίνῳ,

τῆς

.των αὐτοῦ τῶν ὀσίων ἀπὸ Θρᾴκης, ἐκεῖ καταστρέψαντες τὸν βίον. λίθῳ δ' ἐπ' ἀμφότερα. καὶ σπλὴν τὴς αἰδοίοις οὐ τῇ κοίλῃ, τοῦτ' ἔχουσα τὸ ἐπίγραμμα,

Θουκυδίδης Ολόρου ἁλιμούσιος οὐθάδε κεῖται.

ΑΛΛΩΣ.

ΜΑΡΚΕΛΛΙΝΟΥ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΒΙΟΥ, ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΔΕΑΣ ΑΥΤΟΥ, ΑΠΟ ΤΗΣ ΟΛΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΠΑΡΕΚΒΟΛΗ.

Τ Ων δημοδίνους μύστας γλυκυμόθους θείαν λόγων τε καὶ ἀγῶνα, συμβουλευτικῶν τε καὶ δικανικῶν τουμαθῶν μετεὺς γλυκυμόθους, καὶ ἱκανῶς ἐμφορηθέντας, ὥρα λοιπὸν καὶ τῶν Θουκυδίδου τελετῶν ἐφάψασθαι· πολὺς γὰρ αὐτῶν τέχνασι, καὶ ἡδέλει λόγων, καὶ ἀκριβείᾳ πραγμάτων, καὶ στρατηγίᾳ, καὶ συμβουλαῖς, καὶ παιγνιελαῖς ὑπὸ τῶν δίκαιον. ἀναγκαῖον δὲ πρῶτον εἰπεῖν τοῦ αὐθρὸς καὶ τὸ γλύφος, ἢ τὸ βίου· πρὸ τῶν λόγων, ταῦτα ὀξιτατέον τοῖς φρονοῦσι καλῶς· Θουκυδίδης τοίνυν ὁ συγγραφεὺς, Ολόρου μὲν πρὸς μὲν πατρὸς, πλὴν ἐπωνυμίαν ἔχοντος ἀπὸ Ολόρου τοῦ θρᾳκῶν βασιλέως, καὶ μητρὸς ἡγησιπύλης· ἀπόγονος δὲ τῶν διδυκιμωτάτων στρατηγῶν, λέγω δὴ τῶν περὶ Μιλτιάδην, καὶ Κίμωνα· ᾠκείωτο δὲ ἐκ παλαιοῦ τῷ γένει πρὸς Μιλτιάδην τὸν στρατηγόν· τῷ δὲ Μιλτιάδῃ, πρὸς Λίακος τὸν Διός· οὕτως αὐχεῖ ὁ γλύφος ὁ συγγραφεὺς αὐτῶν· καὶ τούτοις διδύμως μαρτυρεῖ, φθικύδης ὁ τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν φάσκων οὕτως λέγειν· Φιλαίας δὲ ὁ Αἴακος, οἰκῆσαι τὰς Αἰθίοπας. ἐκ τούτου δὲ, γίνεται Δάικλος· τοῦδε, Ἐπίδυκος· τοῦδε, Ακέστωρ· τοῦδε, Αγήνωρ· τοῦδε, Ολιος· τοῦδε, Λύκιος· τοῦδε, Τύφων· τοῦδε, Λάκιος· τοῦδε, Αγαμήστωρ· τοῦδε, Τίσαμενος, ἐφ' οὗ ἀρξάντων οἱ Αἰθίοπες· τοῦδε, Μιλτιάδης· τοῦδε, Ισαποκλέδης, ἐφ' οὗ αὖ ἄρξαντος παῖς Αἰθίοπες ἐτέθη· τοῦδε, Μιλτιάδης, ὃς φῆσι χειρόδικον μαρτυρεῖ τούτοις καὶ ελλήνικος οἱ τῇ ἐπιγραφομένῃ ἀσσυρίδι, ἀλλ' οὐκ ἀνέφηνε τί σε αὐτῷ πρὸς Θουκυδίδην. ἔστι γὰρ οὕτως τούτου συγγενὴς· Θρᾴκιος, καὶ Δόλοπος, ἐπολέμουν πρὸς Λαμψάκους, ὅτε σε γίνεσθαι· τὰ λαμπρούμενοι δὲ τῷ πολέμῳ, καὶ τὴν κηδεστὴν ἐπάγοντες ἐκ τῆς μέσης ἔχειν ἀεὶ τῶν πολεμίων, καταφθίζεσθαι· ὧδε τὰ τῆς θεοῦ χρησέρια, εὐδότε ὅτι μόνος ὁ θεὸς ὀβ ἁμαχάνων ὑρίσκει πόρους· θείων γὰρ ἰοὺς καὶ κατ' αἰγλοειδὲς ὑπὸρ τὸ δέα· πολλάκις δ' ἐν κακοῖσι εἰν ἀμήχανον καὶ χαλεπὸν ὑπέρ τι ὁμμάτων κειμένων ἐφιλῶν ὁρᾶσθαι· ἢ ἂν ἐβδόθησαν τῶν ἐλπίδων· ἐχρήσθησαν γὰρ πράτιστα ἐξευρήκασιν τοῦτον, ὃς ἀλλὰ αὐτοὺς ἀλαμένους, ὧδε ξοάνα καλέσαι· ὅτε καὶ κρᾶσις εἰ χαλυβίαν, ἢ τοὺς λεπτὰς ἐπεισερασπίδων τυραννίς· ἐπαινέτης οὖν ἀφ' τοῦ χρησηρίου, περιτυχὼν τῷ Μιλτιάδῃ πρὸ τῶν ὅρων καθεζομένῳ τῆς Αττικῆς, ἀχθομένῳ μὲν τῇ τυραννίδι, δικαίαν ἐχούσῃ τὴν ἀττικῆς ἔξοδον· ταῦτα γὰρ φήσει ὁ μῦσος ὁ χρησμὸς αὐτῆς· ὁρᾷν οὖν αὐτοὺς πλακοῦντα ἔχοντας σολλὼν, σωθεὶς τὸ δῶρα τοὺς πλάνη, καλεῖ τοὺς αὖθρας ὧδε ξοάνα, ὑπηρετῶν τῷ χρησμῷ λαμβάνει. ὧδ' ἐβδόθησαν, ἐν ἡγεμόνα ἐν ἀπὸ τῶν ξοάνων ἐλαφρότες, καὶ πάντα αὐτῷ διηγησάμενοι, στρατηγὸν ἐχειροτόνησαν αὐτῶν. οἱ μὲν, οὖν τὸν θεὸν φασὶν ὑφωτήσαντα, ὀβελθεῖν· οἱ δὲ, οὐκ αὖθι γνῶμον τοῦ τυραννοῦ πρὸ ἔξοδον ποιεῖσθαι, ἀλλὰ τῷ κρατοῦντι πρὸς κλῆσιν τῶν Θρᾳκῶν διηγησάμενον, ἀπελθεῖν· ὃς καὶ προσδοὺς δῶρα μεῖζον, ἀπέπεμψεν, ἐκθεὶς ὅτι μέγα δῶρα εἰς ὑπὲρ ἔξεστι τῶν Αθηνῶν. οὕτως οὖν ὑγρόμενος, ἐπλήρωσε τὰ μεμαντευμένα. καὶ μετὰ πολύπλω, γίνεται καὶ κεφρονήσου οἰκιστής· ἀποθανόντος δὲ μετὰ παῖδος αὐτοῦ, διαδέχεται πρὸ οἱ κεφρονήσω ἀρχήν, Στησαγόρας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁμομήτριος· ἀποθανόντος δὲ καὶ τούτου, διαδέχεται πρὸ ἀρχὴν Μιλτιάδης, ὁμώνυμος μὲν τῷ πρώτῳ οἰκιστῇ, ἀδελφὸς δὲ Στησαγόρου ὁμομήτριος, καὶ ὁμοπάτριος· οὗτος οὖν, ὅτων αὐτῷ παίδων ὑβ' ἁπλικῶν γωναικὸς, ὁμως ἐπηγυμῶν δωρεισάσθαι, λαμβάνει Θρᾳκῶν βασιλέως Ολόρου θυγατέρα ἡγησιπύλην πρὸς γάμον. ὑβ' οὗ καὶ αὐτῷ γίνεται παῖδιον. καταλιπόντων δὲ εἰς πρὸ Ελλάδα στρατῶν, συσκευασάμενος τὰ αὐτοῦ, εἰς τὴς Αθήνας πέμπει· καὶ τὰ πολλὰ τοῦ χεύσεα ἀποσέλλει. ὁ δὲ παῖς ἀλίσκεται, οἱ ἦ καὶ ὁ παῖς ὁ αὐτοῦ· ἀλλ' οὐχ ὁ ἐκ τῆς γωναικὸς τῆς θρᾳκικῆς· ἀφίεται δὲ ὑπὸ βασιλέως, εἴ γε μὴ ἠρόδοτος ψεύδεται. Μιλτιάδης δ' εἰς πρὸ Αττικὴν ἐκ Θρᾴκης δια

σα κατὰ τρισχίλιοι παραγίνοντο, Λθηναίοις δὲ ἀλυσιτελέστατα, ἰάλω· ἡ γὰρ αὖ τῷ
διαφθάρηναι, ἀρχὴ πᾶσι ἦλθε πολέμου, καὶ οὐ μακρὰν ὧν, ὧν καὶ κατεσκάφησαν καὶ αἱ οἰκίαι,
καὶ τὸ τεῖχος, τὸ μὲν, διεφθάρη, τὸ δὲ, ἄτιμον ἐλείφθη. ςρατηγὸς δὲ αὖθις ὁ Θουκυδίδης
γενόμενος, καὶ τὰ περὶ Θάσον διενεγκὼν μέγιστα, πλούσιος μὲν ἦν, καὶ μέγα ἐδύνατο·
εἰ δὲ τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ, αἰτίαν ἔχει προδοθεὶς ἐκ βρασίδᾳ τε, καὶ
ἀλιγωρίας· ἔτυχε μὲν γὰρ Βρασίδας τὰς ὑπὲρ Θράκης κατασχὼν πόλεις Αθηναί
ων, ἀφίστας μὲν Λθηναίων, Λακεδαιμονίοις δὲ προσποιῶν· καὶ ταῦτα δέος τάχως
αἱ κατάλυσαι, καὶ σῶσαι μὲν πᾶν Ηιόνα ἐπὶ ὃς καιμένῳ, περιποῆσαι δὲ πᾶν Αμφί
πολιν μέγα κτῆμα τοῖς Λθηναίοις, πᾶν μὲν Ηιόνα ἐδυνάσθη Φθάσας, σῶσαι, πᾶν δὲ Αμ
φίπολιν, ἀπώλεσαν· καὶ τοιαῦτα βοηθῶν ταῖς ὑπὲρ Θράκης πόλεσι, καὶ τὰ πολλὰ
μὲν εἰς Αμφίπολιν, ἀλλ' ὅμως μαλακῶς γενομένης, Βρασίδας μὲν ὁ Λακεδαιμόνιος,
οὐ ἐκεῖσε αὖθις· Κλέων δὲ, ἀπέθανεν ὑπὸ τοῦ Μυρκινίου πελταςοῦ βληθείς. οὐ μὴν ἀλ
λὰ καὶ Βρασίδας τῆς νίκης αἰσθόμενος, ἀπέθανε· καὶ Αμφίπολις Αθηναίων ἀπέ
στη, Λακεδαιμονίων δὲ ἐγένετο. οἵδε μὲν τὰ λεγόμενα διηγήσαμεθα καὶ Πελίννης ὁ
Αμφιπολίτας, Βρασίδᾳ ἐπήλιτας, μεσοῦντος μὲν πᾶν ἀπὸ ἐκείνου ἀποπλεῖν, λάκω
νίσαντες δὲ, καὶ τούτῳ, καὶ πᾶν τιμῶ μεταδόντες ὧν Λακεδαιμόνιοι· γενόμενος δὲ
Φυγὰς ὁ Θουκυδίδης, ἐχρήσατο τῇ συγγραφῇ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. καὶ διὰ
τοῦτο δοκεῖ πολλὰ χαρίζεσθαι μὲν Λακεδαιμονίοις, κατηγορεῖν δὲ Αθηναίων πᾶν τυ
ραννίδα, καὶ πλεονεξίαν. ἐν γὰρ καιρῷ αὖ τῷ κατειπεῖν Αθηναίων ἐγένετο, κοινῇ πάν
των κατηγορόντων, ἢ Λακεδαιμονίων μεμφομένων, ἢ Μιτυληναίων ἀπομένων, θλῦς οἱ
τ' ἐγκλήματα τῶν ἀπόντων ἐρέων· καὶ τὰς μὲν νίκας τὰς λαμπροτάτας, ὕβρει τῷ Λθη
ναίων ἢ ξυμφορᾷ ἥκεσε τὰς ἀπόντας, ὅπου καὶ τὰς οἱ Σικελίᾳ πάντων δὲ τῇ
συγγραφῇ οἱ τῇ ναυμαχίᾳ τῇ περὶ Κνίδον σῶμα, τυπτόμενοι τ' ἦν Ελλήνων τινὲς, οἵδε
δοκοῦσι καὶ νικῆσαι Αθηναίους. τὰ δὲ μεταξὺ τούτων, ἐπόησε γράφειν καὶ Πλάτων
Ξενοφῶντι, καὶ Θεοπόμπῳ· οἱ δὲ μὴ ἐφείσω μάχαι· οὔτε γὰρ πᾶν διαπράξαι ναυ
μαχίαν πᾶν περὶ Κνίδον σῶμα, ἦν Θιόπομπος ἔσαν, ὅτε πᾶν περὶ Κύζικον, ἦν οἱ ἵππα Θρα
σύβουλος, καὶ Θρασυλλίδης, καὶ Αλκιβιάδης, ὅτε πᾶν οἱ Αργινούσιοι ναυμαχίαν,
οἵδε ἐκῶσι Λθηναίοις Λακεδαιμονίους, οὔτε τὸ κεφάλαιον τῶν κακῶν τῶν ἀπὸ
κῶν, πᾶν οἱ Αἰγὸς ποταμοῖς ναυμαχίαν, ὅθεν καὶ τὰς ναῦς ἀπώλεσαν Λθηναῖοι,
καὶ τὰς σὺν ἐξῆς ἐλαύνειν· καὶ γὰρ τεῖχος αὐτῶν καθῃρέθη, καὶ ἡ τῶν περὶ κοντα.
τυραννὶς κατέσχε· καὶ πολλὰ ξυμφορᾶς περιέπεσεν ἡ πόλις, ἃς οὐκ ἐβασε Θεό-
πομπος. Ην δὲ τῶν πάντα κατὰ γνώμην Λθηναίων δοξάζομένων ὁ Θουκυδίδης· δοκεῖν
δὲ δόξαν εἶναι οἱ τῇ λέξει, πρὸ τῆς συγγραφῆς, προέχειν τῶν πραγμάτων· προέ
χειν δὲ τῆς οἱ τῇ λέξει δοκεῖν τοῦτο, τὴν ἐφοβήθη πᾶν ἐπιδεῖξαι πνευματόμενος. οὐ
γὰρ τις τῶν πολιτῶν αὐδρὸς φίλον, οὐ δραματικὸν ἴδιον, διά τινα ξυλωτυπίας, ἐφό
βησε· ταῦτα δὲ τῆς δίκης οἱ λεπτῷ παχυνομένης, πολλὰ τῆς ἰδίας ἕξεως ἐπελέξατο, ἀφηλογίαν τιθέμενος ἐκεῖθ τῆς πνευματόμενος· καὶ περικλέους κατηγο-
ροῦντος, οὐ ἵνα. ὅθεν καὶ ςρατηγὸν αὖθις ἐλομένων Λθηναίων, αὖχων προέχειν τοῦ
δήμου· μεγαλόφρων δὲ οἱ τοῖς πράγμασι χαίρομενος, ἅτε φιλοχρημάτων, οὐκ ἄκα
θεν πλείονα χρόνον προσατεῖν τῷ δήμῳ. πρῶτον μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος, ὡς Σύ
βαριν ἀποδημήσας, ὡσ ἐπανῆλθεν εἰς Λθήνας, συγχύσεως διαφανεῖον φθόγγον,
ἐάλω· ἔςθον δὲ ὕβοςρατεύεται ὑπὸ δήμου· φθόγγον δὲ, οἱ Αἰγῖνα διέτειβε· καὶ ἐπὶ λέ-
γοντι τοὺς ἱππεῖς αὐτοῦ συντάξαθ. τότε ἦ πᾶν φιλοπρυτανείαν αὐτοῦ μάλιστα φασι
ραὶ γενέσθαι· ἅπαντας γὰρ Αἰγινήτας κατακλύζων, αἰσχύνοντος ἐποίησε. μεθὲ πᾶν ἱππο
είαν φασὶ συντάξασθαι τῷ συγγραφεῖ τὸ προοίμιον, ἐπεὶ τῶν οἱ τῷ πολέμῳ μέμνη
ται γενόμενον, ὡς πρὸ τῆς Δήλου καθαρσεως, ἵνα περὶ τὸ βδομηκοστὸν ἔτος ὑπὸ Εὐθύ-
νου ἀρχοντος πεντακοσιοστὸν φασι. μέμνηται δὲ ἐν αὐτῷ καὶ τῆς τοῦ πολέμου πενθυ-
τῆς, λέγων, ἐς πᾶν πενθυτὴν τοῦδε τοῦ πολέμου. ἀλλὰ μὴ ἐν ἀρχῇ φησι, κίνησις γὰρ
αὕτη μεγίστη τοῖς Ελλησι ἐγένετο, καὶ μέρει τινὶ τῶν βαρβάρων. ὡς δὲ ἐπεῖν, καὶ
ἐπὶ πλεῖστον ἀνθρώπων. πληρώσας δὲ πᾶν ὀγδόην ἱστορίαν, ἀπέθανε νόσῳ. σφάλλον-
ται γὰρ οἱ λέγοντες μὴ Θουκυδίδου εἶναι πᾶν ὀγδόην, ἀλλ' ἑτέρου συγγραφέως· πενθυ
τήσας δ' ἐν Αθήναις, ἐτάφη πλησίον τῶν μιλτιάδου πυλῶν, ἐν χωρίῳ τῆς Λθήνης,
ὃ προσαγορεύεται κόλλε· ἅτε αὖθις ἐπανελθὼν Αθήναζε ἐκ τῆς Φυγῆς τοῦ ὀρεσθέν
τος χρόνου πληρωθέντος, καὶ πενθυτήσας ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι, ἅτε μετανομιζόμε-

των

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ΑΦΘΟΝΙΟΥ ΣΟΦΙΣΤΟΥ ΕΓΚΩΜΙΟΝ ΕΙΣ ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΝ, ΕΚ ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΗΤΟΡΙΚΗΝ ΓΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΩΝ ΑΥΓΟΥ.

Τ Ιμὲν ἄλλων τῶν ἀρίστων τὰ χρήσιμα, ὅθεν ἑκάστῳ τὸ κάλλιστον· καὶ τὸ παρ' ἑκείνων φασκειν, ἐπαινετὸν ἡγεῖσθαι δικαίως τοῖς λέξασιν· οὐκοῦν Θουκυδίδην ἐπαινέσῃ τοῖς λόγοις, αὐτὸν τοῖς αὐτοῦ πράγμασι προσλόμενος· ἅπαντας μὲν οὖν φὴς δεῖν γράφοντας τιμᾶσθαι καλόν· μᾶλλον δὲ Θουκυδίδην τῶν ἄλλων, ὅσῳ τῶν ἀπάντων ἄριστον· οὔτε γὰρ λόγων οἷός τε οὐσι κρατῆσαι οὐ παρέχει λαβεῖν, οὔτε Θουκυδίδου περὶ τοὺς λόγους σοφώτερόν ἐστιν εὑρεῖν· προσθεὶς τοίνυν Θουκυδίδης ἐν γῆς, ἣ καὶ βίον αὐτῷ παρέσχε, καὶ τέχνῃ· οὐ γὰρ ἐπέρασεν εἰπεῖν, ἀλλ' ὅθεν οἱ λόγοι· καὶ μητέρα βίου τὰς ἀθλιώτατα ἔρως, προτείνοις μὲν βασιλείων ἐχυρώτερον· καὶ τὸ τῆς τύχης αὐτῷ δυνατώτερον, ἐκ τῆς προτέρας προελθεῖν γενοῦς· καὶ πρὸς λαβεῖν ἄμφω, πλοῦτον ἰσχὺν, καὶ πολιτείαν δημοτικὴν, εἰς ἑκατέρων ἐκατέρου τὸ παρ' ἑκατέρου φέρεται κέρδος, τὸ μὲν πλουτεῖν ἀλύπως, ἐκ τῆς ἐπιστήμης συμφορᾶς ἑ

ALDVS MA. RO. DANIELI RAINERO
PATRITIO VENETO. S. D.

Si quisquam est in hac inclyta Rep. Venet& Daniel Rainere, qui ex hac nostra pro uincia publicanda, uel potius è duris, ac tetris atr&ribus liberandi bonos libros maximam uoluptatem capiat in his te esse sum ipse optimus testis. nam non solum in uia quoties tibi sio obuiam, horteris me, ut nec duris hisce temporibus cedens, nec laboribus ullis succumbens constanter, ac fortiter, ut c&pi pergam, sed etiam omnes te sæpe in ædes nostras quid nam uel Latine, uel græce, uel etiam hebraice (in tribus enim his linguis edoctus es) excudatur uisurus. Taceo quanto mihi adiumento sis, tuos et græcos, et latinos commodã do libros, admonendo'q; ut id maxime imprimendum curem, quod sic tuosis summæ utilitati futurũ putes. nec quisquam unquam in te uel minimam inuidiæ deprehendere, quod mea opera, & labore bonæ literæ publicantur. ut quosdam pusillanimes, & biblioclephos notaui. Contra quos sic Plinius in proœmio quinti & uigesimi naturalis historiæ libri. Ipsa, quæ nunc dicetur herbarum claritas medicinæ tantum gratia gignente eas tellure, in admirationem curæ priscorum, diligẽtiæq; animum agit. Nihil ergo intentatum, inexpertum'q; illis fuit. Nihil deinde occultatum, quod non prodesse posteris uellent. At nos elaborata ijs abscondere, ac supprimere c&pimus. & fraudare uitam etiam alienis bonis. Iam certe recondunt qui pauca aliqua nouere inuidentes alijs. Et neminem docere in auctoritatem scientiæ est. Tantum ab exc&gitandis bonis, ac adiuuandæ uitæ mores absunt. Summum'q; opus ingeniorum diu in hoc fuit ut intra unumquemq; recte facta ueterũ perirent. At hercle singula quosdam inuenta decorum numero addidere. omnium'q; uitam elaviorem fecere c&gnominibus herbarũ, tam benigne gratã memoria referente. Sed de his hactenus. Non. n. dubito quin breui rumpantur inuidi. Quandoquidem, unam modo. quic& quid est lectu dignum Christo Iesu fauente, exibit in publicum. et præsertim cum longe plures sint ex doctis. qui nobis et consilio, et libris, et opera amore literarum summo studio adiuuent quam qui contra quiq; nos de hac prouincia ubiq; locorum adament q̃ qui oderint. quod indicant ad me, à doctiss. ferè quibusque epistolæ, quo pergam in dies audentius. Tu uero Daniel doctiss. sic nos assidue protegis. ut facile appareat quadere te mirum in modum communi reip. literariæ bono. Quapropter Thucydidem nuper cura nostra excusum, sub tuo nomine studiosis damus. ut si quam mihi ob eam rem habituri sunt gratiam et tibi habeant, cuius hortatu, ac potius fauore edendis græcis autoribus ijsq; doctiss. in dies sumus alacriores. Quantus autem, et qualis autor fuerit Thucydides, quamq; fide plenus. putaui supernacaneũ scribere. tum quia id i eius uita, quã græce hoc ipso in libro imprimendã curauimus. abunde tractatur. tum etiam q̃ satis notum e& arbitramur hominibus nostris. Illo tñ argumento summæ autoritatis uel ad antiquissimos probatur fuisse Thucydidem q̃ cum Demosthenes octies sua manu scripsisse dicatur, quo magis, magis'q; sibi familiarem faceret. Quod Lucianus ad indoctum, et multos ementem libros sic scribit. ἀλλ' ἐπὶ τούτῳ μὲν ταῦτα ἐπέρα ἀκάθαρα μᾶθε νῦν ἐλπίζει, τῷ κτᾶσθαι πολλὰ βιβλία, κἂν τὰ τοιαῦτα ἴχνα συλλαβὼν ἐπέρατα τοῦ Δημοσθένους, ὅσα τῇ χειρὶ τῇ αὐτοῦ ὁρᾶτωρ ὕρα τι· καὶ τὰ τοῦ Θουκυδίδου, ὅσα περὶ τοῦ Δημοσθένους, καὶ αὐτὰ ἐκτάνεις μεταγράφα μάνα ἀρίδην παλῶν· Etiam daturus una cum Thucydide τὰ τοῦ Ξενοφῶντος, καὶ Πλάτωνος, καὶ μισοῦ παραλειπόμενα· sed quia non habebam minimum tria exemplaria· distulimus in aliud tempus. Interea cum hæc scriberem, erat sub incude Herodotus· & Sophocles cum commentarijs· Vale, & prouinciæ nostræ (ut soles) faue. Ven. pridie Id. Maias. M. DII.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ.

THUCYDIDES.